This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

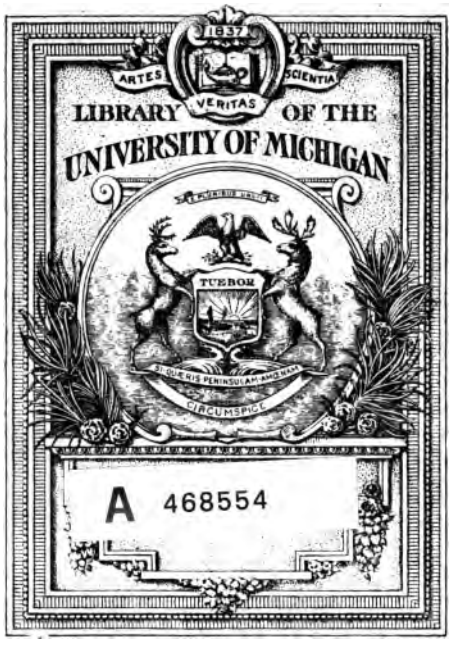

THE GIFT OF
Rev. Wm. E. Caldwell

8804
D1

ΑΝΑΛΕΚΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΙΖΟΝΑ·

SIVE

COLLECTANEA GRÆCA MAJORA.

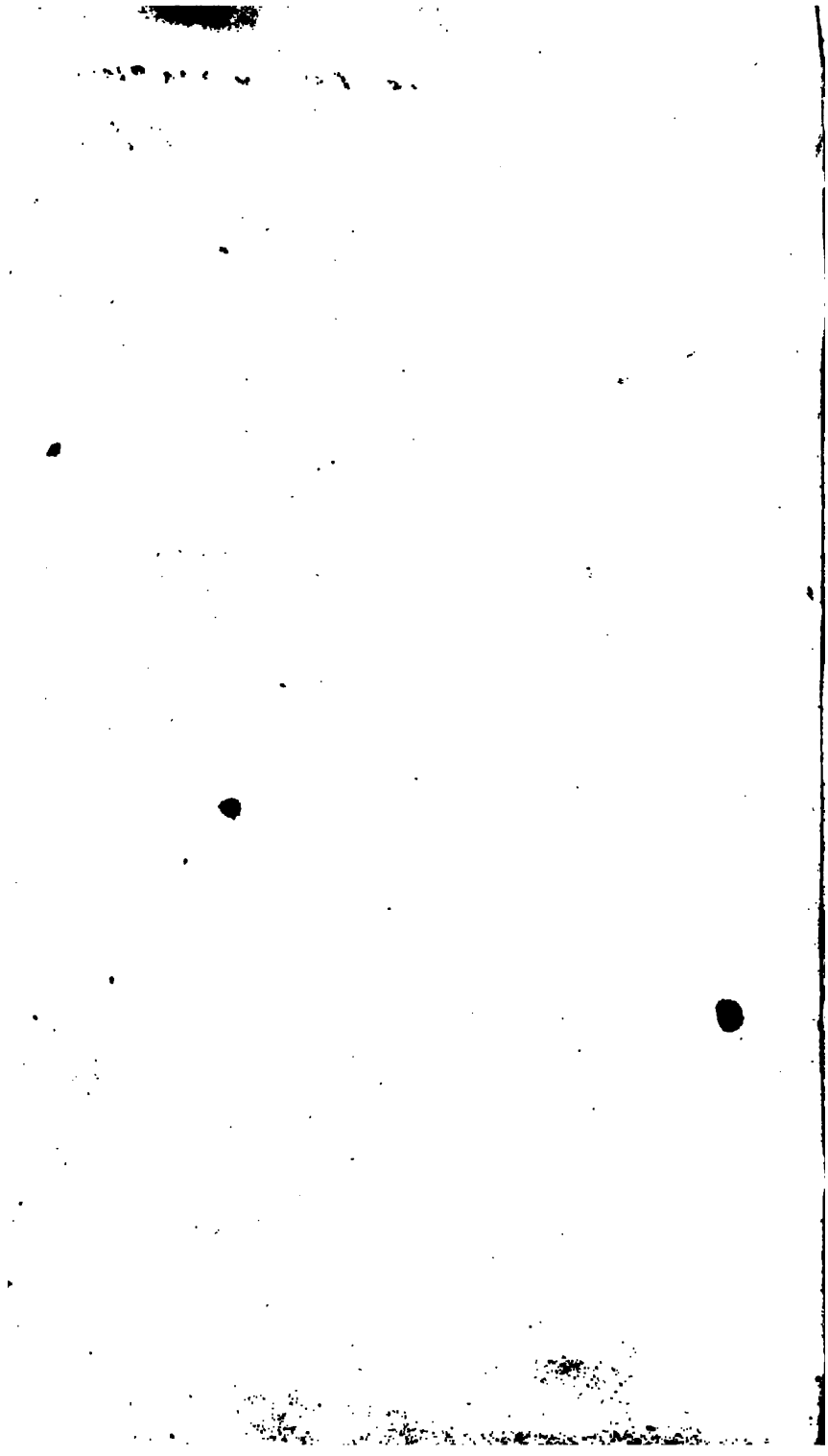

ΑΝΑΛΕΚΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΙΖΟΝΑ·

SIVE

Collectanea Græca Majora:

AD USUM

ACADEMICÆ JUVENTUTIS

ACCOMMODATA.

CUM

NOTIS PHILOLOGICIS;

QUAS PARTIM COLLEGIT, PARTIM SCRIPSIT

ANDREAS DALZEL, A. M.

SOCIUS REGIÆ SOCIETATIS EDINENSIS,

ET IN ACADEMIA JACOBI VI. SCOTORUM REGIS LITT. GR. PROF.

EIDEMQUE A SECRETIS ET BIBLIOTHECARIUS.

TOMUS I.

COMPLECTENS EXCERPTA

EX

VARIIS ORATIONIS SOLUTÆ SCRIPTORIBUS.

EDITIO PRIMA AMERICANA,

EX EDIT. QUARTA EDIN.

CUI ACCEDIT APPENDIX, IN QUA INDICANTUR SUBSIDIA QUÆDAM SELECTA, LINGUÆ GRÆCÆ STUDIOSIS UTILISSIMA.

CANTABRIGIÆ:

E PRELO UNIVERSITATIS,

GULIELMO HILLIARD, TYPOGRAPHO.

.....

MDCCCVIII.

Ad LECTOREM

PRÆFATIO

PRIMÆ EDITIONIS.

EX iis qui Literarum Græcarum studio, seu discentes sive docentes, operam dederint, multi conquesti sunt se ab usu atque lectione principum Auctorum Græcorum quodammodò arceri, cùm propter sumptus, non omnibus accommodatos, quibus eorum scripta comparantur, tùm ob molem et multitudinem ipsorum librorum, quos totos evolvere neque tempus, quod huic studio impendi solet, discipulos sinit, neque ipsius studii ratio atque consilium postulat.

QUONIAM autem non modò decet sed etiam oportet omnes, qui nobilissimæ Linguæ Græcæ vel mediocrem cognitionem habere cupiunt, Auctorum variorum vario generi scribendi maturè assuescere ; et hujusmodi COLLECTANEA, in aliis regionibus hactenus edita, neque comparatu facilia sunt, neque nostratibus satis arrident ; idcircò hæc nova demùm ANALECTA, ad usum Studiosæ Juventutis, edere visum est. In quibus contexendis pauca non solùm ex Historicis, verùm etiam ex oratoribus, Philosophis, Criticis, aliisque desumpta sunt ; haud ita tamen ut quis putet ea ad Græcas Literas penitùs cognoscendas sufficere, sed ut Discipuli Ingenui, horum exemplarum venustate

389172

state allecti, hortos illos amœnos, undè flores tam pulchri provenerint, ingrediendi ac perlustrandi cupidine incendantur.

Quod ad versiones, ut vocant, Latinas attinet, quæ Græcos libros comitari solent, eas, tanquam à nostro proposito prorsùs alienas, abjiciendas duximus ; quippe optimi jamdudùm Magistri consenserunt eas inter præcipuas causas esse, cur tam pauci Græcè eruditissimi evadant. Nam si discentes in singularum vocum ac locutionum Græcarum vero sensu eliciendo plus temporis ac studii, præferente facem perito Præceptore, initio ponere vellent, neque ad talia auxilia, quæ semper præstò sunt, noxia tamen ac fallacia, perpetuò confugerent, sponderet quis eos multò citiùs ad veram Græcæ Linguæ cognitionem perventuros ; nec fore ut tam multi ex iis etiam qui nomen Eruditorum præ se ferunt, inveteratâ jam cui juvenes indulsissent consuetudine, ad interpretationum opem identidem recurrere cogerentur.

Ne tamen, etiam post Præceptoris prælectionem, omni alienâ ope destituatur Discipulus, accedunt breves aliquot Annotationes Philologicæ, ubi quodcunque difficultatis, seu ex singulis vocibus, sive ex linguæ idiomatis, sive denique ex sermonis structurâ occurrit, id ita expeditur, nunc Latinè, nunc autem Anglicè, ut Studiosus sedulus vix inveniat quod suum progressum impedire possit.

Hæ autem Annotationes partim selectæ sunt ex variis Interpretibus ac Scholiastis, partim recens conscriptæ ; minimè tamen eo consilio, ut doctis solummodò se commendent, neque ut, prolatis acervatim sententiis undique petitis,

titis, summæ eruditionis speciem præ se ferant, sed ut studiosæ Juventuti auxilium, qualecunque id demùm sit, quam paucissimis, præbeant. Labor quidem humilis, laus verò non item, si modò hoc opusculum vel tantulum conferre valuerit ad studium promovendum Græcarum Literarum, quibus apud nos deficientibus, citò deficiet omnis doctrina politior; iisdem vigentibus, omnes etiam artes, quæ ad humanitatem pertinent, unà vigebunt.

Forsitan et hæ Notulæ cognitionem Græcæ Linguæ, casu aliquo amissam, recuperare volentibus non nihili sunt futuræ. Quin et præceptoribus quibusdam junioribus è re esse possint, præsertim quùm nomina auctorum, qui pleniùs de hujusmodi rebus commentati sunt, non rarò indicent, quos, si plura velint, adire licet.

Tirones autem, qui hæc Collectanea proprio Marte perlegere cupiant, monere oportet, ut initium sumant ab iis quæ minùs sunt difficilia, quæ scilicet decerpta sunt ex operibus Xenophontis: deinde Herodotum, Polyænum, Ælianum, Thucydidem adeant; denique Philosophos, Oratores, Criticos aggrediantur.

Cæterum, nihil ex Poëtis hic exhibetur: non ideo tamen quòd eos à republicâ nostrâ, uti olim suadebat Plato, relegandos censuimus, sed ut alterum Volumen seorsùm occupent. Id autem, si hoc minus displicere compertum fuerit, pari modo instructum, quam maturrimè prelo subjicietur. Vale.

PRÆFATIO

SECUNDÆ EDITIONIS.

TRIENNIUM nondum exactum fuit, ex quo prior horum COLLECTANEORUM tomi prioris editio lucem aspexisset, quùm Bibliopolæ me commonefacere cœperint jam tempus esse, ut ad novam expoliendam edendámque me accingerem. Consilio igitur tomi alterius, qui EXCERPTA EX VARIIS POETIS complecteretur, publici juris faciendi in aliud tempus dilato, ad hunc iterùm edendum animum applicui, ne, non solùm propriis discipulis, verùm etiam aliis alibi, quibus hoc qualecunque operis non displicuisse compereram, ejus exemplaria interim deessent. Ante id tempus aliquandiu quidem impeditus fueram quo minùs alterum illud volumen ederem, tùm aliis perpetuis ferè negotiis quibus eram districtus, tùm labore quem impendere necesse fuit illis, nuper editis, COLLECTANEIS MINORIBUS concinnandis, quæ junioribus discipulis ad usum hujus libri majoris viam faciliorem patefacerent.

INTEREA occasionem non invitus arripui, tam citò oblatam, qua grati animi sensum, ob librum hunc adeò humaniter à doctis præceptoribus exceptum, publicè exprimerem; atque errores, qui in priore editione, sive operarum inscitiâ, seu

seu meâ ipsius scribendarum Annotationum et prelì corrigendi novitate, fuerant admissi, secundis curis pro virili parte tollerem. Quibus autem modis hoc efficere, adeóque totum hoc volumen publico favore minùs indignum reddere, conatus sim, nunc paucis exponam.

1. Totum Contextum, ut vocant, Græcum diligenter recensui, et non solùm errata typographica, quantum potui, tollenda, sed interpunctionem, in locis innumeris, rectiùs, ni multùm fallor, constituendam, curavi; in cæteris, Editiones illas, quarum, ad singula Excerpta, facta est mentio, ferè sequutus. Sed quia multis in locis Annotationes ampliare visum est, pauca Excerptorum ex Herodoto, et Xenophontis de Agesilao Rege Orationem, ne moles libri nimis excresceret, omittenda duxi. Quo autem faciliùs discentium oculi ad singulas Annotationes dirigantur, parvula numerorum signa Arabica, ubique per Contextum, suo quodque loco, inseruntur, quorum usum lector, primo intuitu, nequeat non sentire.

2. Annotationibus in singula Excerpta præfigitur, uti in Analectis Minoribus; Scriptoris Vitæ brevis notitia, ejusque Operum Editionum enumeratio, quæ sint tanquam rudimenta ejus generis eruditionis, sine quo nemo vir doctus meritò haberi potest. Annotationes ipsæ, quas omnes diligenter retractavi, emendatiores, et pluribus in locis auctiores, ut jam innui, hîc exhibentur. Namque, inter docendum, earum quasdam mendosas, plurimas nimis breves deprehenderam: erant scilicet initio currente calamo exaratæ, ut desiderio Juventutis ingenuæ, librum manibus suis tractandum (quod ejus fuit erga me studium) assiduis vocibus postulantis, satisfieret.

VERUM, tametsi hæc editio priore sit planè multò emendatior, venustior ac melior, eam ab omni labe immunem spondere nequimus. Restant etiamnum, sine dubio, multa corrigenda. Sed quam sit difficile, vel potiùs quam sit impossibile, in hisce rebus minutis tractandis, omni vitio caruisse, eruditissimi homines optimè nôrunt.

ATQUE hæc sunt, Lector benevole, quæ tecum in antecessum communicanda habui. Iterum vale! Scr. Edinburgi, in Acad. Jac. VI. Scotorum Regis, Kalend. Jan. M,DCC,LXXXIX.

IN hac quartâ hujus voluminis editione totum contextum Græcum ad examen ipse denuò revocavi, et non paucas maculas typographicas, quibus tertiam, præter spem, passim inquinatam deprehenderam, delendàs curavi. Annotationes quoque, in quibusdam locis, emendatiores quàm antehac dedi ; studium semper adhibens ne laudes, quibus complures spectati præceptores, aliique viri docti me, propter labores istos humiles, ornatum voluerunt, omnino non mereri viderer : simul illud gaudens, quòd mihi tam felici esse contigerit, ut inter eos numerarer, qui, in hisce literis omnium elegantissimis Juventuti ingenuæ commendandis, aliquid præstitisse judicentur.

Prodiit nuper primùm, mox iterùm emendatius proditurum, hujus operis Volumen alterum, quod Excerpta Poëtica, uberrimis annotationibus instructa, complectitur ; undè, una cum hoc, atque ANALECTIS MINORIBUS, *(hîc loci ter, Lipsiæ semel, jam editis.) discipuli, ducente perito præceptore, habere possint, quibus ædificii, à seipsis postea continuandi, fundamenta feliciter jaciant.*

Cæterùm, ut non solùm discipuli, sed etiam juniores magistri, uno intuitu aspiciant ex quibus fontibus plura auxilia, in linguâ Græcâ discendâ, derivari possint huic editioni adjicere visum est APPENDICEM, *in qua selecta quædam Subsidia Linguæ Græcæ Studiosis utilissima indicantur.*

A. D.

Dabam è Museo meo
in Acad. Edinensi,
Idibus Feb. MDCCC.

——Vos Exemplaria Græca
Nocturnâ versate manu, versate diurnâ.
HOR. IN ARTE POET. 268.

INDEX eorum quæ in hoc primo Volumine continentur.

PARS PRIMA.

EXCERPTA EX HISTORICIS.

I. Ex *HERODOTO.*

Arion, - - - - Pag. 3
Crœsus et Solon, - - - 5
Atys et Adrastus, - - - 6
Pisistratus, - - - - 11
Cyrus, - - - - 13
Psammetichus, - - - - 17
Crocodilus, - - - - 18
Pugna Marathonia, - - - 19
Artabanus et Xerxes, - - - 22
Xerxes et Artabanus in Abydo - - 26

II. Ex *THUCYDIDE.*

De priscis Græcis, - - - 31
Pausaniæ Lacedæmonii crimen et mors, - - 33
Pestis Atheniensium, - - - 39

III. Ex *XENOPHONTE.*

E CYROPÆDIA.

Cyri genus, - - - - 45
Persarum Leges, - - - 46
Cyri Pueritia, - - - - 51

Panthea,

Panthea, - - - - *Pag.* 65
Cyrus moriens, - - - - 78
EX ANABASI.
Xenophontis de Cyri Expeditione Lib. I. - - 85
Ex ejusdem Lib. II. - - - 122

PARS SECUNDA.

EXCERPTA EX ORATORIBUS.

I. EX *LYSIA.*

Oratio contra Eratosthenem, - - *Pag.* 129

II. EX *ISOCRATE.*

Ad Demonicum Oratio, - - - 151

III. EX *DEMOSTHENE.*

Philippica I. - - - - 165
Olynthiaca I. - - - - 170
Olynthiaca II. - - - - 179
Ex Oratione de Corona, - - - 189

PARS TERTIA.

EXCERPTA EX PHILOSOPHIS.

I. EX *XENOPHONTE.*

E Memorabilibus Socratis, - - *Pag.* 197

II. Ex *PLATONE.*

Crito, sive de eo quod agendum est, - - *Pag.* 235
Socratis vitæ finis è Phædone, - - 252

III. Ex *ARISTOTELE.*

Ex libro quarto de moribus ad Nicomachum, - 257
Ex libro secundo Artis Rhetoricæ, - - 265

PARS QUARTA.

EXCERPTA EX CRITICIS.

I. Ex *ARISTOTELE.*

E Libro de Arte Poetica, - - *Pag.* 277

II. Ex *DIONYSIO HALICARNASSENSI.*

De Herodoto, Thucydide, et Xenophonte, ex epistola ad Cn. Pompeium, - - - 295

III. Ex *LONGINO.*

E Commentario de Sublimitate, - - 303

PARS QUINTA.

EXCERPTA MISCELLANEA.

I. Ex *THEOPHRASTO.*

CHARACTERES ETHICI.

Proœmium, - - - - *Pag.* 321

De

state allecti, hortos illos amœnos, undè flores tam pulchri provenerint, ingrediendi ac perlustrandi cupidine incendantur.

Quod ad versiones, ut vocant, Latinas attinet, quæ Græcos libros comitari solent, eas, tanquam à nostro proposito prorsùs alienas, abjiciendas duximus ; quippe optimi jamdudùm Magistri consenserunt eas inter præcipuas causas esse, cur tam pauci Græcè eruditissimi evadant. Nam si discentes in singularum vocum ac locutionum Græcarum vero sensu eliciendo plus temporis ac studii, præferente facem perito Præceptore, initio ponere vellent, neque ad talia auxilia, quæ semper præstò sunt, noxia tamen ac fallacia, perpetuò confugerent, sponderet quis eos multò citiùs ad veram Græcæ Linguæ cognitionem perventuros ; nec fore ut tam multi ex iis etiam qui nomen Eruditorum præ se ferunt, inveteratâ jam cui juvenes indulsissent consuetudine, ad interpretationum opem identidem recurrere cogerentur.

Ne tamen, etiam post Præceptoris prælectionem, omni alienâ ope destituatur Discipulus, accedunt breves aliquot Annotationes Philologicæ, ubi quodcunque difficultatis, seu ex singulis vocibus, sive ex linguæ idiomatis, sive denique ex sermonis structurâ occurrit, id ita expeditur, nunc Latinè, nunc autem Anglicè, ut Studiosus sedulus vix inveniat quod suum progressum impedire possit.

Hæ autem Annotationes partim selectæ sunt ex variis Interpretibus ac Scholiastis, partim recens conscriptæ ; minimè tamen eo consilio, ut doctis solummodò se commendent, neque ut, prolatis acervatim sententiis undique petitis,

titis, summæ eruditionis speciem præ se ferant, sed ut studiosæ Juventuti auxilium, qualecunque id demùm sit, quam paucissimis, præbeant. Labor quidem humilis, laus verò non item, si modò hoc opusculum vel tantulum conferre valuerit ad studium promovendum Græcarum Literarum, quibus apud nos deficientibus, citò deficiet omnis doctrina politior; iisdem vigentibus, omnes etiam artes, quæ ad humanitatem pertinent, unà vigebunt.

Forsitan et hæ Notulæ cognitionem Græcæ Linguæ, casu aliquo amissam, recuperare volentibus non nihili sunt futuræ. Quin et præceptoribus quibusdam junioribus è re esse possint, præsertim quùm nomina auctorum, qui plenìùs de hujusmodi rebus commentati sunt, non rarò indicent, quos, si plura velint, adire licet.

Tirones autem, qui hæc Collectanea proprio Marte perlegere cupiant, monere oportet, ut initium sumant ab iis quæ minùs sunt difficilia, quæ scilicet decerpta sunt ex operibus Xenophontis: deinde Herodotum, Polyænum, Ælianum, Thucydidem adeant; denique Philosophos, Oratores, Criticos aggrediantur.

Cæterum, nihil ex Poëtis hic exhibetur: non ideo tamen quòd eos à republicâ nostrâ, uti olim suadebat Plato, relegandos censuimus, sed ut alterum Volumen seorsùm occupent. Id autem, si hoc minus displicere compertum fuerit, pari modo instructum, quam maturrimè prelo subjicietur. Vale.

PRÆFATIO

SECUNDÆ EDITIONIS.

TRIENNIUM nondum exactum fuit, ex quo prior horum COLLECTANEORUM tomi prioris editio lucem aspexisset, quùm Bibliopolæ me commonefacere cœperint jam tempus esse, ut ad novam expoliendam edendámque me accingerem. Consilio igitur tomi alterius, qui EXCERPTA EX VARIIS POETIS complecteretur, publici juris faciendi in aliud tempus dilato, ad hunc iterùm edendum animum applicui, ne, non solùm propriis discipulis, verùm etiam aliis alibi, quibus hoc qualecunque operis non displicuisse compereram, ejus exemplaria interim deessent. Ante id tempus aliquandiu quidem impeditus fueram quo minùs alterum illud volumen ederem, tùm aliis perpetuis ferè negotiis quibus eram districtus, tùm labore quem impendere necesse fuit illis, nuper editis, COLLECTANEIS MINORIBUS concinnandis, quæ junioribus discipulis ad usum hujus libri majoris viam faciliorem patefacerent.

INTEREA occasionem non invitus arripui, tam citò oblatam, qua grati animi sensum, ob librum hunc adeò humaniter à doctis præceptoribus exceptum, publicè exprimerem; atque errores, qui in priore editione, sive operarum inscitiâ,

seu

seu meâ ipsius scribendarum Annotationum et preli corrigendi novitate, fuerant admissi, secundis curis pro virili parte tollerem. Quibus autem modis hoc efficere, adeóque totum hoc volumen publico favore minùs indignum reddere, conatus sim, nunc paucis exponam.

1. Totum Contextum, ut vocant, Græcum diligenter recensui, et non solùm errata typographica, quantum potui, tollenda, sed interpunctionem, in locis innumeris, rectiùs, ni multùm fallor, constituendam, curavi; in cæteris, Editiones illas, quarum, ad singula Excerpta, facta est mentio, ferè sequutus. Sed quia multis in locis Annotationes ampliare visum est, pauca Excerptorum ex Herodoto, et Xenophontis de Agesilao Rege Orationem, ne moles libri nimis excresceret, omittenda duxi. Quo autem faciliùs discentium oculi ad singulas Annotationes dirigantur, parvula numerorum signa Arabica, ubique per Contextum, suo quodque loco, inseruntur, quorum usum lector, primo intuitu, nequeat non sentire.

2. Annotationibus in singula Excerpta præfigitur, uti in Analectis Minoribus; Scriptoris Vitæ brevis notitia, ejusque Operum Editionum enumeratio, quæ sint tanquam rudimenta ejus generis eruditionis, sine quo nemo vir doctus meritò haberi potest. Annotationes ipsæ, quas omnes diligenter retractavi, emendatiores, et pluribus in locis auctiores, ut jam innui, hîc exhibentur. Namque, inter docendum, earum quasdam mendosas, plurimas nimis breves deprehenderam: erant scilicet initio currente calamo exaratæ, ut desiderio Juventutis ingenuæ, librum manibus suis tractandum (quod ejus fuit erga me studium) assiduis vocibus postulantis, satisfieret.

VERUM, tametsi hæc editio priore sit planè multò emendatior, venustior ac melior, eam ab omni labe immunem spondere nequimus. Restant etiamnum, sine dubio, multa corrigenda. Sed quam sit difficile, vel potiùs quam sit impossibile, in hisce rebus minutis tractandis, omni vitio caruisse, eruditissimi homines optimè nôrunt.

ATQUE hæc sunt, Lector benevole, quæ tecum in antecessum communicanda habui. Iterum vale! Scr. Edinburgi, in Acad. Jac. VI. Scotorum Regis, Kalend. Jan. M,DCC,LXXXIX.

IN hac quartâ hujus voluminis editione totum contextum Græcum ad examen ipſe denuò revocavi, et non paucas maculas typographicas, quibus tertiam, præter spem, passim inquinatam deprehenderam, delendas curavi. Annotationes quoque, in quibusdam locis, emendatiores quàm antehac dedi ; studium semper adhibens ne laudes, quibus complures spectati præceptores, aliique viri docti me, propter labores istos humiles, ornatum voluerunt, omnino non mereri viderer : simul illud gaudens, quòd mihi tam felici esse contigerit, ut inter eos numerarer, qui, in hisce literis omnium elegantissimis Juventuti ingenuæ commendandis, aliquid præstitisse judicentur.

Prodiit nuper primùm, mox iterùm emendatius proditurum, hujus operis Volumen alterum, quod Excerpta Poëtica, uberrimis annotationibus instructa, complectitur ; undè, una cum hoc, atque ANALECTIS MINORIBUS, *(hîc loci ter, Lipsiæ semel, jam editis.) discipuli, ducente perito præceptore, habere possint, quibus ædificii, à seipsis postea continuandi, fundamenta feliciter jaciant.*

Cæterùm, ut non solùm discipuli, sed etiam juniores magistri, uno intuitu aſpiciant ex quibus fontibus plura auxilia, in linguâ Græcâ discendâ, derivari possint huic editioni adjicere visum est APPENDICEM, *in qua selecta quædam Subsidia Linguæ Græcæ Studiosis utilissima indicantur.*

A. D.

Dabam è Museo meo
in Acad. Edinensi,
Idibus Feb. MDCCC.

——Vos Exemplaria Græca
Nocturnâ versate manu, versate diurnâ.
HOR. IN ARTE POET. 268.

INDEX eorum quæ in hoc primo Volumine continentur.

PARS PRIMA.

EXCERPTA EX HISTORICIS.

I. Ex *HERODOTO.*

Arion, - - - - Pag. 3
Crœsus et Solon, - - - 5
Atys et Adrastus, - - - 6
Pisistratus, - - - - 11
Cyrus, - - - - 13
Psammetichus, - - - - 17
Crocodilus, - - - - 18
Pugna Marathonia, - - - 19
Artabanus et Xerxes, - - - 22
Xerxes et Artabanus in Abydo - - 26

II. Ex *THUCYDIDE.*

De priscis Græcis, - - - 31
Pausaniæ Lacedæmonii crimen et mors, - - 33
Pestis Atheniensium, - - - 39

III. Ex *XENOPHONTE.*

E CYROPÆDIA.

Cyri genus, - - - - 45
Persarum Leges, - - - 46
Cyri Pueritia, - - - - 51

Panthea,

Panthea, - - - - *Pag.* 65
Cyrus moriens, - - - - 78
EX ANABASI.
Xenophontis de Cyri Expeditione Lib. I. - - 85
Ex ejusdem Lib. II. - - - 122

PARS SECUNDA.

EXCERPTA EX ORATORIBUS.

I. EX *LYSIA.*

Oratio contra Eratosthenem, - - *Pag.* 129

II. EX *ISOCRATE.*

Ad Demonicum Oratio, - - - 151

III. EX *DEMOSTHENE.*

Philippica I. - - - - 165
Olynthiaca I. - - - - 170
Olynthiaca II. - - - - 179
Ex Oratione de Corona, - - - 189

PARS TERTIA.

EXCERPTA EX PHILOSOPHIS.

I. EX *XENOPHONTE.*

E Memorabilibus Socratis, - - *Pag.* 197

II. Ex *PLATONE.*

Crito, sive de eo quod agendum est, - - *Pag.* 235
Socratis vitæ finis è Phædone, - - 252

III. Ex *ARISTOTELE.*

Ex libro quarto de moribus ad Nicomachum, - 257
Ex libro secundo Artis Rhetoricæ, - - 265

PARS QUARTA.

EXCERPTA EX CRITICIS.

I. Ex *ARISTOTELE.*

E Libro de Arte Poetica, - - *Pag.* 277

II. Ex *DIONYSIO HALICARNASSENSI.*

De Herodoto, Thucydide, et Xenophonte, ex epistola ad Cn. Pompeium, - - - 295

III. Ex *LONGINO.*

E Commentario de Sublimitate, - - 303

PARS QUINTA.

EXCERPTA MISCELLANEA.

I. Ex *THEOPHRASTO.*

CHARACTERES ETHICI.

Proœmium, - - - - *Pag.* 321

De

De Dissimulatione insidiosa, - - *Pag.* 322
De Adulatione, - - - 323
De Garrulitate, - - - - 325
De Importunitate - - - - 325
De Superstitione, - - - 326
De Honoris aucupio e rebus frivolis, - - 327

II. Ex *POLYÆNO.*

E Libris de Stratagematis, - - - 329

III. Ex *ÆLIANO.*

Ex Varia Hiſtoria, - - - 339

Notæ Philologicæ adjectæ sunt seorsum ad finem. - - - *Pag.* 1 *ad* 184

Appendix, *in qua indicantur Subsidia quædam Selecta Linguæ Græcæ Studiosis utilissima,* *Pag.* 184 *ad* 192

COLLLECTANEA GRÆCA MAJORA.

TOMI PRIORIS

PARS PRIMA.

EXCERPTA ex HISTORICIS.

I.

[1]Ex HERODOTO.

[JUXTA EDIT. PET. WESSELINGII. AMSTEL. 1763. FOL.]

—*Dulcis et candidus et fusus* HERODOTUS. QUINCT. X. I.

[2] Ἐκ τῆς ΚΛΕΙΟΥΣ.

* * *

ΑΡΙΩΝ.

[3]Ἐτυράννευε ὁ Περίανδρος Κορίνθε. [4]τῷ δὴ, λέγεσι Κορίνθιοι, (ὁμολογέεσι δὲ [5]σφι Λέσβιοι,) [6]ἐν τῷ βίῳ, θῶυμα μέγιστον [7]παρασῆναι.—[8]ΑΡΙΟΝΑ τὸν Μηθυμναῖον ἐπὶ δελφῖνος ἐξενειχθέντα ἐπὶ Ταίναρον, ἐόντα κιθαρῳδὸν τῶν τότε ἐόντων [9]ἐδενὸς δεύτερον, καὶ [10]διθύραμβον, πρῶτον ἀνθρώπων [11]τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ποιήσαντά τε καὶ ὀνομάσαντα καὶ διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ.

Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγεσι, [12]τὸν πολλὸν τὸ χρόνο διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ, ἐπιθυμῆσαι πλῶσαι ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην· ἐργασάμενον δὲ χρήματα μέγαλα, θελῆσαι ὀπίσω ἐς Κόρινθον ἀπικέσθαι· [13]Ὁρμᾶσθαι μέν νυν ἐκ Τάραντος, πιστεύοντα δὲ ἐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ Κορινθίοισι, [14]μισθώσασθαι πλοῖον ἀνδρῶν Κορινθίων. [15]Τοὺς δὲ, ἐν τῷ πελάγει, ἐπιβουλεύειν, τὸν Ἀρίονα ἐκβαλόντας, [16]ἔχειν τὰ χρήματα· [17]Τὸν δὲ, συνέντα τοῦτο, λίσσεσθαι,

χρήματα

χρήματα μὲν προΐεντά σφι, ψυχὴν δὲ παραιτεόμενον. Οὔκων δὴ πείθειν αὐτὸν τούτοισι, ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας [1] ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν, ὡς ἂν ταφῆς ἐν γῇ τύχῃ, ἢ ἐκπηδᾷν ἐς τὴν θάλασσαν, [2] τὴν ταχίστην.

3 Απειληφέντα δὲ τὸν Αρίονα ἐς ἀπορίην, παραιτήσασθαι, ἐπειδή σφι οὕτω δοκέοι, [4] περιϊδέειν αὐτὸν, [5] ἐν τῇ σκευῇ πάσῃ, στάντα ἐν τοῖσι [6] ἐδωλίοισι, ἀεῖσαι· ἀείσας δὲ, ὑπεδέκετο ἑωϋτὸν [7] καταργάσασθαι· [8] καὶ,--τοῖσι ἐσελθεῖν γάρ ἡδονὴν, εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων ἀοιδοῦ,---ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης ἐς μέσην νέα. Τὸν δὲ, ἐνδύντα τε πᾶσαν τὴν σκευὴν, καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην, στάντα ἐν τοῖσι ἐδωλίοισι, [9] διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον. Τελευτῶντος δὲ τοῦ νόμου, ῥίψαι μιν ἐς τὴν θάλασσαν ἑωϋτὸν, [10] ὡς εἶχε, σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ· καὶ τοὺς μὲν ἀποπλέειν ἐς Κόρινθον· τὸν δὲ, Δελφῖνα, λέγουσι, ὑπολαβόντα, ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον.

Αποβάντα δὲ αὐτὸν, χωρέειν ἐς Κόρινθον, σὺν τῇ σκευῇ. καὶ ἀπικόμενον ἀπηγέεσθαι πᾶν τὸ γεγονός. Περίανδρον δὲ, ὑπὸ ἀπιστίης, Αρίονα μὲν ἐν φυλακῇ ἔχειν, [11] οὐδαμῇ μετιέντα, [12] ἀνακῶς δὲ ἔχειν τῶν πορθμέων. [13] Ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι αὐτοὺς κληθέντας, ἱστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν περὶ Αρίονος. Φαμένων δὲ ἐκείνων ὡς εἴη τε σῶς περὶ Ιταλίην, καί μιν εὖ πρήσσοντα λίποιεν ἐν Τάραντι, ἐπιφανῆναί σφι τὸν Αρίονα, [14] ὥσπερ ἔχων ἐξεπήδησε. Καὶ τοὺς, ἐκπλαγέντας, [15] οὐκ ἔχειν ἔτι, ἐλεγχομένους, ἀρνέεσθαι.

Ταῦτα μέν νυν Κορίνθιοί τε καὶ Λέσβιοι λέγουσι. Καὶ Αρίονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον, οὐ μέγα, [16] ἐπὶ Ταινάρῳ, [17] ἐπὶ Δελφῖνος ἐπεὼν ἄνθρωπος.

ΚΡΟΙΣΟΣ

* * *

[1] ΚΡΟΙΣΟΣ καὶ ΣΟΛΩΝ.

Χρόνου δὲ ἐπιγινομένου, καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάντων τῶν ἐντὸς Ἁλυος ποταμοῦ οἰκημένων---(πλὴν γὰρ Κιλίκων καὶ Λυκίων, τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἑωϋτῷ εἶχε, καταστρεψάμενος, ὁ ΚΡΟΙΣΟΣ· εἰσὶ δὲ οἵδε, Λυδοὶ, Φρύγες, Μυσοὶ, Μαριανδυνοὶ, Χάλυβες, Παφλαγόνες, [2]Θρῆκες, οἱ Θυνοί τε καὶ Βιθυνοὶ, Κᾶρες, Ιωνες, Δοριέες, Αιολέες, Πάμφυλοι·)---κατεστραμμένων δὲ τούτων, καὶ [3] προσεπικτωμένου Κροίσου Λυδοῖσι, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις, ἀκμαζούσας πλούτῳ, ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταὶ, οἳ, τοῦτον τὸν χρόνον, [4] ἐτύγχανον ἐόντες, [5] ὡς ἕκαστος αὐτέων ἀπικνέοιτο, καὶ δὴ καὶ ΣΟΛΩΝ, ἀνὴρ Αθηναῖος, ὃς, Αθηναίοισι, νόμους, κελεύσασι, ποιήσας, ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα, κατὰ θεωρίης πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι τῶν ἔθετο· [6] αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Αθηναῖοι· ὁρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατειχοντο, δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἂν σφισι Σόλων θῆται.

Αὐτῶν δὴ ὦν τούτων καὶ τῆς θεωρίης, ἐκδημήσας ὁ Σόλων, εἵνεκεν, ἐς Αιγυπτον ἀπίκετο παρὰ Αμασιν, καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις, παρὰ Κροῖσον. Απικόμενος δὲ, ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιληΐοισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου. Μετὰ δὲ, ἡμέρῃ τρίτῃ, ἢ τετάρτῃ, κελεύσαντος Κροίσου, τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια. Θεησάμενον δέ μιν τὰ πάντα, καὶ σκεψάμενον, ὥς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἴρετο ὁ Κροῖσος τάδε· "Ξεῖνε Αθηναῖε, παρ' ἡμέας "γὰρ περὶ σέο λόγος ἀπῖκται πολλὸς, καὶ σοφίης εἵνεκεν "τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλσοφέων, γῆν πολλὴν, θεω"ρίης εἵνεκεν, ἐπελήλυθας· νῦν ὦν ἵμερος, [7] ἐπείρεσθαί,

"με

" με ἐπῆλθέ, σε, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον;" Ὁ μὲν, ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος, ταῦτα ἐπηρώτα· Σόλων δὲ, ἀδὲν ὑποδωπεύσας, ἀλλὰ [1]τῷ ἐόντι χρησάμενος, λέγει· " Ω βασιλεῦ, Τέλλον Αθηναῖον." Αποθωϋμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν, ἤρετο [2]ἐπιτρεφέως, " [3]Κοίη δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον;" Ὁ δὲ εἶπε, " Τέλλῳ, [4]τῦτο μὲν, [5]τῆς πόλιος εὖ ἠκύσης, " παῖδες ἦσαν καλοί τε κἀγαθοί, καί σφι ἔδε ἅπασι " τέκνα ἐγενόμενα, καὶ πάντα παραμείναντα· τῦτο δὲ, " [6]τῷ βίου εὖ ἥκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτὴ τοῦ " βίυ λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Αθηναίοισι μάχης πρὸς τὺς ἀστυγείτονας ἐν Ελευσῖνι, βοηθήσας, καὶ [7]τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων, ἀπέθανε " κάλλιστα· καί μιν Αθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν, [8]αὐτῦ τῇπερ ἔπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως."

* * *

ΑΤΥΣ καὶ ΑΔΡΗΣΤΟΣ.

Μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον, ἔλαβε ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροῖσον, (9 ὡς εἰκάσαι) ὅτι ἐνόμισε ἑωϋτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἁπάντων ὀλβιώτατον. Αὐτίκα δέ, οἱ εὕδοντι ἐπέστη ὄνειρος, ὃς οἱ τὴν ἀληθηίην ἔφαινε τῶν μελλόντων γένεσθαι κακῶν κατὰ τὸν παῖδα· Ησαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες· τῶν ἕτερος μὲν [10]διέφθαρτο· (ἦν γὰρ δὴ κωφός·) ὁ δὲ ἕτερος, τῶν ἡλίκων μακρῷ, τὰ πάντα, πρῶτος. ἔνομα δέ οἱ ἦν ΑΤΥΣ· Τῦτον, δὴ ὦν, τὸν Ατυν σημαίνει σῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος, ὡς ἀπολέει μιν αἰχμῇ σιδηρέῃ βληθέντα. Ὁ δ' ἐπεί τ' ἐξηγέρθη, καὶ [11]ἑωϋτῷ λόγον ἔδωκε, [12]καλορῥωδήσας τὸν ὄνειρον, [13]ἄγεται μὲν τῷ παιδὶ γυναῖκα· [14]ἐωθότα δὲ στρατηγέειν μιν τῶν Λυδῶν, ἐδαμῇ ἔτι ἐπὶ τοιῦτο πρῆγμα ἐξέπεμπε· ἀκόντια δὲ καὶ δοράτια, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, τοῖσι χρέονται

χρέονται ἐς πόλεμον ἄνθρωποι, ἐκ τῶν ἀνδρεώνων ἐκπη-
μίσας, ἐς τὰς Θαλάμας [1] συνένησε, μή τί [2] οἱ κεκμά-
μενον τῷ παιδὶ ἐμπέσῃ.

Ἐχόντος δέ οἱ [3] ἐν χερσὶ τὸν παιδὸς τὸν γάμον, ἀπι-
κνέεται ἐς τὰς Σάρδις ἀνὴρ συμφορῇ ἐχόμενος, καὶ
[4] ἐ καθαρὸς χεῖρας ἐών, Φρυξ μὲν γενεῇ, γένεος δὲ τοῦ
βασιληΐου. παρελθὼν δὲ ἔστο ἐς τὰ Κροίσου οἰκία,
κατὰ νόμους τοὺς ἐπιχωρίους καθαρσίου ἐδέετο τυχῆσαι.
Κροῖσος δέ μιν ἐκάθηρε. Εἰσὶ δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις
τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἕλλησι. Ἐπεά τε δὲ τὰ νομιζό-
μενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος, ἐπινθάνετο ὁκόθεν τε καὶ τίς εἴη;
λέγων τάδε, "Ὦνθρωπε, τίς τε ἐὼν, καὶ κόθεν τῆς Φρυ-
"γίης ἦκων, ἐπίσιος ἐμοὶ ἐγένεο; τίνα τε ἀνδρῶν ἢ γυ-
"ναικῶν ἐφόνευσας;" Ὁ δὲ ἀμείβετο, "Ω βασιλεῦ
"Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω ἐμὶ παῖς, ὀνομάζομαι δὲ
"ΑΔΡΗΣΤΟΣ· φονεύσας δὲ ἀδελφεὸν ἐμεωυτοῦ ἀέ-
"κων, πάρειμι, ἐξεληλαμένος τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ
"ἐσερημένος τάντων." Κροῖσος δέ μιν ἀμείβετο τοῖσ-
δε, "Ἀνδρῶν τε φίλων [5] τυγχάνεις ἔκγονος ἐών, καὶ
"ἐλήλυθας ἐς φίλους, ἔνθα [6] ἀμηχανήσεις χρήματος
"ἀδενὸς, μένων [7] ἐν ἡμετέρου· συμφορὴν δὲ ταύτην, ὡς
"κεφότατα, φέρων, κερδανέεις πλεῖσον." Ὁ μὲν δὴ
δίαιταν εἶχε [8] ἐν Κροίσε.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ,
[9] συὸς χρῆμα γίνεσθαι μέγα· ὁρμεώμενος δὲ ἔκτος ἐκ τοῦ
ὄρεος τούτου, τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διαφθείρεσκε. Πολλάκι
δὲ οἱ Μυσοὶ ἐπ' αὐτὸν ἐξελθόντες, ποιέεσκον μὲν οὐδὲν κα-
κὸν, ἔπασχον δὲ πρὸς αὐτοῦ. Τέλος δὲ, ἀπικόμενοι παρὰ
τὸν Κροῖσον τῶν Μυσῶν ἄγγελοι, ἔλεγον τάδε, "Ω βα-
"σιλεῦ, ὑὸς χρῆμα μέγιστον [10] ἀνεφάνη ἡμῖν ἐν τῇ χώ-
"ρῃ, ὃς τὰ ἔργα διαφθείρει· τοῦτον προθυμεόμενοι ἑλεῖν,
"οὐ δυνάμεθα· νῦν ὦν προσδεόμεθά σεῦ, τὸν παῖδα καὶ
"[11] λογάδας νεηνίας καὶ κύνας συμπέμψαι ἡμῖν, ὡς ἂν
"μιν

"μιν ἐξέλωμεν ἐκ τῆς χώρης." Οἱ μὲν δὴ τούτων ἐδέοντο. Κροῖσος δὲ μνημονεύων τοῦ ὀνείρου τὰ ἔπεα, ἔλεγέ σφι τάδε, "Παιδὸς μὲν περὶ τοῦ ἐμοῦ μὴ μνησθῆτε "ἔτι· οὐ γὰρ ἂν ὑμῖν συμπέμψαιμι· νεόγαμός τε γάρ "ἐστι, [1] καὶ ταῦτά οἱ νῦν μέλει. Λυδῶν, μέντοι, λογά- "δας καὶ τὸ [2] κυνηγέσιον πᾶν συμπέμψω· καὶ διακελεύ- "σομαι τοῖσι ἰοῦσι, εἶναι ὡς προθυμοτάτοισι συνεξελεῖν "ὑμῖν τὸ θηρίον ἐκ τῆς χώρης." Ταῦτα ἀμείψατο.

[3] Ἀποχρεωμένων δὲ τούτοισι τῶν Μυσῶν, ἐπεισέρχεται ὁ τοῦ Κροίσου παῖς, ἀκηκοὼς [4] τῶν ἐδέοντο οἱ Μυσοί· [5] οὐ φαμένου δὲ τοῦ Κροίσου τὸν γε παῖδά σφι συμπέμψειν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεηνίης τάδε, "Ω πάτερ, [6] τὰ κάλ- "λιστα, πρότερόν κοτε, καὶ γενναιότατα ἡμῖν ἦν, ἔς τε "πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοιτέοντας εὐδοκιμέειν· νῦν δὲ "[7] ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκληΐσας ἔχεις, οὔτε τινὰ "δειλίην [8] μοι παριδὼν, οὔτε ἀθυμίην· νῦν τε [9] τέοισί, "με χρὴ, ὄμμασι, ἔς τε ἀγορὴν καὶ ἐξ ἀγορῆς φοιτέ- "οντα, φαίνεσθαι; κοῖος μέν τις τοῖσι πολιήτῃσι δόξω "εἶναι; κοῖος δέ τις τῇ νεογάμῳ γυναικί; [10] κοίῳ δὲ "ἐκείνη δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν; ἐμὲ, ὦν, σὺ ἢ μέθες "ἰέναι ἐπὶ τὴν θήρην, ἢ λόγῳ ἀνάπεισον, ὅκως μοι ἀ- "μείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιεόμενα." Ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσδε, "Ω παῖ, οὔτε δειλίην, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄ- "χαρι, παριδών τοι, ποιέω ταῦτα· ἀλλά μοι ὄψις ὀ- "νείρου, ἐν τῷ ὕπνῳ, ἐπιστᾶσα, ἔφη δὲ ὀλιγοχρόνιον ἔ- "σεσθαι· ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρέης ἀπολέεσθαι· Πρὸς "ὦν τὴν ὄψιν ταύτην, τόν τε γάμον τοι τοῦτον ἔσπευ- "σα, καὶ [11] ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα οὐκ ἀποπέμπω, "φυλακὴν ἔχων, εἴ κως δυναίμην, [12] ἐπὶ τῆς ἐμῆς, σε, "ζωῆς, [13] διακλέψαι, εἷς γάρ μοι μοῦνος [14] τυγχάνεις "ἐὼν παῖς· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον, [15] διεφθαρμένον τὴν ἀ- "κοὴν, οὐκ εἶναί μοι, λογίζομαι."

Ἀμείβεται

Αμείβεται ὁ νεηνίης τοῖσδε, " Συγγνώμη μὲν ὦ πά-
" τερ τοι, ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην, περὶ ἐμὲ φυλακὴν
" ἔχειν· [1] τὸ δὲ ὑ μανθάνεις, ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ ὄνειρον,
" ἐμέ τοι δίκαιόν ἐσι φράζειν. Φής τοι τὸ ὄνειρον, ὑπὸ
" αἰχμῆς σιδηρέης, φάναι, ἐμὲ τελευτήσειν· ὑὸς δὲ
" κοῖαι μέν εἰσι χεῖρες, κοίη δέ αἰχμὴ σιδηρέη, ἥν σὺ
" φοβέαι; ἐ μὲν γὰρ ὑπὸ ὀδόντ@ τοι εἶπε τελευτή-
" σειν με, ἢ [2] ἄλλε τευ [3] ὅ, τι τέτῳ ἔοικε, χρῆν δή σε
" ποιέειν [4] τὰ ποιέεις· νῦν δὲ, ὑπὸ αἰχμῆς. Επά τε ὧν
" ἐ πρὸς ἄνδρας ἡμῖν γίνεται ἡ μάχη, μέθες με."

Αμείβεται Κροῖσος, " Ω παῖ, [5] ἔσι τῇ με νικᾷς γνώ-
" μην ἀποφαίνων περὶ τᾶ ἐνυπνίε. Ὡς ὦν νενικημέν@
" ὑπὸ σέο, μεταγινώσκω, μετίημι τέ σε ἰέναι ἐπὶ τὴν
" ἄγρην."

Εἶπας δὲ ταῦτα ὁ Κροῖς@, μεταπέμπεται τὸν Φρύ-
γα Αδρηςον· ἀπικομένῳ δέ οἱ λέγει τάδε, " Αδρηςε,
" ἐγώ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἀχάριτι, [6] τήν τοι ἐκ
" ὀνειδίζω, ἐκάθηρα, ᾗ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος ἔχω,
" παρέχων πᾶσαν δαπάνην. Νῦν ὦν (ὀφέλεας γὰρ, ἐμεῦ
" προποιήσαντος χρηςὰ ἔς σε, χρηςοῖσί με ἀμείβεσθαι)
" φύλακα παιδός, σε, τᾶ ἐμᾶ, χρῄζω γενέσθαι, ἐς
" ἄγρην ὁρμεωμένε, μή τινες, κατ' ὁδὸν, κλῶπες κακ-
" ἔργοι, ἐπὶ δηλήσε, φανέωσι ὑμῖν. Πρὸς δὲ τᾶτο, ᾗ σέ
" τοι [7] χρεών ἐσι ἰέναι, ἔνθα [8] ἀπολαμπρύνεαι τοῖσι
" ἔργοισι· πατρώϊόν τε γάρ τοι ἐσὶ, [9] ᾗ προσέτι ῥώμη
" ὑπάρχει."

Αμείβεται ὁ Αδρης@, " Ω βασιλεῦ, [10] ἄλλως μὲν
" ἔγωγε ἂν ἐκ ἤια ἐς ἄεθλον τοιόνδε· [11] ἔτε γὰρ συμ-
" φορῇ τοιῇδε κεχρημένον οἰκός ἐσι ἐς ὁμήλικας εὖ
" πρῆσσοντας ἰέναι, ἔτε τὸ ϐέλεσθαι [12] πάρα· πολλαχῇ
" τε ἀνίσχον ἐμεωϋτόν. Νῦν δὲ, ἐπά τε σὺ σπεύδεις,
" ᾗ δᾶ τοι χαρίζεσθαι, (ὀφέλω γάρ σε ἀμείβεσθαι
" χρηςοῖσι,) ποιέειν ἁμὶ ἕτοιμος ταῦτα· παῖδά τε σὸν,

"τὸν διακελεύεαι φυλάσσειν, ἀπήμονα, [1] τοῦ φυλάσ-
"σοντος εἵνεκεν, προσδόκα τοι ἀπονοστήσειν."

Τοιούτοισι ἐπεί τε οὗτος ἀμείψατο Κροῖσον, ἤϊσαν, μετὰ ταῦτα, ἐξηρτυμένοι λογάσι τε νεηνίῃσι καὶ κυσί· ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Οὔλυμπον τὸ ὄρος, ἐζήτεον τὸ θηρίον· εὑρόντες δὲ, καὶ περιστάντες αὐτὸ κύκλῳ, ἐσηκόντιζον. Ενθα δὴ ὁ ξεῖνος, οὗτος δὴ ὁ καθαρθεὶς τὸν φόνον, καλεόμενος δὲ Αδρηστος, ἀκοντίζων τὸν σῦν, τοῦ μὲν ἁμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ Κροῖσου παιδός. Ὁ μὲν δὴ βληθεὶς τῇ αἰχμῇ ἐξέπλησε τοῦ ὀνείρου τὴν φήμην· ἔθεε δέ τις ἀγγελέων τῷ Κροίσῳ τὸ γεγονός· ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰς Σάρδις, τήν τε μάχην καὶ τὸν τοῦ παιδὸς μόρον ἐσήμηνέ οἱ.

Ὁ δὲ Κροῖσος, τῷ θανάτῳ τοῦ παιδὸς συντεταραγμένος, μᾶλλόν τι ἐδεινολογέετο, ὅτι μιν ἀπέκτεινε, τὸν αὐτὸς φόνου ἐκάθηρε· [2] περιημεκτέων δὲ τῇ συμφορῇ δεινῶς, ἐκάλεε μὲν Δία καθάρσιον, μαρτυρόμενος τὰ ὑπὸ τοῦ ξείνου πεπονθὼς εἴη· ἐκάλεε δὲ [3] ἐπίστιόν τε καὶ ἑταιρήϊον, τὸν αὐτὸν τοῦτον ὀνομάζων θεόν· τὸν μὲν ἐπίστιον καλέων, διότι δὴ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος τὸν ξεῖνον, φονέα τοῦ παιδὸς [4] ἐλάνθανε βόσκων· τὸν δὲ ἑταιρήϊον, ὡς φύλακα συμπέμψας αὐτὸν, εὑρήκοι πολεμιώτατον.

Παρῆσαν δὲ, μετὰ τοῦτο, οἱ Λυδοὶ φέροντες τὸν νεκρὸν, ὄπισθεν δὲ εἵπετό οἱ ὁ φονεύς· [5] στὰς δὲ οὗτος πρὸ τοῦ νεκροῦ, παρεδίδου ἑωϋτὸν Κροίσῳ, προτείνων τὰς χεῖρας, ἐπικατασφάξαί μιν κελεύων τῷ νεκρῷ· λέγων τήν τε προτέρην ἑωϋτοῦ συμφορὴν, καὶ ὡς, ἐπ' ἐκείνῃ, τὸν καθήραντα ἀπολωλεκὼς εἴη· οὐδέ οἱ εἴη βιώσιμον. Κροῖσος δὲ τούτων ἀκούσας, τόν τε Αδρηστον κατοικτείρει, καίπερ ἐὼν ἐν κακῷ οἰκηΐῳ τοσούτῳ, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, "Εχω,
"ὦ ξεῖνε, παρὰ σεῦ πᾶσαν τὴν δίκην, [6] ἐπειδὴ σεωϋτοῦ
"καταδικάζεις θάνατον· εἷς δὲ οὐ σύ μοι τοῦδε τοῦ κα-
"κοῦ αἴτιος, [7] εἰ μὴ ὅσον ἀέκων ἐξεργάσαο· ἀλλὰ
"θεῶν

"θεῶν κε τις, ὅς μοι κὴ πάλαι προεσήμαινε τὰ μέλ-
"λοντα ἔσεσθαι." Κροῖσος μέν νυν ἔθαψε, ὡς ἐοικὸς
ἦν, τὸν ἑωυτῦ παῖδα. Ἀδρηστος δὲ ὁ Γορδίεω τῦ Μίδεω,
ἅτ' δὴ ὁ φονεὺς μὲν τῦ ἑωυτῦ ἀδελφεῦ γενόμενος, φο-
νεὺς δὲ τῦ καθήραντος, ἐπεί τε ἡσυχίη τῶν ἀνθρώπων
ἐγένετο περὶ τὸ σῆμα, [1] συγγινωσκόμενος ἀνθρώπων ἔ-
ναι, τῶν αὐτὸς ἤαδε, βαρυσυμφορώτατος, ἑωυτὸν ἐπικα-
τασφάζει τῷ τύμβῳ.

* * *

ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΣ.

[2] Τὸ μὲν Ἀτλικὸν κατεχόμενόν τε κὴ διεσπασμένον
ἐπυνθάνετο ὁ Κροῖσος ὑπὸ ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΥ τῦ Ἱπ-
ποκράτεος, τῦτον τὸν χρόνον τυραννεύοντος Ἀθηναίων.
Ἱπποκράτεϊ γὰρ, ἐόντι ἰδιώτῃ κὴ θεωρέοντι τὰ Ὀλύμ-
πια, τέρας ἐγένετο μέγα· θύσαντος γὰρ αὐτῦ τὰ ἱρὰ,
οἱ λέβητες, [3] ἐπεσεῶτες, κὴ κρεῶν τε ἐόντες ἔμπλεοι κὴ
ὕδατος, ἄνευ πυρὸς ἕζεσαν κὴ ὑπερέβαλον. Χίλων δὲ ὁ
Λακεδαιμόνιος παρατυχὼν, κὴ θεησάμενος τὸ τέρας,
συνεβύλευεν Ἱπποκράτεϊ, πρῶτα μὲν, [4] γυναῖκα τεκνο-
ποιὸν μὴ ἄγεσθαι ἐς τὰ οἰκία· [5] εἰ δὲ τυγχάνει ἔχων,
δεύτερα, τὴν γυναῖκα, ἐκπέμπειν· κὴ εἴ τις οἱ τυγχάνει
ἐὼν παῖς, τῦτον ἀπεπάσθαι. Οὕκων, ταῦτα παραινέσαν-
τος Χίλωνος, πείθεσθαι θέλειν τὸν Ἱπποκράτεα. Γενέσθαί
οἱ, μετὰ ταῦτα, τὸν Πεισίστρατον τῦτον, ὃς, σασιαζόν-
των τῶν παράλων κὴ τῶν ἐκ τῦ πεδίου Ἀθηναίων, [6] κὴ τῶν
μὲν προεστεῶτος Μεγακλέος τῦ Ἀλκμαίωνος, τῶν δὲ ἐκ
τῦ πεδίῦ Λυκύργυ Ἀρισολαΐδεω, καταφρονήσας τὴν
τυραννίδα, ἤγειρε τρίτην σάσιν· συλλέξας δὲ σασιώτας,
[7] κὴ τῷ λόγῳ τῶν Ὑπερακρίων προσὰς, μηχανᾶται τοι-
άδε· Τρωματίσας ἑωυτόν τε κὴ ἡμιόνῦς, ἤλασεν ἐς τὴν
ἀγορὴν τὸ ζεῦγος, ὡς ἐκπεφευγὼς τὺς ἐχθρύς, οἵ μιν,
ἐλαύνοντα ἐς ἀγρὸν, ἠθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν· ἐδέετό

τε

τε τῆ δήμῳ φυλακὴς τινὸς πρὸς αὐτῆ κυρῆσαι, [1] πρότερον εὐδοκιμήσας ἐν τῇ πρὸς Μεγαρέας γενομένῃ στρατηγίῃ, Νίσαιάν τε ἑλὼν, καὶ ἄλλα ἀποδεξάμενος μεγάλα ἔργα. [2] Ὁ δὲ δῆμος, ὁ τῶν Αθηναίων, ἐξαπατηθεὶς, ἔδωκέ οἱ τῶν ἀσῶν καταλέξας ἄνδρας τέτες, οἳ δορυφόροι μὲν ἐκ ἐγένοντο Πεισιστράτῳ, κορυνηφόροι δέ· ξύλων γὰρ κορύνας ἔχοντες ἕποντο οἱ ὄπισθεν· συνεπαναστάντες δὲ ἕτοι ἅμα Πεισιστράτῳ, ἔσχον τὴν ἀκρόπολιν. Ενθα δὴ ὁ Πεισίστρατος ἦρχεν Αθηναίων, ἔτε τιμὰς τὰς ἐούσας συνταράξας, ἔτε θέσμια μεταλλάξας· [3] ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι ἔνεμε τὴν πόλιν, κοσμέων καλῶς τε καὶ εὖ. Μετὰ δὲ ὀ πολλὸν χρόνον, [4] τὠὐτὸ φρονήσαντες οἵ τε τῆ Μεγακλέως στασιῶται καὶ οἱ τῆ Λυκόργε, ἐξελαύνεσί μιν.

Οὕτω μὲν Πεισίστρατος ἔσχε, τοπρῶτον, Αθήνας, καὶ τὴν τυραννίδα ἄκω πάρτα ἐρριζωμένην ἔχων, ἀπέβαλεν. Οἱ δὲ ἐξελάσαντες Πεισίστρατον, αὖτις, ἐκ νέης, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἐστασίασαν. [5] Περιελαυνόμενος δὲ τῇ στάσει ὁ Μεγακλέης ἐπεκηρυκεύετο Πεισιστράτῳ, εἰ βέλοιτό οἱ τὴν θυγατέρα ἔχειν γυναῖκα [6] ἐπὶ τῇ τυραννίδι. [7] Ενδεξαμένε δὲ τὸν λόγον, καὶ ὁμολογήσαντος, ἐπὶ τέτοισι, Πεισιστράτε, μηχανῶνται δὴ [8] ἐπὶ τῇ κατόδῳ, πρῆγμα εὐηθέστατον, ὡς ἐγὼ εὑρίσκω, μακρῷ, [9] (ἐπεί γε ἀπεκρίθη, ἐκ παλαιτέρε, τῆ βαρβαρικῆ ἔθνεος τὸ Ἑλληνικόν, ἐὸν καὶ δεξιώτερον καὶ εὐηθίης ἠλιθίε ἀπηλλαγμένον μᾶλλον,) εἰ καὶ τότε γε ἕτοι ἐν Αθηναίοισι τοῖσι πρώτοισι λεγομένοισιν εἶναι Ἑλλήνων σοφίην, μηχανῶνται τοιάδε. Εν τῷ δήμῳ τῷ Παιανιέϊ ἦν γυνὴ, ἄνομα ἦν Φύη, μέγεθος ἀπὸ τεσσέρων πηχέων ἀπολείπεσα τρεῖς δακτύλες, καὶ ἄλλως εὐειδής. Ταύτην τὴν γυναῖκα σκευάσαντες πανοπλίῃ, ἐς ἅρμα ἐσβιβάσανλες καὶ [10] προδέξαντες σχῆμα, οἷόν τι, ἔμελλεν εὐπρεπέστατον φανέεσθαι, ἔχεσα, ἤλαυνον ἐς τὸ ἄστυ, προδρόμες κήρυκας προπέμψαντες, οἳ τὰ ἐντεταλμένα ἠγόρευον, ἐς

τὸ

τὸ ἄγυ ἀπικόμενοι, λέγοντες τοιάδε, " Ω Αθηναῖοι, " δέκεσθε, ἀγαθῷ νόῳ, Πεισίστρατον, τὸν αὐτὴ ἡ Αθη- " ναίη, τιμήσασα ἀνθρώπων μάλιστα, κατάγει ἐς τὴν " ἑωϋτῆς ἀκρόπολιν." Οἱ μὲν δὴ ταῦτα, διαφοιτέοντες, ἔλεγον· αὐτίκα δὲ ἐς τε τὺς δήμυς φάτις ἀπίκετο, ὡς Αθηναίη Πεισίστρατον κατάγει· καὶ ἐν τῷ ἄγειϊ πειθόμενοι τὴν γυναῖκα εἶναι αὐτὴν τὴν θεὸν, προσεύχοντό τε τὴν ἄνθρωπον καὶ ἐδέκοντο τὸν Πεισίστρατον.

* * *

ΚΥΡΟΣ.

Ὁ Ἀστυάγης εἶδε ἄλλην ὄψιν. Ἐδόκεε δέ οἱ ἐκ τῆς θυγατρὸς φύναι ἄμπελον· [1] τὴν δὲ ἄμπελον ἐπισχεῖν τὴν Ασίην πᾶσαν. Ἰδὼν δὲ τοῦτο, καὶ [2] ὑπερθέμενος τοῖσι ὀνειροπόλοισι, [3] μετεπέμψατο ἐκ τῶν Περσέων τὴν θυγατέρα [4] ἐπίτεκα ἐοῦσαν· ἀπικομένην δὲ ἐφύλασσε, βουλόμενος τὸ γεννώμενον ἐξ αὐτῆς διαφθεῖραι· ἐκ γάρ οἱ τῆς ὄψιος οἱ τῶν μάγων ὀνειροπόλοι ἐσήμαινον, ὅτι μέλλοι ὁ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ γόνος βασιλεύσειν ἀντὶ ἐκείνου. Ταῦτα δὴ ὦν φυλασσόμενος ὁ Ἀστυάγης, ὡς ἐγένετο ὁ Κῦρος, καλέσας Ἅρπαγον, ἄνδρα οἰκήϊον καὶ πιστότατόν τε Μήδων καὶ πάντων ἐπίτροπον τῶν ἑωϋτοῦ, ἔλεγέ οἱ τοιάδε· " Ἅρπαγε, πρῆγμα, [5] τὸ ἄν τοι προσθέω, μηδα- " μοῦ παραχρήσῃ· μηδὲ ἐμέ τε παραβάλῃ, καὶ ἄλλυς " ἑλόμενος, ἐξ ὑστέρης [6] σοι ἑωϋτῷ περιπέσῃς. [7] Λάβε " τὸν Μανδάνης ἔτεκε παῖδα· φέρων δὲ [8] ἐς σεωϋτοῦ, ἀ- " πόκτεινον· μετὰ δὲ θάψον τρόπῳ ὅτεῳ αὐτὸς βού- " λεαι." Ὁ δὲ ἀμείβεται, " Ω βασιλεῦ, ἤτε ἄλλῃσί " κω παρεῖδες [9] ἀνδρὶ τῷδε ἄχαρι ἐόν, φυλασσόμεθα " δὲ ἐς σε, καὶ ἐς τὸν μετέπειτα χρόνον, μηδὲν ἐξαμαρ- " τεῖν· ἀλλ' εἴ τοι φίλον τοῦτο ἔτω γίνεσθαι, χρὴ δή, " [10] τόγε ἐμὸν, ὑπηρετέεσθαι ἐπιτηδέως."

[1] Τούτοισι

[1] Τούτοισι ἀμειψάμενος ὁ Ἅρπαγος, ὡς οἱ παρεδόθη τὸ παιδίον κεκοσμημένον [2] τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἦει κλαίων ἐς τὰ οἰκία· παρελθὼν δὲ ἔφραζε τῇ ἑωυτοῦ γυναικὶ τὸν πάντα Ἀστυάγεος ῥηθέντα λόγοι· ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν λέγει, "Νῦν ὦν τί σοι ἐν νόῳ ἐστὶ ποιέειν;" Ὁ δὲ ἀμείβετο· "[3] Οὐκ ἦ ἐνετέλλετο Ἀστυάγης. Οὐδ' ἐὰ παραφρονήσει "τε καὶ μανεῖται κακίον ἢ νῦν μαίνεται, ἔ οἱ ἔγωγε "προσθήσομαι τῇ γνώμῃ, ἐδὲ ἐς φόνον τοιοῦτον ὑπηρετή- "σω. Πολλῶν δὲ εἵνεκα ἐ φονεύσω μιν· ἔ ὅτι αὐτῷ μοι "συγγενής ἐστιν ὁ παῖς, ἔ ὅτι Ἀστυάγης μέν ἐστι γέρων, "ἔ ἄπαις ἔρσενος γόνου· [4] ἀ δὲ θελήσει, τότε τελευ- "τήσατος, ἐς τὴν θυγατέρα ταύτην ἀναβῆναι ἡ τυ- "ραννὶς, ἧς νῦν τὸν υἱὸν κτείνει δι' ἐμεῦ, ἄλλο τί, ἢ, "λείπει τὸ ἐνθεῦτεν ἐμοὶ, κινδύνων ὁ μέγιστος; Ἀλλά, "τῷ μὲν ἀσφαλέος εἵνεκα ἐμοὶ, δεῖ τοῦτον τελευτᾶν τὸν "παῖδα· δεῖ, μέν τοι, τῶν τινα Ἀστυάγεος, αὐτῷ φονέα "γενέσθαι, ἔ μὴ τῶν ἐμῶν."

Ταῦτα εἶπε, ἔ αὐτίκα ἄγγελον ἔπεμπε ἐπὶ τῶν βεκόλων τῶν Ἀστυάγεος, [5] τὸν ἠπίστατο νομάς τε ἐπιτη- δεωτάτας νέμοντα καὶ ἄγρια θηριωδέστατα, τῷ οὔνομα ἦν Μιτραδάτης. Συνοίκεε δὲ ἑωυτοῦ συνδούλῃ· οὔνομα δὲ τῇ γυναικὶ ἦν, τῇ συνοίκεε, Κυνὼ, καλὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσ- σαν· καλὰ δὲ τὴν Μηδικὴν, Σπακώ· τὴν γὰρ κύνα κα- λέουσι σπάκα Μῆδοι. [6] Αἱ δὲ ὑπώρεαί εἰσι τῶν ὀρέων, ἔνθα τὰς νομὰς τῶν βοῶν εἶχε ἔτος δὴ ὁ βεκόλος, πρὸς [7] βορέω τε ἀνέμου τῶν Ἀγβατάνων, ἔ πρὸς τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου· [8] ταύτῃ μὲν γὰρ ἡ Μηδικὴ χώρη, πρὸς Σασ- πείρων, ὀρεινή ἐστι κάρτα, καὶ ὑψηλή τε, ἔ [9] ὕδησι συν- ηρεφής· [10] ἡ δὲ ἄλλη Μηδικὴ χώρη ἐστὶ πᾶσα ἄπεδος. Ἐπεὶ ὦν ὁ βεκόλος σπουδῇ πολλῇ καλέομενος ἀπίκετο, ἔλεγε ὁ Ἅρπαγος τάδε, "Κελεύει σε Ἀστυάγης, τὸ "παιδίον τοῦτο λαβόντα, θεῖναι ἐς τὸ ἐρημότατον τῶν "ὀρέων, ὅκως ἂν τάχιστα διαφθαρείη· ἔ τάδέ τοι ἐκέ-

"λευσε

" λευσε εἰπεῖν, Ην μὴ ἀποκτείνῃς αὐτὸ, ἀλλά τεῳ τρό-
" πῳ περιποιήσῃ, ὀλέθρῳ τῷ κακίστῳ σε διαχρήσεσθαι·
" ἐπορᾷν δὲ ἐκκείμενον διατέταγμαι ἐγώ."

Ταῦτα ἀκούσας ὁ βουκόλος, καὶ ἀναλαβὼν τὸ παίδιον, ἤϊε τὴν αὐτὴν ὀπίσω ὁδὸν, καὶ ἀπικνέεται ἐς τὴν ἔπαυλιν. [1]Τῷ δ' ἄρα καὶ αὐτῷ ἡ γυνὴ, ἐπίτεξ ἐοῦσα πᾶσαν ἡμέρην, τότε κως [2]κατὰ δαίμονα τίκτει, οἰχομένου τοῦ βουκόλου ἐς πόλιν· [3]ἦσαν δὲ ἐν φροντίδι ἀμφότεροι ἀλλήλων πέρι· ὁ μὲν, τοῦ τόκου τῆς γυναικὸς, [4]ἀῤῥωδέων· ἡ δὲ γυνὴ, ὅτι, οὐκ ἐωθὼς, ὁ Ἁρπαγος μεταπέμψαιτο αὐτῆς τὸν ἄνδρα. Επεί τε καὶ ἀπονοστήσας [5]ἐπέστη, οἷα ἐξ ἀέλπτου ἰδοῦσα ἡ γυνὴ, ἔρετο προτέρη, ὅτι μιν οὕτω προθύμως Ἁρπαγος μεταπέμψαιτο. Ὁ δὲ εἶπε, " Ω γύναι, εἶδόν
" τε, ἐς πόλιν ἐλθὼν, καὶ ἤκουσα [6]τὸ μήτε ἰδεῖν ὄφελον,
" μήτέ κοτε γενέσθαι ἐς δεσπότεας τοὺς ἡμετέρους! Οἶ-
" κος μὲν τᾶς Ἁρπάγου κλαυθμῷ κατείχετο· ἐγὼ δὲ
" ἐκπλαγείς, ἤϊα ἔσω· ὡς δὲ τάχιστα ἐσῆλθον, ὁρέω
" παιδίον προκείμενον, ἀσπαῖρόν τε καὶ κραυγανόμενον,
" κεκοσμημένον [7]χρυσῷ τε καὶ ἐσθῆτι ποικίλῃ. Ἁρπα-
" γος δὲ ὡς εἶδέ με, ἐκέλευε, τὴν ταχίστην, ἀναλα-
" βόντα τὸ παιδίον, [8]οἴχεσθαι φέροντα, καὶ θεῖναι ἔν-
" θα [9]θηριωδέστατον εἴη τῶν οὔρεων, φὰς Αστυάγεα εἶναι
" τὸν ταῦτα ἐπιθέμενόν μοι· πόλλ' ἀπειλήσας εἰ μή
" σφεα ποιήσαιμι. Καὶ ἐγὼ ἀναλαβὼν, ἔφερον, δοκέων
" τῶν τινος οἰκετέων εἶναι· οὐ γὰρ ἄν κοτε κατέδοξα
" ἔνθεν γε ἦν· ἐθάμβεον δὲ ὁρέων χρυσῷ τε καί εἵμασι
" κεκοσμημένον· [10]πρὸς δὲ, καὶ κλαυθμὸν [11]κατεστεῶτα
" ἐμφανέα [12]ἐν Ἁρπάγου. Καὶ πρόκα τε δὴ, κατ' ὁδὸν,
" πυνθάνομαι τὸν πάντα λόγον [13]θεράποντος, ὅς, ἐμέ
" προπέμπων ἔξω πόλιος, ἐνεχείρισε τὸ βρέφος·---ὡς
" ἄρα Μανδάνης τε εἴη παῖς τῆς Αστυάγεος θυγατρὸς
" καὶ Καμβύσεω τοῦ Κύρου, καί μιν Αστυάγης ἐντέλλε-
" ται ἀποκτεῖναι· [14]νῦν τε ὧδέ ἐστι."

Ἁμα

Ἅμα δὲ ταῦτα ἔλεγε ὁ βȣκόλος, καὶ ἐκκαλύψας ἀπεδείκνυε. Ἡ δὲ, ὡς εἶδε τὸ παιδίον, μέγα τε καὶ εὐειδὲς ἐὸν, δακρύσασα, καὶ λαβομένη τῶν γȣνάτων τȣ̃ ἀνδρὸς, ἔχρηζε μηδεμιῇ τέχνῃ ἐκθεῖναί μιν. Ὁ δὲ [1]ȣ̓κ ἔφη οἷός τ' εἶναι ἄλλως αὐτὰ ποιέειν· ἐπιφοιτήσειν γὰρ κατασκόπȣς ἐξ Ἁρπάγȣ ἐποψομένȣς· ἀπολέεσθαί τε κάκιστα, ἢν μή σφεα ποιήσῃ. Ὡς δὲ ȣ̓κ ἔπειθε ἄρα τὸν ἄνδρα, δεύτερα λέγει ἡ γυνὴ τάδε, "Επεὶ τοίνυν ȣ̓ δύναμαί "σε πείθειν μὴ ἐκθεῖναι, σὺ δὲ ὧδε ποίησον, [2] εἰ δὴ πᾶ-"σα ἀνάγκη ὀφθῆναι ἐκκείμενον· τέτοκα γὰρ καὶ ἐγὼ· "τέτοκα δὲ [3]τεθνεός. Τȣ̃το μὲν φέρων πρόθες· τὸν δὲ "τῆς Αστυάγεος θυγατρὸς παῖδα, ὡς ἐξ ἡμέων ἐόντα, "τρέφωμεν· καὶ ȣ̓τω, ȣ̓τε σὺ [4]ἁλώσεαι ἀδικέων τȣ̀ς "δεσπότεας, ȣ̓τε ἡμῖν κακῶς βεβȣλευμένα ἔσται· ὅς τε "γὰρ τεθνεὼς βασιληΐης ταφῆς κυρήσει, καὶ ὁ περιεὼν "ȣ̓κ ἀπολέει τὴν ψυχῆν."

Κάρτα τε ἔδοξε τῷ βȣκόλῳ, πρὸς τὰ παρεόντα, εὖ λέγειν ἡ γυνὴ, καὶ αὐτίκα ἐποίεε ταῦτα. Τὸν μὲν ἔφερε θανατώσων παῖδα, τȣ̃τον μὲν [5]παραδιδοῖ τῇ ἑωϋτȣ̃ γυναικί· τὸν δὲ, ἑωϋτȣ̃ ἐόντα, νεκρὸν λαβὼν, ἔθηκε ἐς τὸ ἄγγος ἐν τῷ ἔφερε τὸν ἕτερον· κοσμήσας δὲ τῷ κόσμῳ παντὶ τȣ̃ ἑτέρȣ παιδὸς, φέρων ἐς τὸ ἐρημότατον τῶν ȣ̓ρέων, [6]τιθεῖ. Ὡς δὲ τρίτη ἡμέρη τῷ παιδίῳ ἐκκειμένῳ ἐγένετο, ἤϊε ἐς πόλιν ὁ βȣκόλος, τῶν τινα προβόσκων φύλακον αὐτȣ̃ καταλιπών. Ελθὼν δὲ [7]ἐς τȣ̃ Ἁρπάγȣ ἀποδεικνύναι [8]ἔφη ἑτοῖμος εἶναι τȣ̃ παίδιȣ τὸν νέκυν. Πέμψας δὲ ὁ Ἁρπαγος τῶν ἑωϋτȣ̃ δορυφόρων τȣ̃ς πιστοτάτȣς, εἶδέ τε διὰ τȣ́των, καὶ ἔθαψε τȣ̃ βȣκόλȣ τὸ παιδίον· καί τὸ μὲν ἐτέθαπτο. Τὸν δὲ ὕστερον τȣ́των, ΚΥΡΟΝ ὀνομασθέντα, παραλαβȣ̃σα, ἔτρεφε ἡ γυνὴ τȣ̃ βȣκόλȣ, ȣ̓νομα ἄλλό [9]κȣ τὶ καὶ ȣ̓ Κῦρον θεμένη.

[1]Εκ

[1]Ἐκ τῆς ΕΥΤΕΡΠΗΣ.

* * *

ΨΑΜΜΗΤΙΧΟΣ.

Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ ΨΑΜΜΗΤΙΧΟΝ [2]σφέων βασιλεῦσαι, ἐνόμιζον ἑωϋτοὺς πρώτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων. Επειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος, βασιλεύσας, ἠθέλησε εἰδέναι οἵτινες [3]γενοίατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προτέρους γενέσθαι ἑωϋτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωϋτούς. Ψαμμήτιχος δὲ ὡς οὐκ ἐδύνατο, πυνθανόμενος, πόρον οὐδένα τούτου ἀνευρεῖν, οἳ γενοίατο πρῶτοι ἀνθρώπων, [4]ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε· Παιδία δύο νεογνὰ [5]ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων. δίδωσι ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποίμνια, [6]τροφήν τινα τοιήνδε· ἐντειλάμενος μηδένα, ἀντίον αὐτέων, μηδεμίην φωνὴν ἰέναι, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ, [7]ἐπ' ἑωϋτῶν, κεῖσθαι αὐτὰ, καὶ, [8]τὴν ὥρην, ἐπάγειν σφι αἶγας· [9]πλήσαντα δε τοῦ γάλακτος, [10]τἄλλα διαπρήσσεσθαι. [11]Ταῦτα δ' ἐποιέετο καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμήτιχος, θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων [12]ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσήμων κνυζημάτων, ἥντινα φωνὴν ῥήξουσι πρώτην. Τάπερ ὦν καὶ ἐγένετο· ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην, καὶ εἰσιόντι, τὰ παιδιὰ ἀμφότερα, προσπίπτοντα, [13]βεκος ἐφώνεον, ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας, ἥσυχος ἦν ὁ ποιμήν· ὡς δὲ πολλάκι φοιτέοντι καὶ ἐπιμελουμένῳ [14]πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότῃ, ἤγαγε τὰ παιδία, [15]κελεύσαντος, ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. Ακούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμήτιχος, ἐπυνθάνετο [16]οἵτινες ἀνθρώπων βεκὸς τὶ καλέουσι· πυνθανόμενος δὲ, εὕρισκε Φρύγας καλέοντας [17]τὸν ἄρτον. Οὕτω συνεχώρησαν Αἰγύπτιοι, καὶ τοιούτῳ σταθμησάμενοι πρήγματι, τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἑωϋτῶν.

* * *

Ὁ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΣ.

Τῶν καὶ κροκοδείλων φύσις ἐστὶ τοιήδε· Τὰς χειμεριωτάτας μῆνας τέσσερας ἐσθίει ἐδέν· ἐὸν καὶ τετράπεν, χερσαῖον καὶ λιμναῖόν ἐστι· τίκτει μὲν γὰρ ὠὰ ἐν γῇ, καὶ ἐκλέπει, τὸ πολλὸν τῆς ἡμέρης, διατρίβει ἐν τῷ ξηρῷ, τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν, ἐν τῷ ποταμῷ θερμότερον γὰρ δή ἐστι τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίης καὶ τῆς δρόσου. Πάντων δή, [1]τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, θνητῶν, τοῦτο ἐξ ἐλαχίστου μέγιστον γίνεται· τὰ μὲν γὰρ ὠὰ χηνέων ὀ πολλῷ μέζονα τίκτει· καὶ ὁ νεοσσὸς κατὰ λόγον τοῦ ὠοῦ γίνεται· αὐξανόμενος δὲ γίνεται καὶ ἐς ἑπταικαίδεκα πήχεας, καὶ μέζων ἔτι· ἔχει δὲ ὀφθαλμοὺς μὲν ὑός, ὀδόντας δὲ μεγάλους καὶ [2]χαυλιοδόντας, κατὰ λόγον τοῦ σώματος· γλῶσσαν δὲ, μοῦνον θηρίων, [3]οὐκ ἔφυσε· ἐδὲ τὴν κάτω κινέει γνάθον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο, μοῦνον θηρίων, τὴν ἄνω γνάθον προσάγει τῇ κάτω· ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας καρτερούς, καὶ [4]δέρμα λεπιδωτὸν ἄρρηκτον ἐπὶ τοῦ νώτου· τυφλὸν δὲ ἐν ὕδατι, ἐν καὶ τῇ αἰθρίῃ ὀξυδερκέστατον· [5]ἅτε δὴ ὢν ἐν ὕδατι δίαιταν ποιεύμενον, τὸ σῶμα ἐνδοθεν φορέει πᾶν μεσὸν βδελλέων. Τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὄρνεα καὶ θηρία φεύγει μιν· ὁ δὲ τροχίλος ἀρηναῖόν οἱ ἐστὶ, ἅτε ὠφελεσμένῳ πρὸς αὐτοῦ· ἐπεὰν γὰρ ἐς τὴν γῆν [6]ἐκβῇ, ἐκ τοῦ ὕδατος, ὁ κροκόδειλος, καὶ ἔπειτα χάνῃ, (ἔωθεε γὰρ τοῦτο, ὡς ἐπίπαν, ποιέειν πρὸς τὸν ζέφυρον,) ἐνθαῦτα ὁ τροχίλος, ἐσδύνων ἐς τὸ σῶμα αὐτοῦ, καταπίνει τὰς βδέλλας· ὁ δὲ, ὠφελεύμενος, ἥδεται, καὶ ἐδὲν σίνεται τὸν τροχίλον.

Τοῖσι μὲν δὴ τῶν Λιγυπτίων ἱροί εἰσι οἱ κροκόδειλοι, τοῖσι δ' οὔ, ἀλλ' ἅτε πολεμίοις χρέωνται· οἱ δὲ περί τε Θήβας καὶ τὴν Μοίριος λίμνην οἰκέοντες καὶ κάρτα ἥγηνται αὐτοὺς εἶναι ἱρούς· ἐκ πάντων δὲ ἕνα ἑκάτεροι τρέφουσι κροκόδειλον,

κόδαιλον, δεδιδαγμένον εἶναι χειροήθεα· [1] ἀρτήματά τε λίθινα χυτὰ καὶ χρύσεα ἐς τὰ ὦτα ἐνθέντες, καὶ ἀμφιδέας περὶ τὰς ἐμπροσθίους πόδας, καὶ [2] σιτία ἀπόταπτα διδόντες, καὶ ἱρήϊα· [3] καὶ περιέποντες ὡς κάλλιστα ζῶντας, ἀποθανόντας δὲ ταριχεύοντες, θάπτουσι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι· Οἱ δὲ περὶ Ελεφαντίνην πόλιν οἰκέοντες καὶ ἐσθίουσι αὐτὰς, οὐκ ἡγεόμενοι ἱρὰς εἶναι· καλέονται δὲ κροκόδειλοι, ἀλλὰ χάμψαι. Κροκοδείλους δὲ Ιωνες ὠνόμασαν, εἰκάζοντες αὐτῶν τὰ εἴδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι κροκοδείλοισι τοῖσι ἐν τῇσι αἱμασιῇσι.

[4] Αγραι δέ σφεων πολλαὶ κατεστέασι, καὶ παντοῖαι. Ἡ δ' ὧν ἐμοίγε δοκέει ἀξιωτάτη ἀπηγήσιος εἶναι, ταύτην γράφω· [5] Επεὰν νῶτον ὑὸς δελεάσῃ τερὶ ἄκιστρον, μετίει ἐς μέσον τὸν ποταμόν· αὐτὸς δὲ, ἐπὶ τῷ χείλεος τῷ ποταμῷ, ἔχων δέλφακα ζωὴν, ταύτην τύπτει· ἐπακούσας δὲ τῆς φωνῆς ὁ κροκόδειλος, ἴεται κατὰ τὴν φωνήν· ἐντυχὼν δὲ τῷ νώτῳ, καταπίνει· οἱ δὲ ἕλκουσι. Επεὰν δὲ ἐξελκυσθῇ ἐς γῆν, πρῶτον ἀπάντων ὁ θηρευτὴς [6] πηλῷ κατ' ὦν ἔπλασε αὐτῷ τὰς ὀφθαλμούς· τοῦτο δὲ ποιήσας, κάρτα εὐπετέως τὰ λοιπὰ χειροῦται· μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο, σὺν πόνῳ.

[7] Ἐκ τῆς ΕΡΑΤΟΥΣ.

* * *

Ἡ ἐν ΜΑΡΑΘΩΝΙ μάχη.

Τοῖσι δὲ Αθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι· τῶν μὲν οὐκ ἐώντων συμβάλλειν· ὀλίγους γὰρ εἶναι στρατιῇ τῇ Μήδων συμβαλέειν· [8] τῶν δὲ, καὶ Μιλτιάδεω, κελευόντων. Ὡς δὲ δίχα ἐγίνοντο, καὶ [9] ἐνίκα ἡ χείρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα,---([10] ἦν γὰρ ἑνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν Αθηναίων πολεμαρχέειν· τοπαλαιὸν γὰρ

Αθηναῖοι

Αθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι.) ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Αφιδναῖος·---πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης, ἔλεγε τάδε, "Εν "σοὶ νῦν, Καλλίμαχέ, ἐστὶ ἢ καταδουλῶσαι Αθήνας, ἢ, "ἐλευθέρας ποιήσαντα, μνημόσυνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα "ἀνθρώπων βίον, οἷον οὐδὲ Ἁρμόδιός τε καὶ Αριστογείτων "λείπεται· νῦν γὰρ δὴ, [1] ἐξ ἐγένοντο Αθηναῖοι, ἐς κίν- "δυνον ἥκουσι μέγιστον· καὶ ἦν μέν γε ὑποκύψωσι τοῖσι "Μήδοισι, [2] δέδοκται τὰ πάσονται παραδεδομένοι Ἱππίῃ· "ἢν δὲ περιγένηται αὕτη ἡ πόλις, [3] οἵη τέ ἐστι πρώτη τῶν "Ἑλληνίδων πολίων γενέσθαι. Κῶς ὦν δὴ ταῦτα οἷά τε "ἐστι γενέσθαι, [4] καί κως ἔς σε τι τετέων ἀνήκει τῶν "πρηγμάτων τὸ κῦρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσων. "Ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἐόντων δέκα, δίχα γίνονται αἱ "γνῶμαι, τῶν μὲν κελευόντων συμβαλέειν, τῶν δὲ οὐ "συμβαλέειν. Ην μέν νυν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαί "τινα στάσιν μεγάλην ἐμπεσοῦσαν διασάσειν τὰ Αθη- "ναίων φρονήματα, ὥστε [5] μηδίσαι· ἢν δὲ συμβάλωμεν "πρίν τι καὶ σαθρὸν Αθηναίων [6] μετεξετέροισι ἐγγενέ- "σθαι, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων, [7] οἷοί τε ἐμὲν περιγε- "νέσθαι τῇ συμβολῇ. Ταῦτα ὦν πάντα ἐς σὲ νῦν τείνει, "καὶ ἐκ σέο ἤρτηται· ἢν γὰρ σὺ γνώμῃ τῇ ἐμῇ [8] προσθῇ, "ἔστι τοι πατρίς τε ἐλευθέρη, καὶ πολις πρώτη τῶν ἐν "τῇ Ἑλλάδι· [9] ἢν δὲ τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν "ἕλῃ, ὑπάρξει τοι τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθων τὰ "ἐναντία."

Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης, προσκλᾶται τὸν Καλλίμαχον· προσγενομένης δὲ τῇ πολεμάρχῃ τῆς γνώμης, [10] ἐκεκύρωτο συμβάλλειν· μετὰ δὲ, οἱ στρατηγοὶ, τῶν ἡ γνώμη ἐφέρετο συμβάλλειν, ὡς ἑκάστῃ αὐτῶν ἐγίνετο πρυτανηίῃ τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν· ὁ δὲ, δεκόμενος, ἔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο, πρίν γε δὴ αὐτῇ πρυτανηίη ἐγένετο.

Ὡς

Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὧδε Αθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες. Τῷ μὲν δεξιῷ κέρεος ἡγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γὰρ νόμος ἔχε οὕτω τοῖσι Αθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιὸν· ἡγεομένου δὲ τούτου, ἐξεδέκοντο ὡς ἀριθμέοντο αἱ φυλαὶ, ἐχόμεναι ἀλληλέων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο, ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας, Πλαταιέες· ἀπὸ ταύτης γάρ σφι τῆς μάχης, θυσίας Αθηναίων ἀναγόντων ἐς πανηγύριας τὰς ἐν τῆσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κήρυξ ὁ Αθηναῖος, ἅμα τε Αθηναίοισι λέγων γίνεσθαι ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. [1]Τότε δὲ τασσομένων τῶν Αθηναίων, ἐν τῷ Μαραθῶνι, ἐγίνετο τοιόνδε τι. Τὸ στρατόπεδον ἐξισέμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ---τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγίνετο ἐπὶ τάξιας ὀλίγας· καὶ ταύτη ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον· τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἔῤῥωτο πλήθεϊ.

Ὡς δὲ σφι διετέτακτο, καὶ τὰ σφάγια ἐγίνετο καλὰ, ἐνθαῦτα ὡς [2]ἀπέθησαν οἱ Αθηναῖοι, δρόμῳ ἴεντο ἐς τοὺς βαρβάρους· ἦσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτέων, ἢ ὀκτώ. Οἱ δὲ Πέρσαι, ὁρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας, παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι· [3]μανίην τε τοῖσι Αθηναίοισι ἐπέφερον, καὶ πάντῃ ὀλεθρίην, ὁρέοντες αὐτοὺς ἐόντας ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους, ἔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι, ἔτε τοξευμάτων. Ταῦτα μέν νυν οἱ βάρβαροι κατείκαζον. Αθηναῖοι δὲ, ἐπεί τε ἀθρόοι προσέμιξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου· πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο, ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ὁρέοντες, καὶ τοὺς ἄνδρας [4]ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἕλλησι καὶ τὸ ἄνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι.

Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι, χρόνος ἐγένετο πολλὸς· καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου [5]ἐνίκων οἱ βάρβαροι,

ροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο. Κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι, καὶ ῥήξαντες, ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν. Τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἐνίκων Αθηναῖοί τε καὶ Πλαταιέες· νικῶντες δὲ, [1] τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων· τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτέων, συναγαγόντες τὰ κέρεα ἀμφότερα, ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Αθηναῖοι· φεύγεσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι ἔποντο κόπτοντες, ἐς ὃ, ἐς τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι, πῦρ τε αἴτεον, καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν.

[2] Καὶ τοῦτο μὲν, ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός· [3] ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ, Κυναίγειρος ὁ Εὐφορίωνος, ἐνθαῦτα, ὅπλα βόμενος τῶν ἀφλάστων νηὸς, [4] τὴν χεῖρα ἀποκοπεὶς πελέκεϊ, πίπτει· τοῦτο δὲ, ἄλλοι Αθηναίων πολλοί τε καὶ ὀνομαστοί· * * Εν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας· Αθηναίων δὲ ἑκατὸν ἐννενήκοντα καὶ δύο. Επεσον μὲν ἀμφοτέρων τοσοῦτοι.

[5] Ἐκ τῆς ΠΟΛΥΜΝΙΑΣ.

* * *

ΑΡΤΑΒΑΝΟΣ καὶ ΞΕΡΞΗΣ.

Μαρδόνιος μὲν, τοσαῦτα ὁπλεύνας τὴν Ξέρξεω γνώμην, ἐπέπαυτο.---Σιωπώντων δὲ τῶν ἄλλων Περσέων, καὶ οὐ τολμώντων [6] γνώμην ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ, Αρτάβανος ὁ Υσάσπεος, πάτρως ἐὼν Ξέρξῃ, [7] τῷ δὴ καὶ πίσυνος ἐὼν, ἔλεγε τάδε, "Ω βασιλεῦ, [8] μὴ λεχθεισέων μὲν γνωμέων ἀντιέων ἀλλήλῃσι, οὐκ ἔστι τὴν "ἀμείνω, αἱρεόμενον, ἑλέσθαι, ἀλλὰ δεῖ τῇ εἰρημένῃ "χρῆσθαι· λεχθεισέων δὲ, ἔστι· ὥσπερ τὸν χρυσὸν τὸν "ἀκήρατον,

" ἀκήρατον, αὐτὸν μὲν ἐπ' ἑωϋτῷ οὐ διαγινώσκομεν, ἐπεὰν
" δὲ παρατρίψωμεν ἄλλῳ χρυσῷ διαγινώσκομεν τὸν
" ἀμείνω. Ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ τῷ σῷ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ,
" Δαρείῳ, ἠγόρευον μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ Σκύθας, ἄν-
" δρας ἀδαμόθι γῆς ἄστυ νέμοντας. Ὁ δὲ, ἐλπίζων Σκύ-
" θας τὰς Νομάδας καταστρέψεσθαι, ἐμοί τε οὐκ ἐπέ-
" θετο· στρατευσάμενός τε, πολλούς τε καὶ ἀγαθοὺς τῆς
" στρατιῆς ἀποβαλὼν, ἀπῆλθε. Σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, μέλ-
" λεις ἐπ' ἄνδρας στρατεύεσθαι πολλὸν ἀμείνονας ἢ Σκύ-
" θας· οἳ κατὰ θάλασσάν τε ἄρισοι καὶ κατὰ γῆν λέ-
" γονται εἶναι. Τὸ δὲ αὐτοῖσι ἔνεστι δεινὸν, ἐμέ σοι δί-
" καιόν ἐστι φράζειν. Ζεύξας φῂς τὸν Ἑλλήσποντον ἐλᾶν
" στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἑλλάδα· [1] καὶ δὴ καὶ
" συνήνεκε, ἢ καὶ κατὰ γῆν, ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐσ-
" σωθῆναι, ἢ καὶ κατ' ἀμφότερα· (οἱ γὰρ ἄνδρες λέγον-
" εἶναι ἄλκιμοι·) πάρεστι δὲ καὶ σαθμώσασθαι, εἰ στρα-
" τιήν γε τοσαύτην σὺν Δάτι καὶ Ἀρταφέρνεϊ, ἐλθοῦσαν ἐς
" τὴν Ἀτθικὴν χώρην, μοῦνοι Ἀθηναῖοι διέφθειραν, [2] ἔκων
" ἀμφοτέρη σφι ἐχώρησε. Ἀλλ' ἦν τῆσι νήυσὶ [3] ἐμβάλωσι,
" καὶ νικήσαντες ναυμαχίῃ, πλέωσι ἐς τὸν Ἑλλήσποντον,
" καὶ ἔπειτα λύσωσι τὴν γέφυραν,---τοῦτο δὴ, βασιλεῦ,
" γίνεται δεινόν. Ἐγὼ δὲ ἐδεμιῇ [4] σοφίῃ οἰκηΐῃ αὐτὸς συμ-
" βάλλομαι ταῦτα· [5] ἀλλ' οἷόν κοτε ἡμέας ὀλίγους ἐδέ-
" ησε καταλαβεῖν πάθος ὅτε πατὴρ σὸς, ζεύξας Βόσπο-
" ρον τὸν Θρηΐκιον, γεφυρώσας δὲ ποταμὸν Ἴστρον, διέβη
" ἐπὶ Σκύθας· τότε [6] παντοῖοι ἐγένοντο Σκύθαι, [7] δεόμε-
" νοι Ἰώνων, λῦσαι τὸν πόρον, τοῖσι ἐπετέτραπτο ἡ φυλακὴ
" τῶν γεφυρέων τῶν Ἴστρου. Καὶ τότε γε Ἰσιαῖος, ὁ Μιλήτου
" τύραννος, εἷς [8] ἐπέσπετο τῶν ἄλλων τυράννων τῇ γνώ-
" μῃ, μηδὲ ἠναντιώθη, [9] διέργασο ἂν τὰ Περσέων πρήγ-
" ματα!---καί τοι καὶ λόγῳ ἀπέσαι δεινὸν, [10] ἐπ' ἀνδρὶ
" γε ἑνὶ πάντα τὰ βασιλέος πρήγματα γεγενῆσθαι. Σὺ
" ὧν μὴ βουλεύου ἐς κίνδυνον μηδένα τοιοῦτον ἀπικέσθαι,
" μηδεμιῆς

" μηδεμιῆς ἀνάγκης ἐούσης, ἀλλ' ἐμοὶ πείθευ. Νῦν μεν τὸν
" σύλλογον τόνδε δίαλυσον· αὖτίς τε, ὅταν τοι δοκέῃ, προ-
" σκεψάμενος ἐπὶ σεωϋτοῦ, προαγόρευε τά τοι δοκέει εἰ-
" ναι ἄριστα· τὸ γὰρ εὖ βουλεύεσθαι, κέρδος μέγιστον
" εὑρίσκω ἐόν. Εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναι τι θέλει, βεβού-
" λευται μὲν οὐδὲν ἧσσον εὖ, [1] ἔσσωται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης
" τὸ βούλευμα· ὁ δὲ βουλευσάμενος αἰσχρῶς, εἴ οἱ ἡ
" τύχη ἐπίσποιτο, εὕρημα εὕρηκε, ἧσσον δὲ οὐδὲν οἱ κακῶς
" βεβούλευται. Ὁρᾶς τὰ ὑπερέχοντα ζῶα ὡς κεραυνοῖ ὁ
" θεὸς, οὐδὲ ἐᾷ φαντάζεσθαι, τὰ δὲ σμικρὰ οὐδέν μιν κνί-
" ζει; ὁρᾷς δὲ ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα, ἀεὶ, καὶ
" δένδρεα τὰ τοιαῦτ' ἀποσκήπτει βέλεα; φιλέει γὰρ ὁ
" θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. Οὕτω δὴ καὶ στρα-
" τὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλίγου διαφθείρεται, κατὰ τοιόνδε· ἐπε-
" άν σφι ὁ θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλῃ, ἢ βροντὴν, [2] δί
" ὧν ἐσφάλησαν ἀναξίως ἑωϋτῶν. Οὐ γὰρ ἐᾷ φρονέειν ἄλλον
" μέγα ὁ θεὸς ἢ ἑωϋτόν. [3] Επειχθῆναι μέν νυν πᾶν πρῆγμα
" τίκτει σφάλματα, ἐκ τῶν ζημίαι μεγάλαι [4] φιλέουσι
" γίνεσθαι· ἐν δὲ τῷ ἐπιχεῖν ἔνεστι ἀγαθὰ, εἰ μὴ παρ-
" αυτίκα δοκέοντα εἶναι, ἀλλ' ἀνὰ χρόνον ἐξεύροι τις ἄν.
" Σοὶ μὲν δὴ ταῦτα, ὦ βασιλεῦ, συμβουλεύω. Σὺ δὲ, ὦ
" παῖ Γωβρύεω Μαρδόνιε, παῦσαι λέγων λόγους ματαίους
" περὶ Ἑλλήνων οὐκ ἐόντων ἀξίων [5] φλαύρως ἀκούειν. Ἑλ-
" ληνας γὰρ διαβάλλων ἐπαίρεις αὐτὸν βασιλῆα στρα-
" τεύεσθαι. Αὐτοῦ δὲ τούτου εἵνεκα δοκέεις μοι πᾶσαν προ-
" θυμίην ἐκτείνειν. Μή νυν οὕτω γένηται. Διαβολὴ γάρ
" ἐστι δεινότατον· ἐν τῇ δύο μέν εἰσι οἱ ἀδικέοντες, εἷς δὲ ὁ
" ἀδικεόμενος. Ὁ μὲν γὰρ διαβάλλων ἀδικέει, οὐ παρεόντος
" κατηγορέων· ὁ δὲ ἀδικέει, ἀναπειθόμενος πρὶν ἢ ἀτρε-
" κέως ἐκμάθῃ· ὁ δὲ δὴ ἀπεὼν τοῦ λόγου τάδε ἐν αὐ-
" τοῖσι ἀδικέεται, διαβληθείς τε ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, καὶ νομι-
" σθεὶς πρὸς τοῦ ἑτέρου κακὸς εἶναι. Αλλ' εἰ δὴ δεῖ γε
" πάντως

" πάντως ἐπὶ τὰς ἄνδρας τούτους στρατεύσεσθαι, φέρε,
" βασιλεὺς μὲν αὐτὸς ἐν ἥθεσι τοῖσι Περσέων μενέτω·
" ἡμέων δὲ ἀμφοτέρων παραλλομένων τὰ τέκνα, στρα-
" τηλάτεε αὐτὸς σὺ, ὁπλεξάμενός τε ἄνδρας τὰς ἐθέ-
" λεις, καὶ λαβὼν στρατιὴν ὁκόσην τινὰ βέλεαι. Καὶ ἢν
" μὲν, [1]τῇ σὺ λέγεις, ἀναβαίνῃ βασιλεῖ τὰ πρήγμα-
" τα, [2]κλεινέσθων οἱ ἐμοὶ παῖδες, πρὸς δὲ αὐτοῖσι καὶ
" ἐγώ· ἢν δὲ τῇ ἐγὼ προλέγω, οἱ σοὶ ταῦτα [3]παρχόν-
" των, σὺν δέ σφι καὶ σὺ, ἢν ἀπονοσήσῃς. Εἰ δὲ ταῦτα
" μὲν ὑποδύνειν ἐκ ἐθελήσεις, σὺ δὲ πάντως στράτευμα
" ἀνάξεις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀπέσεσθαι τινα φημὶ τῶν
" αὐτῇ τῇδε ὑπολειπομένων, Μαρδόνιον, μέγα τι κακὸν
" ἐξεργασμένον Πέρσας, ὑπὸ κυνῶν τε καὶ ὀρνίθων δια-
" φορεύμενον, ἤ κε ἐν γῇ τῇ Ἀθηναίων, [4]ἤ σέ γε ἐν
" τῇ Λακεδαιμονίων· εἰ μὴ ἄρα καὶ πρότερον καὶ ὁδὸν,
" γνόντα ἐπ' οἵης ἄνδρας ἀναγινώσκεις στρατεύεαι βα-
" σιλῆα."

Ἀρτάβανος μὲν ταῦτα ἔλεξε. Ξέρξης δὲ θυμωθεὶς ἀμείβεται τοῖσδε, " Ἀρτάβανε, παλαιὸς ἐὼς τὸ ἐμὸς ἀδελ-
" φεός· τοῦτό σε ῥύσεται μηδένα ἄξιον μισθὸν λαβεῖν
" ἐπέων ματαίων· καί τοι ταύτην τὴν ἀτιμίην προσίθη-
" μι, ἐόντι κακῷ τε καὶ ἀθύμῳ, μήτε συστρατεύεσθαι
" ἐμοί γε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, αὐτῇ τε μίμνειν ἅμα τῇσι
" γυναιξί. Ἐγὼ δὲ, κἄνευ σέο, ὅσα περ εἶπα ὁπτε-
" λέα ποιήσω· μὴ γὰρ εἴην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος,
" τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀρμένεω, τοῦ Τεΐσπεος, τοῦ Κύρου,
" τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Τεΐσπεος, τοῦ Ἀχαιμένεος γεγο-
" νὼς, μὴ τιμωρησάμενος Ἀθηναίους· εὖ ὁπισάμενος ὅτι
" οἱ ἡμῖν ἡσυχίην ἄξομεν, ἀλλ' ἐκ ἐκεῖνοι· ἀλλὰ καὶ
" μάλα στρατεύονται ἐπὶ τὴν [5]ἡμετέρην, [6]οἱ χρὴ σαθ-
" μώσασθαι τοῖσι ὑπαργμένοισι ἐξ ἐκείνων, οἳ Σάρδις
" τε ἐνέπρησαν, καὶ [7]ἥλασαν ἐς τὴν Ἀσίην. Οὕκων
" ἐξαναχωρέειν ἐδετέροισι δυνατῶς ἔχει, ἀλλὰ ποιέειν

" ἢ παθέειν προκέεται ἀγών· ἵνα ἢ τάδε πάντα ὑπὸ
" Ἕλλησι ἢ ἐκεῖνα πάντα ὑπὸ Πέρσῃσι γβύηται· τὸ
" γὰρ μέσον ἀδὲν τῆς ἔχθρης ἐσί. Καλὸν ὦν προπε-
" πονθότας ἡμέας τιμωρέειν ἤδη γίνεται, [1] ἵνα καὶ τὸ
" δεινὸν, τὸ πέσομαι, τῦτο μάθω, ἐλάσας ἐπ' ἄνδρας
" τύτυς, τύς γε ϗ Πέλοψ ὁ Φρὺξ, ἐὼν πατέρων τῶν
" ἐμῶν δῦλος, κατεσρέψατο ἔτω, ὡς, ϗ [2] ἐς τόδε, αὐ-
" τοί τε ὠ"νθρωποι, ϗ ἡ γῆ αὐτέων, ἐπώνυμοι τῦ κα-
" τασρεψαμένυ καλέονται." Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσῦτο
ἐλέγετο.

Μετὰ δὲ, εὐφρόνη τε ἐγίνετο, καὶ Ξέρξεα ἔπνιζε ἡ
Ἀρταβάνυ γνώμη. [3] Νυκτὶ δὲ βυλὴν διδὺς, πάγχυ
εὕρισκέ οἱ ἐ πρῆγμα εἶναι σρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

* * *

ΞΕΡΞΗΣ ϗ ΑΡΤΑΒΑΝΟΣ ἐν ΑΒΥΔΩ.

Επεὶ δ' ἐγένοντο ἐν Αβύδῳ, ἠθέλησε Ξέρξης ἰδέσθαι
πάντα τὸν σρατὸν, ϗ,---προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνῦ,
ἐπίτηδες, αὐτῷ, [4] ταύτη, προεξέδρη λίθυ λευκῦ· ἐποίη-
σαν δὲ Αβυδηνοὶ, ἐντελαμένυ πρότερον βασιλῆος·---ἐν-
θαῦτα, ὡς ἵζετο κατορῶν ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ἐθηᾶτο ϗ τὸν
πεζὸν ϗ τὰς νέας· Θηεύμενος δὲ, ἱμέρθη τῶν νεῶν ἅμιλ-
λαν γενομένην ἰδέσθαι. Επεὶ δ' ἐγένετό τε καὶ ἐνίκων
Φοίνικες Σιδώνιοι, ἥσθη τε τῇ ἁμίλλῃ ϗ τῇ σρατιῇ.

Ὡς δὲ ὥρα πάντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ τῶν
νεῶν ἀποκεκρυμμένον, πάσας δὲ τὰς ἀκτὰς ϗ τὰ Αβυ-
δηνῶν πεδία ἐπίπλεα ἀνθρώπων, ἐνθαῦτα Ξέρξης ἐωϋτὸν
ἐμακάρισε·---μετὰ δὲ τῦτο, ἐδάκρυσε.

Μαθὼν δέ μιν Αρτάβανος ὁ πάτρως,---ὃς τοπρῶτον
γνώμην ἀπεδέξατο ἐλευθέρως, ἐ συμβελεύων Ξέρξῃ σρα-
τεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα,--- ἐτὸς ὠ"νὴρ, [5] φρασθεὶς Ξέρ-
ξεα δακρύσαντα, ἤρετο τάδε, " Ω βασιλεῦ, ὡς πολὺ
" ἀλλήλων

" ἀλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαο, νῦν τε καὶ ὀλίγῳ
" πρότερον! μακαρίσας γὰρ σεωϋτὸν, δακρύεις." Ὁ
δὲ εἶπε, " Εσῆλθε γάρ με, λογισάμενον, κατοικτεῖραί
" ὡς βραχὺς εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος, εἰ τυτέων γε
" ἐόντων τοσύτων, ὐδεὶς ἐς ἑκατοστὸν ἔτος περιέσῃ." Ὁ
δὲ ἀμείβετο λέγων, " Ἕτερα τύτυ, παρὰ τὴν ζόην, πε-
" πόνθαμεν οἰκτρότερα· ἐν γὰρ ὕτω βραχέϊ βίῳ [1] ὐδεὶς
" ὕτω, ἄνθρωπος ἐὼν, εὐδαίμων πέφυκε, ὔτε τυτέων,
" ὔτε τῶν ἄλλων, [2] τῷ ὐ παραστήσεῃ πολλάκις, καὶ
" ὐκί ἅπαξ, [3] τεθνάναι βύλεσθαι μᾶλλον ἢ ζώειν· αἵ
" τε γὰρ συμφοραὶ προσπίπτυσαι, καὶ αἱ νῦσοι συντα-
" ράσσυσαι, καὶ βραχὺν ἐόντα, μακρὸν δοκέειν εἶναι
" ποιεῦσι τὸν βίον. Οὕτω ὁ μὲν θάνατος, μοχθηρῆς
" ἐύσης τῆς ζόης, καταφυγὴ αἱρετωτάτη τῷ ἀνθρώπῳ
" [4] γέγονε· ὁ δὲ θεὸς, [5] γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα, φθο-
" νερός ἐν αὐτῷ εὑρίσκεται ἐών."

Ξέρξης δὲ ἀμείβετο λέγων, " Αρτάβανε, βιοτῆς μέν
" νυν ἀνθρωπηΐης πέρι, ἐύσης τοιαύτης οἵηνπερ σὺ [6] δι-
" αιρέεαι εἶναι, παυσώμεθα, μηδὲ κακῶν [7] μεμνώμεθα,
" χρηστὰ ἔχοντες πρήγματα ἐν χερσί·---φράσον δέ μοι
" τόδε, εἴ τοι ἡ ὄψις τῦ ἐνυπνίυ μὴ ἐναργὴς ὕτω [8] ἐφά-
" νη, εἶχες ἂν τὴν ἀρχαίην γνώμην, ὐκ ἐῶν με στρα-
" τεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, [9] ἢ μετέστης ἄν; [10] φέρε,
" μοι τῦτο ἀτρεκέως εἰπέ." Ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων,
" Ω βασιλεῦ, ὄψις μὲν ἡ ἐπιφανεῖσα τῦ ὀνείρυ, ὡς
" βυλόμεθα ἀμφότεροι [11] τελευτήσειε· ἐγὼ δ' ἔτι καὶ ἐς
" τόδε δείματός εἰμι ὑπόπλεος, ὐδ' ἐντὸς ἐμεωϋτῦ· ἄλ-
" λά τε πολλὰ ἐπιλεγόμενος, καὶ δὴ καὶ ὁρέων τοι δύο
" τὰ μέγιστα πάντων ἐόντα πολεμιώτατα."

Ξέρξης δὲ πρὸς ταῦτα ἀμείβετο τοῖσδε, " [12] Δαι-
" μόνιε ἀνδρῶν, κοῖα ταῦτα λέγεις μοι εἶναι δύο πολε-
" μιώτατα; κότερά τοι ὁ πεζὸς μεμπτὸς κατὰ τὸ πλῆ-
" θός

" θός ἐσι, ϗ τὸ Ἑλληνικὸν ϛράτευμα φαίνεται πολλα-
" πλήσιον ἐσεσθαι τῆ ἡμετέρᾳ ; ἢ τὸ ναυτικὸν τὸ ἡμέ-
" τερον λείψεσθαι τῆ ἐκείνων ; ἢ ϗ συναμφότερα ταῦ-
" τα ; εἰ γάρ τοι ταύτῃ ἐνδεέϛερα φαίνεται εἶναι τὰ
" ἡμέτερα πρήγματα, ϛρατῆ ἂν ἄλλε τις τὴν ταχίϛην
" ἄγερσιν ποιοῖτο."

Ὁ δ' ἀμείβετο λέγων, " Ω βασιλεῦ, [1] ἤτε ϛρατὸν
" τῆτον, ὅϛις γε σύνεσιν ἔχει, μέμφοιτ' ἄν, ἤτε τῶν
" νεῶν τὸ πλῆθος· ἢν δὲ πλεῦνας συλλέξῃς, τὰ δύο, τοι,
" τὰ λέγω, πολλῷ ἔτι πολεμιώτερα γίνε)· τὰ ϗ δύο
" ταῦτα ἔϛι γῆ τε ϗ θάλαϲϲα· ἤτε γὸ τῆς θαλάϲ-
" ϲης ἔϛι λιμὴν τοϲῆτο ἐδαμόθι (ὡς ἐγὼ ἐπάζω)
" ὅϛις, ἐγειρομβε χειμῶνο, δεξάμβος σευ τῆτο τὸ
" ναυτικὸν, φερέϛγυο ἔϛαι Δμασῶσαι τὰς νέας. Καί
" τοι ἐπὶ ἕνα αὐτὸν δεῖ εἶναι τὸν λιμβα, ἀλλὰ παρὰ
" πασαν τὴν ἤπειρον, παρ' ἣν δὴ νομίζεαι. [2] Οὕπων δὴ
" ἐόνλων τοι λιμένων ὑποδεξίων, μάθε ὅτι ϵἱ συμφοραὶ
" [3] τῶν ἀνθρώπων ἄρχεϲϲι, ϗ ἐπὶ ὦ νθρωποι τῶν συμφο-
" ρέων.---Καὶ δὴ τῶν δύο τοι τῆ ἑτέρᾳ ἐῤῆμένε, τὸ ἕτε-
" ρον ἔρχομαι ἐρέων.---Γῆ ἢ πολεμίη [4] τῆδέ τοι κατί-
" ϛαται·--εἰ [5] ἐθέλει τοι μηδὲν ἀντίξοον καταϛῆναι, το-
" ϲέτῳ τοι γίνεται πολεμιωτέρη, ὅϲῳ ἂν προβαίνοις ἐκα-
" ϛέρω, [6] τὸ πρόϲω αἰεὶ κλεπτόμβος· εὐπρηξίης γὸ ἐϲ
" ἔϛι ἀνθρώποισι ἐδεμίη πληθώρη. Καὶ δή τοι ὡς ἐδε-
" νὸς ἐναντισυμένε, λέγω τὴν χώρην, πλεῦνα ἐν πλεύνι
" χρόνῳ γινομένην, λιμὸν τέξεϲθαι. Ανὴρ δὴ ἕτω ἂν
" εἴη ἄριϲος, εἰ βέλευομενος μὲν, ἀῤῥωδέοι, [7] πᾶν ἐπι-
" λεγομβο πέϲεαζ χρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ θρασὺς
" εἴη."

Αμείβεται Ξέρξης τοῖϲδε, " Αρτάβανε, εἰκότως μὲν
" σύ γε τετέων ἔπαϲα Δμαιρέεαι· ἀτὰρ μήτε πάντα
" φοβέο, μήτε πᾶν ὁμοίως ἐπιλέγεο· [8] εἰ γὸ δὴ βέλοιο,
" ἐπὶ τῷ αἰεὶ ἐπεϲφερομένῳ πρήγματι, τὸ πᾶν ὁμοίως
" ἐπιλέγεαζ,

" ἐπιλέγεαι, [1]ποιήσεαις ἂν ἐδαμᾶ ἐδέν. Κρέσσον δὲ, πάν-
" τα θαρσέοντα, ἥμισυ τῶν δεινῶν πάσχειν μᾶλλον ἢ, πᾶν
" χρῆμα προδειμαίνοντα, μηδαμᾶ μηδὲν παθεῖν. [2]Εἰ
" δε ἐρίζων πρὸς πᾶν τὸ λεγόμενον, μήτε βέβαιον ἀπο-
" δέξῃς, σφάλλεσθαι ὀφέλεις, ἐν αὐτοῖσι, ὁμοίως καὶ ὁ
" ὑπεναντία τέτοισι λέξας. Τῦτο μέν νυν ἐπίσης ἔχει·
" εἰδέναι χὴ ἄνθρωπον ἐόντα κῶς χρὴ τὸ βέβαιον δοκέω
" μὲν ἐδαμῶς. [3]Τοῖσι τοίνυν βελομβύοισι ποιέειν, ὡς τοι-
" πίτων φιλέει γίνεσθαι τὰ κέρδεα· τοῖσι δὲ ἐπιλεγο-
" μβύοισί τε πάντα καὶ ὀκνεῦσι, ἐ μάλα ἐθέλει. Ὁρᾷς τὰ
" Περσέων πρήγματα [4]ἐς ὃ δυνάμιος προκεχώρηκε;
" εἰ τοίνυν ἐκεῖνοι οἱ πρὸ ἐμεῦ γενόμβυοι βασιλῆες γνώ-
" μῃσι ἐχρέωντο ὁμοίῃσι καὶ σὺ, ἢ μὴ χρεώμενοι γνώ-
" μῃσι τοιαύτῃσι, ἄλλως συμβέλες εἶχον τοιύτως, ἐκ
" ἂν κοτε εἶδες αὐτὰ ἐς τῦτο προελθόντα· νῦν δὲ, κινδύ-
" νως ἀναῤῥιπτέοντες, [5]ἐς τῦτό σφεα προηγάγοντο· με-
" γάλα γὰρ πρήγματα μεγάλοισι κινδύνοισι [6]ἐθέλει
" καταιρέεσθαι. Ἡμεῖς τοίνυν, ὁμοιεύμενοι κείνοισι, ὥρην
" τε τῦ ἔτεος καλλίστην, πορευόμεθα, καὶ καταστρεψά-
" μενοι πᾶσαν τὴν Εὐρώπην, νοσήσομεν ὀπίσω, ἤτε λι-
" μῷ ἐντυχόντες ἐδαμόθι, ἤτε ἄλλο ἄχαρι οὐδὲν πα-
" θόντες· [7]τῦτο μὲν γὰρ, αὐτοὶ πολλὴν φορβὴν φερό-
" μεθα πορευόμενοι· τῦτο δὲ, τῶν ἄν κε [8]ὁπιβέωμεν
" γῆν καὶ ἔθνος, τῦτων τὸν σῖτον ἕξομεν· ἐπ' ἀροτῆρας
" δὲ, καὶ οὐ νομάδας, στρατευόμεθα, ἄνδρας."

Λέγει Ἀρτάβανος μετὰ ταῦτα, " Ὦ βασιλεῦ, ἐπεί
" τε ἀῤῥωδέειν οὐδὲν ἐᾷς πρῆγμα, σὺ δέ μευ συμβε-
" λίην ἔνδεξαι· [9]ἀναγκαίως γὰρ ἔχει, περὶ πολλῶν
" πρημάτων, πλεῦνα λόγον ἐκλεῖναι. Κῦρος ὁ Καμ-
" βύσεω Ἰωνίην πᾶσαν, πλὴν Ἀθηναίων, κατεστρέψατο
" δασμοφόρον εἶναι Πέρσῃσι. Τέτως ὧν τὺς ἄνδρας συμ-
" βελεύω τοι μηδεμιῇ μηχανῇ ἄγειν ἐπὶ τὺς πατέρας·

" καὶ

" καὶ γὰρ, ἄνευ τετέων, [1] οἷοί τε ἐμὲν τῶν ἐχθρῶν κατυ-
" πέρτεροι γίνεσθαι· ἢ γὰρ σφέας, ἢν ἕπωνται, δεῖ
" ἀδικωτάτους γίνεσθαι, καταδεδεμένους τὴν μητρόπο-
" λιν, ἢ δικαιοτάτους, συνελευθερώσαντας. Ἀδικώτατοι
" μὲν νυν γινόμενοι, μέγα κέρδος μέγα ἡμῖν προσβάλλε-
" σι· δικαιότατοι δὲ γινόμενοι, οἷοί τε δηλήσασθαι με-
" γάλως τὴν σὴν στρατιὴν γίνομαι. [2] Ἐς θυμὸν ὧν βαλεῦ
" καὶ τὸ παλαιὸν ἔπος, ὡς εὖ εἴρηται, τὸ μὴ, ἅμα ἀρ-
" χῇ, πᾶν τέλος καταφαίνεσθαι."

Ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Ξέρξης, " Ἀρτάβανε, [3] τῶν
" ἀπεφήναο γνωμέων σφάλλεαι κατὰ ταύτην δὴ μά-
" λιστα, ὃς Ἴωνας φοβέεαι μὴ μεταβάλλωσι· [4] τῶν ἔχο-
" μεν γνῶμα μέγιστον, τῶν σύ τε μάρτυς γίνεαι, καὶ οἱ
" συστρατευσάμενοι Δαρείῳ ἄλλοι ἐπὶ Σκύθας, ὅτι [5] ἐπὶ
" τούτοισι ἡ πᾶσα Περσικὴ στρατιὴ ἐγένετο διαφθεῖραι
" καὶ περιποιῆσαι· οἱ δὲ δικαιοσύνην καὶ πίστητα ἐνέδωκαν,
" ἄχαρι δὲ οὐδέν· πάρεξ δὲ τούτε, ἐν τῇ ἠμετέρῃ, κα-
" ταλιπόντας τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ χρήματα, οὐδ'
" ἐπιλέγεσθαι χρὴ νεώτερόν τι ποιήσειν· Οὕτω δὲ μηδὲ
" τοῦτο φοβέο, ἀλλὰ θυμὸν ἔχων ἀγαθὸν, σῶζε οἶκόν
" τε τὸν ἐμὸν, καὶ τυραννίδα τὴν ἐμήν· σοὶ γὰρ ἐγὼ
" μένω ἐκ πάντων σκῆπτρα τὰ ἐμὰ ἐπιτράπω."

II.

II.

[1]Ex THUCYDIDE.

[Juxta Edit. Car. And. Dukeri. Amstel. 1731. Fol.]

Denſus et brevis, et ſemper inſtans ſibi Thucydides.
Quinct. X. 1.

[2]Ἐκ τῆ τῆς ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ πρώτε.

* * *

[3]Περὶ τῶν πάλαι ΕΛΛΗΝΩΝ.

Οἱ μὲν Ἕλληνες τοπάλαι, [4]καὶ τῶν βαρβάρων οἵ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθάλασσιοι καὶ ὅσοι νήσες εἶχον, ἐπειδὴ ἤρξαντο [5]μᾶλλον περαιῦσθαι ναυσὶν ἐπ' ἀλλήλες, [6]ἐτράποντο πρὸς λῃσείαν, ἡγεμένων ἀνδρῶν ἐ τῶν ἀδυνατωτάτων, [7]κέρδες τε σφετέρε αὐτῶν ἕνεκα, καὶ τοῖς ἀσθενέσι τροφῆς· καὶ προσπίπτοντες πόλεσιν ἀτειχίσοις, [8]καὶ κατὰ κώμας οἰκεμένας, ἥρπαζον, καὶ [9]τὸν πλεῖσον τε βίε ἐντεῦθεν ἐποιῦντο·---οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην τότε τῷ ἔργε, φέροντος δέ τι καὶ δόξης μᾶλλον·---δηλῦσι δὲ καὶ τῶν τε ἠπειρωτῶν τινες ἔτι καὶ νῦν, [10]οἷς κόσμος καλῶς τότε δρᾶν, καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, [11]τὰς πύσας τῶν καταπλεόντων πανταχῇ ὁμοίως ἐρωτῶντες, εἰ λῃσταί εἰσιν· [12]ὡς ἔτε ὧν συνθάνονται ἀπαξιῦντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς ἦν ἐδέναι, οὐκ ὀνειδιζόντων. Ἐληΐζοντο δὲ καὶ κατ' ἤπειρον ἀλλήλες· καὶ [13]μέχρι τῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος

τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται, περί τε Λοκρὲς τὲς Ὀζόλας, καὶ Αἰτωλὲς, καὶ Ακαρνᾶνας, καὶ [1] τὴν ταύτῃ ἤπειρον· [2] τό, τε σιδηροφορεῖσθαι τέτοις τοῖς ἠπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληξείας ἐμμεμένηκε.

Πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, διὰ τὰς ἀφράκτες τε οἰκήσεις, καὶ ἐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλες ἐφόδες· [3] καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μετ' ὅπλων ἐποιήσαντο, ὥσπερ οἱ βάρβαροι. Σημεῖον δ' ἐςὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι ἕτω νεμόμενα, τῶν ποτὲ καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων. [4] Ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Αθηναῖοι τόν τε σίδηρον κατέθεντο, καὶ, [5] ἀναιμενὴ τῇ διαίτῃ, ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέςησαν· [6] καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων, διὰ τὸ ἁβροδίαιτον, ὀλίγου πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινᾶς ἐπαύσαντο φορῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐν ἕρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν· [7] ἀφ' ὧν καὶ Ιώνων τὲς πρεσβυτέρες, κατὰ τὸ ξυγγενὲς, ὁπόλυ αὖτη ἡ σκευὴ κατέσχε. Μετρίᾳ δ' αὖ ἐθῆτι, [8] καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον, πρῶτοι Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο· καὶ ἐς τἆλλα, [9] πρὸς τὲς πολλὲς, οἱ τὰ μάζω κεκτημένοι, ἰσοδίαιτοι μάλιστα κατέςησαν. Ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες, [10] λίπα, μετὰ τῦ γυμνάζεσθαι, ἠλείψαντο. Τὸ δ' πάλαι, καὶ ἐν τῷ Ολυμπιακῷ ἀγῶνι, διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο· καὶ ἃ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπαυται. Ετι δὲ, [11] καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔσιν οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς Ασιανοῖς, πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται, καὶ διεζωσμένοι τῦτο δρῶσι. Πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον.

Τῶν δ' πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν, [12] καὶ ἤδη πλωϊμωτέρων ὄντων, περιυσίας μᾶλλον ἔχεσαι χρημάτων, ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τάχεσιν ἐκλίζοντο, καὶ τὲς ἰσθμες;

μὲν ἀπελάμβανον, [1] ἐμπορίας τε ἕνεκα καὶ τῆς πρὸς τὲς προσοίκες ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ, διὰ τὴν λῃστείαν [2] ἐπιπολὺ ἀνθισχέσαι, ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν, αἵ τε ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις· ([3] ἔφερον γὰρ ἀλλήλες τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι, ὄντες ἐ θαλάσσιοι, κάτω ᾤκεν·) καὶ μέχρι τέδε ἔτι ἀνάπισμένοι εἰσί·

Καὶ [4] ἰσχὺν ἦσαν αἱ νησιῶται, Κᾶρές τε ὄντες καὶ Φοίνικες· ἔτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ᾤκησαν. Μαρτύριον δέ· [5] Δήλε γὰρ καθαιρομένης ὑπὸ Αθηναίων, ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν θηκῶν ἀναιρεθεσῶν, ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἥμισυ, Κᾶρες ἐφάνησαν; γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ὅπλων ξυνεθαμμένῃ, καὶ τῷ τρόπῳ ᾧ νῦν ἔτι θάπτεσι. Καταστάντος δὲ τε [6] Μίνω ναυτικε, [7] πλωϊμώτερα ἐγίγνετο παρ' ἀλλήλες· οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων καπῆργοι ἀνέσησαν ὑπ' αὐτε, ὅτεπερ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατῴκιζε. Καὶ δι παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι μᾶλλον ἤδη τὴν κῆσιν τῶν χρημάτων ποιέμενοι, βεβαιότερον ᾤκεν· καί τινες καὶ τείχη περιεβάλλοντο, ὡς [8] πλεσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφιέμενοι γὰρ τῶν κερδῶν, οἵ τε ἥσσες ὑπέμενον τὴν τῶν κρεισσόνων δελείαν, οἵ τε δυνατώτεροι, περιεσίας ἔχοντες, προσεποιῆντο ὑπηκόες τὰς ἐλάσσες πόλεις. Καὶ ἐν τέτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες, ὑστέρῳ χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν·

* * *

[9] Ἡ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ τε Λακεδαιμόνιε αἰτία καὶ θάνατος.

Ἐπειδὴ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, τοπρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν, [10] ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν ἐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ αὐτὸς [11] τριήρη

ἠρη λαβὼν Ἑρμιονίδα, ἄνευ Λακεδαιμονίων, ἀφικνεῖται ἐς Ἑλλήσποντον, τῷ μὲν λόγῳ, ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ, τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα βελόμενος πράσσειν,---ὥσπερ καὶ τοπρῶτον ἐπεχείρησεν, ἐφιέμενος τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς. [1] Εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα κατέθετο, καὶ τὸ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο· Βυζάντιον γὰρ ἑλὼν, τῇ προτέρᾳ παρεσίᾳ, μετὰ τὴν ἐκ Κύπρου ἀναχώρησιν, (εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ, καὶ βασιλέως προσήκοντές τινες καὶ ξυγγενεῖς, [2] οἳ ἐάλωσαν ἐν αὐτῷ,) τότε τούτους ὡς ἔλαβεν ἀποπέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων ξυμμάχων· [3] τῷ δὲ λόγῳ, ἀπέδρασαν αὐτόν. Ἔπραξε δὲ ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ἐρετριέως, ὥπερ ἐπέτρεψε τό, τε Βυζάντιον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους· ἔπεμψε δὲ καὶ ὀπισολὴν τὸν Γόγγυλον φέροντα αὐτῷ· ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε καὶ ἐν αὐτῇ, ὡς ὕστερον ἀνευρέθη·

"Παυσανίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης [4] τόσδε τέ σοι "χαρίζεσθαι βουλόμενος ἀποπέμπει, δορὶ ἑλών· καὶ "γνώμην ποιεῦμαι, εἰ καί σοι δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν "σὴν γῆμαι, καί σοι Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑ"λλάδα ὑποχείριον ποιῆσαι· δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦ"τα πρᾶξαι, μετὰ σοῦ βουλεύομενος. Εἰ δέ τι σὲ τέ"των ἀρέσκει, πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν, οἳ "ἔσ, τολοιπὸν, τοὺς λόγους ποιησόμεθα."

Τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Ξέρξης δὲ ἥσθη τε τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν, καὶ κελεύει αὐτὸν τήν τε [5] Δασκυλίτιν σατραπείαν παραλαβεῖν, Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρότερον ἦρχε· καὶ παρὰ Παυσανίαν, ἐς Βυζάντιον, [6] ἐπιστολὴν ἀντεπετίθει αὐτῷ, ὡς τάχιστα ἀφικόμενον, καὶ τὴν σφραγῖδα ἀποδεῖξαι· καὶ ἤν τι αὐτῷ Παυσανίας παραγγέλλῃ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων, πρᾶσσειν

ὡς

ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. Ὁ δὲ ἀφικόμενος, τά τε ἄλλα ἐποίησεν ὥσπερ εἴρητο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν διέπεμψεν· ἀντεγέγραπτο δὲ τάδε·

"Ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυσανίᾳ,---Καὶ "[1] τῶν ἀνδρῶν, ἕς μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου "διέσωσας, κεῖσταί σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ "ἐσαεὶ ἀνάγραπτος, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἀπὸ σεῦ ἀρέ- "σκομαι· καί σε μήτε νὺξ, μήθ' ἡμέρα ἐπιχέτω, ὥστε "ἀνεῖναι πράσσειν τι ὧν ἐμοὶ ὑπισχνῇ· μηδὲ χρυσοῦ καὶ "ἀργύρου δαπάνη κεκωλύσθω, μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, "[2] ἅποι δεῖ παραγίγνεσθαι· ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀν- "δρὸς ἀγαθοῦ, ὃν σοι ἔπεμψα, πράσσε θαρσῶν, καὶ τὰ "ἐμὰ καί τὰ σά, ὅπη κάλλιστα καὶ ἄριστα ἕξει ἀμ- "φοτέροις."

Ταῦτα λαβὼν ὁ Παυσανίας τὰ γράμματα, ὧν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν [3] Πλαταιάσιν ἡγεμονίαν, πολλῷ τότε μᾶλλον ἦρτο, καὶ ἐκέτι ἠδύνατο [4] ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν· ἀλλὰ, σκευάς τε Μηδικὰς ἐνδυόμενος, ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξῆει, καὶ διὰ τῆς Θρᾴκης πορευόμενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρεν· τράπεζάν τε Περσικὴν [5] παρετίθετο, καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν ἐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι πρόδηλα ἃ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐσέπεσε μέλλε πράξειν· δυσπρόσοδόν τε αὐτὸν παρεῖχε, καὶ τῇ ὀργῇ ἔτω χαλεπῇ ἐχρῆτο ἐς πάντας ὁμοίως, ὥστε μηδένα δύνασθαι πρᾶσσειν. Διόπερ καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους [6] ἐχ ἥκιστα ἡ ξυμμαχία μετέσχε.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι, τό, τε πρῶτον δι' αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι νηῒ τοδεύτερον ἐκπλεύσας, ἐ κελευσάντων αὐτῶν, τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν· καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βίᾳ ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθεὶς, ἐς μὲν τὴν Σπάρτην ἐκ ἐπανεχώρει,

ρει, ἐς δὲ Κολωνὰς τὰς Τρωϊάδας ἱδρυθεὶς, πράσσων τε ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ οὐτ [1] ἐπ' ἀγαθῷ τὴν μονὴν ποιούμενος. Οὕτω δὴ οἰκέτι [2] ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα οἱ Εφοροι, καὶ [3] σκυτάλην, εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπεσθαι· εἰ δὲ μὴ, πόλεμον αὐτῷ Σπαρτιάτας προαγορεύειν. Ὁ δὲ, βουλόμενος ὡς ἥκιστα ὕποπτος εἶναι, καὶ πιστεύων χρήμασι διαλύσειν τὴν διαβολὴν, ἀνεχώρει τοδεύτερον ἐς Σπάρτην. Καὶ ἐς μὲν τὴν εἱρκτὴν ἐσπίπτει, τοπρῶτον, ὑπὸ τῶν Εφόρων· (ἔξεστι δὲ τοῖς Εφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο·) ἔπειτα διαπραξάμενος, ὕστερον ἐξῆλθε, [4] καὶ καθίστησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτῶν ἐλέγχειν.

Καὶ φανερὸν μὲν εἶχον οὐδὲν οἱ Σπαρτιᾶται σημεῖον, οὔτε οἱ ἐχθροὶ, οὔτε ἡ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν, πιστεύσαντες βεβαίως, ἐτιμωροῦντο ἄνδρα γένους τε τοῦ βασιλείου ὄντα, καὶ, ἐν τῷ παρόντι, τιμὴν ἔχοντα· Πλείσταρχον γὰρ τὸν Λεωνίδου, ὄντα βασιλέα καὶ νέον ἔτι, ἀνεψιὸς ὢν, ἐπετρόπευεν. Ὑποψίας δὲ πολλὰς παρεῖχε, τῇ τε παρανομίᾳ, καὶ ζηλώσει τῶν βαρβάρων, [5] μὴ ἴσος βούλεσθαι εἶναι τοῖς παροῦσι. Τά τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουν, εἴτι που [6] ἐξεδεδιήτητο τῶν καθεστώτων νομίμων, καὶ ὅτι, ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε, τὸν ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον, [7] ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι αὐτὸς, ἰδίᾳ, τὸ ἐλεγεῖον τόδε,

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς, ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων,
Παυσανίας, Φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε.

Τὸ μὲν οὖν ἐλεγεῖον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν, εὐθὺς τότε, ἀπὸ τοῦ τρίποδος, τοῦτο· καὶ ἐπέγραψαν, ὀνομαστὶ, τὰς πόλεις, ὅσαι ξυγκαθελοῦσαι τὸν βάρβαρον, ἔστησαντο ἀνάθημα. Τοῦ μέντοι Παυσανίου ἀδίκημα καὶ στοῦτ' ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπεί γε δὴ [8] ἐν τούτῳ καθεστήκει πολλῷ μᾶλλον παρόμοιον πραγθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρούσῃ διανοίᾳ.

νοίᾳ. Επυνθάνοντο δὲ καὶ εἰς πὲς Ειλωτας πράσσειν τὶ αὐτόν. Καὶ ἦν δὲ ὅτως·---ἐλευθέρωσίν τε γαρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτείαν, ἣν ξυνεπαναςῶσι, καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. Αλλ' οὐδ' ὡς, οὐδὲ τῶν Εἱλώτων μηνυταῖς τισι πιςεύσαντες, ἠξίωσαν νεώτερόν τι ποιεῖν εἰς αὐτόν· χρώμενοι τῷ τρόπῳ ᾧπερ εἰώθασιν ἐς σφᾶς αὐτοὺς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς Σπαρτιάτου, ἄνευ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων, βουλεῦσαί τι ἀνήκεςον· πρίν γε δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς τελευταίας βασιλεῖ ἐπιςολὰς πρὸς Αρτάβαζον κομιεῖν, ἀνὴρ Αργίλιος, παιδικὰ ποτὲ ὢν αὐτοῦ, καὶ πιςότατος ἐκείνῳ, μηνυτὴς γίγνεται· δείσας, κατὰ ἐνθυμησίν τινα, ὅτι οὐδείς πω τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο· καὶ [1] παραποιησάμενος σφραγῖδα, ἵνα, ἢν ψευσθῇ τῆς δόξης, [2] ἢ καὶ ἐκεῖνος μεταγράψαι τὶ αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῷ, λύει τὰς ἐπιςολὰς, [3] ἐν αἷς, ὑπονοήσας τὶ τοιοῦτον προσεπεςάλθαι, καὶ αὐτὸν εὗρεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν.

Τότε δὴ οἱ Εφοροι, δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα, μᾶλλον μὲν ἐπίςευσαν· αὐτήκοοι δὲ βουληθέντες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Παυσανίου τὶ λέγοντος, ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἱκέτου οἰχομένου, καὶ σκηνησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν τε Εφόρων ἐντὸς τινὰς ἔκρυψε, καὶ Παυσανίου [4] ὡς αὐτὸν ἐλθόντος, καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἱκετείας, ᾔσθοντο πάντα σαφῶς, αἰτιωμένου τοῦ ἀνθρώπου τά τε περὶ αὐτοῦ γραφέντα, καὶ τἄλλα ἀποφαίνοντος [5] καθ' ἕκαςον, [6] ὡς οὐδὲν πώποτε αὐτὸν, ἐν ταῖς προς βασιλέα διακονίαις, παραβάλοιτο, [7] προτιμηθείη δ', ἐν ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων, ἀποθανεῖν· κἀκείνου αὐτά τε ταῦτα ξυνομολογοῦντος, καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἐῶντος ὀργίζεσθαι, [8] ἀλλὰ πίςιν, ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διδόντος, τῆς ἀναςά-

σεως

σεως, [1] καὶ ἀξιοῦντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι, καὶ μὴ [2] τὰ πρασσόμενα διακωλύειν.

Ἀκέσας δὲ ἀκριβῶς, τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ Ἔφοροι· βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες, ἐν τῇ πόλει [3] τὴν ξύλληψιν ἐποιοῦντο. Λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα ξυλληφθήσεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἑνὸς μὲν τῶν Ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος ὡς εἶδε, γνῶναι [4] ἐφ' ᾧ ἐχώρει· ἄλλα δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου, καὶ δηλώσαντος εὐνοίᾳ, πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς [5] Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ, καὶ προκαταφυγεῖν· ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ τέμενος· καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα, [6] ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ, ἐσελθών, [7] ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωροίη, ἡσύχαζεν. Οἱ δὲ, τοπαραυτίκα μὲν ὑστέρησαν τῇ διώξει. Μετὰ δὲ τοῦτο, τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον, καὶ τὰς θύρας, ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν, καὶ [8] ἀπολαβόντες ἔσω, ἀπεκλῄοντο· προσκαθεζόμενοί τε, ἐξεπολιόρκησαν λιμῷ. Καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀποψύχειν, ὥσπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι, ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν ὄντα· καὶ ἐξαχθεὶς ἀπέθανε παραχρῆμα. Καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰώθεισαν. Ἐπεῖτα ἔδοξε πλησίον που κατορύξαι. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς---"τὸν "τε τάφον"--ὕστερον ἔχρησε τοῖς Δακεδαιμονίοις--- "μετενεγκεῖν οὗπερ ἀπέθανε," (καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὡς γραφῇ σῆλαι δηλοῦσι,) "[9] καὶ ὡς "ἄγος αὐτοῖς ὂν τὸ πεπραγμένον, δύο σώματα ἀνθ' "ἑνὸς τῇ Χαλκιοίκῳ ἀποδοῦναι." Οἱ δὲ, ποιησάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δύο, ὡς ἀντὶ Παυσανίου ἀνέθησαν.

[1] Ex

[1] Ἐκ τῆς τῆς ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ δευτέρᾳ.

* * *

[2] Ὁ τῶν ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΛΟΙΜΟΣ.

Τῷ δ' θέρους εὐθὺς ἀρχομένου, Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι [3] τὰ δύο μέρη, ὥσπερ καὶ τοπρῶτον, [4] ἐσέβαλον ἐς τὴν Ατλικὴν, (ἡγεῖτο δ' Αρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς,) καὶ καθεζόμενοι ἐδῄουν τὴν γῆν. Καὶ ὀλίγων αὐτῶν ἢ πολλὰς πω ἡμέρας ἐν τῇ Ατλικῇ, [5] ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Αθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκῆψαι, καὶ περὶ Λῆμνον καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις· οὐ μέντοι τοσοῦτός γε λοιμὸς, οὐδὲ φθορὰ, οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἰατροὶ ἤρκουν τοπρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοίᾳ, (ἀλλ' αὐτοὶ μάλιστα ἔθνησκον ὅσῳ καὶ μάλιστα προσήεσαν,) οὔτε ἄλλη ἀνθρωπεία [6] τέχνη ἐδέμία. Ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἱκέτευσαν, ἢ μαντείοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐχρήσαντο, πάντα ἀνωφελῆ ἦν. [7] Τελευτῶντές τε αὐτῶν ἀπέσησαν, ὑπὸ τοῦ κακοῦ νικώμενοι.

Ἤρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιοπίας τῆς ὑπὲρ Αἰγύπτου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ Λιβύην κατέβη· καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. Ες δὲ τὴν Αθηναίων πόλιν ἐξαπιναίως ἐνέπεσε· καὶ τοπρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ [8] ἥψατο τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐτῶν, ὡς οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ φρέατα· κρῆναι γὰρ ἔπω ἦσαν αὐτόθι. Ὕστερον δὲ, καὶ ἐς τὴν ἄνω πόλιν ἀφίκετο, καὶ ἔθνησκον πολλῷ μᾶλλον ἤδη.---Λεγέτω μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ, ὡς ἕκαστος γιγνώσκει,---καὶ ἰατρὸς, καὶ ἰδιώτης,---[9] ἀφ' ὅτου εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτὸ, καὶ τὰς αἰτίας, ἅσινας νομίζω, τοσαύτης μεταβολῆς, ἱκανὰς εἶναι δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν.

" καὶ γὰρ, ἄνευ τειχέων, [1] οἷοί τε ἐμὲν τῶν ἐχθρῶν κατυ-
" πέρτεροι γίνεσθαι· ἢ γὰρ σφέας, ἢν ἕπωνται, δεῖ
" ἀδικωτάτες γίνεσθαι, καταδελεμένες τὴν μητρόπο-
" λιν, ἢ δικαιοτάτες, συνελευθερώσαντας. Ἀδικώτατοι
" μὲν νυν γινόμενοι, ἀδὲν κέρδος μέγα ἡμῖν προσβάλλε-
" σι· δικαιότατοι δὲ γινόμενοι, οἷοί τε δηλήσασθαι με-
" γάλως τὴν σὴν στρατιὴν γίνομαι. [2] Ες θυμὸν ὧν βαλεῦ
" καὶ τὸ παλαιὸν ἔπος, ὡς εὖ εἴρηται, τὸ μὴ, ἅμα ἀρ-
" χῇ, πᾶν τέλος καταφαίνεσθαι."

Ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Ξέρξης, " Ἀρτάβανε, [3] τῶν
" ἀπεφήναο γνωμέων σφάλλεσι κατὰ ταύτην δὴ μά-
" λιστα, ὃς Ἴωνας φοβέεσι μὴ μεταβάλλωσι· [4] τῶν ἔχο-
" μεν γνῶμα μέγιστον, τῶν σύ τε μάρτυς γίνεαι, καὶ οἱ
" συστρατευσάμενοι Δαρείῳ ἄλλοι ἐπὶ Σκύθας, ὅτι [5] ἐπὶ
" τέτοισι ἡ πᾶσα Περσικὴ στρατιὴ ἐγένετο διαφθεῖραι
" καὶ περιποιῆσαι· οἱ δὲ δικαιοσύνην καὶ πίστητα ἐνέδωκαν,
" ἄχαρι δὲ οὐδέν· πάρεξ δὲ τούτε, ἐν τῇ ἠμετέρῃ, κα-
" ταλιπόντας τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ χρήματα, οὐδ'
" ἐπιλέγεσθαι χρὴ νεώτερόν τι ποιήσειν· Οὕτω δὲ μηδὲ
" τοῦτο φοβέο, ἀλλὰ θυμὸν ἔχων ἀγαθὸν, σῶζε οἶκόν
" τε τὸν ἐμὸν, καὶ τυραννίδα τὴν ἐμήν· σοὶ γὰρ ἐγὼ
" μένω ἐκ πάντων σκῆπτρα τὰ ἐμὰ ἐπιτράπω."

II.

II.

[1]Ex THUCYDIDE.

[Juxta Edit. Car. And. Dukeri. Amstel. 1731. Fol.]

Denſus et brevis, et ſemper inſtans ſibi Thucydides.
Quinct. X. 1.

[2]Ἐκ τῆ τῆς ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ πρῶτε.

* * *

[3]Περὶ τῶν πάλαι ἙΛΛΗΝΩΝ.

Οἱ μὲν Ἕλληνες τοπάλαι, [4]καὶ τῶν βαρβάρων οἵ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθάλασσιοι καὶ ὅσοι νήσες εἶχον, ἐπειδὴ ἤρξαντο [5]μᾶλλον περαιᾶσθαι ναυσὶν ἐπ' ἀλλήλες, [6]ἐτράποντο πρὸς ληϛείαν, ἡγεμένων ἀνδρῶν ἐ τῶν ἀδυνατωτάτων, [7]κέρδες τῆ σφετέρᾳ αὐτῶν ἕνεκα, καὶ τοῖς ἀσθενέσι τροφῆς· καὶ προσπίπτοντες πόλεσιν ἀτειχίσοις, [8]καὶ κατὰ κώμας οἰκεμένας, ἥρπαζον, καὶ [9]τὸν πλεῖϛον τῆ βίε ἐντεῦθεν ἐποιεῖντο·---οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην τότε τῆ ἔργε, φέροντος δέ τι καὶ δόξης μᾶλλον·---δηλᾶσι δὲ καὶ τῶν τε ἠπειρωτῶν τινες ἔτι καὶ νῦν, [10]οἷς κόσμος καλῶς τότε δρᾶν, καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, [11]τὰς πύσεις τῶν καταπλεόντων πανταχῆ ὁμοίως ἐρωτῶντες, εἰ λῃσταί εἰσιν· [12]ὡς ἔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιόντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς ἦν ἐδέναι, οὐκ ὀνειδιζόντων. Ἐληΐζοντο δὲ καὶ κατ' ἤπειρον ἀλλήλες· καὶ [13]μέχρι τῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος

τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται, περί τε Λοκρὲς τὲς Ὀζόλας, καὶ Αἰτωλὲς, καὶ Ακαρνᾶνας, καὶ [1] τὴν ταύτῃ ἤπειρον· [2] τό, τε σιδηροφορεῖσθαι τέτοις τοῖς ἠπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληξείας ἐμμεμένηκε.

Πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, διὰ τὰς ἀφράκτες τε οἰκήσεις, καὶ ἐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλες ἐφόδες· [3] καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μετ' ὅπλων ἐποιήσαντο, ὥσπερ οἱ βάρβαροι. Σημεῖον δ' ἐςὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι ἕτω νεμόμενα, τῶν ποτὲ καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων. [4] Εν τοῖς πρῶτοι δὲ Αθηναῖοι τόν τε σίδηρον κατέθεντο, καὶ, [5] ἀνειμενῇ τῇ διαίτῃ, ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέςησαν· [6] καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων, διὰ τὸ ἁβροδίαιτον, ἐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λίνεᾶς ἐπαύσαντο φορῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐν ἕρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν· [7] ἀφ' ἧ καὶ Ιώνων τὲς πρεσβυτέρες, κατὰ τὸ ξυγγενὲς, ὅπ πολὺ αὕτη ἡ σκευὴ κατέχε. Μετρίᾳ δ' αὖ ἐθῆτι, [8] καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον, πρῶτοι Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο, καὶ ἐς τἆλλα, [9] πρὸς τὲς πολλὲς, οἱ τὰ μέζω κεκτημένοι, ἰσοδίαιτοι μάλιςα κατέςησαν. Εγυμνώθησάν τε πρῶτοι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες, [10] λίπα, μετὰ τῦ γυμνάζεσθαι, ἠλείψαντο. Τὸ ϗ πάλαι, καὶ ἐν τῷ Ολυμπιακῷ ἀγῶνι, διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο· καὶ ἐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπαυνται. Ετι δὲ, [11] καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔςιν οἷς νῦν, καὶ μάλιςα τοῖς Ασιανοῖς, πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθενται, καὶ διεζωσμένοι τῦτο δρῶσι. Πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδέξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον.

Τῶν ϗ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν, [12] καὶ ἤδη πλωϊμωτέρων ὄντων, περιυσίας μᾶλλον ἔσχεσαι χρημάτων, ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκλίζοντο, καὶ τὲς ἰσθμες;

μὲν ἀπελάμβανον, [1] ἐμπορίας τε ἕνεκα καὶ τῆς πρὸς τὲς περοίκες ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ, διὰ τὴν λῃστείαν [2] ἐπιπολὺ ἀνθιστάσαι, ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίθησαν, αἵ τε ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις· ([3] ἔφερον γὰρ ἀλλήλες τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι, ὄντες ἐ θαλάσσιοι, κάτω ᾤκεν·) καὶ μέχρι τῦδε ἔτι ἀνάκισμένοι εἰσί·

Καὶ [4] ἰσχὺν ἦσαν λῃσαὶ ἦσαν οἱ νησιῶται, Κᾶρές τε ὄντες καὶ Φοίνικες· ἔτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ᾤκησαν. Μαρτύριον δέ· [5] Δήλε γὰρ καθαιρομένης ὑπὸ Αθηναίων, ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν θηκῶν ἀναιρεθεσῶν, ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἥμισυ, Κᾶρες ἐφάνησαν; γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ὅπλων ξυνετεθαμμένῃ, καὶ τῷ τρόπῳ ᾧ νῦν ἔτι θάπτεσι. Καταστάντος δὲ τε [6] Μίνω ναυτικε, [7] πλωϊμώτερα ἐχρῶντο παρ' ἀλλήλες· οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων καπῆργοι ἀνέσησαν ὑπ' αὐτε, ὅτεπερ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατῴκιζε. Καὶ δὴ παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι μᾶλλον ἤδη τὴν κτῆσιν τῶν χρημάτων ποιέμενοι, βεβαιότερον ᾤκεν· καί τινες καὶ τείχη περιεβάλλοντο, ὡς [8] πλησιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφιέμενοι γὰρ τῶν κερδῶν, οἵ τε ἥσσες ὑπέμενον τὴν τῶν κρεισσόνων δελείαν, οἵ τε δυνατώτεροι, περιεσίας ἔχοντες, προσεποιῆντο ὑπηκόες τὰς ἐλάσσες πόλεις. Καὶ ἐν τύτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες, ὑστέρῳ χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν·

* * *

[9] Ἡ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ τε Λακεδαιμόνιε αἰτία καὶ θάνατος.

Ἐπεδὴ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, τοπρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν, [10] ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν ἐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ αὐτὸς [11] τριήρη

ήρη λαβὼν Ἑρμιονίδα, ἄνευ Λακεδαιμονίων, ἀφικνεῖται ἐς Ἑλλήσποντον, τῷ μὲν λόγῳ, ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ, τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα βουλόμενος πράσσειν,---ὥσπερ καὶ τοπρῶτον ἐπεχείρησεν, ἐφιέμενος τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς. [1] Εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα κατέθετο, καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο· Βυζάντιον γὰρ ἑλὼν, τῇ προτέρᾳ παρουσίᾳ, μετὰ τὴν ἐκ Κύπρου ἀναχώρησιν, (εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ, καὶ βασιλέως προσήκοντές τινες καὶ ξυγγενεῖς, [2] οἳ ἑάλωσαν ἐν αὐτῷ,) τότε τούτους οὓς ἔλαβεν ἀποπέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων ξυμμάχων· [3] τῷ δὲ λόγῳ, ἀπέδρασαν αὐτόν. Επρασσε δὲ ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ερετριέως, ὥπερ ἐπέτρεψε τό, τε Βυζάντιον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους· ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν τὸν Γόγγυλον φέροντα αὐτῷ· ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε καὶ ἐν αὐτῇ, ὡς ὕστερον ἀνευρέθη·

"Παυσανίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης [4] τούσδε τέ σοι "χαρίζεσθαι βουλομενος ἀποπέμπει, δορὶ ἑλών· καὶ "γνώμην ποιοῦμαι, εἰ καί σοι δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν "σὴν γῆμαι, καί σοι Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλ-"λάδα ὑποχείριον ποιῆσαι· δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦ-"τα πρᾶξαι, μετὰ σοῦ βουλευόμενος. Εἰ οὖν τι σὲ τού-"των ἀρέσκει, πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν, δι' "οὗ, τολοιπὸν, τοὺς λόγους ποιησόμεθα."

Τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Ξέρξης δὲ ἥσθη τε τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ἀποστέλλει Αρτάβαζον τὸν Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν, καὶ κελεύει αὐτὸν τήν τε [5] Δασκυλῖτιν σατραπείαν ταραλαβεῖν, Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρότερον ἦρχε· καὶ παρὰ Παυσανίαν, ἐς Βυζάντιον, [6] ἐπιστολὴν ἀντεπετίθει αὐτῷ, ὡς τάχιστα διαπέμψαι, καὶ τὴν σφραγῖδα ἀποδεῖξαι· καὶ ἤν τι αὐτῷ Παυσανίας παραγγέλλῃ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πράγματων, πράσσειν

ὡς

ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. Ὁ δὲ ἀφικόμενος, τά τε ἄλλα ἐποίησεν ὥσπερ εἴρητο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν διέπεμψεν· ἀντεγέγραπτο δὲ τάδε·

"Ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυσανίᾳ,---Καὶ "[1] τῶν ἀνδρῶν, οὓς μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου "διέσωσας, κείσεταί σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ "ἐσαεὶ ἀνάγραπτος, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἀπὸ σοῦ ἀρέ-"σκομαι· καί σε μήτε νὺξ, μήθ' ἡμέρα ἐπιχέτω, ὥστε "ἀνεῖναι πράσσειν τὶ ὧν ἐμοὶ ὑπισχνῇ· μηδὲ χρυσοῦ καὶ "ἀργύρου δαπάνῃ κεκωλύσθω, μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, "[2] εἴποι δεῖ παραγίγνεσθαι· ἀλλὰ μετ' Αρταβάζου ἀν-"δρὸς ἀγαθοῦ, ὅν σοι ἔπεμψα, πράσσε θαρσῶν, καὶ τὰ "ἐμὰ καί τὰ σὰ, ὅπη κάλλιστα καὶ ἄριστα ἕξει ἀμ-"φοτέροις."

Ταῦτα λαβὼν ὁ Παυσανίας τὰ γράμματα, ὢν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν [3] Πλαταιάσιν ἡγεμονίαν, πολλῷ τότε μᾶλλον ἦρτο, καὶ οὐκέτι ἠδύνατο [4] ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν· ἀλλὰ, σκευάς τε Μηδικὰς ἐνδυόμενος, ἐκ τοῦ Βυζαντίου ὀξῆει, καὶ διὰ τῆς Θρᾴκης πορευόμενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρουν· τράπεζάν τε Περσικὴν [5] παρετίθετο, καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προὐδήλου ἃ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐσέπειτα ἔμελλε πράξειν· δυσπρόσοδόν τε αὐτὸν παρεῖχε, καὶ τῇ ὀργῇ οὕτω χαλεπῇ ἐχρῆτο ἐς πάντας ὁμοίως, ὥστε μηδένα δύνασθαι προσιέναι. Διόπερ καὶ πρὸς τοὺς Αθηναίους [6] οὐχ ἥκιστα ἡ ξυμμαχία μετέστη.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι, τό, τε πρῶτον δι' αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι νηῒ τοδεύτερον ἐκπλεύσας, οὐ κελευσάντων αὐτῶν, τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν· καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βίᾳ ὑπ' Αθηναίων ἐκπολιορκηθεὶς, ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώ-

ρει,

ξα, ἐς δὲ Κολωνὰς τὰς Τρωιάδας ἱδρυθὲς, πράσσων τε ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς τὲς βαρβάρες, καὶ ἐτ [1]ἐπ' ἀγαθῷ τὴν μονὴν ποιέμενος. Οὕτω δὴ οἰκέτι [2]ἐπέχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα οἱ Εφοροι, καὶ [3]σκυτάλην, εἶπον τῷ κήρυκος μὴ λείπεσθαι· ἐ ἢ μὴ, πόλεμον αὐτῷ Σπαρτιάτας προαγορεύειν. Ὁ ἢ, βελόμενος ὡς ἥκιστα ὑποπτος εἶναι, καὶ πιστεύων χρήμασι διαλύσειν τὴν διαβολὴν, ἀνεχώρεε τοδεύτερον ἐς Σπάρτην. Καὶ ἐς μὲν τὴν ἀρχὴν ἐσπίπτα, τορῶτον, ὑπὸ τῶν Εφόρων· (ἔξεσι ἢ τοῖς Εφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τῦτο·) ἔπειτα διαπραξάμενος, ὕστερον ἐξῆλθε, [4]καὶ καθίσησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν τοῖς βελομένοις περὶ αὐτῶν ἐλέσχαν.

Καὶ φανερὸν μὲν εἶχον ἐδὲν οἱ Σπαρτιᾶται σημεῖον, ἔτε οἱ ἐχθροὶ, ἔτε ἡ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν, πιστεύσαντες βεβαίως, ἐτιμωρεῖντο ἄνδρα γῦς τε τῦ βασιλέως ὄντα, καὶ, ἐν τῷ παρόντι, τιμὴν ἔχοντα· Πλείσαρχον γὰρ τὸν Λεωνίδε, ὄντα βασιλέα καὶ νέον ἔτι, ἀνεψιὸς ὢν, ἐπετρόπευεν. Ὑποψίας ἢ πολλὰς παρεῖχε, τῇ τε παρανομίᾳ, καὶ ζηλώσα τῶν βαρβάρων, [5]μὴ ἴσῳ βέλεσθαι εἶναι τοῖς παρεῦσι. Τά τε ἄλλα αὐτὲ ἀνεσκόπεν, ἔτι τε [6]ἐξεδεδιήτητο τῶν καθεςώτων νομίμων, καὶ ὅτι, ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε, τὸν ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον, [7]ἠξίωσεν ἐπιγράψαθαι αὐτὸς, ἰδίᾳ, τὸ ἐλεγεῖον τόδε,

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς, ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων,
Παυσανίας, Φοίβῳ μνήμ' ἀνέθηκε τόδε.

Τὸ μὲν ἓν ἐλεγεῖον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν, εὐθὺς τότε, ἀπὸ τῦ τρίποδος, τῦτο· καὶ ἐπέγραψαν, ὀνομασὶ, τὰς πόλεας, ὅσαι ξυναθελῆσαι τὸν βάρβαρον, ἔςησαντο ἀνάθημα. Τῦ μέντοι Παυσανίε ἀδίκημα καὶ τότ' ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπεί γε δὴ [8]ἐν τύτῳ παθεσήκει, πολλῷ μᾶλλον παρόμοια πραγθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρ[illegible]ση διανοίᾳ.

νοίᾳ. Επυνθάνοντο δὲ καὶ εἰς πὺς Ειλωτας πράσσειν τὶ αὐτόν. Καὶ ἦν δὲ οὕτως·---ἐλευθέρωσίν τε γαρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτείαν, ἣν ξυνεπαναστῶσι, καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. Αλλ' οὐδ' ὣς, οὐδὲ τῶν Εἱλώτων μηνυταῖς τισι πιστεύσαντες, ἠξίωσαν νεώτερόν τι ποιεῖν εἰς αὐτόν· χρώμενοι τῷ τρόπῳ ᾧπερ εἰώθασιν ἐς σφᾶς αὐτοὺς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς Σπαρτιάτου, ἄνευ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων, βουλεῦσαί τι ἀνήκεστον· πρίν γε δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολὰς πρὸς Αρτάβαζον κομιεῖν, ἀνὴρ Αργίλιος, παιδικὰ ποτὲ ὢν αὐτοῦ, καὶ πιστότατος ἐκείνῳ, μηνυτὴς γίγνεται· δείσας, κατὰ ἐνθυμησίν τινα, ὅτι οὐδείς πω τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο· καὶ [1] παραποιησάμενος σφραγῖδα, ἵνα, ἢν ψευσθῇ τῆς δόξης, [2] ἢ καὶ ἐκεῖνος μεταγράψαι τὶ αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῷ, λύει τὰς ἐπιστολὰς, [3] ἐν αἷς, ὑπονοήσας τὶ τοιοῦτον προσεπεστάλθαι, καὶ αὐτὸν εὗρεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν.

Τότε δὴ οἱ Εφοροι, δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα, μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν· αὐτήκοοι δὲ βουληθέντες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Παυσανίου τὶ λέγοντος, ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἱκέτου οἰχομένου, καὶ σκηνησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν τε Εφόρων ἐντὸς τινὰς ἔκρυψε, καὶ Παυσανίου [4] ὡς αὐτὸν ἐλθόντος, καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἱκετείας, ᾔσθοντο πάντα σαφῶς, αἰτιωμένου τοῦ ἀνθρώπου τά τε περὶ αὐτοῦ γραφέντα, καὶ τἄλλα ἀποφαίνοντος [5] καθ' ἕκαστον, [6] ὡς οὐδὲν πώποτε αὐτὸν, ἐν ταῖς προς βασιλέα διακονίαις, παραβάλοιτο, [7] προτιμηθείη δ', ἐν ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων, ἀποθανεῖν· κἀκείνου αὐτά τε ταῦτα ξυνομολογοῦντος, καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἐῶντος ὀργίζεσθαι, [8] ἀλλὰ πίστιν, ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διδόντος, τῆς ἀνασά-

σεως

σεως, [1] καὶ ἀξιοῦντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι, καὶ μὴ [2] τὰ πρασσόμενα διακωλύειν.

Ἀκέσας δὲ ἀκριβῶς, τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ Ἔφοροι· βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες, ἐν τῇ πόλει [3] τὴν ξύλληψιν ἐποιοῦντο. Λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα ξυλληφθήσεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἑνὸς μὲν τῶν Ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος· ὡς εἶδε, γνῶναι [4] ἐφ' ᾧ ἐχώρει· ἄλλως δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου, καὶ δηλώσαντος εὐνοίᾳ, πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς [5] Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ, καὶ προκάταφυγεῖν· ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ τέμενος· καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα, [6] ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ, ἐσελθών, [7] ἵνα μὴ ὑπαιθρίου ταλαιπωρίᾳ, ἡσύχαζεν. Οἱ δὲ, τοπαραυτίκα μὲν ὑστέρησαν τῇ διώξει. Μετὰ δὲ τοῦτο, τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον, καὶ τὰς θύρας, ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν, καὶ [8] ἀπολαβόντες ἔσω, ἀτραπιοδόμησαν· προσκαθεζόμενοί τε, ἐξεπολιόρκησαν λιμῷ. Καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀποψύχειν, ὥσπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι, ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν ὄντα· καὶ ἐξαχθεὶς ἀπέθανε παραχρῆμα. Καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰώθεισαν. Ἔπειτα ἔδοξε πλησίον πῃ κατορύξαι. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς---"τὸν "τε τάφον"--ὕστερον ἔχρησε τοῖς Δακεδαιμονίοις--- "μετενεγκεῖν οὗπερ ἀπέθανε," (καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὃ γραφῇ σῆλαι δηλοῦσι,) "[9] καὶ ὡς "ἄγος αὐτοῖς ὂν τὸ πεπραγμένον, δύο σώματα ἀνθ' "ἑνὸς τῷ Χαλκιοίκῳ ἀποδοῦναι." Οἱ δὲ, ποιησάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δύο, ὡς ἀντὶ Παυσανίου ἀνέθησαν.

[1] Ex

[1] Ἐκ τῦ τῆς ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ δευτέρυ.

* * *

[2] Ὁ τῶν ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΛΟΙΜΟΣ.

Τῦ δ' θέρυς εὐθὺς ἀρχομένυ, Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι [3] τὰ δύο μέρη, ὥσπερ καὶ τοπρῶτον, [4] ἐσέβαλον ἐς τὴν Ατλικὴν, (ἡγεῖτο δ' Αρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμυ, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς,) καὶ καθεζόμενοι ἐδήυν τὴν γῆν. Καὶ ὄνλων αὐτῶν ὀ πολλὰς πω ἡμέρας ἐν τῇ Ατλικῇ, [5] ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Αθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκῆψαι, καὶ περὶ Λῆμνον καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις· οὐ μέντοι τοσῦτός γε λοιμὸς, οὐδὲ φθορὰ, οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἰατροὶ ἤρκυν τοπρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοίᾳ, (ἀλλ' αὐτοὶ μάλιστα ἔθνησκον ὅσῳ καὶ μάλιστα προσήεσαν,) οὔτε ἄλλη ἀνθρωπεία [6] τέχνη ἐδεμία. Ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἱκέτευσαν ἢ μαντείοις καὶ τοῖς τοιύτοις ἐχρήσαντο, πάντα ἀνωφελῆ ἦν. [7] Τελευτῶντές τε αὐτῶν ἀπέσησαν, ὑπὸ τῦ κακῦ νικώμενοι.

Ἤρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιοπίας τῆς ὑπὲρ Αἰγύπτυ, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ Λιβύην κατέβη· καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. Ες δὲ τὴν Αθηναίων πόλιν ἐξαπιναίως ἐνέπεσε· καὶ τοπρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ [8] ἥψατο τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐτῶν, ὡς οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ φρέατα· κρῆναι γὰρ ἔπω ἦσαν αὐτόθι. Ὕστερον δὲ, καὶ ἐς τὴν ἄνω πόλιν ἀφίκετο, καὶ ἔθνησκον πολλῷ μᾶλλον ἤδη.---Λεγέτω μὲν οὖν περὶ αὐτῦ, ὡς ἕκαστος γιγνώσκει,---καὶ ἰατρὸς, καὶ ἰδιώτης,---[9] ἀφ' ὅτε εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτὸ, καὶ τὰς αἰτίας, ἅσινας νομίζει, τοσαύτης μεταβολῆς, ἱκανὰς εἶναι δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν.

σχεῖν· ἐγὼ δ' οἷόν τε ἐγίνετο λέξω, καί ἀφ' ὧν ἄν τις σκοπῶν,---εἴποτε καὶ αὖθις ἐπιπέσοι,---μάλις' ἂν ἔχοι· τὶ προειδὼς, μὴ ἀγνοεῖν, ταῦτα δηλώσω, αὐτός τε νοσήσας, καὶ αὐτὸς ἰδὼν ἄλλες πάσχοντας.

[1] Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ὡμολογεῖτο, ἐκ πάντων μαλιστα δὴ ἐκεῖνο ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας ἐτύγχανεν ὄν· εἰ δέ τις καὶ προεκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάντα ἀπεκρίθη. Τὰς δ' ἄλλας ἀπ' οὐδεμιᾶς προφάσεως, ἀλλ' ἐξαίφνης, ὑγιεῖς ὄντας, πρῶτον μὲν τῆς κεφαλῆς θέρμαι ἰσχυραὶ, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρυθήματα καὶ φλόγωσις ἐλάμβανε· καὶ [2] τὰ ἐντὸς, ἥ τε φάρυγξ καὶ ἡ γλῶσσα, εὐθὺς αἱματώδη ἦν, καὶ [3] πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει· ἔπειτα, ἐξ αὐτῶν πλαρμὸς καὶ βράγχος ἐπεγίγνετο. Καὶ, ἐν ᾧ πολλῷ χρόνῳ, κατέβαινεν ἐς τὰ στήθη ὁ πόνος, μετὰ βηχὸς ἰσχυρᾶς· καὶ ὁπότε [4] ἐς τὴν καρδίαν στηρίξαι, ἀνέστρεφέ τε αὐτὴν, καὶ ἀποκαθάρσεις χολῆς, πᾶσαι ὅσαι ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομάσμέναι εἰσὶν, ἐπῆσαν, καὶ αὗται μετὰ παλαιπωρίας μεγάλης. [5] Λύγξ τε τοῖς πλείοσιν ἐνέπιπτε κενὴ, σπασμὸν ἐνδιδοῦσα ἰσχυρὸν, τοῖς μὲν, [6] μετὰ ταῦτα, λωφήσαντα, τοῖς δὲ, καὶ πολλῷ ὕστερον. Καὶ τὸ μὲν, ἔξωθεν ἁπτομένῳ, σῶμα ἐκ ἄγαν θερμὸν ἦν, οὔτε χλωρὸν, ἀλλ' ὑπέρυθρον, [7] πελιδνὸν, φλυκταίναις μικραῖς καὶ ἕλκεσιν ἐξανθηκός· τὰ δ' ἐντὸς οὕτως ἐκαίετο ὥστε μήτε τῶν πάνυ λεπτῶν ἱματίων καὶ σινδόνων τὰς ἐπιβολὰς, [8] μήτ' ἄλλο τι ἢ γυμνὸν ἀνέχεσθαι, ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτὰς ῥίπτειν· καὶ πολλοὶ, τοῦτο, τῶν ἠμελημένων (οὐδεμιᾶς) καὶ ἔδρασαν ἐς φρέατα, ἀπαύστῳ τῇ δίψῃ ξυνεχόμενοι. [9] Καὶ ἐν τῷ ὁμοίῳ καθειστήκει τό, τε πλέον καὶ ἔλασσον ποτόν· καὶ [10] ἡ ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐπέκειτο διαπαντός· καὶ τὸ σῶμα, ὅσον περ χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκμάζοι, οὐκ ἐμαραίνετο, ἀλλ' ἀντεῖχε, παρὰ δόξαν,

τῇ

τῇ ταλαιπωρίᾳ· ὥστε ἢ διεφθείροντο οἱ πλεῖστοι ἐνναταῖοι καὶ ἑβδομαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐντὸς καύματος, [1] ἔτι ἔχοντές τι δυνάμεως, ἢ, εἰ διαφύγοιεν, ἐπικατίοντος τοῦ νοσήματος ἐς τὴν κοιλίαν, καὶ ἑλκώσεώς τε [2] αὐτῇ ἰσχυρᾶς ἐγγιγνομένης, καὶ διαῤῥοίας ἅμα ἀκράτου ἐπιπιπτούσης, οἱ πολλοὶ, ὕστερον, διὰ τὴν ἀσθένειαν, διεφθείροντο· [καὶ---] διεξήει γὰρ διὰ παντὸς τοῦ σώματος ἄνωθεν ἀρξάμενον τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ πρῶτον ἱδρυθὲν κακόν·---[3] καὶ εἴτις ἐκ τῶν μεγίστων περιγένοιτο, [4] τῶν γε ἀκρωτηρίων ἀντίληψις αὐτοῦ ἐπεσήμαινε· κατέσκηπτε γὰρ καὶ ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς ἄκρας χεῖρας, καὶ πόδας· καὶ πολλοὶ, στερισκόμενοι τούτων, διέφευγον· [5] εἰσί δ' οἵ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν· τοὺς δὲ καὶ λήθη ἐλάμβανε, παραυτίκα, ἀναστάντας, τῶν πάντων ὁμοίως, καὶ ἠγνόησαν σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπιτηδείους.

Γενόμενον γὰρ κρεῖσσον λόγου τὸ εἶδος τῆς νόσου, τά τε ἄλλα χαλεπωτέρως ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν προσέπιπτεν ἑκάστῳ, καὶ ἐν τῷδε ἐδήλωσε μάλιστα [6] ἄλλο τι ὂν ἢ τῶν ξυντρόφων τι· τὰ γὰρ ὄρνεα καὶ τετράποδα, ὅσα ἀνθρώπων ἅπτεται, πολλῶν ἀτάφων γιγνομένων, ἢ οὐ προσήει, ἢ γευσάμενα διεφθείρετο· τεκμήριον δὲ, τῶν μὲν τοιούτων ὀρνίθων ἐπίλειψις σαφὴς ἐγένετο, καὶ οὐχ ἑωρῶντο οὔτε ἄλλως, [7] οὔτε περὶ τοιοῦτον οὐδέν· οἱ δὲ κύνες μᾶλλον αἴσθησιν παρεῖχον τοῦ ἀποβαίνοντος, [8] διὰ τὸ ξυνδιαιτᾶσθαι.

Τὸ μὲν οὖν νόσημα,---πολλὰ καὶ ἄλλα [9] παραλιπόντι ἀτοπίας, ὡς ἑκάστῳ ἐτύγχανέ τι διαφερόντως ἑτέρῳ πρὸς ἕτερον γιγνόμενον,---τοιοῦτον ἦν ἐπίπαν τὴν ἰδέαν. Καὶ ἄγλο παρελύπει, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, οὐδὲν τῶν εἰωθότων· ὃ δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. Εθνησκον δὲ, οἱ μὲν, ἀμελείᾳ, οἱ δὲ, καὶ πάνυ θεραπευόμενοι· ἕν τε οὐδὲν κατέστη ἴαμα, ὡς εἰπεῖν, ὅ, τι χρῆν προσφέροντας ὠφελεῖν· τὸ γὰρ τῷ ξυνενεγκὸν, ἄλλον τοῦτο ἔβλαπτε. [10] Σῶμα τε

αὔταρκες ἓν ἑδὲν διεφάνη πρὸς αὐτὸ, ἰχύϙ πέρι ἢ ἀδενείας, ἀλλὰ πάντα ξυνήρει, καὶ τὰ πάση διαίτη θεραπευόμενα. Δεινότατον ϑ' παντὸς ἦν τᾷ κακᾷ ἥ τε ἀθυμία, ὁπότε τις [1]αἴσθοιτο κάμνων, (πρὸς γδ τὸ ἀνέλπιστον εὐθὺς τραπόμενοι τῇ γνώμῃ, πολλῷ μᾶλλον προϊέντο σφᾶς αὐτὲς, ϗ οὐκ ἀντεῖχον) [2]καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἑτέρε θεραπείας, ἀναπιμπλάμενοι ὥσπερ τὰ πρόβατα, ἔθνησκον. Καὶ τὸν πλεῖστον φθόρον τᾶτο ἐνεποίει· εἴτε γὰρ μὴ θέλοιεν, δεδιότες, ἀλλήλοις προσιέναι, ἀπώλλυντο ἔρημοι, καὶ οἰκίαι πολλαὶ ἐκενώθησαν ἀπορίᾳ τᾶ θεραπεύσοντος· εἴ τε προσίοιεν, διεφθείροντο· καὶ μάλιστα [3]οἱ ἀρετῆς τὶ μεταποιέμενοι· [4]αἰχύνη γὰρ ἠφείδεν σφῶν αὐτῶν, ἐσιόντες παρὰ τὲς φίλες, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον, ὑπὸ τᾶ πολλᾶ κακᾶ νικώμενοι. Επιπλέον ϑ' ὅμως οἱ διαπεφευγότες τόν τε θνήσκοντα καὶ τὸν πονέμενον ὠκτίζοντο, διὰ τὸ προειδέναι τε, καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι· δὶς γὰρ τὸν αὐτὸν, ὥστε ϗ κλαίειν, οὐκ ἐπελάμβανε. Καὶ ἐμμακαρίζοντό τε ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτοὶ τῷ παραχρῆμα περιχαρεῖ, καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐλπίδος τι εἶχον κύφης μηδ' ἂν ὑπ' ἄλλε νοσήματός ποτε ἔτι διαφθαρῆναι.

Επίεσε δ' αὐτὲς μᾶλλον, πρὸς τῷ ὑπάρχοντι πόνῳ, ϗ ἡ ξυσκομιδὴ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ, ϗ [5]οὐχ ἧσσον τὲς ἐπελθόντας· οἰκιῶν γὰρ οὐχ ὑπαρχουσῶν, ἀλλ' ἐν καλύβαις πνιγηραῖς [6]ὥρᾳ ἔτεος διαιτωμένων, ὁ φθόρος ἐγίγνετο οὐδενὶ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθνήσκοντες ἔκειντο· καὶ ἐν τοῖς ὁδοῖς ἐκαλινδοῦντο, καὶ περὶ τὰς κρήνας ἁπάσας, ἡμιθνῆτες, τῇ τᾶ ὕδατος ἐπιθυμίᾳ· τά τε ἱερὰ, ἐν οἷς ἐσκήνηντο, νεκρῶν πλέα ἦν, αὐτᾶ ἐναποθνησκόντων· ὑπερβιαζομένης ϑ τᾶ κακᾶ, οἱ ἄνθρωποι ἐπ' ἔχοντες ὅ, τι γένωνται, ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο ϗ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως· νόμοι

τε

τε πάντες συνεταράχθησαν, οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς ταφάς· ἔθαπτον δ' ὡς ἕκαστος ἠδύνατο· καὶ πολλοὶ ἐς ἀναισχύντους θήκας ἐτράποντο, σπάνει τῶν ἐπιτηδείων, [1] διὰ τὸ συχνὺς ἤδη προτεθνάναι σφίσιν· [2] ἐπὶ πυρὰς γὰρ ἀλλοτρίας, φθάσαντες τὰς νήσαντας, οἱ μὲν, ἐπιθέντες τὸν ἑαυτῶν νεκρὸν, ὑφῆπτον, οἱ δ', καιομένῳ ἄλλῳ, ἄνωθεν ἐπιβάλοντες ὃν φέροιεν, ἀπῇεσαν.

[3] Πρῶτόν τε ἦρξε, καὶ ἐς τἄλλα, τῇ πόλει ἐπιπλέον ἀνομίας τὸ νόσημα· [4] ῥᾷον γὰρ ἐτόλμα τις ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν, ἀγχίστροφον τὴν μεταβολὴν ὁρῶντες τῶν τ' εὐδαιμόνων καὶ αἰφνιδίως θνησκόντων, καὶ τῶν οὐδὲν πρότερον κεκτημένων, εὐθὺς δ' τἀκείνων ἐχόντων· ὥστε ταχείας τὰς ἀπαυρέσεις, καὶ πρὸς τὸ τερπνὸν, ἠξίουν ποιεῖσθαι, ἐφήμερα τά τε σώματα καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως ἡγεμένοι. Καὶ τὸ μὲν προσταλαιπωρεῖν [5] τῷ δόξαντι καλῷ ἐδεὶς πρόθυμος ἦν, ἄδηλον νομίζων εἰ, πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλθεῖν, διαφθαρήσεται· ὅ, τι δ' ἥδεσε τε ἡδὺ καὶ πανταχόθεν τὸ ἐς αὐτὸν κερδαλέον, τοῦτο καὶ καλὸν καὶ χρήσιμον κατέστη. [6] Θεῶν δ' φόβος, ἢ ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπεῖργε· τὸ μὲν, κρίνοντες ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ μὴ, ἐπὶ τοὺς πάντας ὁρᾶν ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους· τῶν δ' ἁμαρτημάτων ἐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βιοὺς ἂν τὴν τιμωρίαν ἀνιδεῖναι· πολὺ δ' μείζω τὴν ἤδη κατεψηφισμένην, σφῶν ἐπικρεμασθῆναι, ἣν πρὶν ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι τοῦ βίου τι ἀπολαῦσαι.

Τοιούτῳ μὲν πάθει οἱ Ἀθηναῖοι περιπεσόντες ἐπιέζοντο, ἀνθρώπων τε ἔνδον θνησκόντων, καὶ γῆς ἔξω δῃουμένης. Ἐν δὲ τῷ κακῷ, οἷα εἰκὸς, ἀνεμνήσθησαν καὶ τοῦδε τοῦ ἔπους, φάσκοντες οἱ πρεσβύτεροι πάλαι ᾄδεσθαι,

Ἥξει Δωριακὸς πόλεμος, καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ.

Ἐγένετο μὲν οὖν ἔρις τοῖς ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὀνομάσθαι, ἐν τῷ ἔπει, ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ λιμόν· ἐνίκησε

δὲ,

ἢ, ἐπὶ τῷ παρόντος, εἰκότως, λοιμὸν ἐρῆσθαι· οἱ γὰρ ἄνθρωποι πρὸς ἃ ἔπασχον, τὴν μνήμην ἐποιεῖντο· ἦν δέ γε, οἶμαι, ποτὲ ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ Δωρικὸς τῷδε ὕστερος, καὶ ξυμβῇ γινέσθαι λιμὸν, κατὰ τὸ εἰκὸς ἔτως ἅσον]. Μνήμη ἢ ἐγένετο καὶ τῷ Λακεδαιμονίων χρησηρίῳ τοῖς εἰδόσιν, ὅτε ἐπερωτῶσιν αὐτοῖς τὸν θεὸν εἰ χρὴ πολέμειν, ἀνεῖλε---κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἕσεσθαι, [1] καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι· Περὶ μὲν οὖν τῷ χρησηρίῳ, τὰ γιγνόμενα ἔκαζον ὅμοια εἶναι· [2] ἐσ-βεβληκότων ἢ τῶν Πελοποννησίων, ἡ νόσος ἤρξατο εὐ-θὺς· καὶ ἐς μὲν Πελοπόννησον ἐκ ἐσῆλθεν, ὅ, τι κὴ ἄξιον εἰπεῖν, ἐπενέμετο ἢ Αθήνας μὲν μάλιστα, ἔπειτα ἢ κὴ τῶν ἄλλων χωρίων τὰ πολυανθρωπότατα. Ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νόσον γενόμενα.

III.

III.

[1]Ε ΧΕΝΟΦΟΝΤΕ.

QUID *ego commemorem* XENOPHONTIS *jucunditatem illam inaffectatam, ſed quam nulla poſſit affectatio conſequi? ut ipſæ ſinxiſſe ſermonem Gratiæ videantur.*—QUINCT. X. 1.

[2]Εκ τῆς ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.

[JUXTA EDIT. THOMÆ HUTCHINSON. OXON. 1727. 4to.]

Εκ τῦ βιβλίυ πρώτυ.

* * *

[3]Τὸ τῦ ΚΥΡΟΥ ηθος.

ΠΑΤΡΟΣ μὲν δὴ λέγεται ὁ Κύρος γενέσθαι Καμβύσυ, Περσῶν βασιλέως· (ὁ δὲ Καμβύσης ἔτος τῦ Περσειδῶν ἦρχε· οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως [5]κληΐζονται·) μητρὸς δὲ ὁμολογεῖται Μανδάνης ἄρχεσθαι· ἡ δὲ Μανδάνη αὕτη Αξυάγες ἦν θυγάτηρ, τῦ Μήδων [6]γενομένυ βασιλέως. [7]Φῦναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται, καὶ ἄδε ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, εἶδος μὲν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος, καὶ φιλομαθέστατος, καὶ φιλοτιμότατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλῆναι, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομεῖναι τῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα. [8]Φύσιν μὲν δὴ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς μορφῆς τοιαύτην ἔχων ἀπομνημονεύεται· ἐπαιδεύθη γε μὴν ἐν Περσῶν νόμοις.

Περσῶν

Περσῶν Νόμοι.

[1] Οὗτοι δὴ δοκεῖσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τῆ κοινῆ ἀγαθῆ ὀπμελέμφοι· ἐχ ὁμοίως δὲ ταῖς πλείσαις πόλεσιν ἄρχονται. Αἱ μὲν γὰρ πλείσαι πόλεις, ἀφεῖσαι παιδεύειν ὅπως τὶς ἐθέλοι τὲς ἑαυτῆ παῖδας, καὶ αὐτὲς τὲς πρεσβυτέρες ὅπως ἐθέλεσι διάγειν, ἐπιτάπεσιν αὐτοῖς μὴ κλέπτειν, μὴ ἁρπάζειν, μὴ βίᾳ εἰς οἰκίαν παριέναι, [2] μὴ παίειν ὃν μὴ δίκαιον, μὴ μοιχεύειν, μὴ ἀπειθεῖν ἄρχοντι, καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα ὡσαύτως· ἢν δέ τις τέτων τι παραβαίνῃ, [3] ζημίας αὐτοῖς ἐπέθεσαν. [4] Οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι, προλαβόντες, ἐπιμέλονται ὅπως, [5] τὴν ἀρχὴν, μὴ τοιῆτοι ἔσονται οἱ πολῖται, ὥσε πονηρῆ τινος ἔργε ἢ αἰσχρῆ [6] ἐφίεσθαι. Ἐπιμέλονται δὲ ὧδε· Ἐσιν αὐτοῖς [7] ἐλευθέρα ἀγορὰ καλεμένη, ἔνθα [8] τά τε βασίλεια καὶ τὰ ἄλλα ἀρχεῖα πεποίηται. Ἐντεῦθεν τὰ μὲν ὤνια, καὶ [9] οἱ ἀγοραῖοι, καὶ αἱ τέτων φωναὶ καὶ [10] ἀπαγορεύσεις ἀπελήλανται εἰς ἄλλον τόπον· ὡς μὴ μιγνύηται ἡ τέτων τύρβη τῇ τῶν πεπαιδευμένων εὐκοσμία. Διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ, ἡ περὶ τὰ ἀρχεῖα, εἰς τέτταρα μέρη· τέτων δ' ἔσιν ἓν μὲν παισὶν, ἓν δὲ ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν, ἄλλο τοῖς [11] ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσι. Νόμῳ δὲ εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας ἕκασοι τέτων πάρεισιν, οἱ μὲν παῖδες, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ οἱ τέλειοι ἄνδρες· οἱ δὲ γεραίτεροι, ἡνίκ' ἂν ἑκάσῳ προχωρῇ, πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτὲς παρεῖναι. Οἱ δὲ ἔφηβοι καὶ κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα σὺν τοῖς γυμνικοῖς ὅπλοις, πλὴν τῶν γεγαμηκότων· ἔτοι δὲ ὅτε ἐπιζητῆνται, ἢν μὴ προῤῥηθῇ παρεῖναι· ὅτε πολλάκις ἀπεῖναι καλόν. Ἄρχοντες δ' ἐφ' ἑκάσῳ τέτων τῶν μερῶν εἰσι δώδεκα· (δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν φυλαὶ διήρηνται·) καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς παισὶν ἐκ τῶν γεραιτέρων ἠρημένοι εἰσὶν, οἳ ἂν δοκῶσι τὲς παῖδας βελτίσες ἂν ἀποδακνῦναι·

ἐπὶ

ἐπὶ δὴ τοῖς ἐφήβοις, ἐκ τῶν τελείων ἀνδρῶν, οἳ ἂν αὐτὲς τὲς ἐφήβες βελτίσες δοκῶσι παρέχειν· ἐπὶ δὴ τοῖς τελείοις ἀνδράσιν, οἳ ἂν δοκῶσι παρέχειν αὐτὲς μάλισα τὰ τεταγμένα ποιῦντας, καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὑπὸ τῆς μεγίσης ἀρχῆς: εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραιτέρων προστάται ἠρημένοι, οἳ προσατεύσιν, ὅπως καὶ αὐτοὶ τὰ καθήκονία ἀποτελῶσιν. Ἃ δὲ ἑκάστη ἡλικία προστέτακται ποιεῖν, διηγησόμεθα, ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται, [1] ἢ ἐπιμέλον ὡς ἂν βέλτισοι εἶεν οἱ πολῖται.

Οἱ μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες, [2] διάγεσι μανθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγεσιν ὅτι [3] ἐπὶ τῦτο ἔρχον, ὥσπερ παρ' ἡμῖν οἱ τὰ γράμματα μαθησόμενοι. Οἱ δὲ ἄρχοντες αὐτῶν διατελῶσι, τὸ πλεῖσον μέρος τῆς ἡμέρας, δικάζοντες αὐτοῖς. Γίγνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλες, ὥσπερ ἀνδράσιν, ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς, καὶ ἁρπαγῆς, καὶ βίας, καὶ ἀπάτης, καὶ κακολογίας, [4] καὶ ἄλλων οἵων εἰκός. Οὓς δ' ἂν γνῶσι τέτων τὶ ἀδικῆνας, τιμωρῆνται. Κολάζεσι δὲ καὶ ὃς ἂν ἀδίκως ἐγκαλῆνας εὑρίσκωσι. Δικάζεσι δὲ καὶ ἐγκλήματος, ἕ ἕνεκα ἄνθρωποι μισῆσι μὲν ἀλλήλες μάλισα, [5] δικάζονται δὲ ἥκισα,—ἀχαρισίας· καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, πολάζεσι καὶ τῦτον ἰσχυρῶς. Οἴονται γὰρ τὲς ἀχαρίσες, καὶ περὶ θεὲς [6] ἂν μάλισα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ περὶ γονέας, καὶ πατρίδα, καὶ φίλες. Ἕπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλισα τῇ ἀχαρισίᾳ ἡ ἀναισχυντία· καὶ γὰρ αὕτη μεγίση δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἡγεμών. Διδάσκεσι δὲ τὲς παῖδας καὶ σωφροσύνην· [7] μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτὲς, ὅτι καὶ τὲς πρεσβυτέρες ὁρῶσιν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας. Διδάσκεσι δὲ αὐτὲς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχεσι· μέγα δὲ καὶ εἰς τῦτο συμβάλλεται, ὅτι ὁρῶσι τὲς πρεσβυτέρες καὶ πειθομένες τοῖς ἄρχεσιν ἰσχυρῶς. Διδάσκεσι δὲ καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι γαστρὸς

γαστρὸς καὶ ποτῦ· μέγα δὲ καὶ εἰς τῦτο συμβάλλεται, ὅτι ὁρῶσι καὶ τὰς πρεσβυτέρας ἐ πρόσθεν ἀπιόντας γαστρὸς ἕνεκα, πρὶν ἂν ἀφῶσιν οἱ ἄρχοντες· καὶ ὅτι ἐ παρὰ μητρὶ σιτῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι. Φέρονται δὲ οἴκοθεν σῖτον μὲν, [1] ἄρτον, ὄψον δὲ, κάρδαμον· πιεῖν δὲ, ἢν τις διψῇ, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τῦ ποταμῦ ἀρύσασθαι. Πρὸς δὲ τύτοις μανθάνυσι τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν. Μέχρι μὲν δὴ ἓξ ἢ ἑπταικαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς οἱ παῖδες ταῦτα πράτθυσιν· ἐκ τύτυ δὲ εἰς τὰς ἐφήβυς ἔρχονται. Οὗτοι δ' αὖ οἱ ἔφηβοι διάγυσίν ὧδε·

Δέκα ἔτη, ἀφ' ἧς ἂν ἐκ παίδων ἐξέλθωσι, κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα, ὥσπερ προείρηϰ), καὶ φυλακῆς ἕνεκα τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνης· (δοκεῖ γὰρ αὕτη ἡ ἡλικία μάλιστα ἐπιμελείας δεῖσθαι·) παρέχυσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἑαυτὰς μάλιστα τοῖς ἄρχυσι χρῆσθαι, ἤν τι δέωνται ὑπὲρ τῦ κοινῦ· καὶ ὅταν μὲν δέῃ, πάντες μένυσι περὶ τὰ ἀρχεῖα· ὅταν δὲ ἐξίῃ βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, ἐξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς· ποιεῖ δὲ τῦτο πολλάκις τῦ μηνός. Ἔχειν δὲ δεῖ τὰς ἐξιόντας τόξα παρὰ τὴν φαρέτραν, καὶ ἐν κολεῷ κοπίδα ἢ σάγαριν· ἔτι δὲ καὶ γέῤῥον, καὶ παλτὰ δύο, ὥστε τὸ μὲν ἀφιέναι, τῷ δ', ἂν δέῃ, ἐκ χειρὸς χρῆσθαι. Διὰ τῦτο δὲ δημοσίᾳ τῦ θηρᾶν ἐπιμέλονται, καὶ βασιλεὺς, ὥσπερ καὶ ἐν πολέμῳ, ἡγεμὼν αὐτοῖς ἐστι, καὶ αὐτός τε θηρᾷ, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται ὅπως ἂν θηρῶεν, ὅτι ἀληθεστάτη δοκεῖ αὕτη ἡ μελέτη τῶν πρὸς τὸν πόλεμον εἶναι. Καὶ γὰρ πρωῒ ἀνίστασθαι ἐθίζει, καὶ ψύχη καὶ θάλπη ἀνέχεσθαι· γυμνάζει δὲ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις· ἀνάγκη δὲ καὶ τοξεύσαι θηρίον, καὶ ἀκοντίσαι ὅτε ἂν παραπίπτῃ. Καὶ τὴν ψυχὴν δὲ πολλάκις ἀνάγκη θήγεσθαι ἐν τῇ θήρᾳ, ὅταν τι τῶν ἀλκίμων θηρίων ἀνθιστῆται· παίειν μὲν γὰρ δεῖ τὶ ὁμόσε γιγνόμενον, [2] φυλάξασθαι δὲ τὸ ὑπφερόμενον· ὥστε ῥάδιον

διον εὑρεῖν τι ἐν τῇ θήρᾳ ἄπεσι τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων. Ἐξέρχονται ἢ ἐπὶ τὴν θήραν, ἄριστον ἔχοντες πλεῖον μὲν, ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν παίδων, τἄλλα ἢ ὅμοιον. Καὶ θηρῶντες μὲν, οὐκ ἂν ἀριστήσαιεν· ἢν δέ τι δέῃ θηρίου ἕνεκα ὑπαταμεῖναι, ἢ ἄλλως βεληθῶσι διατρίψαι περὶ τὴν θήραν, τὸ ἄριστον τοῦτο δειπνήσαντες, τὴν ὑστεραίαν αὖ θηρῶσι μέχρι δείπνου· καὶ μίαν ἄμφω ταύτας τὰς ἡμέρας λογίζονται, ὅτι μιᾶς ἡμέρας σῖτον δαπανῶσι. Τοῦτο δὲ ποιοῦσι τοῦ ἐθίζεσθαι ἕνεκα, ἵνα καὶ ἐάν τι ἐν πολέμῳ δεήσῃ, δύνωνται τοῦτο ποιεῖν. Καὶ ὄψον ἢ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικοῦτοι ὅ, τι ἂν θηράσωσιν· εἰ δὲ μὴ, τὸ κάρδαμον. Εἰ δέ τις αὐτοὺς οἴεται ἢ ἐσθίειν ἀηδῶς, ὅταν κάρδαμον μόνον ἔχωσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ, ἢ πίνειν ἀηδῶς ὅταν ὕδωρ πίνωσιν, ἀναμνησθήτω, πῶς μὲν ἡδὺ [1] μάζα καὶ ἄρτος πεινῶντι φαγεῖν, πῶς δὲ ἡδὺ ὕδωρ διψῶντι πιεῖν. Αἱ δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ [2] διατρίβουσι μελετῶσαι τά τε ἄλλα, ἃ παῖδες ὄντες ἔμαθον, καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν· καὶ [3] διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διατελοῦσιν. Εἰσὶ ἢ καὶ δημόσιοι τούτων ἀγῶνες, καὶ ἆθλα προτίθεται· ἐν ᾗ δ' ἂν τῶν φυλῶν πλεῖστοι ὦσι δαιμονέστατοι καὶ ἀνδρικώτατοι καὶ εὐπιστότατοι, ἐπαινοῦσιν οἱ πολῖται καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον τὸν νῦν ἄρχοντα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις αὐτοὺς παῖδας ὄντας ἐπαίδευσε. Χρῶνται ἢ τοῖς μένουσι τῶν ἐφήβων αἱ ἀρχαὶ, ἤν τι ἢ φρουρῆσαι δέῃσῃ, ἢ κατάσκοπος ἐρευνῆσαι, ἢ λῃστὰς ὑποδραμεῖν, ἢ καὶ ἄλλό τι, ὅσα ἰσχύος ἢ τάχους ἔργα ἐστί. Ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἔφηβοι πράττουσιν. Ἐπειδὰν δὲ τὰ δέκα ἔτη διατελέσωσιν, ἐξέρχονται εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας.

Ἀφ' οὗ δ' ἂν ἐξέλθωσι χρόνος ἐκ τῶν ἐφήβων, οὗτοι αὖ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάγουσιν ὧδε· Πρῶτον μὲν, ὥσπερ οἱ ἔφηβοι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς ταῖς ἀρχαῖς χρῆσ-

θαι, [1] ἤν τι δέῃ περὶ τȣ̃ κοινȣ̃, ὅσα φρονȣ́ντων τε ἤδη ἔργα ἐςὶ ϗ ἔτι δυναμένων. Ην δέ πȣ δεήσῃ ςρατεύεσθαι, τόξα μὲν οἱ ȣ̃τω πεπαιδευμένοι ȣ̓κέτι ἔχοντες, ȣ̓δὲ παλτὰ, ςρατεύονται· τὰ δ' ἀτχέμαχα ὅπλα καλȣ́μενα, θώρακά τε περὶ τοῖς ςέρνοις, καὶ γέῤῥον ἐν τῇ ἀριςερᾷ, οἷόν περ γράφονται οἱ Πέρσαι ἔχοντες· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ, μάχαιραν ἢ κοπίδα. Καὶ αἱ ἀρχαὶ δὲ πᾶσαι ἐκ τȣ́των καθίςανται, πλὴν οἱ τῶν παίδων διδάσκαλοι. Επειδὰν δὲ τὰ πέντε ϗ εἴκοσιν ἔτη διατελέσωσιν, εἴησαν μὲν ἂν ȣ̃τοι πλεῖόν τι ἢ πεντήκοντα ἔτη γεγονότες ἀπὸ γενεᾶς· ἐξέρχονται δὲ τηνικαῦτα εἰς τȣ̀ς γεραιτέρȣς ὄντας τε ϗ καλȣμένȣς. Οἱ δ' αὖ γεραίτεροι ȣ̃τοι ςρατεύονται μὲν οὐκέτι [2] ἔξω τῆς ἑαυτῶν, οἴκοι δὲ μένοντες δικάζȣσι τά τε κοινὰ πάντα ϗ τὰ ἴδια. Καὶ θανάτȣ δὲ οὗτοι κρίνȣσι, ϗ τὰς ἀρχὰς ȣ̃τοι πάσας αἱρȣ̃νται· καὶ ἤν τις, ἢ ἐν ἐφήβοις, ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν, ἐλλίπῃ τὶ τῶν νομίμων, [3] φαίνȣσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαςον, καὶ τῶν ἄλλων ὃ βȣλόμενος. Οἱ δὲ γεραίτεροι ἀκȣ́σαντες, [4] ἐκκρίνȣσιν· ὁ δὲ ἐκκριθεὶς, ἄτιμος τὸν λοιπὸν βίον διατελεῖ.

Ἵνα δὲ σαφέςερον δηλωθῇ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεῖα, [5] μικρὸν ἐπάνειμι· νῦν γὰρ [6] ἐν βραχυτάτῳ ἂν δηλωθείη, διὰ τὰ προειρημένα. Λέγονται μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι· τȣ́των δ' ȣ̓δεις ἀπελήλαται νόμῳ τιμῶν καὶ ἀρχῶν, ἀλλ' ἔξεςι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεῖα. Αλλ' οἱ μὲν δυνάμενοι τρέφειν τȣ̀ς παῖδας ἀργȣ̃ντας, πέμπȣσιν· οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι, οὐ πέμπȣσιν. Οἳ δ' ἂν παιδευθῶσι παρα τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις, ἔξεςιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκεύεσθαι· τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν ȣ̃τως ȣ̓κ ἔξεςιν. Οἳ δὲ ἂν ἐν τοῖς ἐφήβοις διατελέσωσι τὰ νόμιμα ποιȣ̃ντες, ἔξεςι τȣ́τοις εἰς τȣ̀ς τελείȣς ἄνδρας συναυλίζεσθαι, καὶ ἀρχῶν

αὶ

καὶ τιμῶν μετέχειν· οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς παισὶ μὴ διατελέσωσιν, ἢ ἐν τοῖς ἐφήβοις, ἐκ εἰσέρχονται εἰς τὲς τελείες· οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς τελείοις διαγένωνται ἀνεπίληπτοι, ἔτοι τῶν γεραιτέρων γίνονται. Οὕτω μὲν δὴ οἱ γεραίτεροι διὰ πάντων τῶν καλῶν ἐλευθύτατοι καθίστανται· [1] καὶ ἡ πολιτεία αὕτη, ἦ, οἶονται, χρώμενοι, βέλτιστοι ἂν εἶναι. Καὶ νῦν ἔτι ἐμμένει μαρτυρία καὶ τῆς μετρίας διαίτης αὐτῶν, καὶ [2] τῆ ἐκπονείᾳ τὴν δίαιταν. Αἰσχρὸν μὲν γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἔστι Πέρσαις καὶ τὸ ἀποπλύειν, καὶ τὸ ἀπομύττεσθαι, καὶ τὸ φύσης μεστὲς φαίνεσθαι· αἰσχρὸν ἔτι καὶ [3] τὸ ἰόντα τε φανερὸν γενέσθαι, ἢ τε ἐρῆται ἕνεκα, ἢ καὶ ἄλλε τινὸς τοιύτε. Ταῦτα ἔκ ἂν ἐδύναντο ποιεῖν, εἰ μὴ καὶ διαίτη μετρίᾳ ἐχρῶντο, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκπονεῖντες ἀνήλισκον, ὥστε ἄλλη τοι ἀποχωρεῖν. Ταῦτα μὲν δὴ κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν· οὗ δὲ ἕνεκα ὁ λόγος ὡρμήθη, νῦν λέξομεν τὰς Κύρε πράξεις, ἀρξάμενοι ἀπὸ παιδός.

[4] Ἡ τῆ ΚΥΡΟΥ παιδία.

Κῦρος μὲν γὰρ μέχρι δώδεκα ἐτῶν, ἢ ὀλίγῳ πλεῖον, ταύτῃ τῇ παιδείᾳ ἐπαιδεύθη, καὶ πάντων τῶν ἡλίκων [5] διαφέρων ἐφαίνετο, καὶ εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν ἃ δέοι, καὶ εἰς τὸ καλῶς καὶ ἀνδρείως ἕκασα ποιεῖν. Ἐκ δὲ τύτε τῆ χρόνε μετεπέμψατο Ἀσυάγης τὴν ἑαυτῆ θυγατέρα, καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· ἰδεῖν γὰρ ἐπεθύμει, ὅτι ἤκεσε καλον κἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι. Ἔρχεται δ' αὐτή τε ἡ Μανδάνη πρὸς τὸν πατέρα, καὶ τὸν Κῦρον τὸν υἱὸν ἔχεσα. Ὡς δὲ ἀφίκετο τάχιστα, καὶ ἔγνω ὁ Κῦρος τὸν Ἀσυάγην τῆς μητρὸς πατέρα ὄντα, εὐθὺς, οἷα δὴ παῖς φιλόστοργος ὢν φύσει, ἡσπάζετό τε αὐτὸν, ὥσπερ ἂν εἴ τις πάλαι συντεθραμμένος καὶ πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο, καὶ ὁρῶν δὴ αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ [6] ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ, καὶ χρώματος ἐντρίψει, καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὴ

δὴ νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις,—(ταῦτα γὰρ πάντα Μηδικά ἐστι, καὶ οἱ πορφυροὶ χιτῶνες, καὶ οἱ κάνδυες, καὶ οἱ στρεπτοὶ περὶ τῇ δέρῃ, καὶ τὰ ψέλλια περὶ ταῖν χεροῖν· ἐν Πέρσαις δὲ τοῖς οἴκοι, καὶ νῦν ἔτι πολὺ καὶ ἐσθῆτες φαυλότεραι, καὶ δίαιται εὐτελέστεραι,)—ὁρῶν δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου, ἐμβλέπων αὐτῷ ἔλεγεν,—Ω μῆτερ, ὡς καλός μοι ὁ πάππος!—Ερωτώσης δὲ τῆς μητρὸς αὐτὸν, πότερος δοκεῖ καλλίων αὐτῷ εἶναι, ὁ πατὴρ ἢ οὗτος· ἀπεκρῖνατο ἄρα ὁ Κῦρος,—[1] Ω μῆτερ, Περσῶν μὲν πολὺ κάλλιστος ὁ ἐμὸς πατῆρ, Μήδων μέντοι, ὅσων ἑώρακα ἐγὼ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ἐπὶ θύραις, πολὺ οὗτος ὁ ἐμὸς πάππος κάλλιστος.—Αντασπαζόμενος δὲ αὐτὸν ὁ Αστυάγης, καὶ στολὴν καλὴν ἐνέδυσε, καὶ στρεπτοῖς καὶ ψελλίοις ἐτίμα καὶ ἐκόσμει· καὶ εἴ που ἐξελαύνοι, ἐφ' ἵππου χρυσοχαλίνου περιῆγεν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς εἰώθει πορεύεσθαι. Ὁ δὲ Κῦρος, ἅτε παῖς ὢν καὶ φιλόκαλος καὶ φιλότιμος, ἥδετο τῇ στολῇ· καὶ ἱππεύειν μανθάνων, ὑπερέχαιρεν· ἐν Πέρσαις γὰρ, διὰ τὸ χαλεπὸν εἶναι καὶ τρέφειν ἵππους καὶ ἱππεύειν, ἐν ὀρεινῇ οὔσῃ τῇ χώρᾳ, καὶ ἰδεῖν ἵππον πάνυ σπάνιον ἦν. Δειπνῶν δὲ ὁ Αστυάγης σὺν τῇ θυγατρὶ καὶ τῷ Κύρῳ, βουλόμενος τὸν παῖδα ὡς ἥδιστα δειπνεῖν, ἵνα ἧσσον τὰ οἴκαδε ποθοίη, προσήγαγεν αὐτῷ καὶ παροψίδας, καὶ παντοδαπὰ [2] ἐμβάμματα καὶ βρώματα. Τὸν δὲ Κῦρον ἔφασαν λέγειν,—Ω πάππε, ὅσα πράγματα ἔχεις ἐν τῷ δείπνῳ, εἰ ἀνάγκη σοι ἐπὶ πάντα τὰ λεκάνια ταῦτα διατείνειν τὰς χεῖρας, καὶ ἀπογεύεσθαι τούτων τῶν παντοδαπῶν βρωμάτων!—Τί δέ; [3] φάναι τὸν Αστυάγην, [4] Οὐ γὰρ πολύ σοι δοκεῖ κάλλιον τόδε τὸ δεῖπνον εἶναι τοῦ ἐν Πέρσαις; Τὸν δὲ Κῦρον πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι λέγεται,—Οὐχὶ, ὦ πάππε· ἀλλὰ πολὺ ἁπλουστέρα καὶ εὐθυτέρα παρ' ἡμῖν ἡ ὁδός ἐστιν ἐπὶ τὸ ἐμπλησθῆναι, ἢ παρ' ὑμῖν. Ἡμᾶς μὲν γὰρ ἄρτος καὶ

κρέας

κρέας εἰς τοῦτο ἄγει· ὑμεῖς δὲ εἰς μὲν τὸ αὐτὸ ἡμῖν σπεύδετε, [1] πολλοὺς δέ τινας ἑλεγμοὺς ἄνω καὶ κάτω πλανώμενοι, μόλις ἀφικνεῖσθε ὅποι ἡμεῖς πάλαι ἥκομεν.---Ἀλλ', ὦ παῖ, φάναι τὸν Ἀστυάγην, οὐκ ἀχθόμενοι ταῦτα περιπλανώμεθα· γευόμενος δ', ἔφη, καὶ σὺ γνώσῃ ὅτι ἡδέα ταῦτά ἐστιν.---Ἀλλὰ καὶ σε, φάναι τὸν Κῦρον, ὦ πάππε, μυσαττόμενον ταῦτα τὰ βρώματα ὁρῶ.---Καὶ τὸν Ἀστυάγην ἐπερέσθαι·---Καὶ τινι δὴ σὺ τεκμαιρόμενος, ὦ παῖ, ταῦτα λέγεις;---Ὅτι σὲ, φάναι, ὁρῶ, ὅταν μὲν τοῦ ἄρτου ἅψῃ, εἰς οὐδὲν τὴν χεῖρα ἀποψώμενον· ὅταν δὲ τούτων τινὸς θίγῃς, εὐθὺς ἀποκαθαίρεις τὴν χεῖρα εἰς τὰ χειρόμακτρα, ὡς πάνυ ἀχθόμενος ὅτι καταπλέα σοι ἀπ' αὐτῶν ἐγένετο.---Πρὸς ταῦτα δὴ τὸν Ἀστυάγην εἰπεῖν·—Εἰ τοίνυν οὕτω γιγνώσκεις, ὦ παῖ, ἀλλὰ κρέα γε εὐωχοῦ, ἵνα νεανίας οἴκαδε ἀπέλθῃς.---Ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντα πολλὰ αὐτῷ παραφέρειν, καὶ θήρεια καὶ τῶν ἡμέρων. Καὶ τὸν Κῦρον, ἐπεὶ ἑώρα πολλὰ τὰ κρέα, εἰπεῖν·---Ἦ καὶ δίδως, φάναι, μοι, ὦ πάππε, ταῦτα πάντα τὰ κρέα, [2] ὅ, τι ἂν βούλωμαι αὐτοῖς χρῆσθαι;---Νὴ Δία, φάναι, ἐγώ σοι, ὦ παῖ. Ἐνταῦθα δὲ τὸν Κῦρον [3] λαβόντα τῶν κρεῶν, διαδιδόναι τοῖς ἀμφὶ τὸν πάππον θεραπευταῖς, ἐπιλέγοντα ἑκάστῳ·---Σοὶ μὲν τοῦτο, ὅτι προθύμως με ἱππεύειν διδάσκεις·---Σοὶ δὲ, ὅτι μοι παλτὸν ἔδωκας· (τοῦτο γὰρ νῦν ἔχω·)---Σοὶ δὲ, ὅτι τὸν πάππον καλῶς θεραπεύεις·---Σοὶ δὲ, ὅτι μου τὴν μητέρα τιμᾷς·---τοιαῦτα ποιεῖν, ἕως διεδίδου πάντα ἃ ἔταβε κρέα.---Σάκα δὲ, φάναι τὸν Ἀστυάγην, τῷ οἰνοχόῳ, ὃν ἐγὼ μάλιστα τιμῶ, οὐδὲν δίδως; [4] Ὁ δὲ Σάκας ἄρα καλός τε ὢν ἐτύγχανε, καὶ τιμὴν ἔχων προσάγειν τοὺς δεομένους Ἀστυάγους, καὶ ἀποκωλύειν οὓς μὴ καιρὸς αὐτῷ [5] δοκοίη εἶναι προσάγειν.---Καὶ τὸν Κῦρον ἐπερέσθαι [6] προπετῶς, ὡς ἂν [7] παῖς μηδέπω ὑποπτήσσων,---Διὰ τι, ὦ πάππε,

πάππε, τȣ̃τον ȣ̓́τω τιμᾷς;---Καὶ τὸν Αςυάγην σκώψαντα εἰπεῖν,---Οὐχ ὁρᾷς, φάναι, ὡς καλῶς οἰνοχοεῖ κ̀ εὐχημόνως;---Οἱ δ̓ τῶν βασιλέων τȣ́των οἰνοχόοι κομψῶς τε οἰνοχοȣ̃σι, κ̀ καθαρίως ἐγχέȣσι, [1] κ̀ διδόασι τοῖς τρισὶ δακτύλοις, ὀχȣ̃ντες τὴν φιάλην, κ̀ προσφέρȣσιν ὡς ἂν [2] ἐνδοῖεν τὸ ἔκπωμα [3] εὐληπτότατα τῷ μέλλοντι πίνειν.---Κέλευσον δὴ, φάναι, ὦ πάππε, τῷ Σάκᾳ καὶ ἐμοὶ δȣ̃ναι τὸ ἔκπωμα, ἵνα κἀγὼ καλῶς σοι πιεῖν [4] ἐγχέας, ἀνακτήσωμαί σε, ἢν δύνωμαι.---[5] Καὶ τόν κελεῦσαι δȣ̃ναι. Λαβόντα δὲ τὸν Κῦρον, [6] ȣ̓́τω μὲν εὖ κλύσαι τὸ ἔκπωμα ὥσπερ τὸν Σάκαν ἑώρα· ȣ̓́τω δὲ [7] ςήσαντα τὸ πρόσωπον, σπȣδαίως κ̀ εὐχημόνως πως προσενεγκεῖν κ̀ ἐνδȣ̃ναι τὴν φιάλην τῷ πάππῳ, ὥςε τῇ μητρὶ καὶ τῷ Αςυάγῃ πολὺν γέλωτα παραχεῖν. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Κῦρον ἐκγελάσαντα ἀναπηδῆσαι πρὸς τὸν πάππον, καὶ φιλȣ̃ντα ἅμα εἰπεῖν,---Ω Σάκα, ἀπόλωλας· ἐκβαλῶ σε τῆς τιμῆς· τά τε γὰρ ἄλλα, φάναι, σȣ̃ κάλλιον οἰνοχοήσω, κ̀ ȣ̓κ ἐκπίομαι αὐτὸς τὸν οἶνον. ---Οἱ γὰρ τῶν βασιλέων οἰνοχόοι, ἐπειδὰν ἐνδιδῶσι τὴν φιάλην, ἀρύσαντες ἀπ' αὐτῆς [8] τῷ κυάθῳ, [9] εἰς τὴν ἀριςερὰν χεῖρα ἐγχεάμενοι καταῤῥοφοῦσι· τοῦ δὲ, εἰ φάρμακα ἐγχέοιεν, μὴ λυσιτελεῖν αὐτοῖς. Εκ τȣ́τȣ δὴ ὁ Αςυάγης ἐπισκώπτων ἔφη,---Καὶ τί δὴ, ὦ Κῦρε, τὰ ἄλλα μιμȣ́μενος τὸν Σάκαν, ȣ̓κ ἀπεῤῥόφησας τȣ̃ οἴνȣ;---Ὅτι νὴ Δί', ἔφη, [10] ἐδεδοίκειν μὴ ἐν τῷ κρατῆρι φάρμακα μεμιγμένα εἴη. Καὶ γὰρ ὅτε εἱςίας σὺ τȣ̀ς φίλȣς ἐν τοῖς γενεθλίοις, σαφῶς [11] κατέμαθον φάρμακα αὐτὸν ὑμῖν ἐγχέαντα.---Καὶ πῶς δὴ, ἔφη, σὺ, ὦ παῖ, τȣ̃το κατέγνως;---Ὅτι νὴ Δί', ἔφη, ὑμᾶς ἑώρων κ̀ ταῖς γνώμαις κ̀ τοῖς σώμασι σφαλλομένȣς. Πρῶτον μὲν γὰρ, ἃ ȣ̓κ ἐᾶτε ἡμᾶς τȣ̀ς παῖδας ποιεῖν, ταῦτα αὐτοὶ ἐποιεῖτε· πάντες μὲν γὰρ ἅμα ἐκεκράγειτε, ἐμανθάνετε δὲ ȣ̓δὲ ἓν ἀλλήλων· ᾔδετε δὲ κ̀ μά-

λα

λα γελοίως· οὐκ ακροώμενοι δὲ τοῦ ᾄδοντος, ὠμνύετε ᾄδειν ἄριστα. Λέγων δὲ ἕκαστος ὑμῶν τὴν ἑαυτοῦ ῥώμην, ἐπεὶ ἀνασταίητε ὀρχησόμενοι, μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι, ἐδύνασθε. Επιλέλησθε δὲ παντάπασι, σύ τε, ὅτι βασιλεὺς ἦσθα, οἵ τε ἄλλοι, ὅτι σὺ ἄρχων. Τότε γὰρ δὴ ἔγωγε καὶ πρῶτον κατέμαθον, ὅτι τοῦτ' ἄρα ἦν ἡ [1] ἰσηγορία, ὃ ὑμεῖς τότε ἐποιεῖτε· οὐδέποτε γοῦν ἐσιωπᾶτε.---Καὶ ὁ Αστυάγης εἶπεν,---Ὁ δὲ σὸς πατὴρ, ὦ παῖ, πίνων οὐ μεθύσκεται;---Οὐ μὰ Δί', ἔφη.---Αλλὰ πῶς ποιεῖ;---[2] Διψῶν παύεται, ἄλλο δὲ κακὸν οὐδὲν πάσχει· οὐ γὰρ, οἶμαι, ὦ πάππε, Σάκας αὐτῷ οἰνοχοεῖ. Καὶ ἡ μήτηρ εἶπεν,---Αλλὰ τί ποτε σὺ, ὦ παῖ, οὕτω τῷ Σάκᾳ πολεμεῖς;---Τὸν δὲ Κῦρον εἰπεῖν,---Ὅτι, νὴ Λία, φάναι, μισῶ αὐτὸν· πολλάκις γάρ με, πρὸς τὸν πάππον ἐπιθυμοῦντα προσδραμεῖν, οὗτος ὁ μιαρώτατος ἀποκωλύει. Αλλὰ ἱκετεύω, φάναι, ὦ πάππε, δός μοι τρεῖς ἡμέρας ἄρξαι αὐτοῦ. ---Καὶ τὸν Αστυάγην εἰπεῖν,---Καὶ πῶς δὴ ἂν ἄρξαις αὐτοῦ;---Καὶ τὸν Κῦρον φάναι, [3] Στὰς ἂν, ὥσπερ οὗτος, ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, ἔπειτα, ὁπότε βούλοιτο εἰσιέναι [4] ἐπ' ἄριστον, λέγοιμ' ἂν, ὅτι οὔπω δυνατὸν τῷ ἀρίστῳ ἐντυχεῖν· σπουδάζει γὰρ πρός τινας. Εἶθ' ὁπόταν ἥκῃ ἐπὶ τὸ δεῖπνον, λέγοιμ' ἂν, ὅτι λοῦται. Εἰ δὲ πάνυ σπουδάζοι φαγεῖν, εἴποιμ' ἂν, ὅτι παρὰ ταῖς γυναιξίν ἐστιν· [5] ἕως παρατείναιμι τοῦτον, ὥσπερ οὗτος ἐμὲ παρατείνει, ἀπὸ σοῦ κωλύων.---Τοιαύτας μὲν αὐτοῖς εὐθυμίας παρεῖχεν ἐπὶ τῷ δείπνῳ· τὰς δὲ ἡμέρας, εἴ τινος αἴσθοιτο δεόμενον ἢ τὸν πάππον, ἢ τὸν τῆς μητρὸς ἀδελφὸν, [6] χαλεπὸν ἦν ἄλλον φθάσαι τοῦτο ποιήσαντα· ὅ, τι γὰρ δύναιτο ὁ Κῦρος, ὑπερέχαιρεν αὐτοῖς χαριζόμενος.

Επειδὴ δὲ ἡ Μανδάνη παρεσκευάζετο ὡς ἀπιοῦσα πάλιν πρὸς τὸν ἄνδρα, ἐδεῖτο αὐτῆς ὁ Αστυάγης καταλιπεῖν

ταλιπεῖν τὸν Κῦρον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι βέλοιτό μὲν ἂν ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκοντα μέντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν νομίζειν εἶναι καταλιπεῖν. Ενθα δὴ ὁ Ασυάγης λέγει πρὸς τὸν Κῦρον,---Ω παῖ, ἣν μένῃς παρ' ἐμοὶ, πρῶτον μὲν, τῆς παρ' ἐμὲ εἰσόδε σοὶ ὁ Σάκας ἄρξει, ἀλλ' ὁπόταν βέλῃ εἰσιέναι ὡς ἐμὲ, [1]ἐπί σοι ἔσαι· καὶ [2]χάριν σοὶ, ἔφη, μᾶλλον εἴσομαι, ὅσῳ ἂν πλεονάκις εἰσίῃς ὡς ἐμέ. Επειτα δὲ, ἵπποις τοῖς ἐμοῖς χρῆσῃ, καὶ ἄλλοις ὁπόσοις ἂν βέλῃ· καὶ ὅταν ἀπίῃς, ἔχων, [3]ἄπει, ἧς ἂν αὐτὸς ἐθέλῃς. Επειτα δὲ, ἐν τῷ δείπνῳ, [4]ἐπὶ τὸ μετρίως σοὶ δοκεῖν ἔχειν, ὁποίαν βέλει ὁδὸν πορεύσῃ. Επειτα, τά τε νῦν ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία δίδωμί σοι, καὶ ἄλλα πάντοδαπα συλλέξω, ἃ σὺ, ἐπειδὰν τάχιστα ἱππεύειν μάθῃς, διώξῃ, καὶ τοξεύων καὶ ἀκοντίζων καταβαλεῖς, ὥσπερ οἱ μεγάλοι ἄνδρες. Καὶ παῖδες δέ [5]σοι, ἐγὼ, συμπαίκτορας, παρέξω· καὶ ἄλλα ὅσα ἂν βέλῃ, λέγων πρὸς ἐμὲ, μὴ ἀτυχήσεις.---Επὶ δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ Ασυάγης, ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον, πότερα βέλοιτο μένειν, ἢ ἀπιέναι. Ὁ δὲ ἐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ ταχὺ εἶπεν, ὅτι μένειν βέλοιτο. Επερωτηθεὶς δὲ πάλιν ὑπὸ τῆς μητρὸς, διὰ τί· εἰπεῖν λέγεται,---Ὅτι οἴκοι μὲν τῶν ἡλίκων καὶ ἐμὶ καὶ δοκῶ κράτιστος εἶναι, ὦ μῆτερ, καὶ τοξεύων καὶ ἀκοντίζων· ἐνταῦθα δὲ εὖ οἶδα ὅτι ἱππεύων ἥττων εἰμὶ τῶν ἡλίκων· καὶ τοῦτο, εὖ ἴσθι, ἔφη, ὦ μῆτερ, ὅτι ἐμὲ πάνυ ἀνιᾷ. Ην δέ με καταλίπῃς ἐνθάδε, καὶ μάθω ἱππεύειν, ὅταν μὲν ἐν Πέρσαις ὦ, οἶμαί σοι ἐκείνες τὲς ἀγαθὲς τὰ πεζικὰ ῥᾳδίως νικήσειν· ὅταν δὲ εἰς Μήδες ἔλθω ἐνθάδε, πειράσομαι τῷ πάπτῳ, ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεὺς, συμμαχεῖν [6]αὐτῷ.---Τὴν δὲ μητέρα εἰπεῖν,---Τὴν δὲ δικαιοσύνην, ὦ παῖ, πῶς μαθήσῃ ἐνθάδε, ἐκεῖ ὄντων σοὶ τῶν διδασκάλων;---Καὶ τὸν Κῦρον φάναι,---Αλλ', ὦ μῆτερ, ἀκριβῶς ταύτην γε οἶδα.---

οἶδα.---Πῶς σὺ οἶσθα,---ἀπᾶν τὴν Μανδάνην;---Ὅτι, φάναι, ὁ διδάσκαλος μὲ, ὡς ἤδη ἀκριβῶντα τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἄλλοις καθίστη δικάζειν. Καὶ τοίνυν, φάναι, ἐπὶ μιᾷ ποτὲ δίκῃ πληγὰς ἔλαβον, ὡς οὐκ ὀρθῶς δικάσας. Ἦν δὲ ἡ δίκη τοιάδε·---Παῖς μέγας μικρὸν ἔχων χιτῶνα, ἕτερον παῖδα μικρὸν, μέγαν ἔχοντα χιτῶνα, ἐκδύσας αὐτὸν, τὸν μὲν ἑαυτῷ ἐκεῖνον ἠμφίεσε, τὸν δὲ ἐκεῖνε αὐτὸς ἐνέδυ. Ἐγὼ γὲν τέτοις δικάζων, ἔγνων βέλτιον εἶναι ἀμφοτέροις τὸν ἁρμόζοντα ἑκάτερον ἔχειν χιτῶνα. Ἐν δὲ τέτῳ με ἔπαισεν ὁ διδάσκαλος, λέγων ὅτι ὁπότε μὲν καταβαθείην τῷ ἁρμόττοντι κριτὴς, ἕτω δέοι ποιεῖν· ὁπότε δὲ κρῖναι δέοι ὁποτέρῳ ὁ χιτὼν εἴη, τῦτ' ἔφη σκεπτέον εἶναι, τίς κτῆσις δικαία ἐστι· πότερα τὸν βίᾳ ἀφελόμενον ἔχειν, ἢ τὸν ποιησάμενον, ἢ πριάμενον κεκτῆθαι. Ἔπειτα δὲ ἔφη τὸ μὲν νόμιμον, δίκαιον εἶναι· τὸ δὲ ἄνομον, βίαιον. Σὺν τῷ νόμῳ ἔν ἐκέλευε δεῖν τὸν δικαστὴν τὴν ψῆφον τίθεθαι. Οὕτως ἐγώ σοι, ἔφη, ὦ μῆτερ, τάγε δίκαια παντάπασιν οἶδα ἀκριβῶς· ἢν δέ τι ἄρα προσδέωμαι, ὁ πάππος με, ἔφη, οὕτως ἐπιδιδάξει.---Αλλ' ἐ ταυτὰ, ἔφη, ὦ παῖ, παρά τε τῷ πάππῳ δίκαια καὶ ἐν Πέρσαις ὁμολογεῖται. Οὕτως μὲν γὸ τῶν ἐν Μήδοις πάντων δεσπότην ἑαυτὸν πεποίηκεν· ἐν Πέρσαις δὲ τὸ ἴσον ἔχειν δίκαιον νομίζεται. Καὶ ὁ σὸς πρῶτος πατὴρ τεταγμένα μὲν ποιεῖ, ἃ ποιεῖ τῇ πόλει· τεταγμένα δὲ λαμβάνει· μέτρον δὲ αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν. Ὅπως ἔν μὴ ἀπολῇ μαστιγέμενος, ἐπειδὰν οἴκοι εἴης, ἂν, παρὰ τέτε μαθὼν, ἥκῃς, ἀντὶ τῦ βασιλικῦ, τὸ τυραννικὸν, ἐν ᾧ ἐστι τό πλέον οἴεσθαι χρῆναι ἁπάντων ἔχειν. Αλλ' ὅγε σὸς πατὴρ, εἶπεν ὁ Κῦρος, δεινότερός ἐστιν, ὦ μῆτερ, διδάσκειν μεῖον ἢ πλεῖον ἔχειν. Η οὐχ ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι καὶ Μήδες ἅπαντας δεδίδαχεν ἑαυτῷ μεῖον ἔχειν; Ὡστε θάρσει, ὡς ὁ σός γε πατὴρ

ἤτε ἄλλον ἠδέναι, ἤτ' ἐμὲ πλεονεκτεῖν μαθόντα ἀποπέμψεται.

Τοιαῦτα μὲν δὴ πολλὰ ἐλάλει ὁ Κῦρος· τέλος δὲ, ἡ μὲν μήτηρ ἀπῆλθε, Κῦρος δὲ κατέμενε, καὶ αὐτῷ ἐτρέφετο. Καὶ ταχὺ μὲν τοῖς ἡλικιώταις [1] συνεπέκρατο, ὥστε οἰκείως διακεῖσθαι· ταχὺ δὲ τὲς πατέρας αὐτῶν [2] ἀνήρητο φροσιὼν, καὶ ἔνδηλος ἦν ὅτι ἠσπάζετο αὐτῶν τὲς υἱεῖς· ὥστε κὴ εἴ τι τῦ βασιλέως δέοιντο, τὲς παῖδας ἐκέλευον Κύρε δεῖσθαι διαπράξασθαι σφίσιν. Ὁ δὲ Κῦρος, ὅ, τι δέοιντο αὐτῦ οἱ παῖδες, διὰ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ φιλοτιμίαν, [3] περὶ παντὸς ἐποιεῖτο διαπράτ[τ]εσθαι. Καὶ ὁ Ασυάγης δὲ, ὅ, τι δέοιτο αὐτῦ ὁ Κῦρος, ἠδὲν ἐδύνατο ἀντιλέγειν, μὴ ἐ χαρίζεσθαι. Καὶ γὰρ ἀσθενήσαντος αὐτε, οὐδέποτε ἀπέλειπε τὸν πάππον, οὐδὲ [4] κλαίων ποτὲ ἐπαύετο· δῆλός τε ἦν πᾶσιν ὅτι ὑπερεφοβεῖτο, μή οἱ ὁ πάππος ἀποθάνοι. Καὶ γὲ ἐκ νυκτὸς, εἴ τινος δέοιτι Ασυάγης, πρῶτος ἠσθάνετο Κῦρος, καὶ πάντων ἀοκνότατα ἀνεπήδα, ὑπηρετήσων ὅ, τι [5] οἴοιτο χαριεῖσθαι· ὥστε παντάπασιν ἀνεκλήσατο τὸν Ασυάγην.

Καὶ ἦν μὲν ἴσως ὁ Κῦρος πολυλογώτερος, ἅμα μὲν διὰ τὴν παιδείαν, ὅτι ἠναγκάζετο ὑπὸ τῦ διδασκάλε κὴ διδόναι λόγον ὧν ἐποίει, κὴ λαμβάνειν παρ' ἄλλων, ὁπότε δικάζοι· ἔτι δὲ, κὴ διὰ τὸ φιλομαθὴς εἶναι, πολλὰ μὲν αὐτὸς ἀεὶ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα, [6] πῶς ἔχοντα τυγχάνοι· κὴ ὅσα αὐτὸς ὑπ' ἄλλων ἐρωτῷτο, διὰ τὸ ἀγχίνες εἶναι, ταχὺ ἀπεκρίνετο· ὥστε ἐκ πάντων τέτων ἡ πολυλογία συνελέγετο αὐτῷ. Αλλ' ὥσπερ γὰρ ἐν σώμασιν, ὅσοι νέοι ὄντες μέγεθος ἔλαβον, ὅμως ἐμφαίνεταί τι αὐτοῖς νεαρὸν, ὃ κατηγορεῖ τὴν ὀλιγοετίαν· ἕτω κὴ Κύρε ἐκ τῆς πολυλογίας ἐ θράσος διεφαίνετο, ἀλλ' ἁπλότης καὶ φιλοεργία· ὥστε ἐπιθυμίαν

μίαν τις εἶχεν ἔτι πλέω ἀπέαν αὐτῇ, ἢ σιωπῶντι παρεῖναι. Ὡς δὴ προῆγεν ὁ χρόνος αὐτόν σὺν τῷ μεγέθει, εἰς ὥραν τῇ πρόσηβον γενέσθαι, ἐν τούτῳ δὴ, τοῖς μὲν λόγοις βραχυτέροις ἐχρῆτο, καὶ τῇ φωνῇ ἡσυχαιτέρᾳ· αἰδῆς δὴ ἐνεπίμπλατο, ὥστε καὶ ἐρυθριᾶν, ὁπότε συντυγχάνοι τοῖς πρεσβυτέροις· [1] καὶ τὸ σκυλακῶδες, τὸ πᾶσιν ὁμοίως προσπίπτειν οὐκέτι ὁμοίως προπετῶς εἶχεν· Οὕτω δὴ ἡσυχαίτερος μὲν ἦν, ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις πάμπαν ἐπίχαρις. Καὶ γὰρ ὅσα ἀγωνίζοιτο, πολλάκις, ἥλικες πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ἃ κρείττων ἤδει ὤν, ταῦτα προὐκαλεῖτο τοὺς συνόντας, ἀλλ' ἅπερ εὖ ἤδει ἑαυτὸν ἥπλουν ὄντα, [2] ταῦτα ἐξήρχε, φάσκων κάλλιον αὐτῶν ποιήσειν. Καὶ κατῆρχεν ἤδη ἀναπηδῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους, ἢ ἀκοντίσμου, ἢ διατοξευσόμενος ἀπὸ τῶν ἵππων, οὔπω πάνυ ἔμπειρος ὤν· ἡττώμενος δὲ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ μάλιστα ἐγέλα. [3] Ὡς δ' ἐπαιδίδρασκεν, ἐκ τοῦ ἡττᾶσθαι, εἰς τὸ μὴ ποιεῖν ἃ ἡττῶτο, ἀλλ' ἐπαλινδεῖτο ἐν τῷ πειρᾶσθαι αὖθις βέλτιον ποιεῖν, ταχὺ μὲν εἰς τὸ ἴσον ἀφίκετο, τῇ ἱππικῇ, τοῖς ἡλικιώταις· ταχὺ δὲ παρῆει, διὰ τὸ ἐρᾶν τοῦ ἔργου· ταχὺ δὲ τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ἀνηλώκει, διώκων καὶ βάλλων καὶ κατακαίνων· ὥστε ὁ Ἀσυάγης οὐκέτ' εἶχεν αὐτῷ συλλέγειν θηρία. Καὶ ὁ Κῦρος αἰσθόμενος ὅτι βουλόμενος οὐ δύναιτό οἱ ζῶντα παρέχειν, πολλάκις ἔλεγε πρὸς αὐτὸν,---Ὦ πάππε, [4] τί σε δεῖ θηρίων ζητοῦντα πράγματα ἔχειν; Ἀλλ' ἢν ἐμὲ ἐκπέμπῃς ἐπὶ θήραν σὺν τῷ θεῷ, νομιῶ, ὅσα ἂν ἴδω θηρία, σέ μοι ταῦτα τρέφειν.--- Ἐπιθυμῶν δὲ σφόδρα ἐξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν, ἐκεῖθ' ὁμοίως λιπαρεῖν ἐδύνατο, ὥσπερ παῖς ὤν, ἀλλ' ὀκνηρότερον [5] προσῄει. Καὶ ἃ πρόσθεν τῷ Σάκᾳ ἐμέμφετο, ὅτι οὐ [6] παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον, αὐτὸς ἤδη Σάκας ἑαυτῷ ἐγίγνετο· οὐ γὰρ προσῄει, εἰ μὴ προΐδοι, εἰ καιρὸς εἴη·

ἄλη· καὶ τῷ Σάκα ἐδέδοτο πάντως σημαίνειν αὐτῷ, ὁπότε ἐν καιρῷ εἴη ἐσιέναι, καὶ ὁπότε μὴ ἐν καιρῷ· ὥστε ὁ Σάκας ἤδη ὑπερεφίλει αὐτὸν, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.

Ἐπεὶ δ' ἔγνω ὁ Ἀστυάγης σφόδρα αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα τῆς ἔξω θήρας, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θεῷ, καὶ φύλακας συμπέμπει, ἐφ' ἵππων, πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυχωριῶν φυλάττοιεν αὐτὸν, καὶ ἐκ τῶν ἀγρίων τὶ φανείη θηρίων. Ὁ οὖν Κῦρος τῶν ἑπομένων προθύμως ἐπυνθάνετο, ὁποίοις ἐκ χρὴ θηρίοις πελάζειν, καὶ ὁποῖα χρὴ θαρρεῖντα διώκειν. Οἱ δ' ἔλεγον ὅτι ἄρκτοι τε πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας διέφθειραν, καὶ λέοντες καὶ πάρδοι καὶ παρδάλεις· αἱ μὲν ἔλαφοι, καὶ δορκάδες, καὶ ἄγριοι ὄϊες, καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι, ἀσινεῖς εἰσιν. Ἔλεγον δὲ καὶ τοῦτο, τὰς δυχωρίας ὅτι δέοι φυλάττεσθαι οὐδὲν ἧττον ἢ τὰ θηρία· πολλοὺς γὰρ ἤδη [1] αὐτοῖς τοῖς ἵπποις καταχρημνισθῆναι. Καὶ ὁ Κῦρος ταῦτα πάντα ἐμάνθανε προθύμως· ὡς δὲ εἶδεν ἔλαφον ἐκπηδήσασαν, πάντων ἀπολαβόμενος ὧν ἤκουεν, ἐδίωκεν, οὐδὲν ἄλλο ὁρῶν, ἢ ὅποι ἔφευγε. Καί πως διαπηδῶν αὐτῷ ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα, [2] καὶ μικρὰ κἀκεῖνον ἐξεκραχήλισεν· [3] οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμενεν ὁ Κῦρος μόλις πως, καὶ [4] ὁ ἵππος ἐξανέστη. Ὡς δὲ εἰς τὸ πεδίον ἦλθεν, ἀκοντίσας καταβάλλει τὴν ἔλαφον, [5] καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. Ὁ μὲν δὴ ὑπερέχαιρεν· οἱ δὲ φύλακες προσελάσαντες, [6] ἐλοιδόρουν αὐτὸν, καὶ ἔλεγον εἰς οἷον κίνδυνον ἔλθοι· καὶ ἔφασαν [7] κατερεῖν αὐτὸ τῷ πάππῳ. Ὁ δὲ Κῦρος [8] εἰστήκει, καταβεβηκὼς, καὶ ἀκέων ταῦτα [9] ἠνείκατο. Ὡς δ' ἤσθετο κραυγῆς, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸν ἵππον, ὥσπερ ἐνθουσιῶν, καὶ ὡς εἶδεν, ἐκ τῆς ἐναντίας, κάπρον [10] προσφερόμενον, ἀνδρίως ἐλαύνει· καὶ [11] διατεινάμενος εὐτόχως, βάλλει εἰς τὸ μέτωπον, καὶ κατέσχε τὸν κάπρον. Ἐνταῦθα μέν τοι ἤδη καὶ [12] ὁ θεῖος αὐτῷ ἐλοιδορεῖτο, τὴν θρασύτητα ὁρῶν. Ὁ δ', αὐτῷ

λοιδορουμένῳ,

λοιδορȣμένȣ, ὅμως ἐδεῖτο, ὅσα αὐτὸς ἔλαβε, ταῦτα ἐᾶσαι αὐτὸν δȣ̃ναι, εἰσκομίσαντα, τῷ πάππῳ. Τὸν δὲ θεῖον εἰπεῖν φασὶν,---Ἀλλ' ἢν αἰσθῆται ὅτι ἐδίωκες, ȣ σοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ λοιδορήσει), ὅτι σε εἴων.---Κἂν βȣληται,---φάναι αὐτὸν,---μαστιγωσάτο, ἐπειδάν γε ἐγὼ δῶ αὐτῷ.) Καὶ σύ γε εἰ βȣ́λει, ἔφη, ὦ θεῖε, τιμωρησάμενος ὅ, τι βȣ́λει, τȣ̃το ὅμως χαρίσαι μοι.---Καὶ ὁ Κυαξάρης, μέντοι, τελευτῶν, εἶπε,---Ποίει ὅπως βȣ́λει· σὺ γὰρ νῦν γε ἡμῶν ἔοικας βασιλεύς εἶναι.---Οὕτω δὴ ὁ Κῦρος εἰσκομίσας τὰ θηρία, ἐδίδȣ τε τῷ ταππῳ, καὶ ἔλεγεν ὅτι αὐτὸς ταῦτα [1] θηράσειεν ἐκείνῳ. Καὶ τὰ ἀκόντια ἐδείκνυε μὲν ȣ̃, κατέθηκε δὲ ἡματωμένα, ὅπȣ ᾤετο τὸν πάππον ὄψεσθαι. Ὁ δὲ Ἀστυάγης ἄρα εἶπεν,---Ἀλλ' ὦ παῖ, δέχομαι μὲν ἔγωγε ἡδέως, ὅσα μοι δίδως· ȣ μέντοι δέομαί γε τȣ́των ȣ̓δενὸς, ὥστε σὲ κινδυνεύειν.---Καὶ ὁ Κῦρος ἔφη,---Εἰ τοίνυν μὴ σὺ δέῃ, ἱκετεύω, ὦ πάππε, ἐμοὶ δὸς αὐτὰ, ὅπως ἐγὼ διαδῶ τοῖς ἡλικιώταις.---Ἀλλ', ὦ παῖ, ἔφη ὁ Ἀστυάγης, καὶ ταῦτα λαβὼν διαδίδȣ ὅτῳ σὺ βȣ́λει, καὶ τῶν ἄλλων ὁπόσα ἐθέλεις.---Καὶ ὁ Κῦρος λαβὼν, ἐδίδȣ τε ἄρα τοῖς παισὶ, καὶ ἅμα ἔλεγεν·---

Ὦ παῖδες, ὡς ἄρα ἐφλυαρȣ̃μεν, ὅτε τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ἐθηρῶμεν· ὅμοιον γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, οἷόνπερ εἴ τις δεδεμένα ζῶα θηρῴη. Πρῶτον μὲν γὰρ, ἐν μικρῷ χωρίῳ ἦν· ἔπειτα, καὶ μικρὰ καὶ ψωραλέα· καὶ τὸ μὲν αὐτῶν, χωλὸν ἦν· τὸ δὲ, κολοβόν. Τὰ δ' ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ λειμῶσι θηρία,---ὡς μὲν καλὰ, ὡς δὲ μεγάλα, ὡς δὲ λιπαρὰ ἐφαίνετο! Καὶ αἱ μὲν ἔλαφοι, ὥσπερ πτηναὶ, ἥλλοντο πρὸς τὸν ȣ̓ρανόν· οἱ κὲ κάπροι, ὥσπερ τȣ̀ς ἄνδρας φασὶ τȣ̀ς ἀνδρείȣς, ὁμόσε ἐφέροντο· ὑπὸ δὲ τῆς πλατύτητος [2] ȣ̓δὲ ἁμαρτεῖν οἷόντε ἦν αὐτῶν· καλλίω δὲ, ἔφη, ἔμοιγε δοκεῖ καὶ τεθνηκότα ταῦτα εἶναι,

ναι, ἢ ζῶντα ἐκεῖνα τὰ περιῳκοδομημένα.---Αλλὰ ἆρα ἂν, ἔφη, ἀφεῖεν καὶ ὑμᾶς οἱ πατέρες ἐπὶ τὴν θήραν;---Καὶ ῥᾳδίως γ' ἂν, ἔφασαν, εἰ Αστυάγης κελεύοι.---Καὶ ὁ Κῦρος εἶπε,---Τίς ἂν οὖν ὑμῶν πρὸς Αστυάγην μνησθείη;---[1] Τίς γὰρ ἂν, ἔφασαν, σοῦ γε ἱκανώτερος πεῖσαι;---Αλλὰ μὰ τὸν Δία, ἔφη, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ' ὅστις ἄνθρωπος γεγένημαι· οὐδὲ γὰρ λέγειν [2] οἷός τ' εἰμὶ, οὐδ' ἀναβλέπειν πρὸς τὸν πάππον ἐκ τοῦ ἴσου ἔτι δύναμαι. [3] Ην δὲ τοσοῦτον ἐπιδιδῶ, δέδοικα, ἔφη, μὴ παντάπασι βλάξ τις καὶ ἠλίθιος γένωμαι. Παιδάριον δὲ ὤν, δεινότατον λαλεῖν ἐδόκουν εἶναι.---Καὶ οἱ παῖδες εἶπον,---Πονηρὸν λέγεις τὸ πρᾶγμα, εἰ μηδὲ [4] ὑπὲρ ἡμῶν, ἄν τι δέῃ, δυνήσῃ πράττειν, ἀλλ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς [5] τὸ ἐπὶ σοὶ ἀνάγκη δεῖσθαι.---Ακούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος, ἐδήχθη· καὶ σιγῇ ἀπελθῶν, διακελευσάμενος ἑαυτῷ τολμᾷν, εἰσῆλθεν, ἐπιβουλεύσας ὅπως ἂν ἀλυπότατα εἴποι πρὸς τὸν πάππον, καὶ [6] διαπράξειεν αὐτῷ τε καὶ τοῖς παισὶν ὧν ἐδέοντο. Ηρξατο οὖν ὧδε·

Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ πάππε, ἤν τις ἀποδράσῃ τῶν οἰκετῶν καὶ λάβῃς αὐτὸν, τί αὐτῷ χρήσῃ;---Τί δὴ ἄλλο, ἔφη, ἢ δήσας ἐργάζεσθαι ἀναγκάσω;---Ην δὲ αὐτόματός σοι πάλιν ἐπέλθῃ, πῶς ποιήσεις;---Τί δὲ, ἔφη, ἢ μαστιγώσας αὐτόν γε, ἵνα μὴ αὖθις τοῦτο ποιῇ, ἔπειτα ἐξαρχῆς πάλιν αὐτῷ χρήσομαι;---[7] Ὡρα οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος,---παρασκευάζεσθαί σοι εἴη ὅτῳ μαστιγώσεις με, ὡς βουλευόμενόν γε ὅπως ἀποδρῶ, λαβὼν τοὺς ἐμοὺς ἡλικιώτας ἐπὶ θήραν.---Καὶ ὁ Αστυάγης,---Καλῶς, ἔφη, ἐποίησας προειπών· ἔνδοθεν γὰρ ἀπαγορεύω σοι μὴ κινεῖσθαι. Χαρίεν γὰρ, ἔφη, εἰ ἕνεκα κρεαδίων τῇ θυγατρὶ τὸν παῖδα ἀποβουκολήσαιμι.---Ακούσας ταῦτα ὁ Κῦρος, ἐπείθετο μὲν καὶ ἔμενεν· ἀνιαρὸς δὲ καὶ σκυθρωπὸς ὤν, σιωπῇ διῆγεν. Ὁ μέντοι Αστυάγης, ἐπεὶ ἔγνω

αὐτὸν

αὐτὸν λυπούμενον ἰσχυρῶς, βουλόμενος αὐτῷ χαρίσασθαι, ἐξάγει ἐπὶ θήραν· καὶ πεζοὺς πολλοὺς καὶ ἱππέας συναλίσας, καὶ τοὺς παῖδας, καὶ συνελάσας εἰς τὰ ἱππάσιμα χωρία τὰ θηρία, ἐποίησε μεγάλην θήραν. Καὶ βασιλικῶς δὴ αὐτὸς παρὼν, ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν, πρὶν Κῦρος ἐμπλησθείη βάλλων. Ὁ δὲ Κῦρος οὐκ εἴα κωλύειν.---Αλλ' εἰ βούλει, ἔφη, ὦ πάππε, ἡδέως με θηρᾷν, ἄφες πάντας τοὺς κατ' ἐμὲ διώκειν καὶ διαγωνίζεσθαι, ὅπως ἕκαστος τὰ κράτιστα δύναιτο.---Ενταῦθα δὴ ὁ Αστυάγης ἀφίησι· καὶ στὰς ἐθεᾶτο τοὺς ἁμιλλωμένους ἐπὶ τὰ θηρία, καὶ φιλονεικοῦντας, καὶ διώκοντας, καὶ ἀκοντίζοντας. Καὶ τῷ Κύρῳ ἥδετο, οὐ δυναμένῳ σιγᾷν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἀλλ', ὥσπερ σκύλακι γενναίῳ, ἀνακλάζοντι, ὁπότε πλησιάζοι θηρίῳ, καὶ παρακαλοῦντι ὀνομαστὶ ἕκαστον. Καὶ [1] τοῦ μὲν καταγελῶντα αὐτὸν ὁρῶν εὐφραίνετο, τὸν δέ τινα καὶ ἐπαινοῦντα αὐτὸν ἠσθάνετο, [2] οὐδ' ὁπωστιοῦν φθονερῶς. Τέλος δ' οὖν, πολλὰ θηρία ἔχων ὁ Αστυάγης [3] ἀπήει. Καὶ τολοιπὸν οὕτως ἥσθη τῇ τότε θήρᾳ, ὥστε ἀεὶ, [4] ὁπότε οἷόν τε εἴη, [5] συνεξήει τῷ Κύρῳ, καὶ ἄλλους τε πολλοὺς παρελάμβανε, καὶ τοὺς παῖδας, Κῦρου ἕνεκα. Τὸν μὲν δὴ πλεῖστον χρόνον οὕτω διῆγεν ὁ Κῦρος, πᾶσιν ἡδονῆς μὲν καὶ ἀγαθοῦ τινος συναίτιος ὢν, κακοῦ δὲ οὐδενί.

* * *

Καμβύσης δὲ, ὁ τοῦ Κύρου πατὴρ, ἥδετο μὲν πυνθανόμενος ταῦτα· ἐπειδὴ δὲ ἤκουσεν ἀνδρὸς ἤδη ἔργα διαπραττόμενον τὸν Κῦρον, ἀπεκάλει, ὅπως [6] τὰ ἐν Πέρσαις ἐπιχώρια ἀποτελοίη. Καὶ τὸν Κῦρον δὴ ἐνταῦθα λέγεται εἰπεῖν, ὅτι ἀπίεναι βούλοιτο, μὴ ὁ πατὴρ τὶ ἄχθοιτο, καὶ ἡ πόλις μέμφοιτο. Τῷ οὖν Αστυάγει ἐδόκει ἀναγκαῖον εἶναι ἀποπέμπειν αὐτόν. Ενθα δὴ ἵππους τε αὐτῷ δοὺς, οὓς αὐτὸς ἐπεθύμει λαβεῖν, καὶ ἄλλα συσκευάσας

άσας παντοδαπὰ, ἀπέπεμπε, καὶ διὰ τὸ φιλεῖν αὐτὸν, καὶ ἅμα ἐλπίδας μεγάλας ἔχων ἐν αὐτῷ, ἄνδρα ἔσεσθαι ἱκανὸν καὶ φίλους ὠφελεῖν, καὶ ἐχθροὺς ἀνιᾷν. Απιόντα δὲ τὸν Κῦρον προὔπεμπον ἅπαντες, καὶ παῖδες καὶ ἥλικες, καὶ ἄνδρες, καὶ γέροντες, ἔφ' ἵππων, καὶ Αστυάγης αὐτὸς· καὶ οὐδένα, ἔφασαν, ὅντιν' οὐ δακρύοντ' ἀποστρέφεσθαι. Καὶ Κῦρον δὲ αὐτὸν σὺν πολλοῖς δακρύοις λέγεται ἀποχωρῆσαι· Πολλὰ δὲ δῶρα διαδοῦναι αὐτόν φασι τοῖς ἡλικιώταις, ὧν Αστυάγης αὐτῷ ἐδεδώκει· τέλος δὲ, καὶ ἣν εἶχε στολὴν τὴν Μηδικὴν ἐκδύντα δοῦναί τινι, δηλῶν ὅτι τοῦτον μάλιστα ἠσπάζετο. Τοὺς μέντοι λαβόντας καὶ δεξαμένους τὰ δῶρα λέγεται Αστυάγει ἀπενεγκεῖν· Αστυάγην δὲ δεξαμενον Κύρῳ ἀποπέμψαι· τὸν δὲ πάλιν τε ἀποπέμψαι εἰς Μήδους καὶ εἰπεῖν,---Ω πάππε, εἰ βούλει με καὶ πάλιν ἰέναι ὡς σὲ μὴ αἰσχυνόμενον, ἔα ἔχειν [1] εἴ τῳ τὶ ἐγὼ δέδωκα·---Αστυάγην δὲ ταῦτα ἀκούσαντα ποιῆσαι, ὥσπερ ὁ Κῦρος ἐπέστειλεν.

* * *

Ὁ μὲν δὴ Κῦρος οὕτως ἀπελθὼν εἰς Πέρσας, ἐνιαυτὸν μὲν λέγεται ἔτι ἐν τοῖς παισὶ γενέσθαι. Καὶ, τὸ μὲν πρῶτον, οἱ παῖδες ἔσκωπτον αὐτὸν, [2] ὡς ἡδυπαθεῖν μεμαθηκὼς ἐν Μήδοις ἥκοι. Επεὶ δὲ καὶ ἐσθίοντα αὐτὸν ἑώρων, ὥσπερ αὐτοὶ, ἡδέως, καὶ πίνοντα, καὶ εἴ ποτ' ἐν ἑορτῇ εὐωχία προσγένοιτο, ἐπιδιδόντα [3] μᾶλλον αὐτὸν τοῦ ἑαυτοῦ μέρους ᾐσθάνοντο, ἢ προσδεόμενον· καὶ πρὸς τούτοις δὲ, καὶ τἄλλα κρατιστεύοντα αὐτὸν ἑώρων, περὶ ἅπαντα, ἑαυτῶν· ἐνταῦθα δὴ πάλιν ὑπέπτησσον οἱ ἥλικες αὐτῷ. Επεὶ δὲ, διελθὼν τὴν παιδείαν ταύτην, ἤδη εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἐφήβους, ἐν τούτοις αὖ [4] ἐδόκει κρατιστεύειν, καὶ μελετῶν ἃ χρὴ, καὶ καρτερῶν ἃ ἔδει, καὶ αἰδούμενος τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ πειθόμενος τοῖς ἄρχουσι.

Ex

* * *

Ἐκ τῆ βιβλίε πέμπτε.

ΠΑΝΘΕΙΑ.

Καλέσας ἦ ὁ Κῦρος Ἀράσπην Μῆδον, (ὃς ἦν αὐτῷ ἐκ παιδὸς ἑταῖρος, [1] ᾧ καὶ τὴν σολὴν, ἐκδὺς, ἔδωκε τὴν Μηδικὴν, ὅτε παρὰ Ἀσυάγες εἰς Πέρσας ἀπῆει,) τῦτον ἐκέλευσε διαφυλάξαι αὐτῷ [2] τήν τε γυναῖκα καὶ τὴν σκηνήν· ἦν δὲ αὕτη, ἡ γυνὴ Ἀβραδάτα τῆ Σέσων βασιλέως· ὅτε ἦ ἡλίσκετο τὸ τῶν Ἀσσυρίων σρατόπεδον, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς [3] οὐκ ἔτυχεν ἐν τῷ σρατοπέδῳ ὢν, ἀλλὰ πρὸς τὸν Βακτριανῶν βασιλέα πρεσβεύων ᾤχετο· ἔπεμψε δὲ αὐτὸν ὁ Ἀσσύριος περὶ συμμαχίας· ξένος ἦδ ὢν ἐτύγχανε τῷ τῶν Βακτριανῶν βασιλεῖ---ταύτην ἦν ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος διαφυλάττειν τὸν Ἀράσπην, ἕως ἂν αὐτὸς λάβῃ. Κελευόμενος δὲ ὁ Ἀράσπης ἐπήρετο,---Ἑώρακας δ', ἔφη, ὦ Κῦρε, τὴν γυναῖκα, ἣν με κελεύεις φυλάττειν;---Μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, οὐκ ἔγωγε.---Ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη, ἡνίκα ἐξηρέμεν σοι αὐτήν· καὶ δῆτα, ὅτε μὲν εἰσήλθομεν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῆς τὸ πρῶτον, οὐ διέγνωμεν αὐτήν· (χαμαί τε ἦδ ἐκάθητο, καὶ αἱ θεράπαιναι πᾶσαι περὶ αὐτὴν· καὶ τοίνυν ὁμοίαν ταῖς ἄλλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα·) ἔπει δὲ, γνῶναι βέλομενοι ποία εἴη ἡ δέσποινα, πάσας ἐπιεβλέψαμεν, ταχὺ πάνυ καὶ πασῶν [4] ἐφαίνετο διαφέρεσα τῶν ἄλλων, καίπερ καθημένη, κεκαλυμμένη τε καὶ εἰς γῆν ὁρῶσα. Ὡς δὲ [5] ἀναστῆναι αὐτὴν ἐκέλευσαμεν, συνανέστησαν μὲν αὐτῇ πᾶσαι αἱ ἀμφ' αὐτήν· διήνεγκε ἦ ἐνταῦθα, πρῶτον μὲν, τῷ μεγέθει, ἔπειτα δὲ, [6] τῇ ῥώμῃ, καὶ τῇ ἀρετῇ, καὶ τῇ εὐχημοσύνῃ, καίπερ ἐν ταπεινῷ χήματι [7] ἐσκυῖα. [8] Δῆλα δ' ἦν αὐτῇ καὶ τὰ δάκρυα καταῤῥέοντα---τὰ μὲν κατὰ τῶν πέπλων, τὰ ἦ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας. Ὡς δ' ἡμῶν ὁ γεραίτερος ἔπε,---

εἶπε,---Θάῤῥει, ὦ γύναι· καλὸν μὲν γὰρ καὶ ἀγαθὸν ἀκούομεν καὶ τὸν σὸν ἄνδρα εἶναι, νῦν μέντοι ὀξαιρεῖμεν ἀνδρί σε,---[1] εὖ ἴσθι ὅτι---οὔτε τὸ εἶδος ἐκείνῳ χέρνιβι, οὔτε τὴν γνώμην, οὔτε τὴν δύναμιν· ἀλλ', ὡς ἡμεῖς γε νομίζομεν, εἴ τις καὶ ἄλλῳ ἀνὴρ, καὶ ὁ Κῦρος ἄξιός ἐστι θαυμάζεσθαι, [2] ᾧ σὺ ἔσῃ τὸ ἀπὸ τοῦδε.... Ὡς ταῦτα ἤκουσεν ἡ γυνὴ, [3] διαπαρρήξασά τε τὸν ἄνωθεν πέπλον, καὶ ἀναδύρατο· συναναβόησαν δὲ αὐτῇ καὶ αἱ θεραπαιναί. Ἐν τούτῳ δὲ ἐφάνη μὲν αὐτῆς τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ προσώπου, ἐφάνη δὲ ἡ δέρη καὶ αἱ χεῖρες·---καὶ εὖ ἴσθι, ἔφη, ὦ Κῦρε, ὡς ἐμοί τε ἔδοξε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς ἰδοῦσι, μήπω [4] φῦναι μηδὲ γενέσθαι γυναῖκα, ἀπὸ θνητῶν, τοιαύτην ἐν τῇ Ασίᾳ·---ἀλλὰ πάντως, ἔφη, καὶ σὺ θεάσῃ αὐτήν. ---Καὶ ὁ Κῦρος ἔφη,---Ναὶ μὰ Δία, πολύ γε ἥττον, εἰ τοιαύτη ἐστὶν οἵαν σὺ λέγεις.---Τί δαί; ἔφη ὁ νεανίσκος.---Ὅτι, ἔφη, καὶ νῦν [5] σοῦ ἀκούσας ὅτι καλή ἐστιν, εἰ πεισθήσομαι ἐλθεῖν θεασόμενος, οὐ πάνυ μοι σχολῆς οὔσης, δέδοικα μὴ, πολὺ θᾶττον, ἐκείνη με αὖθις ἀναπέσῃ καὶ πάλιν ἐλθεῖν θεασόμενον· ἐκ δὲ τούτου ἴσως ἂν ἀμελήσας ὧν με δεῖ πράττειν, καθοίμην ἐκείνην θεώμενος.

Καὶ ὁ νεανίσκος ἐπιγελάσας εἶπεν·---[6] Οἷα γὰρ, ἔφη, ὦ Κῦρε, ἱκανὸν εἶναι κάλλος ἀνθρώπου ἀναπείθειν τὸν μὴ βουλόμενον [7] πράττειν παρὰ τὸ βέλτιστον; Εἰ μέντοι τοῦτο, ἔφη, [8] ὅτως ἐπεφύκει, πάντας ἂν ἠνάγκαζεν ὁμοίως. Ὅρα, ἔφη, τὸ πῦρ ὡς πάντας ὁμοίως καίει· (πέφυκε γὰρ τοιοῦτον·) τῶν δὲ καλῶν, [9] τῶν μὲν ἐρῶσι, τῶν δ' οὔ· καὶ ἄλλος γε ἄλλου. Εὐβελέστερον γὰρ, ἔφη, ἐστι, καὶ ἐρᾷ ἕκαστος ὧν ἂν βέλῃ. Αὐτίκα γὰρ ἐκ ἐρᾷ ἀδελφὸς ἀδελφῆς, ἄλλος γὰρ ταύτης· οὐδὲ πατὴρ θυγατρὸς, ἄλλος γὰρ ταύτης. Καὶ γὰρ [10] φόβος καὶ νόμος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν. Εἰ δέ γ', ἔφη, νόμος τεθείη μὴ ἐσθίοντας μὴ πεινῆν, καὶ μὴ πίνοντας μὴ διψῆν, μηδὲ ῥιγοῦν τοῦ χειμῶνος,

νος, μηδὲ θάλπεσθαι τοῦ θέρους, οὐδεὶς ἂν νόμος δυνηθείη διαπράξασθαι ἀνθρώπους ταῦτα πείθεσθαι· πεφύκασι γὰρ ὑπὸ τούτων κρατεῖσθαι. Τὸ δ' ἐρᾷν, ἐθελούσιον ἐστιν· ἕκαστος [1] γοῦν τῶν καθ' αὑτὸν ἐρᾷ, ὥσπερ ἱματίων καὶ ὑποδημάτων·---Πῶς οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος,---[2] εἰ ἐθελούσιον ἐστι τὸ ἐρασθῆναι, οὐ καὶ παύσασθαι ἐστιν ὅταν τὶς βούληται; Ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη, ἑώρακα καὶ κλαίοντας ὑπὸ λύπης δι' ἔρωτα, καὶ δουλεύοντάς γε τοῖς ἐρωμένοις· καὶ μάλα κακὸν νομίζοντας, πρίν γε ἐρᾷν, τὸ δουλεύειν, καὶ διδόντας γε πολλὰ, ὧν οὐ βέλτιον αὐτοῖς στέρεσθαι· καὶ εὐχομένους [3] ὥσπερ καὶ τινος ἄλλης νόσου ἀπαλλαγῆναι, καὶ οὐ δυναμένους μέντοι ἀπαλλάττεσθαι, ἀλλὰ δεδεμένους ἰσχυροτέρᾳ τινὶ ἀνάγκῃ ἢ εἰ σιδήρῳ ἐδέδεντο. Παρέχουσι γοῦν ἑαυτοὺς τοῖς ἐρωμένοις [4] πολλὰ καὶ εἰκῆ ὑπηρετοῦντας· καὶ μέντοι οὐδ' ἀποδιδράσκειν ἐπιχειροῦσι, τοιαῦτα κακὰ ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ φυλάττουσι τοὺς ἐρωμένους, μή ποι ἀποδρῶσι.

Καὶ ὁ νεανίσκος εἶπε πρὸς ταῦτα· [5] Ποιοῦσι γὰρ, ἔφη, ταῦτα· εἰσὶ μέντοι οἱ τοιοῦτοι, ἔφη, μοχθηροί· διόπερ, οἶμαι, καὶ εὔχονται μὲν ἀεὶ, ὡς ἄθλιοι ὄντες, ἀποθανεῖν· [6] μυρίων δ' οὐσῶν μηχανῶν ἀπαλλαγῆς τοῦ βίου, οὐκ ἀπαλλάττονται. Οἱ αὐτοὶ δέ γε οὗτοι καὶ κλέπτειν ἐπιχειροῦσι, καὶ οὐκ ἀπέχονται τῶν ἀλλοτρίων· ἀλλ' ἐπειδάν τι ἁρπάσωσιν ἢ κλέψωσιν, ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι σὺ πρῶτος, ὡς οὐκ ἀναγκαῖον τὸ κλέττειν, αἰτιᾷ τὸν πλέπτοντα καὶ ἁρπάζοντα, καὶ οὐ συγγινώσκεις, ἀλλὰ κολάζεις; Οὕτω μέντοι, ἔφη, καὶ οἱ καλοὶ οὐκ ἀναγκάζουσιν ἐρᾷν ἑαυτῶν, οὐδὲ ἐφίεσθαι ἀνθρώπους ὧν μὴ δεῖ· ἀλλὰ τὰ μοχθηρὰ ἀνθρώπια πασῶν, οἶμαι, ἐπιθυμιῶν ἀκρατῆ ἐστι, κἄπειτα ἔρωτα αἰτιῶντα· οἱ δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ, ἐπιθυμοῦντες καὶ χρυσίου καὶ ἵππων ἀγαθῶν καὶ γυναικῶν καλῶν, ὅμως ἁπάντων τούτων ῥᾳδίως δύνανται ἀπέχεσθαι, [7] ὥστε μὴ ἅπτεσθαι αὐτῶν, παρὰ τὸ δίκαιον. Ἐγωγ' οὖν, ἔφη, ταύ-

την

τὴν ἑωρακὼς, καὶ πάνυ μοι καλῆς δοξάσης εἶναι, ὅμως παρὰ σοί εἰμι, καὶ ἱππεύω, καὶ τἆλλα τὰ ἐμοὶ προσήκοντα ἀποτελῶ.---Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος· [1] ἴσως γὰρ θᾶττον ἀπῆλθες ἢ ἐν ὅσῳ χρόνῳ ὁ ἔρως πέφυκε συσκευάζεσθαι ἄνθρωπον. [2] Καὶ πυρὸς γάρ τοι ἐσὶ δίγοντα μὴ εὐθὺς καίεσθαι, καὶ τὰ ξύλα εὐθὺς ἀναλάμπει· ὅμως ἦ ἤγαγε ἅτε πυρὸς [3] ἐκὼν εἶναι ἄπτομαι, ἅτε τὲς καλὲς ἐσορῶ. Οὐδὲ γέ σοι συμβελεύω, ἔφη, ὦ Ἀράσπα, ἐν τοῖς καλοῖς ἐᾶν τὴν ὄψιν ἐνδιατρίβειν· ὡς τὸ μὲν πῦρ τὲς ἁπτομένες καίει, οἱ δὲ καλοὶ καὶ τὲς ἄποθεν θεωμένες ὑφάπτουσιν, ὥστε αἴθεσθαι τῷ ἔρωτι.---Θάῤῥει, ἔφη, ὦ Κῦρε, ἔδε ἦν μηδέποτε παύσωμαι θεώμενος, οὐ μὴ κρατηθῶ, ὥστε ποιεῖν τι ὧν μὴ χρὴ ποιεῖν. ---Κάλλιστα, ἔφη, λέγεις· φύλαττε τοίνυν, ἔφη, ὥσπερ σε κελεύω, καὶ [4] ἐπιμελοῦ αὐτῆς· ἴσως γὰρ ἂν καὶ πάνυ ἡμῖν ἐν καιρῷ τι γένοιτο αὕτη ἡ γυνή. Τότε μὲν δὴ ταῦτα εἰπόντες διῆλυθησαν.

Ὁ δὲ νεανίσκος, ἅμα μὲν ὁρῶν ὑπερκαλλῆ τὴν γυναῖκα, ἅμα δὲ αἰσθόμενος τὴν καλοκἀγαθίαν αὐτῆς, ἅμα δὲ θεραπεύων αὐτὴν, καὶ οἰόμενος χαρίζεσθαι αὐτῇ, ἅμα δὲ αἰσθανόμενος ἐκ ἀχάριστον ἔσαν, ἀλλ' ἀντεπιμελεμένην, διὰ τῶν αὐτῆς οἰκετῶν, ὡς καὶ εἰσιόντι εἴη αὐτῷ τὰ δέοντα, καὶ, εἴ ποτε ἀσθενήσειεν, ὡς μηδενὸς ἂν δέοιτο·---ἐκ πάντων τούτων ἠλίσκετο ἔρωτι, καὶ ἴσως οὐδὲν θαυμαστὸν ἔπασχε. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐπράττετο.

* * *

Ἐκ τῆ βιβλίε ἕκτε.

[5] Βελόμενος δέ τινα κατάσκοπον πέμψαι ἐπὶ Λυδίας, καὶ μαθεῖν ὅ, τι πράσσει Ασσύριος, ἔδοξεν αὐτῷ ἐπιτήδειος εἶναι Ἀράσπας ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτο, ὁ φυλάττων

τὴν

τὴν καλὴν γυναῖκα. Συνεβεβήκει γὰρ τῷ Ἀράσπᾳ τοιάδε· ληφθεὶς ἔρωτι τῆς γυναικὸς, ἠναγκάσθη προσενεγκεῖν λόγους αὐτῇ περὶ συνουσίας. Ἡ δὲ ἀπέφησε μὲν, καὶ ἦν πιστὴ τῷ ἀνδρὶ, καίπερ ἀπόντι· (ἐφίλει γὰρ αὐτὸν ἰσχυρῶς·) ἐ μέντοι κατηγόρησε τὸ Ἀράσπου πρὸς τὸν Κῦρον, [1] ὀκνοῦσα συμβαλεῖν φίλους ἄνδρας. Ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀράσπας, δοκῶν [2] ὑπηρετήσειν τῷ τυχεῖν ἃ ἐβούλετο, ἠπείλησε τῇ γυναικὶ, ὅτι εἰ μὴ βούλοιτο ἑκοῦσα, ἄκουσα ποιήσοι ταῦτα· ἐκ τούτου ἡ γυνὴ, ὡς ἔδεισε τὴν βίαν, ἐκέτι κρύπτει, ἀλλὰ πέμπει [3] τὸν εὐνοῦχον πρὸς τὸν Κῦρον, κελεύει λέξαι ἅπαντα. Ὁ δὲ ὡς ἤκουσεν, ἀναγελάσας ἐπὶ τῷ κρείττονι τοῦ ἔρωτος φάσκοντι εἶναι, πέμπει Ἀρτάβαζον σὺν τῷ εὐνούχῳ, καὶ κελεύει αὐτῷ εἰπεῖν βιάζεσθαι μὲν μὴ τοιαύτην γυναῖκα, πείθειν δὲ, εἰ δύναιτο, ἐκ ἔφη κωλύειν. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἀρτάβαζος πρὸς τὸν Ἀράσπαν ἐλοιδόρησεν αὐτὸν, παρακαταθήκην τε ὀνομάζων τὴν γυναῖκα, ἀσέβειάν τε αὐτῷ λέγων, ἀδικίαν τε καὶ ἀπρέπειαν· ὥστε τὸν Ἀράσπαν πολλὰ μὲν δακρύειν ὑπὸ λύπης, καταδύεσθαι δ' ὑπὸ τῆς αἰσχύνης, ἀπολωλέναι δὲ τῷ φόβῳ μή τι καὶ πάθῃ ὑπὸ Κύρου.

Ὁ δὲ Κῦρος καταμαθὼν ταῦτα, ἐκάλεσέ τε αὐτὸν, καὶ μόνος μόνῳ ἔλεξεν·---Ὀμνύω σε, ἔφη, ὦ Ἀράσπα, φοβέμμυόν τε ἐμὲ καὶ ἐν αἰσχύνῃ δεινῶς ἔχοντα. Παῦσαι δὲ ἐν τούτων· ἐγὼ γὰρ θεός τε ἀκούω ἐρῶντος ἡσσᾶσθαι, [4] ἀνθρώπους τε οἶδα, καὶ μάλα φρονίμους δοκοῦντας εἶναι, οἷα πεπόνθασιν ὑπ' ἔρωτος· [5] καὶ αὐτὸς δ' ἐμαυτοῦ κατέγνων μὴ ἂν καρτερῆσαι ὥστε συνὼν καλοῖς ἀμελῆσαι αὐτῶν. Καὶ σοὶ δὲ τούτου τοῦ πράγματος ἐγὼ αἴτιός εἰμι· ἐγὼ γὰρ σε συσπαθεῖρξα τούτῳ τῷ ἀμάχῳ πράγματι.---Καὶ ὁ Ἀράσπας ὑπολαβὼν εἶπεν,---Ἀλλὰ τὺ μὲν ὦ Κῦρε, καὶ ταῦτα ὅμοιος εἶ οἷός περ καὶ τἄλλα,

λα, πρᾷος τε καὶ συγγνώμων τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων· ἐμὲ δ', ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι καταδύουσι τῷ ἄχει. Ὡς γὰρ ὁ θρῦς διῆλθε τῆς ἐμῆς συμφορᾶς, οἱ μὲν ἐχθροὶ ἐφήδονταί μοι, οἱ δὲ φίλοι, προσιόντες, συμβουλεύουσιν [1] ἐκποδὼν ἔχειν ἐμαυτὸν, μή τι καὶ πάθω ὑπὸ σοῦ, [2] ὡς ἠδικηκότος ἐμοῦ μεγάλα.---Καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν,---Εὖ τοίνυν ἴσθι, ὦ Αράσπα, ὅτι ταύτῃ τῇ δόξῃ [3] οἷός τ' εἰ ἐμοί τε ἰσχυρῶς χαρίσασθαι, καὶ τοὺς συμμάχους μεγάλα ὠφελῆσαι.---[4] Εἰ γὰρ γένοιτο, ἔφη ὁ Αράσπας, ὅ, τι ἐγώ σοι ἐν καιρῷ ἂν γενοίμην αὖ χρήσιμος.---Εἰ τοίνυν, ἔφη, προσποιησάμενος ἐμὲ φεύγειν, ἐθέλοις εἰς τοὺς πολεμίους ἐλθεῖν, οἶμαι ἄν σε πιστευθῆναι ὑπὸ τῶν πολεμίων. Εγωγε ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Αράσπας, [5] καὶ ὑπὸ τῶν φίλων οἶδα ὅτι, ὡς δὲ πεφευγὼς, λόγον ἂν παρέχοιμι.---Ελθοις ἂν τοίνυν, ἔφη, ἡμῖν, πάντα εἰδὼς τὰ τῶν πολεμίων· οἶμαι δὲ καὶ λόγων καὶ βουλευμάτων κοινωνὸν ἄν σε ποιοῖντο, διὰ τὸ πιστεύειν· ὥστε μηδὲ ἕν σε λεληθέναι ὧν βουλόμεθα εἰδέναι.---[6] Ὡς πορεύσομαι οὖν, ἔφη, ἤδη νυνί· καὶ γὰρ τοῦτο, ἴσθι, ἓν τῶν πιστῶν ἔσται, [7] τὸ δοκεῖν με, ὑπὸ σοῦ μελλήσοντά τι παθεῖν, ἐκπεφευγέναι.---Η καὶ δυνήσῃ, ἔφη, ἀπολιπεῖν τὴν καλὴν Πάνθειαν; [8] Δύο γὰρ, ἔφη, ὦ Κῦρε, σαφῶς ἔχω ψυχάς. Νῦν τοῦτο πεφιλοσόφηκα μετὰ τοῦ ἀδίκου σοφίστου τοῦ Ερωτος. Οὐ γὰρ δὴ μία γε οὖσα, ἅμα ἀγαθή τέ ἐστι καὶ κακὴ, οὐδ' ἅμα καλῶν τε καὶ αἰσχρῶν ἔργων ἐρᾷ, καὶ ταυτὰ ἅμα βούλεταί τε καὶ οὐ βούλεται πράττειν· ἀλλὰ δῆλον ὅτι δύο ἐστὸν ψυχὰ, καὶ ὅταν μὲν ἡ ἀγαθὴ κρατῇ, τὰ καλὰ πράττει· ὅταν δὲ ἡ πονηρὰ, τὰ αἰσχρὰ ἐπιχειρεῖται. Νῦν δὲ, ὡς σὲ σύμμαχον ἔλαβε, κρατεῖ ἡ ἀγαθὴ, καὶ πάνυ πολύ.---Εἰ τοίνυν καὶ σοὶ δοκεῖ πορεύεσθαι, ἔφη ὁ Κῦρος, ὧδε χρὴ ποιεῖν, ἵνα κἀκείνοις ποστότερος ᾖς· ἐξάγγελλέ τε αὐτοῖς τὰ παρ' ἡμῶν,

ἡμῶν, ὕτω τε ἐξάγγελλε, [1] ὡς ἂν αὐτοῖς τὰ παρὰ σοῦ λεγόμενα ἐμποδὼν μάλιστ' ἂν εἴη ὧν βούλονται πράττειν. Εἴη δ' ἂν ἐμποδὼν, εἰ ἡμᾶς φαίης παρασκευάζεσθαι [2] ἐμβαλεῖν που τῆς ἐκείνων χώρας· ταῦτα γὰρ ἀκούοντες, ἧττον ἂν παντὶ σθένει ἀθροίζοιντο, ἕκαστός τις φοβούμενος καὶ περὶ τῶν οἴκοι. Καὶ μένε, ἔφη, παρ' ἐκείνοις [3] ὁτιπλεῖστον χρόνον· ἃ γὰρ ἂν ποιῶσιν, ὅταν ἐγγύτατα ἡμῶν ὦσι, ταῦτα μάλιστα ἡμῖν καιρὸς εἰδέναι ἔσται· Συμβούλευε δ' αὐτοῖς καὶ ἐκτάττεσθαι ὅπῃ ἂν δοκῇ κράτιστον εἶναι· ὅταν γὰρ σὺ ἀπέλθῃς, μέλεται δοκῶν τὴν τάξιν αὐτῶν, ἀναγκαῖον οὕτω τετάχθαι αὐτοῖς· [4] μετατάσσεσθαι γὰρ ὀκνήσουσι· καὶ ἤν πη ἄλλῃ μετατάττωνται, [5] ἐξ ὑπογύου ταράξονται.---Αράσπας μὲν δὴ οὕτως ἐξελθὼν, συλλαβὼν τοὺς πιστοτάτους θεράποντας, καὶ εἰπὼν πρός τινας οἷα ᾤετο συμφέρειν τῷ πράγματι, ᾤχετο·

Ἡ δὲ Πάνθεια, ὡς ᾔσθετο οἰχόμενον τὸν Αράσπαν, πέμψασα πρὸς τὸν Κῦρον εἶπε·---Μὴ λυποῦ, ὦ Κῦρε, ὅτι Αράσπας οἴχεται εἰς τοὺς πολεμίους· ἐὰν γὰρ ἐμὲ ἐάσῃς πέμψαι πρὸς τὸν ἐμὸν ἄνδρα, ἐγὼ σοι ἀναδέχομαι ἥξειν πολὺ Αράσπου πιστότερόν σοι φίλον· [6] καὶ δύναμιν δὲ οἶδ' ὅτι ὁπόσην ἂν δύνηται ἔχων παρέσται σοι. Καὶ γὰρ ὁ μὲν πατὴρ τοῦ νῦν βασιλεύοντος φίλος ἦν αὐτῷ· ὁ δὲ νῦν βασιλεύων καὶ ἐπεχείρησέ ποτε ἐμὲ καὶ τὸν ἄνδρα διασπάσαι ἀπ' ἀλλήλων· ὑβριστὴν οὖν νομίζων αὐτὸν, οἶδ' ὅτι ἀσμένως ἂν πρὸς ἄνδρα οἷος σὺ εἶ ἀπαλλαγείη.---Ακούσας ταῦτα ὁ Κῦρος κελεύει πέμπειν πρὸς τὸν ἄνδρα· ἡ δ' ἔπεμψεν. Ὡς δ' ἔγνω ὁ Αβραδάτης τὰ παρὰ τῆς γυναικὸς σύμβολα, καὶ τἄλλα δὲ ᾔσθετο ὡς εἶχεν, ἄσμενος πορεύεται πρὸς Κῦρον, ἵππους ἔχων ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους. Ὡς δ' ἦν πρὸς τοῖς τῶν Περσῶν σκοποῖς, πέμπει πρὸς τὸν Κῦρον, εἰπὼν ὃς ἦν. Ὁ δὲ Κῦρος εὐθὺς ἄγειν κελεύει αὐτὸν πρὸς

τὴν

τὴν γυναῖκα. Ὡς δ' ἰδέτην ἀλλήλες ἡ γυνὴ καὶ ὁ Ἀβραδάτης, ἠσπάσαντο ἀλλήλες ὡς εἰκὸς ἐκ δυσελπίστε. Ἐκ τέτε δὴ λέγει ἡ Πάνθεια τῷ Κύρε τὴν ὁσιότητα καὶ τὴν σωφροσύνην, καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν κατοίκισιν. Ὁ δὲ Ἀβραδάτης ἀκέσας ἔπε,---Τί ἂν ἔν ἐγὼ ποιῶν, ὦ Πάνθεια, χάριν Κύρῳ ὑπέρ τε σέ καὶ ἐμαυτὸ ἀποδιδοίην;---Τί δ' ἄλλο, ἔφη ἡ Πάνθεια, ἢ πειρώμενος ὅμοιος περὶ ἐκεῖνον εἶναι οἷός πέρ καὶ ἐκεῖνος περὶ σέ;

Ἐκ τέτε δὴ ἔρχεται πρὸς τὸν Κῦρον ὁ Ἀβραδάτης· καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν, λαβόμενος τῆς δεξιᾶς αὐτῷ ἔπεν,---Ἀνθ' ὧν σὺ εὖ πεποίηκάς ἡμᾶς, ὦ Κῦρε, ἐκ ἔχω τί μᾶζον εἴπω, ἢ ὅτι φίλον σοι ἐμαυτὸν δίδωμι καὶ θεράποντα καὶ σύμμαχον· καὶ, ὅσα ἂν ὁρῶ σε σπεδάζοντα, συνεργός σοι πειράσομαι γίνεσθαι ὡς ἂν δύνωμαι κράτιστος.---Καὶ ὁ Κῦρος ἔπεν,---Ἐγὼ δ' δέχομαι· καὶ νῦν μέν σε ἀφίημι, ἔφη, σὺν τῇ γυναικὶ δειπνεῖν· αὖθις δὲ καὶ παρ' ἐμοὶ δείσει σὲ σκηνᾶν σὺν τοῖς σοῖς τε καὶ ἐμοῖς φίλοις.

Ἐκ τέτε ὁρῶν ὁ Ἀβραδάτης σπεδάζοντα τὸν Κῦρον περὶ τὰ δρεπανηφόρα ἅρματα καὶ περὶ τὲς τεθωρακισμένες ἵππες τε καὶ ἱππέας, ἐπειρᾶτο συντελεῖν αὐτῷ εἰς τὰ ἑκατὸν ἅρματα ἐκ τῆ ἱππικῆ τῆ ἑαυτῆ, [1] ὅμοια ἐκείνῳ· αὐτὸς δὲ, ὡς ἡγησόμενος αὐτῶν ἐπὶ τῷ ἅρματος, παρεσκευάζετο. [2] Συνεζεύξατο δὲ τὸ ἑαυτῆ ἅρμα τετράρυμόν τε καὶ ἐξ ἵππων ὀκτώ· ἡ δὲ Πάνθεια ἡ γυνὴ αὐτῆ, ἐκ τῶν ἑαυτῆς χρημάτων, χρυσᾶ τε αὐτῷ θώρακα ἐποιήσατο, καὶ χρυσῆν κράνος, ὡσαύτως δὲ καὶ περιχειρίδια. τὲς δ' ἵππες τῷ ἅρματος χαλκοῖς πᾶσι προβλήμασι κατεσκευάσατο. Ἀβραδάτης μὲν ταῦτα ἔπρατ/ε.

Ἀβραδάτης

* * *

Ἀβραδάτης δὲ ὁ Σούσων βασιλεὺς εἶπεν,---Ἐγώ σοι, ὦ Κῦρε, [1] ἐθελούσιος ὑφίσταμαι τὴν κατὰ πρόσωπον τῆς ἀντίας φάλαγγος τάξιν ἔχειν, εἰ μή τι σοι ἄλλο δοκεῖ. ---Καὶ ὁ Κῦρος ἀγασθεὶς αὐτὸν καὶ δεξιωσάμενος, ἐπήρετο τὲς ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἅρμασι Πέρσας,---Ἡ καὶ ὑμεῖς, ἔφη, ταῦτα συγχωρεῖτε;---Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ἀπεκρίναντο, ὅτι οὐ καλὸν εἴη ταῦτα ὑφίεσθαι, διεκλήρωσεν αὐτούς, [2] καὶ ἔλαχεν Ἀβραδάτης ἥπερ ὑφίστατο, καὶ ἐγένετο κατὰ τὲς Αἰγυπτίους. Τότε μὲν δὴ ἀπιόντες, καὶ ὁπμεληθέντες ὧν προεῖπον· ἐδειπνοποιοῦντο, καὶ, φυλακὰς καταστησάμενοι, ἐκοιμήθησαν. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρωΐ μὲν ὁ Κῦρος ἐθύετο· ὁ δ' ἄλλος στρατὸς, ἀριστήσας καὶ [3] σπονδὰς ποιησάμενος, [4] ἐξωπλίζετο πολλοῖς μὲν καὶ καλοῖς χιτῶσι, πολλοῖς δὲ καὶ καλοῖς θώραξι καὶ κράνεσιν· ὥπλιζον δὲ καὶ ἵππες προμετωπιδίοις καὶ προστερνιδίοις· [5] καὶ τὲς μὲν μονίππες παραμηριδίοις, τὲς δ' ἐπὶ τοῖς ἅρμασι, παραπλευριδίοις· ὥστε ἥστραπτε μὲν χαλκῷ, ἤνθει δὲ φοινικίσι πᾶσα ἡ στρατιά.

Καὶ τῷ Ἀβραδάτῃ δὲ τὸ τετράρυμον ἅρμα καὶ ἵππων ὁπλῶ παγκάλως ἐκεκόσμητο. Ἐπεὶ δ' ἔμελλε τὸν λινοῦν θώρακα, ὃς ὁπλίτης ἦν αὐτοῖς, ἐνδύεσθαι, προσφέρει αὐτῷ ἡ Πάνθεια χρυσοῦν κράνος, καὶ χειραχιόνια, καὶ ψέλλια πλατέα περὶ τὲς καρπὲς τῶν χειρῶν, καὶ χιτῶνα πορφυροῦν, [6] ποδήρη, στολιδωτὸν τὰ κάτω, καὶ λόφον ὑακινθινοβαφῆ. [7] Ταῦτα δὲ ἐποιήσατο, λάβρα τῷ ἀνδρὸς, ἐμμετρησαμένη τὰ ἐκείνε ὅπλα. Ὁ δὲ ἰδὼν ἐθαύμασέ τε, καὶ ἐπήρετο τὴν Πάνθειαν,---Σὺ δή πε, ὦ γύναι, συγκόψασα τὸν σαυτῆς κόσμον, τὰ ὅπλα μοι ἐποιήσω;---Μὰ Δί', ἔφη ἡ Πάνθεια, τόν γε πλείστε ἄξιον· σὺ γὰρ ἐμοιγ', ἢν καὶ τοῖς ἄλλοις φανῇς οἷος ἐμοὶ δοκεῖς εἶναι, μέγιστος κόσμος ἔσῃ.---Ταῦτα δὲ λέ-

γȣσα ἐνέδυέ τε τὰ ὅπλα, καὶ λανθάνειν μὲν ἐπειρᾶτο, ἐλείβετο δὲ αὐτῇ τὰ δάκρυα κατὰ τῶν παρειῶν.

Επει δὲ, καὶ πρόσθεν ὢν ἀξιοθέατος, ὁ Αβραδάτης ὡπλίσθη τοῖς ὅπλοις τȣ́τοις, ἐφάνη μὲν κάλλιστος καὶ ἐλευθεριώτατος, ἅτε καὶ τῆς φύσεως ὑπαρχȣ́σης· λαβὼν δὲ παρὰ τȣ̃ ὑφηνιόχȣ τὰς ἡνίας, παρεσκευάζετο ὡς ἀναβησόμενος ἤδη ἐπὶ τὸ ἅρμα. Εν δὲ τȣ́τῳ ἡ Πάνθεια, ὑποχωρῆσαι κελεύσασα τȣ̀ς παρόντας πάντας, ἔλεξεν, "[1] Αλλ' ὅτι μὲν, ὦ Αβραδάτα, εἴ τις καί ἄλλη πώ-"ποτε γυνὴ τὸν αὑτῆς ἄνδρα μεῖζον τῆς ἑαυτῆς ψυχῆς "ἐτίμησεν, οἶμαί σε γιγνώσκειν ὅτι καὶ ἐγὼ μία τȣ́-"των εἰμί. Τί οὖν με δεῖ καθ' ἓν ἕκαστον λέγειν; τὰ "γὰρ ἔργα οἶμαί [2] σοι πιθανώτερα παρεσχῆσθαι τῶν νῦν "λεχθέντων λόγων. Ὁμως δ' ȣ̃τως ἔχȣσα πρός σε, "ὥσπερ σὺ οἶσθα, [3] ἐπομνύω σοι, τὴν ἐμὴν καὶ σὴν φι-"λίαν, ἦ μὴν ἐγὼ, βȣ́λεσθαι ἂν μετά σȣ̃ ἀνδρὸς ἀγα-"θȣ̃ γενομένȣ κοινῇ γῆν ἐπιέσασθαι μᾶλλον ἢ ζῆν μετ' "αἰσχυνομένȣ αἰσχυνομένη· οὕτως ἐγὼ καὶ σὲ τῶν καλλί-"στων καὶ ἐμαυτὴν ἠξίωκα. Καὶ Κύρῳ δὲ δοκῶ μεγά-"λην τινὰ ἡμᾶς χάριν ὀφείλειν, ὅτι με αἰχμάλωτον "γεγενημένην καὶ ἐξαιρεθεῖσαν ἑαυτῷ, ȣ̃τε με ὡς δȣ́λην "ἠξίωσε πεκτῆσθαι, ȣ̃τε ὡς ἐλευθέραν---ἐν ἀτίμῳ ὀνό-"ματι· διεφύλαξε δή σοι ὥσπερ ἀδελφȣ̃ γυναῖκα λα-"βών. [4] Πρὸς δὲ, καὶ ὅτε ὁ Αράσπας ἀπέστη αὐτȣ̃, ὁ "ἐμὲ φυλᾶττων, ὑπεσχόμην αὐτῷ, εἴ με ἐάσειε πρός σε "πέμψαι, ἥξειν αὐτῷ σὲ πολὺ Αράσπȣ πιστότερον καὶ "ἀμείνονα."

Ἡ μὲν ταῦτα εἶπεν· ὁ δὲ Αβραδάτης ἀγασθεὶς τοῖς λόγοις, καὶ θίγων αὐτῆς τῆς κεφαλῆς, ἀναβλέψας εἰς τὸν ȣ̀ρανὸν, ἐπεύξατο·---Αλλ', ὦ Ζεῦ μέγιστε, δός μοι φανῆναι ἀξίῳ μὲν Πανθείας ἀνδρὶ, ἀξίῳ δὲ Κύρȣ φίλῳ τȣ̃ ἡμᾶς τιμήσαντος.---Ταῦτα εἰπὼν, κατὰ τὰς θύρας

τȣ̃

τȣ̃ ἁρματείȣ διφρȣ ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἅρμα. Επεὶ δὲ, ἀναβάντος αὐτȣ̃, κατέκλεισε τὸν δίφρον ὁ ὑφηνίοχος, ȣ̓κ ἔχȣσα ἡ Πάνθεια πῶς ἂν ἔτι ἄλλως ἀσπάσαιτο αὐτὸν, [1] κατεφίλησε τὸν δίφρον· καὶ τῷ μὲν προήει ἤδη τὸ ἅρμα, ἡ δὲ λαθȣ̃σα αὐτὸν συνεφείπετο, ἕως ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Αβραδάτης εἶπε,---Θάῤῥει, Πάνθεια! καὶ χαῖρε, καὶ ἄπιθι ἤδη.---Εκ τȣ́τȣ δὴ οἱ εὐνȣ̃χοι καὶ αἱ θεράπαιναι, λαβȣ̃σαι αὐτὴν, ἀπῆγον εἰς τὴν ἁρμάμαξαν, καὶ, κατακλίναντες, κατεκάλυψαν [2] τῇ σκηνῇ. Οἱ δὲ ἄνθρωποι, καλȣ̃ ὄντος τȣ̃ θεάματος τȣ̃ Αβραδάτȣ καὶ τȣ̃ ἅρματος, ȣ̓ πρόσθεν ἐδύναντο θεάσασθαι αὐτὸν πρὶν ἡ Πάνθεαι ἀπῆλθεν.

* * *

Εκ τȣ̃ βιβλίȣ ἕβδομȣ.

Ὁ δὲ Κῦρος καλέσας τινὰς τῶν παρόντων ὑπηρετῶν, ---Εἴπατέ μοι, ἔφη, ἑώρακέ τις ὑμῶν Αβραδάτην; θαυμάζω γὰρ, ἔφη, ὅτι πρόσθεν θαμίζων ἐφ' ἡμᾶς, νῦν ȣ̓δαμȣ̃ φαίνεται.---Τῶν ȣ̓ν ὑπηρετῶν τις ἀπεκρίνατο ὅτι, ὦ δέσποτα, ȣ̓ ζῇ, ἀλλ' ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανεν, ἐμβαλὼν τὸ ἅρμα εἰς τοὺς Αἰγυπτίȣς· οἱ δ' ἄλλοι, πλὴν τῶν ἑταίρων αὐτȣ̃, ἐξέκλιναν, ὥς φασιν, ἐπεὶ τὸ στίφος εἶδον τὸ τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ νῦν γε, ἔφη, λέγεται αὐτȣ̃ ἡ γυνὴ, ἀνελομένη τὸν νεκρὸν, καὶ ἐνθεμένη εἰς τὴν ἁρμάμαξαν, ἐν ᾗ περ αὐτὴ ὠχεῖτο, προσκεκομικέναι αὐτὸν ἐνθάδε πη πρὸς τὸν Πακτωλὸν ποταμόν. Καὶ τȣ̀ς μὲν εὐνȣ́χȣς καὶ τȣ̀ς θεράποντας αὐτȣ̃ ὀρύττειν φασὶν ἐπὶ λόφȣ τινὸς θήκην τῷ τελευτήσαντι· τὴν δὲ γυναῖκα λέγȣσιν ὡς κάθηται χαμαὶ, κεκοσμηκυῖα οἷς εἶχε τὸν ἄνδρα, τὴν κεφαλὴν αὐτȣ̃ ἔχȣσα ἐπὶ τοῖς γονασι.---Ταῦτα ἀκȣ́σας ὁ Κῦρος [3] ἐπαίσατο ἄρα τόν μηρὸν, καὶ

εὐθὺς

εὐθὺς ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον, λαβὼν χιλίους ἱππέας, [1]ἤλαυνεν ἐπὶ τὸ πάθος. Γαδάταν δὲ καὶ Γωβρύαν ἐκέλευσεν, ὅ, τι δύναιντο λαβόντας καλὸν κόσμημα ἀνδρὶ φίλῳ καὶ ἀγαθῷ τετελευτηκότι, μεταδιώκειν· καὶ ὅστις εἶχε τὰς ἑπομένας ἀγέλας καὶ βοῦς καὶ ἵππους, εἶπε τούτῳ, καὶ ἄλλα πρόβατα πολλὰ, ἐλαύνειν [2]ὅποι ἂν αὐτὸν συνθάνῃ ὄντα, ὡς ἐπισφαγείη τῷ Ἀβραδάτῃ.

Ἐπεὶ δὲ εἶδε τὴν γυναῖκα χαμαὶ καθημένην καὶ τὸν νεκρὸν κείμενον, ἐδάκρυσέ τε ἐπὶ τῷ πάθει, καὶ εἶπε,---Φεῦ ὦ ἀγαθὴ καὶ πιστὴ ψυχὴ! οἰχῇ δὴ ἀπολιπὼν ἡμᾶς·---καὶ ἅμα ἐδεξιοῦτο αὐτὸν, καὶ ἡ χεὶρ τοῦ νεκροῦ ἐπηκολούθησεν· ἀποκέκοπτο γὰρ κοπίδι ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ δὲ, ἰδὼν, πολὺ ἔτι μᾶλλον ἤλγησε· καὶ ἡ γυνὴ δὲ ἀνωδύρατο, καὶ δεξαμένη δὴ παρὰ τοῦ Κύρου ἐφίλησέ τε τὴν χεῖρα, καὶ πάλιν, ὡς οἷόν τ' ἦν, προσήρμοσε· καὶ εἶπε,---Καὶ [3]τἄλλα τοι, ὦ Κῦρε, ἔτως ἔχει.---Αλλὰ τί δεῖ σε ὁρᾶν; Καὶ ταῦτ', ἔφη, οἶδ' ὅτι δι' ἐμὲ οὐχ ἥκιστα ἔπαθεν, ἴσως δὲ καὶ διὰ σὲ, ὦ Κῦρε, ἐδέη ἧττον. Εγώ τε γὰρ ἡ μωρὰ πολλὰ διεκελευόμην αὐτῷ ἔτω ποιεῖν, ὅπως σοι φίλος ἄξιος λόγου φανείη· αὐτός τε οἶδ' ὅτι ἔτος ἐ τοῦτο ἐνενόει ὅ, τι πείσοιτο, ἀλλὰ τί ἄν σοι ποιήσας χαρίσαιτο. Καὶ γὰρ ἔν, ἔφη, αὐτὸς μὲν ἀμέμπτως τετελεύτηκεν, [4]ἐγὼ δ' ἡ παρακελευομένη, ζῶσα παρακάθημαι.---Καὶ ὁ Κῦρος, χρόνον μέν τινα, σιωπῇ κατεδάκρυσεν, ἔπειτα δὲ ἐφθέγξατο,---Αλλ' ἔτος μὲν δὴ, ὦ γύναι, ἔχει τὸ κάλλιστον τέλος· νικῶν γὰρ τετελεύτηκε· σὺ δὲ, λαβοῦσα, τοῖσδε ἐπικόσμει αὐτὸν τοῖς παρ' ἐμοῦ· (παρῆν δὲ ὁ Γωβρύας καὶ ὁ Γαδάτας πολὺν καὶ καλὸν κόσμον φέροντες·) ἔπειτα δ' ἔφη,---Ισθι ὅτι οὐδὲ τἀ ἄλλα ἄτιμος ἔσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ μνῆμα πολλοὶ χώσουσιν ἀξίως ὑμῶν, καὶ [5]ὁπόσα εἰκὸς ἀνδρὶ ἀγαθῷ. Καὶ σὺ δὲ, ἔφη, οὐκ ἔρημος ἔσῃ, ἀλλ' ἐγώ

σε,

σε, καὶ σωφροσύνης ἕνεκα καὶ πάσης ἀρετῆς, καὶ τἆλλα τιμήσω, καὶ συστήσω ὅστις ἀποκομιεῖ σε ὅποι ἂν αὐτὴ ἐθέλῃς· μόνον, ἔφη, δήλωσον πρὸς ὅντινα χρήζεις κομισθῆναι.---Καὶ ἡ Πάνθεια εἶπεν,---Ἀλλὰ θάρρει, ἔφη, ὦ Κῦρε, ἐ μή σε κρύψω πρὸς ὅντινα βέλομαι ἀφικέσθαι.

Ὁ μὲν δὴ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆει, κατοικτείρων τήν τε γυναῖκα, [1] οἷα ἀνδρὸς στερροῖτο, καὶ τὸν ἄνδρα, οἵαν γυναῖκα καταλιπῶν ἐκέτ' ὄψοιτο. Ἡ δὲ γυνὴ τὰς μὲν εὐνέχους ἐκέλευσεν [2] ἀποστῆναι· (ἕως ἄν, ἔφη, τόνδε ἐγὼ ὀδύρωμαι ὡς βέλομαι·) τῇ δὲ τροφῷ εἶπε παραμένειν, καὶ ἐπέταξεν αὐτῇ, ἐπειδὰν ἀποθάνῃ, περικαλύψαι αὐτήν τε καὶ τὸν ἄνδρα ἐν ἑνὶ ἱματίῳ. Ἡ δὲ τροφὸς πολλὰ ἱκετεύσασα μὴ ποιεῖν τοῦτο, ἐπεὶ οὐδὲν ἤνυε, καὶ χαλεπαίνουσαν ἑώρα, ἐκάθητο κλαίουσα. Ἡ δέ, ἀκινάκην πάλαι [3] παρεσκευασμένη, σφάττει ἑαυτὴν, καὶ, ἐπιθεῖσα ἐπὶ τὰ στέρνα τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἑαυτῆς κεφαλὴν, ἀπέθνησκεν. Ἡ δὲ τροφὸς ἀνωλοφύρατό τε καὶ περιεκάλυπτεν ἄμφω, ὥσπερ ἡ Πάνθεια ἐπέστελλεν. Ὁ δὲ Κῦρος, ὡς ἤσθετο τὸ ἔργον τῆς γυναικὸς, ἐκπλαγεὶς, εἴ τι δύναιτο βοηθῆσαι. Οἱ δὲ εὐνεχοι, ἰδόντες τὸ γεγενημένον, τρεῖς ὄντες, [4] σπασάμενοι καὶ κεῖνοι τοὺς ἀκινάκας, ἀποσφάττουσι, ἅπερ ἔταξεν αὐτοὺς ἑστηκότες. [5] Καὶ νῦν τὸ μνῆμα μέχρι [τοῦ νῦν] τῶν εὐνέχων κεχῶσθαι λέγεται· καὶ ἐπὶ μὲν τῇ ἄνω στήλῃ, τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐπιγεγράφθαι φασὶ τὰ ὀνόματα, Σύρια γράμματα· κάτω δὲ εἶναι τρεῖς λέγουσι στήλας, καὶ ἐπιγεγράφθαι, [6] ΣΚΗΠΤΟΥΧΩΝ. Ὡς δὲ Κῦρος, ὡς ἐπλησίασε τῷ πάθει, ἀγασθείς τε τὴν γυναῖκα καὶ κατολοφυράμενος, ἀπῆει· [7] καὶ τούτων μὲν, ἦ εἰκὸς, ἐπεμελήθη, ὡς τύχοιεν πάντων τῶν παλῶν, καὶ τὸ μνῆμα ὑπερμεγεθες ἐχώσθη, ὥς φασιν.

Ex

* * *

Ἐκ τῆ βιβλίε ὄγδοε.

Τὰ τῆ ΚΥΡΟΥ ἀποθνήσκοντος.

Οὕτω δὲ τῆ αἰῶνος προκεχωρηκότος, μάλα δὴ πρεσβύτης ὢν ὁ Κῦρος ἀφικνεῖτο εἰς Πέρσας [1] τὸ ἕβδομον ἐπὶ τῆς αὐτῆ ἀρχῆς. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ πάλαι δὴ, ὥσπερ εἰκὸς, ἐτετελευτήκεσαν αὐτῷ· ὁ δὲ Κῦρος ἔθυσε τὰ νομιζόμενα ἱερὰ, [2] καὶ τῆ χορῆ ἡγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια, καὶ τὰ δῶρα πᾶσι διέδωκεν, ὥσωερ εἰώθει. Καιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ, ὄναρ εἶδε τοιόνδε· ἔδοξεν αὐτῷ προσελθὼν κρείττων τις ἢ κατὰ ἄνθρωπον, εἰπεῖν,---Συσκευάζε, ὦ Κῦρε· ἤδη γὰρ εἰς θεὺς ἄπει.---Τῆτο δὲ ἰδὼν τὸ ὄναρ ἐξηγέρθη, καὶ ἡδὺ ἐδόκει εἰδέναι ὅτι τῆ βίε ἡ τελευτὴ παρείη. Εὐθὺς ἦν λαβὼν ἱερεῖα, ἔθυε Διΐ τε πατρῴῳ καὶ Ἡλίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὡς Πέρσαι θύεσιν, ὧδε ἐπευχόμενος· "Ζεῦ πατρῷε καὶ Ἥλιε, καὶ πάντες θεοὶ, "δέχεσθε τάδε, καὶ τελεσήρια πολλῶν καὶ καλῶν πρά- "ξεων, καὶ χαριστήρια, ὅτι ἐσημήνατέ μοι, καὶ ἐν ἱε- "ροῖς καὶ ἐν ὐρανίοις σημείοις καὶ ἐν οἰωνοῖς καὶ ἐν "φήμαις, ἃ τ' ἐχρῆν ποιεῖν καὶ ἃ οὐκ ἐχρῆν. Πολλὴ "δ' ὑμῖν χάρις ὅτι κἀγὼ ἐγίγνωσκον τὴν ὑμε[έραν ἐπι- "μέλειαν, καὶ οὐδεπώποτε ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις ὑπὲρ ἄν- "θρωπον ἐφρόνησα. Αἰτῆμαι δ' ὑμᾶς δῦναι καὶ νῦν "παισὶ μὲν καὶ γυναικὶ καὶ φίλοις καὶ παῖ[δί εὐδαι- "μονίαν· ἐμοὶ δὲ, οἵου περ αἰῶνα δεδώκατε, τοιαύτην "καὶ τελευτὴν δῦναι." Ὁ μὲν δὴ, ταῦτα ποίησας, καὶ οἴκαδε ἐλθὼν, ἔδοξεν ἡδέως ἀναπαύσεσθαι, καὶ κατεκλίθη· Ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, οἱ τετα[μένοι προσιόντες λύσασθαι αὐτὸν ἐκέλευον. Ὁ δ' ἔλεγεν ὅτι ἡδέως ἀναπαύοιτο.

παύοιτο. Οἱ δ' αὖ τεταγμένοι, ἐπεὶ ὥρα ἦν, δεῖπνον παρεσκεύαστο· τῷ δὲ ἡ ψυχὴ σῖτον μὲν ἐπροσίετο, διψῆν δ' ἐδόκει, καὶ ἔπινεν ἡδέως. Ὡς δὲ καὶ τῇ ὑστεραίᾳ συνέβαινεν αὐτῷ ταῦτα καὶ τῇ τρίτῃ, ἐπάλεσε τοὺς παῖδας· [1] οἱ δ' ἔτυχον συνηκολουθηκότες αὐτῷ, καὶ ὄντες ἐν Πέρσαις. Ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς φίλους, καὶ τοὺς Περσῶν ἀρχάς· παρόντων δὲ πάντων, ἦρχετο τοιῇδε λόγῳ·

"Παῖδες ἐμοὶ, καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἐμοὶ "μὲν τῷ βίῳ τὸ τέλος ἤδη πάρεστιν· (ἐκ πολλῶν τοῦτο "σαφῶς γιγνώσκω·) ὑμᾶς δὲ χρὴ, ὅταν τελευτήσω, "ὥσπερ εὐδαίμονος ἐμοῦ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν παντα. "Ἐγὼ γὰρ παῖς τε ὢν, τὰ ἐν παισὶ νομιζόμενα καλὰ, "δοκῶ πεπαρτῶσθαι· ἐπεί τε ἤβησα, τὰ ἐν νεανίσκοις· "τέλειός τε ἀνὴρ γεγόνει, τὰ ἐν ἀνδράσι. [2] Σὺν "τῷ χρόνῳ τε προϊόντι ἀεὶ συναυξανομένην ὁρῶν ἐπιγινώσ- "κειν ἐδόκουν καὶ τὴν ἐμὴν δύναμιν, ὥστε καὶ τὰμὸν γῆ- "ρας ἐδεπώποτε ἡσθόμην τῆς ἐμῆς νεότητος ἀσθενέστε- "ρον γιγνόμενον, καὶ ἔτ' ὁπόσα ἐπεχείρησας ἔτ' ἐπιθυμήσας "οἶδα ὅτε ἠτύχησα. Καὶ τοὺς μὲν φίλους ἐπᾴδον δὲ "ἐμοὶ εὐδαίμονας γενομένους, τοὺς δὲ πολεμίους ὑπ' ἐμοῦ "δεδωθέντας· καὶ τὴν πατρίδα πρόσθεν ἰδιωτεύουσαν ἐν "τῇ Ἀσίᾳ, νῦν πρωτεύουσαν καταλείπω· ὧν τ' ἐκλη- "σάμην ἐδὲν οἶδα ὅ, τι οὐ διεσωσάμην. Καὶ τὸν μὲν "παρελθόντα χρόνον ἔπρασσον ἔτως, ὥστε ἡυχόμην· "φόβος δέ μοι συμπαρομαρτῶν, μή τι ἐν τῷ ἐπιόντι "χρόνῳ ἢ ἴδοιμι ἢ ἀκούσαιμι ἢ πάθοιμι χαλεπὸν, "ἐκ εἶα τελέως μέγα φρονεῖν, [3] ἐδ' εὐφραίνεσθαι ἐκ- "πεπλαμένως. Νῦν δ' ἢν τελευτήσω, καταλείπω μὲν "ὑμᾶς, ὦ παῖδες, ζῶντας, ὥσπερ ἔδοσάν μοι οἱ θεοὶ "γενέσθαι· καταλείπω δὲ πατρίδα καὶ φίλους εὐδαιμο- "νοῦντας. [4] ὥστε πῶς ἐκ ἂν ἐγὼ, δικαίως μακαριζόμενος, "τὸν ἀεὶ χρόνον μνήμης τυγχάνοιμι; Δεῖ δὲ καὶ τὴν

"βασιλέως

" βασιλείαν μὲ ἤδη [1] σαφηνίσαντα καταλιπεῖν, ὡς ἂν
" μὴ, ἀμφίλογος γενομένη, πράγματα ὑμῖν παράσχῃ.
" Εγὼ δὲ νῦν φιλῶ μὲν ἀμφοτέρους ὑμᾶς ὁμοίως, ὦ
" παῖδες· τὸ δὲ προβουλεύειν καὶ προηγεῖσθαι ἐφ' ὅ, τι
" ἂν καιρὸς δοκῇ εἶναι, τοῦτο προστάττω τῷ προτέρῳ γε-
" νομένῳ, καὶ πλειόνων, κατὰ τὸ εἰκὸς, ἐμπείρῳ. Επαι-
" δεύθην δὲ καὶ αὐτὸς οὕτως ὑπὸ τῆσδε τῆς ἐμῆς τε καὶ
" ὑμετέρας πατρίδος, τοῖς πρεσβύτεροις, οὐ μόνον ἀδελ-
" φοῖς, ἀλλὰ καὶ πολίταις, [2] καὶ ὁδῶν καὶ θάκων καὶ
" λόγων ὑπείκειν· καὶ ὑμᾶς δὲ, ὦ παῖδες, οὕτως ἐξ ἀρ-
" χῆς ἐπαίδευον, τοὺς μὲν γεραιτέρους προτιμᾷν, τῶν δὲ
" νεωτέρων προτετιμῆσθαι· [3] ὡς οὖν παλαιὰ καὶ εἰθισ-
" μένα καὶ ἔννομα λέγοντος ἐμοῦ, οὕτως ἀποδέχεσθε.
" Καὶ σὺ μὲν, ὦ Καμβύση, τὴν βασιλείαν ἔχε, θεῶν
" τε διδόντων καὶ ἐμοῦ, ὅσον ἐν ἐμοί· σοὶ δὲ, ὦ Ταναοξάρη,
" σατράπην εἶναι δίδωμι Μήδων τε καὶ Αρμενίων, καὶ
" τρίτων Καδουσίων· ταῦτα δέ σοι διδοὺς, νομίζω ἀρχὴν
" μὲν μείζω καὶ τοὔνομα τῆς βασιλείας τῷ πρεσβυτέρῳ
" καταλιπεῖν, εὐδαιμονίαν δέ σοι ἀλυποτέραν. Ὁποίας
" μὲν γὰρ ἀνθρωπίνης εὐφροσύνης ἐπιδεὴς ἔσῃ οὐχ ὁρῶ·
" ἀλλὰ πάντα σοι τὰ δοκοῦντα ἀνθρώπους εὐφραίνειν
" παρέσται. [4] Τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων ἐρᾷν, καὶ τὸ
" πολλὰ μεριμνᾷν, καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχίαν ἔχειν,
" κεντριζόμενον ὑπὸ τῆς πρὸς τἀμὰ ἔργα φιλονεικίας,
" καὶ τὸ ἐπιβουλεύειν καὶ τὸ ἐπιβουλεύεσθαι, ταῦτα τῷ
" βασιλεύοντι ἀνάγκη σοῦ μᾶλλον συμπαρομαρτεῖν· ἃ,
" σάφ' ἴσθι, τῷ εὐφραίνεσθαι πολλὰς ἀσχολίας παρέχει.
" [5] Οἶσθα μὲν οὖν καὶ σὺ, ὦ Καμβύση, ὅτι οὐ τόδε τὸ
" χρυσοῦν σκῆπτρον τὸ τὴν βασιλείαν διασῶζόν ἐστιν,
" ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι σκῆπτρον βασιλεῦσιν ἀληθέστατον
" καὶ ἀσφαλέστατον. Πιστοὺς δὲ μὴ νόμιζε φύσει φύεσ-
" θαι ἀνθρώπους· (πᾶσι γὰρ ἂν οἱ αὐτοὶ πιστοὶ φαίνοιντο,
" ὥσπερ

" ὥσπερ καὶ τἄλλα τὰ πεφυκότα πᾶσι τὰ αὐτὰ φαίνε-
" ται·) ἀλλὰ τὰς πίστεις τίθεσθαι δεῖ ἕκαστον ἑαυτῷ·
" ἡ δὲ κλῆσις αὐτῶν ἐστιν οὐδαμῶς σὺν τῇ βίᾳ, ἀλλὰ
" μᾶλλον σὺν τῇ εὐεργεσίᾳ. Εἰ δὲ καὶ ἄλλες τινὰς
" πειράσῃ συμφύλακας τῆς βασιλείας ποιεῖσθαι, [1] μη-
" δαμόθεν πρότερον ἄρχε ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμόθεν γενομένου.
" Καὶ πολῖταί τοι ἄνθρωποι ἀλλοδαπῶν οἰκειότεροι, καὶ
" σύσσιτοι ἀποσκήνων· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος
" φύντες, καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς τραφέντες, καὶ ἐν
" τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ αὐξηθέντες, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων
" ἀγαπώμενοι, καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πα-
" τέρα προσαγορεύοντες,—πῶς ἂν πάντων ἔτοι οἰκειότα-
" τοι; Μὴ δῆτα οἱ θεοὶ ὑφήγην) ἀγαθὰ ἂς οἰκειό-
" τητα ἀδελφοῖς, μάταια ποτὲ ποιήσητε, ἀλλ' ἐπὶ
" ταῦτα εὐθὺς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα· καὶ ἕτως
" ἀεὶ ἀνυπέρβλητος ἄλλοις ἔσται ἡ ὑμετέρα φιλία.
" Ἑαυτοῦ τοι κήδε) ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ· τίνι γὰρ ἄλλῳ
" ἀδελφὸς, μέγας ὢν, ἕτω καλὸν, ὡς ἀδελφῷ; τίς
" δ' ἄλλος τιμήσει) δὴ ἄνδρα μέγα δυνάμενον ἕτως,
" ὡς ἀδελφός; τίνα δὲ φοβήσεταί τις ἀδικεῖν, ἀδελφοῦ
" μεγάλου ὄντος, οὕτως ὡς τὸν ἀδελφόν; Μήτε οὖν
" θᾶττον μηδεὶς σε τούτῳ ὑπακούετω, μήτε προθυμότε-
" ρον παρέστω· ἡδενὶ γὰρ οἰκειότερα τὰ τούτου ἔτε ἀγα-
" θὰ, ἔτε δεινὰ, ἢ σοί. Ἐννόει δὲ καὶ τάδε, τίνι χαρι-
" σάμενος ἐλπίσαις ἂν μειζόνων τυχεῖν ἢ τούτῳ; τίνι
" δ' ἂν βοηθήσας ἰσχυρότερον σύμμαχον ἀντιλάβοις;
" τίνα δ' ἄσχιον μὴ φιλεῖν ἢ τὸν ἀδελφόν; τίνα δὲ
" ἀπάντων κάλλιον προτιμᾶν ἢ τὸν ἀδελφόν; [2] Μόνε
" τοι, ὦ Καμβύση, πρώτε ὄντος ἀδελφοῦ παρ' ἀδελ-
" φῷ, ἐδὲ φθόνος παρὰ τῶν ἄλλων ἐφίπνεται.—Ἀλλὰ
" πρὸς θεῶν πατρῴων, παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους, εἴ τι
" καὶ τοῦ ἐμοὶ χαρίζεσθαι μέλει ὑμῖν· ἐ γὰ δήπε τοῦτό
" γε σαφῶς δοκεῖτε εἰδέναι, ὡς ἐδὲν ἔσομαι ἐγὼ ἔτι,

" ἐπειδὰν τῦ ἀνθρωπίνε βίυ τελευτήσω· ἐδὲ γὸ νῦν τοι
" τήν γ' ἐμὴν ψυχὴν ἐωρᾶτε, ἀλλ' οἷς διεπράτ]ετο, τέ-
" τοῖς αὐτὴν ὡς ἦσαν κατεφωρᾶτε. Τὰς ἢ τῶν ἄδικα
" παθόν]ων ψυχὰς ἔπω κατενοήσατε οἵας μὲν φόβες
" τοῖς μιαίφονοις ἐμβάλλεσιν; οἵας ἢ παλαμναίας τοῖς
" ἀνοσίοις ἐπιπέμπεσι; Τοῖς ἢ φθιμένοις τὰς τιμὰς
" διαμένειν ἔτι ἂν δοκᾶτε, ἐ μηδενὸς αὐτῶν αἱ ψυχαὶ
" κύριαι ἦσαν; Οὗτοι ἔγωγε, ὦ παῖδες, ἐδὲ τῦτο πώ-
" ποτε ἐπείσθην, ὡς ἡ ψυχὴ, ἕως μὲν ἂν ἐν θνητῷ
" σώματι ᾖ, ζῇ· ὅταν ἢ τάτε ἀπαλλαγῇ, τέθνηκεν.
" Ὁρῶ γὸ ὅτι καὶ τὰ θνητὰ σώματα, ὅσον ἂν ἐν αὐ-
" τοῖς χρόνον ᾖ ἡ ψυχὴ, ζῶ]α παρέχε]. Οὐδέ γε
" ὅπως ἄφρων ἔσται ἡ ψυχὴ, ἐπειδὰν τῦ ἄφρον@ σώ-
" ματ@ δίκα γένηται, ἐδὲ τῦτο πέπεισμαι· ἀλλ' ὅταν
" ἄκρατος καὶ καθαρὸς ὁ νῦς ἐκριθῇ, τότε καὶ φρο-
" νιμώτατον εἰκὸς αὐτὸν εἶναι. Διαλυομένε δὲ ἀν-
" θρώπε, δῆλα ἐστιν ἕκαστα ἀπιόντα πρὸς τὸ ὁμόφυλον,
" πλὴν τῆς ψυχῆς· αὕτη δὲ μόνη ἔτε παρῦσα ἔτε
" ἀπιῦσα ὁρᾶ]. Ἐννοήσατε δὲ, ἔφη, ὅτι ἐ]γύτερον μὲν
" τῷ ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ ἐδέν ἐστιν ὕπνε· ἡ δὲ τῦ ἀν-
" θρώπε ψυχὴ τότε δήπε θειοτάτη καταφαίνεται, καὶ
" τότε τι τῶν μελλόν]ων προορᾷ· τότε γὰρ, ὡς ἔοικε,
" μάλισα ἐλευθερῦται. Εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα,
" ὥσπερ ἐγὼ οἶομαι, ᾗ ἡ ψυχὴ καταλείπει τὸ σῶμα,
" καὶ, τὴν ἐμὴν ψυχὴν καταιδέμενοι, ποιεῖτε ἃ ἐγὼ
" δέομαι· εἰ δὲ μὴ ὕτως, ἀλλὰ μένσα ἡ ψυχὴ ἐν
" τῷ σώματι συναποθνήσκει, ἀλλὰ θεός γε τὲς ἀεὶ
" ὄντας, καὶ πάντ' ἐφορῶν]ας, καὶ πάντα δυναμένες,
" οἳ καὶ τὴν τῶν ὅλων τήνδε τάξιν συνέχεσιν ἀτριβῆ
" καὶ ἀγήρατον καὶ ἀναμάρτητον, καὶ ὑπὸ κάλλες
" καὶ μεγέθες ἀδιήγητον, τάτες φοβέμενοι, μήτε ἀσε-
" βες μηδὲν, μηδὲ ἀνόσιον, μήτε ποιήσητε, μήτε βελεύ-
" σητε.

" σητε. Μετὰ μέντοι θεὺς, καὶ ἀνθρώπων τὸ πᾶν γένος
" τὸ ἀεὶ ἐπιγιγνόμενον αἰδεῖσθε· ἐν γὰρ ἐν σκότῳ ὑμᾶς
" οἱ θεοὶ ἀποκρύπτονται, ἀλλ' ἐμφανῆ πᾶσιν ἀνάγκη ἀεὶ
" ζῆν τὰ ὑμέτερα ἔργα· ἃ, ἢν μὲν καθαρὰ καὶ ἔξω
" τῶν ἀδίκων φαίνηται, δυνατὰς ὑμᾶς ἐν πᾶσιν ἀνθρώ-
" ποις ἀναδέξει· ἐὰ δὲ ἐς ἀλλήλες ἄδικόν τι φρονήσετε,
" ἐκ πάντων ἀνθρώπων [1] τὸ ἀξιόπιστοι εἶναι ἀποβαλεῖτε.
" Οὐδὲς γὰρ ἂν ἔτι πιστεῦσαι δύναιτο ὑμῖν, οὐδ' εἰ
" πάνυ προθυμοῖτο, ἰδὼν ἀδικέμενον τὸν μάλιστα φιλίᾳ
" προσήκοντα. [2] Εἰ μὲν ἓν ἐγὼ ὑμᾶς ἱκανῶς διδάσκω
" οἷς χρὴ πρὸς ἀλλήλες εἶναι.---εἰ δὲ μὴ, καὶ παρὰ
" τῶν προγεγενημένων μανθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη δι-
" δασκαλία. Οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ διαγεγράφηνται φί-
" λοι μὲν γονεῦς παισὶ, φίλοι δ' [3] ἀδελφοῖς· ἤδη δὲ τι-
" νες τέτων καὶ ἐναντία ἀλλήλοις ἔπραξαν· ὁποτέροις ἂν
" ἓν αἰσθάνησθε τὰ πραχθέντα συνενεγκόντα, ταῦτα δὴ
" αἱρούμενοι, ὀρθῶς ἂν βεβεύοισθε.---Καὶ τούτων μὲν
" ἴσως ἤδη ἄλις.---Τὸ δ' ἐμὸν σῶμα, ὦ παῖδες, ὅταν
" τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε, μήτε ἐν ἀργύρῳ,
" μηδὲ ἐν ἄλλῳ μηδενί· ἀλλὰ τῇ γῇ ὡς τάχιστα ἀπό-
" δοτε. Τί γὰρ τέτε μακαριώτερον, τῆ γῇ μιχθῆ-
" ναι, ἣ πάντα μὲν τὰ καλὰ, πάντα δε τάγαθὰ φύει
" τε καὶ τρέφει; Ἐγὼ καὶ ἄλλως φιλάνθρωπος ἐγενό-
" μην, καὶ νῦν ἡδέως ἄν μοι δοκῶ κοινωνῆσαι τῆ εὐερ-
" γετέντος ἀνθρώπες.---[4] Ἀλλὰ γὰρ ἤδη, ἔφη, ἐκλι-
" πεῖν μοι φαίνεται ἡ ψυχὴ [5] ὅθενπερ, [6] ὡς ἔοικε, πᾶσιν
" ἄρχεται ἀπολειπῆσα. Εἴ τις ἓν ὑμῶν ἢ δεξιᾶς βέ-
" λεται τῆς ἐμῆς ἅψασθαι, ἢ ὄμμα τὸ ἐμὸν ζῶντος ἔτι
" προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω· ὅταν δ' ἐγὼ ἐκαλύψωμαι,
" αἰτῶμαι ὑμᾶς, ὦ παῖδες, μεδεὶς ἔτ' ἀνθρώπων τὸ ἐμὸν
" σῶμα ἰδέτω, μηδ' αὐτοὶ ὑμεῖς. Πέρσας μέντοι πάν-
" τας καὶ τὰς συμμάχες ἐπὶ τὸ μνῆμα τὸ ἐμὸν παρακα-

" λᾶτε,

" λᾶτε, συνησθησομένες ἐμοὶ ὅτι ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη
" ἔσομαι, ὡς μηδὲν ἂν ἔτι κακὸν παθεῖν, μήτε ἦν μετὰ
" τοῦ θεοῦ γένωμαι, μήτε ἦν μηθὲν ἔτι ὦ· ὁσόσοι δ' ἂν
" ἔλθωσι, τούτους εὖ ποιήσαντες [1] ὁπόσα ἐπ' ἀνδρὶ εὐδαί-
" μονι νομίζεται, ἀποπέμπετε. Καὶ τοῦτο, ἔφη, [2] μέ-
" μνησθέ μου τελευταῖον.—Τὸς φίλους εὐεργετοῦντες, καὶ
" τὸς ἐχθρὸς δυνήσεσθε κολάζειν.—Καὶ χαίρετε, ὦ φί-
" λοι παῖδες, καὶ τῇ μητρὶ [3] ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ·
" καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε."
Ταῦτ' εἰπὼν καὶ πάντας δεξιωσάμενος, συνεκαλύψατο,
καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν.

XENO-

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

[1]ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Α΄.

[Ex Edit. Thomæ Hutchinson. Oxon. 1735 4to.]

ΔΑΡΕΙΟΥ καὶ Παρυσάτιδος [2]γίγνονται παῖδες δύο· πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. Ἐπεὶ δὲ ἠσθένει Δαρεῖος, καὶ ὑπώπτευε τελευτὴν τοῦ βίου, ἐβούλετο τὼ παῖδε ἀμφοτέρω παρεῖναι. Ὁ μὲν οὖν πρεσβύτερος [3]παρὼν ἐτύγχανε· [4]Κῦρον δὲ μετεπέμπετο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν [5]σατράπην ἐποίησε· καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων, ὅσοι εἰς Καστωλοῦ πεδίον ἀθροίζονται. Ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος, λαβὼν Τισσαφέρνην ὡς φίλον· καὶ, τῶν Ἑλλήνων δὲ ἔχων [6]ὁπλίτας, ἀνέβη, τριακοσίους, ἄρχοντα δὲ αὐτῶν Ξενίαν Παρράσιον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος, καὶ [7]κατέσχε εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης, Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ. Ὁ δὲ πάθεταί τε καὶ συλλαμβάνει Κῦρον, ὡς ἀποκτενῶν· ἡ δὲ μήτηρ, [8]ἐξαιτησαμένη αὐτὸν, ἀποπέμπει πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. Ὁ δ' ὡς ἀπῆλθε κινδυνεύσας καὶ ἀτιμασθεὶς, [9]βουλεύεται ὅπως μήποτε ἔτι ἔσαι ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ', ἢν δυνήται, βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου. Παρύσατις μὲν δὴ μήτηρ [10]ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ, φιλοῦσα αὐτὸν μᾶλλον, ἢ τὸν βασιλεύοντα Ἀρταξέρξην. Ὅστις δ' ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτὸν, πάντας ἔτω διατιθεὶς ἀνεπέμπετο, ὥσθ' ἑαυτῷ μᾶλλον φίλους εἶναι, ἢ βασιλεῖ.

Καὶ

Καὶ τῶν παρ' ἑαυτῷ δὲ βαρβάρων ἐπεμελᾶτο, ὡς πολεμᾶν τε ἱκανοὶ εἶησαν, [1] καὶ εὐνοϊκῶς ἔχοιεν αὐτῷ. Τὴν δὲ Ἑλληνικὴν δύναμιν ἤθροιζεν [2] ὡς μάλιστα ἐδύνατο ἐπικρυπτόμενος, ὅπως [3] ὁτιαπαρασκευαστότατον λάθοι βασιλέα. [4] Ὅτε ἔν ἐποιεῖτο τὴν συλλογὴν, ὁπόσας εἶχε φύλακας ἐν ταῖς πόλεσι, παρήγγελε τοῖς ἀρχάρχοις ἑκάστοις λαμβάνειν ἄνδρας Πελοποννησίους, [5] ὁτιπλείστους καὶ βελτίστους, [6] ὡς ἐπιβουλεύοντος Τισσαφέρνους ταῖς πόλεσι. Καὶ γὰρ ἦσαν Ἰωνικαὶ πόλεις [7] Τισσαφέρνους τὸ ἀρχαῖον, ἐκ βασιλέως δεδομέναι· τότε δ' [8] ἀπέστησαν πρὸς Κῦρον πᾶσαι, πλὴν Μιλήτου. Ἐν Μιλήτῳ δ' ὁ Τισσαφέρνης προαισθόμενος τὰ αὐτὰ ταῦτα βουλευομένους, ἀποστῆναι πρὸς Κῦρον, τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐξέβαλεν. Ὁ δὲ Κῦρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας, συλλέξας στράτευμα, ἐπολιόρκει Μίλητον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ ἐπειρᾶτο κατάγειν [9] τοὺς ἐκπεπτωκότας.---Αὕτη ἦν ἄλλη πρόφασις ἣν αὐτῷ τοῦ ἀθροίζειν στράτευμα. Πρὸς δὲ βασιλέα πέμπων, ἠξίου, ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ, βοηθῆναι οἱ ταύτας τὰς πόλεις μᾶλλον, ἢ Τισσαφέρνην ἄρχειν αὐτῶν· καὶ ἡ μήτηρ συνέπραττεν αὐτῷ ταῦτα, ὥστε βασιλεὺς τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἐπιβουλῆς οὐκ ἠσθάνετο, Τισσαφέρνει δὲ ἐνόμιζε πολεμοῦντα αὐτὸν ἀμφὶ τὰ στρατεύματα δαπανᾶν· ὥστε οὐδὲν ἤχθετο αὐτῶν πολεμούντων· καὶ γὰρ ὁ Κῦρος ἀπέπεμπε τοὺς γιγνομένους δασμοὺς βασιλεῖ ἐκ τῶν πόλεων, ὧν ὁ Τισσαφέρνης [10] ἐτύγχανεν ἔχων.

Ἄλλο δὲ στράτευμα συνελέγετο αὐτῷ, ἐν Χερρονήσῳ τῆς καταλιπέρας Ἀβύδου, [11] τόνδε τὸν τρόπον·---Κλέαρχος ἦν Λακεδαιμόνιος, φυγάς· τούτῳ συγγενόμενος ὁ Κῦρος, ἠγάσθη τε αὐτὸν, καὶ δίδωσιν αὐτῷ [12] μυρίους δαρεικούς. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ χρυσίον, στράτευμα συνέλεξεν ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων, καὶ ἐπολέμει, ἐκ Χερρονήσου ὁρμώμενος, τοῖς Θραξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλησπόντου οἰκοῦσι,

κῆσι, καὶ ωφέλει τὲς Ἕλληνας· ὥσε κὴ χρήματα συνεβάλοντο αὐτῷ, εἰς τὴν τροφὴν τῶν στρατιωτῶν, αἱ Ἑλλησποντιακαὶ πόλεις ἐκῆσαι. [1] Τῆτο δ' αὖ ἕτω τρεφόμενον ἐλάνθανεν αὐτῷ τὸ στράτευμα. Ἀρίσιππος δὲ ὁ Θετταλὸς ἐτύγχανε ξένος ὢν αὐτῷ, καὶ πιεζόμενος ὑπὸ τῶν οἴκοι ἀντισασιωτῶν, ἔρχεται πρὸς τὸν Κῦρον, καὶ αἰτεῖται αὐτὸν εἰς δισχιλίες ξένες, καὶ τριῶν μηνῶν μισθὸν, [2] ὡς ἕτω περιγονόμενος ἂν τῶν ἀντισασιωτῶν. Ὁ δὲ Κῦρος δίδωσιν αὐτῷ εἰς τετρακισχιλίες, καὶ ἓξ μηνῶν μισθόν· καὶ δεῖται αὐτὲ [3] μὴ πρόσθεν καταλῦσαι πρὸς τὲς ἀντισασιώτας, πρὶν ἂν αὐτῷ συμβελεύσηται. Οὕτω δὲ αὖ τὸ ἐν Θετταλίᾳ [4] ἐλάνθανεν αὐτῷ τρεφόμενον στράτευμα. Πρόξενον δὲ τὸν Βοιώτιον, φίλον ὄντα αὐτῷ, ἐκέλευσε, λαβόντα ἄνδρας ὁτιπλείστες, παραγενέσθαι ὡς ἐπὶ Πισίδας βελόμενος στρατεύεσθαι, ὡς πράγματα παρεχόντων Πισιδῶν τῇ ἑαυτὲ χώρᾳ. Σοφαίνετον δὲ τὸν Στυμφάλιον, καὶ Σωκράτην τὸν Ἀχαιὸν, ξένες ὄντας καὶ τέτες, ἐκέλευσεν ἄνδρας λαβόντας ἐλθεῖν ὁτιπλείστες, ὡς πολεμήσων Τισσαφέρνῃ σὺν τοῖς φυγάσι τῶν Μιλησίων. Καὶ ἐποίεν ἕτως ἕτοι.

Ἐπεὶ δ' ἐδόκει αὐτῷ ἤδη [5] πορεύεσθαι ἄνω, τὴν μὲν πρόφασιν ἐποιεῖτο, ὡς Πισίδας βελόμενος ἐκβαλεῖν παντάπασιν ἐκ τῆς χώρας· καὶ ἀθροίζει ὡς ἐπὶ τέτες τό, τε βαρβαρικὸν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐνταῦθα στράτευμα· καὶ παραγγέλλει τῷ τε Κλεάρχῳ, λαβόντι, ἥκειν, ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα· καὶ τῷ Ἀριστίππῳ, [6] συναλλαγέντι πρὸς τὲς οἴκοι, ἀποπέμψαι πρὸς ἑαυτὸν ὃ εἶχε στράτευμα· καὶ Ξενίᾳ τῷ Ἀρκάδι, ὃς αὐτῷ προειστήκει τῶ ἐν ταῖς πόλεσι [7] ξενικῶ, ἥκειν παρήγγειλε, λαβόντα τὲς ἄνδρας, πλὴν ὁπόσοι ἱκανοὶ εἶησαν τὰς ἀκροπόλεις φυλάττειν. Ἐκάλεσε δὲ καὶ τὲς Μίλητον πολιορκῆντας, κὴ τὲς φυγάδας ἐκέλευσε σὺν αὐτῷ στρατεύεσθαι· ὑποσχόμενος

μενος αὐτοῖς, εἰ καλῶς [1]καταπράξειεν ἐφ' οἷς ἐστρατεύετο, μὴ πρόσθεν παύσασθαι, πρὶν αὐτὸς κατάγοι οἴκαδε. Οἱ δὲ ἡδέως ἐπείθοντο· (ἐπίστευον γὰρ αὐτῷ·) καὶ λαβόντες τὰ ὅπλα, προσήεσαν εἰς Σάρδεις. Ξενίας μὲν δὴ, τοὺς ἐκ τῶν πόλεων λαβὼν, παρεγίνετο εἰς Σάρδεις, ὁπλίτας εἰς τετρακισχιλίους· Πρόξενος δὲ παρῆν ἔχων ὁπλίτας μὲν εἰς πεντακοσίους καὶ χιλίους, γυμνήτας δὲ πεντακοσίους· Σοφαίνετος δὲ ὁ Στυμφάλιος, ὁπλίτας ἔχων χιλίους· Σωκράτης δὲ ὁ Αχαιὸς, ὁπλίτας ἔχων ὡς πεντακοσίους· Πασίων δὲ ὁ Μεγαρεὺς, εἰς ἑπτακοσίους ἔχων ἄνδρας, παρεγένετο· ἦν δὲ καὶ ἕτος καὶ ὁ Σωκράτης [2]τῶν ἀμφὶ Μίλητον στρατευομένων. Οὗτοι μὲν εἰς Σάρδεις αὐτῷ ἀφίκοντο. Τισσαφέρνης δὲ καταγνοὺς ταῦτα, καὶ μείζονα ἡγησάμενος εἶναι, ἢ ὡς ἐπὶ Πισίδας, τὴν παρασκευὴν, πορεύεται [3]ὡς βασιλέα [4]ἢ ἐδύνατο τάχιστα, ἱππέας ἔχων ὡς πεντακοσίους. Καὶ βασιλεὺς μὲν δὴ ἐπεὶ ἤκουσε παρὰ Τισσαφέρνους τὸν Κύρου στόλον, ἀντιπαρεσκευάζετο.

Κῦρος δὲ ἔχων ἧς εἶπον, ὡρμᾶτο ἀπὸ Σάρδεων· καὶ [5]ἐξελαύνει διὰ τῆς Λυδίας, [6]σταθμὸς τρεῖς [7]παρασάγγας ἕκοσι καὶ δύο, ἐπὶ τὸν Μαίανδρον ποταμόν. Τοῦτο τὸ εὖρος δύο [8]πλέθρα· γέφυρα δὲ ἐπῆν ἐζευγμένη πλοίοις ἑπτά. Τοῦτον διαβὰς, ἐξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας ὀκτὼ, εἰς Κολοσσὰς, πόλιν οἰκουμένην, εὐδαιμονα καὶ μεγάλην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτά· καὶ ἦκε Μένων ὁ Θετταλὸς, ἔχων ὁπλίτας χιλίους, καὶ [9]πελταστὰς πεντακοσίους, Δόλοπας καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ολυνθίους. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας ἕκοσιν, εἰς Κελαινὰς, τῆς Φρυγίας πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα Κύρῳ βασίλεια ἦν, καὶ παράδεισος μέγας ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἃ ἐκεῖνος ἐθήρευεν ἀπὸ ἵππου, ὁπότε γυμνάσαι

πᾶσαι βέλοιτο ἑαυτόν τε καὶ τὰς ἵππους. Διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ῥεῖ ὁ Μαίανδρος ποταμός· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσὶν ἐκ τῶν βασιλείων· ῥεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς Κελαινῶν πόλεως. Εστι δὲ καὶ μεγάλου βασιλέως βασίλεια ἐν Κελαιναῖς ἐρυμνὰ, ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ, ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει· ῥεῖ δὲ καὶ οὗτος διὰ τῆς πόλεως, καὶ [1]ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον· τοῦ δὲ Μαρσύου τὸ εὖρος ἕξοδοι καὶ πέντε ποδῶν. Ενταῦθα λέγεται Απόλλων ἐκδεῖραι Μαρσύαν, νικήσας ἐριζοντά οἱ περὶ σοφίας, καὶ τὸ δέρμα κρεμάσαι ἐν τῷ ἄντρῳ ὅθεν αἱ πηγαί· διὰ δὲ τοῦτο ὁ ποταμὸς καλεῖται Μαρσύας. Ενταῦθα Ξέρξης, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ ἀπεχώρει, λέγεται οἰκοδομῆσαι ταῦτά τε τὰ βασιλέα, καὶ τὴν Κελαινῶν ἀκρόπολιν. Ενταῦθα ἔμεινε Κῦρος ἡμέρας τριάκοντα· καὶ ἦκε Κλέαρχος ὁ Δακεδαιμόνιος, φυγὰς, ἔχων ὁπλίτας χιλίους, καὶ πελταστὰς Θρᾷκας ὀκτακοσίους, καὶ τοξότας Κρῆτας διακοσίους. Ἅμα δὲ καὶ Σωσίας παρῆν ὁ Συρακόσιος, ἔχων ὁπλίτας χιλίους· καὶ Σοφαίνετος ὁ Αρκὰς, ἔχων ὁπλίτας χιλίους· Ενταῦθα Κῦρος ἐξέτασιν καὶ ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐποίησεν ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐγένοντο οἱ σύμπαντες, ὁπλῖται μὲν μύριοι καὶ χίλιοι, πελτασταὶ δὲ ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους.

Εντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δέκα, εἰς Πέλτας, πόλιν οἰκουμένην. Ενταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· ἐν αἷς Ξενίας ὁ Αρκὰς [2]τὰ Δύκαια ἔθυσε, καὶ γῶνα ἔθηκε· τὰ δὲ ἆθλα ἦσαν, [3]σλεγίδες χρυσαῖ· ἐώρα δὲ τὸν ἀγῶνα καὶ Κῦρος. Εντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δώδεκα, εἰς Κεραμῶν ἀγο- [4]πόλιν οἰκουμένην, ἰσχάτην ἐν τῇ Μυσίᾳ χώρᾳ. εὖθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας τριά- α, εἰς Καΰστρου πεδίον πόλιν οἰκουμένην. Ενταῦθα

ἔμεινεν ἡμέρας πέντε· καὶ τοῖς στρατιώταις ὠφείλετο μισθὸς, πλέον ἢ τριῶν μηνῶν· καὶ πολλάκις ἰόντες ἐπὶ τὰς θύρας ἀπῆτουν. [1]Ὁ δὲ ἐλπίδας λέγων διῆγε· καὶ δῆλος ἦν ἀνιώμενος· [2]ἐ γαρ ἦν πρὸς τῷ Κύρῳ τρόπῳ, ἔχοντα μὴ ἀποδιδόναι. Ἐνταῦθα ἀφικνεῖται Ἐπύαξα, ἡ Συεννέσιος γυνὴ τοῦ Κιλίκων βασιλέως, παρὰ Κῦρον· καὶ ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι χρήματα πολλά. Τῇ οὖν στρατιᾷ τότε ἀπέδωκε Κῦρος μισθὸν τεττάρων μηνῶν. Εἶχε δὲ ἡ Κίλισσα καὶ φύλακας περὶ αὐτὴν Κίλικας καὶ Ἀσπενδίους· ἐλέγετο δὲ Κῦρον καὶ συγγίνεσθαι τῇ Κιλίσσῃ.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγας δέκα, εἰς Θύμβριον, πολιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθα ἦν παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνη ἡ Μίδου καλουμένη, τοῦ Φρυγῶν βασιλέως· ἐφ' ᾗ λέγεται Μίδας τὸν Σάτυρον θηρεῦσαι, οἴνῳ κεράσας αὐτήν. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγας δέκα, εἰς Τυριαῖον, πόλιν οἰκουμένην· ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. Καὶ λέγεται δεηθῆναι ἡ Κίλισσα Κύρου ἐπιδεῖξαι τὸ στράτευμα ἑαυτῇ· βουλόμενος δὲ ἐπιδεῖξαι, ἐξέτασιν ποιεῖται ἐν τῷ πεδίῳ, τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων. [3]Ἐκέλευσε δὲ τοὺς Ἕλληνας, ὡς νόμος αὐτοῖς, εἰς μάχην οὕτω ταχθῆναι καὶ στῆναι, συντάξαι δὲ ἕκαστον τοὺς ἑαυτοῦ. Ἐτάχθησαν δὲ [4]ἐπὶ τεττάρων· εἶχε δὲ τὸ μὲν δεξιὸν Μένων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· τὸ δ' εὐώνυμον, Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου· τὸ δὲ μέσον, οἱ ἄλλοι στρατηγοί. Ἐθεώρει οὖν ὁ Κῦρος πρῶτον μὲν τοὺς βαρβάρους, (οἱ δὲ παρήλαυνον τεταγμένοι κατ' ἴλας καὶ κατὰ τάξεις,) εἶτα δὲ τοὺς Ἕλληνας, παρελαύνων ἐφ' ἅρματος, καὶ ἡ Κίλισσα [5]ἐφ' ἁρμαμάξης. Εἶχον δὲ πάντες κράνη χαλκᾶ, καὶ χιτῶνας φοινικοῦς, καὶ κνημίδας, καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαθαρμένας. [6]Ἐπεὶ δὲ πάντας παρήλασε, στήσας τὸ ἅρμα πρὸ τῆς φάλαγγος μέσης, πέμψας

πέμψας Πίγρητα, τὸν ἑρμηνέα, παρὰ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐκέλευσε προβαλέσθαι τὰ ὅπλα, καὶ ἐπιχωρῆσαι ὅλην τὴν φάλαγγα. Οἱ δὲ ταῦτα προεῖπον τοῖς στρατιώταις· καὶ ἐπεὶ ἐσάλπιγξε, προβαλλόμενοι τὰ ὅπλα ἐπῆσαν. [1]Ἐκ δὲ τούτου, θᾶττον προϊόντων σὺν κραυγῇ, [2]ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου δρόμος ἐγένετο τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὰς σκηνάς. Τῶν δὲ βαρβάρων φόβος πολλοῖς τε καὶ ἄλλοις, καὶ ἡ τε Κίλισσα ἔφυγεν ἐκ τῆς ἁρμαμάξης· καὶ [3]οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, καταλιπόντες τὰ ὤνια, ἔφευγον· οἱ δ' Ἕλληνες σὺν γέλωτι ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἦλθον. Ἡ δὲ Κίλισσα ἰδοῦσα τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν τάξιν τοῦ στρατεύματος, ἐθαύμαζε. Κῦρος δὲ ἤσθη, τὸν ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς βαρβάρους φόβον ἰδών.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας εἴκοσιν, εἰς Ἰκόνιον, τῆς Φρυγίας πόλιν ἐσχάτην. Ἐνταῦθα ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Λυκαονίας, σταθμοὺς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα. Ταύτην τὴν χώραν ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς Ἕλλησιν, ὡς πολεμίαν οὖσαν· Ἐντεῦθεν ὁ Κῦρος τὴν Κίλισσαν εἰς Κιλικίαν ἀποπέμπει, τὴν ταχίστην ὁδόν· καὶ συνέπεμψεν αὐτῇ στρατιώτας, οὓς Μένων εἶχε, καὶ αὐτὸν Μένωνα τὸν Θεσσαλόν. Κῦρος δὲ, μετὰ τῶν ἄλλων, ἐξελαύνει διὰ Καππαδοκίας, σταθμοὺς τέσσαρας, παρασάγγας εἴκοσι καὶ πέντε, πρὸς Δάναν, πόλιν οἰκεμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς· ἐν αἷς Κῦρος ἀπέκτεινεν ἄνδρα Πέρσην, Μεγαφέρνην, [4]φοινικιστὴν βασιλέως, καὶ [5]ἕτερόν τινα τῶν ὑπάρχων δυνάστην, αἰτιασάμενος ἐπιβουλεύειν αὐτῷ. Ἐντεῦθεν ἐπειρῶντο [6]ἐσβάλλειν εἰς τὴν Κιλικίαν· ἡ δὲ ἐσβολὴ ἦν ὁδὸς ἁμαξιτὸς, ὀρθία ἰσχυρῶς, καὶ ἀμήχανος εἰσελθεῖν στρατεύματι, εἴ τις ἐκώλυεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ Συέννε-

σιν

ειν ἐναι ἐπὶ τῶν ἄκρων, φυλάττοντα τὴν εἰσβολήν, δι' ὃ ἐμεινεν ἡμέραν ἐν τῷ πεδίῳ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἧκεν ἄγγελος λέγων, ὅτι λελοιπὼς εἴη Συέννεσις τὰ ἄκρα, [1] ἐπεὶ ἤσθετο τό, τε Μένωνος στράτευμα ὅτι ἐν Κιλικίᾳ εἴη εἴσω τῶν ὀρέων, καὶ ὅτι τριήρεις ἤκυε περιπλεύσας ἀπὸ Ιωνίας εἰς Κιλικίαν Ταμὼν ἔχοντα, τὰς Λακεδαιμονίων καὶ αὐτοῦ Κύρου. Κῦρος δὲ ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὄρη, οὐδενὸς κωλύοντος, καὶ εἷλε τὰς σκηνὰς, οὗ ἐφύλαττον οἱ Κίλικες. Εντεῦθεν δὲ κατέβαινεν εἰς πεδίον μέγα, καλὸν καὶ ἐπίῤῥυτον, καὶ δένδρων παντοδαπῶν ἔμπλεων, καὶ ἀμπέλων· πολὺ δὲ καὶ [2] σήσαμον καὶ μελίνην καὶ κέγχρον καὶ πυροὺς καὶ κριθὰς φέρει. Ορος δ' αὐτὸ περιέχει ὀχυρὸν, καὶ ὑψηλὸν πάντη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.

Καταβὰς δὲ διὰ τούτου τοῦ πεδίου, ἤλασε σταθμοὺς τέσσαρας, παρασάγγας πέντε καὶ εἴκοσιν εἰς Ταρσοὺς πόλιν τῆς Κιλικίας μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ενταῦθα ἦσαν τὰ Συεννέσιος βασίλεια, τοῦ Κιλίκων βασιλέως· διὰ μέσης δὲ τῆς πόλεως ῥεῖ ποταμὸς, Κύδνος ὄνομα, εὖρος δύο πλέθρων. Ταύτην τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοικοῦντες, μετὰ Συεννέσιος, εἰς χωρίον ὀχυρὸν ἐπὶ τὰ ὄρη· πλὴν οἱ τὰ καπηλεῖα ἔχοντες· ἔμειναν δὲ καὶ οἱ παρὰ τὴν θάλατταν οἰκοῦντες ἐν Σόλοις καὶ ἐν Ισσοῖς. Επύαξα δὲ, ἡ Συεννέσιος γυνὴ, προτέρα Κύρου πέντε ἡμέρας, εἰς Ταρσοὺς ἀφίκετο· ἐν δὲ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ὀρῶν τῶν εἰς τὸ πεδίον, δύο λόχοι τοῦ Μένωνος στρατεύματος ἀπώλοντο· οἱ μὲν ἔφασαν ἁρπάζοντάς τι κατακοπῆναι ὑπὸ τῶν Κιλίκων· οἱ δὲ, ὑπολειφθέντας, καὶ οὐ δυναμένους εὑρεῖν τὸ ἄλλο στράτευμα, οὐδὲ τὰς ὁδοὺς, εἶτα πλανωμένους ἀπολέσθαι· ἦσαν δὲ οὗτοι ἑκατὸν ὁπλῖται. Οἱ δ' ἄλλοι, ἐπειδὴ ἧκον, τήν τε πόλιν τοὺς Ταρσοὺς διήρπασαν, διὰ τὸν

ὄλεθρον

ἄλεθρον τῶν συστρατιωτῶν ὀργιζόμενοι, καὶ τὰ βασιλεια τὰ ἐν αὐτῇ. Κῦρος δὲ, ἐπεὶ εἰσήλασεν εἰς τὴν πόλιν, μετεπέμπετο Συέννεσιν πρὸς ἑαυτόν· ὁ δὲ ἔτε πρότερον ὑδενί πω πρέττονι ἑαυτῦ εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ἔφη, ἔτε τοτε Κύρῳ ἰέναι ἤθελε, πρὶν ἡ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε, καὶ πίστεις ἔλαβε. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπεὶ συνεγένοντο ἀλλήλοις, Συέννεσις μὲν Κύρῳ ἔδωκε χρῆματα πολλὰ εἰς τὴν στρατιὰν, Κῦρος δ' ἐκείνῳ δῶρα, ἃ νομίζεται παρὰ βασιλεῦσι τίμια, ἵππον χρυσοχάλινον, καὶ σρεπτὸν χρυσῦν, καὶ ψέλλια, καὶ ἀκινάκην χρυσῦν, καὶ σολὴν Περσικὴν,---[1] καὶ τὴν χώραν μηκέτι ἁρπάζεσθαι· τὰ δὲ ἡρπασμένα ἀνδράποδα, ἤν πυ ἐντυγχάνωσιν, ἀπολαμβάνειν.

Ενταῦθ' ἔμεινε Κῦρος καὶ ἡ στρατιὰ ἡμέρας ἔκοσιν· οἱ γαρ σρατιῶται [2] ἐκ ἔφασαν ἰέναι τῇ πρόσω· ὑπώπτευον γαρ ἤδη ἐπὶ βασιλέα ἰέναι, μισθωθῆναι δὲ ἐκ ἐπὶ τύτῳ ἔφασαν. Πρῶτος δὲ Κλέαρχος τὲς αὐτῦ στρατιώτας [3] ἐδιάζετο ἰέναι· οἱ δὲ αὐτόν τε ἔβαλλον, καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκείνῦ, ἐπεὶ ἤρξατο προϊέναι. Κλέαρχος δὲ τότε μὲν μικρὸν ἐξέφυγε τῇ μὴ καταπετρωθῆναι· ὕστερον δὲ, ἐπεὶ ἔγνω ὅτι ἐ δυνήσεται διάσασθαι, συνήγαγεν ἐκκλησίαν τῶν αὐτῦ στρατιωτῶν· καὶ πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἑστώς· (οἱ δὲ ὁρῶντες ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώπων·)---ἔτα ἔλεξε τοιάδε·

" Ανδρες στρατιῶται, μὴ θαυμάζετε, ὅτι [4] χαλεπῶς " φέρω τοῖς παρῦσι πράγμασιν. Εμοὶ γαρ Κῦρος ξένος " ἐγενέτο, καὶ με φεύγοντα ἐκ τῆς πατρίδος, τά τε " ἄλλα ἐτίμησε, καὶ μυρίους ἔδωκε δαρεικύς· ὓς ἐγὼ " λαβὼν, ἐκ εἰς τὸ ἴδιον κατεθέμην ἐμοὶ, [5] ἀλλ' ἐδὲ " καθηδυπάθησα, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς ἐδαπάνων. Καὶ πρῶ- " τον μὲν πρὸς τὲς Θρᾷκας ἐπολέμησα, καὶ ὑπὲρ τῆς " Ἑλλάδος ἐτιμωρέμην μεθ' ὑμῶν, ἐκ τῆς Χερρονήσυ

" αὐτὲς

" αὐτὲς ἐξελαύνων, [1] βελομένες ἀφαιρεῖσθαι τὲς ἐνοι-
" κῦντας Ἕλληνας τὴν γῆν. Ἐπειδὴ δὲ Κῦρος ἐκάλει,
" λαβὼν ὑμᾶς ἐπορευόμην, ἵνα, ἔ τι δέοιτο, [2] ὠφελοίην
" αὐτὸν, ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνε. Ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς
" ἐ βέλεσθε συμπορεύεσθαι, ἀνάγκη δέ μοι ἦ, ὑμᾶς
" προδόντα, τῇ Κύρε φιλίᾳ χρῆσθαι, ἢ, πρὸς ἐκεῖνον
" ψευσάμενον, μεθ' ὑμῶν εἶναι.---εἰ μὲν δὴ δίκαια ποι-
" ήσω, ἐκ οἶδα, αἱρήσομαι δ' ἂν ὑμᾶς, καὶ σὺν ὑμῖν,
" ὅ, τι ἂν δέῃ, πάσομαι. Καὶ ἔστοι ἐρεῖ ἀδὲς, ὡς
" ἐγὼ Ἕλληνας ἀγαγὼν ἐς τὲς βαρβάρες, προδὲς
" τὲς Ἕλληνας, τὴν τῶν βαρβάρων φιλίαν εἱλόμην.
" Αλλὰ ἐπεὶ ὑμεῖς ἐμοὶ ἐκ ἐθέλετε πάθεσθαι, ἀδὲ
" ἕπεσθαι, ἐγὼ σὺν ὑμῖν ἕψομαι, καὶ ὅ, τι ἂν δέῃ πάσο-
" μαι. [3] Νομίζω γὰρ ὑμᾶς ἐμοὶ εἶναι πατρίδα, καὶ φί-
" λες, καὶ συμμάχες, καὶ σὺν ὑμῖν μὲν ἂν εἶναι τίμιος,
" ὅπε ἐὰν ὦ· ὑμῶν δ' ἐρημωθεὶς, ἐκ ἂν ἱκανὸς εἶναι οἷ-
" μαι, ἔτ' ἂν φίλον ὠφελῆσαι, ἔτ' ἂν ἐχθρὸν ἀλεξῆ-
" σασθαι. Ὡς ἐμοῦ ἓν ἰόντος ὅπη ἂν καὶ ὑμεῖς, ἕτω τὴν
" γνώμην ἔχετε." Ταῦτα ἔφεν· οἱ δὲ στρατιῶται οἵ τε
αὐτῦ ἐκείνε, καὶ οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἀκέσανλες, ὅτι ἐ φαίη
παρὰ βασιλέα πορεύεσθαι, ἐπῄνεσαν· παρὰ δὲ Ξενίε καὶ
Πασίωνος πλέες ἢ δισχίλιοι, λαβόντες τὰ ὅπλα καὶ τὰ
σκευοφόρα, ἐστρατοπεδεύσανλο παρὰ Κλεάρχῳ.

[4] Κῦρος δὲ τέτοις ἀπορῶν τε καὶ λυπέμενος, μετεπέμ-
πετο τὸν Κλέαρχον· ὁ δ' ἰέναι μὲν ἐκ ἤθελε, λάθρα δὲ
τῶν στρατιωτῶν πέμπων αὐτῷ ἄγγελον, ἔλεγε θαῤῥεῖν,
[5] ὡς καταστησομένων τέτων ἐς τὸ δέον· μεταπέμπεσθαι
δ' ἐκέλευεν αὐτὸν· αὐτὸς δὲ ἐκ ἔφη ἰέναι. Μετὰ δὲ
ταῦτα συναγαγῶν τὲς αὐτῦ στρατιώτας,---καὶ τὲς προσ-
ελθόντας αὐτῷ, καὶ τῶν ἄλλων τὸν βελόμενον,---ἔλεξε
τοιάδε.

" Ανδρες στρατιῶται, τὰ μὲν δὴ Κύρε, δηλονότι, ἕτως

" ἔχει

" ἔχει πρὸς ἡμᾶς, ὥσπερ τὰ ἡμέτερα πρὸς ἐκεῖνον· ὅτε
" γὰρ ἡμεῖς ἔτι ἐκείνῳ στρατιῶται, (ἐπεί γε ἐ συνεπόμεθα
" αὐτῷ,) ὅτε ἐκεῖνος ἡμῖν ἔτι μισθοδότης· Ὅτι μέντοι
" ἀδικεῖσθαι νομίζει ὑφ' ἡμῶν, οἶδα· ὥστε καὶ μεταπεμ-
" πομένῳ αὐτῷ, ἢν ἐθέλω ἐλθεῖν, [1] τὸ μὲν μέγιστον, αἰσ-
" χυνόμενος, ὅτι σύνοιδα ἐμαυτῷ πάντα ἐψευσμένος
" αὐτόν· ἔπειτα δὲ καὶ δεδιὼς, μὴ λαβών με, [2] δίκην
" ἐπιθῇ ὧν νομίζει ὑπ' ἐμοῦ ἠδικῆσθαι. Ἐμοὶ ἔν δοκεῖ
" ἐκ ὥρα εἶναι ἡμῖν καθεύδειν, ἐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν αὐ-
" τῶν, ἀλλὰ βουλεύεσθαι ὅ, τι χρὴ ποιεῖν ἐκ τούτων.
" Καὶ ἅτε μένομεν αὐτοῦ, σκεπτέον μοι δοκεῖ εἶναι,
" ὅπως ἀσφαλέστατα μένωμεν· ἅτε δὴ δοκεῖ ἀπιέναι,
" ὅπως ἀσφαλέστατα ἀπίωμεν, καὶ ὅπως τὰ ἐπιτήδεια
" ἕξομεν· ἄνευ γὰρ τούτων, οὔτε στρατηγοῦ οὔτε ἰδιώτου ὄφε-
" λος ἐδέν· Ὁ δὲ ἀνὴρ πολλοῦ μὲν ἄξιος φίλος, ᾧ ἂν
" φίλος ᾖ· χαλεπώτατος δ' ἐχθρὸς, ᾧ ἂν πολέμιος ᾖ.
" Ἔτι δὲ δύναμιν ἔχει καὶ πεζὴν καὶ ἱππικὴν καὶ ναυτικὴν,
" ἣν πάντες ὁμοίως ὁρῶμέν τε καὶ ἐπιστάμεθα· καὶ γὰ ἐδὲ
" πόρρω δοκοῦμέν μοι αὐτοῦ καθέζεσθαι· ὥστε ὥρα λέ-
" γειν ὅ, τι τις γιγνώσκει ἄριστον εἶναι." Ταῦτ' εἰπὼν,
ἐπαύσατο.

Ἐκ δὲ τούτου ἀνίσταντο, οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτομάτου λέξον-
τες ἃ ἐγίγνωσκον· οἱ δὲ, καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐκκέλευστοι, ἐπι-
δεικνύντες [3] οἵα ἔη ἀπορία, ἄνευ τῆς Κύρου γνώμης, καὶ
μένειν καὶ ἀπιέναι. Εἷς δὲ δὴ ἔφη, προσποιούμενος σπεύ-
δειν ὡς τάχιστα πορεύεσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, στρατηγοὺς
μὲν ἑλέσθαι ἄλλους ὡς τάχιστα, εἰ μὴ βούλεται Κλέαρ-
χος ἀπάγειν· τὰ δ' ἐπιτήδεια ἀγοράζεσθαι, (ἡ δ' ἀγο-
ρὰ ἦν ἐν τῷ βαρβαρικῷ στρατεύματι,) καὶ [4] συσκευ-
άζεσθαι· ἐλθόντας δὲ Κῦρον αἰτεῖν πλοῖα ὡς ἀποπλέοιεν·
ἐὰν δὲ μὴ διδῷ ταῦτα, ἡγεμόνα αἰτεῖν Κῦρον, ὅστις, ὡς
διὰ φιλίας τῆς χώρας, ἀπάξει· ἐὰν δὲ μηδὲ ἡγεμόνα
διδῷ,

διδῷ, συνλάττεσθαι [1] τὴν ταχίστην· πέμψαι δὲ καὶ προκαταληψομένους τὰ ἄκρα, ὅπως [2] μὴ φθάσωσι μήτε ὁ Κῦρος μήτε οἱ Κίλικες καταλαβόντες· ὧν πολλὰς καὶ πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἠρτακότες. Οὗτος μὲν δὴ τοιαῦτα εἶπε· μετὰ δὲ τοῦτον Κλέαρχος εἶπε τοσοῦτον.

[3] Ὡς μὲν στρατηγήσοντα ἐμὲ ταύτην τὴν στρατηγίαν, μηδεὶς ὑμῶν λεγέτω· (πολλὰ γὰρ ἐνορῶ, δι' ἃ ἐμοὶ τοῦτο ἐποιητέον·) [4] ὡς δὲ---τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἕλησθε, πάσομαι ἢ δυνατὸν μάλιστα· ἵνα εἰδῆτε, ὅτι καὶ ἄρχεσθαι ἐπίσαμαι, ὡς τις καὶ ἄλλος μάλιστα ἀνθρώπων. Μετὰ δὲ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη, ἐπιδεικνὺς μὲν τὴν εὐήθειαν τοῦ τὰ πλοῖα αἰτεῖν κελεύοντος, ὥστερ πάλιν στόλον Κύρου μὴ ποιουμένου· ἐπιδεικνὺς δὲ ὡς εὔηθες εἴη, ἡγεμόνα αἰτεῖν παρὰ τούτου, [5] ᾧ λυμαινόμεθα τὴν πρᾶξιν. Εἰ δέ τι καὶ τῷ ἡγεμόνι πιστεύσομεν, ᾧ ἂν Κῦρος δῷ, τί κωλύει καὶ τὰ ἄκρα ἡμῖν κελεύειν Κῦρον προκαταλαμβάνειν; Ἐγὼ γὰρ [6] ὀκνοίην μὲν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη, μὴ ἡμᾶς αὐταῖς ταῖς τριήρεσι καταδύσῃ· φοβοίμην δ' ἂν τῷ ἡγεμόνι, ᾧ ἂν δοίη, ἕπεσθαι, μὴ ἡμᾶς ἀγάγοι, ὅθεν ἐκ οἷόν τε ἔσται ἐξελθεῖν· βουλοίμην δ' ἄν, ἄκοντος ἀπιὼν Κύρου, λαθὼν αὐτὸν ἀπελθεῖν· ὃ δὲ δυνατόν ἐστιν.---Αλλ' ἴσως φημὶ ταῦτα μὲν φλυαρίας εἶναι· δοκεῖ δέ μοι, ἄνδρας ἐλθόντας πρὸς Κῦρον, οἵτινες ἐπιτήδειοι, σὺν Κλεάρχῳ, ἐρωτᾶν ἐκεῖνον, τί βούλεται ἡμῖν χρήσασθαι· κἂν μὲν ᾖ ἡ πρᾶξις παραπλησία οἵαπερ καὶ πρότερον ἐχρῆτο τοῖς ξένοις, ἕπεσθαι κἀμᾶς, καὶ μὴ κακίους εἶναι τῶν πρόσθεν τούτῳ συναναβάντων· ἐὰν δὲ μείζων ἡ πρᾶξις τῆς πρόσθεν φαίνηται, κἀ ἐπικινδυνοτέρα καὶ ἐπικινδυνωτέρα, ἄξιον ἢ πέσαντα ἡμᾶς ἄγειν, ἢ πεισθέντα [6] πρὸς φιλίαν ἀφιέναι· οὕτω γὰρ κἀ ἑπόμενοι ἂν φίλοι αὐτῷ κἀ πρόθυμοι ἑποίμεθα, κἀ ἀπιόντες, ἀσφαλῶς ἂν ἀπίοιμεν·---ὅ, τι δ' ἂν

πρὸς

πρὸς ταῦτα λέγῃ, ἀπαγγεῖλαι δεῦρο· ἡμᾶς δ' ἀκούσαντας πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι. Ἐδοξε δὲ ταῦτα.

Καὶ ἄνδρας ἑλόμενοι σὺν Κλεάρχῳ πέμπουσιν, οἱ ἠρώτων Κῦρον τὰ δόξαντα τῇ στρατιᾷ. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο ὅτι ἀκούοι Ἀβροκόμαν, ἐχθρὸν ἄνδρα, ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ εἶναι, ἀπέχοντα δώδεκα σταθμούς· πρὸς τοῦτον οὖν ἔφη βούλεσθαι ἐλθεῖν· κἂν μὲν ᾖ ἐκεῖ, τὴν δίκην ἔφη χρῆναι ἐπιθεῖναι αὐτῷ· ἢν δὲ φεύγῃ, ἡμεῖς ἐκεῖ πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ αἱρετοὶ, ἀναγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία μὲν ἦν, [1] ὅτι ἄγει πρὸς βασιλέα, ὅμως δὲ ἐδόκει ἕπεσθαι. [2] Προσαιτοῦσι δὲ μισθὸν ὁ Κῦρος ὑπισχνεῖται [3] ἡμιόλιον πᾶσι δώσειν οὗ πρότερον ἔφερον,---ἀντὶ δαρεικοῦ, τρία ἡμιδαρεικὰ, [4] τοῦ μηνὸς, τῷ στρατιώτῃ· ὅτι δ' ἐπὶ βασιλέα ἄγοι, οὐδ' ἐνταῦθ' ἦπειν οὐδείς,---ἔν γε τῷ φανερῷ.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δέκα, ἐπὶ τὸν Σάρον ποταμὸν, οὗ ἦν τὸ εὖρος τρία πλέθρα. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας πέντε, ἐπὶ τὸν Πύραμον ποταμὸν, οὗ τὸ εὖρος στάδιον. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας πεντεκαίδεκα, εἰς Ἰσσοὺς, τῆς Κιλικίας ἐσχάτην πόλιν, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, οἰκεμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς· καὶ Κύρῳ παρῆσαν ἐκ Πελοποννήσου νῆες τριάκοντα καὶ πέντε, ᾗ ἐπὶ ταύταις ναύαρχος Πυθαγόρας Λακεδαιμόνιος. Ἡγεῖτο δ' αὐτῶν Ταμὼς Αἰγύπτιος ἐξ Ἐφέσου, ἔχων ναῦς ἑτέρας Κύρου πέντε καὶ ἕκοσιν· αἷς ἐπολιόρκει Μίλητον, ὅτι Τισσαφέρνῃ φίλη ἦν, καὶ συνεπολέμει Κύρῳ πρὸς αὐτόν. Παρῆν δὲ καὶ Χειρίσοφος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐπὶ τῶν νεῶν, μετάπεμπτος ὑπὸ Κύρου, ἑπτακοσίους ἔχων ὁπλίτας, ὧν ἐστρατήγει παρὰ Κύρῳ. Αἱ δὲ νῆες ὥρμουν παρὰ τὴν Κύρου σκηνήν. Ἐν-

ταῦθα καὶ οἱ παρ' Αβροκόμα μισθοφόροι Ἕλληνες [1] ἀποστάντες ἦλθον παρὰ Κύρον, τετρακόσιοι ὁπλῖται, καὶ συνεστρατεύοντο ἐπὶ βασιλέα.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας πέντε, ἐπὶ πύλας τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Συρίας. Ἦσαν δὲ ταῦτα δύο τείχη· καὶ τὸ μὲν ἔσωθεν, πρὸ τῆς Κιλικίας, Συέννεσις εἶχε καὶ Κιλίκων φυλακή· τὸ δ' ἔξω, τὸ πρὸ τῆς Συρίας, βασιλέως ἐλέγετο φυλακὴ φυλάττειν. Διὰ μέσου δὲ τούτων ῥεῖ ποταμὸς, Κέρσος ὄνομα, εὖρος πλέθρου. Ἅπαν δὲ τὸ μέσον τῶν τειχῶν, ἦσαν σάδιοι τρεῖς· καὶ παρελθεῖν ἐπ' ἦν βία· ἦν γὰρ ἡ πάροδος στενὴ, καὶ τὰ τείχη εἰς τὴν θάλατταν καθήκοντα, ὑπερθεν δὲ ἦσαν [2] πέτραι ἠλίβατοι· ἐπὶ δὲ τοῖς τείχεσιν ἀμφοτέροις [3] ἐφεστήκεσαν πύλαι. Ταύτης ἕνεκα τῆς παρόδου Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὁπλίτας [4] ἀποβιβάσειεν ἔσω καὶ ἔξω τῶν πυλῶν, καὶ βιασάμενοι τοὺς πολεμίους παρέλθοιεν, εἰ φυλάττοιεν ἐπὶ ταῖς Συρίαις πύλαις· ὅπερ ὤετο ποιήσειν τὸν Αβροκόμαν ὁ Κῦρος, ἔχοντα πολὺ στράτευμα. Αβροκόμας δὲ οὐ [5] τοῦτο ἐποιήσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἤκουσε Κύρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα, ἀναστρέψας ἐκ Φοινίκης παρὰ βασιλέα ἀπήλαυνεν, ἔχων, ὡς ἐλέγετο, τριάκοντα μυριάδας στρατιᾶς.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει, διὰ Συρίας, σταθμὸν ἕνα παρασάγγας πέντε, εἰς Μυρίανδρον, πόλιν οἰκεμένην ὑπὸ Φοινίκων, ἐν τῇ θαλάττῃ· ἐμπόριον δ' ἦν τὸ χωρίον, καὶ ὥρμουν αὐτόθι ὁλκάδες πολλαί. Ἐνταῦθ' ἔμειναν ἡμέρας ἑπτά· καὶ Ξενίας ὁ Ἀρκὰς στρατηγὸς, καὶ Παυσίων ὁ Μεγαρεὺς, ἐμβάντες εἰς πλοῖον, καὶ τὰ πλείστα ἄξια ἐνθέμενοι, ἀπέπλευσαν, ὡς μέντοι πλείστοις ἐδόκει, φιλοτιμηθέντες ὅτι τοὺς στρατιώτας αὐτῶν παρὰ Κλέαρχον ἀπελθόντας, ὡς ἀπιόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα πάλιν, καὶ οὐ πρὸς βασιλέα, εἶα Κῦρος τὸν Κλέαρχον ἔχειν.

Ἐπεὶ

Ἐπεὶ δ' οὖν ἦσαν ἀφανεῖς, διῆλθεν ὁ λογος, ὅτι διώκοι αὐτοὺς Κῦρος τριήρεσι· καὶ οἱ μὲν εὔχοντο, ὡς δολίους ὄντας, αὐτὲς ληφθῆναι· [1] οἱ δ' ᾤκλειρον ἐ ἀλώσεσθαι.

Κῦρος δὲ συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς, εἶπεν, "Ἀπολελοίπασιν ἡμᾶς Ξενίας καὶ Πατίων· ἀλλ' εὖ γε μέν-"τοι ἐπιστάσθωσαν, ὅτι [2] ἐδὲ ἀποδεδράκασιν, (οἶδα γὸ "ὅπη οἴχονται,) ἔτε ἀποπεφύγασιν, ἔχω γαρ τριήρεις, "ὥστε ἁλῶναι τὸ ἐκείνων πλοῖον. Ἀλλὰ, μὰ τοὺς θεὺς, "ἐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω· οὐδὲ ἐρᾶ ἐδεὶς ὡς ἐγὼ, ἕως "μὲν ἂν παρῇ τις, χρῶμαι· ἐπειδὰν δὲ ἀπιέναι βού-"λωνται, συλλαβὼν καὶ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ, καὶ τὰ χρή-"ματα ἀποσυλῶ. Ἀλλὰ [3] ἰόντων ἄν, εἰδότες ὅτι κα-"κὶως ἐσὶ περὶ ἡμᾶς, ἢ ἡμᾶς περὶ ἐκείνες. Καὶ τοι "ἔχω γε αὐτῶν καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας, ἐν Τράλλεσι "φρεσμένα· [4] ἀλλ' οὐδὲ τέτων στερήσονται· ἀλλ' ἀπο-"λήψονται, τῆς πρόσθεν ἕνεκα περὶ ἐμὲ ἀρετῆς." Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπεν· οἱ δ' Ἕλληνες, εἴ τις καὶ ἀθυμότερος ἦν πρὸς τὴν ἀνάβασιν, ἀκέσαντες τὴν Κύρε ἀρετὴν, ἥδιον καὶ προθυμότερον συνεπορεύοντο.

Μετὰ δὲ ταῦτα Κῦρος ἐξελαύνει σασμοὺς τέσσαρας, παρασάγγας ἔκοσιν, ἐπὶ τὸν Χάλον ποταμὸν, ὄντα τὸ εὖρος πλέθρε, πλήρη δ' ἰχθύων μεγάλων καὶ πραέων, ἃς οἱ Σύροι θεὰς ἐνόμιζον, καὶ ἀδικεῖν ἐκ ἐῶν, ἐδὲ τὰς περιστερὰς. Αἱ δὲ κῶμαι, ἐν αἷς ἐσκήνεν, Παρυσάτιδος ἦσαν, [5] εἰς ζώνην δεδομέναι. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὲς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα, ἐπὶ τὰς πηγὰς τᾶ Δαράδακος ποταμᾶ, ἃ τὸ εὖρος πλέθρε. Ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Βελέσιος βασίλεια, τᾶ Συρίας ἄρξαντος, καὶ παράδεισος πάνυ μέγας καὶ καλὸς, ἔχων πάντα, ὅσα ὧραι φύεσι· Κῦρος δ' αὐτὸν ἐξέκοψε, καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσεν. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὲς τρεῖς, παρασάγγας

σάγγας πεντεκαίδεκα, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ὅπερ τὸ εὖρος τετράρων σαδίων· καὶ πόλις αὐτόθι ᾠκεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων, Θάψακος ὀνόματι. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας πέντε· καὶ Κῦρος, μεταπέμψάμενος τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν, ὡς Βαβυλῶνα· καὶ κελεύει αὐτοὺς λέγειν ταῦτα τοῖς στρατιώταις, καὶ ἀναπείθειν ἕπεσθαι. Οἱ δὲ ποιήσαντες ἐκκλησίαν, ἀπήγγελλον ταῦτα· οἱ δὲ στρατιῶται ἐχαλέπαινον τοῖς στρατηγοῖς, καὶ ἔφασαν αὐτοὺς πάλαι ταῦτα εἰδότας κρύπτειν· καὶ οὐκ ἔφασαν ἰέναι, ἂν μή τις αὐτοῖς χρήματα διδῷ, ὥσπερ καὶ τοῖς προτέροις μετὰ Κύρου ἀναβᾶσι παρὰ τὸν πατέρα τοῦ Κύρου· καὶ ταῦτα, οὐκ ἐπὶ μάχην ἰόντων, ἀλλὰ καλοῦντος τοῦ πατρὸς Κῦρον. Ταῦτα οἱ στρατηγοὶ ἀπήγγελλον· ὁ δ' ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἑκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς, ἐπὰν εἰς Βαβυλῶνα ἥκωσι, καὶ τὸν μισθὸν ἐντελῆ, μέχρις ἂν καταστήσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς Ἰωνίαν πάλιν. Τὸ μὲν δὴ πολὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔτους ἐπείσθη.---Μένων δὲ, πρὶν δῆλον εἶναι τί ποιήσουσιν οἱ ἄλλοι στρατιῶται, πότερον ἕψονται Κύρῳ, ἢ ὄ, συνέλεξε τὸ αὑτοῦ στράτευμα χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ ἔλεξε τάδε·

" Ἄνδρες, ἐὰν ἐμοὶ πείσθητε, οὔτε κινδυνεύσαντες
" οὔτε πονήσαντες, τῶν ἄλλων πλέον προτιμήσεσθε στρα-
" τιωτῶν ὑπὸ Κύρου.---Τί οὖν κελεύω ποιῆσαι;---Νῦν
" δεῖται Κῦρος ἕπεσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ βασιλέα· ἐγὼ
" οὖν φημὶ ἡμᾶς χρῆναι διαβῆναι τὸν Εὐφράτην ποτα-
" μὸν, πρὶν δῆλον εἶναι, ὅ, τι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἀπο-
" κρινοῦνται Κύρῳ. Ἢν μὲν γὰρ [1] ψηφίσωνται ἕπεσθαι,
" ὑμεῖς δόξετε αἴτιοι εἶναι, ἄρξαντες τοῦ διαβαίνειν, καὶ
" ὡς προθυμοτάτοις ὑμῖν ἔσται χάριν ἕσεται Κῦρος, καὶ
" ἀποδώσει· (ἐπίσταται δ' ἄ τις καὶ ἄλλος·) ἢν δ'

" ἀποψηφίσωνται

" ἀποψηφίσωνται οἱ ἄλλοι, [1]ἄπιμεν μὲν πάντες εἰς
" τὲμπαλιν· ὑμῖν δ', ὡς μόνοις πειθομένοις, πιστοτάτοις
" χρήσε), καὶ εἰς φρέρια καὶ εἰς λοχαγίας· καὶ ἄλ-
" λε ἔτινος ἂν δέησθε, οἶδα ὅτι [2]ὡς φίλε τεύξεσθε
" Κύρε." Ακέσαντες ταῦτα, ἐπείθοντο, καὶ διέβησαν
πρὶν τὲς ἄλλες ἀποκρίνασθαι. Κῦρος δ' ἐπεὶ ἤσθετο
διαβεβηκότας, ἤσθη τε καὶ τῷ στρατεύματι πέμψας
Γλῆν, εἶπεν· " Εγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες, ἤδη ὑμᾶς ἐπαινῶ·
" ὅπως δὲ καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσητε, ἐμοὶ μελήσει· ἢ
" μηκέτι με Κῦρον νομίζετε." Οἱ μὲν δὴ στρατιῶται,
ἐν ἐλπίσι μεγάλαις ὄντες, εὔχοντο αὐτὸν εὐτυχῆσαι.
Μένωνι δὲ καὶ δῶρα ἐλέγετο πέμψαι μεγαλοπρεπῆ.
Ταῦτα δὲ ποιήσας διέβαινε· συνείπετο δὲ, καὶ [3]τὸ ἄλλο
στράτευμα, αὐτῷ, ἅπαν· καὶ τῶν διαβαινόντων τὸν πο-
ταμὸν ἐδεὶς ἐβρέχθη ἀνωτέρω τῶν μασθῶν ὑπὸ τὲ πο-
ταμέ. Οἱ δὲ Θαψακηνοὶ ἔλεγον, ὅτι ἐ πώποθ' ἕτος
ὁ ποταμὸς διαβατὸς γένοιτο πεζῇ, εἰ μὴ τότε, ἀλλὰ
πλοίοις· ἃ τότε Αβροκόμας προϊὼν κατέπαυσεν, ἵνα μὴ
Κῦρος διαβῇ. Εδόκει δὲ θεῖον εἶναι, καὶ σαφῶς ὑποχω-
ρῆσαι τὸν ποταμὸν Κύρῳ, ὡς βασιλεύσοντι.

Εντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Συρίας, σταθμὲς ἐννέα,
παρασάγγας πενθήκονθα, καὶ ἀφικνεῖνται πρὸς τὸν Αρά-
ξην ποταμὸν. Ενταῦθα ἦσαν κῶμαι πολλαὶ, μεσταὶ
σίτε καὶ οἴνε. Ενταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐπε-
σιτίσαντο. Εντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Αραβίας, τὸν
Εὐφράτην ποταμὸν ἐν δεξιᾷ ἔχων, σταθμοὺς ἐρημοὺς
πέντε, παρασάγγας τριάκονθα καὶ πέντε. Εν τέτῳ δὲ
τῷ τόπῳ ἦν μὲν ἡ γῆ πεδίον, ἅπαν ὁμαλὸν ὥσπερ θα-
λαττα, ἀψινθίε δὲ πλῆρες· εἰ δέ τι καὶ ἄλλο ἐνῆν ὕλης
ἢ καλάμε, ἅπαντα ἦσαν εὐώδη, ὥσπερ ἀρώματα· δέν-
δρον δ' ἐδὲν ἐνῆν. Θηρία δὲ, πλεῖστοι μὲν οἱ ἄγριοι
ὄνοι, ὀλίγαι δὲ [4]στρεθοὶ αἱ μεγάλαι· ἐνῆσαν δὲ καὶ
ὠτίδες

ὠτίδες καὶ δορκάδες· ταῦτα δὲ τὰ θηρία οἱ ἱππεῖς ἐδίωκον ἐνίοτε. Καὶ οἱ μὲν ὄνοι, ἐπέ τις διώκοι, προδραμόντες [1] ἀνεστήκεσαν· (πολὺ γὰρ τῷ ἵππῳ θᾶττον ἔτρεχον·) καὶ πάλιν ἐπεὶ πλησιάζοι ὁ ἵππος [2] ταυτὰ ἐποίεον· [3] ὥστε οὐκ ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ διαστάντες οἱ ἱππεῖς θηρῷεν διαδεχόμενοι τοῖς ἵπποις. Τὰ δὲ κρέα τῶν ἁλισκομένων ἦν παραπλήσια τοῖς ἐλαφείοις, ἁπαλώτερα δέ. Στρεθὸν δὲ οὐδεὶς ἔλαβεν· οἱ δὲ διώξαντες τῶν ἱππέων ταχὺ ἐπαύοντο· [4] πολὺ γὰρ ἀπέπτα ἀποφεύγοντα, τοῖς μὲν ποσὶ δρόμῳ, ταῖς δὲ πτέρυξιν ἅρασα, ὥσπερ ἱστίῳ χρωμένη. Τὰς δὲ ὠτίδας, ἄν τις ταχὺ ἀνίστῃ, ἔστι λαμβάνειν· πέτονται γὰρ βραχὺ, ὥσπερ πέρδικες καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. Τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἥδιστα ἦν.

Πορευόμενοι δὲ διὰ ταύτης τῆς χώρας, ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν Μασκᾶν ποταμὸν, τὸ εὖρος πλεθριαῖον· Ενταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη, μεγάλη, ὄνομα δὲ αὐτῇ Κορσωτή· περιερρεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ Μασκᾶ κύκλῳ. Ενταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· καὶ ἐπεσιτίσατο τὸ στρατευμα. Εντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς ἐρήμους τρισκαίδεκα, παρασάγγας ἐνενήκοντα, τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐν δεξιᾷ ἔχων, καὶ ἀφικνεῖται ἐπὶ Πύλας. Ἐν τούτοις τοῖς σταθμοῖς πολλὰ τῶν ὑποζυγίων ἀπώλετο ὑπὸ τοῦ λιμοῦ· οὐ γὰρ ἦν χόρτος, οὐδὲ ἄλλο δένδρον οὐδὲν, ἀλλὰ ψιλὴ ἦν ἅπασα ἡ χώρα· οἱ δὲ ἐνοικοῦντες, [5] ὄνους ἀλέτας περὶ τὸν ποταμὸν ὀρύττοντες καὶ ποιοῦντες, εἰς Βαβυλῶνα ἦγον καὶ ἐπώλουν, καὶ ἀνταγοράζοντες σῖτον ἔζων. Τὸ δὲ στράτευμα ὁ σῖτος ἐπέλιπε, καὶ πρίασθαι οὐκ ἦν, εἰ μὴ ἐν τῇ Λυδίᾳ ἀγορᾷ, [6] ἐν τῷ Κύρου βαρβαρικῷ, τὴν καπίθην [7] ἀλεύρων ἢ ἀλφίτων, τεττάρων σίγλων. [8] Ὁ δὲ σίγλος δύναται ἐπὶ ὀβολοὺς κβ ἡμιοβόλιον Αττικούς· ἡ δὲ καπίθη δύο χοίνικας Αττικὰς ἐχώρει. Κρέα δὲ ἐσθίοντες

βίοντες οἱ στρατιῶται διεγίγνοντο. [1] Ην δὲ τούτων τῶν σταθμῶν, ἃς πάνυ μακρὰς ἤλαυνεν, ὁπότε ἢ πρὸς ὕδωρ βέλτιστο διατελέσαι ἢ πρὸς χιλόν. Καὶ δή ποτε στενοχώριας καὶ πηλοῦ φανέντος ταῖς ἁμάξαις δυσπορεύτου, [2] ἐπέστη ὁ Κῦρος σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀρίστοις καὶ εὐδαιμονεστάτοις, καὶ ἔταξε Γλοῦν καὶ Πίγρητα, [3] λαβόντας τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ συνεκβιβάζειν τὰς ἁμάξας. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκουν αὐτῷ σχολαίως ποιεῖν, ὥσπερ ὀργῇ ἐκέλευσε τοὺς περὶ αὐτὸν Πέρσας τοὺς κρατίστους, συνεπισπεῦσαι τὰς ἁμάξας. Ενθα δὴ μέρος τι τῆς εὐταξίας ἦν θεάσασθαι. Ρίψαντες γὰρ τοὺς πορφυροῦς κάνδυς, ὅπου ἕκαστος [4] ἔτυχεν ἑστηκὼς, ἵεντο, ὥσπερ ἂν δράμοι τις περὶ νίκης, καὶ μάλα κατὰ πρανοῦς γηλόφου· ἔχοντες τότε τε τοὺς πολυτελεῖς χιτῶνας, καὶ τὰς ποικίλας ἀναξυρίδας· ἔνιοι δὲ καὶ στρεπτοὺς περὶ τῷ τραχήλῳ, καὶ ψέλλια ἐπὶ τῶν χειρῶν· εὐθὺς δὲ σὺν τούτοις εἰσπηδήσαντες εἰς τὸν πηλὸν, θᾶττον ἢ ὥς τις ἂν ᾤετο, μετεώρους ἐξεκόμισαν τὰς ἁμάξας. Τὸ δὲ σύμπαν, δῆλος ἦν Κῦρος σπεύδων πᾶσαν τὴν ὁδὸν, καὶ ἐ διατρίβων, ὅπου μὴ ἐπισιτισμοῦ ἕνεκα, ἢ τινὸς ἄλλου ἀναγκαίου ἐπαθέζετο· νομίζων, ὅσῳ μὲν ἂν θᾶττον ἔλθοι, τοσούτῳ ἀπαρασκευαστοτέρῳ βασιλεῖ μαχεῖσθαι· ὅσῳ δὲ χολαιότερον, τοσούτῳ πλέον βασιλεῖ συναγέρεσθαι στράτευμα. [5] Καὶ συνιδεῖν δ' ἦν τῷ προσέχοντι τὸν νοῦν ἡ βασιλέως ἀρχὴ, πλήθει μὲν χώρας καὶ ἀνθρώπων, ἰσχυρὰ οὖσα, τῷ δὲ μήκει τῶν ὁδῶν, καὶ τῷ διεστάσθαι τὰς δυνάμεις, ἀσθενὴς, εἴ τις διὰ ταχέων τὸν πόλεμον ποιοῖτο.

Πέραν δὲ τοῦ Εὐφράτου, κατὰ τὰς ἐρήμους σταθμοὺς, ἦν πόλις εὐδαίμων καὶ μεγάλη, ὄνομα δὲ Καρμάνδη· ἐκ ταύτης οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐπιτήδεια, σχεδίαις διαβαίνοντες ὧδε· διφθέρας, ἃς εἶχον σεγάσματα, ἐπίμπλασαν χόρτου κύφου· εἶτα [6] συνῆγον καὶ συνέστων, ὡς

μὴ

μὴ ἄπλεσθαι τῆς κάρφης τὸ ὕδωρ· ἐπὶ τούτων διέβαινον, καὶ ἐλάμβανον τὰ ἐπιτήδεια, οἶνον τε ἐκ τῆς βαλάνε πεποιημένον τῆς ἀπὸ τοῦ φοίνικος, καὶ σῖτον μελίνης· τοῦτο γὰρ ἦν ἐν τῇ χώρᾳ πλεῖστον. Ἀμφιλεξάντων δέ τι ἐνταῦθα τῶν τε τοῦ Μένωνος στρατιωτῶν καὶ τοῦ Κλέαρχε, ὁ Κλέαρχος κρίνας ἀδικεῖν τὸν τοῦ Μένωνος, πληγὰς ἐνέβαλεν· ὁ δ' ἐλθὼν πρὸς τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα, ἔλεγεν· ἀκούσαντες δ' οἱ στρατιῶται, ἐχαλέπαινον, καὶ ὠργίζοντο ἰσχυρῶς τῷ Κλεάρχῳ. Τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ Κλέαρχος ἐλθὼν ἐπὶ τὴν διαβάσιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ κατασκεψάμενος τὴν ἀγορὰν, ἀφιππεύει ἐπὶ τὴν αὐτοῦ σκηνὴν διὰ τοῦ Μένωνος στρατεύματος, σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτόν· (Κῦρος δ' ἔπω ἦκεν, ἀλλ' ἔτι [1]προσήλαυνε·) τῶν δὲ Μένωνος στρατιωτῶν ξύλα σχίζων τις, ὡς εἶδε τὸν Κλέαρχον διελαύνοντα, ἴησι τῇ ἀξίνῃ· καὶ ἕτος μὲν αὐτοῦ ἥμαρτεν· ἄλλος δὲ λίθῳ, καὶ ἄλλος· εἶτα πολλοὶ, κραυγῆς γενομένης. Ὁ δὲ καταφεύγει εἰς τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα, καὶ εὐθὺς παραγγέλλει εἰς τὰ ὅπλα· καὶ τοὺς μὲν ὁπλίτας ἐκέλευσεν αὐτοῦ μεῖναι, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ γόνατα θέντας· αὐτὸς δὲ λαβὼν τοὺς Θρᾷκας καὶ τοὺς ἱππέας οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν τῷ στρατεύματι πλείους ἢ τετρακοσίους, (τούτων δ' οἱ πλεῖστοι Θρᾷκες;) ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Μένωνος, ὥστε ἐκείνους ἐκπεπλῆχθαι, καὶ αὐτὸν Μένωνα, καὶ τρέχειν ἐπὶ τὰ ὅπλα. Οἱ δὲ καὶ [2]ἔσασαν ἀπορθέντες τῷ πράγματι. Οἱ δὲ Πρόξενος ([3]ἔτυχε γὰρ ὕστερον προσιὼν, καὶ τάξις αὐτῷ ἑπομένη τῶν ὁπλιτῶν) εὐθὺς ἦν [4]εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων, ἔθετο τὰ ὅπλα, καὶ ἐδεῖτο τοῦ Κλεάρχε μὴ τοιεῖν ταῦτα. Ὁ δὲ ἐχαλέπαινεν, ὅτι, αὐτοῦ ὀλίγε δεήσαντος καταλευσθῆναι, πρᾴως λέγοι τὸ αὐτοῦ πάθος· ἐκέλευέ τε αὐτὸν ἐκ τοῦ μέσε ἐξίστασθαι. Ἐν τούτῳ δὲ, ἐπεὶ ἦκε Κῦρος καὶ ἐπύθετο τὸ πρᾶγμα, εὐθὺς ἔλαβε τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας,

ρας, καὶ σὺν τοῖς παρεῦσι τῶν Περσῶν, [1] ἦκεν ἐλαύνων εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει ὧδε. "Κρέαρχε καὶ Πρόξενε, καὶ "οἱ ἄλλοι οἱ παρόντες Ἕλληνες, ἐκ ἴστε ὅ, τι ποιεῦτε. "Εἰ γάρ τινα ἀλλήλοις μάχην συνάψετε, νομίζετε "ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ἐμέ τε [2] κατακεκόψεσθαι, καὶ ὑμᾶς "ἐ πολὺ ἐμεῦ ὕστερον· [3] κακῶς γὰρ τῶν ἡμετέρων ἐχόν- "των, πάντες ἕτοι, ὃς ὁρᾶτε, βάρβαροι πολεμιώτεροί "ἡμῖν ἔσονται τῶν παρὰ βασιλεῖ ὄντων." Ακούσας ταῦτα ὁ Κλέαρχος, ἐν ἑαυτῷ ἐγένετο· καὶ παυσάμενοι ἀμφότεροι, κατὰ χώραν ἔθεντο τὰ ὅπλα.

Ενταῦθεν προϊόντων, ἐφαίνετο ἴχνη ἵππων καὶ κόπρος· εἰκάζετο δὲ εἶναι ὁ στίβος ὡς δισχιλίων ἵππων. Οὗτοι προϊόντες ἔκαιον καὶ χιλὸν, καὶ εἴ τι ἄλλο χρήσιμον ἦν. Ορόντας δὲ Πέρσης ἀνὴρ, γένει τε προσήκων βασιλεῖ, καὶ [4] τὰ πολεμικὰ λεγόμενος ἐν τοῖς ἀρίστοις Περσῶν, ἐπιβελεύει Κύρῳ, καὶ τρόσθεν πολεμήσας. Καταλλαγεὶς δὲ ἔτος Κύρῳ, εἶπεν, ἐ αὐτῷ δοίη ἱππέας χιλίους, ὅτι τοὺς προκαταλαβόντας ἱππέας ἢ κατακαίνοι ἂν, ἐνδρεύσας, ἢ ζῶντας πολλοὺς αὐτῶν ἕλοι, καὶ [5] κωλύσειε τὸ καίειν ἐπιόντας, καὶ ποιήσειεν ὥστε μή ποτε δύνασθαι αὐτοὺς, ἰδόντας τὸ Κύρε στράτευμα, βασιλεῖ διαγγεῖλαι. Τῷ δὲ Κύρῳ ἀκέσαντι ταῦτα ἐδόκει ὠφέλιμα εἶναι· καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν λαμβάνειν μέρος παρ' ἑκάστε τῶν ἡγεμόνων.

Ὁ δὲ Ορόντας, νομίσας ἑτοίμους αὐτῷ εἶναι τοὺς ἱππέας, γράφει ἐπιστολὴν παρὰ βασιλέα, ὅτι ἥξοι ἔχων ἱππέας ὡς ἂν δύνηται πλείστους. ἀλλὰ φράσαι τοῖς ἑαυτοῦ ἱππεῦσιν ἐκέλευεν, ὡς φίλιον αὐτὸν ὑποδέχεσθαι. Ενῆν δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ καὶ τῆς πρόσθεν φιλίας ὑπομνήματα καὶ πίστεως. Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν δίδωσι πιστῷ ἀνδρὶ, ὡς ᾤετο· ὁ δὲ λαβὼν, Κύρῳ δείκνυσιν. Αναγνοὺς δὲ αὐτὴν Κῦρος, συλλαμβάνει Ορόντην, καὶ συγ-

καλεῖ ὡς τὴν αὑτοῦ σκηνὴν Περσῶν τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν ἐπλά· καὶ τοὺς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὺς ἐκέλευεν ὁπλίτας ἀγαγεῖν, τέτταρας δὲ θέσθαι τὰ ὅπλα περὶ τὴν αὑτοῦ σκηνήν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, ἀγαγόντες ὡς τρισχιλίους ὁπλίτας. Κλέαρχον δὲ καὶ ἔσω παρεκάλεσε σύμβουλον, ὅς γε καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκει προτιμηθῆναι μάλιστα τῶν Ἑλλήνων. Ἐπεὶ δ' ἐξῆλθεν, ἐξήγγειλε τοῖς φίλοις τὴν κρίσιν τοῦ Ὀρόντου, ὡς ἐγένετο· οὐ γὰρ ἀπόῤῥητον ἦν. Ἔφη δὲ Κῦρον ἄρχειν τοῦ λόγου ὧδε·

" Παρεκάλεσα ὑμᾶς, ἄνδρες φίλοι, ὅπως σὺν ὑμῖν " βουλευόμενος ὅ, τι δικαιότατον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς " ἀνθρώπων, τοῦτο πράξω περὶ Ὀρόντου [1] τυτεί. Τοῦτον " γὰρ πρῶτον μὲν ὁ ἐμὸς πατὴρ ἔδωκεν ὑπήκοον ἐμοὶ " εἶναι· ἐπεὶ δὲ ταχθεὶς, ὡς ἔφη αὐτὸς, ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ " ἀδελφοῦ, ἔτος ἐπολέμησεν ἐμοὶ, ἔχων τὴν ἐν Σάρ- " δεσιν ἀκρόπολιν, καὶ ἐγὼ αὐτὸν προσπολεμῶν ἐποίησα, " ὥστε δόξαι τούτῳ τοῦ πρὸς ἐμὲ πολέμου παύσασθαι, καὶ ". δεξιὰν ἔλαβον καὶ ἔδωκα." Μετὰ ταῦτα, ἔφη,--- Ὦ Ὀρόντα, ἔστιν ὅ, τι σε ἠδίκησα ;---Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι οὔ. Πάλιν ὁ Κῦρος ἠρώτα·---Οὐκοῦν ὕστερον, ὡς αὐτὸς σὺ ὁμολογεῖς, οὐδὲ ὑπ' ἐμοῦ ἀδικούμενος, [2] ἀποστὰς εἰς Μυσοὺς, κακῶς ἐποίεις τὴν ἐμὴν χώραν ὅ, τι ἐδύνω ;---Ἔφη ὁ Ὀρόντης.---Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, ὁπότ' αὖ ἔγνως τὴν σεαυτοῦ δύναμιν, ἐλθὼν ἐπὶ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος βωμὸν, μεταμεμελῆσθαί σοι ἔφησθα, καὶ πάσας ἐμὲ, πιστὰ πάλιν ἔδωκάς μοι, καὶ ἔλαβες παρ' ἐμοῦ ;---Καὶ ταῦθ' ὡμολόγει ὁ Ὀρόντης.---Τί οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀδικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, νῦν τοτρίτον ἐπιβουλεύων μοι φανερὸς γέγονας ;---Εἰπόντος δὲ τοῦ Ὀρόντου ὅτι οὐδὲν ἀδικηθείς, ἠρώτησεν ὁ Κῦρος αὐτὸν,---Ὁμολογεῖς οὖν περὶ ἐμὲ ἄδικος εἶναι ;---[3] Ἡ γὰρ ἀνάγκη, ἔφη ὁ Ὀρον-

της,---

της.---Εκ τέτε πάλιν ἠρώτησεν ὁ Κῦρος,---Ετι οὖν ἂν γένοιο τῷ ἐμῷ ἀδελφῷ πολέμιος, ἐμοὶ δὲ καὶ φίλος καὶ πιστός;---Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι,---οὐδ' εἰ γενοίμην, ὦ Κῦρε, σοί γ' ἂν ἔτι ποτὲ δόξαιμι.

Πρὸς ταῦτα ὁ Κῦρος εἶπε τοῖς παροῦσιν·---Ὁ μὲν ἀνὴρ τοιαῦτα μὲν πεποίηκε, τοιαῦτα δὲ λέγει· ὑμῶν δὲ σὺ πρῶτος, ὦ Κλέαρχε, ἀπόφηναι γνώμην ὅ, τι σοὶ δοκεῖ.---Κλέαρχος δὲ εἶπε τάδε·---Συμβελεύω ἐγὼ τὸν ἄνδρα τέτον [1] ἐκποδὼν ποιεῖσθαι ὡς τάχισα· ὡς μηκέτι δέοι τέτον φυλάτ]εσθαι, ἀλλὰ σχολὴ ἡμῖν, [2] τὸ κατὰ τέτον εἶναι, τὲς ἐθέλον]ας φίλες τέτες εὖ ποιεῖν. Ταύτῃ δὲ τῇ γνώμῃ ἔφη χὴ [3] τὲς ἄλλες προσθέσθαι. Μετὰ ταῦτα, κελεύοντος Κύρε, ἐλάβοντο τῆς ζώνης τὸν Ορόντην, [4] ἐπὶ θανάτῳ, ἅπαντες ἀναστάντες, καὶ οἱ συ]γενεῖς· εἶτα δὲ ἐξῆγον αὐτὸν οἷς προσετάχθη. Επεὶ δὲ εἶδον αὐτὸν οἵπερ πρόσθεν προσεκύνεν, χὴ τότε προσεκύνησαν, καίπερ εἰδότες ὅτι ἐπὶ θανάτῳ ἄγοιτο. Επεὶ δὲ εἰς τὴν Αρταπάτα σκηνὴν εἰσήχθη, τῷ πιστοτάτε τῶν Κύρε [5] σκηπτέχων, μετὰ ταῦτα ἔτε ζῶντα Ορόντην, οὔτε [6] τεθνεῶτα οὐδεὶς πώποτε εἶδεν, ἐδ' ὅπως ἀπέθανεν ἐδεὶς εἰδὼς ἔλεγεν· ἔικαζον δ' ἄλλοι ἄλλως· τάφος δ' ἐδεὶς πώποτε αὐτῷ [7] ἐφάνη.

Εντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Βαβυλωνίας σταθμοὺς τρεῖς, παρασά]γας δώδεκα. Εν δὲ τῷ τρίτῳ σταθμῷ Κῦρος ἐξέτασιν ποιεῖται τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐν τῷ πεδίῳ, περὶ μεσας νύκτας· (ἐδόκει γὰρ εἰς τὴν ἐπιέσαν ἕω ἥξειν βασιλέα σὺν τῷ στρατεύματι μαχέμενον·) καὶ ἐκέλευε Κλέαρχον μὲν [8] τῷ δεξιῷ κέρως ἡγεῖσθαι, Μένωνα δὲ τὸν Θετ]αλὸν, τῷ εὐωνύμῳ· αὐτὸς δὲ τὲς ἑαυτῷ διέτα]ε. Μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν, ἅμα τῇ ἐπιέσῃ ἡμέρᾳ αὐτόμολοι παρὰ μεγάλε βασιλέως ἥκοντες ἀπή]γελλον Κύρῳ περὶ τῆς βασιλέως στρατιᾶς.

Κῦρος

Κῦρος δὲ συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν Ἑλλήνων, συνεβούλευε τότε, πῶς ἂν τὴν μάχην ποιοῖτο· καὶ αὐτὸς παρήνει θαῤῥύνων τοιάδε· "Ω ἄνδρες Ἕλληνες, οὐκ ἀνθρώπων [1] ἀπορῶν βαρβάρων συμμάχους ὑμᾶς ἄγω, ἀλλὰ νομίζων ἀμείνονας καὶ κρείττους πολλῶν βαρβάρων ὑμᾶς εἶναι, διὰ τοῦτο προσέλαβον. [2] Ὅπως οὖν ἔσεσθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας ἧς κέκτησθε, καὶ ὑπὲρ ἧς ὑμᾶς ἐγὼ εὐδαιμονίζω. Εὖ γαρ ἴστε, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν ἑλοίμην ἂν ἀντὶ ὧν ἔχω πάντων καὶ ἄλλων πολλαπλασίων. Ὅπως δὲ εἰδῆτε εἰς οἷον ἔρχεσθε ἀγῶνα, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω.—Τὸ μὲν πλῆθος, πολὺ, καὶ πολλῇ κραυγῇ ἐπίασιν· ἂν δὲ ταῦτα ἀνάσχησθε, [3] τἄλλα καὶ αἰσχύνεσθαί μοι δοκῶ οἵους ἡμῶν γνώσεσθε τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ ὄντας ἀνθρώπους. Ὑμῶν δὲ ἀνδρῶν ὄντων, καὶ εὐτόλμων γενομένων, ἐγὼ ὑμῶν τὸν μὲν οἴκαδε βουλόμενον ἀπίεναι τοῖς οἴκοι ζηλωτὸν ποιήσω ἀπελθεῖν· πολλοὺς δ' οἶμαι ποιήσειν τὰ παρ' ἐμοὶ αἱρήσεσθαι ἀντὶ τῶν οἴκοι."

Ενταῦθα Γαυλίτης παρὼν, φυγὰς Σάμιος, πιστὸς δὲ Κύρῳ, εἶπε· "Καὶ μὴν, ὦ Κῦρε, λέγουσι τινὲς ὅτι πολλὰ ὑπισχνῇ νῦν, διὰ τὸ ἐν τοιούτῳ εἶναι τοῦ κινδύνου τοῦ προσιόντος· ἂν δ' εὖ γένηταί τι, οὐ μεμνῆσθαί σε· ἔνιοι δὲ, οὐδ' εἰ [4] μέμνοιό τε καὶ βούλοιο, δύνασθαι ἂν ἀποδοῦναι ὅσα ὑπισχνῇ." Ακούσας ταῦτα ἔλεξεν ὁ Κῦρος· "Αλλ' ἔστι μὲν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, ἡ ἀρχὴ ἡ πατρῴα, πρὸς μὲν τὴν μεσημβρίαν, μέχρις οὗ διὰ καῦμα οὐ δύνανται οἰκεῖν οἱ ἄνθρωποι· πρὸς δὲ ἄρκτον, μέχρις ὅτου διὰ χειμῶνα· τὰ δ' ἐν μέσῳ τούτων ἅπαντα [5] σατραπεύουσιν οἱ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ φίλοι. Ην δ' ἡμεῖς νικήσωμεν, ὑμᾶς δεῖ πούς ἡμετέρους φίλους τούτων ἐγκρατεῖς ποιῆσαι. Ὥστε οὐ τοῦτο δέδοικα, μὴ οὐκ ἔχω ὅ, τι δῶ ἑκάστῳ τῶν φίλων, ἂν εὖ γένηται, ἀλλὰ

"ἀλλὰ μὴ ἐκ ἔχω ἱκανὰς, οἷς δῶ. Ὑμῶν δὲ τῶν "Ἑλλήνων καὶ στέφανον ἑκάστῳ χρυσῆν δώσω." Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, αὐτοί τε ἦσαν πολὺ προθυμότεροι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξήγγελλον. Εἰσήεσαν δὲ παρ' αὐτὸν οἵ τε στρατηγοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τινὲς, ἀξιοῦντες εἰδέναι τί σφίσιν ἔσται, ἐὰν κρατήσωσιν. Ὁ δὲ, ἐμπιπλὰς ἁπάντων τὴν γνώμην, ἀπέπεμπε. Παρεκελεύοντο δ' αὐτῷ πάντες, ὅσοιπερ διελέγοντο, μὴ μάχεσθαι, ἀλλ' ὄπισθεν ἑαυτῶν τάττεσθαι. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ Κλέαρχος ὧδέ πως ἤρετο Κῦρον· [1] Οἴει γάρ σοι, ὦ Κῦρε, μαχεῖσθαι τὸν ἀδελφόν; Νὴ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, εἴπερ γε Δαρείου καὶ Παρυσάτιδός ἐστι παῖς, καὶ ἐμὸς ἀδελφὸς, ἐκ ἀμαχεὶ ταῦτα ἐγὼ λήψομαι.

Ἐνταῦθα δὴ, ἐν τῇ ἐξοπλισίᾳ, ἀριθμὸς ἐγένετο τῶν μὲν Ἑλλήνων [2] ἀσπὶς μυρία καὶ τετρακοσία· πελτασταὶ δὲ δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι· τῶν δὲ μετὰ Κύρου βαρβάρων δέκα μυριάδες, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. Τῶν δὲ πολεμίων ἐλέγοντο εἶναι ἑκατὸν καὶ ἄκοσι μυριάδες, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα διακόσια. Ἄλλοι δὲ ἦσαν ἑξακισχίλιοι ἵππεις, ὧν Ἀριαγέρσης ἦρχεν· ἦτοι δὲ πρὸ αὐτοῦ βασιλέως τεταγμένοι ἦσαν. Τοῦ δὲ βασιλέως στρατεύματος ἦσαν ἄρχοντες, καὶ στρατηγοὶ, καὶ ἡγεμόνες τέτταρες, τριάκοντα μυριάδων ἕκαστος, Ἀβροκόμας, Τισσαφέρνης, Γωβρύας, Ἀρβάκης. Τούτων δὲ παρεγένοντο ἐν τῇ μάχῃ ἐνενήκοντα μυριάδες, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα· Ἀβροκόμας γὰρ [3] ὑστέρησε τῆς μάχης ἡμέρας πέντε, ἐκ Φοινίκης ἐλαύνων. Ταῦτα δὲ ἤγγελλον πρὸς Κῦρον οἱ αὐτομολήσαντες ἐκ τῶν πολεμίων παρὰ μεγάλου βασιλέως πρὸ τῆς μάχης· καὶ μετὰ τὴν μάχην οἱ ὕστερον ἐλήφθησαν τῶν πολεμίων, ταῦτα ἤγγελλον. Ἐντεῦθεν δὲ Κῦρος ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας τρεῖς, συντεταγμένῳ τῷ

τῷ στρατεύματι παντὶ, καὶ τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τῷ βαρβαρικῷ· ἤστο γὰρ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μαχεῖσθαι βασιλέα· κατὰ γὰρ μέσον τὸν σταθμὸν τοῦτον τάφρος ἦν ὀρυκτὴ, βαθεῖα, τὸ μὲν εὖρος ὀργυιαὶ πέντε, τὸ δὲ βάθος ὀργυιαὶ τρεῖς. Παρετέτατο δὲ ἡ τάφρος ἄνω, διὰ τοῦ πεδίου, ἐπὶ δώδεκα παρασάγγας, μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους. Ἕλη δὲ εἰσὶν αἱ διώρυχες ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ ῥέουσαι· εἰσὶ δὲ τέτταρες, τὸ μὲν εὖρος πλεθριαῖαι, βαθεῖαι δὲ ἰσχυρῶς, καὶ πλοῖα πλεῖ ἐν αὐταῖς σιταγωγά· ἐσβάλλουσι δὲ εἰς τὸν Εὐφράτην, διαλείπουσι δὲ ἑκάστη παρασάγγην, γέφυραι δὲ ἔπεισιν.

Ἦν δὲ παρ' αὐτὸν τὸν Εὐφράτην πάροδος στενὴ, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς τάφρου, ὡς εἴκοσι ποδῶν τὸ εὖρος. Ταύτην δὲ τὴν τάφρον βασιλεὺς μέγας ποιεῖ ἀνὶ ἐρύματος, ἐπειδὴ [1] πυνθάνεται Κῦρον προσελαύνοντα. Ταύτην δὴ τὴν πάροδον Κύρου τε καὶ ἡ στρατιὰ παρῆλθε, καὶ ἐγένοντο ἔσω τῆς τάφρου. Ταύτῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἐμαχέσατο βασιλεὺς, ἀλλ' ὑποχωρούντων φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἴχνη πολλά. Ἐνταῦθα Κῦρος Σιλανὸν καλέσας, τὸν Ἀμβρακιώτην μάντιν, ἔδωκεν αὐτῷ [2] δαρεικοὺς τρισχιλίους, ὅτι τῇ ἐνδεκάτῃ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας πρότερον θυόμενος, εἶπεν αὐτῷ, ὅτι βασιλεὺς οὐ μαχεῖται δέκα ἡμερῶν· Κῦρος δ' εἶπεν,--- Οὐκ ἄρα ἔτι μαχεῖται, εἰ μὴ ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις μαχεῖται· ἐὰν δ' ἀληθεύσῃς ὑπισχνοῦμαί σοι δέκα τάλαντα.---Τοῦτο τὸ χρυσίον τότε ἀπέδωκεν, ἐπεὶ παρῆλθον αἱ δέκα ἡμέραι. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τῇ τάφρῳ οὐκ ἐκώλυε βασιλεὺς τὸ Κύρου στράτευμα διαβαίνειν, ἔδοξε καὶ Κύρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπεγνωκέναι τοῦ μαχεῖσθαι· ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ Κῦρος ἐπορεύετο ἠμελημένως μᾶλλον. Τῇ δὲ τρίτῃ ἐπί τε τοῦ ἅρματος καθήμενος τὴν πορείαν ἐποιεῖτο, καὶ ὀλίγους ἐν τάξει ἔχων πρὸ [illegible] τοῦ· τὸ δὲ πολὺ

λυ αὐτῷ ἀνατεταραγμένον ἐπορεύετο, καὶ τῶν ὁπλων τοῖς στρατιώταις πολλὰ ἐπὶ ἁμαξῶν καὶ ὑποζυγίων ἦγετο.

Καὶ ἤδη τε ἦν [1]ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν, καὶ πλησίον ἦν ὁ σταθμὸς, [2]ἔνθα ἔμελλε καταλύσειν, ἡνίκα Παταγύας ἀνὴρ Πέρσης, τῶν ἀμφὶ Κῦρον πιστῶν, προφαίνεται, [3]ἐλαύνων κατὰ κράτος ἱδρῶντι τῷ ἵππῳ· καὶ εὐθὺς πᾶσιν, οἷς ἐνετύγχανεν, [4]ἐβόα καὶ βαρβαρικῶς καὶ Ἑλληνικῶς, ὅτι βασιλεὺς σὺν στρατεύματι πολλῷ προσέρχεται, ὡς ἐς μάχην παρεσκευασμένος. Ἐνθα δὴ πολὺς τάραχος ἐγένετο· αὐτίκα γὰρ ἐδόκει οἱ Ἕλληνες, καὶ πάντες δὲ, ἀτάκτοις σφίσιν ἐπιπεσεῖσθαι. Καὶ Κῦρός τε, καταπηδήσας ἐκ τοῦ ἅρματος, τὸν θώρακα ἐνέδυ, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον, τὰ παλτὰ εἰς χεῖρας ἔλαβε, τοῖς τε ἄλλοις πᾶσι παρήγγελλεν ἐξοπλίζεσθαι, καὶ καθίσταται εἰς τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκαστον. Ἐνθα δὴ σὺν πολλῇ σιγῇ καθίσταντο, Κλέαρχος μὲν τὰ δεξιὰ τοῦ κέρατος ἔχων, πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ, Πρόξενος δὲ ἐχόμενος· οἱ δ' ἄλλοι μετὰ τοῦτον. Μένων δὲ, καὶ τὸ στράτευμα, τὸ εὐώνυμον κέρας εἶχε τοῦ Ἑλληνικοῦ. Τοῦ δὲ βαρβαρικοῦ, ἱππεῖς μὲν Παφλαγόνες εἰς χιλίους παρὰ Κλέαρχον ἔστασαν ἐν τῷ δεξιῷ, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πελταστικόν· ἐν δὲ τῷ εὐωνύμῳ, Ἀριαῖός τε ὁ Κύρου ὕπαρχος, καὶ τὸ ἄλλο βαρβαρικόν. Κῦρος δὲ, καὶ ἱππεῖς μετ' αὐτοῦ ἑξακόσιοι, κατὰ τὸ μέσον, ὡπλισμένοι θώραξι μεγάλοις, καὶ παραμηριδίοις, καὶ κράνεσι πάντες, πλὴν Κύρου· Κῦρος δὲ, ψιλὴν ἔχων τὴν κεφαλὴν, εἰς τὴν μάχην καθίσατο. Λέγεται δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Πέρσας ψιλαῖς ταῖς κεφαλαῖς ἐν τῷ πολέμῳ διακινδυνεύειν. Οἱ δ' ἵπποι ἅπαντες, οἱ μετὰ Κύρου, εἶχον καὶ προμετωπίδια καὶ παραυχενίδια· εἶχον δὲ καὶ μαχαίρας οἱ ἱππεῖς Ἑλληνικάς.

Καὶ

Καὶ ἤδη τε ἦν [1] μέσον ἡμέρας, καὶ ὕπω καταφανεῖς ἦσαν οἱ πολέμιοι· ἡνίκα δὲ δείλη ἐγένετο, ἐφάνη κονιορτὸς ὥσπερ νεφέλη λευκὴ, χρόνῳ δὲ ὀ συχνῷ ὕστερον, ὥσπερ μελανία τις ἐν τῷ πεδίῳ ἐπιπολῦ. Ὅτε δὲ ἐγγύτερον ἐγίγνοντο, τάχα δὴ καὶ χαλκός τις ἤστραπτε, καὶ αἱ λόγχαι, καὶ αἱ τάξεις καταφανεῖς ἐγίγνοντο. Καὶ ἦσαν ἱππεῖς μὲν λευκοθώρακες ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ τῶν πολεμίων· (Τισσαφέρνης ἐλέγετο τούτων ἄρχειν·) ἐχόμενοι δὲ τούτων, γερροφόροι· ἐχόμενοι δὲ ὁπλῖ) σὺν ποδήρεσι ξυλίναις ἀσπίσιν· (Αἰγύπλιοι δὲ ἔτοι ἐλέγοντο εἶναι·) ἄλλοι δ' ἱππεῖς, ἄλλοι τοξόται. Πάντες δὲ ἔτοι κατὰ ἔθνη, ἐν πλαισίῳ πλήρει ἀνθρώπων ἕκαστον ἔθνος ἐτορεύετο. Πρὸ δ' αὐτῶν, ἅρματα διαλείποντα συχνὸν ἀπ' ἀλλήλων, τὰ δρεπανηφόρα λεγόμενα· εἶχον δὲ τὰ δρέπανα ἐκ τῶν ἀξόνων ἐς πλάγιον ἀποτεταμένα, καὶ ὑπὸ τοῖς δίφροις ἐς γῆν βλέποντα, ὡς διακόπτειν ὅτῳ ἐντύχοιεν, [2] Ἡ δὲ γνώμη ἦν, ὡς ἐς τὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων ἐλῶντων καὶ διακοψόντων. Ὁ μέντοι Κῦρος εἶπεν, ὅτε καλέσας παρεκελεύετο τοῖς Ἕλλησι τὴν κραυγὴν τῶν βαρβάρων ἀνασχεαζ, ἐψεύσθη τοῦτο· ἐ γαρ κραυγῇ, [3] ἀλλὰ σιγῇ ὡς ἀνυστὸν, κ᾽ ἡσυχῇ, ἐν ἴσῳ καὶ βραδέως προσήεσαν. Καὶ ἐν τούτῳ, Κῦρος παρελαύνων αὐτὸς σὺν Πιξήτι τῷ ἑρμηνεῖ, καὶ ἄλλοις τρισὶν ἢ τέτταρσι, τῷ Κλεάρχῳ ἐβόα, ἄγειν τὸ στράτευμα κατὰ μέσον τὸ τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεὺς εἴη· κᾆν τοῦτο, ἔφη, νικῶμεν, [4] πάνθ᾽ ἡμῖν πεποίηται. Ὁρῶν δὲ ὁ Κλέαρχος τὸ μέσον στίφος, κ᾽ ἀκέων [5] Κύρε ἔξω ὄντα τοῦ Ἑλληνικοῦ εὐωνύμε βασιλέα, (τοσούτῳ γὰ πλῆθει περιῆν βασιλεὺς, ὥστε μέσον τὸ ἑαυτοῦ ἔχων, τοῦ Κύρε εὐωνύμε ἔξω ἦν,) ἀλλ᾽ ὅμως ὁ Κλέαρχος οὐκ ἤθελεν ἀποσπάσαι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τὸ δεξιὸν κέρας, φοβέμενος μὴ κυκλωθείη ἑκατέρωθεν· τῷ δὲ Κύρῳ ἀπεκρίνατο, ὅτι αὐτῷ μέλοι, ὅπως καλῶς ἔχοι.

Καὶ,

Καὶ, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, τὸ μὲν βαρβαρικὸν στράτευμα ὁμαλῶς προήει· τὸ δ' Ἑλληνικὸν [1] ἄτ' ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ μένον, συνετάττετο ἐκ τῶν ἔτι προσιόντων. Καὶ ὁ Κῦρος παρελαύνων οὐ πάνυ πρὸς αὐτῷ τῷ στρατεύματι, κατεθεᾶτο ἑκατέρους ἄποθεν, τούς τε πολεμίους ἀποβλέπων, τούς τε φιλίους. [2] Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, [3] ὑπελάσας ὡς συναντῆσαι, ἤρετο εἴ τι παραγγέλλοι· [4] ὁ δ' ἐπιστήσας εἶπε, καὶ λέγων ἐπέλευε πᾶσιν, ὅτι [5] τὰ ἱερὰ καὶ τὰ σφάγια καλὰ εἴη. Ταῦτα δὲ λέγων, θορύβου ἤκουσε διὰ τῶν τάξεων ἰόντος, καὶ ἤρετο τίς ὁ θόρυβος. Ὁ δὲ Ξενοφῶν εἶπεν, ὅτι [6] τὸ σύνθημα παρέρχεται δεύτερον ἤδη. Καὶ [7] ὃς ἐθαύμασε, τίς παραγγέλλει, καὶ ἤρετο ὅ, τι καὶ εἴη τὸ σύνθημα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ΖΕΥΣ ΣΩΤΗΡ καὶ ΝΙΚΗ. Ὁ δὲ Κῦρος ἀκούσας,---Ἀλλὰ δέχομαί τε, ἔφη, καὶ τοῦτο ἔστω.---Ταῦτα δὲ εἰπὼν, εἰς τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα ἀπήλαυνε· καὶ οὐκ ἔτι τρία ἢ τέτταρα στάδια ἀπεῖχεν τὸ φάλαγγε ἀπ' ἀλλήλων, ἡνίκα ἐπαιάνιζόν τε οἱ Ἕλληνες, καὶ ἤρχοντο αὐτίοι ἰέναι τοῖς πολεμίοις. Ὡς δὲ πορευομένων [8] ἐξεκύμαινέ τι τῆς φάλαγγος, τὸ ἐπιλειπόμενον [9] ἤρξατο δρόμῳ θεῖν· καὶ ἅμα ἐφθέγξαντο πάντες, οἷόν περ τῷ Ἐνυαλίῳ ἐλελίζουσι, καὶ πάντες δὲ ἔθεον. Λέγουσι δέ τινες, ὡς καὶ ταῖς ἀσπίσι πρὸς τὰ δόρατα ἐδέκηναν, φόβον ποιοῦντες τοῖς ἵπποις. Πρὶν δὲ τόξευμα [10] ἐξικνεῖσθαι, ἐκκλίνουσιν οἱ βάρβαροι τοῖς ἵπποις καὶ φεύγουσι. Καὶ ἐνταῦθα δὴ ἐδίωκον μὲν [11] κατὰ κράτος οἱ Ἕλληνες, ἐβόων δὲ ἀλλήλοις, μὴ θεῖν δρόμῳ, ἀλλ' ἐν τάξει ἕπεσθαι. Τὰ δὲ ἅρματα ἐφέρετο, --- τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν Ἑλλήνων, κενὰ ἡνιόχων. Οἱ δὲ, ἐπεὶ προῖδοιεν, ἴσαν λο· [12] ἔστι δ' ὅς τις καὶ κατελήφθη, ὥσπερ ἐν ἱπποδρόμῳ, ἐκπλαγείς· καὶ ἐδὴν μέντοι οὐδὲ τοῦτον παθεῖν ἔφασαν· οὐδὲ ἄλλος δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐν ταύτῃ τῇ μαχῃ ἐπα-

ὃεν οὐδεὶς οὐδὲν, πλὴν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ τοξευθῆναί τις ἐλέγετο.

Κῦρος δὲ, ὁρῶν τὺς Ἕλληνας νικῶνλας [1] τὸ καθ' αὐτὺς καὶ διώκονλας, ἡδόμενος καὶ προσκυνέμενος ἤδη ὡς βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, οὐδ' ὡς ἐξήχθη διώκειν· ἀλλὰ συνεσπειραμένην ἔχων τὴν τῶν σὺν ἑαυτῷ ἑξακοσίων ἱππέων τάξιν, ἐπερελᾶτο ὅ, τι ποιήσει βασιλεύς. [2] Καὶ γὰρ ἤδει αὐτὸν, ὅτι μέσον ἔχοι τῆ Περσικῆ στρατεύματος. Καὶ πάντες δὲ οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες, μέσον ἔχοντες τὸ αὐτῶν, ἡγοῦντο, νομίζοντες οὕτως ἐν ἀσφαλεστάτῳ εἶναι, ἢν ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ἑκατέρωθεν ᾖ, καὶ εἴ τι παραλγεῖλαι χρήζοιεν, ἡμίσει ἐν χρόνῳ αἰσθάνεσθαι τὸ στράτευμα. Καὶ βασιλεὺς δὴ τότε μέσον ἔχων τῆς ἑαυτῆ στρατιᾶς, ὅμως ἔξω ἐγένετο τῆ Κύρε εὐωνύμε κέρατος. Ἐπεὶ δὲ ἐδεὶς αὐτῷ ἐμάχετο ἐκ τῆ ἐναντίε, οὐδὲ τοῖς αὐτῆ τεταγμένοις ἔμπροσθεν, ἐπέκαμπλεν ὡς εἰς κύκλωσιν. Ἔνθα δὴ Κῦρος δείσας, μὴ ὄπισθεν γενόμενος κατακόψῃ τὸ Ἑλληνικὸν, ἐλαύνει ἀντίος· καὶ ἐμβαλὼν [3] σὺν τοῖς ἑξακοσίοις, νικᾷ τὺς πρὸ βασιλέως τεταγμένυς, καὶ εἰς φυγὴν ἔτρεψε τὺς ἑξακισχιλίυς· καὶ ἀποκτεῖναι λέγεται αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ Ἀρταγέρσην τὸν ἄρχονλα αὐτῶν.

Ὡς δὲ ἡ τροπὴ ἐγένετο, διασπείρονλαι καὶ οἱ Κύρε ἑξακόσιοι, εἰς τὸ διώκειν ὁρμήσανλες· πλὴν πάνυ ὀλίγοι ἀμφ' αὐτὸν κατελείφθησαν, σχεδὸν οἱ ὁμοτράπεζοι καλέμενοι. Σὺν τύτοις δὲ ὢν, καθορᾷ βασιλέα καὶ τὸ ἀμφ' ἐκεῖνον στίφος· καὶ εὐθὺς ἐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' εἶπεν, ---Ὁρῶ τὸν ἄνδρα,--- ἴεται ἐπ' αὐτόν· καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τῆ θώρακος, ὡς φησὶ Κτησίας ὁ ἰατρὸς, [4] καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμά φησι. Παίοντα δ' αὐτὸν ἀκοντίζει τις παλτῷ, ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν, βιαίως· καὶ ἐνταῦθα μαχόμενοι καὶ βασιλεὺς καὶ

καὶ Κῦρος, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτοὺς ὑπὲρ ἑκατέρου, ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· (παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν·)---Κῦρος δὲ αὐτός τε ἀπέθανε, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν περὶ αὐτὸν ἐκεῖνο ἐπ' αὐτῷ. Ἀρταπάτης δὲ, ὁ πιστότατος αὐτῷ τῶν σκηπτούχων θεράπων, λέγεται, ἐπειδὴ εἶδε πεπτωκότα Κῦρον, καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, [1] περιπεσεῖν αὐτῷ. Καὶ οἱ μέν φασι βασιλέα κελεῦσαί τινα ἐπισφάξαι αὐτὸν Κύρῳ· οἱ δὲ, ἑαυτὸν ἐπισφάξαι, σπασάμενον τὸν ἀκινάκην· εἶχε γὰρ χρυσοῦν. Καὶ στρεπτὸν δὲ ἐφόρει, καὶ ψέλλια, καὶ τὰ ἄλλα, ὥσπερ οἱ ἄριστοι τῶν Περσῶν· ἐτετίμητο γὰρ ὑπὸ Κύρου δι' εὔνοιάν τε καὶ πιστότητα.

Κῦρος μὲν οὖν οὕτως ἐτελεύτησεν, ἀνὴρ ὢν Περσῶν, τῶν μετὰ Κῦρον τὸν ἀρχαῖον γενομένων, βασιλικώτατός τε καὶ ἄρχειν ἀξιώτατος, ὡς παρὰ πάντων ὁμολογεῖται [2] τῶν Κύρου δοκούντων ἐν πείρᾳ γενέσθαι. Πρῶτον μὲν γὰρ παῖς ἔτι ὤν, ὅτε ἐπαιδεύετο καὶ σὺν τῷ ἀδελφῷ καὶ τοῖς ἄλλοις παισὶ, πάντων πάντα κράτιστος ἐνομίζετο. Πάντες γὰρ οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐν ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται· ἔνθα πολλὴν μὲν σωφροσύνην καταμάθοι ἄν τις, αἰσχρὸν δ' οὐδὲν ἔστε ἀκοῦσαι ἔστ' ἰδεῖν ἔστι. Θεῶνται δ' οἱ παῖδες καὶ τοὺς τιμωμένους ὑπὸ βασιλέως καὶ ἀκούουσι, καὶ ἄλλους ἀτιμαζομένους· ὥστ' εὐθὺς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν [3] ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι. Ἔνθα Κῦρος εὐμαθέστατος μὲν πρῶτον τῶν ἡλίκων ἐδόκει εἶναι, τοῖς τε προσβυτέροις καὶ τῶν ἑαυτοῦ ὑποδεεστέρων μᾶλλον πείθεσθαι· ἔπειτα δὲ φιλιππότατος, [4] καὶ τοῖς ἵπποις ἄριστα χρῆσθαι. [5] Ἐκρινον δ' αὐτὸν καὶ τῶν ἐς τὸν πόλεμον ἔργων, τοξικῆς τε καὶ ἀκοντίσεως, φιλομαθέστατον εἶναι, καὶ μελετηρότατον. Ἐπεὶ δὲ τῇ ἡλικίᾳ ἔπρεπε, καὶ φιλοθηρότατος ἦν, καί πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνώτατος. Καὶ ἄρκτον ποτὲ [6] ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεσεν, ἀλλὰ συμπεσὼν κατεσπάσθη ἀπὸ τοῦ ἵππου· καὶ τὰ μὲν

ἔπαθεν,

ἔπαθεν, ὧν καὶ τὰς ὠτειλὰς φανερὰς ἔχε, τέλος δὲ κατέπλανε· καὶ τὸν πρῶτον μέντοι βοηθήσαντα πολλοῖς μακαριστὸν εἶναι ἐποίησεν.

Ἐπεὶ δὲ κατεπέμφθη ὑπὸ τῦ πατρὸς σατράπης Αυδίας τε καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης, καὶ Καππαδοκίας, στρατηγὸς δὲ ἁπάντων ἀπεδέχθη, οἷς παθήκει ἐς Καστωλῦ πεδίον ἀθροίζεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπίδειξεν αὐτὸν, [1] ὅτι περὶ πλείστυ ποιοῖτο, ἔ τῳ σπείσαιτο, ἢ ἔ τῳ συνθεῖτο, καὶ ἔ τῳ ὑπόσχοιτό τι, μηδὲν ψεύδεσθαι. Καὶ ᾔδ ἦν ἐπίστευον μὲν αὐτῷ αἱ πόλεις ἐπιτρεπόμεναι, ἐπίστευον δ' οἱ ἄνδρες· καὶ ἔ τις πολέμιος ἐγίνετο, σπασαμένυ Κύρυ, ἐπίστευε μηδὲν ἂν παρὰ τὰς σπονδὰς πάθεῖν. Τοιγαρῦν ἐπὶ Τισσαφέρνα ἐπολέμησε, πᾶσαι αἱ πόλεις ἐκοῦσαι Κῦρον ἕλοντο ἀντὶ Τισσαφέρνυς, πλὴν Μιλησίων· ἔτοι δὲ, ὅτι ἐκ ἤθελε τὺς φεύγονλας προέσθαι, ἐφοβῆλο αὐτὸν. Καὶ γὰρ ἔργῳ ἐπεδάκνυε, καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἐκ ἂν ποτε προῖτο, ἐπεὶ ἅπαξ αὐτοῖς φίλος ἐγένετο, ἐδ' ἐ ἔτι μὲν μέυς γένοιντο, ἔτι δὲ ἢ κάκιον [2] πράξειαν. [3] Φανερὸς δ' ἦν, καὶ ἔ τις ἀγαθὸν ἢ κακὸν ποιήσειε αὐτὸν, νικᾶν παρώμενος· καὶ εὐχὴν δέ τινες αὐτῦ ἐξέφερον, ὡς εὔχοιτο τοσῦτον χρόνον ζῆν, [4] ἐς τε νικᾶν καὶ τὺς εὖ καὶ τὺς κακῶς ποιῦντας [5] ἀλεξόμενος. Καὶ ᾔδ οὖν πλεῖστοι δὴ αὐτῷ ἑνί γε ἀνδρὶ [6] τῶν ἐφ' ἡμῶν, ἐπεθύμησαν καὶ χρήματα, καὶ πόλεις, καὶ τὰ ἑαυτῶν σώματα [7] προέσθαι.

Οὐ μὲν δὴ ἐδὲ τοῦτ' ἄν τις ἄποι, ὡς τὺς πανύργυς καὶ ἀδίκυς ἔα καταγελᾶν, ἀλλ' ἀφαδίσατα πάντων ἐτιμωρεῖτο. Πολλάκις δ' [8] ἦν ἰδᾶν παρὰ τὰς στεβομένας ὁδοὺς, καὶ ποδῶν καὶ χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν στερέμενυς ἀνθρώπυς· ὥστε ἐν τῇ τῦ Κύρυ ἀρχῇ ἐγένετο, καὶ Ἕλληνι καὶ βαρβάρῳ μηδὲν ἀδικῆντι ἀδεῶς πορεύεσθαι, ὅποι τις ἤθελεν, [9] ἔχοντι ὅ, τι προχωροίη. Τοὺς μέντοιγε

τοιγε ἀγαθὺς ἀς πόλεμον ὡμολόγητο διαφερόντως τιμᾶν. Καὶ πρῶτον μὲν ἦν αὐτῷ πόλεμος πρὸς Πεισίδας καὶ Μυσὺς· στρατευόμενος ἦν καὶ αὐτὸς ἐς ταύτας τὰς χώρας, ἦς ἐώρα ἐθέλοντας κινδυνεύειν, τύτυς καὶ ἄρχοντας ἐποίει ἧς κατεστρέφετο χώρας, καὶ ἄλλοις δώροις ἐτίμα· [1] ὥστε φαίνεσθ τὺς μὲν ἀγαθὺς, εὐδαιμονεστάτυς, τὺς δὲ κακὺς, δήλυς τύτων ἀξιᾶσθ εἶναι. Τοιγαρῦν πολλὴ ἦν ἀφθονία τῶν ἐθελόντων κινδυνεύειν, ὅπυ τις οἴοιτο Κῦρον αἰσθήσεσθαι.

[2] Εἰς γεμὴν δικαιοσύνην, εἴ τις αὐτῷ φανερὸς γένοιτο ἐπιδείκνυσθαι βελόμενος, περὶ παντὸς ἐποιῆτο τύτυς πλεσιωτέρυς ποιῆν τῶν ἐκ τῦ ἀδίκυ φιλοκερδόντων. Καὶ γαρ ἦν ἄλλά τε πολλὰ δικαίως αὐτῷ διεχειρίζετο, κ) στρατεύματι ἀληθινῷ ἐχρήσατο. Καὶ γδ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ ἐ χρημάτων ἕνεκα πρὸς ἐκῆνον ἔπλευσαν, ἀλλ' ἐπεὶ ἔγνωσαν κερδαλεώτερον εἶναι Κύρῳ καλῶς πειθαρχῆν, ἢ τὸ κατὰ μῆνα κέρδος. Αλλὰ μὴν εἴ τις γέ τι αὐτῷ προστάξαντι [3] καλῶς ὑπηρετήτσειεν, ἐδενὶ πώποτε ἀχάριστον εἶασε τὴν προθυμίαν. Τοιγαρῦν κράτιστοι δὴ ὑπηρέται παντὸς ἔργυ Κύρῳ ἐλέχθησαν γένεσθαι. Εἰ δέ τινα [4] ὁρῴη δεινὸν ὄντα οἰκονόμον ἐκ τῦ δικαίυ, κ) κατασκευάζοντά τε ἧς ἄρχοι χώρας, [5] κ) προσόδυς ποιῦντα, ἐδένα ἂν πώποτε ἀφέλετο, ἀλλὰ κ) πλέω προσεδίδυ· ὥστε καὶ ἡδέως ἐπόνει, κ) θαῤῥαλέως ἐπλῶντο, καὶ ἃ [6] πέπατο αὖ τις, ἤκυσα Κῦρον ἐκρυπτεν· ἐ γαρ φθονῶν τοῖς φανερῶς πλυτῦσιν ἐφαίνετο, ἀλλὰ πειρώμενος χρῆσθ τοῖς τῶν ὑποκρυπτομένων χρήμασι. [7] Φίλυς γεμὴν ὅσυς ποιήσαιτο, κ) εὖνυς γνοίη ὄντας, καὶ ἱκανὺς κρίνειε συνεργὺς εἶναι ὅ, τι τυγχάνει βελόμενος κατεργάζεσθ, ὁμολογεῖ) πρὸς πάντων κράτιστος δὴ γενέσθαι θεραπεύειν. [8] Καὶ γδ αὐτὸ τῦτο, ὅπερ αὐτὸς ἕνεκα φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργὺς ἔχοι, καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο

ρᾶτο συνεργὸς τοῖς φίλοις κράτιστος εἶναι τότε, ὅτε ἕκαστον αἰσθάνοιτο ἐπιθυμοῦντα.

Δῶρα δὲ πλεῖστα μὲν, οἶμαι, ἅς γε ἀνὴρ ὢν, ἐλαμβανε διὰ πολλά· ταῦτα δὲ δὴ πάντα μάλιστα τοῖς φίλοις ἐδίδε, [1]πρὸς τὸν τρόπον ἑκάστε σκοπῶν, καὶ ὅτε μάλιστα ὁρῴη ἕκαστον δεόμενον. Καὶ ὅσα τῷ σώματι αὐτῦ κόσμον πέμποι τις, ἢ ὡς εἰς πόλεμον, ἢ ὡς εἰς καλλωπισμὸν, καὶ περὶ τότων λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὅτι τὸ μὲν ἑαυτῦ σῶμα ἐκ ὰν δύναιτο τότοις πᾶσι κοσμηθῆναι, φίλες δὲ καλῶς κεκοσμημένες, μέγιστον κόσμον ἀνδρὶ νομίζοι. [2]Καὶ τὸ μὲν τὰ μεγάλα νικᾶν τὲς φίλες εὖ ποιῦντα, οὐδὲν θαυμαστὸν, ἐπειδή γε καὶ δυνατώτερος ἦν· τὸ δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ περιεῖναι τῶν φίλων, καὶ τῷ προθυμεῖσθαι χαρίζεσθαι, ταῦτα μᾶλλον ἔμοιγε δοκεῖ ἀγαστὰ εἶναι. Κῦρος γαρ ἔπεμπε βικὲς οἴνε ἡμιδεεῖς πολλάκις, ὁπότε πάνυ ἡδὺν λάβοι, λέγων ὅτι ἔπω δὴ πολλῦ χρόνε τότε ἡδίονι οἴνῳ ἐπιτύχοι·---[3]τῦτο ἔν σοι ἔπεμψε, καὶ δεῖταί σε τῦτον ἐκπιεῖν τήμερον σὺν οἷς μάλιστα φιλεῖς. ---Πολλάκις δὲ χῆνας ἡμιβρώτες ἔπεμπε, καὶ ἄρτων ἡμίσεα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐπιλέγειν κελεύων τὸν φέροντα,---Τότοις ἥσθη Κῦρος· βέλεται ἔν καὶ σε τότων γεύσασθαι.---Ὅτε δὲ χιλὸς σπάνιος πάνυ εἴη, αὐτὸς δ' ἐδύνατο παρασκευάσασθαι, διὰ τὸ πολλὲς ἔχειν ὑπηρέτας, καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν, διαπέμπων ἐκέλευε τὲς φίλες τοῖς τὰ ἑαυτῶν σώματα ἄγεσιν ἵπποις ἐμβάλλειν τῦτον τὸν χιλὸν, [4]ὡς μὴ πεινῶντες τὲς ἑαυτῦ φίλες ἄγωσιν. Εἰ δὲ δή ποτε πορεύοιτο, καὶ πλεῖστοι μέλλοιεν ὄψεσθαι, προσκαλῶν τὲς φίλες ἐσπεδαιολογεῖτο, ὡς δηλοίη ἓς τιμᾶ· ὥστε ἔγωγε, ἐξ ὧν ἀκήκω, οὐδένα κρίνω ὑπὸ πλειόνων περιλῆσθαι, ἔτε Ἑλλήνων ἔτε βαρβάρων. Τεκμήριον δὲ τότε καὶ τόδε· παρὰ

παρὰ μὲν Κύρου, δῆλον ὄντος, ἀδεὴς ἀπῄει πρὸς βασιλέα· πλὴν Ὀρόντας ἐπεχείρησε· (καὶ ἔτος δὲ, ὃν ᾤετο πιστὸν οἱ εἶναι, ταχὺ αὐτὸν εὗρε Κύρῳ φιλαίτερον, ἢ ἑαυτῷ·) παρὰ δὲ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κῦρον ἀπῆλθον, ἐπεὶ πολέμιοι ἀλλήλοις ἐγένοντο· καὶ ἔτοι μέντοι, οἱ μάλιστα ὑπ' αὐτῆ ἀγαπώμενοι, νομίζοντες, παρὰ Κύρῳ ὄντες ἀγαθοὶ, ἀξιωτέρας ἂν τιμῆς τυγχάναν, ἢ παρὰ βασιλέϊ. Μέγα δὲ τεκμήριον καὶ τὸ, ἐν τῇ τελευτῇ τῆ βίυ, αὐτῷ γενόμενον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν ἀγαθὸς, καὶ κρίνειν ὀρθῶς ἐδύνατο τὺς πιστὺς καὶ εὔνυς καὶ βεβαίυς. Ἀποθνήσκοντος γὰρ αὐτῆ, πάντες οἱ παρ' αὐτὸν φίλοι καὶ συντράπεζοι μαχόμενοι ἀπέθανον ὑπὲρ Κύρυ, πλὴν Ἀριαίυ· ἔτος δὲ τεταγμένος ἐτύγχανεν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ τῆ ἱππικῆ ἄρχων· ὡς δ' ἤσθετο Κῦρον πεπλωκότα, ἔφυγεν ἔχων καὶ τὸ στράτευμα πᾶν, ἔ ἡγεῖτο.

Ἐνταῦθα δὴ Κύρυ ἀποτέμνεται ἡ κεφαλὴ καὶ χὲρ ἡ δεξιά. Βασιλεὺς δὲ, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κυρεῖον στρατόπεδον· καὶ οἱ μὲν μετὰ Ἀριαίυ ἐκέτι [1] ἦσαν), ἀλλὰ φεύγεσι διὰ τῆ αὐτῶν στρατοπέδυ εἰς τὸν σταθμὸν, ἔνθεν ὥρμηντο· (τέτταρες δὲ ἐλέγοντο παρασάγγαι τῆς ὁδῆ εἶναι·) βασιλεὺς δὲ, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τά τε ἄλλα πολλὰ διαρπάζεσι, καὶ τὴν Φωκαΐδα τὴν Κύρυ παλλακίδα, τὴν σοφὴν καὶ καλὴν λεγομένην εἶναι, λαμβάνει. Ἡ δὲ Μιλησία ἡ νεωτέρα, ληφθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀμφὶ βασιλέα, ἐκφεύγει γυμνὴ πρὸς τῶν Ἑλλήνων, [2] οἳ ἔτυχον ἐν τοῖς σκευοφόροις ὅπλα ἔχοντες· καὶ ἀντιταχθέντες, πολλὺς μὲν τῶν διαρπαζόντων ἀπέκλειναν, οἱ δὲ καὶ αὐτῶν ἀπέθανον· ἐ μὴν ἔφυγόν γε, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἔσωσαν, καὶ τἄλλα ὅσα ἐντὸς αὐτῶν, καὶ χρήματα καὶ ἄνθρωποι, ἐγένοντο, πάντα ἔσωσαν. Ἐνταῦθα διέσχον ἀλλήλων βασιλεύς τε

καὶ

καὶ οἱ Ἕλληνες ὡς τριάκοντα στάδια, οἱ μὲν διώκοντες τὺς καθ' ἑαυτὺς, ὡς πάντας νικῶντες· οἱ δὲ ἁρπάζοντες, ὡς ἤδη πάντες νικῶντες. Ὡς δὲ ἤσθοντο οἱ μὲν Ἕλληνες, ὅτι βασιλεὺς σὺν στρατεύματι ἐν τοῖς σκευοφόροις εἴη, βασιλεὺς δ' αὖ ἤκουσε Τισσαφέρνους, ὅτε οἱ Ἕλληνες νικῷεν τὸ καθ' ἑαυτὺς, καὶ ἐς τὸ πρόσθεν οἴχοιντο διώκοντες, ἐνταῦθα δὴ βασιλεὺς μὲν ἀθροίζει τὺς ἑαυτοῦ, καὶ συντάττεται· ὁ δὲ Κλέαρχος ἐβελεύετο, Πρόξενον καλέσας, (πλησιαίτατος γὰρ ἦν,) εἰ πέμποιέν τινας, ἢ πάντες ἴοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀρήξοντες.

Ἐν τούτῳ βασιλεὺς πάλιν δῆλος ἦν προσιὼν, ὡς ἐδόκει, ὄπισθεν. [1] Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες συστραφέντες παρασκευάζονται, ὡς ταύτῃ προσιόντες καὶ δεξόμενοι, ὁ δὲ βασιλεὺς ταύτῃ μὲν οὐκ ἦγεν, ἧ δὲ παρῆλθεν ἔξω τοῦ εὐωνύμου κέρατος, ταύτῃ καὶ ἀπήγαγεν, ἀναλαβὼν καὶ τὺς ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τὺς Ἕλληνας αὐτομολήσαντας, καὶ Τισσαφέρνην, καὶ τὺς σὺν αὐτῷ. Ὁ γὰρ Τισσαφέρνης ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ οὐκ ἔφυγεν, ἀλλὰ διήλασε καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν κατὰ τὺς Ἕλληνας πελταστάς· διελαύνων δὲ κατέκλανε μὲν οὐδένα, διαστάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἔπαιον καὶ ἠκόντιζον αὐτούς. Ἐπισθένης δὲ Ἀμφιπολίτης ἦρχε τῶν πελτασῶν, καὶ ἐλέγετο φρόνιμος γενέσθαι. Ὁ δὲ Τισσαφέρνης, ὡς μεῖον ἔχων, ἀπηλλάγη· εἰς δὲ τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τῶν Ἑλλήνων, ἐκεῖ συντυγχάνει βασιλεῖ, καὶ ὁμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. Ἐπεὶ δ' ἦσαν κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν Ἑλλήνων κέρας, ἔδεισαν οἱ Ἕλληνες μὴ [2] προσάγοιεν πρὸς τὸ κέρας, καὶ περιπλύξαντες ἀμφοτέρωθεν αὐτὺς διακόψειαν· καὶ ἐδόκει αὐτοῖς ἀναπλύσσαν τὸ κέρας, [3] καὶ ποιήσασθαι ὄπισθεν τὸν ποταμόν. [4] Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐβελεύοντο, καὶ δὴ βασιλεὺς [5] παραμειψάμενος εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα, κατέστησεν ἐναντίαν τὴν φάλαγγα,

φάλαγγα, ὥσωερ τὸ πρῶτον μαχόμενος συνήει. Ὡς δὲ εἶδον οἱ Ἕλληνες ἐγγύς τε ὄντας καὶ παρατεταγμένους, αὖθις, παιανίσαντες, ἐπήεσαν πολὺ ἔτι προθυμότερον, ἢ τοπρόσθεν. Οἱ δ' αὖ βάρβαροι οὐκ ἐδέχοντο, [1] ἀλλ' οὐκ πλέονος, ἢ τοπρόσθεν, ἔφευγον· οἱ δ' ἐπεδίωκον μέχρι κώμης τινός· ἐνταῦθα δὲ ἔστησαν οἱ Ἕλληνες· ὑπὲρ γὰρ τῆς κώμης γήλοφος ἦν, ἐφ' ᾧ ἀνεστράφησαν οἱ ἀμφὶ βασιλέα· πεζοὶ μὲν οὐκέτι, τῶν δὲ ἱππέων ὁ λόφος ἐνεπλήσθη· ὥστε τὸ ποιούμενον μὴ γιγνώσκειν. Καὶ τὸ βασίλειον σημεῖον ὁρᾶν ἔφασαν, ἀετόν τινα χρυσοῦν ἐπὶ πέλτης, ἐπὶ ξυστοῦ ἀνατεταμένον.

Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐχώρουν οἱ Ἕλληνες, λείπουσι δὴ καὶ τὸν λόφον οἱ ἱππεῖς· οὐ μέντοι ἔτι ἀθρόοι, ἀλλ' ἄλλοι ἄλλοθεν· ἐψιλοῦτο δ' ὁ λόφος τῶν ἱππέων· τέλος δὲ καὶ πάντες ἀπεχώρησαν. Ὁ μὲν Κλέαρχος οὐκ ἀνεβίβαζεν ἐπὶ τὸν λόφον, ἀλλ' ὑπὸ αὐτὸν στήσας τὸ στράτευμα, πέμπει Λύκιον τὸν Συρακούσιον καὶ ἄλλον ἐπὶ τὸν λόφον, καὶ κελεύει, κατιδόντας τὰ ὑπὲρ τοῦ λόφου, τί ἐστιν ἀπαγγεῖλαι. Καὶ ὁ Λύκιος ἦλασε, καὶ ἰδὼν ἀπαγγέλλει ὅτι φεύγουσιν ἀνὰ κράτος. Σχεδὸν δ' ὅτε ταῦτα ἦν, καὶ ἥλιος ἐδύετο. [2] Ἐνταῦθα δὴ ἔστησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα ἀνεπαύοντο· καὶ ἅμα μὲν ἐθαύμαζον, ὅτι οὐδαμοῦ Κῦρος φαίνοιτο, οὐδ' ἄλλος ἀπ' αὐτοῦ οὐδεὶς παρήει· [3] οὐ γὰρ ἤδεσαν αὐτὸν τεθνηκότα, ἀλλ' ἔκαζον ἢ διώκοντα οἴχεσθαι, ἢ καταληψόμενόν τι προεληλακέναι· καὶ αὐτοὶ ἐβουλεύοντο, εἰ αὐτοῦ μένοντες τὰ σκευοφόρα ἐνταῦθα ἀγάγοιντο, ἢ ἀπίοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἀπιέναι· καὶ ἀφικνοῦνται, [4] ἀμφὶ δόρπιστον, ἐπὶ τὰς σκηνάς. Ταύτης μὲν τῆς ἡμέρας τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο. Καταλαμβάνουσι δὲ τῶν τε ἄλλων χρημάτων τὰ πλεῖστα διηρπασμένα, καὶ εἴ τι σιτίον ἢ ποτὸν ἦν· καὶ τὰς ἁμάξας μεστὰς ἀλεύρων

καὶ οἶνον, ὡς παρεσκευάσατο Κῦρος, ἵνα εἴ ποτε σφοδρὰ λάβοι τὸ στρατόπεδον ἔνδεια, διαδιδοίη τοῖς Ἕλλησιν· (ἦσαν δ' αὗται, ὡς ἐλέγοντο, τετρακόσιαι ἅμαξαι·) ἐκ ταύτας τότε οἱ σὺν βασιλεῖ διήρπασαν· ὥστε [1] ἄδειπνοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων· ἦσαν δὲ καὶ ἀνάριστοι· πρὶν γὰρ δὴ καταλῦσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη. Ταύτην μὲν ἦν τὴν νύκτα ἔτω διεγένοντο.

[2] Ἐκ τῆς ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Β'.

* * *

Οἱ μὲν δὴ στρατηγοὶ ἔτω ληφθέντες, ἀνήχθησαν [3] ὡς βασιλέα, καὶ ἀποτμηθέντες τὰς κεφαλὰς, [4] ἐτελεύτησαν· ὧν μὲν αὐτῶν Κλέαρχος, ὁμολογεμένως ἐκ πάντων [5] τῶν ἐμπείρως αὐτῆ ἐχόντων, δόξας γενέσθαι ἀνὴρ καὶ πολεμικὸς καὶ φιλοπόλεμος ἐχάτως. Καὶ γὰρ δὴ ἕως μὲν πόλεμος ἦν τοῖς Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Αθηναίους, παρέμεινεν· ἐπεὶ δ' εἰρήνη ἐγένετο, πείσας τὴν αὐτῆ πόλιν ὡς οἱ Θρᾷκες [6] ἀδικοῦσι τοὺς Ἕλληνας, καὶ διαπραξάμενος ὡς ἐδύνατο παρὰ τῶν Εφόρων, ἐξέπλει ὡς πολεμήσων τοῖς ὑπὲρ Χερρονήσε καὶ Παρίνθε Θρᾳξίν. Επεὶ δὲ μεταγνόντες πως [7] οἱ Εφοροι, ἤδη ἔξω ὄντος αὐτῆ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο ἐξ Ισθμῆ, ἐνταῦθα ἐκέτι πείθεται, ἀλλ' [8] ᾤχετο πλέων εἰς Ἑλλήσποντον. Εκ τέτε καὶ ἐθανατώθη [9] ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ τελῶν, ὡς ἀπειθῶν. Ηδη δὲ, φυγὰς ὤν, ἔρχεται πρὸς Κῦρον, καὶ ὁποίοις μὲν λόγοις ἔπεισε Κῦρον, ἀλλαχῆ γέγραπται· δίδωσι δ' αὐτῷ Κῦρος [10] μυρίας δαρεικάς· ὁ δὲ λαβὼν, ἐκ ἐπὶ ῥαθυμίαν ἐτράπετο, ἀλλ' ἀπὸ τέτων τῶν χρημάτων συλλέξας στράτευμα, ἐπολέμει τοῖς Θρᾳξί· καὶ μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ ἀπὸ τέτε [11] ἔφερε, καὶ ἦγεν αὐτές·

τὺς· καὶ πολεμῶν διεγένετο, μέχρις ὃ Κῦρος ἐδεήθη τῦ στρατεύματος· τότε δ' ἀπῆλθεν, ὡς σὺν ἐκείνῳ αὖ πολεμήσων.

Ταῦτα δ' ἦν φιλοπολέμυ δοκεῖ ἀνδρος ἔργα εἶναι, ὅστις, [1] ἐξὸν μὲν εἰρήνην ἔχειν ἄνευ αἰσχύνης κ) βλάβης, αἱρεῖσθαι πολεμεῖν· ἐξὸν δὲ ῥαθυμεῖν, βέλτιον πονεῖν ὥστε πολεμεῖν· ἐξὸν δὲ χρήματα ἔχειν ἀκινδύνως, αἱρεῖται πολεμῶν μείονα ταῦτα ποιεῖν. Ἐκεῖνος δὲ, ὥσπερ ἄς--τινα ἡδονὴν, ἤθελε δαπανᾶν εἰς πόλεμον· ὅτω μὲν φιλοπόλεμος ἦν. Πολεμικὸς δὲ αὖ ταύτη εἶναι ἐδόκει, ὅτι φιλοκίνδυνός τε ἦν, κ) ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἄγων ἐπὶ τὺς πολεμίυς, κ) ἐν τοῖς δεινοῖς φρόνιμος, ὡς οἱ παρόντες πανταχῆ πάντες ὁμολόγυν. Καὶ ἀρχικὸς δὲ ἐλέγετο εἶναι, ὡς δυνατὸν, ἐκ τῦ τοιύτυ τρόπυ, οἷον καὶ ἐκεῖνος εἶχεν· Ἱκανὸς μὲν γὰρ, ὥς τις καὶ ἄλλος, φροντίζειν ἦν, ὅπως ἕξει ἡ στρατιὰ αὐτῇ τὰ ἐπιτήδεια, καὶ παρασκευάζειν ταῦτα· ἱκανὸς δὲ κ) ἐμποιῆσαι τοῖς στρατιώταις, [2] ὡς ἐκ ἀπιστέον εἴη Κλεάρχῳ. Τῦτο δὲ ἐποιεῖ ἐκ τῦ χαλεπὸς εἶναι. Καὶ γὰρ ὀργὴν συνὸς ἦν, καὶ τῇ φωνῇ τραχύς· ἐκόλαζέ τε αἰεὶ ἰσχυρῶς, κ) ὀργῆ ἐνίοτε, ὥσε κ) αὐτῷ μεταμέλειν [3] ἔσθ' ὅτε. Καὶ γνώμῃ δὲ ἐκολαζεν· ἀκολάσε γὰρ στρατεύματος ἐδὲν ἡγεῖτο ὄφελος εἶναι. Αλλὰ κ) λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὡς δέοι τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα ἢ τὺς πολεμίυς, εἰ μέλλοι ἢ [4] φυλακὰς φυλάξειν, ἢ φίλων ἀφέξεσθαι, ἢ ἀπροφασίστως ἴέναι πρὸς τὺς πολεμίυς. Ἐν μὲν δὴ τοῖς δεινοῖς ἤθελον αὐτῇ ἀκύειν σφόδρα, καὶ ἐκ ἄλλυ ἠρῶντο οἱ στρατιῶται. Καὶ γὰρ τὸ συνὸν τότε φαιδρὸν αὐτῇ ἐν τοῖς προσώποις ἔφασαν φαίνεσθαι, καὶ τὸ χαλεπὸν, ἐῤῥωμένον πρὸς τὺς πολεμίυς ἐδόκει εἶναι· ὥστε σωτήριον κ) ἐκέτι χαλεπὸν ἐφαίνετο. Ὅτε δ' ἔξω τῦ δεινῦ γένοιντο, καὶ ἐξέη πρὸς ἄλλυς [5] ἀρχομένυς ἀπιέναι,

πολλοὶ

πολλοὶ αὐτὸν ἀπέλιπον· τὸ γὸ ἐπίχαρι ἐκ εἶχεν, ἀλλὰ ἀεὶ χαλεπὸς καὶ ὠμὸς ἦν·---καὶ γὸ ἂν φιλίᾳ μὲν καὶ εὐνοίᾳ ἑπομένως ἐδέπετ' ἔχειν· οἵτινες δὲ ἢ ὑπὸ πόλεως τεταγμένοι, ἢ ὑπὸ τῦ δεσπόζ, ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀνάγκῃ κατεχόμενοι, παρείησαν αὐτῷ, σφόδρα πεθομένοις ἐχρῆτο. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἤρξαντο νικᾶν σὺν αὐτῷ τὰς πολεμίως, μεγάλα ἤδη ἦν τὰ χρησίμως ποιῦντα εἶναι τὰς σὺν αὐτῷ στρατιώτας· [1]τό, τε γὸ πρὸς τὰς πολεμίως θαῤῥαλέως ἔκειν παρῆν, καὶ τὸ τὴν παρ' ἐκείνε τιμωρίαν φοβεῖσθαζ, αὐτὰς εὐτάκτως ἐποίει. Τοιῦτος μὲν δὴ ἄρχων ἦν· ἄρχεσθαι δ' ὑπὸ ἄλλων ἐ μάλα ἐθέλων ἐλέγετο. Ἦν δὲ, ὅτε ἐτελεύτα, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη.

Πρόξενος δὲ ὁ Βοιώτιος, εὐθὺς μὲν μειράκιον ὢν, ἐπεθύμει γενέσθζ ἀνὴρ τὰ μεγάλα πράττειν ἱκανός· καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν ἔδωκε Γοργίᾳ ἀργύριον τῷ Λεοντίνῳ. Ἐπεὶ δὲ συνεγένετο ἐκείνῳ, ἱκανὸς ἤδη νομέσας εἶναι καὶ ἄρχειν, καὶ φίλος ὢν τοῖς πρώτοις, μὴ ἠττᾶσθαι εὐεργετῶν, ἦλθεν ἐς ταύτας τὰς σὺν Κύρῳ πράξεις· καὶ ᾤετο κλήσεσθαι ἐκ τύτων ὄνομα μέγα, καὶ δύναμιν μεγάλην, καὶ χρήματα πολλά· τύτων δ' ἐπιθυμῶν, σφόδρα ἐνδηλον αὖ καὶ τῦτο ἔχειν, ὅτι τύτων ἐδὲν ἂν θέλοι κλᾶσθαι μετὰ ἀδικίας, ἀλλὰ σὺν τῷ δικαίῳ καὶ καλῷ ᾤετο δεῖν τύτων τυγχάνειν, ἄνευ δὲ τύτων μή. Ἄρχειν δὲ καλῶν μὲν καὶ ἀγαθῶν ἱκανὸς ἦν· ἐ μέντοι ἐδ' αἰδῶ τοῖς στρατιώταις ἑαυτῦ ὅτε φόβον ἱκανὸς ἐμποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ ἠσχύνετο μᾶλλον τὰς στρατιώτας, ἢ οἱ ἀρχόμενοι ἐκεῖνον. [2]καὶ φοβέμενον μᾶλλον ἦν φανερὸς τὸ ἀπεχθάνεσθαι τοῖς στρατιώταις, ἢ οἱ στρατιῶ τὸ ἀπιστεῖν ἐκείνῳ. Ὤετο δὲ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶναι καὶ δοκεῖν, τὸν μὲν καλῶς ποιῦντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικῦντα μὴ ἐπαινεῖν. Τοιγαρῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν συόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δ' ἄδικοι

ἄλλοις ἐπιβούλευον, ὡς εὐμεταχειρίστῳ ὄντι. Ὅτε δὲ ἀπέθνησκεν, ἦν ἐτῶν ὡς τριάκοντα.

Μένων δὲ ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλέστου ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι· ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλέω περδαίνοι· φίλος τ' ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστον δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ δίδοίη δίκην. Ἐπὶ δὲ τὸ κατεργάζεσθαι ἂν ἐπιθυμοίη, συντομωτάτην ὁδὸν ᾤετο εἶναι διὰ τοῦ ἐπιορκεῖν τε, καὶ ψεύδεσθαι, καὶ ἐξαπατᾶν· τὸ δὲ ἁπλοῦν τε καὶ ἀληθες, τὸ αὐτὸ τῷ ἠλιθίῳ εἶναι. Στέργων δὲ φανερὸς μὲν ἦν ἐδέκα, ὅτῳ δὲ φαίη φίλος εἶναι, τούτῳ ἔνδηλος ἦν ἐπιβουλεύων. Καὶ πολεμίοις μὲν ἐδενὸς κατεγέλα, τῶν δὲ συνόντων πάντων ὡς καταγελῶν αἰεὶ διελέγετο. Καὶ τοῖς μὲν τῶν πολεμίων κλήμασιν ἐπεβούλευεν (χαλεπὸν γὰρ ᾤετο εἶναι τὰ τῶν φυλαττομένων λαμβάνειν·) τὰ δὲ τῶν φίλων μόνος ᾤετο εἰδέναι ὅτι ῥᾷστον ἀφύλακτα λαμβάνειν. Καὶ ὅσους μὲν ἠσθάνετό ἐπιόρκους καὶ ἀδίκους, ὡς εὖ ὡπλισμένους ἐφοβεῖτο· τοῖς δ' ὁσίοις καὶ ἀληθειαν ἀσκοῦσιν ὡς ἀνάνδροις ἐπειρᾶτο χρῆσθαι. Ὥστερ δέ τις ἀγάλλεται ἐπὶ θεοσεβείᾳ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ δικαιότητι, οὕτω καὶ Μένων ἠγάλλετο τῷ ἐξαπατᾶν δύνασθαι, τῷ πλάσασθαι ψευδῆ, τῷ φίλος διαγελᾶν· τὸν δὲ μὴ πανοῦργον, ἀπαίδευτον ἐνόμιζεν εἶναι. Καὶ παρ' οἷς μὲν ἐπεχείρει πρωτεύειν φιλίᾳ, διαβάλλων τοὺς πρώτους, τούτους ᾤετο δεῖν κλήσασθαι. Τὸ δὲ πειθομένους τοὺς στρατιώτας παρέχεσθαι, ἐκ τοῦ συναδικεῖν αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο· Τιμᾶσθαι δὲ καὶ θεραπεύεσθαι ἠξίου, ἐπιδεικνύμενος ὅτι πλεῖστα δύναιτο καὶ ἐθέλοι ἂν ἀδικεῖν. Εὐεργεσίαν δὲ κατέλεγεν, ὁπότε τις αὐτοῦ ἀφίστατο, ὅτι χρώμενος αὐτῷ ἐκ ἀπώλεσεν αὐτόν.---Ἀποθνησκόντων δὲ τῶν στρατηγῶν, ὅτι ἐστράτευσαν ἐπὶ βασιλέα σὺν Κύρῳ, τὰ αὐτὰ πεποιηκὼς ἐκ ἀπέθανε· μετὰ δὲ τὸν τῶν ἄλλων θάνατον στρατηγῶν, τι-

-μωρηθεὶς.

μωρηθεις ὑπὸ βασιλέως ἀπέθανεν, οὐχ ὥσπερ Κλέαρχος καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἀποτμηθέντες τὰς κεφαλάς· (ὅσπερ κάλλιστος θανάτων ἐδόκει εἶναι·) ἀλλὰ ζῶν αἰκισθεὶς ἐνιαυτὸν, ὡς πονηρὸς, λέγεται τελευτῆς τυχεῖν.

Αγίας δὲ ὁ Αρκὰς, καὶ Σωκράτης ὁ Αχαιὸς καὶ τούτω ἀπεθανέτην· τούτων δὲ οὐδεὶς οὔθ' ὡς ἐν πολέμῳ κακῶν κατεγέλα, οὔτ' ἐς φιλίαν αὐτοὺς ἐμέμφετο. [1] Ηςην το ἄμφω ἀμφὶ τετταράκοντα ἔτη ἀπὸ γενεᾶς.

FINIS

EXCERPTORUM EX HISTORICIS.

ANALECTA GRÆCA MAJORA.

TOMI PRIORIS

PARS SECUNDA.

EXCERPTA ex ORATORIBUS.

I.

[1]Ex LYSIA.

[JUXTA EDIT. JOAN. JAC. REISKE. LIPS. 1772. 8VO.]

LYSIAS—*subtilis atque elegans, et quo nihil, ſi oratori ſatis ſit docere, queras perfectius. Nihil enim eſt inane, nihil arceſſitum; puro tamen fonti quam magno flumini propior.*
QUINCT. X. I.

[2]ΛΥΣΙΟΥ

ΚΑΤΑ

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ,

ΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ,

ΌΝ ΑΥΤΟΣ ΕΙΠΕ ΛΥΣΙΑΣ.

[3]ΟΥΚ ἄρξασθαί μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι. Τοιαῦτα, [4]αὐτοῖς, τὸ μέγεθος, καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος, εἴργασαι, [5]ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κατηγορῆσαι, μήτε τἀληθῆ βελόμενον εἰπεῖν, ἅπαντα δύνασθαι· [6]ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγορον ἀπεπεῖν, ἢ τὸν χρόνον ἐπιλιπεῖν. Τἐναντίον δέ μοι δοκεῖμεν πείσεσθαι ἢ [7]ἐν τῷ πρότερ χρόνῳ. Πρότερον μὲν γὰρ ἔδει, τὴν ἔχθραν, τὰς κατηγορίας, ἐπιδεῖξαι, ἥτις εἴη [8]πρὸς τὰς φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν φευγόντων χρὴ πυνθάνεσθαι, ἥτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πό-

λιν ἔχθρα, [1] ἀνθ' ὅτε τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. Οὐ μέντοι, ὡς ἐκ ἔχων οἰκείας ἔχθρας κὴ συμφορὰς, τοὺς λόγους ποιοῦμαι, [2] ἀλλ' ὡς ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔσης, ὑπὲρ τῶν ἰδίων, ἢ ὑπὲρ τῶν δημοσίων, ὀργίζεσθαι.---Ἐγὼ μὲν ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔτ' ἐμαυτὲ πώποτε, ἔτε ἀλλότρια πράγματα πράξας, νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενημένων τότε κατηγορεῖν· ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν [3] κατέστην, μὴ, διὰ τὴν ἀπειρίαν, ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως ὑπὲρ τε ἀδελφε καὶ ἐμαυτοῦ [4] τὴν κατηγορίαν ποιήσωμαι· ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς, ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἂν δύνωμαι, [5] δι' ἐλαχίστων διδάξαι.

Οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι· ἔτη δὲ τριάκοντα ᾤκησε, καὶ οὐδενὶ πώποτε, ἔτε [6] ἡμεῖς, ἔτε ἐκεῖνος, δικὴν ἔτε ἐδικασάμεθα ἔτε ἐφύγομεν· ἀλλ' οὕτως ᾠκοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν, μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι.---Ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα, πόνηροι μὲν καὶ συκοφάνται ὄντες, [7] εἰς τὴν ἀρχὴν κατέσησαν, φάσκοντες χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν, καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην τραπέσθαι· καὶ τοιαῦτα λέγοντες, ἃ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων· ὡς ἐγὼ, περὶ τῶν ἐμαυτε πρῶτον εἰπὼν, καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων, ἀναμνῆσαι πειράσομαι.

Θέογνις γὰρ καὶ Πείσων ἔλεγον, ἐν τοῖς τριάκοντα, περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἶέν τινες τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι· καλλίστην ἦν εἶναι πρόφασιν---τιμωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι· [8] πάντως δὲ τὴν πόλιν γενέσθαι τὴν ἀρχὴν δεῖσθαι χρημάτων. Καὶ τὰς ἀκόντας ἐ χαλεπῶς ἔπειθον. Ἀποκτιννύναι μὲν γὰρ ἀνθρώπους, [9] περὶ ὀδενὸς ἠγεῖντο· λαμβάνειν δὲ χρήματα, περὶ πολλε ἐποιεῖντο. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν· τούτων

τούτων δὲ δύο πένητας, ἵνα αὐτοῖς ᾖ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία, ὡς ἐ χρημάτων ἕνεκα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ γεγένηται· ὥσπερ τι τῶν ἄλλων εὐλόγως [1] πεποιηκότες. Διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας, ἐβάδιζον· καὶ ἐμὲ μὲν ξένης ἐσιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με παραδιδόασιν· οἱ δὲ ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐλθόντες, τὰ ἀνδράποδα ἀπεγράφοντο. Ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν ἠρώτων, εἰ βούλοιτό με σῶσαι χρήματα λαβών· ὁ δ' ἔφασκεν, εἰ πολλὰ εἴη. Εἶπον ἔν, ὅτι [1] τάλαντον ἀργυρίου ἕτοιμος εἴην δοῦναι. Ὁ δ' ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσειν. Ἠπιστάμην μὲν οὖν, ὅτι οὔτε θεὸς οὔτε ἄνθρωπος νομίζει, ὅμως δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει μοι ἀναγκαιότατον εἶναι πίστιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν· πεισθὴς δὲ ὤμοσεν, ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντον, μὲ σώσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοίγνυμι. Πείσων δ' αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰ ἐνόντα, καλεῖ τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ λαβεῖν ἐκέλευσεν. [3] Ἐπεὶ δὲ οὐχ ὅσον ὡμολογήκειν εἶχεν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλὰ τρία τάλαντα ἀργυρίου καὶ τετρακοσίους [4] κυζικηνοὺς, καὶ ἑκατὸν [5] δαρεικοὺς, καὶ φιάλας ἀργυρίου τέσσαρας, ἐδεόμην αὐτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦναι. [6] Ὁ δ' ἀγαπήσειν με ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω. Ἐξιοῦσι δέ μοι καὶ Πείσωνι ἐπιτυγχάνει Μηλόβιός τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες· καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, καὶ ἐρωτῶσιν, ὅπη βαδίζοιμεν. Ὁ δ' ἔφασκεν, [7] εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ, ἵνα καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. Ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐκέλευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μετ' αὐτῶν ἀκολουθεῖν [8] εἰς Δαμνίππου. Πείσων δὲ προσελθὼν σιγῇ μοι παρεκελεύετο, καὶ θαρρεῖν, ὡς ἥξων ἐκεῖσε. Καταλαμβάνομεν δὲ αὐτόθι Θέογνιν ἑτέρους φυλάττοντα· ᾧ παραδόντες ἐμὲ πάλιν ᾤχοντο.

[1] Ἐν

λιν ἔχθρα, [1] ἀνθ' ὅτε τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. Οὐ μέντοι, ὡς ἐκ ἔχων οἰκείας ἔχθρας ἢ συμφορὰς, τοὺς λόγους ποιοῦμαι, [2] ἀλλ' ὡς ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔσης, ὑπὲρ τῶν ἰδίων, ἢ ὑπὲρ τῶν δημοσίων, ὀργίζεσθαι.---Ἐγὼ μὲν ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔτ' ἐμαυτῷ πώποτε, ἔτε ἀλλότρια πράγματα πράξας, νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενημένων τότε κατηγορεῖν· ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν [3] κατέστην, μὴ, διὰ τὴν ἀπειρίαν, ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως ὑπὲρ τε ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ [4] τὴν κατηγορίαν ποιήσωμαι· ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς, ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἂν δύνωμαι, [5] δι' ἐλαχίστων διδάξαι.

Οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι· ἔτη δὲ τριάκοντα ᾤκησε, καὶ οὐδενὶ πώποτε, ἔτε [6] ἡμᾶς, ἔτε ἐκεῖνος, δικὴν ἔτε ἐδικασάμεθα ἔτε ἐφύγομεν· ἀλλ' οὕτως ᾠκοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν, μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι.---Ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα, πόνηροι μὲν καὶ συκοφάνται ὄντες, [7] εἰς τὴν ἀρχὴν κατέσησαν, φάσκοντες χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν, καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην τραπέσθαι· καὶ τοιαῦτα λέγοντες, ἃ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων· ὡς ἐγὼ, περὶ τῶν ἐμαυτοῦ πρῶτον εἰπὼν, καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων, ἀναμνῆσαι παρέσομαι.

Θέογνις γὰρ καὶ Πέσων ἔλεγον, ἐν τοῖς τριάκοντα, περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἴεν τινες τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι· καλλίστην ἂν εἶναι πρόφασιν---τιμωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι· [8] πάντως δὲ τὴν πόλιν γενέσθαι τὴν ἀρχὴν δεῖσθαι χρημάτων. Καὶ τὸς ἀπόντας ἀχαλεπῶς ἔπειθον. Ἀποκτιννύναι μὲν γὰρ ἀνθρώπους, [9] περὶ ἑνὸς ἠγοῦντο· λαμβάνειν δὲ χρήματα, περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν· τούτων

τούτων δὲ δύο πένητας, ἵνα αὐτοῖς ἦ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία, ὡς ὑ χρημάτων ἕνεκα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ γεγένηται· ὥσπερ τι τῶν ἄλλων εὐλόγως [1]πεποιηκότες. Διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας, ἐβάδιζον· καὶ ἐμὲ μὲν ξένους ἐσιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με παραδιδόασιν· οἱ δὲ ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐλθόντες, τὰ ἀνδράποδα ἀπεγράφοντο. Ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν ἠρώτων, εἰ βούλοιτό με σῶσαι χρήματα λαβών· ὁ δ' ἔφασκεν, εἰ πολλὰ εἴη. Εἶπον ἔγν, ὅτι [1]τάλαντον ἀργυρίου ἕτοιμος εἴην δοῦναι. Ὁ δ' ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσειν. Ἠπιστάμην μὲν οὖν, ὅτι ἔστε θεὸς ἔστε ἀνθρώπους νομίζει, ὅμως δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει μοι ἀναγκαιότατον εἶναι πίστιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν· ἐπειδὴ δὲ ὤμοσεν, ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντον, μὲ σώσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοίγνυμι. Πείσων δ' αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰ ἐνόντα, καλεῖ τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ λαβεῖν ἐκέλευσεν. [3]Ἐπεὶ δὲ οὐχ ὅσον ὡμολογήκειν εἶχεν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλὰ τρία τάλαντα ἀργυρίου καὶ τετρακοσίους [4]κυζικηνοὺς, καὶ ἑκατὸν [5]δαρεικοὺς, καὶ φιάλας ἀργυρίου τέσσαρας, ἐδεόμην αὐτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦναι. [6]Ὁ δ' ἀγαπήσειν με ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω. Ἐξιοῦσι δέ μοι καὶ Πείσωνι ἐπιτυγχάνει Μηλόβιός τε καὶ Μνησιθέους ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες· καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, καὶ ἐρωτῶσιν, ὅπη βαδίζοιμεν. Ὁ δ' ἔφασκεν, [7]εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ, ἵνα καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. Ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐκέλευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μεθ' αὑτῶν ἀπολεθεῖν [8]εἰς Δαμνίππου. Πείσων δὲ προσελθὼν σιγῇ μοι παρεκελεύετο, καὶ θαρρεῖν, ὡς ἤξων ἐκεῖσε. Καταλαμβάνομεν δὲ αὐτόθι Θέογνιν ἑτέρους φυλάττοντα· ᾧ παραδόντες ἐμὲ πάλιν ᾤχοντο.

[1] Ἐγ

[1] Εν τοιούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδόκει, ὡς τῷ γε ἀποθανεῖν ὑπάρχοντος ἤδη. Καλέσας δὲ Δάμνιππον, λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε, "Επιτήδειος μέν μοι τυγχά-"νεις ὤν, ἦκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν· ἀδικῶ δ' οὐδέν· "χρημάτων δ' ἕνεκα ἀπόλλυμαι· σὺ οὖν ταῦτα πά-"σχοντί μοι πρόθυμον παράσχου τὴν σεαυτοῦ δύναμιν "εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν." Ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα ποιήσειν. Εδόκει δ' αὐτῷ βέλτιον εἶναι πρὸς Θέογνιν μνησθῆναι· ἠγεῖτο γαρ ἅπαν ποιήσειν αὐτὸν, εἴ τις ἀργύριον διδοίη. Ἐκείνῳ δὲ διαλεγομένῳ Θεόγνιδι, (ἔμπειρος γὰρ ὢν ἐτύγχανον τῆς οἰκίας, καὶ ἤδειν ὅτι ἀμφίθυρος εἴη,) ἐδόκει μοι ταύτῃ πειρᾶσθαι σωθῆναι· ἐνθυμουμένῳ, ὅτι, ἐὰν μὲν λάθω, σωθήσομαι· ἐὰν δὲ ληφθῶ, ἡγούμην μὲν, εἰ Θέογνις εἴη πεπεισμένος ὑπὸ τοῦ Δαμνίππου χρήματα λαβεῖν, ἐδὲν ἧττον ἀφεθήσεσθαι· εἰ δὲ μὴ, ὁμοίως ἀποθανεῖσθαι. Ταῦτα διανοηθεὶς, ἔφευγον, ἐκείνων ἐπὶ τῇ αὐλείῳ θύρᾳ τὴν φυλακὴν ποιουμένων· τριῶν δὲ θυρῶν ἐσῶν, ἃς ἔδει με διελθεῖν, ἅπασαι [2] ἀνεῳγμέναι ἔτυχον. Αφικόμενος δὲ [3] εἰς Αρχένεω τοῦ ναυκλήρου, ἐκεῖνον πέμπω εἰς ἄστυ, πευσόμενον περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Ἦκων δὲ ἔλεγεν, ὅτι Ερατοσθένης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ λαβὼν, εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπαγάγοι, Καὶ ἐγὼ τοιαῦτα πεπυσμένος, τῆς ἐπιούσης νυκτὸς διέπλευσα Μεγάραδε. Πολεμάρχῳ δὲ [4] παρήγγειλαν οἱ τριάκοντα τὸ ἐπ' ἐκείνων εἰθισμένον παράγγελμα, πίνειν κώνειον, πρὶν τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, δι' ἣντινα ἔμελλεν ἀποθανεῖσθαι· [5] ἔτω πολλοῦ ἐδέησε κριθῆναι, καὶ ἀπολογήσασθαι. Καὶ ἐπειδὴ ἀπεφέρετο ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τεθνεώς, τριῶν ἡμῖν οἰκιῶν οὐσῶν, οὐδεμιᾶς εἴασαν ἐξενεχθῆναι, ἀλλὰ κλίσιον μισθωσάμενοι, [6] πρόθεντο αὐτόν. Καὶ πολλῶν ὄντων ἱματίων, αἰτοῦσιν ἐδὲν ἔδοσαν εἰς ταφὴν, ἀλλὰ τῶν φίλων ὁ μὲν ἱμάτιον, ὁ δὲ προσκεφάλαιον,

κεφάλαιον, ὁ δὲ ὅ, τι ἕκαστος ἔτυχεν, ἔδωκεν εἰς τὴν ἐκείνε τάφην. Καὶ ἔχοντες μεν ἑπτακοσίας ἀσπίδας τῶν ἡμετέρων, ἔχοντες δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον τοσοῦτον, χαλκὸν δὲ καὶ κόσμον, καὶ ἔπιπλα, καὶ ἱμάτια γυναικεῖα, ὅσα ἐδεπώποτε ᾤοντο κτήσασθαι, καὶ ἀνδράποδα εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, (ὧν τὰ μεν βέλτισα ἔλαβον, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὸ δημόσιον ἀπέδοσαν,) εἰς τοσαύτην ἀπλησίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν ἀφίκοντο, καὶ τῇ τρόπῳ τε αὐτῶν ἀπόδειξιν ἐποιήσαντο. Τῆς γὰρ Πολεμάρχε γυναικὸς χρυσᾶς ἐλικτῆρας, ἃς ἔχουσα ἐτύγχανεν, ὅτε τοπρῶτον ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, Μηλόβιος ἐκ τῶν ὤτων ἐξέλετο. Καὶ ἐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς ὐσίας ἐλέε παρ' αὐτῶν ἐτυγχάνομεν, [1]ἀλλ' ὥτως εἰς ἡμᾶς, διὰ τὰ χρήματα, ἐξημάρτανον, ὥσπερ ἂν ἕτεροι μεγάλων ἀδικημάτων ὀργὴν ἔχοντες· ἐ τούτων ἀξίως γε ὄντας τῇ πόλει· ἀλλὰ πάσας τὰς [2]χορηγίας χορηγήσαντας, πολλὰς δ' εἰσφορὰς εἰσενεγκόντας, κοσμίως δ' ἡμᾶς αὐτὸς παρέχοντας, καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, ἐχθρὸν δ' ἐδένα κεκτημένους, πολλοὺς δ' Αθηναίων ἐκ τῶν πολεμίων λυσαμένους, τοιούτων ἠξίωσαν· ἐχ ὁμοίως [3]μετοικοῦντας, ὥσπερ αὐτοὶ ἐπολιτεύοντο. Οὗτοι γὰρ πολλοὺς μὲν τῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήλασαν, πολλοὺς δ' ἀδίκως ἀποκτείναντες, ἀτάφους ἐποίησαν· πολλοὺς δ' ἐπιτίμους ὄντας, ἀτίμους τῆς πόλεως κατέστησαν· πολλῶν δὲ θυγατέρας μελλούσας ἐκδίδοσθαι, ἐκώλυσαν· καὶ εἰς τοσοῦτόν εἰσι τόλμης ἀφιγμένοι, ὥσθ' ἥκισιν ἀπολογησόμενοι, καὶ λέγουσιν ὡς οὐδὲν κακὸν οὐδ' αἰσχρὸν εἰργασμένοι εἰσίν. Ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἂν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν· [4]μετῆν γὰρ ἄν καὶ ἐμοὶ τούτου τἀγαθοῦ ἐκ ἐλάχιστον μέρος. Νῦν δὲ ὅτε πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῖς τοιαῦτα ὑπάρχει, ὅτε πρὸς ἐμέ. Τὸν ἀδελφὸν γάρ μου (ὥσπερ καὶ πρότερον εἶπον) Ερατοσθένης ἀπ-

ἐκλαυσεν,

ἐκτείνειν, ὅτε αὐτὸς ἰδίᾳ ἀδικούμενος, ὅτε εἰς τὴν πόλιν ὑμῶν ἐξαμαρτάνοντα, ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ παρανομίᾳ προθύμως ἐξυπηρετῶν.---[1] Ἀναβιβασάμενος δ' αὐτὸν βέλομαι ἔρεσθαι, ὦ ἄνδρες δικασταί. Τοιαύτην γὰρ γνώμην ἔχω· ἐπὶ μὲν τῇ τούτου ὠφελείᾳ καὶ πρὸς ἕτερον περὶ τούτου διαλέγεσθαι ἀσεβὲς εἶναι νομίζω, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου βλάβῃ, καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦτον, ὅσιον καὶ εὐσεβές. ---Ἀνάβηθι ἵν μοι καὶ ἀπόκριναι, εἴ τι ἄν σε ἐρωτῶ. ---Ἀπήγαγες Πολέμαρχον ἢ ὀ ;---Τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων προσταχθέντα δεδιὼς ἐποίευν.---Ἦσθα δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίνοντο περὶ ἡμῶν ;---Ἦν.--- Πότερον συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι, ἢ ἀντέλεγες ;---Ἀντέλεγον.---Ἵνα ἀποθάνωμεν ;---Ἵνα μὴ ἀποθάνητε.---Ἡγούμενος ἡμᾶς ἄδικα πάσχειν ἢ δίκαια;--- Ἀδικα.---Εἶτ', ὦ σχετλιώτατε πάντων, ἀντέλεγες μὲν, ἵνα σώσειας, συνελάμβανες δὲ, ἵνα ἀποκτείνοις ; καὶ ὅτε μὲν τὸ πλῆθος ἦν ὑμῶν κύριον τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας, ἀντιλέγειν φῂς τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς ἀπολέσαι· ἐπειδὴ δὲ [2] ἐπὶ σοὶ μόνῳ ἐγένετο καὶ σῶσαι Πολέμαρχον καὶ μὴ, εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγαγες ; [3] εἶθ' ὅτι μέν, ὡς φῂς, ἀντεποὼν, οὐδὲν ὠφέλησας, ἀξιοῖς χρηστὸς νομίζεσθαι· ὅτι δὲ συλλαβὼν ἀπέκτεινας, ὑπ οὐδεὶ ἐμοὶ καὶ τούτοισὶ δῆναι δίκην ; Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο εἰκὸς αὐτῷ πιστεύειν, (εἴπερ ἀληθῆ λέγει, φάσκων ἀντεποεῖν,) ὡς αὐτῷ προσετάχθη· οὐ γὰρ δή πω ἐν τοῖς μετοίκοις πίστιν παρ' αὐτοῦ ἐλάμβανον. [4] Επειτα τῷ ἧσσον εἰκὸς ἦν προσταχθῆναι, ἢ ὅστις ἀντεποὼν γε ἐτύγχανεν, καὶ γνώμην ἀποδεδειγμένος ; τίνα γὰρ εἰκὸς ἦν ἧττον ταῦτα ὑπηρετῆσαι, ἢ τὸν ἀντεποόντα οἷς ἐκεῖνοι ἐβούλοντο πραχθῆναι ; Ετι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις Αθηναίοις ἱκανὴ μοι δοκεῖ πρόφασις εἶναι τῶν γεγενημένων, εἰς τοὺς τριάκοντα

τριάκοντα ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν· αὐτὲς δὲ τὲς τριάκοντα, ἂν εἰς σφᾶς αὐτὲς ἀναφέρωσι, πῶς ὑμᾶς εἰκὸς ἀποδέχεσθαι; εἰ μὲν γάρ τις ἐν τῇ πόλει ἀρχὴ ἰσχυροτέρα αὐτῆς, ὑφ' ἧς αὐτῷ προσετάττετο παρὰ τὸ δίκαιον ἀνθρώπες ἀπολλύναι, ἴσως ἂν εἰκότως αὐτῷ συγγνώμην εἴχετε· νῦν δὲ [1] παρὰ τἄ ποτε καὶ λήψεσθε δίκην, ἅπερ ἐξέσται τοῖς τριάκοντα λέγειν, ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα ἐποίεν;---* [2] καὶ μηδὲν δὴ ἐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σώζοντα αὐτὸν, καὶ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα, ὃν συλλαβὼν ἀπήγαγεν.---Ὑμᾶς δὲ πάντες ὀργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμετέρας, ζήτησιν ποιέμενοι ἢ ὑμῶν ἢ τῶν ἡμετέρων τινός. Καίτοι εἰ χρὴ τούτοις, διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἑτέρες ἀπολέσασι, συγγνώμην ἔχειν, ἐκείνοις ἂν δικαιότερον ἔχοιτε· κίνδυνος γὰρ ἦν πεμφθεῖσι, μὴ ἐλθεῖν, καὶ καταλαβέσιν ἐξάργοις γενέσθαι· τῷ δὲ Ἐρατοσθένει ἐξῆν εἰπεῖν, ὅτι ἐκ ἀπήντησεν· ἔπειτα, ὅτι ἐκ οἶδεν· ταῦτα γὰρ ἤτε ἔλεγχον, ἤτε βάσανον εἶχεν· ὥστε μηδ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν βελομένων οἷόν τε εἶναι ἐξελεγχθῆναι.---Χρῆν δέ σε, ὦ Ἐρατόσθενες, ἅπερ ἦσθα χρηστὸς, πολὺ μᾶλλον τοῖς μέλλεσιν ἀδίκως ἀποθανεῖσθαι μηνυτὴν γενέσθαι, ἢ τὲς ἀδίκως ἀπολεμένες συλλαμβάνειν. Νῦν δέ σε τὰ ἔργα φανερὰ γεγένηται ἐχ ὡς ἀνιωμένε, ἀλλ' ὡς ἡδομένε τοῖς γιγνομένοις, ὥστε τέσδε, ἐκ τῶν ἔργων, χρὴ μᾶλλον, ἢ ἐκ τῶν λόγων, τὴν ψῆφον φέρειν, ἃ ἴσασι γεγενημένα, τῶν τότε λεγομένων τεκμήρια λαμβάνοντας, ἐπειδὴ μάρτυρας περὶ αὐτῶν ἐχ οἷόν τε παραστήσασθαι. Οὐ γὰρ μόνον ἡμῖν παρεῖναι ἐκ ἐξῆν, ἀλλ' ἐδὲ παρ' αὐτοῖς εἶναι· ὥστε [3] ἐπὶ τούτοις ἐστὶ, πάντα τὰ κακὰ

* Lege—καὶ μὴν δὴ ἐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ, κατὰ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα, ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σώζοντα αὐτὸν, συλλαβὼν ἀπήγαγεν.—Vide notam.

κακὰ εἰργασμένοις τὴν πόλιν, πάντα τἀγαθὰ περὶ αὐτῶν λέγειν. Τοῦτο μέντοι ἐ φεύγω, ἀλλ' ὁμολογῶ σοι, εἰ βέλει, ἀντειπεῖν. Θαυμάζω δὲ, τί ἂν ποτε ποιήσαις συνειπὼν, ὁπότε ἀντειπεῖν φάσκων, ἀπέκτεινας Πολέμαρχον. Φέρε δὴ, [1] τί ἂν εἰ καὶ ἀδελφοὶ ὄντες ἐτύγχετε αὐτοῦ, ἢ καὶ υἱᾶς, [2] ἀπεψηφίσασθε; δεῖ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Εὐατοσθένην δυοῖν θάτερον ἀποδεῖξαι, ἢ ὡς ἐκ ἀπήγαγεν αὐτὸν, ἢ ὡς δικαίως τοῦτ' ἔπραξεν. Οὗτος δὲ ὡμολόγησεν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε ῥᾳδίαν ὑμῖν [3] τὴν διαψήφισιν περὶ αὐτοῦ πεποίηκε. Καὶ μὲν δὴ πολλοὶ καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἥκουσιν, ἐσόμενοι, τίνα γνώμην περὶ τούτων ἕξετε· ὧν οἱ μὲν ἡμέτεροι ὄντες πολῖται, μάθοντες [4] ἀπίασιν, ὅτι ἢ δίκην δώσουσιν, ὧν ἂν ἐξαμάρτωσιν, ἢ πράξαντες μὲν ὧν ἐφίενται, τύραννοι τῆς πόλεως ἔσονται, δυστυχήσαντες δὲ, τὸ ἴσον ὑμῖν ἕξουσιν. [5] Ὅσοι δὲ ξένοι ἐπιδημοῦσιν, ἔσονται, πότερον ἀδίκως τοὺς τριάκοντα ἐκκηρύξουσιν ἐκ τῶν πόλεων, ἢ δικαίως. [6] Εἰ γὰρ δὴ αὐτοὶ οἱ κακῶς πεπονθότες, λαβόντες ἀφήσουσιν, ἧττον σφᾶς αὐτοὺς ἡγήσονται περιέργους ὑπὲρ ὑμῶν τιμωμένους. [7] Οὔκουν δεινὸν, εἰ τοὺς μὲν στρατηγοὺς, οἳ ἐνίκων ναυμαχοῦντες, [8] ὅτι διὰ χειμῶνα ἐκ οἷοί τ' ἔφασαν εἶναι τοὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνελέσθαι, θανάτῳ ἐζημιώσατε, ἡγούμενοι χρῆναι τῇ τῶν τεθνεώτων ἀρετῇ παρ' ἐκείνων δίκην λαβεῖν· τούτους δὲ δὴ, οἳ ἰδιῶται μὲν ὄντες, καθόσον ἐδύναντο, [8] ἐποίησαν ἥττηθῆναι ναυμαχοῦντας, ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, ὁμολογοῦσιν ἑκόντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτινύναι---ἐκ ἄρα χρὴ αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑφ' ὑμῶν ταῖς ἐσχάταις ζημίαις κολάζεσθαι; Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἠξίουν ἱκανὰ εἶναι [9] τὰ κατηγορημένα· μέχρι γὰρ τούτου νομίζω χρῆναι κατηγορεῖν, ἕως ἂν θανάτου δόξῃ [10] τῷ φεύγοντι ἄξια εἰργάσθαι· ταύτην γὰρ

ἐσχάτην

ἐλαχίστην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν· ὥστ' ἐκ οἵδ', ὅ, τι δεῖ πολλὰ κατηγορεῖν τοιούτων ἀνδρῶν, οἳ ἐδ', ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων δὶς ἀποθανόντες, [1] δίκην δοῦναι δύναιντ' ἄν, [2] Οὐ γὰρ δὴ ἐδὲ τοῦτο αὐτῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ πόλει ἐθισμένον ἐστίν· πρὸς μὲν τὰ κατηγορούμενα μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, [3] περὶ δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέγοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν ἀποδεικνῦντες, ὡς στρατιῶται ἀγαθοί εἰσιν, ἢ ὡς πολλὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἔλαβον τριηραρχήσαντες· ἢ πόλεις, πολεμίας οὔσας, φίλας ἐποίησαν. [4] Ἐπὲ---κελεύετε αὐτὸν ἀποδεῖξαι, ὅτι τοσούτους τῶν πολεμίων ἀπέκτειναν, ὅσους τῶν πολιτῶν· ἢ ναῦς ὅτι τοσαύτας ἔλαβον, ὅσας αὐτοὶ παρέδωκαν· ἢ πόλιν ἥλιναι τοιαύτην προσεκτήσαντο, οἵαν τὴν ἡμετέραν κατεδουλώσαντο. [5] Ἀλλὰ γὰρ ὅπλα τῶν πολεμίων ἐσκύλευσαν, ὅσαπερ ὑμῶν ἀφείλοντο; ἀλλὰ τείχη τοιαῦτα εἷλον, οἷα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος κατέσκαψαν; οἵτινες καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν φρούρια καθεῖλον, καὶ ὑμῖν ἐδήλωσαν, ὅτι ἐδὲ τὸν Παραιᾶ Λακεδαιμονίων προστατοῦντων περιεῖλον, [6] ἀλλ' οἷς αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν ἔτω βεβαιοτέραν ἐνόμιζον εἶναι. Πολλάκις ἔν ἐθαύμασα τῆς τόλμης τῶν λεγόντων ὑπὲρ αὐτῶν· πλὴν ὅταν ἐνθυμηθῶ, ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστιν, αὐτούς τε πάντα τὰ κακὰ ἐργάζεσθαι, καὶ τοὺς τοιούτους ἐπαινεῖν, [7] Οὐ γὰρ νῦν πρῶτον τῷ ὑμετέρῳ πλήθει [8] τὰ ἐναντία ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ [9] ἐπὶ τῶν τετρακοσίων ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὀλιγαρχίαν καθιστὰς, ἔφευγεν ἐξ Ἑλλησπόντου τριήραρχος καταλιπὼν τὴν ναῦν, μετὰ Ἰατροκλέους, καὶ ἑτέρων, ὧν τὰ ὀνόματα ἐδὲν δέομαι λέγειν. Ἀφικόμενος δὲ δεῦρο, τἀναντία τοῖς βουλομένοις δημοκρατίαν εἶναι ἔπραττεν. Καὶ τούτων μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτῶ παρήσω· ἐπειδὴ δὲ [1] ἡ ναυμαχία, καὶ ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἐγένετο, δημοκρατίας ἔτι οὔσης, [2] ὅθεν τῆς στάσεως ἦρξαν, πέντε ἄνδρες ἐφορῶσι κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλεμένων ἑταίρων, συναγωγεῖς μὲν τῶν πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν συνωμοτῶν, ἐναντία δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει πράττοντες· ὧν Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν. Οὗτοι δὲ [3] φυλάρχες τε ἐπὶ τὰς φυλακὰς κατέστησαν, καὶ ὅ, τι δέοι χειροτονεῖσθαι καὶ ὅστινας χρὴ ἀρχειν παρήγγελλον, καὶ εἴ τι ἄλλο πράττειν βέλοιντο, κύριοι ἦσαν. Οὕτως ἐχ. ὑπὸ τῶν πολεμίων μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων, πολιτῶν ὄντων, [4] ἐπεδουλεύεσθε, ὅπως μήτ' ἀγαθὸν μηδὲν ψηφίσεσθε, πολλῶν τε ἐνδεεῖς ἔσεσθε. Τοῦτο γὰρ ᾔδησαν, ὅτι, ἄλλως μὲν, ἐχ [5] οἷοί τε ἔσονται περιγενέσθαι, κακῶς δὲ πραττόντων, δυνήσονται· καὶ ὑμᾶς ἠγνόησαν, τῶν παρόντων κακῶν ἐπιθυμοῦντας ἀπαλλαγῆναι, περὶ τῶν μελλόντων ἐκ ἐνθυμήσεσθαι. Ὡς τοίνυν τῶν ἐφόρων ἐγένετο, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, ἃ τοὺς τότε [6] συμπράττοντας, (ἃ γὰρ ἂν δυναίμην,) ἀλλὰ τοὺς αὐτῶ Ἐρατοσθένους ἀκέσαντας· καίτοι εἰ ἐσωφρόνει, [7] κατεμαρτύρουν ἂν αὐτῶν· ᾔ τοὺς διδασκάλους τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων σφόδρα ἂν ἐκόλαζον, [8] καὶ τοὺς ὅρκους, εἰ ἐσωφρόνει, ἐκ ἂν ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν πολιτῶν κακοῖς πίστεις ἐνομίζον, ἐπὶ δὲ τοῖς τῆς πόλεως ἀγαθοῖς ῥᾳδίως παρέβαινον. Πρὸς μὲν οὖν τούτους τοσαῦτα λέγω. Τοὺς δὲ μαρτυράς μοι κάλει. Καὶ ὑμεῖς ἀνάβητε. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε. Τὸ δὲ τελευταῖον εἰς τὴν ἀρχὴν καταστὰς, ἀγαθῆ μὲν ἐδενὸς μέτεχεν, ἄλλων δὲ πολλῶν. Καίτοι εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ἐχρὴν ἂν πρῶτον μὲν μὴ παρανόμως ἄρχειν, ἔπειτα τῇ βελτῇ μηνυτὴν γίνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἁπασῶν, ὅτι ψευδεῖς εἶεν·---[9] καὶ Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης ἐ τἀληθῆ μηνύουσιν,

νύσιν, ἀλλὰ τἀληθῆ ὑπὸ τῶν τριάκοντα πλασθέντα εἰσαγγέλλεσι, συγκείμενα ἐπὶ τῇ τῶν πολιτῶν βλάβῃ. Καὶ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [1] ὅσοι κακόνοι ἦσαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει, ἀδὲν ἔλαττον εἶχον σιωπῶντες· ἕτεροι γὰρ ἦσαν οἱ λέγοντες καὶ πράττοντες, ὧν ἐχ οἷόν τ' ἦν μείζω κακὰ γενέσθαι τῇ πόλει. Ὁπόσοι δ' εὖνοι φασὶν εἶναι, πῶς ἐκ ἐνταῦθα ἔδειξαν, αὐτοί τε τὰ βέλτιστα λέγοντες, καὶ τὸς ἐξαμαρτάνοντας ἀποτρέποντες; Ισως δ' ἂν ἔχοι εἰπεῖν, ὅτι ἐδεδοίκει, (καὶ ὑμῶν τοῦτο ἐνίοις ἱκανὸν ἔσται,) ὅπως τι μὴ φανήσεται ἐν τῷ λόγῳ τοῖς τριάκοντα ἐναντιούμενος· [2] εἰ δὲ μὴ, ἐνταυθοῖ δῆλος ἔσται, ὅτι ἐκεῖνά τε αὐτῷ ἤρεσκε, καὶ τοσοῦτον ἐδύνατο, ὥστε ἐναντιούμενος μηδὲν κακὸν παθεῖν ὑπ' αὐτῶν. Χρῆν δ' αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ταύτην τὴν προθυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ Θηραμένες, ὃς ἀς ὑμᾶς πολλὰ ἐξήμαρτεν· [3] ἀλλ' οὗτος τὴν μὲν πόλιν ἐχθρὰν ἐνόμιζεν εἶναι, τὸς δ' ὑμετέρους ἐχθρὸς, φίλους· ὡς ἀμφότερα ταῦτα ἐγὼ πολλοῖς τεκμηρίοις παραστήσω, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς ἐχ ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῶν γινομένας, ὁπότεροί [4] μοι ταῦτα πράξουσιν, καὶ τῆς πόλεως ἄρξουσι. Καὶ γὰρ εἰ ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων ἐσασιάζον, πᾶ κάλλιον ἂν ἦν ἀνδρὶ ἄρχοντι, ἢ [5] Θρασυβούλε Φυλὴν καταληφότος, τότε ἐπιδείξασθαι τὴν αὐτᾶ [6] συνεσίαν; Ὁ δ' ἀντὶ τᾶ ἐπαγγείλασθαί τι ἢ πρᾶξαι ἀγαθὸν πρὸς τὸς ἐπὶ Φυλῇ, ἐλθὼν, μετὰ τῶν συναρχόντων, εἰς Σαλαμῖνα καὶ Ελευσίναδε, τριακοσίους τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, κ᾽ μιᾷ ψήφῳ αὐτῶν ἁπάντων θάνατον [7] κατεψηφίσατο. Επειδὴ δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ ἤλθομεν, [8] κ᾽ αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν, καὶ περὶ τῶν διαλλαγῶν οἱ λόγοι ἐγίνοντο, πολλὰς ἑκάτεροι ἐλπίδας ἔχομεν πρὸς ἀλλήλους ἔσεσθαι ὡς ἀμφότεροι ἔδοξαν. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ Πειραιῶς, κρατοῦντες

τες

τες ὄντες, [1] ἔασαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν· οἱ δὲ εἰς τὸ ἄστυ ἐλθόντες, τὲς μὲν τριάκοντα ἐξέβαλον, πλὴν Φείδωνος καὶ Ἐρατοσθένες, ἄρχοντας δὲ τὲς ἐκείνοις ἐχθίστους εἵλοντο, ἡγέμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούς τε τριάκοντα μισεῖσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλεῖσθαι. Τέτων τοίνυν Φείδων ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος, καὶ Ἱπποκλῆς, καὶ Ἐπιχάρης ὁ Λαμπτρεὺς, καὶ ἕτεροι οἱ δοκεῦντες εἶναι ἐναντιώτατοι Χαρικλεῖ καὶ Κριτίᾳ καὶ τῇ ἐκείνων ἑταιρείᾳ, ἐπειδὴ αὖτις εἰς τὴν ἀρχὴν [2] κατέστησαν, πολὺ μείζω στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τὲς ἐν Πειραιεῖ ἢ [3] τοῖς ἐξ ἄστεος ἐποίησαν· ἢ καὶ φανερῶς ἐπεδείξαντο, ὅτι οὐχ ὑπὲρ τῶν ἐν Πειραιεῖ, οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἀδίκως ἀπολλυμένων ἐσασίαζον, οὐδ' οἱ [4] τεθνειότες αὐτὲς ἐλύπεν, οὐδ' οἱ μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι· ἀλλ' οἱ μεῖζον δυνάμενοι, καὶ θᾶσσον πλετεῦντες. Λαβόντες γὰρ τὰς
14 ἀρχὰς καὶ τὴν πόλιν, ἀμφοτέροις ἐπολέμεν, τοῖς τε τριάκοντα, πάντα κακὰ εἰργασμένοις, καὶ ὑμῖν πάντα κακὰ πεπονθόσι· καίτοι τᾶτο πᾶσι δῆλον ἦν, ὅτι, εἰ μὲν ἐκεῖνοι δικαίως ἔφευγον, ὑμεῖς ἀδίκως· εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως. Οὐ γὰρ δὶ ἑτέρων ἔργων αἰτίαν λαβόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσον, ἀλλὰ τέτων· ὥτε σφόδρα χρὴ ὀργίζεσθαι, ὅτι Φείδων αἱρεθεὶς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν, τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετεῖχε· [1] καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ τὲς μὲν χρείττες αὐτῶν δὶ ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν ἕτοιμος ἦν, ὑμῖν δὲ ἀδίκως φεύγεσιν ἐκ ἠθέλησεν ἀποδῦναι τὴν πόλιν· ἀλλ' ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα, ἔπαθεν αὐτὲς στρατεύεσθαι· διαβάλλων, ὅτι Βοιωτῶν ἡ πόλις ἔσται, καὶ ἄλλα λέγων, οἷς ᾤετο πείσειν μάλιστα. Οὐ δυνάμενος δὲ τέτων τυχεῖν, εἴτε καὶ [5] τῶν ἱερῶν ἐμποδὼν ὄντων, εἴτε καὶ αὐτῶν ἐ βελομένων, [6] ἑκατὸν τάλαντα ἐδανείσατο, [7] ἵνα ἔχῃ ἐπικέρως μισθῦσθαι. Καὶ Λύσανδρον ἄρχοντα ἠτήσαντο, εὐνοϊστατον

εὐνέστατον μὲν ὄντα τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονέστατον δὲ τῇ πόλει· μισῶντα δὲ μάλιστα τὺς ἐν Πειραιεῖ. Μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἐπάγοντες, [1] καὶ τελευτῶντες Λακεδαιμονίους, καὶ [2] τῶν συμμάχων ὁπόσους ἐδύναντο πεῖσαι, ἐ διαλλάξαι, ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν· [3] εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθὺς, οἷς ὑμεῖς δηλώσατε παρὰ τῶν ἐχθρῶν δίκην λαβόντες, ὅτι καὶ ἐκείνοις χάριν ἀποδώσετε. Ταῦτα δὲ ἐπίστασθε μὲν καὶ αὐτοὶ, καὶ οἶδ', ὅτι ἐ δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι· [4] ὅμως δ' ἐγώ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι, ὑμῶν τ' ἐνίοις ἥδιον, [5] ὡς πλεῖον, τὺς αὐτὺς λόγους ἀκέειν. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φέρε δὲ καὶ περὶ Θηραμένους ὡς δύνωμαι [6] διὰ βραχυτάτων διδάξω. Δέομαι δ' ὑμῶν ἀκέσαι ὑπὲρ τ' ἐμαυτοῦ καὶ τῆς πόλεως· [7] καὶ μηδενὶ τοῦτο παραστῆ, ὡς Ἐρατοσθένης κινδυνεύοντος, Θηραμένης κατηγορῶ. Πυνθάνομαι γὰρ ταῦτα ἀπολογήσασθαι αὐτὸν, ὅτι ἐκείνοις φίλος ἦν, καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχε. Καίτοι σφόδ' ἂν αὐτὸν οἶμαι μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευόμενον, προσποιεῖσθαι πράττειν ὅπως οἰκοδομηθήσεται τὰ τείχη· ὁπότε καὶ μετὰ Θηραμένους, ὅπως καθαιρεθήσεται. [8] Οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν ἴσων ἄξιοι γεγενῆσθαι. Ὁ μὲν γὰ Λακεδαιμονίων ἀκόντων ᾠκοδόμησεν αὐτὰ, ἕτος δὲ, τὺς πολίτας ἐξαπατήσας, καθεῖλε. Περιέσηκεν ἂν τῇ πόλει τἐναντίον ἢ ὡς εἰκὸς ἦν. [9] Ἄξιον μὲν γὰρ καὶ τὺς φίλους τοῦ Θηραμένους προσαπολωλέναι, πλὴν εἴ τις [10] ἐτύγχανεν ἐκείνῳ τἀναντία πράττων· νῦν δὲ ὁρῶ τάς τε ἀπολογίας εἰς ἐκεῖνον ἀναφερομένας, τύς τ' ἐκείνῳ συνόντας τιμᾶσθαι πειρωμένους, ὥσπερ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίους, ἀλλ' ἐ μεγάλων κακῶν γεγενημένους. Ὃς πρῶτον μὲν τῆς προτέρας ὀλιγαρχίας αἰτιώτατος ἐγένετο, πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν ἑλέσθαι· καὶ

ὁ μὲν

ὁ μὲν πατὴρ αὐτῦ, τῶν προβέλων ὢν, ταῦτ' ἔπραττεν· αὐτὸς δὲ, δοκῶν εὐνέστατος εἶναι τοῖς πράγμασι, στρατηγὸς ὑπ' αὐτῦ ἠρέθη. Καὶ ἕως μὲν ἐτιμᾶτο, πιστὸν ἑαυτὸν τῇ πόλει παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ Πάσανδρον μὲν καὶ Κάλλαισχρον καὶ ἑτέρους ἑώρα [1] πρεσβυτέρους αὐτῦ γενομένους, τὸ δὲ ὑμέτερον πλῆθος ἐκέτι βελόμενον [2] τέτων ἀκροᾶσθαι, τότ' ἤδη, διά τε τὸν πρὸς ἐκείνους φθόνον καὶ τὸ παρ' ὑμῶν δέος, μετέσχε τῶν Ἀριστοκράτες ἐργων. Βελόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι, Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον, φιλτάτες ὄντας αὐτῷ, κατηγορῶν ἀπέκτεινεν. Εἰς τοσῦτον δὲ κακίας ἦλθεν, ὥσε ἅμα μὲν, διὰ τὴν [3] πρὸς ἐκείνους πίστιν, ὑμᾶς κατεδελώσατο, διὰ δὲ τὴν πρὸς ὑμᾶς, τὲς φίλες ἀπώλεσεν. Τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀξιώμενος αὐτὸς ἐπαγγελάμενος σώσειν τὴν πόλιν, αὐτὸς ἀπώλεσε· φάσκων πρᾶγμα εὑρηκέναι μέγα καὶ πολλῦ ἄξιον. Ὑπέσχετο δὲ εἰρήνην ποιήσειν, μήτε ὅμηρα δὺς, μήτε τὰ τείχη καθελὼν, μήτε τὰς ναῦς παραδές. Ταῦτα δὲ ἐπεῖν μὲν ἐδενὶ ἠθέλησεν, ἐκέλευσε δὲ αὐτῷ πιςεύειν. Ὑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [4] πραττέσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βελῆς σωτηρίαν, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει, εἰδότες δὲ, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τῶν πολεμίων ἕνεκεν τἀπόῤῥητα ποιῦνται, ἐκεῖνος δ' ἐν τοῖς αὐτε πολίταις ἐκ ἠθέλησεν εἰπεῖν ταῦθ', ἃ πρὸς τὲς πολεμίες ἔμελλεν ἐρεῖν, ὅμως ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα, καὶ παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ ὑμᾶς αὐτές. Ὃ δὲ ὧν μὲν ὑπέχετο, ἐδὲν ἔπραξεν, ἕτω δὲ ἐνετεθύμητο, ὡς χρὴ μικρὰν καὶ ἀσθενῆ γενέσθαι τὴν πόλιν. Ὥσε περὶ ὧν ἐδεὶς πώποτε ἔτε τῶν πολεμίων ἐμνησθη, ἔτε τῶν πολιτῶν ἤλπισε, ταῦθ' ὑμᾶς ἔπεισε πρᾶξαι· ἐχ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναγκαζόμενος, ἀλλ' αὐτὸς ἐκείνοις ἐπαγγελλόμενος, τῦ τε Πειραιῶς τὰ τείχη περιελεῖν, καὶ τὴν

τὴν ὑπάρχουσαν πολιτείαν καταλῦσαι· εὖ οἶδα, ὅτι, ἐὰν μὴ πασῶν τῶν ἐλπίδων ἀποστερηθήσεσθε, ταχεῖαν παρ' αὐτῆς τὴν τιμωρίαν νομιεῖσθε. Καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπρότερον ἔασε τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι, ἕως ὁ λεγόμενος ὑπ' [1]ἐκείνε καιρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτῆς ἐτηρήθη, καὶ μετεπέμψατο μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρε ναῦς ἐκ Σάμε, ἐπεδήμησε δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. Τότε δὲ τούτων ὑπαρχόντων, καὶ παρόντων Λυσάνδρε, καὶ Φιλοχάρες, καὶ Μιλτιάδε, περὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐκκλησίαν ἐποίεν· ἵνα μήτε ῥήτωρ αὐτοῖς μηδεὶς ἐναντιοῖτο, μήτε ἀπειλοῖτο· ὑμᾶς τε μὴ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα ἕλοισθε, ἀλλὰ τἀκείνοις δοκοῦντα ψηφίσαισθε· ἀναστὰς δὲ Θηραμένης ἐκέλευσεν ὑμᾶς τριάποντα ἀνδράσιν ἐπιτρέψαι τὴν πόλιν, καὶ τῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι, ἣν Δρακοντίδης ἀπέφηνεν· ὑμεῖς δ' ὅμως καὶ ἔτω διακείμενοι, ἐθορυβεῖτε ὡς ἀ ποιήσοντες ταῦτα. Ἐγινώσκετε γὰρ, ὅτι περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐκκλησιάζετε. Θηραμένης δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, (καὶ τούτων ὑμᾶς αὐτὸς μάρτυρας παρέξομαι,) εἶπεν, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τῆ ὑμετέρᾳ θορύβῳ, ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν Αθηναίων οἶδέ τὸς τὰ ὅμοια πράττοντας αὐτῷ, δοκοῦντα δὲ Λυσάνδρῳ καὶ Λακεδαιμονίοις λέγοι· μετ' ἐκεῖνον δὲ Λύσανδρος ἀναστὰς, ἄλλα τε πολλὰ τολμηρῶς εἶπε, καὶ ὅτι παρασπόνδους ὑμᾶς ἔχοι, καὶ ὅτι οὐ περὶ πολιτείας ὑμῖν ἔσται, ἀλλὰ περὶ σωτηρίας ὁ λόγος, ἐὰν μὴ ποιήσαιθ' ἃ Θηραμένης κελεύοι. Τῶν δ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅτοι ἄνδρες ἀγαθοὶ ἦσαν, [2]γνόντες τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνάγκην, οἱ μὲν αὐτοῦ μένοντες ἡσυχίαν ἦγον, οἱ δὲ ᾤχοντο ἀπιόντες· τοῦτο γὰρ σφίσιν αὐτοῖς συνειδότες, ὅτι οὐδὲν κακὸν τῇ πόλει ἐψηφίσαντο· ὀλίγοι δέ τινες, καὶ πονηροὶ καὶ κακῶς βελευόμενοι, τὰ προσταχθέντα ἐχειροτόνησαι.

Παρηγέλλετο

Παρηγγέλλετο γὰρ αὐτοῖς, δέκα μὲν, ἃς Θηραμένης ἀπέδαξε, χειροτονῆσαι, δέκα δὲ, ἃς οἱ καθεστηκότες ἔφοροι κελεύοιεν, δέκα δὲ ἐκ τῶν παρόντων. Οὕτω γὰρ τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν ἑώρων, καὶ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἠπίσταντο, ὥστε πρότερον ἤδεσαν τὰ μέλλοντα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πραχθήσεσθαι. Ταῦτα δὲ ἐκ ἐμοὶ δεῖ πιστεῦσαι, ἀλλὰ ἐκείνῳ· πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένα, ἐν τῇ βουλῇ ἀπολογούμενος ἔλεγεν· ὀνειδίζων μὲν [1] τοῖς φεύγουσιν, ὅτι δι' αὐτὸν κατέλθοιεν· ὑβρίζων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων· ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας μετέχουσιν, ὅτι πάντων τῶν πεπραγμένων τοῖς εἰρημένοις τρόποις ὑπ' ἐμοῦ, αὐτὸς αἴτιος γεγενημένος; τοιούτων τυγχάνοι, πολλὰς πίστεις αὐτῷ ἔργῳ δεδωκὼς, καὶ παρ' ἐκείνων ὅρκους εἰληφώς. [2] Καὶ τοσούτων καὶ ἑτέρων κακῶν καὶ αἰσχρῶν καὶ πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων [2] αἴτιοι γεγενημένοι, τολμήσουσιν αὐτοὺς φίλους ὄντας ἀποφαίνειν; ἐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανόντος Θηραμένους, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ πονηρίας· καὶ δικαίως μὲν ἐν ὀλιγαρχίᾳ δίκην δόντος, (ἤδη γὰρ αὐτὴν κατέλυσε,) δικαίως δ' ἂν ἐν δημοκρατίᾳ· δὶς γὰρ ὑμᾶς κατεδουλώσατο, τῶν μὲν παρόντων καταφρονῶν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπιθυμῶν· καὶ τῷ καλλίστῳ ὀνόματι χρώμενος, δεινοτάτων ἔργων διδάσκαλος κατέστη. Περὶ μὲν τοίνυν Θηραμένους ἱκανά μοι ἐστὶ τὰ κατηγορημένα. Ἦκα δ' ὑμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ἐν ᾧ δεῖ συγγνώμην καὶ ἔλεον μὴ εἶναι ἐν ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, ἀλλὰ παρὰ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν [4] τοῦτοι συναρχόντων δίκην λαβεῖν· μηδὲ μαχομένους πρᾶττους εἶναι τῶν πολεμίων· ψηφιζομένους ᾖ, ἧττους τῶν ἐχθρῶν. Μηδ' ὧν φασὶ μέλλειν πράξειν πλέω χάριν αὐτοῖς ἴσε, ἢ ὧν ἐποίησαν ὀργίζεσθε· μηδ' ἀπεῖσι μὲν τοῖς τριάκοντα ἐπιβουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε· μηδὲ τῆς τύχης, ἣ τότους παρέδωκε τῇ πό-

λει,

λῶ, κάκιον ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσητε. Κατηγορεῖτε δὲ Ἐρατοσθένες καὶ τῶν τότε φίλων, οἷς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσω, ἢ μεθ' ὧν αὐτῷ ταῦτα πέπρακται. Ὁ μέντοι ἀγὼν ἐκ ἐξ ἴσε τῇ πόλει ἢ Ἐρατοσθένει. Οὗτος μὲν γὰρ κατήγορος καὶ δικαστὴς αὐτὸς ἦν τῶν γινομένων· [1]ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν καθέσταμεν. Καίτοι ἔτοι μὲν τὲς ἐδὲν ἀδικεῦνλας ἀκρίτως ἀπέκλεναν, ὑμᾶς δὲ τὲς ἀπολέσανλας τὴν πόλιν, κατὰ τὸν νόμον ἀξιῶτε κρίνειν· παρ' ὧν ἐδ' ἂν παρανόμως βελόμενοι δίκην λαμβάνειν, ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων, ὧν τὴν πόλιν ἠδικήκασι, λάβοιτε. Τί γὰρ ἂν παθόνλες, δίκην τὴν ἀξίαν ἔσησαν τῶν ἔργων δεδωκότες; Πότερον, εἰ αὐτὲς ἀποκτείνοιτε καὶ τὲς παῖδας αὐτῶν, ἱκανὴν ἂν τῇ φόνῳ δίκην λάβοιμεν, ὧν ἔτοι πάτερας ἢ υἱῆς ἢ ἀδελφὲς ἀκρίτως ἀπέκτειναν; Ἀλλὰ γὰρ εἰ τὰ χρήματα τὰ φανερὰ δημεύσαιτε, καλῶς ἂν ἔχοι, ἢ τῇ πόλει, ἧς ἔτοι πολλὰ εἰλήφασιν, ἢ τοῖς ἰδιώταις, ὧν οἰκίας ἐξεπόρθησαν; ἐπάδη τοίνυν πάνλα ποιῆντες, δίκην παρ' αὐτῶν ἐκ ἂν δύνησθε [2]λαβεῖν, πῶς ἐκ αἰσχρὸν ὑμῖν ἢ ἠντινῆν ἀπολιπεῖν ἥντινά τις βέλοιτο παρὰ τέτων λαμβάνειν; Πᾶν δ' ἄν μοι δοκεῖ τολμῆσαι, ὅστις νυνὶ ἐχ ἑτέρων ὄντων τῶν δικαςῶν, ἀλλ' αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων, ἥκα ἀπολογησόμενος πρὸς αὐτὲς τὲς μάρλυρας τῆς τότε πονηρίας. [3]τοσῆτον δ' ὑμῶν καταπεφρόνηκεν, ἢ ἑτέροις πεπίστευκεν. Ὧν ἀμφοτέρων ἄξιον ἐπιμεληθῆναι, ἐνθυμεμένους, ὅτι ἔτ' ἂν ἐκεῖνα δύναιντο ποιεῖν, μὴ ἑτέρων συμπραττόντων, ἔτ' ἂν νῦν ἐπεχείρησαν ἐλεῖν, μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθήσεσθαι, οἳ ἐ τότοις ἥκεσι βοηθήσοντες, ἀλλὰ ἡγέμενοι πολλὴν ἄδειαν σφίσιν ἔσεσθαι τῶν πεπραγμένων, καὶ τῇ λοιπῇ ποιεῖν ὅ, τι ἂν βέλωνται, ἐ τὲς μεγίστων κακῶν αἰτίες λαβόντες ἀφήσετε. [4]Ἀλλὰ καὶ τῶν συνερέντων αὐτοῖς ἄξιον

θαυμάζειν, πότερον ὡς καλοὶ κἀγαθοὶ αἰτήσονται, τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντες τῆς πονηρίας· (ἐβουλόμην μέν τ' ἂν αὐτοὺς οὕτω προθύμους εἶναι σώζειν τὴν πόλιν, ὥσπερ οὗτοι ἀπολλύναι·) ἢ ὡς δεινοὶ λέγειν ἀπολογήσονται, καὶ τὰ τούτων ἔργα πολλοῦ ἄξια ἀποφανοῦσιν;—ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδεὶς αὐτῶν οὐδὲ τὰ δίκαια πώποτε ἐπεχείρησεν εἰπεῖν. Ἀλλὰ τοὺς μάρτυρας ἄξιον ἰδεῖν, οἳ τούτοις μαρτυροῦντες, αὐτῶν κατηγοροῦσι· [1] σφόδρα ἐπιλήσμονας καὶ εὐήθεις νυμίζοντες ὑμᾶς εἶναι, εἰ διὰ μὲν τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἀδεῶς ἡγοῦνται τοὺς τριάκοντα σώσειν, διὰ δὲ Ἐρατοσθένην καὶ τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ, δεινὸν ἦν καὶ τῶν τεθνειότων ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν. Καίτοι οὗτοι μὲν σωθέντες, πάλιν ἂν δύναιντο τὴν πόλιν ἀπολέσαι· ἐκεῖνοι δὲ, οὓς οὗτοι ἀπώλεσαν, τελευτήσαντες τὸν βίον, πέρας ἔχουσι τῆς παρὰ τῶν ἐχθρῶν τιμωρίας. [2] Οὐκοῦν δεινὸν εἰ τῶν μὲν ἀδίκως τεθνεώτων οἱ φίλοι συναπώλλυντο, αὐτοῖς δὲ τοῖς τὴν πόλιν ἀπολέσασιν ἤ που ἐπ' ἐκφορὰν πολλοὶ ἥξουσιν, ὁπότε βοηθεῖν τοσοῦτοι παρασκευάζονται. Καὶ μὲν δὴ πολὺ ῥᾷον ἡγοῦμαι εἶναι, ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἐπάσχετε [3] ἀντειπεῖν, ἢ περὶ ὧν οὗτοι πεποιήκασιν ἀπολογήσασθαι. Καίτοι λέγουσιν, [4] ὡς Ἐρατοσθένει ἐλάχιστα τῶν τριάκοντα κακὰ εἴργασται, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν ἀξιοῦσι σωθῆναι· [5] ὅτι δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πλεῖστα εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκεν, [6] οὐκ οἴονται χρῆναι αὐτὸν ἀπολέσθαι· ὑμεῖς δὲ δείξατε, ἥντινα γνώμην ἔχετε περὶ τῶν πραγμάτων. Εἰ μὲν γὰρ τούτου [7] καταψηφιεῖσθε, δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δὲ ἀποψηφιεῖσθε, ὀφθήσεσθε τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ τούτοις ὄντες, καὶ οὐχ ἕξετε λέγειν, ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα ἐποιεῖτε. Νυνὶ μὲν γὰρ οὐδεὶς ὑμᾶς ἀναγκάζει παρὰ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἀποψηφίζεσθαι

ζεσθαι. Ὥσε συμβελεύω, μὴ τέτων ἀποψηφισαμένες, ὑμῶν αὐτῶν καταψηφίσασθαι. Μηδ' [1] οἴεσθε κρύβδην τὴν ψῆφον φανερὰν γὰρ τῇ πόλει τὴν ὑμετέραν γνώμην ποιήσετε.

[2] Βέλομαι δὲ ὀλίγα ἑκατέρες ἀναμνήσας, καταβαίνειν, τές τε ἐξ ἄστεος καὶ τὲς ἐκ Πειραιῶς· ἵνα τὰς ὑμῖν διὰ τέτον γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα ἔχοντες, τὴν ψῆφον φέρητε. Καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ ἄστεος ἐστὲ, σκέψασθε, ὅτι ὑπὸ τέτων ἔτω [3] σφόδρα ἤρχεσθε, ὥστε ἀδελφοῖς καὶ υἱέσι καὶ πολίταις ἠναγκάζεσθε πολεμεῖν τοιῦτον πόλεμον, [4] ἐν ᾧ ἡττηθέντες μὲν, τοῖς νικήσασι τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δ' ἄν, [5] τέτοις ἐδελεύετε. Καὶ τὲς ἰδίες οἴκες ἔτοι μὲν ἂν [6] ἐκ τῶν πραγμάτων μεγάλες ἐκτήσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς ἀλλήλες πόλεμον ἐλάτλες ἔχετε. [7] Συνωφελεῖσθαι μὲν γὰρ ὑμᾶς ἐκ ἠξίεν, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἠνάγκαζον. Εἰς τοσῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες, ὥστε ἐ τῶν ἀγαθῶν κοινέμενοι, πίστες ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ἐνεδῶν μεταδιδόντες, εὔνες ᾤοντο εἶναι. Ἀφ' ὧν ὑμεῖς, νῦν ἐν τῷ Ἁρραλέῳ ὄντες, καθόσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ Πειραιῶς τιμωρήσασθε. Ἐνθυμηθέντες μὲν, ὅτι ὑπὸ τέτων πονηροτάτων ὄντων ἤρχεσθε, ἐνθυμήθέντες δὲ, ὅτι μετ' ἀνδρῶν νῦν ἀρίστων πολιτεύεσθε, καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθε, καὶ περὶ τῆς πόλεως βελεύεσθε· ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐπικύρων, ὃς ἔτοι [8] φύλακας τῆς σφετέρας ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμετέρας δελείας ἐς τὴν ἀπράπολιν κατέστησαν. Καὶ πρὸς ὑμᾶς μὲν, ἔτι πολλῶν ὄντων ἀπεῖν, τοσαῦτα λέγω. Ὅσοι δ' ἐκ Πειραιῶς ἐστε, [9] πρῶτον μὲν τῶν ὅπλων ἀναμνήσθητε, ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι, ἐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀλλ' ὑπὸ τέτων, εἰρήνης ἔσης, ἀφηρέθητε

θητε τὰ ὅπλα· ἔπειθ', ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως, ἣν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδοσαν, φεύγοντας δὲ ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων ἐζητοῦντο. Ἀνθ' ὧν ὠργίσθητε μέν, ὥσπερ ὅτ' ἐφεύγετε· ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τῶν ἄλλων κακῶν, ἃ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν· οἱ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, τοὺς δ' ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτειναν· τοὺς δὲ, ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλκοντες, φονέας αὐτῶν ἠνάγκασαν γενέσθαι, [1] καὶ ἐδὲ ταφῆς τῆς νομιζομένης ἔασαν τυχεῖν· ἡγούμενοι τὴν αὐτῶν ἀρχὴν βεβαιοτέραν εἶναι [2] τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. Ὅσοι δὲ τὸν θάνατον διέφυγον, πολλαχῇ κινδυνεύσαντες, καὶ εἰς πολλὰς πόλεις πλανηθέντες, καὶ πανταχόθεν ἐκπηρυττόμενοι, ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἐν πολεμίᾳ τῇ πατρίδι τὰς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ' ἐν ξένῃ γῇ, πολλῶν ἐναντιουμένων, ἤλθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ. Πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων κινδύνων ὑπαρξάντων, ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, τοὺς μὲν ἠλευθερώσατε, τοὺς δ' εἰς τὴν πατρίδα κατηγάγετε. Εἰ δὲ ἐδυσωχήσατε καὶ τούτων ἡμάρτετε, [3] αὐτοὶ μὲν ἂν δέσαντες ἐφεύγετε, μὴ πάθητε τοιαῦτα, οἷα καὶ πρότερον· καὶ ἔτε ἂν ἱερὰ, ἔτε βωμοὶ ὑμᾶς ἀδικουμένους [4] διὰ τὰς τούτων τρόπους, ὠφέλησαν, ἃ καὶ τοῖς ἀδικοῦσι σωτήρια γίνεται· οἱ δὲ παῖδες ὑμῶν, ὅσοι μὲν ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρίζοντο· οἱ δ' [5] ἐπὶ ξένης, [6] μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβολαίων ἐδούλευον, ἐρημίᾳ τῶν ἐπικουρησόντων. [7] Ἀλλὰ γὰρ ἃ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι βούλομαι λέγειν, τὰ πραχθέντα ὑπὸ τούτων ἅ δυνάμενος εἰπεῖν. Οὐδὲ γὰρ ἑνὸς κατηγόρου, ἐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστὶν, ἀλλὰ πολλῶν. [8] Ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας ἐδὲν ἐλλέλειπται ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, ἃ ἔτοι—? τὰ μὲν ἀπέδοντο, τὰ δ', εἰσιόντες, ἐμίαινον· ὑπέρ τε τῆς πόλεως, ἣν μικρὰν ἐποίουν· ὑπέρ τε τῶν νεωρίων, ἃ καθ-

εἷλον·

ἅλον· καὶ ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, [1] οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦναι οὐκ ἠδύνασθε, ἀποθανοῦσι βοηθήσατε· οἶμαι δ' αὐτοὺς ὑμῶν τε ἀκροᾶσθαι, καὶ ὑμᾶς εἴσεσθαι τὴν ψῆφον φέροντας· ἡγεμένες, ὅσοι μὲν ἂν τούτων [2] ἀποψηφίσησθε, αὐτῶν θάνατον καταψηφιεῖσθε· ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην λάβωσιν, ὑπὲρ αὐτῶν [3] τιμωρίας πεποιημένες· Παύσομαι κατηγορῶν. Ἀκηκόατε· ἑωράκατε· πεπόνθατε· ἔχετε· δικάζετε.

II.

II.

[1]Ex ISOCRATE.

[Juxta Edit. Athanasii Augeri. Paris. 1782. 8vo.]

ISOCRATES in diverſo genere dicendi nitidus et compoſitus, et paleſtræ quam pugnæ magis accommodatus, omnes dicendi Veneres ſectatus eſt; nec immeritò. Auditoriis enim ſe, non judiciis compararat. In inventione facilis, honeſti ſtudioſus, in compoſitione adeò diligens, ut cura ejus reprehendatur.

Quinct. X.

[2]ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΛΟΓΟΣ.

ΕΝ πολλοῖς μὲν, ὦ Δημόνικε, πολὺ [3]διεστῶσας εὑρήσομεν τάς τε τῶν σπουδαίων γνώμας, καὶ τὰς τῶν φαύλων διανοίας· πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν [4]ἐμ-λήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις. Οἱ μὲν γὰρ, τοὺς φίλους, παρόντας μόνον, τιμῶσιν· οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι. Καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσε· [5]τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν. Ἡγούμενος οὖν πρέπειν [6]τοὺς δόξης ὀρεγομένους, καὶ [7]παιδείας ἀντιποιουμένους, τῶν σπουδαίων, ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων, εἶναι μιμητὰς, ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἱππόνικον συνηθείας.

ηθέας. Πρέπει γὰρ τὰς παῖδας, ὥσπερ τῆς ἐσθῆτος, οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν.

Ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν, καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγωνιζόμενον· σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ· καὶ σὺ μὲν [1] ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ. Ὅσοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους [2] τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους συγγράφουσι, παλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσιν, [3] ἀμὴν περί γε τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν· ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγοῦνται, μὴ δι' ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν, [4] ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἤθη σπουδαῖοι πεφυκέναι δόξουσι, τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων τοὺς ἀκούοντας ὠφελοῦσιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον μόνον παρακαλοῦσιν, οἱ δὲ καὶ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσι.

Διόπερ ἡμᾶς, [5] ἃ παράκλησιν εὑρόντες, ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες, μέλλομεν σοὶ συμβουλεύειν ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι, καὶ τίνων ἔργων ἄπέχεσθαι, καὶ ποῖοις τισὶν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν, καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. Ὅσοι γὰρ τῷ βίῳ ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, ἔτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν· ἧς ἄδεν κτῆμα σεμνότερον ἀδὲ βεβαιότερόν ἐστι. [6] Κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνήλωσεν, ἢ νόσος ἐμάρανε· πλοῦτος δὲ, κακίας μᾶλλον ἢ καλοκἀγαθίας ὑπηρέτης ἐστὶν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥᾳθυμίᾳ παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν. [7] Ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφελησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε· καὶ τὰ μὲν σώματα [8] τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. Ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις, οἷς ἂν ἀκιβδήλως ἐν ταῖς διανοίαις συναυξηθῇ, μόνη μὲν συγγηράσκει· πλοῦτος δὲ κρεάττων, χρησιμωτέρα δὲ εὐγενείας ἐστί· τὰ μὲν

τοῖς

τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα, δυνατὰ καθιστῶσα· τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ, θαρσαλέως ὑπομένουσα· καὶ τὸν μὲν ὄκνον, ψόγον, τὸν δὲ πόνον, ἔπαινον ἡγεμένη. Ῥᾴδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν ἐστὶν ἔκ τε τῶν Ἡρακλέους ἄθλων, καὶ τῶν Θησέως ἔργων· οἷς ἡ τῶν τρόπων ἀρετὴ τηλικοῦτον εὐδοξίας χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν, ὥστε μηδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι [1] τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.

[2] Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεὶς, οἰκεῖον καὶ καλὸν ἕξεις παράδειγμα τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων. Οὐδὲ γὰρ ὀλιγωρῶν τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ ῥαθυμῶν, διετέλεσε τὸν βίον· ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζε, τῇ δὲ ψυχῇ τοὺς κινδύνους ὑπέμενεν. Οὐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρως ἠγάπα, ἀλλ' ἀπήλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητὸς, ἐπεμελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατος· οὐδὲ ταπεινῶς διῴκει τὸν ἑαυτοῦ βίον, ἀλλὰ φιλόκαλός τε ἦν καὶ μεγαλοπρεπὴς, [3] καὶ τοῖς φίλοις κοινός· καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζε τοὺς περὶ αὐτὸν σπουδάζοντας ἢ τοὺς τῷ γένει προσήκοντας. Ἡγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρίαν πολλῷ κρεῖττω φύσιν, νόμου· καὶ τρόπον, γένους· καὶ προαίρεσιν, ἀνάγκης.

Ἐπιλίποι δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος εἰ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμησαίμεθα. [4] Ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώσομεν· δεῖγμα δὲ τῆς Ἱππονίκου φύσεως νῦν [5] ἐξενηνόχαμεν, πρὸς ὃ δεῖ σε ζῆν, ὥσπερ πρὸς παράδειγμα· νόμον μὲν, τὸν ἐκείνου τρόπον ἡγησάμενον, μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς γενόμενον. Αἰσχρὸν γὰρ, τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ τῶν ζώων, τοὺς δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς σπουδαίους τῶν γονέων. Ἡγοῦ δὲ μηδενὶ τῶν ἀθλητῶν ἧττον προσήκειν ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν, ὡς σοι σκοπεῖν ὅπως ἐφάμιλλος γενήσῃ τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν. [6] Οὕτω δὲ

δὲ τὴν γνώμην ἀδύνατον διατεθῆναι, τὸν μὴ πολλῶν καὶ καλῶν ἀκούσμάτων πεπληρωμένον. Τὰ μὲν γὰρ σώματα, τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἡ δὲ ψυχὴ, τοῖς σπουδαίοις λόγοις, [1] αὔξεσθαι πέφυκε. Διόπερ ἐγώ σοι πειράσομαι [2] συντόμως ὑποθέσθαι, δι' ὧν ἄν μοι δοκοίης ἐπιτηδευμάτων πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδῶναι, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδοκιμῆσαι.

Πρῶτον μὲν ἓν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεὺς, μὴ μόνον βίῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ, τῆς τῶν χρημάτων εὐπορίας σημεῖον· τοῦτο δὲ, τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας πεμμήριον. Τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεὶ μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως. Οὕτω γὰρ δόξεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς θύειν, καὶ τοῖς νόμοις ἐμμένειν.

Τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἂν εὔξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σαυτοῦ παῖδας.

Ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων, μὴ τὰ πρὸς τὴν ῥώμην, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγίειαν συμφέροντα. Τοῦτο δ' ἂν ἐπιτυγχάνοις, εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος.

Μήτε γέλωτα προπετῆ σέργε, μήτε λόγον μετὰ θράσους ἀποδέχου. Τὸ μὲν γὰρ, ἀνόητον· τὸ δὲ, μανικόν.

Ἃ ποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν.

Εθιζε σαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ σύννουν. Δι' ἐπαίνου μὲν γὰρ, [3] αὐθάδης· διὰ δὲ τοῦτο, φρόνιμος, εἶναι δόξεις.

Ἡγοῦ μάλιστα σεαυτῷ πρέπειν, κόσμον, αἰσχύνην, δικαιοσύνην, σωφροσύνην. Τούτοις γὰρ ἅπασι δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἦθος.

Μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν πριάσας ἔλπιζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σαυτῷ γε συνειδήσεις.

Τὸν μὲν θεὸν φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα.

Τοὺς

Τὰς δὲ φίλας αἰσχύνε, τοῖς δὲ νόμοις πείθε.

Τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης. Τέρψις γὰρ, σὺν τῷ καλῷ μὲν, ἄριστον, ἄνευ δὲ τούτου, κάκιστον.

[1] Εὐλάβεῖ τὰς διαβολὰς, κἂν ψευδεῖς ὦσιν. Οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν.

Ἅπαντα δόκει ποιεῖν ὡς μηδένα λήσων· καὶ γὰρ ἂν παραυτίκα κρύψῃς, ὕστερον ὀφθήσῃ.

Μάλιστα δ' ἂν [2] εὐδοκιμοίης, εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῴης.

Εἂν ἦς φιλομαθὴς, ἔσῃ πολυμαθής.

Ἃ μὲν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις· ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλάμβανε ταῖς ἐπιστήμαις. Ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν, ἀκούσαντα χρήσιμον λόγον, μὴ μανθάνειν, καὶ διδόμενόν τι ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων, μὴ λαβεῖν.

Κατανάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν τῶν λόγων φιλοσοφίαν· ἕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς εὑρημένα, συμβήσεταί σοι ῥᾳδίως μανθάνειν.

Ἡγοῦ τῶν ἀκεσμάτων πολλὰ πολλῶν εἶναι χρημάτων κρείττω. Τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν χρόνον παραμένει. Σοφία γὰρ μόνη τῶν κτημάτων ἀθάνατον.

Μὴ κατόκνει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους. Αἰσχρὸν γὰρ, τοὺς μὲν ἐμπόρους τηλικαύτα πελάγη διαπερᾶν, ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν· τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν, ἐπὶ τῷ βελτίω καταστῆσαι τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν.

Τῷ μὲν τρόπῳ γίνε φιλοπροσήγορος, τῷ δὲ λόγῳ εὐπροσήγορος. Ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν, τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας· εὐπροσηγορίας δὲ, τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυγχάνειν.

Ἡδέως

Ἡδέως μὲν ἔχε πρὸς ἅπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις· οὕτω γὰρ τοῖς μὲν ἐπ' ἀπεχθὴς ἔσῃ, τοῖς δὲ φίλος γενήσῃ.

Τὰς ἐντεύξεις μὴ πυκνὰς ποιοῦ [1] τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν. Πλησμονὴ γὰρ ἁπάντων.

Γύμναζε σεαυτὸν πόνοις ἐκουσίοις, ὅπως ἂν δύναιο καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν.

[2] Ὑφ' ὧν κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν αἰσχρὸν, τούτων ἐγκράτειαν ἄσκει πάντων, κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. Ἔσῃ δὲ ἐν τῷ κέρδει τοιοῦτος, ἂν κέρδη μὲν εἶναι νομίζῃς, δι' ὧν εὐδοκιμήσεις, ἀλλὰ μὴ δι' ὧν εὐπορήσεις. Ἐν δὲ τῇ ὀργῇ, ἂν παραπλησίως ἔχῃς πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας, ὥσπερ ἂν πρὸς σαυτὸν ἁμαρτάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν [3] ἀξιώσεις· ἐν δὲ τοῖς τερπνοῖς, ἂν αἰσχρὸν ὑπολάβῃς, τῶν μὲν οἰκετῶν ἄρχειν, ταῖς δ' ἡδοναῖς δουλεύειν· ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς, ἂν τὰς τῶν ἄλλων ἀτυχίας ἐπιβλέπῃς, καὶ σεαυτὸν, ὡς ἄνθρωπος ὢν ὑπομιμνήσκῃς.

Μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας. [4] Δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὅρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους.

Προσήκειν ἡγοῦ, τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύειν. Περὶ δὲ τῶν ἀπορρήτων μηδενὶ λέγε, πλὴν ἐὰν ὁμοίως συμφέρῃ τὰς πράξεις σιωπᾶσθαι σοί τε τῷ λέγοντι, κἀκείνοις τοῖς ἀκούσασιν.

[5] Ὅρκον ἐπακτὸν προσδέχου διὰ δύο προφάσεις· ἢ σεαυτὸν αἰτίας αἰσχρὰς ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ κινδύνων διασώζων. Ἕνεκα δὲ χρημάτων μηδένα θεὸν ὁμόσῃς, μηδ' ἂν εὐορκεῖν μέλλῃς. Δόξας γὰρ τοῖς μὲν, ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ, [6] φιλοχρημάτους ἔχειν.

Μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς προτέροις φίλοις. Ἐλπίζε γὰρ αὐτὸν καὶ περί σε γενήσεσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε.

Βραδέως

Βραδίως μὲν φίλος γίνε, γενόμενος δὲ, πειρᾶ διαμένειν. Ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν, μηδένα φίλον ἔχειν, καὶ πολλὲς ἑταίρες μεταλλάττεσθαι.

Μήτε μετὰ βλάβης πειρᾶ τῶν φίλων, μήτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἑταίρων θέλε. Τῦτο δὲ ποιήσεις, ἂν, μὴ δέομενος, τὸ δεῖσθαι προσποιῇ, περὶ δὲ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινῇ. [1] Μὴ τυχὼν μὲν ηδ, ἀδὲν βλαβήσῃ· τυχὼν δὲ, μᾶλλον τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπιστήσῃ.

Δοκίμαζε τὲς φίλες ἔκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας. Τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζομεν, τὲς δὲ φίλες ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγινώσκομεν.

Οὕτω δ' ἂν ἄριστα χρήσῃ τοῖς φίλοις, ἂν μὴ περιμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος, ἐν τοῖς καιροῖς, αὐτοῖς βοηθῇς.

Ὁμοίως αἰσχρὸν νόμιζε, τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιΐαις, καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. Ἀποδέχε τῶν ἑταίρων μὴ μόνον τὲς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τὲς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονῦντας. Πολλοὶ γὰρ ἀτυχῦσι μὲν τοῖς φίλοις συνάχθονται, καλῶς δὲ πράττεσι φθονῦσι.

Τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τὲς παρόντας· ἵνα δοκῇς μηδὲ τύτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.

Εἶναι βέλε τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής. Ἐστι δὲ φιλοκάλε μὲν, τὸ μεγαλοπρεπές· καλλωπιστῦ δὲ, τὸ περίεργον.

Ἀγάπα τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλλεσαν κτῆσιν, ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν.

Καταφρόνα τῶν περὶ τὸν πλῦτον σπεδαζόντων, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχεσι μὴ δυναμένων. [2] Παραπλήσιον γὰρ οἱ τοιῦτοι πάχεσιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἵππον κλήσαιτο καλὸν, πᾶπᾶς ἱππεύειν ἐπιστάμενος.

[1] Περᾶ

[1] Παιρῶ τὸν πλῆτον χρήματα ἢ κτήματα κατασκευάζειν. Ἔστι δὲ χρήματα μὲν, τοῖς ἀπολαύειν ἐπισταμένοις· κτήματα δὲ, τοῖς κτᾶσθαι δυναμένοις.

Τίμα τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν ἕνεκα, [2] τοῦ τε ζημίαν μεγάλην ἐκτίσαι, ἢ τῷ φίλῳ σπουδαίῳ δυσυχοῦντι βοηθῆσαι. Πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον, μηδὲν ὑπερβαλλόντως, ἀλλὰ μετρίως αὐτὴν ἀγάπα.

Στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω.

Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς. Κοινὴ γὰρ ἡ τύχη, καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

Τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει. Καλὸς γὰρ θησαυρὸς παρ' ἀνδρὶ σπουδαίῳ χάρις ὀφειλομένη. Τοὺς πονηροὺς εὖ ποιῶν, ὁμοία πείσῃ τοῖς τὰς ἀλλοτρίας κύνας σιτίζουσιν. Ἐκεῖναί τε γὰρ τοὺς διδόντας, [3] ὥσπερ τοὺς τυχόντας, ὑλακτοῦσιν· οὔτε κακοὶ τοὺς ὠφελοῦντας, ὥσπερ τοὺς βλάπτοντας, ἀδικοῦσι.

Μίσει τοὺς κολακεύοντας, ὥσπερ τοὺς ἐξαπατῶντας. Ἀμφότεροι γὰρ πιστευθέντες τοὺς πιστεύοντας ἀδικοῦσιν.

[4] Ἐὰν ἀποδέχῃ τῶν φίλων τοὺς πρὸς τὸ φαυλότατον σοὶ χαριζομένους, ἐχ ἕξεις ἐν τῷ βίῳ τοὺς πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπεχθανομένους.

Γίνε πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμιλητικὸς, ἀλλὰ μὴ σεμνός. Τὸν μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτικῶν ὄγκον μόλις ἂν οἱ θεοὶ [5] καρτερήσειαν· τὸν δὲ τῶν ὁμιλητικῶν τρόπον ἅπαντες ἡδέως ὑποφέρουσιν. Ὁμιλητικὸς δὲ ἔσῃ, μὴ δύσερις ὤν, μηδὲ δυσάρεστος, μηδὲ πρὸς πάντα φιλόνεικος, μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς ταχέως ἁπάντων, μηδ' ἂν ἀδίκως [6] ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν· ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς εἶκων, πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων. Μηδὲ περὶ τὰ γελοῖα σπουδάζων, μηδὲ περὶ τὰ σπουδαῖα τοῖς γελοίοις χαίρων· τὸ γὰρ ἄκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν. Μηδὲ τὰς χάριτας ἀχαρίστως

ρίστως χαριζόμενος· [1] ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολλοὶ, ποιοῦντες μὲν εὖ, ἀηδῶς δὲ τοῖς φίλοις ὑπηρετοῦντες. Μηδὲ φιλαίτιος ὦν· βαρὺ γάρ. Μηδὲ φιλεπιτιμητής· παροξυντικὸν γάρ.

Μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς ποτοις συνουσίας· ἂν δέ ποτε σοὶ συμπέσῃ καιρὸς, ἐξανίστασο πρὸ μέθης. Ὅταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ οἴνου διαφθαρῇ, ταῦτα πάσχει τοῖς ἅρμασι τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβάλλουσιν. Ἐκεῖνά τε γὰρ ἀτάκτως φέρεται, διαμαρτάνοντα τῶν εὐθυνόντων· ἥ τε ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται, διαφθαρείσης τῆς διανοίας.

[2] Ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ μεγαλόψυχος εἶναι· θνητὰ δὲ, τῷ συμμέτρως τῶν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν.

Ἡγοῦ τὴν παιδείαν τοσούτῳ μεῖζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας, ὅσῳ τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες πράττουσιν, αὕτη δὲ μόνη καὶ [3] προσεζημίωσε τοὺς ἔχοντας. Πολλάκις γὰρ, οὓς τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τούτῳ τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν.

Οὓς ἂν βούλῃ ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθόν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαγγέλλοντας. Ἀρχὴ γὰρ φιλίας μὲν, ἔπαινος· ἔχθρας δὲ, ψόγος.

Βουλεύομενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων. Τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν.

Βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπίτελει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα.

Ἡγοῦ κράτιστον εἶναι παρὰ μὲν θεοῦ εὐτυχίαν, παρὰ δὲ ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν.

Περὶ ὧν ἂν αἰσχύνῃ παῤῥησιάσασθαι, βούλου δέ τισι τῶν φίλων ἀνακοινώσασθαι, χρῶ τοῖς λόγοις ὡς περὶ ἀλλοτρίας τοῦ πράγματος. Οὕτω γὰρ τὴν ἐκείνων τε γνώμην αἰσθήσῃ, καὶ σεαυτὸν ἐ καταφανῆ ποιήσας.

Ὅταν

Ὅταν δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτῦ μέλλῃς τινὶ συμβουλεύειν, σκόπει πρῶτον πῶς ὑπὲρ τῶν αὐτῦ διώκησεν. Ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν ἰδίων, ἐδέποτε καλῶς βουλεύσεται περί τῶν ἀλλοτρίων.

Οὕτω δ' ἂν πάλιστα βουλεύοιο παροξυνθείης, εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐπιβλέψειας. Καὶ γὰρ τῆς ὑγιείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχομεν, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας ἀναμνησθῶμεν.

[1] Μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἤθη, καὶ δίωκε τὰ ἐκείνων ἐπιτηδεύματα· δόξεις γὰρ αὐτὸς ἀποδέχεσθαι, καὶ ζηλοῦν. Ὥστε σοι συμβήσεται παρά τε τῷ πλήθει μᾶλλον εὐδοκιμεῖν, καὶ τὴν παρ' ἐκείνων εὔνοιαν βεβαιοτέραν ἔχειν.

Πάθος μὲν ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις· ἰσχυρότατον μέν τοι νόμων ἡγοῦ τὸ ἐκείνων τρόπον. Ὥσπερ γὰρ τὸν ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενον, τὸ πλῆθος δεῖ θεραπεύειν, οὕτω καὶ τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα, τὸν βασιλέα προσήκει θαυμάζειν.

[2] Εἰς ἀρχὴν καταστασθεὶς, μηδενὶ χρῶ πονηρῷ πρὸς τὰς διοικήσεις· ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἁμάρτοι, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν.

Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάττου, μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος. Πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος.

[3] Μηδενὶ πονηρῷ πράγματι μήτε παρίσασο μήτε συνηγόρει· δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν οἷάπερ ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσι βοηθῇς.

Παρασκεύαζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δυνάμενον, ἀνέχου δὲ τὸ ἴσον ἔχειν· ἵνα δοκῇς [4] ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης, μὴ δι' ἀσθένειαν, ἀλλὰ δι' ἐπιείκειαν.

Μᾶλλον ἀποδέχου δικαίαν πενίαν, ἢ πλοῦτον ἄδικον.

Τοσούτῳ

Τοσούτῳ γὰρ κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσῳ τὰ μὲν ζῶντας μόνον ὠφελεῖ, ἡ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει. Κἀκείνων μὲν τοῖς φαύλοις μέτεστι, ταύτης δὲ τοῖς μοχθηροῖς ἀδύνατον μεταλαβεῖν.

Μηδένα ζήλῳ τῶν ἐξ ἀδικίας κερδαινόντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδέχου τοὺς μετὰ δικαιοσύνης ζημιωθέντας. Οἱ γὰρ δίκαιοι, τῶν ἀδίκων, εἰ μηδὲν ἄλλο πλεονεκτοῦσιν, [1]ἀλλ' ἔν ἐλπίσι γε σπουδαίαις ὑπερέχουσι.

Πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον, μάλιστα δὲ τὴν σεαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει. Μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ, νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου σώματι.

Πειρῶ τὸ μὲν σῶμα εἶναι φιλόπονος, τὴν δὲ ψυχὴν φιλόσοφος· ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελεῖν δύνῃ τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστῃ τὰ συμφέροντα.

Πᾶν ὅ, τι ἂν μέλλῃς λέγειν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ. Πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας.

Δύο ποιεῖ καιρὸς τὸ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν. Ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρεῖττων· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγᾶν ἢ λέγειν.

Νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον. Οὕτω γὰρ ἔτ', εὐτυχῶν, ἔσῃ περιχαρής· ἔτε, δυσυχῶν, περίλυπος.

Χαῖρε μὲν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι τῶν ἀγαθῶν, καὶ λυποῦ μετρίως ἐπὶ τοῖς γινομένοις τῶν κακῶν· [2]γίνου δὲ τοῖς ἄλλοις μηδ' ἐν ἑτέροις ὢν κατάδηλος. Ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν ὀσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀποκρύπτειν· τὴν δὲ διάνοιαν φανερὰν ἔχοντα περιπατεῖν.

Μᾶλλον εὐλαβοῦ ψόγον ἢ κίνδυνον. Δεῖ γὰρ εἶναι φοβερὰν τοῖς μὲν φαύλοις τὴν τοῦ βίου τελευτὴν, τοῖς δὲ σπουδαίοις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν.

Μάλιστα μὲν περῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν· ἐὰν δὲ ποτέ σοι συμβῇ κινδυνεύειν, ζήτει τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μετὰ καλῆς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχρᾶς φήμης. Τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι, πάντων [1]ἡ πεπρωμένη κατέκρινε· τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν, ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἡ φύσις ἀπέφηνε.

Καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ πολλὰ τῶν ἐρημένων ὑπ' ἐμοῦ σοι πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ἡλικίαν. Οὐδὲ γὰρ ἐμοὶ τοῦτο διέλαθεν· ἀλλὰ προειλόμην διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἅμα τε τε παρόντος βίου συμβελίαν ἐξενεγκεῖν, καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου παράγγελμα καταλιπεῖν. Τὴν μὲν γὰρ τούτων χρείαν ῥᾳδίως εὑρήσεις, τὸν δὲ συμβελεύοντα μετ' εὐνοίας χαλεπῶς εὑρήσεις. Ὅπως δ' ἂν τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου ζητῇς, ἀλλ' ἐντεῦθεν, ὥσπερ ἐκ ταμιείου, προφέρῃς, ᾠήθην δεῖν μηδὲν παραλιπεῖν ὧν ἂν ἔχω σοὶ συμβελεύειν.

Πολλὴν δ' ἂν τῷ θεῷ [2]χάριν σχοίην εἰ μὴ διαμάρτοιμι τῆς δόξης, [3]ἣν ἔχων περὶ σοῦ τυγχάνω. Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους εὑρήσομεν, ὥσπερ τῶν σιτίων τοῖς ἡδίστοις μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαίροντας, οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζοντας, ἀλλ' ἐ τοῖς νουθετοῦσι. Σὲ δὲ νομίζω τἀναντίον τούτων ἐγνωκέναι, τεκμηρίῳ χρώμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην σοῦ παιδείαν φιλοπονίᾳ. Τὸν γὰρ αὐτῷ τὰ βέλτιστα πράττειν ἐπιτάττοντα, τοῦτον εἰκὸς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν παρακαλοῦντας ἀποδέχεσθαι.

Μάλιστα δ' ἂν παροξυνθείης ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ καταμάθοις, ὅτι καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἐκ τούτων μάλιστα γνησίως ἔχομεν. Ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥαθυμεῖν, καὶ τὰς πλησμονὰς ἀγαπᾷν, εὐθὺς

[1]καὶ

[1]μὶ λύπαις τοῖς ἡδοναῖς παραπεπήχασι. Τὸ δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλοτονεῖν, καὶ σωφρόνως τὸν ἑαυτῆ βίον οἰκονομεῖν, ἀεὶ [2]τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς, καὶ βεβαιοτέρας ἀποδίδωσι. Κἀκεῖ μὲν πρῶτον ἡσθέντες, ὕστερον ἐλυπήθημεν· ἐνταῦθα δὲ, μετὰ τὰς λύπας τὰς ἡδονὰς ἔχομεν. Ει ἅπασι δὲ τοῖς ἔργοις ἐκ ἔστι τῆς ἀρχῆς μεμνεύεσθαι, ὡς τῆς τελευτῆς αἴσθησιν λαμβάνομεν. Τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν περὶ τὸν βίον, ἐ δι' αὐτὰ τὰ πράγματα ποιῶμεν, ἀλλὰ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκα διατονῶμεν.

Ενθυμεῖ δὲ δίοτι τοῖς μὲν [3]φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα πράττειν· (εὐθὺς γὰρ τῇ βίᾳ τοιαύτην πεποίηνται τὴν ὑπόθεσιν·) τοῖς δὲ σπουδαίοις [4]ἐκ οἷόντε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν, ἢ πολλὰς ἔχειν τὰς ἐπιπλήττοντας. Πάντες γὰρ μισοῦσιν ἐκ ἔτω τὰς ἐξαμαρτάνοντας ὡς τοὺς ἐπιεικεῖς μὲν φάσκοντας εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν τυχόντων διαφέροντας· εἰκότως. Ὅπου γὰρ τὰς τῷ λόγῳ μόνῳ ψευδομένους ἀποδοκιμάζομεν, ἦπου τὰς τῷ βίῳ παντὶ ἐλαττωμένους, ἐ φαύλους εἶναι φήσομεν; δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιούτους ὑπολάβοιμεν, μὴ μόνον εἰς ἑαυτὰς ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης εἶναι προδότας. Ἡ μὲν γὰρ αὐτοῖς χρήματα καὶ δόξαν καὶ φίλους ἐνεχείρισεν· οἱ δὲ, σφᾶς αὐτὰς ἀναξίους τῆς ὑπαρχούσης εὐδαιμονίας κατέστησαν.

Εἰ δὲ δεῖ, θνητὸν ὄντα, τῆς τῶν θεῶν στοχάσασθαι διανοίας, ἡγοῦμαι κἀκεῖνος ἐπὶ τοῖς οἰκειοτάτοις μάλιστα δηλῶσαι, πῶς ἔχουσι πρὸς τὰς φαύλους, καὶ τοὺς σπουδαίους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, (ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι, καὶ πάντες πιστεύουσι,) τὸν μὲν, διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησε· τὸν δὲ, διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν.

Οἷς

Οἷς χρὴ παραδείγμασι χρωμένους, [1] ὀρέγεσθαι τῆς παλοκἀγαθίας· καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις ἐμμένειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθάνειν, καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν, εἴ τι χρήσιμον εἰρήκασιν, ἀναγιγνώσκειν. Ὥστερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὁρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμβάνουσαν· οὕτω χρὴ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους, μηδενὸς μὲν ἀπείρους ἔχειν, πάνταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. Μόλις γὰρ ἄν τις ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείας [2] τὰς τῆς φύσεως ἁμαρτίας ἐκκρατήσειεν.

III.

III.

[1]E DEMOSTHENE.

[JUXTA EDIT. JOAN. JAC. REISKE. LIPS. 1770. 8VO.]

Planè quidem perfectum et cui nihil admodum deſit DEMOSTHENEM *facilè dixeris.*

CICERO DE CLARIS ORAT. CAP. IX.

[2]ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ

[3]ΦΙΛΙΠΠΟΥ Α'.

[4]ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Φίλιππον οἱ Ἀθηναῖοι φερόμενοι, συνελθόντων εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες. Ὁ τοίνυν ῥήτωρ τήν τε ἀθυμίαν παρῆται παύων, λέγων, ὡδὶ ἔναι θαυμαστὸν, εἰ ῥαθυμοῦντες κεκράτηνται· [5]καὶ διηγεῖται, πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσσυνεχθεῖεν. Κελεύει δὲ δύο δυνάμεις παρασκευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω, [6]πολιτικὴν, ἥτις εἶναι μέλλουσα, πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἕτοιμος ὑπάρξει· ἑτέραν δὲ ἐλάττονα, ζένων ὄντων τῶν στρατευομένων, [7]παραμεμυγμένων δέ· καὶ ταύτην πελεύει τὴν δύναμιν μὴ Ἀθήνησι μένειν, [8]μηδὲ ἐκ τῆς πόλεως πειθόμενος τὰς βοηθείας· [9]ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι, πολεμοῦσαν ἀδιαλείπτως, ἵνα μὴ [10]τὰς ἐτησίας πίνοντας ἐπιτηρήσας ὁ Φίλιππος, ἢ καὶ τὸν χειμῶνα, ἡνίκα Ἀθήνηθεν εἰς Μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνατὸν, ἐπιχειρῇ τοῖς πράγμασι, καὶ παρὰ τὴν ἀπουσίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων, ἁπάντων κρατῇ· ἀλλ' ἐγγὺς ἡ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις ὑπάρχῃ.

[1]EI

[1]ΕΙ μὲν περὶ παινȣ̃ τινος πράγματος πρȣ̀τίθετο, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, λέγειν, [2]ἐπισχὼν ἂν---ἕως [3]οἱ πλᾶςοι τῶν ἐωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, ἐ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τȣ́των ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον· ἐ δὲ μὴ, [4]τότ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην, ἃ γιγνώσκω, λέγειν. [5]Επειδὴ δὲ, περὶ ὧν πολλάκις ἐρήκασιν ȣ̃τοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγȣ̃μαι, καὶ πρῶτος ἀναςὰς, ἐκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν· ἐ γὰρ, ἐκ τȣ̃ παρεληλυθότος χρόνȣ, τὰ δέοντα ȣ̃τοι [6]συνεβȣ́λευσαν, ȣ̀δὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βȣλεύεσθαι. Πρῶτον μὲν ȣ̃ν ȣ̀κ [7]ἀθυμητέον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τοῖς παρȣ̃σι πράγμασιν, ȣ̀δ' ἐ πάνυ [8]φαύλως ἔχειν δοκεῖ· ὃ γάρ ἐςι χείριςον αὐτῶν ἐκ τȣ̃ παρεληλυθὸτος χρόνȣ, τȣ̃το, πρὸς τὰ μέλλοντα, βέλτιςον ὑπάρχει. Τί ȣ̃ν ἐςὶ τȣ̃το; ὅτι ȣ̀δὲν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τῶν δεόντων ποιȣ́ντων ὑμῶν, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει· ἐπείτοιγε ἐ, πάνθ' ἃ προσῆκε πραττόντων, ȣ̃τως εἶχεν, ȣ̀δ' ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι. [9]Επειτα ἐνθυμητέον, καὶ παρ' ἄλλων ἀκȣ́ȣσι, καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις, ἡλίκην πότ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων, [10]ἐξ ȣ̃ χρόνος ȣ̀ πολὺς, ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως ȣ̀δὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπεμείνατε, [11]ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων, τὸν πρὸς ἐκείνȣς πόλεμον. Τίνος ȣ̃ν ἕνεκα ταῦτα λέγω; ἵν' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Αθεναῖοι, καὶ θεάσησθε, ὅτι ȣ̀δὲν ȣ̃τε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐςι φοβερὸν, ȣ̃τ', ἂν ὀλιγωρῆτε, τοιȣ̃τον οἷον ἂν ὑμεῖς βȣ́λησθε, παραδείγμασι χρώμενοι,---τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, [12]ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τȣ̃ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νȣ̃ν, [13]καὶ τῇ νῦν ὕβρει τȣ́τȣ,---δι' ἣν ταραττόμεθα, ἐκ τȣ̃ μηδὲν φροντίζειν, ὧν ἐχρῆν. Εἰ δέ τις ὑμών, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δυσπολέμητον οἴεται τὸν Φίλιππον εἶναι, σκοπῶν τό, τε πλῆθος τῆς νῦν ὑπαρχȣ̃σης αὐτῷ δυνάμεως, [14]καὶ τό

---τὰ

ἀντὶ χωρία ταῦτα πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἴεται· λογισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἴχομέν ποτε ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, Πύδναν, καὶ Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην, καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον [1]οἰκεῖον—κύκλῳ, καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκεῖνα νῦν ὄντων ἐθνῶν αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα ὑπῆρχε· καὶ μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως ἢ ἐκείνῳ. Εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν Αθηναίοις ἐστὶν, ἔχουσι ταιαῦτα ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας, ἔρημον ὄντα συμμάχων, οὐδὲν ἂν, ὧν νυνὶ πεποίηκεν, ἔπραξεν· οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατ' ἂν δύναμιν· ἀλλ' οἶδεν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα τὰ χωρία ἄθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ· φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων, καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων.—Καὶ γάρ τοι, ταύτῃ χρησάμενος τῇ γνώμῃ, πάντα [2]κατεστραπται καὶ ἔχει, τὰ μὲν, ὡς ἂν ἑλών τις ἔχοι πολέμου νόμῳ· τὰ δὲ, συμμαχα καὶ φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, ὃς ἂν ὁρῶσι παρεσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή. Αν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, [3]καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπαδήπερ ἐ πρότερον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν, ἃ δεῖ καὶ δύναται' ἂν χρήσιμον τῇ πόλει παρασχεῖν αὐτὸν, πᾶσαν ἀφεῖς τὴν ἀργωνείαν, ἕτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ·—ὁ μὲν, χρήματ' ἔχων, εἰσφέρειν· ὁ δ', ἐν ἡλικίᾳ, στρατεύεσθαι· [4]συνελόντι δ' [ἁπλῶς] εἰπεῖν, [5]ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι, καὶ παύσησθε, αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξειν,—καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν νομιεῖσθε, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, καὶ [6]τὰ κατεῤῥαθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε, κἀκεῖνον τιμωρήσεσθε. Μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι

πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκεῖνον, καὶ δέδιεν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, καὶ φθονεῖ καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ· καὶ ἅπανθ', ὅσα περ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις [1]ἔνι,---ταῦτα κἀν τοῖς μετ' ἐκεῖνα χρὴ νομίζειν ἐνεῖναι. [2]Κατέπληξε μέντοι ταῦτα πάντα νῦν, ἐκ ἔχοντ' ἀποσροφὴν, διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι φημὶ δεῖν ἤδη. Ὁρᾶτε γὰρ, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὸ πράγμα· [3]οἳ προελήλυθεν ἀσελγείας---ἄνθρωπος,---ὃς οὐδ' αἵρεσιν ὑμῖν δίδωσι τῆ πράττειν, ἢ ἄλλην ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ, καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὡς φασι, λέγει, [4]καὶ οὐκ οἷός τέ ἐστιν, ἔχων ἃ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτων· ἀλλ' αἰεί τι προσπεριβάλλεται, καὶ κύκλῳ πανταχῆ μέλλοντας ἡμᾶς καὶ καθημένους [5]περιστοιχίζεται. Πότ' ἔν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, πότε ἃ χρὴ πράξετε; ἐπειδὰν τὶ γένηται; ἐπειδάν, νὴ Δία, ἀνάγκη τίς ἦ; Νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμενα ἡγεῖσθαι; [6]ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι. Η βέλεσθε, ἀπέ μοι, [7]περιιόντες αὐτῆ, πυνθάνεσθαι, κατὰ τὴν ἀγορὰν,---Λέγεταί τι καινόν; [8]γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Αθηναίους καταπολεμῶν, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; Τέθνηκε Φίλιππος; ὦ μὰ Δῖ. Αλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ, ἂν ὅτός τι πάθη, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄν περ ἕτῳ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν. Οὐδὲ γὰρ ὅτος παρὰ τὴν αὐτῆ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν. Καίτοι καὶ τούτων εἴ τι πάθοι, καὶ τὰ τῆς τύχης ὑμῖν ὑπάρξη, (ἡ γὰρ αἰὲι βέλτιον, ἢ ὑμεῖς ὑμῶν αὐτῶν, ἐπιμελεμένη, καὶ τοῦτ' ἂν ἐξεργάσαιτο,) ἴσθ' ὅτι, πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι ταραγμένοις ἐπιστάντες, [9]ὅπως βέλεσθε διοικήσαισθε· [10]ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν Αμφίπολιν,

πολιν, δέξασθαι δύναισθ' ἂν, ἀπηρλημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς, καὶ ταῖς γνώμαις. [1] Ὡς μὲν ἓν δεῖ τὰ προσήκονθα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἑτοίμως, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, παύομαι λέγων. Τὸν δ' τρόπον τῆς παρασκευῆς, [2] ἣν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ τὸ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους ὅς τινας χρημάτων, καὶ τἄλλα ὡς ἂν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκῇ παρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν, δεηθεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τοσοῦτον· ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ μὴ πρότερον προλαμβάνετε· μηδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινι καινὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλλεσθαί με τὰ πράγματα ἡγεῖσθω· [3] ἐγὼ δ' οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες, μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν· ἃ γὰρ ἂν τά γε ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλύσαι δυνηθείημεν· [4] ἀλλ' ὅς ἂν δείξῃ, τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ, καὶ πόση, καὶ πόθεν διαμεῖναι δυνήσεται, [5] ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα, πασθένες, τὸν πόλεμον, ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν· ἕτω γὰρ [6] ἐκέτι τἄ λοιπἄ πάσχοιμεν ἂν κακῶς.

[1]ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

2 Προσηκάντο μὲν τὴν πρεσβείαν τῶν Ολυνθίων οἱ Αθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κεκρίκασι· μέλλουσι δὲ περὶ τὴν ἔξοδον, 3 καὶ δεδιόσιν ὡς δυσπολεμήτου ὄντος τοῦ Φιλίππου, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης, πειρᾶται θαρσύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνὺς ὡς ἀσθενῆ τὰ τοῦ Μακεδόνος πράγματα· καὶ γὰρ τοῖς συμμάχοις ὕποπτον αὐτὸν εἶναί φησι, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν· τοὺς γὰρ Μακεδόνας 4 ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.

[5]ΕΠΙ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δοκεῖ μοι τὴν, παρὰ τῶν θεῶν, εὔνοιαν φανερὰν γενομένην τῇ πόλει· οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι· [6]τὸ γὰρ τοὺς πολεμήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι, καὶ χώραν ὅμορον, καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους, καὶ, τὸ μέγιστον ἁπάντων, τὴν ὑπὲρ τοῦ πολέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγὰς, πρῶτον μὲν ἀπίστους, εἶτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν ἀνάστασιν εἶναι,---δαιμονίᾳ τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. [7]Δεῖ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτοὺς, ὅπως μὴ [8]χείρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἶναι δόξωμεν τῶν ὑπαρχόντων· [9]ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον ἢ τῶν αἰσχίστων, μὴ μόνον πόλεων καὶ τόπων, ὧν ἦμέν ποτε κύριοι, [10]φαίνεσθαι προϊεμένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμμάχων τε καὶ καιρῶν. [11]Τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι, καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς, οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι· διὰ τί ;---ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ', ὅσ' ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν

φιλοτιμίαν

φιλοτιμίαν τινὰ, ἡμῖν δ' ἐχὶ καλῶς πεπρᾶχθαι· ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὑτοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς δὲ ὅσῳ χεῖρον, ἢ προσῆκε, κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα [1] αἰσχύνην ὀφλήκατε. Ταῦτα μὲν ἓν παραλείψω· καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκοποῖτο, ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον, ἐχὶ παρ' αὐτοῦ... [2] Ὧν ἕν, ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις χάριν, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, τούτων ἐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν· [3] ἃ δὲ καὶ χωρὶς τούτων ἔνι, καὶ βέλτιόν ἐστιν, ἀκηκοέναι πάντας ὑμᾶς, καὶ μεγάλα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ' ἐκείνου φαίνοιτ' ἂν ὀνείδη, βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν, ταῦτ' ἐπεῖν πειράσομαι. Τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι, λοιδορίαν εἶναί τις ἂν φήσειε κενήν. Δικαίως. [4] Τὸ δὲ πάνθ', ὅσα πώποτ' ἔπραξε, διεξιόντα, ἐφ' ἅπασι τούτοις ἐλέγχειν,---καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖσθαι, καὶ δυοῖν ἕνεκα ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρῆσθαι,---[5] τοῦτ' ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι· [6] καὶ τοὺς ὑπερεκπεπληγμένους, ὡς ἀμαχόν τινα, τὸν Φίλιππον, ἰδεῖν, ὅτι πάντα διεξελήλυθεν, οἷς πρότερον παρακρουόμενος, μέγας νῦν ηὐξήθη, καὶ πρὸς αὐτὸν ἦκε τὴν τελευτὴν τὰ πράγματ' αὐτῷ. Ἐγὼ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἂν ἡγούμην καὶ αὐτὸς φοβερὸν εἶναι καὶ θαυμαστὸν τὸν Φίλιππον, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἑώρων αὐτὸν ηὐξημένον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν [7] εὑρίσκω, τὴν μὲν ἡμελέραν εὐήθειαν τοκαλαρχὰς, ὅτε Ὀλυνθίους ὠπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ἡμῖν διαλεχθῆναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν, καὶ τῷ τὸ θρυλλούμενόν ποτε ἀπόῤῥητον ἐκεῖνο κατασκευάσαι, τούτῳ προσαγόμενον· τὴν δ' Ὀλυνθίων φιλίαν μετὰ ταῦτα, τῷ Ποτίδαιαν,

δαιαν, ὅσαν ὑμετέραν, ἐξελεῖν· καὶ τὰς μὲν πρότερον συμμάχους ἡμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι ἢ ἐκείνοις. Θετταλοὺς δὲ νῦν [1] τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποχέαντας, καὶ τὸν Φωκικὸν [2] πόλεμον ὑπὲρ αὐτῶν πολεμήσειν ἀναδέξαντας. Ὅλως δὲ ἀδεές ἐστιν, ὅντιν' ἀ πεφενάκικεν ἐκεῖνος τῶν αὐτῷ χρησαμένων· τὴν γὰρ ἑκάστων ἄνοιαν αἰεὶ τῶν ἀγνοούντων αὐτὸν ἐξαπατῶν, καὶ προσλαμβάνων, ἕως ηὐξήθη. Ὥσπερ οὖν διὰ τούτων ἦρθη μέγας, ἡνίκα ἕκαστοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ὤοντό τι πράξειν· ἕως ὀφέλει διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ καθαιρεθῆναι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελήλεγκται. Καιρὸς μὲν δή, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, πρὸς τοῦτο παρέσῃ Φιλίππῳ τὰ πράγματα· ἢ παρελθών τις, ἐμοί,—μᾶλλον δὲ ὑμῖν, δειξάτω, ἢ ὡς ἐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω, ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ἐξηπατημένοι, τὰ λοιπὰ πιστεύσουσιν αὐτῷ, ἢ ὡς οἱ, παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν, δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν ἐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο ἄσμενοι. Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν, ταῦτα μὲν ἕως ἔχειν ἡγεῖται, οἴεται δὲ [3] βίᾳ καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα, τῷ τὰ χωρία, καὶ λιμένας, καὶ τὰ τοιαῦτα προειληφέναι, ἐκ ὀρθῶς οἴεται. Ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστῇ, καὶ πᾶσι ταὐτὰ συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπονεῖν, καὶ φέρειν τὰς συμφοράς,—καὶ μένειν ἐθέλουσιν οἱ ἄνθρωποι. Ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις, ὥσπερ ἕτος, ἰσχύσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμα ἅπαντα [4] ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσεν. Οὐ γάρ ἐστιν,—ἐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ἀδικοῦντα, καὶ ἐπιορκοῦντα, καὶ ψευδόμενον, δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα, [5] εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βραχὺν χρόνον ἀνέχει· καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, [6] ἂν τύχῃ· [7] τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται, καὶ [8] περὶ αὐτὰ καταῤῥεῖ. Ὥσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων,

ἅτων, τὰ κάτωθεν ἰσχυρόταται εἶναι δεῖ, ἕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. Τέτο δὲ ἐκ ἔνι νῦν ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ. Φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς ἅμα τοῖς μὲν Ολυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τάχιστα [1] ἕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ Θετταλὲς πρεσβείαν πέμπειν, ἢ τὲς μὲν διδάξει ταῦτα, τὲς δὲ παροξυνεῖ· ἃ γὸ νῦν εἰσὶν ἐψηφισμένοι Παγασὰς ἀπαιτεῖν, ἃ περὶ Μαγνησίας λόγες ποιεῖας. Σκοπεῖσθε μέντοι τέτο, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγες ἐρεῖσι μόνον [οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις] ἀλλὰ ἃ ἔργον τι δεικνύειν ἔξεσιν, [2] ἐξεληλυθότων ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως, ἃ ὅπλων ἐπὶ τοῖς πράγμασιν· ὡς ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, ματαιόν τι φαίνε᾽ ἃ κενὸν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ὅσῳ γὰρ ἑτοιμότατ' αὐτῷ δοκεῖμεν χρῆας, τοσέτῳ μᾶλλον ἀπιστεῖσι πάντες αὐτῷ. Πολλὴν δὴ τὴν μετάσασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολὴν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιοῦντας ἑτοίμως, ἅπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νᾶν. Κἂν ταῦτα ἐθελήσητε, ὡς προσήκει καὶ δεῖ, περαίνειν, ἃ μόνον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπίσως ἔχονα φανήσεται Φιλίππῳ ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως κακῶς ἔχονα ἐξελεγχθήσε᾽. Ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ, ἐν μέν προσθήκης μέρει ἐσί τις ἃ σμικρὰ, οἷον ὑπῆρξέ ποθ ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέᾳ πρὸς Ολυνθίες, πάλιν αὖ, πρὸς Ποτίδαιαν Ολυνθίοις ἐφάνη τι [3] τέτο συναμφότερον, νυνὶ δὲ Θετταλοῖς νοσεῦσι καὶ στασιάζεσι, καὶ τεταραγμένοις, [4] ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε· καὶ ὅποι τις ἂν, οἶμαι, προσθῇ κἂν μικρὰν δυνάμιν, πάντ' ὠφελᾷ. Αὐτὴ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μέση· καὶ γὰρ ἔτος ἅπασι τέτοις, οἷς ἄν τις μέγαν αὐτὸν ἡγήσαιτο, τοῖς πολεμοῖς

καὶ

καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν αὐτὴν, ἢ ὑπῆρχε φύσει, κατεσκεύακεν ἑαυτῷ· μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐτοῖς Φίλιππόν τε χαίρειν, καὶ τὰς ἀρχομένας· ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ, καὶ [1] τοῦτο ἐζήλωκε καὶ προήρηται, πράττων καὶ κινδυνεύων, ἂν συμβῇ τι, παθεῖν, τὴν τῶν διαπράξασθαι ταῦτα, ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἠρημένος· τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς ἀπὸ τούτων ἐμμέτρως· κοπιῶμενοι δὲ αἰεὶ ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς ἄνω τε καὶ κάτω, λυπῆν[2], καὶ συνεχῶς ταλαιπωρεῖσιν, [2] ἔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις, ἔτ' ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἐώμενοι διατρίβειν, [3] ἕθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν ἔτως, ὅπως ἂν δύνωνται, ταῦτ' ἔχοντες διαθέλ[3], κεκλασμένων τῶν ἐμπορίων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον. Οἱ μὲν ἓν πολλοὶ Μακεδόνων πῶς ἔχεσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἄν τις σκέψαιτο ἐ χαλεπῶς. Οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι, καὶ [4] πεζέταιροι, δόξαν μὲν ἔχεσιν ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ [5] συ[ν]εκπεπονημένοι τὰ τῶ πολέμω· ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων [6] τινὸς ἤκεον ἄνδρες ἐδαμῶς οἷόν τε ψεύδεσθαι, ἐδένων εἰσὶ βελτίους. Εἰ μὲν γάρ τις ἀγὴρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς [7] οἷος ἔμπειρος πόλεμου καὶ ἀγώνων, τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν ἔφη, βελόμενον πάντα αὐτῶ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα· πρὸς γὰρ αὖ τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν φιλοτιμίαν τἀνδρὸς ἀνυπέρβλητον εἶναι. Εἰ δέ τις σώφρων, ἢ δίκαιος ἄλλως, τὴν καθ' ἡμέραν ἀκρασίαν τῶ βίω, καὶ μέθην, καὶ κορδακισμὸς ἐ δυνάμενος φέρειν, παρεωρᾶσθαι καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει τὸν τοιοῦτον. Λοιποὺς δὴ περὶ αὐτὸν εἶναι ληστὰς, καὶ κόλακας, καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, οἷους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι. Δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ. Καὶ γὰρ ὃς ἐνθένδε πάντες ἀπήλαυνον, ὡς

πολὺ

πολὺ τῶν θαυματοποιῶν ἀσελγεστέρους ὄντας, [1] Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον, καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, μίμους γελοίων, καὶ ποιητὰς αἰσχρῶν ἀσμάτων, ὧν εἰς τοὺς συνόντας ποιοῦσιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾷ, καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει. Καίτοι ταῦτα, εἰ καὶ μικρά τις ἡγεῖται, μεγάλα, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας ἐστὶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν· ἀλλ', οἶμαι, [2] νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν. Αἱ γὰρ εὐπραξίαι δεινὰ συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι τὰ τοιαῦτα ὀνείδη· [3] εἰ δέ τι παίσαιε, τότ' ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτα πάντ' ἐξετασθήσεται. Δοκεῖ δ' ἔμοί γε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, [4] δεῖξαι ὑμᾶς μακρὰν, ἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι, κἀγὼ βέλησθε. Ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, τέως μὲν ἂν ἐρρωμένος ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν· ἐπὰν δὲ ἀρρώστημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται, [5] κἂν ῥῆγμα, κἂν στρέμμα, κἂν ἄλλό τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ· οὕτω καὶ τῶν πόλεων, καὶ τῶν τυράννων, ἕως μὲν ἂν ἔξω πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστιν· ἐπειδὰν δὲ ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ, πάντα ἐποίησεν ἔκδηλα. Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦντα ὁρῶν, ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται· μεγάλη γὰρ ῥοπὴ, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον, ἡ τύχη παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα. [6] Οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἑλοίμην, ἐθελόντων, ἃ προσήκει, ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρὸν, ἢ τὴν ἐκείνου. Πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχειν ὁρῶ ἡμῖν ἐνούσας, ἢ ἐκείνῳ· ἀλλ', οἶμαι, καθήμεθα, οὐδὲν ποιοῦντες· [7] ἐκ ἑνὶ δ' αὐτὰν ἀργοῦντα οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μή τι γε δὴ τοῖς θεοῖς. Οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν εἰ σφαλεύομενος

τευόμενος καὶ πονῶν ἐκεῖνος αὐτὸς, καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασι, καὶ μηδένα καιρὸν, μηδ' ὥραν παρλείπων, [1] ἡμῶν μελλόντων, καὶ ψηφιζομένων, καὶ πυνθανομένων περιγίνεται· ἀδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ· τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστὸν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει, τὰ πάντα ποιοῦντος ἃ δεῖ, περιῆμεν. Αλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις μέν ποτε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀνῃρατε, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι πολλάκις [2] ὑμῖν ἐξὸν, οὐκ ἠθελήσατε· ἀλλ', ἵν' οἱ ἄλλοι τύχωσι τῶν δικαίων, [3] τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀνηλίσκετε εἰσφέροντες, καὶ προεκινδυνεύετε στρατευόμενοι· νυνὶ δ' οὐκεῖτε ἐξιέναι, καὶ μέλλετε εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε πολλάκις πάντας, [4] καὶ καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει· τὰ δ' ὑμέτερ' αὐτῶν ἀπολωλεκότες κάθησθε· ταῦτα θαυμάζω· καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μηδὲ ἅς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δύναται λογίσασθαι, πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ, καὶ τί ποιούντων ὑμῶν, ἅπας ὁ χρόνος διελήλυθεν ἔτος· ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι μελλόντων ὑμῶν, ἑτέρους τινὰς ἐλπιζόντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων, πάλιν ἐλπιζόντων, σχεδὸν ταὐτὰ, ἅπερ καὶ νυνὶ, ποιούντων, [5] ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν. [6] Εἶθ' ὅτως ἀνωμότως ἔχετε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ὥστε δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα γέγονε τῆς πόλεως, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων ἐλπίζειν πράξεων, ἐκ φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι; [7] ἀλλ' οὔτ' εὔλογον, οὔτ' ἔχον ἔστι φύσιν τοῦτό γε· [8] πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν, ἢ κτήσασθαι πάντα πέφυκε· νυνὶ δὲ ὅ, τι μὲν φυλάξομεν, οὐδὲν ἐστὶν ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπὸν τῶν πρότερον· κτήσασθαι δὲ δεῖ. [9] Αὐτῶν ἓν ὑμῶν ἔργων τοῦτ' ἤδη· Φημὶ δὴ δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἐξιέναι προθύμως, μηδὲν' αἰτιᾶσθαι, πρὶν ἂν [10] τῶν πράγματων

πραγμάτων κρατήσητε· τηνικαῦτα δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κρίνατε, τοὺς μὲν ἀξίως ἐπαίνου τιμᾶν, τοὺς δ' ἀδικοῦντας κολάζειν, [1] τὰς προφάσεις δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα· ἃ γάρ ἐστι πικρῶς ἐξετάσαι τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ' ἡμῶν αὐτῶν πρώτων ὑπάρξῃ τὰ δέοντα· τίνος γὰρ ἕνεκα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε, τοῦτον μὲν φεύγειν τὸν πόλεμον πάντας, ὅσους ἂν ἐκπέμψητε, στρατηγοὺς, ἰδίους δ' εὑρίσκειν πολέμους; (ἃ δεῖ τι τῶν ὄντων καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν·) ὅτι ἐνταῦθα μέν ἐσι τὰ ἆθλα, ὑπὲρ ὧν ἐσιν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις κἂν ληφθῇ, παραχρῆμα αὐτὴν ὑμᾶς νομιεῖσθε· [2] οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεσηκότων ἴδιοι· μισθὸς δ' ἐκ ἔστιν· [3] ἐκεῖ δὲ, κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν,— Λάμψακος, Σίγειον, τὰ πλοῖα, ἃ συλῶσιν. Ἐπὶ ἓν τὸ λυσιτελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν· ὑμᾶς δὲ, ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψητε φαύλως ἔχοντα, τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε· ὅταν δὲ, [4] δόντες λογον, τὰς ἀνάγκας ἀκέσητε ταύτας, ἀφίετε. Περίεσι τοίνυν ἡμῖν ἀλλήλοις ἐρίζειν, καὶ διεστάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς δὲ ταῦτα· τὰ κοινὰ δ' ἔχειν φαύλως. Πρότερον μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [5] εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας· νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας· ῥήτωρ ἡγεμὼν ἑκατέρων, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοηθησόμενοι, οἱ τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσενέμησθε, [6] οἱ μὲν ὡς τέτες, οἱ δὲ ὡς ἐκείνες. [7] Δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας, καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους, κοινὸν δὲ τὸ λέγειν, καὶ τὸ βελεύεσθαι, καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι. [8] Εἰ δὲ, τοῖς μὲν, ὥσπερ ἐκ τυραννίδος, ὑμῶν ἐπιτάττειν, ἀποδώσετε· τοῖς δ' ἀναβάλλεσθαι τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν στρατεύεσθαι· τοῖς δὲ, ψηφίζεσθαι κατὰ τέτων μόνον, ἄλλο δὲ μηδοτιοῦν συμπονεῖν· ἐκχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν οὐδὲν ἐν

καιρῷ· τὸ γὸ ἠδικημένον αἰεὶ μέρος ἐλλείψει· εἶθ' ὑμῖν τύτες κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν περιέσαι. Λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας εἰσφέρειν ἀφ' ὧν ἕκαστος ἔχει, τὸ ἴσον· πᾶσι τοῖς παριᾶσι λόγον διδόναι, καὶ τὰ βέλτιστα, ὧν ἂν ἀκούσητε, αἱρεῖσθαι, [1]μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα εἴπῃ. Κἂν ταῦτα ποιῆτε, ἐ τὸν εἰπόντα μόνον παραχρῆμα ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ κὴ ὑμᾶς αὐτὲς ὕτερον, πολλῷ βέλτιον τῶν ὅλων πραγμάτων ὑμῖν ἐχόντων.

[1]ΔΗΜΟΣ-

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β΄.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Επεμψαν βοήθειαν τοῖς Ολυνθίοις οἱ Αθηναῖοι· καί τι κατορθῶν ἔδοξεν δι' αὐτῆς· καὶ ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλλετο· ὁ δὲ δῆμος περιχαρὴς, οἵ τε ῥήτορες παρεκαλοῦντες ἐπὶ τιμωρίαν Φιλίππου. Ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικὼς μὴ θαρσήσαντες ὡς τὰ πάντα νενικηκότες, καὶ ἱκανὴν βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς Ολυνθίοις, τῶν λοιπῶν ὀλιγωρήσωσι, διὰ τοῦτο παρελθὼν, ἐπικόπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν· καὶ πρὸς εὐλάβειαν σώφρονα, τὴν γνώμην μεθίστησι, λέγων ὡ περὶ τῆς Φιλίππου τιμωρίας νῦν αὐτοῖς εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων σωτηρίας. 2 οἶδε γὰρ ὅτι καὶ Αθηναῖοι, καὶ ἄλλοι πού τινες, τοῦ μὲν μὴ τὰ οἰκεῖα προέσθαι ποιοῦνται φροντίδα· περὶ δὲ τοῦ τιμωρήσασθαι τοὺς ἐναντίους ἧττον σπεύδάζουσιν. Εν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ 3 τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἅπτεται, καὶ ἀξιοῖ λυθῆναι τοὺς νόμους, τοὺς ἐπιτιθέντας ζημίαν τοῖς γράψασιν αὐτὰ γενέσθαι στρατιώτας, 4 ἵνα ἄδεια ᾖ τοῦ συμβουλεύειν τὰ βέλτιστα. Παραινεῖ δὲ καὶ ὅλως πρὸς τὸν τῶν προγόνων ζῆλον ἀναφῆναι, 5 καὶ στρατεύσασθαι σώμασιν οἰκείοις· καὶ ἐπιτιμήσει πολλῇ κέχρηται κατὰ τοῦ δήμου τῶν ἐκλελυμένων, καὶ τῶν δημαγωγῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς πρεϊσαμένων τῆς πόλεως.

6 ΟΥΧΙ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γινώσκειν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω, καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. Τοὺς μὲν γὰρ λόγους περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον ὁρῶ γινομένους· τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα, ὥστε, ὅπως μὴ πεισώμεθα αὐτοὶ πρότερον κακῶς, σκέψασθαι δέον. 7 Οὐδὲν οὖν ἄλλό μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες, ἢ τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλεύεσθε, ἐᾶν τὴν οὖσαν παριστάντες ὑμῖν, ἁμαρτάνειν. Εγὼ δ' ὅτι μὲν πόσ' ἐξῆν τῇ πόλει, καὶ τὰ

τὰ αὐτῆς ἔχειν ἀσφαλῶς, καὶ Φίλιππον τιμωρήσασθαι, καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα· [1] ἐπ ἐμὲ γὰρ, ἐχὶ πάλαι, γέγονε ταῦτα ἀμφότερα. Νῦν μέντοι πέπεισμαι [2] τεθ ἱκανὸν προλαβεῖν εἶναι ἡμῖν τὴν πρώτην, ὅπως τὺς συμμάχους σώσωμεν. Ἐὰν γὰρ τοῦτο βεβαίως ὑπάρξῃ, [3] τότε καὶ περὶ τοῦ τίνα τρόπον τιμωρήσεταί τις ἐκεῖνον ἐξέσται σκοπεῖν. Πρὶν δὲ τὴν ἀρχὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι, μάταιον ἡγοῦμαι περὶ τῆς τελευτῆς ὁντινοῦν ποιεῖσθαι λόγον. Ὁ μὲν ἓν παρὼν καιρὸς, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ἅπερ ποτε, καὶ νῦν πολλῆς φροντίδος καὶ βελὴς δεῖται. Ἐγὼ δὲ, ἐχ ὅ, τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβουλεῦσαι, χαλεπώτατον ἡγοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖν' ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρόπον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν· πέπεισμαι γὸ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα, τὰ πλέω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι, τῷ μὴ βέλεσθαι τὰ δέοντα ποιεῖν, ἀ τῷ μὴ συνιέναι. Ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς, ἂν μετὰ παῤῥησίας ποιῶμαι τὺς λόγες, ὑπομένειν, τοῦτο θεωρεῖνας, εἰ τἀληθῆ λέγω, καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται. ὁρᾶτε γὰρ ὡς [4] ἐκ τοῦ πρὺς χάριν δημηγορεῖν ἐνίες, εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα πράγματα· ἀναγκαῖον δὲ ὑπολαμβάνω, μικρὰ τῶν γεγενημένων πρῶτον ὑμᾶς ὑπομνῆσαι. Μέμνησθε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ὅτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος ὑμῖν ἐν Θράκῃ, τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τουτὶ, Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν, τότε τοίνυν [5] μὴν μὲν ἦν μαιμακτηριών· πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβε γιγνομένε παῤ ἡμῖν, ἐψηφίσασθε τετταράκοντα τριήρεις καθέλκειν, καὶ τὺς μέχρι πέντε κὴ τετταράκοντα ἐτῶν αὐτὺς ἐμβαίνειν, καὶ [6] τάλαντα ἑξήκοντα εἰσφέρειν. Καὶ μετὰ ταῦτα διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τότε, [7] ἑκατομβαιὼν, μεταγειτνιὼν, βοηδρομιών. Τότε τοῦ μηνὸς μόγις, [8] μετὰ τὰ μυστήρια, δέκα ναῦς ἀπεστάλατε, ἔχοντα Χαρίδημον,

κενὰς,

κενὰς, ἢ πέντε τάλαντα ἀργυρίου·—ὡς γὰρ ἠγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν ἢ τεθνεώς· ἦλθε γὰρ ἀμφότερα· ἐκέτι καιρὸν ἐδένα τῇ βοηθεῖν νομίσαντες, ἀφήκατε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὸν ἀπόστολον. Ην δ' ἕτος ὁ καιρὸς αὐτός· εἰ γὰρ τότε ἐκεῖσε ἐβοηθήσαμεν, ὥσπερ ἐψηφισάμεθα, προθύμως, ἐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος, τότε σωθείς. Τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα, ἐκ ἂν ἄλλως ἔχοι· νῦν δ' ἑτέρα πόλεμα καιρὸς ἥκει. Τίς ἕτος;—δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε. Τί δὴ χρησόμεθα, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατὸν, [1] θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐστρατηγηκότες ἔσεσθε πάντα ὑπὲρ Φιλίππου. Ὑπῆρχον Ολύνθιοι δύναμίν τινα κεκτημένοι, καὶ διέκειθ' ἕτω τὰ πράγματα· [2] ἔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτοις, ἢθ' ἕτοι Φίλιππον· [3] ἐπράξαμεν ἡμεῖς παρ' ἐκείνοις πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην· ἦν τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδισμά τι τῷ Φιλίππῳ, [4] καὶ δυσχερὲς, [5] πόλιν μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς, διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς· ἐκπολεμῶσαι δεῖν ὠόμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου· καὶ ὁ πάντες ἐθρύλλουν τέως τοῦτο πέπρακται νυνὶ [6] ὁπῶς δήποτε. Τί ἦν ὑπόλοιπον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, πλὴν βοηθεῖν ἐρρωμένως καὶ προθύμως; ἐγὼ μὲν ἐχ ὁρῶ· χωρὶς γὰρ τῆς περιουσίας ἂν ἡμᾶς αἰσχύνης, εἰ καθυφέμεθά τι τῶν πραγμάτων, ἐδὲ τὸν φόβον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, μικρὸν ὁρῶ τὸν [τῶν] μετὰ ταῦτα, ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι Θηβαίων ἡμῖν, ἀπειρηκότων δὲ χρήμασι Φωκέων· [7] μηδενὸς δ' ἐμποδὼν ὄντος Φιλίππῳ τὰ παρόντα καταρρεψαμένῳ, πρὸς ταῦτα ἐπιπλεῖναι τὰ πράγματα. Αλλὰ μὲν εἴ τις ὑμῶν [8] εἰς τοῦτο ἀναβάλλεται ποιήσειν τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βούλεται τὰ δεινὰ, [9] ἐξὸν ἀκούειν ἄλλοθι γινόμενα, καὶ βοηθὸς ἑαυτῷ ζητεῖν, ἐξὸν νῦν ἑτέροις αὐτὸν βοηθεῖν· ὅτι μὲν γὰρ εἰς τοῦτο περιστήσεται τὰ πράγματα

πράγματα, ἐὰν τὰ παρόντα προώμεθα, σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δήπου. Αλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν, εἴποι τις ἄν, πάντες ἐγνώκαμεν, καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. Μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς. [1]Νομοθέτας καθίσατε· [2]ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις, μὴ θῆσθε νόμον μηδένα· ἱκανοὶ γὰρ ὑμῖν ἱκανοί· αλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε· λέγω δὲ τοὺς [3]περὶ τῶν θεωρικῶν, σαφῶς ἴστωσι, καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους· ὧν οἱ μὲν, τὰ [4]στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά· οἱ δὲ, [5]τοὺς ἀταξίας ἀθρόως καθιζᾶσιν· εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέοντα ποιεῖν βουλομένους ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. Επειδὰν δὲ ταῦτα λύσητε, καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν παράσχητε ἀσφαλῆ, τηνικαῦτα τὸν γράψοντα, ἃ πάντες ἴσε ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε. Πρὶν δὲ ταῦτα πρᾶξαι, μὴ σκοπεῖτε τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν, ὑφ' ὑμῶν ἀπολέσθαι βουλήσεται· οὐ γὰρ εὑρήσετε· ἄλλως τε καὶ τότε μόνε περιγίγνεσθαι μέλλοντος, τοῦ παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν τὸν ταῦτ' εἰπόντα καὶ γράψαντα, μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι [6]τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἔτι, ἢ νῦν, τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. Καὶ λύειν γε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τοὺς νόμους δεῖ τούτους αὐτοὺς ἀξιῶν, οἵπερ καὶ τεθείκασιν. Οὐ γάρ ἐστι δίκαιον, τὴν μὲν χάριν, ἣ πᾶσαν ἔλαψε τὴν πόλιν, [7]τοῖς τότε θεῖσιν ὑπάρχειν· τὴν δ' ἀπέχθειαν, δι' ἣς ἂν ἅπαντες ἄμεινον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι. Πρὶν δ' ταῦτα εὐτρεπίσαι, μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, μηδένα ἀξιοῦτε τηλικοῦτον εἶναι παρ' ὑμῖν, ὥστε τοὺς νόμους τούτους παραβάντα μὴ δοῦναι δίκην, μηδ' ὕτως ἀνόητον, ὥστε εἰς πρῶτον κακὸν αὐτὸν ἐμβαλεῖν. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖνό γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ὅτι ψη-

φίσμα

φισμα ἐδενὸς ἄξιόν ἐστιν, ἂν μὴ προσγένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τά γε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς· γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν, ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν, ἃ προσήκει, πράττειν, [1] ἢ περὶ ὧν γράφει διαπράξασθαι, ἵτ' ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφιζόμενοι, μικρὰ, μᾶλλον δ' οὐδὲν, ἐπράττετε τούτων, οὔτε Φίλιππος τοσοῦτον ὑβρίκει χρόνον· πάλαι γὰρ ἂν, ἕνεκά γε ψηφισμάτων, ἐδεδώκει δίκην. Αλλ' ἔχ οὕτω ταῦτ' ἔχει· τὸ γὰρ πράττειν τῶ λέγειν καὶ χαροτονεῖν ὕστερον ὂν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει καὶ κρεῖττόν ἐστι. Τῶτ οὖν δεῖ πρσεῖναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάρχει· καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ δέοντα παρ' ὑμῖν εἰσὶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δυνάμενοι, καὶ γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι, τὰ ῥηθέντα· καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε. Τινα γὰρ χρόνον, ἢ τίνα καιρὸν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τοῦ παρόντος βέλτίω ζητεῖτε; ἢ πότε, ἃ δεῖ, πράξετε, ἐ μὴ νῦν; ἐχ ἅπαντα μὲν ἡμῶν τὰ χωρία προείληφεν ἄνθρωπος; ἐ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσεται, πάντων αἴσχιστα πεισόμεθα. [2] Οὐχ ἕς, ἐ πολεμήσαιεν, ἑτοίμως σώσειν ὑπιχνεῖμεθα, ἕτοι νῦν πολεμεῖνται; οὐκ ἐχθρός; οὐκ ἔχων τὰ ἡμέτερα; ἐ βάρβαρος; οὐχ—ὅ, τι ἂν εἴποι τις; Αλλὰ πρὸς θεῶν, [3] ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες, καὶ μονονεχὶ συγκατασκευάσαντες αὐτῷ, τότε τοὺς αἰτίους, οἵ τινές εἰσι, τούτων ζητήσομεν; ἐ γὰρ αὐτοί γ' αἴτιοι φήσομεν εἶναι, σαφῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ· οὐδὲ γὰρ, ἐν τοῖς τῦ πολέμυ κινδύνοις, τῶν φευγόντων ἐδεὶς ἑαυτῦ κατηγορεῖ· ἀλλὰ καὶ τῦ στρατηγῦ, καὶ τῶν πλησίον, καὶ πάντων μᾶλλον. Ἠτηνται δ' ὅμως διὰ πάντας τοὺς φεύγοντας δήπε· μέναν γὰρ ἐξῆν τῷ κατηγοροῦντι τῶν ἄλλων· ἐ δὲ τοῦτ' ἐποίει ἕκαστος, ἐνίκων ἄν. Καὶ νῦν, ἐ λέγει τις τὰ βέλτισα; ἀναστὰς ἄλλος εἰπάτω· μὴ τούτον αἰτιάσθω. Ἕτερος λέγει τις βελτίω; ταῦτα ποιεῖτε

[1] ἀγαθῇ

[1] ἀναλῦῃ τύχη. Αλλ' ἐχ ἡδέα ταῦτα; οὐκέτι τᾶθ' ὁ λέγων ἀδικεῖ, [2] πλὴν εἰ, δέον εὔξασθαι, παραλείπει· [3] εὔξασθαι μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ῥᾴδιον, εἰς ταὐτὸ πάνθ', ὅσα βούλεταί τις, ἀθροίσαντα ἐν ὀλίγῳ· ἐλέᾶ δὲ, ὅταν περὶ πραγμάτων προτεθῇ σκοπεῖν, ἐκέθ' ὁμοίως εὔπορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν ἡδέων, ἂν μὴ συναμφότερα ἐξῇ λαμβάνειν. Εἰ δέ τις ἡμῖν [4] ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἐᾶν, κ᾽ πόρους ἑτέρους λέγειν στρατιωτικοὺς, ἐκ ἔτος κρεῖττον; ἔποι τις ἄν. Φημ' ἔγωγε, εἴπερ ἐστὶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι. Αλλὰ θαυμάζω [5] ἄ τῳ ποτὲ ἀνθρώπων, ἢ γέγονεν, ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορῆσαι πρὸς ἃ δεῖ. Αλλ', οἶμαι, μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει λόγοις ἡ παρ' ἑκάστῳ βούλησις· διόπερ ῥᾷστον ἁπάντων ἐστὶν αὐτὸν ἐξαπατῆσαι· ὃ γὰρ βέλεται, τᾶθ' ἕκαστος καὶ οἴεται· τὰ δὲ πράγματα πολλάκις ἐχ ἕτω πέφυκεν· Ὁρᾶτε οὖν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ταῦθ' ἕτως, ὅπως κ᾽ τὰ πράγματα ἐνδέχεται, κ᾽ δυνήσεσθε ἐξιέναι, καὶ μισθὸν ἔξετε. Οὔ τοι σωφρόνων, οὐδὲ γενναίων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἐλλείπονθός τι δι' ἔνδειαν χρημάτων τῶν τᾶ πόλεμε, εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνείδη φέρειν· ἐδ' ἐπὶ μὲν Κορινθίες, κ᾽ Μεγαρέας, ἁρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύεσθαι, Φίλιππον δ' ἐᾶν πόλεις Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζεθαι, δι' ἀπορίαν ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις. Καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' ἀπέχθωμαί τισιν ὑμῶν, τηνάλλως προήρημαι λέγειν· οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων, οὐδ' ἀτυχής τίς ἐμι ἐγὼ, ὥστε ἀπεχθάνεσθαι βέλεσθαι, μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων· ἀλλὰ δικαίᾳ πολίτᾳ κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν, ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἱρεῖσθαι· καὶ γὰρ τοὺς [6] ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας ἀκέω, ὥσπερ ἴσως καὶ ὑμεῖς, ἃς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παριόντες ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ, τέτῳ τῷ ἔθει καὶ τῷ

τῷ τρόπῳ τῆς πολιτείας χρῆσθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον, τὸν Νικίαν, [1] τὸν ὁμώνυμον ἐμαυτῷ, τὸν Περικλέα. Ἐξ οὗ δ' οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς ἔτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ὑμῖν χαρίσομαι; [2] προπέποται τῆς παραυτίκα ἡδονῆς καὶ χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα· καὶ τοιαυτὶ συμβαίνει· καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμετέρα αἰσχρῶς. Καίτοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄ [3] τις ἂν κεφάλαια ἐκεῖν ἔχοι, τῶν τ' ἐπὶ τῶν προγόνων ἔργων, καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν. Εσται δὲ βραχὺς καὶ γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος· ἐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι. Ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς ἐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐφίλει αὐτοὺς, ὥσπερ ὑμᾶς ἔτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη [4] τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων· πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήγαγον· ὑπῆκεε δὲ, ὁ ταύτην τὴν χώραν ἔχων, αὐτοῖς, βασιλεὺς, ὥσπέρ ἐστι προσῆκον βάρβαρον Ἕλλησι· πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχήσαντες ἔστησαν τρόπαια αὐτοὶ στρατεύομενοι· μόνοι δὲ ἀνθρώπων κρείττω τὴν [5] ἐπὶ τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων κατέλιπον. Επὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι· ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν αὐτὴν θεάσασθε ὁποῖοι, ἔν τε τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς ἰδίοις. Δημοσίᾳ μὲν τοίνυν οἰκοδομήματα καὶ κάλλη τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν καὶ τῶν ἐν τούτοις ἀναθημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι· ἰδίᾳ δ' οὕτω σώφρονες ἦσαν καὶ σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθη μένοντες, ὥστε τὴν Ἀριστείδου, καὶ τὴν Μιλτιάδου, καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν εἴ τις ἆρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία τις ἐστὶν, ὁρᾷ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν· οὐ γὰρ

[1] εἰς περιουσίαν αὐτοῖς ἐπράττετο τὰ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὔξειν ἕκαστος ᾤετο δεῖν. Ἐκ δὲ τῶ, τὰ μὲν Ἑλληνικὰ πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς τὰς θεὰς εὐσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς ἴσως διοικεῖν, μεγάλην εἰκότως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν. Τότε μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις χρωμένοις οἷς εἶπον προστάταις· νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν [2] ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν νῦν τὰ πράγματα ἔχει; [3] ἆρά γε ὁμοίως καὶ παραπλησίως; καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν. [4] Αλλ' ὅστις ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπολωλότων, Θηβαίων δ' ἀσχόλων ὄντων, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ὄντος ἀξιόχρεω περὶ τῶν πρωτείων ὑμῖν ἀντιτάξασθαι, [5] ἐξὸν [δ'] ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν,, καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν, ἀπεστερήμεθα μὲν χώρας οἰκείας· πλέω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνηλώκαμεν εἰς οὐδὲν δέον· οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα, εἰρήνης ὔσης, ἀπολωλέκασιν οὗτοι· ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς τηλικοῦτον ἠσκήκαμεν·—ἢ φρασάτω τις ἐμοὶ παρελθὼν, πόθεν ἄλλοθεν ἰσχυρὸς γέγονεν, ἢ παρ' ἡμῶν, αὐτῶν Φίλιππος. Αλλ' [6] ὦ' τᾶν, εἰ ταῦτα φαύλως, τά γ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει νῦν ἄμεινον ἔχει. Καὶ τί ἂν εἰπεῖν τις ἔχοι;—[7] Τὰς ἐπάλξεις, ἃς κονιῶμεν; καὶ τὰς ὁδοὺς, ἃς ἐπισκευάζομεν; καὶ κρήνας; καὶ λήρους;—Αποβλέψατε δὴ πρὸς τοὺς τά τοιαῦτα πολιτευομένους, ὧν οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι· ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας [8] εἰσὶ κατεσκευασμένοι· ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττῳ [9] γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται. Τί δὴ τὸ πάντων αἴτιον τούτων; ἢ τί δήποτε ἅπαντ' εἶχε καλῶς τότε, καὶ νῦν

ἐκ

ἐπ ὀρθῶς ; Ὅτι, τὸ μὲν πρῶτον καὶ στρατεύεσθαι τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος [1] δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν καὶ κύριος αὐτὸς ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν, [2] καὶ ἀγαπητὸν ἦν, παρὰ τὸ δήμου, τῶν ἄλλων ἑκάστῳ, καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαβεῖν· νῦν δὲ τοὐναντίον, κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν οἱ πολιτευόμενοι, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται· ὑμᾶς δ' ὁ δῆμος ἐκπενευρισμένους, καὶ περιῃρημένους χρήματα καὶ συμμάχους, ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε, [3] ἀγαπῶντες [4] ἐὰν μεταδιδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν, ἢ βοΐδια πέμψωσιν οὗτοι· καὶ τὸ πάντων ἀνανδρότατον, [5] τῶν ὑμέτερων αὐτῶν χάριν προσοφείλετε· οἱ δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καθάρξαντες ὑμᾶς, ἐπάγουσιν ἐπὶ ταῦτα, καὶ τιθασσεύουσι χειροήθεις αὐτοῖς ποιοῦντες. Ἔστι δ' ἐδέποτ', οἶμαι, μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας· [6] ὅποι ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, [7] τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. Ταῦτα, μὰ τὴν Δήμητρα, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων ἐπόντι ἐμοὶ γένοιτο παρ' ὑμῶν βλάβη, [8] τῶν πεποιηκότων αὐτὰ γενέσθαι. οὐδὲ γὰρ παῤῥησία περὶ πάντων αἰεὶ παρ' ὑμῖν ἐστίν· ἀλλ' ἔγωγε, ὅτι καὶ νῦν γέγονε, θαυμάζω. Ἐὰν ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι [9] ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν ἐθῶν, ἐθελήσητε στρατεύεσθαί τε καὶ πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ταῖς περιουσίαις ταῖς οἴκοι ταύταις ἀφορμαῖς [10] ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσησθε, ἴσως ἄν, ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε ἀγαθὸν, καὶ [11] τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε· καὶ γὰρ ὅτ' ἰσχὺν ἐκεῖνα ἐντίθησιν, ὅτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ· καὶ ταῦτα, ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, ὅτε τοσαῦτά ἐστιν, ὥστε ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, ὅτ' ἀπογνόντας ἄλλό τι πράττειν ἐᾷ· ἀλλ' ἔστι ταῦτα τὴν ἐπάγουσα ῥᾳθυμίαν ὑμῶν ἐπαυξάνοντα. [12] Οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις;

λέγεις; φήσει τις. [1]Καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἀπάντων, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι· ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος λαμβάνων, ὅτε δέοιτο ἡ πόλις εἰς τοῦθ' ἑτοίμως χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι. Εξεστιν ἄγαν ἡσυχίαν;—[2]οἴκοι μένων ἃ βελτίων τις δι' ἔνδειαν ἀνάγκη τι ποιεῖν αἰσχρὸν ἀπηλλαγμένος. Συμβαίνει τι τοιοῦτον οἷον καὶ [3]τὰ νῦν;—στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων λημμάτων, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Εστί τίς ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν;—ὅσα ἔτος νῦν ἀτάκτως λαμβάνων ἐπ ὠφελεῖ, ταῦτ' [4]ἐν ἴσῃ τάξει λαμβανέτω, πάντ' ἐφορῶν καὶ διοικῶν ἃ χρὴ πράττεσθαι. Ὅλως δὲ ἔτ' ὠφελῶν, ἔτε προσθεὶς, πλὴν μικρὸν, τὴν ἀταξίαν ἀνελών, εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν, [5]τὴν αὐτὴν τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιεῖν τοῦθ' ὅ, τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος [6]ἔχοι καὶ ὅτε καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας. Οὐκ ἔστιν ὅτε τοῖς μηδὲν ποιοῦσιν ἐγὼ τὰ τῶν ποιησάντων εἶπον ὡς δεῖ νέμειν· [7]ἐδ' αὐτὸς μὲν ἀργεῖν καὶ σχολάζειν καὶ ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ τοῦ δεῖνος υἱωσὶ ξένοι, ταῦτα πυνθάνεσθαι·—ταῦτα δὴ νυνὶ γίνεται. Καὶ ἐχὶ μέμφομαι τὸν ποιοῦντά τι τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν· ἀλλα καὶ ὑμᾶς αὐτὸς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιῶ πράττειν ταῦτα ἐφ' οἷς ἕτερος τιμᾶται, καὶ μὴ παραχωρεῖν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον. Σχεδὸν εἴρηκα ἃ νομίζω συμφέρειν· ὑμᾶς δ' ἕλοισθε ὅ, τι καὶ τῇ πόλει καὶ ἅπασι συνοίσειν ὑμῖν μέλλει.

[1]ΕΚ

ΙΕΚ ΤΟΥ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

* * *

[2] Ὁ Σύμβυλος καὶ ὁ συκοφάντης, ἐν ὐδενὶ τῶν ἄλλων ὐδὲν ἐοικότες, ἐν τύτῳ πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρυσιν· ὁ μὲν γὰρ, πρὸ τῶν πραγμάτων γνώμην ἀποφαίνεται, [3] καὶ δίδωσιν αὐτὸν ὑπεύθυνον τοῖς πεισθεῖσι, τῇ τύχῃ, τοῖς καιροῖς, τῷ βυλομένῳ· ὁ δὲ σιγήσας, ἡνίκ' ἔδει λέγειν, ἄν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο βασκαίνει. [4] Ἦν μὲν οὖν, ὅπερ εἶπον, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, τῦ γε φροντίζοντος ἀνδρὸς τῆς πόλεως, καὶ τῶν δικαίων λόγων. [5] Ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιῦμαι, ὥςε, ἂν νῦν ἔχῃ τις δεῖξαί τι βέλτιον, ἢ ὅλως εἴ τι ἄλλο ἐνῆν, πλὴν ὧν ἐγὼ προειλόμην, ἀδικεῖν ὁμολογῶ. [6] Εἰ γὰρ ἔσθ' ὅ, τι τις νῦν ἑώρακεν, ὃ συνήνεγκεν ἂν τότε πραχθὲν, τῦτ' ἐγώ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ λαθεῖν· εἰ δὲ μήτ' ἐςὶ, μήτε ἦν, μήτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι μηδεὶς μηδέπω καὶ τήμερον, τί τὸν σύμβυλον ἐχρῆν ποιεῖν; [7] ὐ τῶν φαινομένων, καὶ ἐνόντων τὰ κράτιστα ἑλέσθαι; Τῦτο τοίνυν ἐποίησα ἐγὼ, τῦ κήρυκος ἐρωτῶντος, Αἰσχίνη, τίς ἀγορεύειν βύλεται; ὐ, τίς αἰτιᾶσθαι περὶ τῶν παρεληλυθότων; ὐδὲ, τίς ἐγγυᾶσθαι [8] τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι; Σῦ δ' ἀφώνυ κατ' ἐκείνυς τὺς χρόνυς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθημένυ, ἐγὼ παρελθὼν, ἔλεγον. Επειδὴ δ' ὐ τότε, ἀλλὰ νῦν δεῖξον,—εἰπέ· τίς ἢ [9] λόγος ὅντινα ἐχρῆν εὑρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρων ὑπ' ἐμῦ παρελείφθη τῇ πόλει; τίς δὲ συμμαχία, τίς πρᾶξις,

πρᾶξις, ἐφ' ἣν μᾶλλον ἔδει μὲ ἀγαγεῖν [1] τετεσί; Ἀλλὰ μήτι, τὸ μὲν παρεληλυθὸς ἀεὶ παρὰ πᾶσιν ἀφεῖ), καὶ ἐδεὶς περὶ τούτου προτίθησιν ἐδαμοῦ βελήν· τὸ δὲ μέλλον, ἢ τὸ παρὸν, τὴν τοῦ συμβέλου τάξιν ἀπαιτεῖ. Τότε τοίνυν τὰ μὲν ἤμελλεν, ὡς ἐδόκει, τῶν δεινῶν, τὰ δ' ἤδη παρῆν, ἐν οἷς τὴν προαίρεσίν μου σκόπει τῆς πολιτείας, [2] μὴ τὰ συμβάντα συκοφάντει. Τὸ μὲν γὰρ πέρας, ὡς ἂν ὁ δαίμων βουληθῇ, πάντων γίγνεται· ἡ δὲ προαίρεσις αὐτὴ τὴν τοῦ συμβόλου διάνοιαν δηλοῖ. Μὴ δὴ τοῦτο ὡς ἀδίκημα ἐμὸν θῇς, εἰ κρατῆσαι συνέβη Φιλίππῳ τὴν μάχην· ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τούτου τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. Ἀλλ' ὡς ἐγὼ ἅπαντα ὅσα ἐνῆν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν εἰλόμην, καὶ δικαίως ταῦτα καὶ ἐπιμελῶς ἔπραξα, καὶ φιλοπόνως ὑπὲρ δύναμιν, ἢ ὡς ὁ καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξια πράγματα ἐνεσησάμην, καὶ ἀναλκαῖα,—ταῦτά μοι δεῖξον, καὶ τότ' ἤδη κατηγόρει μου. Εἰ δ' [3] ὁ συμβὰς σκηπτὸς, [ἢ χειμὼν,] μὴ μόνον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γέγονε, τί χρὴ ποιεῖν; ὥσπερ ἂν εἴ τις ναύκληρον πάντ' ἐπὶ σωτηρίᾳ πράξαντα, καὶ πᾶσι κατασκευάσαντα τὸ πλοῖον, ἀφ' ὧν ὑπελάμβανε σωθήσεσθαι, εἶτα χειμῶνι χρησάμενον, καὶ πονησάντων αὐτῷ τῶν σκευῶν, ἢ καὶ συντριβέντων ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιῶτο,—ἀλλ' ἔτ' ἐκυβέρνων τὴν ναῦν, φησεῖεν ἄν· ὡσωσε δ' ὁστρατήγει ἐγὼ, εἴτε τῆς τύχης κύριος ἦν, ἀλλ' ἐκείνη τῶν πάντων. Ἀλλ' ἐκεῖνο λογίζου, καὶ ὅρα, εἰ μετὰ τῶν Θηβαίων ἡμῖν ἀμωνιζομένοις ἔτως εἴμαρτο πρᾶξαι, τί χρῆν προσδοκᾶν, εἰ μηδὲ τούτους ἴσχομεν συμμάχους. Ἀλλὰ Φιλίππῳ προσέθεντο, ὑπὲρ ὃ τότ' ἐκεῖνος πάσας ἀφῆκε φωνάς; καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ὁδὸν τῆς μάχης γεγενημένης, τοσοῦτος κίνδυνος καὶ φόβος περιέστη τὴν πόλιν, τί ἄν, εἴ που πλησίον τῆς χώρας ταὐτὸ τοῦτο πάθος συνέβη, προσδο-

κῆσαι

κῆσαι χρῆν; [1] ἆρ' οἴεσθε ἔτι νῦν ἂν στῆναι, συνελθεῖν, ἀναπνεῦσαι; [2] πολλὰ μία ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τῶν εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει· τότε δ' .....ἀλλ' οὐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἅ γε μηδ' ἐς πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινος εὔνοια, καὶ τὸ προβαλέσθαι τὴν πόλιν ταυτὴν τὴν συμμαχίαν, ἧς συ κατηγορεῖς. Εστι δὲ ταυτὶ πάντα μοι, [3] τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τοὺς περιεστηκότας ἔξωθεν καὶ ἀκροωμένους· ἐπεὶ πρός γε τοῦτον αὐτὸν, τὸν κατάπτυστον, βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρκει μοι λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἦν σοι προδηλὰ τὰ μέλλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτ' ἐβουλεύεθ' ἡ πόλις περὶ τούτων, τότ' ἔδει σε προλέγειν· εἰ δὲ μὴ προῄδεις, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἶ τοῖς ἄλλοις· ὥστε τί μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς, ἢ ἐγώ σου; τοσοῦτον γὰρ ἀμείνων ἐγώ σου πολίτης γέγονα εἰς αὐτὰ ταῦθ' ἃ λέγω, (καὶ οὔτω περὶ τῶν ἄλλων διαλέγομαι,) ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφερεῖν, οὐδένα κίνδυνον ὀκνήσας ἴδιον, οὐδ' ὑπολογισάμενος· σὺ δὲ οὔτε ἕτερα εἶπες βελτίω τούτων, (οὐ γὰρ ἂν τούτοις ἐχρῶντο,) οὔτ' εἰς ταῦτα χρήσιμον οὐδὲν σεαυτὸν παρέσχες. Ὅπερ δ' ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος ποιήσειε τῇ πόλει, [4] τοῦτο πεποιηκὼς ἐπὶ τοῖς συμβᾶσιν ἐξήτασαι, καὶ ἅμα Αρίστατος ἐν Νάξῳ καὶ Αρίστόλεως ἐν Θάσῳ, [5] οἱ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως, τοὺς Αθηναῖων κρίνουσι φίλους, καὶ Αθήνησιν Αἰσχίνης Δημοσθένους κατηγορεῖ. Καίτοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀτυχήματα ἐνευδοκιμεῖν ἐτέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλλον οὗτός ἐστι δίκαιος, ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου· [6] καὶ ὅτῳ συνενηνόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ, καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι· δηλοῖς δὲ καὶ ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ποιεῖς καὶ πολιτεύῃ, καὶ πάλιν οὐ πολιτεύῃ. Πράττεταί τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν; ἄφωνος Αἰσχίνης. Αντ-

ἐκρουσέ

ἐκρυσί τι καὶ γέγονεν, οἷον ἐκ ἔδει; πάρεσιν Αἰσχίνης. Ὥσπερ τὰ ῥήγματα, καὶ τὰ στάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖ). Ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἵκει), βέλομαί τι καὶ παράδοξον εἰπᾶν· καί μοι, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μηδεὶς τὴν ὑπερβολὴν θαυμάσῃ, ἀλλὰ μετ' εὐνοίας, ὃ λέγω, θεωρησάτω. Εἰ γὰρ ἦν ἅπασι πρόδηλα τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι, καὶ προῄδεσαν ἅπαντες, ἃ σὺ πρέλεγες, Αἰσχίνη, καὶ διεμαρτύρω βοῶν καὶ κεκραγὼς, ὃς ἐδ' ἐφθέγξω, οὐδ' ἔτως ἀποστατέον τῇ πόλει τούτων ἦν, ἅπερ ἡ δόξης, ἢ προγόνων, ἢ τε μέλλοντος αἰῶνος εἶχε λόγον. [1]Νῦν μὲν γὰρ ἀποτυχεῖν δοκεῖ τῶν πραγμάτων, ὃ πᾶσι κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ θεῷ ταῦτα δοκῇ. Τότε δ' ἀξιῶσα προεστάναι τῶν ἄλλων, εἶτ' ἀποστᾶσα τούτου, Φιλίππῳ προδεδωκέναι πάντας ἂν ἔχειν αἰτίαν. Εἰ γὰρ ταῦτα προεῖτο ἀκονιτί, [2]περὶ ὧν ἑδένα κίνδυνον ὁντιν' ἐχ ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι, [3]τίς ἂν ἐχὶ κατέπτυσεν ἄν σε; μὴ γδ δὴ τῆς πόλεώς γε, μηδ' ἐμοῦ. Τίσι δ' ὀφθαλμοῖς, πρὸς Διὸς, ἐωρῶμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνεμένους, [4]εἰ τὰ μὲν πράγματα, ὡς ὅπερ νυνὶ, περιέσῃ; ἡγεμὼν δὲ κ) κύριος ἠρέθη Φίλιππος ἁπάντων, [5]τὸν δ' ὑπὲρ τῆ μὴ γενέσθ) ταῦτα ἀγῶνα ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἦσαν πεποιημένοι. Καὶ ταῦτα, μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀσφάλειαν ἄδοξον μᾶλλον, ἢ τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν κίνδυνον ἠρημένης· τίς γὰρ ἐκ οἶδεν Ἑλλήνων, τίς δὲ βαρβάρων, ὅτι καὶ παρὰ Θηβαίοις, [6]καὶ παρὰ τῶν ἔτι τούτων πρότερον ἰσχυρῶν γεγενημένων Λακεδαιμονίοις, καὶ παρ' αὐτῇ τῇ Περσῶν βασιλέως, [7]μετὰ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν ἀσμένως ἐδόθη τῇ πόλει, ὅ, τι βέλεται λαβέσῃ, καὶ τὰ ἑαυτῆς ἐχέσῃ, τὸ κελευόμενον ποιεῖν, καὶ ἂν ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προστάναι. Αλλ' ἐκ ἦν ταῦθ, ὡς ἔοικε, τοῖς

Αθηναίοις

Αθηναῖοις τοῖς τότε πάτρια, οὐδ' ἀνεπτὰ, οὐδ' ἔμφυτα, οὐδ' ἠδυνήθη πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πεῖσαι τοῖς ἰσχύουσι μὲν, μὴ δίκαια δὲ πράττουσι, προσθεμένην, ἀσφαλῶς δουλεύειν· [1]ἀλλ' ἀγωνιζομένη περὶ πρωτείων καὶ τιμῆς καὶ δόξης καὶ κινδυνεύουσα, πάντα τὸν αἰῶνα διατετέλεκε. Καὶ ταῦθ' οὕτω σεμνὰ καὶ προσήκοντα τοῖς ὑμετέροις ἤθεσιν ὑμᾶς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ὥστε καὶ τῶν προγόνων τοὺς ταῦτα πράξαντας μάλιστ' ἐπαινεῖτε, εἰκότως. Τίς γὰρ ἐκ ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν ὑπέμειναν εἰς τὰς τριήρεις ἐμβάντες, ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ κελευόμενον ποιῆσαι; τὸν μὲν ταῦτα συμβουλεύσαντα Θεμιστοκλέα σοφὸν ἡγούμενοι, τὸ δ' ὑπακούειν τοῖς ἐπιτασσομένοις ἀποφηνάμενον [2]Κυρσίλον καταλιθώσαντες, οὐ μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑμετέραι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ἐζήτουν οἱ τότε Αθηναῖοι ἔστε ῥήτορα, ἔστε στρατηγὸν, διὰ ὅστις δουλεύσουσιν εὐτυχῶς· ἀλλ' οὐδὲ ζῆν ἠξίουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐξέσται τοῦτο ποιεῖν. ἡγεῖτο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος, οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. Διαφέρει δέ τι; ὁ μὲν τοῖς γονεῦσι μόνον γεγενῆσθαι νομίζων, [3]τὸν τῆς εἱμαρμένης καὶ τὸν αὐτόματον θάνατον περιμένει· ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι, ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δεδουλευκυῖαν, ἀποθνήσκειν ἐθελήσει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀτιμίας, ἃς ἐν δουλευούσῃ τῇ πόλει φέρειν ἀνάγκη, τοῦ θανάτου. Εἰ μὲν τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἄρα ἐγὼ προήγαγον ὑμᾶς ἀξίους τῶν προγόνων φρονεῖν, ὅστις ἐκ ἔστιν, ὅστις ἐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειέ μοι. Νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω· καὶ δείκνυμι, ὅτι καὶ πρὸ ἐμοῦ τοῦτ' εἶχε τὸ φρόνημα ἡ πόλις· τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἑκάστοις τῶν πεπραγμένων, καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι.

Οὗτος δὲ τῶν ὅλων κατηγορῶν, καὶ κελεύων ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν, ὡς φόβων καὶ κινδύνων αἰτίῳ τῇ πόλει γεγενημένῳ, τῆς μὲν εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἐμὲ ἀποστερῆσαι γλίχεται, τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρόνον ἐγκώμια ὑμῶν ἀφαιρεῖται. [1] Εἰ γὰρ οὐχ', ὡς οὐ τὰ βέλτιστα ἐμοῦ πολιτευσαμένου, τοῦδι καταψηφιεῖσθε, ἡμαρτηκέναι δόξετε, οὐ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμβέντα παθεῖν. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν, ὅπως ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [2] τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι· [3] οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας, καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, καὶ πολλοὺς ἑτέρους τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι κειμένους ἀγαθοὺς ἄνδρας, οὓς ἅπαντας ὁμοίως ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς, ἔθαψεν, Αἰσχίνη, οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας αὐτῶν, οὐδὲ τοὺς κρατήσαντας μόνους. Δικαίως. Ὁ μὲν γὰρ ἦν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργον, ἅπασι πέπρακται· τῇ τύχῃ δὲ, ἣν ὁ δαίμων ἀπένειμεν ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηνται. * * *

FINIS

EXCERPTORUM EX ORATORIBUS.

ANALECTA GRÆCA MAJORA.

TOMI PRIORIS

PARS TERTIA.

EXCERPTA ex PHILOSOPHIS.

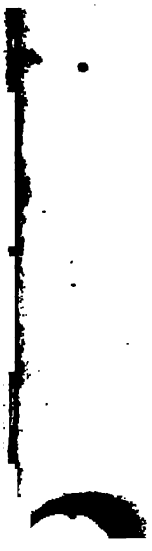

I.

[1]Ε ΧΕΝΟΡΗΟΝΤΕ.

[2]ΕΚ ΤΩΝ

ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ.

[JUXTA EDIT. GLASGUENSEM. ANNO 1761. IN 4TO.]

SOCRATES—parens Philoſophiæ jure dici poteſt.
CICERO DE FINIBUS, II. 1.

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ.

ΚΕΦ. ά.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ ἐθαύμασα, [3]τίσι ποτὲ λόγοις Αθηναίους ἔπεισαν [4]οἱ γραψάμενοι Σωκράτην, ὡς ἄξιος εἴη θανάτου τῇ πόλει· ἡ μὲν γὰρ γραφὴ κατ' αὐτοῦ [5]τοιάδε τις ἦν.—[6]Ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, ὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσφέρων· ἀδικεῖ δὲ, καὶ τοὺς νέους διαφθείρων.

[7]Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς οὐκ ἐνόμιζεν, οὓς ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, ποίῳ ποτ' ἐχρήσατο τεκμηρίῳ; [8]Θύων τε γὰρ

γὰρ φανερὸς ἦν, πολλάκις μὲν οἴκοι, πολλάκις δὲ ἐπὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως βωμῶν· καὶ μαντικῇ χρώμενος ἐκ ἀφανὴς ἦν· διετεθρύλλητο γὰρ, ὡς φαίη Σωκράτης, τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ σημαίνειν· ὅθεν δὴ καὶ μάλιστά μοι δοκοῦσιν αὐτὸν αἰτιάσασθαι καινὰ δαιμόνια εἰσφέρειν.

Ὁ δὲ ἐδὲν καινότερον εἰσέφερε τῶν ἄλλων, ὅσοι [2]μαντικὴν νομίζοντες, [3]οἰωνοῖς τε χρῶνται καὶ φήμαις καὶ συμβόλοις καὶ θυσίαις· ἔτοιτε γὰρ ὑπολαμβάνουσιν, ἐ τοὺς ὄρνιθας, [4]οὐδὲ τοὺς ἀπαντῶντας εἰδέναι τὰ συμφέροντα τοῖς μαντευομένοις, ἀλλὰ τὲς θεὲς διὰ τέτων αὐτὰ σημαίνειν· κἀκεῖνος ἕτως ἐνόμιζεν.

Αλλ' οἱ μὲν πλεῖσοι φασὶν ὑπό τε τῶν ὀρνίθων καὶ τῶν ἀπαντώντων ἀποτρέπεσθαί τε καὶ προτρέπεσθαι· Σωκράτης δ' ὥσπερ ἐγίγνωσκεν, ἕτως ἔλεγε· τὸ δαιμόνιον γὰρ ἔφη σημαίνειν, καὶ πολλοῖς τῶν ξυνόντων προηγόρευε, τὰ μὲν ποιεῖν, τὰ δὲ μὴ ποιεῖν, ὡς τῇ δαιμονίᾳ προσημαίνοντος· καὶ τοῖς μὲν πειθομένοις αὐτῷ συνέφερε, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις μετέμελε.

Καίτοι τίς οὐκ ἂν [5]ὁμολογήσειεν αὐτὸν βέλεσθαι μήτ' ἠλίθιον μήτ' ἀλαζόνα φαίνεσθαι τοῖς συνοῦσιν; ἐδόκει δ' ἂν ἀμφότερα ταῦτα, εἰ προαγορεύων ὡς ὑπὸ θεῦ φαινόμενα, [6]καὶ ψευδόμενος ἐφαίνετο· δῆλον ἦν, [7]ὅτι ἐκ ἂν προέλεγεν εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύσειν· [8]ταῦτα δὲ τίς ἂν ἄλλῳ πιστεύσειεν ἢ θεῷ; πιστεύων δὲ θεοῖς, πῶς ἐκ ἔμελλε θεὲς ἐνόμιζεν;

[9]Αλλὰ μὴν ἐτοίε καὶ τάδε πρὸς τὲς ἐπιτηδείες· τὰ μὲν γὰρ ἀναγκαῖα συνεβούλευε καὶ πράττειν, ὡς ἐνόμιζον ἄριστ' ἂν πραχθῆναι· περὶ δὲ τῶν ἀδήλων, ὅπως ἂν ἐκβήσοιτο, [10]μαντευομένες ἔπεμπεν, εἰ ποιητέα.

[1]Καὶ

[1] Καὶ τὰς μέλλουσας οἴκους τε καὶ πόλεις καλῶς οἰκίζειν, μαντικῆς ἔφη προσδεῖσθαι· τεκτονικὸν μὲν γὰρ, ἢ χαλκευτικὸν, ἢ γεωργικὸν, ἢ ἀνθρώπων ἀρχικὸν, ἢ τῶν τοιούτων ἔργων ἐξεταστικὸν, ἢ λογιστικὸν, ἢ οἰκονομικὸν, ἢ στρατηγικὸν γενέσθαι, πάντα τὰ τοιαῦτα μαθήματα, καὶ ἀνθρώπῳ γνώμῃ αἱρετέα ἐνόμιζεν εἶναι.

[2] Τὰ δὲ μέγιστα τῶν ἐν τούτοις, ἔφη, τοὺς θεοὺς ἑαυτοῖς καταλείπεσθαι, ὧν ἕδει δῆλον εἶναι τοῖς ἀνθρώποις· ἔστε γὰρ τῷ καλῶς ἀρότρῳ φυτευσαμένῳ δῆλον, ὅτις καρπώσεται, ἔστε τῷ καλῶς οἰκίαν οἰκοδομησαμένῳ δῆλον, ὅστις οἰκήσει, ἔστε τῷ στρατηγικῷ δῆλον, εἰ συμφέρει στρατηγεῖν, ἔστε τῷ πολιτικῷ δῆλον, εἰ συμφέρει τῆς πόλεως προστατεῖν, ἔστε τῷ καλὴν γήμαντι, ἵνα εὐφραίνηται, δῆλον, εἰ διὰ ταύτην ἀνιάσεται, ἔστε τῷ δυνατοὺς ἐν τῇ πόλει κηδεστὰς λαβόντι δῆλον, εἰ διὰ τούτους [3] στερήσεται τῆς πόλεως.

Τοὺς δὲ μηδὲν τῶν τοιούτων οἰομένους εἶναι δαιμόνιον, ἀλλὰ πάντα τῆς ἀνθρωπίνης γνώμης, [4] δαιμονᾶν ἔφη· δαιμονᾶν δὲ καὶ τοὺς μαντευομένους, ἃ τοῖς ἀνθρώποις ἔδωκαν οἱ θεοὶ [5] μαθεῖν διακρίνειν· οἷον, εἴ τις [6] ἐπερωτᾷ πότερον ἐπιστάμενον ἡνιοχεῖν ἐπὶ ζεύγους λαβεῖν κρεῖττον, ἢ μὴ ἐπιστάμενον· ἢ πότερον ἐπιστάμενον κυβερνᾶν ἐπὶ τὴν ναῦν κρεῖττον λαβεῖν, ἢ μὴ ἐπιστάμενον· ἢ ἃ ἔξεσιν ἀριθμήσαντας ἢ μετρήσαντας ἢ [7] στήσαντας εἰδέναι, τοὺς τὰ τοιαῦτα παρὰ τῶν θεῶν πυνθανομένους ἀθέμιτα ποιεῖν ἡγεῖτο· ἔφη δὲ δεῖν, ἃ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν οἱ θεοὶ, μανθάνειν· ἃ δὲ μὴ δῆλα τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ, πειρᾶσθαι [8] διὰ μαντικῆς παρὰ τῶν θεῶν πυνθάνεσθαι· τοὺς θεοὺς γὰρ, οἷς ἂν ὦσιν [9] ἵλεῳ, σημαίνειν.

Ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνός γε ἀεὶ μὲν ἦν ἐν τῷ φανερῷ· πρωΐτε γὰρ εἰς τοὺς περιπάτους καὶ τὰ γυμνάσια [10] ἦει, καὶ πληθούσης ἀγορᾶς ἐκεῖ φανερὸς ἦν, καὶ τὸ λοιπὸν ἀεὶ

ἀεὶ τῆς ἡμέρας ἦν, ὅτε πλείστοις μέλλοι συνέσεσθαι· καὶ ἔλεγε μὲν [1] ὡς τὸ πολὺ, τοῖς δὲ βουλομένοις ἐξῆν ἀκούειν.

Οὐδὲς δὲ πώποτε Σωκράτες ἐδεν ἀσεβὲς, ἐδὲ ἀνόσιον, ἔτε πράττοντος εἶδεν, οὔτε λέγοντος ἤκουσεν· ἐδὲ γὰρ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως, [2] ἥπερ τῶν ἄλλων οἱ πλεῖστοι, διελέγετο, σκοπῶν, ὅπως ὁ καλεύμενος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν κόσμος ἔφυ, καὶ [3] τίσιν ἀνάγκαις ἕκαστα γίνεται τῶν ἐρανίων· ἀλλὰ καὶ τὲς φροντίζοντας τὰ τοιαῦτα μωραίνοντας ἐπεδείκνυεν.

[4] Καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἐσκόπει, πότερά ποτε νομίσαντες ἱκανῶς ἤδη τ' ἀνθρώπινα εἰδέναι, [5] ἔρχονται ἐπὶ τὸ περὶ τῶν τοιύτων φροντίζειν, ἢ τὰ μὲν ἀνθρώπινα παρέντες, τὰ δαιμόνια δὲ σκοπῦντες, ἡγῦνται τὰ προσήκοντα πράττειν.

[6] Ἐθαύμαζε δὲ, εἰ μὴ φανερὸν αὐτοῖς ἐςὶν, ὅτι ταῦτα ἐ δυνατόν ἐςιν ἀνθρώποις εὑρεῖν· [7] ἐπὶ καὶ τὲς μέγιςον φρονῦντας ἐπὶ τῷ περὶ τύτων λέγειν, ἐ ταυτὰ δοξάζειν ἀλλήλοις, ἀλλὰ τοῖς μαινομένοις ὁμοίως διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλες.

Τῶν τε γὰρ μαινομένων τὲς μὲν ἐδὲ τὰ δεινὰ δεδιέναι, τὲς δὲ καὶ μὴ φοβερὰ φοβεῖσθαι· καὶ τοῖς μὲν ἐδ' ὅχλῳ δοκεῖν αἰσχρὸν εἶναι λέγειν ἢ ποιεῖν ὁτιῦν, τοῖς δὲ καὶ ἐξιτητέον εἰς ἀνθρώπες εἶναι δοκεῖν· καὶ τὲς μὲν ἐθ' ἱερὸν, ἔτε βωμὸν, ἔτε ἄλλο τῶν θείων ἐδὲν τιμᾶν, τὲς δὲ καὶ λίθες [8] καὶ ξύλα τὰ τυχόντα καὶ θηρία σέβεσθαι· τῶν τε περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως μεριμνώντων τοῖς μὲν δοκεῖν ἓν μόνον τὸ ὂν εἶναι, τοῖς δ' ἄπειρα τὸ πλῆθος· καὶ τοῖς μὲν ἀεὶ κινεῖσθαι πάντα, τοῖς δ' ὐδὲν ἄν ποτε κινηθῆναι· καὶ τοῖς μὲν πάντα γίγνεσθαί τε καὶ ἀπόλλυσθαι, τοῖς δ' ἔτ' ἂν γενέσθαι ποτὲ ἐδὲν, οὔτ' ἀπολέσθαι.

Ἐσκόπει

Εσκόπει δὲ περὶ αὐτῶν καὶ τάδε· ἆρ' ὥσπερ οἱ τὰ ἀνθρώπεια μανθάνοντες, ἡγεῖνται τᾶθ', ὅ, τι ἂν μάθωσιν, ἑαυτοῖς τε καὶ τῶν ἄλλων, ὅτῳ ἂν βέλωνται, ποιήσειν· ἔτω καὶ οἱ τὰ θεῖα ζητεῦντες, νομίζεσιν, ἐπειδὰν γνῶσιν αἷς ἀνάγκαις ἕκαστα γίγνεται, ποιήσειν, ὅταν βέλωνται, καὶ ἀνέμους, καὶ ὕδατα, καὶ ὥρας, καὶ ὅτε δ' ἂν ἄλλε δέωνται τῶν τοιούτων· ἢ τοιοῦτο μὲν οὐδὲν οὐδ' ἐλπίζουσιν, ἀρκεῖ δ' αὐτοῖς γνῶναι μόνον, [1] ἢ τῶν τοιούτων ἕκαστα γίνεται. Περὶ μὲν οὖν τῶν ταῦτα πραγματευομένων τοιαῦτα ἔλεγεν.

[2] Αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρωπείων ἀεὶ διελέγετο, σκοπων, τί εὐσεβὲς, τί ἀσεβὲς· τί καλὸν, τί αἰσχρόν· τί δίκαιον, τί ἄδικον· τί σωφροσύνη, τί μανία· τί ἀνδρεία, τί δειλία· τί πόλις, τί πολιτικός· τί ἀρχὴ ἀνθρώπων, τί ἀρχικὸς ἀνθρώπων· καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἃ τοὺς μὲν εἰδότας ἡγεῖτο καλοὺς καὶ ἀγαθοῦς εἶναι, τοὺς δ' ἀγνοοῦντας ἀνδραποδώδεις ἂν δικαίως κεκλῆσθαι.

Οσα μὲν οὖν μὴ φανερὸς ἦν ὅπως ἐγίγνωσκεν, οὐδὲν θαυμαστὸν, ὑπὲρ τούτων περὶ αὐτοῦ [3] παραγνῶναι τοὺς δικαστάς· ὅσα δὲ πάντες ἤδεσαν, θαυμαστὸν, εἰ μὴ τούτων ἐνεθυμήθησαν.

[4] Βελεύσας γάρ ποτε, καὶ τὸν βελευτικὸν ὅρκον ὀμόσας, ἐν ᾧ ἦν, κατὰ τοὺς νόμους βελεύσειν, Επιστάτης ἐν τῷ δήμῳ γενόμενος, ἐπιθυμήσαντος τοῦ δήμου, παρὰ τοὺς νόμους, ἐννέα στρατηγοὺς μιᾷ ψήφῳ, [5] τοὺς ἀμφὶ Θεράσυλον καὶ Ερασινίδην, ἀποκτεῖναι πάντας, [6] οὐκ ἠθέλησεν ἐπιψηφίσαι, ὀργιζομένου μὲν αὐτῷ τοῦ δήμου, πολλῶν δὲ καὶ δυνατῶν ἀπειλούντων· ἀλλὰ [7] περὶ μὲν πλείονος ἐποιήσατο εὐορκεῖν, ἢ χαρίσασθαι τῷ δήμῳ παρὰ τὸ δίκαιον, [8] καὶ φυλάξασθαι τοὺς ἀπειλοῦντας.

Καὶ γὰρ ἐπιμελεῖσθαι θεὸς ἐνόμιζεν ἀνθρώπων, οὐχ [1]ὃν τρόπον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν· ἕτοι μὲν γὰρ οἴονται, τοὺς θεοὺς τὰ μὲν εἰδέναι, τὰ δὲ οὐκ εἰδέναι. Σωκράτης δὲ πάντα μὲν ἡγεῖτο θεοὺς εἰδέναι, τά τε λεγόμενα καὶ πρατ[τ]όμενα, καὶ τὰ σιγῇ βουλευόμενα, πανταχοῦ δὲ παρεῖναι, καὶ σημαίνειν τοῖς ἀνθρώποις περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πάντων.

Θαυμάζω ἔγωγε, ὅπως ποτὲ ἐπείσθησαν Ἀθηναῖοι, Σωκράτην περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σωφρονεῖν, τὸν ἀσεβοῦς μὲν οὐδέν ποτε περὶ τοὺς θεοὺς οὔτ' ἐπόντα οὔτε πράξαντα, τοιαῦτα δὲ οὐ λέγοντα οὐ πρά[τ]οντα περὶ θεῶν, οἷά τις ἂν οὐ λέγων οὐ πράτων, εἴη τε οὐ νομίζοιτο εὐσεβέστατος.

ΚΕΦ. β'.

Θαυμαστὸν δὲ φαίνεταί μοι οὐ τὸ πεισθῆναί τινας, ὡς Σωκράτης τοὺς νέους διέφθειρεν, ὃς, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, πρῶτον μὲν ἀφροδισίων, καὶ γαστρὸς, πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστατος ἦν· εἶτα πρὸς χειμῶνα οὐ θέρος, οὐ πάντας πόνους καρτερικώτατος· ἔτι δὲ πρὸς τὸ μετρίων δέεσθαι πεπαιδευμένος ἕτως, [2]ὥστε πάνυ μικρὰ κεκτημένος, πάνυ ῥᾳδίως ἔχειν ἀρκοῦντα.

Πῶς ἂν αὐτὸς ὢν τοιοῦτος, ἄλλους ἂν ἢ ἀσεβεῖς, ἢ παρανόμους, ἢ λίχνους, ἢ ἀφροδισίων ἀκρατεῖς, ἢ πρὸς τὸ πονεῖν μαλακοὺς ἐποίησεν; [3]ἀλλ' ἔπαυσε μὲν τούτων πολλοὺς, ἀρετῆς ποιήσας ἐπιθυμεῖν, καὶ ἐλπίδας παρασχὼν, ἂν ἑαυτῶν ἐπιμελῶνται, καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἔσεσθαι.

Καίτοι γε οὐδὲ πώποτε ὑπέσχετο διδάσκαλος εἶναι τούτου, [4]ἀλλὰ τῷ φανερὸς εἶναι τοιοῦτος ὤν, ἐλπίζειν ἐποίει τοὺς συνδιατρίβοντας ἑαυτῷ, μιμουμένους ἐκεῖνον, τοιούσδε γενήσεσθαι. * * *

—Πῶς

—Πῶς ἂν ἓν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ διαφθείροι τὸς νέους, εἰ μὴ ἄρα ἡ τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλεια διαφθορά ἐστιν;

Αλλὰ νὴ Δία, ὁ κατήγορος ἔφη, [1] ὑπερορᾶν ἐποίει τῶν καθεστώτων νόμων τὸς συνόντας, λέγων ὡς μωρῶν εἴη, [2] τὸς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθίστασθαι, κυβερνήτην δὲ μηδένα θέλειν κεχρῆσθαι κυαμευτῷ, μηδὲ τέκτονι, μηδ' αὐλητῆ, μηδ' ἐπ' ἄλλα τοιαῦτα, ἃ πολλῷ ἐλάττονας βλάβας ἁμαρτανόμενα ποιᾶ τῶν περὶ τὴν πόλιν ἁμαρτανομένων· τὸς δὲ τοιότους λόγους ἐπαίρειν ἔφη τὸς νέους καταφρονεῖν [3] τῆς καθεστώσης πολιτείας, καὶ ποιεῖν βιαίους.

Εγὼ δ' οἶμαι τὸς φρόνησιν ἀσκοῦντας, καὶ νομίζοντας ἱκανὸς ἔσεσθαι τὰ συμφέροντα διδάσκειν τὸς πολίτας, ἥκιστα γίγνεσθαι βιαίους, [4] εἰδότας ὅτι τῇ μὲν βίᾳ πρόσεισιν ἔχθραι καὶ κίνδυνοι, διὰ δὲ τοῦ πείθειν ἀκινδύνως τε καὶ μετὰ φιλίας ταῦτα γίγνεται. * * *

Αλλ', ἔφη γε ὁ κατήγορος, Σωκράτει ὁμιλητὰ γενομένω Κριτίας τε καὶ Αλκιβιάδης, πλεῖστα κακὰ τὴν πόλιν ἐποιησάτην. Κριτίας μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων πλεονεκτικώτατός τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο· Αλκιβιάδης δὲ αὖ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος, καὶ ὑβριστότατος, καὶ βιαιότατος.

Εγὼ δ', εἰ μέν τι κακὸν ἐκείνω τὴν πόλιν ἐποιησάτην, οὐκ ἀπολογήσομαι· τὴν δὲ πρὸς Σωκράτην συνεσίαν αὐτοῖς, ὡς ἐγένετο, διηγήσομαι.

Εγενέσθην μὲν γὰρ δὴ τῷ ἄνδρε τούτω φύσει φιλοτιμοτάτω πάντων Αθηναίων, βουλομένω τε πάντα δι' ἑαυτῶν πράττεσθαι, καὶ πάντων ὀνομαστοτάτω γενέσθαι· [5] ἤθεσαν δὲ, [6] Σωκράτην ἀπ' ἐλαχίστων μὲν χρημάτων αὐταρκέστατα ζῶντα, τῶν ἡδονῶν δὲ πασῶν ἐγκρατέστατον ὄντα,

τοῖς

τοῖς δὲ διαλεγομένοις αὐτῷ πᾶσι χρώμενον ἐν τοῖς λόγοις ὅπως βέλτιστο.

Ταῦτα δὲ ὁρῶντε, καὶ ὄντε οἷω προείρησθον, πότερόν τις αὐτὼ φῇ τῷ βίῳ τῷ Σωκράτες ἐπιθυμήσαντε, καὶ τῆς σωφροσύνης, ἣν ἐκεῖνος εἶχεν, [1]ὀρέξασθαι τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ· ἢ νομίσαντε, ἐὰ ὁμιλησαίτην ἐκείνῳ, γενέσθαι ἂν ἱκανωτάτω λέγειν τε καὶ πράττειν;

Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι, θεῦ δεδόσθαι αὐτοῖν, ἢ ζῆν ὅλον τὸν βίον, ὥσπερ ζῶντα Σωκράτην ἐώρων, ἢ τεθνάναι, [2]ἕλεσθαι ἂν αὐτὼ μᾶλλον τεθνάναι· δῆλω δ' ἐγενέσθην ἐξ ὧν ἐπραξάτην· ὡς γὰρ τάχιστα κρείττονε τῶν συγγινομένων ἡγησάσθην εἶναι, [3]εὐθὺς ἀποπηδήσαντε Σωκράτες, ἐπραττέτην τὰ πολιτικὰ, ὥνπερ ἕνεκα [4]Σωκράτες ὠρεχθήτην. * * *

Καὶ Κριτίας δὴ, καὶ Αλκιβιάδης, ἕως μὲν Σωκράτες [5]συνήστην, ἐδυνάσθην, ἐκείνῳ χρωμένω συμμάχῳ, τῶν μὴ καλῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν· [6]ἐκείνε δ' ἀπαλλαγέντε, Κριτίας μὲν φυγὼν εἰς Θετταλίαν, ἐκεῖ συνῆν ἀνθρώποις ἀνομίᾳ μᾶλλον ἢ δικαιοσύνῃ χρωμένοις· Αλκιβιάδης δ' αὖ διὰ μὲν κάλλος ὑπὸ πολλῶν καὶ σεμνῶν γυναικῶν θηρώμενος, διὰ δύναμιν δὲ τὴν ἐν τῇ πόλει, καὶ τοῖς συμμάχοις, [7]ὑπὸ πολλῶν καὶ δυνατῶν κολακεύειν ἀνθρώπων διαθρυπτόμενος, ὑπὸ δὲ τε δήμε τιμώμενος, καὶ ῥᾳδίως πρωτεύων, ὥσπερ οἱ τῶν γυμνικῶν ἀγώνων ἀθληταὶ ῥᾳδίως πρωτεύοντες ἀμελεῖσι τῆς ἀσκήσεως, οὕτω κἀκεῖνος ἠμέλησεν αὐτε.

Τοιέτων δὲ συμβάντων αὐτοῖν, καὶ ὠκωμένω μὲν ἐπὶ γένει, ἐπηρμένω δ' ἐπὶ πλέτῳ, πεφυσημένω δ' ἐπὶ δυνάμει, διατεθρυμμένω δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ δὲ πᾶσι τέτοις διεφθαρμένω, καὶ πολὺν χρόνον ἀπὸ Σωκράτες γεγονότε, τί θαυμασὸν, εἰ ὑπερηφάνω ἐγενέσθην;

Εἶτα,

Εἶτα, εἰ μέν τι ἐπλημμελησάτην, τύτε Σωκράτην ὁ κατήγορος αἰτιᾶται· ὅτι δὲ νέω ὄντε αὐτῶ, (ἡνίκα καὶ ἀσωμονεσάτω καὶ ἀκρατεσάτω εἰκὸς εἶναι,) Σωκράτης παρέχε σώφρονε, ἐδενὸς ἐπαίνε δοκεῖ τῷ καλῆγόρῳ ἄξιος εἶναι; [1] ἃ μὴν τάγε ἄλλα ὕτω κρίνεται.

Τίς μὲν γὰ αὐλητὴς, τίς δὲ καὶ κιθαρισὴς, τίς δὲ ἄλλος διδάσκαλος ἱκανὲς ποιήσας τὲς μαθητὰς, ἐὰν πρὸς ἄλλες ἐλθόνλες χέιρες φανῶσιν, αἰτίαν ἔχει τύτε; τίς δὲ πατὴρ, ἐὰν ὁ παῖς αὐτῦ [2] συνδιατρίβων τῳ, σώφρων ἦ, ὕσερον δὲ ἄλλῳ τῳ συσγενόμενος, πονηρὸς γένηται, τὸν πρόσθεν αἰτιᾶται, ἀλλ' ἐχ ὅσῳ ἂν παρὰ τῷ ὑσέρῳ χέιρων φαίνηται, τοσύτῳ μᾶλλον ἐπαινεῖ τὸν πρότερον; [3] ἀλλ' οἵγε πατέρες αὐτοῖς συνόντες τοῖς υἱέσι, τῶν παίδων πλημμελύντων, ἐκ αἰτίαν ἔχεσιν, ἐὰν αὐτοὶ σωφρονῶσιν.

Οὕτω δὲ καὶ Σωκράτην δίκαιον ἦν κρίνειν· εἰ μὲν αὐτὸς ἐποίει τι φαῦλον, εἰκότως ἂν ἐδόκει πονηρὸς εἶναι· εἰ δ' αὐτὸς σωφρονῶν διετέλει, πῶς ἂν δικαίως τῆς ἐκ ἐνέσης αὐτῷ κακίας αἰτίαν ἔχοι; * * *

—Κρίτων τε Σωκράτες ἦν ὁμιλητὴς, καὶ Χαιρεφῶν, καὶ Χαιρεκράτης, καὶ Σιμμίας, καὶ Κέβης, καὶ Φαίδων δὲ, καὶ ἄλλοι, οἱ ἐκείνῳ συνῆσαν, ἐχ ἵνα δημηγορικοὶ ἢ δικανικοὶ γένοιντο, ἀλλ' ἵνα καλοί τε κἀγαθοὶ γενόμενοι, καὶ οἴκῳ, καὶ οἰκέταις, καὶ οἰκέοις, καὶ φίλοις, καὶ πόλει, καὶ πολίταις δύναιντο καλῶς χρῆσθαι, καὶ τύτων ἐδὲς, ἔτε νεώτερος ἔτε πρεσβύτερος ὢν, ἔτ' ἐποίησε κακὸν ἐδὲν, ἔτ' αἰτίαν ἔσχεν.

Αλλὰ Σωκράτης γ', ἔφη ὁ κατήγορος, τὲς πατέρας [4] προπηλακίζειν ἐδίδασκε, πείθων μὲν τὲς συνόντας αὐτῷ, σοφωτέρες ποιεῖν τῶν πατέρων. * * *

—Αλλὰ καὶ τὲς ἄλλους συσγενεῖς ἐποίει ἐν ἀτιμίᾳ εἶναι

εἶναι παρὰ τοῖς αὐτῷ συνοῦσι, λέγων, ὡς οὔτε τοὺς κάμνοντας, οὔτε τοὺς δικαζομένους οἱ συγγενεῖς ὠφελοῦσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν οἱ ἰατροὶ, τοὺς δὲ οἱ συνδικεῖν ἐπιστάμενοι.

Εφη δὲ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτὸν λέγειν, ὡς οὐδὲν ὄφελος εὔνους εἶναι, εἰ μὴ καὶ ὠφελεῖν δυνήσονται· [1] μόνους δὲ φάσκειν αὐτὸν ἀξίους εἶναι τιμῆς τοὺς εἰδότας τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι δυναμένους· ἀναπείθοντα οὖν τοὺς νέους αὐτὸν, ὡς αὐτὸς εἴη σοφώτατός τε, καὶ ἄλλους ἱκανώτατος ποιῆσαι σοφοὺς, οὕτω διατιθέναι τοὺς αὐτῷ συνόντας, ὥστε μηδαμοῦ παρ' αὐτοῖς τοὺς ἄλλους εἶναι [2] πρὸς ἑαυτόν. * * *

Εφη δ' αὐτὸν ὁ κατήγορος καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων ποιητῶν ἐκλεγόμενον τὰ πονηρότατα, καὶ τούτοις μαρτυρίοις χρώμενον, διδάσκειν τοὺς συνόντας κακούργους εἶναι, καὶ τυραννικούς· Ἡσιόδου μὲν τὸ,

Εργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργείη δέ τ' ὄνειδος·

τοῦτο δὴ λέγειν αὐτὸν, ὡς ὁ ποιητὴς κελεύει μηδενὸς ἔργου, μήτε ἀδίκου, μήτε αἰσχροῦ ἀπέχεσθαι, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ποιεῖν ἐπὶ τῷ κέρδει.

Σωκράτης δ' ἐπειδὴ ὁμολογήσαιτο, τὸ μὲν ἐργάτην εἶναι, ὠφέλιμόν τε ἀνθρώπῳ καὶ ἀγαθὸν εἶναι, τὸ δὲ ἀργὸν, βλαβερόν τε καὶ κακὸν, καὶ τὸ μὲν ἐργάζεσθαι ἀγαθὸν, τὸ δὲ ἀργεῖν κακόν· τοὺς μὲν ἀγαθόν τι ποιοῦντας ἐργάζεσθαί τε, ἔφη, καὶ ἐργάτας ἀγαθοὺς εἶναι· τοὺς δὲ κυβεύοντας, ἤ τι ἄλλο πονηρὸν καὶ ἐπιζήμιον ποιοῦντας, ἀργοὺς ἀπεκάλει· ἐκ δὲ τούτων ὀρθῶς ἂν ἔχοι τὸ,

[3] Εργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργείη δέ τ' ὄνειδος.

Τὸ δὲ Ὁμήρου, ἔφη ὁ κατήγορος, πολλάκις αὐτὸν λέγειν, ὅτι Οδυσσεὺς,—

[1] Ὁντινα

[1]Ὀνίνα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
Τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς·
Δαιμόνι', ἔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι·
Ἀλλ' αὐτός τε κάθησο, καὶ ἄλλες ἵδρυε λαούς.
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωνίά τ' ἐφεύροι,
Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ·
Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
Οἱ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.

Ταῦτα δὴ αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι, ὡς ὁ ποιητὴς [2]ἐπαινοίη παίεσθαι τοὺς δημότας καὶ πένητας.

Σωκράτης δ' ὁ ταῦτ' ἔλεγεν, (καὶ γὰρ ἑαυτὸν ἔτω γ' ἂν ᾤετο δεῖν παίεσθαι,) ἀλλ' ἔφη, δεῖν τοὺς μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ ὠφελίμους ὄντας, μήτε στρατεύματι, μήτε πόλει, μήτε αὐτῷ τῷ δήμῳ, ἔτι δέοι, βοηθεῖν ἱκανοὺς, ἄλλως τ' ἐὰν πρὸς τούτῳ καὶ θρασεῖς ὦσι, πάντα τρόπον κωλύεσθαι, κἂν πάνυ πλούσιοι [3]τυγχάνωσιν ὄντες. * * *

Ἐμοὶ μὲν δὴ Σωκράτης, τοιοῦτος ὢν, ἐδόκει τιμῆς ἄξιος εἶναι τῇ πόλει μᾶλλον, ἢ θανάτου· καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἣ σκοπῶν ἄν τις, τοῦθ' εὕροι. Κατὰ γὰρ τοὺς νόμους, ἐάν τις φανερὸς γένηται κλέπτων, ἢ λωποδυτῶν, ἢ βαλαντιοτομῶν, ἢ τοιχορυχῶν, ἢ ἀνδραποδιζόμενος, ἢ ἱεροσυλῶν, τούτοις θανατός ἐστιν ἡ ζημία· ὧν ἐκεῖνος πάντων ἀνθρώπων πλεῖστον ἀπεῖχεν.

[4]Ἀλλὰ μὴν τῇ πόλει γε ἔτε πολέμου κακῶς συμβάντος, ἔτε στάσεως, ἔτε προδοσίας, ἔτε ἄλλου κακοῦ ἑνὸς πώποτε αἴτιος ἐγένετο· ἐδὲ μὴν ἰδίᾳ γε ἑνός πώποτε ἀνθρώπων ἔτε ἀγαθῶν ἀπεστέρησεν, ἔτε κακοῖς περιέβαλεν· [5]ἀλλ' ἐὸ αἰτίαν τῶν εἰρημένων ἑνὸς πώποτ' ἔσχε.

[1]Πῶς

[1] Πῶς ἔν ἔνοχος ἂν εἴη τῇ γραφῇ, ὃς ἀντὶ μὲν τοῦ μὴ νομίζειν θεὸς, (ὡς ἐν τῇ γραφῇ ἐγέγραπτο,) [2] φανερὸς ἦν θεραπεύων τοὺς θεοὺς μάλιστα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων· ἀντὶ τε τοῦ διαφθείρειν τοὺς νέους, (ὃ δὴ ὁ γραψάμενος αὐτὸν ἠτιᾶτο,) φανερὸς ἦν, τῶν συνόντων τοὺς πονηρὰς ἐπιθυμίας ἔχοντας, [3] τούτων μὲν παύων, τῆς δὲ καλλίστης καὶ μεγαλοπρεπεστάτης ἀρετῆς, ἣ πόλεις τε καὶ οἴκους εὖ οἰκοῦσι, προτρέπων ἐπιθυμεῖν; ταῦτα δὲ πράττων, πῶς ἐ μεγάλης ἄξιος ἦν τιμῆς τῇ πόλει;

ΚΕΦ. γ'.

* * *

[4] Καὶ εὔχετο δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς ἁπλῶς τἀγαθὰ διδόναι, [5] ὡς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδότας, ὁποῖα ἀγαθά ἐστι· τοὺς δὲ εὐχομένους χρυσίον, ἢ ἀργύριον, ἢ τυραννίδα, ἢ ἄλλό τι τῶν τοιούτων, ἐδὲν διάφορον ἐνόμιζεν εὔχεσθαι, ἢ εἰ κυβείαν, ἢ μάχην, ἢ ἄλλό τι εὔχοιντο τῶν φανερῶς ἀδήλων, ὅπως ἀποβήσοιτο.

Θυσίας δὲ θυῶν μικρὰς ἀπὸ μικρῶν, ἐδὲν ἡγεῖτο μείζεσθαι τῶν ἀπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων [6] πολλὰ καὶ μεγάλα θυόντων· ἔστε γὰρ τοῖς θεοῖς ἔφη καλῶς ἔχειν, εἰ ταῖς μεγάλαις θυσίαις μᾶλλον, ἢ ταῖς μικραῖς ἔχαιρον· (πολλάκις γὰρ ἂν αὐτοῖς τὰ παρὰ τῶν πονηρῶν μᾶλλον ἢ τὰ παρὰ τῶν χρηστῶν εἶναι κεχαρισμένα,) ἔστ' ἂν τοῖς ἀνθρώποις ἄξιον εἶναι ζῆν, εἰ τὰ παρὰ τῶν πονηρῶν μᾶλλον ἦν κεχαρισμένα τοῖς θεοῖς, ἢ τὰ παρὰ τῶν χρηστῶν· ἀλλ' ἐνόμιζε τοὺς θεοὺς ταῖς παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων τιμαῖς μάλα χαίρειν· ἐπαινέτης δ' ἦν καὶ τοῦ ἔπους τούτου,—

[1] Καδδύναμιν

[1] Καδδύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσι·
καὶ πρὸς φίλες δὲ, καὶ ξένες, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην δίαιταν καλὴν ἔφη παραίνεσιν εἶναι τὴν καδδύναμιν ἔρδειν. * * *

Διαίτῃ δ' τήν τε ψυχὴν ἐπαίδευσε καὶ τὸ σῶμα, ἢ χρώμενος ἄν τις, εἰ μή τι δαιμόνιον εἴη, θαῤῥαλέως καὶ ἀσφαλῶς διάγοι, [2] ἢ ἐκ ἂν ἀπορήσειε τοσαύτης δαπάνης· ἕτω γὰρ εὐτελὴς ἦν, [3] ὥς' ἐκ οἶδ' ἔτις ἕτως ἂν ὀλίγα ἐργάζοιτο, ὥστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκοῦντα· σίτῳ μὲν γὰρ τοσούτῳ ἐχρῆτο, ὅσον ἡδέως ἤσθιε· καὶ ἐπὶ τούτῳ ἕτως παρεσκευασμένος [4] ἦει, ὥσε τὴν ἐπιθυμίαν τὲ σίτε ὄψον αὐτῷ εἶναι· ποτὸν δὲ πᾶν ἡδὺ ἦν αὐτῷ, διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψῴη.

Εἰ δέ ποτε κληθεὶς ἐθελήσειεν ἐπὶ δεῖπνον ἐλθεῖν, ὃ τοῖς πλείστοις ἐργωδέσατόν ἐστιν, ὥστε φυλάξασθαι τὸ ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐμπίπλασθαι, τοῦτο ῥᾳδίως πάνυ ἐφυλάττετο· τοῖς δὲ μὴ δυναμένοις τέτο ποιεῖν, συνεβούλευε φυλάττεσθαι τὰ πάθοντα μὴ πεινῶντας ἐσθιειν, μηδὲ διψῶντας πίνειν· καὶ γὰρ τὰ λυμαινόμενα γαστέρας, καὶ κεφαλὰς, καὶ ψυχὰς, ταῦτ' ἔφη εἶναι.

Οἴεσθαι δ' ἔφη ἐπισκώπτων καὶ τὴν Κίρκην ὗς ποιεῖν, τοιέτοις πολλοῖς δειπνίζεσαν· [5] τὸν δὲ Ὀδυσσέα Ἑρμοῦ τε ὑποθημοσύνῃ, καὶ αὐτὸν ἐγκρατῆ ὄντα, [6] καὶ ἀποσχόμενον τῶ ὑπὲρ τὸν καιρὸν τῶν τοιέτων ἅπτεσθαι, μὴ ταῦτα ἐδὲ γενέσθαι ὗν. Τοιαῦτα μὲν περὶ τέτων ἔπαιζεν, ἅμα σπεδάζων· * * *

ΚΕΦ. γ.

* * *

Λέξω ᾧ πρῶτον, ἃ ποτε αὐτῷ ἤκουσα περὶ τῆ δαιμονίᾳ διαλεγομένου πρὸς Ἀριστόδημον τὸν Μικρὸν ἐπικαλούμενον· καταμαθὼν γὰρ αὐτὸν ἔτε θύοντα τοῖς θεοῖς [1]μηχανώμενον, ἔτε μαντικῇ χρώμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιούντων ταῦτα καταγελῶντα· ἐπέ μοι, ἔφη, ὦ Ἀριστόδημε, [2]ἔστιν ἥς τινας ἀνθρώπων τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ; ἔγωγ', ἔφη·

Καὶ ὅς, λέξον ἡμῖν, ἔφη, τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Ἐπὶ μὲν τοίνυν Ἐπῶν ποιήσει Ὅμηρον ἔγωγε μάλιστα τεθαύμακα, ἐπὶ ᾧ [3]Διθυράμβῳ Μελανιππίδην, ἐπὶ ᾧ Τραγῳδίᾳ Σοφοκλέα, ἐπὶ ᾧ Ἀνδριαντοποιΐᾳ Πολύκλειτον, ἐπὶ δὲ Ζωγραφίᾳ Ζεῦξιν.

Πότερά σοι δοκοῦσιν οἱ ἀπεργαζόμενοι εἴδωλα ἀφρονά τε καὶ ἀκίνητα, ἀξιοθαυμαστότεροι εἶναι, ἢ οἱ ζῶα ἔμφρονά τε καὶ ἐνεργά; πολὺ, νή Δία, οἱ ζῶα, εἴπερ γε μὴ τύχῃ τινὶ, ἀλλὰ ὑπὸ γνώμης ταῦτα γεγένηται· [4]τῶν ᾧ ἀτεκμάρτως ἐχόντων, ὅτε ἕνεκά ἐστι, καὶ τῶν φανερῶς ἐπ' ὠφελείᾳ ὄντων, πότερα τύχης καὶ πότερα γνώμης ἔργα κρίνεις; πρέπει μὲν τὰ ἐπ' ὠφελείᾳ γιγνόμενα γνώμης εἶναι ἔργα.

[5]Οὐκοῦν δοκεῖ σοι ὁ ἐξ ἀρχῆς ποιῶν ἀνθρώπους, ἐπ' ὠφελείᾳ προσθεῖναι αὐτοῖς, δι' ὧν αἰσθάνονται, ἕκαστα, ὀφθαλμοὺς μὲν, ὥσθ' ὁρᾶν τὰ ὁρατὰ, ὦτα δ', ὡς' ἀκούειν τὰ ἀκουστά; ὀσμῶν γε μὴν, εἰ μὴ ῥῖνες προσετέθησαν, τί ἂν ἡμῖν ὄφελος ἦν; τίς δ' ἂν αἴσθησις ἦν γλυκέων,

καὶ δριμέων, καὶ πάντων τῶν διὰ στόματος ἡδέων, εἰ μὴ γλῶττα τούτων γνώμων ἐνειργάσθη;

Πρὸς δὲ τούτοις, [1] οὐ δοκεῖ σοι καὶ τόδε προνοίας ἔργῳ ἐοικέναι, τὸ, ἐπεὶ ἀσθενὴς μέν ἐστιν ἡ ὄψις, βλεφάροις αὐτὴν θυρῶσαι, ἃ, ὅταν μὲν αὐτῇ χρῆσθαί τι δέῃ, ἀναπετάννυται, ἐν δὲ τῷ ὕπνῳ συγκλείεται; ὡς δ' ἂν μηδὲ ἄνεμοι βλάπτωσιν, ἡθμὸν βλεφαρίδας ἐμφῦσαι, ὀφρῦσι τε ἀπογεισῶσαι τὰ ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων, ὡς μηδ' ὁ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἱδρὼς κακουργῇ· τὸ δὲ, τὴν ἀκοὴν δέχεσθαι μὲν πάσας φωνὰς, ἐμπίπλασθαι δὲ μήποτε· [2] καὶ τοὺς μὲν πρόσθεν ὀδόντας πᾶσι ζώοις οἵους τέμνειν εἶναι, τοὺς δὲ γομφίους οἵους παρὰ τούτων δεξαμένους λεαίνειν· καὶ στόμα, μὲν, δι' οὗ, ὧν ἐπιθυμεῖ τὰ ζῶα, εἰσπέμπεται, πλήσιον ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν καταθεῖναι· [3] ἐπεὶ δὲ τὰ ἀποχωροῦντα δυσχερῆ, ἀποστρέψαι τοὺς τούτων ὀχετοὺς, καὶ ἀπενεγκεῖν, [4] ᾗ δυνατὸν προσωτάτω, ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων· ταῦτα οὕτω προνοητικῶς πεπραγμένα, ἀπορεῖς, πότερα τύχης ἢ γνώμης ἔργα ἐστίν;

Οὐ, μὰ τὸν Δί', ἔφη, ἀλλ' οὕτω γε σκοπουμένῳ πάνυ ἔοικε ταῦτα σοφοῦ τινος δημιουργοῦ καὶ φιλοζώου τεχνήματι· [5] τὸ δὲ, ἐμφῦσαι μὲν ἔρωτα τῆς τεκνοποιΐας, ἐμφῦσαι δὲ ταῖς γειναμέναις ἔρωτα τοῦ ἐκτρέφειν, τοῖς δὲ τραφεῖσι μέγιστον μὲν πόθον τοῦ ζῆν, μέγιστον δὲ φόβον τοῦ θανάτου· [6] ἀμέλει καὶ ταῦτα ἔοικε μηχανήμασί τινος ζῶα εἶναι βουλευσαμένου. * * *

[7] Μὰ Δί', ἔφη, οὐ γὰρ ὁρῶ τοὺς κυρίους, ὥσπερ τῶν ἐνθάδε γινομένων τοὺς δημιουργούς, [8] οὐδὲ γὰρ τὴν ἑαυτοῦ σύ γε ψυχὴν ὁρᾷς, ἣ τοῦ σώματος κυρία ἐστίν· ὥστε κατά γε τοῦτο ἔξεστί σοι λέγειν, ὅτι οὐδὲν γνώμῃ, ἀλλὰ τύχῃ πάντα πράττεις.

Καὶ

Καὶ ὁ Ἀριστόδημος, οὕτοι, ἔφη, ἐγὼ, ὦ Σώκρατες, ὑπερορῶ τὸ δαιμόνιον, ἀλλ' ἐκεῖνο μεγαλοπρεπέστερον ἡγοῦμαι, ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι· [1] ἐκεῖνον, ἔφη, ὅσῳ μεγαλοπρεπέστερον ἀξιοῖ σε θεραπεύειν, τοσούτῳ μᾶλλον τιμητέον αὐτό.

Εὖ ἴσθι, ἔφη, ὅτι, εἰ νομίζοιμι θεὸς ἀνθρώπων τι φροντίζειν, οὐκ ἂν [2] ἀμελοίην αὐτῶν· ἔπειτ' οὐκ οἶσθα φροντίζων, οἵ πρῶτον μὲν μόνον τῶν ζώων ἄνθρωπον ὀρθὸν ἀνέστησαν, (ἡ δὲ ὀρθότης καὶ προορᾶν πλεῖον ποιεῖ δύνασθαι, καὶ τὰ ὕπερθεν μᾶλλον θεᾶσθαι, καὶ ἧττον κακοπαθεῖν,) καὶ ὄψιν, καὶ ἀκοὴν, σῶμα ἐνεποίησαν; ἔπειτα τοῖς μὲν ἄλλοις ἑρπετοῖς πόδας ἔδωκαν, οἵ τὸ πορεύεσθαι μόνον παρέχουσιν· ἀνθρώπῳ δὲ καὶ χεῖρας προσέθεσαν, αἵ τὰ πλεῖστα, οἷς εὐδαιμονέστεροι ἐκείνων ἐσμὲν ἐξεργάζονται;

Καὶ μὴν γλῶτταν γε πάντων τῶν ζώων ἐχόντων, μόνην τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐποίησαν [3] οἵαν, ἄλλοτε ἀλλαχῇ ψαύουσαν τοῦ σώματος, ἀρθρεῖν τε τὴν φωνὴν, καὶ σημαίνειν πάντα ἀλλήλοις, ἃ βουλόμεθα; * * *

Οὐ τοίνυν μόνον ἤρκεσε τῷ θεῷ τοῦ σώματος ἐπιμεληθῆναι, ἀλλ' (ὅπερ μέγιστόν ἐστι) καὶ τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε· τίνος γὰρ ἄλλου ζώου ψυχὴ πρῶτα μὲν θεῶν, τῶν τὰ μέγιστα καὶ κάλλιστα συνταξάντων, ἤσθηται ὅτι εἰσί; τί δὲ φῦλον ἄλλο, ἢ ἄνθρωποι, θεοὺς θεραπεύουσι; ποία δὲ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπίνης ἱκανωτέρα προφυλάττεσθαι, ἢ λιμὸν, ἢ δίψος, ἢ ψύχη, ἢ θάλπη, ἢ νόσοις ἐπικουρῆσαι, ἢ ῥώμην ἀσκῆσαι, ἢ πρὸς μάθησιν ἐκπονῆσαι, ἢ ὅσα ἂν ἀκούσῃ, ἢ ἴδῃ, ἢ μάθῃ, ἱκανωτέρα ἐστὶ διαμεμνῆσθαι;

Οὐ γὰρ πάνυ σοι κατάδηλον, ὅτι παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα,

ὥσπερ

ὥσπερ θεοὶ, ἄνθρωποι βιοτεύουσι, φύσει καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ κρατιζεύοντες; ἔτε γὰρ βοὸς ἂν ἔχων σῶμα, ἀνθρώπῳ δὲ γνώμην, ἠδύνατ' ἄν πράττειν, ἃ ἐβέλετο· ἔθ' ὅσα χεῖρας ἔχει, ἄφρονα δ' ἐστὶ, πλέον ἀδὲν ἔχει. Σὺ δὲ ἀμφοτέρων τῶν πλείστε ἀξίων τετυχηκὼς, ἐκ οἴει σὲ θεὸς ἐπιμελεῖσθαι; * * *

[1] Ω' γαθὲ, ἔφη, κατάμαθε, ὅτι καὶ ὁ σὸς νεὼς ἐνὼν, τὸ σὸν σῶμα, ὅπως βέλεται, μεταχειρίζεται. Οἴεσθαι ἓν χρὴ καὶ τὴν ἐν παντὶ φρόνησιν τὰ πάντα, ὅπως ἂν αὐτῇ ἡδὺ ᾖ, ἕτω τίθεᾶ· καὶ μὴ τὸ σὸν μὲν ὄμμα δύναᾶ ἐπὶ πολλὰ ῥάδια ἐξικνεῖᾶ, τὸν δὲ τὲ θεὲ ὀφθαλμὸν ἀδύνατον εἶναι ἅμα πάντα ὁρᾷν· μηδὲ τὴν σὴν μὲν ψυχὴν ἢ περὶ τῶν ἐνθάδε ἢ περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ ἐν Σικελίᾳ δύναᾶ φρονλίζειν, τὴν δὲ τὲ θεὲ φρόνησιν μὴ ἱκανὴν εἶναι ἅμα πάντων ἐπιμελεῖσθαι. * * *

—Γνώσῃ τὸ θεῖον, ὅτι τόσῦτον ἢ τοιῦτόν ἐστιν, ὥσθ' ἅμα πάντα ὁρᾷν, ἢ πάντα ἀκέειν, ἢ παντὶ παραχῦ παρεῖναι, [2] ἢ ἅμα πάντων ἐπιμελεῖσθαι αὐτές.

[3] Ἐμοὶ μὲν ταῦτα λέγων ὁ μόνον τὲς συνόντας ἐδόκει ποιεῖν, ὁπότε ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὁρῷντο, ἀπέχεσθαι τῶν ἀνοσίων τε, καὶ ἀδίκων καὶ αἰσχρῶν, ἀλλὰ καὶ ὁπότε ἐν ἐρημίᾳ εἶεν· ἐπεὶπερ ἡγήσαιντό μηδὲν ἄν ποτε, ὧν πράττοιεν, θεὲς διαλαθεῖν.

* * *

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ.

ΚΕΦ. ά.

* * *

—Πρόδικος ᾗ ὁ σοφὸς, ἐν τῷ συγγράμματι τῷ περὶ τοῦ Ἡρακλέους, (ὅπερ δὴ καὶ πλείστοις ἐπιδέδεικται,) [1] ὡσαύτως περὶ τῆς ἀρετῆς ἀποφαίνεται, ὧδέ πως λέγων, ὅσα ἐγὼ μέμνημαι. Φησὶ γὰρ Ἡρακλέα, ἐπεὶ ἐκ παίδων εἰς ἥβην ὡρμᾶτο, (ἐν ᾗ οἱ νέοι, ἤδη αὐτοκράτορες γιγνόμενοι, δηλοῦσιν [2] ἔΐτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν τρέψονται ἐπὶ τὸν βίον, εἴτε τὴν διὰ κακίας, [3] ἐξελθόντα εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι, [4] ἀποροῦντα ποτέραν τῶν ὁδῶν τράπηται.

[5] Καὶ φανῆναι αὐτῷ δύο γυναῖκας προϊέναι μεγάλας, καὶ τὴν μὲν ἑτέραν εὐπρεπῆ τε ἰδεῖν καὶ ἐλευθέριον, φύσει κεκοσμημένην [6] τὸ μὲν σῶμα καθαρότητι, τὰς ᾗ ὄμματὰ αἰδοῖ, τὸ ᾗ σχῆμα σωφροσύνῃ, ἐσθῆτι δὲ λευκῇ· τὴν δὲ ἑτέραν [7] τεθραμμένην μὲν εἰς πολυσαρκίαν τε καὶ ἀπαλότητα, [8] κεκαλλωπισμένην ᾗ τὸ μὲν χρῶμα, ὥστε λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθροτέραν τοῦ ὄντος δοκεῖν φαίνεσθαι, [9] τὸ ᾗ σχῆμα, ὥσε δοκεῖν ὀρθοτέραν τῆς φύσεως εἶναι, [10] τὰ ᾗ ὄμματα ἔχειν ἀναπεπταμένα, ἐσθῆτα ᾗ, ἐξ ἧς ἂν μάλιστα ὥρα διαλάμποι· κατασκοπεῖσθαι ᾗ θαμὰ ἑαυτὴν, ἐπισκοπεῖν δὲ καὶ εἴτις ἄλλος αὐτὴν θεᾶται· πολλάκις δὲ καὶ εἰς τὴν ἑαυτῆς σκιὰν ἀποβλέπειν.

Ὡς δ' ἐγένοντο πλησιέστερον τοῦ Ἡρακλέους, τὴν μὲν πρόσθεν ῥηθεῖσαν ἰέναι [11] τὸν αὐτὸν τρόπον· τὴν ᾗ ἑτέραν,

ραν, φθάσαι βουλομένην, προσδραμεῖν τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ εἰπεῖν· ὁρῶ σε ὦ Ἡράκλεις, ἀπορροῦντα, ποίαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπῃ· ἐὰν οὖν ἐμὲ φίλην ποιήσῃ, ἐπὶ τὴν ἡδίστην τε καὶ ῥᾴστην ὁδὸν ἄξω σε, καὶ τῶν μὲν τερπνῶν ἀδενὸς ἄγευστος ἔσῃ, τῶν δὲ καλεπῶν ἄπειρος διαβιώσῃ.

Πρῶτον μὲν γὰρ ἐ πόλεμων, ἐδὲ πραγμάτων [1]φροντιεῖς, ἀλλὰ σκοπέμενος [2]διέσῃ, τί ἂν κεχαρισμένον, ἢ σιτίον, ἢ ποτὸν εὕροις· ἢ τί ἂν ἰδὼν, ἢ τί ἀκύσας τερφθείης, ἢ τίνων ὀσφραινόμενος, ἢ ἁπτόμενος ἡσθείης· τίσι δὲ παιδικοῖς ὁμιλῶν μάλις' ἂν εὐφρανθείης, καὶ πῶς ἂν μαλακώτατα καθεύδοις, καὶ πῶς ἂν ἀπονώτατα τὰ τῶν πάντων τυγχάνοις.

Ἐὰν δέ ποτε γένηταί [3]τις ὑποψία σπάνεως, ἀφ' ὧν ἔσαι ταῦτα, ἐ φόβος, μή σε ἀγάγω ἐπὶ τὸ, πονέντα καὶ ταλαιπορέν[α] τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ, ταῦτα πορίζεαζ· [4]ἀλλ' οἷς ἂν οἱ ἄλλοι ἐργάζωνται, τούτοις σὺ χρήσῃ, [5]ἐδενὸς ἀπεχόμενος, ὅθεν ἂν δυνατὸν ᾖ τι κερδᾶναι· πανταχόθεν γὰρ ὠφελεῖσθαι τοῖς ἐμοὶ ξυνοῦσιν ἐξεσίαν ἔγωγε παρέχω.

Καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀκύσας ταῦτα, ὦ γύναι, ἔφη, ὄνομα δέ σοι τί ἐσιν; Ἡ δὲ, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι, ἔφη, καλεῦσί με Εὐδαιμονίαν· οἱ δὲ μισεῦντές με, [6]ὑποκοριζόμενοι ὀνομάζεσί με Κακίαν.

Καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἑτέρα γυνὴ προσελθοῦσα ἔφην· καὶ ἐγὼ ἥκω πρός σε, ὦ Ἡρακλεές, εἰδυῖα τὸς γενησαντάς σε, καὶ τὴν φύσιν τὴν σὴν ἐν τῇ παιδείᾳ καταμαθοῦσα· ἐξ ὧν ἐλπίζω, εἰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὁδὸν τράποιο, σφόδρ' ἂν σε τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ ἐμὲ ἔτι πολὺ ἐντιμοτέραν, καὶ ἐπ' ἀγαθοῖς διαπρεπεστέραν φανῆναι· ἐκ ἐξαπατήσω δέ σε προοιμίοις ἡδο-

νῆς,

νῆς, ἀλλ' ἥπερ [1] αἱ θεαὶ διέθεσαν, τὰ ὄντα διηγήσομαι μετ' ἀληθείας.

Τῶν μὲν ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ διδόασιν ἀνθρώποις· ἀλλ' ἅτε τοὺς θεοὺς [2] ἵλεως εἶναί σοι βούλει, θεραπευτέον τοὺς θεούς· ἅτε ὑπὸ φίλων ἐθέλοις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον· ἅτε ὑπό τινος πόλεως ἐπιθυμῇς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ὠφελητέον· ἅτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν· ἅτε τὴν γῆν φέρειν σοι βούλει καρποὺς ἀφθόνους, τὴν γῆν θεραπευτέον· εἴτε ἀπὸ βοσκημάτων οἷόν δεῖν πλουτίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελητέον· εἴτε διὰ πολέμου ὁρμᾷς αὔξεσθαι, καὶ βούλει δύνασθαι τούς τε φίλους ἐλευθερεῖν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας αὐτάς τε παρὰ τῶν ἐπισταμένων μαθητέον, καὶ ὅπως αὐταῖς δεῖ χρῆσθαι ἀσκητέον· εἰ δὲ καὶ τῷ σώματι βούλει δυνατὸς εἶναι, τῇ γνώμῃ ὑπηρετεῖν ἐθιστέον τὸ σῶμα, καὶ γυμναστέον σὺν πόνοις καὶ ἱδρῶτι.

Καὶ ἡ Κακία ὑπολαβοῦσα εἶπεν, (ὡς φησὶ Πρόδικος,) ἐννοεῖς, ὦ Ἡράκλεις, ὡς χαλεπὴν καὶ μακρὰν ὁδὸν ἐπὶ τὰς εὐφροσύνας ἡ γυνή σοι αὕτη διηγεῖται; ἐγὼ δὲ ῥᾳδίαν καὶ βραχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξω σε.

Καὶ ἡ Ἀρετὴ εἶπεν· ὦ τλῆμον, τί δὲ σὺ ἀγαθὸν ἔχεις; ἢ τί ἡδὺ οἶσθα, μηδὲν τούτων ἕνεκα πράττειν ἐθέλουσα; ἥσεις δὲ τὴν τῶν ἡδέων ἐπιθυμίαν ἀναμένεις, ἀλλὰ πρὶν ἐπιθυμῆσαι, πάντων ἐμπίπλασαι· [3] πρὶν μὲν πεινῆν, ἐσθίουσα, πρὶν δὲ διψῆν, πίνουσα· καὶ ἵνα μὲν ἡδέως φάγῃς, ὀψοποιὸς μηχανωμένη· ἵνα δὲ ἡδέως πίνῃς, οἴνους τε πολυτελεῖς παρασκευάζῃ, [4] καὶ τὰ θέρους χιόνα περιθέουσα ζητεῖς· ἵνα δὲ καθυπνώσῃς ἡδέως, οὐ μόνον τὰς στρωμνὰς μαλακὰς,

μαλακὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς κλίνας καὶ [1] τὰ ὑπόβαθρα ταῖς κλῖναις παρασκευάζεις· οὐ γὰρ διὰ τὸ πονεῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν ὅ, τι ποιῇς, ὕπνου ἐπιθυμεῖς. Τὰ δ' ἀφροδίσια πρὸ τοῦ δεῖσθαι ἀναγκάζεις, πάντα μηχανωμένη, καὶ γυναιξὶ τοῖς ἀνδράσι χρωμένη. Οὕτω γὰρ παιδεύεις τοὺς σαυτῆς φίλους, τῆς μὲν νυκτὸς ὑβρίζουσα, τῆς δὲ ἡμέρας τὸ χρησιμώτατον κατακοιμίζουσα.

Αθάνατος δὲ οὖσα, ἐκ θεῶν μὲν ἀπέῤῥιψαι, ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀτιμάζῃ· τοῦ δὲ πάντων ἡδίστου ἀκούσματος, ἐπαίνου ἑαυτῆς ἀνήκοος εἶ, καὶ τοῦ πάντων ἡδίστου θεάματος ἀθέατος· οὐδὲν γὰρ πώποτε σαυτῆς ἔργον καλὸν τεθέασαι. Τίς δ' ἄν σοι λεγούσῃ τι [2] πιστεύσειε; τίς δ' ἂν δεομένῃ τινὸς ἐπαρκέσειεν; ἢ τίς ἂν εὖ φρονῶν [3] τοῦ σοῦ θιάσου τολμήσειεν εἶναι; οἱ νέοι μὲν ὄντες, τοῖς σώμασιν ἀδύνατοί εἰσι, πρεσβύτεροι δὲ γενόμενοι, ταῖς ψυχαῖς ἀνόητοι· ἀπόνως μὲν λιπαροὶ διὰ νεότητος τρεφόμενοι, ἐπιπόνως δὲ αὐχμηροὶ διὰ γήρως περῶντες· τοῖς μὲν πεπραγμένοις αἰσχυνόμενοι, τοῖς δὲ πραττομένοις βαρυνόμενοι· τὰ μὲν ἡδέα ἐν τῇ νεότητι διαδραμόντες, τὰ δὲ χαλεπὰ εἰς τὸ γῆρας ἀποθέμενοι.

Εγὼ δὲ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς· ἔργον δὲ καλὸν, οὔτε θεῖον οὔτε ἀνθρώπινον, χωρὶς ἐμοῦ γίγνεται. Τιμῶμαι δὲ μάλιστα πάντων καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις, οἷς προσήκει· ἀγαπητὴ μὲν συνεργὸς τεχνίταις, πιστὴ δὲ φύλαξ οἴκων δεσπόταις, εὐμενὴς δὲ παραστάτις οἰκέταις, ἀγαθὴ δὲ συλλήπτρια τῶν ἐν εἰρήνῃ πόνων, βεβαία δὲ τῶν ἐν πόλεμῳ σύμμαχος ἔργων, ἀρίστη δὲ φιλίας κοινωνός.

Εστι δὲ τοῖς μὲν ἐμοῖς φίλοις ἡδεῖα μὲν καὶ ἀπράγμων σίτων καὶ ποτῶν ἀπόλαυσις· ἀνέχονται γὰρ ἕως ἂν ἐπιθυ-

μήσωσιν αὐτῶν. Ὕπνος δὲ αὐτοῖς πάρεξιν ἡδίων, ἢ τοῖς ἀμόχθοις· καὶ ἅτε ἀπολιπόντες αὐτὸν ἄχθον, ἅτε διὰ τοῦτον [1] μεθιᾶσι τὰ δέοντα πράττειν. Καὶ οἱ μὲν νέοι τοῖς τῶν πρεσβυτέρων ἐπαίνοις χαίρουσιν, οἱ δὲ γεραίτεροι ταῖς τῶν νέων τιμαῖς ἀγάλλονται· καὶ ἡδέως μὲν τῶν παλαιῶν πράξεων μέμνηνται, εὖ δὲ τὰς παρούσας ἥδονται πράττοντες, διὰ ἐμὲ φίλοι μὲν θεοῖς ὄντες, ἀγαπητοὶ δὲ φίλοις, τίμιοι δὲ πατρίσιν. Ὅταν δ' ἔλθῃ [2] τὸ πεπρωμένον τέλος, οὐ μετὰ λήθης ἄτιμοι κεῖνται, ἀλλὰ μετὰ μνήμης [3] τὸν ἀεὶ χρόνον ὑμνούμενοι θάλλουσι.—Τοιαῦτά σοι, ὦ παῖ τοκέων ἀγαθῶν Ἡράκλεις, ἔξεστι διαπονησαμένῳ τὴν μακαριωτάτην εὐδαιμονίαν κεκτῆσθαι. * * *

* * *

ΚΕΦ. γ'.

Ἤκουσα δέ ποτε αὐτοῦ καὶ περὶ φίλων διαλεγομένου, ἐξ ὧν ἔμοιγε ἐδόκει μάλιστ' ἄν τις ὠφελεῖσθαι πρὸς φίλων κτῆσίν τε καὶ χρείαν. [4] Τοῦτο μὲν γὰρ δὴ πολλῶν ἔφη ἀκούειν, ὡς πάντων κτημάτων κράτιστον ἂν εἴη φίλος σαφὴς καὶ ἀγαθός· ἐπιμελουμένους δὲ παντὸς μᾶλλον ὁρᾶν ἔφη τοὺς πολλοὺς ἢ φίλων κτήσεως.

Καὶ γὰρ οἰκίας, καὶ ἀγροὺς, καὶ ἀνδράποδα, καὶ βοσκήματα, καὶ σκεύη κεκτημένους τε ἐπιμελῶς ὁρᾶν ἔφη, καὶ τὰ ὄντα σώζειν πειρωμένους· φίλον δὲ (ὃ μέγιστον ἀγαθὸν εἶναί φασιν) ὁρᾶν ἔφη τοὺς πολλοὺς, ἅτε ὅπως κτήσονται φροντίζοντας, ἅτε [5] ὅπως οἷόν τε, ἑαυτοῖς σώζοντας.

Ἀλλὰ καὶ καμνόντων φίλων τε καὶ οἰκετῶν, ὁρᾶν τινας ἔφη τοῖς μὲν οἰκέταις καὶ ἰατροὺς εἰσάγοντας, καὶ τἄλλα πρὸς

πρὸς ὑγίειαν ἐπιμελῶς παρασκευάζοντας, τῶν δὲ φίλων ὀλιγωρεῖν· ἀποθανόντων τε ἀμφοτέρων, ἐπὶ μὲν τοῖς οἰκέταις ἀχθομένους καὶ ζημίαν ἡγεμένους, ἐπὶ δὲ τοῖς φίλοις ἀδὲν οἰομένους ἐλαττοῦσθαι· καὶ τῶν μὲν ἄλλων κτημάτων ἀδὲν ἐῶντας ἀθεράπευτον, ἀδ' ἀνεπίσκεπτον, τῶν δὲ φίλων ἐπιμελείας δεομένων ἀμελοῦντας.

Ετι δὲ πρὸς τούτοις ὁρᾶν ἔφη τοὺς πολλοὺς τῶν μὲν ἄλλων κτημάτων, καὶ πάνυ πολλῶν αὐτοῖς ὄντων, [1] τὸ πλῆθος εἰδότας· τῶν δὲ φίλων ὀλίγων ὄντων οὐ μόνον τὸ πλῆθος ἀγνοοῦντας, ἀλλὰ καὶ τοῖς συνθανουμένοις τοῦτο καταλέγειν ἐγχειρήσαντας, οὓς ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαν, [2] πάλιν τούτους ἀνατίθεσθαι· τοσοῦτον αὐτοὺς τῶν φίλων φροντίζειν.

Καίτοι πρὸς ποῖον κτῆμα τῶν ἄλλων παραβαλλόμενος φίλος ἀγάθος, οὐκ ἂν πολλῷ κρείττων φανείη; ποῖος γὰρ ἵππος, ἢ ποῖον ζεῦγος ἔστω χρήσιμον, ὥσπερ ὁ χρηστὸς φίλος; ποῖον δὲ ἀνδράποδον ἔστως εὔνουν καὶ παραμόνιμον; ἢ ποῖον ἄλλο κτῆμα ἔστω πάλχρηστον;

Ὁ γὰρ ἀγαθὸς φίλος ἑαυτὸν τάττει πρὸς πᾶν τὸ ἐλλεῖπον τῷ φίλῳ, καὶ τῆς τῶν ἰδίων κατασκευῆς, καὶ τῶν κοινῶν πράξεων. Καὶ ἄν τέ τινα εὖ ποιῆσαι δέῃ, συνεπισχύει· ἄν τε τις φόβος ταράττῃ, συμβοηθεῖ, [3] τὰ μὲν συναναλίσκων, τὰ δὲ συμπράττων· καὶ τὰ μὲν, συμπείθων, τὰ δὲ, βιαζόμενος· καὶ εὖ μὲν πράττοντας πλεῖστα εὐφραίνων, [4] σφαλλομένους δὲ πλεῖστα ἐπανορθῶν.

Ἃ δὲ αἵ τε χεῖρες ἑκάστῳ ὑπηρετοῦσι, καὶ ὀφθαλμοὶ προορῶσι, καὶ τὰ ὦτα προακούουσι, καὶ οἱ πόδες διανύτουσι, [5] τούτων φίλος εὐεργετῶν οὐδενὸς λείπεται. Πολλάκις ἃ πρὸ αὐτοῦ τις ἢ [6] οὐκ ἐξειργάσατο, ἢ οὐκ εἶδεν, ἢ οὐκ ἤκουσεν, ἢ οὐ διήνυσε, ταῦτα ὁ φίλος πρὸς τοὺς φίλους ἐξήρκεσεν. Ἀλλ' ὅμως ἔνιοι μὲν δένδρα πειρῶνται

θεραπεύειν

θεραπεύοντες καρπὸν ἔνεκεν· τῶν δὲ παμφορωτάτου κτήματος, ὃ παλαῖται φίλος, ἀργῶς καὶ ἀνεμένως οἱ πλεῖστοι ἐπιμέλονται.

* * *

ΚΕΦ. ε'.

[1] Εδόκει δέ μοι καὶ εἰς τὸ δοκιμάζειν φίλους, ὁποίους ἄξιον κλᾶσθαι, φρενῶν, τοιάδε λέγων· Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Κριτόβουλε, εἰ δεοίμεθα φίλου ἀγαθοῦ, [2] πῶς ἂν ἐπιχειροίημεν σκοπεῖν; ἆρα πρῶτον μὲν ζητητέον, [3] ὅστις ἄρχειν γαστρός τε, καὶ φιλοποσίας, καὶ λαγνείας, καὶ ὕπνου, καὶ ἀργίας; ὁ γὰρ ὑπὸ τούτων κρατούμενος, οὔτ' αὐτὸς ἑαυτῷ δύναιτ' ἄν, οὔτε φίλῳ, τὰ δέοντα πράττειν. Μὰ Δί' ἔγωγε, ἔφη. [4] Οὐκοῦν τοῦ μὲν ὑπὸ τούτων ἀρχομένου ἀφεκτέον δοκεῖ σοι εἶναι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

[5] Τί γάρ; ἔφη, ὅστις δαπηνηρὸς ὢν, μὴ αὐτάρκης ἐστὶν, ἀλλ' ἀεὶ τῶν πλησίον δεῖται, καὶ λαμβάνων μὲν, μὴ δύναται ἀποδιδόναι, μὴ λαμβάνων δὲ, τὸν μὴ διδόντα μισεῖ· ἆ δοκεῖ σοι καὶ οὗτος χαλεπὸς φίλος εἶναι; Πάνυ, ἔφη. Οὐκοῦν ἀφεκτέον καὶ τούτου; Ἀφεκτέον μέντοι, ἔφη.

Τί γάρ; ὅστις χρηματίζεσθαι μὲν δύναται, πολλῶν δ' χρημάτων ἐπιθυμεῖ, κ' διὰ τοῦτο δυσξύμβολός ἐστι, κ' λαμβάνων μὲν ἥδε), ἀποδιδόναι δ' ἆ βάλε); Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ἔφη, οὗτος ἔτι πονηρότερος ἐκείνου εἶναι. [6] Τί δέ; ὅστις διὰ τὸν ἔρωτα τοῦ χρηματίζεσθ) μηδὲ πρὸς ἓν ἄλλο σχολὴν ποιεῖ), ἢ ὁπόθεν αὐτὸς κερδανεῖ; [7] Ἀφεκτέον καὶ

καὶ τȣ́τȣ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· ἀνωφελὴς γὰρ ἂν εἴη τῷ χρωμένῳ.

Τί δέ; ὅςις ςασιώδης τε ἐςι, καὶ θέλων πολλȣ̀ς τοῖς φίλοις ἐχθρȣ̀ς παρέχειν; Φευκτέον, νὴ Διὰ, καὶ τȣ̃τον. Εἰ δέ τις τȣ́των μὲν τῶν κακῶν μηδὲν ἔχει, [1] εὖ δὲ πάσχων ἀνέχεται, μηδὲν φροντίζων τȣ̃ ἀντευεργετεῖν; [2] Ανωφελὴς ἂν εἴη καὶ ȣ̃τος· ἀλλὰ ποῖον, ὦ Σώκρατες, ἐπιχειρήσομεν [3] φίλον ποιεῖσθαι.

Οἶμαι μὲν, ὃς τἀναντία τούτων, ἐγκρατὴς μέν ἐστι τῶν διὰ τȣ̃ σώματος ἡδονῶν, εὔορκος δὲ, καὶ εὐξύμβολος [4] ὧν τυγχάνει, καὶ [5] φιλόνεικος πρὸς τὸ μὴ ἐλλείπεσθαι εὖ ποιῶν τȣ̀ς εὐεργετȣ̃ντας ἑαυτὸν, ὥςε λυσιτελεῖν τοῖς χρωμένοις.

Πῶς ȣ̃ν ἂν ταῦτα δοκιμάσαιμεν, ὦ Σώκρατες, πρὸ τȣ̃ χρῆσθαι; Τȣ̀ς μὲν ἀνδριαντοποιȣ̀ς, ἔφη, δοκιμάζομεν, οὐ τοῖς λόγοις αὐτῶν τεκμαιρόμενοι, ἀλλ' ὃν ἂν ὁρῶμεν τȣ̀ς πρόσθεν ἀνδριάντας καλῶς εἰργασμένον, τȣ́τῳ πιστεύομεν καὶ τȣ̀ς λοιπȣ̀ς εὖ ποιήσειν.

Καὶ ἄνδρα δὴ λέγεις, ἔφη, ὃς ἂν τοὺς φίλȣς τοὺς πρόσθεν εὖ ποιῶν φαίνηται, δῆλον εἶναι καὶ [6] τȣ̀ς ὑςέρȣς εὐεργετήσοντα. Καὶ γὰρ ἵπποις, ἔφη, ὃν ἂν τοῖς πρόσθεν ὁρῶ καλῶς χρῶμενον, τȣ̃τον καὶ ἄλλοις οἶμαι καλῶς χρῆσθαι. * * *

—Ὅταν—, ὦ Κριτόβουλε, φίλος τινὶ βούλῃ γενέσθαι, ἐάσεις με [7] κατειπεῖν σȣ πρὸς αὐτὸν ὅτι ἄγασαί τε αὐτȣ̃, καὶ ἐπιθυμεῖς φίλος αὐτȣ̃ εἶναι; κατηγόρει, ἔφη ὁ Κριτόβȣλος· ȣ̓δενὰ γὰρ οἶδα μισȣ̃ντα τȣ̀ς ἐπαινȣ̃ντας.

[8] Εὰν δέ σȣ προσκατηγορήσω, ἔφη, ὅτι διὰ τὸ [9] ἄγασθαι αὐτȣ̃, καὶ εὐνοϊκως ἔχεις πρὸς αὐτὸν, [10] ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμȣ̃; ἀλλὰ καὶ αὐτῷ μοι, ἔφη,

ἔφη, ἐγγίγνεται εὔνοια, πρὸς ἃς ἂν ὑπολάβω εὐνοϊκῶς ἔχειν πρὸς ἐμέ.

Ταῦτα μὲν δὴ, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐξεσταί μοι λέγειν περὶ σᾶ, πρὸς οὓς ἂν βέλει φίλες ποιήσασθαι· ἐὰν δέ μοι ἔτι ἐξεσίαν δῷς λέγειν περὶ σᾶ, ὅτι ἐπιμελής τε τῶν φίλων εἶ, καὶ ἡδενὶ ἕτω χαίρεις ὡς φίλοις ἀγαθοῖς, κὴ ἐπί τε τοῖς καλοῖς ἔργοις τῶν φίλων ἀγάλλη ἐχ ἧττον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτᾶ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων χαίρεις οὐδὲν ἧττον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτᾶ· ὅπως τε ταῦτα γίγνηται τοῖς φίλοις, [1] οὐκ ἀποκάμνεις μηχανώμενος· καὶ ὅτι ἔγνωκας ἀνδρὸς ἀρετὴν εἶναι, νικᾶν τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιοῦντα, τοὺς δὲ ἐχθροὺς κακῶς· πάνυ ἂν οἶμαί σοι ἐπιτήδειον εἶναί με [2] σύνθηρον τῶν ἀγαθῶν φίλων.

Τί ἦν, ἔφη ὁ Κριτόβελος, ἐμοὶ τᾶτο λέγεις, [3] ὥσπερ ἐκ ἐπὶ σοὶ ὄν, ὅ, τι ἂν βέλῃ, περὶ ἐμᾶ λέγειν; Μὰ Δί οὐχ, ὥς ποτε ἐγὼ [4] Ἀσπασίας ἤκεσα· ἔφη γὰρ [5] τὰς ἀγαθὰς προμνηστρίδας, μετὰ μὲν ἀληθείας τἀγαθὰ διαγγελλούσας, δεινὰς εἶναι συνάγειν τοὺς ἀνθρώπους εἰς κηδείαν, ψευδομένας δ' οὐκ ὠφελεῖν ἐπαινέσας· τοὺς γὰρ ἐξαπατηθέντας, ἅμα μισεῖν ἀλλήλους τε καὶ τὴν προμνησαμένην· ἃ δὴ κὴ ἐγὼ πεισθεὶς, [6] ὀρθῶς ἔχειν ἡγεῦμαι, οὐκ ἐξεῖναί μοι περὶ σᾶ λέγειν ἐπαινεῦντι ἡδέν, ὅ, τι ἂν μὴ ἀληθεύω.

Σὺ μὲν ἄρα, ἔφη ὁ Κριτόβελος, τοιᾶτός μοι φίλος εἰ, ὦ Σώκρατες, οἷος, ἂν μέν τι αὐτὸς ἔχω ἐπιτήδειον εἰς τὸ φίλες κτήσασθαι, συλλαμβάνειν μοι· εἰ δὲ μὴ, ἐκ ἂν ἐθέλοις πλάσας τὶ εἰπεῖν ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὠφελείᾳ· Πότερα δ' ἄν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὦ Κριτόβελε, δοκῶ σοι μᾶλλον ὠφελεῖν σε τὰ ψευδῆ ἐπαινῶν, ἢ πείθων πειρᾶσθαί

θαί σε ἀγαθὸν ἄνδρα γενέσθαι ;—[1] εἰ δὲ μὴ φανερὸν ἔτω σοι, ἐκ τῶνδε σκέψαι.—

Εἰ γάρ σε βελόμενος φίλον ποιῆσαι ναυκλήρῳ, ψευδόμενος [2]ἐπαινοίην, φάσκων ἀγαθὸν εἶναι κυβερνήτην· ὁ δέ μοι πεισθεὶς [3]ἐπιτρέψειέ σοι τὴν ναῦν μὴ ἐπισταμένῳ κυβερνᾶν, ἔχεις τινὰ ἐλπίδα, μὴ ἂν σαυτόν τε καὶ τὴν ναῦν ἀπολέσαι ; [4]ἢ εἴ σοι πείσαιμι κοινῇ τὴν πόλιν ψευδόμενος, ὡς ἂν στρατηγικῷ τε καὶ δικαστικῷ καὶ πολιτικῷ ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι· τί ἂν οἴει σαυτὸν καὶ τὴν πόλιν ὑπὸ σὲ παθεῖν ; ἢ εἴ τινας [5]ἰδίᾳ τῶν πολιτῶν πείσαιμι ψευδόμενος, ὡς ὄντε οἰκονομικῷ τε καὶ ἐπιμελεῖ, τὰ ἑαυτῶν ἐπιτρέψαι· ἆρ' ἐκ ἂν πᾶραν δι-δοὺς, ἅμα τε βλαβερὸς εἴης, καὶ καταγέλαστος φαίνοιο ;

Αλλὰ συνομωτάτη τε, καὶ ἀσφαλεστάτη, καὶ καλλίστη ὁδὸς, ὦ Κριτόβουλε, ὅ, τι ἂν βέλῃ δοκεῖν ἀγαθὸς εἶναι, τοῦτο καὶ γενέσθαι ἀγαθὸν πειρᾶσθαι. * * *

ΚΕΦ. ζ.

* * *

—[6]Φασὶν—, ὅτε φωνήεντα ἦν τὰ ζῶα, τὴν ὄϊν πρὸς τὸν δεσπότην εἰπεῖν. Θαυμαστὸν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν μὲν ταῖς καὶ ἔριά σοι, καὶ ἄρνας, καὶ τύρον παρεχέσαις οὐδὲν δίδως [7]ὅ, τι ἂν μὴ ἐκ τῆς γῆς λάβωμεν· [8]τῷ δὲ κυνὶ, ὃς οὐδὲν τοιοῦτόν σοι παρέχει, μεταδίδως ἅπερ αὐτὸς ἔχεις σίτου.

Τὸν κύνα ἓν ἀκούσαντα εἰπεῖν· [9]Ναὶ μὰ Δία· ἐγὼ γὰρ εἰμὶ ὁ καὶ ὑμᾶς αὐτὰς σώζων, ὥστε μήτε ὑπ' ἀνθρώπων κλέπτεσθαι, μήτε ὑπὸ λύκων ἁρπάζεσθαι· ἐπεὶ ὑμεῖς γε, εἰ μὴ ἐγὼ προφυλάττοιμι ὑμᾶς, οὐδ' ἂν νέμεσθαι δύναισθε,

δύναισθε, φοβέμεναι μὴ ἀπόλησθε. Οὕτω δὴ λέγεται καὶ τὰ πρόβατα συγχωρῆσαι τὸν κύνα προτιμᾶσθαι. * * *

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΡΙΤΟΥ.

ΚΕΦ. ά.

* * *

—Ὥσπερ ὁ κιθαρίζειν μαθὼν, κἂν μὴ κιθαρίζῃ, κιθαριστής ἐστι· καὶ ὁ μαθὼν ἰᾶσθαι, κἂν μὴ ἰατρεύῃ, ὅμως ἰατρός ἐστιν· [1] ἕτω καὶ ὅδε ἀπὸ τῆδε τῇ χρόνε διατελεῖ στρατηγὸς ὤν, κἂν μηδεὶς αὐτὸν ἕληται· ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος, ἔτε στρατηγὸς, ἔτε ἰατρός ἐστιν, οὐδὲ ἐὰν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱρεθῇ. * * *

—Παρασκευαστικὸν τῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν στρατηγὸν εἶναι χρὴ, καὶ πορισικὸν τῶν ἐπιτηδείων τοῖς στρατιώταις, καὶ μηχανικὸν, καὶ ἐργαστικὸν, καὶ ἐπιμελῆ, καὶ καρτερικὸν, καὶ ἀγχίνοον, καὶ φιλόφρονά τε καὶ ὠμὸν, καὶ ἁπλοῦν τε καὶ ἐπίβουλον, καὶ φυλακτικόν τε καὶ κλέπτην, καὶ προθετικὸν καὶ ἁρπαγικὸν, καὶ φιλόδωρον καὶ πλεονέκτην, καὶ ἀσφαλῆ καὶ ἐπιθετικὸν, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ φύσει καὶ ἐπιστήμῃ, ἃ δεῖ τὸν εὖ στρατηγήσοντα ἔχειν. Καλὸν δὲ καὶ τὸ τακτικὸν εἶναι.

Πολὺ γὰρ διαφέρει στρατεύμα τεταγμένον ἀτάκτε· ὥσπερ λίθοι τε, καὶ πλίνθοι, καὶ ξύλα, καὶ κέραμος, ἀτάκτως μὲν ἐρριμμένα, οὐδὲν χρήσιμά ἐσιν· ἐπειδὰν δὲ ταχθῇ κάτω μὲν καὶ ἐπιπολῆς τὰ μήτε σηπόμενα, μήτε τηκόμενα, οἵτε λίθοι, καὶ ὁ κέραμος, ἐν μέσῳ δὲ αἵτε πλίνθοι, καὶ τὰ ξύλα, ὥσπερ ἐν οἰκοδομίᾳ συντίθενται, τότε γίνεται πολλοῦ ἄξιον κτῆμα, οἰκία. * * *

[1] ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ί.

Αλλὰ μὴν καὶ εἴ ποτε τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων, καὶ ἐργασίας ἕνεκα χρωμένων αὐταῖς, διαλέγοιτό τισι, καὶ τούτοις ὠφέλιμος ἦν. Εἰσελθὼν μὲν γάρ ποτε πρὸς Παῤῥάσιον τὸν ζωγράφον, καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, Ἆρα, ἔφη, ὦ Παῤῥάσιε, γραφικὴ ἐστιν ἡ εἰκασία τῶν ὁρωμένων; [2]τὰ γὲν κοῖλα καὶ τὰ ὑψηλὰ, καὶ τὰ σκοτεινὰ καὶ τὰ φωτεινὰ, καὶ τὰ σκληρὰ καὶ τὰ μαλακὰ, καὶ τὰ τραχέα καὶ τὰ λεῖα, καὶ τὰ νέα καὶ τὰ παλαιὰ σώματα διὰ τῶν χρωμάτων ἀπεικάζοντες ἐκμιμεῖσθε. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη.

Καὶ μὴν τά γε καλὰ εἴδη ἀφομοιοῦντες, ἐπειδὴ ῥᾴδιον ἐνὶ ἀνθρώπῳ περιτυχεῖν ἄμεμπτα πάντα ἔχοντι, ἐκ πολλῶν συνάγοντες τὰ ἐξ ἑκάστου κάλλιστα, οὕτως ὅλα τὰ σώματα καλὰ ποιεῖτε φαίνεσθαι; [3]Ποιοῦμεν γάρ, ἔφη, οὕτως.

[4]Τί γάρ; ἔφη, τὸ πιθανώτατόν τε, καὶ ἥδιστον, καὶ φιλικώτατον, καὶ ποθεινότατον, καὶ ἐρασμιώτατον ἀπομιμεῖσθε τῆς ψυχῆς ἦθος; ἢ οὐδὲ μιμητόν ἐστι τοῦτο; [5]Πῶς γὰρ ἄν, ἔφη, μιμητὸν εἴη, ὦ Σώκρατες, ὃ μήτε συμμετρίαν, μήτε χρῶμα, μήτε ὧν σὺ ἅπας ἄρτι μηδὲν ἔχει, μηδὲ ὅλως ὁρατόν ἐστιν;

Ἀρ' ἦν, ἔφη, γίγνεται ἐν ἀνθρώπῳ πώποτε φιλοφρόνως καὶ τὸ ἐχθρῶς βλέπειν πρός τινας; Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. Οὐκοῦν τό γε μιμητὸν ἐν τοῖς ὄμμασιν; Καὶ μάλα, ἔφη. Ἐπὶ δὲ τοῖς τῶν φίλων ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς ὁμοίως σοι δοκοῦσιν ἔχειν τὰ πρόσωπα, οἵ τε φροντίζοντες, καὶ οἱ μή; Μὰ Δί' ἔγωγε, ἔφη· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῖς ἀγαθοῖς φαιδροὶ, ἐπὶ δὲ τοῖς κακοῖς σκυθρωποὶ γίγνονται. Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ ταῦτα δυνατὸν ἀπεικάζειν; Καὶ μάλα, ἔφη.

Αλλὰ μὴν καὶ τὸ μεγαλοπρεπές τε καὶ ἐλευθέριον, καὶ τὸ ταπεινόν τε καὶ ἀνελεύθερον, καὶ τὸ σωφρονητικόν τε καὶ φρόνιμον, καὶ τὸ ὑβριστικόν τε καὶ ἀπαίδευτον, καὶ διὰ τῆς προσώπου καὶ [1] διὰ τῶν σχημάτων, καὶ ἑστώτων καὶ κινουμένων ἀνθρώπων διαφαίνει. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ταῦτα μιμητά; Καὶ μάλα, ἔφη. Πότερον ἓν, ἔφη, νομίζεις ἥδιον ὁρᾶν τοὺς ἀνθρώπους, δι' ὧν τὰ καλά τε καὶ ἀγαθὰ καὶ ἀγαπητὰ ἤθη φαίνεται, ἢ δι' ὧν τὰ αἰσχρά τε, καὶ πονηρὰ, καὶ μισητά; Πολὺ νὴ Δί, ἔφη, διαφέρει, ὦ Σώκρατες.

Πρὸς δὲ Κλείτωνα τὸν ἀνδριαντοποιὸν εἰσελθών ποτε, καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, Ὅτι μὲν, ἔφη, ὦ Κλεῖτων, ἀλλοίους ποιεῖς δρομεῖς τε καὶ παλαιστὰς, καὶ πύκτας, καὶ παγκρατιαστὰς, ὁρῶ τε καὶ οἶδα· ὃ δὲ μάλιστα ψυχαγωγεῖ διὰ τῆς ὄψεως τοὺς ἀνθρώπους, τὸ ζωτικὸν φαίνεσθαι, πῶς τοῦτο ἐνεργάζῃ τοῖς ἀνδριάσιν;

[2] Ἐπὶ δὲ ἀπορῶν ὁ Κλείτων οὐ ταχὺ ἀπεκρίνατο· [3] Ἀρ', ἔφη, τοῖς τῶν ζώντων εἴδεσιν ἀπεικάζων τὸ ἔργον, ζωτικωτέρους ποιεῖς φαίνεσθαι τοὺς ἀνδριάντας; Καὶ μάλα, ἔφη. [4] Οὐκοῦν τά τε ὑπὸ τῶν σχημάτων κατασπώμενα καὶ τὰ ἀναστώμενα ἐν τοῖς σώμασι, καὶ τὰ συμπιεζόμενα, καὶ τὰ διελκόμενα, καὶ τὰ ἐντεινόμενα, καὶ τὰ ἀντιμένα ἀπεικάζων, ὁμοιότερά τε τοῖς ἀληθινοῖς καὶ πιθανώτερα ποιεῖς φαίνεσθαι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

[5] Τὸ δὲ καὶ τὰ πάθη τῶν ποιουμένων τι σωμάτων ἀπομιμεῖσθαι, οὐ ποιεῖ τινὰ τέρψιν τοῖς θεωμένοις; Κἰκός γ' ἔν, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τῶν μὲν μαχομένων ἀπειλητικὰ τὰ ὄμματα ἀπεικαστέον, τῶν δὲ νενικηκότων εὐφραινομένων ὄψις μιμητέα. Σφόδρα, γε, ἔφη. Δεῖ ἄρα, ἔφη, τὸν ἀνδριαντοποιὸν τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα τῷ εἴδει προσεικάζειν.

Πρὸς

Πρὸς δὲ Πιστίαν [1] τὸν θωρακοποιὸν εἰσελθὼν, (ἐπιδείξαντος αὐτῷ τῷ Σωκράτει θώρακας εὖ εἰργασμένους,) Νὴ τὴν Ἥραν, ἔφη, καλόν γε, ὦ Πιστία, τὸ εὕρημα, τὸ τὰ μὲν δεόμενα σκέπης τῶ ἀνθρώπω σκεπάζειν τὸν θώρακα, ταῖς δὲ χερσὶ μὴ κωλύειν χρῆσθαι.

Ἀτὰρ, ἔφη, λέξόν μοι, ὦ Πιστία, διὰ τί ἔστε ἰσχυροτέρους [2] ἔστε πολυτελεστέρους τῶν ἄλλων ποιῶν τοὺς θώρακας, πλείονος πωλεῖσ; Ὅτι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, [3] εὐρυθμοτέρους ποιῶ. [4] Τὸν ῥυθμὸν δ', ἔφη, πότερα μέτρῳ ἢ σταθμῷ ἐπιδεικνύων, πλείονος τιμᾶς; ὲ γὰρ δὴ ἴσους γε πάντας, ἐδὲ ὁμοίους οἶμαί σε ποιεῖν, ἔγε ἁρμόττοντας ποιεῖς. [5] Ἀλλὰ νὴ Δί, ἔφη, ποιῶ· ἐδὲν γὰρ ὄφελός ἐστι θώρακος ἄνευ τούτου.

Οὐκοῦν, ἔφη, σώματά γε ἀνθρώπων, τὰ μὲν εὔρυθμά ἐστι, τὰ δὲ ἄρυθμα. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πῶς οὖν ἔφη, τῷ ἀρύθμῳ σώματι ἁρμόττοντα τὸν θώρακα εὔρυθμον ποιεῖς; Ὥσπερ καὶ ἁρμόττοντα, ἔφη· ὁ ἁρμόττων γάρ ἐστιν εὔρυθμος.

Δοκεῖς μοι, ἔφη ὁ Σωκράτης, τὸ εὔρυθμον οὐ καθ' ἑαυτὸ λέγειν, ἀλλὰ πρὸς τὸν χρώμενον. ὥσπερ ἂν εἰ φαίης ἀσπίδα, ᾗ ἐὰν ἁρμόττῃ, τούτῳ εὔρυθμον εἶναι· καὶ χλαμύδα, καὶ τἄλλα ὡσαύτως ἔοικεν ἔχειν τῷ σῷ λόγῳ.—ἴσως δὲ καὶ ἄλλό τι ἐ μικρὸν ἀγαθὸν τῷ ἁρμόττειν πρόσεστι. Δίδαξον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἴ τι ἔχεις.

Ἥττον, ἔφη, τῷ βάρει πιέζουσιν οἱ ἁρμόττοντες τῶν ἀναρμόστων, τὸν αὐτὸν σταθμὸν ἔχοντες· οἱ μὲν γὰρ ἀνάρμοστοι, ἢ ὅλοι ἐκ τῶν ὤμων κρεμάμενοι, ἢ καὶ ἄλλό τι σώματος σφόδρα πιέζοντες, δύσφοροι καὶ χαλεποὶ γίγνονται· [6] οἱ δὲ ἁρμόττοντες, διειλημμένοι τὸ βάρος, τὸ μὲν ὑπὸ τῶν κλεῖδῶν καὶ ἐπωμίδων, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν ὤμων, τὸ δὲ ὑπὸ τῆς στήθης, τὸ δὲ ὑπὸ τῆς νώτης, τὸ δὲ

δὲ ὑπὸ τῆς γαστρὸς, [1] ὀλίγῳ θᾶν οὐ φορήματι, ἀλλὰ προσθήματι ἐοίκασιν.

Εἴρηκας, ἔφη, αὐτὸ, δι' ὅπερ ἔγωγε τὰ ἐμὰ ἔργα πλείστου ἀξια νομίζω εἶναι· ἔνιοι μέν τοι τοὺς ποικίλους καὶ τοὺς ἐπιχρύσους θώρακας μᾶλλον ὠνοῦνται. Ἀλλὰ μὲν, ἔφη, εἰγε διὰ ταῦτα μὴ ἁρμόττοντας ὠνοῦνται, κακὸν ἔμοιμε δοκοῦσι ποικίλον τε καὶ ἐπίχρυσον ὠνεῖσθαι.

Ἀτὰρ, ἔφη, τοῦ σώματος μὴ μένοντος, ἀλλὰ τοτὲ μὲν κυρτεμένου, τοτὲ δὲ ὀρθεμένου, πῶς ἂν ἀκριβεῖς θώρακες ἁρμοττοιεν; Οὐδαμῶς, ἔφη. Λέγεις, ἔφη, ἁρμόττειν ἃ τὰς ἀκριβεῖς, ἀλλὰ τοὺς μὴ λυποῦντας ἐν τῇ χρείᾳ. Αὐτὸς, ἔφη, τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες, [2] καὶ τὰ νῦν ὀρθῶς ἀποδέχῃ.

* * *

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ.

* * *

ΚΕΦ. γ'.

* * *

Πρῶτον μὲν δὴ περὶ θεὸς ἐπειρᾶτο σώφρονας ποιεῖν τὰς συνόντας· [3] ἄλλοι μὲν ἓν αὐτῷ πρὸς ἄλλες ὅτως ὁμιλοῦντι παραγενόμενοι διηγοῦντο· [4] ἐγὼ δὲ, ὅτε πρὸς Εὐθύδημον τοιάδε διελέγετο, παρεγενόμην.

Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἦλθέ ποτέ σοι ἐπιθυμηθῆναι, ὡς ἐπιμελῶς οἱ θεοὶ, ὧν οἱ ἄνθρωποι δέονται κατεσκευάκασι; Καὶ ὅς, μὰ τὸν Δί', ἔφη, [5] ἐκ ἔμοιγε.

ἔμοιγε. [1] Αλλ' οἶσθά γ', ἔφη, ὅτι πρῶτον μὲν φωτὸς δεόμεθα, ὃ ἡμῖν οἱ θεοὶ παρέχουσι; Νὴ Δί', ἔφη· ὃ γ' εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν, ἕνεκά γε τῶν ἡμετέρων ὀφθαλμῶν. Αλλὰ μὴν καὶ ἀναπαύσεώς γε δεομένοις ἡμῖν νύκτα παρέχουσι [2] κάλλιστον ἀναπαυτήριον. Πάνυ γ', ἔφη, καὶ τοῦτο χάριτος ἄξιον.

Οὐκοῦν καὶ ἐπειδὰν ὁ μὲν ἥλιος φωτεινὸς ὢν τάς τε ὥρας τῆς ἡμέρας ἡμῖν καὶ τ' ἄλλα πάντα σαφηνίζει, ἡ δὲ νὺξ διὰ τὸ σκοτεινὴ εἶναι, ἀσαφεστέρα ἐστίν, ἄστρα ἐν τῇ νυκτὶ ἀνέφηναν, ἃ ἡμῖν τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ἐμφανίζει, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ, ὧν δεόμεθα, πράττομεν. Εστι ταῦτα, ἔφη. Αλλὰ μὴν ἥ γε σελήνη οὐ μόνον τῆς νυκτὸς, ἀλλὰ καὶ τοῦ μηνὸς τὰ μέρη φανερὰ ἡμῖν ποιεῖ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

[3] Τὸ δ', ἐπεὶ τροφῆς δεόμεθα, ταύτην ἡμῖν ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδόναι, καὶ ὥρας ἁρμοττούσας πρὸς τοῦτο παρέχειν, αἳ ἡμῖν οὐ μόνον, ὧν δεόμεθα, πολλὰ καὶ παντοῖα παρασκευάζουσιν, ἀλλὰ καὶ οἷς εὐφραινόμεθα; Πάνυ, ἔφη, καὶ ταῦτα φιλάνθρωπα.

Τὸ δὲ καὶ ὕδωρ ἡμῖν παρέχειν οὕτω πολλοῦ ἄξιον, ὥστε καὶ φυτεύειν τε καὶ συναύξειν τῇ γῇ, καὶ ταῖς ὥραις πάντα τὰ χρήσιμα ἡμῖν, συντρέφειν δὲ καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς, καὶ μιγνύμενον πᾶσι τοῖς τρέφουσιν ἡμᾶς, εὐκατεργαστότερά τε, καὶ ὠφελιμώτερα, καὶ ἡδίω ποιεῖν αὐτά· καὶ ἐπειδὰν πλείστου δεόμεθα τούτου, ἀφθονέστατον αὐτὸ παρέχειν ἡμῖν; Καὶ τοῦτο, ἔφη, προνοητικόν.

Τὸ δὲ καὶ τὸ πῦρ πορίσαι ἡμῖν ἐπίπονον μὲν ψύχους, ἐπίκουρον δὲ σκότους, συνεργὸν δὲ πρὸς πᾶσαν τέχνην, καὶ πάντα ὅσα ὠφελείας ἕνεκα ἄνθρωποι κατασκευάζονται; [4] ὡς γὰρ συνελόντι εἰπεῖν, οὐδὲν ἀξιολογον

ἄνευ

ἄνευ πυρὸς ἄνθρωποι τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων κατασκευάζονται. Ὑπερβάλλει, ἔφη, καὶ τοῦτο φιλανθρωπίᾳ.

Τὸ δὲ τὸν ἥλιον, ἐπειδὰν ἐν χειμῶνι τράπηται, προσιέναι τὰ μὲν ἁδρύνοντα, τὰ δὲ ξηραίνοντα, [1] ὧν καιρὸς διελήλυθεν· καὶ ταῦτα διαπραξάμενον μηκέτι ἐγγυτέρω προσϊέναι, ἀλλ' ἀποτρέπεσθαι, φυλαττόμενον μή τι ἡμᾶς μαλλον τοῦ δέοντος θερμαίνων βλάψῃ· καὶ ὅταν αὖ πάλιν ἀπιὼν γένηται, ἔνθα καὶ ἡμῖν δῆλόν ἐστιν, ὅτι, εἰ προσωτέρω ἄπεισιν, ἀποπαγησόμεθα ὑπὸ τοῦ ψύχους, πάλιν αὖ τρέπεσθαι, καὶ προσχωρεῖν, καὶ ἐνταῦθα τοῦ οὐρανοῦ ἀναστρέφεσθαι, [2] ἔνθα ὢν μάλιστα ἡμᾶς ὠφελοίη; Νὴ τὸν Δί', ἔφη, καὶ ταῦτα παντάπασιν ἔοικεν ἀνθρώπων ἕνεκα [3] γιγνομένοις.

Τὸ δ' αὖ (ἐπειδὰν καὶ τοῦτο φανερὸν, ὅτι οὐκ ἂν ὑπενέγκοιμεν οὔτε τὸ καῦμα, οὔτε τὸ ψύχος, εἰ ἐξαπίνης γίγνοιτο) οὕτω μὲν κατὰ μικρὸν προσιέναι τὸν ἥλιον, οὕτω δὲ κατὰ μικρὸν ἀπιέναι, [4] ὥστε λανθάνειν ἡμᾶς εἰς ἑκάτερα τὰ ἰσχυρότατα καθισταμένους; Εγὼ μὲν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, ἤδη τοῦτο σκοπῶ, εἰ ἄρα [5] τί ἐστι τοῖς θεοῖς ἔργον, ἢ ἀνθρώπους θεραπεύειν· ἐκεῖνο δὲ μόνον ἐμποδίζει με, ὅτι καὶ τἄλλα ζῶα τούτων μετέχει.

[6] Οὐ γὰρ καὶ τοῦτ', ἔφη ὁ Σωκράτης, φανερὸν, ὅτι καὶ ταῦτα ἀνθρώπων ἕνεκα γίγνεταί τε καὶ ἀνατρέφεται; τί γὰρ ἄλλο ζῶον αἰγῶν τε, καὶ ὑών, καὶ ἵππων, καὶ βοῶν, καὶ ὄνων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων τοσαῦτα ἀγαθὰ ἀπολαύει, ὅσα ἄνθρωποι; [7] ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ πλείω τῶν φυτῶν· [8] τρέφονται γοῦν, καὶ χρηματίζονται οὐδὲν ἧττον ἀπὸ τούτων, ἢ ἀπ' ἐκείνων· πολὺ δὲ γένος ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἐκ τῆς γῆς φυομένοις εἰς τροφὴν οὐ χρῶνται, ἀπὸ δὲ βοσκημάτων

μάτων γάλακτι, καὶ τυρῷ, καὶ κρέασι τρεφόμενοι ζῶσιν. πάνυ δὲ τιθασεύοντες καὶ δαμάζοντες τὰ χρήσιμα τῶν ζώων, εἴς τε πόλεμον καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ συνεργοῖς χρῶνται. Ὁμολογωμονῶ σοι καὶ τοῦτ', ἔφη· ὁρῶ γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ πολὺ ἰσχυρότερα ἡμῶν, ὥστως ὑποχείρια γιγνόμενα τοῖς ἀνθρώποις, ὥστε χρῆσθαι αὐτοις, ὅ, τι ἂν βέλωνται.

[1] Τὸ δ' (ἐπειδὴ πολλὰ μὲν καλὰ καὶ ὠφέλιμα, διαφέροντα δὲ ἀλλήλων ἐστι) προσθεῖναι τοῖς ἀνθρώποις αἰσθήσεις ἁρματτούσας πρὸς ἕκαστα, δι' ὧν ἀπολαύομεν πάντων τῶν ἀγαθῶν· τὸ δὲ, καὶ λογισμὸν ἡμῖν ἐμφῦσαι, ᾧ, περὶ ὧν αἰσθανόμεθα, λογιζόμενοί τε καὶ μνημονεύοντες καταμανθάνομεν, ὅπη ἕκαστα συμφέρει, καὶ πολλὰ μηχανώμεθα, δι' ὧν τῶν τε ἀγαθῶν ἀπολαύομεν, καὶ τὰ κακὰ ἀλεξόμεθα· τὸ δὲ καὶ ἑρμηνείαν δεῖναι, δι' ἧς πάντων τῶν ἀγαθῶν μεταδίδομέν τε ἀλλήλοις διδάσκοντες, καὶ κοινωνεῖμεν, [2] καὶ νόμους τιθέμεθα, καὶ πολιτευόμεθα. Παντάπασιν ἐοίκασιν, ὦ Σώκρατες, οἱ θεοὶ πολλὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.

[3] Τὸ δὲ, καὶ εἰ ἀδυνατεῖμεν τὰ συμφέροντα προνοεῖσθαι ὑπὲρ τῶν μελλόντων, ταύτη αὐτοὺς ἡμῖν συνεργεῖν, διὰ μαντικῆς τοῖς πυνθανομένοις φραζόντας τὰ ἀποβησόμενα, καὶ διδάσκοντας, [4] ᾗ ἂν ἄριστα γίγνοιντο. [5] Σοὶ δ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐοίκασιν ἔτι φιλικώτερον ἢ τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι, ἔγε μηδὲ ἐπερωτώμενοι ὑπό σε προσημαίνεσί σοι, ἅτε χρὴ ποιεῖν, καὶ ἃ μή

Ὅτι δέ γε ἀληθῆ λέγω, καὶ σὺ γνώσῃ, ἂν μὴ ἀναμένῃς, ἕως ἂν τὰς μορφὰς τῶν θεῶν ἴδῃς, ἀλλ' ἐξαρκῇ σοι, τὰ ἔργα αὐτῶν ὁρῶντι σέβεσθαι καὶ τιμᾶν τοὺς θεούς·

ἐννοεῖ

ἐννοεῖ δὲ, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ [1] ἔτως ὑποδεικνύεσιν οἵ τε γὰρ ἄλλοι ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ διδόντες, ἐδὲν τέτων εἰς τὸ ἐμφανὲς ἰόντες διδόασιν, καὶ Ὁ τὸν ὅλον κόσμον συνδάτλων τε καὶ συνέχων, ἐν ᾧ πάντα καλὰ καὶ ἀγαθά ἐστι, καὶ ἀεὶ μὲν χρωμένοις ἀτρεῖδῆ τε, καὶ [2] ὑγιᾶ, καὶ ἀγήρατον παρέχων, θᾶτλον δὲ νοήματος ἀναμαρτήτως ὑπηρετεῦντα, ἔτος τὰ μέγιστα μὲν πράτλων ὁρᾶται, τόδε δὲ οἰκονομῶν ἀόρατος ἡμῖν ἐστιν.

Ἐννοεῖ δὲ ὅτι καὶ ὁ πᾶσι φανερὸς δοκῶν εἶναι ἥλιος, ἐκ ἐτιτρέπει τοῖς ἀνθρώποις ἑαυτὸν ἀκριβῶς ὁρᾶν, ἀλλ' ἐάν τις αὐτὸν ἀναιδῶς ἐγχειρῇ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται· καὶ τὰς ὑπηρέτας δὲ τῶν θεῶν εὑρήσεις ἀφανεῖς ὄντας· κεραυνός τε γὰρ ὅτι μὲν ἄνωθεν ἀφίεται δῆλον, ᾗ ὅτι οἷς ἂν ἐντύχῃ, πάντων κρατεῖ· ὁρᾶται δ' ἔτ' ἐπιὼν, ἔτε κατασκήψας, ἔτε ἀπιών· ᾗ ἄνεμοι αὐτοὶ μὲν ἐχ ὁρῶνται, ἃ δὲ ποιῦσι, φανερὰ ἡμῖν ἐστι, καὶ προσιόντων αὐτῶν αἰσθανόμεθα. Αλλὰ μὴν, ᾗ ἀνθρώπε γε ψυχὴ, (ἔπέρ τι ᾗ ἄλλο τῶν ἀνθρωπίνων,) τᾶ θείᾳ μετέχει· ὅτι μὲν γὰρ βασιλεύει ἐν ἡμῖν φανερὸν· ὁρᾶται δὲ ἐδ' αὐτή. Ἃ χρὴ κατανοῆντα μὴ καταφρονεῖν τῶν ἀοράτων, ἀλλ' ἐκ τῶν γινωμένων τὴν δύναμιν αὐτῶν καταμανθάνοντα, τιμᾷν τὸ δαιμόνιον,

Ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, ὅτι μὲν ἐδὲ μικρὸν ἀμελήσω τᾶ δαιμονίᾳ, σαφῶς οἶδα· ἐκεῖνο δὲ ἀθυμῶ, [3] ὅτι μοι δοκεῖ τὰς τῶν θεῶν εὐεργεσίας ἐδ' ἂν ἑς ποτε ἀνθρώπων ἀξίαις χάρισιν ἀμείβεσθαι.

Αλλὰ μὴ τᾶτο ἀθύμει, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε· ὁρᾷς γὰρ, ὅτι ὁ ἐν Δελφοῖς θεὸς, ὅταν τις αὐτὸν ἐπερωτᾷ, πῶς ἂν τοῖς θεοῖς χαρίζοιτο, ἀποκρίνεται, ΝΟΜΩ ΠΟΛΕΩΣ· νόμος δὲ δήπε πανταχᾶ ἐστι, Κατὰ δύναμιν ἱεροῖς

ἱεροῖς θεὸς ἀρέσκεσθαι. Πῶς ἂν οὖν τις κάλλιον καὶ εὐσεβέστερον [1] τιμῴη θεὸς, ἢ ὡς αὐτοὶ κελεύουσιν, οὕτω ποιῶν;

Αλλὰ χρὴ τῆς μὲν δυνάμεως μηδὲν ὑφίεσθαι· ὅταν γάρ τις τοῦτο ποιῇ, [2] φανερὸς δήπου ἐστὶ τότε ὑπὸ τιμῶν θεούς· χρὴ δὲ μηδὲν ἐλλείποντα κατὰ δύναμιν τιμᾶν τοὺς θεούς, θαρρεῖν τε καὶ ἐλπίζειν τὰ μέγιστα ἀγαθά· [3] ὑπὸ γὰρ παρ' ἄλλων γ' ἄν τις μείζω ἐλπίζων σωφρονοίη, ἢ παρὰ τῶν τὰ μέγιστα ὠφελεῖν δυναμένων· ὑπὸ δ' ἂν ἄλλως μᾶλλον, ἢ εἰ τούτοις ἀρέσκοι· ἀρέσκοι δὲ πῶς ἂν μᾶλλον, ἢ εἰ ὡς μάλιστα πάθοιτο αὐτοῖς; Τοιαῦτα μέντοι λέγων τε, καὶ αὐτὸς ποιῶν εὐσεβεστέρους τε καὶ σωφρονεστέρους τοὺς συνόντας παρεσκεύαζεν.

* * *

ΚΕΦ. η'.

* * *

[4] Τῶν δὲ Σωκράτην γιγνωσκόντων, οἷος ἦν, οἱ ἀρετῆς ἐφιέμενοι πάντες ἔτι καὶ νῦν διατελοῦσι πάντων μάλιστα ποθοῦντες ἐκεῖνον, ὡς ὠφελιμώτατον ὄντα πρὸς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν. Ἐμοὶ μὲν δὴ, (τοιοῦτος ὢν, οἷον ἐγὼ διήγημαι, εὐσεβὴς μὲν ἕως, ὥστε μηδὲν ἄνευ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ποιεῖν· δίκαιος δὲ, ὥστε βλάπτειν μὲν μηδὲ μικρὸν μηδένα, ὠφελεῖν δὲ τὰ μέγιστα τοὺς χρωμένους ἑαυτῷ· ἐγκρατὴς δὲ, ὥστε μηδέποτε προαιρεῖσθαι τὸ ἥδιον ἀντὶ τοῦ βελτίονος· φρόνιμος δὲ, ὥστε μὴ διαμαρτάνειν κρίνων τὰ βέλτιω, καὶ τὰ χείρω, μηδὲ ἄλλου προσδεῖσθαι, ἀλλὰ αὐτάρκης εἶναι πρὸς τὴν τούτων γνῶσιν, ἱκανὸς δὲ

καὶ λόγῳ ἀπεῖν τε, καὶ διορίσασθαι τὰ τοιαῦτα, ἱκανὸς δὲ καὶ ἄλλους δοκιμάσαι τε, καὶ ἁμαρτάνοντας ἐξελέγξαι, καὶ προτρέψασθαι ἐπ' ἀρετὴν καὶ καλοκἀγαθίαν,) ἐδόκει τοιοῦτος εἶναι, οἷος ἂν εἴη ἄριστός γε ἀνὴρ, καὶ εὐδαιμονέστατος. Εἰ δὲ τῳ μὴ ἀρέσκει ταῦτα, παραβάλλων τὸ ἄλλου ἦθος πρὸς ταῦτα, ἔτω κρινέτω.

II.

II.

[1] E PLATONE.

Quis enim uberior in dicendo PLATONE? *Jovem, siquidem aiunt Philosiphi, si Græcè loquatur, sic loqui.*

CICERO IN BRUT.

[2] ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΚΡΙΤΩΝ,

Η

ΠΕΡΙ ΠΡΑΚΤΕΟΥ.

[JUXTA EDIT. NATH. FORSTER. OXON. 1752.]

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΡΙΤΩΝ.

[3] ΤΙ τηνικάδε ἀφῖξαι, ὦ Κρίτων; ἢ ὀ πρωῒ ἔτι ἐςί; ΚΡ. [4] Πάνυ μὲν ὄν. ΣΩΚ. Πηνίκα μάλιςα; ΚΡ. Ορθρος βαθύς. ΣΩΚ. Θαυμάζω ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τῦ δεσμωτηρίυ φύλαξ ὑπακῦσαι. ΚΡ. Ξυνήθης ἤδη μοι ἐστὶν, ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ πολλάκις δεῦρο φοιτᾷν· καί τι καὶ εὐεργετεῖται ὑπ' ἐμῦ. ΣΩΚ. Αρτι δὲ ἥκεις, ἢ πάλαι; ΚΡ. Επιεικῶς πάλαι. ΣΩΚ. Εἶτα πῶς ὀκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρακάθησαι; ΚΡ· Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες· ὀδ' ἂν αὐτὸς ἤθε-

λον

λον ἐν τοσαύτῃ ἀγρυπνιᾳ καὶ λύπῃ εἶναι. Αλλὰ καὶ σοῦ πάλαι θαυμάζω, αἰσθανόμενος ὡς ἡδέως καθεύδεις· καὶ ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς. Καὶ πολλάκις μὲν δή σε καὶ πρότερον ἐν πάντι τῷ βίῳ εὐδαιμόνισα [1] τοῦ τρόπου, πολὺ δὲ μάλιστα [2] ἐν τῇ νῦν παρεστώσῃ ξυμφορᾷ, ὡς ῥᾳδίως αὐτὴν καὶ πρᾴως φέρεις. ΣΩΚ. Καὶ γὰρ ἄν, ὦ Κρίτων, πλημμελὲς εἴη ἀγανακτεῖν τηλικοῦτον ὄντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾷν. ΚΡ. Καὶ ἄλλοι, ὦ Σώκρατες, τηλικοῦτοι ἐν τοιαύταις ξυμφοραῖς ἁλίσκονται, [3] ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς ἐπιλύεται ἡ ἡλικία τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ. ΣΩΚ. Εστι ταῦτα.—Αλλὰ τί δὴ οὕτω πρωῒ ἀφῖξαι; ΚΡ. Αγγελίαν, ὦ Σώκρατες, φέρων χαλεπὴν, οὐ σοὶ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσι, καὶ χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν· [4] ἣν ἐγὼ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτατα ἂν ἐνέγκαιμι. ΣΩΚ. Τίνα ταύτην; ἢ [5] τὸ πλοῖον ἀφῖκται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με; ΚΡ. Οὔτοι δὴ ἀφῖκται, ἀλλὰ δοκεῖ μέν μοι ἥξειν τήμερον, ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἥκοντες τινὲς ἀπὸ Σουνίου, καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. Δῆλον οὖν ἐκ τούτων τῶν ἀγγέλων ὅτι ἥξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰσαύριον ἔσται, ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾷν.

β'. ΣΩΚ. Αλλ', ὦ Κρίτων, [6] τύχῃ ἀγαθῇ· εἰ [7] ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτῃ ἔστω· οὐ μέντοι οἶμαι ἥξειν αὐτὸ τήμερον. ΚΡ. Πόθεν τοῦτο τεκμαίρῃ; ΣΩΚ. Εγώ σοι ἐρῶ. Τῇ γάρ που ὑστεραίᾳ δεῖ με ἀποθνήσκειν, ἢ ᾗ ἂν ἔλθοι τὸ πλοῖον. ΚΡ. Φασὶ δέ γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι. ΣΩΚ. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἥξειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας· τεκμαίρομαι δὲ ἔκ τινος ἐνυπνίου, ὃ ἑώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός. [8] καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινὶ οὐκ ἐγεῖραί με. ΚΡ. Ην δὲ δὴ τί τὸ ἐνύπνιον;

ΣΩΚ.

ΣΩΚ. Εδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα καλὴ καὶ εὐειδὴς, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με, καὶ εἰπεῖν, Ω Σώκρατες,

[1] Ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοιο.

ΚΡ. Ὡς ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚ. Εναργὲς μὲν ἦν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Κρίτων. ΚΡ. Λίαν γε, ὡς ἔοικεν.

γ'. Αλλ', ὦ δαιμόνιε Σώκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθου, καὶ σώθητι· ὡς ἐμοὶ, ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, [2] ἀδεμία ξυμφορά ἐστιν ἄλλη· ἀλλὰ χωρὶς μὲν σοῦ ἐσεροῦμαι, τοιούτου ἐπιτηδείου, οἷον ἐγὼ οὐδένα μήποτε εὑρήσω, ἔτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν, [3] ὡς, οἷός τε ὢν σε σώζειν, εἰ ἤθελον ἀναλίσκειν χρήματα, ἀμελήσαιμι. Καίτοι τίς ἂν αἰσχίων εἴη ταύτης δόξα, ἢ δοκεῖν χρήματα [4] περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοὶ ὡς σὺ αὐτὸς ἐκ ἐθέλησας ἀπιέναι ἐνθένδε, ἡμῶν προθυμουμένων. ΣΩΚ. Αλλὰ τί ἡμῖν, ὦ μακάριε Κρίτων, ἔτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει; οἱ γὰρ ἐπιεικέστατοι, οἷς μᾶλλον ἄξιον φροντίζειν, ἡγήσονται αὐτὰ ἔτω πεπράχθαι, ὥσπερ ἂν πραχθῇ. ΚΡ. Αλλ' ὁρᾷς δὴ ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλειν. Αὐτὰ δὲ δηλοῖ τὰ παρόντα νυνὶ, ὅτι οἷοί τε εἰσὶν οἱ πολλοὶ ἃ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι, ἀλλὰ σχεδὸν τὰ μέγιστα, ἐάν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος ᾖ. ΣΩΚ. Ἦ γὰρ ὤφελον, ὦ Κρίτων, οἷοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἷοί τε ἦσαν καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα· καὶ καλῶς εἶχε. Νῦν δὲ ἀμφότερα οἷοί τε· ἔτε γὰρ φρόνιμον, ἔτε ἄφρονα δύνανται ποιῆσαι· ποιοῦσι δὲ τοῦτο, ὅ, τι ἂν τύχωσι.

δ'. ΚΡ. Ταῦτα μὲν δὴ ἔτως ἐχέτω. Τάδε δὲ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ μοι· [5] ἆρά γε μὴ ἐμοῦ προμηθῆ καὶ τῶν ἄλλων

ἄλλων ἐπιτηδείων, μὴ, ἐὰν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, [1] οἱ συκοφάνται ἡμῖν πράγματα παρέχωσιν, ὡς σὲ ἐνθένδε ἐκκλέψασι, καὶ ἀναλισκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τὴν ἐσίαν ἀποβαλεῖν, ἢ συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλό τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γάρ τι τοιοῦτον φοβῇ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν. Ἡμεῖς γάρ σε δίκαιοι ἐσμὲν, σώσαντές σε, κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον· καὶ, ἐὰν δέῃ, ἔτι τούτῳ μείζω. Αλλ' ἐμοὶ πείθου, καὶ μὴ ἄλλως ποίει. ΣΩΚ. Καὶ ταῦτα προμηθοῦμαι, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά. ΚΡ. Μὴ τοίνυν ταῦτα φοβοῦ. Καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τὸ ἀργύριόν ἐστιν, ὃ θέλουσι λαβόντες τινὲς σῶσαί σε καὶ ἐξαγαγεῖν ἐνθένδε. Επειτα οὐχ ὁρᾷς τούτους τοὺς συκοφάντας, ὡς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου; σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρηματα, ὡς ἐγῷμαι, ἱκανά· ἔπειτα καὶ, εἴ τι ἐμοῦ κηδόμενος, οὐκ οἶα δεῖν ἀναλίσκειν τὰ ἐμὰ, ξένοι ἕτοι ἐνθάδε ἕτοιμοι ἀναλίσκειν· εἷς δὲ καὶ κατόμικεν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανὸν, Σιμμίας ὁ Θηβαῖος· ἕτοιμος δὲ καὶ Κέβης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ. Ὥστε, ὅπερ λέγω, μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμῃς σῶσαι σαυτὸν, μήτε ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερές σοι ἐπιέσθω, ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ἐξελθὼν ὅ, τι χρῷ σεαυτῷ. Πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκῃ, ἀγαπήσουσί σε· ἂν δὲ βούλῃ εἰς Θετταλίαν ἰέναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι, οἵ σε περὶ πολλοῦ ποιήσονται, καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται, ὥστέ σε μηδένα λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν.

ε'. Ετι δὲ, ὦ Σώκρατες, οὐδὲ δικαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, [2] ἐξὸν σωθῆναι· καὶ τοιαῦτα σπεύδειν περὶ σαυτὸν γενέσθαι, ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροί σε σπεύσαιέν τε καὶ ἔσπευσαν, σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι. Πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὓς σοι ἐξὸν καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι,

δεῦσαι, οἰχήσῃ καταλιπὼν, [1] καὶ τὸ σὸν μέρος, ὅ, τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράξεσι· τεύξονται δὲ ὡς τὸ εἰκὸς, τοιούτων, οἷά περ ἔωθε γίγνεσθαι ἐν ταῖς ὀρφανίαις περὶ τὲς ὀρφανές. Η γὰρ ἐ χρῆν ποιεῖσθαι παῖδας, ἢ ξυνδιαταλαιπωρεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα· Σὺ δέ μοι δοκεῖς τὰ ῥᾳθυμότατα αἱρεῖσθαι· χρὴ δὲ, ἅπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς ἢ ἀνδρεῖος ἕλοιτο, ταῦτα αἱρεῖσθαι· φάσκοντά γε δὴ ἀρετῆς διὰ παντὸς τε βίε ἐπιμελεῖσθαι. Ὡς ἐγωγε καὶ ὑπὲρ σὲ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδείων αἰσχύνομαι, μὴ δόξῃ ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ περὶ σε ἀνανδρίᾳ τινὶ τῇ ἡμετέρᾳ πεπράχθαι· καὶ ἡ εἴσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὡς εἰσῆλθες, ἐξὸν μὴ εἰσελθεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης ὡς ἐγένετο· καὶ τοτελευταῖον δὴ τετὶ, ὥσπερ κατάγελως τῆς πράξεως, ἀκρίᾳ τινὶ καὶ ἀνανδρίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ διαπεφευγέναι ἡμᾶς δοκεῖν, οἵτινές σε ἐ διεσώσαμεν, ἐδὲ σὺ σαυτὸν, οἷόν τε ὂν καὶ δυνατὸν, ἔτι καὶ σμικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν. Ταῦτ' ἴσν, ὦ Σώκρατες, ὅρα μὴ, ἅμα τῷ κακῷ, καὶ αἰσχρὰ ᾖ σοί τε καὶ ἡμῖν· ἀλλὰ βελεύε· μᾶλλον δὲ ἐδὲ βελεύεσθαι ἔτι ὥρα, ἀλλὰ βεβελεῦσθαι. Μία δὲ βελή· τῆς γὰρ ἐπιέσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεπράχθαι. Εἰ δὲ περιμενοῦμεν, ἀδύνατον, καὶ ἐκέτι οἷόν τε. Αλλὰ παντὶ τρόπῳ, ὦ Σώκρατες, πέθε μοι, καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποίει.

ε'. ΣΩΚ. Ω φίλε Κρίτων, ἡ προθυμία σε πολλῆ ἀξία, εἰ μετά τινος ὀρθότητος εἴη· εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ μέζων, τοσούτῳ χαλεπωτέρα. Σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ ἡμᾶς, εἴτε ταῦτα πρακτέον, εἴτε μή· ὡς ἐγὼ ἐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ τοιῆτος, οἷος τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ, ὅς ἂν μοι λογιζομένῳ βέλτιστος φαίνηται. Τοὺς δὴ λόγες, ἃς ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἔλεγον, οὐ δύναμαι

ἄνευ πυρὸς ἄνθρωποι τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων κατασκευάζονται. Ὑπερβάλλει, ἔφη, καὶ τοῦτο φιλανθρωπία.

Τὸ δὲ τὸν ἥλιον, ἐπειδὰν ἐν χειμῶνι τρέπηται, προσιέναι τὰ μὲν ἀδρύνοντα, τὰ δὲ ξηραίνοντα, [1] ὧν καιρὸς διελήλυθεν· καὶ ταῦτα διαπραξάμενον μηκέτι ἐγγυτέρω προσϊέναι, ἀλλ' ἀποτρέπεσθαι, φυλαττόμενον μή τι ἡμᾶς μαλλον τοῦ δέοντος θερμαίνων βλάψῃ· καὶ ὅταν αὖ πάλιν ἀπιὼν γένηται, ἔνθα καὶ ἡμῖν δῆλόν ἐστιν, ὅτι, εἰ προσωτέρω ἄπεισιν, ἀποπαγησόμεθα ὑπὸ τοῦ ψύχους, πάλιν αὖ τρέπεσθαι, καὶ προσχωρεῖν, καὶ ἐνταῦθα τῇ ἀρᾳνῇ ἀναστρέφεσθαι, [2] ἔνθα ὧν μάλιστα ἡμᾶς ὠφελοίη; Νὴ τὸν Δί', ἔφη, καὶ ταῦτα παντάπασιν ἔοικεν ἀνθρώπων ἕνεκα [3] γιγνομένοις.

Τὸ δ' αὖ (ἐπειδὰν καὶ τοῦτο φανερὸν, ὅτι ἐκ ἂν ὑπενέκοιμεν ἔτε τὸ καῦμα, ἔτε τὸ ψύχος, εἰ ἐξαπίνης γίγνοιτο) ἔτω μὲν κατὰ μικρὸν προσιέναι τὸν ἥλιον, ἔτω δὲ κατὰ μικρὸν ἀπιέναι, [4] ὥστε λανθάνειν ἡμᾶς εἰς ἑκάτερα τὰ ἰσχυρότατα καθιζαμένους; Ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, ἤδη τοῦτο σκοπῶ, εἰ ἄρα [5] τί ἐστι τοῖς θεοῖς ἔργον, ἢ ἀνθρώπους θεραπεύειν· ἐκεῖνο δὲ μόνον ἐμποδίζει με, ὅτι καὶ τἄλλα ζῶα τούτων μετέχει.

[6] Οὐ γὰρ καὶ τοῦτ', ἔφη ὁ Σωκράτης, φανερὸν, ὅτι καὶ ταῦτα ἀνθρώπων ἕνεκα γίγνεταί τε καὶ ἀνατρέφεται; τί γὰρ ἄλλο ζῶον αἰγῶν τε, καὶ ὑῶν, καὶ ἵππων, καὶ βοῶν, καὶ ὄνων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων τοσαῦτα ἀγαθὰ ἀπολαύει, ὅσα ἄνθρωποι; [7] ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ πλείω τῶν φυτῶν· [8] τρέφονται γῆν, καὶ χρηματίζονται ἐδὲν ἧττον ἀπὸ τούτων, ἢ ἀπ' ἐκείνων· πολὺ δὲ γένος ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἐκ τῆς γῆς φυομένοις εἰς τροφὴν ἃ χρῶνται, ἀπὸ δὲ βοσκημάτων

μάτων γάλακτι, καὶ τυρῷ, καὶ κρέασι τρεφόμενοι ζῶσιν πάνυ δὲ τιθασεύοντες καὶ δαμάζοντες τὰ χρήσιμα τῶν ζώων, εἴς τε πόλεμον καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ συνεργοῖς χρῶνται. Ὁμολογωμονῶ σοι καὶ τοῦτ', ἔφη· ὁρῶ γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ πολὺ ἰσχυρότερα ἡμῶν, ἔτως ὑποχείρια γιγνόμενα τοῖς ἀνθρώποις, ὥστε χρῆσθαι αὐτοις, ὅ, τι ἂν βέλωνται.

[1] Τὸ δ' (ἐπειδὴ πολλὰ μὲν καλὰ καὶ ὠφέλιμα, διαφέροντα δὲ ἀλλήλων ἐστι) προσθεῖναι τοῖς ἀνθρώποις αἰσθήσεις ἁρματούσας πρὸς ἕκαστα, δι' ὧν ἀπολαύομεν πάντων τῶν ἀγαθῶν· τὸ δὲ, καὶ λογισμὸν ἡμῖν ἐμφῦσαι, ᾧ, περὶ ὧν αἰσθανόμεθα, λογιζόμενοί τε καὶ μνημονεύοντες καταμανθάνομεν, ὅπη ἕκαστα συμφέρει, καὶ πολλὰ μηχανώμεθα, δι' ὧν τῶν τε ἀγαθῶν ἀπολαύομεν, καὶ τὰ κακὰ ἀλεξόμεθα· τὸ δὲ καὶ ἑρμηνείαν δοῦναι, δι' ἧς πάντων τῶν ἀγαθῶν μεταδίδομέν τε ἀλλήλοις διδάσκοντες, καὶ κοινωνοῦμεν, [2] καὶ νόμους τιθέμεθα, καὶ πολιτευόμεθα. Παντάπασιν ἐοίκασιν, ὦ Σώκρατες, οἱ θεοὶ πολλὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.

[3] Τὸ δὲ, καὶ εἰ ἀδυνατοῦμεν τὰ συμφέροντα προνοεῖσθαι ὑπὲρ τῶν μελλόντων, ταύτην αὐτοὺς ἡμῖν συνεργεῖν, διὰ μαντικῆς τοῖς πυνθανομένοις φράζοντας τὰ ἀποβησόμενα, καὶ διδάσκοντας, [4] ἧ ἂν ἄριστα γίγνοιντο. [5] Σοὶ δ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐοίκασιν ἔτι φιλικώτερον ἢ τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι, ἄγε μηδὲ ἐπερωτώμενοι ὑπό σε προσημαίνεσί σοι, ἅτε χρὴ ποιεῖν, καὶ ἃ μή

Ὅτι δέ γε ἀληθῆ λέγω, καὶ σὺ γνώσῃ, ἂν μὴ ἀναμένῃς, ἕως ἂν τὰς μορφὰς τῶν θεῶν ἴδῃς, ἀλλ' ἐξαρκῇ σοι, τὰ ἔργα αὐτῶν ὁρῶντι σέβεσθαι καὶ τιμᾶν τοὺς θεούς·

ἐννοεῖ

ἐννοεῖ δὲ, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ [1] ἔτως ὑποδεικνύεσιν οἵ τε γὰρ ἄλλοι ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ διδόντες, ἐδὲν τύτων εἰς τὸ ἐμφανὲς ἰόντες διδόασιν, καὶ Ὁ τὸν ὅλον κόσμον συνδάτλων τε καὶ συνέχων, ἐν ᾧ πάντα καλὰ καὶ ἀγαθά ἐστι, καὶ ἀεὶ μὲν χρωμένοις ἀτρίβῃ τε, καὶ [2] ὑγιᾶ, καὶ ἀγήρατον παρέχων, θᾶτλον δὲ νοήματος ἀναμαρτήτως ὑπηρετῦντα, ἔτος τὰ μέγιστα μὲν πράτλων ὁρᾶται, τόδε δὲ οἰκονομῶν ἀόρατος ἡμῖν ἐστιν.

Ἐννοεῖ δὲ ὅτι καὶ ὁ πᾶσι φανερὸς δοκῶν εἶναι ἥλιος, ἐκ ἐπιτρέπει τοῖς ἀνθρώποις ἑαυτὸν ἀκριβῶς ὁρᾶν, ἀλλ' ἐάν τις αὐτὸν ἀναιδῶς ἐγχειρῇ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται· καὶ τὲς ὑπηρέτας δὲ τῶν θεῶν εὑρήσεις ἀφανεῖς ὄντας· κεραυνός τε γὰρ ὅτι μὲν ἄνωθεν ἀφίεται δῆλον, ᾗ ὅτι οἷς ἂν ἐντύχῃ, πάντων κρατεῖ· ὁρᾶται δ' ἔτ' ἐκεῖνο, ἔτε κατασκήψας, ἔτε ἀκιών· ᾗ ἄνεμοι αὐτοὶ μὲν ἐχ ὁρῶνται, ἃ δὲ ποιῦσι, φανερὰ ἡμῖν ἐστι, καὶ προσιόντα αὐτῶν αἰσθανόμεθα. Αλλὰ μὴν, ᾗ ἀνθρώπε γε ψυχὴ, (εἴπέρ τι ᾗ ἄλλο τῶν ἀνθρωπίνων,) τᾶ θείε μετέχει· ὅτι μὲν γὰρ βασιλεύει ἐν ἡμῖν φανερὸν· ὁρᾶται δὲ ἐδ' αὐτή. Ἃ χρὴ κατανοῦντα μὴ καταφρονεῖν τῶν ἀοράτων, ἀλλ' ἐκ τῶν γινωμένων τὴν δύναμιν αὐτῶν καταμανθάνοντα, τιμᾶν τὸ δαιμόνιον,

Ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, ὅτι μὲν ἐδὲ μικρὸν ἀμελήσω τᾶ δαιμονίε, σαφῶς οἶδα· ἐκεῖνο δὲ ἀθυμῶ, [3] ὅτι μοι δοκεῖ τὰς τῶν θεῶν εὐεργεσίας ἐδ' ἂν εἷς ποτε ἀνθρώπων ἀξίαις χάρισιν ἀμείβεσθαι.

Αλλὰ μὴ τᾶτο ἀθύμει, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε· ὁρᾷς γὰρ, ὅτι ὁ ἐν Δελφοῖς θεὸς, ὅταν τις αὐτὸν ἐπερωτᾷ, πῶς ἂν τοῖς θεοῖς χαρίζοιτο, ἀποκρίνεται, ΝΟΜΩ ΠΟΛΕΩΣ· νόμος δὲ δῆπε πανταχᾶ ἐστι, Κατὰ δύναμιν ἱεροῖς

ἱεροῖς θεὸς ἀρέσκεσθαι. Πῶς ἂν οὖν τις καλλιον καὶ εὐσεβέστερον [1] τιμῴη θεὸς, ἢ ὡς αὐτοὶ κελεύουσιν, ὕτω ποιῶν;

Αλλὰ χρὴ τῆς μὲν δυνάμεως μηδὲν ὑφίεσθαι· ὅταν γάρ τις τοῦτο ποιῇ, [2] φανερὸς δήπου ἐστὶ τότε ὑ τιμῶν θεούς· χρὴ δ' ἔν μηδὲν ἐλλείποντα κατὰ δύναμιν τιμᾶν τοὺς θεοὺς, θαῤῥεῖν τε καὶ ἐλπίζειν τὰ μέγιστα ἀγαθά· [3] ὁ γὰρ παρ' ἄλλων γ' ἄν τις μείζω ἐλπίζων σωφρονοίη, ἢ παρὰ τῶν τὰ μέγιστα ὠφελεῖν δυναμένων· ὁ δ' ἂν ἄλλως μᾶλλον, ἢ εἰ τούτοις ἀρέσκοι· ἀρέσκοι δὲ πῶς ἂν μᾶλλον, ἢ εἰ ὡς μάλιστα πάθοιτο αὐτοῖς; Τοιαῦτα μέντοι λέγων τε, καὶ αὐτὸς ποιῶν εὐσεβεστέρους τε καὶ σωφρονεστέρους τοὺς συνόντας παρεσκεύαζεν.

* * *

ΚΕΦ. η'.

* * *

[4] Τῶν δὲ Σωκράτην γιγνωσκόντων, οἷος ἦν, οἱ ἀρετῆς ἐφιέμενοι πάντες ἔτι καὶ νῦν διατελοῦσι πάντων μάλιστα ποθοῦντες ἐκεῖνον, ὡς ὠφελιμώτατον ὄντα πρὸς ἀρετης ἐπιμέλειαν. Ἐμοὶ μὲν δὴ, (τοιοῦτος ὤν, οἷον ἐγὼ διήγημαι, εὐσεβὴς μὲν ἕτως, ὥστε μηδὲν ἄνευ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ποιεῖν· δίκαιος δὲ, ὥστε βλάπτειν μὲν μηδὲ μικρὸν μηδένα, ὠφελεῖν δὲ τὰ μέγιστα τοὺς χρωμένους ἑαυτῷ· ἐγκρατὴς δὲ, ὥστε μηδέποτε προαιρεῖσθαι τὸ ἥδιον ἀντὶ τοῦ βελτίονος· φρόνιμος δὲ, ὥστε μὴ διαμαρτάνειν κρίνων τὰ βέλτίω, καὶ τὰ χείρω, μηδὲ ἄλλε προσδεῖσθαι, ἀλλὰ αὐτάρκης εἶναι πρὸς τὴν τούτων γνῶσιν, ἱκανὸς δὲ

ἄρα δεῖ ἀδικεῖν. ΚΡ. Οὐ δῆτα. ΣΩΛ. Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ οἴονται, ἐπειδή γε ἐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν. ΚΡ. Οὐ φαίνεται. ΣΩΚ. Τί δαὶ δή; κακουργεῖν δεῖ, ὦ Κρίτων, ἢ οὔ; ΚΡ. Οὐ δεῖ δή που, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚ. [1] Τί δέ; ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὡς οἱ πολλοί φασι, δίκαιον, ἢ οὐ δίκαιον; ΚΡ. Οὐδαμῶς. ΣΩΚ. Τὸ γάρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους, τῷ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει. ΚΡ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩΚ. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ, οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, ἐὰν ὁτιοῦν πάσχῃ ὑπ' αὐτῶν.—Καὶ ὅρα, ὦ Κρίτων, ταῦτα ὁμολογῶν, ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογῇς· οἶδα γὰρ ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει. Οἷς δ' ἔτω δέδοκται, καὶ οἷς μή, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή, ἀλλ' ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν, ὁρῶντας ἀλλήλων τὰ βουλεύματα. Σκόπει οὖν δὴ καὶ σὺ εὖ μάλα, πότερον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ σοὶ, καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν βουλευόμενοι, ὡς οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος ἔστε τῷ ἀδικεῖν, ἔστε τῷ ἀνταδικεῖν, ἔστε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι, ἀντιδρῶντα κακῶς·—ἢ ἀφίστασαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ πάλαι ἔτω, καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ· σοὶ δὲ εἴ πῃ ἄλλῃ δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε. Εἰ δὲ ἐμμένεις τοῖς πρόσθεν, τὸ μετὰ τοῦτο ἄκουε. ΚΡ. Ἀλλ' ἐμμένω τε καὶ ξυνδοκεῖ μοι· ἀλλὰ λέγε. ΣΩΚ. Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δὲ ἐρωτῶ, πότερον ἃ ἄν τις ὁμολογήσῃ τῳ, δίκαια ὄντα, ποιητέον, ἢ ἐξαπατητέον. ΚΡ. Ποιητέον.

ια'. ΣΩΚ. Ἐκ τούτων δὴ ἄιρει· ἀπιόντες ἐνθένδε ἡμᾶς μὴ πείσαντες τὴν πόλιν, πότερον κακῶς τινὰς ποιοῦμεν, καὶ ταῦτα, ἃς ἥκιστα δεῖ, ἢ οὔ; καὶ ἐμμένομεν οἷς ὡμολογήσαμεν, δικαίοις οὖσιν, ἢ οὔ; ΚΡ. Οὐκ ἔχω,

ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς ὃ ἐρωτᾷς· ἐ γὰρ ἐννοῶ. ΣΩΚ. Αλλ' ὧδε σκόπει· εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε, εἴτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως, ἐπιστάντες ἔροιντο, Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῷ ἔχεις ποιεῖν; ἄλλο τι ἢ τοῦτῳ τῷ ἔργῳ, ᾧ ἐπιχειρεῖς, διανοῇ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι, καὶ ξύμπασαν τὴν πόλιν, τὸ σὸν μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι, ᾗ μὴ ἀνατετράφθαι, ἐν ᾗ ἂν αἱ γενόμεναι δίκαι μηδὲν ἰσχύωσιν, ἀλλ' ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίγνωνται καὶ διαφθείρωνται; Τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἄν τις ἔχοι, ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι· ἢ ἐροῦμεν πρὸς αὐτούς, Ὅτι ἠδίκει γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις, καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔκρινε; ταῦτα, ἢ τί ἐροῦμεν; ΚΡ. Ταῦτα νὴ Δία, ὦ Σώκρατες.

ιβ' ΣΩΚ. Τί οὖν; ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι, Ω Σώκρατες, ἦ καὶ ταῦτα ὡμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοί, ἢ ἐμμένειν ταῖς δίκαις, αἷς ἂν ἡ πόλις δικάζοι; Εἰ οὖν αὐτῶν θαυμάζοιμεν λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν, Ὅτι, ὦ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνου· —ἐπειδὴ καὶ εἴωθας χρῆσθαι τῷ ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι.—Φέρε γάρ, τί ἐγκαλῶν ἡμῖν καὶ τῇ πόλει, ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύναι; Οὐ πρῶτον μέν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς; καὶ δι' ἡμῶν ἔλαβε τὴν μητέρα σου ὁ πατήρ, καὶ ἐφύτευσέ σε; Φράσον, οὖν, τούτοις ἡμῶν τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους μέμφῃ τι, ὡς οὐ καλῶς ἔχουσιν; Οὐ μέμφομαι, φαίην ἄν. Αλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ γενομένου τροφήν τε καὶ παιδείαν, ἐν ᾗ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης; ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι

τεταγμένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν; Καλῶς, φαίην ἄν. Εἶεν· ἐπειδὴ δὲ ἐγένε τε καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἦχοις ἂν ἔπειτα πρῶτον μὲν ὡς ἐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; Καὶ ἐ τοῦτο ἔτως ἔχει, ἆρ' ἐξίσε οἷα εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῖν, καὶ ἀπ' ἂν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, ταῦτα καὶ σὺ ἀνθιποιεῖν οἷα δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοι τὸν πατέρα ἐκ ἐξίσε ἦν τὸ δίκαιον, καὶ πρὸς δεσπότην, ἔ σοι ὢν ἐτύγχανεν, ὥσε ἅπερ πάσχοις, ταῦτα καὶ ἀνθιποιεῖν· ἔτε κακῶς ἀκέοντα ἀνθιλέγειν, ἔτε τυπτόμενον ἀντιτύπτειν, ἔτε ἄλλα τοιαῦτα πολλά; πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα κὴ τὰς νόμες ἐξέσται σοι, ὥσε, ἐάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμᾶς ἀπολλύναι, δίκαιον ἡγέμενον εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τὰς νόμες καὶ τὴν πατρίδα, καθ' ὅσον δύνασαι, ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι; καὶ φήσεις, ταῦτα ποιῶν, δίκαια πράττειν, ὁ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελέμενος; ἢ ἔτως εἶ σοφὸς, ὥστε λέληθέ σε ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων τιμιώτερόν ἐστι πατρὶς, καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον, καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς, καὶ παρὰ ἀνθρώποις τοῖς νῦν ἔχεσι; καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπάκεαν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνεσαν, ἢ πατέρα; καὶ ἢ πείθειν, ἢ ποιεῖν ἃ ἂν κελεύοι; καὶ πάσχειν, ἐάν τι προστάττῃ παθεῖν, ἡσυχίαν ἄγοντα, ἐάν τε τύπτεσθαι, ἐάν τε δεῖσθαι; ἐάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ τρωθησόμενον ἢ ἀποθανέμενον, ποιητέα ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον ἔτως ἔχει; καὶ ἐχ ὑπακτέον, ἐδὲ ἀναχωρητέον, ἐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν; ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικασηρίῳ, καὶ πανταχῇ, ποιητέον ἃ ἂν κελεύοι ἡ πόλις τε καὶ ἡ πατρίς; [1] ἢ πείθειν αὐτὴν ᾗ τὸ δίκαιον πέφυκε; βιάζεσθαι δὲ ἐχ ὅσιον ἔτε μητέρα, ἔτε πατέρα, πολὺ δὲ τέτων

ἔτι

ἔτι ἧττον τὴν πατρίδα ; Τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων ; ἀληθῆ λέγειν τὺς νόμους, ἢ ὔ ; ΚΡ. Εμοιγε δοκεῖ.

ιγ'. ΣΩΚ. Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες, (φαῖεν ἂν ἴσως οἱ νόμοι,) εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅτι ὐ δίκαια ἡμᾶς ἐπιχειρεῖς δρᾷν, ἃ ἐπιχειρεῖς. Ἡμεῖς γάρ σε γεννήσαντες, ἐκθρέψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες ἁπάντων, ὧν οἷοί τε ἦμεν, καλῶν, σοί τε κὴ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις, ὅμως προαγορεύομεν, [1] τῷ ἐξεσίαν πεποιηκέναι Αθηναίων τῷ βελομένῳ, ἐπειδὰν δοκιμάσῃ καὶ ἴδῃ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγματα, καὶ ἡμᾶς τὺς νόμους, ᾧ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς, ἐξεῖναι λαβόντα τὰ αὑτῦ, ἀπιέναι ὅπη ἂν βέληται· [2] κὴ ἐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδὼν ἐστιν, ὐδ' ἀπαγορεύει, ἐάν τέ τις βέληται ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἰέναι, (εἰ μὴ ἀρέσκοιμεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις,) ἐάν τε μετοικεῖν ἄλλοσέ πη ἐλθὼν, ἰέναι ἐκεῖσε, ὅπη ἂν βέληται, ἔχων τὰ αὑτῦ· ὃς δ' ἂν ὑμῶν παραμένῃ, ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τάς τε δίκας δικάζομεν, καὶ τἄλλα τὴν πόλιν διοικῦμεν, ἤδη φαμὲν τῦτον ὁμολογηκέναι ἔργῳ ἡμῖν, ἃ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν, ποιήσειν ταῦτα· καὶ τὸν μὴ πειθόμενον, τριχῆ φαμὲν ἀδικεῖν· ὅτι τε γεννήσαντες ὔσιν ἡμῖν ὐ πέθεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι· καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν πείθεσθαι, ὔτε πείθεται, ὔτε πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιῦμεν· προτιθέντων ἡμῶν, καὶ ὐκ ἀγρίως ἐπιτατλόντων ποιεῖν ἃ ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφιέντων δυοῖν θάτερα, ἢ πείθειν ἡμᾶς, ἢ ποιεῖν· τὐτων ὐδέτερα [3] ποιεῖ.

ιδ'. Ταύταις δὴ φαμὲν καί σε, ὦ Σώκρατες, ταῖς αἰτίαις ἐνέξεσθαι, ἅπερ ἄλλους ἐποίησας· καὶ ὐχ ἥκιστα Αθηναίων σε, ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα. Εἰ ἦν ἐγὼ ἕτοιμι, διὰ τί δὴ ; [4] ἴσως ἂν με δικαίως καθάπτοιντο, λέγοντες, [5] Ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα Αθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὡμολογηκὼς

ὡμολογηκὼς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν. Φαῖεν γὰρ ἄν, Ὅτι, ὦ Σώκρατες, μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήρια ἐστὶν, ὅτι σοι, κἀ ἡμεῖς ἠρέσκομεν, κἀ ἡ πόλις· ἐ γὰρ ἂν ποτε τῶν ἄλλων Αθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μή σοι διαφερόντως ἤρεσκε· καὶ ἔτ' ἐπὶ Θεωρίαν πώποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς Ισθμὸν, ἔτε ἄλλοσε ἐδαμόσε, εἰ μή μοι στρατευσόμενος, ἔτε ἄλλην ἐποιήσω ἀποδημίαν πώποτε, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι· ἐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως, ἐδ' ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι· ἀλλὰ ἡμεῖς σοι ἱκανοὶ ἦμεν, καὶ ἡ ἡμετέρα πόλις· ἕτω σφόδρα ἡμᾶς ἠρῆς, καὶ ὁμολόγεις καθ' ἡμᾶς πολιτεύσεσθαι· τά τε ἄλλα, καὶ παῖδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὡς ἀρεσκόσης σοι τῆς πόλεως. Ετι τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δικῃ ἐξῆν σοι φυγῆς τιμήσασθαι, εἰ ἐβέλε, κἀ, ὅπερ νῦν, ἀκέσης τῆς πόλεως, ἐπιχειρεῖς, τότε ἐκέσης ποιῆσαι. Σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζε, ὡς ἐκ ἀγαναπτῶν εἰ δέοι τεθνάναι σε, ἀλλ' ἠρῆ, ὡς ἔφησθα, πρὸ τῆς φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ ἔτ' ἐκείνες τὲς λογες αἰσχύνῃ, ἔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐνδρέπῃ, ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι· πράτλεις τε ἅπερ ἂν δῆλος ὁ φαυλότατος πράξειεν, ἀποδιδράσκειν ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς ξυνθήκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας, καθ' ἃς ἡμῖν [1] ξυνέθε πολιτεύσεσθαι. Πρῶτον ἦν ἡμῖν τῦτο αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν, φάσκοντές σε ὡμολογηκέναι πολιτεύσεσθαι καθ' ἡμᾶς, ἔργῳ, ἀλλ' ἐ λόγῳ· ἢ ἐκ ἀληθῆ; Τί φῶμεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν; ΚΡ. Ανάγκη, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚ. Αλλο τι ἦν, φαῖεν, ἢ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτὲς καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις; ἐχ ὑπ' ἀνάγκης ὁμολογήσας, ἐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρονῳ ἀναγκασθεὶς βελεύσασθαι, ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἑβδομήκοντα, ἐν οἷς ἦν σοι ἀπιέναι, εἰ μὴ ἠρέσκομεν ἡμεῖς, μηδὲ δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι αἱ ὁμολογίαι εἶναι. Σύ τε

ἔτε

ἔτε Λακεδαίμονα προηρῦ, ἔτε Κρήτην, ἃς δὴ ἐπάσοτε φὴς εὐνομεῖσθαι, ἔτε ἄλλην εὐδεμίαν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἔτε τῶν βαρβάρων· ἀλλ' ἐλάτ[τ]ω ἐξ αὐτῆς ἀπεδήμησας ἢ οἱ χωλοί τε καὶ τυφλοὶ κ᾽ οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι· ἔτω σοι διαφερόν[τ]ως τῶν ἄλλων Αθηναίων ἤρεσκεν ἡ πόλις τε, κ᾽ ἡμεῖς, οἱ νόμοι δηλονότι. Τίνι γὰρ ἂν πόλις ἀρέσκοι ἄνευ νόμων; Νῦν δὲ δὴ ἐκ ἐμμένεις τοῖς ὡμολογημένοις· ἐμμενεῖς δὲ, ἐὰν ἡμῖν γε πέθῃ, ὦ Σώκρατες, κ᾽ ἐ καταγέλαστός γε ἔσῃ, ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθών.

ιέ. Σκόπει γὰρ δὴ, ταῦτα παραβὰς, κ᾽ ἐξαμαρτών τι τέτων, τί ἀγαθὸν ἐργάσῃ σαυτὸν ἢ τοὺς ἐπιτηδείες τὲς σαυτῦ. Ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύσεσι γέ σε οἱ ἐπιτήδειοι καὶ αὐτοὶ φεύγειν κ᾽ στερηθῆναι τῆς πόλεως, ἢ τὴν ἐσίαν ἀπολέσαι, σχεδόν τι δῆλον. Αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν, ἐὰν εἰς τῶν ἐ[γ]γύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε, ἢ Μεγάραδε, (εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφότεραι,) πολέμιος ἥξεις, ὦ Σώκρατες, τῇ τέτων πολιτείᾳ· κ᾽ ὅσοιπερ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων ὑποβλέψονταί σε, διαφθορέα ἡγέμενοι τῶν νόμων· καὶ βεβαιῶσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν, ὥσε δοκεῖν ὀρθῶς τὴν δίκην δικάσαι. Ὅστις γὰρ νόμων διαφθορεύς ἐστι, σφόδρα πε δόξειεν ἂν νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς εἶναι. Πότερον ἓν φεύξῃ τάς τε εὐνομεμένας πόλεις καὶ τῶν ἀνδρῶν τὲς κοσμιωτάτες; κ᾽ τᾶτο ποιᾶντι ἆρα ἄξιον ἔστι σοί ζῆν; ἢ πλησίασεις τέτοις, [1] καὶ ἀναισχυν[ή]σεις διαλεγόμενος τινὰς λόγες, ὦ Σώκρατες, ἢ ἔσπερ ἐνθάδε, ὡς ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη, πλείστε ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις, κ᾽ τὰ νόμιμα κ᾽ οἱ νόμοι; Καὶ ἐκ οἴει ἄσχημον φανεῖσθαι τὸ τᾶ Σωκράτες πρᾶγμα; οἴεσθαί γε χρή. Αλλ' ἐκ μὲν τέτων τῶν πόλεων ἀπαρεῖς, ἥξεις δὲ εἰς Θετ[τ]αλίαν παρὰ τὲς ξένες τᾶ Κρίτωνος. Ἐκεῖ γὰρ δὴ πλέϛη ἀταξία κ᾽ ἀκολασία· κ᾽ ἴσως ἂν ἡδέως σε ἀκέσοιεν ὡς γελοίως ἐκ τᾶ

δεσμωτηρίε ἀπεδίδρασκες, σκευήν τινα περιθέμενος, ἢ διφθέραν λαβών, ἢ ἄλλα οἷα δὴ εἰωθασιν ἐνσκευάζεσθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ μεταλλάξας. Ὅτι δὲ γέρων ἀνὴρ, σμικρῷ χρόνῳ τῷ βίῳ λοιπῷ ὄντος, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐτόλμησας ἕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβάς, ἐδοὺς ὅς ἐρεῖ; Ισως, ἂν μή τινα λυπῇς· εἰ δὲ μὴ, ἀκούσῃ, ὦ Σώκρατες, πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ· ὑπερχόμενος δὴ πάντας ἀνθρώπους βιώσῃ, καὶ δουλεύων.—Τί ποιῶν; ἢ εὐωχούμενος ἐν Θετταλίᾳ; ὥσπερ ἐπὶ δεῖπνον, ἀποδεδημηκὼς εἰς Θετταλίαν. Λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ δικαιοσύνης, καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, ποῦ ἡμῖν ἔσονται; Αλλὰ δὴ τῶν παίδων ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκθρέψῃς καὶ παιδεύσῃς. [1] Τί δέ; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ τοῦτό σε ἀπολαύσωσιν; ἢ τοῦτο μὲν ὄ, αὐτοῦ δὲ τρεφόμενοι, σοῦ ζῶντος, βέλτιον [2] θρέψονται καὶ παιδεύσονται, μὴ ξυνόντος σοῦ αὐτοῖς; οἱ γὰρ ἐπιτήδειοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται αὐτῶν. Πότερον, ἐὰν μὲν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσῃς, ἐπιμελήσονται, ἐὰν δὲ εἰς ᾅδου ἀποδημήσῃς, οὐχὶ ἐπιμελήσονται; εἴπερ γέ τι ὄφελος αὐτῶν ἐστι, τῶν σοὶ φασκόντων ἐπιτηδείων εἶναι, οἴεσθαί γε χρὴ.

ις'. Αλλ', ὦ Σώκρατες, πειθόμενος ἡμῖν τοῖς σοῖς τροφεῦσι, μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιοῦ, μήτε τὸ ζῆν, μήτε ἄλλο μηδὲν, πρὸ τοῦ δικαίου· ἵνα, εἰς ᾅδου ἐλθὼν, ἔχῃς ταῦτα πάντα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἄρχουσιν. Οὔτε γὰρ ἐνθάδε σοι φαίνεται ταῦτα πράττοντι ἄμεινον εἶναι, οὐδὲ δικαιότερον, οὐδὲ ὁσιώτερον, οὐδὲ ἄλλῳ τῶν σῶν οὐδενί· οὔτε ἐκεῖσε ἀφικομένῳ ἄμεινον ἔσται. Αλλὰ νῦν μὲν ἠδικημένος ἄπει, (ἐὰν ἀπίῃς,) οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν νόμων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων· ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς, ἕτως αἰσχρῶς ἀνταδικήσας τε καὶ ἀντικακουργήσας, τὰς

σαυτοῦ

σαυτῆ ὁμολογίας τε καὶ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς παραβὰς, κ᾽ κακὰ ἐργασάμενος τέτες, ἧς ἥκιστα ἔδει, σαυτόν τε καὶ φίλες καὶ πατρίδα καὶ ἡμᾶς· ἡμεῖς τε σοι χαλεπανεῖμεν ζῶνλι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοὶ, οἱ ἐν ᾅδε νόμοι, ἐκ εὐμενῶς σε ὑποδέξονλαι· εἰδότες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσαι, τὸ σὸν μέρος. Αλλὰ μή σε πείση Κρίτων ποιεῖν ἃ λέγει, μᾶλλον ἢ ἡμεῖς.

ιζ. Ταῦτα, ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίτων, εὖ ἴσθι ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, [1] ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶνλες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν· καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ ἠχὴ τέτων τῶν λόγων βομβεῖ, καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν· ἀλλὰ ἴσθι, ὅσά γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα, ἐάν τι λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς. Ὅμως μέντοι εἴ τι οἴει πλέον ποιήσειν, λέγε. ΚΡ. Αλλ᾽, ὦ Σώκρατες, ἐκ ἔχω λέγειν. ΣΩΚ. Εα τοίνυν, ὦ Κρίτων, καὶ πράτλωμεν ταύτῃ, ἐπειδὴ ταύτῃ ὁ θεὸς ὑφηγεῖται.

[1] Ἡ

ι'Η

ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

ΒΙΟΥ ΤΕΛΕΥΤΗ.

ΕΚ ΤΟΥ ΦΑΙΔΩΝΟΣ.

* * *

—Ὑμᾶς μὲν ἔν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης καὶ οἱ ἄλλοι, εἰσαῦθις ἔν τινι χρόνῳ ἕκαστοι πορεύσεσθε· ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ (φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικὸς) ἡ εἱμαρμένη, καὶ σχεδόν τι μοι ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν· δοκεῖ γὰρ ἤδη βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον, καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν [2] νεκρὸν λόειν.

ξδ'. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων, Εἶεν, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιτέλλῃ, ἢ περὶ τῶν παίδων, ἢ περὶ ἄλλου τευ, [3] ὅ, τι ἄν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς, ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῖμεν; Ἅπερ ἀεὶ λέγω, ἔφη, ὦ Κρίτων· οὐδὲν καινότερον· ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμῖν, καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε ἅτ' ἂν ποιῆτε· κἂν μὴ νῦν ὁμολογήσητε· ἐὰν δὲ ὑμῶν μὲν αὐτῶν ἀμελῆτε, καὶ μὴ θέλητε, ὥσπερ κατ' ἴχνη, κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, ζῆν, οὐδὲ ἐὰν πολλὰ ὁμολογήσητε ἐν τῷ παρόντι, καὶ σφόδρα, οὐδὲν πλέον ποιήσετε. Ταῦτα μὲν τοίνυν [5] προθυμησόμεθα, ἔφη, ἅττω ποιεῖν. [6] Θάπτομεν δὲ τίνα σὲ τρόπον; Ὅπως ἄν, ἔφη, βούλησθε· ἐάν πέρ γε λάβητέ με, καὶ μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς. Γέλασας δὲ ἅμα ἠσυχῇ, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας, εἶπεν,

εἶπεν, Οὐ πείθω, ἔφη, ὦ ἄνδρες, Κρίτωνα, ὡς ἐγώ εἰμι ἔτος ὁ Σώκρατης, ὁ νυνὶ διαλεγόμενος, καὶ διατάττων ἕκαστα τῶν λεγομένων· ἀλλ᾽ οἴεταί με ἐκεῖνον εἶναι, ὃν ὄψεται ὀλίγον ὕστερον νεκρὸν, καὶ ἐρωτᾷ πῶς δεῖ με θάπτειν. [1]Ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον πεποίημαι, ὡς ἐπειδὰν πίω τὸ φάρμακον ἐκέτι ὑμῖν παραμενῶ, ἀλλ᾽ οἰχήσομαι ἀπιὼν εἰς μακάρων δή τινας εὐδαιμόνιας, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμυθούμενος ἅμα μὲν ὑμας, ἅμα δ᾽ ἐμαυτόν. [2]Ἐγγυήσασθε ἔν με πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην, ἢ ἣν ἔτος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἠγγυᾶτο. Οὗτος μὲν γὰρ ἦ μὴν παραμενεῖν, ὑμᾶς δὲ, ἦ μὴν μὴ παραμενεῖν, ἐγγυήσασθε, ἐπειδὰν ἀποθάνῳ, ἀλλὰ οἰχήσεσθαι ἀπιόντα· ἵνα Κρίτων ῥᾷον φέρῃ, καὶ μὴ, ὁρῶν μου τὸ σῶμα ἢ καιόμενον ἢ κατορυττόμενον, ἀγανακτῇ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὡς [3]δεινὰ ἄττα πάσχοντος· μηδὲ λέγῃ ἐν τῇ ταφῇ, [4]ὡς ἢ προτίθεται Σωκράτη, ἢ ἐκφέρει, ἢ κατορύττει. Εὖ γὰρ ἴσθι, [5]ὦ ἄριστε Κρίτων, τὸ μὴ καλῶς λέγειν, οὐ μόνον ἐς αὐτὸ τοῦτο πλημμελὲς, ἀλλὰ καὶ κακόν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς· Ἀλλὰ θαῤῥεῖν τε χρὴ, [6]καὶ φάναι τὸμὸν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν ὅτῳ, ὅπως ἄν σοι φίλον ᾖ, καὶ μαλιστα ἡγῇ νόμιμον εἶναι.

ξέ. Ταῦτ᾽ εἰπὼν, ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὡς λουσόμενος, καὶ ὁ Κρίτων εἵπετο αὐτῷ· ἡμᾶς δ᾽ ἐκέλευε περιμένειν. Περιεμένομεν ἔν, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων, καὶ ἀνασκοποῦντες· τότε δ᾽ αὖ περὶ τῆς συμφορᾶς διεξιόντες, ὅση ἡμῖν γεγονυῖα εἴη, ἀτεχνῶς ἡγέμενοι, ὥσπερ πατρὸς στερηθέντες, διάξειν ὀρφανοὶ τὸν ἔπειτα βίον. Ἐπειδὴ δὲ ἐλέσατο, καὶ ἠνέχθη παρ᾽ αὐτὸν τὰ παιδία, (δύο γὰρ αὐτῷ υἱεῖς σμικροὶ ἦσαν, εἷς δὲ μέγας,) καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες ἀφίκοντο· ἐκείναις ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος διαλεχθείς τε καὶ

καὶ ἐπιστάλας ἅττα ἐβούλετο τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἀπιέναι ἐκέλευσεν· αὐτὸς δὲ ἦκε παρ ἡμᾶς. Καὶ ἦν ἤδη ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν. χρόνον γὰρ πολὺν διέτριψεν ἔνδον. Ελθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος· καὶ ὀ πολλὰ ἅττα μετὰ ταῦτα διελέχθη. Καὶ ἦκεν [1] ὁ τῶν Ἑνδεκα ὑπηρέτης, καὶ στὰς παρ' αὐτὸν, Ω Σώκρατες, ἔφη, ὀ καταγνώσομαι γέ σε ὅπερ ἄλλων καταγινώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὰν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον, ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων· σὲ δ' ἐγὼ καὶ ἄλλως ἔγνωκα ἐν τούτῳ χρόνῳ γενναιότατον καὶ πραότατον καὶ ἄριστον ἄνδρα ὄντα τῶν πώποτε δεῦρο ἀφικομένων· καὶ δὴ καὶ νῦν εὖ οἶδ' ὅτι οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις, (γινώσκεις γὰρ τοὺς αἰτίους,) ἀλλὰ ἐκείνοις. Νῦν οὖν (οἶσθα γὰρ ἃ ἦλθον ἀγγελῶν) χαῖρέ τε, καὶ πειρῶ ὡς ῥᾷστα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. Καὶ ἅμα δακρύσας, μεταστρεφόμενος ἀπῆει. Καὶ ὁ Σώκρατης, ἀναβλέψας πρὸς αὐτὸν, καὶ σὺ ἔφη, χαῖρε· καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. Καὶ ἅμα πρὸς ἡμᾶς, Ὡς ἀστεῖος, ἔφη, ὁ ἄνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν χρόνον προσήει, καὶ διελέγετο ἐνίοτε· καὶ ἦν ἀνδρῶν λῷστος· καὶ νῦν ὡς γενναίως με ἀποδακρύει. Ἀλλά γε δὴ, ὦ Κρίτων, πειθώμεθα αὐτῷ· καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται· εἰ δὲ μὴ, τριψάτω ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ὁ Κρίτων, Αλλ' οἶμαι, ἔφη, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔτι ἥλιον εἶναι ἐπὶ τοῖς ὄρεσι, καὶ ἔπω δεδυκέναι· καὶ ἅμα ἐγὼ οἶδα καὶ ἄλλους πάνυ ὀψὲ πίνοντας, ἐπειδὰν παραγγελθῇ αὐτοῖς, δειπνήσαντάς τε καὶ πίοντας εὖ μάλα, καὶ συγγενομένους γ' ἐνίους ὧν ἂν τύχωσιν ἐπιθυμοῦντες· ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγου· ἔτι γὰρ ἐγχωρεῖ. Καὶ ὁ Σωκράτης Εἰκότως γ', ἔφη, ὦ Κρίτων, ἐκεῖνοί τε ταῦτα ποιοῦσιν, ἃ σὺ λέγεις, (οἴονται γὰρ κερδανεῖν ταῦτα ποιήσαντες,) καὶ ἔγωγε εἰκότως ταῦτα

ταῦτα οὐ ποιήσω· οὐδὲν γὰρ οἶμαι περδανεῖν, ὀλίγον ὕστερον πιὼν, ἄλλο γε ἢ γέλωτα ὀφλήσειν παρ' ἐμαυτῷ, γλιχόμενος τῆ ζῆν, καὶ φειδόμενος ἐδενὸς ἔτι ἐνοντος. Αλλ' ἴθι, ἔφη, πείθε, καὶ μὴ ἄλλως ποίει.

ξε'. Καὶ ὁ Κρίτων ἀκέσας, ἔνευσε τῷ παιδὶ πλησίον ἑστῶτι· καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν, καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας, ἦκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. Ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἄνθρωπον Εἶεν, ἔφη, ὦ βέλτιστε· (σὺ γὰρ τούτων ἐπιστήμων·) τί χρὴ ποιεῖν; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πιόντα περιϊέναι, ἕως ἄν σε βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται· ἔπειτα κατακεῖσθαι· καὶ ἕτως αὐτὸ ποιήσεις· καὶ ἅμα ὤρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει. Καὶ ὃς λαβὼν, καὶ μάλα ἵλεως, ὦ Εχέκρατες, ἐδὲν τρέσας, ἐδὲ διαφθείρας οὔτε τῆ χρώματος ἔτε τῆ προσώπε, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει, [1] ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον, Τί λέγεις, ἔφη, περὶ τῆδε τῆ πόματος, πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαι τινί; ἔξεστιν, ἢ ἔ; Τοσοῦτον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τρίβομεν, ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν. Μανθάνω, ἦ δ' ὅς· ἀλλ' εὔχεσθαι γέ πε τοῖς θεοῖς ἔξεστι τε καὶ χρὴ, τὴν μετοίκησιν τὴν ἐνθένδε ἐκεῖσε εὐτυχῆ γενέσθαι· ἃ δὴ καὶ ἐγὼ εὔχομαί τε, καὶ γενοιτο ταύτη. Καὶ ἅμα εἰπὼν ταῦτα, ἐπισχόμενος, καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἐξέπιε. Καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἷοί τε ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύειν· ὡς δὲ εἴδομεν πίνοντά τε καὶ πεπωκότα, ἐκέτι. [2] Αλλ' ἐμοῦ γε βίᾳ καὶ αὐτῆ ἀστακτὶ ἐχώρει τὰ δάκρυα. ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαιον ἐμαυτόν. Οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνον γε, ἀλλὰ τὴν ἐμαυτῆ τύχην, οἵῳ ἀνδρὸς ἑταίρῳ ἐστερημένος εἴην. Ὁ δὲ Κρίτων ἔτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ' ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἐξανέστη. Απολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἐδὲν ἐπαύετο δακρύων, καὶ

δὴ

δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησάμενος, κλαίων καὶ ἀγανακτῶν, [1]ἀδύνατα ὄντινα οὐ κατέκλαυσε τῶν παρόντων, πλήν γε αὐτῆ Σωκράτες. Ἐκεῖνος δὲ, Οἷα, ἔφη, ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι! ἐγὼ μέντοι ἐχ ἥκιστα τούτου ἕνεκα τὰς γυναῖκας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν· καὶ γὰρ ἀκήκοα ὅτι ἐν εὐφημίᾳ χρὴ τελευτᾶν· ἀλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε, καὶ καρτερεῖτε. Καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἠσχύνθημέν τε καὶ ἐπέσχομεν τῆ δακρύειν. Ὁ δὲ περιελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι ἔφη τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὕπτιος· οὕτω γὰρ ἐκέλευσεν ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἅμα ἐφαπτόμενος αὐτῆ ἔτος ὁ δὲς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν χρόνον, ἐπεσκόπει τὲς πόδας καὶ τὰ σκέλη· κἄπειτα σφόδρα πιέσας αὐτῆ τὸν πόδα, ἤρετο εἰ αἰσθάνοιτο ὁ δ' ἐκ ἔφη· καὶ μετὰ τοῦτο αὖθις τὰς κνήμας, καὶ ἐπανιὼν, ἕτως ἡμῖν ἐπεδέικνυτο ὅτι [2]ψύχοιτό τε καὶ πήγνυτο. Καὶ αὐτὸς ἥπτετο, καὶ εἶπεν, ὅτι ἐπειδὰν πρὸς τῆ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχήσεται. Ἤδη ἦν σχεδόν τι αὐτῆ ἦν τὰ περὶ τὸ ἧτρον ψυχόμενα. καὶ ἐκκαλυψάμενος, (ἐνεκεκάλυπτο γὰρ,) εἶπεν, (ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέγξατο,) Ω Κρίτων, ἔφη, [3]τῷ Ασκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρυόνα. ἀλλὰ ἀπόδοτε, καὶ μὴ ἀμελήσητε. Αλλὰ ταῦτα ἔσαι, ἔφη ὁ Κρίτων· ἀλλ' ὅρα εἴτι ἄλλο λέγεις. Ταῦτα ἐρομένε αὐτῆ, οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο· ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλιπὼν, ἐκινήθη τε, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν. Καὶ ὃς τὰ ὄμματα ἔστησεν· ἰδὼν δὲ ὁ Κρίτων [4]συνέλαβε τὸ στόμα τε καὶ τὲς ὀφθαλμές.

ξζ'. Ἤδε ἡ τελευτὴ ὦ Εχέκρατες, τῆ ἑταίρε ἡμῖν ἐγένετο, [5]ἀνδρὸς, ὡς ἡμεῖς φαῖμεν ἂν, τῶν τότε, ὧν ἐπειράθημεν, ἀρίστε, καὶ ἄλλως φρονιμώτατε καὶ δικαιοτάτε.

III.

III.

[1] Ex ARISTOTELE.

[JUXTA EDIT. GUIL. DU VAL. PARIS. 1654. IV. TOM. IN FOL.]

Abundantiâ quadam ingenii præſtabat, ut mihi quidem videtur, ARISTOTELES. CICERO ACAD. I. 4.

[2] ΕΚ ΤΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΗΘΙΚΩΝ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Δ'.

* * *

[3] ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ μεγαλοψυχίας, ὅτι περὶ τιμάς ἐστι μάλιστα.

* * *

— ΔΟΚΕΙ—μεγαλόψυχος εἶναι ὁ μεγάλων αὐτὸν ἀξιῶν, ἄξιος ὤν· [4] ὁ γὰρ μὴ κατ' ἀξίαν αὐτὸ ποιῶν, ἠλίθιος· τῶν δὲ κατ' ἀρετὴν ἐδὲὶς ἠλίθιος, οὐδ' ἀνόητος. Μεγαλόψυχος μὲν οὖν ὁ εἰρημένος· ὁ γὰρ μικρῶν ἄξιος, καὶ τύτων ἀξιῶν ἑαυτὸν, σώφρων, μεγαλόψυχος δ' οὔ· ἐν μεγέθει γὰρ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ [5] τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι· (οἱ μικροὶ δ'

ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' ἔργοις)—ὁ δὲ μεγάλων αὐτὸν ἀξιῶν, ἀνάξιος ὢν, χαῦνος· [1] ὁ δὲ μειζόνων ἢ ἄξιος, ἢ πᾶς χαῦνος· ὁ δ' ἐλαττόνων ἢ ἄξιος, μικρόψυχος, ἐάν τε μεγάλων, ἐάν τε μετρίων, ἐάν τε καὶ μικρῶν ἄξιος ὢν, ἔτι ἐλαττόνων ἑαυτὸν ἀξιοῖ,—καὶ μάλιστα ἂν δόξειεν ὁ μεγάλων ἄξιος· [2] τί γὰρ ἂν ἐποίει, εἰ μὴ τοιούτων ἦν ἄξιος; [3] Εστι δὴ ὁ μεγαλόψυχος, τῷ μὲν μεγέθει ἄκρος, τῷ δὲ, ὡς δεῖ, μέσος· τὰ γὰρ κατ' ἀξίαν ἑαυτὸν ἀξιοῖ· οἱ δ' ὑπερβάλλουσι, καὶ ἐλλείπουσιν. Εἰ δὲ δὴ μεγάλων ἑαυτὸν ἀξιοῖ, ἄξιος ὢν, καὶ μάλιστα τῶν μεγίστων, [4] περὶ ἓν μάλιστα ἂν εἴη· [τί ἓν τοῦτ' ἐστιν, ἐκ τῆς ἀξίας ληπτέον·] ἡ δὲ ἀξία λέγεται πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀγαθά· μέγιστον δὲ τοῦτ' ἂν θείημεν, ὃ τοῖς θεοῖς ἀπονέμομεν, καὶ ὃ μάλιστα ἐφίενται οἱ ἐν ἀξιώματι, καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς καλλίστοις ἆθλον· τοιοῦτον δ' ἡ τιμή· μεγίστου ἄρα [16] ἂν εἴη τοῦτο τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν. Περὶ τιμὰς δὴ καὶ ἀτιμίας ὁ μεγαλόψυχος ἐστιν, ὡς δεῖ· [5] καὶ ἄνευ δὲ λόγου φαίνονται οἱ μεγαλόψυχοι περὶ τιμὴν εἶναι· τιμῆς γὰρ μάλιστ' οἱ μεγάλοι ἀξιοῦσιν ἑαυτούς· κατ' ἀξίαν δέ· ὁ δὲ μικρόψυχος ἐλλείπει καὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ πρὸς τὸ τοῦ μεγαλοψύχου ἀξίωμα· ὁ δὲ χαῦνος, πρὸς ἑαυτὸν μὲν ὑπερβάλλει· οὐ μὴν γόν γε μεγαλόψυχον· ὁ δὲ μεγαλοψύχος, ἅπερ τῶν μεγίστων ἄξιος, ἄριστος ἂν εἴη· μείζονος γὰρ ἀεὶ ὁ βελτίων ἄξιος, καὶ μεγίστων ὁ ἄριστος. Τὸν [6] ὡς ἀληθῶς ἄρα μεγαλόψυχον, δεῖ ἀγαθὸν εἶναι· [7] καὶ δόξειε δ' ἂν εἶναι μεγαλοψύχου, τὸ ἐν ἑκάστῃ ἀρετῇ μέγα· εὐθαμῶς τ' ἂν ἀρμόζοι μεγαλοψύχῳ φεύγειν παρασείσαντι, εὐδὲ ἀδικεῖν· τίνος γὰρ ἕνεκα πράξει αἰσχρὰ, ᾧ ἐνθὲν μέγα; Καθ' ἕκαστα δ' ἐπισκοποῦντι πάμπαν γελοῖος φαίνοιτ' ἂν ὁ μεγαλόψυχος, μὴ ἀγαθὸς ὤν. Οὐκ εἴη δ' ἂν εὐδὲ τιμῆς ἄξιος, φαῦλος ὤν· τῆς ἀρετῆς γὰρ ἆθλον ἡ τιμὴ, καὶ ἀπονέμεται

τοῖς

ται τοῖς ἀγαθοῖς. Εοικε μὲν ἓν ἡ μεγαλοψυχία, οἷον κόσμός τις εἶναι τῶν ἀρετῶν· μείζες γὰρ αὐτὰς ποιεῖ, καὶ ἐ γίνεται ἄνευ ἐκείνων· διὰ τοῦτο χαλεπὸν τῇ ἀληθείᾳ μεγαλόψυχον εἶναι· ἐ γὰρ οἷόν τε ἄνευ καλοκἀγαθίας. Μάλιστα μὲν ἓν περὶ τιμὰς καὶ ἀτιμίας ὁ μεγαλόψυχός ἐστι· καὶ ἐπὶ μὲν ταῖς μεγάλαις, καὶ ὑπὸ τῶν σπεδαίων μετρίως ἡσθήσεται, ὡς τῶν οἰκείων τυγχάνων, ἢ καὶ ἐλαττόνων· ἀρετῆς γὰρ παντελοῦς ἐκ ἂν γένοιτο ἀξία τιμή· [1] ἐ μὴν ἀλλ' ἀποδέξεταί γε, τῷ μὴ ἔχειν αὐτὸς μείζω αὐτῷ ἀπονέμειν. Τῆς δὲ [2] παρὰ τῶν τυχόντων καὶ ἐπι μικροῖς, πάμπαν ὀλιγωρήσει· οὐ γὰρ τούτων ἄξιος. Ὁμοίως δὲ καὶ ἀτιμίας· ἐ γὰρ ἔσαι δικαίως περὶ αὐτόν. Μάλιστα μὲν οὖν ἐστιν, ὥσπερ εἴρηται, ὁ μεγαλόψυχος περὶ τιμάς. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ πλοῦτον καὶ δυναστείαν, καὶ πᾶσαν εὐτυχίαν καὶ ἀτυχίαν μετρίως ἕξει, ὅπως ἂν γένηται· καὶ οὔτ' εὐτυχῶν περιχαρὴς ἔσαι, οὔτε ἀτυχῶν περίλυπος· [3] ἐδὲ γὰρ περὶ τιμὴν ὕτως ἔχει, ὡς μέγιστον ὄν· αἱ γὰρ δυναστεῖαι καὶ ὁ πλοῦτος διὰ τὴν τιμήν ἐσιν αἱρεταί· οἱ γοῦν ἔχοντες αὐτὰ, τιμᾶσθαι, δι' αὐτῶν βέλονται· ᾧ δὴ καὶ ἡ τιμὴ μικρόν ἐστι, τούτῳ καὶ τἆλλα.

[4] ΚΕΦ. ή.

Τίνες αἱ κατὰ μεγαλοψυχίαν πράξεις.

[5] Διὸ καὶ ὑπερόπται δοκοῦσιν εἶναι. Δοκεῖ δὲ καὶ τὰ εὐτυχήματα συμβάλλεσθαι πρὸς μεγαλοψυχίαν· οἱ γὰρ εὐγενεῖς ἀξιοῦνται τιμῆς· καὶ οἱ δυναεύοντες, ἢ οἱ πλουτοῦντες· ἐν ὑπεροχῇ γάρ· [6] τὸ δ' ἀγαθῷ ὑπερέχον πᾶν,

πᾶν, ἐντιμότερον. Διὸ καὶ τὰ τοιαῦτα μεγαλοψυχοτέρους ποιεῖ· τιμῶνται γὰρ ὑπὸ τινῶν. Κατ' ἀλήθειαν δὲ ὁ ἀγαθὸς μόνος τιμητός· ᾧ δ' ἄμφω ὑπάρχει, μᾶλλον ἀξιοῦται τιμῆς· οἱ δ' ἄνευ ἀρετῆς τὰ τοιαῦτα ἀγαθὰ ἔχοντες, οὔτε δικαίως ἑαυτοὺς μεγάλων ἀξιοῦσιν, οὔτε ὀρθῶς μεγαλόψυχοι λέγονται· ἄνευ γὰρ ἀρετῆς παντελῶς οὐκ ἔστι ταῦτα. Ὑπερόπται δὲ καὶ ὑβρισταὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα ἔχοντες, κακοὶ γίγνονται· ἄνευ γὰρ ἀρετῆς οὐ ῥᾴδιον φέρειν ἐμμελῶς τὰ εὐτυχήματα· οὐ δυνάμενοι δὲ φέρειν, καὶ οἰόμενοι τῶν ἄλλων ὑπερέχειν, ἐκείνων μὲν καταφρονοῦσιν· αὐτοὶ δὲ ὅ, τι ἂν τύχωσι, πράττουσι· μιμοῦνται γὰρ τὸν μεγαλόψυχον, οὐχ ὅμοιοι ὄντες, οὗτοι δὲ δρῶσιν ἐν οἷς δύνανται· τὰ μὲν οὖν κατ' ἀρετὴν οὐ πράττουσι· καταφρονοῦσι δὲ τῶν ἄλλων, Ὁ δὲ μεγαλόψυχος, δικαίως καταφρονεῖ· δοξάζει γὰρ ἀληθῶς· οἱ δὲ πολλοὶ, τυχόντως. Οὐκ ἔστι δὲ [1] μικροκίνδυνος, οὐδὲ φιλοκίνδυνος, διὰ τὸ ὀλίγα τιμᾶν· μεγαλοκίνδυνος δέ· καὶ ὅταν κινδυνεύῃ, ἀφειδὴς τοῦ βίου, ὡς οὐκ ἄξιον ὂν πάντως ζῆν. Καὶ οἷος εὖ ποιεῖν, εὐεργετούμενος δ' αἰσχύνεται· τὸ μὲν γὰρ ὑπερέχοντος, τὸ δὲ ὑπερεχομένου. [2] Καὶ ἀντευεργετικὸς πλείονων· [3] ἔτω γὰρ προσοφλήσει ὁ ὑπάρξας, καὶ ἔσται εὖ πεπονθώς. Δοκοῦσι δὲ καὶ μνημονεύειν, ἐς ἂν ποιήσωσιν εὖ· [4] ὧν δ' ἂν πάθωσιν, οὔ· ἐλάττων γὰρ ὁ παθὼν εὖ, τοῦ ποιήσαντος· βούλεται δὲ ὑπερέχειν· καὶ τὰ μὲν ἡδέως ἀκούει, τὰ δ' ἀηδῶς. [5] Διὸ καὶ τὴν Θέτιν οὐ λέγειν τὰς εὐεργεσίας τῷ Διΐ· [6] ὧδ' οἱ Λάκωνες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἃ πεπόνθεσαν εὖ. Μεγαλοψύχου δὲ καὶ τὸ μηθενὸς δεῖσθαι, ἢ μόγις· ὑπηρετεῖν δὲ προθύμως· καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἐν ἀξιώματι καὶ εὐτυχίαις, μεγάλου εἶναι· πρὸς δὲ τοὺς μέσους, μέτριον· τῶν μὲν γὰρ ὑπερέχειν χαλεπὸν καὶ σεμνόν· τῶν δὲ, ῥᾴδιον· καὶ ἐν

ἐκείνοις

ἐκείνοις μὲν σεμνύεσθαι, ἐκ ἀγεννές· ἐν δὲ τοῖς ταπεινοῖς, φορτικὸν, ὥσπερ ἐς τὲς ἀσθενεῖς ἰσχυρίζεσθαι. Καὶ ἐς τὰ ἔντιμα μὴ ἰέναι, ἢ ἕ πρωτεύεσιν ἄλλοι· καὶ ἀργὸν εἶναι καὶ μελλητὴν, ἀλλ' ἢ ὅπε τιμὴ μεγάλη ἢ ἔργον. Καὶ ὀλίγων μὲν πρακτικὸν, μεγάλων δὲ καὶ ὀνομασῶν. Αναγκαῖον δὲ καὶ φανερόμισον εἶναι καὶ φανερόφιλον· τὸ γὰρ λανθάνειν, φοβεμένε. Καὶ μέλειν τῆς ἀληθείας μᾶλλον ἢ τῆς δόξης, καὶ λέγειν καὶ πράτ]ειν φανερῶς· * [1] καταφρονητικῶ γὰρ, διὸ παῤῥησιαστικός· παῤῥησιαστικῶ δὲ, διὸ καταφρονητικὸς καὶ ἀληθευτικός· πλὴν ὅσα μὴ δι' εἰρωνείαν· εἴρωνα δὲ πρὸς τὲς πολλές· καὶ πρὸς ἄλλον μὴ δύνασθαι ζῆν, ἀλλ' ἢ πρὸς φίλον· δελικὸν γάρ. Διὸ καὶ πάντες οἱ κόλακες, ϑητικοί· καὶ οἱ ταπεινοὶ, κόλακες. Οὐδὲ ϑαυμαστικός· ἐϑὲν γὰρ μέγα αὐτῷ ἐςιν. Οὐδὲ μνησίκακος. ἐ γὰρ μεγαλοψύχε τὸ ἀπομνημονεύειν, ἄλλως τε καὶ κακά· ἀλλὰ μᾶλλον παροράν. Οὐδὲ ἀνθρωπολόγος· ἔτε γὰρ περὶ αὐτῦ ἐρεῖ, ἔτε περὶ ἑτέρε· ἔτε γὰρ ἵνα ἐπαινῆται, μέλει αὐτῷ, οὐϐ' ὅπως οἱ ἄλλοι ψέγωνται· Οὐδ' αὖ ἐπαινετικός ἐςι· διόπερ ἐδὲ κακολόγος, ἐδὲ τῶν ἐχθρῶν, ἐ μὴ δι' ὕϐριν. Καὶ περὶ ἀναγκαίων ἢ μικρῶν ἧκιςα ὀλοφυρτικὸς καὶ δεητικός· [2] σπεδάζοντος γὰρ ἕτως ἔχειν περὶ ταῦτα. Καὶ οἷος κεκτῆσθαι μᾶλλον τὰ καλὰ ἢ ἄκαρπα τῶν καρπίμων καὶ ὠφελίμων· αὐτάρκης γὰρ μᾶλλον. Καὶ κίνησις δὲ βραδεῖα τοῦ μεγαλοψύχε δοκῆ εἶναι, καὶ φωνὴ βαρεῖα, καὶ λέξις στάσιμος· οὐ γὰρ σπευστικὸς, ὁ περὶ ὀλίγα σπεδάζων· ἐδὲ σύντονος, ὁ μηθὲν

* Lege, cum MSS. Victorii et Turnebi, παῤῥησιαστὴς γὰρ, διὰ τὸ καταφρονητικὸς εἶναι· καταφρονητικὸς ᾖ, διὰ το παῤῥησιαστικὸς καὶ ἀληθευτικός. πλὴν, &c. Vid. notam.

ὁ μηδὲν μέγα οἰόμενος, ἡ δ' ὀξυφωνία καὶ ἡ ταχύτης, διὰ τέτων. Τοιῦτος μὲν ἦν ὁ μεγαλόψυχος,

[1] ΚΕΦ. ϑ'.

Περὶ τῦ μικροψύχε καὶ τῦ χαῦνε.

Ὁ δ' ἐλλέτων, μικροψύχος· ὁ δ' ὑπερβάλλων, χαῦνος· ὲ κακοὶ μὲν ἦν δοκῦσιν εἶναι ὲδ' ἔτοι· ὲ γὰρ κακοποιοί ἀσιν· ἡμαρτημένοι δέ· ὁ μὲν γὰρ μικροψύχος, ἄξιος ὢν ἀγαθῶν, ἑαυτὸν ἀποστερεῖ ὧν ἄξιός ἐστι· καὶ ἔοικε κακόν ἔχειν τι, ἐκ τῦ μὴ ἀξιῦν ἑαυτὸν τῶν ἀγαθῶν, καὶ ἀγνοεῖν δ' ἑαυτόν· [2] ὠρέγετο γὰρ ἂν ὧν ἄξιος ἦν, ἀγαθῶν γε ὄντων· ὲ μὴν ἠλιθιοί γε οἱ τοιῦτοι δοκῦσιν εἶναι, ἀλλὰ μᾶλλον ὀκνηροί· ἡ τοιαύτη δὲ δόξα δοκεῖ καὶ χέρες ποιεῖν· ἕπαστοι γὰρ ἐφίενται τῶν κατ' ἀξίαν· [3] ἀφίστανται δὲ καὶ τῶν πράξεων τῶν καλῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὡς ἀνάξιοι ὄντες· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν. Οἱ δὲ χαῦνοι, ἠλίθιοι, καὶ ἑαυτὲς ἀγνοῦντες, καὶ ταῦτ' ἐπιφανῶς· ὡς γὰρ ἄξιοι ὄντες, τοῖς ἐντίμοις ἐπιχειρῦσιν, εἶτα ἐξελέγχονται· καὶ ἐσθῆτι κοσμῦνται, καὶ σχήματι, καὶ τοῖς τοιύτοις· καὶ βῦλονται τὰ εὐτυχήματα φανερὰ εἶναι αὐτῶν, καὶ λέγυσι περὶ αὐτῶν, ὡς διὰ τέτων τιμηθησόμενοι. Ἀντιτίθεται δὲ τῇ μεγαλοψυχίᾳ ἡ μικροψυχία μᾶλλον τῆς χαυνότητος· καὶ γὰρ γίγνεται μᾶλλον, καὶ χεῖρόν ἐστιν. Ἡ μὲν ἦν μεγαλοψυχία, περὶ τιμήν ἐστι μεγάλην, ὥσπερ εἴρηται.

[1] ΕΚ

[1]ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ Θ'.

ΚΕΦ. ά.

Ὅτι περὶ φιλίας σκεπτέον· καὶ ἔπαινος αὐτῆς.

[2]Μετὰ δὲ ταῦτα, περὶ φιλίας ἔποιτ' ἂν διελθεῖν· ἔξι γὰρ ἀρετή τις, ἢ μετ' ἀρετῆς. Ετι δ', ἀναγκαιότατον εἰς τὸν βίον· ἄνευ γὰρ φίλων, οὐδεὶς ἂν ἕλοιτο ζῆν, ἔχων τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ πάντα· καὶ γὰρ πλουτεῖσι, καὶ ἀρχὰς καὶ δυναστείας κεκτημένοις δοκεῖ μάλιστα φίλων εἶναι χρεία· τί γὰρ ὄφελος τῆς τοιαύτης εὐετηρίας, ἀφαιρεθείσης εὐεργεσίας, ἣ γίγνεται μάλιστα καὶ ἐπαινετωτάτη πρὸς φίλους; ἢ πῶς ἂν τηρηθείη καὶ σώζοιτο ἄνευ φίλων; ὅσῳ γὰρ πλείων, τοσούτῳ ἐπισφαλεστέρα. Εν πενίᾳ δὲ καὶ ταῖς λοιπαῖς δυστυχίαις, μόνην οἴονται καταφυγὴν εἶναι τοὺς φίλους· [3]καὶ νέοις δὲ πρὸς τὸ ἀναμάρτητον, καὶ πρεσβυτέροις πρὸς θεραπείαν, καὶ τὸ ἐλλεῖπον τῆς πράξεως δι' ἀσθένειαν βοηθείας· τοῖς τ' ἐν ἀκμῇ, πρὸς τὰς καλὰς πράξεις,

—[4]Σύν τε δυὼ ἐρχομένω—

καὶ γὰρ νοῆσαι καὶ πρᾶξαι δυνατώτεροι. Φύσει τ' ἐνυπάρχειν ἔοικε πρὸς τὸ γεγενημένον τῷ γεννήσαντι· καὶ οὐ μόνον ἐν ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν ὀρνέοις, καὶ ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ζώων, καὶ τοῖς ὁμοεθνέσι πρὸς ἄλληλα· καὶ μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις· ὅθεν τοὺς φιλανθρώπους ἐπαινοῦμεν. Ιδοι δ' ἄν τις καὶ ἐν ταῖς πλάναις, ὡς οἰκεῖον ἅπας ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ καὶ φίλον. Εοικε δὲ καὶ τὰς πόλεις συνέχειν ἡ φιλία· καὶ οἱ νομοθέται μᾶλλον περὶ αὐτὴν σπουδάζειν, ἢ τὴν δικαιοσύνην· ἡ γὰρ ὁμόνοια ὁμοιόν τι τῇ φιλίᾳ ἔοικεν εἶναι· ταύτης δὲ μάλιστα ἐφίενται, καὶ τὴν

τὴν στάσιν ἔχθραν μάλιστα ἐξελαύνουσι. Καὶ φίλων μὲν ὄντων, οὐδὲν δεῖ δικαιοσύνης· δίκαιοι δὲ ὄντες, προσδέονται φιλίας. [1] Καὶ τῶν δικαίων τὸ μάλιστα φιλικὸν εἶναι δοκεῖ. Οὐ μόνον δὲ ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἀλλὰ καλόν· τοὺς γὰρ φιλοφίλους ἐπαινοῦμεν· ἥτε φιλοσοφία δοκεῖ τῶν καλῶν ἔν τι εἶναι. Ετι, καὶ ἔνιοι τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας οἴονται ἀγαθοὺς εἶναι καὶ φίλους.

[1] ΕΚ

[1]ΕΚ ΤΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΤΕΧΝΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΥ Β'.

* * *

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ παθῶν καὶ ἕξεων τῶν νέων.

*[2]ΤΑ δὲ ἤθη ποῖοί τινες, καὶ τὰ πάθη, καὶ τὰς ἕξεις, καὶ τὰς τύχας, διέλθωμεν μετὰ ταῦτα. Λέγω δὲ, πάθη μὲν ὀργὴν, ἐπιθυμίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν εἰρήκαμεν πρότερον. Ἕξεις δὲ, ἀρετὰς, καὶ κακίας· εἴρηται δὲ καὶ περὶ τούτων πρότερον, [3]καὶ ποῖα προαιροῦνται ἕκαστοι, καὶ ποίων πρακτικοί. Ἡλικίαι δέ εἰσι, νέοτης, καὶ ἀκμὴ, καὶ γῆρας. Τύχην δὲ λέγω, εὐγένειαν, καὶ πλοῦτον, καὶ δυνάμεις, καὶ τἀναντία τούτοις, καὶ ὅλως εὐτυχίαν, καὶ δυστυχίαν. Οἱ μὲν οὖν νέοι, [4]τὰ ἤθη εἰσὶν ἐπιθυμητικοί, καὶ οἷοι ποιεῖν ὧν ἂν ἐπιθυμήσωσι· καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν, μάλιστα ἀκολουθητικοὶ εἰσι ταῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια, καὶ ἀκρατεῖς ταύτης· [5]εὐμετάβολοι δὲ καὶ ἄψορροι πρὸς

* Lege, cum Gesnero, Τὰ ἤθη ποῖαί τινες, καὶ τὰ πάθη, καὶ τὰς ἕξεις, κατὰ τὰς ἡλικίας, καὶ τὰς τύχας, διέλθωμεν—κ. τ. λ. Vide notam.

τὰς ἐπιθυμίας· καὶ σφόδρα μὲν ἐπιθυμεῖσι, ταχὺ δὲ παύονται· ὀξεῖαι γὰρ αἱ βελήσεις, καὶ ἐ μεγάλαι, ὥσπερ αἱ τῶν καμνόντων δίψαι καὶ πεῖναι. Καὶ θυμικοὶ, καὶ ὀξύθυμοι, καὶ οἷοι ἀπολεσθεῖν τῇ ὁρμῇ· καὶ [1] ἥττες εἰσὶ τε θυμε. διὰ γὰρ φιλοτιμίαν ἐκ ἀνέχονται ὀλιγωρούμενοι, ἀλλ' ἀγανακτεῖσιν, ἂν οἴωνται ἀδικεῖσθαι. Καὶ φιλότιμοι μέν εἰσι, μᾶλλον δὲ φιλόνικοι· ὑπεροχῆς γὰρ ἐπιθυμεῖ ἡ νεότης· ἡ δὲ νίκη, ὑπεροχή τις· καὶ [2] ἄμφω ταῦτα μᾶλλον, ἢ φιλοχρήματοι· φιλοχρήματοι δὲ, ἥκιστα, διὰ τὸ μήπω ἐνδεέας πεπειρᾶσθαι. ὥσπερ τὸ [3] Πιτθακῆ ἔχει ἀπόφθεγμα ἐς Αμφιάραον. Καὶ ἐ κακοήθεις, ἀλλ' εὐήθεις, διὰ τὸ μήπω τεθεωρηκέναι πολλὰς πονηρίας. Καὶ εὔπιστοι, διὰ τὸ μήπω πολλὰ ἐξηπατῆσθαι. Καὶ εὐέλπιδες· ὥσπερ γὰρ οἱ οἰνωμένοι, ἕτω διάθερμοί εἰσιν οἱ νέοι ὑπὸ τῆς φύσεως· ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ μήπω πολλὰ ἀποτετυχηκέναι· καὶ ζῶσι τὰ πλεῖστα ἐλπίδι· ἡ μὲν γὰρ ἐλπὶς, τε μέλλονλός ἐσιν· ἡ δὲ μνήμη, τε παροιχομένε· τοῖς δὲ νέοις, τὸ μὲν μέλλον, πολύ· τὸ δὲ παρεληλυθὸς, βραχύ· [4] τῇ γὰρ πρώτῃ ἡμέρᾳ, μεμνῆσθαι μὲν ἐδὲν οἴονλαι, ἐλπίζειν δὲ πάντα. Καὶ εὐεξαπάτητοί εἰσι διὰ τὸ ἐρημένον· ἐλπίζεσι γὰρ ῥαδίως. Καὶ ἀνδρειότεροι, θυμώδεις γὰρ καὶ εὐέλπιδες· ὧν, τὸ μὲν, μὴ φοβεῖσθαι· τὸ δὲ, θαῤῥεῖν ποιεῖ· ἔτε γὰρ ὀργιζόμενος ἐδὲς φοβεῖται· τό, τε ἐλπίζειν ἀγαθόν τι, θαῤῥαλέον ἐστί. Καὶ αἰσχυντηλοί· [5] ἐ γάρ πω καλὰ ἕτερα ὑπολαμβάνεσιν, ἀλλὰ πεπαίδευνται [6] ὑπὸ τε νόμε μόνον. Καὶ μεγαλόψυχοι· ἔτε γὰρ ὑπὸ τε βίε ἔπω τεταπείνωνται, ἄλλὰ τῶν [7] ἀναγκαίων ἄπειροί εἰσι· καὶ τὸ ἀξιεῖν αὐτὸν μεγάλων, μεγαλοψυχία· τῦτο δ', εὐέλπιδος. Καὶ μᾶλλον αἱρεῖνται πράτλειν [8] κὰ καλὰ, τῶν

τῶν συμφερόντων· [1] τῷ γὰρ ἤθει ζῶσι μᾶλλον, ἢ τῷ λογισμῷ· ἔστι δ', ὁ μὲν λογισμὸς, τοῦ συμφέροντος· ἡ δὲ ἀρετὴ τοῦ καλοῦ. Καὶ φιλόφιλοι, καὶ φιλέταιροι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, διὰ τὸ χαίρειν [2] τῷ συζῆν, καὶ μήπω πρὸς τὸ συμφέρον κρίνειν μηδέν· ὥστε μηδὲ τοὺς φίλους. Καὶ ἅπαντα ἐπὶ τὸ μᾶλλον καὶ σφοδρότερον ἁμαρτάνουσι, [3] παρὰ τὸ Χιλώνειον· πάντα γὰρ ἄγαν πράττουσι· φιλοῦσί τε γὰρ ἄγαν, καὶ μισοῦσιν ἄγαν, καὶ ἄλλα πάντα ὁμοίως. Οἱ καὶ εἰδέναι πάντα οἴονται, καὶ [4] διϊσχυρίζονται· τοῦτο γὰρ αἴτιόν ἐστι καὶ τοῦ πάντα ἄγαν. Καὶ [5] τὰ ἀδικήματα ἀδικοῦσιν εἰς ὕβριν, καὶ ἐ κακουργίαν. Καὶ ἐλεητικοὶ, διὰ τὸ πάντας χρηστοὺς καὶ βελτίους ὑπολαμβάνειν· τῇ γὰρ αὐτῶν ἀκακίᾳ [6] τοὺς πέλας μετροῦσιν· ὥστ' ἀνάξια πάσχειν ὑπολαμβάνουσιν αὐτούς. Καὶ φιλογέλωτες· διὸ καὶ εὐτράπελοι· [7] ἡ γὰρ εὐτραπελία πεπαιδευμένη ὕβρις ἐστί. Τὸ μὲν οὖν τῶν νέων, τοιοῦτον ἦθός ἐστιν.

ΚΕΦ. ιγ'.

Περὶ παθῶν, καὶ ἕξεων τῶν πρεσβυτέρων.

Οἱ δὲ πρεσβύτεροι καὶ παρηκμακότες, σχεδὸν ἐκ τῶν ἐναντίων τούτοις τὰ πλεῖστα ἔχουσιν ἤθη· διὰ γὰρ τὸ πολλὰ ἔτη βεβιωκέναι, καὶ πλέω ἐξηπατῆσθαι καὶ ἡμαρτηκέναι, καὶ τὰ πλέω φαῦλα εἶναι τῶν πραγμάτων, [8] ὅτε διαβεβαιοῦνται οὐδέν· καὶ ἧττόν τε ἄγαν ἅπαντα, ἢ δεῖ. Καὶ οἴονται, ἴσασι δὴ οὐδέν. καὶ ἀμφισβητοῦντες, προστιθέασιν ἀεὶ τὸ "ἴσως καὶ τάχα·" καὶ πάντα λέγουσιν οὕτω· παγίως δὲ, οὐδέν. Καὶ κακοήθεις εἰσίν. ἔστι γὰρ κακοήθεια, τὸ ἐπὶ τὸ χεῖρον ὑπολαμβάνειν ἅπαντα. Ετι δὲ [9] καχύποπτοί εἰσι διὰ τὴν ἀπιστίαν· ἄπιστοι δὲ,

διὰ

δι' ἐμπειρίαν. Καὶ ἔτε φιλῶσι σφόδρα, ἔτε μισῶσι διὰ ταῦτά· ἀλλὰ κατὰ τὴν [1] Βίαντος ὑπόθηκην, καὶ φιλῶσιν ὡς μισήσοντες, καὶ μισῶσιν ὡς φιλήσοντες. Καὶ μικρόψυχοι, διὰ τὸ τεταπεινῶσθαι ὑπὸ τῆ βίε· ἐδενὸς γὰρ μεγάλε, ἐδὲ περιτῆ, ἀλλὰ [3] τῶν πρὸς τὸν βίον ἐπιθυμῶσι. Καὶ ἀνελεύθεροι. ἓν γάρ τι τῶν ἀναγκαίων ἡ ὐσία· ἅμα δὲ καὶ διὰ τὴν ἐμπειρίαν, ἴσασιν, ὡς χαλεπὸν τὸ κτήσασθαι, κ) ῥᾴδιον τὸ ἀποβαλεῖν. Καὶ δειλοὶ, καὶ πάντα προφοβητικοί· ἐναντίως γὰρ διάκεινται τοῖς νέοις· κατεψυγμένοι γάρ εἰσιν· οἱ δὲ, θερμοί· ὥστε προωδοπεποίηκε τὸ γῆρας τῆ δειλίᾳ· κ) γὰρ ὁ φόβος, κατάψυξίς τίς ἐστι. Καὶ φιλόζωοι, καὶ μάλιστα ἐπὶ [3] τῆ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ, διὰ τὸ τῦ ἀπόντος εἶναι τὴν ἐπιθυμίαν· καὶ ἧ δὲ ἐνδεᾶς, τότε μάλιστα ἐπιθυμῶσι. Καὶ φίλαυτοι μᾶλλον ἢ δεῖ· μικροψυχία γάρ τις καὶ αὕτη. Καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ζῶσιν, (ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ καλὸν,) μᾶλλον ἢ δεῖ, δια τὸ φίλαυτοι εἶναι· τὸ μὲν γὰρ συμφέρον, αὐτῷ ἀγαθόν ἐστι· τὸ δὲ καλὸν, [4] ἁπλῶς. Καὶ ἀναίσχυντοι μᾶλλον ἢ αἰσχυντηλοί· διὰ γὰρ τὸ μὴ φροντίζειν ὁμοίως τῦ καλῦ καὶ τῦ συμφέροντος, ὀλιγωρῶσι τῦ δοκεῖν. Καὶ δυσέλπιδες, διὰ τὴν ἐμπειρίαν·—τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν πραγμάτων φαῦλά ἐστιν· ἀποβαίνει γοῦν τὰ πολλὰ ἐπὶ τὸ χεῖρον.—καὶ ἔτι διὰ τὴν δειλίαν· καὶ ζῶσι τῇ μνημῃ μᾶλλον, ἢ τῇ ἐλπίδι· τοῦ μὰρ βίου, τὸ μὲν λοιπὸν, ὀλίγον· τὸ δὲ παρεληλυθὸς πολύ· ἔστι δὲ, ἡ μὲν ἐλπὶς, τῦ μέλλοντος· ἡ δὲ μνήμη, τῶν παροιχομένων. Ὅπερ αἴτιον καὶ τῆς ἀδολεσχίας αὐτοῖς· [5] διατελῦσι γὰρ τὰ γενόμενα λέγοντες· ἀναμιμνησκόμενοι γὰρ ἥδονται. Καὶ οἱ θυμοὶ, ὀξεῖς μέν εἰσιν, ἀσθενεῖς δέ. Καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, αἱ μὲν ἐκλελοίπασιν, αἱ δὲ ἀσθενεῖς·

ὥστε

ὥστε ἔτε ἐπιθυμητικοὶ, ἔτε πρακτικοὶ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ κατὰ τὸ κέρδος· διὸ καὶ σωφρονικοὶ φαίνονται οἱ τηλικῦτοι· αἵ τε γὰρ ἐπιθυμίαι ἀνείκασι, καὶ δουλεύουσι τῷ κέρδει. Καὶ μᾶλλον ζῶσι κατὰ λογισμὸν, ἢ κατὰ τὸ ἦθος· ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς, τῦ συμφέροντος· τὸ δὲ ἦθος, τῆς ἀρετῆς ἐστι. Καὶ τὰδικήματα ἀδικῦσιν ἀς κακυργίαν, ἀκ ἀς ὕβριν. Ελεητικοὶ δὲ καὶ οἱ γέροντές εἰσιν, ἀλλ' ἀ διὰ ταὐτὸ τοῖς νέοις· οἱ μὲν γὰρ, διὰ φιλανθρωπίαν· οἱ δὲ, δι' ἀσθένειαν· [1] πάντα γὰρ οἴονται ἐγγὺς εἶναι αὐτοῖς παθεῖν· τῦτο δ' ἦν ἐλεητικῦ· ὅθεν, ὀδυρτικοί εἰσι, καὶ ἀκ εὐτράπελοι, οὐδὲ φιλογέλοιοι· ἐναντίον γὰρ τὸ ὀδυρτικὸν τῷ φιλογέλωτι. Τῶν μὲν ἓν νέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τὰ ἤθη τοιαῦτα.

ΚΕΦ. ιδ'.

Περὶ ἠθῶν τῆς ἀκμαζέσης ἡλικίας.

Οἱ δὲ ἀκμάζοντες, φανερὸν ὅτι μεταξὺ τούτων τὸ ἦθος ἔσονται, ἑκατέρων ἀφαιρεῦνλες τὴν ὑπερβολήν. Καὶ ἔτε σφόδρα θαῤῥοῦντες· [2] θρασύτης γὰρ τὸ τοιοῦτον· ἔτε λίαν φοβούμενοι, καλῶς δὲ πρὸς ἄμφω ἔχοντες· ἔτε πᾶσι πιστεύονλες, ἔτε πᾶσιν ἀπιστοῦντες, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀληθὲς κρίνοντες μᾶλλον. Καὶ ἔτε πρὸς τὸ καλὸν ζῶντες μόνον, ἔτε πρὸς τὸ συμφέρον, ἀλλὰ πρὸς ἄμφω. Καὶ ἔτε πρὸς φειδὼ, ἔτε πρὸς ἀσωτίαν, ἀλλὰ πρὸς τό ἁρμόττον, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς θυμὸν, καὶ πρὸς ἐπιθυμίαν. Καὶ σώφρονες μετὰ ἀνδρίας κ) ἀνδρεῖοι μετὰ σωφροσύνης· ἐν γὰρ τοῖς νέοις, κ) τοῖς γέρυσι διήρηται

δι' ἐμπειρίαν. Καὶ ἔτε φιλῶσι σφόδρα, ἔτε μισῶσι διὰ ταῦτά· ἀλλὰ κατὰ τὴν [1] Βίαντος ὑποθήκην, καὶ φιλῶσιν ὡς μισήσοντες, καὶ μισῶσιν ὡς φιλήσοντες. Καὶ μικρόψυχοι, διὰ τὸ τεταπεινῶσθαι ὑπὸ τῆ βίε· ἐδενὸς γὰρ μεγάλε, ἐδὲ περιτῆ, ἀλλὰ [3] τῶν πρὸς τὸν βίον ἐπιθυμῶσι. Καὶ ἀνελεύθεροι. ἓν γάρ τι τῶν ἀναγκαίων ἡ ὐσία· ἅμα δὲ καὶ διὰ τὴν ἐμπειρίαν, ἴσασιν, ὡς χαλεπὸν τὸ κτήσασθαι, κ) ῥᾴδιον τὸ ἀποβαλεῖν. Καὶ δειλοὶ, καὶ πάντα προφοβητικοί· ἐναντίως γὰρ διάκεινται τοῖς νέοις· κατεψυγμένοι γάρ εἰσιν· οἱ δὲ, θερμοί· ὥστε προωδοπεποίηκε τὸ γῆρας τῆ δειλία· κ) γὰρ ὁ φόβος, κατάψυξίς τίς ἐστι. Καὶ φιλόζωοι, καὶ μάλιστα ἐπὶ [3] τῆ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ, διὰ τὸ τῦ ἀπόντος εἶναι τὴν ἐπιθυμίαν· καὶ ἧ δὲ ἐνδεεῖς, τότε μάλιστα ἐπιθυμῶσι. Καὶ φίλαυτοι μᾶλλον ἢ δεῖ· μικροψυχία γάρ τις καὶ αὕτη. Καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ζῶσιν, (ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ καλὸν,) μᾶλλον ἢ δεῖ, δια τὸ φίλαυτοι εἶναι· τὸ μὲν γὰρ συμφέρον, αὐτῷ ἀγαθόν ἐστι· τὸ δὲ καλὸν, [4] ἁπλῶς. Καὶ ἀναίσχυντοι μᾶλλον ἢ αἰσχυντηλοί· διὰ γὰρ τὸ μὴ φροντίζειν ὁμοίως τῦ καλῦ καὶ τῦ συμφέροντος, ὀλιγωρῶσι τῦ δοκεῖν. Καὶ δυσέλπιδες, διὰ τὴν ἐμπειρίαν·—τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν πραγμάτων φαῦλά ἐστιν· ἀποβαίνει γοῦν τὰ πολλὰ ἐπὶ τὸ χεῖρον.—καὶ ἔτι διὰ τὴν δειλίαν· καὶ ζῶσι τῆ μνήμη μᾶλλον, ἢ τῆ ἐλπίδι· τοῦ μὰρ βίου, τὸ μὲν λοιπὸν, ὀλίγον· τὸ δὲ παρελήλυθὸς πολύ· ἔστι δὲ, ἡ μὲν ἐλπὶς, τῦ μέλλοντος· ἡ δὲ μνήμη, τῶν παροιχομένων. Ὅπερ αἴτιον καὶ τῆς ἀδολεσχίας αὐτοῖς· [5] διατελῦσι γὰρ τὰ γενόμενα λέγοντες· ἀναμιμνησκόμενοι γὰρ ἥδονται. Καὶ οἱ θυμοὶ, ὀξεῖς μέν εἰσιν, ἀσθενεῖς δέ. Καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, αἱ μὲν ἐκλελοίπασιν, αἱ δὲ ἀσθενεῖς·

ὥστε

ὥστε ἔτε ἐπιθυμητικοὶ, ἔτε πρακτικοὶ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ κατὰ τὸ κέρδος· διὸ καὶ σωφρονικοὶ φαίνονται οἱ τηλικῦτοι· αἵ τε γὰρ ἐπιθυμίαι ἀνείκασι, καὶ δουλεύουσι τῷ κέρδει. Καὶ μᾶλλον ζῶσι κατὰ λογισμὸν, ἢ κατὰ τὸ ἦθος· ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς, τῦ συμφέροντος· τὸ δὲ ἦθος, τῆς ἀρετῆς ἐστι. Καὶ τὰ δικήματα ἀδικῦσιν ἐς κακουργίαν, ἐκ εἰς ὕβριν. Ελεητικοὶ δὲ καὶ οἱ γέροντές εἰσιν, ἀλλ' ἐ διὰ ταὐτὸ τοῖς νέοις· οἱ μὲν γὰρ, διὰ φιλανθρωπίαν· οἱ δὲ, δι' ἀσθένειαν· [1] πάντα γὰρ οἴονται ἐγγὺς εἶναι αὐτοῖς παθεῖν· τῦτο δ' ἦν ἐλεητικῦ· ὅθεν, ὀδυρτικοί εἰσι, καὶ ἐκ εὐτράπελοι, οὐδὲ φιλογέλοιοι· ἐναντίον γὰρ τὸ ὀδυρτικὸν τῷ φιλογέλωτι. Τῶν μὲν ἓν νέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τὰ ἤθη τοιαῦτα.

ΚΕΦ. ιδ'.

Περὶ ἠθῶν τῆς ἀκμαζέσης ἡλικίας.

Οἱ δὲ ἀκμάζοντες, φανερὸν ὅτι μεταξὺ τούτων τὸ ἦθος ἔσονται, ἑκατέρων ἀφαιρῦντες τὴν ὑπερβολήν. Καὶ ἔτε σφόδρα θαῤῥοῦντες· [2] θρασύτης γὰρ τὸ τοιοῦτον· ἔτε λίαν φοβούμενοι, καλῶς δὲ πρὸς ἄμφω ἔχοντες· ἔτε πᾶσι πιστεύοντες, ἔτε πᾶσιν ἀπιστοῦντες, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀληθὲς κρίνοντες μᾶλλον. Καὶ ἔτε πρὸς τὸ καλὸν ζῶντες μόνον, ἔτε πρὸς τὸ συμφέρον, ἀλλὰ πρὸς ἄμφω. Καὶ ἔτε πρὸς φειδὼ, ἔτε πρὸς ἀσωτίαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἁρμόττον, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς θυμὸν, καὶ πρὸς ἐπιθυμίαν. Καὶ σώφρονες μετὰ ἀνδρίας ϗ ἀνδρεῖοι μετὰ σωφροσύνης· ἐν γὰρ τοῖς νέοις, ϗ τοῖς γέρεσι διήρηται

ται ταῦτα· εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν νέοι, ἀνδρεῖοι καὶ ἀκόλαστοι· οἱ δὲ πρεσβύτεροι, σώφρονες καὶ δειλοί. Ὡς δὲ καθόλου εἰπεῖν, ὅσα μὲν διήρηται ἡ νεότης καὶ τὸ γῆρας τῶν ὠφελίμων, ταῦτα ἄμφω ἔχουσιν· ὅσα δὲ ὑπερβάλλουσιν, ἢ ἐλλείπουσι, τούτων τὸ μέτριον καὶ τὸ ἁρμόττον. Ακμάζει δὲ, τὸ μὲν σῶμα, ἀπὸ τῶν τριάκοντα ἐτῶν, μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα· ἡ δὲ ψυχὴ, [1] περὶ τὰ ἐνὸς δεῖν πεντήκοντα. Περὶ μὲν ἕν νεότητος καὶ γήρως καὶ ἀκμῆς, ποίων ἠθῶν ἐστιν ἕκαστον, εἰρήσθω τοσαῦτα.

ΚΕΦ. ιε'.

Τὸ τῶν εὐγενῶν ἦθος ποῖον.

Περὶ δὲ τῶν ἀπὸ τύχης γιγνομένων ἀγαθῶν, [2] δι' ὅσα αὐτῶν καὶ τὰ ἤθη ποῖα ἄττα συμβαίνει τοῖς ἀνθρώποις, λέγωμεν ἑφεξῆς. Εὐγενείας μὲν ἕν ἦθός ἐστι, τὸ φιλοτιμότερον εἶναι τὸν κεκτημένον αὐτήν· πάντες γὰρ ὅταν ὑπάρχῃ τι, πρὸς τοῦτο σωρεύειν εἰώθασιν· [3] ἡ δὲ εὐγένεια, ἐντιμότης τις προγόνων ἐστί· καὶ καταφρονητικὸν καὶ τῶν ὁμοίων τοῖς προγόνοις τοῖς αὐτῶν· [4] διότι πόρρω ταῦτα μᾶλλον ἢ ἐγγὺς γιγνόμενα, ἐντιμότερα εἶναι καὶ [5] εὐαλαζόνευτα. Εἰσὶ δὲ, εὐγενὲς μὲν, κατὰ τὴν τοῦ γένους ἀρετήν· [6] γενναῖον δὲ, κατὰ τὸ μὴ ἐξίστασθαι ἐκ τῆς φύσεως· ὅπερ ὡς ἐπιτοπολὺ συμβαίνει τοῖς εὐγενέσιν, ἀλλ' εἰσὶν οἱ πολλοὶ εὐτελεῖς· φορὰ γάρ τίς ἐστιν ἐν τοῖς γένεσιν ἀνδρῶν, ὥσπερ ἐν τοῖς κατὰ τὰς χώρας γιγνομένοις· καὶ ἐνίοτε ἂν ᾖ ἀγαθὸν τὸ γένος, ἐγγίνονται διά τινος χρόνου ἄνδρες περιττοί· κἄπειτα [7] πάλιν ἀναδίδωσιν. Ἐξίστανται δὲ, τὰ μὲν εὐφυᾶ γένη εἰς μανικώτερα ἤθη· οἷον, [8] οἱ ἀπ' Αλκιβιάδου, καὶ οἱ ἀπὸ Διονυσίου

αἱς τῆ προτέρᾳ· τὰ δὲ [1] στάσιμα, εἰς ἀβελτερίαν καὶ νωθρότητα· οἷον, οἱ ἀπὸ Κίμωνος καὶ Περικλέους καὶ Σωκράτους.

ΚΕΦ. ιε'.

Τῷ πλούτῳ ἃ ἕπεται ἤθη.

Τῷ δὲ πλοῦτῳ ἃ ἕπεται ἤθη, ἐπιπολῆς ἐστιν ἰδεῖν ἅπασιν· ὑβρισταὶ γὰρ καὶ ὑπερήφανοι, [2] πάσχοντές τε ὑπὸ τῆς κλήσεως τῆ πλούτῳ· ὥσπερ γὰρ ἔχοντες ἅπαντα τἀγαθὰ, ἕτω διάκεινται· ὁ γὰρ πλοῦτος, οἷον τιμή τίς ἐστι τῆς ἀξίας τῶν ἄλλων· διὸ φαίνεται πάντα ὤνια εἶναι αὐτῆ· καὶ τρυφεροὶ, [3] καὶ σαλάκωνες· τρυφεροὶ μὲν, διά τε τὴν τρυφὴν καὶ τὴν ἔνδειξιν τῆς εὐδαιμονίας· σαλάκωνες δὲ καὶ [4] σόλοικοι, διὰ τὸ πάντας εἰωθέναι διατρίβειν περὶ τὸ ἐρώμενον καὶ θαυμαζόμενον ὑπ' αὐτῶν.—καὶ [5] τὸ οἴεσθαι ζηλεῖν τὲς ἄλλες ἃ καὶ αὐτοί· ἅμα δὲ καὶ εἰκότως τῆτο πάσχεσι· πολλοὶ γάρ εἰσιν [6] οἱ δεόμενοι τῶν ἐχόντων· ὅθεν καὶ τὸ Σιμωνίδε εἴρηται περὶ τῶν σοφῶν καὶ πλεσίων πρὸς τὴν γυναῖκα τῆ Ἱέρωνος, ἐρομένην, Πότερον γενέσθαι κρεῖττον, πλέσιον, ἢ σοφὸν, Πλέσιον εἰπεῖν· τὲς γὰρ σοφὲς ὁρᾶν ἐπὶ ταῖς τῶν πλεσίων θύραις, ἔφη, διατρίβοντας.—καὶ [7] τὸ οἴεσθαι ἀξίες εἶναι ἄρχειν· ἔχειν γὰρ οἴονται, ὧν ἕνεκεν ἄξιον ἄρχειν. Καὶ [8] ὡς ἐν κεφαλαίῳ· ἀνοήτε εὐδαίμονος ἤθες ὁ πλῆτός ἐσι, Διαφέρει δὲ τοῖς νεωστὶ κεκτημένοις, καὶ τοῖς πάλαι, τὰ ἤθη, τῷ ἅπαντα μᾶλλον καὶ φαυλότερα τὰ κακὰ ἔχειν τοὺς νεοπλέτες· ὥσπερ γὰρ ἀπαιδευσία πλέτε ἐστὶ τὸ νέοπλετον εἶναι. Καὶ ἀδικήματα ἀδικῆσιν

ἀδικῆσιν ἢ κακουργικὰ, ἄλλα τὰ μὲν ὑβριστικά· τὰ δὲ, ἁρπακτικά· οἷον, εἰς αἰκίαν καὶ μοιχείαν.

ΚΕΦ. ιζ'.

Τίνα τῶν δυνατῶν καὶ εὐτυχῶν ἤθη.

Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ δυνάμεως σχεδὸν τὰ πλεῖστα φανερά ἐστιν ἤθη· τὰ μὲν γὰρ, τὰ αὐτὰ ἔχει ἡ δύναμις τῷ πλούτῳ· τὰ δὲ, βελτίω· φιλοτιμότεροι γὰρ καὶ ἀνδρωδέστεροί εἰσι τὰ ἤθη οἱ δυνάμενοι, τῶν πλεισίων, [1] διὰ τὸ ἐφίεσθαι ἔργων, ὅσα ἐξεσία αὐτοῖς πράττειν διὰ τὴν δύναμιν. Καὶ σπουδαστικώτεροι, διὰ τὸ ἐν ἐπιμελείᾳ εἶναι, ἀναγκαζόμενοι σκοπεῖν τὰ περὶ τὴν δύναμιν. [2] Καὶ σεμνότεροι ἢ βαρύτεροι· ποιεῖ γὰρ [3] ἐμφανεστέρες τὸ ἀξίωμα· διὸ μετριάζεσιν· ἔστι δὲ ἡ σεμνότης, [4] μαλακὴ καὶ εὐσχήμων βαρύτης. Καὶ ἐὰν ἀδικῶσιν, οὐ [5] μικραδικηταί εἰσιν, ἀλλὰ μεγαλάδικοι. [6] Ἡ δ' εὐτυχία τὰ μόρια ἔχει τῶν εἰρημένων τὰ ἤθη· εἰς γὰρ ταῦτα συντείνεσιν αἱ μέγισται δοκοῦσιν εἶναι εὐτυχίαι. Καὶ ἔτι εἰς εὐτεκνίαν, καὶ τὰ [7] κατὰ τὸ σῶμα ἀγαθὰ, παρασκευάζει ἡ εὐτυχία πλεονεκτεῖν· Ὑπερφανώτεροι μὲν ἓν καὶ ἀλογιστότεροι διὰ τὴν εὐτυχίαν εἰσίν. [8] Ἐν δ' ἀπολειθεῖ βέλτιστον ἦθος τῇ εὐτυχίᾳ, ὅτι φιλόθεοί εἰσι, καὶ ἔχεσι πρὸς τὸ θεῖόν πως, πιστεύοντες διὰ τὰ γιγνόμενα ἀγαθὰ ἀπὸ τῆς τύχης. Περὶ μὲν ἓν τῶν καθ' ἡλικίαν καὶ τύχην ἠθῶν, εἴρηται· τὰ γὰρ ἐναντία τῶν εἰρημένων ἐκ τῶν ἐναντίων φανερά ἐστιν· οἷον, πένητος καὶ ἀτυχοῦς ἦθος, καὶ ἀδυνάτε.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. κ'.

Περὶ παραδειγμάτων, πόσα εἴδη, καὶ πῶς αὐτοῖς καὶ πότε χρηστέον.

* * *

Παραδειγμάτων δὲ εἴδη δύο ἐστίν. Ἓν μὲν γάρ ἐστι παραδείγματος εἶδος, τὸ λέγειν πράγματα προγεγενημένα· ἓν δὲ, [1] τὸ αὐτὸν ποιεῖν· τέτε δὲ, ἓν μὲν, παραβολή· ἓν δὲ, λόγοι, οἷον οἱ Αἰσώπειοι, καὶ Λιβυκοί. Ἐστι δὲ, τὸ μὲν παράδειγμα τοῖον δέ τι, ὥσπερ εἴ τις λέγοι, Ὅτι δεῖ [2] πρὸς βασιλέα παρασκευάζεσθαι, καὶ μὴ ἐᾶν Αἴγυπτον χειρώσασθαι· καὶ γὰρ πρότερον Δαρεῖος, ἐ πρότερον διέβη, πρὶν Αἴγυπτον λαβεῖν· λαβὼν δὲ, διέβη· καὶ πάλιν, Ξέρξης ἐ πρότερον [3] ἐπεχείρησε, πρὶν ἢ ἔλαβε· λαβὼν δὲ, διέβη· ὥστε καὶ ἔτος, ἂν λάβῃ, διαβήσεται· διὸ ἐκ ἐπιτρεπτέον. Παραβολὴ δὲ, τὰ Σωκρατικά· οἷον, εἴ τις λέγοι, Ὅτι [4] ἐ δεῖ τὲς κληρωτὲς ἄρχειν· ὅμοιον γὰρ, ὥσπερ εἴ τις τὲς ἀθλητὰς κληροίη, μὴ οἱ ἂν δύνωνται ἀγωνίζεσθαι, ἀλλ' οἱ ἂν λάχωσιν· [5] ἢ τῶν πλωτήρων ὃν τινα δεῖ κυβερνᾶν κληρώσειεν, ὡς δέον τὸν λαχόντα, ἀλλὰ μὴ τὸν ἐπιστάμενον. Λόγος δὲ, οἷος ὁ Στησιχόρε πρὸς Φάλαριν, καὶ Αἰσώπε ὑπὲρ τῆ δημαγωγῆ· Στησίχορος μὲν γὰρ, ἑλομένων στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῶν Ἱμεραίων Φάλαριν, καὶ μελλόντων φυλακὴν διδόναι τῆ σώματος, τἄλλα διαλεχθεὶς, ἔπεν αὐτοῖς λόγον, [6] Ὡς ἵππος κατῆχε λειμῶνα μόνος· ἐλθόντος δ' ἐλάφε, καὶ διαφθείροντος τὴν νομὴν, βελόμενος τιμωρήσασθαι τὸν ἔλαφον, ἠρώτα τὸν ἄνθρωπον, εἰ δύναιτο μετ' αὐτῆ κολάσαι τόν ἔλαφον· ὁ δ' ἔφησεν, ἐὰν λάβῃ χαλινὸν, καὶ αὐτὸς ἀναβῇ ἐπ' αὐτὸν, ἔχων ἀκόντια· συνομολογήσαντος δὲ, καὶ ἀναβάντος, ἀντὶ

τῦ τιμωρήσασθαι, αὐτὸς ἐβέλευσεν ἤδη τῷ ἀνθρώπῳ. Οὕτω δὲ καὶ ὑμᾶς, ἔφη, ὁρᾶτε, μὴ τὲς πολεμίες βελόμενοι τιμωρήσασθαι, ταὐτὸ πάθητε τῷ ἵππῳ· τὸν μὲν γὰρ χαλινὸν ἤδη ἔχετε, ἑλόμενοι στράτηγον αὐτοκράτορα· ἐὰν δὲ φυλακὴν δῶτε, καὶ ἀναβῆναι ἐάσητε, βελεύσετε ἤδη Φυλάριδι. Αἴσωπος δὲ ἐν Σάμῳ συνηγορῶν δημαγωγῷ κρινομένῳ περὶ θανάτυ, ἔφη, Αλώπεκα διαβαίνεσαν ποταμὸν ἀπωσθῆναι εἰς φάραγγα· ἐ δυναμένην δὲ ἐκβῆναι, πολὺν χρόνον καποπαθεῖν, καὶ κυνοραϊστὰς πολλὲς ἔχεσθαι αὐτῆς. Ἐχῖνον δὲ πλανώμενον, ὡς εἶδεν αὐτὴν, κατοικτείραντα ἐρωτᾶν, εἰ ἀφέλοι αὐτῆς τὲς κυνοραϊστάς· τὴν δὲ οὐκ ἐᾶν· ἐρομένου δὲ διὰ τί; φάναι, ὅτι ἕτοι μὲν πλήρεις μὲ ἤδη εἰσὶ, καὶ ὀλίγον ἕλκυσιν αἷμα· ἐὰν δὲ τύτες ἀφέλῃ, ἕτεροι ἐλθόντες πεινῶντες, ἐκπιῆνταί μὲ τὸ λοιπὸν αἷμα. Ατὰρ ἦν καὶ ὑμᾶς, ἔφη, ὦ ἄνδρες Σάμιοι, ἕτος μὲν οὐδὲν ἔτι βλάπτει· πλέσιος γάρ ἐστὶν· ἐὰν δὲ τῦτον ἀποκτείνητε, ἕτεροι ἥξυσι πένητες, οἳ ὑμῖν ἀναλώσυσι τὰ κοινὰ κλέπτοντες. Εἰσὶ δ' οἱ λόγοι δημηγορικοὶ, καὶ ἔχυσιν ἀγαθὸν τῦτο, ὅτι πράγματα μὲν εὑρεῖν ὅμοια γεγενημένα, χαλεπόν· λόγυς δὲ ῥᾴον· ποιῆσαι γὰρ δεῖ ὥσπερ καὶ παραβολὰς, ἄν τις δύνηται τὸ ὅμοιον ὁρᾶν, [1] ὅπερ ῥᾴόν ἐσιν ἐκ φιλοσοφίας. Ῥᾴω μὲν ἦν πορίσασθαι, τὰ διὰ τῶν λόγων· χρησιμώτερα δὲ πρὸς τὸ βελεύσασθαι, τὰ διὰ τῶν πραγμάτων· ὅμοια γὰρ ὡς ἐπιτοπολὺ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγονόσι.

* * *

FINIS

EXCERPTORUM EX PHILOSOPHIS.

ANALECTA GRÆCA MAJORA

TOMI PRIORIS

PARS QUARTA

EXCERPTA ex CRITICIS.

I.

Ex ARISTOTELE.

Quis omnium doctior? quis auctior? quis in rebus vel inveniendis, vel judicandis, acrior ARISTOTELE *fuit?*

CICERO DE ORATORE.

ΕΚ ΤΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ

ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ.

[JUXTA EDIT. THOMÆ TYRWHITT OXON. 1794. IN 8VO.]

[2] ΠΕΡΙ ποιητικῆς αὐτῆς τε καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς, ἥν τινα δύναμιν ἕκαστον ἔχει· καὶ πῶς δεῖ συνίϛασθαι τοὺς μύθους, εἰ μέλλει καλῶς ἕξειν ἡ ποίησις· ἔτι δὲ ἐκ πόσων καὶ ποίων ἐστὶ μορίων· ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα τῆς αὐτῆς ἐϛὶ μεθόδου, λεγωμεν, ἀρξαμενοι κατὰ φύσιν πρῶτον ἀπὸ τῶν πρώτων.

β'. Εἰσὶ δὴ καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας ποίησις, ἔτι δὲ κωμῳδία, [3] καὶ ἡ διθυραμβοποιητικὴ, καὶ τῆς αὐλητικῆς πλείϛη καὶ κιθαριϛικῆς, [4] πᾶσαι τυγχάνουσιν οὖσαι μιμήσεις

σεις, τὸ σύνολον. Διαφέρεσι δὲ ἀλλήλων τρισίν· [1] ἢ γὰρ τῷ γένει ἑτέροις μιμεῖσθαι, ἢ τῷ ἕτερα, ἢ τῷ ἑτέρως, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον.

γ'. [2] Ὥσπερ γὰρ καὶ χρώμασι καὶ σχήμασι πολλὰ μιμοῦνταί τινες ἀπεικάζοντες, (οἱ μὲν διὰ τέχνης, οἱ δὲ διὰ συνηθείας,) ἕτεροι δὲ διὰ τῆς φωνῆς· οὕτω κἀν ταῖς εἰρημέναις τέχναις ἅπασαι μὲν ποιοῦνται τὴν μίμησιν [3] ἐν ῥυθμῷ καὶ λόγῳ καὶ ἁρμονίᾳ· τούτοις δὲ ἢ χωρὶς, ἢ μεμιγμένοις· οἷον, ἁρμονίᾳ μὲν καὶ ῥυθμῷ χρώμεναι μόνον, ἥτε αὐλητικὴ καὶ ἡ κιθαριστικὴ, κἂν εἴ τινες ἕτεραι [4] τυγχάνωσιν οὖσαι τοιαῦται τὴν δύναμιν, οἷον, ἡ τῶν συρίγγων. Αὐτῷ δὲ τῷ ῥυθμῷ μιμοῦνται χωρὶς ἁρμονίας, οἱ τῶν ὀρχηστῶν· καὶ γὰρ οὗτοι [5] διὰ τῶν σχηματιζομένων ῥυθμῶν μιμοῦνται καὶ ἤθη καὶ πάθη καὶ πράξεις· ἡ δὲ ἐποποιΐα μόνον τοῖς λόγοις ψιλοῖς ἢ τοῖς μέτροις· καὶ τούτοις εἴτε μιγνῦσα μετ' ἀλλήλων, [6] εἴθ' ἑνί τινι γένει χρωμένη τῶν μέτρων τυγχάνουσα μέχρι τοῦ νῦν. [7] Οὐδὲν γὰρ ἂν ἔχοιμεν ὀνομάσαι κοινὸν [8] τοὺς Σώφρονος καὶ Ξενάρχου μίμους, καὶ τοὺς Σωκρατικοὺς λόγους· οὐδὲ εἴ τις διὰ τριμέτρων ἢ ἐλεγείων, ἢ τῶν ἄλλων τινῶν τῶν τοιούτων, ποιοῖτο τὴν μίμησιν. Πλὴν οἱ ἄνθρωποί γε, [9] συνάπτοντες τῷ μέτρῳ τὸ ποιεῖν, τοὺς μὲν ἐλεγοποιοὺς, τοὺς δὲ ἐποποιοὺς ὀνομάζουσιν, οὐχ ὡς τοὺς κατὰ μίμησιν ποιητὰς, ἀλλὰ ποιηῇ κατὰ τὸ μέτρον προσαγορεύοντες· καὶ γὰρ ἂν ἰατρικὸν ἢ φυσικόν τι διὰ τῶν μέτρων ἐκφέρωσιν, οὕτω καλεῖν εἰώθασιν. Οὐδὲν δὲ κοινόν ἐστιν Ὁμήρῳ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, πλὴν τὸ μέτρον· διὸ ὃν μὲν ποιητὴν δίκαιον καλεῖν, τὸν δὲ, φυσιολόγον μᾶλλον ἢ ποιητήν. Ὁμοίως δὲ, κἂν εἴ τις ἅπαντα τὰ μέτρα μιγνύων ποιοῖτο τὴν μίμησιν, καθάπερ Χαιρήμων ἐποιησε Κένταυρον,

Κένταυρον, μικτὴν ῥαψῳδίαν, [1] ἐξ ἁπάντων τῶν μέτρων ἐκ ἤδη καὶ ποιητὴν προσαγορευτέον. Περὶ μὲν ἓν τέτων διωρίσθω τῦτον τὸν τρόπον. Εἰσὶ δέ τινες, αἳ πᾶσι χρῶνται τοῖς εἰρημένοις· λέγω δὲ, οἷον, ῥυθμῷ καὶ μέλει καὶ μέτρῳ, ὥσπερ ἥ τε τῶν διθυραμβῶν ποίησις, καὶ ἡ τῶν νόμων, καὶ ἥ τε τραγῳδία, καὶ ἡ κωμῳδία· διαφέρεσι δὲ, ὅτι αἱ μὲν ἅμα πᾶσιν, αἱ δὲ κατὰ μέρος. Ταύτας μὲν ἓν λέγω τὰς διαφορὰς τῶν τεχνῶν, ἐν αἷς ποιεῖνται τὴν μίμησιν.

2. δ'. [2] Ἐπεὶ δὲ μιμεῖνται οἱ μιμέμενοι πράτ[τ]οντας, ἀνάγκη δὲ τέτες, ἢ σπεδαίες, ἢ φαύλες εἶναι, (τὰ γὰρ ἤθη σχεδὸν ἀεὶ τέτοις ἀκολεθεῖ μόνοις· κακία γὰρ καὶ ἀρετῇ τὰ ἤθη διαφέρεσι πάντες,) [3] ἤτοι βελτίονας ἢ καθ' ἡμᾶς, ἢ χείρονας, ἢ καὶ τοιέτες ἀνάγκη μιμεῖσθαι· ὥσπερ οἱ γραφεῖς, Πολύγνωτος μὲν κρείττες, Παύσων δὲ χείρες, Διονύσιος δὲ ὁμοίες ἔκαζε· δῆλον δὴ, ὅτι καὶ τῶν λεχθεισῶν ἑκάστη μιμήσεων ἔξει ταύτας τὰς διαφορὰς, καὶ ἔσαι ἑτέρα τῷ ἑτέρα μιμεῖσθαι τῦτον τὸν τρόπον. Καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει, καὶ αὐλήσει καὶ κιθαρίσει ἐστὶ γενέσθαι ταύτας τὰς ἀνομοιότητας· καὶ [4] περὶ τὸς λόγες δὲ καὶ τὴν ψιλομετρίαν· οἷον, Ὅμηρος μὲν βελτίες, Κλεοφῶν δὲ ὁμοίες, Ἡγήμων ὁ Θάσιος ὁ τὰς παρῳδίας ποιήσας πρῶτος, καὶ Νικόχαρης ὁ τὴν Δηλιάδα, χείρες. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὸς διθυράμβες καὶ περὶ τὸς νόμες, [5] ὡς Πέρσας, καὶ Κύκλωπας, Τιμόθεος καὶ Φιλόξενος, μιμήσαιτο ἄν τις. [6] Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ διαφορᾷ καὶ ἡ τραγῳδία πρὸς τὴν κωμῳδίαν διέκηκεν· ἡ μὲν γὰρ χείρες, ἡ δὲ βελτίες μιμεῖσθαι βέλεται τῶν νῦν.

3. ε'. [7] Ἔτι δὲ τέτων τρίτη διαφορὰ, τὸ, ὡς ἕκαστα τέτων μιμήσαιτο ἄν τις. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς καὶ τὰ αὐτὰ

αὐτὰ μιμᾶσθαί ἐσιν, ὅτε μὲν ἀπαγγέλλοντα, (ἢ ἕτερόν τι γιγνόμενον, ὥσπερ Ὅμηρος ποιεῖ, ἢ ὡς τὸν αὐτὸν μὴ μεταβάλλοντα,) ἢ πάντας ὡς πράττοντας καὶ ἐνεργοῦντας τοὺς μιμουμένους. Ἐν τρισὶ δὴ ταύταις διαφοραῖς γμίμησίς ἐστιν, ὡς ἔπομεν κατ' ἀρχὰς, ἐν οἷς τε, καὶ ἃ, καὶ ὡς. Ὥστε τῇ μὲν ὁ αὐτὸς ἂν εἴη μιμητὴς Ὁμήρῳ Σοφοκλῆς· μιμοῦνται γὰρ ἄμφω σπουδαίους· τῇ δὲ Ἀριστοφάνει· πράττοντας γὰρ μιμοῦνται καὶ δρῶντας ἄμφω. Ὅθεν καὶ δράματα καλεῖσθαί τινες αὐτά φάσιν, ὅτι μιμοῦνται δρωντας. Διὸ καὶ ἀντιποιοῦνται τῆς τε τραγῳδίας καὶ τῆς κωμῳδίας οἱ Δωριεῖς· τῆς μὲν κωμῳδίας [1] οἱ Μεγαρεῖς· (οἵ τε ἐνταῦθα, ὡς ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῖς δημοκρατίας γενομένης, καὶ οἱ ἐν Σικελίᾳ· ἐκεῖθεν γὰρ ἦν Ἐπίχαρμος ὁ ποιητὴς, πολλῷ πρότερος ὢν Χιωνίδου καὶ Μάγνητος·) καὶ τῆς τραγῳδίας [2] ἔνιοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ποιούμενοι τὰ ὀνόματα σημεῖον· ἔτοι μὲν γὰρ κώμας τὰς περιοικίδας καλεῖν φασιν, Ἀθηναῖοι δὲ δήμους· ὡς κωμῳδοὺς, ἐκ ἀπὸ τοῦ κωμάζειν λεχθέντας, ἀλλὰ τῇ κατὰ κώμας πλάνῃ, ἀτιμαζομένους ἐκ τῆς ἄστεως· καὶ τὸ ποιεῖν αὐτοὶ μὲν δρᾶν, Ἀθηναίους δὲ πράττειν προσαγορεύειν. Περὶ μὲν οὖν τῶν διαφορῶν, καὶ πόσαι, καὶ τίνες, τῆς μιμήσεως, εἰρήσθω ταῦτα.

4. ε'. [3] Εοίκασι δὲ γεννῆσαι μὲν ὅλως τὴν ποιητικὴν αἰτίαι δύο τινὲς, καὶ αὗται φυσικαί. Τό, τε γὰρ μιμεῖσθαι, σύμφυτον τοῖς ἀνθρώποις ἐκ παίδων ἐστί· καὶ τούτῳ διαφέρουσι τῶν ἄλλων ζώων, ὅτι μιμητικώτατόν ἐστι, καὶ τὰς μαθήσεις ποιεῖται διὰ μιμήσεως τὰς πρώτας· [4] καὶ τὸ χαίρειν τοῖς μιμήμασι πάντας. Σημεῖον δὲ τούτου τὸ συμβαῖνον ἐπὶ τῶν ἔργων· ἃ γὰρ αὐτὰ λυπηρῶς ὁρῶμεν, τούτων τὰς εἰκόνας τὰς μάλιστα ἠκριβωμένας

μένας χαίρομεν θεωρῦντες, οἷον, θηρίων τε μορφὰς τῶν ἀζριωτάτων, καὶ νεκρῶν. Αἴτιον δὲ καὶ τέτε, ὅτι μανθάνειν ἐ μόνον τοῖς φιλοσόφοις ἥδιστον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, [1] ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ κοινωνῦσιν αὐτῦ. Διὰ γὰρ τῦτο χαίρεσι τὰς εἰκόνας ὁρῶντες, ὅτι συμβαίνει θεωρῦντας μανθάνειν κ) συλλογίζεσθαι, τί ἕκαστον· οἷον, ὅτι ῦτος ἐκεῖνος· ἐπεὶ ἐὰν μὴ [2] τύχῃ προεωρακὼς, ἐχὶ μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπεργασίαν, ἢ τὴν χροιὰν, ἢ διὰ τοιαύτην τινὰ ἄλλην αἰτίαν. Κατὰ φύσιν δὲ ὄντος ἡμῖν τῦ μιμεῖσθαι, κ) τῆς ἁρμονίας [3] κ) τῦ ῥυθμῦ· (τὰ γὰρ μέτρα, ὅτι μόρια τῶν ῥυθμῶν ἐστι, φανερόν·) [4] ἐξ ἀρχῆς οἱ πεφυκότες πρὸς αὐτὰ μάλιστα, κατὰ μικρὸν προάγοντες, ἐγέννησαν τὴν ποίησιν [5] ἐκ τῶν αὐτοσχεδιασμάτων.

ζ'. Διεσπάσθη δὲ [6] κατὰ τὰ οἰκεῖα ἤθη ἡ ποίησις· οἱ μὲν γὰρ σεμνότεροι τὰς καλὰς ἐμιμῦντο πράξεις, κ) τὰς τῶν τοιύτων τύχας· οἱ δὲ εὐτελέστεροι τὰς τῶν φαύλων, πρῶτον ψόγες ποιῦντες, ὥσπερ ἕτεροι ὕμνες κ) ἐγκώμια. Τῶν μὲν ἓν πρὸ Ὁμήρε εἶδενος ἔχομεν εἰπεῖν τοιῦτον ποίημα· εἰκὸς δὲ εἶναι πολλές· ἀπὸ δὲ Ὁμήρε ἀρξαμένοις ἐστίν· οἷον, ἐκείνε ὁ Μαργείτης, κ) τὰ τοιαῦτα, ἐν οἷς κ) τὸ ἁρμότλον ἰαμβεῖον ἦλθε μέτρον. Διὸ κ) ἰαμβεῖον καλεῖται νῦν, ὅτι ἐν τῷ μέτρῳ τύτῳ ἰάμβιζον ἀλλήλες.

η'. [7] Καὶ ἐγένοντο τῶν παλαιῶν, οἱ μὲν ἡρωϊκῶν, οἱ δὲ ἰάμβων ποιηταί. Ὥσπερ δὲ κ) τὰ σπεδαῖα μάλιστα ποιητὴς Ὁμηρος ἦν· (μόνος γὰρ, ἐχ ὅτι εὖ, ἀλλ' ὅτι κ) μιμήσεις δραματικὰς ἐποίησεν·) ὕτω κ) τὰ τῆς κωμῳδίας σχήματα πρῶτος ὑπέδειξεν, ἐ ψόγον, ἀλλὰ τὸ γελοῖον δραματοποιήσας· ὁ γὰ Μαργείτης ἀνάλογον ἔχει, ὥσπερ Ἰλίας κ) Ὀδύσσεια πρὸς τὰς τραγῳδίας, ὕτω κ) ῦτος πρὸς τὰς κωμῳδίας.

5. ιά. [1] Ἡ δὲ κωμῳδία ἐστὶν, ὥσπερ εἴπομεν, μίμησις, φαυλοτέρων μὲν, οὐ μέντοι κατὰ πᾶσαν κακίαν· [2] ἀλλὰ τὸ αἰσχρὸν ἐστι τὸ γελοῖον μόριον· τὸ γὰρ γελοῖόν ἐστιν ἁμάρτημά τι καὶ αἶσχος ἀνώδυνον, καὶ ὁ φθαρτικόν· οἷον, εὐθὺς τὸ γελοῖον πρόσωπον αἰσχρόν τι καὶ διεστραμμένον ἄνευ ὀδύνης. Αἱ μὲν οὖν τῆς τραγῳδίας μεταβάσεις, καὶ δι' ὧν ἐγένοντο, ὁ λελήθασιν· ἡ δὲ κωμῳδία, διὰ τὸ μὴ σπουδάζεσθαι ἐξ ἀρχῆς, ἔλαθεν· [3] καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῶν ὀψέ ποτε ὁ ἄρχων ἔδωκεν, ἀλλ' ἐθελονταὶ ἦσαν. Ηδη δὲ σχήματά τινα αὐτῆς ἐχούσης, οἱ λεγόμενοι αὐτῆς ποιηταὶ μνημονεύονται. Τὶς δὲ πρόσωπα ἀπέδωκεν, ἢ προλόγους, ἢ πλήθη ὑποκριτῶν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἠγνόηται. Τὸ δὲ μύθους [4] ποιεῖν, Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις ἦρξαν. Τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθε. Τῶν δὲ Αθήνησι, Κράτης [5] πρῶτος ἦρξεν, ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας, καθόλου ποιεῖν λογους ἢ μύθους.

ιβ'. [6] Ἡ μὲν οὖν ἐποποιΐα τῇ τραγῳδία, μέχρι μόνου μέτρου μετὰ λόγου μίμησις εἶναι σπουδαίων ἠκολούθηκεν· τῷ δὲ τὸ μέτρον ἁπλοῦν εἶναι, καὶ ἀπαγγελίαν εἶναι, ταύτῃ διαφέρουσιν· ἔτι δὲ τῷ μήκει· ἡ μὲν γὰρ ὅτι μάλιστα πειρᾶται ὑπὸ μίαν περίοδον ἡλίου εἶναι, ἢ μικρὸν ἐξαλλάττειν· ἡ δὲ ἐποποιΐα ἀόριστος τῷ χρόνῳ, καὶ τούτῳ διαφέρει. Καίτοι τὸ πρῶτον ὁμοίως ἐν ταῖς τραγῳδίαις τοῦτο ἐποίουν, καὶ ἐν τοῖς ἔπεσι. Μέρη δέ ἐστι τὰ μὲν ταυτὰ, τὰ δὲ ἴδια τῆς τραγῳδίας. Διόπερ ὅστις περὶ τραγῳδίας οἶδε σπουδαίας καὶ φαύλης, οἶδε καὶ περὶ ἐπῶν· ὅσα μὲν γὰρ ἐποποιΐα ἔχει, ὑπάρχει τῇ τραγῳδίᾳ· ὅσα δὲ αὐτὴ, ὁ πάντα ἐν τῇ ἐποποιΐᾳ.

6. ιγ'. [7] Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐν ἑξαμέτροις μιμητικῆς, καὶ περὶ κωμῳδίας, ὕστερον ἐροῦμεν· περὶ δὲ τραγῳδίας λέγωμεν, [8] ἀπολαβόντες αὐτῆς ἐκ τῶν εἰρημένων τὸν γιγνόμενον

νόμενον ὅρον τῆς ὑσίας. [1] Εστιν ἓν τραγῳδία μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθος ἐχούσης· ἡδυσμένῳ λόγῳ, χωρὶς ἑκάστου τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις· δρώντων, καὶ ὐ δι' ἀπαγγελίας· δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν. Λέγω δὲ ἡδυσμένον μὲν λόγον, τὸν ἔχοντα ῥυθμὸν καὶ ἁρμονίαν καὶ μέλος· τὸ δὲ χωρὶς τῶν εἰδῶν, τὸ διὰ μέτρων ἔνια μόνον περαίνεσθαι, [2] καὶ πάλιν ἕτερα διὰ μέλους.

ιδ'. [3] Επεὶ δὲ πράττοντες ποιοῦνται τὴν μίμησιν, πρῶτον μὲν ἐξ ἀνάγκης ἂν εἴη τι μόριον τραγῳδίας ὁ τῆς ὄψεως κόσμος· εἶτα μελοποιία καὶ λέξις· ἐν τούτοις γὰρ ποιοῦνται τὴν μίμησιν. Λέγω δὲ λέξιν μὲν αὐτὴν τὴν τῶν μέτρων σύνθεσιν· μελοποιίαν δὲ, ὃ τὴν δύναμιν φανερὰν ἔχει πᾶσαν. Επει δὲ πράξεώς ἐστι μίμησις, πράττεται δὲ ὑπό τινων πραττόντων, ἃς ἀνάγκη ποιούς τινας εἶναι κατά τε τὸ ἦθος καὶ τὴν διάνοιαν· (διὰ γὰρ τούτων καὶ τὰς πράξεις εἶναι φαμὲν ποιάς τινας·) πέφυκεν αἴτια δύο τῶν πράξεων εἶναι, διάνοια καὶ ἦθος, καὶ κατὰ ταῦτας καὶ τυγχάνουσι καὶ ἀποτυγχάνουσι πάντες. Εστι δὲ τῆς μὲν πράξεως ὁ μῦθος μίμησις. Λέγω γὰρ μῦθον τοῦτον, τὴν σύνθεσιν τῶν πραγμάτων· τὰ δὲ ἤθη, καθ' ἃ ποιούς τινας εἶναι φαμὲν τοὺς πράττοντας· διάνοιαν δὲ, ἐν ὅσοις λέγοντες ἀποδεικνύουσί τι, ἢ καὶ ἀποφαίνονται γνώμην. Ανάγκη ἓν πάσης τραγῳδίας μέρη εἶναι ἓξ, καθ' ἃ ποιά τις ἐστὶν ἡ τραγῳδία· ταῦτα δ' ἐστὶν, μῦθος, καὶ ἤθη, καὶ λέξις, καὶ διάνοια, καὶ ὄψις, καὶ μελοποιία. Οἷς μὲν γὰρ μιμοῦνται, δύο μέρη ἐστίν· ὡς δὲ μιμοῦνται, ἕν· ἃ δὲ μιμοῦνται, τρία· καὶ παρὰ ταῦτα οὐδέν.

ιε'. [4] Τούτοις μὲν οὖν οὐ πολλοί αὐτῶν, ὡς εἰπεῖν, κέχρηνται τοῖς εἴδεσι· καὶ γὰρ ὄψιν ἔχει πᾶν, καὶ ἦθος, καὶ μῦθον,

μῦθον, καὶ λέξιν, καὶ μέλος, καὶ διάνοιαν ὡσαύτως. Μέγιστον δὲ τέτων ἐστὶν ἡ τῶν πραγμάτων σύστασις. Ἡ γὰρ τραγῳδία μίμησίς ἐστιν οὐκ ἀνθρώπων, ἀλλὰ πράξεων, καὶ βίου, καὶ εὐδαιμονίας καὶ κακοδαιμονίας· καὶ γὰρ ἡ εὐδαιμονία ἐν πράξει ἐστὶ, καὶ τὸ τέλος πράξις τίς ἐστιν, οὐ ποιότης· Εἰσὶ δὲ κατὰ μὲν τὰ ἤθη ποιοί τινες· κατὰ δὲ τὰς πράξεις, εὐδαίμονες, τοὐναντίον. Οὐκ ἂν ὅπως τὰ ἤθη μιμήσωνται, πράττουσιν, ἀλλὰ τὰ ἤθη συμπεριλαμβάνουσιν διὰ τὰς πράξεις. Ὥστε τὰ πράγματα καὶ ὁ μῦθος τέλος τῆς τραγῳδίας· τὸ δὲ τέλος μέγιστον ἁπάντων ἐστίν. Ετι ἄνευ μὲν πράξεως, οὐκ ἂν γένοιτο τραγῳδία· ἄνευ δὲ ἠθῶν, γένοιτ' ἄν· αἱ γὰρ τῶν νέων τῶν πλείστων ἀήθεις τραγῳδίαι εἰσὶ, καὶ ὅλως ποιηταὶ πολλοὶ τοιοῦτοι· [1] οἷον καὶ τῶν γραφέων Ζεῦξις πρὸς Πολύγνωτον πέπονθεν. Ὁ μὲν γὰρ Πολύγνωτος ἀγαθὸς ἠθογράφος· ἡ δὲ Ζεύξιδος γραφὴ οὐδὲν ἔχει ἦθος. Ετι ἐάν τις ἐφεξῆς θῇ ῥήσεις ἠθικὰς, καὶ λέξεις καὶ διανοίας εὖ πεποιημένας, οὐ ποιήσει ὃ ἦν τῆς τραγῳδίας ἔργον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡ καταδεεστέροις τέτοις κεχρημένη τραγῳδία, ἔχουσα δὲ μῦθον καὶ σύστασιν πραγμάτων. Πρὸς δὲ τέτοις τὰ μέγιστα, οἷς ψυχαγωγεῖ ἡ τραγῳδία, τῶ μύθω μέρη ἐστὶν, αἵτε περιπέτειαι καὶ ἀναγνωρίσεις. Ετι σημεῖον, ὅτι καὶ οἱ ἐγχειροῦντες ποιεῖν, πρότερον δύνανται τῇ λέξει καὶ τοῖς ἤθεσιν ἀκριβεῖν, ἢ τὰ πράγματα συνίστασθαι, οἷον καὶ οἱ πρῶτοι ποιηταὶ σχεδὸν ἅπαντες. Αρχὴ μὲν οὖν καὶ οἷον ψυχὴ ὁ μῦθος τῆς τραγῳδίας, δεύτερον δὲ τὰ ἤθη. (Παραπλήσιον γάρ ἐστι καὶ ἐπὶ τῆς γραφικῆς· εἰ γάρ τις ἐναλείψειε τοῖς καλλίστοις φαρμάκοις χύδην, ἃ ἂν ὁμοίως εὐφράνειεν, καὶ λευκογραφήσας εἰκόνα. Εστι τε μίμησις πράξεως, καὶ διὰ ταύτην μάλιστα τῶν πρατ[illegible]όντων.) Τρί-

τον

τον δὲ ἡ διάνοια· τετο δέ ἐστι τὸ λέγειν δύνασθαι τὰ ἐνόντα καὶ τὰ ἁρμόττοντα· [1] ὅπερ ἐπὶ τῶν λόγων τῆς πολιτικῆς καὶ ῥητορικῆς ἔργον ἐσίν. Οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι πολιτικῶς ἐποίων λέγοντας, οἱ δὲ νῦν ῥητορικῶς. [2] Ἐστι δὲ ἦθος μὲν τὸ τοιῦτον, ὃ δηλοῖ τὴν προαίρεσιν ὁποῖά τις ἐστίν. Διόπερ ἐκ ἐχετσιν ἦθος ἔνιοι τῶν λόγων, ἐν οἷς ἐκ ἔστι δῆλον, ὅ, τι προαιρεῖται, ἢ φεύγει ὁ λεγών. Διάνοια δὲ, ἐν οἷς ἀποδεικνύσί τι ὡς ἔστιν, ἢ ὡς ἐκ ἔστιν, ἢ καθόλε τι ἀποφαίνονται. Τέταρτον δὲ, [3] τῶν μὲν λόγων ἡ λέξις· λέγω δὲ, ὥσπερ πρότερον εἴρηται, λέξιν εἶναι τὴν διὰ τῆς ὀνομασίας ἑρμηνείαν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμμέτρων, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν. [4] Τῶν δὲ λοιπῶν πέντε, ἡ μελοποιΐα μέγιστον τῶν ἡδυσμάτων. Ἡ δὲ ὄψις, ψυχαγωγικὸν μὲν, ἀτεχνώτατον δὲ, καὶ ἥκιστα οἰκεῖον τῆς ποιητικῆς· ἡ γὰρ τῆς τραγῳδίας δύναμις καὶ ἄνευ ἀγῶνος καὶ ὑποκριτῶν ἐστιν· ἔτι δὲ κυριωτέρα περὶ τὴν ἀπεργασιαν τῶν ὄψεων ἡ τὲ σκευοποιῆ τέχνη τῆς τῶν ποιητῶν ἐστι.

7. ις'. [5] Διωρισμένων δὲ τύτων, λέγωμεν μετὰ ταῦτα ποίαν τινὰ δεῖ τὴν σύστασιν εἶναι τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ τῦτο καὶ πρῶτον καὶ μέγιστον τῆς τραγῳδίας ἐσί. Κεῖται δ' ἡμῖν τὴν τραγῳδίαν τελείας καὶ ὅλης πράξεως εἶναι μίμησιν ἐχύσης τι μέγεθος· ἔστι γὰρ ὅλον καὶ μηδὲν ἔχον μέγεθος. Ὅλον δέ ἐσι τὸ ἔχον ἀρχὴν, καὶ μέσον, καὶ τελευτήν. Ἀρχὴ δέ ἐστιν, ὃ αὐτὸ μὲν μὴ ἐξ ἀνάγκης μετ' ἄλλο ἐστί· μετ' ἐκεῖνο δ' ἕτερον πέφυκεν εἶναι ἢ γίνεσθαι. Τελευτὴ δὲ τἐναντίον, ὃ αὐτὸ μετ' ἄλλο πέφυκεν εἶναι, ἢ ἐξ ἀνάγκης, [6] ἢ ὡς ἐπιτοπολύ· μετὰ δὲ τῦτο, ἄλλο οὐδέν. Μέσον δὲ, ὃ καὶ αὐτὸ μετ' ἄλλο, καὶ μετ' ἐκεῖνο ἕτερον. Δεῖ ἄρα τὲς συνεστῶτας εὖ μύθες, μήθ' ὁπόθεν ἔτυχεν ἄρχεσθαι, μήθ'

μήθ' ὅπως ἔτυχε τελευτᾷν, ἀλλὰ κεχρῆσθαι ταῖς εἰρημέναις ἰδέαις. Ἔτι δ' ἐπεὶ τὸ καλὸν, καὶ ζῷον καὶ ἅπαν πρᾶγμα, ὃ συνέστηκεν ἔκ τινων, οὐ μόνον ταῦτα τεταγμένα δεῖ ἔχειν, ἀλλὰ καὶ μέγεθος ὑπάρχειν μὴ τὸ τυχόν· τὸ γὰρ καλὸν, ἐν μεγέθει καὶ τάξει ἐστί· διὸ οὔτε πάμμικρον ἄν τι γένοιτο καλὸν ζῷον. συγχεῖται γὰρ ἡ θεωρία ἐγγὺς τοῦ ἀναισθήτου χρόνου γινομένη· οὔτε παμμέγεθες· οὐ γὰρ ἅμα ἡ θεωρία γίνεται, ἀλλ' οἴχεται τοῖς θεωρεῦσι τὸ ἓν καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῆς θεωρίας· οἷον, εἰ μυρίων σταδίων εἴη ζῷον. Ὥστε δεῖ, καθάπερ ἐπὶ τῶν σωμάτων, καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ἔχειν μὲν μέγεθος, τοῦτο δὲ εὐσύνοπτον εἶναι· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν μύθων, ἔχειν μὲν μῆκος, τοῦτο δ' εὐμνημόνευτον εἶναι· τοῦ δὲ μήκους ὅρος, πρὸς μὲν τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν αἴσθησιν, οὐ τῆς τέχνης ἐστίν. Εἰ γὰρ ἔδει ἑκατὸν τραγῳδίας ἀγωνίζεσθαι, πρὸς κλεψύδρας ἂν ἠγωνίζοντο, ὥσπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε φασίν. Ὁ δὲ κατ' αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ὅρος, ἀεὶ μὲν ὁ μείζων, μέχρι τοῦ σύνδηλος εἶναι, καλλίων ἐστὶ κατὰ τὸ μέγεθος. Ὡς δὲ ἁπλῶς διορίσαντας εἰπεῖν, ἐν ὅσῳ μεγέθει κατὰ τὸ εἰκὸς, ἢ τὸ ἀναγκαῖον, ἐφεξῆς γιγνομένων, συμβαίνει εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυστυχίας, ἢ ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν μεταβάλλειν, ἱκανὸς ὅρος ἐστὶ τοῦ μεγέθους.

8. ιζ'. [1] Μῦθος δ' ἐστὶν εἷς, οὐχ ὥσπερ τινὲς οἴονται, ἐὰν περὶ ἕνα ᾖ. Πολλὰ γὰρ καὶ ἄπειρα [2] τῷ γένει συμβαίνει, ἐξ ὧν ἐνίων οὐδέν ἐστιν ἕν. Οὕτω δὲ καὶ πράξεις ἑνὸς πολλαί εἰσιν, ἐξ ὧν μία οὐδεμία γίνεται πρᾶξις. Διὸ πάντες ἐοίκασιν ἁμαρτάνειν, ὅσοι τῶν ποιητῶν Ἡρακληΐδα, καὶ Θησηΐδα, καὶ τὰ τοιαῦτα ποιήματα πεποιήκασιν. Οἴονται γὰρ, ἐπεὶ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς, ἕνα καὶ τὸν μῦθον εἶναι προσήκειν. Ὁ δ' Ὅμηρος, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα διαφέρει, καὶ τοῦτ' ἔοικε καλῶς

καλῶς ἰδεῖν, ἤτοι διὰ τέχνην ἢ διὰ φύσιν. Οδύσσειαν γὰρ ποιῶν, ἐκ ἐποίησεν ἅπαντα ὅσα αὐτῷ συνέβη· οἷον πληγῆναι μὲν ἐν τῷ Παρνασῷ μανῆναι δὲ προσποιήσασθαι ἐν τῷ ἀγερμῷ· ὧν ἑδὲν θατέρε γενομένε ἀναγκαῖον ἦν, ἢ εἰκὸς, θάτερον γένεσθαι· ἀλλ' ἃ περὶ μίαν πρᾶξιν, οἵαν λέγομεν τὴν Οδύσσειαν, συνέστησαν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Ιλιάδα. Χρὴ ἦν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις μιμητικαῖς ἡ μία μίμησις ἑνός ἐστιν, ἕτω καὶ τὸν μῦθον, ἐπεὶ πράξεως μίμησίς ἐστι, μιᾶς τε εἶναι, καὶ ταύτης ὅλης, καὶ τὰ μέρη συνεστάναι τῶν πραγμάτων ἕτως, ὥστε μετατιθεμένε τινὸς μέρες, ἢ ἀφαιρεμένε, διαφέρεσθαι καὶ κινεῖσθαι τὸ ὅλον. Ὁ γὰρ προσὸν ἢ μὴ προσὸν, μηδὲν ποιεῖ ἐπίδηλον, ἑδὲ μόριον τῦτο ἐστι.

9. ιή. [1] Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων, καὶ ὅτι ἐ τὸ τὰ γενόμενα λέγειν, τῦτο ποιητῆ ἔργον ἐστὶν, ἀλλ' οἷα ἂν γένοιτο, καὶ τὰ δυνατὰ κατὰ τὸ εἰκὸς, ἢ τὸ ἀναγκαῖον. Ὁ γὰρ ἱσορικὸς καὶ ὁ ποιητὴς, ἐ τῷ ἢ ἔμμετρα λέγειν ἢ ἄμετρα διαφέρεσιν· εἴη γὰρ ἂν τὰ Ἡροδότε εἰς μέτρα τιθέναι, κ) ἑδὲν ἧτ[ον ἂν εἴη ἱστορία τις μετὰ μέτρε, ἢ ἄνευ μέτρων· ἀλλὰ τύτῳ διαφέρει, τῷ τὸν μὲν τὰ γενόμενα λέγειν, τὸν δὲ οἷα ἂν γένοιτο. Διὸ καὶ φιλοσοφώτερον καὶ σπουδαιότερον ποίησις ἱστορίας ἐστίν. Ἡ μὲν γὰρ ποίησις μᾶλλον τὰ καθόλε, ἡ δ' ἱστορία τὰ καθ' ἕκαστον λέγει. Εστι δὲ καθόλε μὲν, τῷ ποίῳ τὰ ποῖ ἄτ[α συμβαίνει λέγειν, ἢ πράττειν, κατὰ τὸ εἰκὸς, ἢ τὸ ἀναγκαῖον, ᾧ ςοχάζεται ἡ ποίησις ὀνόματα ἐπιτιθεμένη· τὰ δὲ καθ' ἕκαστον, τί Αλκιβιάδης ἔπραξεν, ἢ τί ἔπαθεν. Επὶ μὲν ἦν τῆς κωμῳδίας ἤδη τῦτο δῆλον γέγονεν· συστήσαντες γὰρ τὸν μῦθον διὰ τῶν εἰκότων, ἕτω τὰ τυχόντα ὀνόματα ἐπιτιθέασι,

κ)

καὶ ἐχ ὥσπερ οἱ ἰαμβοποιοὶ περὶ τῶν καθ' ἕκαστον ποιοῦσιν. Επι δὲ τῆς τραγῳδίας τῶν γενομένων ὀνομάτων ἀντέχονται. Αἴτιον δ', ὅτι πιθανόν ἐστι τὸ δυνατόν. Τὰ μὲν οὖν μὴ γενόμενα, ὕπω πιστεύομεν εἶναι δυνατά· τὰ δὲ γενόμενα, φανερὸν ὅτι δυνατά· ἐ γὰρ ἂν ἐγένετο εἰ ἦν ἀδύνατα. [1] Οὐ μὴν ἀλλὰ κ) ἐν ταῖς τραγῳδίαις, ἐν ἐνίαις μὲν ἓν ἢ δύω τῶν γνωρίμων ἐστὶν ὀνομάτων, τὰ δὲ ἄλλα πεποιημένα· ἐν ἐνίαις δὲ ἐθέν· οἷον ἐν τῷ Αγάθωνος Ανθει. Ὁμοίως γὰρ ἐν τούτῳ τά τε πράγματα κ) τὰ ὀνόματα πεποίηται, κ) ἐδὲν ἧττον εὐφραίνει. Ὥστ' ἐ πάντως εἶναι ζητητέον τῶν παραδεδομένων μύθων, περὶ ὃς αἱ τραγῳδίαι εἰσὶν, ἀντέχεσθαι. Καὶ γὰρ γελοῖον τοῦτο ζητεῖν· ἐπεὶ καὶ τὰ γνώριμα ὀλίγοις γνώριμά ἐστιν, ἀλλ' ὅμως εὐφραίνει πάντας. Δῆλον οὖν ἐκ τούτων, ὅτι τὸν ποιητὴν μᾶλλον τῶν μύθων εἶναι δεῖ ποιητὴν, ἢ τῶν μέτρων, ὅσῳ ποιητὴς κατὰ τὴν μίμησίν ἐστι. μιμεῖται δὲ τὰς πράξεις. Κᾂν ἄρα συμβῇ γενόμενα ποιεῖν, οὐθὲν ἧττον ποιητής ἐστι· τῶν γὰρ γενομένων, ἔνια ἐδὲν κωλύει τοιαῦτα εἶναι, οἷα ἂν εἰκὸς γενέσθαι κ) δυνατὰ γενέσθαι, καθ' ὃ ἐκεῖνος αὐτῶν ποιητής ἐστι. Τῶν δὲ ἁπλῶν μύθων καὶ πράξεων, αἱ ἐπεισοδιώδεις εἰσὶ χείρισται. Λέγω δ' ἐπεισοδιώδη μῦθον, ἐν ᾧ τὰ ἐπεισόδια μετ' ἄλληλα ἔτ' εἰκὸς, ἔτ' ἀνάγκη εἶναι. Τοιαῦται δὲ ποιοῦνται, ὑπὸ μὲν τῶν φαύλων ποιητῶν δι' αὐτὸς, ὑπὸ δὲ τῶν ἀγαθῶν διὰ τὲς ὑποκριτάς. Αγωνίσματα γὰρ ποιοῦντες, καὶ παρὰ τὴν δύναμιν παρατείναντες μῦθον, πολλάκις διαστρέφειν ἀναγκάζονται τὸ ἐφεξῆς.

ιθ'. [2] Επεὶ δὲ ἡ μόνον τελείας ἐστὶ πράξεως ἡ μίμησις, ἀλλὰ κ) φοβερῶν κ) ἐλεεινῶν· ταῦτα δὲ γίνεται μάλιστα τοιαῦτα, κ) μᾶλλον ὅταν γένηται παρὰ τὴν δόξαν

δι' ἄλληλα· τὸ γὰρ θαυμαστὸν ἔτως ἔξει μᾶλλον, ἢ ἐ ἀπὸ τῦ αὐτομάτε καὶ τῆς τύχης· ἐπεὶ καὶ τῶν ἀπὸ τύχης ταῦτα θαυμασιώτατα δοκεῖ, ὅσα ὥσπερ ἐπίτηδες φαίνεται γεγονέναι· οἷον, ὁ ἀνδριὰς ὁ τῦ Μίτυος ἐν Ἄργει ἀπέκτεινε τὸν αἴτιον τῦ θανάτε τῷ Μίτυϊ, θεωρῦντί ἐμπεσών· ἔοικε γὰρ τὰ τοιαῦτα ἐκ ἀκῆ γενέσθαι· Ὥστε ἀναγκη τὰς τοιάτας εἶναι καλλίστας μύθες.

* * *

13. κέ. [1]Ὧν δὲ δεῖ στοχάζεσθαι, καὶ ἃ δεῖ εὐλαβεῖσθαι συνίσταντας τὰς μύθες, καὶ πόθεν ἔσαι τὸ τῆς τραγῳδίας ἔργον, ἐφεξῆς ἂν εἴη λεκτέον τοῖς νῦν ἀρξαμένοις. Ἐπειδὴ δ' ἔν δεῖ τὴν σύνθεσιν εἶναι τῆς καλλίστης τραγῳδίας, [2]μὴ ἁπλῆν, ἀλλὰ πεπλεγμένην, καὶ ταύτην φοβερῶν καὶ ἐλεεινῶν εἶναι μιμητικήν· (τῦτο γὰρ ἴδιον τῆς τοιαύτης μιμήσεώς ἐστι·) πρῶτον μὲν δῆλον, ὅτι ἔτε τὰς ἐπιεικεῖς ἄνδρας δεῖ μεταβάλλοντας φαίνεσθαι ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν· (ἐ γὰρ φοβερὸν, ἐδὲ ἐλεεινὸν τῦτο, ἀλλὰ μιαρόν ἐστιν·) ἔτε τὰς μοχθηρὰς ἐξ ἀτυχίας εἰς εὐτυχίαν· (ἀτραγῳδότατον γὰρ τῦτό ἐστι· πάντων ἐδὲν γὰρ ἔχει ὧν δεῖ· ἔτε γὰρ φιλάνθρωπον, ἔτε ἐλεεινὸν, ἔτε φοβερόν ἐστιν·) ἐδ' αὖ τὸν σφόδρα πονηρὸν ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν μεταπίπτειν· (τὸ μὲν γὰρ φιλανθρώπον ἔχοι ἂν ἡ τοιάτη σύστασις, ἀλλ' ἔτε ἔλεον ἔτε φόβον· ὁ μὲν γὰρ περὶ τὸν ἀνάξιόν ἐστι δυστυχῦντα, ὁ δὲ περὶ τὸν ὅμοιον· ἔλεος μὲν περὶ τὸν ἀνάξιον· φόβος δὲ περὶ τὸν ὅμοιον· ὥστε ἔτε ἐλεεινὸν ἔτε φοβερὸν ἔσται τὸ συμβαῖνον). Ὁ μεταξὺ ἄρα τούτων λοιπός. Ἐστι δὲ τοιῦτος, ὁ μήτε ἀρετῇ διαφέρων καὶ δικαιοσύνῃ, μήτε διὰ κακίαν καὶ μοχθηρίαν μεταβάλλων εἰς τὴν δυστυχίαν, ἀλλὰ δι' ἁμαρτίαν τινὰ, τῶν ἐν μεγάλῃ δόξῃ

δόξῃ ὄντων κὴ εὐτυχίᾳ· οἷον, Οἰδίπες κὴ Θυέστης, κὴ οἱ ἐκ τῶν τοιύτων γενῶν ἐπιφανεῖς ἄνδρες.

κς'. [1]Ἀνάγκη ἄρα τὸν καλῶς ἔχοντα μῦθον ἁπλῆν εἶναι μᾶλλον ἢ διπλῆν, ὥσπερ τινές φασι, κὴ μεταβάλλειν ἐκ εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυστυχίας, ἀλλὰ τἐναντίον ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν, μὴ διὰ μοχθηρίαν, ἀλλα δι' ἁμαρτίαν μεγάλην, ἢ οἵε εἴρηται, ἢ βελτίονος μᾶλλον ἢ χέρονος. Σημεῖον δὲ κὴ τὸ γιγνόμενον [2]πρὸ τῦ μὲν γὰρ οἱ ποιηταὶ τὲς τυχόντας μύθες ἀπηριθμενυῦν δὲ, περὶ ὀλίγας οἰκίας αἱ κάλλισαι τραγῳδίαι συντίθενται· οἷον περὶ Αλκμαίωνα, καὶ Οἰδίπεν, καὶ Ορέστην, κὴ Μελέαγρον, κὴ Θυέστην, κὴ Τήλεφον, κὴ ὅσοις ἄλλοις συμβέβηκεν ἢ παθεῖν δεινὰ, ἢ ποιῆσαι. Ἡ μὲν ἓν κατὰ τὴν τέχνην καλλίστη τραγῳδία ἐκ ταύτης τῆς συστάσεώς ἐστί. Διὸ καὶ οἱ Εὐριπίδη ἐσκαλεντες τὸ αὐτὸ ἁμαρτάνεσιν, ὅτι τῦτο δρᾷ ἐν ταῖς τραγῳδίαις, καὶ πολλαὶ αὐτῦ εἰς δυσυχίαν τελευτῶσι. Τῦτο γάρ ἐστιν, ὥσπερ εἴρηται, ὀρθόν. Σημεῖον δὲ μέγιστον. ἐπὶ γὰρ τῶν σκηνῶν καὶ τῶν ἀγώνων τραγικώταται αἱ τοιαῦται φαίνονται, [3]ἂν κατορθῶσι· καὶ ὁ Εὐριπίδης, εἰ καὶ τὰ ἄλλα μὴ εὖ οἰκονομεῖ, ἀλλὰ τραγικώτατός γε τῶν ποιητῶν φαίνεται. Δευτέρα δ', ἡ πρώτη λεγομένη ὑπό τινων, ἐστὶ σύστασις, ἡ διπλῆν τε τὴν σύστασιν ἔχουσα, καθάπερ ἡ Οδύσσεια, καὶ τελευτῶσα ἐξ ἐναντίας τοῖς βελτίοσι κὴ χείροσι. δοκεῖ δὲ εἶναι πρώτη [4]διὰ τὴν τῶν θεάτρων ἀσθένειαν. Ακολουθοῦσι γὰρ οἱ ποιηταὶ κατ' εὐχὴν ποιῦντες τοῖς θεαταῖς. Εστι δὲ ἐχ αὕτη ἀπὸ τραγῳδίας ἡδονὴ, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς κωμῳδίας οἰκεία· [5]ἐκεῖ γὰρ ἂν οἱ ἐχθιστοι ὦσιν ἐν τῷ μύθῳ, οἷον, Ορέστης καὶ Αἴγισθος, φίλοι γενόμενοι ἐπὶ τελευτῆς ἐξέρχονται, καὶ ἀποθνήσκει ἀδὲς ὑπ' ἀδενός.

* * *

26. μζ'. [1] Πότερον δὲ βελτίων ἡ ἐποποιητικὴ μίμησις, ἢ ἡ τραγῳδική, διαπορήσειεν ἄν τις. Εἰ γὰρ [2] ἡ ἧττον φορτικὴ, βελτίων· τοιαύτη δὲ ἡ πρὸς βελτίους θεατάς ἐστι· δῆλον [3] ὅτι ἡ ἅπαντα μιμεμένη φορτική. Ὡς γὰρ ἐκ αἰσθανομένων, [4] ἂν μὴ αὐτὸς προσθῇ, πολλὴν κίνησιν κινεῖνται· [5] οἷον, οἱ φαῦλοι αὐληταὶ κυλιόμενοι, ἂν δίσκον δέῃ μιμεῖσθαι, καὶ ἕλκοντες τὸν κορυφαῖον, ἂν Σκύλλαν αὐλῶσιν. Ἡ μὲν οὖν τραγῳδία τοιαύτη ἐστὶν, ὡς καὶ οἱ πρότερον τὺς ὑστέρους αὐτῶν ὠνόμαζον ὑποκριτάς· ὡς λίαν γὰρ ὑπερβάλλοντα, πίθηκον ὁ Μυνίσκος τὸν Καλλιππίδην ἐκάλει· τοιαύτη δὲ δόξα καὶ περὶ [6] Πινδάρου ἦν· [7] ὡς δ' ἔτοι ἔχουσι πρὸς αὐτὺς, ἡ ὅλη τέχνη πρὸς τὴν ἐποποιΐαν ἔχει. [8] Τὴν μὲν οὖν πρὸς θεατὰς ἐπιεικεῖς φασιν εἶναι, διὸ ὃ ἐδὲν δέονται τῶν σχημάτων· τὴν δὲ τραγικὴν, πρὸς φαύλους. Ἡ οὖν φορτικὴ, χείρων δῆλον ὅτι ἂν εἴη. Πρῶτον μὲν. οὖν ἐ τῆς ποιητικῆς ἡ κατηγορία, ἀλλὰ τῆς ὑποκριτικῆς· [9] ἐπεί ἐστι περιεργάζεσθαι τοῖς σημείοις καὶ ῥαψῳδοῦντα, ὅπερ ἐποίει Σωσίστρατος· καὶ διᾴδοντα, ὅπερ ἐποίει Μνασίθεος Οπούντιος. Εἶτα ἐδὲ κίνησις ἅπασα ἀποδοκιμαστέα, εἴπερ μηδ' ὄρχησις, ἀλλ' ἡ φαύλων, ὅπερ καὶ Καλλιππίδη ἐπιτιμᾶτο, καὶ νῦν ἄλλοις, ὡς ἐκ ἐλευθέρας γυναῖκας μιμεμένων. Ετι ἡ τραγῳδία καὶ ἄνευ κινήσεως ποιεῖ τὸ αὑτῆς, ὥσπερ ἡ ἐποποιΐα· διὰ γὰρ τῦ ἀναγινώσκειν φανερὰ ὁποία τίς ἐστιν· ἃ ἔν ἔστι τἆλλα κρεῖττον, τοῦτό γε ἐκ ἀναγκαῖον αὐτῇ ὑπάρχειν. Επειτα δίοτι πάντ' ἔχει ὅσαπερ ἡ ἐποποιΐα· [10] καὶ γὰρ τῷ μέτρῳ ἔξεστι χρῆσθαι· καὶ ἔτι ἐ μικρὸν μέρος τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ὄψιν ἔχει, [11] δι' ἧς αἱ ἡδοναὶ συνίστανται ἐναργέστατα. Εἶτα καὶ τὸ ἐναργὲς

ἔχει

ἔχει [1] καὶ ἐν τῇ ἀναγνώσει, καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων. Ετι τῷ ἐν ἐλάττονι μήκει τὸ τέλος τῆς μιμήσεως εἶναι· τὸ γὰρ ἀθροώτερον, ἥδιον ἢ πολλῷ κεκραμένον τῷ χρόνῳ· λέγω δ' οἷον εἴ τις τὸν Οἰδίπου θείη τὸν Σοφοκλέους ἔν ἔπεσιν, ὅσοις ἡ Ιλιάς. [2] Ετι ἧττον μία ὁποιαοῦν μίμησις ἡ τῶν ἐποποιῶν. Σημεῖον δέ, ἐκ γὰρ ὁποιασοῦν μιμήσεως πλείους τραγῳδίαι γίνονται. [3] Ὥστε, ἐὰν μὲν ἕνα μῦθον ποιῶσιν, ἀνάγκη ἢ βραχέα δεικνύμενον μύουρον φαίνεσθαι, ἢ, ἀκολουθοῦντα τῷ τοῦ μέτρου μήκει, ὑδαρῆ· [4] ἐὰν δὲ πλείους, λέγω δὲ, οἷον, ἐὰν ἐκ πλειόνων πράξεων ᾖ συγκειμένη, οὐ μία· ὥσπερ ἡ Ιλιὰς ἔχει πολλὰ τοιαῦτα μέρη, καὶ ἡ Οδύσσεια, ἃ καὶ καθ' ἑαυτὰ ἔχει μέγεθος· καὶτοι ταῦτα τὰ ποιήματα συνέστηκεν ὡς ἐνδέχεται ἄριστα, καὶ ὅτι μάλιστα μιᾶς πράξεως μίμησίς ἐστιν. Εἰ οὖν τούτοις τε διαφέρει πᾶσι, καὶ ἔτι τῷ τῆς τέχνης ἔργῳ· [5] δεῖ γὰρ οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν ποιεῖν αὐτὰς, ἀλλὰ τὴν εἰρημένην· φανερὸν, ὅτι κρείττων ἂν εἴη, μᾶλλον τοῦ τέλους τυγχάνουσα τῆς ἐποποιΐας. Περὶ μὲν οὖν τραγῳδίας, καὶ ἐποποιΐας, καὶ αὐτῶν, καὶ τῶν εἰδῶν, καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν, καὶ πόσα, καὶ τί διαφέρει, καὶ τοῦ εὖ ἢ μὴ τίνες αἰτίαι, [6] καὶ περὶ ἐπιτιμήσεων καὶ λύσεων, εἰρήσθω τοσαῦτα.

Τέλος τῆς ποιητικῆς.

II.

II.

[1] E DIONYSIO HALICARNASSEO.

[JUXTA EDIT. JO. JAC. REISKE. LIPS. 1744. VI. TOM. IN 8VO.]

DIONYSIUS HALICARNASSEUS *suavissimus simul et diligentissimus scriptor.*—JOS. SCALIGER DE EMEND. TEMP. LIB. V.

[2] ΠΕΡΙ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΤΕ ΚΑΙ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΚΑΙ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.

ΕΚ ΤΗΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ

ΠΡΟΣ

ΓΝΑΙΟΝ ΠΟΜΠΗΙΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

* * *

—ΠΕΡΙ μὲν Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου ταῦτα φρονῶ. Πρῶτον, ὅτι καὶ σχεδὸν ἀναγκαιότατον ἔργον ἁπάντων ἐστὶ τοῖς γράφουσιν ἱστορίας, ὑπόθεσιν ἐκλέξασθαι καλὴν καὶ κεχαρισμένην τοῖς ἀναγνωσομένοις. Τοῦτο Ἡρόδοτος

Ἡρόδοτος κρεῖττόν μοι δοκεῖ πεποιηκέναι Θεκυδίδε. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ κοινὴν Ἑλληνικῶν τε καὶ βαρβάρων πράξεων [1] ἐξενήνοχεν ἱστορίαν, ὡς μήτε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων ἐξίτηλα γένηται, μήτε τὰ ἔργα, [2] καὶ ἅπερ αὐτὸς εἴρηκε· τὸ γὰρ αὐτὸ προοίμιόν τε καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος ἐστὶ τῆς ἱστορίας. Ὁ δὲ Θεκυδίδης πόλεμον ἔνεα γράφει, καὶ τοῦτον ἔτε καλὸν, ἔτ' εὐτυχῆ· ὃς μάλιστα μὲν ὤφελε μὴ γενέσθαι· εἰ δὲ μὴ, σιωπῇ καὶ λήθῃ παραδοθεὶς, ὑπὸ τῶν ἐπιγιγνομένων ἠγνοήσθαι. Ὅτι δὲ πονηρὰν εἵληφεν ὑπόθεσιν, καὶ αὐτός γε τοῦτο ποιεῖ φανερὸν ἐν τῷ προοιμίῳ. "Πόλεις τε γὰρ δι' αὐτὸν ἐξερημω-
"θῆναί φησιν Ἑλληνίδας πολλὰς, τὰς μὲν ὑπὸ βαρβά-
"ρων, τὰς δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, καὶ φυγὰς, καὶ φόνες
"ἀνθρώπων, ὅσες ἔπω πρότερον γενέσθαι, σεισμές τε
"καὶ αὐχμὲς καὶ νόσες, καὶ ἄλλας πολλὰς συμφο-
"ράς." [3] Ὥστε τὸς ἀναγνόντας τὸ προοίμιον ἠλλοτριῶσθαι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, Ἑλληνικῶν μέλλοντας ἀκέειν. Ὅσῳ δὲ κρεῖττων ἡ τὰ θαυμαστὰ ἔργα δηλοῦσα Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων γραφὴ, τῆς τὰ οἰκτρὰ καὶ δεινὰ πάθη τῶν Ἑλλήνων διαγελλούσης· τοσούτῳ φρονιμώτερος Ἡρόδοτος Θεκυδίδε κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ὑποθέσεως. Οὐδὲ γὰρ ἐδὲ τοῦτο ἔνεστιν εἰπεῖν, ὅτι δι' ἀνάγκην ἦλθεν ἐπὶ ταύτην τὴν γραφὴν, ἐπιστάμενος ἐκεῖνα καλλίῳ, [4] βελόμενος δὲ μὴ ταὐτὰ ἑτέροις γράφειν. Πᾶν γὰρ τἐναντίον, ἐν τῷ προοιμίῳ διασύρων τὰ παλαιὰ ἔργα, κάλλιστα καὶ θαυμασιώτατα τὰ καθ' αὐτὸν ἐπιτελεσθέντα φησὶν εἶναι· καὶ φανερός ἐστι ταῦτα εἰκῶν ἑλόμενος. Οὐ μὴν Ἡρόδοτός γε τοῦτ' ἐποίησεν, ἀλλὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων γενομένων Ἑλλανίκε τε καὶ Χαίρωνος τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν προεκδεδωκότων,

ἐκ

οκ ἀπετράπετο, ἀλλ' ἐπίστευσεν αὐτῶν κρᾶσσόν τι ἐξοίσειν· ὅπερ καὶ πεποίηκε.

Δεύτερόν ἐσι τῆς ἱστορικῆς πραγματείας ἔργον, γνῶναι, πόθεν τ' ἄρξασθαι, [1] καὶ μέχρι τέ προελθεῖν δεῖ. Φαίνεται δὴ κἀν τέτῳ Θεκυδίδε πολὺ Ἡρόδοτος φρονιμώτερος, ὃς ἄρχεταί τ' ἀφ' ἧς αἰτίας ἤρξαντο πρῶτον κακῶς ποιεῖν τὲς Ἕλληνας οἱ βάρβαροι· καὶ προελθὼν, ἐς τὴν βαρβάρων πόλασιν καὶ τιμωρίαν λήγει. Ὁ δὲ Θεκυδίδης ἀρχὴν μὲν ἐποιήσατο [2] ἀφ' ἧς ἤρξατο καλῶς πράτ]ειν τὸ Ἑλληνικόν· ὅπερ Ἕλληνα ὄντα καὶ Ἀθηναῖον ἐκ ἔδει ποιεῖν· [3] καὶ ταῦτα, ἐ τῶν ἀπερρίμμένων ὄντα, ἀλλ' ὧν ἐν πρώτοις ἦγον Ἀθηναῖοι, στρατηγιῶν τε καὶ τῶν ἄλλων τιμῶν ἀξιέντες· [4] καὶ ἔτε γε φανερῶς, ὥσε καὶ τῇ πόλει τῇ ἑαυτέ τὰς φανερὰς αἰτίας τοῦ πολέμου περιάπτειν, ἑτέραις ἔχοντα πολλαῖς ἀφορμαῖς περιάψαι τὰς αἰτίας. Καὶ ἄρξασθαί γε τῆς διηγήσεως μὴ ἀπὸ τῶν Κερκυραϊκῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν κρατίστων τῆς πατρίδος ἔργων, ἃ μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον εὐθὺς ἔπραξαν· ὧν ὕσερον κ) ἐν ἐπιτηδείῳ τόπῳ μνήμην ἐποιήσατο φαύλως πως καὶ ἐξ ἐπιδρομῆς. Διελθόντα δὲ ταῦτα μετὰ πολλῆς εὐνοίας, ὡς ἄνδρα φιλόπολιν, ἔπειτ' ἐπενεγκεῖν, ὅτι τέτων φθόνῳ καὶ δέει προελθόντες Λακεδαιμόνιοι, προφάσεις ὑποθέντες ἑτέρας, ἦλθον ἐπὶ τὸν πόλεμον· καὶ τότε λέγειν τὰ Κερκυραϊκὰ καὶ τὸ κατὰ Μεγαρέων ψήφισμα, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιέτο λέγειν ἐβούλετο. Τὰ δὲ τέλη πλείονος ἁμαρτίας πλήρη· καίπερ γὰρ λέγων, ὅτι παντὶ τῷ πολέμῳ παρεγένετο, καὶ πάντα δηλώσειν ὑποσχόμενος, ἐς τὴν ναυμαχίαν τελευτᾷ τὴν περὶ Κυνὸς σῆμα γεγενημένην Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων, ἣ συνέβη κατὰ ἔτος ἑκοστὸν κ) δεύτερον. Κρεῖττον δ' ἦν, διεξελθόντα τὰ πάντα,

τελευτὴν ποιήσασθαι τῆς ἱστορίας τὴν θαυμασιωτάτην καὶ μάλιστα τοῖς ἀκούουσι κεχαρισμένην, τὴν κάθοδον [1]τῶν φυγάδων τῶν ἀπὸ Φυλῆς, ἀφ' ὧν ἡ πόλις ἀρξαμένη τὴν ἐλευθερίαν ἐκομίσατο.

Τρίτον ἐστὶν ἀνδρὸς ἱστορικοῦ, τίνα τε δεῖ παραλαβεῖν ἐπὶ τὴν γραφὴν πράγματα, καὶ τίνα παραλιπεῖν. Δοκεῖ δή μοι κἀν τούτῳ [2]λείπεσθαι Θουκυδίδης. Συνειδὼς γὰρ Ἡρόδοτος, ὅτι πᾶσα μῆκος ἔχουσα ἀπὸ λόγου διήγησις, ἂν μὲν ἀναπαύσεις τινὰς λαμβάνῃ, τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροωμένων ἡδέως διατίθησιν· ἐὰν δ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένῃ πραγμάτων, κἂν τὰ μάλιστα ἐπιτυγχάνηται, λυπεῖ τὴν ἀκοὴν τῷ κόρῳ· ποικίλην ἐβούλήθη ποιῆσαι τὴν γραφὴν, Ὁμήρου ζηλωτὴς γενόμενος. Καὶ γὰρ τὸ βιβλίον ἣν αὐτοῦ λάβωμεν, μέχρι τῆς ἐσχάτης συλλαβῆς ἀγάμεθα, καὶ ἀεὶ τὸ πλεῖον ἐπιζητοῦμεν. Θουκυδίδης δὲ πόλεμον ἕνα καί τινας ἀπνευσὶ διεξέρχεται μάχας ἐπὶ μάχαις, καὶ παρασκευὰς ἐπὶ παρασκευαῖς, καὶ λόγους ἐπὶ λόγοις συντιθείς· ὥστε μοχθεῖν μὲν τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροωμένων· "Κόρον δ' ἔχει, [3]φησὶν ὁ Πίνδαρος, καὶ μέλι, καὶ "τὰ τερπνὰ ἀφροδίσια" Ηδη δ' ἐγὼ κἀκεῖνο ἐνεθυμήθην, ὡς ἡδὺ χρῆμα ἐν ἱστορίαις γραφῆς μεταβολὴ καὶ ποικίλον· καὶ τοῦτ' ἐν δύο, ἢ τρισὶ τόποις ἐποίησεν, ἐπί τε τῆς Ὀδρυσῶν ἀρχῆς, δι' ἃς αἰτίας ἐγένετο μεγάλη, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων.

Μετὰ τοῦτο, ἔργον ἐστὶν ἱστορικοῦ, διελέσθαι τε καὶ τάξαι τῶν δηλουμένων ἕκαστον ἐν ᾧ δεῖ τόπῳ. Πῶς ἂν ἑκάτερος διαιρεῖ τε καὶ τάττει τὰ λέγομενα; Θουκυδίδης μὲν, τοῖς χρόνοις ἀκολουθῶν, Ἡρόδοτος δὲ, ταῖς περιοχαῖς τῶν πραγμάτων. Καὶ γίνεται Θουκυδίδης μὲν ἀσαφὴς καὶ δυσπαρακολούθητος· πολλῶν γὰρ κατὰ τὸ αὐτὸ θέρος καὶ χειμῶνα γιγνομένων ἐν διαφόροις, ὡς εἰκὸς,

ἀκὸς, τόποις, ἡμιτελεῖς τὰς πρώτας πράξεις καταλιπὼν, ἑτέρων ἅπτεται τῶν κατα τὸ αὐτὸ θέρος, ἢ χειμῶνα, γιγνομένων· πλανώμεθα δὴ, καθάπερ εἰκος, καὶ δυσκόλως τοῖς δηλωμένοις παρακολουθοῦμεν, ταραττομένης τῆς διανοίας. Ἡρόδοτος δὲ, ἀπὸ τῆς Λυδῶν βασιλειας ἀρξάμενος, καὶ μέχρι τῆς Κροίσε καταβὰς, ἐπὶ Κῦρον εὐθέως, τὸν καταλύσαντα τὴν Κροίσε ἀρχὴν, μεταβαίνει· Αἰγυπτίων τ' ἄρχεται διηγημάτων, καὶ Σκυθικῶν, καὶ Λιβυκῶν, τὰ μὲν ὡς ἀκόλουθα δηλῶν, τὰ δὲ ὡς χαριεσέραν ποιήσαντα τὴν διήγησιν ἐπεισάγων. Διεξελθών τε πράξεις Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔτεσιν ὁμοῦ διακοσίοις καὶ εἴκοσι γενομένας ἐν ταῖς τρισὶν ἠπείροις, καὶ παραγράψας τῆς Ξέρξε φυγῆς τὴν ἱστορίαν, ἐ διέσπασε τὴν διήγησιν, ἀλλὰ συμβέβηκε, [1] τῷ μὲν, μίαν ὑπόθεσιν λαβόντι, πολλὰ ποιῆσαι μέρη τὸ ἓν σῶμα· τῷ δὲ, τὰς πολλὰς καὶ ἀδὲν ἐοικυίας ὑπόθεσεις προελομένῳ, σύμφωνον ἓν σῶμα πεποιηκέναι.

Μιᾶς δ' ἰδέας ἐπιμνησθήσομαι [2] πραγματικῆς, ἣν οὐδεμιᾶς τῶν εἰρημένων ἧττον ἐν ἁπάσαις ἱστορίαις ζητοῦμεν, τὴν αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως διάθεσιν, ἣ κέχρηται πρὸς τὰ πράγματα, περὶ ὧν γράφει. Ἡ μὲν Ἡροδότε διάθεσις ἐν ἅπασιν ἐπιεικὴς, καὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς συνηδομένη, τοῖς δὲ κακοῖς συναλγοῦσα· ἡ δὲ Θεκυδίδε διάθεσις αὐθέκαστός τις ἐν πικρὰ, ἐν τῇ πατρίδι τῆς φυγῆς μνησικακοῦσα. Τὰ μὲν γὰρ ἁμαρτήματα ἐπεξέρχεται καὶ μάλα ἀκριβῶς, τῶν δὲ κατὰ νοῦν κεχωρηκότων καθάπαξ οὐ μέμνηται, ἢ ὥσπερ ἠναγκασμένως. Καὶ κατα μὲν τὸν πράγματικὸν τύπον ἥττων ἐστὶν Ἡροδότου διὰ ταῦτα Θουκυδίδης· κατὰ δὲ τὸν λεκτικὸν τὰ μὲν ἥττων, τὰ δὲ κρείττων, τὰ δ' ἴσος. Ἐρῶ δὲ καὶ περὶ τούτων ὡς ὑπέληφα.

Πρώτη

Πρώτη τῶν ἀρετῶν γένοιτ' ἄν, ἧς χωρὶς οὐδὲν τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὸς λόγους ὄφελος. Τίς; ἡ καθαρὰ τοῖς ὀνόμασι καὶ τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα σώζουσα διάλεκτος· ταύτην ἀκριβοῦσιν ἀμφότεροι. Ἡρόδοτός τε γὰρ τῆς Ἰάδος ἄριστος κανών· Θουκυδίδης τε τῆς Ἀττίδος. Τρίτην ἔχει χώραν ἡ καλουμένη συντομία· ἐν ταύτῃ δοκεῖ προέχειν Ἡροδότου Θουκυδίδης· καίτοι λέγοι τις ἄν, ὡς μετὰ τῆ σαφῆς ἐξεταζόμενον ἡδὺ φαίνεται τὸ βραχύ· εἰ δ' ἀπολείποιτο τούτου πικρόν. [1]Ἀλλὰ μηδὲν ἔσω παρὰ τοῦτο. Ἐνάργεια μετὰ ταῦτα τέτακται πρώτη μετὰ τῶν ἐπιθέτων ἀρετῶν. Ἱκανῶς ἐν ταύτῃ κατορθοῦσιν ἀμφότεροι. Μετὰ ταύτην συνίσταται τὴν ἀρετὴν τῶν ἠθῶν τε καὶ παθῶν μίμησις. Διήρηνται τὴν ἀρετὴν ταύτην οἱ συγγραφεῖς. Θουκυδίδης μὲν γὰρ τὰ πάθη δηλῶσαι κρείττων· Ἡρόδοτος δὲ τὰ γ' ἤθη παραστῆσαι δεινότερος. Μετὰ ταῦτα αἱ τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν ἐκφαίνουσαι τῆς κατασκευῆς ἀρεταί. Ἴσοι κἀν ταύταις οἱ συγγραφεῖς. Ἔστονται ταύταις αἱ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸν τόνον καὶ τὰς ὁμοιοτρόπους δυνάμεις τῆς φράσεως ἀρεταὶ περιέχουσαι. Κρείττων ἐν ταύταις Ἡροδότου Θουκυδίδης. Ἡδονὴν δὲ καὶ πειθὼ καὶ τέρψιν καὶ τὰς ὁμοιογενεῖς ἀρετὰς εἰσφέρεται μακρῷ Θουκυδίδου κρείττονας Ἡρόδοτος. Τῆς δὲ φράσεως τῶν ὀνομάτων τὸ μὲν κατὰ φύσιν Ἡρόδοτος ἐζήλωκε, τὸ δὲ δεινὸν Θουκυδίδης, ὁμοειδὴς πᾶς ὢν ἐν λόγοις. Ἀρετῶν ἡ κυριωτάτη τὸ πρέπον. Ταύτην ὁ Ἡρόδοτος ἀκριβοῖ μᾶλλον, ἢ Θουκυδίδης. Ὁμοειδὴς γὰρ ἔτος ἐν πᾶσι, κἀν ταῖς δημηγορίαις μᾶλλον, ἢ ταῖς διηγήσεσιν. Ἐμοὶ μέντοι καὶ τῷ φιλτάτῳ [2]Καικιλίῳ δοκεῖ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῆ μάλιστά γε καὶ ζηλῶσαι Δημοσθένης. Ἵνα δὲ συνελὼν εἴπω, καλαὶ μὲν αἱ ποιήσεις ἀμφότεραι· οὐ γὰρ ἂν αἰσχυνθείην ποιήσεις αὐτὰς λέγων· διαφέρουσι δὲ κατὰ τοῦτο μάλιστα ἀλλήλων, ὅτι

τὸ

τὸ μὲν Ἡροδότου κάλλος ἱλαρόν ἐστι, φοβερὸν δὲ τὸ Θουκυδίδου. Ἀπόχρη ταῦτ' εἰρῆσθαι περὶ τούτων τῶν συγγραφέων, πολλῶν καὶ ἄλλων ἐνόντων λέγεσθαι, περὶ ὧν ἢ ἕτερος ἔσται καιρός.

δ'. Ξενοφῶν δὲ ἢ Φίλιστος, οἱ τούτοις ἐπακμάσαντες, εἴτε φύσεις ὁμοίας εἶχον, εἴτε προαιρέσεις. Ξενοφῶν μὲν γὰρ Ἡροδότῳ ζηλωτὴς ἐγένετο κατ' ἀμφοτέρους τὰς χαρακτῆρας, τόν τε πραγματικὸν, καὶ τὸν λεκτικόν. Πρῶτον μὲν γὰρ τὰς ὑποθέσεις τῶν ἱστοριῶν ἐξελέξατο καλὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ ἀνδρὶ φιλοσόφῳ προσηκούσας· τήν τε Κύρου Παιδείαν, εἰόνα βασιλέως ἀγαθοῦ καὶ εὐδαίμονος· καὶ τὴν Ἀνάβασιν τοῦ νεωτέρου Κύρου, ᾧ καὶ αὐτὸς συνανέβη, μέγιστον ἐγκώμιον ἔχουσαν τῶν συστρατευσαμένων Ἑλλήνων· καὶ τρίτην ἔτι τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ ἣν κατέλιπεν ἀτελῆ Θουκυδίδης, ἐν ᾗ καταλύονταί τε [1] οἱ τριάκοντα, καὶ τὰ τάχη τῶν Ἀθηναίων, ἃ Λακεδαιμόνιοι καθεῖλον, αὖθις ἀνίστανται. Οὐ μόνον δὲ τῶν ὑποθέσεων χάριν ἄξιος ἐπαινεῖσθαι, ζηλωτὴς Ἡροδότου γενόμενος, ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκονομίας. Ταῖς τε γὰρ ἀρχαῖς αὐτῶν ταῖς πρεπωδεστάταις κέχρηται, καὶ τελευτὰς ἑκάστῃ τὰς ἐπιτηδειοτάτας ἀποδέδωκε. Μεμέρικέ τε καλῶς καὶ τέταχε καὶ πεποίκιλκε τὴν γραφήν. Ἠθός τ' ἐπιδέδεικται θεοσεβὲς, καὶ δίκαιον, καὶ καρτερικὸν, καὶ εὐπετὲς, ἁπάσαις τε συλλήβδην κεκοσμημένον ἀρεταῖς· καὶ ὁ μὲν πραγματικὸς τύπος αὐτῷ τοιοῦτος.

Ὁ δὲ λεκτικὸς τῇ μὲν ὁμοιος Ἡροδότῳ, τῇ δ' ἐνδεέστερος. Καθαρὸς μὲν γὰρ τοῖς ὀνόμασιν ἱκανῶς, καὶ σαφὴς, καθάπερ ἐκεῖνος· ἐκλέγει δ' ὀνόματα συνήθη τε καὶ προσφυῆ τοῖς πράγμασι, καὶ συντίθησιν αὐτὰ ἡδέως πάνυ καὶ κεχαρισμένως, ἐχ ἧττον Ἡροδότου. Ὕψος δὲ καὶ κάλλος καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ λεγόμενον ἰδίως πλάσμα ἱστορικὸν Ἡρόδοτος ἔχει. Οὐ γὰρ μόνον οὐκ

ἴσχυσε

ἴσχυσε τῦτο παρ' αὐτῦ λαβεῖν, ἀλλὰ κἄν ποτε διεγεῖραι βουληθεὶη τὴν φράσιν, ὀλίγον ἐμπνεύσας, [1] ὥσπερ ἀπόγειος αὖρα, ταχέως σβέννυται. Μακρότερος γὰρ γίνεται τῦ δέοντος ἐν πολλοῖς ἢ τῦ πρέποντος, καὶ οὐχ, ὡς Ἡρόδοτος, ἐφάπτεται τῶν προσώπων εὐτυχῶς, ἀλλ' ἐν πολλοῖς ὀλίγωρός ἐστιν, ἄν τις ὀρθῶς σκοπῇ.

* * *

III.

III.

[1] E LONGINO.

[Juxta Edit. Joannis Toupii. Oxon. 1778. in 4to.]

[2] ΕΚ ΤΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΥΨΟΥΣ

Ἡ—τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστι πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα. ΠΕΡΙ ΥΨ. § VI.

§ I.

* * *

—[3] ΑΚΡΟΤΗΣ καὶ ἐξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη· καὶ ποιητῶν τε οἱ μέγιστοι καὶ συγγραφέων ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐνθένδε πόθεν ἐπρώτευσαν, [4] καὶ ταῖς ἑαυτῶν περιέλαβον εὐκλείαις τὸν αἰῶνα. Οὐ γὰρ εἰς πειθὼ τὰς ἀκροωμένους, ἀλλ' εἰς ἔκστασιν ἄγει [5] τὰ ὑπερφυᾶ· [6] πάντη δέ γε σὺν ἐκπλήξει τῷ πιθανῷ καὶ τῷ πρὸς χάριν ἀεὶ κρατεῖ τὸ θαυμάσιον· εἴγε τὸ μὲν πιθανὸν ὡς τὰ πολλὰ ἐφ' ἡμῖν· ταῦτα δὲ δυναστείαν καὶ βίαν ἄμαχον προσφέροντα,

προσφέροντα, παντὸς ἐπάνω τῆ ἀκροωμένου καθίσταται. Καὶ τὴν μὲν ἐμπειρίαν τῆς εὑρέσεως, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων τάξιν καὶ οἰκονομίαν ἐκ ἓξ ἑνὸς, ἐδ' ἐκ δυοῖν, ἐκ δὲ τῆ ὅλε τῶν λόγων ὕφες μόλις ἐκφαινομένην ὁρῶμεν· [1] ὕψος δέ πε καιρίως ἐξενεχθὲν τά τε πράγματα δίκην σκηπτοῦ πάντα διεφόρησεν, καὶ τὴν τῆ ῥήτορος εὐθὺς ἀθρόαν ἐνεδείξατο δύναμιν. * * *

* * *

§ VII.

Εἰδέναι χρὴ, φίλτατε, διότι, καθάπερ κἀν τῷ κοινῷ βίῳ ἐδὲν ὑπάρχει μέγα, ἓ τὸ καταφρονεῖν ἐστιν μέγα· οἷον πλῆτοι, τιμαὶ, δόξαι, τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἔξωθεν προστραγωδούμενον, οὐκ ἂν τῷ γε φρονίμῳ δόξειεν ἀγαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὧν αὐτὸ τὸ περιφρονεῖν ἀγαθὸν ἐ μέτριον· [2] Θαυμάζεσι γᾶρ τῶν ἐχόντων αὐτὰ μᾶλλον τὲς δυναμένες ἔχειν, καὶ διὰ μεγαλοψυχίαν ὑπερορῶντας. [3] Τῇ δέ που καὶ ἐπὶ τῶν διηρμένων ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκεπτέον, μή τινα μεγέθες φαντασίαν [4] ἔχοι τοιαύτην, ἣ πολὺ πρόσκειται τὸ ἐκῆ προσαναπλαττόμενον, ἀναπτυσσόμενα δὲ ἄλλως εὑρίσκοιτο χαῦνα, ὧν τῆ Θαυμάζειν τὸ περιφρονεῖν εὐγενέστερον. Φύσει γάρ πως ὑπὸ τἀληθῆς ὕψους ἐπαίρεταί τε ἡμῶν ἡ ψυχὴ, καὶ γαῦρόν τι ἀνάσημα λαμβάνεσα πληρῆται χαρᾶς καὶ μεγαλαυχίας, ὡς αὐτὴ γεννήσασα ὅπερ ἤκεσεν· Ὅταν ἓν ὑπ' ἀνδρὸς ἔμφρονος καὶ ἐμπείρε λόγων πολλάκις ἀκεόμενόν τι πρὸς μεγαλοφροσύνην τὴν ψύχην μὴ συνδιατιθῇ, μηδ' ἐγκαταλέπῃ τῇ διανοίᾳ πλεῖον τῆ λεγομένε τὸ ἀναθεωρούμενον, πίστη δ', ἂν τὸ συνεχὲς ἐσισκοπῇ, εἰς ἀπαύξησιν· οὐκ ἂν ἔτ' ἀληθὲς ὕψος εἴη, μέχρι μόνης τῆς ἀκοῆς σωζόμενον.

μενον. Τῶτο γὰρ τῷ ὄντι μέγα, ἓ πολλὴ μὲν ἡ ἀνακύκλησις, δύσκολος δὲ, μᾶλλον δ' [1] ἀδύνατος ἡ κατεξακρίβασις· ἰσχυρὰ δὲ ἡ μνήμη κ) δυσεξάλειπτος. Ὅλως κ) καλὰ νόμιζε ὕψη κ) ἀληθινὰ τὰ διαπαντὸς ἀρέσκοντα κ) πᾶσιν· [2] ὅταν γὰρ τοῖς ἀπὸ διαφόρων ἐπιτηδευμάτων, βίων, ζήλων, ἡλικιῶν, λόγων, ἔν τι κ) ταὐτὸν ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν δοκῇ, τόθ' ἡ ἐξ ἀσυμφώνων [3] ὡς κρίσις κ) συγκατάθεσις τὴν ἐπὶ τῷ θαυμαζομένῳ πίστιν ἰσχυρὰν λαμβάνει κ) ἀναμφίλεκτον.

§ VIII.

Επεὶ δὲ πέντε, ὡς ἄν εἴποι τις, πηγαί τινές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηγορίας γονιμώταται (προϋποκειμένης, ὥσπερ ἐθάφθις τινὸς κοινῆ, ταῖς πέντε ταύταις ἰδέαις τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως, ἧς ὅλως χωρὶς οὐδὲν,) πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον, [4] τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπήβολον, ὡς κἀν τοῖς περὶ Ξενοφῶντος ὡρισάμεθα· δεύτερον δὲ, τὸ σφοδρὸν κ) ἐνθουσιαστικὸν πάθος· ἀλλ' αἱ μὲν δύο αὗται τοῦ ὕψους κατὰ τὸ πλέον αὐθιγενεῖς συστάσεις, αἱ λοιπαὶ δ' ἤδη κ) διὰ τέχνης· [5] ἥτε ποιὰ τῶν σχημάτων πλάσις (6 δισσὰ δέ που ταῦτα, τὰ μὲν νοήσεως, θάτερα δὲ λέξεως·) ἐπὶ δὲ τέτοις [7] ἡ γενναία φράσις, ἧς μέρη πάλιν ὀνομάτων τε ἐκλογὴ, κ) ἡ τροπικὴ κ) πεποιημένη λέξις· πέμπτη δὲ μεγέθους αἰτία, καὶ συγκλείσασα τὰ πρὸ ἑαυτῆς ἅπαντα, ἡ ἐν ἀξιώματι καὶ διάρσει σύνθεσις· φέρε δὴ, τὰ ἐμπεριεχόμενα καθ' ἑκάστην ἰδέαν τέτων ἐπισκεψώμεθα, τοσῆτον προεκπόντες, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ Καικίλιός [8] ἐστιν ἃ παρέλιπεν, ὡς καὶ τὸ πάθος ἀμέλας. [9] Αλλ' εἰ μὲν ὡς ἕν τι ταῦτ' ἄμφω, τό τε ὕψος καὶ τὸ παθητικὸν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ πάντη συνυπάρχειν τε ἀλ-

λήλοις καὶ συμπεφυκέναι, διαμαρτάνει· καὶ γὰρ πάθη τινὰ διεξῶτα ὕψους καὶ ταπεινὰ εὑρίσκεται, καθάπερ οἶκτοι, λύπαι, φόβοι· καὶ ἔμπαλιν πολλὰ ὕψη δίχα πάθους, ὡς πρὸς μυρίοις ἄλλοις καὶ τὰ περὶ τὰς [1] Ἀλωάδας τῷ Ποιητῇ κατατετολμημένα,

Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.

Καὶ τὸ τούτοις ἔτι μεῖζον ἐπιφερόμενον,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν.————

Παρά γε μὴν τοῖς ῥήτορσι τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ πομπικὰ, καὶ ἐπιδεικτικὰ, τὸν μὲν ὄγκον καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐξ ἅπαντος περιέχει, πάθος καὶ χηρεύει κατὰ τὸ πλεῖστον ὅθεν ἥκιστα τῶν ῥητόρων οἱ περιπαθεῖς ἐγκωμιαστικοὶ, ἢ ἔμπαλιν οἱ ἐπαινετικοὶ περιπαθεῖς. Εἰ δ' αὖ πάλιν ἐξ ὅλου μὴ ἐνόμισεν ὁ Καικίλιος τὸ ἐμπαθὲς εἰς τὰ ὕψη ποτὲ συντελεῖν, καὶ διὰ τοῦτ' ἐχ ἡγήσατο μνήμης ἄξιον, πάνυ διημάρτηται· θαῤῥῶν γὰρ ἀφορισαίμην ἄν, ὡς ἐδὲν ἕτως, ὡς τὸ γενναῖον πάθος, ἔνθα χρὴ, μεγαλήγορον, ὥσπερ ὑπὸ μανίας τινὸς καὶ πνεύματος ἐνθουσιαστικῶς ἐκπνέον, [2] καὶ οἱονεὶ φοιβάζον τοὺς λόγους.

§ IX.

[3] Οὐ μὴν ἀλλ', ἐπεὶ τὴν κρατίστην μοῖραν ἐπέχει τῶν ἄλλων τὸ πρῶτον, λέγω δὲ τὸ μεγαλοφυὲς, χρὴ καὶ ταῦθα, εἰ καὶ δωρητὸν τὸ πρᾶγμα μᾶλλον ἢ κτητὸν, ὅμως, καθ' ὅσον οἱόντε, τὰς ψυχὰς ἀνατρέφειν πρὸς τὰ μεγέθη, καὶ ὥσπερ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν γενναίου παραστήματος. Τίνα, φήσεις, τρόπον; γέγραφά πε καὶ ἑτέρωθι,

ρωθι, ὅτι τὸ τοιῦτον ὕψος μεγαλοφροσύνης ἀπήχημα. Ὅθεν κ᾽ φωνῆς δίχα θαυμάζεταί ποτε ψιλὴ καθ᾽ ἑαυτὴν ἡ ἔννοια δι᾽ αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον· ὡς ἡ τῦ Αἴαντος [1] ἐν Νεκυίᾳ σιωπὴ μέγα καὶ πάντος ὑψηλότερον λόγυ. Πρῶτον ἓν τὸ, ἐξ ἓ γίνεται, προϋποτίθεσθαι πάνλως ἀναγκαῖον· ὡς ἔχειν δεῖ τὸν ἀληθῆ ῥήτορα μὴ ταπεινὸν φρόνημα καὶ ἀγεννές· ἐδὲ γὰρ οἷόντε μικρὰ κ᾽ δελοπρεπῆ φρονοῦνλας κ᾽ ἐπιτηδεύοντας παρ᾽ ὅλον τὸν βίον θαυμαςόν τι καὶ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἐξενεγκεῖν ἄξιον· μεγάλοι δὲ οἱ λόγοι τούτων κατὰ τὸ εἰκὸς, ὧν ἂν ἐμβριθεῖς ὦσιν αἱ ἔννοιαι. Ταύτη κ᾽ εἰς τοὺς μάλιστα φρονηματίας ἐμπίπτει τὰ ὑπερφυᾶ· ὁ γὰρ τῷ Παρμενίωνι φήσαντι, "[2] Ἐγὼ μὲν ἂν ἠρκέσθην, [3] εἰ Αλέξανδρος ἤμην," "Καγὼ νὴ Δία, εἶπὼν, εἰ Παρμενίων ἤμην," τὸ αὐτοῦ μεγαλόφρον δείκνυσιν· ὡς καὶ τὸ Ὁμήρυ παροριζει μεγαλοφυὲς ἐν τῷ

Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει,

τὸ ἐπ᾽ ἠρανὸν ἀπὸ γῆς διάςημα· κ᾽ τῦτ᾽ ἄν εἴποι τις οὐ μᾶλλον [4] τῆς Ἔριδος, ἢ Ὁμήρυ μέτρον. [5] Ὦ ἀνόμοιόν γε τὸ Ἡσιόδειον ἐπὶ τῆς Αχλύος, εἴγε Ἡσιόδυ κ᾽ τὴν Ασπίδα θετέον,

Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον·

ἐ γὰρ δεινὸν ἐποίησε τὸ εἴδωλον, ἀλλὰ μισητόν. [6] Ὁ δὲ πῶς μεγεθύνει τὰ δαιμόνια;

Ὅσσον δ᾽ ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,
Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τόσσον ἐπιθρῴσκυσι θεῶν ὑψηχίες ἵπποι.

Τὴν

Τὴν ὁρμὴν αὐτῶν κοσμικῷ διαςήματι καταμετρεῖ. Τίς οὖν οὐκ ἂν εἰκότως διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους ἐπιφθέγξαιτο, ὅτι, ἂν δὶς ἑξῆς ἐφορμήσωσιν οἱ τῶν θεῶν ἵπποι, οὐκεθ' εὑρήσουσιν ἓν κόσμῳ τόπον; Ὑπερφυᾶ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θεομαχίας φαντάσματα,

1 Αμφὶ δ' ἐσάλπιγξεν μέγας οὐρανὸς, οὐλυμπός τε,
Εδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Αἰδωνεύς·
Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μὴ οἱ ἔπειτα
Γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Οἴκια δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη,
Σμερδαλέ', εὐρῶεντα, τά τε ςυγέουσι θεοί περ.

Επιβλέπεις, ἑταῖρε, ὡς, ἀναῤῥηγνυμένης μὲν ἐκ βάθρων γῆς, αὐτοῦ δὲ γυμνουμένου ταρτάρου, ἀνατροπὴν δὲ ὅλου καὶ διάςασιν τοῦ κόσμου λαμβάνοντος, πάνθ' ἅμα, οὐρανὸς, ᾅδης, τὰ θνητὰ, τὰ ἀθάνατα, ἅμα τῇ τότε συμπολεμεῖ καὶ συγκινδυνεύει μάχῃ. 2 Αλλὰ ταῦτα φοβερὰ μὲν, πλὴν ἄλλως εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, παντάπασιν ἄθεα, καὶ οὐ σώζοντα τὸ πρέπον. Ὁμηρος γάρ μοι δοκεῖ, παραδιδοὺς, τραύματα θεῶν, στάσεις, τιμωρίας, δάκρυα, δεσμὰ, πάθη πάμφυρτα, τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν Ιλιακῶν ἀνθρώπους, ὅσον ἐπὶ τῇ δυνάμει, θεοὺς πεποιηκέναι, τοὺς θεοὺς δὲ ἀνθρώπους. Αλλ' ἡμῖν μὲν δυσδαιμονοῦσιν ἀπόκειται λιμὴν κακῶν, ὁ θάνατος· τῶν θεῶν δ' οὐ τὴν φύσιν, ἀλλὰ τὴν ἀτυχίαν ἐποίησεν αἰώνιον. Πολὺ δὲ τῶν περὶ τὴν θεομαχίαν ἀμείνω τὰ, ὅσα ἄχραντόν τι καὶ μέγα τὸ δαιμόνιον, ὡς ἀληθῶς, καὶ ωκρατον παρίςησιν, οἷα (πολλοῖς δὲ πρὸ ἡμῶν ὁ τόπος ἐξείργασται) τὰ ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος,

—Τρέμι

—Τρέμε δ' ἄρεια μακρὰ, καὶ ὕλη,
Καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις, καὶ νῆες Αχαιῶν,
Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.
Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'. [1] ἀταλλὶ δὲ κήτε' ὑπ' αὐτῷ
Πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, ἐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα.
Γηθοσύνη δὲ θάλασσα διΐστατο· τοὶ δὲ πίτνοντο——

Ταύτῃ καὶ ὁ τῶν Ιεδαίων θεσμοθέτης, ἐκ ὁ τυχὼν ἀνὴρ, ἐπειδὴ τὴν τῦ θείᾳ δύναμιν κατὰ τὴν ἀξίαν [2] ἐχώρησε, καὶ ξυνέφηνεν, εὐθὺς ἐν τῇ εἰσβολῇ γράψας τῶν νόμων, "Εἶπεν ὁ Θεὸς," φησί· τί; "[3] Γενέσθω φῶς, καὶ ἐγέν-"ετο· γένεσθω γῆ, καὶ ἐγένετο." Οὐκ ὀχληρὸς ἂν ἴσως, ἑταῖρε, δόξαιμι, [4] ἓν ἔτι τῦ Ποιητῦ, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων παραθέμενος, τῦ μαθεῖν χάριν, ὡς εἰς τὰ ἡρωϊκὰ μεγέθη συνεμβαίνειν ἐθίζει. Αχλὺς ἄφνω καὶ νὺξ ἄπειρος αὐτῷ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐπέχει μάχην· ἔνθα δὴ ὁ Αἴας ἀμηχανῶν,

5 Ζεῦ πάτερ, (φησὶν,) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Αχαιῶν,
Ποιήσον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
Εν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον.

Εστιν ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος· ἐ γὰρ ζῇ εὔχεται, (ἦν γὰρ τὸ αἴτημα τῦ ἥρωος ταπεινότερον,) ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἀπράκτῳ σκότει τὴν ἀνδρίαν εἰς ἐδὲν γενναῖον εἶχε διαθέσθαι, διὰ ταῦτ' ἀγανακτῶν, ὅτι πρὸς τὴν μάχην ἀργεῖ, φῶς ὅτι τάχιστα αἰτεῖται, ὡς πάντως τῆς ἀρετῆς εὑρήσων ἐντάφιον ἄξιον, κἂν αὐτῷ Ζεὺς ἀνιλιάτηται. Αλλὰ γὰρ Ὅμηρος μὲν ἐνθάδε ἥριος συνεμπνεῖ τοῖς ἀγῶσι, [6] καὶ ἐκ ἄλλό τι αὐτὸς πέπονθεν, ἢ

Μαίνεται, ὡς ὅτ' Αρης ἐγχέσπαλος, ἢ ἁλοὸν πῦρ
Οὔρεσι μαίνηται βαθέης ἐνὶ κάρφεσιν ὕλης·
Αφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίνεται.

§ XII.

* * *

§ XII.

—[1] Ὁ Κικέρων τῷ Δημοσθένει ἐν τοῖς μεγέθεσι παραλλάττει. Ὁ μὲν γὰρ ἐν ὕψει τὸ πλέον ἀποτόμῳ, ὁ δὲ Κικέρων ἐν χύσει· καὶ [2] ὁ μὲν ἡμέτερος διὰ τὸ μετὰ βίας ἕκαστα, ἔτι δὲ τάχους, ῥώμης, δεινότητος, οἷον καίειν τε ἅμα καὶ διαρπάζειν, σκηπτῷ τινι παρεικάζοις ἂν ἢ κεραυνῷ· ὁ δὲ Κικέρων, ὡς ἀμφιλαφής τις ἐμπρησμὸς, (οἶμαι,) πάντῃ νέμεται καὶ ἀνειλεῖται, πολὺ ἔχων καὶ ἐπίμονον ἀεὶ τὸ καῖον, καὶ διακληρονομούμενον ἄλλοτ' ἀλλοίως ἐν αὐτῷ, καὶ κατὰ διαδοχὰς ἀνατρεφόμενον. [3] Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ἐπικρίνοιτε. Καιρὸς δὲ τῷ Δημοσθενικῷ μὲν ὕψους καὶ [4] ὑπερτεταμένου, ἔν τε ταῖς δεινώσεσι καὶ τοῖς σφοδροῖς πάθεσι, καὶ ἔνθα δεῖ τὸν ἀκροατὴν τὸ σύνολον ἐκπλῆξαι· τῆς δὲ χύσεως, ὅπου χρὴ καταντλῆσαι· τοπηγορίαις τε γὰρ, καὶ ἐπιλόγοις κατὰ τὸ πλέον, καὶ παραβάσεσι, καὶ τοῖς φρασικοῖς ἅπασι καὶ ἐπιδεικτικοῖς, ἱστορίαις τε, καὶ φυσιολογίαις, καὶ οὐκ ὀλίγοις ἄλλοις μέρεσιν ἁρμόδιος.

* * *

§ XIV.

[5] Οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς, ἡνίκ' ἂν διαπονῶμεν ὑψηγορίας τι καὶ μεγαλοφροσύνης δεόμενον, καλὸν ἀναπλάττεσθαι ταῖς ψυχαῖς, πῶς ἄν, εἰ τύχοι, ταὐτὸ τοῦθ' Ὅμηρος εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων ἢ Δημοσθένης ὕψωσεν, ἢ ἐν ἱστορίᾳ Θουκυδίδης·

Θεκυδίδης· προσπίπλουλα γὰρ ἡμῖν καὶ λὰ ζῆλον ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα, καὶ οἷον διαπρέπουλα, τὰς ψυχὰς ἀνοίσει πως [1] πρὸς τὰ ἀνειδωλοποιύμενα μέτρα. Ετι δὲ μᾶλλον, εἰ κἀκεῖνο τῇ διανοίᾳ προσυπογράφοιμεν, πῶς ἂν [2] τόδε τι ὑπ' ἐμὲ λεγόμενον παρὼν Ὅμηρος ἤκουσεν, ἢ Δημοσθένης, ἢ πῶς ἂν ἐπὶ τύτῳ διετέθησαν· τῷ γὰρ ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισμα, τοιῦτον ὑποτίθεσθαι τῶν ἰδίων λόγων δικαςήριον καὶ θέατρον, καὶ ἐν τηλικύτοις ἥρωσι, κριταῖς τε καὶ μάρτυσιν, [3] ὑπέχειν γραφομένων εὐθύνας, καὶ μὴ παῖξαι. Πλέον δὲ τύτων παρορμητικὸν, εἰ προστιθείης, πῶς ἂν ἐμοῦ ταῦτα γράψαντος ὁ μετ' ἐμὲ πᾶς ἀκούσειεν αἰών; Εἰ δέ τις αὐτόθεν φοβοῖτο, μὴ τῇ ἰδίᾳ βίᾳ καὶ χρόνῳ ἐ φθέγξαιτό τι ὑπερήμερον, ἀνάγκη καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς τύτε ψυχῆς [4] ἀτελῆ τυφλὰ ὥσπερ ἀμβλῦσθαι, πρὸς τὸν τῆς ὑςεροφημίας ὅλης μὴ τελεσφορούμενα χρόνον.

* * *

§ XVI.

[5] Αὐτόθι μέντοι καὶ οἱ περὶ σχημάτων ἐφεξῆς τετάκται τόπος· καὶ γὰρ ταῦτ', ἂν ἄν δεῖ σκευάζηται τρόπον, ὡς ἔφην, οὐκ ἂν ἡ τυχοῦσα μεγέθους εἴη μερίς· [6] οὐ μὴν ἀλλ', ἐπεὶ τὸ πάντα διακριβῶν πολὺ ἔργον ἐν τῷ παρόντι, μᾶλλον δ' ἀπεριόριςον, ὀλίγα τῶν, ὅσα μεγαληγορίας ἀπολελεγμένα, τῇ πιςώσασθαι τὸ προκείμενον ἕνεκα καὶ δὴ διέξιμεν. Απόδειξιν ὁ Δημοσθένης ὑπὲρ τῶν πεπολιτευμένων εἰσφέρει· τίς δ' ἦν ἡ κατὰ φύσιν χρῆσις αὐτῆς; " Οὐχ ἡμάρτετε, ὦ τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων " ἐλευθερίας

"ἐλευθερίας ἀγῶνα ἀράμενοι· ἴσχετε δὲ οἰκεῖα τούτου
"τεραδείγματα· ἐδὲ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἤμαρτον, ἐδ'
"οἱ ἐν Σαλαμῖν, ἐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς." Αλλ' ἐπειδὴ,
παθόντες ἐμπνευσθεὶς ἐξαίφνης ὑπὸ θεῦ, καὶ οἷονει φρενο-
βλαπτος γενόμενος, τὸν κατὰ τῶν ἀριστέων τῆς Ἑλλά-
δος ὅρκον ἐξεφώνησεν, "[1] Οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ὃ-
"σοι τὰς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας," φαίνεται δὲ
ἐνὸς τῦ ὁμοτικῦ σχήματος, ὅπερ ἐνθάδε ἀποτροφὴν ἐγὼ
ποιῶ, τὺς μὲν προγόνους ἀποθεώσας, ὅτι δὲ τὺς ὕπως
ἀποθανόντας ὡς θεὺς ὀμνύναι παρῃνάνων, τοῖς δὲ περίσσοις
τὸ τῶν ἐκεῖ προκινδυνευσάντων ἐντιθὲς φρόνημα, τὴν δὲ
τῆς ἀποδάξεως φύσιν μεθαρμοκὼς εἰς ὑπερβάλλον ὕψος
καὶ πάθος, [2] καὶ ξένων καὶ ὑπερφυῶν ὅρκων ἀξιοπιστίαν,
καὶ ἅμα παιώνιόν τινα καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυ-
χὰς τῶν ἀκουόντων καθιὰς λόγον· ὡς πουφιζομένους ὑπὸ
τῶν ἐγκωμίων μηδὲν ἧλαττον τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Φίλιππον,
ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρίοις,
παρίσασθαι φρονεῖν· οἷς πᾶσι τὺς ἀκροατὰς διὰ τῦ σχη-
ματισμῦ συναρπάσας ᾤχετο. * * *

* * *

§ XVIII.

Τί δ' ἐκεῖνα φῶμεν, τὰς πεύσεις τε καὶ ἐρωτήσεις;
ἆρα ἐκ αὐλαῖς ταῖς τῶν σχημάτων εἰδοποιΐαις παρεσκολὺ
ἐμφατικότερα καὶ σοβαρώτερα συντείνα τὰ λεγόμενα;
"[3] Ἢ βέλεσθε, εἰπέ μοι, περιϊόντες ἀλλήλων τυνθάνεσθαι,
"λέγεταί τι καινόν; τί γὰρ ἂν γένοιτο τύτε καινότε-
"ρον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ κατασπολεμῶν τὴν Ἑλλάδα;
"τέθνηκε Φίλιππος; ἐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ· τί δ'

"ὑμῖν

" ὑμῖν διαφέρει ; καὶ γὰρ, ἂν αὐτός τι πάθῃ, ταχέως " ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε." Καὶ πάλιν, " Πλέ- " ωμεν ἐπὶ Μακεδονίαν, φησί· ποῖ δὴ προσορμιούμεθα ; " ἥρετό τις· εὑρεσι τὰ σάθρα τῶν Φιλίππε πραγμάτων " αὐτὸς ὁ πόλεμος." Ἢν δὲ, ἁπλῶς ῥηθεν, τὸ πρᾶγμα τῷ παντὶ καταδεέστερον· νυνὶ δὲ τὸ ἔνθεν καὶ ὀξύρροπον τῆς πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν ὡς πρὸς ἕτερον ἀνθυπαυλᾶν, ἐ μόνον ὑψηλότερον ἐποίησε τῷ σχη- ματισμῷ τὸ ῥηθεν, ἀλλὰ καὶ πιθανώτερον. * * *

* * *

§ XXV.

[1] Ὅταν γε μὴν τὰ παρελήλυθότα τοῖς χρόνοις εἰσ- άγῃς ὡς γινόμενα καὶ παρόντα, ἐ διήγησιν ἔτι τὸν λόγον, ἀλλ' ἐναγώνιον πρᾶγμα ποιήσεις. " Πεπλωκὼς δέ τις, " φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ὑπὸ τῷ Κύρε ἵππῳ, καὶ πατάμενὸς, " παίει τῇ μαχαίρᾳ εἰς τὴν γαστέρα τὸν ἵππον· ὁ δὲ " σφαδάζων ἀποσείεται τὸν Κῦρον, ὁ δὲ πίπτει." Τοι- οῦτος ἐν τοῖς πλείοις ὁ Θεκυδίδης.

* * *

§ XXXV.

—[2] Ἡ φύσις ἐ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῶον οὐδ' ἀγεννὲς ἔφυσε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς εἰς μεγάλην τινὰ πανήγυ- ριν εἰς τὸν βίον καὶ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπάγουσα, θεατάς τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένους, καὶ φιλοτιμω- τάτους ἀγωνιστὰς, εὐθὺς ἄμαχον ἔρωτα ἐνέφυσεν ἡμῶν

" ἐλευθερίας ἀγῶνα ἀράμενοι· ἔχετε δὲ οἰκεῖα τούτου
" παραδείγματα· ἐδὲ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἥμαρτον, ἐδ'
" οἱ ἐν Σαλαμῖνι, ἐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς." Αλλ' ἐπειδὴ,
καθάπερ ἐμπνευσθεὶς ἐξαίφνης ὑπὸ θεοῦ, καὶ οἱονεὶ φοιβόλη-
πτος γενόμενος, τὸν κατὰ τῶν ἀριστέων τῆς Ἑλλάδος
ὅρκον ἐξεφώνησεν, " [1] Οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, οὐ-
" μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας," φαίνεται δὲ
ἐνὸς τοῦ ὁμοτικοῦ σχήματος, ὅπερ ἐνθάδε ἀποστροφὴν ἐγὼ
καλῶ, τοὺς μὲν προγόνους ἀποθεώσας, ὅτι δὰ τοὺς ὕστε-
ρον ἀποθανόντας ὡς θεοὺς ὀμνύναι παρισάνων, τοῖς δὲ κρίνουσι
τὸ τῶν ἐκεῖ προκινδυνευσάντων ἐντιθεὶς φρόνημα, τὴν δὲ
τῆς ἀποδείξεως φύσιν μεθεστακὼς εἰς ὑπερβάλλον ὕψος
καὶ πάθος [2] καὶ ξένων καὶ ὑπερφυῶν ὅρκων ἀξιοπιστίαν,
καὶ ἅμα παιώνιόν τινα καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυ-
χὰς τῶν ἀκουόντων καθιεὶς λόγον· ὡς κουφιζομένους ὑπὸ
τῶν ἐγκωμίων μηδὲν ἔλαττον τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Φίλιππον,
ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρίοις,
παρίσασθαι φρονεῖν· οἷς πᾶσι τοὺς ἀκροατὰς διὰ τοῦ σχη-
ματισμοῦ συναρπάσας ᾤχετο. * * *

* * *

§ XVIII.

Τί δ' ἐκεῖνα φῶμεν, τὰς πεύσεις τε καὶ ἐρωτήσεις;
ἆρα ἐκ αὐλαῖς ταῖς τῶν σχημάτων εἰδοποιΐαις παρυπολὺ
ἐμπρακτότερα καὶ σοβαρώτερα συντείνει τὰ λεγόμενα;
" [3] Η βέλεσθε, εἰπέ μοι, περιιόντες ἀλλήλων πυνθάνεσθαι,
" λέγεταί τι καινόν; τί γὰρ ἂν γένοιτο τούτου καινότε-
" ρον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ κατακπολεμῶν τὴν Ἑλλάδα;
" τέθνηκε Φίλιππος; ὦ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ· τί δ'
" ὑμῖν

"ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ, ἂν αὐτός τι πάθῃ, ταχέως "ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε." Καὶ πάλιν, "Πλέ-"ωμεν ἐπὶ Μακεδονίαν, φησί· τοῖ δὴ προσορμιέμεθα; "ἤρετό τις· εὑρεσι τὰ σαθρὰ τῶν Φιλίππε πραγμάτων "αὐτὸς ὁ πόλεμος." Ην δὲ, ἁπλῶς ῥηθεν, τὸ πρᾶγμα τῷ παντὶ κατάδεες ἕρον· νυνὶ δὲ τὸ ἔνθεν καὶ ὀξύρροπον τῆς πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν ὡς πρὸς ἕτερον ἀνθυπαντᾶν, ἐ μόνον ὑψηλότερον ἐποίησε τῷ σχηματισμῷ τὸ ῥηθεν, ἀλλὰ καὶ πιθότερον. * * *

* * *

§ XXV.

[1] Ὅταν γε μὴν τὰ παρελήλυθότα τοῖς χρόνοις εἰσάγῃς ὡς γινόμενα καὶ παρόντα, ἐ διήγησιν ἔτι τὸν λόγον, ἀλλ' ἐναγώνιον πρᾶγμα ποιήσεις. "Πεπληκὼς δέ τις, "φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ὑπὸ τῷ Κύρε ἵππῳ, καὶ πατάμενος, "παίει τῇ μαχαίρᾳ εἰς τὴν γαστέρα τὸν ἵππον· ὁ δὲ "σφαδάζων ἀποσείεται τὸν Κῦρον, ὁ δὲ πίπτει." Τοιοῦτος ἐν τοῖς πλείοσι ὁ Θεκυδίδης.

* * *

§ XXXV.

—[2] Ἡ φύσις ἐ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῶον οὐδ' ἀγεννὲς ἔφυσε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς εἰς μεγάλην τινὰ πανήγυριν εἰς τὸν βίον καὶ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον εἰσάγουσα, θεατάς τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένους, καὶ φιλοτιμωτάτους ἀγωνιστὰς, εὐθὺς ἄμαχον ἔρωτα ἐνέφυσεν ἡμῶν

ταῖς ψυχαις παντὸς ἀεὶ τῦ μέγάλυ, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς δαιμονιωτέρυ. Διόπερ τῇ θεωρίᾳ καὶ διανοίας τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιβολῇ οὐδ' ὁ σύμπας κόσμος ἀρκεῖ, ἀλλὰ καὶ τὰς τῦ περιέχονλος πολλάκις ὅρυς ἐκβαίνυσιν αἱ ἐπίνοιαι· καὶ εἴ τις περιβλέψαιτο ἐν κύκλῳ τὸν βίον, ὅς πλέον ἔχει τὸ περιττὸν ἐν πᾶσι καὶ μεγα καὶ καλὸν, ταχέως ἔσεται πρὸς ἃ γεγόναμεν. Ενθεν φυσικῶς πως ἀγόμενοι μὰ Δι' οὐ τὰ μικρὰ ῥᾴθρα θαυμάζομεν, εἰ καὶ διαυγῆ καὶ χρήσιμα· ἀλλὰ τὸν Νεῖλον, καὶ Ιστρον, ἢ Ρῆνον, πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον τὸν Ωκεανόν· οὐδέ γε τὸ ὑφ' ἡμῶν τετὶ φλογίον ἀναναιόμενον, ἐπεὶ καθαρὸν σώζει τὸ φέγγος, ἐκπληττόμεθα τῶν ἑρανίων μᾶλλον, καίτοι πολλάκις ἐπισκοτυμενων· οὐδὲ τῶν τῆς Αἴτνης κρατήρων ἀξιοθαυμαστότερον νομίζομεν. ἧς αἱ ἀναχοαὶ πέτρυς τε ἐκ βυθῦ καὶ ὅλυς ὄχθυς ἀναφέρυσι, καὶ ποταμὺς ἐνίοτε τῦ γηγενῦς ἐκείνυ καὶ αὐτῦ μόνυ προχέυσι πυρός. Αλλ' ἐπὶ τῶν τοιύτων ἀπάντων ἐκεῖν' ἂν ἅποιμεν, ὡς εὐπόριστον μὲν ἀνθρώποις τὸ χρεωδες, ἢ καὶ ἀναγκαῖον, θαυμαστὸν δ' ὅμως ἀεὶ παράδοξον.

* * *

§ XLIV.

[1] Εκεῖνο μέντοι λοιπὸν, ἕνεκα τῆς σῆς χρηστομαθείας, οὐκ ὀκνήσομεν ἐπιπροσθεῖναι, καὶ διασαφῆσαι, Τερεντιανε φίλτατε, ὅπερ ἐζήτητέ τις τῶν φιλοσόφων προσεναγχος, Θαῦμά μ' ἔχει, λέγων, [2] ὡς ἀμέλει καὶ ἕτερυς πολλὺς, πῶς ποτε κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα πιθανοὶ μὲν ἐπ' ἄκρον καὶ πολιτικοὶ, δριμεῖαι τε καὶ ἐντρεχεῖς, καὶ μάλισία πρὸς ἡδονας λόγων εὔφοροι, ὑψηλοὶ δὲ

δὲ λίαν καὶ ὑπερμεγέθεις, πλὴν εἰ μή τι σπάνιον, ἐκεῖνοι γίνονται φύσεις· τοσαύτη λόγων [1] κοσμικὴ τις ἐπέχει τὸν βίον ἀφορία. Η, νὴ Δί', ἔφη, πιστευτέον ἐκείνῳ τῷ θρυλλουμένῳ, ὡς ἡ δεμοκρατία τῶν μεγάλων ἀγαθὴ τιθηνὸς, ἢ μόνη σχεδὸν καὶ συνήκμασαν οἱ περὶ λόγους δεινοὶ καὶ συνεπέθανον; [2] Θρέψαι τε γὰρ, φησὶν, ἱκανὴ τὰ φρονήματα τῶν μεγαλοφρόνων ἡ ἐλευθερία καὶ ἐφελκύσαι, καὶ ἅμα διωθεῖν τὸ πρόθυμον τῆς πρὸς ἀλλήλους ἔριδος καὶ τῆς περὶ τὰ πρωτεῖα φιλοτιμίας. Ετι γε μὴν διὰ τὰ προκείμενα ἐν ταῖς πολιτείαις ἔπαθλα ἑκάστοτε τὰ ψυχικὰ προτερήματα τῶν ῥητόρων μελετώμενα ἀκονᾶται, καὶ οἷον ἐκλείβεται, καὶ τοῖς πράγμασι κατὰ τὸ εἰκὸς ἐλεύθερα συνεκλάμπει. Οἱ δὲ νῦν ἐοίκαμεν, ἔφη, [3] παιδομαθεῖς εἶναι δουλείας δικαίας, τοῖς αὐτῆς ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἐξ ἁπαλῶν ἔτι φρονημάτων μονονοὺ ἐνεσπαργανωμένοι, καὶ ἄγευστοι καλλίστου καὶ γονιμωτάτου λόγων νάματος, τὴν ἐλευθερίαν, ἔφη, λέγω· [4] διόπερ οὐδὲν ὅτι μὴ κόλακες ἐκβαίνομεν μεγαλοφυεῖς. Διὰ τοῦτο τὰς μὲν ἄλλας ἕξεις καὶ εἰς οἰκέτας πίπτειν ἔφασκεν, δοῦλον δὲ μηδένα γίνεσθαι ῥήτορα· εὐθὺς γὰρ ἀναζεῖ τὸ ἀπαρρησίαστον, [5] καὶ οἷον ἔμφρυγον, ὑπὸ συνηθείας ἀεὶ [6] κεκονδυλισμένον· " [7] Ἡμισυ γὰρ τ' ἀρετῆς, κατὰ " τὸν Ὅμηρον, ἀποαίνυται——δέλιον ἦμαρ." Ὥσπερ ἦν (εἴ γε, φησὶ, τοῦτο πιστόν ἐστι) ἀκούω τὰ γλωττόκομα, ἐν οἷς οἱ [8] Πυθμαῖοι κάλαμέινοι τρέφονται, ἐ μόνον κωλύειν, τῶν ἐγκεκλεισμένων τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ καὶ συνάγειν διὰ τὸν περικείμενον τοῖς σώμασι δεσμόν· οὕτως ἅπασαν δουλείαν, κἂν ἡ δικαιοτάτη, ψυχῆς γλωττόκομον καὶ κοινὸν δή τις ἀποφήναιτο δεσμωτήριον.

Εγὼ μέντοι γε ὑπολαμβάνων, Ῥάδιον ἔφην, (ὦ βέλτιστε,) καὶ ἴδιον ἀνθρώπου, τὸ καταμέμφεσθαι ἀεὶ τὰ παρόντα. Ὅρα δὲ μήποτε καὶ ἡ τῆς οἰκουμένης εἰρήνη

διαφθείρει

διαφθέρει τὰς μεγάλας φύσεις· πολὺ δὲ μᾶλλον ὁ κατέχων ἡμῶν τὰς ἐπιθυμίας ἀπεριόριστος ἐστὶ πόλεμος, καὶ νὴ Δία πρὸς τούτοις τὰ φρουρῆντα τὸν νῦν βίον, καὶ κατ' ἄκρας [1] ἄγοντα καὶ φέροντα ταυτὶ πάθη· ἡ γὰρ φιλοχρηματία, πρὸς ἣν ἅπαντες ἁπλήστως ἤδη νοσοῦμεν, καὶ ἡ φιληδονία δυλαγωγῆσι, μᾶλλον δὲ (ὡς ἄν εἴποι τις) [2] καταβυθίζουσιν αὐτάνδρους ἤδη τοὺς βίους· φιλαργυρία μὲν νόσημα μικροκοιὸν, φιληδονία δ' ἀγεννέστατον. Οὐ δὴ ἔχω λογιζόμενος εὑρεῖν, ὡς οἷόν τε πλοῦτον ἀάριστον ἐντιμήσαντας, τὸ δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἐκθειάσαντες, τὰ συμφυῆ τούτῳ κακὰ εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐπασιόντα μὴ παραδέχεσθαι· ἀπολεθᾶ γὰρ τῷ ἀμέτρῳ πλούτῳ καὶ ἀπολάσῳ συνημμένη καὶ ἴσα (φασὶ) βαίνουσα παλυτέλεια, ἀνοίγοντος ἐκείνου τῶν πόλεων καὶ οἴκων τὰς ἀσόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει, καὶ συνοικίζεται· χρονίσαντα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις, νεοττοποιεῖται (κατὰ τὰς σοφὰς) καὶ ταχέως γενόμενα περὶ τεκνοποιΐαν ἀλαζόνειάν τε γεννῶσι καὶ τύφον καὶ τρυφὴν, οὐ νόθα ἑαυτῶν γεννήματα, ἀλλὰ καὶ πάνυ γνήσια. Ἐὰν δὲ καὶ τούτους τὶς τοῦ πλούτου τοὺς ἐκγόνους εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν ἐάσῃ, ταχέως δεσπότας ταῖς ψυχαῖς ἐντίκτουσιν ἀπαραιτήτους, ὕβριν καὶ παρανομίαν καὶ ἀναισχυντίαν. Ταῦτα γὰρ ἔτας ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ μηκέτι τὺς ἀνθρώπους ἀναβλέπειν, μηδὲ πέρα φήμης εἶναί τινα λόγον· ἀλλὰ τοιούτων ἐν κύκλῳ τελεσιουργεῖσθαι κατ' ὀλίγον τῶν βίων τὴν διαφθοραν, φθίνειν δὲ καὶ καταμαραίνεσθαι τὰ ψυχικὰ μεγέθη, καὶ ἄζηλα γίνεσθαι, ἡνίκα τὰ θνητὰ ἑαυτῶν μέρη καὶ ἀνόητα ἐκθαυμάζοιεν, παρέντες αὔξειν τ' ἀθάνατα. [3] Οὐ γὰρ ἔτι κρίσει μέν τις δεκασθεὶς, οὐκ ἂν ἔτι τῶν δικαίων καὶ καλῶν ἐλεύθερος καὶ ὑγιὴς ἂν κριτὴς γένοιτο· ἀνάγκη γὰρ τῷ δωροδόκῳ [4] τὰ οἰκεῖα μὲν φαίνεσθαι καλὰ καὶ δίκαια. Ὅπως δὲ ἡμῖν ἐκάστοτε τοὺς ὅλους ἤδη βίους

βίους δεπασμοὶ βραβεύουσι, καὶ ἀλλοτρίων θῆραι θανάτων, καὶ ἔνεδραι διαθηκῶν, τὸ δ' ἐκ τῦ παντὸς κερδαίνειν ὠνούμεθα τῆς ψυχῆς, [1] ἕκαστος πρὸς τῆς ἑαυτοῦ ἡδονῆς ἠνδραποδισμένοι, ἆρα δὴ ἐν τῇ τοσαύτῃ λοιμικῇ τῦ βίυ διαφθορᾷ δοκῦμεν ἔτι ἐλεύθερόν τινα κριτὴν τῶν μεγάλων, ἢ διηκόντων πρὸς τὸν αἰῶνα, [2] κἀδέκαστον ἀπολελεῖφθαι, καὶ μὴ καταρχαιρεσιάζεσθαι πρὸς τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας; Αλλὰ μήποτε τοῖς τοιούτοις, οἵοίπερ ἐσμὲν ἡμεῖς, ἄμεινον ἄρχεσθαι ἢ ἐλευθέρυς εἶναι· ἐπεί τοι γε ἀφεθεῖσαι τὸ σύνολον, ὡς ἐξ ἀρπτῆς ἄφετοι, κατὰ τῶν πλησίον αἱ πλεονεξίαι κἄν ἐπικλύσειαν τοῖς κακοῖς τὴν οἰκουμένην. Ὅλως καὶ δαπανὸν ἔφην εἶναι τῶν νῦν γεννωμένων φύσεων τὴν ῥαθυμίαν, ἦ, πλὴν ὀλίγων, πάντες ἐγκαταβιῶμεν, οὐκ ἄλλως πονῦντες ἢ ἀναλαμβάνοντες, ἃ μὴ ἐπαίνου καὶ ἡδονῆς ἕνεκα, [3] ἀλλὰ μὴ τῆς ζήλου καὶ τιμῆς ἀξίας ποτὲ ὠφελείας. * * *

FINIS

EXCERPTORUM EX CRITICIS.

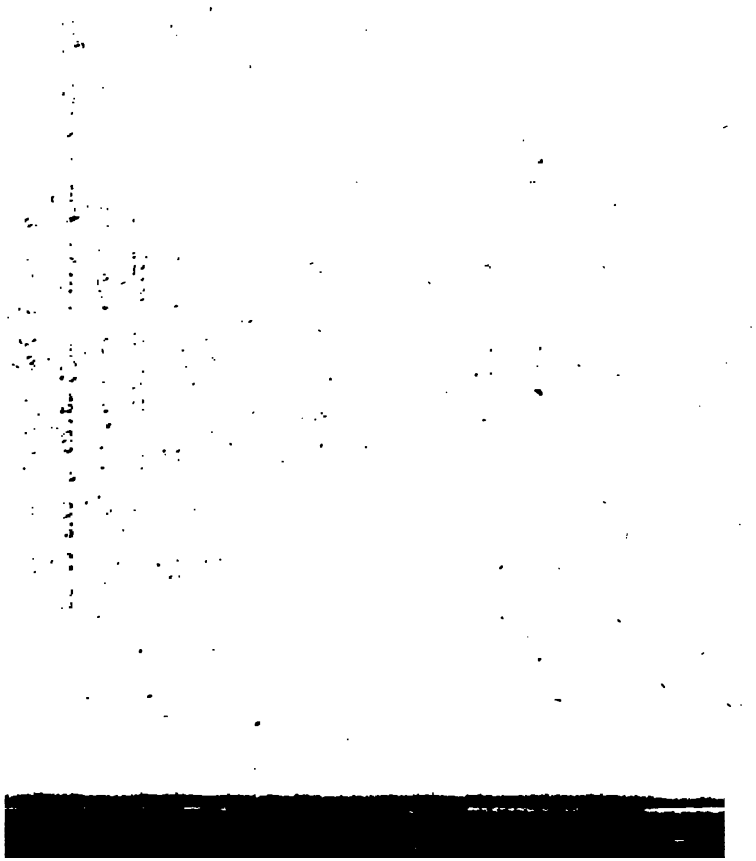

ANALECTA GRÆCA MAJORA.

TOMI PRIORIS

PARS QUINTA.

EXCERPTA MISCELLANEA.

I.

[1] Ex THEOPHRASTO.

Quis Aristotele nervosior ? Θεοφραστο dulcior ?
CICERO IN BRUTO.

[2] ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

[JUXTA EDIT. JOH. FRID. FISCHERI. COBURG. 1763. IN 8VO.]

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΗΔΗ μὲν καὶ πρότερον πολλάκις [3] ἐπιστήσας τὴν διάνοιαν, ἐθαύμασα, ἴσως δὲ ἐδὲ παύσομαι θαυμάζων, [4] τί γὰρ δήποτε τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀέρα κειμένης, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὁμοίως παιδευομένων, συμβέβηκεν ἡμῖν ἐ [5] τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν τρόπων ἔχειν. Ἐγὼ γὰρ, ὦ Πολύκλεις, συνθεωρήσας ἐκ πολλῆ χρόνῳ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ βεβιωκὼς ἔτη ἐννενήκοντα ἐννέα· ἔτι δὲ ὁμιληκὼς πολλαῖς τε καὶ παντοδαπαῖς φύσεσι, καὶ παρατεθεαμένος ἐξ ἀκριβείας πολλῆς τές τε ἀγαθὲς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὲς φαύλες· ὑπέ-

λαβον δεῖν συγγράψαι ἃ ἑκάτεροι αὐτῶν ἐπιτηδεύεσιν ἐν τῷ βίῳ. [1] Ἐπιθήσω δέ σοι κατὰ γένος ὅσα τε τυγχάνει γένη τρόπων τέτοις προσκείμενα, καὶ ὅν τρόπον τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται. Ὑπολαμβάνω γὰρ, ὦ Πολύκλεις, τὲς υἱεις ἡμῶν βελτίες ἔσεσθαι, καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομνημάτων τοιέτων· οἷς παραδείγμασι χρώμενοι, αἱρήσονται τοῖς εὐσχημονεστάτοις συνεῖναί τε καὶ ὁμιλεῖν, ὅπως μὴ καταδεέστεροι ὦσιν αὐτῶν. Τρέψομαι δὲ ἤδη ἐπὶ τὸν λόγον· σὸν δὲ, παρακολεθῆσαί τε καὶ ἀδῆσαι, εἰ ὀρθῶς λέγω. Πρῶτον μὲν ἓν [2] ποιήσομαι τὸν λόγον [3] ἀπὸ τῶν τὴν ἐρωνείαν ἐζηλωκότων, ἀφεὶς τὸ προοιμιάζεσθαι, καὶ πολλὰ περὶ τᾶ πράγματος λέγειν. Καὶ ἄρξομαι πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐρωνείας, καὶ ὁριῦμαι αὐτήν· εἶθ' οὕτως τὸν ἔρωνα διέξειμι, ποῖός τις ἐστὶ, [4] καὶ εἰς τίνα τρόπον κατενήνεκται· καὶ [5] τὰ ἄλλα δὴ τῶν παθημάτων, ὥσπερ ὑπεθέμην, πειράσομαι κατὰ γένος φανερὰ καταστῆσαι.

α'. ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

Ἡ μὲν ἓν εἰρωνεία δόξειεν ἂν εἶναι, [6] ὡς τύπῳ λαβεῖν, [7] προσποίησις ἐπὶ χεῖρον πράξεων καὶ λόγων. Ὁ δὲ εἴρων, [8] τοιῦτός τις οἷος προσελθὼν τοῖς ἐχθροῖς ἐθέλειν λαλεῖν, ἃ μισεῖν· καὶ ἐπαινεῖν παρόντας, οἷς ἐπέθετο λάθρα, καὶ τέτοις συλλυπεῖσθαι ἠτιωμένοις· καὶ συγγνώμην δὲ ἔχειν τοῖς κακῶς αὐτὸν λέγεσι· καὶ ἐπὶ τοῖς καθ' ἑαυτᾶ λεγομένοις, καὶ πρὸς τὸς ἀδικεμένους καὶ ἀγανακτοῦντας πρᾴως διαλέγεσθαι· [9] καὶ τοῖς ἐντυγχάνειν κατὰ σπεδὴν βελομένοις, προστάξαι ἐπανελθεῖν· καὶ μηδὲν ὧν πράττει, ὁμολογῆσαι, ἀλλὰ φῆσαι βελεύσεσθαι· [10] καὶ προσποιήσασθαι ἄρτι παραγεγονέναι,

ναι, καὶ ὀψὲ γενέσθαι αὐτὸν, καὶ μαλακισθῆναι· καὶ πρὸς τοὺς δανειζομένους καὶ ἐρανίζοντας, ὡς οὐ πωλεῖ· καὶ μὴ πωλῶν, φήσει πωλεῖν· καὶ ἀκούσας τι, [1] δόξει μὴ προσποιεῖσθαι. καὶ ἰδὼν, φήσει μὴ ἑωρακέναι· καὶ ὁμολογήσας, μὴ μεμνῆσθαι· καὶ τὰ μὲν ἐσκέφθαι φάσκειν, τὰ δὲ ἐκ εἰδέναι, τὰ δὲ θαυμάζειν, τὰ δὲ ἤδη ποτὲ καὶ αὐτὸς ἔτω διαλογίσασθαι· καὶ τὸ ὅλον δεινὸς τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τῇ λόγῳ χρῆσθαι, Οὐχ πιστεύω, Οὐχ ὑπολαμβάνω, Ἐκπλήττομαι· καὶ λέγει ἑαυτὸν ἕτερον γεγονέναι· καὶ μὴν [2] ἃ ταυτὰ πρὸς ἐμὲ διεξῆει· παράδοξόν μοι τὸ πρᾶγμα, ἄλλῳ τινὶ λέγε· ὅπως δέ σοι ἀπιστήσω, ἢ ἐκείνῳ καταγνῶ, ἀποροῦμαι· ἀλλ' ὅρα μὴ σὺ θᾶττον πιστεύῃς τοιαύτας φωνὰς ἢ πλοκὰς ἢ παλιλλογίας· ἓ χεῖρόν ἐσιν εὑρεῖν ἐδέν· τὰ δὴ τῶν ἠθῶν μὴ ἁπλᾶ, ἀλλ' ἐπίβελα, φυλάττεσθαι μᾶλλον δεῖ ἢ τοὺς ἔχθρας.

β'. ΠΕΡΙ ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ.

Τὴν δὲ κολακείαν ὑπολάβοι ἄν τις ὁμιλίαν αἰσχρὰν εἶναι συμφέρουσαν δὲ τῷ κολακεύοντι· τὸν δὲ κόλακα τοιοῦτόν τινα, ὥστε πορευόμενον ἅμα εἰπεῖν, Ἐνθυμῇ ὡς ἀποβλέπουσι πρός σε οἱ ἄνθρωποι; τοῦτο ἐθενὶ τῶν ἐν τῇ πόλει γίνεται, πλὴν σοί· εὐδοκίμεις χθὲς ἐν τῇ στοᾷ· πλειόνων γὰρ ἢ τριάκοντα ἀνθρώπων καθημένων, ἢ ἐμπεσόντος λόγου τίς ἂν βέλτιστος, [3] ἀπ' αὐτοῦ ἀρξαμένους πάντας, ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατενεχθῆναι· καὶ ἄλλα τοιαῦτα λέγειν· ἀπὸ τοῦ ἱματίου [4] ἀφελεῖν προκίδα· καὶ ἐάν τι πρὸς τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς ἀπὸ πνεύματος προσενεχθῇ ἄχυρον, καρφολογῆσαι· ἢ ἐπιγελάσας

γελάσας δὲ ἀπεῖν, ὁρᾷς; ὅτι δυεῖν σοι ἡμερῶν οὐκ ἐντετύχηκα, [1] πολιῶν ἔσχηκας τὸν πώγωνα μεσὸν· καί περ, εἴ τις καὶ ἄλλος, ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέλαιναν τὴν τρίχα. Καὶ λέγοντος δὲ αὐτῷ τι, τοὺς ἄλλους σιωπῶν κελεῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι δὲ ἀκούοντος· καὶ ἐπισημήνασθαι δὲ, εἰ παύσεται, Ορθῶς· Καὶ σκώψαντι πικρῶς ἐπιγελάσαι, τό, τε ἱμάτιον ὦσαι εἰς τὸ στόμα, ὡς δὴ οὐ δυνάμενος κατασχεῖν τὸν γέλωτα· καὶ τοὺς ἀπαντῶντας ἐπιστῆναι κελεῦσαι ἕως ἂν Αὐτὸς παρέλθῃ. Καὶ τοῖς παιδίοις μῆλα καὶ ἀπίους πριάμενος, εἰσενέγκας δεῖναι, ὁρῶντος αὐτῷ· καὶ φιλήσας δὲ εἰπεῖν, χρηστῷ πατρὸς νεόττια! Καὶ συνοικέμενος δὲ κρηπίδας, τὸν πόδα φῆσαι εἶναι εὐρυθμότερον τῷ ὑποδήματος· καὶ πορευομένου πρός τινα τῶν φίλων, προδραμὼν εἰπεῖν, ὅτι πρός σε ἔρχεται· καὶ ἀναχρέψας, ὅτι προσήγγελκα. [2] Αμίλει δὲ καὶ τὰ ἐκ γυναικείας ἀγορᾶς διακονῆσαι δυνατὸς ἀπνευσί· καὶ τῶν ἐσιωμένων, πρῶτος ἐπαινέσαι τὸν οἶνον· ἢ παραμένων εἰπεῖν, Ὡς μαλακῶς ἐσθίεις! Καὶ ἄρας τί τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης, φῆσαι, Τετὶ ἄρα ὡς χρηστόν ἐστι! καὶ ἐρωτῆσαι μὴ ῥιγοῖ, καὶ εἰ ἐπιβάλλεσθαι βέλεται, ἢ ἔτι περισεῖλαι αὐτόν· ἢ μὴν ταῦτα λέγων, πρὸς τὸ ἓς προσπίπτων, ψιθυρίζειν· καὶ εἰς ἐκεῖνον ἀποβλέπων, τοῖς ἄλλοις λαλεῖν. [3] Καὶ τοῦ παιδὸς ἐν τῷ θεάτρῳ ἀφελόμενος τὰ προσκεφάλαια, αὐτὸς ὑποσρῶσαι. Καὶ τὴν οἰκίαν φῆσαι εὖ ἠρχιτεκτονῆσθαι ἢ τὸν ἀγρὸν εὖ πεφυτεῦσθαι καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶναι. Καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν κόλακά ἐστι θεάσασθαι πάντα ἢ λέγοντα ἢ πράττοντα ᾧ χαριεῖσθαι ὑπολαμβάνει.

γ'. [1] ΠΕΡΙ

γ'. [1]ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀδολεσχία ἐστὶ μὲν διήγησις λόγων μακρῶν καὶ ἀπροβουλεύτων· ὁ δὲ ἀδολέσχης, τοιοῦτός ἐστιν οἷος ὃν μὴ γινώσκει, τούτῳ παρακαθεζόμενος πλησίον, πρῶτον μὲν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς εἰπεῖν ἐγκώμιον· εἶτα ὃ τῆς νυκτὸς εἶδεν ἐνύπνιον, τοῦτο διηγήσασθαι· εἶθ' ὧν εἶχεν ἐπὶ τῷ δείπνῳ τὰ καθέκαστα διεξελθεῖν. Εἶτα δὴ προχωρεῖν τε πράγματος, λέγειν ὡς πολὺ πονηρότεροί εἰσιν οἱ νῦν ἄνθρωποι τῶν ἀρχαίων· καὶ ὡς ἄξιοι γεγόνασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καὶ ὡς πολλοὶ ἐπιδημοῦσι ξένοι· καὶ τὴν θάλατταν [2]ἐκ Διονυσίων πλώϊμον εἶναι· καὶ, εἰ ποιήσειεν ὁ Ζεὺς ὕδωρ, τὰ ἐν τῇ γῇ βελτίω ἔσεσθαι· καὶ, ὅτι ἀγρὸν εἰς [3]νέωτα γεωργήσει· καὶ, ὡς χαλεπόν ἐστι τὸ ζῆν· καὶ, ὡς Δάμιππος μυσηρίοις [4]μεγίστην δᾳδα ἔσηκε· καὶ, Πόσοι εἰσὶ κίονες τοῦ [5]Ωιδείου, καὶ, Χθὲς ἤμεσα· καὶ, Τίς ἐστιν ἡμέρα σήμερον; κἂν ὑπομένῃ τις αὐτὸν, μὴ ἀφίσασθαι· καὶ, ὡς Βοηδρομιῶνος μέν ἐστι τὰ [6]μυστήρια, Πυανεψιῶνος δὲ Απατούρια, Ποσειδεῶνος δὲ τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια. [7]Παρασείσαντα δὲ χρὴ τοὺς τοιούτους τῶν ἀνθρώπων καὶ [8]διαράμενον ἀπαλλάττεσθαι, ὅστις ἀπύρετος βούλεται εἶναι· [9]ἔργον γὰρ συναρπάσασθαι τοῖς μήτε σχολὴν, μήτε σπουδὴν, διαγινώσκουσιν.

* * *

ιβ'. [10]ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

Ἡ μὲν ἓν ἀκαιρία ἔστιν ἐπίτευξις λυποῦσα τοὺς ἐντυγχάνοντας· ὁ δὲ ἄκαιρος, τοιοῦτός τις, οἷος ἀσχολουμένῳ προσελθὼν ἀνακοινοῦσθαι, καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐρωμένην κωμάζειν

κωμάζειν πυρέτλεσαν· καὶ [1] δίκην ὠφληκότα ἐγγύης προσελθὼν, κελεῦσαι αὐτὸν ἀναδέξασθαι· καὶ μαρτυρήσων παρεῖναι, τῶ πράγματος ἤδη κεκριμένυ· καὶ κεκλημένος εἰς γάμυς, τῆ γυναικείυ γένυς κατηγορεῖν· καὶ ἐκ μακρᾶς ὁδῦ ἥκοντας ἄρτι, παρακαλεῖν εἰς περίπατον. [2] Δεινὸς δὲ καὶ προσάγειν ὠνητὴν πλέω διδόντα ἤδη πεπρακότι. Καὶ ἀκηκοότας καὶ μεμαθηκότας ἀνιςασθαι ἐξ ἀρχῆς διδάσκων· καὶ πρόθυμος δὲ ἐπιμεληθῆναι ἃ μὴ βέλεταί τις γενέσθαι, αἰσχύνεται δὲ ἀπέπασθαι· καὶ ζύονλας καὶ ἀναλίσκοντας ἥκειν τόμον ἀπαιτήσων. Καὶ μαςιζομένυ οἰκέτυ παρεςὼς, διηγεῖσθαι ὅτι καὶ αὐτῶ ποτὲ παῖς ἔτω πληγὰς λαβὼν ἀπήγξατο· [3] καὶ παρὼν διαίτη, συγκρύειν, ἀμφοτέρων βελομένων διαλύεσθαι· καὶ ὀρχησόμενος ἅψασθαι ἑταίρυ μηδέπω μεθύοντος·

* * *

ιε΄. [4] ΠΕΡΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

[5] Ἀμέλει ἡ δεισιδαιμονία δόξειεν εἶναι δειλία πρὸς τὸ δαιμόνιον. Ὁ δὲ δεισιδαίμων, τοιῶτός τις οἷος ἀπονιψάμενος τὰς χεῖρας καὶ [6] περιῤῥανάμενος ἀπὸ ἱεροῦ, δάφνης εἰς τὸ στόμα λαβὼν, ἔτω τὴν ἡμέραν περιπατεῖν· καὶ τὴν ὁδὸν ἐὰν παραδράμῃ γαλῆ, μὴ πρότερον πορευθῆναι, ἕως διεξέλθῃ τις, ἢ λίθυς τρεῖς ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ διαβάλῃ· καὶ ἐὰν ἴδῃ ὄφιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἱερὸν ἐνταῦθα ἱδρύσασθαι· καὶ τῶν [7] λιπαρῶν λίθων τῶν ἐν ταῖς τριόδοις, παριὼν ἐκ τῆς ληκύθυ ἔλαιον καταχεῖν· καὶ ἐπὶ γόνατα πεσὼν καὶ προκυνήσας, ἀπαλλάτλεσθαι· καὶ ἐὰν μῦς ζύλακον ἀλφίτων διαφάγῃ, πρὸς τὸν ἐξηγητὴν ἐλθὼν, ἐρωτᾶν τί χρὴ ποιεῖν· καὶ ἐὰν ἀποκρίνηται αὐτῶ ἐκδῦναι τῶ σκυτοδέψῃ ἀπορῥάψαι, μὴ προσέχων τούτοις, ἀλλ' ἀποτραπεὶς, [8] ἐκδύσασθαι· καὶ πυκνὰ δὲ τὴν

οἰκίαν

οἰκίαν καθαριεῖν· καὶ ἔτε ἐπιβῆναι μνήματι, ἔτε ἐπὶ νεκρὸν ἐλθεῖν, ἔτε ἐπὶ [1] λέχει· καὶ ὅταν ἐνύπνιον ἴδῃ, πορεύεσθαι πρὸς τὲς ὀνειροκρίτας, πρὸς τὲς μάντεις, πρὸς τὲς ὀρνιθοσκόπες, ἐρωτήσων τίνι θεῷ ἢ θεᾷ προσεύχεσθαι δεῖ· καὶ [2] τελεσθησόμενος, πρὸς τὲς Ὀρφεοτελεστὰς κατὰ μῆνα πορεύεσθαι μετὰ τῆς γυναικός· ἐὰν δὲ μὴ σχολάζῃ γυνὴ, μετὰ τῆς τίτθης ϗ τῶν παιδίων· ϗ ἐπὶ ταῖς τριόδοις ἀπελθὼν κατὰ κεφαλῆς λέσασθαι· [3] καὶ ἱερέας καλέσας, σκίλλῃ ἢ σκύλακι κελεῦσαι αὐτὸν περικαθᾶραι. Μαινόμενόν τε ἰδὼν ἢ ἐπίληπτον, φρίξας εἰς κόλπον πτύσαι.

* * *

κά. [4] ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ.

Ἡ δὲ μικροφιλοτιμία δόξειεν εἶναι ὄρεξις τιμῆς ἀνελεύθερος. Ὁ δὲ μικροφιλότιμος, τοιῆτός τις οἷος στεδάσαι, ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς, παρ' αὐτὸν τὸν καλέσαντα κατακείμενος δειπνῆσαι· [5] καὶ τὸν υἱὸν ἀποκεῖραι ἀπαγαγὼν εἰς Δελφές· καὶ ἐπιμεληθῆναι δὲ ὅπως αὐτῷ ὁ ἀκόλεθος Αἰθίοψ ἔσαι· [6] καὶ ἀποδὲς μνᾶν ἀργυρίου, καινὸν ποιῆσαι ἀποδῦναι· καὶ βᾶν θύσας, [7] τὸ προμετωπίδιον ἀπαντικρὺ τῆς εἰσόδε προσπαλεῦσαι, στέμμασι μεγάλοις περιδήσας, ὅπως οἱ εἰσιόντες ἴδωσιν ὅτι βᾶν ἔθυσε· καὶ πομπεύσας δὲ μετὰ τῶν ἱππέων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀποδῦναι τῷ παιδὶ ἀπενεγκεῖν οἴκαδε, ἀναβαλόμενος δὲ [8] θοιμάτιον εἰς τὴν ἀγορὰν περιπατεῖν· καὶ κυναρίου δὲ τελευτήσαντος, αὐτῷ μνῆμα ποιῆσαι· καὶ στηλίδιον ποιήσας, [9] ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ, ϗ [10] ἀναθεὶς δακτύλιον χαλκῆν ἐν τῷ Ασκληπιῷ, τῆτον ἐκτρίβειν στεφανῶν· ϗ ἀλείφεσθαι ὁσημέραι. Ἀμέλει δὲ ϗ [11] συνδιοικήσασθαι παρὰ τῶν πρυτάνεων, ὅπως ἀπαγγείλῃ

ἀπαγγείλῃ τῷ δήμῳ τὰ ἱερά· καὶ παρασκευασαμένος λαμπρὸν ἱμάτιον, καὶ ἐστεφανωμένος, παρελθὼν εἶπεν, Ω ἄνδρες Αθηναῖοι, ἐθύομεν οἱ πρυτάνεις τὰ ἱερὰ τῇ μητρὶ τῶν θεῶν ἄξια καὶ καλὰ, καὶ ὑμᾶς ἐκδέχεσθε τὰ ἀγαθά· καὶ ταῦτα ἀπαγγείλας, ἀπιὼν διηγήσασθαι ἔφασκε τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ [1] ὡς καθ' ὑπερβολὴν εὐημερεῖ.

II.

II.

[1] Ex POLYÆNO.

[JUXTA EDIT. PANCRAT. MAASVICII. LUGD. BAT. 1690. 8vo.]

POLYÆNUS, scriptor antiquus, elegans, acutus, eruditus.
IS. CASAUBONUS AD PHIL MORN.

[2] ΕΚ ΤΩΝ

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

ΚΕΦ. α'.

ΠΑΝ

ΔΙΟΝΥΣΟΥ στρατηγὸς ἦν ὁ Πᾶν. Οὗτος πρῶτος τάξιν εὗρεν, ὠνόμασε φάλαγγα, πέρας ἔταξε δεξιὸν καὶ λαίον· [3] ταύτῃ τοι ἄρα Κερασφόρον τὸν Πᾶνα δημιουργοῦσιν· ἀλλὰ δὴ καὶ πρῶτος οὗτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. [4] Ην γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ νάπῃ, ἥ[γ]ειλαν οἱ σκοποὶ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπέκεινα στρατοπεδεύειν· ἔδεισεν ὁ Διόνυσος· ἐ μὴν ὅγε Πᾶν·

Πᾶν· ἀλλὰ ἐσήμαινε νύκτωρ Διονυσιακῇ στρατιᾷ ἀλαλάξαι μέγιστον. Οἱ μὲν ἠλάλαξαν· ἀντήχησαν δὲ αἱ πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης ἦχον πολλῷ μείζονος δυνάμεως τοῖς πολεμίοις ἐνεποίησεν· οἱ μὲν δὴ φόβῳ πληγέντες ἔφευγον. Τῷ δὲ Πανὸς στρατήγημα τιμῶντες, τὴν Ηχὼ τῷ Πανὶ φίλην ᾄδομεν· καὶ τοὺς κενοὺς καὶ νυκτερινοὺς τῶν στρατευμάτων φόβους [1] Πανὶ κληίζομεν.

ΚΕΦ. β'.

Οἱ Ἕλληνες νικήσαντες ἐν Σαλαμῖνι, βουλεύονται πλεῖν ἐφ' Ἑλλήσποντον, καὶ τὸ ζεῦγμα λύειν, ἵνα [2] βασιλεὺς μὴ φύγῃ. Θεμιστοκλῆς ἀντιβουλεύεται, λέγων· "Βασι-"λεὺς ἀπολῃφθεὶς ἀναμαχεῖται τάχα. Πολλάκις δὲ "ἀπόνοια δίδωσιν, ὅσα μὴ ἔδωκεν ἀνδρεία." Πέμπει δὲ πάλιν ὡς βασιλέα εὐνοῦχον [3] ἄλλον Αρσάκην, ἐτῶσι προσαγορεύοντα· Εἰ μὴ φύγοι διὰ τάχους, ἡ γέφυρα τοῦ Ἑλλησπόντου διαλύεται. Βασιλεὺς ἔδεισε καὶ φθάσας τὸ Ἑλληνικὸν, διέβη τὸ ζεῦγμα, καὶ φυγὼν ὤχετο. Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἐφύλαξε τὴν νίκην ἀκίνδυνον.

ΚΕΦ. γ'.

Αθηναῖοι τὰ τείχη τῆς Ασιας ἤγειραν· Λάκωνες ἐφθόνουν· ἠπάτησεν αὐτοὺς ὁ Θεμιστοκλῆς· ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀπάτης ἦν ἕτος. Αφίκετο εἰς Λακεδαίμονα πρεσβευτὴς, καὶ [4] ἦν πρὸς τοὺς Λάκωνας ἔξαρνος, ἢ μὴν ἐκ ἐγερῶσθαι τὸ τεῖχος. Εἰ δὲ ἀπιστεῖτε, ἔφη, τοὺς ἀρίστους ἐκπέμψατε κατασκόπους, ἐμὲ κατασχόντες· οἱ μὲν ἔπεμψαν. Θεμιστοκλῆς δὲ κρύφα πέμψας, ἐνετείλατο Αθη-

ναίοις

ναίοις κατέχειν τὰς κατασκόπους, ἕστ' ἂν ἐγείρωσι τὸ τεῖχος· ἐπειδὰν δ' ἐγείρωσι, μὴ πρότερον αὐτὰς ἀποπέμπειν εἰ μὴ πρόσθεν αὐτὸν ἀπολάβοιεν. Καὶ ταῦτα ἔτως ἐγένετο. Ηγέρθη τὸ τεῖχος, κ᾽ ἐπανῆλθε Θεμιστοκλῆς, ἀπεδόθησαν οἱ κατάσκοποι, ἐτειχίσθησαν Αθῆναι, Λακεδαιμονίων ἀκόντων.

ΚΕΦ. δ'.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

Αριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς ἐχθρότατοι πάντων ὄντες, [2] διεπολιτεύοντο. Τῷ δὲ Πέρσῃ διαβάντος, ἀλλήλων λαβόμενοι, τῆς πόλεως ἔξω προελθόντες, ἐς ταὐτὸν ἑκάτερος τὴν δεξιὰν χεῖρα καθιέντες, συνηγμένων τῶν δακτύλων, ἐπεφώνει· "Τὴν ἔχθραν ἐνταῦθα κατατιθέμεθα, ἕως ἂν "πρὸς τὸν Πέρσην διαπολεμήσωμεν." Ταῦτ' εἰπόντες, αἴροντες τὰς χεῖρας διαλελυμένων τῶν δακτύλων, ὡς δή τι κατατεθεικότες· ἔπειτα συσχώσαντες τὸν βόθρον, ἐπανῆλθον, κ᾽ διετέλεσαν παρὰ πάντα τὸν πόλεμον ὁμονοοῦντες. "Η δὲ τῶν στρατηγῶν ὁμόνοια μάλιστα δὴ τὸς βαρβάρους ἐνίκησεν."

ΚΕΦ. ε'.

Αγησίλαος εἰς Ασίαν ὅτε, διέβη, [3] κ᾽ τὴν Βασιλέως ἐλυμαίνετο, Τισαφέρνης ἀνοχὰς συνέθετο. Αἱ δὲ ἀνοχαὶ, τρεῖς μῆνες, [3] ἐφ' ᾧ τε βασιλέα πᾶσαι, Ὅσαι πόλεις Ἑλληνίδες ἐν Ασίᾳ, κ᾽ δὴ αὐτονόμους ἀφεῖναι. Οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνέμενον τὴν προθεσμίαν· ὁ δὲ Πέρσης πολλὴν χεῖρα συλλέξας, ἐπέθετο τοῖς Ἕλλησιν. Ορῥωδία καὶ

φόβος.

φόβος. Αγησίλαος δὲ φαιδρὸς τὴν ὄψιν, μάλα δὴ γαννύμενος ἐστρατήγησε, λέγων· "Χάριν οἶδα Τισαφέρνῃ "τῆς ἐπιορκίας· ἑαυτῷ μὲν γὰρ πολεμίους τοὺς Θεοὺς "ἐποίησεν, ἡμῖν δὲ συμμάχους. Ιωμεν δὴ θαῤῥοῦντες, "ὡς μαχούμενοι μετὰ τηλικούτων συμμάχων." Ανεθάῤῥησαν οἱ Ἕλληνες τῷ λόγῳ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ συμβαλόντες τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν.

ΚΕΦ. ϛ'.

ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΑΣ.

Επαμινώνδας ἐν Λεύκτροις προσῆγεν ἤδη τὴν φάλαγγα. Θεσπιεῖς ἐθελοκακοῦντες εἵποντο· οὐκ ἠγνόησεν Επαμινώνδας, ἀλλ' ὅπως μὴ ταράττοιτο ἡ τάξις ἐν τῷ καιρῷ τῆς μάχης, ἐκήρυξε· Βοιωτῶν ἀπιέναι τοῖς βουλομένοις ἐξέστω. Θεσπιεῖς μὲν αὐτοῖς ὅπλοις ἀπηλλάσσοντο. Επαμινώνδας δὲ τοῖς μείνασιν ὁπλίταις συντεταγμένοις καὶ προθύμοις χρησάμενος, εὐκλεως ἐνίκησεν.

ΚΕΦ. ζ'.

Επαμινώνδας προτρέπων Θηβαίους προθύμως ὁρμῆσαι ἐπὶ Λακεδαιμονίους, μέγιστον ἔχιν συλλαβὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς, καὶ πάντων ἐναντίον τήν κεφαλὴν τοῦ θηρίου συντρίψας· "Ὁρᾶτε, ἔφη, ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα ἄχρηστον, "τῆς κεφαλῆς οἰχομένης· οὕτω δὴ αἱ τῶν πολεμίων κε"φαλαί· ἤντε τὸ Λακωνικὸν τοῦτο συντρίψωμεν, τὸ λοι"πὸν σῶμα τῶν συμμάχων ἄχρηστον." Τούτῳ τῷ παραδείγματι Θηβαῖοι πεισθέντες, ὁρμήσαντες προθύμως ἐπὶ

τὴν

τὴν φάλαγγα τὴν Λακωνικὴν, ἐτρέψαντο, καὶ τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων ἔφυγεν.

ΚΕΦ. ή.

ΙΦΙΚΡΑΤΗΣ.

Ἰφικράτης ἐπὶ τὲς πολεμίες προῆγε τὴν φάλαγγα. Τῶν στρατιώτων τινὲς ὀκνηροὶ, καὶ δειλοὶ, καὶ ὠχριῶντες ἔποντο. Τέτες ἰδὼν Ἰφικράτης, κατὰ βραχὺ προελθὼν, ἐκήρυξε· "Τῆς στρατείας ἄφνω γενομένης, ἔ τις "ἀπολέλοιπέ τι, ἀναστρεφέτω, καὶ παρασκευασάμενος "καλῶς ἐπανηκέτω." Ἤσθησαν οἱ δειλοὶ, καὶ αὐτίκα ἀνέστρεψαν. Ὁ δὲ Ἰφικράτης οὐκ ἀναμείνας, "Νῦν, "ἔφη, ἄνδρες, τῶν ἀνδραπόδων ἀπηλλαγμένων, ἡμεῖς "τοῖς πολεμίοις συνάπτωμεν, ἵνα καὶ μόνοι τὲς καρπὲς "τῆς ἀνδραγαθίας λάβωμεν." Πολλῷ μᾶλλον οἱ στρατιῶται ἐθάρρησαν, καὶ συμβαλόντες ἄνευ τῶν δειλῶν ἐνίκησαν.

ΚΕΦ. θ'.

ΤΙΜΟΛΕΩΝ.

Τιμολέων ἐν Σικελίᾳ τὴν δύναμιν ἐξήγαγε, παρατεταγμένην Καρχηδονίοις ἐς τὴν νῆσον διαπεπλευκόσιν. Ἡμίονος ἀπήντατο αὐτοῖς νομίζων σελίνα· οἱ στρατιῶται τὸ σημεῖον ἐφοβήθησαν, ὅτι ἄρα παρ' αὐτοῖς τὰ μνημεῖα τῶν ἀποθανόντων στεφανοῦται σελίνοις. "Τι- "μολέων, Καὶ μὴν μᾶλλον, ἔφη, φανερὰν νίκην οἱ θεοὶ "δηλοῦσιν ἡμῖν. Τὲς γὰρ τὰ Ἰσθμια νικῶντας οἱ Κορίν-

"θιοι

"θιαι τῶν σελίνων ϛεφανῆσι." Ταῦτα εἰπὼν, αὐτός τε τῶν σελίνων ἀνεϛέψατο, καὶ τὲς περὶ αὐτον ἡγεμόνας ἀνέϛεψεν· ὥϛε κ᾽ οἱ ϛρατιῶται, ἄλλος πρὸς ἄλλε τῶν σελίνων λαβόντες, εὐτολμότεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο.

ΚΕΦ. ί.

ΖΩΠΥΡΟΣ.

Δαρεῖος πολιορκῶν Βαβυλῶνα χρόνῳ μακρῷ, τὴν πόλιν ἑλεῖν ἐχ οἷός τε ἦν. Ζώπυρος Δαρείε σατράπης, ἀπρωτηριάσας τὸ πρόσωπον ἦκεν αὐτόμολος, ὡς ταῦτα δὴ ὑπὸ Δαρείε παθών. Βαβυλώνιοι πιϛεύϵσι τῇ ὄψει τῆς συμφορᾶς, καὶ τῷ Ζωπύρῳ τὴν πόλιν ἐπιτρέπϵσιν· ὁ δὲ νύκτωρ ἀνοίγει τὰς πύλας. Καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· "Αλλ᾽ "ἐδὲ κ᾽ Βαβυλῶνας ἔχεν ἐϵελόμην ἂν, ἐφ᾽ ᾧτε ὁρᾶν "τοιαῦτα πάθοντα Ζώπυρον."

ΚΕΦ. ια᾽.

Αλέξανδρος τὴν ἄνυδρον ὁδεύων, αὐτός τε ὑπὸ δίψες ἐπόνει, κ᾽ οἱ Μακεδόνες. Οἱ κατάσκοποι τῆς χώρας ἐν κοίλῃ πέτρᾳ σμικρὸν ὑδάτιον εὑρόντες, τῦτο βάλλοντες ἐπὶ κράνος Αλεξάνδρῳ κομίζϵσιν. Ὁ δὲ τῇ ϛρατιᾷ δάξας ὡς εὐθυμεῖν χρὴ, φανέντος ὕδατος, αὐτὸς μὴ πιὼν ἐξέχεε τὸ κράνος πάντων ὁρώντων. Οἱ Μακεδόνες ἀλαλάζοντες ἐκέλευον αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῆς ὁδῦ, πρὸς τὸ δίψος εὐρώϛως ἀντέχοντες διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐγκράτειαν.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιβ'.

Αλέξανδρος ὥρᾳ θέρους ἦγε τὴν στρατιὰν παρὰ ποταμὸν, προσκειμένων πολεμίων. Ὁρῶν δὲ τὰς στρατιώτας διψῶντας, καὶ ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ, ἵνα μὴ πίνοντες διαλύσειαν τὰς τάξεις, μηδὲ τὸ τῆς ὁδοιπορίας τάχος διακόψειαν, τὸν κήρυκα ἐκέλευεν ἀπεῖν, "Απεχώμεθα τοῦ ποταμοῦ, θανατῶδες ἔχει τὸ ὕδωρ." Οἱ μὲν φοβηθέντες ἀπέσχοντο, καὶ τὴν ὁδὸν ἐτάχυνον. Αλέξανδρος δὲ διανύσας, καὶ στρατοπεδεύσας, αὐτὸς μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ φανερῶς ἔπιεν. Γελάσαντες οἱ στρατιῶται, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπάτης νοήσαντες, ἀδεῶς ὑδρεύσαντο ἐκ τοῦ ποταμοῦ πάντες.

ΚΕΦ. ιγ'.

ΚΑΜΒΥΣΗΣ.

Καμβύσης Πηλούσιον ἐπολιόρκει. Αἰγύπτιοι κρατερῶν ἀνθίσαντο, ἀποκλείοντες τῆς Αἰγύπτου τὰς ἐμβολὰς, καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν καταπέλτας [1] ὀξυβελεῖς, πέτρους, καὶ πῦρ. Καμβύσης, ὅσα σέβεσιν Αἰγύπτιοι ζῶα, Κύνας, Πρόβατα, Αἰλούρους, Ἰβεῖς, πρὸ τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς ἔταξεν. Αἰγύπτιοι δὲ βάλλοντες ἐπαύσαντο, φόβῳ τοῦ πλῆξαί τί τῶν ἱερῶν ζώων. Οὕτω Καμβύσης Πηλούσιον ἑλὼν, ἔσω τῆς Αἰγύπτου παρῆλθεν.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιδ'.

ΞΕΡΞΗΣ.

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις διὰ τὴν στενότητα τῶν ὁρῶν πολλὲς Περσῶν ἀποβαλὼν, Τραχινίης ἀνδρὸς Ἐφιάλτεω δείξαντος ἀτράπον περὶ τοῖς ὄρεσι στένην, ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυρίους· οἳ περιελθόντες, κατὰ νώτου ἠρύοντο τῶν Ἑλλήνων, ἀπέκτειναν [1] ἅπαντας, ὧν ἡγεῖτο Λεωνίδης.

ΚΕΦ. ιε'.

ΝΟΥΜΑΣ.

Νομᾶς Ῥωμαίους ἐκ πολέμου καὶ φόνου βουλόμενος μεταβαλεῖν ἐς εἰρήνην καὶ νόμους, ἀναχωρῶν τῆς πόλεως εἰς τέμενος ἱερὸν Νυμφῶν, ἐν τούτῳ μόνος διαιτώμενος ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας, ἐπανήει παρὰ τῶν νυμφῶν θεοπρόπια κομίζων, ἃ συνεβούλευεν ἡγεῖσθαι νόμους. Τούτοις ἐπέθοντο Ῥωμαῖοι. Ὅσαι μέχρι νῦν ἑορταὶ, θυσίαι, τελεταὶ, ἱερουργίαι, ταῦτα πάντα Νομᾶς, οἷα δὴ νόμους Νομφῶν, κατεστήσατο.

Δοκεῖν δὲ ἐμοὶ, ζηλωτὴς ἐγένετο [2] Μίνω καὶ Λυκούργου. Καὶ γὰρ ἕτω τοὺς νόμους, ὁ μὲν παρὰ Διὸς, ὁ δὲ παρὰ Ἀπόλλωνος μαθόντες, ἢ μαθεῖν φάσκοντες, ἔπειθον αὐτοῖς χρῆσθαι, ὁ μὲν Κρῆτας, ὁ δὲ Λάκωνας.

ΚΕΦ. ιε'.

ΜΟΥΚΙΟΣ.

Τυρρηνοὶ Ῥωμαίοις ἐπολέμουν. Τυρρηνῶν βασιλεὺς ἦν Πορσίνας· Ῥωμαίων ἦρχε Ποπλικόλας, τρίτον ὑπατεύων,

τεύων. Μέκιος Ῥωμαῖος ἀνὴρ, ἄριστος τὰ πολέμια, Πορσίναν βελόμενος ἀνελεῖν, ἐς τὸ Τυῤῥηνικὸν στρατόπεδον ἦλθεν, ἐσθῆτα ἔχων Τυῤῥηνίδα, καὶ τῇ φωνῇ Τυῤῥηνίζων· καὶ δὴ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν βασιλέα τὸν Πορσίναν οὐκ εἰδὼς ὅστις ἦν, ὃν ᾠήθη μάλιστα τῶν παθεζομένων ἐοικέναι βασιλεῖ, καὶ δὴ τοῦτον ἔκτεινε, σπασάμενος τὸ ξίφος. Συλληφθεὶς ὡμολόγησεν ὅς τις ἦν. Πορσίνας μὲν δὴ ἔθυεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῖς Θεοῖς. Μέκιος δὲ τῆς ἐσχάρας πῦρ ἐχούσης ὑπερέσχε τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν, καὶ τῆς χειρὸς καιομένης, εἱστήκει τῷ Πορσίνᾳ διαλεγόμενος φαιδρῷ καὶ ἀτρέπτῳ προσώπῳ. Ὡς δὲ Πορσίνας τὴν ἀρετὴν ὑπερεθαυμαζε· "Μέκιος, Μηδα-"μῶς, ἔφη, θαυμάσῃς. Τριακόσιοι Ῥωμαῖοι τὴν αὐ-"τὴν ἐμοὶ καρτερίαν ἔχοντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ σὲ πλα-"νῶνται, παραφυλάσσοντες καιρὸν τῆς σῆς ἀναιρέσεως." Πορσίνας πιστεύσας τοῖς λεγομένοις, καὶ φοβηθεὶς, τὸν πόλεμον πρὸς Ῥωμαίους διελύσατο.

ΚΕΦ. ιζ'.

Καῖσαρ ἐν Βρεττανίᾳ [1] ποταμὸν μέγαν ἐπεχείρει περαιοῦσθαι· Βασιλεὺς Βρεττανῶν Κασόλαυνος ἀνῆργε μετὰ πολλῶν ἱππέων, καὶ ἁρμάτων. Καίσαρι μέγιστος ἐλεφας ἕπετο, ζῶον Βρεττανοῖς οὐχ ἑωραμένον. Τοῦτον σιδηραῖς φολίσιν ὀχυρώσας, καὶ πύργον ἐπ' αὐτῷ μέγαν ὑψώσας καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας ἐπισήσας, ἐπέλευσεν ἐς τὸ ῥεῦμα ἐμβαίνειν. Βρεττανοὶ δὲ ἐξεπλάγησαν, ἀοράτον καὶ ὑπερφυὲς θηρίον ἰδόντες. Περὶ γὰρ τῶν ἵππων τί χρὴ καὶ γράφειν; ὅπου καὶ παρ' Ἕλλησιν, ἢν καὶ γυμνὸν ἐλέφαντα ἴδωσιν, ἵπποι φεύγουσιν. Πυργοφόρον

γοφόρον δὲ καὶ ὡπλισμένον, βέλη καὶ σφενδόνας ἐξαφίεντα, οὐδ' ἰδεῖν τὴν ὄψιν [1] ὑπέμειναν. Βρεττανοὶ μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασιν ἔφευγον Ῥωμαῖοι δὲ ἀκινδύνως τὸν ποταμὸν διέβησαν, ἐνὶ ζώῳ τοὺς πολεμίους φοβήσαντες.

III.

III.

[1] Ex ÆLIANO.

[Juxta Edit. Abr. Gronovii. L. B. 1731. 2 Voll. 4to.]

——*Hominémne Romanum tam Græcè loqui!*
Plin. L. iv. Ep. 3.

ΕΚ ΤΗΣ

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ἹΣΤΟΡΙΑΣ.

ΚΕΦ. α'.

Περὶ Σωκράτους, ὅτι τὸ κώνειον ἔπιεν.

Ὅτε ἦκεν [2] ἡ ναῦς ἡ ἐκ Δήλου, καὶ ἔδει Σωκράτην ἀποθνήσκειν, ἀφίκετο εἰς τὸ δεσμωτήριον Ἀπολλόδωρος, ὁ τοῦ Σωκράτους ἑταῖρος, χιτῶνά τε αὐτῷ φέρων ἐρίων πολυτελῆ καὶ εὐήτριον, καὶ ἱμάτιον τοιοῦτο· καὶ ἠξίου ἐνδύντα αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ θοιμάτιον περιβαλλόμενον, εἶτα οὕτω πιεῖν τὸ φάρμακον· ἔλεγε γὰρ αὐτῷ καλῶν ἐνταφίων μὴ ἀμοιρήσειν, εἰ ἐν αὐτοῖς ἀποθάνοι· καὶ γὰρ ἦν καὶ προπέπεσθαι σὺν τῷ κόσμῳ τὸν νεκρὸν οὐ πάνυ τι ἀδόξως. Ταῦτα [3] τὸν Σωκράτην ὁ Ἀπολλόδωρος. Ὧδε ἐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' ἔφη [4] πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα, καὶ Σιμμίαν, καὶ Φαίδωνα.

" Καὶ

" Καὶ τῶς ὑπὲρ ἡμῶν καλῶς Απολλόδωρος οὕτω δο-
" ξάζει, ἅγε αὐτος πεπίςευκεν ὅτι μετὰ τὴν ἐξ Αθη-
" ναίων Φιλοτησίαν, ϗ τὸ τῦ Φαρμάκε πόμα ἔτι ἕτως
" ὄψεται Σωκράτην! Εἰ γὰρ οἴεται [1] τὸν ὀλίγον ὕςερον
" ἐρριμμένον ἐν ποσὶ ϗ κεισόμενόν γ', Εμὲ εἶναι. δῆλός
" ἐστί με οὐκ εἰδώς."

ΛΕΦ. β'.

Περὶ τῆς τῦ Αἰνέου ευσεβείας καὶ τῦ τῶν Ἑλλήνων ἐλέους πρὸς τοὺς Τρῶας.

[2] Ὅτε ἑάλω τὸ Ιλιον, οἰκτείραντες οἱ Αχαιοὶ τὰς τῶν ἁλισκομένων τύχας, [3] ϗ πάνυ Ἑλληνικῶς τῦτο ἐκήρυξαν, Ἕκαςον τῶν ἐλευθέρων ἓν ὅ, τι καὶ βέλεται τῶν οἰκείων ἀποφέρειν ἀράμενον. Ὁ δὴν Αἰνείας τὸς πατρῴυς Θεὸς βαςάσας ἔφερεν, ὑπεριδὼν τῶν ἄλλων.. Ἡσθέντες δ' ἔτι τῇ τῦ ἀνδρὸς εὐσεβείᾳ οἱ Ἕλληνες, καὶ δεύτερον αὐτῷ κτῆμα συνεχώρησαν λαβεῖν· ὁ δὲ τὸν πατέρα πάνυ σφόδρα γεγηρακότα ἀναθέμενος ὤμοις ἔφερεν. Ὑπερεκπλαγέντες δ' ἦν καὶ ἐπὶ τύτῳ ἐχ ἧκισα, πάντων αὐτῷ τῶν οἰκείων κτημάτων [4] ἀπέςησαν· " Ὁμολογῦντες, ὅτι
" πρὸς τὸς εὐσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων, ϗ τὸς Θεὸς ϗ τὸς
" γεναμένες δι' αἰδῦς ἄγοντας, καὶ οἱ φύσει πολέμιοι
" ἥμεροι γίνονται."

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ Φίλιππου ἐν νίκῃ ἐγκρατείας, καὶ τίνος ἐβέλετο ἀναμιμνήσκεσθαι.

Εν Χαιρωνείᾳ τὸς Αθηναίος νίκῃ ἐνίκησε Φίλιππος· ἐπαρθεὶς δὲ τῇ εὐπραγίᾳ, [5] ὅμως λογισμῷ ἐκράτησε, ϗ ἐχ ὕβρισε. Καὶ διὰ ταῦτα ᾤετο δεῖν αὐτὸν ὑπομιμνήσκεσθαι ὑπό τινος τῶν παίδων ἔωθεν, ὅτι Ανθρωπός ἐςιν, καὶ προσέταξε τῷ παιδὶ τῦτο ἔχειν ἔργον. Καὶ ὁ πρότερός φασιν, ἅτε αὐτὸς προήει, ἅτέ τις τῶν δεομένων αὐ-

τῷ

τῆ παρ' αὐτὸν εἰσήει, πρὶν τῆτο αὐτῷ τὸν παῖδα ἐπάσης ἡμέρας ἐκβοῆσαι τρίς· ἔλεγε δὲ αὐτῷ, "Φίλιππε Ἀν-"θρωπος εἶ."

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ Λακεδαιμονίων γυναικῶν.

Αἱ Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅσαι ἐπυνθάνοντο τοὺς παῖδας αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι, ἀλλ' αὐταί γε ἀφικόμεναι, τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπεν τά τε ἔμπροσθεν, καὶ τὰ ὄπισθεν. Καὶ εἰ ἦν πλέω τὰ ἐναντία, αἴδε γαυρέμεναι, καὶ σεμνὸν ἄρα καὶ βλοσυρὸν ὁρῶσαι, τοὺς παῖδας εἰς τὰς πατρῴας ἔφερον ταφάς· εἰ δὲ [1] ἑτέρως εἶχον τῶν τραυμάτων, ἐνταῦθα αἰδέμεναι καὶ θρηνεῖσαι καὶ, [2] ὡς ἔνι μάλιστα, λαθεῖν σπεύδεσαι, ἀπηλλάττοντο, καταλιπέσαι τὰς νεκρὰς ἐν τῷ [3] πολυανδρίῳ θάψαι, ἢ λάθρα εἰς τὰ οἰκεῖα ἠρία ἐκόμιζον αὐτάς.

ΚΕΦ. ε'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου Θεὸν ἑαυτὸν καλεῖσθαι βουλομένου.

Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐνίκησε Δαρεῖον, καὶ τὴν Περσῶν ἀρχὴν κατεκτήσατο, μεγα ἐφ' ἑαυτῷ φρονῶν, καὶ ὑπὸ τῆς εὐτυχίας τῆς περιλαβέσης αὐτὸν τότε ἐκθεόμενος, ἐπέστειλε τοῖς Ἕλλησι. "Θεὸν αὐτὸν [4] ψηφίσασθαι· γε-"λοίως γε. Οὐ γὰρ ἀπερεῖν ἐκ τῆς φύσεως ἐπ ἔχε, "ταῦτα ἐκ τῶν ἀνθρώπων αἰτῶν ἐκεῖνος ἐκέρδαινεν." Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλα ἐψηφίσαντο· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐκεῖνα· "Ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος βέλεται Θεὸς εἶναι, ἔστω "Θεὸς." Λακωνικῶς τε ἅμα καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον σφίσι τρόπον ἐλέγξαντες τὴν ἔμπληξιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Ἀλεξάνδρῳ.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ε'.

Ὅτι ἀμνησίκακος ὁ Φωκίων.

Φωκίων ὁ τῆ Φώκου, πολλάκις στρατηγήσας, κατεγνώσθη θανάτῳ, καὶ ἦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ ἔμελλε πιεῖσθαι τὸ κώνειον. Ἐπεὶ δὲ ὤρεξεν [1] ὁ δήμιος τὴν κύλικα, οἱ προσήκοντες ἤροντο εἴ τι λέγοι πρὸς τὸν υἱόν. Ὁ δέ, "Ἐπισκήπτω αὐτῷ μηδὲν Ἀθηναίοις μνησικακήσειν ὑπὲρ τῆς παρ' αὐτῶν φιλοτησίας, ἧς νῦν πίνω." Ὅστις δὲ ἐκ ἐπαινεῖ καὶ ὑπερθαυμάζει τὸν ἄνδρα, δοκεῖ μοι μέγα ὁ τοιοῦτος ἐννοεῖν ἐδέν.

ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ τῶν τὰς Ἐφόρων θρόνους ἀσχόλῳ χρισαμένων.

Κλαζομενίων τινὲς εἰς τὴν Σπάρτην ἀφικόμενοι, καὶ ὕβρει καὶ ἀλαζονείᾳ χρώμενοι, τὰς τῶν Ἐφόρων θρόνους, ἔνθα εἰώθασι καθήμενοι χρηματίζειν, καὶ τῶν πολιτικῶν ἕκαστα διατάττειν, [2] ἀλλὰ τούτους γε τοὺς θρόνους ἀσχόλῳ κατέχρισαν. Μαθόντες δὲ οἱ Ἔφοροι, ἐκ ἠγανάκτησαν, ἀλλὰ τὸν δημόσιον κήρυκα καλέσαντες, προσέταξαν αὐτὸν δημοσίᾳ κηρύξαι τοῦτο δὴ τὸ θαυμαζόμενον· "Ἐξέστω Κλαζομενίοις ἀσχημονεῖν."

ΚΕΦ. η'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τῆς τοῦ Πάριδος λύρας.

Ὁ μὲν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἰλιον ἦλθεν· ἀνασκοπεῦντι δὲ αὐτῷ φιλοπόνως, τῶν τις Τρώων προσελθὼν τὴν λύραν ἐδείκνυεν Ἀλεξάνδρῳ· ὁ δὲ ἔφη, Προτιμησαίμην ἂν μαλλον

λον ἰδεῖν τὴν Αχιλλέως· ὑπέρευγε τοῦτο Αλεξάνδρος. Επόθει γὰρ κτῆμα ἀγαθοῦ στρατιώτου, ᾧ συνῆδεν ἐκεῖνος τὰ τῶν ἀγαθῶν [1] ἀνδρῶν κλέα· τῷ δὲ Πάριδος τί ἄρα ἦσεν ἡ λύρα, εἰ μὴ μέλη μοιχικὰ, καὶ οἷα αἱρεῖν γυναῖκας καὶ θέλγειν;

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ φιλοκαλίας Ξενοφῶντος.

Ξενοφῶντι ἔμελε τῶν ἄλλων σπουδαίων, καὶ ἓν καὶ ὅπλα καλὰ ἔχειν. Νικῶντι γὰρ, ἔλεγε, τοὺς πολεμίους, τὴν καλλίστην στολὴν ἁρμόττειν· καὶ ἀποθνήσκοντα ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι καλῶς ἐν καλῇ τῇ πανοπλίᾳ. Τῷ γὰρ ἀνδρὶ τῷ γενναίῳ ταῦτ' εἶναι τὰ ἐντάφια, τὰ ὡς ἀληθῶς κοσμοῦντα αὐτόν. Λέγεται ἓν ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν ἀσπίδα [2] Αργολικὴν ἔχειν, τὸν δὲ θώρακα Ατλικὸν, τὸ δὲ κράνος Βοιωτιουργὲς, τὸ δὲ ἵππον Επιδαύριον. Φιλοκάλου δὲ ἔγωγε ἂν εἶναι φαίην τὰ τοιαῦτα ἀνδρὸς, καὶ ἀξιοῦντος ἑαυτὸν τῶν καλῶν.

ΚΕΦ. ι'.

Περὶ Κλεινίου, καὶ Αχιλλέως μουσικῇ τὴν ὀργὴν ἀνασείλλειν φιλούντων.

Κλεινίας ἀνὴρ ἦν σπουδαῖος τὸν τρόπον, Πυθαγόρειος δὲ τὴν σοφίαν. Οὗτος εἴ ποτε εἰς ὀργὴν προήχθη, καὶ [3] εἶχεν αἰσθητικῶς ἑαυτοῦ εἰς θυμὸν ἐξαγομένου, παραχρῆμα πρὶν ἢ [4] ἀνάπλεως αὐτῷ ἡ ὀργὴ, καὶ ἐπίδηλος γένηται, ὅπως διάκειται, τὴν λύραν ἁρμοσάμενος, ἐκιθάριζε. Πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους τὴν αἰτίαν ἀπεκρίνετο ἐμμελῶς, Ὅτι πραΰνομαι. Δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ ἐν Ιλιάδι Αχιλλεὺς, ἐπὶ τῇ κιθάρᾳ προσᾴδων, καὶ τὰ κλέα τῶν

προτέρων

"θιοι τῶν σελίνων ςεφανῦσι." Ταῦτα εἰπὼν, αὐτός τε τῶν σελίνων ἀνεςέψατο, καὶ τὺς περὶ αὐτον ἡγεμόνας ἀνέςεψεν· ὥςε καὶ οἱ ςρατιῶται, ἄλλος πρὸς ἄλλυ τῶν σελίνων λαβόντες, εὐτολμότεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο.

ΚΕΦ. ί.

ΖΩΠΥΡΟΣ.

Δαρεῖος πολιορκῶν Βαβυλῶνα χρόνῳ μακρῷ, τὴν πόλιν ἑλεῖν οὐκ οἷός τε ἦν. Ζώπυρος Δαρείυ σατράπης, ἀπροωτηριάσας τὸ πρόσωπον ἦκεν αὐτόμολος, ὡς ταῦτα δὴ ὑπὸ Δαρείυ παθών. Βαβυλώνιοι πιςεύσι τῇ ὄψει τῆς συμφορᾶς, καὶ τῷ Ζωπύρῳ τὴν πόλιν ἐπιτρέπουσιν· ὁ δὲ νύκτωρ ἀνοίγει τὰς πύλας. Καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· "Αλλ' "ἐδὲ κ' Βαβυλῶνας ἔχειν ἐβελόμην ἂν, ἐφ' ᾧτε ὁρᾶν "τοιαῦτα πάθοντα Ζώπυρον."

ΚΕΦ. ια'.

Αλέξανδρος τὴν ἄνυδρον ὁδεύων, αὐτός τε ὑπὸ δίψυς ἐπόνει, καὶ οἱ Μακεδόνες. Οἱ κατάσκοποι τῆς χώρας ἐν κοίλῃ πέτρᾳ σμικρὸν ὑδάτιον εὑρόντες, τῦτο βάλλοντες ἐπὶ κράνος Αλεξάνδρῳ κομίζουσιν. Ὁ δὲ τῇ ςρατιᾷ δείξας ὡς εὐθυμεῖν χρὴ, φανέντος ὕδατος, αὐτὸς μὴ πιὼν ἐξέχεε τὸ κράνος πάντων ὁρώντων. Οἱ Μακεδόνες ἀλαλάζοντες ἐκέλευον αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῆς ὁδῦ, πρὸς τὸ δίψος εὐρώςως ἀντέχοντες διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐγκράτειαν.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιβ'.

Αλέξανδρος ὥρᾳ θέρους ἦγε τὴν στρατιὰν παρὰ ποταμὸν, προσκειμένων πολεμίων. Ὀρῶν δὲ τὺς στρατιώτας διψῶντας, καὶ ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα τῦ ποταμῦ, ἵνα μὴ πίνοντες διαλύσειαν τὰς τάξεις, μηδὲ τὸ τῆς ὁδοιπορίας τάχος διακόψειαν, τὸν κήρυκα ἐκέλευεν ἀπεῖν, "Απεχώμεθα τῦ ποταμῦ, θανατῶδες ἔχει τὸ ὕδωρ." Οἱ μὲν φοβηθέντες ἀπέσχοντο, καὶ τὴν ὁδὸν ἐτάχυνον. Αλέξανδρος δὲ διανύσας, κ᾽ στρατοπεδεύσας, αὐτὸς μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἀπὸ τῦ ποταμῦ φανερῶς ἔπιεν. Γελάσαντες οἱ στρατιῶται, κ᾽ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπάτης νοήσαντες, ἀδεῶς ὑδρεύσαντο ἐκ τῦ ποταμῦ πάντες.

ΚΕΦ. ιγ'.

ΚΑΜΒΥΣΗΣ.

Καμβύσης Πηλέσιον ἐπολιόρκει. Αἰγύπτιοι κρατερῶν ἀνθίσαντο, ἀποκλείοντες τῆς Αἰγύπτυ τὰς ἐμβολὰς, καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν καταπέλτας [1] ὀξυβελεῖς, πέτρυς, καὶ πῦρ. Καμβύσης, ὅσα σέβεσιν Αἰγύπτιοι ζῶα, Κύνας, Πρόβατα, Αἰλούρυς, Ἰβεῖς, πρὸ τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς ἔταξεν. Αἰγύπτιοι δὲ βάλλοντες ἐπαύσαντο, φόβῳ τῦ πλῆξαι τί τῶν ἱερῶν ζώων. Οὕτω Καμβύσης Πηλέσιον ἑλὼν, ἔσω τῆς Αἰγύπτυ παρῆλθεν.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιδ'.

ΞΕΡΞΗΣ.

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις διὰ τὴν ςενότητα τῶν ὀρῶν πολλὺς Περσῶν ἀποβαλὼν, Τραχινίυ ἀνδρὸς Εφιάλτυ δείξαντος ἀτράπον περὶ τοῖς ὄρεσι ςενὴν, ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυρίυς· οἳ περιελθόντες, κατὰ νώτυ γενόμενοι τῶν Ἑλλήνων, ἀπέκτειναν [1] ἅπαντας, ὧν ἡγεῖτο Λεωνίδης.

ΚΕΦ. ιε'.

ΝΟΥΜΑΣ.

Νυμᾶς Ῥωμαίυς ἐκ πολέμυ καὶ φόνυ βυλόμενος μεταβαλεῖν ἐς εἰρήνην καὶ νόμυς, ἀναχωρῶν τῆς πόλεως εἰς τέμενος ἱερὸν Νυμφῶν, ἐν τύτῳ μόνος διαιτώμενος ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας, ἐπανήει παρὰ τῶν νυμφῶν θεοπρόπια κομίζων, ἃ συνεβύλευεν ἡγεῖσθαι νόμυς. Τύτοις ἐπείθοντο Ῥωμαῖοι. Ὅσαι μέχρι νῦν ἑορταὶ, θυσίαι, τελεταὶ, ἱερυργίαι, ταῦτα πάντα Νυμᾶς, οἷα δὴ νόμυς Νομφῶν, κατεςήσατο.

Δοκεῖν δὲ ἐμοὶ, ζηλωτὴς ἐγένετο [2] Μίνω καὶ Λυκύργυ. Καὶ γὰρ ὕτω τὺς νόμυς, ὁ μὲν παρὰ Διὸς, ὁ δὲ παρὰ Απόλλωνος μαθόντες, ἢ μαθεῖν φάσκοντες, ἔπειθον αὐτοῖς χρῆσθαι, ὁ μὲν Κρῆτας, ὁ δὲ Λάκωνας.

ΚΕΦ. ις'.

ΜΟΥΚΙΟΣ.

Τυῤῥηνοὶ Ῥωμαίοις ἐπολέμυν. Τυῤῥηνῶν βασιλεὺς ἦν Πορσίνας· Ῥωμαίων ἦρχε Ποπλικόλας, τρίτον ὑπατεύων,

τεύων. Μέκιος Ῥωμαῖος ἀνὴρ, ἄριστος τὰ πολέμια, Πορσίναν βελόμενος ἀνελεῖν, ἐς τὸ Τυῤῥηνικὸν στρατόπεδον ἦλθεν, ἐσθῆτα ἔχων Τυῤῥηνίδα, καὶ τῇ φωνῇ Τυῤῥηνίζων· καὶ δὴ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν βασιλέα τὸν Πορσίναν οὐκ εἰδὼς ὅστις ἦν, ὃν ὡήθη μάλιστα τῶν καθεζομένων ἐοικέναι βασιλεῖ, καὶ δὴ τοῦτον ἔκτεινε, σπασάμενος τὸ ξίφος. Συλληφθεὶς ὡμολόγησεν ὅς τις ἦν. Πορσίνας μὲν δὴ ἔθυεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῖς Θεοῖς. Μέκιος δὲ τῆς ἐσχάρας πῦρ ἐχούσης ὑπερέσχε τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν, καὶ τῆς χειρὸς καιομένης, εἰσήκει τῷ Πορσίνᾳ διαλεγόμενος φαιδρῷ καὶ ἀτρέπτῳ προσώπῳ. Ὡς δὲ Πορσίνας τὴν ἀρετὴν ὑπερεθαυμαζε· "Μέκιος, Μηδα-"μῶς, ἔφη, θαυμάσῃς. Τριακόσιοι Ῥωμαῖοι τὴν αὐ-"τὴν ἐμοὶ καρτερίαν ἔχοντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ σὲ πλα-"νῶνται, παραφυλάσσοντες καιρὸν τῆς σῆς ἀναιρέσεως." Πορσίνας πιστεύσας τοῖς λεγομένοις, καὶ φοβηθεὶς, τὸν πόλεμον πρὸς Ῥωμαίους διελύσατο.

ΚΕΦ. ιζ'.

Καῖσαρ ἐν Βρεττανίᾳ [1] ποταμὸν μέγαν ἐπεχείρει περαιοῦσθαι· Βασιλεὺς Βρεττανῶν Κασόλαυνος ἀνέργε μετὰ πολλῶν ἱππέων, καὶ ἁρμάτων. Καίσαρι μέγιστος ἐλεφας ἕπετο, ζῶον Βρεττανοῖς ἐχ ἑωραμένον. Τοῦτον σιδηραῖς φολίσιν ὀχυρώσας, καὶ πύργον ἐπ' αὐτῷ μέγαν ὑψώσας καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας ἐπισήσας, ἐπέλευσεν ἐς τὸ ῥεῦμα ἐμβαίνειν. Βρεττανοὶ δὲ ἐξεπλάγησαν, ἀορατὸν καὶ ὑπερφυὲς θηρίον ἰδόντες. Περὶ γὰρ τῶν ἵππων τί χρὴ καὶ γράφειν; ὅπου καὶ παρ' Ἕλλησιν, ἢν καὶ γυμνὸν ἐλέφαντα ἴδωσιν, ἵπποι φεύγουσιν. Πυρ-

γοφόρον δὲ καὶ ὡπλισμένον, βέλη καὶ σφενδόνας ἐξαφίεντα, οὐδ' ἰδεῖν τὴν ὄψιν [1] ὑπέμειναν. Βρεττανοὶ μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασιν ἔφευγον Ῥωμαῖοι δὲ ἀκινδύνως τὸν ποταμὸν διέβησαν, ἐνὶ ζώῳ τοὺς πολεμίους φοβήσαντες.

III.

III.

[1] Ex ÆLIANO.

[Juxta Edit. Abr. Gronovii. L. B. 1731. 2 Voll. 4to.]

——*Hominémne Romanum tam Græcè loqui!*
Plin. L. iv. Ep. 3.

ΕΚ ΤΗΣ

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ἹΣΤΟΡΙΑΣ.

ΚΕΦ. α'.

Περὶ Σωκράτους, ὅτι τὸ κάτειον ἔπιεν.

ΟΤΕ ἦκεν [2] ἡ ναῦς ἡ ἐκ Δήλου, καὶ ἔδει Σωκράτην ἀποθνήσκειν, ἀφίκετο εἰς τὸ δεσμωτήριον Ἀπολλόδωρος, ὁ τοῦ Σωκράτους ἑταῖρος, χιτῶνά τε αὐτῷ φέρων ἐρίων πολυτελῆ καὶ εὐήτριον, καὶ ἱμάτιον τοιοῦτο· καὶ ἠξίει ἐνδύντα αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ ἱμάτιον περιβαλλόμενον, εἶτα ἔτω πιεῖν τὸ φάρμακον· ἔλεγε γὰρ αὐτῷ καλῶν ἐνταφίων μὴ ἀμοιρήσειν, εἰ ἐν αὐτοῖς ἀποθάνοι· καὶ γὰρ ἦν καὶ προκέισεσθαι σὺν τῷ κόσμῳ τὸν νεκρὸν οὐ πάνυ τι ἀδόξως. Ταῦτα [3] τὸν Σωκράτην ὁ Ἀπολλόδωρος. Ὁδε ἐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' ἔφη [4] πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα, καὶ Σιμμίαν, καὶ Φαίδωνα.

" Καὶ

" Καὶ πῶς ὑπὲρ ἡμῶν καλῶς Απολλόδωρος οὕτω δο-
" ξάζει, ἅγε αὐτὸς πεπίσευκεν ὅτι μετὰ τὴν ἐξ Αθη-
" ναίων φιλοτησίαν, ϗ τὸ τῦ φαρμάκυ πόμα ἔτι ὕτως
" ὄψεται Σωκράτην! Εἰ γὰρ οἴεται [1] τὸν ὀλίγον ὕστερον
" ἐρρίμμένον ἐν ποσὶ ϗ κεισόμενόν γ', Εμὲ εἶναι. δῆλός
" ἐστί με οὐκ εἰδώς."

ΛΕΦ. β'.

Περὶ τῆς τῦ Αἰνέου εὐσεβείας καὶ τῦ τῶν Ἑλλήνων ἐλέους πρὸς τοὺς Τρῶας.

[2] Ὅτε ἑάλω τὸ Ιλιον, οἰκτείραντες οἱ Αχαιοὶ τὰς τῶν
ἁλισκομένων τύχας, [3] ϗ πάνυ Ἑλληνικῶς τῦτο ἐκήρυ-
ξαν, Ἕκασον τῶν ἐλευθέρων ἓν ὅ, τι καὶ βέλεται τῶν οἰ-
κείων ἀποφέρειν ἀράμενον. Ὁ ἓν Αἰνείας τὸς πατρῴυς
Θεὸς βασάσας ἔφερεν, ὑπεριδὼν τῶν ἄλλων.. Ἡσθέντες
ἓν ἐπὶ τῇ τῦ ἀνδρὸς εὐσεβείᾳ οἱ Ἕλληνες, καὶ δεύτερον
αὐτῷ κτῆμα συνεχώρησαν λαβεῖν· ὁ δὲ τὸν πατέρα πάνυ
σφόδρα γεγηρακότα ἀναθέμενος ὤμοις ἔφερεν. Ὑπερ-
εκπλαγέντες ἓν καὶ ἐπὶ τύτῳ ἐϗ ἤκισα, πάντων αὐτῷ
τῶν οἰκείων κτημάτων [4] ἀπέσησαν· " Ὁμολογῦντες, ὅτι
" πρὸς τὸς εὐσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων, ϗ τὸς Θεὸς ϗ τὸς
" γεναμένυς δι' αἰδῦς ἄγοντας, καὶ οἱ φύσει πολέμιοι
" ἥμεροι γίνονται."

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ Φίλιππου ἐν νίκῃ ἐγκρατείας, καὶ τίνος ἐβύλετο ἀναμιμνήσκεσθαι.

Εν Χαιρωνείᾳ τὸς Αθηναίυς νίκῃ ἐνίκησε Φίλιππος·
ἐταρθεὶς δὲ τῇ εὐπραγίᾳ, [5] ὅμως λογισμῷ ἐκράτησε, ϗ
ἐϗ ὕβρισε. Καὶ διὰ ταῦτα ᾤετο δεῖν αὐτὸν ὑπομιμνή-
σκεσθαι ὑπό τινος τῶν παίδων ἕωθεν, ὅτι Ανθρωπός ἐσιν,
καὶ προσέταξε τῷ παιδὶ τῦτο ἔχειν ἔργον. Καὶ ὁ πρό-
τερόν φασιν, ὅτε αὐτὸς προήει, ἤτί τις τῶν δεομένων αὐ-

τῷ

τῦ παρ' αὐτὸν εἰσήει, πρὶν τῦτο αὐτῷ τὸν παῖδα ἐπάσης ἡμέρας ἐκβοῆσαι τρίς· ἔλεγε δὲ αὐτῷ, "Φίλιππε Ἀν-"θρωπος εἶ."

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ Λακεδαιμονίων γυναικῶν.

Αἱ Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅσαι ἐπυνθάνοντο τοὺς παῖδας αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι, ἀλλ' αὐταί γε ἀφικόμεναι, τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπεν τά τε ἔμπροσθεν, καὶ τὰ ὄπισθεν. Καὶ εἰ ἦν πλέω τὰ ἐναντία, αἵδε γαυρύμεναι, καὶ σεμνὸν ἄρα καὶ βλοσυρὸν ὁρῶσαι, τοὺς παῖδας εἰς τὰς πατρῴας ἔφερον ταφάς· εἰ δὲ [1] ἑτέρως εἶχον τῶν τραυμάτων, ἐνταῦθα αἰδέμεναι καὶ θρηνῆσαι καὶ, [2] ὡς ἔνι μάλιστα, λαθεῖν σπεύδεσαι, ἀπηλλάττοντο, καταλιπέσαι τὰς νεκρὰς ἐν τῷ [3] πολυανδρίῳ θάψαι, ἢ λάθρα εἰς τὰ οἰκεῖα ἠρία ἐκόμιζον αὐτάς.

ΚΕΦ. ε'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου Θεὸν ἑαυτὸν καλεῖσθαι βουλομένου.

Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐνίκησε Δαρεῖον, καὶ τὴν Περσῶν ἀρχὴν κατεκτήσατο, μεγα ἐφ' ἑαυτῷ φρονῶν, καὶ ὑπὸ τῆς εὐτυχίας τῆς περιλαβέσης αὐτὸν τότε ἐκθεόμενος, ἐπέστειλε τοῖς Ἕλλησι. "Θεὸν αὐτὸν [4] ψηφίσασθαι· γε-"λοίως γε. Οὐ γὰρ ἀπεῤῥῆν ἐκ τῆς φύσεως ἐκ εἶχε, "ταῦτα ἐκ τῶν ἀνθρώπων αἰτῶν ἐκεῖνος ἐκέρδαινεν." Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλα ἐψηφίσαντο· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐκεῖνα· "Ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος βόλεται Θεὸς εἶναι, ἔστω "Θεός." Λακωνικῶς τε ἅμα καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον σφίσι τρόπον ἐλέγξαντες τὴν ἔμπληξιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Ἀλεξάνδρῳ

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ε'.

Ὅτι ἀμνησίκακος ὁ Φωκίων.

Φωκίων ὁ τῦ Φώκου, πολλάκις στρατηγήσας, κατεγνώσθη θανάτῳ, καὶ ἦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ ἔμελλε πιεῖσθαι τὸ κώνειον. Ἐπεὶ δὲ ὤρεξεν [1] ὁ δήμιος τὴν κύλικα, οἱ προσήκοντες ἤροντο εἴ τι λέγοι πρὸς τὸν υἱόν. Ὁ δὲ, "Ἐπισκήπτω αὐτῷ μηδὲν Ἀθηναίοις μνησικακήσειν ὑπὲρ τῆς παρ' αὐτῶν φιλοτησίας, ἧς νῦν πίνω." Ὅστις δὲ ἐπαινεῖ καὶ ὑπερθαυμάζει τὸν ἄνδρα, δοκεῖ μοι μέγα ὁ τοιῦτος ἐννοεῖν ἐδέν.

ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ τῶν τὰς Ἐφόρων θρόνους ἀσβόλῳ χρισαμένων.

Κλαζομενίων τινὲς εἰς τὴν Σπάρτην ἀφικόμενοι, καὶ ὕβρει καὶ ἀλαζονείᾳ χρώμενοι, τὰς τῶν Ἐφόρων θρόνας, ἔνθα εἰώθασι καθήμενοι χρηματίζειν, καὶ τῶν πολιτικῶν ἕκαστα διατάτ]ειν, [2] ἀλλὰ τότε γε τὰς θρόνας ἀσβόλῳ κατέχρισαν. Μαθόντες δὲ οἱ Ἔφοροι, ἐκ ἠγανάκ]ησαν, ἀλλὰ τὸν δημόσιον κήρυκα καλέσαντες, προσέταξαν αὐτὸν δημοσίᾳ κηρύξαι τῦτο δὴ τὸ θαυμαζόμενον· "Ἐξέστω Κλαζομενίοις ἀσχημονεῖν."

ΚΕΦ. η'.

Περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τῆς τοῦ Πάριδος λύρας.

Ὁ μὲν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἰλιον ἦλθεν· ἀνασκοπῦντι δὲ αὐτῷ φιλοπόνως, τῶν τις Τρώων προσελθὼν τὴν λύραν ἐδείκνυεν Ἀλεξάνδρε· ὁ δὲ ἔφη, Προτιμησαίμην ἂν μαλλον

λον ἰδεῖν τὴν Αχιλλέως· ὑπέρευγε τοῦτο Αλεξάνδρος. Επόθει γὰρ κτῆμα ἀγαθοῦ σρατιώτου, ᾧ συνῆδεν ἐκεῖνος τὰ τῶν ἀγαθῶν [1] ἀνδρῶν κλέα· τοῦ δὲ Πάριδος τί ἄρα ἦσεν ἡ λύρα, εἰ μὴ μέλη μοιχικὰ, καὶ οἷα αἱρεῖν γυναῖκας καὶ θέλγειν;

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ φιλοκαλίας Ξενοφῶντος.

Ξενοφῶντι ἔμελε τῶν ἄλλων σπουδαίων, καὶ ἓν καὶ ὅπλα καλὰ ἔχειν. Νικῶντι γὰρ, ἔλεγε, τοὺς πολεμίους, τὴν καλλίσην σολὴν ἁρμόσθαι· καὶ ἀποθνήσκοντα ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι καλῶς ἐν καλῇ τῇ πανοπλίᾳ. Τῷ γὰρ ἀνδρὶ τῷ γενναίῳ ταῦτ' εἶναι τὰ ἐντάφια, τὰ ὡς ἀληθῶς κοσμοῦντα αὐτόν. Λέγεται δὲ ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν ἀσπίδα [2] Αργολικὴν ἔχειν, τὸν δὲ θώρακα Αθηναϊκὸν, τὸ δὲ κράνος Βοιωτιουργὲς, τὸ δὲ ἵππον Επιδαύριον. Φιλοκάλου δὲ ἔγωγε ἂν εἶναι φαίην τὰ τοιαῦτα ἀνδρὸς, καὶ ἀξιοῦντος ἑαυτὸν τῶν καλῶν.

ΚΕΦ. ι'.

Περὶ Κλεινίου, καὶ Αχιλλέως μουσικῇ τὴν ὀργὴν ἀνασέλλειν φιλούντων.

Κλεινίας ἀνὴρ ἦν σπουδαῖος τὸν τρόπον, Πυθαγόρειος δὲ τὴν σοφίαν. Οὗτος εἴ ποτε εἰς ὀργὴν προήχθη, καὶ [3] εἶχεν αἰσθητικῶς ἑαυτοῦ εἰς θυμὸν ἐξαγομένου, παραχρῆμα πρὶν ἢ [4] ἀνάπλεως αὐτῷ ἡ ὀργὴ, καὶ ἐπίδηλος γένηται, ὅπως διάκειται, τὴν λύραν ἁρμοσάμενος, ἐκιθάριζε. Πρὸς δὲ τοὺς συνθανομένους τὴν αἰτίαν ἀπεκρίνετο ἐμμελῶς, Ὅτι παύνομαι. Δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ ἐν Ιλιάδι Αχιλλεὺς, ἐπὶ τῇ κιθάρᾳ προσάδων, καὶ τὰ κλέα τῶν

προτέρων

προτέρων διὰ τȣ̃ μέλους εἰς μνήμην ἑαυτῷ ἄγων, τὴν μῆνιν κατευνάζειν. Μουσικὸς γὰρ ὢν, τὴν κιθάραν πρώτην ἐκ τῶν λαφύρων ἔλαβε.

ΚΕΦ. ια'.

Περὶ Πλάτωνος.

Πλάτων ὁ Αρίςωνος τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν, καὶ ἡρωϊκὰ ἔγραφε μέτρα· εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρου αὐτὰ [1] ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα. Ἐπέθετο ȣ̃ν τραγῳδία, ϗ δὴ ϗ [2] Τετραλογίαν εἰργάσατο, ϗ ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, δȣ̀ς ἤδη τοῖς ὑποκριταῖς τὰ ποιήματα. Πρὸ [3] τῶν Διονυσίων δὲ παρελθὼν ἤκȣσε Σωκράτȣς, ϗ ἅπαξ αἱρεθεὶ, ὑπὸ τῆς ἐκείνȣ Σειρῆνος, τȣ̃ ἀγωνίσματος ȣ̓ μόνον ἀπέςη τότε, ἀλλὰ ϗ τελέως τὸ γράφειν τραγῳδίαν ἀπέῤῥιψε, ϗ ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν.

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ γέροντος Κείου τὴν τρίχα βαψαμένου.

Ἀνὴρ εἰς Λακεδαίμονα ἀφίκετο Κεῖος, γέρων ἤδη ὢν, τὰ μὲν ἀλλὰ ἀλαζὼν, ᾐδεῖτο δὲ ἐπὶ τῷ γήρᾳ, καὶ διὰ ταῦτα τὴν τρίχα πολιὰν ȣ̃σαν ἐπειρᾶτο βαφῇ ἀφανίζειν. Παρελθὼν ȣ̃ ἐς τȣ̀ς Λακεδαιμονίȣς, ϗ τοιαύτην ὑποφαίνων τὴν κεφαλὴν, ἐκεῖνα εἶπεν, ὑπὲρ ὧν καὶ ἀφίκετο. Αναστὰς ȣ̃ν Αρχίδαμος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, "Τί δ' ἂν, ἔφη, ȣ̃τος ὑγιὲς εἴποι, ὃς ȣ̓ μόνον ἐπὶ τῇ ψυχῇ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ ϗ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ περιφέρει;" Καὶ ἐξέωσε τὰ ὑπ' αὐτȣ̃ λεχθέντα, διαβάλλων τȣ̃ Κείȣ τὸν τρόπον, ἐξ ὧν ἑωρᾶτο.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιγ΄.

Πῶς ὁ Μακαρεὺς ὑπὲρ τῆς ἑαυτῦ ἀπωλείας ὑπὸ τῶν θεῶν ἐτιμωρήθη.

Μιτυληναῖος ἀνὴρ, Μακαρεὺς ὄνομα, ἱερεὺς τῦ Διονύσε, [1] ὅσα μὲν ἔτος ἰδεῖν, πρᾶος ἦν καὶ ἐπιεικὴς, ἀνοσιώτατος δὲ ἀνθρώπων τὰ μάλιστα. Ξένε δὲ ἥκοντος παρ' αὐτὸν καὶ δόντος αὐτῷ παρακαταθήκην, χρυσίε πλῆθος, ἐν τῷ μυχῷ [2] τῦ ἀναπλόε, τὴν γῆν διασκάψας ὁ Μακαρεὺς, κατώρυξε τὸ χρυσίον. Χρόνῳ δὲ ἀφικόμενος ὁ ξένος, τὸ χρυσίον ἀπῄτει· ὁ δὲ εἰσαγαγὼν ἐνδὸν, ὡς ἀποδώσων, κατέσφαξε, καὶ τὸ χρυσίον ἀνώρυξεν, ἀντ' αὐτῦ δὲ τὸν ξένον κατέθηκε· καὶ ᾤετο ὥσπερ τὰς ἀνθρώπες, λανθάνειν ἔτω καὶ τὸν Θεόν· [3] πλὴν οὐκ ἀπήντησε ταῦτα ταύτῃ ποθέν.

Χρόνε δὲ ὀλίγε διελελυθότος, αἱ μὲν τῦ Θεῦ Τριετηρίδες ἀφίκοντο. ὁ δὲ ἔθυε μεγαλοπρεπῶς. [4] Καὶ ὁ μὲν περὶ τὴν Βακχείαν εἶχεν. Οἱ δὲ παῖδες αὐτῦ, δύο ὄντες, ἔνδον ἀπελείφθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ μιμούμενοι τὴν τῦ πατρὸς ἱερουργίαν, τῷ βωμῷ τῷ πατρῴῳ προσῆλθον, ἔτι καιομένων τῶν ἐμπύρων. Καὶ ὁ μὲν νεώτερος παρεσχε τὸν τράχηλον, ὁ δὲ πρεσβύτερος, ἠμελημένην εὑρὼν σφαγίδα, τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινεν ὡς ἱερεῖον. Οἱ δὲ κατὰ τὴν οἰκίαν ἰδόντες, ἀνεβόησαν. Ακούσασα δὲ ἡ μητὴρ τῆς βοῆς ἐξεπήδησε, καὶ θεασαμένη τὸν μὲν νεκρὸν, τὸν δὲ κατέχοντα ἔτι τὴν σφαγίδα ἡμαγμένην, σχίζαν ἁρπάσασα τῶν ἐκ τῦ βωμῦ ἡμικαύτων, ταύτῃ τὸν παῖδα ἀπέκλεινεν.

Ἦκε δὲ ἀγγελία πρὸς τὸν Μακαρέα καὶ ἀπολιπὼν τὴν τελετὴν ὡς εἶχε, σὺν ὀργῇ καὶ θυμῷ εἰσεπήδησεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τῷ θύρσῳ, ᾧ κατεῖχε, τὴν ἑαυτῦ γυναῖκα ἔκλεινεν. Εκπυσα δ' ἂν ἐγένοντο τὰ τολμηθέντα εἰς πάντας· καὶ συλληφθεὶς ὁ Μακαρεὺς, καὶ ἐρεθιζόμενος, ὡμολό-

γησεν, ὅσα ἐν τῷ ἀναπλόῳ ἔδρασεν· ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς πολάσεσι, τὴν ψυχὴν ἀπέῤῥηξεν. Ὁ δὲ παρανόμως σφαγεὶς, διὰ τιμῆς ἦλθε δημοσίᾳ, καὶ ἐτάφη, τῷ θεῷ προστάξαντος. Ετισεν ἓν ὁ Μακαρεὺς ἐμέμπλην τὴν δικὴν, τοῦτο δὴ [1] τὸ ποιητικὸν, σὺν τῇ ἑαυτῇ κεφαλῇ, καὶ τῇ τῆς γυναικὸς, καὶ ἓν καὶ τῇ τῶν παίδων προσέτι.

ΚΕΦ. ιδ'.

Περιήγησις τῶν Θετταλικῶν Τεμπῶν.

Φέρε ἴδω, καὶ τὰ καλέμενα Τέμπη τὰ Θετταλικὰ διαγράψωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάσωμεν· ὡμολόγηται γὰρ καὶ ὁ λόγος, [2] ἐὰν ἔχῃ δύναμιν φρασικὴν, μηδὲν ἀσθενέστερον, ὅσα βέλεται δεικνύναι, τῶν ἀνδρῶν τῶν κατὰ χειρεργίαν δεινῶν.

Εστι δὴ χῶρος μεταξὺ κέμενος τῆ τε Ολύμπε, καὶ τῆς Οσσης· ὄρη δὲ ταῦτ' ἐστὶν ὑπερύψηλα, καὶ οἷον ὑπό τινος θείας φροντίδος διεσχισμένα, καὶ μέσον δέχεται χωρίον ἓ τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα διήκει σταδίους. τόγε μὴν πλατος τῇ μέν ἐστι πλέθρε, τῇ δὲ καὶ πλεῖον ὀλίγῳ. Διαῤῥεῖ δὲ μέσε αὐτε ὁ καλέμενος Πηνειὸς, ἐς τοῦτον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ποταμοὶ συῤῥέεσι, καὶ ἀναμοιγνῦνται τὸ ὕδωρ αὐτῷ, καὶ ἐργάζονται τὸν Πηνειὸν ἐπεῖνοι μέγαν. Διατριβὰς δ' ἔχει ποικίλας καὶ παντοδαπὰς ὁ τόπος ἔτος, ἐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως αὐτόματα, [3] ἐς κάλλος τότε φιλοτιμησαμένης, ὅτε ἐλάμβανε γένεσιν ὁ χῶρος. Κιττὸς μὲν γὰρ πολὺς, καὶ εὖ μάλα λάσιος ἐναπμάζει, [4] καὶ τέθηλε, καὶ δίκην τῶν εὐγενῶν ἀμπέλων κατὰ τῶν ὑψηλῶν δένδρων ἀνέρπει καὶ συμπέφυκεν αὐτοῖς. Πολλὴ δὲ [5] σμίλαξ· ἡ μὲν πρὸς αὐτὸν τὸν πάγον ἀνατρέχει καὶ ἀπισκιάζει τὴν πέτραν, καὶ ἐκείνη μὲν ὑπολανθάνει· ὁρᾶται δὲ τὸ χλοάζον πᾶν, καὶ ἐστιν ὀφθαλμῶν [6] Πανήγυρις.

Εν

Εν αὐτοῖς δὲ τοῖς λείοις καὶ καθημένοις ἄλση τέ ἐστι ποικίλα, καὶ ὑποδρομαὶ συνεχεῖς, ἐν ὥρᾳ θέρους καταφυγεῖν ὁδοιπόροις ἥδιστα καταγώγια, ἃ καὶ δίδωσιν ἀσμένως ψυχᾶσθαι. Διαῤῥέουσι δὲ καὶ κρῆναι συχναὶ, καὶ ἐπιῤῥεῖ νάματα ὑδάτων ψυχρῶν καὶ πιεῖν ἡδίστων. Λέγεται δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ τοῖς λουσαμένοις ἀγαθὸν εἶναι, καὶ εἰς ὑγίειαν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι. Κατᾴδουσι δὲ καὶ ὄρνιθες ἄλλος ἄλλῃ διεσπαρμένοι, καὶ μάλιστα οἱ μουσικοὶ, καὶ ἑστιῶσιν εὖ μάλα τὰς ἀκοὰς, καὶ παραπέμπουσιν ἀπόλως, καὶ τὴν ἡδονῇ, διὰ τοῦ θέλους τὸν κάματον τῶν παριόντων ἀφανίσαντες. Πᾶσι ἑκάτερα δὲ τοῦ ποταμοῦ αἱ διατριβαί εἰσιν αἱ προειρημέναι, καὶ αἱ ἀνάπαυλαι. Διὰ μέσων δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηνειὸς ποταμὸς ἔρχεται, σχολῇ καὶ πρᾴως προϊὼν ἐλαίου δίκην. Πολλὴ δὲ κατ' αὐτοῦ ἡ σκιὰ ἐκ τῶν παραπεφυκότων δένδρων, καὶ τῶν ἐξηρτημένων κλάδων τίκτεται· ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας αὐτὴν προήκουσαν ἀποστέγειν τὴν ἀκτῖνα, καὶ παρέχειν τοῖς πλέουσι πλεῖν κατὰ ψύχος. Πᾶς δὲ ὁ περίοικος [1] λέως συνίασιν, ἄλλοι σὺν ἄλλοις, καὶ θύουσι, καὶ συνουσίας ποιοῦνται, καὶ συμπίνουσιν. Ἅτε οὖν πολλῶν ὄντων τῶν θυόντων, καὶ τῶν καθαγιζομένων συνεχῶς, εἰκότως καὶ τοῖς βαδίζουσι, καὶ τοῖς πλέουσιν ὀσμαὶ συμπαρομαρτοῦσιν ἥδισται. Οὕτως ἄρα ἡ τιμὴ ἡ διαρκὴς, ἡ [2] περὶ τὸ Κρεῖττον, ἐκθεοῖ τὸν τόπον.

Ενταῦθά τοί φασι παῖδες Θετταλῶν, καὶ τὸν Απόλλωνα τὸν Πύθιον [3] καθήρασθαι κατὰ πρόσταγμα τοῦ Διὸς, ὅτε τὸν Πύθωνα τὸν δράκοντα κατετόξευσεν, ἔτι φυλάττοντα τοὺς Δελφοὺς, τῆς Γῆς ἐχούσης τὸ μαντεῖον. Στεφανωσάμενον οὖν ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τῆς Τεμπικῆς, καὶ λαβόντα κλάδον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα, [[4] ἐκ τῆς αὐτοῦ δάφνης] ἐλθεῖν εἰς Δελφοὺς, καὶ παραλαβεῖν τὸ μαντεῖον, τὸν Διὸς καὶ Λητοῦς παῖδα. Εστι δὲ καὶ βωμὸς ἐν

αὐτῷ

αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ καὶ ἐστεφανώσατο, καὶ τὸν κλάδον ἀφῆλε.

Καὶ ἔτι καὶ νῦν [1] ἔτος ἑννάτῳ οἱ Δελφοὶ παῖδας εὐγενεῖς πέμπουσι, καὶ Ἀρχιθέωρον ἕνα σφῶν αὐτῶν· οἱ δὲ παραγενόμενοι κὴ μεγαλοπρεπῶς θύσαντες ἐν τοῖς Τέμπεσιν, ἀπίασι πάλιν, στεφάνους ἀπὸ τῆς αὐτῆς δάφνης διαπλέξαντες, ἀφ' ἧσπερ [2] ἐρῶν κὴ τότε ὁ Θεὸς ἐστεφανώσατο. Καὶ τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἔρχονται, ἣ καλεῖται μὲν Πυθιὰς, φέρει δὲ διὰ Θετταλίας, κὴ [3] Πελαγονίας, κὴ τῆς Οἴτης, κὴ τῆς Αἰνιάνων χώρας, κὴ τῆς Μηλιέων, κὴ Δωριέων, κὴ Λοκρῶν [4] τῶν Ἑσπερίων. Οὗτοι δὲ κὴ παραπέμπουσιν αὐτὺς σὺν αἰδοῖ κὴ τιμῇ, ἐδὲν ἧττον ἥπερ ἕν [5] ἐκεῖνοι [οἱ] τὺς ἐξ [6] Ὑπερβορέων τὰ ἱερὰ νομίζοντας τῷ αὐτῷ θεῷ τέτῳ τιμῶσι. Καὶ μὴν καὶ τοῖς Πυθίοις ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τοῖς νικῶσι τὺς στεφάνους διδόασιν. Ὑπερ μὲν ἓν τῶν ἐν Θετταλίᾳ Τεμπῶν, κὴ ἐμοὶ νῦν τοσαῦτα εἰρήσθω.

ΚΕΦ. ιζ'.

Σκύθου τινὸς ἀποκρισις περὶ ῥιγους.

Χιόνος ποτὲ πιπτούσης, ἤρετο ὁ βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν τινα εἰ ῥιγοῖ, γυμνὸν διακαρτερεῖν. Ὁ δὲ αὐτὸν ἀνήρετο, εἰ τὸ μέτωπον ῥιγοῖ; τε δὲ, ὁ, φήσαντος, Οὐκοῦν, εἶπεν, ἐδὲ ἐγὼ, πᾶς γὰρ μέτωπον εἰμί.

FINIS

EXCERPTORUM MISCELLANEORUM.

NOTÆ PHILOLOGICÆ

AD

ANALECTORUM GRÆCORUM MAJORUM

TOMUM PRIOREM.

IN GRATIAM

STUDIOSÆ JUVENTUTIS.

EDITIO NOVA,

PRIORIBUS EMENDATIOR.

NOTÆ PHILOLOGICÆ

AD

EXCERPTA EX HISTORICIS.

I. NOTÆ IN HERODOTUM.

1. EX HERODOTO.] Analecta hæc auſpicari viſum eſt ab Excerptis quibuſdam ex Herodoto, hiſtoricorum Græcorum, qui hodiè extant, vetuſtiſſimo; quod tamen nihil obſtat, quo minùs ſtudioſæ juventuti prælecturus initium potiùs ſumat ab iis, quæ ex Xenophontis *Anabaſi* vel *Cyropædiâ* infrà exhibentur. Herodotus enim, qui Ionacâ dialecto ſcripſit, ſtudium linguæ Græcæ ingredientibus vix unquam, in ipſo limine, proponitur. Natus eſt Olymp. LXXIV. 1. ante C. N. 484. U. C. 270. [Vid. Fabricii Biblioth. Gr. Vol. II. pag. 329. Edit. Got. Chr. Harles. 1791.] Ortus eſt Halicarnaſſo Cariæ urbe, undè Halicarnaſſei nomen adeptus eſt. Haud obſcuro loco natus, patrem quidem habuit Lyxen, matrem autem Dryonem nomine. Optimis diſciplinis, ut veriſimile eſt, inſtitutus, quum ad virilem aetatem perveniſſet, tyrannidem Lygdamidis ægrè ferens, Halicarnaſſo diſceſſit, ſéque in inſulam Samum recepit, ut ibi ſcribendi ſtudio vacaret. Quo tamen meliùs hiſtoriam ſuam conderet, varias regiones peregrinans luſtrabat, et, in Samum tandem reverſus, quæ ſummâ diligentiâ undique collegerat, ſcriptis conſignare occepit. Circiter hoc tempus, oblatâ occaſione patriam tyrannico dominatu liberandi, domum rediit. Ejus imprimis opere expulſus eſt Lygdamis, et Hilicarnaſſus in libertatem vindicata. Odio autem et invidiâ quorundam factioſorum hominum vexatus, patriæ iterùm valedixit, inque Græciam profectus eſt. Commodè tunc temporis obvenit, ut omnis Græcia, ad Olympiam congregata, certamina ſolennia celebraret. Illùc properavit Herodotus; et, hiſtoriis ſuis, in conſeſſu Græcorum frequentiſſimo, recitatis, ſummo cum omnium plauſu exceptus eſt. Ibi adfuit Thucydides, cum patre ſuo Oloro, admodum adoloſcens; qui, dum audiret Herodotum recitantem, nobili quadam æmulatione commotus, lacrymas profudiſſe dicitur. Quod quum obſervâſ-

3.

ſet

3. ſet Herodotus, Olorum compellans, laudabat *ejus filium*, qui tantum amorem in bonas literas tam matûrè oſtendiſſet. Profectus Athenas, ibi hiſtoriæ ſuæ libros iterùm recitavit; idque die feſto Panathenæorum anni tertii Olymp. LXXXIII. Sub hoc tempus Athenienſium coloniæ, Thurium in magnam Græciam deducendæ, ultrò ſe comitem addidit; unde Thurius interdum dictus eſt. Ibi hiſtoriam ſuam recenſuit et quibuſdam auctariis inſtruxit. Utrùm verò apud Thurium diem ſupremum obierit, necne, minùs convenit inter auctores. Ex ſcriptis ejus ad nos tantùm pervenere hiſtoriarum libri IX, Muſarum nominibus inſcripti: Nam vitam Homeri, quæ aliquandiu ſub ejus nomine circumferebatur, ab eo jam tandem abjudicârunt eruditi. Quod autem ad Hiſtoriæ fidem attinet, non defuere, qui veri amorem, ſine quo hiſtorici nomen nullum eſt, in Herodoto valdè deſiderârunt. Etſi non negandum multa huic Scriptori ineſſe, quæ planè ſunt fabuloſa, omnique adeò fide indigna; ſunt tamen plurima, de quibus nullus omninò dubitationi locus eſt. Atqui de fabuloſis Herodoti narratiunculis obſervare liceat, illum id eſſe officii ſui putaſſe videri, ut, quæ fando audiverat, ea lectoribus narraret, non tamen eo conſilio, ut ipſas fabellas pro veris hiſtoriis acciperent; ſed ut id tantùm verum eſſe crederent, illum ab aliis eas narratas audiviſſe. Neque cuivis hoc mirum eſſe debet, ſecum reputanti, quàm lectu jucundæ ſint, etiam hiſce temporibus, veterum Græcorum fabulæ; Herodotúmque medias quaſi partes inter hiſtoricum et poëtam heroicum ſuſtinuiſſe. Incepti ſunt igitur, qui ei id vitio vertunt, quod, quum de rebus geſtis antiquiſſimis hiſtoriam conderet, cujus magnam partem ab ore hominum accipere neceſſe fuit, fidem iis debitam, qui hiſtorias ſuas ex gentium nationúmque tabulis publicis, aliiſque monumentis, ſcripturâ aſſervatis, exhauſerint, ubique non aſſecutus fuerit.—De hoc hiſtoriæ Patre qui plura velit, adeat Fabricii Biblioth. Gr. Lib. II. cap. 20; Voſſium de hiſtoricis Græcis, cap. 3; Harleſii Introd. in hiſt. Ling. Gr. p. 108; Weſſelingii præf. in ſuam Herod. Hiſt. Edit. aliumque apparatum, quo inſtructus eſt iſte liber; Saxii Onomaſt. literar. cæteróſque auctores ibi indicatos; *Memoires de l' Académie des Inſcripp. et B. Lettres, tom.* XIX. Edit. Paris.

EDITIONES HERODOTI.

1. Herodoti Halicarnaſſei Hiſtoriarum libri IX. Græcè. *Venetiis apud Aldum* 1502. *in fol.* [Hæc eſt editio princeps,

ceps, Græcè. Prodierant primùm Latinè, interprete Laurentio Valla. *Venetiis.* 1474. *in fol.*] 3.

2. Herodoti Halicarnaſſei Hiſtoriarum libri IX. *Baſileæ apud Jo. Hervagium,* 1541. *in fol.*

3. ——— Græcè. Cum præfatione Jo. achimi Camerarii. *Baſileæ apud Jo. Hervagium,* 1557, *in fol.*

4. ——— et de vitâ Homeri libellus Græcè, recogniti ab H. Stephano. *Apud ipſum Steph.* 1570. [Huic editioni addita eſt Laurentii Vallæ interpretatio Latina, et libelli de vitâ Homeri verſio Conradi Hereſbachii, utraque ab H. Steph. recognita, &c. *Apud ipſum Steph.* 1556, *in fol.*]

5. ——— iterum editi, cum verſione caſtigatâ, et variis acceſſionibus ab eodem Stephano. *Apud ipſum Steph.* 1592, *in fol.*

——— editi à Gothofredo Jungermano, Græcè et Latinè. *Francof.* 1608, *in fol.* [Stephani editioni præclara quædam adjecit Jungermanus, libroſque Herodoti in capita diviſit, &c.]

7. ——— Græcè et Latinè. *Genevæ* 1618, *in fol.* [Hæc eſt repetitio Jungermannianæ, quibuſdam, non ſemper in meliora, mutatis. Valdè ſuſpicor hanc eandem eſſe cum eâ, quæ præfert nom. *Paul Steph. Par. eod. ann.*]

8. ——— editi à Thomâ Gale. *Londini,* 1679, *in fol.* [Editor multis locupletavit editionem Jungerm. uſus duobus MSS. codicibus, altero Archiepiſcopi Cantuarienſis, Collegii Etonenſis altero.]

9. ——— et de vitâ Homeri. Gr. Lat. cum notis Jac. Gronovii, &c. *Lugduni Bat.* 1715, *in fol.* [Hæc edit. Gronoviana votis Eruditorum minùs ſatisfecit. Effrænata iſta jactantia, quâ MStum Mediceum, licet non optimæ notæ, laudibus ad cœlum effert, riſum et contemptum doctorum hominum movit.]

10. ——— ex editione Jac. Gronovii, [ſine notis.] Tomis IX. *Glaſguæ,* 1761, *in* 12*mo.*

11. ——— Muſarum nominibus inſcripti, Gr. Lat. &c. Edit. curavit et ſuas, itemque Lud. Caſp. Valckenarii, notas adjecit Petrus Weſſelingius,—&c. *Amſtelod.* 1763, *in fol.* [Hæc eſt omnium editionum, quæ lucem adhùc viderunt, præſtantiſſima.]

*** Hæc Excerpta ad fidem Edit. Weſſelingii expreſſa ſunt, interpunctione tantùm exceptâ, quam in plurimis locis immutare viſum eſt.

2. Ἐκ τῆς ΚΛΕΙΟΥΣ.] Hoc eſt—*Ex libro primo, qui inſcribitur* CLIO. Verùm quo tempore Libri IX Hiſtoriarum Herodoti Muſarum nominibus inſcripti eſſent non liquidò conſtat.

3. ſtat. Veriſimile eſt eos ita inſignitos eſſe, quum ab auctore Athenis recitabantur. Utcunque ſit, nihil ſimplicius, nihil hiſce Muſis jucundius, inter veterum monumenta, facilè reperies. "Oratio Herodoti [verba ſunt Camerarii] elegans "eſt, et Ionicæ linguæ propriâ quadam facilitate, ſine om-"nibus veluti anfractibus, defluens."

3. Ετυράννευε—Κορίνθου·] *Tyrannus erat*, vel *rex*, *Corinthi*. Anglicè, *was king of Corinth*. Τυραννεύω, atque multa alia ejuſmodi verba, habent poſt ſe genit. vel dativ. Valet nempè τυραννεύω idem ac τύραννος εἰμὶ *tyrannus, rex ſum*.

4. τῷ] *cui*. Dat. ſ. m. articuli. Sed notandum, articulum ſæpiſſimè uſurpari, non ſolùm apud Herodotum, ſed etiam apud Homerum, alioſque ſcriptores Ionicos, vice pronominis relativi, [vel artic. poſtpoſ.] quod eſt ὅς, ἥ, ὅ, *qui, que, quod*.

5. σφι] *his*; vel *ipſis*: σφῖσι, d. pl. cujus nominativ. ſ. eſt ὅς, pronomen ſcil. ſubſtantivum tertiæ perſonæ; gen. ἕ, &c. Errant planè Grammatici, qui exhibent ἑ, *ſui*, perindè ac nominativo careret; cum re verâ ἕ ſæpe ſignificet non ſolùm *ſui*, ſed etiam *ipſius*. [Vide Xen. Anab. p. 82. Edit. Hutch. 4to. item. Iliad. ϛ', 11.] Cæterum σφι regitur à præp. σὺν ſubintellectâ.

6. ἐν τῷ βίῳ,] τῷ δὲ—ἐν τῷ βίῳ.—Eodem ferè modo Latinè dicitur, *cui quidem in vitâ*; quod idem ſonat ac *cujus quidem in vitâ*: Sed Lingua Latina caret Articulo. Angli dicunt, *in whoſe time, during whoſe life*: Ad verbum, *in the life to whom*.

7. παρασῆναι·] à verbo παρίστημι, *ſiſto, exhibeo*, &c. item, *uſque venio, obtingo*; ſubintellecto ſcilicet pronomine reciproco, adeo ut, non ſolùm in hoc, ſed in multis aliis verbis, vox activa vicem vocis mediæ interdum ſupplere videatur; ſic, λέγουσι θυμὸν μέγιστον παρασῆναι, (ſupple ἑαυτὸν, vel Ionicè ἑωυτὸν) *dicunt portentum maximum obtigiſſe*, (vel *ſe exhibuiſſe*.) Vide infrà ad p. 23. n. 3.

8. ΑΡΙΟΝΑ—ἐξενεχθέντα—] i. e. λέγουσι Ἀρίονα ἐξενεχθέντα, quod idem eſt ac λέγουσι Ἀρίονα ἐξενεχθῆναι, *dicunt Arionem evectum eſſe*—ſcil. *è Tarento*, ut infrà. ἐπὶ δελφῖνος—ἐπὶ Ταίναρον. *delphino inſidentem——ad Tænaron*. Nimirum, ἐπὶ regens genit. ſignificat *quietem in*. Angl. *reſt* UPON: eadem autem regens accuſat. notat *motum in*, vel *ad*. Angl. *motion directed* UPON, *motion* TOWARDS.

9. ἀδεινὸς δεύτερον,] *nemini ſecundum*.

10. διθύραμβον,] Carmen Baccho præſertim dicatum, qui et ipſe Διθύραμβος vocatur. Carminis genus, verbis pariter ac rebus, ordinéque audax, et ebriorum licentiæ quam modeſtiæ ſobriæ propinquius. Plura volentibus dabit ad Pind. Olymp. p. 307. ſeq. Eraſmus Schmidius. GESNER.

11. τῶν

11. τῶν ἡμεῖς ἴδμεν,] *quos novimus*, τῶν pro relativo ὧν, uti paulò ſuprà; et apud Græcos "Relat, concordat cum Antecedente, non ſolùm in genere et numero, verùm ſæpè etiam in caſu." Vide ἴδμεν in Append. vocum Ionicarum. 3.

12. τὸν πολλὸν τῦ χρόνυ] Angl. *much of his time*. De articulo reddito per pron. poſſeſſ. vide infrà ad n. 16. πολλὸς, *multus*, ſæpè flectitur regulariter apud Ionicos ſcriptores: πολλὸν in accuſ. vulgò πολὺν.

13. Ὁρμᾶσθαι μέν νυν ἐξ Τάραντος,] Eum *igitur in eo eſſe ut proficiſceretur Tarento*;—Angl. *That therefore he was ſetting out from Tarentum*;—νυν, ſine accentu, idem Ionicè quod ὦν, *igitur*; ſed νῦν, *nunc*. Τάραντος, à nominat. Τάρας. Verùm obſervandum eſt, per totam hanc de Arione narratiunculam, identidem ſubaudiendam eſſe vocem λέγυσι.

14. μισθώσασθαι πλοῖον] *navigium mercede conduxiſſe*; Angl. *hired a veſſel*. Notanda eſt his ſignificatio vocis mediæ: μισθὸν, *mercede loco*; μισθόομαι, in v. mediâ, *mercede conduco*.

15. Τὸς δὲ,] Τὸς Κορινθίυς nempè; ἐν τῇ πελάγει, Angl. *at ſea*.

16. ἴσχειν τὰ χρήματα.] ſupple ἐκεῖνυ.—Angl. *to get his money*. Quando enim articulus redditur per pronomen poſſeſſivum, eſt ſcil. per ellipſin cujuſdam pronominis.

17. Τὸν δὲ,] Ἀρίονα nempè; συνέντα τῦτο, λίσσεσθαι, χρήματα μὲν προΐεντά σφι, ψυχὴν δὲ παραιτέόμενον. *Illum autem, hoc intellecto, orâſſe, divitias quidem ipſis tradentem, vitam vero enixè rogantem*. Angl. *And that he, having learned this, prayed; on the one hand, giving up to them his money, and on the other hand, earneſtly begging his life*. αἰτέω, peto. αἰτέομαι in v. mediâ, *aliquid mihi dari* peto, παραιτέομαι, *præter modum peto aliquid mihi dari*.

1. ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν,] Angl. *either that he ſhould kill himſelf*, χράομαι, *utor*, διαχράομαι, *omninò utor, perficio, fino, interficio*, v. μιν, in Append. Vocum Ionicarum. 4.

2. τὴν ταχίστην.] i. e. κατὰ τὴν ταχίστην ὁδὸν. Angl. *inſtantly*.

3. Ἀπειληθέντα—ἐς ἀπορίην,] Angl. *being driven by threats into an inextricable difficulty*. ἀπορία, Ion. ἀπορίη, *inopia conſilii, difficultas, ſtatus ex quo nullus eſt tranſitus*. ἀπορέω, Angl. *I am in an inextricable difficulty, I am at a loſs*, &c. ex ἀ priv. et πόρος, *tranſitus*. Cæterùm pro ἀπειληθέντα, ab ἀπειλέω, *minor, comminor*, vir doctus J. M. GESNERUS legendum conjicit ἀπελαθέντα, ab ἀπελαύνω, *expello, abigo*.

4. περιϊδέειν αὐτὸν,] *pati—ut paterentur eum*. περιείδω (unde περιϊδέειν, Ion. aor. 2. inf. pro περιιδεῖν) propriè ſignificat, *circumſpicio*; inde *negligo, ſino, patior*.

5. ἐν τῇ σκευῇ πάσῃ,] Angl. *completely array'd*.

6. ἐδωλίοισι,] ἐδώλια, -ων, τὰ, *tranſtra et fori navium*, ab ἕδος, *ſedes*.

7. κατιεράσασθαι.]

4. 7. κατιεργάσασθαι·] κατιεργάζομαι, *petrago;* item, ut hîc, *interficio.*

8. καὶ, τοῖσι, &c.] Conſtructio hujus ſententiæ paulò difficilior eſt. Reſolvi poteſt hoc modo: καὶ—*Atque* illos—(τοῖσι γὰρ ἡδονὴν ἐσελθεῖν—*namque eos voluptatem inceſſiſſe*—εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τῷ ἀρίστῳ ἀνθρώπων ἀοιδῷ—*ſiquidem audituri eſſent præſtantiſſimum inter homines modulatorem*) ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης ἐς μέσην νέα—*ſeceſſiſſe de puppe in mediam navem.*

9. διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον.] *percurriſſe carmen,* quod dicitur *Orthium.* Genus eſt modulationis muſicæ, ſic fortè dictum, quod ejus carminis numeri quàm altiſſimâ et intentiſſimâ voce ferrentur; ὄρθιον enim Græci dicunt, quod arduum eſt, et quàm altiſſima voce elevatum. GESNER. Vid. Gell. 16. 19. et Dion. Chryſoſtom. de Regno.

10. ὡς ἔχει,] ſupple ἑαυτὸν—*ut erat, ut ſe habebat.* [Vid. ſupra ad p. 3. not. 7.] —ὡς ἔχει, σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ—Angl. *accoutred as he was;* uti optimè exprimitur, apud celeberrimum poëtam ſcenicum, GUL. SHAKESPEARE, in dramate ſuo, cui titulus *Julius Cæſar.* Act. I. Sc. 3.

11. ἐδαμῇ μελίσιλα.] *nullum in locum ſinentem ire*—vel—*ne minimâ conceſſâ libertate.*

12. ἀναχῶς] Ionicum pro comm. ἐπιμελῶς. Ἀναχῶς ἔχειν τινὸς, *ſolicitum eſſe de re aliqua ut ea potiamur.* UPTON. *Sollicitè aliquem expectare, et diligenter obſervare cavendi cauſa.* GESNER.

13. Ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι αὐτὸς κληθέντας, ἰσορέεσθαι—] i. e. ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι αὐτὸς λέγουσι, κληθέντας ἰσορέεσθαι, *quo tempore ipſos dicunt adfuiſſe vocatos, percontatum,* &c. Angl. *and at the time, at which* it is ſaid *they arrived, upon being called, they were aſked,* &c.

14. ὥσπερ ἔχων ἐξεπεδήσει.] *eodem quo deſiluiſſet habitu.* Ad verbum, *uti ſe habens deſiluit.* Vid. ſupra not. 10.

15. οὐκ ἔχειν] *non potuiſſe.* ἔχω ſæpe redditur *poſſum,* i. e. ἔχω δύναμιν.

16. ἐπὶ Ταινάρου,] Angl. *near Tænarus.*

17. ἐπὶ Δελφῖνος ἐπιὼν ἄνθρωπος.] Angl. *a man mounted on a dolphin.*

*** Latinè, ex HERODOTO, narravit hanc fabulam GELLIUS, xvi. 19. Conſule etiam Ovid. Faſtos lib. II. ubi Arion, ob artem citharœdicam, egregiè laudatur. GESNER. UPTON.

5. 1. ΚΡΟΙΣΟΣ καὶ ΣΟΛΩΝ·] Hoc eſt—CROESUS et SOLON.

2. Θρῆκες, οἱ Θυνοί τε καὶ Βιθυνοὶ,] *Thraces,* in Aſiâ, ſcil. qui vocabantur *Thyni* et *Bithyni,* uti oſtendit vir doctus Larcherus, qui nuper Herodotum Gallicè fecit.

3. προσεπικτώμενοι] præſ. part. verbi προσεπικτάομαι, *poſſeſſionibus meis adjicio, inſuper acquiro.*

4. ἐνίσχανον ἰόντες,] Vid. infrà ad p. 7. n. 53.

5. ὡς

5. ὡς ἕκαστος αὐτέων ἀπικνέοιτο,] *quemadmodum ſingulis ut venirent accidit.* Angl. *juſt as they ſeverally chanced to come.*

6. αὐτοὶ γὰρ ἦσαν οἷοί τι ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι·] Locutio elliptica, apud Græcos ſcriptores perquam familiaris, quæ hoc modo ſuppleri poteſt: Αὐτοὶ Ἀθηναῖοι οὐκ ἦσαν τοιοῦτοι οἷοί τε οἱ ποιησάντες αὐτό. Ad verbum, *ipſi Athenienſes non tales erant quales etiam ii qui hoc faciunt;* i. e. *ipſi Athenienſes hoc facere non potuerunt.* Sic, εἰμὶ οἷός τε, *poſſum,* οὐκ εἰμὶ οἷός τε, *non poſſum.* οὐχ οἷόν τε ἐστὶν, *fieri non poteſt.* Vid. Coll. Gr. Min. ad. p. 24. n. 13.

7. ἐπείρεσθαί, με] Notanda eſt hæc verborum collocatio, ἐπείρεσθαί με ἐπῆλθέ σε. ubi videntur μὲ et σὲ locum ceſſiſſe. UPTON.

1. τῷ ἐόντι χρησάμενος,] Ad verbum, *re ut erat uſus;* i. e. *re ut ſe habebat prolatâ.* Angl. *taking the fact as it really was.* 6.

2. ἐπιτρεφέως,] *ardenter.* Angl. *keenly, earneſtly,* ab ἐπιτρέφω, *converto, converto animum ad aliquid.*

3. Κοίῃ] Ion. pro communi ποίᾳ: ſubauditur autem ὁδῷ, vel μεθόδῳ. *Quâ viâ? Qua ratione? Quomodo?* ÆMYL. PORTI *Lexicon Ion.*

4. τῦτο μὲν,—τῦτο δὲ] i. e. καὶὰ τῦτο μὲν—καὶὰ τῦτο δὲ. *quod ad hoc quidem—quod ad hoc vero;* vel *partim quidem,—partim vero.* Angl. *in the firſt place—in the next place;* or *partly, partly—.* Editio autem Gronoviana exhibet Τέλλῳ τύτῳ μὲν, quod probant nonnulli tanquam meliorem lectionem.

5. τῆς πόλιος εὖ ἡκμάσης,] *Republicâ florente.* Ad verbum, *Republicâ benè ſuccedente.*

6. τῷ βίῳ εὖ ἥκοντι,—] ἥκειν εὖ τῳ βίῳ, idioma Græcum eſt, *venire benè vitæ,* i. e. *ad provectam etatem pervenire.* Nam, ut rectè obſervat Vigerus, [de Gr. Dict. Idoitiſm. cap. V. § 8. reg. 2.] " verbum ἥκειν cum ποδὸς, εὖ, ἐπὶ et πολὺ, gau-" det genitivo; πόδος, vel εὖ ἥκειν, vel ἐπὶ πολὺ, τῆς παιδείας, " verbatim *longè, benè, ad multum venire doctrinæ:* id eſt, " *multum in doctrinâ profeciſſe: être bein, ou beaucoup avan-*" *cé.*" ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, i. e. ὡς τὰ πρήγματα παρ' ἡμῖν ἔχει, *uti res apud nos ſe habent, quantum humana patitur natura.* Conſtrue igitur et interpretare vernaculè: τῦτο δὲ, *in the next place,* τελευτὴ λαμπροτάτῃ τῷ βίῳ ἐπιγένετο [ἐκείνῳ] ἥκοντι εὖ τῷ βίῳ, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, *he moreover obtained a moſt ſplendid end of his life, and at an advanced age, if one conſiders the nature of man.*

7. τροπὴν—] τροπὴν ποιεῖν τῶν πολεμίων, *in fugam vertere hoſtes.* Indè dictum τρόπαιον. GESNER.

8. αὐτῇ τῇπ—] αὐτῆ, *ibi,* adv. idem hîc valet ac ἐν τῇ χώρᾳ, *in the place,* ἐν τῇπερ, *in which to wit.*

9. ὡς εἰκάσαι] *quantum conjecturâ licet aſſequi,* vel, *ſi conjecturæ locus eſt.* GESNER. Subauditur ἔξεστι, *licet.*

10. διέφθαρτο·] *corruptus erat*, h. e. *morbo ita vitiatus, ut vix homo inter homines videretur.* GESNER.

11. ἑωϋτῷ λόγον ἔδωκε,] λόγον ἑωϋτῷ διδόναι, Herodotea locutio. *Secum aliquid reputare, perpendere.* ÆMYL. PORT. *Lex. Ion.*

12. καταῤῥωδήσας τὸν ὄνειρον,] *Cum hoc insomnium vehementer reformidaret.* ÆMYL. PORT.

13. ἄγεται] *ducendam curat*—ut plane significat hîc loci vox media.

14. ἐωθότα ἧ στρατηγέειν μιν τῶν Λυδῶν—] *illum autem qui copias Lydorum ductare consueverat.*

7. 1. συνέιησι,] à συννέω vel συννάω, *coacervo.*

2. οἱ—τῷ παιδὶ] *sibi—in filium*— i. e. in suum filium—

3. ἐν χερσὶ] Angl. *in hands—on hand.*

4. ἀ καθαρὸς χεῖρας] i. e. κατὰ χεῖρας— *Impurus quoad manus.—Impuris vel pollutis manibus.*

5. τυγχάνεις—ἐὼν,] *fortè es.* Sic, τυγχάνω ὢν, *fortè sum.* ἐτυγχάνον ὢν, *fortè eram*, &c. Sic in Ceb. Tab. ΕΤΥΓΧΑΝΟΜΕΝ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥΝΤΕΣ, *fortè deambulabamus.* [Vide suprà ad p. 5. n. 4.] Vide Coll. Gr. Min. ad p. 47. n. 12.

6. ἀμηχανήσεις χρήματος ἀδεινὸς,] *nulla re indigebis.*

7. ἐν ἡμετέρῳ·] idem est quod ἐν ἡμῶν, i. e. ἐν οἴκῳ ἡμῶν, *in domo nostrâ.*

8. ἐν Κροίσου.] i. e. ἐν τῷ οἴκῳ Κροίσου.

9. συὸς χρῆμα—μέγα·] *ingens aper.* Angl. *a huge monster of a boar.* Eodem modo Xenophon de cervâ loquens, quam Cyrus jaculo vibrato straverat, κολόν τι χρῆμα καὶ μέγα, *pulchram sanè bestiam magnamque.* Cyrop. lib. I. Ad quæ verba ita vir accuratissimus Tho. Hutchinson, "Vox χρῆ-"μα, inquit, quæ in rebus tractandis locum habere solet, ad "res animatas venustè migrat."

10. ἀνεφάνη] Observandum est, multa apud Græcos esse verba quorum aor. 2. (et etiam aor. 1.) pass. usurpatur in sensu medio; quod quidem præsertim usu venit in verbo φαίνω· Sic φαίνω, id v. act. *ostendo.* φαίνομαι, in v. pass. *ostendor.* φαίνομαι, in v. med. *ostendo meipsum*, i. e. *appareo.* Sed ἐφάνην in aor. 2. pass. plerumque significat [non *ostensus sum*, sed] *apparui.* Porrò notandum, Græcorum aoristos sæpissimè reddi debere per tempus præs. Latinorum, quanquam re verâ nequaquam confundantur cum tempore præsenti strictè dicto. Sic ἀνεφάνη hîc significat *apparet*, i. e. *subindè vel identidem apparet.*

11. λοχ[άδας νεηνίας] *delectos juvenes.* λογὰς,-άδος, ὁ, ἡ, *delectus.*

8. 1. καὶ ταῦτά οἱ νῦν μέλει.] *Et nunc hæc ei curæ sunt.* οἱ, εἰ. Vide suprà ad p. 3. not. 5.

2. κνηγέσιον]

2. κυνηγέσιον] *apparatum venatorium, canes, retia,* &c. GESNER.

3. Αποχρεωμένων] Ion. pro ἀποχρωμένων. ἀποχρεωμένος, *contentus,* ab ἀποχράομαι, quid vide in Lexicis.

4. τῶν ἐδέοντο] Vide ſuprà ad p. 3. not. 4.

5. ἐκ φαμένου ἢ τοῦ Κροίσου] —*Cræſo autem negante—*

6. τὰ κάλλιστα, πρότερόν—] *antehac, aliquandò nobis erat honeſtiſſimum et maximè præclarum, vel in bella vel in venationes eundo, gloriam parare.*

7. ἀμφοτέρων με τούτων—] *horum utroque excluſum me tenes.*

8. μοὶ παριδών,] i. e. ἰδὼν παρ' ἐμοὶ, *cum in me animadvertiſti.*

9. τέοισί,] interrogativè pro τοῖσι, quod pro τίσι.

10. κοίῳ—ἀνδρὶ—] i. e. σὺν κοίῳ ἀνδρὶ ἐκείνη δόξει οἰκέειν ;

11. ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα] *ad ea quæ ſuſcipiuntur.*

12. ἐπὶ τῆς ἐμῆς—ζωῆς,] *dum vivo.* Angl. *during my life.*

13. διακλέψαι·] *fato ſubducere.*

14. τυ[χάνεις ἐὼν] Vide ſuprà ad p. 7. not. 5.

15. διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν,] ſupple κατὰ, *captum auribus.*

1. τὸ ἢ ἐ μανθ—] τὸ pro ὁ, *quod,* art. poſtpoſ. Vide ſuprà ad p. 3. n. 4. 9.

2. ἄλλῳ τεῳ] i. e. ἄλλῳ τινῶ.

3. ὅ, τι τούτῳ ἔοικε,] *quodcunque huic ſimile eſt.* ὅστις, ἥτις, ὅ, τι— ut diſtinguatur à conjunctione ὅτι, *quod.*

4. τὰ ποιέεις·] *quæ facis.* Vide ſuprà ad p. 3. n. 4.

5. ἔστι τῇ με νικᾷς] *Eſt qua parte me vincis ;* i. e. *hac in re : hoc modo me vincis.* τῇ pro ᾗ. Æ. PORTI *Lex. Ion.* Vide ſuprà ad p. 3. n. 4.

6. τήν τοι ἐκ ὀνειδίζω,] *quam tibi non exprobro.* τήν τω pro ἥν σοι. Vide ſuprà ad p. 3. n. 4.

7. χρεών ἐστι] *Oportet : neceſſe eſt.*

8. ἀπολαμπρύνηαι] Ion. pro comm. ἀποαμπρύνῃ, *illuſtris fias.*

9. ἢ προσέτι ῥώμη ὑπάρχει.] Angl. *and beſides, thou art ſtill in poſſeſſion of vigour.*

10. ἄλλως μὲν ἔγωγε ἂν ἐκ ἥκα—] Angl. *For my part I would not go upon any other terms.—*

11. ἔστι γὰρ συμφορῇ τοιῇδε κεχρημένον οἰκὸς ἐστι] *neque enim par eſt,—decorum eſt tali calamitate affectum,* &c. Cæterùm pro οἰκὸς, quod eſt Ionicè pro ἐοικὸς, legitur in pleriſque Editt. εἰκὸς.

12. πάρα·] pro πάρεστι.

1. τῷ φυλάσσοντι εἴκεεν—] *quantum à cuſtode provideri poterit.* GESNER. 10.

2. περιημακέων—] περιημακτέω, *lamentor, ſanguineis quaſi lacrimis deploro.* ἡμακτέω Camerarius, in præf. ubi recenſet Ionica HERODOTI, exponit *indignor, offendor.* GESNER.

3. ἐπίσιόν τι ἢ ἑταιρηΐον—] i. e. ἐφέσιόν τι ἢ ἑταιρεῖον—*Jovem* nempè

nempè *hoſpitalem* et *familiarem*.—*Jovem qui hoſpitibus et ſodalibus præeſt.*

4. ἠλάθανε βόσκων·] *clam* vel *imprudens aluiſſet.* Locutio ſcriptoribus Græcis familiaris: ſic, λανθάνει ποιῶν, *clam facit*, ἔλαθεν ἐμπεσὼν, *imprudens incidit.* Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

5. τὰς ᾗ ἕστος—] i. e. ἕστος ᾗ τὰς ἑαυτὸν—*cum autem hic ſe ipſum ſtare feciſſet*—i. e. *ſtans.* Nam ἵστημι in voce act. ſign. *ſiſto, ſtare facio*; in voce med. *ſto.* Redditur interdum *ſto* in voce act. tum autem ſubintelligitur pronomen reciprocum; uti ſæpiſſimè fit in multis aliis verbis.

6. ἐπειδὴ σεωυτῷ καταδικάζεις θάνατον·] i. e. ἐπειδὴ δικάζεις θάνατον κατὰ σεωυτῷ, Angl. *ſince thou denounceſt death againſt thyſelf.*

7. εἰ μὴ ὅσον—] i. e. εἰ μὴ εἰς τοσοῦτον ὅσον, *niſi quatenus.*

11. 1. συγγινωσκόμενος—εἶναι—] *utpote ſibimet conſcius—ſe eſſe*, &c. ut planè ſignificat vox med. cum præpoſitione σὺν. Cæterùm συγγινωσκόμενος—εἶναι—βαρυσυμφορώτατος—nota eſt ſyntaxis in ſermone Græco.

2. Τὸ μὲν Ατθικὸν—] Conſtructio eſt: ὁ Κροῖσος μὲν ἐπυθάνετο τὸ Ατθικὸν [χώριον] κατεχόμενόν [εἶναι] τε ὑπὸ Πεισιστρατου τοῦ [υἱεος] Ἱπποκράτεος, [κατὰ] τῶτον τὸν χρόνον τυραννεύοντ' Αθηναιων. Vide ſuprà ad p. 3. n. 3.

3. ἑστεῶτες,] ἱφεστάκοτες—*aſtantes.* Vide ſuprà ad p. 10. n. 5.

4. γυναῖκα τεκνοποιὸν] *uxorem proli gignendæ aptam.*

5. εἰ δὲ—] Conſtructio eſt: εἰ ᾗ τυγχάνει ἔχων τὴν γυναῖκα, δεύτερα, ἐκπέμπειν, Angl. *and if he happens to have a wife, in the ſecond place* he adviſes him *to diſmiſs her.*

6. ὑπὸ τῶν μὲν προεστεώτος] Ordo eſt: ὑπὸ Μεγακλέος τοῦ [υἱεος] Αλκμαιωνος ἐστάκοτος [ἑαυτὸν] πρὸ τῶν μὲν, [τῶν παιδίων ſcil.] Αυκόφρων [τοῦ υἱεος] Αριστολαΐδεω [ἑστάκοτος ἑαυτὸν πρὸ] τῶν δὲ ἐκ τοῦ πεδίου.

7. ὑπὸ τῷ λόγῳ τῶν Ὑπερακρίων προφάσις,—] Angl. *under pretext of protecting the mountaineers.* Vide ſuprà ad p. 10. n. 5.

12. 1. πρότερον εὐδοκιμήσας] Angl. *as he had formerly acquired reputation.*

2. Ὁ ᾗ δῆμος,—] Conſtructio eſt: ὁ ᾗ δῆμος τῶν Αθηναίων ἐξαπατηθεὶς, καταλίπας τύτες ἄνδρας νῶν ἀρχῶν, ἔδωκε οἱ———

3. ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι—] ſupple θέσμιοις. Angl. *according to the eſtabliſhed inſtitutions.* κατεστεῶσι, pro κεθεσμοθετέσι.

4. τὠὐτὸ φρονήσαντες—] τὠὐτὸ pro τὸ αὐτὸ, *idem.* φρονεῖν τὠὐτὸ, *idem ſentire.* Angl. *to be of the ſame opinion, to conſpire.*

5. Περιλαυνόμενος—] *vexatus, fatigatus.*—ἐκεκηρυκεύετο, *propoſed by means of a herald*—

6. ἐπὶ τῇ τυραννιδι.] Angl. *upon condition of obtaining the government.*

7. Ενδεξαμένε ᾗ τὸν λόγον, ὑπὸ ὁμολογήσαντος, ἐπὶ τέτοισι—] Angl. *Piſiſtratus*

Piſiſtratus having accepted the propoſal, agreed upon theſe terms.

8. ἐπὶ τῇ καλόδῳ—] *ad illius reditum: ad illum reſtituendum.*

9. ἐπεί γε ἀπεκρίθη—&c.] *quoniam è longinquiore tempore diſtinctum fuit à barbarico genere Græcum:* [Notand. ἀπεκρίνομαι plerumque ſign. *reſpondeo:* ſed ἀπεκρίθη hic ſonat, *diſtinctum fuit*, in primigenio ſuo ſenſu, nempè 3. ſing. aor. 1. p. ab ἀποκρίνω, *ſecerno*: ἐὸν ἧϊ δεξιώτερον, &c. Angl. *being both more dexterous, and farther removed from ſtupid ſimplicity.* εὐηθίης, Ion. pro εὐηθίας, à nominat. εὐηθία, *ſimplicitas ſtoliditas.* ἀπηλλαγμένον, perf. part. p. ab ἀπαλλάσσω, *dimitto amoveo*, &c.] ἧϊ ἐς τότε γε— ἐν Αθηναίοισι, λεγομένοισι εἶναι, τοῖσι πρώτοισι Ἑλλήνων [κατὰ] σοφίαν, ἔτοι μηχανῶνται τοιάδε. Angl. *and more eſpecially, that then among the Athenians, who were ſaid to be*—&c. *they had recourſe to ſuch a ſtratagem.*

10. προδέξαντες σχῆμα, οἷόν τι—ἔχουσα—&c.] *exhibens veſtimentum tale, quale illa habens venuſtiſſima apparitura eſſet*—i. e. *exhibentes illam ita ornatam ut venuſtiſſima appareret.* προδέξαντες, Ion. pro προδείξαντες—aor. 1. part. act. à προδεικνύω—υμι—*exhibeo*, &c.

1. τὴν δὲ ἄμπελον ἐπισχεῖν—] i. e. τὴν δὲ ἄμπελον σχεῖν [ἑαυτὴν] ἐπὶ— Angl. *and that the vine held itſelf upon*, i. e. *covered*— 13.

2. ὑπιεμένῳ] aor. 2. part. med. verbi ὑπιετίθημι, *ſuperpono.* Sed hîc notanda eſt vis vocis med. *cum ſomniorum interpretibus ſuperimpoſuiſſet, ut illis nempè ſecum communiter eſſet curæ*, i. e. *cum ſomniorum interpretibus ut interpretarentur propoſuiſſet.* Undè ὑπιετιθέμαι redditur interdum Lat. *ad alium judicem defero*, item *procraſtino.*

3. μετεπέμψατο—] *arceſſivit.*

4. ἐπίτηκα] acc. ſing. a nominat. ἐπίτηξ, -ηκος, ὁ, *partui vicina.* Ex ἐπὶ et τίκτω, *pario.*

5. τὸ ἄν τοι πρόσθεν—] Ion. pro ὃ ἄν σοι πρόσθω. Vide ſuprà ad p. 3. n. 4.

6. σοι ἐωυτῷ περιπίσῃς.] *tibi ipſi malum concilies;* q. d. *in teipſum cadas.* Eſt enim metaphora ſumta ab ædificiis, quæ propriâ mole in ſeipſa corruunt. Æ. PORT. *Lexicon. Ion.*

7. Λαβὲ τὸν—] τὸν Ion. pro ὃν relativ. cujus antecedens τὸν ſubauditur. Vide ſuprà ad p. 3. n. 4.

8. ἐς σεωυτόν,] ſupple οἶκον.

9. ἀνδρὶ τῷδε] *in ſeipſo*, ſcilicet. Harpagus enim loquens manum ad pectus ſuum admovet. Cæterùm, ὅδε, ἥδε, τόδε, idem eſt quod ὅτος, αὕτη, τῆτο.

10. τόγε ἐμὸν—] ſupple κατὰ, *ſaltem pro virili meâ parte:* ſubauditur etiam πρᾶγμα. Angl. *according to my ability at leaſt.* ὑπηρετέεσθαι ἐπιτηδέως, *operam* MEAM *diligenter navare;* ubi planè indicat vox media.

1. Τούτοισι—]

14. 1. Τούτοισι—] supple ἔπεσι—*his verbis*, &c.

2. τὴν ἐπὶ θανάτῳ—]i. e. κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπὶ θανάτῳ—Angl. *according to the fashion on the prospect of death.* Vide infrà ad p. 107. n. 4.

3. Οὐκ ᾖ—] i. e. οὐκ ἐν τῇ ὁδῷ ᾖ.

4. εἰ δὲ θελήσει—]Constructio est : εἰ δὲ τούτου τελευτήσαντος, ἡ τυραννὶς θελήσει ἀναβῆναι ἐς ταύτην τὴν θυγατέρα, ἧς τὸν υἱὸν κτείνει δι' ἐμεῦ, τί ἄλλο λείπεται τὸ ἔνθεῦτεν ἐμοὶ ἢ ὁ μέγιστος κινδύνων; Cæterum θελήσει ἀναβῆναι videtur idem esse ac ἀναβησέται.

5. τὸν ἠπίστατο νομάς τε ἐπιτηδεωτάτας νέμοντα] subauditur τίνα, *aliquem*, &c. —*quem norat pascua pascere maximè opportuna* ad puerum nempè è medio tollendum. ἠπίστατο, pro communi ἐπίστατο, 3. sing. imperf. ind. ab ἐπίσταμαι.

6. Αἱ δὲ ὑπώρεαι] -ῶν, αἱ. Ion. pro comm. ὑπώρεια. *Montium radices.* Æ. PORTI *Lex. Ion.*

7. βορέω] Ion. gen. pro βορῦ, à nominat. βορῆς, Ion. pro βορᾶς, contractè pro βορέας, *boreas.* πρὸς βορέω τε ἀνέμου τῶν, κ. τ. λ. Angl. *to the north of Ecbatana, and towards the Euxine sea.*

8. ταύτῃ] i. e. ταύτῃ τῇ ὁδῷ. Angl. *this way, on this side.*

9. ἴδῃσι συνηρεφής·] *silvis opaca :* ἴδῃσι, Ion. pro ἴδαις, ab ἴδη, *silva, nemus.* συνηρεφὴς, ex σὺν, et ἐρέφω, *tego.*

10. ἡ δὲ ἄλλη Μηδικὴ χώρη] Angl. *the rest of the country of the Medes.*

15. 1. Τῷ δ' ἄρα καὶ αὐτῷ—] Ordo est : δὲ καὶ ἄρα ἡ γυνὴ τῷ αὐτῷ— Angl. *Now the wife too of this same person,* ἐοῦσα ἐπίτεξ πᾶσαν ἡμέρην, *who was upon the point of delivery—whose delivery was expected every day.*

2. κατὰ δαίμονα] Angl. *according to some god : as some god would have it : providentially.*

3. ἦσαν δὲ ἐν φροντίδι—] Angl. *they were mutually anxious about each other.*

4. ἀῤῥωδέων·] apud Herod. pro ὀῤῥωδέων, *timens.* [ἕνεκα] τοῦ τόκου—κ. τ. λ.

5. ἐπέστη,] *advenit*, aor. 2. act. in med. sensu. Vide suprà ad p. 10. n. 5.

6. τὸ μήτε ἰδεῖν ὄφελον,—] Angl. *what I wish I neither had seen,* μήτε κοτε γενέσθαι, κ. τ. λ. *nor had ever happened to Masters of ours !* "Sæpè ὄφελον, tanquam particula, simpliciter "habet vim optandi, poniturque pro εἴθε, *utinam.*" ZEUNIUS ad Vigerum, p. 268. Edit. Zeunii. 1777.

7. χρυσῷ τε καὶ ἐσθῆτι ποικίλῃ.] ad verbum Angl. *with gold and with variegated garments*, i. e. *with garments embroidered with gold.* Sic paulò infra χρυσῷ τε καὶ εἵμασι.

8. οἴχεσθαι φέροντα,] Vide Coll. Gr. Min. ad p. 36. n. 13.

9. θηριωδέστατον] supple μέρος.

10. πρὸς δὲ,] supple τούτοις, *præterea.*

11. κατεστεῶτα]

11. κατιζιῶτα] Vide ſuprà ad p. 10. n. 5.

12. ἐν Ἀρπάγε.] ſupple τῷ οἴκῳ.

13. Θεράποντος,] ſubaditur ἐκ.

14. νῦν τι ὧδε ἐςι.] Angl. *and now things are ſo.* Subaudiatur ſcil. τὰ πρήγματα. Sed in duobus MSS. regiis Pariſienſ. ſcriptum reperit Larcherus, νῦν τε ὁδὶ ἐςὶ. *And now this is the child.* Quæ potior videtur lectio.

1. ἐκ ἔφη οἱός τ' εἶναι] *negabat ſe poſſe.* Vide ſuprà ad p. 5. n. 6. 16.

2. εἰ δὴ πᾶσα ἀνάγκη ἐφθῆναι ἐκκείμενον·] *ſi utique omninò neceſſarium eſt aſpici puerum expoſitum,* ἐφθῆναι, aor. 1. inf. paſſ. Notandum ὄπτομαι, *video,* verbum eſſe deponens; aor. tamen 1. poſſ. ſumi in ſenſu paſſivo. Vide Coll. Gr. Min. ad p. 36. n. 14.

3. τεθνεώς.] perf. part. act. neut. gen. pro τέθνηκος, à θνήσκω, *morior.*

4. ἀλώσεαι] pro ἁλώσῃ, 2. ſing. fut. 1. M. verbi ἁλίσκω, *capio.*

5. παραδιδοῖ] *tradit,* 3. ſing. præſ. ind. contracte pro παραδιδόει, à παραδιδόω, idem quod παραδίδωμι.

6. τιθεῖ.] à τιθέω, idem ac τίθημι, *pono.*

7. ἐς τὸ Ἀρπάγου,] ἐς τὸν οἶκον ſcil.

8. ἔφη ἑτοῖμος εἶναι—] Vide ſuprà ad p. 11. n. 1.

9. κυ τί,] De voculâ κυ, Ion. pro που. Vide Coll. Gr. Min. ad p. 35. n. 2.

1. Ἐκ τῆς ΕΥΤΕΡΠΗΣ.] i. e. Ex libro ſecundo, qui inſcribitur EUTERPE. 17.

2. σφέων βασιλεῦσαι,] Vide ad p. 3. n. 2. πρὶν vel πρὶν ἢ ſæpè conſtruitur hoc modo cum inf. præcedente accuſ.

3. γενοίατο] Ion. pro γένοιντο 3. pl. aor. 2. opt. verbi γίνομαι.

4. ἐπιτιχνῶνται] ἐπιτιχνάσεται—*machinatur*—ex ἐπὶ et τιχνάομαι, *machinor,* quod à τίχνη, *ars.* τοιόνδε, ſupple πρᾶγμα.

5. ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων—] Angl. *if common perſons—of mean parents—* Vide ἐπιτυγχάνω in Lexicis.

6. τροφὴν τινα τοιήνδε·] τροφὴ apud Herodotum interdùm non pro ipſo cibo, ac alimento; ſed pro ipſo alendi, nutriendi, ac educandi ratione ſumitur. Æ. PORTI *Lex. Ion.* Cæterùm hìc loci ſubauditur κατὰ.

7. ἐπ' ἐωυτῶν,] *Seorſum.*

8. τὴν ὥρην,] ſupple καιρὸν—*certo ſtatutoque tempore,* ὥρη Ion. pro ὥρα, *certum et ſtatutum tempus.*

9. πλήσαντα ᾗ τῷ γάλακτος,] *Et cum eos impleſſet lacte* [paſtor ſcil.]

10. τἄλλα διαπρήσσεσθαι.] *alia adminiſtraret.* Angl. *he ſhould mind,* or *go about his other buſineſs.* "διαπρήσσεσθαι τι, Ion. "locutio, pro communi διαπρᾶσσέσθαι, καὶ τελεῖν τι, *aliquid* "*peragere, conficere.*" Æ. PORTI *Lex. Ion.*

11. Ταῦτα

11. Ταῦτα δ' ἐποίητο—] Angl. *Pſammetichus* CAUSED *theſe things to be done*, &c. ut planè indicat vox media.

12. ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσήμων κνυζημάτων,] Angl. *when they ſhould leave off their inarticulate cries.* ἀπαλλαχθέντων, gen. pl. aor. 1. part. verbi ἀπαλλάσσω, *demitto.* ἀπαλλάσσομαι, *abeo.*

13. βεκὸς ἐφώνεον,] BEKOS *clamabant.* Scholiaſtes Apollonii legit Βὲκ· quod puto rectum, nam ος terminatio Græca eſt. TH. GALE.

14. πολλὸν ἦν] *repetitum fuit.* Vide ſuprà ad p. 3. n. 12.

15. κελεύσαντος,] τῷ δεσπότῃ ſcil.

16. οἵτινες ἀνθρώπων βεκὸς τὸ καλέωσι·] Angl. *What men call any thing* βεκὸς.

17. τὸν ἄρτον.] ſupple βεκὸς.

18. 1. τῶν ἡμεῖς ὁδόντων,] Vide ſuprà ad p. 3. n. 4.

2. χαυλιόδοντας,] χαυλίοδους, -οντος, ὁ καὶ ἡ, *exſertos dentes habens:* ex χαλάω, *demitto*, et ὀδὼς *dens.* Vid. Diodor. Sicul. Lib. I. § XXXV.

3. οὐκ ἔφυσι·] Angl. *it has not by Nature—Nature has not given it.*

4. δέρμα λεπιδωτὸν ἀρρηκτον] *pellem ſquamatam infractam.*

5. ἅτε δὴ ὢν ἐν ὕδατι διαιτᾶν ποιεύμενον,] Angl. *and as it feeds in the water,*—" ἅτε ferè conſtruitur cum participio, cujus " caſus pendet ab antecedentibus—Reddi hìc debet *utpote*, " *quippe qui, cum, propterea quod.*" ZEUNIUS apud Vigerum, p. 33. ubi vide plura.

6. ἐκβᾶσι,—χάνῃ,] Vide infra ad p. 19. n. 6.

19. 1. ἀρτήματά τε λίθινα χυτὰ—] Angl. *and having put pendants of precious ſtones [foſſils] and of gold in their ears.*

2. σιτία ἀποτακτὰ—] Angl. *bread ſet aſide* for the purpoſe—

3. καὶ περιέποντες ὡς κάλλιστα ζῶντας,] Angl. *and cheriſhing them with the greateſt care while alive,*—δὲ ταριχεύοντες ἀποθανόντας, *and embalming them when dead*—ταριχεῦαι, ἀπὸ τάριχος, *caro ſale condita.*

4. Ἄγραι δὲ σφέων πολλαὶ κατεστᾶσι,] Angl. *There are many ways of catching them in eſtabliſhed uſe.* ἄγρα, -ας, ἡ, *captura, venatio.* κατέστασι, Ion. pro κατεστᾶσι, 3. pl. perf. med. ab obſoleto καταστάω, idem quod καθίστημι, *conſtituo.* κατεστᾶσι, in perf. m. *conſtitui meipſum.* Vide *Novam Viam docendi Græca*, auctore Joan. Vervey, p. 297. edit. Gaudæ, 1702.

5. Ἐπὰν νῶτον ὗὸς δελεάσῃ—καταπίνει·] *Ubi tergum ſuillum pro eſcâ, homo circumdederit* [venator ſcil. crocodili] *demittit illud in medium fluvium; ipſe in ripam fluvii tenens porcellum vivum verberat illum; voce autem aulitâ, crocodilus vocem verſus tendit, naſuſque tergum, devorat.* δελεάσῃ, 3. ſing. aor. 1. ſubj. verbi δελεάζω, *eſcam impono*, à δέλεαρ, -ατος, τὸ, *eſca.*

6. πηλῷ

6. πηλῷ κατ' ὧν ἔπλασε αὐτῇ τὰς ὀφθαλμούς·] *ejus oculos cæno* 19.
opplet. ἔπλασε, aor. 1. ind. act. verbi πλάσσω, *illino. Aoriſtus* ſumitur hìc in ſenſu maximè *indeterminato*, quaſi dicas vernaculè, *he* ALWAYS *debaubs :* in quo quidem ſenſu *Aoriſti* ſæpè apud Græcos ſcriptores uſurpantur. Sic Iſocrates ad Demon. propè init. Καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγῳ χρόνῳ ΔΙΕΛΥΣΕ, *And indeed a ſhort ſpace of time* ALWAYS *diſſolves the connections of the wicked.* [Vide infrà ad p. 24. n. 2.] Sic etiam apud N. T. in Evang. Marc. cap. I. 11. Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ ΕΥΔΟΚΗΣΑ. *Thou art my beloved Son in whom I am* ALWAYS *well pleaſed* ; vel—*in whom I was, am, and always will be, well pleaſed.* Sic porrò apud Longinum, περὶ ὕψους, Sect. I. ad fin. ὕψῳ δέ πῃ καιρίως ἐξενεχθὲν τά τε πράγματα δίκην σκηπτοῦ πάντα ΔΙΕΦΟΡΗΣΕΝ, καὶ τὴν τοῦ ῥήτορος ἐυθὺς ἀθρόαν ΕΝΕΔΕΙΞΑΤΟ δύναμιν. *Sublime verò, neſcio quomodo, tempeſtivè prolatum, res omnes, fulminis inſtar,* NUNQUAM NON *diſjicit, et oratoris extemplò collectam exhibet vim.* Quam uſitatiſſimam Græci *Aoriſti* ſignificationem cùm non obſervâſſet ZACH. PEARCE, ſenſum Longini malè reddidit—*inſtar fulminis* quaſi jam *diſjicit*, &c. Ad hunc autem locum ita annotavit nuperus Longini Editor, vir eruditiſſimus, atque τοῦ πάνυ BENTLEII æmulus, JOAN. TOUP. "Optimè, (inquit ille,) vertit non optimus interpretum Pe" trus Pæganus : *res omnes fulminis inſtar diſjicere, et uni*" *verſam ſtatim oratoris vim patefacere ſolet.* Nam iſtam eſſe " aliquandò hujus temporis vim veriſſimè monuit eruditiſſi" mus Grævius Lect. Heſ. cap. 5. et ante eum ὁ μέγας Ca" ſaubonus ad Laërtii Chilonem et Ariſtophanis Equites." Iſtud autem *ſolet* languidiùs interdum proſequitur ſenſum *Aoriſti*, quem quidèm, in locis innumeris, uſurpant ſcriptores Græci ad id exprimendum, quod OMNI TEMPORE *eſt* vel *habetur* verum. Vide omninò quæ annotavit vir doctiſſimus Henricus Hoogeveen, ad Vigerum, Cap. V. ſect. III. reg. xi. Cæterùm quod ad κατ' ὧν attinet, καὶ à disjungitur ab ἔπλασε per tmeſin, et eodem redit quo κατέλιπεν ὧν, ſcil. ων, quod eſt ὃν. Apud Herodotum hæc particula non ſemel hoc modo interpoſita invenitur inter præp. et verbum ; et affirmat Budæus p. 213. eam omninò redundare ; quod tamen negat doctiſſimus Hoogeveen, in Doctr. Particularum L. Gr. quem vide de hac re acutè, ut ſolet, differentem p. 1020. et ſeq.

☞ Qui plura velit de Crocodilo adeat Ariſtot. Hiſt. Animal. Lib. II. Ælian. Nat. Animal. Didor. Sicul. Lib. I. Plin. Hiſt. Nat. *Norden's Travels in Ægypt and Nubia. Memoires de l'Académie des Sciences, tom.* III. *part.* III.

7. Ἐκ τῆς ΕΡΑΤΟΥΣ.] H. e. Ex libro sexto, qui inscribitur ERATO.

8. τῶν δ', καὶ Μιλτιάδεω, κελευόντων.] Angl. *and others, especially Miltiades, advising it.*

9. ἐνίκα]. Angl. *was prevailing*, uti indicat tempus imperfectum.

10. ἦν γὰρ ἑνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν Αθηναίων πολεμαρχέειν·] *erat enim undecimus in ferendo suffragio ille per fabæ sortitionem Atheniensium ut Polemarchi munere fungeretur.* i. e. Magistratus, qui vocabatur Polemarchus, potestatem habebat suffragii ferendi post decem Imperatores. ψηφιδοφόρος, *qui suffragium fert*, ex ψηφὶς, idem quod ψῆφος, *calculus, suffragium*, et φορέω, idem quod φέρω. κύαμος, -ου, ὁ, *faba.* Antiqui interdum fabis fortiebantur. [Vid. H. Steph. ad vocem.] πολεμαρχέειν, Πολέμαρχος. ἀρχή τις ἦν παρ' Αθηναίοις οὕτω καλουμένη. ἐστὶ δ' εἷς τῶν ἐννέα Αρχοντων. *Polemarchus. Magistratus quidam erat apud Athenienses. Est autem unus ex novem Archontibus.* SUIDAS ad voc. Vide etiam H. Steph. ad voc.

20. 1. ἐξ οὗ—] supple χρόνου— *Ex quo extiterunt Athenienses—*

2. δεδοκται τὰ πείσονται] Angl. *it is plain what hardships they will suffer.*

3. οἵη τέ ἐστι—] Vide suprà ad p. 5. n. 6.

4. καί κως ἔς σε—τὸ κῦρος ἔχειν,] *et quomodo ad te pertinet aliquid in hisce rebus habere auctoritatem*—κῦρος, -εος, τὸ, *auctoritas.*

5. —μηδίσαι·] μηδίζω, *Medis faveo.*

6. μετεξετέροισι] μετεξέτεροι, Ion. pro comm. ἄλλοι, ἔνιοι. *Nonmulli. Alii.* Æ. PORT.

7. οἷοί τε εἰμὲν περιγενέσθαι τῇ συμβολῇ.] *possumus in conflictu superiores evadere.* εἰμὲν, Ion. pro ἐσμὲν. Vide ad p. 5. n. 6.

8. προσθῇ,—] τὴν ψῆφον, *apponas calculum tuum meæ sententiæ—*

9. ἢν δ'—] i. e. ἢν δ' ἕλῃ [τὴν γνώμην] τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν, *sin autem sententiam malueris dehortantium à congressu*—Pro ἕλῃ quidam legunt ἔχῃ, sed nihil opus.

10. ἐκεκύρωτο] 3. s. plusq. ind. p. verbi κυρόω, *decerno, ratum facio*, &c. à κυρος,

21. 1. Τότε δ' τασσομένον] supple στράτευμα.

2. ἀπείθησαν] Ion. pro ἀφείθησαν *emissi erant*, 3. pl. aor. 1. ind. p. verbi ἀφίημι.

3. μανίην τε τοῖσι Αθηναίοισι ἐπέφερον,] Angl. they *imputed madness to the Athenians*, καὶ πάγχυ ὀλεθρίην. *and fatal in the utmost degree,—*

4. ταύτην ἐσθημένους·] i. e. κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἐσθημένους, *ad hunc modum vestitos.*

5. ἐνίκων—] Angl. *were conquering*—ut planè indicat tempus imperf.

1. τὸ

1. τὸ μὲν τέτραμμένον τῶν βαρβάρων] supple μέρος—*partem barbarorum in fugam conversam*—φεύγειν ἔων, *aufugere siverunt.* 22.

2. Καὶ τοῦτο μὲν,] Angl. *And in the first place*—τοῦτο δὲ, *in the next place.* Vide suprà ad p. 6. n. 4.

3. ἀπὸ δ' ἔθανε] i. e. δὲ ἄπεθανε—τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ [υἱὸς] τοῦ Θρασύλεω, *and there fell of the Commanders Stesilaus the son of Thrasyles*—

4. τὴν χεῖρα] subauditur κατὰ.

5. Ἐκ τῆς ΠΟΛΥΜΝΙΑΣ.] H. e. Ex libro septimo, qui inscribitur POLYMNIA.

6. γνώμην ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ,] *sententiam suam proferre diversam ab eâ quæ jam exposita erat*—

7. τῷ δὴ καὶ πίσυνος ἐὼν,] *quo quidem et fretus.*

8. μὴ λεχθεισέων—] *nisi diversæ inter se sententiæ exponantur*, &c.

1. καὶ δὴ καὶ συνήνεικε, ἢ καὶ κατὰ γῆν,—ἐσσωθῆναι,] καὶ δὴ καὶ, supple τοῦτο φάθι. Angl. *and suppose this too : συνήνεικε ἐσσωθῆναι, it hath happened that you were defeated*, &c. loquitur nempè de futuro quasi jam esset completum. [De particulis autem καὶ δὴ καὶ, vide doctissimum Hoogeveen, pp. 575, 576.] συνήνεικε, à συνενείκω idem quod συμφέρω, ἐσσωθῆναι, pro ἡσσωθῆναι, aor. 1. inf. p. verbi ἡσσάομαι, *inferior discedo*, ab ἥσσων, *minor.* 23.

2. οὔκων ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε. Ἀλλ' ἢν τῇσι—] *non quidem utroque modo* [i. e. et mari et terrâ] *illis res prosperè successit : sin autem naves suas conscenderint.* Angl. *they cannot indeed be said to have been successful both by land and sea :* [because they had not then an opportunity of fighting by sea:] *but if they should go on board their ships*, &c. Locus est difficilis, cujus sensum nemo interpretum—nec scio an ego vidi. Verùm pro οὔκων ἀμφότερῃ σφι ἐχώρησε MS. Reg. Paris. exhibet οὔκων ἀμφοτέροισι ἐχώρησε, quam lectionem mavult Larcherus, et reddit—*Nous n'avons donc pas réussi sur l'un et l'autre élément.*

3. ἐμβάλωσί,] scil. ἑαυτούς. Vide suprà ad p. 3. n. 7.

4. σοφίῃ οἰκηΐῃ] *propriâ sapientiâ.*

5. ἀλλ' οἷόν κοτε—] Ordo est : ἄλλα (συμβάλλομαι ταῦτα διὰ τοῖον) πάθος οἷόν κοτε ἐδέησε ὀλίγου καταλαβεῖν ἡμέας,—*sed*] conjicio hæc per talem] *cladem qualis parum abfuit quin opprimeret nos*—Vide Viger. de Gr. Serm. Idiotism. Edit. Zeunii, p. 200.

6. παντοῖοι ἐγένοντο] *omnigeni facti erant*, i. e. *omni modo tentabant.*

7. δεόμενοι Ἰώνων, &c.] Ordo est : δεόμενοι Ἰώνων, τοῖσι ἐπετέτραπτο ἡ φυλακὴ τῶν γεφυρέων τοῦ Ἴστρου, λῦσαι τὸν πόρον. *precantes Iones, quibus custodia pontium Istri delegata erat, ut interscinderent trajectum.* De τοῖσι, *quibus*, vide ad p. 3. n. 4.

8. ἐπέσπετο] imperf. ab ἐπέσπομαι, Ion. pro ἐφέπομαι, ex ἐπὶ, et ἕπομαι, *sequor.*

9. διέργαστο

9. διέργασε ἂν—] *omnino actum eſſet de rebus Perſarum.* διέργασε, ſine augm. Ion. pro διειργασε, 3. ſing. pluſq. ind. verbi διεργάζομαι, *conficio.*

10. ἐπ' ἀνδρί γε ἑνί—] Angl. *depending upon one man—*

24. 1. ἔσσωται] pro ἥσσωται *ſuperatur*, 3. ſing. perf. ind. ab ἐσσόομαι, Ion. pro ἡσσάομαι, *inferior diſcedo.*

2. δι' ὧν ἐσφάλησαν—] Angl. *by which means they* CONSTANTLY *fall*—ἐσφάλησαν, 3. pl. aor. 2. ind. paſſ. à σφάλλω, *ſupplanto*: et in voce med. *titubo, cado.* Vide ſuprà ad p. 7. n. 10.; item ad p. 19. n. 6.

3. Επειχθῆναι] aor. 1. inf. paſſ. verbi ἐπείγω, *impello*: in voce med. *impello meipſum*, i. e. *feſtino.* Aoriſti autem paſſivi ſæpè uſurpantur in ſenſu med. Vide ſuprà ad p. 7. n. 10.

4. φιλέωσι] φιλέω, interdum redditur *ſoleo.*

5. φλαύρως ἀκούειν] *malè audire*, ἀκούω, et *audio*, interdum ſignificant Angl. *to be ſpoken of.*

25. 1. τῇ σὺ λέγεις,] i. e. τῇ ὁδῷ ᾗ σὺ, &c.

2. κτεινέσθων] pro κτεινέσθωσαν, 3. pl. præſ. imperat. paſſ. verbi κτείνω, *interficio.* Ex hoc exemplo liquet hanc mutationem imperativi, quam exhibent grammatici tanquam ſolis Atticis uſitatam, uſurpari etiam a ſcriptoribus Ionicis.

3. πασχόντων,] pro πασχέτωσαν, 3. pl. præſ. imperat. act. verbi πάσχω, *patior*: per mutationem nempè non ſolùm Atticam, verùm etiam Ionicam.

4. ἤ σά γε—] Vide Iliad. γ', 409. annotante viro doctiſſimo Sam. Clarke.

5. ἠμετέρην,] ſupple χώρην.

6. ἐς χρὴ σαθμώσασθαι τοῖσι ὑπαρξμένοισι ἐξ ἐκείνων,] *ſi conjicere oportet à rebus jam inceptis ab illis.* σαθμώσασθαι, à σαθμόομαι, idem ac σαθμάομαι, *ad amuſſim exigo, perpendo, conjicio.* ὑπαρξμένοισι, perf. part. paſſ. à ὑπάρχω *initium do*, &c.

7. ἤλασαν—ἐλάσας] ſubauditur pronomen reciprocum, uti ſuprà obſervatum ad p. 3. n. 7.

26. 1. ἵνα μὴ τὸ δεινὸν,—] Ordo eſt: ἵνα μὴ μάθω τοῦτο τὸ δεινὸν τὸ πείσομαι, [vide ſuprà ad p. 3. n. 4.] ἐλάσας—Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

2. ἐς τοδε,] ſupple τοῦ χρόνου, *uſque ad hoc tempus.*

3. Νυκτὶ δὲ βουλὴν δίδως,] βουλὴν νυκτὶ διδόναι. Herodotea locutio, pro com. νύκτωρ βουλεύεσθαι, *noctu conſultare.* Æ. PORT.

4. ταύτῃ,] ſupple αἰτίᾳ. Angl. *for this purpoſe.*

5. φρασθεὶς] φράζω, in voce act. *dico*: in voce med. *dilibero, animadverto*: et φρασθεὶς in aor. 1. paſſ. hìc ſumitur in ſenſu medio. Vide ſuprà ad p. 24. n. 3.

27. 1. ἀδὲς—πέφυκε,] *nemo naturâ comparatus eſt.*

2. τῷ ἂ παρασήσεσθαι] *cui non in mentem veniet*—De articulo τῷ pro relativo, vide ſuprà ad p. 3. n. 4.

3. τιθνάσι

3. τεθνάναι] præſ. inf. à τίθημι, idem quod θνήσκω, *morior.* 27.

4. γέγονε·] *eſt.* Ita enim reddi debet, quia tempus eſt quod ritè nuncupant PRÆSENS PERFECTUM: atque ita etiam reddi debet in Evangelio ſecundum Joannem Cap. I. 3. χὼ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ ΓΕΓΟΝΕΝ, *et ſine eo factum erat ne unum quidem quod* EST.

5. γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα,] Angl. *by giving us* only *a reliſh for a bliſsful life,*—γεύσας *guſtandum præbens,* γευσάμενος, *guſtans.*

6. διαιρέεται] i. e. διαιρέη, διαιρεῖν et διαιρεῖσθαι, *diſtinctè aliquid explicare, diſſerere, diſputare, dicere.* Æ. PORT.

7. μεμνώμεθα,] Non ab inuſitato μέμνομαι, ut quidam putant, ſed 1. pl. perf. ſubj. à μνάομαι. Cum enim in perf. ind. paſſ. vocalis in penult. terminationem proximè præcedit, 3. plur. non eget circumlocutione: Sic, μεμνήμαι,—μεμνήνται. Nec opus eſt circumlocutione in ſubj. et opt. Sic, in ſubj. μεμνώμαι, &c. in opt. μεμνοίμην, &c. Occurrit μέμνοιο infrà. Vide ad p. 108. n. 4. et Moor Element. Ling. Gr. p. 144.

8. ἐφάνη,] Vide ſuprà ab p. 7. n. 10.

9. ἢ μετέσης ἄν;] *an eam deſereres?*

10. φέρε, μοι τοῦτο ἀτρεκέως εἰπέ.] *age, mihi hoc verè dicito:* quod planè Homericum eſt. Sic, Iliad. κ', 284. Αλλ' ἄγε, μοὶ τόδε εἰπὲ, χὴ ἀτρεκέως κατάλεξον.

11. τελευτήσεις·—] Angl. *may it turn out.* τελευτήσειε, -σειας, -σει—non ſolùm Atticus et Æolicus, verùm etiam Ionicus, optativus aor. 1. act. pro τελευτήσαιμι, &c.

12. Δαιμόνιε ἀνδρῶν,] *Bone vir.* Δαιμόνιος eſt vox Homerica. [Vid. Il. β'. 190. 200. ζ, 326, &c.] "Habet hæc vox apud "Homerum ſemper aliquam *Increpationis* ſignificationem, "ſed non ſemper acerbam." CAMERARIUS.

1. ἔστι τρατὸν τοῦτον, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, μέμφοιτ' ἄν,] Angl. *no* 28.
one, at leaſt who poſſeſſes his underſtanding, would find faults with this army.

2. Οὔκων' δὴ ἐόντων τοι λιμένων ὑποδεξίων] *cum portus tibi opportuni deſint.*

3. τῶν ἀνθρώπων ἄρχουσι,] Angl. *are the rulers of men.* Vide ad p. 3. n. 3.

4. τῇδε] i. e. ἐν ταύτῃ τῇ ὁδῷ, *hoc modo.*

5. ἐθέλει—] Vide ſuprà ad p. 14. n. 4.

6. τὸ πρόσω αἰεὶ κλεπτόμενος·] i. e. κατὰ τὸ μέρος πρόσω, &c. Angl. *always deceiving yourſelf with reſpect to advancing*—i. e. *always advancing imperceptibly.*

7. πᾶν ἐπιλεγόμενο—] Ordo eſt: ἐπιλεγόμενος πείσεσθαι πᾶν χρῆμα. Angl. *ſuppoſing that he will ſuffer every hardſhip.* Vide Coll. Gr. Min. ad p. 32. n. 17.

8. εἰ γὰρ δὴ βούλοιο—] *Nam ſi velis*—τὸ πᾶν ὁμοίως ἐπιλέγεσθαι—

θαι—similiter omninò differere—ἐπὶ τῷ αἰεὶ ἐπεσφερομένῳ πρήγματι, de alio in aliud perpetuò superveniente—ut planè indicat vox med. τὸ πᾶν rectè redditur *omninò, prorsùs.*

29. 1. ποιήσειας ἂν οὐδαμᾶ οὐδέν.] *nunquam aliquid efficeres,*

2. Εἰ δὲ ἐρίζων——λέξας.] Angl. *But if, while you cavil at every thing that is proposed, you point out nothing that can be depended upon for certain, you must, in such cases, be as much deceived as he who is of a contrary opinion on those subjects:* τοῦτο μὲν νυν ἔχει [ἑαυτὸ] ἐπίσης, *in this respect then you are upon an equal footing.* οὐδαμῶς δὲ μὲν δοκέω ἐόντα ἄνθρωπον εἰδέναι κῶς [τι] χρὴ [εἶναι] τὸ βέβαιον, *but indeed I am by no means of opinion that he who is a human creature knows how any thing must be certain.*

3. Τοῖσι τοίνυν βουλομένοισι ποιέειν, ὡς τοὐπίπαν φιλέει γίνεσθαι τὰ κέρδεα·] *iis quidem qui volunt agere, plerumque solent fieri lucra.* Angl. *success for the most part attends those who are willing to be active:* τοῖσι δὲ ἐπιλεγομένοισι, &c. *illis autem qui deligunt* [dubitant] *et qui timent, rarò solent* [fieri lucra.] Angl. *but seldom those who are hisitating and timid.* ὀκνεῦσι, dat. pl. præs. part. Ion. pro ὀκνοῦσι, ab ὀκνέω, *vereor, timeo.*

4. ἐς ὃ δυνάμιος προκεχώρηκε·] Angl. *to what a pitch of power they* ARE *advanced.* Est scil. προκεχώρηκε temporis quod ritè nuncupatur præs. perf.

5. ἐς τοῦτό σφεα προηγάγοντο·] *they brought them* [the Persian affairs, viz.] *for themselves* [or, *they got them brought*] *to this situation.* Nam προηγάγοντο est vocis med. σφεα est Ion. pro αὐτά.

6. ἐθέλει καταιρέεσθαι.] *solent confici.* καταιρέεσθαι, Ion. pro καθαιρέεσθαι, à καθαιρέω, *everto,* item, ut hîc, *conficio,*

7. τοῦτο μὲν γὰρ—τοῦτο ἢ,] Vide suprà ad p. 22. n. 2.

8. ἐπιβέωμεν] Ion. pro ἐπιβώμεν, aor. 2. subj. verbi ἐπιβῆμι, pro ἐπιβαίνω.

9. ἀναγκαίως γὰρ ἔχει—] Angl. *for there is a necessity—*

30. 1. οἷοί τε εἰμὲν] Vide suprà ad p. 5. n. 6. εἰμὲν, pro ἐσμὲν.

2. Ες θυμὸν ὦν βαλεῦ] Sic Iliad. ά, 297. δ, 39, &c.—σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν· *tu vero in præcordiis repone tuis.* Cæterùm βαλεῦ est aor. 2. imperat. mod. pro βαλοῦ.

3. τῶν ἀπεφήναο γνωμέων σφάλλεαι κατὰ ταύτην δὴ μάλιστα,] *sententiarum, quas exposuisti, in hac præcipuè falleris.* ἀπεφήναο, pro comm. ἀπεφήνω, 2. sing. aor. 1. med. verbi ἀποφαίνω. σφάλλεαι, pro comm. σφάλλῃ, 2. sing. præs. ind. m. verbi σφάλλω, *supplanto.*

4. τῶν ἔχομεν] Vide suprà ad p. 3. n. 4.

5. ἐπὶ τούτοισι] Angl. *depending upon them, in their power.*

APPEN-

APPENDIX,

EXHIBENS, ORDINE LITERARUM, PLERASQUE VOCES IONICAS, QUÆ IN EXCERPTIS EX HERODOTO OCCURRUNT.

A.

Ἀδελφιὸν, pro ἀδελφὸν, *fratrem.*
ἀληθηΐη, pro ἀλήθειᾳ, *veritas.*
ἀνδρεῶν, -ῶνος, ὁ, pro ἀνδρῶν, -ῶνος, *cubiculum virorum.*
ἀπηγήσασθαι, pro ἀφηγήσασθαι, ab ἀφηγέομαι, *duco, narro.*
ἀπικέσθαι, pro ἀφικέσθαι, aor. 2. inf. verbi ἀφικνέομαι, *venio.*
ἀπικόμενος, pro ἀφικόμενος.
ἀπῖχται, pro ἀφῖκται.
ἀποθωϋμάσας, pro ἀποθαυμάσας.
ἀποκληΐω pro ἀποκλείω, *excludo.*
Ἀριστολίδιω, pro Ἀριστολαΐδῃ, à nom. Ἀριστολαΐδης.
αὐτίων, pro αὐτῶν.

B.

Βασιληΐοισι, pro βασίλειοις, τὰ βασίλεια, -ων, *regia.* fupple οἰκήματα.
βδελλέων, pro βδελλῶν.
βύλιαι, olim βυλῖσαι, indè Ion. βύλεαι, et Att. βύλει.

Γ.

Γορδίεω, gen. pro Γόρδιυ, à nom. Γόρδιας.
γνώμῃσι, pro γνώμαις.

Δ.

Δεκόμαι, pro δέχομαι.
διαιρέεαι, antiquitùs διαιρέεσαι, eliſo σ, διαιρέαι, et indè contractè διαιρῇ, à διαιρέω, *divido.*
διαφθείρεσκε, pro διέφθειρε.

E.

Ἐγένετο, antiquitùs ἐγένεσο, eliſo σ, ἐγένετο, poſt contractè ἐγένου.
ἐεμὲν, pro ἐσμέν.
ἔεικεν, pro ἔοικεν.
ἐκεκοσμέατο, pro ἐκεκόσμηντο. 3. pl. pluſquamperf. ind. paſſ. verbi κοσμέω, *orno.*

ἐκπλώσας,

ἐκπλώσας, pro ἐκπλεύσας, ab ἐκπλέω.
ἐνθαῦτα, pro ἐνταῦθα.
ἐναντιεύμενυ, pro ἐναντιῦμενυ.
ἐξεργάσαο, pro ἐξεργάσω. Vide ἐργάσαο.
ἐπέαν, pro ἐπειδὴ, *posteaquam.*
ἐπεστῶτες, pro ἐφεστακότες.
ἐπεὼν, pro ἐπών.
ἐπιλέγεο, pro ἐπιλεγῦ. Vide ἐγένεο.
ἐποιεῦντο, pro ἐποιῦντο.
ἐργάσαο, pro ἔργασω. Antiquitùs ἐργάσασο, eliso σ ἐργάσαο, et indè contractè ἔργασω, aor. 1. m. ab ἐργάζομαι, *operor.*
ἐτετάχατο, pro τεταγμένοι ἦσαν, à τάσσω.
ἐχρέωντο, pro ἐχράοντο, à χράομαι, *utor.*
ἐωθῶς, pro εἰωθὼς, *qui solitus est.*
ἔων, ἔυσα, ἔον, pro ὢν, ὔσα, ὄν.
ἑωϋτὸν, pro ἑαυτόν. Et sic de cæteris ejusmodi.

Z.

Ζώειν, pro ζάειν.

H.

Ἡμέας, pro ἡμᾶς.

Θ.

Θεησάμενον, pro θεασάμενον.
θεωρίη, pro θεωρία.
θηεύμενος, pro θεαόμενος, à θεάομαι.
θώϋμα, pro θαύμα, *miraculum, prodigium.*

I.

Ἰδμὲν, pro ἴσαμεν, ab ἴσημι, *scio.*
ἱερήιον, pro ἱερεῖον.

K.

Κατίσταται, pro καθίσταται.
κάτοδος, pro κάθοδος, *reditus.*
κερδανέεις, pro κερδάνεις.
κόθεν, pro πόθεν, *undè ?*
κοίῃ, pro ποίᾳ, à ποῖος.
Κορινθίοισι, pro Κορίνθιοις.
κότερος, pro πότερος.
κοτε, pro ποτε.
κυ, pro πυ.
κρέσσον, pro κρείσσον.
κως, pro πως.

M.

Μανιάκαι, μανίαις, &c. pro μαθίαις, μαθίας.
Μίδεω, gen. pro Μίδυ, à nominat. Μίδας.
μιν, accuſat. pro αὐτὸν, vel αὐτὴν, vel ἑωυτὸν, vel ἑωυτήν.
μιῦνος, pro μίνος.

N.

Νέα, pro ναῦν, à ναῦς, *navis*.
νεανίας, pro ναυίας.
νῦνος, pro νόος.

O.

Ξυνὸς pro κοινὸς, *communis*.

O.

Οἰκήιος, pro οἰκεῖος, *domeſticus*.
ἐκεῖθεν, pro ἐκεῖθεν, *undè*.
ἐκέος, pro ἐκείνος.
ὅμμος, pro ὅμορος, *finitimus*.
ὁρέω, pro ἰδέω, *video*.
ὁρεώντες, pro ὁρεῦντες, ab ὁρέω, *video*.
ὁρεωμένους, pro ὁρεωμένους, quod contractè pro ὁρεομένους.
ὅτιν, pro ἅτινας, a nom. ὅτις.
ὅτιν, pro ὅτινι, à nom. ὅτις.
ὀϐδαμοῖσι, pro οὐδαμοῖς.
ὄκως, pro ὅκως, *non autem*. Sed ὁκοῦν, *igitur*.
Οὐλύμπος, pro Ολύμπος.
ὄνομα, pro ὄνομα.
ὄρος, pro ὄρος, *mons*.
ὄτιος, pro ὁ ἔτιος.

P.

Πείθυ, pro πείθω.
πλεῦνας, pro πλέονας.
πλῶσαι, pro πλεύσαι, à πλέω, *navigo*.
ποιήσεον, pro ἐποίεον, -ων.
ποιεύμενον, pro ποιῶμενον.
πολιήτης, pro πολίτης, *civis*. Dat. pl. πολιήτῃσι, pro πολίταις.
πρῆγμα, pro πρᾶγμα, *negotium*.
πρήσσω, pro πράσσω, *facio*.
πρόκα, idem quod, ἐνθὺς, *ſtatim*.
πρυτανηΐη, pro πρυτανεία.

Σ

Σάρδις, pro Σάρδεις, *Cræſi regia*.
σέο, pro σοῦ.
σεῦ, pro σοῦ.

συμφορὴ, pro συμφορά.
σφεα, pro αὐτὰ, *ipsa*.
σφι vel σφιν, pro σφῖσι, *ipsis* vel *sibi*.

Τ.

Τέσσερες, pro τέσσαρες, *quatuor*.
τευ, pro τοῦ, vel pro τυ, quod sæpe pro τινος.
τεῳ, pro τινι.
τοι, pro σοι.
τούτοισι, pro τούτοις.
τρωματίζω, pro τραυματίζω.

Υ.

Ὑπεδέκετο, pro ὑπεδέχετο, à ὑποδέχομαι, *suscipio*.

Φ.

Φοβέαι, pro φόβῃ, 2. s. præs. à φοβέομαι, *timeo*. Vide διαιρέαι.
φοβέο, pro φοβοῦ. Vide ἐγένεο.
φοιτέω, pro φοιτάω.

Χ.

Χρέονται, pro χράονται.
χώρῃ, pro χώρᾳ.

Ω.

Ων, pro οὖν, *igitur*.
Ωνθρωπε, pro ὦ ἄνθρωπε.
ὠφελεύμενος, pro ὠφελούμενος.

II. NOTÆ IN THUCYDIDEM.

1. EX THUCYDIDE.] Thucydides Athenienſis natus eſt anno ſecundo Olymp. LXXVII. antè C. N. 469. 31. adeoque ſedecim circiter annorum erat, cum Herodotum ſua recitantem audiret, ipſe Herodoto minor annis tredecim. [Fabr. Bib. Gr. Lib. II. Cap. 25.] Filius quidem erat Olori Athenienſis, diſcipulus autem Anaxagoræ philoſophi, et Antiphontis rhetoris. Sub ejus ductu amiſſâ Amphipoli, ab Athenienſibus exilio multatus eſt, anno ætatis 48; atque Scapteſulam, five Σκαπτὴν ὕλην, Thraciæ civitatem, undè uxorem divitem duxerat, ſe contulit. In patriam tandem, poſt diuturnum exilium, revocatus eſt. Sed utrum Athenis an in Thraciâ vitam ſiniverit, non convenit inter Scriptores. Hiſtoriam belli Peloponneſiaci, uſque ad annum ejus vigeſimum, Atticâ dialecto conſcripſit; quæ complectitur etiam bellum inter Corinthios et Corcyræos, quod Peloponneſiacum anteceſſit. Hoece opus egregium in octo libros vulgò diſtributum eſt: quorum tamen octavum, utpote ſtylo minùs elaborato, nonnulli à Thucydide abjudicârunt. Scriptor eſt, ſiquis alius, graviſſimus et fideliſſimus; multa quidem narrat, quibus ipſe interfuit; et ubique veritatis eſt obſervantiſſimus. Quod autem ad ipſius dictionem attinet, norma Atticiſmi ea habita eſt, atque Demoſtheni imprimis adeò ſe commendavit, ut ſummus ille orator manu propriâ totam Thucydides hiſtoriam octies deſcripſiſſe dicatur. "Thucydides [verba ſunt Ciceronis] omnes dicendi artifi-"cio, meâ ſententiâ, facile vicit; qui ita creber eſt rerum "frequentiâ, ut verborum propè numerum ſententiarum "numero conſequatur: ita porrò verbis aptus, et preſſus, ut "neſcias, utrum res oratione, an verba ſententiis illuſtren-"tur." [De Orator. II. 13.] Alibi tamen idem Cicero de Thucydidis, præſertim in concionibus, obſcuritate conqueritur. Nimis tamen iniquum videtur Dionyſii Halicarneſſenſis de hoc probatiſſimo Hiſtorico judicium. [Vide infrà in Excerptis ex Criticis.] Sed prolata erat hæc ſententia, uti putant H. Stephanus et Hudſonus, cum Criticus adhuc juvenis eſſet, judiciique parum ſubacti. Plura volentes de Thucydide adeant Fabr. Biblioth. Gr. ubi ſuprà, Marcellinum de vitâ Thucydidis, atque alia excerpta Editioni Herodoti præfixa, quæ prodiit curâ Waſſii et Dukeri.

EDITIONES

EDITIONES THUCYDIDIS.

31. 1. Thucydidis de bello Peloponnesiaco Libri octo. Græcè. Edit. Princeps. *Venet. apud Aldum*, 1502, *in fol.*

2. ———— Græcè; cum Scholiis Græcis ad oras pagin. appositis. *Florent. apud Bernard. Juntam.* 1526. *in fol.*

3. ———— Græcè; a Joachimo Camerario recensita, &c. *Basileæ ex officina Hervagianâ*, 1540, *in fol.*

4. ———— Gr. et Lat. separatim impress. Versio est Laurent. Vallæ. *Apud H. Stephanum*, 1564, *in fol.*

5. ———— Gr. et Lat. ex Vallæ interpretatione, ab H. Stephano denuò recognitâ, cum Scholiis Græcis, &c. *Apud ipsum Steph.* 1588, *in fol.*

6. ———— ab Æmylio Porto, cum Francisci Porti Commentariis, &c. *Francof. apud Wechel.* 1594, *in fol.*

7. ———— Gr. et Lat. notis variorum et Joannis Hudsoni. *Oxon.* 1696, *in fol.*

8. ———— Gr. et Lat. cum annotationibus integris H. Stephani, et Joannis Hudsoni. Recensuit, &c. Josephus Wasse. Editionem curavit, &c. Carolus Andreas Dukerus. *Amstelædami*, 1731, *in fol.* [Hæc est Edit. omnium splendidissima.]

9. ———— Ex edit. Wassi et Dukeri [sine notis] Tomis VIII. *Glasguæ*, 1759, *in 12mo.*

10. ———— Ad editionem Jos. Wasse et Car. And. Dukeri accuratè expressi. Tomis VI. *Studiis Societatis Bipontinæ. Biponti*, 1788, *in 8vo.* [Editio pulcherrima.]

2. Ἐκ τοῦ τῆς ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ τρώτου.] Hoc est—Ex HISTORIÆ libro primo.

3. Περὶ τῶν πάλαι ἙΛΛΗΝΩΝ.] Hoc est—DE PRISCIS GRÆCIS.

4. καὶ τῶν βαρβάρων οἵ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθαλάσσιοι,] *et barbarorum quotquot in continente mari vicini degebant,—*

5. μᾶλλον περαιοῦσθαι] *frequentius trajicere inter se—* ἐπ' ἀλλήλους, *alii ad alios.*

6. ἐτράποντο] *se converterunt.* Ea enim est vis vocis mediæ.

7. κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα,] *quæstus sui ipsorum causâ—*

8. καὶ κατὰ κώμας οἰκουμένας.] *et quæ pagatim incolebantur.—*

9. τὸν πλεῖστον τοῦ βίου] *maximam victûs partem—*

10. οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾷν,] *quibus decori est hoc pulchrè facere.* Optimè hîc Scholiastes: καλῶς, ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς καὶ φιλανθρώπως. οὔτε γὰρ βοῦν ἀροτῆρα ἐλεηλάτουν, ἢ ἔκλεπτον, οὔτε νυκτὸς, οὔτε μετὰ φόνων ἐποίουν τὴν λῃστοιαν. *Pulchrè*, i. e. *piè ac humaniter: neque enim bovem aratorem prædam agebant, vel furabantur; neque noctu, neque cum cædibus, latrocinium exercebant.*

Quam

Quam interpretationem rectè defendit Hudsonus contra nimis acrem reprehensionem H. Stephani in annotationibus in Scholia Græca, p. 558. Edit. Dukeri. 31.

11. τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες,] *interrogationes ultrò citróque navigantibus ubique eodem modo proponentes.* πύστις, *interrogatio,* à πυνθάνομαι, *percontor.* τῶν καταπλεόντων, regi videtur ab ἐκ suppressâ. ἐρωτῶντες πύστεις, Angl. *asking questions.* Apud Lucianum, in Alexandro, § 32. invenimus πύστεις πυνθανέσθαι, *interrogationes proponere.* Hujusmodi repetitio vocis cognatæ solennis est etiam Latinis, uti *pugnare pugnam, errare errorem, dormire somnum,* &c. Sic etiam apud Græcos, δίκας δικάζειν, φίλημα φιλῆσαι, &c. Falli igitur videtur vir eruditissimus H. Steph. in annotatione suâ ad hunc locum. "Quum illud (inquit) πύστεις non aliud foret quam "ἐρωτήσεις, ideoque ineptum sit dicere, τὰς πύστεις ἐρωτῶντες· "quò igitur accusativum hunc πύστεις tendere dicemus? nem- "pè ad subauditam præpositionem κατὰ." Atqui nequaquam ineptum est dicere τὰς πύστεις ἐρωτῶντες: neque necesse est ad ellipsin τῆς κατὰ recurrere.

12. ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων—] *since neither those, to whom they put the question, think the deed unworthy of themselves; nor do those, who are anxious to know, mean to cast any reproach upon them.*

13. μεχρι τοῦδε] supple τοῦ χρόνου. τοῦδε idem est ac τούτου.

1. την ταύτῃ ἠπειρον·] *continentem in illâ regione.* ταύτῃ, i. e. ἐν ταύτῃ χώρᾳ. Vide Lamb. Bos Ellipses Gr. ad vocem χώρα. 32.

2. τό, τε σιδηροφορεῖσθαι] Angl. *and the fashion of wearing armour.* το, τε, ut distinguatur à τότε, *tunc:* et articul. construitur cum infin.

3. καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ' ὅπλων ἐποιήσαντο,] *et assuetam reddiderunt rationem suam cum armis vivendi.* Vel *et vivendi methodo cum armis se assuefecerunt.*

4. Εν τοῖς] ἐν τούτοις, ποιητικῶς. *Schol.* Nec verò hic articulorum usus nobis mirus videri debet, quum sciamus veterem Atticismum in multis cum linguâ Ionicâ affinitatem habere, quæ sæpè τοῖς dicit pro τούτοις. H. STEPH. Cæterùm post πρῶτοι mallet idem H. Steph. δὴ quam δὲ et rectè, ut opinor. Verùm pro πρῶτοι, vir doctus Jac. Burnett de Monboddo legendum mihi proposuit πρώτοις.

5. ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ, ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν·] Angl. *and leading a life of relaxation, they grew more elegant. They passed into a more elegant state.* ἀνειμένῃ—perf. part. pass. ab ἀνίημι, *remitto, relaxo:* post καὶ supple ὄντες ἐν. Ex illo quidem tempore morum elegantia Athenienses à Lacedæmoniis præcipuè distinxit. Negat tamen illustrissimus Pericles illos adeo ab his, in periculis adeundis, superari. ἡμεῖς δὲ [Verba sunt Periclis

in

32. in celeberrimâ ſuâ oratione funebri, apud Thucyd. II. 39.] ἀνειμένως διαιτώμενοι, ἐξὸν ἥσσον ἐπὶ τὰς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωρεῖμεν.

6. ᾗ οἱ προσόντες αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων, διὰ τὸ ἀβροδιαιτον,—] Conſtructio eſt: ᾗ ἡ πολὺς [ἔστι] χρόνος ἐπειδὴ οἱ προσόντες τῶν εὐδαιμόνων [ἦν] αὐτοῖς, διὰ τὸ ἀβροδίαιτον, ἐπαύσαντο φορεῦντες χιτῶνας τε λινοῦς, καὶ ἀναδούμενοι κρωβύλον τῶν τριχῶν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐν ἕρσει χρυσῶν τεττιγῶν. *nec longum tempus eſt ex quo grandiores natu eorum, qui divites erant inter illos, propter delicatum vitæ genus,* [i. e. ut delicatiùs viverent,] *ferre deſierunt lineas tunicas; et vincire nodum capillorum in capite nexu ex aureis cicadis.* "Mos erat Athenienſium (*ſc.* antequam reſp. eo-"rum à Solone corrigeretur) capillos in coni ſpeciem for-"mare, et colligere in vertice: quam crinium metam τεττίγων ἐνίεσει comprehendebant, ut ſe αὐτόχθονας, aut (ut vo-"lunt alii) μουσικοὺς hoc argumento indicarent." WASS. ἅμα γὰρ τὸ ζῶον [τέττιξ ſcil.] γηγένες. *Schol.* Confer Ælian. V. H. lib. IV. cap. 22. annotante Perizonio. Cæterùm vir [illegible] H. Steph. mavult ἐνίεσει quam ἐν ἕρσει.

ἀφ' ἧς καὶ Ἰώνων—] ad verbum, *undè etiam hicce ornatus apud eorum antiquiores propter cognationem diu poſſedit.*

8. καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον,] *etiam ad hodiernam conſuetudinem* accommodato.

9. πρὸς τὰς πολλὰς,] πολλὰς τὰς πέντας. *Schol.*

10. λίπα, μετὰ τῆ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο.] *oleo, ad certandum progredientes, ſe unxerunt.* λίπα indecl. *pingue.*

11. καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν,] *apud barbaros quoſdam nunc.* "Græci dicunt ἔστιν οἵτινες vel ἐισὶν οἵτινες pro τινὲς ſim-"pliciter:—ſic ἔστιν ὅς, *aliquis*, ἔστιν οὗ, *aliqui*, ἔστιν οἷς, *quibuſ-"dam*, per omnes caſus numeros, et genera." VIGERUS de Græcæ dict. Idiotiſmis. Cap. V. ſect. VI. reg. I. Ad quem locum vide quæ notavit vir doctiſſimus HENR. HOOGEVEEN. Edit. Lugd. Bat. 1742.

12. καὶ, ἤδη πλοϊμωτέρων ὄντων,] ſupple πρέσμασιν, *et rebus jam navigationi magis idoneis*; vel, *et quippe quibus res navigationi magis eſſent idoneæ,—*

33. 1. ἐμπορίας τε ἕνεκα—] Ordo eſt: τε ἕνεκα ἐμπορίας καὶ τῆς ἰσχύος [ἦν] ἕκαστοι [ἔχασιν] πρὸς τοὺς προσοίκους. *et mercaturæ cauſa, et potentiæ*, quam *ſingulæ* habere poſſent *adverſus ſuos finitimos.* Ubi notandum vocem ἕκαστοι fem. generis eſſe, more Attico, ut referatur ad πόλεων ſuprà; vel maſc. generis ut *ſinguli cives* poſitum ſit pro eo, quod eſt *cives unuſcujuſque urbis.*

2. ἐπιπολὺ ἀντισχέσει,] Plerique interpretes malunt ἀντισχοῦσαν, ſcil. ut concordet cum ληϊσίαν. Angl. *on account of the piracy, which almoſt conſtantly infeſted them.*

3. ἔφερον

3. ἔφερον γὰρ, &c.] Ordo est: καὶ γὰρ ὅσοι τῶν ἄλλων ᾤκουν κάτω, ὄντες ὑ θαλάσσιοι, ἔφερον ἀλλήλους· *nam et aliorum, quicunque mare accolebant, rebus maritimis non occupati, sese mutuò populabantur.* κάτω, *infrà, deorsùm,* refertur ad loca maritima; ἄνω, *suprà, sursùm,* ad loca mediterranea. Quod autem ad ἔφερον attinet, ἄγειν καὶ φέρειν, phrasis erat antiquissimis temporibus, quum homines alii ab aliis prædam agere invicem consuevere. Hinc ille, qui benè prædam agebat, [ἦγε] ἀγαθὸς appellabatur; ille autem, qui melius vel optimè ferebat, [ἔφερε] φέρτερος vel φέρτατος, vel φέριστος habebatur. 33.

4. ὐχ ἧσσον] *præcipuè.*

5. Δήλου γὰρ καθαιρομένης] *Dum enim Delos lustrabatur.* Vide Platon. Phæd. non longè ab init. Locus citatur infrà ad p. 236. n. 5.

6. Μινω] gen. Atticus à Μίνως, nom. propr.

7. πλωϊμώτερα] subauditur θαλάσσα.

8. πλουσιώτεροι ἑαυτῶν] *ditiores seipsis,* i. e. *ditiores quam antea.*

☞ Cæterùm huic nobilissimo historico, atque etiam philosopho, quam penitùs perspecti essent mores rudium ac barbarorum hominum, satis indicat brevis hæc, sed luculenta priscorum Græcorum descriptio. Quantâ igitur cum ratione sese jactare videntur quidam pholosophi hodierni, materiam hanc, tanquam antea prorsus intactam, in lucem jam tandem proferentes, judicent Eruditi.

9. Ἡ ΠΑΥΣ—] Hoc est—PAUSANIÆ Lacedæmonii Crimen et Mors.

10. ἀπελύθη μὴ ἀδκεῖν,] Angl. *was acquitted of the charge of injuring the state.*

11. τριήρη λαβὼν Ἑρμιονίδα,] *sumptâ triremi Hermionide.* ἀπὸ Ἑρμίονης πολέως Λακονικῆς. *Schol.* Græci solebant cognomenta indere navibus, et etiam ad proram adfigere: sic et Ἑρμιονὶς è loco quodam in Laconiâ [vel potius in Argiâ.] Vide Baysium de re navali. HUDSON.

1. Εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα κατέθετο,—] *beneficium autem primum apud regem collocavit, totiusque rei fecit initium ex hoc*— ἀπὸ τοῦδε, idem quod ἀπὸ τούτου. 34.

2. οἳ ἑάλωσαν] *qui capti erant.* ἑάλωσαν, Atticè pro ἥλωσαν, 3. pl. aor. 2. ind. act. ab obsoleto ἅλωμι, pro quo in usu est ἁλίσκω, *capio.* Observent tirones ἥλων, in aor. 2. usurpari in sensu passivo: ut et ἥλωκα, ab obsoleto ἁλόω, in perf. act. Vide Iliad. β'. 374. et Xen. Απομν. II. iii. 10.; item Cyrop. pp. 131. 286. 287. et 396. Edit. Hutch. 4to.

3. τῷ δὲ λόγῳ, ἀπέδρασαν αὐτόν.] *rumore autem* [quem scil. de illis vulgaverat] *ab illo aufugerant.* ἀπέδρασαν, 3. pl. aor. 1. ind. act, verbi ἀποδιδράσκω, *aufugio.*

4. τούσδε

4. τάσδε τί σοι—] Ordo eſt: βυλόμενος χαρίζεσθαί σοι, τὶ ἄπεμπε τάσδε, ἐλὼν δορὶ,—Angl. *wiſhing to oblige you, both ſends you theſe men, after having made priſoners of them* [δορὶ ἑλὼν, *quum haſtâ ceperit*; i. e. *quum bello ceperit.*] καὶ γνώμην σοιῶμαι, *et ſtatuo*—tranſit ſcil. Pauſanias, inter ſcribendum, à tertiâ ad primam perſonam.

5. Δασκυλίτιν σαλαμπείαν] à Daſcylo Bithyniæ urbe dictam.

6. ἐπιστολὴν ἀντιπέμπει] *epiſtolam viciſſim dabat.*

35. 1. τῶν ἀνδρῶν,] ſubauditur ἀντὶ.

2. ἄπαι δεῖ παραγί[νεσθαι·] *ſi quo oporteat venire.*

3. Πλαταιάσιν] adv. *Platæis*: ut Ολυμπιάσιν, pro ἐν Ολυμπίαις, &c.

4. ἐν τῷ καθιζῶτι τρόπῳ] τῷ Λακωνικῷ. *Schol.* Vide ſuprà ad p. 11. n. 3.

5. παρετίθετο,] *ſibi apponendam curabat*: uti planè indicat v. med.

6. ἦχ ἥκιστα ἡ ξυμμαχία μετέσχε.] *potiſſimùm ſocii tranſierunt.* ἦχ ἥκιστα, Latinè ſonat *non minimè*, i. e. vel *maximè*, vel *nequaquam*, prout diverſè ſpectetur: perindè ac ſi quis Angl. diceret, *not the leaſt*; quod etiam docti homines minùs rectè cepiſſe videntur. Vide infrà ad p. 47. n. 5.

36. 1. ἐπ' ἀγαθῷ] ſupple κοινῷ. Angl. *for the public good.*

2. ἐπίσχον,] ſupple ἑαυτὸς. Vide ſuprà ad p. 23. n. 3.

3. σκυτάλην,] De Scytalâ Laconicâ vide Schol. ad hunc locum: item Gellium. 17. 9. et Potter Archæolog. Gr. Vol. II. 13. Deſcribitur autem hic vivâ voce, inter docendum, ἄπον μὴ λείπεσθαι τῶ κήρυκος· Angl. *told him not to be behind the herald.*

4. κ᾽ καθίσησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν—] Angl. *and he ſubmits to a trial at the inſtance of any perſons who are willing to accuſe him reſpecting theſe crimes.*

5. μὴ ἴσος βάλεσθαι εἶναι—] *ſe nolle in æquali retum ſtatu eſſe.* Vide Coll. Gr. Min. ad p. 40. n. 7.

6. ἐξιδιάζομαι τῶν νομίμων, τοῦτο egredior leges, *præter leges ac mores victum et cultum habeo.* GESNER.

7. ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι—] *dignum ſe putavit, qui hoc diſtichon ſibi ſcribendum curaret, ἰδίᾳ*, ſupple δυνάμει, *propriâ auctoritate.*

8. ἐν τούτῳ] Ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῇ Μηδισμοῦ. *Schol.* Nimirùm illud de tripode factum tanto magis crimini dabatur viro, cum præſentibus ipſius conſiliis ſimile eſſe et reſpondere videretur. GESNER.

37. 1. παραποιησάμενος σφραγῖδα,] Angl. *having counterfeited the ſeal,*—

2. ἢ κ᾽ ἐκεῖνος—] *aut etiam ſi ille* [Pauſanias ſcil.] *aliquid à ſe ſcriptum mutare vellet*—

3. ὃ

3. ἐν αἷς, ὑπονοήσας—] Angl. *in which, having suspected that some such injunction was added, he found,* besides other circumstances, *himself also expressly marked down to be put to death*—devoted to death. Ubi notandum, 1. Voculam καὶ hîc denotare *et, præter alia, hoc disertè.* 2. Inf. act. κτείνειν reddi debere passivè, ut interdum fit in serm. Græco. Vide Coll. Gr. Min. ad p. 6. n. 5. et Zeunium ad Vigerum, p. 183. 37.

4. ὡς αὐτὸν] ὡς, Atticè pro πρός. αὐτὸν, ἄνδρα Αργίλιον scil.

5. καθ' ἕκαστον,] *singulatim.*

6. ὡς οὐδὲν πώποτε αὐτὸν, ἐν ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις, παραβάλοιτο,] Angl. *how he, in his missions to the king, had in no respect at any time for his own advantage, exposed him to danger*— παραβάλλομαι, in voce m. signif. *periculum adeo.* Rectè exponit Suidas, παραβάλλεσθαι· πρὸς κίνδυνον ῥίπτειν ἑαυτὸν, i. e. *in periculum se conjicere.* Sed παράβαλλομαι cum accus. (e. g. τινα) est id quod Latinè sonat—*aliquem periculis objicio pro meo commodo.* In qua significatione non rarò usurpatur apud scriptores Græcos vox med. Sic Xenoph. de Cyri Exped. Lib. I. Αβροκόμας δὲ οὐ τοῦτο ἐποιήσατο. *At hoc* pro se *non fecit Abrocomas.* Ad quem locum ita vir accuratissimus Thom. Hutchinson, "Vox media (inquit) rectè hoc loco significat, "*sibi* sive *commodo suo facere.*" Et Thucyd. lib. II. cap. 24. ad init. οἱ Αθηναῖοι φυλακὰς κατεστήσαντο κατὰ γῆν, κ. τ. λ. *pro se* vel *sibi constituerunt,* ut rectè interpretatur Kusterus in libello de Verbis Mediis, § II. 50. Ubi vide plura.

7. προτιμηθείη] ἐν εἰρωνείᾳ τὸ προτιμηθείη λέλεκται. *Schol.*

8. ἀλλὰ πίστιν, ἐκ τοῦ ἱεροῦ διδόντος, τῆς ἀναστάσεως,] *fidem autem ei faciente eum è templo* [impunè] *surrecturum.* "Mos supplicum erat καθίζεσθαι ἐπὶ τῆς Ἑστίας· quandò aram relinquebant, surrexerunt: et hoc est ἀνάστασιν facere." WASS.

1. καὶ ἀξιοῦντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι,] Angl. *and begging him to set out as speedily as possible*— 38.

2. τὰ πρασσόμενα] Angl. *the things a doing; the business in hand.*

3. τὴν ξύλληψιν ἐποιοῦντο.] Angl. *they began to think of apprehending him,* "ποιεῖσθαι, interdum significat, *ducere; en-*"*istimare;* quasi dicas, *aliquid* [*in mente*] *sibi fingere.*" KUSTERUS de Verbis Mediis, § I. 33. quem locum videbis.

4. ἐφ' ᾧ ἐχώροι·] Angl. *on what account; for what reason he was coming.*

5. Χαλκιοίκου] ἡ Χαλκίοικος, Minervæ Epith. apud Græcos, non templi nomen, quod æreum cum esset, Deæ nomen dedisse potest. GESNER.

6. ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ.] Angl. *which belong'd to the temple.*

7. ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωροίη,] *ne sub dio aliquid pateretur.* ταλαιπωροίη, Atticè pro ταλαιπωροῖ.

8. ἀπολαβόντες] ἀπολαμβάνω, *excludo, intercipio, quasi aufero à commercio aliorum hominum.* GESNER. μονώσαντες, περιείρξαντες. *Schol.*

9. καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὂν τὸ πεπραγμένον,] Angl. *and since what they had done was a crime to be expiated.* ὡς ἄγος—ὂν—Constructio familiaris Thucydidi. Vide Vigerum de Idiotismis, cap. VI. Reg. 1. annotante doctissimo Hoogeveen. Edit. L. B. 1742.

39. 1. Ἐκ τοῦ τῆς ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ δεύτερου.] Hoc est—Ex *secundo Historiæ libro.*

2. Ὁ τῶν ΑΘΗΝ--] ATHENIENSIUM PESTIS. Nimirùm tempore belli Peloponnesii res accidit, cum Peloponnesi incolæ adversus Athenienses eorúmque socios pugnarent. GESNER.

3. τὰ δύο μέρη,] i. e. κατὰ τὰ δύο μέρη, Angl. *in two divisions*—quanquam alii exponunt, Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὰ δύο μέρη, quasi esset, Πελοποννήσιων καὶ τῶν ξύμμαχων τ. δ. μ.

4. ἐσέβαλον ἐς τὴν Αττικὴν,] ἐσέβαλον, supple ἑαυτούς· *irruperunt.* Angl. *made an incursion.* [Vide suprà ad p. 3. n. 7.] ἐς τὴν Αττικὴν, supple χώραν.

5. ἡ νόσος—λεγόμενον] nimirùm λεγόμενον ad νόσος refertur, quia etiam dicitur νόσημα. GESNER. Quod et notavit Scholiastes.

6. τέχνη ἀδεμία.] supple ἤρκει.

7. Τελευτῶντές] *tandem.* "Id est *finientes*, pro adverbio, "τελευταῖον, quod Thucydidi, aliisque familiare." HUDSON. αὐτῶν ἀπέστησαν, i. e. ἔστησαν ἑαυτοὺς ἀπ' αὐτῶν. Angl. *they abstained from these: they left them off.*

8. ἥψατο τῶν ἀνθρώπων,] *tetigit, tentavit, infecit homines.* ἅπτω, *necto.* ἅπτομαι, in v. med. *necto meipsum alicui;* i. e. *tango.* Unde habet post se genitivum, per notam Syntaxin.

9. ἀφ' ὅτου εἰκὸς ἦν—] *undè verisimile videtur eam extitisse.* Et secundum Æ. Portum, hæc est series verborum sequentium, καὶ τὰς αἰτίας τοσαύτης μεταβολῆς, ἅς τινας νομίζει ἱκανὰς εἶναι δύναμιν σχεῖν ἐς τὸ μεταστῆσαι, *et causas tantæ mutationis, quas putat idoneas esse ut vim haberent ad mutationem efficiendam.* Locus est minùs forsan sanus. Ei medetur Gesnerus inserendo ἢ proximè post εἶναι. "Ausus sum, inquit, illud ἢ in-"serere, quo lucem accipere mihi videtur locus ali[illegible] "scurissimus, ita jam facilè explicandus. *Caussas, quas pu-"tes tantæ mutationis idoneas* (sufficientes) *esse, aut submo-"vendi eam,* morbumque adeo tollendi, *vim habere.*" Forsitan istud, δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν, glossema est cujusdam Scioli, quod in textum tandem irrepsit. Vix mihi persuadere possum, inquit H. Steph. locum ita scripsisse Thucydidem.

40. 1. Τὸ μὲν γὰρ—] Ordo est: γὰρ μὲν δὴ τὸ ἐκεῖνο ἔτος, ὡς ὡμολογεῖτο, μάλιστα ἐκ πάντων ἐτύγχανεν ὂν ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας.

2. τὰ

2. τὰ ἐντὸς,—] ſumitur adverb. Angl. *within.*

3. πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει·] *halitum tetrum et graveolentem emittebant.* ἠφίει, cum Attico augm. ab initio, pro ἤφιει, imperf. ab obſol. ἀφίω, idem quod ἀφίημι.

4. ἐς τὴν καρδίαν] οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ τὸν στόμαχον καρδίαν ἐκάλουν, καὶ καρδιωγμὸν τὸν πόνον τῆ στόμαχῳ. *Schol.*

5. Λύγξ—κενὴ] Angl. *a hiccup.*

6. μετὰ ταῦτα,] αὐτίκα. *Schol.*

7. πτιλιδνὸν,] πτιλιδνὸν ἐστὶ τὸ μετέχον ὀχρότητος καὶ μελανίας, οἱονεὶ μολυβδοειδὲς· *Schol.*

8. μήτ' ἄλλο τι ἢ γυμνὸν ἀνέχεσθαι,] Angl. *nor to endure any other ſituation but that of being naked.*

9. Καὶ ἐν τῷ ὁμοίῳ—πόλεν·] Angl. *and it was the ſame thing whether they drank much or little.*

10. ἡ ἀπορία τῆ μὴ ἡσυχάζειν] Aſſinæus abundat μή. HUDSON.

1. ἔτι ἐχοντές τι δυνάμεως, ἤ, ἐς διαφύγοιεν—] Angl. *while* 41.
they had ſtill ſome ſtrength, [i. e. before they were quite exhauſted,] *or if they eſcaped* that period, &c.

2. αὐτῆ—ἐξ[γι[νομένης,] i. e. γι[νομένης ἐν αὐτῆ.

3. καὶ ἔστις ἐκ τῶν μεγίστων περιγίνοιτο,] *κινδύνων δηλονότι. Schol. Et ſi quis ex maximis illis periculis ſuperſtes evaderet,—*

4. τῶν γε ἀκρωτηρίων ἀντίληψις αὐτῆ ἐπεσήμαινε·] Ordo eſt: ἀντίληψις τῶν ἀκρωτηρίων γε αὐτῆ ἐπεσήμαινε. Angl. *the manner in which his extremities were affected continued to ſhow* the violent nature of the diſeaſe.

5. εἰσὶ δ' οἳ] i. e. δέ τινες—ſupple διέφευγον περισωμένοι. Vide ſuprà ad p. 32. n. 11.

6. ἐδήλωσε—ἄλλο τι ὂν ἢ τῶν ξυντρόφων τι·] Conſtructio apud Græcos notiſſima;—eſt perindè ac ſi eſſet—ἄλλο τι εἶναι, &c. —*declaravit ſe aliquid aliud eſſe, quam aliquod familiarium.*

7. ἔστι περὶ τοιοῦτον ἐδέν·] Angl. *nor about any ſuch* carcaſe. Vis duplicis negationis apud Græcos nota etiam tironibus.

8. διὰ τὸ ξυνδιαιτᾶσθαι.] ἀνθρώποις ſcil.

9. παραλιπόντι] hoc eſt, ἐμοὶ παραλιπόντος, *ut taceam.* GESNER. Sed παραλιπόντι rectè ponitur in dat. (poſt ἦν ſcil.) ſic —νόσημα ἦν ἐπέπαν [κατὰ] τὴν ἰδίαν [μοι] παραλιπόντι, κ. τ. λ. ἐτύ[χανε—γι[νόμενον, vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

10. Σῶμά τι αὐταρκες] Ordo eſt: δὶ ὑδὲν σῶμα, περὶ ἰσχύος ἢ ἀσθενείας, διέφαινε ὂν αὐταρκες πρὸς αὐτὸ. Angl. *and the body of no one, in point* either *of ſtrength or weakneſs* [i. e. whether weak or ſtrong] *ſhew'd itſelf ſufficient to reſiſt it.*

1. αἴσθοιτο κάμνων,] Frequens apud Græcos Syntaxis, quaſi 42.
dicas αἴσθοιτο ἑαυτὸν κάμνειν.

2. καὶ ὅτι ἕτερος—] Lege et diſtingue hoc modo: καὶ ὅτι ἕτερος· ἀφ' ἑτέρου θεραπείας, ἀναπιμπλάμενοι [φθορᾶς] ὥσπερ τὰ πρόβατα, ἔθνησκον, *et quod alter ab alterius curatione,* contagione *tanquam oves oppleti, moriebantur.*

3. ἀ

3. οἱ ἀρετῆς τι μεταποιούμενοι·] μεταποιεῖσθαι τῆς ἀρετῆς τι, *vindicare sibi virtutis aliquid*, i. e. *honestatis rationem habere*. GESNER.

4. αἰσχύνῃ γὰρ ἠφείδουν σφῶν αὐτῶν, ἐσιόντες παρὰ τοὺς φίλους,] Angl. *for, from delicacy, without minding themselves, they went in to their friends*, [ἠφείδουν, imperf. ind. ab ἀφειδέω, *non parco, nullam curam habeo*] ἐπεὶ καὶ οἱ οἰκεῖοι τελευτῶντες ἐξέκαμνον [πρὸς] τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων, νικώμενοι ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ. "Thucydides significare vult," inquit Henr. Steph. "*ipsos etiam propinquos ad complorationes morientium defe-* "*cisse mali gravitate superatos*. Vel, *Ne comploratu quidem* "*morientes prosequi amplius valuisse*." [Thes. voce ὀλοφυρμὸς.] τελευτῶντες, *tandem*, uti paulo suprà.

5. οὐχ' ἧσσον] *præcipuè*. Vide suprà ad p. 33. n. 4.

6. ἅρα ἐτοῦς] τῷ θέρει δηλονότι. *Schol.*

43. 1. διὰ τὸ συχνοὺς ἤδη προτεθνάναι σφίσιν·] *propterea quod frequentes jam mortui erant* [demestici nempè] *illis*.

2. ἐπὶ πυρὰς γὰρ ἀλλοτρίας,—] *nam alii quidem in alienos rogos, antevertentes illos, qui eos exstruxerant, mortuum suum cum imposuissent, igne subjecto accendebant*.—"νήσαντας, à νέω. "νῆσαι πυρὰν, *rogum struere*, proprium eâ in re verbum At- "ticis." GESNER.

3. Πρῶτόν τι ἦρξε καὶ ἐς τἄλλα,] Ordo est: τε τὸ νόσημα πρῶτον ἦρξε [ἀρχὴ γέγονεν, *Schol.*] ἐπιπλέον ἀνομίας τῇ πόλει, καὶ ἐς τἄλλα, *atque morbus hicce initium erat majoris improbitatis civitati, etiam quod ad alia*.

4. ῥᾷον γὰρ ἐτόλμα—] Sensus erui potest hoc modo, γάρ τις ῥᾷον ἐτόλμα ποιεῖν καθ' ἡδονὴν ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο μὴ [ποιεῖν] *Quilibet enim faciliùs audebat patrare ad animi libidinem quæ prius simulare consueverat se non facere*, [vel, celabat se facere.] Videtur mihi phrasis esse ἀποκρύπτομαι μὴ ποιεῖν, [Angl. *I make a secret of doing*] quemadmodum apud Latinos *vereor ne faciam*. Angl. *I am afraid of doing*. Ordinem tamen verborum hunc esse existimat Fr. Portus, ῥᾷον γὰρ ἐτόλμα τις ποιεῖν ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο, ὥστε μὴ ποιεῖν καθ' ἡδονήν. Particulam μὴ redundare putat Fab. Paulinus, atque hanc esse verborum Syntaxin: ἐτόλμα καθ' ἡδονὴν ποιεῖν ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο. Atque hoc modo Gesnerus ἀπεκρύπτετο, &c. *occultabat, ut non faceret pro libidine palam*. Abundat nimirùm Atticè negatio ad verba nagativa adjecta. Vide ad p. 40. n. 10.

5. τῷ δόξαντι καλῷ] τυτέστι τῇ ἀρετῇ. *Schol.*

6. Θεῶν δὲ φόβος,] Parcè imitandum censeo Atticismum apud Thucydidem, quo pro Genitivo absoluto Nominativus ponitur. Ita enim ille lib. II. cap. 53. Θεῶν δὲ φόβος, ἢ ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπεῖργε, τὸ μὲν, ΚΡΙΝΟΝΤΕΣ ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ

μὴ

μὴ, ἐκ τῶ πάντας ὁρᾶν ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους· τῶν δὲ ἁμαρτημάτων ΟΥ-ΔΕΙΣ ΕΛΠΙΖΩΝ μέχρι τῦ δίκην γενέσθαι βίους ἂν τὴν τιμωρίαν ἀντιδῦναι. *Nec ullus Deorum metus, aut hominum lex eos arcebat: non ille, quia judicabant perindè esse Deos colere ac non colere, quoniam omnes videbant pariter mori: non hæc, quia nemo putabat, se tamdiù victurum, dum judicium constitueretur, quo delictorum pœnas daret.* HOOGEVEEN ad Viger. cap. vi. § 1. reg. 18. Cæterùm, quod ad Nominativum absolutum attinet, idem ferè est idioma linguæ Anglicanæ. Porrò observandum τὸ μὲν referre ad τῶν δὲ—paulo infrà. Construe igitur et Angl. reddito hoc modo: ἀδὲις δὲ φόβος θεῶν, ἢ νόμος ἀνθρώπων ἀπῆγεν, *and no fear of the gods or law of men deterred them,* τὸ δὲ, *in the one case,* κρίνοντες ἐν ὁμοίῳ [εἶναι] καὶ σέβειν καὶ μὴ, ἐκ τῦ ὁρᾶν πάντας ἀπολλυμένους ἐν ἴσῳ, *thinking it the same thing to worship them or not, since they beheld all perishing indiscriminately;* [τὸ] δὲ, *and in the other;* ἀδὲις ἐλπίζων, βίυς μέχρι τῦ δίκην γενέσθαι, ἂν ἀντιδῦναι τὴν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτημάτων, *no one expecting that by having lived till a trial happened, he would suffer the punishment of his crimes.* δὲ τὴν πολὺ μείζω [τιμωρίαν] ἤδη κατεψηφισμένην, κρεμασθῆναι ἐπὶ σφῶν, πρὸ ἧς ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι ἀπολαῦσαί τι τῦ βίυ. *but* they thought *that a much greater punishment, already decreed, was hanging over them, before the falling of which it was reasonable they should have some enjoyment of life.*

1. καὶ αὐτὸς ἔφη ξυνδιαφθεῖσθαι.] Phœbus etiam pestilentiæ auctor 44.
initio Iliadis, qui eo etiam nomine λοιμόλος dicitur et ἑκάεργος. In calore solis paluſtre cœlum commoventis causam pestilentiæ hujus quæsivit jam olim Diodorus Siculus. GESNER.

2. ἐσβεβληκότων] supple ἑαυτὺς ἐς τὴν Ατθιδα, *quum irrupissent in Atticam.* Vide supra ad p. 39. n. 4.

☞ De hac Athenienſium peſte vid. LUCRET. VI. 1136.

III. NOTÆ IN XENOPHONTEM.

1. ΕΞ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.] Xenophon Grylli filius Athenienſis 45.
floruit circiter Olymp. XCIV. 4. ann. O. C. 3604. ante C. N. 399. Eum loco haud obscuro ortum esse vel ex hoc apparet, quod vetus hospitium ei cum Proxeno Bœotio viro illustri intercederet. Juvenis adhuc Socratem, optimum illum virum, summúmque philosophum audivit: mentémque suam teneram disciplinis verè Socraticis penitùs imbuendam

EDITIONES XENOPHONTIS. 45

1. Xenophontis Athenienſis opera, Græcè, curante Euphroſyno Bonino, *Florentiæ* in ædibus *Phil. Juntæ*, 1516, *in fol.* [Edit. princeps, ſed manca et non optimæ notæ.]

2. ——— Græcè, curante Aſulano, *Venetiis apud Aldum*, 1525, *in fol.*

3. ——— Græcè, *per hæredes Phil. Juntæ, Florent*, 1527, *in fol.* [Quæ repetitio eſt Aldinæ.]

4. ——— Græcè, cum Melanthonis præfatione. *Halæ Suev.* 1540 *in* 3 *vol.* 12*mo.*

5. ——— Græcè et Lat. cum prefatione Albini Torini Vitodurani. *Apud Nic. Brylingerum, Baſil.* 1545, *in fol.*

6. ——— Græcè, cum prefatione duplice, alterâ Iſingrinii, in qua mentio facta eſt de emendationibus Sebaſt. Caſtalionis; alterâ Melanthonis ex Halenſi editione deſumptâ. *Baſil. apud Iſingrinium*, ſine ann. 2 tomis.

7. ——— Græcè, curante M. Joanne Petri. Repetitio eſt textûs Caſtalionis, cum interpretatione variorum Lat. &c. *Baſil. apud Nic. Brylingerum*, 1555, *in fol.* [*N. B.* Hæc 2da Brylingeriana, fraude hæredum Nic. Brylingeri, novo titulo fucata eſt, anno 1568. Vide *Zeunii* præf. in Cyrop. *Lipſ.* 1780, *in* 8*vo.*]

8. ——— Græcè: multorum veterum exemplarium ope edidit H. Stephanus. *Apud ipſum Steph.* 1561, *in fol.* [Edit. pulcherrima et prioribus longe melior.]

9. ——— Gr. et Lat. Joanne Leunclavio interprete: cum annotationibus ejuſdem et indice copioſo. *Baſil. per Thomam Gaurinum*, 1569, *in fol.*

10. ——— Gr. et Lat. ab eodem Leunclavio. [Edit. 2da.] *Ibid.* 1572, *in fol.*

11. ——— Græcè, cum annotationibus ſub calcem, et varietate lectionis ex codicibus et conjecturis ſuis in *margine*, iterum edidit H. Stephanus. *Apud ipſum Steph.* 1581, *in fol.*

12. ——— Gr. et Lat. à Joanne Leunclavio. [Quæ eſt ejus edit. 3tia.] Præfatus eſt Frid. Sylburgius. *Francofurti, apud hæredes Wecheli*, 1594, vel 1596, *in fol.*

13. ——— Gr. et Lat. [Quæ eſt repetitio Leunclavianæ.] *Par.* 1625, *in fol.*

14. ——— Gr. et Lat. ab Edwardo Wells; cum Chronologiâ Dodwelli, et 4 tabulis geographicis. *Oxon.* 1703, 5 tom. *in* 8*vo.*

15. ——— Gr. et Lat. ex recenſione Edwardi Wells, curâ Car. Aug. Thieme, cum præfat. Jo. Aug. Erneſti. *Lipſiæ*, 1763, 4 tom. *in* 8*vo.*

Edi-

3. οἱ ἀρετῆς τὶ μεταποιούμενοι·] μεταποιεῖσθαι τῆς ἀρετῆς τι, *dicam fibi virtutis aliquid*, i. e. *honeſtatis rationem habere*. GESNER.

4. αἰσχύνῃ γὰρ ἠφείδων σφῶν αὐτῶν, ἰσόνομις πρὸς τὰς φίλας,] Angl. *for, from delicacy, without minding themſelves, they went in to their friends*, [ἠφείδων, imperf. ind. ab ἀφειδέω, *non parco, nullam curam habeo*] ἐπὶ τὴ οἰκείοι τελευτῶσῃς ἐξικόμενον [πρὸς] τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων, νικώμενοι ὑπὸ τῦ πολλῦ πάθους. "Thucydides ſignificare vult," inquit Henr. Steph. "*ipſos etiam propinquos ad comploratione morientium deſe-* "*eſſe mali gravitate ſuperatos*. Vel, *Ne comploratu quidem* "*morientes proſequi amplius valuiſſe*." [Theſ. voce ὀλοφυρμὸς.] τελευτῶντες, *tandem*, uti paulo ſuprà.

5. ἐχ' ἥσσονι] *præcipuè*. Vide ſuprà ad p. 33. n. 4.

6. ἄρχειν ἐτῶν] σῷ Σίρῳ δηλονότι. *Schol.*

43. 1. διὰ τὰ συχνὰς ἤδη περιτυθάνας σφίσιν·] *propterea quod frequentes jam mortui erant* [demeſtici nempe] *illis*.

2. ἐπὶ πυρὰς γὰρ ἀλλοτρίας,—] *nam alii quidem in alienos rogos, antevertentes illos, qui eos exſtruxerant, mortuum ſuum cum impoſuiſſent, igne ſubjecto accendebant*.—" πύρευσις, à πύρ. " πῆναι πυρὰν, *rogum ſtruere*, proprium eâ in re verbum At- " ticis." GESNER.

3. Πρῶτόν τι ἦρξε κῆ ἐς τἄλλα,] Ordo eſt: τὸ τὸ νόσημα πρῶτον ἦρξε [ἀρχὴ γένοντο, *Schol.*] ἐπιπλέον ἀνομίας τῇ πόλει, καὶ ἐς τἄλλα, *atque morbus hicce initium erat majoris improbitatis civitati, etiam quod ad alia*.

4. ῥᾴον γὰρ ἐτόλμα—] Senſus erui poteſt hoc modo, γάρ τις ῥᾴον ἐτόλμα ποιεῖν καθ' ἡδονὴν ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο μὴ [ποιῶν] *Quilibet enim facilius audebat patrare ad animi libidinem quæ prius ſimulare conſueverat ſe non facere*, [vel, celabat ſe facere.] Videtur mihi phraſis eſſe ἀποκρύπτομαι μὴ ποιῶν, [Angl. *I make a ſecret of doing*] quemadmodum apud Latinos *vereor ne faciam*. Angl. *I am afraid of doing*. Ordinem tamen verborum hunc eſſe exiſtimat Fr. Portus, ῥᾴον γὰρ ἐτόλμα τις ποιεῖν ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο, ὥστε μὴ ποιεῖν καθ' ἡδονήν. Particulam μὴ redundare putat Fab. Paulinus, atque hanc eſſe verborum Syntaxin: ἐτόλμα καθ' ἡδονὴν ποιῶν ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο. Atque hoc modo Geſnerus ἀπεκρύπτετο, &c. *occultabat, ut non faceret pro libidine palam*. Abundat nimirùm Atticè negatio ad verba nagativa adjecta. Vide ad p. 40. n. 10.

5. τῷ δόξαντι καλῷ] τυτέστι τῇ ἀρετῇ. *Schol.*

6. Θεῶν δὲ φόβῳ,] Parcè imitandum cenſeo Atticiſmum apud Thucydidem, quo pro Genitivo abſoluto Nominativus ponitur. Ita enim ille lib. II. cap. 53. Θεῶν ἢ φόβος, ἢ ἀνθρώπων νόμος· ἀδὲις ἀπῆγεν, τὸ μὲν, ΚΡΙΝΟΝΤΕΣ ἢν ὁμοίῳ κῆ σέβοιτο κῆ μὴ

μὴ, ἐπὶ τῷ πάντας ὁμοίως ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους· τῶν δὲ ἁμαρτημάτων ΟΥ-ΔΕΙΣ ΕΛΠΙΖΩΝ μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βίᾳ ἂν τὴν τιμωρίαν ἀντιδῶναι. *Nec ullus Deorum metus, aut hominum lex eos arcebat: non ille, quia judicabant perindè esse Deos colere ac non colere, quoniam omnes videbant pariter mori: non hæc, quia nemo putabat, se tamdiù victurum, dum judicium constitueretur, quo delictorum pœnas daret.* HOOGEVEEN ad Viger. cap. vi. § 1. reg. 18. Cæterùm, quod ad Nominativum absolutum attinet, idem ferè est idioma linguæ Anglicanæ. Porrò observandum τὸ μὲν referre ad τῶν δὲ—paulo infrà. Construe igitur et Angl. reddito hoc modo: ἐδεισε δὲ φόβος θεῶν, ἢ νόμος ἀνθρώπων οὐκ ἔτερπε, *and no fear of the gods or law of men deterred them,* τὸ δὲ, *in the one case,* κρίνοντες ἐν ὁμοίῳ [εἶναι] καὶ σέβειν καὶ μὴ, ἐπὶ τῷ ἐρᾶν πάντας ἀπολλυμένους ἐν ἴσῳ, *thinking it the same thing to worship them or not, since they beheld all perishing indiscriminately;* [τὸ] δὲ, *and in the other;* ἐδεὶς ἐλπίζων, βιοὺς μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι, ἂν ἀντιδῶναι τὴν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτημάτων, *no one expecting that by having lived till a trial happened, he would suffer the punishment of his crimes.* δὲ τὴν πολὺ μείζω [τιμωρίαν] ἤδη κατεψηφισμένην, κρεμασθῆναι ἐπὶ σφῶν, πρὶν ὧν ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι ἀπολαῦσαί τι τοῦ βίου. *but* they thought *that a much greater punishment, already decreed, was hanging over them, before the falling of which it was reasonable they should have some enjoyment of life.*

1. καὶ αὐτὸς ἔφη ξυνοσήσειν.] Phœbus etiam pestilentiæ auctor 44.
initio Iliadis, qui eo etiam nomine λοιμόλος dicitur et ἑκάεργος. In calore solis palustre cœlum commoventis causam pestilentiæ hujus quæsivit jam olim Diodorus Siculus. GESNER.

2. ἐσβεβληκότων] supple ἑαυτοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν, *quum irruptissent in Atticam.* Vide suprà ad p. 39. n. 4.

☞ De hac Athenienſium peſte vid. LUCRET. VI. 1136.

III. NOTÆ IN XENOPHONTEM.

1. ΕΞ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.] Xenophon Grylli filius Athenienſis 45.
floruit circiter Olymp. XCIV. 4. ann. O. C. 3604. ante C. N. 399. Eum loco haud obſcuro ortum esse vel ex hoc apparet, quod vetus hoſpitium ei cum Proxeno Bœotio viro illuſtri intercederet. Juvenis adhuc Socratem, optimum illum virum, ſummúmque philoſophum audivit: mentémque ſuam teneram diſciplinis verè Socraticis penitùs imbuendam

45. buendam curavit. Annos natus circiter 26, dilecto ſuo præceptori, ad bellum Peloponneſiacum proficiſcenti, ſe comitem adjunxiſſe fertur : et cùm, in pugnâ ad Delium commiſſâ, in ſummum vitæ diſcrimen incurreret, eum ab equo delapſum in humeros recepit et ſervavit Socrates. Poſt hanc pugnam, cum eodem Socrate Athenas reverſus, philoſophiæ iterùm vacabat, donec tandèm, invitante Proxeno Bœotio, in Aſiam trajecit, et ad Cyrum Minorem, bellum adverſus fratrem ſuum Artaxerxem clàm meditantem, ſe contulit. Hanc infelicem Cyri expeditionem, et, poſt Cyri interitum, decem millium Græcorum, qui eum in Aſiam ſuperiorem comitati fuerant, in patriam, duce ipſo Xenophonte, reditum, in libro illo jucundiſſimo, cui titulus Κύρου Ἀνάβασις, ipſe luculenter expoſuit. Exercitu in patriam reduce, Thymbroni Lacedæmonio, bellum Tiſſapherni et Pharnabazo inferre paranti, tradito, ipſe cum Ageſilao rege in Aſiam profectus eſt. Illum autem abſentem, quod primùm Cyrum, deindè Ageſilaum, utrumque Athenienſibus infeſtum, ſequutus eſſet, cives exilio multârunt. Scilluntem igitur ſe recepit, oppidum haud procul ob Olympiâ ſitum. Illùc eum ſequebantur uxor Phileſia, duóque filii Gryllus et Diodorus. In amœniſſimo illo receſſu literis, philoſophiæ ac religioni ſe dedidit ; ita tamen ut venationibus equitatúque, quibus magnopere delectabatur, corpus ſuum ſubindè exerceret. Tandem, orto inter Eleos et Lacedæmonios bello, Xenophon Scilluntе invitus diſceſſit ; atque cum ſuis, primum Lepreum, deindè Corinthum, ubi reliquum vitæ exegit, ſe contulit. Obiit Corinthi Olymp. cv. 1. ante Chriſtum 360; annos natus 90; uti teſtatur Lucianus. " Fuit autem [ver-
" ba ſunt viri eruditiſſimi Thomæ Hutchinſon] pulcherri-
" mâ corporis formâ, vultu placido verecundóque, cæſarie
" promiſſâ ; atque uti naturam in fingendo corpore fautri-
" cem habuit, ſic benignam nactus eſt in tribuendis animi
" virtutibus." Cæterùm, propter dictionis ſimplicitatem atque dulcedinem planè admirandam, nunc *Muſa*, nunc *Apis* Attica olim nominabatur : neque inter veterum monumenta vel recentiorum libros facilè reperies quæ, ſive ad virtutis amorem, ſeu ad literarum elegantiorum veram culturam, ingenuæ Juventutis animi formandi ſint, cum ſcriptis Xenophonteis comparari poſſint. Idcirco Excerpta copioſiora ex hoc auctore jucundiſſimo, quàm ex ullo alio, in his Analectis exhibere viſum eſt ; nimirùm ex libris ejus majoribus, Κύρου Παιδείαν dico, Κύρου Ἀνάβασιν, et Σωκράτους Ἀπομνημονευμάτα. Qui plura velit de Xenophonte adeat Fabricii Biblioth. Gr. Lib. III. cap. 4. et Diſſertationem I. Thomæ Hutchinſon, editioni ſuæ majori Κύρου Παιδείας præmiſſam.

EDITIONES

EDITIONES XENOPHONTIS. 45

1. Xenophontis Athenienſis opera, Græcè, curante Euphroſyno Bonino, *Florentiæ* in ædibus *Phil. Juntæ*, 1516, *in fol.* [Edit. princeps, ſed manca et non optimæ notæ.]

2. ——— Græcè, curante Aſulano, *Venetiis apud Aldum*, 1525, *in fol.*

3. ——— Græcè, *per heredes Phil. Juntæ, Florent*, 1527, *in fol.* [Quæ repetitio eſt Aldinæ.]

4. ——— Græcè, cum Melanthonis præfatione. *Halæ Suev.* 1540 *in* 3 *vol.* 12*mo.*

5. ——— Græcè et Lat. cum prefatione Albini Torini Vitodurani. *Apud Nic. Brylingerum, Baſil.* 1545, *in fol.*

6. ——— Græcè, cum prefatione duplice, alterâ Iſingrinii, in qua mentio facta eſt de emendationibus Sebaſt. Caſtalionis; alterâ Melanthonis ex Halenſi editione deſumptâ. *Baſil. apud Iſingrinium*, ſine ann. 2 tomis.

7. ——— Græcè, curante M. Joanne Petri. Repetitio eſt textûs Caſtalionis, cum interpretatione variorum Lat. &c. *Baſil. apud Nic. Brylingerum*, 1555, *in fol.* [*N. B.* Hæc 2da Brylingeriana, fraude hæredum Nic. Brylingeri, novo titulo fucata eſt, anno 1568. Vide *Zeunii* præf. in Cyrop. *Lipſ.* 1780, *in* 8*vo.*]

8. ——— Græcè: multorum veterum exemplarium ope edidit H. Stephanus. *Apud ipſum Steph.* 1561, *in fol.* [Edit. pulcherrima et prioribus longe melior.]

9. ——— Gr. et Lat. Joanne Leunclavio interprete: cum annotationibus ejuſdem et indice copioſo. *Baſil. per Thomam Gaurinum*, 1569, *in fol.*

10. ——— Gr. et Lat. ab eodem Leunclavio. [Edit. 2da.] *Ibid.* 1572, *in fol.*

11. ——— Græcè, cum annotationibus ſub calcem, et varietate lectionis ex codicibus et conjecturis ſuis in *margine*, iterum edidit H. Stephanus. *Apud ipſum Steph.* 1581, *in fol.*

12. ——— Gr. et Lat. à Joanne Leunclavio. [Quæ eſt ejus edit. 3tia.] Præfatus eſt Frid. Sylburgius. *Francofurti, apud hæredes Wecheli*, 1594, vel 1596, *in fol.*

13. ——— Gr. et Lat. [Quæ eſt repetitio Leunclavianæ.] *Par.* 1625, *in fol.*

14. ——— Gr. et Lat. ab Edwardo Wells; cum Chronologiâ Dodwelli, et 4 tabulis geographicis. *Oxon.* 1703, 5 tom. *in* 8*vo.*

15. ——— Gr. et Lat. ex recenſione Edwardi Wells, curâ Car. Aug. Thieme, cum præfat. Jo. Aug. Erneſti. *Lipſiæ*, 1763, 4 tom. *in* 8*vo.*

Edi-

45. EDITIONES CYROPÆDIÆ.

1. Xenophontis Cyropædia, Græcè. *Par.* 1536. *in 4to.*
2. ——— Græcè. *Eton.* 1613. *in 4to.*
3. ——— Gr. et Lat. Leunclavii. *Lond.* 1674, *in* 8*vo.* [Quæ ſæpius repetita eſt.]
4. ——— Græcè. *Oxon.* 1727, *in* 8*vo.*
5. ——— Gr. et Lat. Græca recognovit, &c. binis diſſertationibus auxit, &c. Thomas Hutchinſon, A. M. *Oxon.* 1727, *in 4to.* [Edit. omnium pulcherrima.]
6. ——— Gr. et Lat. à Thom. Hutchinſon, omiſſis Diſſertationibus. *Lond.* 1730. [Quæ ſæpiſſimè repetita fuit.]
7. ——— Gr. et Lat. ex editione Thomæ Hutchinſon [Sine notis] *Glaſguæ*, 1767, 4 vols. *in 12mo.*
8. ——— Græcè, è recenſione T. Hutchinſoni, cum ſelectis ejuſdem notis et indice Græcitatis, auctore *Sam. Fr. Nath. Moro. Leipſiæ*, 1774, *in* 8*vo.*
9. ——— Græcè. Recenſuit et explicavit Joan. Car. Zeunius. *Leipſæ*, 1780, *in* 8*vo.* [Editio ſanè caſtigatiſſima, cum notis et indice Græcitatis utiliſſimo. Præfatio enarrationem optimam Editionum Xenophontis complectitur.]

EDITIONES ANABASEÔS.

1. Xenophontis de Cyri expeditione Libri ſeptem, Gr. et Lat. Græca recognovit, &c. Diſſertatione auxit, &c. Thomas Hutchinſon. *Oxon.* 1735, *in 4to.* [Editio emendatiſſima et pulcherrima, cui accedit Xenophontis de Ageſilao Rege Oratio.]
2. ——— Gr. et Lat. [Edit. Hutchinſoniana, omiſsâ diſſertatione, et oratione de Ageſilao Rege.] *Oxon.* 1745, *in* 8*vo.*
3. ——— Gr. et Lat. ex editione Tho. Hutchinſon, [Sine notis] *Glaſguae*, 1762, 4 vols. *in 12mo.*
4. ——— Græcè. *Oxon.* 1772, *in* 8*vo.* [Mendis ſcatet.]
5. ——— Gr. et Lat. [Repetitio minoris Hutchinſonianæ] *Cantab.* 1777, *in* 8*vo.*

EDITIONES MEMORABILIUM.

1. Xenophontis Memorabilium Socratis dictorum Libri IV. *Paris*, 1541, *in 4to.* [Mutila edit. Vide *Zeunii* præf. ad ſuam Memorabb. Edit. 1781.]

2. Xeno-

2. Xenophontis Memorabilium Socratis dictorum lib. IV. Gr. *Apud Martinum Juvenem, Paris,* 1559, *in* 4*to.* 43

3. ——— Gr. ex recenſione Jo. Caſelii, *Roſtochii,* 1585, *in* 4*to.*

4. ——— Gr. *Ibidem,* 1589, *in* 4*to.* [Quæ eſt repetitio prioris, cum omnibus vitiis.]

5. ——— Gr. et Lat. à Gilman. *Lond.* 1720, *in* 8*vo.*

6. ——— Gr. et Lat. ex edit. Leunclavii, [Præmiſſa eſt Apologia Socratis,] *Edinb.* 1739, 12*mo.*

7. ——— Gr. et Lat. ex recenſione et cum notis J. A. Erneſti. *Lipſiæ,* 1742, 8*vo.* [Quæ ſæpius repetita fuit. Edit. 5ta optima eſt.]

8. ——— Gr. et Lat. Recenſuit, ſuiſque Annotationibus auxit Bolton Simpſon. *Oxon.* 1748, *in* 8*vo.* [Quæ ſæpius repetita fuit.]

9. ——— Græcè. In hâc editione Emendationes nonnullæ in imâ paginâ proponuntur. *Glaſguæ,* 1761, *in* 4*to.*

10. ——— Græcè. Recenſuit, et Erneſti aliorumque, et ſuis Notis explicavit Jo. Car. Zeunius. *Lipſiæ,* 1781, *in* 8*vo.* [Edit. accuratiſſima. De aliis Memorabb. Editt. conſule hujus præfationem.]

2. Ἐκ τῆς ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.] H.e. Ex CYROPÆDIA, ſive de CYRI Inſtitutione. "Cicero in Brut. 29. ſcitè interpretatur *Cyri vitam et diſciplinam.* Cæterùm ad hos Xenophontis libros rectè æſtimandos faciunt loca quædam veterum, v. c. Dioniſii Hal. qui epiſt. ad Pomp. laudat Κύρου Παιδείαν, εἰκόνα βασιλέως ἀγαθοῦ καὶ εὐδαίμονος· Ciceronis Ep. ad Q. Fratr. l. 1, 8. qui, *Cyrus ille à Xenophonte,* inquit, *non ad hiſtoriæ fidem ſcriptus, ſed ad effigiem juſti imperii: cujus ſumma gravitas ab illo philoſopho cum ſingulari comitate conjungitur: quos quidem libros non ſine cauſa noſter ille Africanus de manibus ponere non ſolebat: nullum eſt enim prætermiſſum in iis officium diligentis et moderati imperii:* et A. Gellii, qui XIV. 3. narrat, Xenophontem Platonis libris de optimo ſtatu reipublicæ civitatiſque adminiſtrandæ oppoſuiſſe contra et conſcripſiſſe *diverſum regiæ adminiſtrationis genus,* quod Παιδείας Κύρου ſit inſcriptum. Idem tradit Diogenes Laërtius in vitâ Plat.: Athenæus Deipnos. lib. XI.: et Auſonius Panegyr. ad Gratian. *Vellem,* inquit, *ſi rerum natura pateretur, Xenophon Attice, in ævum noſtrum venires: tu qui ad Cyri virtutes exſequendas votum potius, quàm hiſtoriam commodâſti, cum diceres, non qualis eſſet, ſed qualis eſſe deberet.* Conf.

" Ariſtides περὶ ἀφιλῆς λόγυ, cap. 3. § 5. p. 502. ed. Jebb. " bii." ZEUNIUS.

3. Τὸ τῦ ΚΥΡΟΥ γένος.] Hoc eſt—CYRI GENUS.

4. Περσεῖδαι.] *Perſidæ* fuerunt tantùm pars Perſarum. ZEUNIUS.

5. κληΐζονται·] *nomen habent.* κληΐζονται recenſetur a H. Stephano inter vocabula poët. quibus interdum utitur Xenophon.

6. γενομένυ] Angl. *who was.*

7. Φῦναι ᾗ ὁ Κῦρος λεγέται, καὶ ᾄδεται ἔτι καὶ νῦν---] Angl. *Cyrus is ſtill deſcribed and celebrated by the Barbarians as having naturally been.* " λέγεται ſcil. *à ſcriptoribus: ᾄδεται à poëtis.*" ZEUNIUS.

8. Φύσιν μὲν δὴ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς μορφῆς---] Angl. *He is indeed recorded as having poſſeſſed ſuch a diſpoſition of mind and appearance of body.* Ubi obſervandum φύσιν ex æquo ſignificare *indolem animi*, et *figuram corporis*.

46. 1. Οὕτω ᾗ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τὸ κοινῆ ἀσφαλῶς ἐπιμελόμενοι·] *Hæ autem leges à curâ publici commodi initium ſumere videntur.* Notandum eſt, verba δοκεῖν, φαίνεσθαι, νομιζεσθαι, ita à Græcis adhiberi ſolere, ut per ea ſignificent (non dubii quidpiam aut ambigui, non quod *videtur*, ſed) quod *reverà eſt*. HUTCHINSON. Differunt hæc duo verba ἄρχω et ἄρχεσθαι eo, quod Activum ἄρχω ſemper relationem habeat ad alios, ſignificétque *prior incipio: ſeu incipio ideo ut alii me ſequantur;* ſeu *exemplo meo aliis præbeo* initium et anſam aliquid faciendi; ſeu *aliis præeo ad aliquid faciendum:* ἄρχομαι verò in medio, *ipſe mihi præeo ad aliquid faciendum;* ſeu ſimpliciter, *incipio aliquid facere, nemine quamvis ſequente.* KUSTER de vero uſu Verb. Med. ſect. 1. 33. ἄρχω, in v. act. interdum ſignificat *impero;* undè ἄρχομαι, in v. paſſ. *ſubditus ſum, pareo, obtempero.* Cæterùm ἄρχεσθαι ἐπιμελόμενοι nota ſyntaxis eſt in ſermone Græco. [Vide infrà ad p. 47. n. 2.] ταῖς πλείσταις πόλεσι, i. e. σὺν τοῖς νόμοις τῶν πλειστῶν πόλεων.

2. μὴ παιέιν ὃν μὴ δίκαιον,] i. e. ἐκεῖνον ὃν μὴ δίκαιόν ἐστι παιέιν.

3. ζημίας αὐτοῖς ἐπέθεσαν.] Angl. *They impoſe or inflict puniſhments upon them.* [De hac ſignif. aor. vide ſuprà ad p. 19. n. 6.] Utitur Xenoph. αὐτοῖς quanquam τις præcedens poſtulat αὐτῷ

4. Οἱ ᾗ Πέρσικοι νόμοι, προλαβόντες,] Angl. *but the Perſian laws anticipating this.*

5. τὴν ἀρχὴν,] ſupple κατὰ, *ab initio.*

6. ἐφίεσθαι.] ἐφίεμαι, *deſidero, appeto,* q. d. *immitto me,* ut ὀρέγομαι, *extendo me in* vel *ad aliquid.* GESNER.

7. ἐλευθέρα ἀγορὰ] *Forum liberum, locus educandis liberis deſtinatus.* GESNER.

8. τά τε βασίλεια καὶ τὰ ἄλλα ἀρχεῖα [δόματα] πεποίηται.] *regia et alia magiſtratuum ædes ſunt exſtructæ.* HUTCH.

9. αἱ

9. *οἱ ἀγοραῖοι,*] *turba forenſis.* Angl. *the dealers, the buyers and ſellers.*

10. *ἀπειροκαλίαι*] *ineptiæ, q. d. inſcitia boni et honeſti.* GESNER. *ἀπειλήλανται,* Atticè pro *ἀπήλανται,* 3. pl. perf. paſſ. ab *ἀπελαύνω, arceo.*

11. *ὑπὲρ τὰ τεττύσιμα ἔτη γιγνόμενοι.*] Intelliguntur ſenes indè à quinquageſimo ætatis anno. Nam *τεττύσιμα ἔτη* erant ab anno 25, uſque ad 50. ZEUNIUS.

1. *ἢ ἐπιμέλονται*] i. e. *ἐν ᾗ ὁδῷ, qua ratione curam adhibent.* 47.

2. *διατρίβουσι μανθάνοντες---*] Angl. *ſpend their time in learning.*

3. *ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται,*] Nimirùm, ad diſcendam juſtitiam; *ἐπί τι ἔρχεσθαι* ſæpè apud Xenoph. alioſque ſignificat, *alicujus rei conſequendæ aut peragendæ cauſa venire.* HUTCH.

4. *καὶ ἄλλων οἵων εἰκός.*]---Et de aliis minùs honeſtis, quæ nonnunquam fieri veriſimile eſt, quæque ad magiſtratum deferri et ſolent et debent. HUTCH.

5. *δικάζονται δὲ ἧκιστα,*] "Vulgares editt. inquit Hutchin-"ſon, habent *ἐχ ἥκιστα*; ſenſu planè contrario, et (ut leviſ-"ſimè dicam) incommodo. Mureto monente, delemus part. "*ἐχ*· quod Stephanus probat, et hujus loci poſtulat ſenten-"tia." Sed vulgaris lectio videtur ſe rectè habere: namque *ἐχ ἥκιστα*, non hic loci ſignificat id quod eſt Latinè, *non minimè*, h. e. *maximè*; ſed *nequaquam, non omninò*; vel, ut Angl. exprimitur, *not in the leaſt. δικάζονται ἢ ἐχ ἥκιστα, nequaquam autem judicio inter ſe contendunt.* Angl. *but do not go to law about at all.* [Vide ſuprà ad p. 35. n. 6.] Mirum eſt igitur hunc locum tantoperè torſiſſe virum eximium H. Stephanum. [Vide not. ejus ad pag. 3. v. 15. Edit. Xenoph. operum quam ipſe excudebat 1561, in fol.] Cæterum obſervandum eſt *δικάζω*, in v. act. ſignificare, *jus dico*; *δικάζομαι*, in v. med. *jus mihi dicendum curo; judicio cum aliquo contendo.* Angl. *I go to law with---*

6. *ἂν---ἀμελῶς ἔχειν,*] ſupple *ἑαυτούς.* [Vide ſuprà ad p. 4. n. 10.] Particula autem *ἄν* hìc tribuit infinitivo ſenſum futuri, *negligenter ſe geſturos*---Vide doctiſſimum Hoogeveen, de particulis L. G. p. 81.

7. *μέγα ἢ συμβάλλεται εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτούς,*] Angl. *and it contributes much to their acquiring a diſcreet deportment, εἰς τὸ αὐτοὺς μανθάνειν*, conſtructio tironibus notanda. Sic cum præp. *πρὸ* in N. T. Evang. Joan. cap. I. 49. *Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι.* Angl. *Before Philip called thee.*

1. *ἄρτον,---*] Sine auctoritate Stephanus mutavit *ἄρτους* in 48.
ἄρτον. Senſus loci eſt: *Ferunt ſibi cibi ſolidioris loco panes, et opſonii loco naſturtium.* ZEUNIUS.

2. *φυλάξασθαι ἢ τὸ ἐπιφερόμενον·*] *et ab irruente cavere.* Ubi notanda pulcherrima ſignificatio vocis med. tum in *φυλάξασθαι.*

σεθαι, tum in ἐπιφερόμενον. φυλάσσω, in v. act. *custodio ; φυλάσσομαι*, in v. med. *caveo.* φέρω, in v. act. *fero.* φερόμαι in v. med. *fero meipsum ;* i. e. *ruo.* ἐπιφερόμαι, Angl. *I rush on.*

49. 1. μάζα] farina ex hordeo imprimis tosto subacta humore aliquo, h. e. vel aquâ, vel oleo, vel lacte, vel poscâ, vel aquâ mulsâ, vel oxymelite. ZEUNIUS.

2. διατρίβουσι μαλιστῶσαι] *in exercendo morantur.* ZEUNIUS.

3. διαγωνιζόμενοι---διαπαλῶσιν.] *semper certant.* Angl. *continue contending, keep contending*—Vide Coll. Gr. Min. ad p. 7. n. 22.

50. 1. ἤν τι δέῃ,--] ἤν τι δέῃ [τῶν ἔργων] ὅσα ἤδη ἐστὶ ἔργα φρονίμων καὶ ἔτι δυναμένων. Angl. *if the public good requires any of those things to be performed, which are to be done by persons now of mature judgment, and still vigorous.*

2. ἔξω τῆς ἑαυτῶν,] supple χώρας.

3. φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαστον,] *tribuum præsides unumquemque deferunt.* HUTCH.

4. ἐκκρίνουσιν·] *ordine movent*, Angl. *degrade them.*

5. μικρὸν ἐπάνειμι·] Angl. ad verbum, *I go back a little upon it : I will recapitulate a little.* "De verbo ἔμι, *eo*, cum ejus "compositis tenendum est, apud Atticos formam futuri non "esse in usu, sed semper adhiberi Præsens tempus, etiam "in significatione futuri." ZEUNIUS ad Viger. p. 207.

6. ἐν βραχυτάτῳ ἂν δηλωθείη,] *pauciſſimis exponi poterit.*

51. 1. καὶ ἡ πολιτεία αὕτη. ἦ, οἴονται,---] *Et hæc est reipublicæ ratio, qua utentes, putant se optimos evasuros.* Vide supra ad p. 47. n. 6.

2. τῷ ἐκπονεῖσθαι τὴν δίαιταν,] Angl. *of their working off their food by labour ; of the labour they undergo, in order to digest their food.*

3. τὸ δόντα πυ---] i. e. τὸ [τινα] γνῶσθαι δόντα πυ φανερόν.

4. Ἡ τοῦ ΚΥΡΟΥ παιδία.] H. e. *Cyri pueritia.*

5. διαφέρων ἐφαίνετο,] Vide supra ad p. 46. n. 1.

6. ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ, καὶ χρώματος ἐντρίψει, καὶ κόμαις προσθέτοις,] Angl. *with painting about his eyes, with colours rubb'd in, and with false locks.* "ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ,---Intelligitur "pictura palpebrarum, quæ fiebat fuligine, seu stibio. Hic "lapis non modo nigras reddebat palpebras, sed et ob vim "astringendi [συστλικὴν] contrahebat eas, et adeo oculos ipsos "dilatabat. χρώματος, scil. *et albi et rubri.*" ZEUNIUS.

52. 1. Ω μῆτερ,--] Percontanti olim Elizabethæ, Angliæ reginæ, utra duarum pulchrior esset, ipsa vel Maria Scotorum regina, hoc modo se respondisse refert eques Jacobus Melvil, hujus ad illam jam tum legatus : "O regina ! apud Anglos "certè Tu, uti apud Scotos Domina mea, longè omnium "formosissima ;"

" formosissima :" hunc locum forsan Xenophontis respiciens. Vide Melvil's Memoirs, p. 50.

2. ἐμβάμματα] Angl. *sauces*, à βάπτω, *tingo*.

3. φάναι] Subintelligitur ἔφασαν.

4. Οὐ γὰρ] Reddit γὰρ rationem interrogantis τί δὲ; quæ habent vim negandi. ZEUNIUS.

1. πολλοὺς δέ τινας ἐλιγμοὺς ἄνω καὶ κάτω πλανώμενοι,] *sed per multas quasdam ambages sursùm deorsumque vagantes*. HUTCH. 53.

2. ὅ, τι ἂν βουλωμαι αὐτοῖς χρῆσθαι;] subauditur πρὸς ante ὅ, τι. *ut iis pro arbitrio utar?*

3. λαβόντα τῶν κρεῶν,] i. e. μέρος τῶν κρεῶν, quod optimè exprimitur Gallicè per partitivum, ut vocant, Articulum, *ayant pris de la viande*.

4. Ὁ δὲ Σάκας ἄρα καλός τε ὢν ἐτύγχανε,] Angl. *Now this Sacian happened to be handsome*. Vide suprà ad p. 7. n. 5.

5. δοκοιη] Atticè pro δοκέοι, contr. δοκοῖ.

6. προπετῶς] Angl. *pertly*, *rashly*.

7. παῖς μηδέπω ὑποπτήσσων,] Syntaxis postulat ut ἐποροίτο subintelligatur post ὑποπτήσσων. Angl. *as a boy, not yet afraid, would* ask; ut planè indicat vocula ἄν.

1. καὶ διδόασι τοῖς τρισὶ δακτύλοις, ὀχοῦντες τὴν φιάλην,] *ac tribus digitis phialam vehentes præbent*. διδόασι pro διδοῦσι. 54.

2. ἐνδοῖεν] pro ἐνδοιήσαν, 3 pl. aor. 2. opt. act. verbi ἐνδίδωμι, *porrigo*, &c.

3. εὐληπτότατα] Adverbialiter, ab εὐλήπτος, *qui facilè capi potest*: ex εὐ et λαμβάνω.

4. ἐγχέας,] idem quod ἐγχεύσας, ab ἐγχέω, *infundo*.

5. Καὶ τὸν κελεῦσαι] i. e. καὶ τὸν Ἀστυάγην.

6. οὕτω—εὖ κλύσαι τὸ ἔκπωμα· ὥσπερ τὸν Σάκαν ἑώρα·] Angl. *rinsed the cup well, just as he saw the Sacian do*.

7. στήσαντα τὸ πρόσωπον,] Angl. *having put on a grave face*. σπουδαίως καὶ εὐσχημόνως πως. Angl. *in a serious and decent sort of manner*.

8. τῷ κυάθῳ,] Κύαθος erat trulla ænea, qua vinum de craterâ hauriebant. HUTCH.

9. εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐγχεάμενοι καταῤῥοφοῦσι·] Angl. *having poured it into their hand, they sip it out*. ἐγχεαμένοι, idem quod ἐγχευσάμενοι. Ubi notanda est vis vocis med. ἐγχέω εἰς τὴν χειρα. *I pour* something *into the hand* of any person. ἐγχεόμαι εἰς τὴν χεῖρα, *I pour* something *into my own hand*. [Vide infra n. 11,] τοῦ δὲ supple ἕνεκα.

10. ἐδεδοικειν] δέδοικα. Angl. *I am afraid*. ἐδεδοίκειν, *I was afraid*. Vide Iliad. ά, 555. et φ', 198.

11. κατέμαθον φάρμακα αὐτὸν ὑμῖν ἐγχέαντα,] Syntaxis Græca tironibus notanda. Idioma Latinum postulat ἐγχεύσαι, Angl.

I

I plainly perceived that he had infuſed poiſon for you; ubi vox act. rectè uſurpatur. Vide ſuprà n. 9.

55. 1. *ἰσηγορία*,] Proprie æquum jus loquendi in concione et ſuffragium ferendi. Sed hic, ingenuo quodam joco loquacitas ebriorum ſimul loquentium, neutro alterum exaudiente, GESNER. *Æquabile vociferandi jus.* ZEUNIUS. Pulcherrima ſane hæc et facetiva ebriorum deſcriptio, atque pueri loquentis perſonæ mirè conveniens.

2. *Δεψῶν παύεται*] Tropus quo hîc *ſitire* ponitur pro *bibere*, eſt exquiſitus, et aptus puero, imprimis ei, qui domeſticæ aſſuetus temperantiæ, aliam bibendi cauſam ſcire non videbatur, niſi ſitim. ZEUNIUS.

3. *Στὰς ἄν,—λέγοιμ' ἄν*] Part. *ἄν* ſæpè adhibetur quaſi prænuntia ſubjunctivi vel optativi, atque etiam una cum eorum utrovis repetitur.

4. *ἐπ' ἀρίστου,—τῷ ἀρίστῳ*] Quum vox *ἄριστον*, in accuſat. ex æquo ſignificet *prandium* et *optimum*, h. e. *principem* vel *regem*; et *ἀρίστῳ*, in dat. *prandio* et *regi*; neſcio annon Cyrus hîc jocans ad hanc vocis ambiguitatem alludat, quo meliùs Sacam irrideat; id quod Galli vocant *une Equivoque*; cujuſmodi quidem ambiguitas, quippe quæ ad ſonum vel figuram vocabuli duntaxat pertineat, in aliam linguam vix unquam tranſire poteſt.

5. *ἕως παραπέπαυμαι τοῦτον*,] Angl. *till I ſhould rack him beyond meaſure*—

6. *χαλεπὸν ἦν ἄλλον φθάσαι τοῦτο ποιήσαντος*·] Angl. *it was difficult for another perſon to get the ſtart of him in doing this.* De conſtructione verbi *φθάνω*, *prævenio*, vide Vigerum de Idiotiſmis Gr. annotante doctiſſimo Hoogeveen. Edit. L. Bat. 1742. Vide etiam Coll. Gr. Min. ad p. 38. n. 8.

56. 1. *ἐπὶ σοὶ ἔσται*·] Angl. *it ſhall depend upon thyſelf: it ſhall be in thy own power.* Sic in Anab. non longè ab init. *ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ*. Vide infrà ad p. 85. n. 9. et alibi ſæpiſſimè.

2. *χάριν σοι,—ἕξομαι*,] *gratiam tibi habebo*: ut planè denotat *ἕξομαι*, in v. med.

3. *ἄπτει*,] Vide ſuprà ad p. 50. n. 5.

4. *ἐπὶ τὸ μετρίως—*] Ordo eſt: *ἐπὶ τὸ δοκῶν σοὶ ἔχειν μετρίως, ad id quod videtur tibi moderatè ſe habere.*

5. *σοι*,] Ita tamen, ut ego quidem arbitror, hæc pronomina [*σοὶ* et *μοὶ*] *παρέλκουσι*, ut latentem ſecum afferant ſignificationem quandam. Notant enim vel aliquid, neſcio quomodo, imperiosè prolatum, vel tenerum affectum. HOOGEVEEN ad Viger. p. 160. Edit. Zeunii.

6. *αὐτῷ*.] Obſerva hîc triplicem pleonaſmum, qui puero admodum convenit: *ἐνθάδε, ἐπινὸς*, et *αὐτῷ*. ZEUNIUS.

1. *πότερα*

1. πέντε τὸν βίᾳ ἀφελόμενον ἔχειν,] Conſtructio accuſativi et infinitivi regitur ab ellipſi κλῆσις δικαία ἐστι, quæ ex proximè antecedentibus facilè intelligitur. Cæterùm ſpecta proprietatem verborum ἔχειν et κινδυνεύσθαι. Illud enim eſt nomen generis, et omninò ſignificat *in ſuâ habere poteſtate*, ſive jure ſive injurâ: hoc vero tantùm notat poſſeſſionem legitimam. ZEUNIUS. 57.

2. τὴν ψῆφον τίθεσθαι.] *ſuam ſententiam ferre:* ut planè indicat v. med. Eſt phraſis nimirùm deſumpta a modo quo in comitiis ſuffragium olim ferre ſolebant, calculis nempè vel lapillis albis et nigris. Unde ψῆφος ſæpe ſignificat ipſum ſuffragium. Sed notanda eſt differentia inter ψῆφον τιθέναι vel προστιθέναι, et ψῆφον τίθεσθαι vel προστίθεσθαι: ψῆφον ſcil. cum voce act. ſignificat, *mittere in ſuffragia*, vel *permittere judicibus ut ſententiam dicant*; cum voce autem med. *ſententiam ſuam ferre.*

3. σοί] Vide ſuprà ad p. 56. n. 5.

4. Ὅπως ἂν μὴ ἀπολῇ μαστιγούμενος,] Angl. Have a care *leſt you die under the laſh: leſt you be flogg'd to death.* "Ὅπως μὴ, "ἐκκεκλικὼς, ſive *præcipiendo*, ſive *vetando*, dici ſolet, ſubaud. "ὄρα, φυλάττε, aut alio his ſimili verbo." HUTCH.

5. ἐν ᾧ ἐστι—] Ordo eſt: ἐν ᾧ ἐστι τὸ οἴεσθαι χρῆναι ἔχειν πλέον ἁπάντων, *cui hoc ineſt, ut* homo *putet*, ſe *opportere plus omnibus poſſidere.* Angl. *in which is implied* a man's *thinking that he ſhould poſſeſs more than all the reſt.*

1. συνεκέχαλο,] *inſinuavit ſe illis.* Pro συνεκέχαστο. pluſquam. ind. paſſ. verbi συγχαλάω. Ubi obſervandum eſt perf. et pluſquamperf. paſſ. uſurpari in ſenſu medio. ὥστε οἰκείως διακεῖσθαι· Angl. *ſo as to be on a moſt familiar footing with them.* 58.

2. ἀνήρητο πρόσθεν, ᾧ ἔνδηλος ἦν ὅτι ἡσπάζοντο αὐτῶν τοὺς υἱεῖς·] *ſibi devinxit adeundo, et quod manifeſtum eſſet illum comiter accipere eorum filios.* "Uſurpatur participium pro gerundiis "in *do*, vel pro auferendi caſu." [Viger. Cap. VI. § 1. reg. 6.] "Aliquandò tamen Latinorum ſtructura ablati-"vum pati non videtur, ſed per conjunctionem *quod* expo-"nere tunc ſolent. E. g. In oratione Æſchinis contrà "Cteſiph. occurrunt hoc modo duo participia, quorum al-"terum per auferendi caſum, alterum per conjunctionem "reddendum eſt." HOOGEVEEN ad locum citatum. Quam obſervationem viri eruditiſſimi egregiè illuſtrat hic quoque locus Xenophontis. Cæterùm, ut idem Vigerus rectè obſervat—"Δῆλος, φανερὸς et alia ſignificationis ejuſdem cum par-"ticipiis cujuſlibet temporis eleganter conjungantur, tùm-"que reſolvuntur per accuſativum et infinitivum, aut par-"ticulam ὡς vel ὅτι et indicativum." [De præcip. Gr. dict. idiotiſm. Cap. III. § 4. reg. 6.] ἀνήρητο, *ſibi devinxit*; vel

devinctot

devinctos ſibi habebat—pluſq. paſſ. verbi ἀναιρτάω, *ſuſpendo*; quaſi dicas, *ſuſpenſos à ſe*. Vide ſuprà n. 1.

3. περὶ παντὸς ἐποιεῖτο] *maximi faciebat: nil prius neque potius ducebat quam*—

4. κλαίων—ἐπαύσατο·] Vide Coll. Gr. Min. ad p. 31. n. 12.

5. εἴωτο χαρίεισθαι·] Vide Coll. Gr. Min. ad p. 32. n. 17. χαρίεισθαι pro χαρίσασθαι, Atticè.

6. πῶς ἔχοντα τυγχάνει·] *quomodo ſe haberent*. Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

59. 1. ἢ τὸ σκυλακεύειν,] Ordo eſt: ἢ ἐκεῖνο ὁμοίως προσιτὸν ἔχειν τὸ σκυλακεύειν—τὸ προσπίπτειν ὁμοίως πᾶσιν, Angl. *and he no longer, in the ſame forward way* as before, *practiſed the manner of young dogs,—to fawn upon all indiſcriminately.*

2. ταῦτα ἐξήρχε, Vide ſupra ad p. 46. n. 1.

3. Ὡς δ' οὐκ ἀπεδίδρασκον,] Angl. *And as, in conſequence of being baffled, he did not decline performing the exerciſes wherein he was worſted, but conſtantly perſiſted in attempting again to perform them better*,—Ubi notanda tironibus conſtructio præpoſitionem ἐκ, ἐις, ἐν, cum inf. et articulo.

4. τί σε δεῖ θηρία ζητοῦντα πρᾶγματα ἔχειν;] *Quid opus eſt tibi moleſtiam, in conquirendis feris creari?* HUTCH.

5. προσῄει.] Imperf. Atticum. Vide Moor Element. L. G. p. 114.

6. παρίει] 3 ſing. imperf. ind. à παρίημι id. quod παρίημι, *admitto*.

60. 1. αὐτοῖς τοῖς ἵπποις κατακεκρημνισθῆναι.] ſupple σὺν· *una cum ipſis equis per præcipita loca dejectos eſſe.*

2. ἢ μικρῷ κἀκεῖνον ἐξετραχήλισεν·] Quæ ſententia planè expreſſa, ſic ſe habet—ἢ ἐξετραχήλισεν ἢ ἐκεῖνον, μικρῷ ὄντος διαστήματος· et Latinè exprimitur, *et parum abfuit quin et illum de collo præcipitârit*. Ad verbum, *et de collo præcipitavit et illum, parvo intervallo exiſtente*, i. e. *penè*.

3. ὁ μὲν ἀλλ'] *veruntamen* Quaſi dicas, *non quidem ſed*— i. e. non quidem de collo equi excuſſus eſt Cyrus, ſed, &c. ὁ μὲν ἀλλὰ, interdum redditur, *quin et*, vel *quinetiam*; i. e. ὁ μὲν ἔτως, ἀλλὰ—*non quidem omninò ſic, ſed*— Nam, ut rectè obſervat vir doctiſſimus H. Hoogeveen, negat ὁ μὲν vel ſuperiora, vel aliud quid extrinſecus advocandum, cui τὸ ἀλλὰ vi διαφορικῇ diverſum quid opponit. De part. L. Gr. p. 951.

4. ὁ ἵππος ἐξανέστη.] ſubintellige ἑαυτὸν, *equus exſurrexit*. Vide ſupra ad p. 3. n. 7.

5. καλόν τι χρῆμα] Vide ſuprà ad p. 7. n. 9.

6. ἐλοιδόρουν αὐτὸν,] λοιδορέω, in actívo, eſt, *jurgio alterum inceſſere*, ſeu *maledicta et convitia alteri ingerere*: λοιδορεῖσθαι autem, *mutuis maledictis et convitiis ſe proſcindere, ſeu, jurgio*

inter

inter se contendere; et in constructione adsciscit dativum; secus ac activum λοιδορεῖν, quod cum accusativo construitur. Verba enim contendendi et litigandi, dativum adsciscere solent. KUSTER de Verbis Mediis, sect. I. 43. Vide infrà n. 12. 60.

7. κατερεῖν αὐτῷ] i. e. ἐρεῖν κατ' αὐτῷ. Angl. *that they would speak against him: that they would complain of him.*

8. εἱστήκει,] supple ἑαυτὸν, Angl. *stood.* ἑστήκε, *he stands.*

9. ἠνιᾶτο.] ἀνίαω, *tristitiâ afficio,* ἀνίαομαι, in v. med. *tristitiâ afficio meipsum,* i. e. *deleo, angor.*

10. προσφερόμενον,] θερόμαι in v. med. *fero meipsum,* i. e. *ruo* Eodem ferè modo Latini interdum utuntur voce passivâ. Sic, *feror in hostem.* Angl. *I rush against the enemy.*

11. διατεινάμενος,] *omnibus nervis intensis.* Angl. *having exerted himself vigorously,* εὐστόχως, *with a successful aim: having with vigour taken a successful aim.*

12. ὁ θεῖος αὐτῷ ἐλοιδορεῖτο,] Quamvis autem λοιδορεῖσθαι propriè id, quod diximus significet; [Vide suprà, n. 6.] sæpè tamen notione unilaterali accipitur pro, *alteri maledicere:* quo sensu à naturâ Verborum Mediorum degenerat, nec ab activo λοιδορεῖν quicquam differt, præterquam constructione. KUSTER; ubi suprà. Hic loci tamen ἐλοιδορεῖτο in med. forsan reciprocum quidpiam indicat inter Cyaxarem et Cyrum: nam Cyrus avunculo respondet, non item custodibus. Vide paulò suprà. Vide etiam λοιδορήσεταιν paulò infrà.

1. θηράσειεν] pro θηράσαι. Vide suprà ad p. 27. n. 11. 61.

2. οὐδὲ ἁμαρτεῖν οἷόν τε ἦν] Vide suprà ad p. 5. n. 6.

1. Τίς γὰρ—] Refertur istud γὰρ non ad id quod præcedit, sed ad id quod elegantiùs reticetur. Tu ipse fac apud Astyagem mentionem; NAM *quisnam,* &c. Vide Iliad. α, 123. 152. ε, 22. annotante viro acutissimo S. Clarke, qui et alibi passim hanc particulam in clarâ demum luce reposuit. 62.

2. οἷός τ' εἰμὶ,] Vide suprà ad p. 5. n. 6.

3. Ἢν δὲ τοσοῦτον ἐπιδιδῶ,] Angl. *and if I go on at this rate,* δέδοικα, *I am afraid.* Vide suprà ad p. 27. n. 4.

4. ὑπὲρ ἡμῶν,] Angl. *in our behalf.*

5. τὸ ἐπὶ σοὶ] Vide infrà ad p. 85. n. 9.

6. διαπράξειεν] Vide suprà ad p. 27. n. 11.

7. Ὥρα οὖν,—] Ordo est: εἴη οὖν ὥρα σοι—παρασκευάζεσθαι ὅτῳ [i. e. ἐν ᾧτινι τρόπῳ] μαστιγώσεις με, *tempus ergo tibi fuerit —parare quo me verberes.*

1. τοῦ μὲν καταγελῶντα—τὸν δέ τινα καὶ ἐπαινοῦντα—] *hunc quidem deridere—illum vero laudare—* τοῦ μὲν καταγελῶντα, i. e. γελῶντα κατὰ τοῦ μέν. 63.

2. οὐδ' ὁπωστιοῦν φθονερῶς.] *sine ullâ prorsus invidiâ.*

3. ἀπῆσι.] Vide ſuprà ad p. 59. n. 5.

4. ὁπότι εἰόν τι ἄῃ,] Vide ſuprà ad p. 5. n. 6.

5. συνεξῇσι τῷ Κύρῳ,] i. e. ἐξῇσι σὺν τῷ Κύρῳ. Vide ſuprà ad p. 59. n. 5.

6. τὰ—ἐπιχώρια] ſupple ἐπιτηδεύματα, *inſtituta patria*. ἀπο-τελοίη, *perficeret*, pro ἀποτελέσι, Atticè.

64. 1. ἅ τῳ—] i. e. ἅ τινι, &c.

2. ὡς ἁβρυναθῆναι μεμαθηκὼς ἐν Μήδοις ἔλθοι.] *ut qui apud Medos delicatè vivere edoctus veniſſet*,

3. μᾶλλον—ἢ προσδιόμενον·] Angl. *rather than deſiring any addition to it*. Nam ea eſt vis præpoſitionis πρὸς in comp. τῇ ἑαυτῆ μέρει, vide ſuprà ad p. 53. n. 3.

4. ἐδόκει] Vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

65. 1. ᾧ κῆ τὴν—] Vide ſuprà in p. 64. lin. 9.

2. τήν τι γυναῖκα] *mulierem*, de qua mentio facta fuerat ſuprà.

3. ἐκ ἔτυχεν—ἂν,] Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

4. ἐφαίνετο διαφέρουσα—] Angl. *ſhe plainly ſurpaſs'd*—Vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

5. ἀναξῆναι—συναναίσχυναν—] Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

6. τῇ ῥώμῃ,] Haud dubiè iſta ſunt delenda conſenſu MSS. Bodleiani, Guelferbytani, et Philelphi. ZEUNIUS.

7. ἰσχνεῖα.] Vide ſuprà ad p. 60. n. 8.

8. Δῆλα δ' ἦν—] Angl. *And her tears were evidently trickling down*—Vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

66. 1. εὖ ἴσθι ὅτι—] Si poſt ὅτι intelligis, τῷτ' ἀληθὲς ἐστιν, vel ſimile quid, vehementiùs affirmat. [Hoogeveen ad Viger. cap. 5. § 8. reg. 16. ubi vide plura,] νῦν μέντοι ἐξαιρῶμεν σε ἀνδρὶ,—*nunc quidem te ſeligimus viro*,—εὖ ἴσθι ὅτι [ἐξαιρῶμεν] quin *probè ſcito nos ſeligere*—&c. Verùm ante τὸ ἄδος—τὴν γνώμην, &c. ſubauditur κατὰ, ut benè nôrunt tirones.

2. ἧς σὺ ἴσῃ τὸ ἀπὸ τοῦδε.] *cujus tu deinceps eris*,—τὸ ἀπὸ τοῦδε τῦ χρόνυ, Angl. *henceforth*.

3. περιεκατέῤῥηξατο—τὸν ἄνωθεν πέπλον,] Angl. *ſhe tore her upper garment quite in pieces all round her*. Ubi tironibus notanda vis et V. M. et duplicis præp. in comp.

4. φῦναι μηδὲ γενέσθαι] φῦναι, *natam eſſe*: γενέσθαι, *fuiſſe*, illuc delatam ex locis exteris. ZEUNIUS.

5. σοῦ ἀκούσας,] i. e. ἐκ vel ἀπὸ σοῦ.

6. Οἶει γὰρ,—] Perperam hoc in loco vir cæteroquin accuratiſſimus Thom. Hutchinſon; "Vocula γὰρ interrogationi "hic inſerviens, vim ſuam *cauſalem* amittit." Audiendus potius vir egregius Sam. Clarke. "γὰρ, non refertur ad id "quod proximè præcedit, ſed ad id quod elegantiùs reticetur." *Cur ita loqueris? Tune* ENIM *exiſtimas*, &c. Vide ſuprà ad p. 62. n. 1. et vide Coll. Gr. Min. ad p. 51. n. 15.

7. πρόσθεν

7. πρόσθεν παρὰ τὸ βιλτιστον;] Angl. *to act* [*beſide*] CONTRARY TO *what is beſt.* Nam ita ſignificat ſæpiſſimè præp. παρά.

8. ὕτως ἐπιφύκει,] *ita à naturâ comparata eſſet.*

9. τῶν μὲν ἐρῶσι, τῶν δ' οὔ·] *alios quidem amant* homines, *alios autem non.* ἢ ἄλλος γε ἄλλα, ſupple ἐρᾷ—*et alius alium amat.*

10. φόβος καὶ νόμος] eſt ἐν διὰ δυοῖν pro φόβῳ τῷ νόμῳ, *metus quem injicit lex.* ZEUNIUS.

1. γῶν]De hac part. vide inf. ad Xen. Mem. lib. 3. cap. 1. 67.

2. εἰ ἑκουσίόν ἐστι τὸ ἐρασθῆναι,] *Si voluntarium quiddam eſt amor.* τὸ ἐρασθῆναι, quaſi dicas Angl. *the being captivated by love.* Ubi obſervandum ἐραόμαι in v. paſſ. ab ἐράω, *amo*, ſignificare (non *amor* ſed) *amore capior.* Attamen ἐρώμενος in part. Latinè ſonat *amaſius.*

3. ὥσπερ καὶ τινος ἄλλης νόσου ἀπαλλαγῆναι,] amore, *non ſecùs atque morbo quovis alio, liberari.*

4. πολλὰ καὶ εἰκῇ ὑπηρετοῦντας·] *valdè et inaniter obſequioſos.* HUTCH.

5. Ποιοῦσι γὰρ,] Vide ſuprà ad p. 66. n. 6; item ad p. 62. n. 1.

6. μυρίων δ' ὄντων μηχανῶν ἀπαλλαγῆς τοῦ βίου,] *cumque rationes è vita excedendi ſint innumeræ—* HUTCH.

7. ὥστε μὴ ἅπλουσθαι αὐτῶν,] Vide ſuprà ad p. 39 n. 8.

1. ἴσως γὰρ θᾶττον ἀπῆλθες—] Angl. *Perhaps you* ALWAYS *go away ſooner.* [Vide ſuprà ad p. 19. n. 6.] ἢ ἐν ὅσῳ χρόνῳ ὁ ἔρως πέφυκε συσκευάζεσθαι ἄνθρωπον; i. e. ἢ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἐν ὅσῳ, κ. τ. λ. *than within the time in which Love naturally gets poſſeſſion of a man.* συσκευάζομαι, *omnia mea in faſciculum colligo.* Angl. *I pack up my baggage:* uti planè indicat vox. med. Undè pulcherrimè hic uſurpatur de amore irretiente hominem. Cæterùm πέφυκα, à φύω, benè redditur Latinè, *naturâ comparatus ſum.* Vide ſuprà ad p. 66. n. 8. 68.

2. Καὶ πυρὸς γάρ τοι ἰσὶ θίγοντα—] *Etenim fieri quidem poteſt, ut qui tangit,* &c.

3. ἑκὼν ἄνει ἅπλομαι,] Infinitivus ἄναι, apud Atticos præſertim cum voce ἑκὼν; i. e. *libens, libenter,* interdum abundat. VIGERUS, cap. V. ſect. 6. reg. 10. Vide ſuprà ad p. 39. n. 8.

4. ἐπιμελῆ αὐτῆς·] τῆς καλῆς γυναικὸς, ſcil.

5. Βουλόμενος δὲ—αὐτῷ,—] Tranſit caſus à nominativo ad dativum. Nimirùm non obſervârat auctor ſe, progreſſu ſententiæ, verbum tandem uſurpaturum, quod dativum omninò poſtularet; nec, ſi obſervâſſet, ea eſſet Græcæ Linguæ ratio ut ulla demùm mutatione opus fuiſſet.

1. ἐκτῶσα συμβαλέσθαι φίλους ἄνδρας.] *amicos inter ſe committere verita.* HUTCH. 69.

2. ὑπηρετήσειν

2. ὑπηρετήσειν τῷ τυχεῖν ἃ ἐβούλετο,] *è re fore ad ea quæ volebat consequenda.*

3. τὸν εὐνοῦχον] τὸν pro τινα Atticè.

4. ἀνθρώπους τε οἶδα,—οἷα πεπόνθασιν] eadem sunt ac si dixisset τε οἶδα οἷα ἀνθρώποι πεπόνθασι.

5. καὶ αὐτὸς—] *atque ipse intellexi istam in me esse impotentiam, ut non possem formosos spernere, si cum his una essem.* ZEUNIUS.

70. 1. ἐκποδὼν ἔχειν ἐμαυτὸν,] Angl. *To keep myself out of the way. To abscond.*

2. ὡς ἠδικηκότος ἐμοῦ μεγάλα.] *quippe qui in justissima admiserim.*

3. οἷος τ' εἰ—] Vide suprà ad p. 62. n. 2.

4. Εἰ γὰρ γένοιτο,—] *Utinam vero—existat aliquod, in quo tibi rursum opportunè usui esse possim.* "εἰ per se solum, [potiùs cum particulâ γὰρ, ut rectè observat Hoogeveen ad locum] aliquandò sumitur pro εἴθε· i. e. *utinam!*" VIGERUS, cap. VIII. § VI. reg. 1.

5. καὶ ὑπὸ τῶν φίλων οἶδα ὅτι, ὡς σὲ πεφευγὼς, λόγον ἂν παρέχοιμι.] Ordo est: καὶ οἶδα ὅτι ἂν παρέχοιμι λόγον ὑπὸ τῶν φίλων ὡς πεφευγὼς σὲ, *et novi me præbiturum amicis copiam dicendi, tanquam ac te fugissem.* Observat Zeunius dignam esse constructionem verborum turbatam homine valdè commoto et perturbato.

6. Ὡς πορεύσομαι] ὡς idem quod ὅτι· subauditur νόμιζε vel tale aliquid.

7. τὸ δοκεῖν με,—ἐκπεφευγέναι.] Angl. *my seeming to have made my escape*—μελλήσοντα παθεῖν τι ὑπὸ σοῦ, *when on the eve of suffering some hardship from you:—of being punished by you.*

8. Δύο γὰρ, ἔφη,—] γὰρ refertur ad id quod eleganter reticetur,—δυνήσομαι, *potero,* NAM—Vide suprà ad p. 68. n. 1. item ad p. 66. n. 6.

71. 1. ὡς ἂν αὐτοῖς τὰ παρὰ σοῦ λεγόμενα ἐμποδὼν μάλιστ' ἂν εἴη ὧν βούλονται πράττειν.] *ut quæ abs te dicentur, maximo sint ipsis impedimento ad ea quæ facere voluerint.* HUTCH.

2. ἐμβαλεῖν που τῆς ἐκείνων χώρας·] *invadere alicubi ipsorum agrum;* i. e. ἐμβαλεῖν ἡμᾶς αὐτοὺς που εἴς τι μέρος τῆς ἐκείνων χώρας. Vide suprà ad p. 39. n. 4. et ad p. 53. n. 3.

3. ὁτιπλείστον χρόνον·] *quam dutissimè.* Vide infrà ad p. 86. n. 5.

4. μετατάσσεσθαι γὰρ ὀκνήσουσι·] *nam verebuntur aciem mutare.*

5. ἐξ ὑπογύου ταραξόνται.] Angl. *they will immediately get into confusion.*

6. καὶ δύναμιν δὲ—] Ordo est: καὶ οἶδα ὅτι παρέσται σοι ἔχων [τοσαύτην] δύναμιν ὁπόσην ἂν δύνηται [ἔχειν.]

72. 1. ὅμοια ἐκείνῳ·] Non debet corrigi ὅμοια τοῖς ἐκείνου sc. ἅρμασι,—sed ita explicari. ZEUNIUS.

2. Συνεζεύξατο

2. Συνεζεύξατο δὲ τὸ ἑαυτῦ ἅρμα τετράρυμον—] Angl. *and he yoked his own carriage with four poles*—Zeunio facilè aſſentiór exiſtimanti temones illos juxta ſe aptatos fuiſſe axi, qui quidem multò longior noſtris fuit.

1. ἐθελῆσαι ὑφίσασθαι τὴν κατὰ πρόσωπον τῆς ἀντίας φάλαγγος τάξιν ἴσχειν,] *ultrò in me recipio, ut hunc è regione phalangis adverſæ locum obtineam.* HUTCH. 73.

2. καὶ ἔλαχεν Ἀβραδάτης ἥπερ ὑφίστατο,] *et ſortitus eſt Abradatas uti ipſe in ſe recipere ſtatuerat.* ἥπερ, ſupple τῇ ὁδῷ.

3. σπουδὰς ποιησάμενος,] *quum libâſſent inter ſe:* uti planè ſignificat v. med.

4. ἐξωπλίζετο—] *ſe armabat*—in voce med. ὥπλιζον—ἵππους, *armabant equos*—in v. act.

5. καὶ τοὺς μὲν μονίππους παραμηριδίοις,—] Angl. *and the ſingle horſes with cuiſhes, and the charriot horſes with ſide pieces.* Pro ἥρμοσε repoſui, cum Zeunio, ἥρμοσται ex duobus MSS. Nam hoc verbum non in uſu eſt in voce paſſ.

6. ποδήρη, κολιδωτὸν τὰ κάτω,] Angl. *that reached down to his feet, and hung in folds at the bottom;* or, *was pucker'd at the bottom.*

7. Ταῦτα δὲ ἐποιήσατο,] *hæc autem ipſa facienda curaverat.* —ἐκμετρησαμένη τὰ ἐκείνου ὅπλα, *poſtquam illius armorum menſuram inſtituendam curâſſet.*

1. Ἀλλ' ὅτι μὲν,] Abundat ὅτι, more Atticorum. ZEUNIUS. 74.

2. σοὶ πιθανώτερα παρισχῆσθαι—] *tibi fide digniora præbuiſſe*—

3. ἐπομνύω σοι, τὴν ἐμὴν καὶ σὴν φιλίαν,—] Ordo eſt: ᾗ μὴν ἐγὼ ἐπομνύω σοι τὴν ἐμὴν καὶ σὴν φιλίαν, βούλεσθαι ἂν ἐπίεσασθαι γῆν κοινῇ μετὰ σοῦ γενομένου ἀγαθοῦ ἀνδρὸς, μᾶλλον ἢ ζῆν αἰσχυνομένῃ μετ' αἰσχυνομένου. Angl. *Verily I ſwear to thee, by my friendſhip and thy own, that I would chooſe to enſhrine myſelf in the Earth, in common with thee, if thou wert a brave and worthy man, rather than live—myſelf diſhonoured, along with thee in diſhonour.* ἐπίεσασθαι, aor. 1. inf. med. ab ἐπίημι idem quod ἐπένυμι, vel ἐφίεννυμι, *induo.* Recenſetur à H. Steph. inter vocabula poëtica, quibus interdum utitur Xenophon. Dicitur autem (uti idem H. Steph. obſervavit) poëticâ quadam audaciâ ἐπίεσασθαι γῆν, i. e. *induere* terram, qui terrâ conditur, quaſi eâ *amiciatur.*

4. Πρὸς δὲ,] ſupple τούτοις, *præterea.*—ἀπέστη αὐτῦ, i. e. ἴσῃ ἑαυτὸν ἀπ' αὐτοῦ, *deſecit ab ipſo.* Vide ſuprà ad p. 71. n. 2.

1. κατεφίλησε τὸν δίφρον·] Angl. *ſhe earneſtly kiſſed the ſeat.* 75.

2. τῇ σκηνῇ.] Meâ ſententiâ ἡ σκηνὴ eſt *pars currûs coriis et pellibus tecta.*—*Hac ſcenâ* igitur eunuchi tegebant mulierem, h. e. ſcenam totam antea rejectam nunc attrahebant et demittebant. ZEUNIUS.

3. ἐπαίσατο

3. ἐπαίσατο ἄρα τὸν μηρὸν,] *femur utique proprium percuſſit*: [uti planè indicat vox med.] quod dolentis ſignum erat.

76. 1. ἤλαυνεν ἐπὶ τὸ πάθος,] i. e. ἤλαυνεν ἑαυτὸν ἐφ' ἵππου ἐπὶ τὸ πάθος. Angl. *he rode to the ſcene: to the fatal ſpot.* Vide ſupra ad p. 3. n. 7.

2. ὅποι ἂν αὐτὸν πυνθάνηται ὄν|α,] Syntaxis ſcriptoribus Græcis familiaris.—Pro αὐτὸν ὄντα, idioma Latinum poſtulat αὐτὸν εἶναι, *illum eſſe.*

3. .μλλα] ſcil. μέρη τῦ σώματος. ZEUNIUS.

4. ἐγὼ δ' ἡ παρακελευομένη, ζῶσα παρακάθημαι] Imago ſanè exquiſita; et ad commovendos affectus apprimè accommodata! Angl. *and I, who adviſed him, am ſitting here beſide him alive!*

5. ἐπισφαγήσ|αι αὐτῷ —] *immolabuntur apud ſepulchrum ejus.*

77. 1. οἵᾳ ἀνδρὸς—] i. e. τοίᾳ ἀνδρὸς, οἵᾳ—et τὸν ὄνδρα οἵαν γυναῖκα —i. e. τὸν ἄνδρα τοίης γυναικὸς, οἵαν καταλίπων—Vide infrà ad p. 86. n. 4.

2. ἀποσῆναι·] ſupple ἑαυτὰς *ſecedere.* Vide ſuprà ad p. 71. n. 2.

3. παρασκευασμένη,] *having provided for herſelf*—part. perf. paſſ. in ſenſu med.

4. σπασάμενοι—ἀποσφάττονται,] Ubi obſervanda vis vocis mediæ.

5. Καὶ νῦν τὸ μνῆμα μέχρι [τῦ νῦν] τῶν εὐνούχων καχῶσθαι λέγεται·] Vir accuratus Thom. Hutchinſon legendum conjicit, Καὶ μὴν τὸ μνῆμα, &c. "Senſus autem efficitur ſi deleveris "τῦ νῦν, *Etiamnum monumentum dicitur exſtructum eſſe, quod* "*pertineat uſque ad Eunuchos*, h. e. *ad locum eum, ubi eunu-chi ſe jugularunt.*" ZEUNIUS.

6. ΣΚΗΠΤΟΥΧΩΝ] Leunclavius ſe coram vidiſſe ait, Conſtantinopoli ad portam Oſmaneam eunuchos in illius Sultani ſeraio, verè *ſceptuchos* ſive *ſceptrigeros* eſſe, more de Perſis hoc antiquiſſimo à Turcis uſurpato. Geſtant enim ſceptra, quæ dignitatis et officiorum inſignia ſunt, ut apud Romanos, faſces, apud Græcos imperatores Chriſtianos recentiores, baculi, qui linguâ Græcorum σκῆπτρον adpellationem habent. HUTCH.

7. καὶ τούτων μὲν ἡ εἰκὼς, ἐτιμελήθη,] i. e. ἐν τῇ ὁδῷ ἐν ᾗ εἰκὼς ἦν, κ. τ. λ. *et horum quidem, ceu par erat, ei curæ fuit*—

78. 1. τὸ ἕβδομον ἐπὶ τῆς αὐτῦ ἀρχῆς.] Angl. *the ſeventh time during his reign.*

2. καὶ τὴν χορὸν ἠγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια,] ſupple ἄγων. *Et religioſam pompam Perſarum duxit, ſecundum patrium inſtitutum.*

79. 1. οἱ δ' ἔτυχον συνεπολεθηκότες αὐτῷ,] *qui fortè eum ſecuti ſunt.* Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

2. Σὺν

2. Σὺν τῷ χρόνῳ τε προϊόντι ἀεὶ—] *Quin et progressu temporis vires meas una auctas animadvertere videbar : adeo ut senectutem meam adolescentia nunquam imbecilliorem factam senserim, neque quidquam vel adgressum me vel expetisse, quod non adsequutus sim.* HUTCH. ὅτου, Atticè pro οὗτινος· "Libidinosa "etenim et intemperans adolescentia effætum corpus tradit "senectuti. Cyrus quidem apud Xenophontem eo sermone, "quem moriens habuit, cum admodum senex esset, negat "se unquam sensisse senectutem suam imbecilliorem factam "quam adolescentia fuisset." CICERO, de Senect. 9.

3. οὐδ' εὐφραίνεσθαι ἐκπεπταμένως.] *neque effusè lætari.* ἐκπεπταμένως, adv. pro ἐκπεπετασμένως, à perf. part. pass. verbi ἐκπετάννυμι. Vide Xenoph. Απομν. II. 1. 22. item Iliad. μ'. 122.

4. ὥστε πῶς οὐκ ἂν ἐγὼ,—] Ordo est : ὥστε πῶς ἐγὼ μακαριζόμενος, οὐκ ἂν δικαίως τυ[χάνοιμι μνήμης [κατὰ] τὸν ἀεὶ χρόνον ; Angl. ferè ad verbum, *so that, how is it possible that I, thus happy, should not justly obtain an everlasting remembrance ?*

1. σαφηνίσαντα καταλιπεῖν,] Angl. *to make an explicit settlement—* 80.

2. καὶ ὁδῶν, καὶ θάκων, καὶ λόγων ὑπείκειν·] i. e. πρώτα μέρη θάκων, κ. τ. λ. *cedere primas viarum, et sedilium, et in loquendo.*

3. ὡς οὖν παλαιὰ—] ὡς cum participio est exquisita dicendi ratio et elliptica, qua intelligi debet νομίζοντες. Sic Memor. I. 3. 2. ὡς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδότας, &c. pro νομίζων τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδέναι. ZEUNIUS. Meliùs forsan hanc sententiam sic resolveris—οὕτως δέχεσθε [ταῦτα] ἀπ' ἐμοῦ ὡς λέγοντος παλαιὰ. κ. τ. λ.

4. Τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων ἐρᾶν,—] Angl. *But to be enamoured of things that are difficult to obtain, and to be solicitous about a multitude of objects, and not to be able to enjoy tranquillity, (being stimulated with an emulation of my exploits ;) and the forming of designs, and the having designs formed against one's self,—these should necessarily accompany the reigning Prince rather than thee.* Atqui exquisitam hoc in loco Xenophonteæ elocutionis felicitatem nulla alia lingua assequi potest.

5. Οἶσθα μὲν οὖν καὶ σὺ ὦ Καμβύσου,] Confer Sallust Bell. Jugurth. cap. 10.

1. μηδαμόθεν πρότερον ἄρχου—] *nequaquam priùs aliundè initium facito, quam ab eo, qui loco tecum eodem ortus est.* HUTCH. 81.

2. Μόνου τοι,—ἐφιανεῖται.] Sensus loci est, interprete Gesnero, *Quemcunque alium principem consilii tui posueris, illi invidebunt alii ; fratri, si apud fratrem primum locum habeat, nemo.* Μόνου, κ. τ. λ. sunt Gen. Abs.

1. Τὰς δὲ τῶν ἄδικα παθόντων—] *An necdum animadvertistis quos terrores illorum animi, qui vim et injuriam passi sunt, homicidis incutiant ? quos scelerum vindices nefariis immittant ?* 82.

tant? HUTCH. De furiis illis theatralibus loquitur, de quibus etiam Cicero pro Roſcio Amer. cap. 24. GESNER.

83. 1. τὸ ἀξιόπιστον εἶναι ἀποβαλεῖτε.] Angl. *You will forfeit your credit.* τὸ εἶναι ἀξιόπιστος, *the being worthy of credit.*

2. Εἰ μὲν ὧν ἐγὼ—εἰ δὲ μὴ,—] Ea ſcilicet eſt Græcæ Linguæ ratio, ut, in hujuſmodi ſententiis, membri prioris Apodoſis, (καλῶς ἴσχει) ſemper ferè retineatur; idque elegantiſſimè. SAM. CLARKE, ad Iliad *α*, 135—137 Vide plura ad locum citatum.

3. ἀδελφοῖς·] vocem ἀδελφοὶ, quam ſenſus hic poſtulare videtur, in textum recepit Zeunius.

4. Ἀλλὰ γὰρ] *Sed plura dicere prohibeor; nam, &c.* ZEUNIUS.

5. ὀθνείοις,] H. e. *à quibus corporis partibus*, v. c. *pedibus, manibus, oculis, linguâ*, &c. *Id.*

6. ὡς ἔοικε,] *Ut ſolet fieri e lege naturæ. Id.*

84. 1. ὁπόσα ἐπ' ἀνδρὶ εὐδαίμονι νομίζεται,] H. e. *quæcunque ſolent exhiberi in funere viri beati*, qualis ego ſum habendus. *Id.*

2. μέμνησθέ μου—] i. e. ἐμοῦ.

3. ἀπαγγέλλειν ὡς παρ' ἐμοῦ.] Intell. χαίρειν, *et matri veſtræ meis verbis dicite vale.* ZEUNIUS.

☞ Operæ pretium eſſet inſpicere quæ ex hac admirabili oratione tranſtulit Cicero in Catonem Maj. ſive de Senectute, ſub finem.

---

85. 1. ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Α'.] Expeditionis, qua de his in libris agitur, Hiſtoria Græcè inſcribitur Ἀνάβασις, propterea quod Cyrus urbem verſus, Artaxerxis regiâ nobilem, atque adeo ſuperiores Aſiæ partes, dirigebat iter. Nam *primum* Græcorum moris erat de urbibus quarumlibet regionum illuſtriſſimis ita loqui, quaſi perindè ſitu atque honore eminerent: undè, eo qui proficiſcuntur, ἀναβαίνειν dicantur. HUTCH. Eodem modo loquuntur noſtrates de iis, qui *Londinum* iter faciunt—*They* GO UP *to London.* Cæterùm viſum eſt tirones monere, *Cyrum*, cujus Expeditionem hic narrat Xenophon, non illum eſſe *Cyrum Majorem*, cujus inſtitutionem in alio libello expoſuerat, Cambyſis nempè et Mandanes; ſed *Cyrum Minorem*, Darii ac Paryſatidis filium.

2. γίγνονται παιδὶς δύο·] Hiſtoricis ſolenne eſt, de præterito verba facientibus, tempus præſens uſurpare; non utique per mutationem temporum, quam *Enallagen* quidem nuncupant, (quod eſſet ineptiſſimum) ſed ut narrationem magis vividam reddant. Sic paulò inferiùs, Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον, *Tiſſaphernes criminatur Cyrum.* Et, ἀπεπέμπει πάλιν. Angl. *ſends*

ſends him away again. Atque in locis aliis innumeris. Vide Longin. de Sublim. § 25. 85.

3. παρὼν ἐτύ[χανε·] Angl. *happened to be preſent.* Vide ſupra ad p. 7. n. 5.

4. Κῦρον δὲ μετεπέμπετο] μετεπέμπομαι, in v. med. eſt quaſi dicas, *mitto poſt aliquem ut illum ad me venire faciam*, i. e. *arceſſo.*

5. σατράπην ἐποίησε·] Σατράπαι, Ἀρχηγοὶ, τεταγμένοι, Περσικὴ δὲ ἡ λέξις. HESYCHIUS. αὐτὸν ἀπέδειξε. Angl. *conſtituted him.*

6. ὁπλίτας] Angl. *heavy-armed ſoldiers.* τὸ ὁπλιτικὸν, ἔχει θώρακας, καὶ ἀσπίδας παραμήκεις, καὶ μαχαίρας καὶ δόρατα, ὡς Ἕλληνες, καὶ σαρίσσας, ὡς Μακέδονες. ARRIAN.

7. κατίστη εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρ[αξέρξης,] κατίστη ſupple ἑαυτόν. Angl. *eſtabliſhed himſelf.* Vide ſupra ad p. 3. n. 7.] vel ſumitur in ſenſu paſſ. *was eſtabliſhed.*

8. ἐξαιτησαμένη αὐτὸν,] Angl. *having begg'd him off for herſelf;* ut planè indicat vox med. cum præp. ἐξ.

9. βουλεύεται ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ,] Angl. *deliberates how he ſhall no longer, at any time, be* DEPENDANT UPON *his brother.* Nam hanc eſſe ſignificationem præp. ἐπὶ cum dativo, oſtendunt loci innumeri apud optimos ſcriptores. [Vide ad p. 56. n. 11.] Cæterùm de tempore præſ. quod hîc uſurpat Xenophon, vide ſupra n. 2.

10. ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ,] *favebat Cyro: à Cyri partibus ſtabat.*

1. καὶ εὐνοϊκῶς ἔχοιεν αὐτῷ.] i. e. ἔχοιεν ἑαυτοὺς, *et ergà eum benevolè ſe haberent.* Vide ad p. 3. n. 7. 86.

2. ὡς μάλιστα ἐδύνατο ἐπικρυπτόμενος,] *quàm poterat occultiſſimè.*

3. ὁτιπαρασκευαστότατον] *quàm imparatiſſimum.* Angl. *as much off his guard as poſſible.* Ὅτι, cum ſuperlativo tàm nominis quàm adverbii, videtur quandam adverbii rationem induere, idémque valere, quod apud Latinos *quàm*; ut ὅτι βέλτιστα, *quàm optimè*, ὅτι τάχιστα, *quàm celerrimè*, ὅτι πλεῖστοι, *quàm plurimi.* Quo ſenſu etiam cum ſubſtantivis quibuſdam conjungitur; ut, ὅτι τάχος, *quàm celerrimè.* VIGERUS, Cap. VIII. ſect. 9. reg. ii.

4. Ὅτε οὖν ἐποιεῖτο τὴν συλλογὴν,—] τὴν συλλογὴν [τῶν vel τοσούτων φυλάκων] ὁπόσους φύλακας εἶχε—*Quandò igitur delectum haberet* præſidiariorum militum, *quoſcunque præſidiarios milites habebat*—Nimirùm in omni linguâ, ſyntaxis relativi cum antecedente, plenis notis exarata, repetitionem poſtulat antecedentis unà cum relativo; qualis in iſto Cæſaris de Bello Gall. Lib. I. haud longè ab initio: *Erant omninò itinera duo, quibus itineribus domo exire poſſent.* Quæ orationis ſtructura Cæſari, ſcriptorum Romanorum omnium elegantiſſimo, præ cæteris arriſiſſe videtur. Plerúmque verò negligitur repeti-

86. tio antecedentis cum relativo; quod etiam tironibus satis notum. Interdum tamen ea est ratio sermonis, tum Græci, tum Romani, ut vox antecedens, priùs suppressa, posteriùs unà cum relativo in casu relativi exprimatur. Sic apud Virgilium, Æn. I. 577. *Urbem quam statuo vestra est;* i. e. *Urbs, quam urbem,* &c. Similiter in isto Terentii: *Eunuchum, quem dedisti nobis, quas turbas dedit?* i. e. *Eunuchus, quem Eunuchum,* &c. Atque adeò in hoc loco Xenophontis. Vide Iliad. ζ, 396. annotante viro ornatissimo Sam. Clarke. Cæterùm ποιεῖσθαι συλλογὴν, exprimitur Angl. *to hold a review, or muster, of troops under one's own command;* ut planè indicat vox med.

5. ὁτιπλείστους καὶ βελτίστους,] Vide suprà in n. 3. hujus pag.

6. ὡς ἐπιβουλεύοντος Τισσαφέρνους ταῖς πόλεσι.] Angl. *As if Tissaphernes had a design upon those cities.* Part. ὡς, sæpè construitur hoc modo cum genitivo, ut vocant absoluto.

7. Τισσαφέρνους] genit. possessionis. τὸ ἀρχαιον, adverbialiter, *olim.*

8. ἀπέστησαν] supple ἑαυτὰς, *defecerant.* Vide suprà ad p. 3. n. 7.

9. τοὺς ἐκπεπτωκότας.] *exules.* ἐκπίπτω, *excido,* inde *expellor.*

10. ἐτύχανεν ἔχων.] Vide suprà ad p. 7. n. 5.

11. τόνδε τὸν τρόπον·] supple κατὰ, *ad hunc modum.* ὅδε, ἥδε, τόδε, idem quod οὗτος, αὕτη τοῦτο, *hic hæc, hoc.*

12. μυρίους δαρεικούς.] Δάρεικος, nummus erat aureus Persicus valens, secundum Suidam, Harpocrationem et Scholiasten in Aristophanem, idem ac χρυσοῦς Atticus, vel viginti drachmæ argenteæ, quæ valebant idem ac pars quinta minæ argenteæ, quarum sexaginta talentum efficiebant, quod valebat 193 *libras,* 15 *solidos Sterlinenses.* Erant igitur decem millia daricorum triginta tria talenta, ac unius talenti triens; hoc est, L. 6458 : 6s : 8d Sterl. Nomen autem sortitus est à Dario Persarum rege, sive is erat ille Hystaspes pater Xerxis, sive alter vetustior ejusdem nominis.

87. 1. Τοῦτο δ' αὖ οὕτω τρεφόμενον ἐλάνθανεν αὐτῷ τὸ στράτευμα.] *Atque hæ etiam copiæ ei clam alebantur.* "Λανθάνω, cum participio jungi solet, túmque Latinè per adverbium *clam* explicatur, ut ἔλαθεν ὑπεκφυγὼν, *clam aufugit.*" VIGERUS, de Gr. dict. Idiotism. p. 202. Edit. H. Hoogeveen, Lugd. Bat. 1742.

2. ὡς οὕτω περιγενόμενος ἂν τῶν ἀντιστασιωτῶν.] *quod se hoc pacto superiorem contrariis partibus fore consideret.* Rectiùs nos περιγενησόμενος scripturos arbitratur Leunclavius. Sed nil mutandum: nam particula ἂν aoristo solet vim futuri in sensu potentiali tribuere. HUTCH. Cæterùm περὶ in compos. *præstantiam* sæpè denotat, et post se habet genitiv.

3. μὴ

3. μὴ πρόσθεν καταλῦσαι—] Angl. *not to come to a final accommodation with the inſurgents, until he ſhould firſt conſult with him.*

4. ἐλάνθανεν αὐτῷ τρεφόμενον] Vide ſuprà in n. 1.

5. πορεύεσθαι ἄνω,] A maritimis, nimirùm, atque depreſſioribus locis, in Aſia mediterranea. HUTCH.

6. συναλλαγέντι πρὸς τὲς οἴκοι,] *compoſitione cum civibus initâ.* HUTCH.

7. ξενικῶ,] i. e. μισθοφορικῶ στρατεύματος: Paſſim enim Græci dicunt πεζικὸν, ἱππικὸν, ναυτικὸν, Ἑλληνικὸν, Περσικὸν, &c. ſubaudiendum lectoribus relinquentes στράτευμα vel πλῆθος. HUTCH.

1. καταπράξειν ἐφ' ἃ ἐστρατεύετο,] Ante ἐφ' ἃ ſubaudiuntur τὰ πράγματα. καταπράξειν, Atticè pro καταπράξαι. Angl. *he ſhould accompliſh the purpoſes for which he was undertaking the expedition.* 88.

2. τῶν ἀμφὶ Μίλητον—] Vide ſuprà ad p. 53. n. 3

3. ὡς βασιλίαι] Atticè uſurpatur ὡς loco τὸ πρὸς. HUTCH.

4. ᾗ] i. e. ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ,—

5. ἐξελαύνει] Angl. *he advances.* Supple ἑαυτὸν ἢ τὸ στράτευμα. Nam ἐλαύνω eſt *agito.* Vide ſupra ad p. 3. n. 7.

6. σταθμὲς] Σταθμὸς, cujus crebra eſt in Ἀναβάσει mentio, eſt Heſych. et Suid. στρατιωτικὴ κατάλυσις, *(militare diverſorium Statio.)* Hos autem σταθμὲς quidam *manſiones*, alii *caſtra*, nonnulli *ſtativa* interpretantur. Apud Græcos utique hiſtoricos dies itineris σταθμοῖς, apud Latinos *caſtris*, idcirco numerari ſolebant, quod ſingulis diebus in σταθμὲς vel *caſtra ſtativa* divertebant milites. HUTCH.

7. παρασάγας] Δύνανται—ὁ παρασάγης τριήκοντα στάδια, Herodot. lib. 2. c. 6. cui adſtipulatur Heſychius. Refert autem Strabo aliis eſſe ſexaginta, aliis triginta vel quadraginta ſtadia. Secundum verò Etymologicum Magnum, παρασάγης apud Perſas triginta fuit ſtadia, apud Ægyptos ſexaginta. Veriſimile eſt Xenophontem menſuram Perſicam adhibuiſſe. Erat autem *ſtadium* centum ὀργυιαὶ. Angl. *fathoms.*

8. πλέθρα] Πλέθρον, auctore Suidâ, erat centum pedes.

9. πελτασταὶς] Angl. *targeteers.*

1. ἐμβάλλει] ſcil. ἑαυτόν. Angl. *diſcharges itſelf.* Vide ſuprà ad p. 3. n. 7. 89.

2. τὰ Λύκαια] ſupple θύματα. Angl. *the Lupercalian ſacrifice.*

3. στλεγγίδες] *ſtrigiles:* inſtrumenta ſcil. quibus veteres corpora ſua in balneis radere ſolebant.

1. Ὁ δὲ ἐλπίδας λέγων διῆγε·] Angl. *he continued always giving them hopes: amuſing them with hopes.* 90.

2. οὐ γὰρ ἦν πρὸς τῷ Κύρῳ τρόπῳ,] Angl. *for it was not Cyrus's turn*—or, *Cyrus's way.*

3. Ἐκέλευσε

3. Εκίλευσε δὲ τὰς Ἕλληνας,—] Ordo eſt: ἐκέλευσε δὲ τὰς Ἕλληνας ταχθῆναι εἰς μάχην ὕτω ὡς νόμος [ἦν] αὐτοῖς—*Græcis autem mandabat ut ſe ad pugnam inſtruerent, ſicut iis mos erat*—ταχθῆναι, hic ſumitur in ſenſu medio. [Vide ſuprà ad p. 7. n. 10.] κὴ σῆναι, ſupple ἑαυτὰς. Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

4. ἐπὶ τετράεων·] *in quaternis.*

5. ἁρ' ἁρμαμάξης.] Lexicon Græco-lat. vetus, Ἁρμάμαξα, *Carpentum.* Q. Curtius ipſum nomen retinet l. 3. c. 3.—Mollis autem et ferè muliebris vehiculi genus fuiſſe conſtat; nam ubi apud Noſtrum, *harmamaxarum,* ibi et mulierum mentio fieri ſolet.—De *harmamaxa* plura ſi velis, videbis Schefferum de re vehiculari, lib. 2. c. 17. p. 217. HUTCH.

6. Επὶ δὲ πάσας παρήλασε,] i. e. ἐπὶ δὲ ἅπασι ἑαυτὸν παρὰ πάσας, *cum omnes prætervectus eſſet.* Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

91. 1. Εκ δὲ τούτου,] ſupple τῷ χρόνῳ, *deinde,* θᾶττον, *celerius.*

2. ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου δρόμος ἐγένετο τοῖς στρατιώταις] Angl. *the ſoldiers ran of their own accord.*

3. οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς,] Angl. *the ſutlers.*

4. Φοινικιστὴν βασίλειον,] Nonnulli interpretantur, *regium purpuræ tinctorem:* alii *purpuratum,* i. e. *aulicum;* quia olim *aulici* purpurâ erant veſtiti.

5. ἕτερόν τινα τῶν ὑπάρχων δυνάστην,] *alterum quendam qui inter præfectos valebat.*

6. ἐσελάλειν] *irrumpere.* Vide ſuprà ad p. 39. n. 4.

92. 1. ἐπεὶ ἤσθετο τό, τε Μένωνος στράτευμα ὅτι—] Notanda eſt hîc conſtructio conjunctionis ὅτι. In ſecundo hujus periodi membro ordo eſt: ἐπεὶ ἤσθετο τό, τε στράτευμα Μένωνος ὅτι ἔη ἐν Κιλικίᾳ, κ. τ. λ. *poſteaquam animadverſiſſet copias Menonis quod eſſent*—i. e. *copias Menonis eſſe*—Nam στράτευμα eſt accuſat. caſûs; et familiaris eſt hujuſmodi Græcis auctoribus conſtructio; ſæpè autem apud ſcriptores Atticos αἰσθάνομαι, ἀκούω, aliaque verba ſenſûs accuſat. adſciſcunt. Attamen in membro poſtremo, paulò eſt difficilior ejuſdem conjunct. ſyntaxis: κὴ ὅτι τριήρεις ἦκαι περιπλεύσας ἀπὸ Ἰωνίας εἰς Κιλικίαν Ταμὼ ἔχοντα, τὰς Λακεδαιμονίων κὴ αὐτῷ Κύρῳ, i. e. κὴ ἦκαι τὰς τριήρεις Λακεδαιμονίων κὴ αὐτῷ Κύρῳ, ὅτι περιπλεύσαι ἔπεμψαν ἀπὸ Ἰωνίας εἰς Κιλικίαν, Ταμὼ αὐτὰς ἔχοντος, *ac audiſſet triremes Lacedæmoniorum et ipſius Cyri* [*quod circumnavigarent*] *circumnavigare ex Ionia in Ciliciam, duce Tamone.* [De uſu multiplici voculæ ὅτι vide Viger. de Gr. dict. Idiotiſm. Edit. Zeunii. p. 533.] Cæterùm Ταμὼς flectitur more Attico: Gen. Ταμὼ, dat. Ταμῷ, accuſ. Ταμώ: Ut et ἔμπλεων, paulò infrà, pro ἔμπλεων. ſcil. in genere neut. Nom. ἔμπλεων, genit. ἐμπλέω, dat. ἐμπλέῳ accuſat. ἔμπλεων. Vide Coll. Gr. Min. ad p. 6. n. 3.

2. σήσαμον κὴ μελίνην κὴ κέγχρον—] Angl. *Seſame, and Panic, and Millet,* &c. De quibus plantis conſule Theophraſtum H. P. lib. 3. c. 2. lib. 8. c. 1. et 3.

3. ὡς

3. εἰς χωρίον ὀχυρὸν] ſubauditur πορευίσθαι, Angl. *to go to a faſtneſs*—

1. ἢ τὴν χώραν μηκέτι ἁρπάζεσθαι·] Angl. *and his country to be no longer plundered: and to his country, ſecurity from being plundered.* Pulcherrima quidem eſt ſtructura membri poſtremi hujus periodi, et meritò laudatur a Demetrio Phaler. in libello περὶ Ἑρμηνείας. 93.

2. οὐκ ἔφασαν ἰέναι τῷ πρόσω·] *ulterius ſe perrecturos negabant.* ἰέναι τῷ πρόσω, i. e. ἴεναι εἰς τὶ μέρος τοῦ χωρίου ὀπίσω πρόσω.

3. ἐφιάζετο] Angl. *began to force them*—

4. χαλεπῶς φέρω] Ut Latini dicunt, *moleſtè ferre*, ſic Græci χαλεπῶς φέρειν· hoc diſcrimine, quod tunc φέρειν, non tantùm jungatur cum accuſativo, ut Latinè, ſed etiam cum dativo et præp. ἐπὶ.—Imo quod rariùs videtur, cum ſolo dativo: Xen. lib. I. Exp. Cyr. Ἀνδρες στρατιῶται, &c. *Nolite mirari, me præſentem rerum ſtatum moleſtè ferre.* VIGERUS.

5. ἀλλ' ἃ δὲ καθηδυπάθησα] Hæc particula ἀλλὰ refertur ad ἐδαπανων. ſed alio interjècto ſententiæ membro [ἃ δὲ καθηδυπάθησα,] quod in animo loquentis repentè exortum eſſet, neceſſariò repetitur eadem particula. Angl. *which when I received them, I did not lay up for my own uſe, but—nor did I ſquander them away, but expended them upon* YOU.

1. βουλομένους ἀφαιρεῖσθαι τὺς ἐνοικοῦντας Ἕλληνας τὴν γῆν.] Angl. *when they wanted to deprive the Grecian inhabitants of their land.* 94.

2. ὠφελοίην αὐτὸν, ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου.] *prodeſſem ei pro beneficiis, quæ ab eo acceperam.* ὠφελοίην, more Attico pro ὠφελέοιμι, contractè ὠφελοῖμι, ab ὠφελέω, *proſum.*

3. Νομίζω γὰρ—σὺν ὑμῖν μὲν ἂν ἔναι τίμιος,] *Arbitror enim —vobiſcum quidem me honoratum fore*—Frequens eſt apud Græcos ſcriptores ſyntaxis nominativi cum infinitivo. Cæterùm vocula ἂν tribuit hìc vim futuri infinitivo.

4. Κῦρος ἧ τούτοις ἀπορῶν] i. e. ἐν τούτοις τοῖς πράγμασι— *Cyrus in hoc rerum ſtatu, inops conſilii*—[Vide ſuprà ad p. 4. n. 3.] μετεπέμπετο, *arceſſebat*—Vide ſuprà ad p. 85. n. 4.

5. ὡς καλλιεργουμένων τούτων εἰς τὸ δέον·] Angl. *ſince theſe things would turn out favourably.* ὡς ſæpè conſtruitur cum gen. abſoluto.

1. τὸ μὲν μέγιστον, αἰσχυνόμενος, ὅτι σύνοιδα ἐμαυτῷ πάντα ἐψευσμένος αὐτόν.] Angl. *chiefly being aſhamed, becauſe I am conſcious to myſelf of having proved falſe to him in every thing.* κατὰ ſubauditur ante πάντα, item ante αὐτόν. σύνοιδα ἐμαυτῷ ἐψευσμένῳ, conſtructio ſcriptoribus Græcis perquam familiaris. Idioma Latinum poſtularet σύνοιδα ἐμαυτῷ ἐμὲ ἐψεύσθαι, *mihi conſcius ſum me mentitum eſſe*—ψεύδω *fallo*; ψεύδομαι, in vo- 95.

ce med. *mentior*; et perf. paſſ. hîc ſumitur in ſenſu med. ut ſæpè fit apud ſcriptores Græcos.

2. δίκην ἐπιθῇ ὧν—] i. e. ἀνθ' ὧν. *Supplicium de me ſumat propter ea—*

3. οἵα ἔπη ἀπορία,] Vide ſuprà ad p. 4. n. 3.

4. συσκευάζεσθαι·] Vide ſuprà ad p. 68. n. 1.

96. 1. τὴν ταχίστην·] i. e. κατὰ τὴν ταχίστην ὁδόν.

2. μὴ φθάσωσι—καταλαβόντες·] *non antevertant nos his occupandis.* Vide ad p. 55. n. 6.

3. Ὡς μὲν στρατηγήσοντα—] *Nemo veſtrum dicat fore, ut ipſe munus hoc imperatorium ſuſcipiam.* HUTCH. Vide ſuprà ad p. 31. n. 11.

4. ὡς δὲ—τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἕλησθε, πείσομαι ἢ δυναλὸν μάλιστα.] *ſed ut ei, quemcunque delegeritis, pro viribus obtemperem.* Vulgatam lectionem, quam libri omnes, quos quidem vidi, tuentur, commodè ſatis retineas licet, modo locutionem hanc ellipticam eſſe ſtatuas, hâc ratione ſupplendam—πείσομαι ἢ δυνατὸν μάλιστα, ὥτω λέγετε· vel ὥτω τὴν γνώμην ἔχετε. HUTCH.

5. ᾧ λυμαινόμεθα τὴν πρᾶξιν.] *cujus inſtitutum labefactamus.* Ad rectam ab obliquâ jam, more ſuo, tranſit orationem. HUTCH.

6. ἱκνοίην] Atticè pro comm. ἱκνέοιμι, contractè ἱκνοῖμι. αὐτοῖς ταῖς τριήρεσι, ſupple σύν.

7. πρὸς φιλίαν] ſupple χώραν, *in regionem pacatam.*

97. 1. ὅτι ἄγοι] ſupple αὖτος. Angl. *that he was leading them* —in ejuſmodi locutionibus poſt imperf. Græci utuntur tempore præſ. Vide Zeunium ad Viger. p. 533. ad fin. Edit. Zeunii, 1777.

2. Προσαιτῶσι] Angl. *to them demanding an augmentation of pay.* Uti planè indicat vis præp. in compoſ.

3. ἡμιόλιον πᾶσι δώσειν ἃ πρότερον ἔφερον,] i. e. ἐκείνα μισθὸν, ἃ [vel ὃν] πρότερον, κ. τ. λ.—*Se ſtipendii, quod priùs ferebant ſeſquiplum omnibus daturum.*—Articulus Græcorum concordat cum antecedente, vel expreſſo vel ſubaudito, non ſolum in genere et numero, verum etiam ſæpiſſimè in caſu.

4. τῷ μηνὸς, τῷ στρατιώτῃ·] Duplex hîc ellipſis notanda venit: priori, in τῷ μηνὸς adde διὰ: poſteriori, in τῷ στρατιώτῃ, ἑκάστῳ. *ſingulis in menſem militibus.* HUTCH.

98. 1. ἀποσάντες] ſupple ἑαυτὸς, *quùm deſeciſſent.* Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

2. πέτραι ἠλίβατοι·] Angl. *inacceſſible rocks.* ἠλίβατος, quaſi dicas, *tam altus, ut uni ſoli ſit pervius.* Ex ἥλιος, *ſol*, et βαίνω, *vado.* Vox eſt Homero uſitatiſſima. Vide Iliad. ι, 273. 619: item π', 35. &c.

3. ἐφεστήκεσαν] idem quod ἐφεστάκεσαν, Angl. *ſtood near.* 3. pl. pluſq. ind. act. verbi ἐφίστημι, *juxta colloco.* Poſt ἐφεστήκεσαν,

φήκασαν, ſubauditur pronomen reciprocum. [Vide ſuprà ad p. 10. n. 5.] Cæterùm tempus eſt quod ritè vocant *Præteritum perf.* uti ἐφίσακα eſt *Præſens perf.* ἑφίσακα, (ſupple ἐμαυτὸν,) Angl. *I have ſet myſelf near*, i. e. *I ſtand near.* ἐφεσάκειν, (ἐμαυτὸν) *I ſtood near*. Vide Iliad. ά, 37. annotante Sam. Clarke.

4. ἀποδιδράσειεν] Atticè pro ἀποδιδράσαι, opt. aor. 1. ab ἀποδιδράζω, *trajicio.* διασάμενοι, Angl. *having forced*, à βιάζομαι, *vi efficio, opprimo.* Th. βία, *vis.*

5. τῶτο ἐποιήσατο,] Vide ſuprà ad p. 37. n. 6.

1. οἱ δ' ἤλειφον ἐι ἁλώσοιντο.] Angl. *Others began to pity them if they ſhould be caught.* ἁλώσοιντο [quod eſt 3. pl. fut. 1. opt. m.] ſub formâ mediâ paſſivam habet ſignificationem; quod quidem nonnullis aliis verbis, in hoc tempore, itidem interdum uſu venit. [De qua re conſule Kuſterum de vero uſu verborum med. ſect. III.] Niſi quis cum doctiſſimo D'Orvillio conſentire mallet, qui ad Charitonem p. 692. hæc habet.—" Occurrunt paſſim media futura notione paſ- " ſivâ : tamen ſi *codices* conſulas, ſæpè profecta, non ab auc- " toribus, ſed à librariis, qui ſyllabam unam, quâ paſſi- " vum futurum ſæpè ſuperat medii futurum, neglexerunt." Quod ſi verum eſt, ἁλώσοιντο erit, librariorum oſcitatione, pro ἁλωθήσοιντο. [Vide autem infrà ad p. 250. n. 2.] Cæterùm de verbo ἁλίσκω, hoc porrò obſervandum eſt, id quoque ſub formâ activâ uſurpari in ſenſu paſſivo, in quibuſdam temporibus. Vide ſuprà ad p. 34. n. 2. 99.

2. οὐδὲ ἀποδιδράκασιν,—οὔτε ἀποκρύψασιν,] Angl. *they are neither gone into concealment—nor have they made their eſcape.*

3. ἰόντων ἂν,] ἰόντων, Atticè pro ἴτωσαν. Angl. *let them be gone.* [Vide ſuprà ad p. 25. n. 2. 3.] ἂν i. e. ἐὰν βουλῶνται, *if they have a mind.* Qui eſt pulcherrimus hujus voculæ uſus. Mirum eſt igitur virum doctiſſimum H. Stephanum putâſſe hanc particulam hîc malè ſubjungi.

4. ἀλλ' οὐδὲ τούτων στερήσουσιν·] Angl. *But they ſhall not even deprive themſelves of theſe : forfeit theſe ;* ſalvo ſenſu medio in στερήσονται.

5. εἰς ζώνην δεδόμενοι.] *in cingulum donati.* Sed ζώνην eſt lectio Hutchinſoniana, monentibus Mureto et Jungermano : Cui tamen vulgarem prætulerim, ζωὴν ſcil. ut ſenſus ſit *ad vitæ ſumptus donati.* Quanquam enim mos erat Perſicorum regum, *plures* (ut teſtatur Cicero) *uxores habere : his autem uxoribus civitates adtribuere, hoc modo ; hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines :* conſtat tamen ex pluribus auctoribus, *alias etiam donatas eſſe, quæ panem præberent, alias quæ vinum,* &c. ut meminit præſertim Corn. Nepos, in vitâ Themiſtoclis.

1. ψηφίσωνται]

100. 1. ψηφίσωνται] ψηφίζω, *calculos colligo*, ſeu *calculis collectis*, vel *ſubductis computo*: item, *ſuffragia colligo*, vel *ſententias rogo*.—At ψηφίζομαι, in med. *facio ſuffragia mea colligi*, vel *curo ſententiam me rogari*: et ex conſequenti, *ſuffragium fero*, ſeu *ſuffragio lato aliquid ſtatuo, decerno*, vel *ſciſco*. KUSTER, de verb. mediis Sect. II. 9. Ubi vir doctus ſenſum etiam verbi ἐπιψηφίζω clarâ luce perfudiſſe videtur. Cæterùm ἀποψηφίσωνται, paulò infrà eſt—*ſecus ſtatuerint*, ut planè indicat ἀπὸ in compoſit.

101. 1. ἄπιμεν μὲν πάντες εἰς τὤμπαλιν.] Singularem vim habet hoc in loco ἄπιμεν in tempore præſ. Angl. *We all inſtantly return*. τὤμπαλιν, pro τὸ ἔμπαλιν. Vide ſuprà ad p. 50. n. 5.

2. ὡς φίλε τύξισθε Κύρε.] i. e. ἀπὸ Κύρε.

3. τὸ ἄλλο στράτευμα,—ἅπαν·] Angl. *all the reſt of the army*—

4. στρουθοὶ αἱ μεγάλαι.] Angl. *Oſtriches*. ὠτίδες, *buſtards*. δορκάδες, *roe-deer*.

102. 1. ἀνεσήκεσαν·] Vide ſuprà ad p. 98. n. 3.

2. ταυτὰ] pro τὰ αὐτὰ, Angl. *the ſame*.

3. ὥστε οὐκ ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ διασάντες οἱ ἱππεῖς θηρῶν διαδιχόμενοι τοῖς ἵπποις,] Angl. *ſo that it was impoſſible to catch them, εἰ μὴ οἱ ἱππεῖς διασάντες*, [Vide ad p. 3. n. 7.] *unleſs the horſemen, having poſted themſelves at a diſtance from each other*, [or, *having diſpoſed themſelves in the manner of relays*] θηρῶν διαδιχόμενοι τοῖς ἵπποις, *had managed the chaſe in ſucceſſion with* freſh *horſes*.

4. πολὺ γὰρ ἀπέπτα ἀποφεύγουσα,] Angl. *for it flew away to a great diſtance, in making its eſcape*. [ἀπέπτα, 3. ſing. imperf. ind. verbi ἀποπτάω, *avolo*, id. quod ἀφίπταμαι, vel ἀφίπτομαι.] τοῖς μὲν ποσὶ δρόμῳ, ταῖς δὲ πτέρυξιν ἅρπτα, ſupple ἑαυτήν. Vide ad p. 3. n. 7.] ὥσπερ ἐπὶ χρωμένη. *pedibus quidem curſu, alis vero ſublata, tanquam velo uſa*. Pulcherrima quidem, nec minùs vera, fugæ Struthiocamelinæ deſcriptio!

5. ὄνυς ἁλίτας] *lapides molares*.

6. ἐν τῷ Κύρε βαρβαρικῷ,] ſupple στρατεύματι. Vide ſuprà ad p. 87. n. 7.

7. ἀλεύρων ἢ ἀλφίτων,] *farinæ triticeæ vel hordeaceæ*.

8. Ὁ δὲ σίγλ@·—] ὀβολὸς, quorum, ſecundum Xenophontem, ſeptem et alterius dimidium σίγλον efficiebant, nummus erat Atticus valens ſextam partem Atticæ drachmæ. [Vide ſuprà ad p. 86. n. 12.] χοίνιξ, quarum binas capiebat κανοῦν, cava erat menſura Attica. "Erat autem octava pars modii, binóſque capiebat ſextarios. Diog. Laërt. l. 8. ſegm. 18. Χοίνιξ eſt ἡμερήσιος τροφή: Athen. l. 5. c. 20. dicitur ἡμεροτροφίς: quod utique victum præſtet diurnum unius hominis. HUTCH.

1. Ἐν

1. *Ἦν δὲ τούτων τῶν σατραπῶν,*] ſupple *τινὸς.* [Vide ſuprà ad p. 103. 53. n. 3.] *διατελέσαι,* ſupple *τὴν ὁδὸν.*

2. *ἵστη ὁ Κῦρος·*] ſupple *ἑαυτόν. Subſtitit.* Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

3. *λαβόντας τῷ βαρβαρικῷ—*] ſcil. *μέρος τι.*

4. *ἔτυχον ἱππῶν,*] Angl. *happened to be ſtanding.* Vide ſuprà ad p. 7. n. 5. item ad p. 98. n. 3.

5. *Καὶ συνιδὼν δ' ἂν τῷ προσέχοντι τὸν νοῦν—*] Angl. *And any one who conſidered with attention might perceive—ἡ βασιλέως ἀρχὴ ὅσα ἰσχυρὰ πλήθει μὲν χώρας καὶ ἀνθρώπων—that, on the one hand, the king's empire was powerful in point of extent of country, and multitude of people,* [Ubi notandum, 1. Latinum idioma hìc poſtulare accuſativum ante infinitivum, Græcum autem uſurpare nominativum atque participium; ordinémque ſyntaxeos ſic ſe habere, *ἡ ἀρχὴ βασιλέως ἦν τῷ προσέχοντι τὸν νοῦν συνιδεῖν* [*to ſee,* or *to be ſeen*] *ὅσα ἰσχυρὰ, κ. τ. λ.* 2. Vocem *πλήθει* hìc ſignificare et quantitatem et numerum,] *τῷ δὲ μήκει τῶν ὁδῶν, καὶ τῷ διεσπάσθαι τὰς δυνάμεις, ἀσθενὲς, but, on the other hand, weak by reaſon of the length of the roads, and the ſeparation of its forces*—[Ubi obſervandum, articulum, more Græco, conſtrui cum infinitivo, ſic: Nominat. *τὸ διεσπάσθαι, the being ſeparated*: genit. *τοῦ διεσπάσθαι*· dat. *τῷ διεσπάσθαι,* &c. ſimúlque accuſativum adhiberi, ſic *τὸ τὰς δυνάμεις διεσπάσθαι, the fortes being ſeparated:* or *the ſeparation of the forces:* gen. *τοῦ τὰς δυνάμεις διεσπάσθαι, of the ſeparation of the forces,* &c. De articulo autem ſupplente vicem pronominis, vide ſuprà ad p. 3. n. 16.] *εἴ τις διὰ ταχέων τὸν πόλεμον ποιοῖτο, if any one ſhould ſuddenly wage war with it. διὰ ταχέων, celeriter.* Sic Thucyd. lib. 1. cap. 8. *διὰ βραχέων, breviter.*

6. *συνῆγον καὶ συνέστων,*] Angl. *they join'd and faſtened* [or *ſew'd*] *together. συνέστων,* contractè pro *συνίστασαν,* à *συνίστημι, contraho.*

1. *προσήλαυνε.*] Angl. *was riding up.* Vide ſuprà ad p. 104. 76. n. 1.

2. *ἔστησαν ἀπροσδοκήτως τῷ πεδίῳ.*] Vide ſuprà ad p. 3. n. 7. item ad p. 4. n. 3.

3. *ἔτυχε γὰρ—προσιών,*] Vide ſuprà ad p. 103. n. 4.

4. *εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων,*] ſupple *τοὺς ἑαυτοῦ, in medium inter utrumque ducens ſuos,* *ἵετο τὰ ὅπλα, καὶ ἐδέετο*—Angl. *he adjuſted his arms, and began to beſeech*——

1. *ἦλθε ἐλαύνων*] Vide ſuprà ad p. 76. n. 1.

2. *κατατμηθήσεσθαι,*—] Angl. *will be inſtantly cut to pieces.* Paulò poſt fut. inf. verbi *κατατμήξω. trucido.* 105.

3. *κακῶς—ἔχοντας,*] *malè—habentibus*—Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

4. τὰ πολεμικὰ] i. e. κατὰ τὰ πολεμικὰ πράγματα.

5. κωλύσειε——ποιήσειεν] Vide suprà ad p. 27. n. 11. τοῦ καίειν, subintellige ἀπὸ. ὥστε μή ποτε δύνασθαι αὐτοὺς, constructio Græcis scriptoribus familiaris, ὥστε scil. cum accusat. et infinit. Latinum idioma sic se habet, *ne ii unquam possent*——

106. 1. τουτοῖ.] Οὗτος, αὕτη, τοῦτο—δέχονται τὸν προσχηματισμὸν τοῦ ι, διὰ πλείονα δεῖξιν. Phavorinus, citante Hutch.

2. ἀποστὰς εἰς Μυσοὺς,] Vide suprà ad p. 3. n. 7.

3. Η γὰρ ἀνάγκη,] γὰρ refertur ad id quod reticetur: Fateor, *necesse* ENIM *est*.

107. 1. ἐκποδὼν ποιεῖσθαι ὡς τάχιστα·] Angl. *should be dispatch'd as soon as possible*. Vide suprà ad p. 86. n. 2.

2. τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι,] *quod ad hunc attinet*, i. e. κατὰ τὸ εἶναι κατὰ τοῦτον. Secundum autem philologos, εἶναι redundat Atticè. Vide suprà ad p. 68. n. 3.

3. τοὺς ἄλλους προσθέσθαι.] scil. τὴν ψῆφον. [Vide suprà ad p. 57. n. 2.] Respicit autem sententiam ferendi rationem, usu quæ vigebat in primis apud Athenienses; quibus

Mos erat antiquus, niveis atrisque lapillis,
His damnare reos, illis absolvere culpâ.
Ovid. *Met.* l. 15. v. 41. HUTCH.

4. ἐπὶ θανάτῳ,] i. e. ὡς αὐτοῦ ὄντος ἐπὶ θανάτῳ, Angl. *since he was close* UPON *death*: or, *as the sign that his death was at hand*. Ita enim sæpè significat ἐπὶ, quando regit dativum; atque eodem ferè sensu sumitur paulò infrà. [Vide etiam suprà ad p. 14. n. 2.] Cæterùm de hoc more Persarum, ut qui capite damnati essent zonâ prehensi ad supplicium traderentur, vide Diodor. Sic. l. 17. monente Hutch.

5. σκηπτούχων,] Vide suprà ad p. 77. n. 6.

6. τεθνεῶτα] pro τεθνήκοτα. Vide Iliad. ζ, 464. annotante Sam. Clarke.

7. ἐφάνη.] Vide suprà ad p. 7. n. 10.

8. τοῦ δεξιοῦ κέρως ἡγεῖσθαι,] Vide suprà ad p. 3. n. 3.

108. 1. ἀπορῶν—] Vide suprà ad p. 4. n. 3.

2. Ὅπως οὖν ἔσεσθε—] Vide suprà ad p. 57. n. 4. Obiter autem notandum, quam artificiosè Cyrus, hoc Libertatis encomio, benevolentiam captet Græcorum. Nihil enim auribus Græci hominis gratius esse potuisset sono τῆς ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

3. τἄλλα—] κατὰ τὰ ἄλλα, Angl. *in other respects*, καὶ αἰσχύνεσθαί μοι δοκῶ—*methinks I am even ashamed*.

4. μέμνοιό] Secundum quosdam, præs. est opt. ab inusitato μέμνομαι, idem significante ac μνάομαι, *recordor*. Potiùs 2. sing. perf. opt. ab ipso μνάομαι. Vide suprà ad p. 27. n. 7.

5. σατραπεύουσιν] Vide supra ad p. 85. n. 5.

1. Οἷα

1. Οἷα γάρ σοι.] Quare ita loqueris? *Exiſtimáſne* ENIM— 109.
[Vide ſuprà ad p. 70. n. 8.] σοι eleganter redundat.

2. ἀσπὶς] Pro ἀσπιδοφόροι, ut ἵππος pro ἱππεύς. Similiter *abſtractum* pro *concreto*, etiam Latinos apud auctores, ſæpiſſimè legitur. HUTCH.

3. ὑστέρησε τῆς μάχης ἡμέρας πέντε, ἐκ Φοινίκης ἐλαύνων.] Angl. *arrived five days after the battle, coming out of Phœnicia.* Vide ſuprà ad p. 76. n. 1.

1. πυθάνεται Κῦρον προσελαύνοντα,] Vide ſuprà ad p. 85. n. 110.
2. item ad p. 76. n. 2.

2. δαρεικοὺς τρισχιλίους——τάλαντα.] Vide ſuprà ad p. 86. n. 12.

1. ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν,] Eſt medium tempus inter ipſum 111.
mane et meridiem. Vide Xenophon Απομν. lib. I. cap. I. 10.

2. ἔνθα ἔμελλε καταλύσειν,] Angl. *where they were to encamp.*

3. ἐλαύνων κατὰ κράτος ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ·] Angl. *riding at full ſpeed, his horſe all in a ſweat.*

4. ἔβόα τε βαρβαρικῶς τε Ἑλληνικῶς,] Angl. *he called out both in Perſian and in Greek.*

1. μέσον ἡμέρας,——δείλη] Dio Chryſoſt. orat. ſec. de Glo- 112.
riâ, p. 614. edit. Morel. diviſione diei facta, primo loco memorat πρωΐ, 2. πλήθουσαν ἀγοράν, 3. τὰς μεσημβρίας, 4. δείλην, 5. ἑσπέραν. Atque iſta ſanè diviſio ad Xenophontis narrationem hanc, quæ primum ἀγορὰν πλήθουσαν, deinde μέσον ἡμέρας, et paulò poſt δείλην exhibit, optimè convenit. HUTCH.

2. Ἡ δὲ γνώμη ἦν, ὡς——ἐλώντων τε διακοψόντων.] *Conſilium autem erat ut agerent in ordines Græcorum et diſcinderent.* Notandus eſt elegans iſte uſus particulæ ὡς cum participio; quod enim Latini exprimunt per præt. vel. fut. infinitivi præcedente accuſativo, Græci efferunt per participium aoriſti aut futuri, præcedente ὡς cum genitivo abſolutè ſumto. VIGERUS, cap. VIII. § 10. reg. 3. ubi Zeunius oſtendit idem fieri non ſolùm cum genit. ſed etiam cum aliis caſibus; ubi ὡς reddi debet *tanquam, quaſi, ut*, &c. Cæterum ἐλώντων eſt pro ἐλαυνόντων, Atticè. Vid. Dawes. Miſc. Crit. p. 80. edit Burgeſs.

3. ἀλλὰ σιγῇ ὡς ἐνυσὸν,] *ſed quanto maximè ſilentio poterant*; valet enim κατὰ τὸ δυνατὸν, vel κατὰ δύναμιν. HUTCH.

4. πάνθ' ἡμῖν πεποίηται,] Angl. *our buſineſs is completely done.* Ubi obſervandus pulcherrimus uſus temporis quod ritè nuncupant *Præſ. perf.* Vide ſuprà ad p. 27. n. 4. et ad p. 85. n. 2.

5. Κύρῳ] ſubauditur ἐκ.

1. ἔτ' ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ μένον,] τῷ αὐτῷ, ſupple τόπῳ. *quippe quî* 113.
eodem adhuc in loco maneret.

2. Ἰδὼν δὲ—] Quam modeſtè ſcripter nobiliſſimus de ſe mentionem inducit!

3. ὑπελάσας

113. 3. ὑπελάσας] scil. τὸν ἑαυτοῦ ἵππον, *equo nonnihil incitato*, ut rectè interpretatus est Hutch. Nam ὑπὸ in comp. vim vocis simplicis minuit. Sic, apud Latinos; *rideo, I laugh; subrideo, I smile; albus, white; subalbidus, whitish*, &c.

4. ὁ δ' ἐπιστῆσας] supple ἑαυτόν. [Vide suprà ad p. 4. n. 7.] Angl. *and he, having halted upon this*. Nam ea est vis præp. ἐπὶ in comp.

5. τὰ ἱερὰ καὶ τὰ σφάγια] *exta et hostiæ*.

6. τὸ σύνθημα] Συνθήματα, Græcis sunt Historicis propriè σύμβολα φωνικὰ, seu *Signa Vocalia*, quæ sc. humanâ voce pronunciantur; et præfectis primum inferioribus ab ipso Imperatore propter confusionem evitandam data ad totum deindè exercitum per successionem perveniebant. Erant plerumque fausti voces ominis, aut numinum quorundam nomina, a quibus felicem inceptorum exitum expectabat Imperator, HUTCH. τὸ σύνθημα, Angl. *the word*,

7. ὃς] Vide suprà ad p. 3. n. 5.

8. ἐξεκύμαινέ τι τῆς φάλα[γος,] Angl. *a part of the line fluctuated*,

9. —ἤρξατο δρόμῳ θεῖν· καὶ ἅμα ἐφθέγξαντο πάντες, οἷόν περ τῷ Ἐνυαλίῳ ἐλελίζουσι,] Angl. *began to run with speed: And they all shouted at once, just as when they raise the warlike shout to the god Mars*. "ἐλελίζειν est *proferre* ἐπιφώνημα illud seu ἐπίφθεγμα πολεμικὸν quod dicitur ἐλελεῦ." HUTCH.

10. ἐξικνεῖσθαι,] supple εἰς αὐτούς.

11. κατὰ κράτος] *totis viribus: pro virili*.

12. ἔστι δ' ὅς τις καὶ κατελήφθη, ὥσπερ ἐν ἱπποδρόμῳ, ἐκπλαγείς·] Angl. *and one was even caught by surprise, as if in a hippodrome*. ἔστιν ὅστις, idem significat ac τις, [vide suprà ad p. 32. n. 11.] de qua locutione observat inter cætera doctissimus Hoogeveen, ἔστι et εἰσὶ semper præsenti tempore efferri, licet reliqua oratio de re præteritâ vel futurâ instituatur.

114. 1. τὸ καθ' αὑτοὺς] i. e. τὸ βαρβαρικὸν στρατεύμα.

2. Καὶ γὰρ ᾔδει αὐτὸν, ὅτι] Vide suprà ad p. 92. n. 1.

3. σὺν τοῖς ἑξακοσίοις,] Angl. *with the* 600 formerly mentioned. τοὺς ἑξακισχίλιους, *the* 6000—formerly mentioned.

4. καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμά φησι.] Vide suprà ad p. 103. n. 5.

115. 1. περιπεσεῖν αὐτῷ.] Angl. *to have fallen and clasped him in his arms*. Ea enim est vis præp. περὶ.

2. τῶν Κύρου δοκούντων ἐν πείρᾳ γενέσθαι.] Angl. *who were well known to be acquainted with him*. [Vide ad p. 46. n. 1. "ἐν πείρᾳ γενέσθαι, i. e. *esse particeps, frui usu* alicujus; atque "indè quali sit ingenio præditus, perspicere. Infrà. l. 2. "propè fin. rem eandem noster aliâ orationis expressit for"mâ: Κλέαρχος, ὁμολογουμένως, ἐκ πάντων τῶν ἐμπείρως αὐτοῦ γε"νομένων." HUTCH.

3. ἄρχειν—] Vide suprà ad p. 46. n. 1.

4. καὶ

4. καὶ τοῖς ἵπποις ἄριστα χρῆσθαι.] subauditur ἐδόκει· ἄριστα sumitur adverbialiter.

5. Ἐκρίνον] scil. ἄνθρωποι.

6. ἐπιφερομένην] Vide suprà ad p. 48. n. 2.

1. ὅτι περὶ πλείστου ποιοῖτο, εἴ τῳ [τινι] σπείσαιτο, καὶ εἴ τῳ συνθεῖτο,—] Angl. *that he reckoned it a matter of the utmost importance, if he made a treaty with any person, and if he made an agreement with any person; or if he promised any thing to any one, never to prove false.* σπένδω, in voce act. *libo.* σπενδέσθαι in voce med. *mutuò libare:* quod fieri solebat in fœderibus ineundis; hinc σπενδέσθαι, [undè σπονδαὶ] *fœdus inire, icere, ferire* vel *percutere.* συντιθέσθαι, in v. med. *componere mutuò*, i. e. *pacisci:* de ψευδέσθαι, vide suprà ad p. 95. n. 1. 116.

2. πράξειαν—ποιήσειεν] Vide suprà. ad p. 27. n. 11.

3. Φανερὸς δ' ἦν,—νικᾶν πειρώμενος.] Angl. *It was plain that he endeavoured to surpass*—Vide infrà ad p. 124. n. 2.

4. ἔς τε νικώῃ] ἔς τε, *donec.* νικώῃ, Atticè pro νικάοι, contractè νικῷ.

5. ἀλεξόμενος.] Angl. *in requiting them.*

6. —τῶν ἐφ' ἡμῶν,] *hominum nostræ ætatis.*

7. προέσθαι.] Hesych. Προέσθαι, προδοῦναι· qua notione verbum illud paulò suprà —ὅτι οὐκ ἤθελε τοὺς φεύγοντας προέσθαι,— adhibuit Xenophon. Hic autem valet, *tradere in potestatem, permittere arbitrio,* &c. HUTCH.

8. —ἦν ἰδεῖν] *videre erat.*

9. ἔχοντι ὅ, τι προχωροίη.] Angl. *When he had to do whatever might be for his own advantage.* προχωροίη, Atticè pro προχωρέοι, οἵ.

1. ὥστε φαίνεσθαι τοὺς μὲν ἀγαθοὺς,—] *adeo ut viri fortes palam essent beatissimi, ignavi vero digni, qui his servirent, haberentur.* HUTCH. 117.

2. Εἰς γεμὴν δικαιοσύνην,] *Quod verò ad justitiam attinet.* Locutio videtur elliptica, hunc in modum supplenda: Τὸ μὲν εἰς δικαιοσύνην ἧκον vel ἀνῆκον. HUTCH. ἄ τις αὐτῷ φανερὸς γένοιτο ἐπιδείκνυσθαι βούλομενος, Angl. *if any one plainly appeared to him eager in shewing a regard for it*—

3. καλῶς ὑπηρετήσειεν,] *pulchrè navasset operam.* Vide suprà ad p. 116. n. 2.

4. ὁρῴη] Vide ad p. 116. n. 4.

5. καὶ προσόδους ποιοῦντα,] Angl. *and improving the revenue for him*—οὐδένα ἂν πώποτε ἀφείλετο, scil. ταύτην τὴν χώραν. ἀφαιρέομαι habet duplicem post se accusativum. Vide Iliad. ά, 182. Interdum etiam dat. cum accusat. Vide Iliad. ά, 161.

6. πέπατο] pro ἐπέπατο, 3. sing. plusq. ind. verbi παόμαι, *acquiro.*

7. Φίλους

7. Φίλους—ὅσους ποιήσαιτο,] *amicos—quoscunque sibi faceret*—Uti planè indicat vox med. καὶ εὔνους γνοίη ΟΝΤΑΣ, *ac benevolos* ESSE *animadverteret*, uti postulat idioma Latinum; quod quidem et Græcum fert, ut videre est in eo, quod proximè sequitur; καὶ ἱκανοὺς κρίνειε συνεργοὺς ΕΙΝΑΙ, *judicaretque idoneos* ESSE *adjutores*—[quod unum è multis exemplum est miræ varietatis hujus omnium linguarum nobilissimæ.] ὅ, τι τυγχάνοι βούλομενος· [Vide ad p. 7. n. 5.] κατεργάσεσθαι, *ejus rei quamcunque conficere vellet*. Ante ὅ, τι subintelligitur ἐκείνου πράγματος. [De κρίνειε, vide ad p. 27. n. 11.] κράτιστος—γενέσθαι θεραπεύειν, *eum obsequiis demerendi fuisse peritissimum*.

8. Καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο,] scil. κατ' αὐτὸ τοῦτο. *Etenim quod ad hoc ipsum attinet*—

118. 1. πρὸς τὸν τρόπον ἑκάστου σκοπῶν,] Vide suprà ad p. 90. n. 2.

2. Καὶ τὸ μὲν τὰ μεγάλα—] i. e. Καὶ μὲν τὸ [αὐτὸν] νικᾷν τοὺς φίλους εὖ ποιοῦντα τὰ μεγάλα— Angl. *and indeed his surpassing his friends in conferring great favours*.

3. τοῦτο οὖν σοι ἔπεμψε,] Nihil pulchrius, nihil exquisitius esse potest hac obliquæ in rectam orationem subitâ mutatione. Similiter Miltonus, princeps ille apud Anglos heroici carminis poëta:

Thus at their shady lodge arriv'd, both stood,
Both turn'd, and under open sky ador'd
The God that made bath sky, air, earth, and heaven,
Which they beheld, the moon's resplendent globe,
And starry pole: —THOU *also madest the night,*
Maker Omnipotent, and Thou the day.——

Par. Lost, B. IV. 720.

4. ὡς μὴ πεινῶντες τοὺς ἑαυτοῦ φίλους ἄγωσιν.] Angl. *that starving animals might not carry friends of his*. Mirè elucet in his rebus minutis depingendis *Musæ Atticæ* jucunda simplicitas. Neque ullum unquam fuit paulò cultius ingenium, cui sese hæc non commendaverit.

119. 1. ἵστανται, ἀλλὰ φεύγουσι] Vide suprà ad p. 85. n. 2.

2. οἳ ἔτυχον—ἔχοντες·] Vide suprà ad p. 7. n. 5.

120. 1. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες συστραφέντες παρασκευάζονται, ὡς ταύτῃ προσιόντες καὶ δεξόμενοι·] ταύτῃ—supple ὁδῷ. Angl. *And the Greeks having at once wheeled about, make ready to advance this way and receive him*. Vide suprà ad p. 85. n. 2.

2. προσάγοιεν] Vide suprà ad p. 3. n. 7.

3. καὶ ποιήσασθαι ὄπισθεν τὸν ποταμὸν.] Vide suprà ad p. 37. n. 6.

4. Εν ᾧ δὲ] i. e. Εν τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ—

5. παραμειψάμενος εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα,] *quùm permutâsset* phalangem *in eandem*, quâ anteà, *formam*.

1. ἀλλ

1. ἀλλ' ἐκ πλείονος, ἢ 'τοπρόσθεν,] *ſed effuſiùs quam antea*— 121.

2. Ἐνταῦθα δ' ἔστησαν] Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.

3. ἐ γὰρ ᾔδεσαν αὐτὸν τεθνηκότα,—] *neque enim mortuum eum eſſe nôrant, ſed vel inſequendis* hoſtibus intentum *abiiſſe, vel ad occupandum aliquid provectum eſſe conjiciebant.* HUTCH.

4. ἀμφὶ δόρπιον,] *ſub cœnæ tempus. Idem.*

1. ἀδειπνοι] et ἀναρίστοι dicuntur, ut Latinè *incœnes* ſive *in-* 122.
cœnati et impranſi. De temporibus δόρπου et ἀρίστου ſic Athen. l. 1. c. 10. Ἄριστον μέν ἐστι τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον. δεῖπνον δὲ μεσημβρινόν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον. δόρπον δὲ τὸ ἑσπερινόν, *Idem.*

2. Ἐκ τῦ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Β'.] H. e. Ex CYRI EXPEDITIONIS libro ſecundo. Poſt Cyri interitum, Græcis in patriam redire cupientibus Tiſſaphernes comitem et ducem itineris ſe ultrò obtulit. Pactæ ſunt cum illo induciæ. Ambo exercitus ſimul diſceſſerunt. Ad Zabatum fluvium perventum eſt. Ibi nonnullæ ſuſpiciones mutuò ortæ ſunt. Clearchus Tiſſaphernem convenit ad eas amovendas. Hic illi perſuaſit ſinceram eſſe ſuam voluntatem erga Græcos; illúmque comiter accipiens, cœnæ participem fecit. Clearchus, invitante Tiſſapherne, Græcorum duces et cohortium præfectos ad eum ducere pollicitus eſt, ut ex eo de ſuſpicionum auctoribus certiores fierent. Ad portas Tiſſaphernis aderant; duces intrò arceſſiti ſunt, Proxenus Bœotius, Menon Theſſalus, Agias Arcas, Clearchus Lacædemonius, Socrates Achæus: præfecti cohortium ad portas manſerunt. Signo dato, ii, qui intùs erant, comprehenſi ſunt, et qui extrà, cæſi.

3. ὡς] pro πρὸς, Atticè.

4. ἐτελεύτησαν] ſupple τὸν βίον.

5. τῶν ἐμπείρως αὐτῦ ἐχόντων,] Vide ſuprà ad p. 115. n. 2.

6. ἀδικῶσι] Præſenti utuntur Græci, ubi imperfecto Latini, quoties narrant vel aliquid factum, vel quempiam admonuiſſe, vel interrogaviſſe: hi enim reſpiciunt tempus, quo res narratur, illi, quo res narrata accidit; reſpectu ergo temporis quo facta eſt, indicatur præſens, quod ſequuntur Græci: rurſus reſpectu temporis, quo res narratur, ea præteriit, quod ſequuntur Latini: hinc videtur tantùm apud Græcos præſens pro imperfecto poni, quod tamen non fit. HOOGEVEEN ad Vigerum, p. 210. Edit. Zeunii. Ubi vide plura.

7. οἱ Ἔφοροι,] Suidas ad v. παρὰ Λακεδαιμονίοις τὸν ἀριθμὸν ἓξ Ἐφόρους ἐκάλουν, διὰ τὸ ἐφορᾶν τὰ τῆς πόλεως πράγματα. Magiſtratus erant Lacedæmoniorum eâ prædíti poteſtate, ut etiam reges ſuos in vincula conjicere poſſent; teſte C. Nepote in Pauſan. HUTCH.

8. ἤρχετο πλέων] Vide Coll. Gr. Min. ad p. 35. 13.

9. ὑπὸ

9. ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ] Scholiastes ad Thucyd. l. 1. ferè medio: Τὰ τέλη, οἱ προάρχοντες τῶν Λακεδαιμονίων· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἄρχοντας τέλη ἐκάλουν, διὰ τὸ αὐτοὺς τὰ τέλη τοῖς πράγμασι τιθέναι. HUTCH.

10. μυρίους δαρεικούς.] Vide suprà ad p. 86. n. 12.

11. ἔφερε καὶ ἦγεν αὐτούς.] Vide suprà ad p. 33. n. 3.

123. 1. ἐξὸν] sumitur absolutè, ut alibi sæpissimè.

2. ὡς οὐκ ἀπιστέον εἴη Κλεάρχῳ.] *Clearchi imperium minimè detrectandum esse.* Rectè quidem addita est particula negativa; sed ἀπιστέον in ἀπειστέον mutatum nollem. Infrà paulò Noster ἀπιστεῖν adhibet pro ἀπειθεῖν. HUTCH.

3. ἔσθ' ὅτε.] Sæpè scribitur ἔστιν ὅτε, quod verbatim significat, *est quandò*, sumitur absolutè pro ποτὲ vel ἐνίοτε, *interdum*, tam initio periodi, quam in medio. VIGERUS. Est et ubi in fine invenitur: ita ut Ælianus claudit cap. 12. lib. 4. Αἷσπερ οὖν ἐχρῆτο Σωκράτης ἔστιν ὅτε. *Quibus aliquandò Socrates utebantur.* HOOGEVEEN.

4. φυλακὰς φυλάξειν,] Vide suprà ad p. 31. n. 11.

5. ἀρχομένους] Reponendum videtur ἀρχομένοις· nam participium hoc passim denotat ὑπηκόους vel στρατιώτας.—Sensus itaque idem erit, ac si scripsisset, καὶ ἐξέσται τοῖς στρατιώταις πρὸς ἄλλους (scil. στρατηγοὺς) ἀπιέναι: nam vocibus στρατιῶται, et ἀρχόμενοι paulò post promiscuè utitur. HUTCH. Vide suprà ad p. 46. n. 1.

124. 1. τό, τε γὰρ πρὸς τοὺς πολεμίους—] *nam et adversus hostes audacter se gerendi aderat occasio, et quod ab illo metuerent supplicium,* id verò *ordinis eos observantes reddebat.* HUTCH.

2. καὶ φοβούμενος μᾶλλον ἦν φανερὸς τὸ ἀπεχθάνεσθαι τοῖς στρατιώταις,—] *magisque eum metuere perspicuum erat, ne militibus esset odio, quàm milites, nè parùm ei dicto audientes essent. Id.* φανερὸς ἦν φοβούμενος, locutio solennis apud scriptores Græcos, idem sonans ac si diceres φανερὸν ἦν αὐτὸν φοβεῖσθαι. Sic paulò infrà, δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν. et ἔνδηλος ἦν ἐπιβουλεύων. De ἀπιστεῖν, vid suprà ad p. 123. n. 2.

125. 1. Καὶ παρ' οἷς μὲν ἐπιχείρει πρωτεύειν φιλίᾳ,—] *Ac apud quos quidem principem in amicitiâ locum obtinere nitebatur, hos sibi conciliandos putabat illorum criminatione, qui primi* apud eos *essent.* HUTCH.

126. 1. Ηστην pro ἤτην, Atticè.

FINIS

ANNOTATIONUM IN EXCERPTA EX HISTORICIS.

NOTÆ PHILOLOGICÆ

AD

EXCERPTA ex ORATORIBUS.

I. Notæ in Lysiam.

1. EX LYSIA.] Lysias, orator disertissimus, natus est Athenis, Olymp. LXXX, 2. ante Chr. N. 458. Patrem habuit Cephalum Syracusanum, hominem divitem, qui, invitante amico suo Pericle, Athenienſi illo illustrissimo, Athenas commigraverat. Quindecim annos natus Lysias Athenienſium coloniæ, Thurios in Magnam Græciam jam tum deducendæ, unà cum Herodoto et Thucydide se comitem adjunxit. [Vide suprà ad p. 3. n. 1.] Ibi, florente coloniâ, per annos triginta duos commoratus est. Verùm sub finem belli Peloponnesiaci, cum cives Thuriorum defectionem ab Athenienſibus meditabantur, Lysias, una cum aliis, quorum fides erga Athenienſes inviolata permansit, domum reversus est. Reditus ejus in summas Reipublicæ turbas et calamitates incidit. Belli Peloponnesiaci eventus fuerat Athenienſibus admodum infelix ac detrimentosus. Urbs à Lysandro capta dominationem XXX Tyrannorum pati coacta est; qui summam crudelitatem in cives insontes exercebant. Multos quidem; indictâ causâ, morte multabant; inter quos Polymarchum Lysiæ fratrem, qui Athenis degebat dives inquilinus. Ipse Lysias fugâ vitam suam servabat. Ope verò et pecuniâ Thrasybulo, patriæ libertatis vindici, auxiliabatur. Post expulsos à Thrasybulo tyrannos et Athenas in libertatem vindicatas, in urbem rediit, atque ad studium eloquentiæ, cui olim Thuriis, sub præceptoribus Syracusanis Tisiâ et Niciâ, vacaverat, se contulit, nullâ prætermissâ occasione in crudeles tyrannos et hostes patriæ invehendi. Multas quidem orationes aliis conscripsit, ipse autem nullas, qui ad nostram ætatem pervenere, si unam contra Eratosthenem XXX virum excipias, egit. Obiit Athenis Olymp. C. 2. vel 3. annos natus LXXX, vel LXXXI, biennio post natum Demosthenem. Vita ejus scripta invenitur apud Dionysium Halicarnassenſem, Plutarchum, Photium et Suidam: atque inter recentiores, in hâc palestrâ se diligenter exercuit vir doctus Joannes Taylor, in limine splandidissimæ suæ Orationum Lysiæ editionis: ubi veterum quoque de 129.

129. Lycià testimonia adjecta inveniuntur. Erat Lysias, Ciceronis judicio, "egregiè subtilis scriptor atque elegans, "quem jam propè audeas Oratorem perfectum dicere." [In Brut. 17.] Ex multis orationibus, quæ literis consignabat, tantum 34 ad nos pervenerunt; quarum quædam sunt imperfectæ, omnes ferè mendosæ; et peritissimi, siquæ aliæ, indigentes editoris. In his autem emaculandis præcipuè desudarunt viri doctissimi Joan. Taylor, Jer. Markland, et Joan. Jac. Reiske.

EDITIONES LYSIÆ.

1. Lysiæ Atheniensis oratoris Apologiæ et Orationes. Græcè. Extant inter Rhetorum Græcorum Orationes, 2 part. *Venetiis, apud Aldum*, 1515, *in fol.*

2. ——————— Græcè, inter eorundam Rhetorum Græc. Orationes, cum interpretatione Lat. quarundam Lysiæ, &c. *Lutetiæ, apud Henr. Stephanum*, 1575, *in fol.*

3. ——————— Orationes XXXIV. Gr. Lat. cum notis per Iodocum vander Heidium. *Hanoviæ*, 1615, *in 8vo.*

4. ——————— Græcè, cum vander Heidii versione et argumentis, et præfatione Joannis Burchardi Maii. *Marpurg*, 1683, *in 8vo.*

5. ——————— et Fragmenta, Græcè et Lat. Ad finem cod. MSS. recensuit, &c. Joannes Taylor, A. M. Accedunt Jer. Marlandi conjecturæ. *Londini, apud Guliel. Boyer*, 1739, *in 4to.* Repetita est hæc editio, quibusdam ex apparatu omissis, versione tamen emendatâ, indiceque aliquantò auctiore. *Cantabrigiæ*, 1740, *in 8vo.*

6. ——————— Græcè et Lat. Extant in Editione Oratorum Græcorum, quam curavit Jo. Jac. Reiske. *Lipsiæ*, 1770, et seqq. 12 tom. *in 8vo.*

2. ΛΥΣΙΟΥ ΚΑΤΑ—] hoc, LYSIÆ *contra* ERATOSTHENEM *Trigintavirum, quam ipse habuit* LYSIAS. Additur ὃν αὐτὸς εἶπε Λυσίας. Noster enim, qui plurimas causas *scripsit*, nullam fortasse *egit*, hâc unicâ exceptâ. TAYLOR.

ARGUMENTUM.

Eratosthenes, *cum unus de Triginta Tyrannis esset*, Lysiæ *fratrem*, Polemarchum *nomine, indictâ causâ, necari jusserat. Quare nunc de eo supplicium vult sumi* Lysias. CANTERUS.

3. Οὐκ ἄρξασθαι—] Ordo est: ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐ δοκεῖ μοι εἶναι

εἶναι ἄπορον ἄρξασθαι τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ [μοι] λίγοντι παύσασθαι. 129.
De ἄρξασθαι vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

2. αὐτοῖς] Eratoſtheni ejuſque collegis atque ſatellitibus. REISKE. Nam cum triginta *tyranni*, præpoſiti a Lacedæmoniis, ſervitute oppreſſas tenerent Athenas, plurimos cives, quibus in bello pepercerat fortuna, partim patriâ expuliſſent, partim interfeciſſent, plurimorum bona publicata inter ſe diviſiſſent; non ſolum princeps [Thraſybulus], ſed et ſolus initio bellum his indixit. CORN. NEPOS, in vita Thraſyb. τὸ μέγεθος ——τὸ πλῆθος—ſubauditur κατά. ἔργασται αὐτοῖς, Angl. *are perpetrated by them.* Vide Coll. Gr. Min. ad p. 18. n. 10.

5. ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον,—] ordo eſt: ὥστε μήτε ψευδόμενον μὲν δυνάσθαι κατηγορῆσαι δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων, μήτε βελόμενον, ἀπεῖν τἀληθῆ [ἂν δύνασθαι ἀπεῖν] ἄπορία. Notandum, conjunctionem ὥστε plerumque conſtrui cum infin. interdum cum indicativo.

6. ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν,—] Mavult Stephanus, ἀνάγκην εἶναι ἢ τὸν, κ. τ. λ. Non opus, puto, ut quidquam mutetur; ſubintelligas modò ἐστί poſt ἀνάγκη. MARKLAND.

7. ἐν τῷ πρατῦ χρόνῳ,] i. e. ἐν τῷ χρόνῳ πρατῦ, *in tempore antehac*: vel ſimpliciter *antehac*. πρατὺ eſt pro πρὸ τύτυ, ſupple χρόνυ. Vide Eurip. Med. 701. Τἐναντίον——πείσεσθαι—Vide Coll. Gr. Min. ad p. 39. n. 2.

8. πρὸς τὺς φεύγονλας] *in reos.* Angl. *againſt the defendants.* φεύγω ſignificat interdum *reus ſum.* ἀποφεύγω, *abſolvor.* Cæterùm ἐπιδεῖξαι τὴν ἔχθραν ἥτις ἐστι—*exponere ſuam inimiciliam quænam eſſet*—ſtructura eſt, quâ præſertem delectantur ſcriptores Attici. Nec inſolita eſt apud auctores Latinos. Vide ſuprà ad p. 92. n. 1.

1. ἀνθ' ὅτυ] Atticè pro ἀνθ' ἥστινος, ut ὅτυ non ſolum ſit 130.
maſc. generis pro ἕτινος, ſed etiam fem. Quare non opus eſt ut, cum Reiſkio, ſubintelligamus ἔργυ, vel γεγονότος, vel συμβάντος· nedum, eodem monente, legendum ὅτης, quæ ne vel vox eſſe videtur.

2. ἀλλ' ὡς ἅπασι—] Angl. *but becauſe*, on the preſent occaſion, *all of us have much reaſon to be enraged* either *on account of our own, or of the public calamities.* Senſum oratoris, poſt ſe nequicquam vexatos, prorſus hic peſſundederunt Taylor et Reiſke, quippe quos in fraudem induxerit particula ἤ, Latinè ſonans, ſecundum eos, *quam.* Atqui nequaquam hic reddi debuit *quam*, ſed *vel*, ſubintellectâ ſcil. eadem particulâ poſt ἥστης. Nec inſolita eſt hujuſmodi ellipſis in ſermone Græco. Vide Hoogeveen Doctr. Part. L. G. pp. 441, 442.

3. κατέσχην] ſupple ἐμαυτόν. [Vide ſuprà ad p. 85. n. 7. et ad p. 3. n. 7.] ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κατέσχην, Angl. *inſomuch that I frequently feel extreme anxiety.*

4. τὴν

3. Επὲι δὲ ἐχ ὅσον—] Constructio est : ἐπὲι δὲ εἶχεν ἢ [μόνον τοσοῦτον] ὅσον ὡμολογήκειν [δοῦναι] Angl. *and when he had got not only what I had consented to give.*

4. κυζικηνὺς,] κυζικηνὸς valebat 28 drachmas.

5. δαρεικὺς,] Vide ad p. 86. n. 12.

6. ὁ δ' α[απήσειν με ἔφασκεν,] Angl. *But he said that I should be contented.*

7. ἐις τὰ τῦ ἀδελφῦ] supple δωμάτα.

8. ἐις Δαμνίππυ.] supple τὸ δῶμα.

1. Εν τοιούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδόκει,] Εν τοιούτῳ subauditur καιρῷ vel τόπῳ. REISKE. Angl. *In such a situation I thought of risking an experiment*—ὡς γε ἤδη τῦ ὑπάρχοντος ἀποθανεῖν, [gen. absolut. cum ὡς, more Attico.] *Since now at any rate I was to die. Since now it was but death at any rate.* 132.

2. ἀνεῳ[μεναι ἔτυχον.] Angl. *happened to be open.* Vide suprà ad p. 7. n. 5.

3. ἐις Αρχένεω—] supple τὸ δῶμα. Αρχέναος, -ου. Atticè Αρχένεως, -εω, κ. τ. λ.

4. παρή[γειλαν—τὸ ἐπ' ἐκείνων εἰθισμένον παρά[γελμα,] *denuntiârunt—solitum ista ætate edictum*—ἐπ' ἐκείνων est, *eorum ætate* illo tempore, quo illi summâ rerum potiebantur. REISKE. Vide suprà ad p. 31. n. 11.

5. ὕτω πολλῦ ἐδέησε κριθῆναι,—] Angl. *So far was he from being tried*—

6. πρῦθεντο αὐτὸν.] *eum exponendum curarunt.*

1. ἀλλ' ὕτως ἐις ἡμᾶς, διὰ τὰ χρηματὰ,—] *sed haud aliter in nos, propter divitias nostras, sævierunt, ac alii, qui ob magnas injurias irascantur.* [Ante μεγάλων subauditur ἕνεκα] ὐ τυτων ἀξιύς γε ὄντας τῇ πόλει, neque ita de civatate meriti eramus. 133.

2. χορηγιας χορηγήσαντας,—] Χορηγὸς, unde χορηγεῖν, ap. Atticos scriptores dicitur proprie, qui suis sumtibus χορὸν comparat, instruit, omnibus rebus ornat, et in eo genere exerceri curat, in quo eum vult certare : nam diversi generis erant chori, tanquam *Cyelii*, s. *Dithyrambici*, quod soli essent orbiculares, *Tragici*, *Comici*, qui τετράγωνοι. v. Schol. ad Aristoph. Nubes v. 311. et Aves 1405. ad Equ. 586. et Salmas. ad Solin. p. 596. *á*. Quia autem his choris utebantur in theatris, propterea χορηγοι dicuntur, qui sumtum scenæ præbent in totam fabulam, non in solum chorum, v. Salmas. de Usuris p. 58. undè dicuntur etiam χορὸν διδόναι cum poëtæ alicujus fabulam in theatrum producunt, ipsi autem poëtæ λαβεῖν χορόν. v. Kuster. ad Arist. Equit. 510. De insigni autem et pænè insano Atheniensium studio in hoc genere vide Spanhem. ad Callim. p. 363. ERNESTI. Vide H. Steph. Thes. in voc. χορηγὸς et χορηγία. Vide etiam suprà ad p. 31. n. 11.

3. μετοικῦντας,

3. μετοικοῦντας,—ἐπολιτεύοντο.] Lyſias ſcil. et Polemarchus μετοίκοι erant, Triginta viri autem πολῖται.

4. μετῆν γὰρ ἂν κἀμοὶ—] *Et ergo hujus boni non minimam partem obtinuiſſem.* i. e. Si culpa eorum aliquo modo minui potuiſſet, minor etiam fuiſſet mea injuria.

134. 1. Ἀναβιβασάμενος] *cum eum aſcendere fecerim ad me*—in ſuggeſtum nempè, undè Lyſias verba faciebat ad judices.

2. ἐπὶ σοὶ μόνῳ ἐγένετο] Angl. *it depended upon thee alone.* Vide ſupra ad p. 85. n. 9.

3. εἶθ' ὅτι μὲν, ὡς φῂς, ἀνίεις πὼν, οὐδὲν ὠφέλησας,—] *Itane vero, cum adverſando, uti tu dicis, nihil profeceris, vir probus haberi poſtulas? cum autem* illum *correptum interfeceris, non putas mihi et illis in te ſævitum iri?* Elucet hic loci Lyſiæ ſubtilitas, quam laudant veteres Critici.

4. Ἔπειτα τῷ [i. e. τινι Atticè] ἥσσον ἐοικὼς ἦν—] *Deindè, cuinam verisimile eſt hoc minus mandatum fore,* ἢ [ἐκείνῳ] ὅστις, κ. τ. λ. *quam ille qui fortè contradixiſſet, atque iſtam ſententiam ſuam palam protuliſſet?*

135. 1. παρὰ τοῦ] τοῦ pro τίνος Atticè. παρὰ τοῦ, *à quo,* &c. Vulgaris lectio eſt παρ' αὐτοῦ, nullo ſenſu. Canterus repoſuit παρὰ τοῦ..

2. κἀμὲν δὴ οὐκ' ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σώζοντα αὐτὸν, ἃ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα, ὃν συλλαβὼν ἀπήγαγεν.] Hic locus certè depravatus eſt. Vir doctus Joannes Taylor ſic emendavit, κἀμὲν ΜΗΝ ΗΔΗ οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ ΚΑΤΑ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα, ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σώζοντα ΑΥΤΟΝ συλλαβὼν ἀπήγαγεν. *Accedet autem, quod non domi uti ab iis erat decretum, ſed in itinere ſalutem ſibi quærentem, hunc comprehenſum abduxit.* Ubi vides, (inquit ille) iſtud ὃν ante συλλαβὼν oriri ex priore voce exeunte. Cætera omnia eædem ferè sunt literæ. TAYLOR.—ὑμεῖς δὲ πάντες ὠργιζεσθε (non ὀργίζεσθε) ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμετέρας. κ. τ. λ.—Pro αὐτὸν reſcripſi αὑτὸν, *ſeipſum,* de Fratre enim ſuo loquitur: et delevi ὃν, natum forte ex præcedente ſyllabâ. Ante ὅσοι intelligendum eſt αὐτοῖς: quæ Ellipſis Noſtro et omnibus uſitatiſſima eſt. MARKLAND. Cæterùm totus hic locus, [νῦν δὲ παρὰ τοῦ πότε—ἐξελεχθήναι.] ita emendatus, hoc modo reddi poſſit. *Nunc verò de quo tandem ſupplicium ſumetis, ſi nempè triginta tyrannis dicere licuerit ſe triginta tyrannorum juſſa feciſſe? Quin et* Eratoſthenes fratrem meum *jam non domi, ſecundum eorum decreta, ſed in viâ publicâ ſaluti conſulentem, comprehenſum abduxit. Vos autem omnes* in eos *ſuccenſebatis, quicunque* à Triginta miſſi *ædes veſtras ingreſſi eſſent* [Vide ſuprà p. 131. l. 3.] *aut voſmet ipſos aut è rebus veſtris aliquid requiſitum. Atqui ſi iis* hominibus, *qui ſuæ ſalutis causâ alios perdant ignoſcere oportet, illis,* qui à tyrannis mittebantur, etiam *majore jure ignoſcere debetis: nam ſi vel*

miſſi

miſſi non iverant, vel ſi, quos quærerent *comprehenſis, ſe tamen comprehendiſſe negaverant, periculum* æquè *adiiſſent: Eratoſthenis autem dicere licebat ſe Polemarcho non obviam factum fuiſſe, deinde non noviſſe: hæc enim neque inveſtigationem, neque quæſtionem per tormenta admittunt, adeò ut ab inimicis volentibus refelli poſſint.*

3. ἐπὶ τούτοις ἐγὼ,] *penes hos eſt.* Vide ſuprà ad p. 134. n. 2.

1. τί ἂν] ſcil. ἐποιεῖτε, aut ἐποιήσατε. REISKE. ἐὰ κὴ ἀδελφοὶ ὄντες ἐτύγχανε αὐτῷ, vide ſuprà ad p. 7. n. 5. 136.

2. ἀπεψηφίσασθε;] Vel deeſſe videtur ἄν, vel legendum ἀποψηφίσαισθε. MARKLAND. τί ἂν ἐὰ, κ. τ. λ. *Quid faceretis, ſi fratres liberive Eratoſthenis eſſetis?* Videtur poſt hoc vocabulum ἀπεψ· deeſſe reſponſio ὑ· *abſolveretiſne? neutiquam.* REISKE.

3. τὴν διαψήφισιν] Angl. *your deciſion.*

4. ἀπίασιν,] Vide ſuprà ad p. 50. n. 5.

5. Ὅσοι δὲ ξένοι—ἢ διαπίους] *Peregrini autem quotquot nunc in urbe veſtrâ verſantur, ſcient, jure ne, an injuriâ, triginta tyrannos ſuis quique ex oppidis agriſque ſub præconis voce exterminent.* REISKE.

6. Εἰ γὰρ δὴ αὐτοὶ οἱ—τειρομένους.] Angl. *For truly if thoſe who were cruelly uſed* by them, *ſhall ſuffer them to eſcape, when they have them in their power, ſurely* thoſe ſtrangers *will think they have given themſelves a great deal of ſuperfluous trouble in your behalf.*

7. Οὔκουν δεινὸν,—] Hæc ſententia interrogationem continet, et deſinit in voce κολάζεσθαι; ἡγεμένοι χρῆναι τῇ τῶν τεθνεώτων ἀρετῇ παρ' ἐκείνων δίκην λαβεῖν· *arbitrantes hoc virtuti defunctorum debere, ut de iis ſupplicium ſumeritis:* [de τεθνεώτων, vide Fragm. Gram. Gr. p. 22. Edin. 1782.] Hic autem alludit Lyſias ad pugnam navalem apud Arginuſas, [Vide Xenoph. Ἑλληνικ. Lib. I. cap. VI. 19, 20.] ubi de Peloponneſiis Athenienſes victoriam reportaverant. Quum autem Athenienſium duces, poſt pugnam, nequicquam tentâſſent, obſtantibus vento ac hieme, cadavera naufragorum, ut ritè ſepelirentur, recipere, [ταῦτα δὲ βυλομένους ποιεῖν ἄνεμος κὴ χειμὼν αὐτὰς διεκώλυσε, μεγὰς γενόμενος. Xenoph. Ἑλλην. Lib. I. cap. VII. 11.] Athenienſes non tam propter victoriam lætati, quam in duces, ob cives inſepultos relictos, infeſti, eorum octo in judicio damnârunt; ex quibus qui aderant ſex erant interempti. [Vide elegantem totius hujus rei enarrationem. Xenoph. Ἑλλην. Lib. I. ſub fin. Vide etiam Xenoph. Ἀνομ. Lib. I. cap. I. 18.] τούτους δὲ δὴ, οἱ ἰδιῶται μὲν ὄντες —&c. *hos autem utique, qui quidem, privati quum eſſent, quantum in ipſis erat, fecerunt ut mari infelices eſſemus; et ſummum imperium adepti, ultro fatentur ſe multos cives, in-*

dictâ

illâ causâ, interfeciſſe; annon inquam, *oportet ipſos eorumque liberos à vobis extrema ſupplicia pati?*

8. ἐτοιμοτεροι] Aut ante aut poſt hoc vocabulum deeſt ὑμῶν. *in culpâ fuerunt, ut vos prælio navali vinceremini.* Deſignant illam Athenienſibus fatalem ad Ægoſpotamos pugnam. REISKE.

9. τὰ κατηγορημένα] *ea quæ hactenus ſum criminatus.* TAYLOR.

10. τῷ φεύγοντι ἄξια εἰργάσθαι·] Ordo eſt: ἕως ἄξια θανάτῳ ἂν δοξῃ εἰργάσθαι τῷ φεύγοντι, *donec à reo digna morte videantur patrata eſſe.* εἰργάσθαι, hic ſonat paſſivè, ut interdum fit in verbis aliis deponentibus [Vide ſuprà ad p. 16. n. 2.] τῷ φεύγοντι, idem eſt ac ὑπὸ τῦ φεύγοντος. Poteſt etiam, idque eleganter, dici Latinè, *patratum eſt reo*, Angl. *it is perpetrated by the defendant.* Vide ſuprà ad p. 129. n. 8.

137. 1. δικην δοῦναι δύναιντ' ἄν.] *Si bis*, inquit, *pro ſingulis eorum factis moriantur, non poſſunt pœnas dare.* Dicere debuit *juſtas pœnas; hoc vero videtur eſſe*, δικην δοῦναι AZIAN δυναιντ' ἄν. MARKLAND.

2. Οὐ γὰρ δὴ—] Veruntamen ſupereſſe video nonnullas cauſſationes, quas me decet Eratoſtheni eripere. *Æquum* ENIM *profectò non eſt*, &c. REISKE. Vide ſuprà ad p. 62. n. 1.

3. περὶ δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέγοντες ἐνιοτε ἐξαπατῶσιν,] Angl. *but by mentioning other things concerning themſelves, they impoſe ſometimes* upon the judges,—i. e. *they divert them from the main queſtion.*

4. Επει—] Si *enim* hujuſmodi dicant, *jubete illos demonſtrare*, &c. MARKLAND. Rectè, ut opinor, nam ἐπεὶ hîc ſonat γὰρ et refertur ad id quod reticetur.

5. Αλλὰ γὰρ—] γὰρ refertur ad aliquid ſubauditum; ἀλλὰ *ſed* quid hujuſmodi aſſerere poſſunt? *nam tot arma hoſtibus detraxerunt quot à vobis abſtulere?* Vide Vigerum, edit. Zeunii, p. 458.

6. ἀλλ' οἷς αὐτοῖς] Lege ὅτι vel ὡς αὐτοῖς—

7. Οὐ γὰρ νῦν πρῶτον—] articulorum, nunc quidem hiantium, hic eſt nexus: ὅτι δὲ ὅτος τοιοῦτός ἐστι, νῦν ἐπιδείξω. Ejuſmodi ſceleratum autem eſſe Eratoſthenem, nunc demonſtratum eo, ſcil. qui et ipſe ſcelera committere haud dubitet, alioſque facinoroſos laudet. REISKE. Nempè γὰρ refertur ad id quod eleganter reticetur. Vide ſuprà ad p. 62. n. 1. et ad p. 66. n. 6.

8. τὰ ἐναντια ἔπραξεν,] Videtur excidiſſe vox ὅτος, vel Ερατοσθένης. MARKLAND.

9. ἐπὶ τῶν τριακοσιων] *tempore Quadringentorum*, qui ſummam poteſtatem Athenis antehac injuſtè uſurpaverant, quorum tamen imperium minus eſſet diutinum. Vide Thucyd. lib. 8.

1. ἡ ναυμαχία,] Pugnam illam infelicem intelligit apud *flumen Ægos*, ubi Lyſander claſſis Athenienſium potitus eſt. 138.

2. ὅθεν τῆς τάσεως ἤρξαν,] Gemino modo hæc poſſunt accipi, aut pro parentheticis *(unde quoque molitionem ſuam rerum novarum auſpicati ſunt)*, aut pro interrogatione. *Undè tandem res novas moliri cæpere?* ut reſpondeat πέντε—*quinqueviri*— REISKE.

3. φυλάρχους τε ἐπὶ τὰς φυλακὰς—] conſtituebant phylarchos ad cuſtodias vel vigilias obeundas, et ad præſidendum in locis urbis opportunis. REISKE.

4. ἐπιβουλεύεσθε,] Angl. *you were enſnared*, ὅπως μηδ' ἀγαθὸν μηδὲν ψηφίσεσθε, *that you could neither paſs any decree for the advantage of the ſtate, and ſhould be oppreſſed by a variety of wants.* Ubi obſervandum tempus futurum, ut ψηφίσεσθε, ἔσεσθε, et paulò infra ἔσονται, &c. poſt aliud verbum, reddi debere tanquam imperf. ſubj.

5. οἵοι τε ἔσονται] Vide ſuprà ad p. 5. n. 6.

6. συμπεράνοντας] *Collegas* ſuos—ἀλλὰ τὰς αὐτῆ Ἐρατοσθένης ἀκήκοαντας, *eos qui ex ipſo Eratoſthene audiverunt.*

7. κατεμαρτύρουν ἂν αὐτῶν·] *teſtimonium perhibuiſſent contra illos*—nempe Quinqueviros.

8. κ᾽ τὰς ὅρκους] Ordo eſt: κ᾽ μὲν, εἰ ἐσωφρόνουν, οὐκ ἂν ἐνόμιζον τοὺς ὅρκους πίστεις ἐπὶ τοῖς κακοῖς τῶν πολιτῶν, ῥᾳδίως δὲ παρέβαινον ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῆς πόλεως. *Et quidem, ſi ſanæ mentis eſſent, non ſancta eſſe illa juramenta putâſſent, quæ ad civium damnum pertinerent, pro emolumento autem civitatis* eadem *ſine ſcrupulo violâſſent.*

9. κ᾽ Βάτραχος—] Subaudi παραδείγματος ἕνεκα, *exempli cauſa, nec Batrachus nec Æſchylides vera indicant; ſed pro veris, quæ conficta eſſent a Trigintaviris, deferunt*, &c. Nodum in ſcirpo quæſiviſſe hoc in loco videntur viri docti Taylor et Markland; atque ipſe etiam Reiſke, qui eos ſæpè nimis petulanter reprehendit.

1. ὅσοι πολέμιοι ἦσαν—] Angl. *whoever were enemies in their heart to your popular ſtate*—οὐδὲν ἔλαττον ἔχον σιωπῶντες, *loſt nothing by their ſilence; ἕτεροι γὰρ ἦσαν—for there were others, who ſaid and did the moſt ruinous things, which could poſſibly be done to the ſtate.* 139.

2. εἰ δὲ μὴ,—] Videtur hìc ellipſis eſſe vocum τοῦτο μὲν ἂν καλῶς ἔχοι, *hoc ſe benè haberet.* [Vide ſuprà ad p. 83. n. 2.] ἴσως δ᾽ ἂν ἔχοι εἰπεῖν, κ. τ. λ. Senſus ſic Angl. exprimi poteſt —*But perhaps (and ſome of you may think this a ſufficient apology) he may ſay, that he was afraid of ſeeming to oppoſe the Thirty by ſpeaking out his ſentiments*: This indeed would have been well—it would have been a good reaſon, if it had

139. been true. εἰ δὲ μὴ—*but if this was not really the caſe,* ἐν-ταυθοῖ δῆλος ἴσαι—κ. τ. λ. *then it will be plain, both that thoſe deeds of theirs were perfectly agreeable to him, and that he had ſuch influence with them as to run no riſk of ſuſtaining any hardſhip in conſequence of his oppoſition.* Quod omninò ſapit ſubtilitatem Lyſiæ.

3. ἀλλ' ἔτος—] Eratoſthenes ſcil.

4. μοι ταῦτα πράξωσι,] Mallem, πάντα πράξωσι. MARKLAND. —Mihi dubium nullum eſt, leg. eſſe μόνοι πάντα πρ. *utri ſoli omnia ſint acturi*, h. e. rebus in omnibus dominaturi, nihil non pro arbitrio ſuo et ex libidine ſuâ geſturi. REISKE.

5. Θρασυβούλῳ Φυλὴν κατειληφότος,] Hic enim *(Thraſybulus* ſcil.) quum Phylen confugiſſet (quod eſt caſtellum in Atticâ munitiſſimum) non plus habuit ſecum quam triginta de ſuis. NEPOS in Vita Thraſyb. cap. 2. ubi vide plura.

6. συνωσίαν,] Opinor ὕνοιαν. MARKLAND. Nullus dubitò Marklandum verum vidiſſe. REISKE.

7. κατεψηφίσατο,] καταψηφίζομαι, *ſententiam ſero adverſam, damno.* τίνος θάνατον καταψηφίζεσθαι, Angl. *to condemn one capitally.* Vide ſuprà ad p. 57, n. 2.

8. ᾗ αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν,] Angl. *and the diſturbances were over.* Nam ea eſt vis temporis, quod vulgò vocant *Perfectum*, ut, in nonnullis verbis, dum *Præſens* exhibet *Tempus* rei *perfectæ* (undè ritè vocatur *Præſens Perf.)* ſimul denotet id quod eſt omninò diverſum à verbi vulgari ſignificatione: veluti quùm Latinè dicimus.—FUIT Ilium, *Ilium hath been*, i. e. *Ilium* IS NO MORE. *Virg.* Vixerunt, *they have lived, they have done with living*; i. e. *they* ARE DEAD. Sic etiam Græcè αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι εἰσὶ, *the diſturbances are done with being*: i. e. they *are over, they* ARE *finiſhed.* αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν, *the diſturbances* WERE *over.* Quod quùm minus intelligeret Jo. Taylor, ſenſum oratoris hic prorſus extinxit, hoc modo reddens—*diſſentiones in urbe factæ ſunt*—— neque alteri illi Latino Lyſiæ interpreti Jo. Jac. Reiſke perſpectior fuit vis hujus *temporis*, tametſi ſententiam oratoris ex contextu ſatis acutè perceperit. "Leg. videtur, inquit "ille, ᾗ αἱ ταραχαὶ αἱ γεγενημέναι κατέστησαν, *prioreſque tumul-* "*tus conquieverant.*" Vide pulcherrimam hujus *temporis* enarrationem in libro, cui titulus HERMES, [lib. I. cap. vii.] auctore JAC. HARRIS nuper defuncto, viro non ſolum Græcè eruditiſſimo, ſed ſummâ modeſtiâ atque probitate prædito; cujus interitum plorant, diuque plorabunt Græcarum literarum fautores.

140. 1. ἔασαν αὐτὸς ἀπιλθεῖν·] αὐτὸς deſignat oppidanos, à Piræenſibus acie devictos: hos ſinebant exules in Piræo collecti ſalvos in urbem redire. REISKE.

2. κατέστησαν

2 ι

2. κατίσησαν,] ſupple ἑαυτούς. Vide ſuprà ad p. 85. n. 7.

3. τοῖς ἐξ ἄστεως] Lege τούς. TAYLOR.

4. τεθνειότες] Vide ſuprà ad p. 107. n. 6.

5. τῶν ἱερῶν ἐμποδὼν ὄντων,] *quod res divinæ impedimento eſſent.* TAYLOR.

6. ἑκατὸν τάλαντα] Vide ſuprà ad p. 86. n. 12.

7. ἵνα ἔχῃ ἐπικέρους μισθῶσθαι.] Vide ſuprà ad p. 3. n. 14.

1. καὶ τελευτῶντες] Vide ſuprà ad p. 39. n. 7. 141.

2. τῶν συμμάχων] ſcil. τῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις ὑπαρχόντων. REISKE.

3. εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθοὺς,] ſcil. ἐκωλύθησαν, vel τοῦτο ἐπεποδίσθη. REISKE —οἷς ὑμεῖς δηλώσατε—κ. τ. λ. Angl. *unleſs* they had been prevented *by brave men; to whom do you prove that you are ready to make a requital, by inflicting puniſhment upon their enemies.*

4. ὅμως δ':] i. e. ὅμως δὲ παρέξομαι, Angl. *however I will produce them,* &c.

5. ὡς πλεῖστον,] ἐπὶ interpone, aut πλείστων lege. REISKE.

6. διὰ βραχυτάτων] Vide ſuprà ad p. 130. n. 5.

7. καὶ μηδενὶ τοῦτο παρασῇ,] Angl. *And let not this ſuppoſition be entertained by any one,* ὡς Ἐρατοσθένους κινδυνεύοντος, Θηραμένους κατηγορῶ, *that while Eratoſthenes's trial is depending, I enter upon the accuſation of Theramenes;* and thus deviate from the queſtion before you. What I am going to ſay of Theramenes is exactly in point. [Vide infrà ad n. 8.] γὰρ πυνθάνομαι αὐτὸν ἀπολογήσασθαι, *for I underſtand that Eratoſthenes's apology is,* ὅτι ἐκείνοις φίλος ἦν, *that he was in habits of friendſhip with Theramenes and his party*—thoſe, viz. who had oppoſed the violence of the other tyrants, particularly that of Critias, καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχε. *and ſhared in the ſame* meritorious *tranſactions with them.* καίτοι σφόδρ' ἂν αὐτὸν οἶμαι μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευόμενον, προσποιεῖσθαι πρόθυμον ὅπως οἰκοδομηθήσεται τὰ τείχη. *And truly I have a violent ſuſpicion that he is a perſon who, if concerned in the adminiſtration with Themiſtocles, would have affected to cooperate in the building of the walls*: [Vide Thucyd. lib. I. et Corn. Nep. in vitâ Themiſt.] ὁπότε καὶ μετὰ Θηραμένους, ὅπως καθαιρεθήσεται. *But when concerned with Theramenes* he joined *in demoliſhing them.*

8. ὁ γάρ μοι δοκοῦσιν ἴσων ἀξιοῦν γίγνεσθαι.] Ante voces ὁ γὰρ nonnulla deeſſe puto; niſi corrupta ſit vox γάρ. MARKLAND. Nequaquam corrupta eſt vox γάρ, ſed, per notam ellipſin, refertur ad id quod eleganter reticetur. ἀλλὰ μάτην, *ſed fruſtra,* ὁ γάρ μοι δοκοῦσιν, &c. *non* ENIM *mihi videntur*—[Vide ſupra ad p. 66. n. 6. item ad p. 62. n. 1.] but in vain, *for* Themiſtocles and Theramenes *do not appear to me to be entitled to equal honour.* Pro vulgari lectione ἴσων δοκοῦσιν.—H. Steph. ἴσα proponit. Markland mallet ἴσων, quam dedit Reiſke.

Sed

Sed nihil opus: vulgaris ἴσον rectè ſe habet; uſurpatur nempè adverbialiter.

9. Ἄξιον μὲν γὰρ ἦ—] poſt γὰρ ſubaudiri debet ἦν. REISKE.

10. ἐτύ[χαμεν—πρώτ]ων] Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

142. 1. πρωτέρους αὐτὸ—] πρώτερους. SCHOT. CANTER.

2. τούτων] redit ad Theramenem ejuſque patrem. REISKE.

3. πρὸς ἐκείνους] Piſandrum et Calleſchrum. REISKE.

4. πρωτ[ίστ]ης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς σωτηρίαν,] *cum ſenatus Areopagiticus de ſalute veſtra erat ſollicitus.* TAYLOR.

143. 1. ἐκείνου] ſ. otius ἐκείνων. Lacædemoniis ſcil. TAYLOR. Sed et vulgaris ferri poſſit.

2. γενόντες τὴν παρασκευὴν—] παρασκευὴ eſt oratoribus Atticis conjuratio factionis, clandeſtina machinatio ſceleratorum, qui ſecretis conſiliis inter ſe agitatis in id conſenſerunt, ut operæ fraudiſque et gratiæ et potentiæ quicquid poſſent conferrent, ad efficiendum, ut jus æquum pervertatur, et libertas civilis opprimatur. REISKE.

144. 1. τοῖς φεύγου-,] non illis qui à Phylâ, poſt ſublatam XXX tyrannorum tyrannidem, domum rediſſent, qui reditus cæde Theramenis eſt poſterior, ſed his qui poſt CCCC viros, dudum ante. REISKE.

2. Καὶ τοσούτων—] hîc abſolutâ excurſione de Theramene, redit orator ad propoſitum conficiendum, quod hoc eſt. Eratoſthenes fidit Theramenis amicitiâ, per eamque ſperat ſe elapſurum. Atqui Theramenes inimicus reip. veſtræ fuit infeſtiſſimus. Ergo Eratoſthenes quoque eſt. Ergo puniri debet. REISKE.

3. αἴτιοι γεγενημένοι,] ſcil. Eratoſthenes cum ſodalibus. Ego vero malim legi αἰτίᾳ γεγενημένῃ. ut ad ſolum Theramenem referatur. REISKE.

4. τυγεῖ] Vide ſuprà ad p. 106. n. 1.

145. 1. ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν καθίσαμεν.] Angl. *but now we are in ſuch a ſtate as to give an opportunity not only for accuſation but for defence.* καθίσαμεν pro καθεσηκέναμεν. Supple ἡμᾶς αὐτους. Vide ſuprà ad p. 3. n. 7. et ad p. 27. n. 4. item ad p. 29. n. 4.

2. λαβεῖν,] poſt λαβεῖν videtur ἱκανὴν deeſſe. REISKE. [Vide ſuprà ad p. 137. n. 1.] πῶς ἂν αἰσχρὸν ὑμῖν ἦ ὁντινοῦν ἀπολιπεῖν ὁντινά τις βούλοιτο παρὰ τούτων λαμβάνειν; Angl. *how ſhameful would it not be for you to omit any puniſhment whatever, that any perſon ſhould wiſh to inflict upon them?* ὁντινοῦν accuſing. F. ab ὁστισοῦν, *quicunque.* ὁντινὰ, Relativum eſt.

3. τοσοῦτον δ' ὑμῶν καταπεφρόνηκεν, ἢ ἑτέροις πεπίστευκεν.] Aut delendum eſt hoc δὲ aut cum ἢ mutandum. REISKE. Forſan ſcribendum δ' ἢ. [Vide Hoogev. de L.Gr. Particulis, p. 248.] *And thus he either deſpiſes* YOU, *or confides in ſome other men.*

[Vide

[Vide ſuprà ad p. 27. n. 4.] ὧν ἀμφοτέρων ἄξιον [ἐστὶν ὑμῖν] ἐπιμελεῖσθαι ἐνθυμουμένους, ὅτι οὔτ' ἂν ἐκεῖνα δύναιντο ποιεῖν, μὴ ἑτέρων συμπραττόντων, *both of which circumſtances it is worth your while to mind, when you reflect that they could not have perpetrated thoſe things without the aſſiſtance of others.* οὔτ' ἂν νῦν ἐπιχείρησαν ἐλεῖν, [pro ἐλεῖν Taylor legit ἐλθεῖν, vel ἰδεῖν, vel ἐπιπεῖν, *nor would they now have attempted to ſpeak* (or, *to come hither*) in order to defend themſelves. Reiſke maliet ἐλθεῖν.] μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθήσεσθαι, *unleſs they had expected preſervation from the ſame* accomplices, οἳ δ' ἐτέροις ἥκουσι βοηθήσοντες, *who do not come* merely *with a deſign to abet* THEM, ἀλλὰ ἡγούμενοι πολλὴν ἄδειαν σφίσιν ἔσεσθαι τῶν πεπραγμένων, *but upon the ſuppoſition that their own fear on account of what they have already perpetrated, will be in a great meaſure removed,* καὶ τῷ λοιπῷ [πολλὴν ἄδειαν σφίσιν ἔσεσθαι] ποιεῖν ὅ, τι ἂν βέλωνται, ἐπ, κ. τ. λ. *and that, for the future, they will be under no reſtraint in doing whatever they have a mind, if,* &c. 145.

4. Ἀλλὰ καὶ τῶν συνεῤῥήτων αὐτοῖς ἄξιον θαυμάζειν,] Angl. *but with reſpect to thoſe who are advocates for them, one might wonder*—[Pro vulgari συνεῤῥήτων Reiſke dedit συνεῤῥήτων. Sed vulgaris videtur ſatis rectè ſe habere,—*thoſe who cooperate with them*,—ponitur in gen. poſt θαυμάζειν, per notam ſyntaxin—one might wonder] πότερον ὡς καλοὶ κἀγαθοὶ αἰτήσονται, *whether as good and worthy men*—whether in virtue of their own merit, *they will deſire a pardon for Eratoſthenes and his aſſociates,* τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντες τῆς πονηρίας, [ſupple ἐκείνων] *demonſtrating their own virtue to be ſuperior to the crimes of their clients.* (ὀφελόμην μέντ' ἂν αὐτοὺς οὕτω σπουδάσαι εἶναι σώζειν τὴν πόλιν, ὥσπερ οὗτοι ἀπολλύναι, *and truly I ſhould wiſh that theſe pleaders had been as eager to ſave the ſtate, as their clients have been to ſubvert it.*) ἢ ὡς δεινοὶ λέγειν ἀπολογήσονται, *or, truſting to the force of their rhetoric, will they apologize for them,* καὶ τὰ τούτων ἔργα πολλοῦ ἄξια ἀποφανοῦσιν; *and even demonſtrate their deeds to have been meritorious?*

1. σφόδρα ἐπιλήσμονας—ἐπ' ἐκφοραῖν ἐλθεῖν.] *vos nimirum ſocordes et oblivioſos eſſe ducentes, ſi exiſtiment ſe ſecurè per populum veſtrum poſſe trigintaviros ſervare, cum per Eratoſthenem ejuſque ſocios periculum erat interfectorum exequias ire.* TAYLOR. 146.

2. Οὐκοῦν δεινὸν—] In hoc loco *primum*, pro εἰ leg. videtur ἤ vel ἔπ. Sic ἐκεῖν δεινὸν ἤ. *grave et infandum fit.* hic inſiſtit oratio paululum. tum de novo ſic orditur τῶν μὲν ἀδίκως—*deinde*, pro ἤν τις ἐκφοραὶν legendum arbitror ἢ τις ἐπ' ἐκφοραὶν, utique, profectò, procul dubio, exſequias ibunt, honoris causâ. *tertio*, βοηθεῖν è Taylori annotatione adſcivi, pro vulgari νοηθῶσιν. REISKE. Forſan ſententia interrogationem continet—

Οὐκοῦν

146. Οὐκοῦν δεινὸν [ἐστὶν] Angl. *Is it not an extraordinary circumſtance*—ἐι τῶν μὲν ἀδίκως τεθνεώτων οἱ φίλοι συναπώλλυντο, *that the friends of thoſe who had ſuffered an unjuſt death uſually periſhed along with them* [if they ventured, to wit, to perform their funeral exequies :] αὐτοῖς δὲ τοῖς τὴν πόλιν ἀπολέσασιν, ἢ τε ἐπ' ἐκφορὰν πολλοὶ ἥξουσιν, ὁπότε βοηθεῖν τοσοῦτοι παρασκευάζονται; *and that great numbers will certainly attend the funeral rites of thoſe who ruined the ſtate, ſince ſo many now appear in their behalf?* i. e. will do them honour by attending their funeral rites when they die; if we may be permitted to judge from the crowds that are now ready to plead their cauſe? Apud Græcos nempè, res erat ſummi momenti ut defunctorum exſequiæ ritè celebrarentur.

3. ἀντειπεῖν,] id eſt, h. l. κατηγορεῖν. ᾧ μὲν δὴ πολὺ ῥᾷον ἡγοῦμαι—ἀπολογήσασθαι. Tametſi multò eſt, meâ quidem ſententiâ, faciliùs hos accuſare de injuriis, quas vobis dederunt, quam his eſt crimina purgare. REISKE.

4. ὡς ἐξατοσθένει—κακὰ εἰργασται,] Vide ſuprà ad p. 136. n. 10.

5. ὅτι δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων—] —in omnibus Græcis ſimul ſumtis, qui vos bellis unquam exagitârunt, nemo eſt, qui vos pluribus affecerit damnis, quam hic unus Eratoſthenes. REISKE.

6. ἐκ οἴονται] ſubaudi διὰ τοῦτο. REISKE.

7. καταψηφίσεσθε,] Atticè pro καταψηφισάσθε—καταψηφίζομαι, *damno.* ἀποψηφίζομαι, *abſolvo.* Vide ad p. 43. n. 6. et ad p. 57. n. 2.; item ad p. 139. n. 7.

147. 1. οἴεσθε] 2. pl. præſ. imperat. m. ab obſoleto οἶω, *fero.*

2. Βούλομαι—] Ordo eſt : Βούλομαι δὲ καταβαίνειν ἀναμνήσας ὑμᾶς ὀλίγα, *volo deſcendere*, i. e. *deſcendam* [de ſuggeſto nempè—Vide ſuprà ad p. 134. n. 1.] *poſtquam utriſque in animos pauca revocavero.*

3. σφόδρα ἤρχεσθε,] Vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

4. ἐν ᾧ ἡτῆθητε—] in quo ſi vinceremini, pari eratis loco futuri atque victores; h. e. perinde ſervi xxx tyrannorum, atque illi, a quibus victi fuiſſetis, erant. REISKE.

5. τούτοις] ſcil. xxx tyrannis.

6. ἐκ τῶν πραγμάτων] ſubauditur τῶν τότε ὑπαρχόντων. Sæpe vocab. πράγματα malo ſenſu uſurpatur pro moleſtiis, negotiis turbulentis et luctuoſis, ex illis negotiis calamitoſis, in quibus verſabantur. REISKE.

7. Συνωφελεῖσθαι μὲν γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἠξίουν, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἠνάγκαζον.] *nam vos quidem haud dignos exiſtimabant, qui ullum cum illis emolumentum perciperetis, cogebant autem infamiæ participes eſſe.*

8. φύλακας

8. φύλακας τῆς σφετέρας ἀρχῆς—] *cuſtodes ſuæ dominationis*—per φύλακας intelligit milites præſidiarios Lacedæmoniorum. Pro vulgari ὑμετέρας Reiſkius dedit σφετέρας, monente Marklando.

9. πρῶτον μὲν τῶν ὅπλων ἀναμνήσθητε,—] *primùm quidem arma veſtra in animos revocate,—quod poſt multas pugnas in alieno ſolo à vobis pugnatas, armis veſtris, non ab hoſtibus, ſed ab his hominibus, tempore pacis, ſpoliaremini.* ἀφαιρέω ſæpè habet poſt ſe duplicem accuſativum, quorum alterum vox paſſiva retinet.

1. κὴ ἐδὲ ταφῆς τῆς νομιζομένης ἔτυχον·] *neque ſiverunt* 148.
ut ſepulturam legibus conſtitutam obtinerent. Vide ſupra ad p. 146. n. 7. ſub fin.

2. τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας.] *quam ut divina vindicta labefactari poſſit.* TAYLOR.

3. αὐτοὶ μὲν ἄν—] Ordo eſt: αὐτοὶ μὲν ἂν ἐφεύγετε δείσαντες μὴ πάθητε τοιαῦτα οἷα κὴ πρότερον. Angl. *You would have fled impreſſed with the fear of ſuffering the ſame ſad calamities as before.*

4. διὰ τὲς τέτων τρόπες,] *propter horum hominum mores*—τρόπος eſt *ingenium, mos, indoles*, &c. quaſi dicas Angl. *a turn* or *caſt* of mind.—derivatur à perf. m. verbi τρέπω, *verto.*

5. ἐπὶ ξένης,] ſupple χώρας.

6. μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβολαίων ἐδέλτυοι,] *propter parvum æs alienum in ſervitutem redacti fuiſſent.*

7. Ἀλλὰ γὰρ—] Sed non opus eſt ut hæc enarrare pergam, NAM.—Vide ſuprà ad p. 62. n. 1.

8. Ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας ἐδὲν ἐλλέλειπται] inter προθύμιας et ἐλλέλειπται interpoſui ἐδέν. *Ego ſtudium contentionémque meam haud paſſus ſum deſiderari.* REISKE. Sed hoc eſt ſenſum oratoris in contrarium mutare: Nec ἐδὲν ullo modo interponi debuit. Non enim hoc dicit Lyſias, ſe nihil omiſiſſe quod dictum oportuit pro templis deorum, &c. ſed animi fervorem ſibi deficere ad verba facienda pro templis deorum, &c. Nam ὅμως δ' non hic eſt *tamen, attamen;* ſed *atque adeo*—ἐλλέλειπται τῆς ἐμῆς προθυμίας ὑπὲρ τῶν ἱερῶν—*and accordingly my eagerneſs to ſpeak for the temples is inſufficient*—it is inadequate to the ſubject; which would require the joint efforts of many—Atque hanc eſſe primigeniam ſignificationem particulæ ὅμως monſtravit vir doctiſſimus Henr. Hogeveen, Doct. Part. Gr. L. p. 817.

9. τὰ μὲν ἀπέδοντο,] intelligit Orator *vaſa, donaria*, et cæteras *res ſacras* in Templis repoſitas, quas Illi *vendiderunt* ſurreptas. MARKLAND.

1. οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦναι ἐκ ἠδύνασθε, ἀποθανοῦσι βοηθή- 149.
σατε·] *quibus vos, quoniam vivis auxilium ferre nequiviſtis, jam defunctis ſuccurrite.*

2. ἀποψηφίσησθε

2. ἀποψηφίσησθε—καταψηφιεῖσθαι·] Vide suprà ad p. 146. n. 7.

3. τιμωρίας πεποιημένους] Videtur φανήσεσθαι interponendum. REISKE.

II. NOTÆ IN ISOCRATEM.

151. 1. EX ISOCRATE.] Isocrates Theodori filius Atheniensis, magnus ac nobilis rhetor et philosophus, natus est Olymp. LXXXVI. 1. ante Chr. 436. Vixit annos prope centum et obiit Olymp. CX. 3. Præceptores ferè habuit Prodicum Ceum, Gorgiam Leontinum, Tisiam Syracusanum. Propter imbecillitatem vocis, et magnam verecundiam, rariùs in publico dixit, nec rempublicam gessit. Nobilissimis autem adolescentibus erudiendis, et gravissimis orationibus scribendis, opes et gloriam intra domesticos parietes consecutus est. Primùm apud Chios, deinde Athenis ludum aperuit, " è quo, " ut ait Cicero [de Orat. II. 20.] innumeri principes exie- " runt ; et domus ejus officina habita eloquentiæ est." Orationes ejus ad nostra tempora pervenerunt una et viginti ; et quædam Epistolæ. Doctrinâ superiores rhetores vicit, et discipulos primùs docuit in soluto sermone modum et numerum quendam servare. " Genus orationis [verba sunt Hie- " ronymi Wolfii] numerosum, purum, et ornatum, delecta- " tioni honestæ et ingeniorum culturæ magis est, quam fo- " rensi contentioni accommodatum. Sententiæ in eo passim " gravissimæ sunt, tam philosophiæ, quam ad vitam civilem " pertinentes. Docet rationem studiorum : dat gerendæ " reipublicæ præcepta : et imperandi et parendi disciplinam " tradit : rectè facta magnificè exornat : argumentorum " gravitatem suavissimæ orationis concinnitate quasi condit " et demulcet, ut non abs re Attica Siren fuerit appellatus. " Cum igitur utile dulci miscuerit, nec tantùm doceat, sed " moveat etiam et delectat : omne tulisse punctum, ut ait " Horatius, videri potest, et omnibus honestatis et eloquen- " tiæ studiosis quam commendatissimus esse debet."—" Nam " (ut verbis utar Ciceronianis) qui Isocratem maximè miran- " tur hoc in ejus summis laudibus ferunt, quod verbis solu- " tis numeros primus adjunxerit. Quùm enim videret ora- " tores cum severitate audiri, poëtas autem cum voluptate, " tum dicitur numeros secutus, quibus etiam in oratione ute- " remur, cum jucunditatis causâ, tum ut varietas occurreret " satietati." [In orator.] Vitam Isocratis scripserunt Plutarchus,

tarchus, Philoſtratus, Dionyſius Halicarnaſſeus: quos illi adeant qui de Iſocrate plura velint. Videant etiam Fab. Biblioth. Gr. Lib. II. cap. 26. et Harleſ. Introd. in Hiſt. Ling. Gr. p. 157. 151.

EDITIONES ISOCRATIS.

1. Iſocrates, ejuſque Vita à Plutarcho, Philoſtrato, et Dionyſio Halicarnaſſeo deſcripta, Græcè, Curâ Dem. Chalcondylæ, *Mediolani* per *Hen. Germanum et Hen. ex Poſtremulo*, 1493. *in fol.* [Quæ editio ibi repetita eſt eodem anno in 8vo.]

2. Iſocratis, Alcidamantis, &c. Orationes, Græcè, *Venetiis apud Aldum*, 1513. *in fol.*

3. ——— *Hagenoæ ex officinâ Seceriandi*, 1533, *in* 8vo. [Quæ eſt repetitio Aldinæ.]

4. Iſocrates nuper accuratè recognitus et auctus. Græcè, *Venetiis, in ædibus heredum Aldi Manutii et Andreæ Aſulani, menſe Julio*, 1534, *in fol.*

4 Iſocratis Scripta quæ quidem nunc extant, omnia, Græco-latina poſtremò recognita: Hieronymo Wolfio Oetingenſi interprete, annotationibus novis et eruditis illuſtrata, &c. *Baſileæ, ex Officinâ Oporiniandâ*, 1570, *in fol.* [Quæ ſæpè ibidem repetita eſt, notis brevioribus, in 8vo.]

6. ——— Gr. et Lat. ex Hieronymi Wolfii interpretatione, et H. Stephani diatribis VII. in Iſocratem. *Apud ipſum Stephanum*, 1593, *in fol.*

7. ——— *Lutetiæ apud Paulum Stephanum*, 1604, *in* 8vo.

8. ——— Gr. et Lat. curâ J. T. B. A. *Pariſiis, apud Chappelet*, 1621, *in* 8vo.

9. ——— *Ibidem, apud Jo. Libert.* 1621.

10. ——— *Genevæ*, 1636, *in* 8vo.

11. ——— Varias Lectiones, verſionem novam, ac notas adjunxit, Gul. Battie, M. D. 2 vols. *Lond.* 1749, *in* 8vo, [Idem antea ediderat orationes VII. et epiſtolas IX. *Cantabr.* 1729, *in* 8vo.]

12. ——— Gr. et Lat. cum verſione nova, triplici Indice, variantibus lectionibus et notis. Edidit Athanaſius Auger. 2 tom. *Pariſiis*, 1783, *in* 8vo. [Editio pulcherrima.]

☞ Quædam ex orationibus Iſocratis ſæpè ſunt editæ ſeorſum; quas longum foret enarrare.

2. ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ.—] i. e. ISOCRATIS AD DEMONICUM ORATIO.

SCRIBITUR hæc Oratio ad Demonicum quemdam Athenienſem

151. ensem privatum hominem et adolescentem, filium Hipponici, viri divitiis et virtutibus commendatissimi, qui Isocratis amicus et familiaris fuerat; ipsi dat præcepta quibus vitam non tantum rectè et honestè, sed etiam suaviter et commodè exigat. AUGER.

Partes hujus libelli sunt tres: Principium, Doctrina de moribus, et Peroratio. Sunt enim perquam artificiosè præceptiones in medio cohortationum collocatæ. WOLF.

3. διεστώσας] *differentes*, pro διεστακότας. διεστὼς, διεστῶσα, διεστὼς, Atticè pro διεστακὼς, -υία, -ὸς. Vel potiùs, pro διεστάως, υία, -ος. perf. med. ab obsoleto διάσταω, fut. 2. διασταῶ, p. m. διέσταα. Sed si sit act. v. subauditur pronomen reciprocum ἑαυτὰς: et est præs. perf. Vide suprà ad p. 27. n. 4. et ad p. 29. n. 4.

4. εἰλήφασιν] Nota hic, ut et alibi millies, aoristum sumi non solùm in sensu præsentis, sed in sensu SOLEO FACERE. Εἰλήφασιν, capere solent: sic διέλυσε, dirimere solet. AUGER. Sed mirum est virum doctum non observâsse εἰλήφασιν, [Atticè pro λελήφασιν] non utique *aoristum* esse sed *perf.* i. e. *præs. perf.* πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν— Angl. *but they have assumed by far the greatest difference*, i. e. *they differ most of all*— Cæterùm de Græcorum *Aoristo* in sensu maximè indeterminato vide suprà ad p. 19. n. 6.

5. τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν.] Angl. *but even eternity itself would not be able to obliterate the friendships of the Worthy.* Vide suprà ad p. 27. n. 11.

6. τοὺς δόξης ὀρεγομένους,] *eos qui gloriam appetunt.* BATTIE. ὀρέγω, in v. act. *porrigo*, ὀρέγομαι, in v. med. *porrigo meipsum* ad aliquod captandum, inde *appeto, cupio.*

7. παιδείας ἀντιποιουμένους,] ἀντιποιέω, *E contrario facio, Vicissim facio. Par pari reddo*, ἀντιποιέομαι, *Vendico, Attribuo mihi, Arrogo mihi.* Genitivo jungi solet. H. STEPHANUS.

152. 1. ἀκμὴν φιλοσοφεῖς,] ἀκμὴν adverbialiter sumitur subaudiendo κατά. Nonnulli interpretantur, adhuc, etiamnum; sed melius forsan interpreteris; vividè, ardenter, studiosè.— Nota apud Isocratem φιλοσοφεῖν significare sæpiùs, literis studere, sicut οἱ φιλόσοφοι, viri litterati. AUGER.

2. τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους] *Orationes hortatorias*, nempè hic ad eloquentiæ studium. AUGER.

3. οὐ μὴν περί γε τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν·] *non in eo tamen versantur quod est in disciplinarum studio præstantissimum.* Hic rursus nota vocem φιλοσοφία non eo semper sensu accipiendam esse apud scriptores Græcos, et nominatim apud Isocratem, quo vulgò apud nos accipitur PHILOSOPHIA, sed sæpiùs interpretandum esse studium litterarum. AUGER.

4. ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων—] Ordo est: ἀλλ' ὅπως δόξουσι πεφυκέναι σπουδαῖοι [κατὰ] τὰ ἤθη τῶν τρόπων, *sed quomodo honestis*

ſis moribus ac ingenio præditi videbuntur. πεφύκα, *naturâ ſum comparatus, ſum.* τρόπος, *mores*, à τρέπω, *verto*, quaſi dicas Angl. *a turn* of mind.

5. ὃ παράκλησιν—ἀλλὰ παραίνεσιν—] Apparet ex hoc loco per παράκλησιν intelligi debere, hortationem ad eloquentiam, et per παραίνεσιν, hortationem ad virtutem: undè hæc oratio inſcribitur πρὸς Δημόνικον παραίνεσις, vel παραινετικὸς λόγος. AUGER.

6. Καλλος μὲν γὰρ ἡ χρόνος ἀνήλωσεν, ἡ νόσος ἠμάρανε·] Angl. *For either time conſumes, or diſeaſe impairs beauty.* De *Aoriſto* in ſenſu maximè indeterminato vide ſuprà ad p. 19. n. 6.

7. Ῥώμη—ὠφέλησεν,—ἔβλαψε·] De aoriſto vide ſuprà ad p. 19. n. 6.

8. τῶν ἀσκούντων] Poteſt hîc intelligi ἑαυτὸς, qui ſeſe exercent, οἱ ἀθληταί. WOLF.

1. τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.] Vide ſuprà ad p. 136. n. 10. 153

2. Οὐ μὴν ἀλλὰ γ᾽] *Quinetiam.* Quod ſi ὃ μὲν, ἀλλὰ, ſimpliciter reddimus, *Enimvero*, vel, ut aliquando fit, *ſed*, perit tota negatio, quam adfert τὸ ὃ, vel ὃ μὲν. Negat nempè ὃ μὲν, vel ſuperiora, vel aliud quid extrinſecùs advocandum, cui τὸ ἀλλὰ vi διαφόρεσιν diverſum quid opponit. Totius itaque τοῦ, ὃ μὲν, ἀλλὰ, uſus eſt ἐπανορθωτικὸς, tollens ſuperius, et quod aptius eſt reponens.—Aſt ubi poſt ἀλλὰ invenitur καὶ ἐπιδοτικὸν, priora quidem neque prorſus, neque partim tolluntur, ſed iis nobilior pars additur: manet tamen ἐπανόρθωσις, qua is, qui ita loquitur, indicat ſe pro rei dignitate, magnitudine, aut atrocitate non ſatis dixiſſe, quare ſuperaddit id, quod maximè palmarium videtur. HOOGEVEEN, doctrina Particularum L. Græc. pp. 951, 955.

3. καὶ τοῖς φίλοις κοινός.] *et cum amicis omnia communicans.* Gallicè *Dévoué ſans réſerve à ſes amis.* AUGER.

4. Αλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν—] Sive perfectionem dicas, ſive certitudinem, ſive accuratam rationem, ſive diligentiam, ſive quid aliud, parùm commodum erit: Si vero τὸ ἀκριβὲς αὐτῶν δηλώσομεν, ſic efferas, ἀκριβῶς ἢ ἀκριβέστερον αὐτὰς δηλ. commodius explicabitur Latinè, *accuratè aut accuratiùs eas declarabimus.* WOLF.

5. ἐξενηνόχαμεν,] Angl. *We have produced*, or *exhibited*, 1. pl. perf. M. Atticè pro ἐξηνόχαμεν, ab obſoleto ἐνέχω, idem quod φέρω. perf. M. ἤνοχα, Atticè ἐνήνοχα.

6. Οὕτω δὲ τὴν γνώμην—] Ordo eſt: —δὲ ἀδύνατον [ἐστὶ] τὸν μὴ πεπληρωμένον πολλῶν καὶ καλῶν ἀκουσμάτων οὕτω διατεθῆναι τὴν γνώμην, *impoſſibile autem eſt ut ille qui multis præclariſque præceptis non eſt inſtructus animum ſuum ita diſponeret.* διατεθῆναι, aor. 1. paſſ. in ſenſu medio. Vide ſupra ad p. 7. n. 10.

1. αὔξεσθαι

154. 1. αὔξεσθαι πέφυκε.] Angl. *Is naturally improved.* Vide suprà ad p. 68. n. 1.

2. συντόμως ὑποθέσθαι,] *breviter submittere* monita quædam mea, ut planè indicat v. med. Cæterùm δοκοίης, est optativus Atticus, pro δοκέοις, δοκοῖς. Vide suprà ad p. 94. n. 2.

3. αὐθάδης·] Angl. *conceited.*

155. 1. Εὐλαβοῦ τὰς διαβολὰς,] *Caveto a criminationibus,*—

2. εὐδοκιμοίης,—] Atticus opt. pro εὐδοκιμοῖς, [Vide suprà ad p. 94. n. 2.] *benè audire licet,*—εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων, *si planè hæc non admittas,*—"Notandum est [verba sunt "Thomæ Hutchinson ad Xenoph. de Cyri Inst. propè ini-"tium] verba δοκεῖν, φαίνεσθαι, νομίζεσθαι, ita à Græcis adhi-"beri solere, ut per ea significent (non dubii quidpiam aut "ambigui, non quod *videtur,* sed) quod *revera* est." Cæterùm ἐπιτιμῴης est Att. opt. pro ἐπιτιμῷς, ab ἐπιτίμαω, *reprehendo, objurgo,* &c.

156. 1. τοῖς αὐτοῖς,] *cum iisdem* hominibus,—περὶ τῶν αὐτῶν, *de iisdem rebus.*

2. Ὑφ' ὧν κρατεῖσθαι—] Ordo est: —ἄσκει ἐγκράτειαν πάντων τούτων ὑφ' ὧν αἰσχρὸν [ἐστὶ] τὴν ψυχὴν κρατεῖσθαι, *exerceto imperium in hæc omnia,* &c. Εσῃ δὲ ἐν τῷ κέρδει τοιοῦτος, Angl. *And, in the case of gain,* or interest, *thou shalt obtain that end*—

3. ἀξιώσειας·] Vide suprà ad p. 27. n. 11.

4. Δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς—] Construe —γὰρ δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας φαίνεσθαι παρεχομένους τρόπον πιστότερον ὅρκου. *Nam oportet probos viros planè ostendere mores suos jurejurando veraciores.* Vide suprà ad p. 155. c. 2.

5. Ὅρκον ἐπακτὸν—] *juramentum ad te delatum*— Angl. *An oath required of thee, an oath tendered to thee*—

6. φιλοχρημάτως ἔχειν.] *avarè te gerere, avarus esse.* Vide suprà ad p. 86. n. 1.

157. 1. Μὴ τυχὼν μὲν γὰρ.] scilicet πίστεως καὶ σιγῆς. WOLF.

2. Παραπλήσιον—πάσχουσιν,] Angl. *are in a like situation*—πάσχω, *I am in a situation,* whether good or bad.

158. 1. Πειρῶ τὸν πλοῦτον χρήματα—] —non facilè est verum sensum hujus sententiæ attingere. Mihi pendere videtur hic sensus à verbis ἀπολαύειν et κτᾶσθαι. Si conjecturas meas licet edere, ἀπολαύειν, meo quidem judicio, significat, uti ad commoditates vitæ, et κτᾶσθαι uti ad ejusdem vitæ necessitates; ita ut χρήματα sit superfluum quo quis utitur ad vivendum cum splendore convenienti, et κτήματα necessarium quo quis utitur ad vivendum simpliciter. AUGER. Discrimen inter χρῆσθαι et ἀπολαύειν hoc plerique constituunt, ut alterum ad necessitatem, alterum ad voluptatem referatur: *frui* nos aliqua re, sine respectu ad alia commoda, ut amici colloquio, jocis, voluptatibus;

voluptatibus ; *uti* propter aliud, ut libro, diſcendi gratiâ. WOLF.

2. τῦ τι ζημίαν μεγάλην ἐκτίσαι] Angl. *both in order to make up for a great loſs.*

3. ὥσπερ τὰς τυχόντας,] Angl. *as at indifferent perſons—* ὁ τύχων, *quilibet.*

4. Ἐὰν ἀποδίξῃ τῶν φίλων τὰς,] *ſi eos amicorum amplecteris qui morem tibi gerunt in eo quod ad peſſimum ducit, non habebis in vitâ,* [i. e. nunquam dum vivis habebis] *qui in odium tuum incurrent monſtrantes quod ad optimum ducat.* Augerus ſic Gallicè dedit—*ſi vous regardez comme vos meilleurs amis ceux qui vous flattent dans vos défauts, vous ne trouverez perſonne qui, pour vous en corriger, veuille encourir vôtre haine.*

5. καρτερήσειαν] Angl. *can endure.* Vide ſuprà ad p. 27. n. 11.

6. ἐργιζόμενοι τυ[χάνωσι·] Vide ſuprà ad p. 157. n. 2.

1. ὥσπερ πάσχουσιν οἱ πολλοὶ,] Angl. *which is the caſe with the* 159.
bulk of mankind. Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

2. Ἀθάνατα μὲν φρόνει—] Gall. *Par l'élévation de vos ſentimens, montrez que vous aſpirez à l' immortalité ; et par un uſage modéré des choſes, faites voir que vous vous reconnoiſſez mortel.* AUGER.

3. προσζημίωσι] *damno inſuper afficit.* Vide ſuprà ad p. 19. n. 6. item ad p. 97. n. 2.

1. Μιμοῦ τὰ τῶν βασιλίων ἤθη—] Gall. *Prenez leurs mœurs* 160.
et leurs uſages,—ſans doûte, pourvu que ces mœurs ne ſoient criminels : autrement cette maxime ne ſeroit point d'une ſaine morale.—Iſocrate, écrivant à une jeune homme élévé ſous un gouvernement populaire, et tranſplanté à la cour d'un monarque, lui recommande la ſoumiſſion la plus parfaite aux volontés du prince ſous les loix duquel il vit. AUGER.

2. Εἰς ἀρχὴν καταστάθεις,] *Magiſtratum adeptus.* AUGER.

3. Μηδενὶ πονηρῷ πράγματι,—] *Nulli actioni improbæ aut adſis aut patrocineris.* BATTIE. παρίστασο, Verbum hoc ad advocatos pertinet, qui etiam tacentes ſuâ perſonâ reo patrocinantur : quod Latini dicunt *ſtare ab aliquo.* συνηγόρει, Hoc ad oratores pertinet, et cauſidicos, qui oratione defendunt reum. WOLF.

4. ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης,] *juſtitiam appetere.* Vide ſuprà ad p. 151. n. 6.

1. ἀλλ' ἔν ἐλπίσι γε—] idem eſt [ἀλλὰ ſcil.] quod, *at certè,* 161.
vel *ſaltem ;* quo tamen ſenſu particulas γε ἔν, vel ἔν γε, vel γἔν, ſæpiùs adjunctas habet. VIGERUS, de Gr. dict. Idiotiſmis, p. 342. Edit. L. Bat. 1742.

2. γίνε ὃ τοῖς ἄλλοις μηδ' ἐν ἐτέροις ὢν καταδηλῶ,] Ordo eſt : ὃ γίνε ὢν καταδηλῶ τοῖς ἄλλοις ἐν μηδετέροις. *In neutris autem ſis aliis manifeſtus.*

162. 1. ἡ πεπρωμένη] *fatum.* quasi πεπερατωμένη, à περατόω, *finio.*

2. χάριν σχοίην] *gratias haberem.* σχοίην Atticè pro σχοῖμι. Vide suprà ad p. 94. n. 2.

3. ἣν ἔχων—τυ[χάνω] Vide suprà ad p. 7. n. 5.

163. 1. αἱ λύπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπήγασι.] Angl. *pains cling to pleasures.* πεπήγασι, perf. m. à πηγνύω vel πηγνυμι, *compigno, infigo* : in v. med. *compingo meipsum, rigeo : infigo meipsum, adhæreo.* Apud Græcos nomina virtutum, vitiorum, &c. articulum adsciscunt : necnon apud hodiernos Gallos, sic, ἡ λύπη, *la peine :* ἡ ἡδονη, *le plaisir.*

2. τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς] εἰλικρινὴς ἡδονὴ ea voluptas est, quæ nihil molestii vel adjunctum habet vel consequens. WOLF.

3. φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα πράττειν] *hominibus improbis quævis facere licet,* [Vide suprà ad p. 158. n. 3.] (εὐθὺς γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πεποιήνται τὴν ὑπόθεσιν) *apertè enim vitæ suæ talem jecerunt fundamentum,* i. e. *nam talem sibi vitæ rationem palam proposuerunt.* πεποίηνται usurpatur hîc in sensu medio, ut sæpè fit in perf, pass.

4. οὐχ οἷόντε] Vide suprà ad p. 5. n. 6.

164. 1. ὀρέγεσθαι τῆς καλοκαγαθίας·] Angl. *to aspire after every thing fair and good—after all moral virtue.* Vide suprà ad p. 151. n. 6.

2. τὰς τῆς φύσεως ἁμαρτίας ἐπικρατήσειεν.] Angl. *should be able to subdue the depravity of his nature.* Vide suprà ad p. 27. n. 11.

III. NOTÆ IN DEMOSTHENEM.

165. 1. E DEMOSTHENE.] Demosthenes Demosthenis filius Athenienſis omnium oratorum, qui unquam extitere, facilè princeps habitus est. De anno quo natus est non consentiunt auctores. Alii quidem putant eum lucem aspexisse Olymp. XCIX. 4. alii autem Olymp. CI. 2. et ante C.N. 357. [Vide Saxii Onomast. part. I. pag. 70. edit. 2.] Tradit Plutarchus, ex Theopompo, Demosthenis oratoris patrem ex optimatibus esse inter cives Athenienſium, cognoménque ei inditum Μαχαιροποιὸν, propterea quod officinam teneret ubi gladii fabricarentur, servósque haberet ejus artificii peritos. Dubitat autem idem Plutarchus de eo quod Æschines orator de Demostenis matre narraverit, eam scilicet ex Gylone quodam, qui ob crimen proditionis patriâ exulaverat, atque, ex barbarâ matre natam esse. Patrem amisit septem annos natus, qui ei magnas opes legaverat, quarum autem à tutoribus magnâ parte fraudatus est. Ab

ineunte

ineunte ætate infirmâ valetudine utebatur. Philoſophiæ primum ſe dedidit ſub Platone et Euclide Megarenſi. Verùm audito aliqandò Calliſtrato oratore, qui magnâ cum populi admiratione cauſas agebat, in ſtudium eloquentiæ, præcipuè ſub Iſæo oratore et Andronico hiſtrione, unicè incubuit. In Demoſthene "tantum ſtudium fuiſſe (verbis utor Ciceronis, "ſolius ferè digni qui Demoſthenem æmularetur) tantúſque "labor dicitur, ut primùm impedimenta naturæ diligentiâ "induſtriâque ſuperaret; cúmque ita balbus eſſet, ut ejus "ipſius artis, cui ſtuderet, primam literam non poſſet dicere, "perfecit meditando, ut nemo planiùs eo locutus putaretur: "deinde cùm ſpiritus ejus eſſet anguſtior, tantum continendâ animâ in dicendo eſt aſſecutus, ut unâ continuatione "verborum (id quod ejus ſcripta declarant) binæ ei con"tentiones vocis et remiſſiones continerentur. Qui etiam "(ut memoriæ proditum eſt) conjectis in os calculis, ſum"mâ voce verſus multos uno ſpiritu pronuntiare conſueſce"bat; neque id conſiſtens in loco, ſed inambulans, atque "adſcenſu ingrediens arduo." [De Orator. Lib. I. 61.] Non ſolùm ipſe Cicero ſed multi alii ſcriptores veteres de Demoſthene teſtantur, eum per varia naturæ impedimenta ad faſtigium eloquentiæ tandem perveniſſe, omnéſque alios oratores arte dicendi longè ſuperaſſe, atque adeo plurimum in Republicâ potuiſſe. "Commemorato ejus nomine, (verba "ſunt Val. Maximi) maximæ eloquentiæ conſummatio ani"mo oboritur audientium." [VIII. 7.] "Sequitur orato"rum (inquit Quinctilianus) ingens manus, cum decem ſi"mul Athenis ætas una tulerit: quorum longè princeps "Demoſthenes, ac pænè lex orandi fuit: tanta vis in eo, "tam denſa omnia, ita quibuſdam nervis intenta ſunt, tam "nihil otioſum, is dicendi modus, ut nec quid deſit in eo, "nec quid redundet invenias." [Inſt. Orat. Lib. X. 1.] Egregiè elucebat ars dicendi demoſthenica contra inſidias quas ſtrueret Philippus ille Macedonum rex in Athenienſium totiúſque Græciæ libertatem. Mira quidem fuit eloquentiæ vis, quâ ſummus orator languidam et pænè deperditam civium ſuorum virtutem in hoſtem illum patriæ ſubinde excitaverit. Sed dolendum eſt propriam ipſius virtutem, belli fortunam expertam, tam miſerè defeciſſe. In prælio apud Chæroneam commiſſo, ubi Philippus Athenienſes devicit, Demoſthenes, abjecto clypeo, fugâ ſalutem quæſivet. "Cúmque id ei (uti nobis narrat A. Gellius) quod fugerat "probrosè objiceretur, verſu illo notiſſimo eluſit, Ἀνὴρ ὁ φεύ"γων καὶ πάλιν μαχήσεται." [Lib. XVII. 21.] Mors Philippi, quæ brevi pôſt victoriam ſuam accidit, ſummo erat Athenienſibus, et præſertim Demoſtheni, gaudio. Spes magnas de libertate

365.

365. libertate recuperandâ fovere cœperunt; quæ tamen citò periere. Alexander Philippi filius, rebus domi compoſitis, cum exercitu in Bœotiam progreſſus eſt. Ferocia Athenienſium concidit; animus Demoſthenis obtorpuit. Tandem hicce orator celeberrimus, largitione ab Harpalo ſe corrumpi paſſus, famam eloquentiæ multum obſcuravit. Ab Areopago damnatus, in carcerem conjectus eſt. Quibuſdam autem adjuvantibus ſe fugâ ſubduxit. Tuliſſe exilium imbecilli animo fertur. Poſt mortem tamen Alexandri, Athenienſes Demoſthenem, priſtinæ ejus gloriæ memores, ab exilio revocârunt. Triremem miſerunt, quæ eum ex Æginâ reduceret. Progredientem ex Piræo in urbem univerſa civitas, obviam ei facta, eum læto animo excipiebat. Poſt reditum tamen, patriâ diu frui ei non erat conceſſum. Nunciatum eſt Antipatrem, qui Alexandro in regno Macedoniæ ſucceſſerat, et Craterum quondam Alexandri comitem, Athenas appropinquare. Demoſthenes cum ſuis clam in fugam ſe recepit. Templum Neptuni, in inſulâ Calauriâ, ſupplex petit. Ibi in ædis parte interiore, ſumpto veneno quod ſecum clam habuerat, moritur; anno ætatis 62do. Unde Juvenalis—

——————— *Sævus et illum*
Exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ
Torrentem et pleni moderantem frena Theatri.—Sat. x. 126.

Vitam ejus et laudationem ſcripſerunt Plutarchus, Lucianus, Libanius, Suidas. Extant ſub ejus nomine orationes 61, proœmia ad orationes 65, et epiſtolæ 6; quas orationes ſingulatim recenſuit doctiſſimus Fabricius in Bibliothecâ Gr. [Lib. II. cap. 26.] De hoc oratorum Principe vide plura paſſim apud Ciceronem et Quinctilianum.

EDITIONES DEMOSTHENIS.

1 Demoſthenis Athenienſis, Oratorum principis Opera; ſive Orationes LXII. Græcè, cum Libanii Sophiſtæ argumentis. *Venetiis, apud Aldum*, 1504, *in fol. duabus partibus.* [Hanc editionem Aldum repetiviſſe videtur eodem anno. Vide Reiſkii præf. ad ſuam Oratorum Edit. p. VII et LXXXV.]

2. ——————— Græcè, cum commentariis Ulpiani. *Baſil. apud Joannem Hervagium*, 1532, *in fol.*

3. ——————— Græcè, curâ Jo. Bernardi Feliciani. *Venetiis, ex officinâ Franciſci Bruccioli*, 1543, 3 *voll. in* 8*vo.*

4. ——————— Græcè, corrigente Paulo Manutio Aldi filio. *Venetiis*, 1554, 3 *voll. in* 8*vo.* [Scatet hæc Edit. mendis typographicis.]

5. Demoſthenis

5. Demoſthenis Athenienſis, Oratorum principis Opera; 165.
ſive Orationes LXII. Græcè et Latinè, cum tranſlatione, notis et Gnomologiâ Hier. Wolfii; item Ulpiani commentarii cum Wolfii verſione. *Baſileæ apud Oporinum*, 1549 *in fol.* [Ter prodiit ſeparatim Wolfii verſio Latina. Prodiit quoque *Baſil.* 1569, Specimen Demoſthenis, à Wolfio recogniti.]

6. ——— Græcè *Lutetiæ, apud Joannem Benenatum*, ſive, ut tituli quidam habent, *apud Michaelem Sonnium, ſub ſcuto Baſilienſi, viâ Jacobæa*, 1570, *in fol.*

7. ——— et Æſchinis Opera, cum utriuſque auctoris vitâ et Ulpiani commentariis noviſque ſcholiis, ex quartâ eâque poſtremâ recognitione, Græco-Latina, &c. *Baſileæ ex officinâ Hervagianâ per Euſebium Epiſcopium*, 1572, *in fol.*

8. ——— et Æſchinis Opera, cum utriuſque auctoris vitâ, &c. Gr. et Lat. *Francofurti*, 1604, ſive, ut tituli quidam habent, *Aurel. Allobrog.* 1607, *in fol.* [Univerſè eſt eadem cum Baſilienſi, niſi quod opuſculorum nonnullorum ſedem mutavit. REISKE. Repetita eſt ſine Wolfii adnotationibus, *Genevæ*, 1607.]

9. Δημοσθένους, Αἰσχίνου, Δεινάρχου τῶν Δημάδου τὰ σωζομένα. Græcè et Latinè. Edidit Joannes Taylor, LL.D. Coll. D. Joannis Cant. Socius, &c. *Cantabrigiæ, vol.* 3. et *vol.* 2. *in* 4*to.* [Mortuo Editore, cætera nondum edita ſunt.]

10. Oratorum Græcorum, quorum princeps eſt Demoſthenes, quæ ſuperſunt monumenta ingenii, &c. Gr. et Lat. edidit Joannes Jacobus Reiſke. *Lipſiæ*, 1770, *et aliis annis*, 12 *voll. in* 8*vo.* [Opus ſanè egregium et utiliſſimum. Plenam editt. enarrationem vide in hujus præf.]

*** Separatim ſæpè editæ ſunt quædam ex orationibus Demoſthenis. Exempli gratia: 1. Demoſthenis Orationes de Republicâ ad populum, Latio donatæ à Vincentio Luccheſino, cum textu Græco è regione appoſito et notis criticis et hiſtoricis. *Romæ*, 1712, *in* 4*to.* 2. Demoſthenis et Æſchinis οἱ περὶ τῆς παραπρεσβείας λόγοι ἀντίδικοι, cum Latinâ Hier. Wolfii verſione, &c. curâ Henrici Brooke. *Oxon.* 1721, *in* 8*vo.* 3. Αἰσχίνου ὁ κατὰ Κτησιφῶντος καὶ Δημοσθένους ὁ περὶ στεφάνου λόγος. Interpretationem Latinam et vocum difficiliorum Explicationem adjecerunt P. Foulkes, et J. Friend. Ed. 4ta. *Oxon.* 1726, *in* 8*vo.* 4. Demoſthenis Selectæ Orationes. Ad codices MSS. recenſuit, &c. Ricardus Mounteney. *Lond.* 1731, *in* 8*vo.* [Quæ ſæpè repetita fuit.] 5. Demoſthenis Orationes Philippicæ duodecim, Græcè. In imâ paginâ—emendationes nonnullæ proponuntur. *Glaſg.* 1762, *in* 8*vo.* 6. Demoſthenis Orat. de Coronâ, cum Wolfii,

165. fii, Marklandi, Palmerii et J. J. Reiſkii, ſuiſque Animadverſionibus edidit Theoph. Chriſtoph. Harles. *Altenburgi*, 1769, *in* 8vo. 7. Æſchinis in Cteſiphontem et Demoſthenis de Coronâ Orationes. Gr. et Lat. Verſionem recudit et notas adjecit Joſ. Stock. *Dublin. 2 voll. in* 8vo, 8. Orationes Philippicæ omnes. Interpretationem denuo caſtigatam et notas aliquot adjecit Joſ. Stock. *Dublin.* 1774, *2 voll. in* 8vo.

2. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ–] hoc eſt DEMOSTHENIS *contra* PHILIPPUM *prima*. Vulgò nominatur PHILIPPICA I.

Quicunque in Demoſthenicâ lectione adhuc hoſpes eſt, eloquentiam autem hujus ſummi oratoris quodammodo deguſtare cupit, ſciat is difficultatem in ſtudio Demoſthenis ferè totam oriri, non ex verbis quibus utitur, (hæc enim plerumque uſitatiſſima ſunt,) ſed ex eorum compoſitione, totiuſque orationis ſtructurâ exquiſitiſſimâ, quâ peritiſſimus ille dicendi artifex cunctis aliis oratoribus longè antecellit. Nam, ut ait Dionyſius Halicarnaſſenſis, in libello qui inſcribitur Περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος, [vol. VI. p. 1112. Oper. Dion. Hal. Edit. Reiſke, Lipſ. 1777, in 8vo.]—— ὁ τοσαύτης δόξης ἠξιωμένος ἀνὴρ ἐπὶ λόγοις, ὅσης οὐδεὶς τῶν πρότερον, αἰώνια συντατόμενος ἔργα, καὶ τῷ πάντα βασανίζοντι χρόνῳ παραδιδὺς, οὐδὲν ἐκ τῆ ἐπιτυχόντος ἔγραψεν· ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἐν τοῖς νόμοις οἰκονομίας πολλὴν ἐποιεῖτο δόσιν, οὕτω καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἁρμονίας. Hoc eſt, *Ille qui tantam ex eloquentiâ gloriam perceperit, quantam è prioribus nemo, æternùm duratura componens opera, atque tempori res cunctas examinanti tradens, nihil fortuitò et temerè ſcripſit: ſed quemadmodum magnam in ſententiarum diſtributione, ita et in compoſitione verborum operam impendit.* Vide totum hunc Dion. Hal. libellum, in quo Admiranda Vis dicendi in Demoſthene optimè enarratur. Conſule etiam Diſſertationem II. quæ inſcribitur *De Compoſitione Veterum*; *præſertim Demoſthenis*; adjectam tomo 2do libri cui titulus, *Of the Origin and Progreſs of Language*. Edin. 1774, in 8vo.

3. ΦΙΛΙΠΠΟΥ] τῷ Μακεδόνων βασιλέως, ἐξ οὗ καὶ Ὀλυμπιάδος, Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ἐγεννήθη. Harum orationum tanta fuit celebritas, ut et M. T. Cicero, quas in M. Antonium habuit, infelici et exemplo et æmulatione, Philippicas, quam Antonianas inſcribere maluerit. Nam et Philippi atque Alexandri ſucceſſor Antipater ad necem compulit Demoſthenem; et Cicero crudeliùs etiam interfectus eſt. WOLF.

IN ARGUMENTUM.

4. ΥΠΟΘΕΣΙΣ—] ARGUMENTUM, &c. Hoc argumentum auctorem habet LIBANIUM SOPHISTAM qui Antiochiæ familiâ

liâ nobili ortus, maturè dedidit ſe literis. Floruit circiter annum poſt natum Chriſtum 350; et varia ſcripſit Græcè, in quibus Argumenta orationum Demoſthenis. Atticæ dictionis amantiſſimus, non tamen venerem verè Atticam aſſecutus eſt. 165.

5. *τῇ εἰσηγεῖται, πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσπεσχθεῖεν·*] *et* illis *auctor eſt quâ ratione ad bellum ſe optimè accingerent.* *προσπεσχθεῖεν*, per ſync. pro *προσπεσχθείησαν*, 3 pl. aor. 1. opt. paſſ. verbi *προσφέρω*, *offero, admoveo:* [Vide ſuprà ad p. 153. n. 5.] et in v. m. *admoveo meipſum, accingo me* &c. aor. autem paſſ. ſæpè ſumitur in ſenſu medio. [Vide ſuprà ad p. 7. n. 10.] De hujuſmodi tamen locutione ita vir eruditiſſimus H. Stephanus: "Poſſumus autem *οὕτω προσφέρομαι τῷ πολέμῳ* vel *τοῖς* "*πολεμικοῖς*, reddere, Ita me gero in bello, vel Ita gero ſeu "adminiſtro bellum. Vel, Ita res bellicas tracto." L. Gr. Theſ. tom. IV. c. 118. f. ubi vide plura.

6. *πολιτικὴν,*] Angl. *conſiſting of citizens——πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἕτοιμος ὑπάρξει, ſhall be ready on occaſional emergencies.*

7. *παραμεμι[μένων δὲ.*] *ita tamen ut ſint permiſti* civibus. Subintelligitur ſcil. *πολίταις.*

8. *μηδὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας·*] *neque ex urbe opem ferre.*—"*βοηθείας ποιεῖσθαι* ex Æſchine pro Auxilia ſup"peditare." H. STEPH.

9. *ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι,*] *ſed circa Macedoniam verſari.*

10. *τὰς ἐτησίας*] ſcil. *ἀνέμους*·——Plinius Aquilones vocat lib. ii. cap. 11. "Caniculæ, inquit, exortum diebus octo fer"mè Aquilones antecedunt, quos Prodromos vocant. Poſt "biduum autem exortus, iidem Aquilones conſtantiùs per"ſtant, diebus quadraginta, quos Eteſias vocant." Hos Ariſtoteles, libello de Mundo, permiſtos eſſe ſcribit ex Aquilonibus et Favoniis.——Cum autem Athenæ meridionaliores ſint,——Macedonia ſeptentrionalior: Athenis in hanc navigaturis adverſi erunt Eteſiæ: ex Macedoniâ Athenas, ſecundi. Hiberno autem tempore, qnamvis Auſtri familiariùs flent, periculoſa per ſe omnis navigatio. WOLF. Vide. H. Steph. L. G. Theſ. tom. I. c. 1296. a.

IN IPSAM ORATIONEM.

1. EI *μὲν περὶ καινῆς τινος πράξεως προυτίθετο——λέγειν, Si*] *de novâ aliquâ re dicere proponebatur* *προυτίθετο* Atticè pro *προετίθετο.* 166.

2. *ἐπισχὼν*] Angl. *having reſtrained* myſelf—ſubauditur ſcil. *ἐμαυτὸν.* [Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.] Cæterùm Particula

ἄν

166. ἂν refertur ad ἦγον infrà. Hæc enim vocula ſæpè eſt tanquam prænuntia modi ſubj. vel opt. interdum et indic. ſcil. quando indicativus ſumendus eſt in ſenſu ſubjunctivi ; ita tamen ut, poſt voces aliquot interjectas, unà cum verbo ſuo repetatur; ut hic, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι, κ. τ. λ,—ἡσυχίαν ἂν ἦγον. Tales autem elegantiæ non ſolùm linguis recentioribus, verùm etiam ipſi Latinæ prorſus ſunt ignotæ.

3. οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀποφήναϛθο.] Angl. *the greateſt number of thoſe who have been accuſtomed to ſpeak, had declared their opinion*, ut planè indicat. v. med. Alludit orator ad legem Solonis, per quam ſancitum erat ut, qui ſuprà quinquageſimum erant ætatis annum, ii primum verba facerent, deinde quivis civium pro ætate et per vices. Hæc autem lex illo tempore non vigebat. [Vide ΑΙΣΧΙΝΟΥ κατὰ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ λόγον, prope init.] Legis tamen æquitatem Demoſthenes agnoſcere videtur, etiam quùm in eam peccat: rationes autem reddit ſatis idoneas.

4. τοτ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην,] Angl. *then even I myſelf would have attempted*—ἃ γιγνώσκω, λέγειν· i. e. λέγειν τὰ πράγματα ἃ γιγνώσκω εἶναι βέλτιστα, Angl. *to mention the things which I know to be beſt.*

5. Επειδὴ δὲ—περὶ ὧν—] i. e. περὶ τῶν πραγμάτων περὶ ὧν— [Vide ſuprà ad p. 86. n. 4.] Angl. *but ſince it happens even now that we are conſidering about the things, about which theſe men have formerly ſpoken frequently*, ἡγοῦμαι καὶ πρώτος ἀναστὰς, εἰκότως ἂν συ[γνώμης τυ[χάνειν. Angl. *I imagine that, though I have ſtood up firſt, I ſhall with reaſon meet with indulgence.* Conſtructio tironibus notanda, ἡγοῦμαι ἀναστὰς, et ἡγοῦμαι ἀναστὰς τυγχάνειν, et ἂν τυγχάνειν. Vide ſuprà ad p. 94. n. 3.

6. συνεβούλευσαν——βιβλεύεσθαι.] συμβουλεύειν, in activo, *conſilium dare* : at συμβουλεύεσθαι, in medio *curare ſibi conſilium dari, ſive conſulere aliquem.* KUSTERUS de Verbb. Medd. § II. 15. —βιβλεύεσθαι, *inter ſe conferre conſilia* ; ſeu *deliberare, conſultare inter ſe* : cum nempè de pluribus dicitur. At de uno cum dicitur, ſignificat, *ſecum deliberare*, vel *conſultare* : uti λογίζεσθαι, *ſecum reputare* : ἐνθυμεῖσθαι, *ſecum cogitare*, &c. Ip. § I. 37.

7. ἀθυμητέον,] ſupple ἐστὶν ὑμῖν.

8. φαύλως ἔχειν.] Vide ſuprà ad p. 86. n. 1.

9. Επειτα ἐνθυμητέον,] ſupple ἐστὶν ὑμῖν, *Deinde conſiderandum eſt vobis*, καὶ παρ' ἄλλων ἀκούσοι, *et qui ab aliis auditis*, καὶ τοῖς ἐνδοσιν αὐτοῖς [illegible]μιμνησκομένοις, *et qui noſtis voſmet ipſi recordantes,*—

10. ἐξ ὃ χρόνος ὁ πολὺς,] i. e. ἐξ οὗ χρόνου οὐκ ἔστι πολὺς χρόνος, *ex quo tempore non eſt multum tempus*, i. e. *non ita pridem.*

11. ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων] Angl. *in behalf of the rights of Greece.*

12. ἡμᾶς

12. ὃς ἐκρατεῖτο] Vide ſuprà ad p. 3. n. 3.

13. καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτῳ,] Φιλίππῳ ſcil. Iſtius Philippi, qui Græciæ dominatum invadere conabatur, et in Atticam nuperrimè, ſuperatis Thermopylarum anguſtiis, irrumpere tentaverat. JUVENCIUS. Vide quanto cum contemptu de Philippo loquitur: alibi paſſim eum ἄνθρωπον, Regem vix ſemel quidem appellat. MOUNTENEY.

14. καὶ τὸ—τὰ χωρία ταῦτα πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει,] καὶ τὸ—i. e. σκοπῶν καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα, κ. τ. λ. Angl. *and viewing alſo the following circumſtance*, viz. *that all theſe ſtrong places are loſt to the State*—

1. οἰκειον—κύκλῳ,] κυκλῳ—Angl. *all around*, οἰκείων, *in alliance with us.* 167.

2. κατέσραπται] Perf. paſſ. in med. ſenſu, ut ſæpè fit. Vide ſuprà ad p. 95. n. 1.

3. καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτας ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν,] Angl. *you alſo were willing to become* intent *upon ſuch a ſentiment now*, ἐπειδήπερ ὑ πρότερον, *ſince, to wit*, you were *not* willing *formerly*.—

4. συνελόντι δ' [ἁπλῶς] εἰπεῖν] ſubauditur λόγῳ. εἰπεῖν δ' ἁπλῶς, Angl. *to ſpeak ſimply*. λόγῳ συνελόντι, *in a word comprehending every circumſtance together*, i. e. *ut ſimpliciter et ſummatim dicam*. Cæterùm conjicit doctiſſimus Reiſkius vocem ἁπλῶς è Scholio natam.

5. ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γένεσθαι,] Angl. *if you choſe to be your own maſters*—

6. τὰ κατεῤῥαθυμημένα] Διὰ ῥᾳθυμίας προειμένα ὑφ' ὑμῶν, καὶ ἀπολωλότα. WOLF.

1. ἔνι] pro ἔνιεσι, ut ἔπι pro ἔπιεσι. ſed ἐπὶ præp. 168.

2. κατέπληχε μέντοι ταῦτα πάντα νῦν,] *Obſtupeſcunt nunc quidem hæc omnia*, ἀκέχοντ' ἀποσροφὴν, *quippe quæ refugio deſtituantur*—κατέπληχε eſt præſ. perf. à καταπλήσσω, *obſtupeſco*. Vide ſuprà ad p. 29. n. 4.

3. οἵ—ἀσελγείας] Angl. *to what a pitch of arrogance*,—

4. καὶ ἐχ οιός τέ ἐστιν, ἔχων ἃ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτοις·] Angl. *and though in poſſeſſion of the places which he hath ſubdued, is incapable of remaining upon them—cannot be contented with them.* [Vide ſuprà ad p. 5. n. 6.] ἀλλ' ἀεί τι προσπεριβάλλεται, *but is perpetually throwing around them ſomething additional for himſelf*— i. e. *is conſtantly enlarging his conqueſts all around.* Nam προσπεριβάλλεται refertur ad ἃ κατέστραπται ſuprà. Cæterùm de vi præpoſ. πρὸς in comp. vide ſuprà ad p. 97. n. 2.; vide etiam ad p. 167. n. 2.

5. περιτοιχίζεται.] ἐκ μεθαφορᾶς τῶν κυνηγέτων· κατὰ γὰρ τὰς ἐκδρομὰς τῶν θηρίων, ὀρθὰ ξύλα ἱστᾶσιν, ἃ καλοῦσι στοίχους, ἢ στοίχους καταπετανύοντες αὐτῶν δίκτυα, ἵνα ἐὰν αὐτὺς ἐκφύγῃ τὰ θηρία, εἰς τὰ δίκτυα

Schol. Sed hoc forſan commentum eſt *Scho-* *στοιχίζεται* hîc reddi poteſt ſimpliciter, *cingit, cir-* on tamen diſſimulandum virum eruditiſſimum H. an hîc à partibus Scholiaſtæ ſtare videri. [Theſ. om. III. c. 988. f.] Quod genus hominum nimis ccifacit acerrimus Reiſkius his verbis, " Nugantur imque Scholiaſtæ, et mihi quidem nunquam non ani- mus ab eorum conſortio refugit, hominum ineptorum, " quorum ſtultitiam ſæpè neſcias utrum rideas magis an mi- " ſereris.——Per me ſi ſtetiſſet, Scholiorum prorſus nihil " Demoſtheni meo addidiſſem, pleraque enim caſſa nuce in- " aniora, futilia, inſulſa, travialia, puerilia ſunt." [Præf. in Schol. ad Demoſt.] Sed hoc eſt ſuprà *modum* ſtoma- chari ; nam quod de Ennio dixerit Virgilius, idem de Scho- liaſtis verè prædicari poteſt,—nempè—" ex illorum ſter- " core aurum ſæpè colligendum eſſe."

6. *ἐγὼ μὲν γὰρ οἶομαι—τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι,*] Angl. *for truly I am of opinion that diſgrace* hanging *over their conduct*, &c.

7. *περιόντες αὐτοῦ*] Angl. *going about here—κατὰ τὴν ἀγο- ρὰν, along the forum.* Quam autem aptæ ſunt hæ Interro- gationes et Percontationes, quæ hîc occurrunt, optimè nota- vit Longinus de Sublim. § 18.

8. *γίνοιτο γὰρ ἄν—*] Refertur iſtud *γὰρ* non ad *id* quod proximè præcedit, ſed ad id quod eleganter reticetur. *Imò vero aliquid novi dicitur.* NAM *poteſt eſſe aliquid magis no- vum*—&c. [Vide ſuprà ad p. 62. n. 1.] Ineptiunt planè qui dicunt *γὰρ* in talibus locutionibus per pleonaſmum poni.

9. *ὅπως βούλεσθε διοικήσασθε·*] *nullus—dubito quin ex animi veſtri ſententiâ negotium conficeretis.* Nempè Macedoniam re- digeritis in veſtram ditionem. Utitur autem de induſtriâ verbo ambiguo et obſcuro, ut acuat vincendi cupiditatem, et audiendi. Quod interpreti accurato ſervandum, ne cla- riùs efferat quæ obſcuriùs dicta majorem vim et dignitatem, habent. JUVENCIUS.

10. *ὡς δὲ νῦν ἔχεις,*] ſupple *ἑαυτὰς*. Angl. *but as you now behave. —ἀπηρτημένοι τῇ ταῖς παρασκευαῖς, καὶ ταῖς γνώμαις. being in ſuſ- penſe*, or *indeciſive, both in your preparations and ſentiments.*

169. 1. *Ὡς μὲν ἔγ δεῖ—*] Ordo eſt : *μὲν ἔγ παύομαι λέγων ὡς δεῖ ἅπαν- τας ὑπάρχειν, εὐθύλοντας ἑτοίμως ποιεῖν τὰ προσήκοντα.* Angl. *on the one hand then I give over mentioning that it is neceſſary for all to be willing readily to execute the things which are ſuitable, ὡς ἐγνω- κότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, ſince you know and are convinced of it.*

2. *—ἢν ἀπαλλάξαι ἄν—*] Ordo eſt : *ἢν ἡγῆσαι ἂν ἀλλάξαι ὑμᾶς ἀπὸ τῶν τοιούτων πραγμάτων.* Vocula *ἄν* tribuit hîc vim futuri infinitivo. Vide ſuprà ad p. 94. n. 3.

3. ὁ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν·] Angl. *for thoſe who tell you to proceed inſtantly and this very day, by no means ſpeak moſt to the purpoſe.*

4. ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ] i. e. ἀλλ' ἐκεῖνος λέγει μάλιστα εἰς δέον ὃς ἂν δείξῃ, κ. τ. λ.——λέγει μαλίστα εἰς δέον, Angl. *ſpeaks moſt to the purpoſe.*

5. τέως ἂν ἢ διαλυσώμεθα, πεισθέντες, τὸν πόλεμον,—] Angl. *until either, being perſuaded, we ſhall finiſh the war, or prove victorious over our enemies.*

6. ἐκέτι τῷ λοιπῷ] i. e. διὰ τῷ λοιπῷ χρόνῳ—Angl. *no longer for the future.*

☞ Quod reſtat hujus orationis non minus exquiſitum eſt. Sed operis noſtri ratio ſpecimina quædam ſeligenda tantùm admittit. Habita erat hæc PHILIPPICA Olymp. CVII. 1. Ætat. Demoſt. 30.

---

1. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α'.] hoc eſt DEMOSTHENIS OLYNTHIACA I. 170.

OLYNTHUS, Thraciæ urbs, in Peninſulâ Pallenes ſita eſt, inter Sinum Theſſalonicum et Toroneum. Plures ei cum Amyntâ Philippi patre contentiones interfuerant. Philippo etiam, quùm imperium ingreſſus eſſet, obſtiterat Diod. l. xv. Iſoc. in Archid. et Paneg. Is tamen iracundiæ ſuæ initio non paruit, ſed è contra amicitiæ indiciis maximè fallacibus, eos, quos ad cladem deſtinabat, conſopire ſtuduit: eôque certiorem ſibi reddidit vindictam, quo tardiùs atque ocultiùs procedebat. Tandem Olynthum obſidione cingit, atque hoc illud eſt quod tribus Olynthiacis materiam præbuit. Has ego eodem ordine quo Dionyſ. Halicarn. Epp. ad Amm. colloco; eique ipſa ratio ſuffragatur. Namque initio hujus Olynthiacæ, quam ego primam facio, Orator Athenienſibus inſtat de fœdere citò cum Olynthiis ineundo; in duabus autem reliquis id fœdus initum ſupponit, inque id ſolum incumbit, ut oſtendat quam neceſſe ſit, quæ ex eo tenebantur facere, ut faciant. Conſequentia cuivis facilè patebit. TOURELLUS, apud MOUNTENEY.

Ex Libanio autem et Ulpiano Vulgò nominatur OLYNTHIACA Secunda: et oratio illa cujus hæc verba ſunt initium, ΑΝΤΙ πολλῶν ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων, κ. τ. λ. vulgò nominatur Olynthiaca I. cujus Argumenti, cum fuerit à Libanio pleniùs deſcriptum, primam partem, quæ eſt tanquam præfatio ad cunctas orationes Olynthiacas, libet hic apponere.

ΥΠΟ-

ὙΠΟΘΕΣΙΣ.

Ολυνθος ἦν πόλις ἐπὶ Θράκης· Ἑλληνικὸν δὲ ταύτῃ τῶν ἐνοικούντων τὸ γένος ἀπὸ Χαλκίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ἡ δὲ Χαλκὶς Αθηναίων ἄποικος· πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἔνδοξοι τῆς Ολύνθου· Αθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἄρχουσι τῶν Ἑλλήνων τὸ παλαιὸν, καὶ αὖθις Λακεδαιμονίοις· χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τῶν συγγενῶν πόλεων ὑπερεῖχεν· (α΄) ἦν γὰρ ἐπὶ Θράκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν. Φιλίππῳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ολύνθιοι ποιησάμενοι, καὶ πολεμοῦντες μετ' αὐτοῦ πρὸς Αθηναίους τοκαταρχὰς, (β΄) καὶ, τοῦτο μὲν Ανθεμοῦντα παρὰ τοῦ Μακεδόνος εἰληφότες, πόλιν ἀμφισβητήσιμον Μακεδόσι καὶ Ολυνθίοις, τοῦτο δὲ, Ποτίδαιαν, ἣν Αθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας ὁ Φίλιππος, Ολυνθίοις παρέδωκεν, (γ΄) ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν· πιστὴν δὲ τὴν γνώμην· ἀποδημοῦντα δὲ τηρήσαντες αὐτὸν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Αθηναίους, κατελύσαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιοῦντες τοῦτο (δ΄) παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον· (ε΄) συνετέθειτο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Αθηναίους, κἂν ἄλλό τι δόξῃ, (ϛ΄) κοινῇ σπείσασθαι· ὁ δὲ Φίλιππος, πάλαι μὲν προφάσεος ἐπ' αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβὼν' ὡς τὰς συνθήκας παραβεβηκόσι, καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐσπεισμένοις, πολέμον ἐπήνεγκεν· οἱ δὲ πεπόμφασι πρέσβεις εἰς Αθήνας περὶ βοηθείας· οἷς ὁ Δημοσθένης συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς Ολυνθίοις· καὶ φησὶ τὴν Ολυνθίων σωτηρίαν, ἀσφάλειαν τῶν Αθηναίων εἶναι· σωζομένων γὰρ τῶν Ολυνθίων, οὐδέποτε ἥξειν εἰς τὴν Αττικὴν Φίλιππον. * * *

NOTÆ IN ARGUMENTA.

I. (α΄.) ἦν γὰρ ἐπὶ Θράκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν.] Angl. *for a considerable number of people of Chalcidian extraction dwelt in Thrace.*

(β΄) καὶ τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ] *idque partim—partim*—Vide suprà ad p. 6. n. 4.

(γ΄.) ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα,] *postea regem suspectum habere cœperunt.* De ἤρξαντο vide suprà ad p. 46. n. 1.

(δ΄.) παρὰ τὰς συνθήκας] Angl. *contrary to the treaty*—— Præp. παρὰ sæpè usurpatur in hoc sensu.

(ε΄.) συνετέθειτο] *pacti fuerant.* συντιθέναι, in v. act. *componere :* συντιθέσθαι in v. med. *componere inter se, pacisci.* Vide suprà ad p. 116. n. 1.

(ϛ΄.) κοινῇ σπείσασθαι.] et ἐσπεισμένοις paulo infrà. Vide suprà ad p. 116. n. 1.

* * *

II. 2. Προσηκάντο μὲν τὴν πρεσβείαν—] *Admiserant legationem Olynthiorum Athenienses,* atque *illis opitulari statuerunt.* Talis est nempè rerum status quando infit orator verba facere.

3. καὶ

3. καὶ δεδιόσιν [ἐκεῖνος scil.]——παρελθὼν ὁ Δημοσθένης,] *et ad illos metu perculsos quùm prodiisset Demosthenes*—— 170.

4. ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.] *infirmos esse per se.*

IN IPSAM ORATIONEM.

5. ΕΠΙ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν,——δοκεῖ μοι—] Angl. *methinks that one indeed may perceive on many emergencies*, &c. ἐπὶ πολλῶν ſupple πραγμάτων, vel tale aliquid. τις δοκεῖ μοι ἂν ἰδεῖν. ἂν non ſolùm ſæpè tribuit vim futuri infinitivo aoriſt. ſed et interdum vim δυνητικὴν. Vide Viger. de Gr. L. Idiotiſm. Cap. VIII. § 11. Reg. xv.

6. τὸ γὰρ—] Angl. *for the* following circumſtance—— τοὺς [ἄνθρωπους] πολεμήσοντας Φιλίππῳ—*that the men who are on the eve of a war with Philip.* γεγενῆσθαι κεκτημένους τὴν ὁμορον χώραν, καὶ τινα δυναμὶν, *are in poſſeſſion both of a contiguous territory, and of conſiderable force*—&c.

7. Δεῖ τοίνυν——αὐτὸς—] αὐτὸς ſpiritu leni, promiſcuè ſignificat, vel *aliquem alium*, vel *ſeipſum*. VIGERUS. Videtur hic ſubintelligi ἡμᾶς.

8. χείρους—τῶν ὑπαρχόντων·] Id eſt τῆς τύχης, τῷ καιρῷ, τῆς θείας εὐεργέσιας· Utendum occaſionibus et fortunæ benignitate: divina liberalitas amplectenda. WOLF. Idem (participium ſcil. verbi ὑπάρχω) neutrum plurale—pro *Deo ipſo* vel *fortuna*, vel alio quovis ponitur, quo autore, talis aut talis ſit rerum noſtrarum ſtatus. Demoſthen. Olynth. 2. cum dixiſſet Deos, et fortunam populo Athenienſi favere, eum ne ſibi deſit cohortatur, μὴ χείρους εἶναι δόξωμεν περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τῶν ὑπαρχόντων, *ne deterius nobis, quam Dii ipſi, à quibus ea habemus præſidia, conſulere videamur*, aut ſimpliciùs, *deterius quam præſens rerum ſtatus exigat.* VIGERUS, Cap. VI. § IV. Reg. x.

9. ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν,] Angl. *ſince it is*, or *ſince it would be* of the number *of things* which are *baſe*—ὡς ἔστι idem eſt ac ὡς ἂν εἴη. Vide ſuprà ad p. 122. n. 6.

10. Φαίνεσθαι προϊεμένους,] Angl. *to be plainly given up*,—[Vide ſuprà ad p. 155. n. 2.] "Interdum verò, et ſæpè quidem, dicitur προῖεσθαί τι, non adjecto dativo, pro *Amittere* è "*manibus*, *Sinere ſibi elabi*, vel *pro derelicto habere*. Qua in "ſignificatione jungitur etiam Genitivo à Demoſthene, Olynthiac. 2. circa principium, μὴ μόνον πόλεων, κ. τ. λ." H. STEPH. Theſ. voce Προΐημαι.

11. Τὸ μὲν ἓν,——τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι,] Philippi vires et potentiam commemorare. Quæ initio parva cum eſſet, nunc amplificata eſt ejus ſedulitate: quam ſi vos imitaremini, veſtrum etiam imperium creſceret. WOLF.

365. libertate recuperandâ fovere cœperunt; quæ tamen citò periere. Alexander Philippi filius, rebus domi compoſitis, cum exercitu in Bœotiam progreſſus eſt. Ferocia Athenienſium concidit; animus Demoſthenis obtorpuit. Tandem hicce orator celeberrimus, largitione ab Harpalo ſe corrumpi paſſus, famam eloquentiæ multum obſcuravit. Ab Areopago damnatus, in carcerem conjectus eſt. Quibuſdam autem adjuvantibus ſe fugâ ſubduxit. Tuliſſe exilium imbecilli animo fertur. Poſt mortem tamen Alexandri, Athenienſes Demoſthenem, priſtinæ ejus gloriæ memores, ab exilio revocârunt. Triremem miſerunt, quæ eum ex Æginâ reduceret. Progredientem ex Piræo in urbem univerſa civitas, obviam ei facta, eum læto animo excipiebat. Poſt reditum tamen, patriâ diu frui ei non erat conceſſum. Nunciatum eſt Antipatrem, qui Alexandro in regno Macedoniæ ſucceſſerat, et Craterum quondam Alexandri comitem, Athenas appropinquare. Demoſthenes cum ſuis clam in fugam ſe recepit. Templum Neptuni, in inſulâ Calauriâ, ſupplex petit. Ibi in ædis parte interiore, ſumpto veneno quod ſecum clam habuerat, moritur; anno ætatis 62do. Unde Juvenalis—

——————— *Sævus et illum*
Exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ
Torrentem et pleni moderantem frena Theatri.—Sat. x. 126.

Vitam ejus et laudationem ſcripſerunt Plutarchus, Lucianus, Libanius, Suidas. Extant ſub ejus nomine orationes 61, proœmia ad orationes 65, et epiſtolæ 6; quas orationes ſingulatim recenſuit doctiſſimus Fabricius in Bibliothecâ Gr. [Lib. II. cap. 26.] De hoc oratorum Principe vide plura paſſim apud Ciceronem et Quinctilianum.

EDITIONES DEMOSTHENIS.

1 Demoſthenis Athenienſis, Oratorum principis Opera; ſive Orationes LXII. Græcè, cum Libanii Sophiſtæ argumentis. *Venetiis, apud Aldum*, 1504, *in fol. duabus partibus.* [Hanc editionem Aldum repetiviſſe videtur eodem anno. Vide Reiſkii præf. ad ſuam Oratorum Edit. p. VII et LXXXV.]

2. ——————— Græcè, cum commentariis Ulpiani. *Baſil. apud Joanem Hervagium*, 1532, *in fol.*

3. ——————— Græcè, curâ Jo. Bernardi Feliciani. *Venetiis, ex officinâ Franciſci Bruccioli*, 1543, 3 *voll. in* 8*vo.*

4. ——————— Græcè, corrigente Paulo Manutio Aldi filio. *Venetiis*, 1554, 3 *voll. in* 8*vo.* [Scatet hæc Edit. mendis typographicis.]

5. Demoſthenis

5. Demoſthenis Athenienſis, Oratorum principis Opera ; 165.
ſive Orationes LXII. Græcè et Latinè, cum tranſlatione, notis et Gnomologiâ Hier. Wolfii ; item Ulpiani commentarii cum Wolfii verſione. *Baſileæ apud Oporinum, 1549 in fol.* [Ter prodiit ſeparatim Wolfii verſio Latina. Prodiit quoque *Baſil.* 1569, Specimen Demoſthenis, à Wolfio recogniti.]

6. ——— Græcè *Lutetiæ, apud Joannem Benenatum*, ſive, ut tituli quidam habent, *apud Michaelem Sonnium, ſub ſcuto Baſilienſi, viâ Jacobæa*, 1570, *in fol.*

7. ——— et Æſchinis Opera, cum utriuſque auctoris vitâ et Ulpiani commentariis noviſque ſcholiis, ex quartâ eâque poſtremâ recognitione, Græco-Latina, &c. *Baſileæ ex officinâ Hervagianâ per Euſebium Epiſcopium*, 1572, *in fol.*

8. ——— et Æſchinis Opera, cum utriuſque auctoris vitâ, &c. Gr. et Lat. *Francofurti*, 1604, ſive, ut tituli quidam habent, *Aurel. Allobrog.* 1607, *in fol.* [Univerſè eſt eadem cum Baſilienſi, niſi quod opuſculorum nonnullorum ſedem mutavit. REISKE. Repetita eſt ſine Wolfii adnotationibus, *Genevæ*, 1607.]

9. Δημοσθένους, Αἰσχίνου, Δεινάρχου καὶ Δημάδου τὰ σωζόμενα. Græcè et Latinè. Edidit Joannes Taylor, LL.D. Coll. D. Joannis Cant. Socius, &c. *Cantabrigiæ, vol.* 3. *et vol.* 2. *in* 4*to.* [Mortuo Editore, cætera nondum edita ſunt.]

10. Oratorum Græcorum, quorum princeps eſt Demoſthenes, quæ ſuperſunt monumenta ingenii, &c. Gr. et Lat. edidit Joannes Jacobus Reiſke. *Lipſiæ*, 1770, *et aliis annis*, 12 *voll. in* 8*vo.* [Opus ſanè egregium et utiliſſimum. Plenam editt. enarrationem vide in hujus præf.]

*** Separatim ſæpè editæ ſunt quædam ex orationibus Demoſthenis. Exempli gratia : 1. Demoſthenis Orationes de Republicâ ad populum, Latio donatæ à Vincentio Luccheſino, cum textu Græco è regione appoſito et notis criticis et hiſtoricis. *Romæ*, 1712, *in* 4*to.* 2. Demoſthenis et Æſchinis οἱ περὶ τῆς παραπρεσβείας λόγοι ἀντιδικοι, cum Latinâ Hier. Wolfii verſione, &c. curâ Henrici Brooke. *Oxon.* 1721, *in* 8*vo.* 3. Αἰσχίνου ὁ κατὰ Κτησιφῶντος καὶ Δημοσθένους ὁ περὶ στεφάνου λόγος. Interpretationem Latinam et vocum difficiliorum Explicationem adjecerunt P. Foulkes, et J. Friend. Ed. 4ta. *Oxon.* 1726, *in* 8*vo.* 4. Demoſthenis Selectæ Orationes. Ad codices MSS. recenſuit, &c. Ricardus Mounteney. *Lond.* 1731, *in* 8*vo.* [Quæ ſæpè repetita fuit.] 5. Demoſthenis Orationes Philippicæ duodecim, Græcè. In imâ paginâ—emendationes nonnullæ proponuntur. *Glaſg.* 1762, *in* 8*vo.* 6. Demoſthenis Orat. de Coronâ, cum Wolfii,

165. fii, Marklandi, Palmerii et J. J. Reiſkii, ſuiſque Animadverſionibus edidit Theoph. Chriſtoph. Harles. *Altenburgi*, 1769, *in* 8*vo*. 7. Æſchinis in Cteſiphontem et Demoſthenis de Coronâ Orationes. Gr. et Lat. Verſionem recudit et notas adjecit Joſ. Stock. *Dublin*. 2 *voll. in* 8*vo*, 8. Orationes Philippicæ omnes. Interpretationem denuo caſtigatam et notas aliquot adjecit Joſ. Stock. *Dublin*. 1774, 2 *voll. in* 8*vo*.

2. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ—] hoc eſt DEMOSTHENIS *contra* PHILIPPUM *prima*. Vulgò nominatur PHILIPPICA I.

Quicunque in Demoſthenicâ lectione adhuc hoſpes eſt, eloquentiam autem hujus ſummi oratoris quodammodo deguſtare cupit, ſciat is difficultatem in ſtudio Demoſthenis ferè totam oriri, non ex verbis quibus utitur, (hæc enim plerumque uſitatiſſima ſunt,) ſed ex eorum compoſitione, totiuſque orationis ſtructurâ exquiſitiſſimâ, quâ peritiſſimus ille dicendi artifex cunctis aliis oratoribus longè antecellit. Nam, ut ait Dionyſius Halicarnaſſenſis, in libello qui inſcribitur Περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος, [vol. VI. p. 1112. Oper. Dion. Hal. Edit. Reiſke, Lipſ. 1777, in 8vo.]—— ὁ τοσαύτης δόξης ἠξιωμένος ἀνὴρ ἐπὶ λόγοις, ὅσης οὐδεὶς τῶν πρότερον, αἰῶνια συντατόμενος ἔργα, καὶ τῷ πάντα βασανίζοντι χρόνῳ παραδιδὺς, οὐδὲν ἐκ τῆ ἐπιτυχόντος ἔγραψεν· ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἐν τοῖς νοήμασιν οἰκονομίας πόλλην ἐποιῆτο δόσιν, ὕτω καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἁρμονίας. Hoc eſt, *Ille qui tantam ex eloquentiâ gloriam perceperit, quantam è prioribus nemo, æternùm duratura componens opera, atque tempori res cunctas examinanti tradens, nihil fortuitò et temerè ſcripſit: ſed quemadmodum magnam in ſententiarum diſtributione, ita et in compoſitione verborum operam impendit.* Vide totum hunc Dion. Hal. libellum, in quo Admiranda Vis dicendi in Demoſthene optimè enarratur. Conſule etiam Diſſertationem II. quæ inſcribitur *De Compoſitione Veterum*; *præſertim Demoſthenis*; adjectam tomo 2do libri cui titulus, *Of the Origin and Progreſs of Language*. Edin. 1774, in 8vo.

3. ΦΙΛΙΠΠΟΥ] τῦ Μακεδόνων βασιλέως, ἐξ ἧ καὶ Ολυμπιάδος, Αλέξανδρος ὁ Μέγας ἐγεννήθη. Harum orationum tanta fuit celebritas, ut et M. T. Cicero, quas in M. Antonium habuit, infelici et exemplo et æmulatione, Philippicas, quam Antonianas inſcribere maluerit. Nam et Philippi atque Alexandri ſucceſſor Antipater ad necem compulit Demoſthenem; et Cicero crudeliùs etiam interfectus eſt. WOLF.

IN ARGUMENTUM.

4. ΥΠΟΘΕΣΙΣ—] ARGUMENTUM, &c. Hoc argumentum auctorem habet LIBANIUM SOPHISTAM qui Antiochiæ familiâ

liâ nobili ortus, maturè dedidit ſe literis. Floruit circiter annum poſt natum Chriſtum 350; et varia ſcripſit Græcè, in quibus Argumenta orationum Demoſthenis. Atticæ dictionis amantiſſimus, non tamen venerem verè Atticam aſſecutus eſt. 165.

5. τῇ ἐισηγῆται, πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσπεσχθεῖεν·] *et* illis *auctor eſt quâ ratione ad bellum ſe optimè accingerent.* προσπεσχθεῖεν, per ſync. pro προσπεσχθεισαν, 3 pl. aor. 1. opt. paſſ. verbi προσφέρω, *offero, admoveo:* [Vide ſuprà ad p. 153. n. 5.] et in v. m. *admoveo meipſum, accingo me* &c. aor. autem paſſ. ſæpè ſumitur in ſenſu medio. [Vide ſuprà ad p. 7. n. 10.] De hujuſmodi tamen locutione ita vir eruditiſſimus H. Stephanus: "Poſſumus autem ἕτω προσφέρομαι τῷ πολέμῳ vel τοῖς "πολεμικοῖς, reddere, Ita me gero in bello, vel Ita gero ſeu "adminiſtro bellum. Vel, Ita res bellicas tracto." L. Gr. Theſ. tom. IV. c. 118. f. ubi vide plura.

6. πολιτικὴν,] Angl. *conſiſting of citizens*——πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἕτοιμος ὑπάρξει, *ſhall be ready on occaſional emergencies.*

7. παραμεμι[μένων δὲ.] *ita tamen ut ſint permiſti* civibus. Subintelligitur ſcil. πολίταις.

8. μηδὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας·] *neque ex urbe opem ferre.*—"βοηθείας ποιεῖσθαι ex Æſchine pro Auxilia ſup"peditare." H. STEPH.

9. ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι,] *ſed circa Macedoniam verſari.*

10. τὰς ἐτησίας] ſcil. ἀνέμους·——Plinius Aquilones vocat lib. ii. cap. 11. "Caniculæ, inquit, exortum diebus octo fer"mè Aquilones antecedunt, quos Prodromos vocant. Poſt "biduum autem exortus, iidem Aquilones conſtantiùs per"ſtant, diebus quadraginta, quos Eteſias vocant." Hos Ariſtoteles, libello de Mundo, permiſtos eſſe ſcribit ex Aquilonibus et Favoniis.——Cum autem Athenæ meridionaliores ſint,——Macedonia ſeptentrionalior: Athenis in hanc navigaturis adverſi erunt Eteſiæ: ex Macedoniâ Athenas, ſecundi. Hiberno autem tempore, qnamvis Auſtri familiariùs flent, periculoſa per ſe omnis navigatio. WOLF. Vide. H. Steph. L. G. Theſ. tom. I. c. 1296. a.

IN IPSAM ORATIONEM.

1. ΕΙ μὲν περὶ καινῆ τινος πράξεως προυτίθετο——λέγειν, *Si* 166.
de novâ aliquâ re dicere proponebatur προυτίθετο Atticè pro προοτίθετο.

2. ἐπισχὼν] Angl. *having reſtrained* myſelf—ſubauditur ſcil. ἑμαυτὸν. [Vide ſuprà ad p. 3. n. 7.] Cæterùm Particula

ἂν

166. ἂν refertur ad ἦγον infrà. Hæc enim vocula ſæpè eſt tanquam prænuntia modi ſubj. vel opt. interdum et indic. ſcil. quando indicativus ſumendus eſt in ſenſu ſubjunctivi; ita tamen ut, poſt voces aliquot interjectas, unà cum verbo ſuo repetatur; ut hic, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι, κ. τ. λ,—ἡσυχίαν ἂν ἦγον. Tales autem elegantiæ non ſolùm linguis recentioribus, verùm etiam ipſi Latinæ prorſus ſunt ignotæ.

3. οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο.] Angl. *the greateſt number of thoſe who have been accuſtomed to ſpeak, had declared their opinion*, ut planè indicat. v. med. Alludit orator ad legem Solonis, per quam ſancitum erat ut, qui ſuprà quinquageſimum erant ætatis annum, ii primum verba facerent, deinde quivis civium pro ætate et per vices. Hæc autem lex illo tempore non vigebat. [Vide ΑΙΣΧΙΝΟΥ κατὰ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ λόγον, prope init.] Legis tamen æquitatem Demoſthenes agnoſcere videtur, etiam quùm in eam peccat: rationes autem reddit ſatis idoneas.

4. τοτ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην,] Angl. *then even I myſelf would have attempted*—ἃ γιγνώσκω, λέγειν· i. e. λέγειν τὰ πράγματα ἃ γιγνώσκω εἶναι βέλτιστα, Angl. *to mention the things which I know to be beſt.*

5. Επειδὴ δὲ—περὶ ὧν—] i. e. περὶ τῶν πραγμάτων περὶ ὧν— [Vide ſuprà ad p. 86. n. 4.] Angl. *but ſince it happens even now that we are conſidering about the things, about which theſe men have formerly ſpoken frequently*, ἡγοῦμαι καὶ πρώτος ἀναστὰς, εἰκότως ἂν συγγνώμης τυχάνειν. Angl. *I imagine that, though I have ſtood up firſt, I ſhall with reaſon meet with indulgence.* Conſtructio tironibus notanda, ἡγοῦμαι ἀναστὰς, et ἡγοῦμαι ἀναστὰς τυγχάνειν, et ἂν τυγχάνειν. Vide ſuprà ad p. 94. n. 3.

6. συνεβούλευσαν——βουλεύεσθαι.] συμβουλεύειν, in activo, *conſilium dare*: at συμβουλεύεσθαι, in medio *curare ſibi conſilium dari, ſive conſulere aliquem.* KUSTERUS de Verbb. Medd. § II. 15. —βουλεύεσθαι, *inter ſe conferre conſilia*; ſeu *deliberare, conſultare inter ſe*: cum nempè de pluribus dicitur. At de uno cum dicitur, ſignificat, *ſecum deliberare*, vel *conſultare*: uti λογίζεσθαι, *ſecum reputare*: ἐνθυμεῖσθαι, *ſecum cogitare*, &c. Ip. § I. 37.

7. ἀθυμητέον,] ſupple ἐστὶν ὑμῖν.

8. φαύλως ἔχειν.] Vide ſuprà ad p. 86. n. 1.

9. Επειτα ἐνθυμητέον,] ſupple ἐστὶν ὑμῖν, *Deinde conſiderandum eſt vobis*, καὶ παρ' ἄλλων ἀκούσαι, *et qui ab aliis auditis*, καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ὑπομιμνησκομένοις, *et qui noſtis vosmet ipſi recordantes*,—

10. ἐξ ὃ χρόνος ὐκ πολὺς,] i. e. ἐξ οὗ χρόνου οὐκ ἔστι πολὺς χρόνος, *ex quo tempore non eſt multum tempus*, i. e. *non ita pridem.*

11. ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων] Angl. *in behalf of the rights of Greece.*

12. ἃς

12. ὡς ἐκρατεῖτο] Vide ſuprà ad p. 3. n. 3.

13. καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτῳ,] Φιλίππῳ ſcil. Iſtius Philippi, qui Græciæ dominatum invadere conabatur, et in Atticam nuperrimè, ſuperatis Thermopylarum anguſtiis, irrumpere tentaverat. JUVENCIUS. Vide quanto cum contemptu de Philippo loquitur: alibi paſſim eum ἄνθρωπον, Regem vix ſemel quidem appellat. MOUNTENEY.

14. καὶ τὸ—τὰ χωρία ταῦτα πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει,] καὶ τὸ—i. e. σκοπῶν καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα, κ. τ. λ. Angl. *and viewing alſo the following circumſtance*, viz. *that all theſe ſtrong places are loſt to the State*—

1. οἰκειον—κύκλῳ,] κυκλῳ—Angl. *all around*, οἰκείων, *in alliance with us.* 167.

2. κατέσραπται] Perf. paſſ. in med. ſenſu, ut ſæpè fit. Vide ſuprà ad p. 95. n. 1.

3. καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτας ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν,] Angl. *you alſo were willing to become* intent *upon ſuch a ſentiment now*, ἐπειδήπερ ὑ πρότερον, *ſince, to wit*, you were *not* willing *formerly.*—

4. συνελόντι δ' [ἁπλῶς] εἰπεῖν] ſubauditur λόγῳ. εἰπεῖν δ' ἁπλῶς, Angl. *to ſpeak ſimply.* λόγῳ συνελόντι, *in a word comprehending every circumſtance together*, i. e. *ut ſimpliciter et ſummatim dicam.* Cæterùm conjicit doctiſſimus Reiſkius vocem ἁπλῶς è Scholio natam.

5. ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γένεσθαι,] Angl. *if you choſe to be your own maſters*—

6. τὰ κατεῤῥαθυμημένα] Διὰ ῥᾳθυμίας προεμένα ὑφ' ὑμῶν, καὶ ἀπολωλότα. WOLF.

1. ἔνι] pro ἔνεσι, ut ἔπι pro ἔπεσι. ſed ἐπὶ præp. 168.

2. κατέπληχε μέντοι ταῦτα πάντα νῦν,] *Obſtupeſcunt nunc quidem hæc omnia*, ἀκέχοντ' ἀποσροφὴν, *quippe quæ refugio deſtituantur*—κατέπληχε eſt præſ. perf. à καταπλήσσω, *obſtupeſco.* Vide ſuprà ad p. 29. n. 4.

3. οἵ—ἀσελγείας] Angl. *to what a pitch of arrogance*,—

4. καὶ ἐχ οιός τέ ἐστιν, ἔχων ἃ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτων·] Angl. *and though in poſſeſſion of the places which he hath ſubdued, is incapable of remaining upon them—cannot be contented with them.* [Vide ſuprà ad p. 5. n. 6.] ἀλλ' αἰεί τι προσπεριβάλλεται, *but is perpetually throwing around them ſomething additional for himſelf*— i. e. *is conſtantly enlarging his conqueſts all around.* Nam προσπεριβάλλεται refertur ad ἃ κατέστραπται ſuprà. Cæterùm de vi præpoſ. πρὸς in comp. vide ſuprà ad p. 97. n. 2.; vide etiam ad p. 167. n. 2.

5. περιοικίζεται.] ἐκ μεταφορᾶς τῶν κυνηγίων· κατὰ γὰρ τὰς ἐκδρομὰς τῶν θηρίων, ὀρθὰ ξύλα ἱστᾶσιν, ἃ καλοῦσι στοίχους, ἢ στοιχὶς καταπεπαγότες αὐτῶν δίκτυα, ἵνα ἐὰν αὐτὰς ἐκφύγῃ τὰ θηρία, εἰς τὰ δίκτυα

Schol. Sed hoc forſan commentum eſt *Scho-* στοιχίζεται hîc reddi poteſt ſimpliciter, *cingit, cir-* on tamen diſſimulandum virum eruditiſſimum H. n hîc à partibus Scholiaſtæ ſtare videri. [Theſ. om. III. c. 988. f.] Quod genus hominum nimis ccifacit acerrimus Reiſkius his verbis, " Nugantur imque Scholiaſtæ, et mihi quidem nunquam non ani- us ab eorum conſortio refugit, hominum ineptorum, " quorum ſtultitiam ſæpè neſcias utrum rideas magis an mi- " ſereris.——Per me ſi ſtetiſſet, Scholiorum prorſus nihil " Demoſtheni meo addidiſſem, pleraque enim caſſa nuce in- " aniora, futilia, inſulſa, travialia, puerilia ſunt." [Præf. in Schol. ad Demoſt.] Sed hoc eſt ſuprà modum ſtomachari ; nam quod de Ennio dixerit Virgilius, idem de Scholiaſtis verè prædicari poteſt,—nempè—" ex illorum ſter- " core aurum ſæpè colligendum eſſe."

6. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶομαι—τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι,] Angl. *for truly I am of opinion that diſgrace* hanging *over their conduct*, &c.

7. περιόντες αὐτῦ] Angl. *going about here—κατὰ τὴν ἀγορὰν, along the forum.* Quam autem aptæ ſunt hæ Interrogationes et Percontationes, quæ hîc occurrunt, optimè notavit Longinus de Sublim. § 18.

8. γίνοιτο γὰρ ἄν—] Refertur iſtud γὰρ non ad *id* quod proximè præcedit, ſed ad id quod eleganter reticetur. *Imò vero aliquid novi dicitur.* NAM *poteſt eſſe aliquid magis novum*—&c. [Vide ſuprà ad p. 62. n. 1.] Ineptiunt planè qui dicunt γὰρ in talibus locutionibus per pleonaſmum poni.

9. ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε·] *nullus—dubito quin ex animi veſtri ſententiâ negotium conficeretis.* Nempè Macedoniam redigeritis in veſtram ditionem. Utitur autem de induſtriâ verbo ambiguo et obſcuro, ut acuat vincendi cupiditatem, et audiendi. Quod interpreti accurato ſervandum, ne clariùs efferat quæ obſcuriùs dicta majorem vim et dignitatem, habent. JUVENCIUS.

10. ὡς δὲ νῦν ἔχεἰς,] ſupple ἑαυτὸς. Angl. *but as you now behave.* —ἀπηρτημένοι κ᾽ ταῖς παρασκευαῖς, καὶ ταῖς γνώμαις. *being in ſuſpenſe*, or *indeciſive, both in your preparations and ſentiments.*

169. 1. Ὡς μὲν ὦν δεῖ—] Ordo eſt : μὲν ὦν παύομαι λέγων ὡς δεῖ ἅπαντας ὑπάρχειν, ἑθέλοντας ἑτοίμως ποιεῖν τὰ προσήκοντα. Angl. *on the one hand then I give over mentioning that it is neceſſary for all to be willing readily to execute the things which are ſuitable,* ὡς ἴσμεν ὑμᾶς καὶ πεπεισμένους, *ſince you know and are convinced of it.*

2. —ἢν ἀπαλλάξαι ἄν—] Ordo eſt : ἢν ἡγεῖμαι ἂν ἀλλάξαι ὑμᾶς ἀπὸ τῶν τοιούτων πραγμάτων. Vocula ἄν tribuit hîc vim futuri infinitivo. Vide ſuprà ad p. 94. n. 3.

3. ἐ

3. ὃ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν'] Angl. *for thoſe who tell you to proceed inſtantly and this very day, by no means ſpeak moſt to the purpoſe.*

4. ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ] i. e. ἀλλ' ἐκεῖνος λέγει μάλιστα εἰς δέον ὃς ἂν δείξῃ, κ. τ. λ.——λέγει μαλίστα εἰς δέον, Angl. *ſpeaks moſt to the purpoſe.*

5. τέως ἂν ἢ διαλυσώμεθα, πεισθέντες, τὸν πόλεμον,—] Angl. *until either, being perſuaded, we ſhall finiſh the war, or prove victorious over our enemies.*

6. ἐκέτι τῷ λοιπῷ] i. e. διὰ τῷ λοιπῷ χρόνῳ—Angl. *no longer for the future.*

☞ Quod reſtat hujus orationis non minus exquiſitum eſt. Sed operis noſtri ratio ſpecimina quædam ſeligenda tantùm admittit. Habita erat hæc PHILIPPICA Olymp. CVII. 1. Ætat. Demoſt. 30.

---

1. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α'.] hoc eſt DEMOSTHENIS OLYNTHIACA I. 170.

OLYNTHUS, Thraciæ urbs, in Peninſulâ Pallenes ſita eſt, inter Sinum Theſſalonicum et Toroneum. Plures ei cum Amyntâ Philippi patre contentiones interfuerant. Philippo etiam, quùm imperium ingreſſus eſſet, obſtiterat Diod. l. xv. Iſoc. in Archid. et Paneg. Is tamen iracundiæ ſuæ initio non paruit, ſed è contra amicitiæ indiciis maximè fallacibus, eos, quos ad cladem deſtinabat, conſopire ſtuduit: eôque certiorem ſibi reddidit vindictam, quo tardiùs atque ocultiùs procedebat. Tandem Olynthum obſidione cingit, atque hoc illud eſt quod tribus Olynthiacis materiam præbuit. Has ego eodem ordine quo Dionyſ. Halicarn. Epp. ad Amm. colloco; eique ipſa ratio ſuffragatur. Namque initio hujus Olynthiacæ, quam ego primam facio, Orator Athenienſibus inſtat de fœdere citò cum Olynthiis ineundo; in duabus autem reliquis id fœdus initum ſupponit, inque id ſolum incumbit, ut oſtendat quam neceſſe ſit, quæ ex eo tenebantur facere, ut faciant. Conſequentia cuivis facilè patebit. TOURELLUS, apud MOUNTENEY.

Ex Libanio autem et Ulpiano Vulgò nominatur OLYNTHIACA Secunda: et oratio illa cujus hæc verba ſunt initium, ΑΝΤΙ πολλῶν ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων, κ. τ. λ. vulgò nominatur Olynthiaca I. cujus Argumenti, cum fuerit à Libanio pleniùs deſcriptum, primam partem, quæ eſt tanquam præfatio ad cunctas orationes Olynthiacas, libet hic apponere.

ὙΠΟ-

ὙΠΟΘΕΣΙΣ.

Ολυνθος ἦν πόλις ἐπὶ Θράκης· Ἑλληνικὸν δὲ ταύτῃ τῶν ἐνοικούντων τὸ γένος ἀπὸ Χαλκίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ἡ δὲ Χαλκὶς Αθηναίων ἄποικος· πολλαὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἴνδεξοι τῆς Ολύνθου· Αθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἄρχουσι τῶν Ἑλλήνων τὸ παλαιὸν, καὶ αὖθις Λακεδαιμονίοις· χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τῶν συγγενῶν πόλεων ὑπῆρξεν· (α) ἦν γὰρ ἐπὶ Θράκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν. Φιλίππῳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ολύνθιοι ποιησάμενοι, καὶ τὴν λαμβάντες μετ' αὐτοῦ πρὸς Αθηναίους τοὐναντίον, (β) καὶ, τοῦτο μὲν Ανθεμοῦντα παρὰ τῶν Μακεδόνος ἐκληφότες, πόλιν ἀμφισβητήσιμον Μακεδόσι καὶ Ολυνθίοις, τοῦτο δὲ, Ποτίδαιαν, ἣν Αθηναίων ἐχόντων ἐπολιορκήσας ὁ Φίλιππος, Ολυνθίοις παρέδωκεν, (γ) ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν· καὶ πιστὴν δὲ τὴν γνώμην· ἀποδημοῦντα δὲ τηρήσαντες αὐτὸν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Αθηναίους, κατελύσαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιοῦντες τοῦτο (δ) παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον· (ε) συνετίθεντο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Αθηναίους, κἂν ἄλλό τι δόξῃ, (ϛ) κοινῇ σπείσασθαι· ὁ δὲ Φίλιππος, πάλαι μὲν προφάντος ἐπ' αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβὼν ὡς τὰς συνθήκας παραβεβηκόσι, καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐσπεισμένοις, πολέμου ἐπήνεγκεν· οἱ δὲ πρεσβείαις πρέσβεις εἰς Αθήνας περὶ βοηθείας· οἷς ὁ Δημοσθένης συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς Ολυνθίοις· καὶ φησὶ τὴν Ολυνθίων σωτηρίαν, ἀσφάλειαν τῶν Αθηναίων εἶναι· σωζομένων γὰρ τῶν Ολυνθίων, ἥκειν εἰς τὴν Αττικὴν Φίλιππον. * * *

NOTÆ IN ARGUMENTA.

I. (α.) ἦν γὰρ ἐπὶ Θράκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν.] Angl. *for a conſiderable number of people of Chalcidian extraction dwelt in Thrace.*

(β) καὶ τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ] *idque partim—partim*—Vide ſuprà ad p. 6. n. 4.

(γ.) ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα,] *poſtea regem ſuſpectum habere cæperunt.* De ἤρξαντο vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

(δ.) παρὰ τὰς συνθήκας] Angl. *contrary to the treaty*—— Præp. παρὰ ſæpè uſurpatur in hoc ſenſu.

(ε.) συνετίθεντο] *pacti fuerant.* συντιθέναι, in v. act. *componere : συντιθέσθαι* in v. med. *componere inter ſe, paciſci.* Vide ſuprà ad p. 116. n. 1.

(ϛ.) κοινῇ σπείσασθαι.] et ἐσπεισμένοις paulo infrà. Vide ſuprà ad p. 116. n. 1.

* * *

II. 2. Προσηκάντο μὲν τὴν πρεσβείαν—] *Admiſerant legationem Olynthiorum Athenienſes*, atque *illis opitulari ſtatuerunt.* Talis eſt nempè rerum ſtatus quando infit orator verba facere.

3. καὶ

3. καὶ δεδιόσιν [ἐκεῖνος ſcil.]——παρελθὼν ὁ Δημοσθένης,] *et ad illos metu perculſos quùm prodiiſſet Demoſthenes*—— 170.

4. ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.] *infirmos eſſe per ſe.*

IN IPSAM ORATIONEM.

5. ΕΠΙ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν,——δοκεῖ μοι—] Angl. *methinks that one indeed may perceive on many emergencies*, &c. ἐπὶ πολλῶν ſupple παθήματων, vel tale aliquid. τις δοκεῖ μοι ἂν ἰδεῖν. ἂν non ſolùm ſæpè tribuit vim futuri infinitivo aoriſt. ſed et interdum vim δυνητικὴν. Vide Viger. de Gr. L. Idiotiſm. Cap. VIII. § 11. Reg. xv.

6. τὸ γὰρ—] Angl. *for the* following circumſtance—— τοὺς [ἄνθρωπους] πολεμήσοντας Φιλίππῳ—*that the men who are on the eve of a war with Philip.* γεγενῆσθαι κεκτημένους τὴν ὁμορον χώραν, καὶ τινα δυναμιν, *are in poſſeſſion both of a contiguous territory, and of conſiderable force*—&c.

7. Δεῖ τοίνυν——αὐτὸς—] αὐτὸς ſpiritu leni, promiſcuè ſignificat, vel *aliquem alium*, vel *ſeipſum*. VIGERUS. Videtur hic ſubintelligi ἡμᾶς.

8. χέρεως—τῶν ὑπαρχόντων·] Id eſt τῆς τύχης, τῷ καιρῷ, τῆς θείας εὐεργέσιας· Utendum occaſionibus et fortunæ benignitate: divina liberalitas amplectenda. WOLF. Idem (participium ſcil. verbi ὑπάρχω) neutrum plurale—pro *Deo ipſo* vel *fortuna*, vel alio quovis ponitur, quo autore, talis aut talis ſit rerum noſtrarum ſtatus. Demoſthen. Olynth. 2. cum dixiſſet Deos, et fortunam populo Athenienſi favere, eum ne ſibi deſit cohortatur, μὴ χέρεως εἶναι δόξωμεν περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τῶν ὑπαρχόντων, *ne deterius nobis, quam Dii ipſi, à quibus ea habemus præſidia, conſulere videamur*, aut ſimpliciùs, *deterius quam præſens rerum ſtatus exigat*. VIGERUS, Cap. VI. § IV. Reg. x.

9. ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν,] Angl. *ſince it is*, or *ſince it would be* of the number *of things* which are *baſe*—ὡς ἔστι idem eſt ac ὡς ἂν εἴη. Vide ſuprà ad p. 122. n. 6.

10. Φαίνεσθαι περιϊμένους,] Angl. *to be plainly given up*,—[Vide ſuprà ad p. 155. n. 2.] "Interdum verò, et ſæpè qui-"dem, dicitur περῖσθαί τι, non adjecto dativo, pro *Amittere è* "*manibus*, *Sinere ſibi elabi*, vel *pro derelicto habere*. Qua in "ſignificatione jungitur etiam Genitivo à Demoſthene, O-"lynthiac. 2. circa principium, μὴ μόνον πόλεων, κ. τ. λ." H. STEPH. Theſ. voce Περιΐημαι.

11. Τὸ μὲν ἓν,——τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι,] Philippi vires et potentiam commemorare. Quæ initio parva cum eſſet, nunc amplificata eſt ejus ſedulitate: quam ſi vos imitaremini, veſtrum etiam imperium creſceret. WOLF.

171. 1. *αἰσχύνην ὀφλήκατε.*] Demoſthenes eleganti hâc metaphorâ. à debitoribus ſumptâ, qui Gr. ὄφλοντες dicuntur, ſive iis qui judicio damnantur, maximoperè uti amat.—bene dicuntur *αἰσχύνην ὀφλισκάνειν, probrum debere* aut *luere.* MOUNTENEY.

2. *Ὧν ἔν,——τούτων ἔχει νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τῷ λέγειν·*]—idem eſt ac ſi dixiſſet, *ἔχ ὁρῶ νῦν καιρὸν τῷ ταῦτα λέγειν.* REISKE. *τοῖς ὑπὲρ αὐτῶ πεπολιτευμένοις—illis qui pro ipſius commodo rempublicam adminiſtrârunt.*

3. *ἃ δὲ καὶ ὑμεῖς τούτων ἴστε,*] ἴστε pro ἴστοτε, Vide ſuprà p. 168. n. 1.

4. *Τὰ δὲ πάνθ', ὅσα—*] Verba ſic ordinanda ſunt, mutato propter relativum pronomen participio in verbum : *τὸ διεξιέναι πάντα, ὅσα Φίλιππος ἔπραξε πώποτε, καὶ ἐλέγχειν αὐτὸν ἐφ' ἅπασι τούτοις, συμβαίνει τῷ δεῖσθαι λόγε βραχέος, τῷ ἡγεῖσθαι συμφέρειν ἐφεῖσθαι, ἵνα δυοῖν.* Hyperbolica propoſitio, referenda tantùm ad ἐπίοχα καὶ ἄπιστα ἔργα, quorum tria tantùm, ſed magna recenſet, deceptos Athenienſes, Olynthios, Theſſalos. WOLF.

5. *τῷ τ' ἐκεῖνον,—φαῦλον φαίνεσθαι·*] i. e. τι [ἕνεκα] τῷ ἐκεῖνον *φαίνεσθαι—tum ut ille improbus videatur,* &c.

6. *καὶ τῷ τὺς ὑπερεκπεπληγμένους,—*] i. e. *καὶ* [ἕνεκα] *τῷ τὺς, ὑπερεκπεπληγμένους τὸν Φίλιππον ὡς τινα ἀμαχὸν, ἰδεῖν ὅτι ἐξελήλυθε διὰ πάντα οἷς, παρακρουόμενος πρότερον, νῦν ἠύξηθη μέγας, καὶ τὰ πράγματ' αὐτῷ ἥκει πρὸς αὐτὴν τὴν τελευτήν. tum ut qui obſtupefacti admirantur Philippum, tanquam invictum quendam, videant eum jam cuncta exantlâſſe, quibus homines ſuperiori tempore circumveniens, magnus nuper evaſerit, atque ad ipſum jam finem res illius appropinquare.*

7. *εὑρίσκω, τὴν—*] Hunc locum, cujus difficultatem agnoſcit Wolfius, ſic conſtrue :—*εὑρίσκω* [*τὸν Φίλιππον μὲν προσαγομένην τὴν ἡμετέραν εὐήθειαν τοκαταρχὰς, ὅτε τινὲς ἀπήλαυνον ἐνθένδε Ολυνθίες βυλομένυς διαλεχθῆναι, τούτῳ*—Angl. *I find Philip, on the one hand, firſt taking advantage of our ſimplicity, (when certain perſons were driving away from this place Olynthian deputies, who wanted to confer with us,)*—taking advantage of our ſimplicity *by this* circumſtance—*τῷ by the* circumſtance, viz. [*ἐκεῖνον*] *φάσκειν, that he ſaid,* &c. *καὶ τῷ and alſo by this,* τὶ [*ἐκεῖνον*] *κατασκευάσαι ἐκεῖνο ποτε θρυλλεῖμενον ἀπόῤῥητον,* viz. *his having hatch'd that once much-talk'd-of ſecret ;* on purpoſe to gull the Athenians. " *κατασκευάσαι* benè habet, eo quod ar- " gutis ſtrophis clandeſtiniſque amicorum, quos Philippus " Athenis alebat, molitionibus, effecit hoc, ut fides habere- " tur illi quondam celebri, vulgi crebris ſermonibus jactato " arcano. *κατασκευάζειν* eſt impoſturam quaſi compaginare, " commachinari, et, ut vocabulum Græcè ſonat, convaſare, " h. e. comminiſci, conſuere." REISKE. Qui plura velit de *arcano illo omnium ore jactato,* adeat *Suidam* V. *τί ἐστι τὸ,* &c.

&c. [tom. 3. p. 467. Edit. Kuſter.] ibidèmque notatum. τὴν δ' Ολυνθίων φιλίαν—ſcil. εὑρίσκω ἐκεῖνον προσαγομένον, uti ſuprà,—Angl. *and on the other hand I find him enticing the alliance of the Olynthians*—τῷ ἐξελεῖν, &c.

1. τὰ τελευταῖα] *poſtremò*, ut τὰ πρῶτα, *primùm*, et ejuſmodi multa. Sic paulò infrà τὰ πρῶτα et τὰ λοιπά. 172.

2. πόλεμον—πολεμήσειν] Vide ſuprà ad p. 31. n. 11.

3. βίᾳ κατέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα,] Angl. *will retain his poſſeſſions by force*, τῷ—προειλῆφεναι, *by having ſeized beforehand.*

4. ἀντιχαίτισις] ſignificat hoc v. primitus crines vel pilos animantium retro, antrorſum, à tergo ad frontem reagere. hinc, quicquid eſt, in adverſum retorquere. REISKE. De hoc ſenſu aoriſt. vide ſuprà ad p. 19. n. 6. Conſule etiam Vigerum de Gr. Dict. Idiotiſm. Cap. V. § III. Reg. xi. et quæ ibi annotavit vir planè egregius Henr. Hoogeveen, Edit. L. Bat. 1742.

5. εἰς μὲν ἅπαξ] hic deſſe videtur προχωρεῖ, vel tale quid. *Semel quidem ſuccedunt.*

6. ἂν τύχῃ·] *ſi fors ita tulerit.*

7. τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται,] *tempore autem fures deprehenduntur.* Eſt nempè metaphora.

8. περὶ αὐτὰ] ipſa à ſemet ipſis, per ſemet ipſa deſtruuntur, et ſuper ſemet corruunt. Simile ductum à nive in ſemet contabeſcente. REISKE.

1. ὅτως ἀρέσκει μοι·] ſcil. μάλιστα. Sicut τὸ ὅπως ſuperlativos habet, τάχιστα καὶ κάλλιστα. *Idem.* 173.

2. ἐξηλαυθότων ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως, καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πράγμασιν·] *profectis nobis ut decet civitatem et in res noſtras intentis.*

3. τοῦτο συναμφότερον,] ſcil. ἥ τε Μακεδονικὴ καὶ ἡ Ολυνθιακὴ δύναμις, WOLF.

4. ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε·] Adverſus Pitholaum et Lycophronem, qui cum ſorore Thebe adjutrice, affinem Alexandrum occidiſſent, tyrannicidæ habiti: non multò poſt ipſi eandem tyrannidem occupârunt. *Idem.*

1. τοῦτο ἐξήλωκε] τοῦτο deſignat inſequens καὶ παθεῖν τι κινδυνεύων. hoc ſtudet, ad hoc contendit, ut nempè, ſi neceſſe ſit, et caſus ſic ferat, vel corporis ipſius artuumve jacturam patienter perferat, REISKE. 174.

2. ἔστ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις,—] ἔργα ſunt arva et ſata omnia, vites, horti, quibus colendis vita toleratur, victus quæritur. τὰ ἴδια ſunt propria cujuſque domicilia, artes manuariæ, quas exercet, et res familiaris. *Idem.*

3. ἔθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν—] Ordo eſt: ἔθ' ἔχοντες [δυνάμιν] διαβίσεται ταῦθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν [ἑαυτοῖς] ὅτως ὅπως ἂν δύνωνται.

4. πεζέταιροι,] ſic dicti, quaſi pedites ſocii. WOLF.

1. συστρατευσαμένοις

5. συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου] δεινοὶ πολεμισταί.—Videtur non tam fortitudinem et peritiam rei militaris, (etsi has quoque) quam concordiem et mutuas operas significare. WOLF.

6. τινὸς ἤκουον,] i.e. ἐκ vel ἀπὸ τινὸς. οὐδαμῶς οἵου τε— Vide suprà ad p. 5. n. 6.

7. οἷος ἔμπειρος—] τοιοῦτος οἷος, id est, εἴ τις ἔμπειρός ἐστι πολέμου. Elegantis pleonasmi speciem habet. WOLF. οἷος videtur vitiosè redundare, atque tollendum esse, ut natum ex οἷς posteriore syllabâ vocabuli αὐτοῖς, quod modo præcessit. REISKE.

175. 1. Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον,] Gall. *ce Callias esclave public.* —Il y avoit des esclaves qui appartenoient à la ville, et qui étoient consacrés à ses plaisirs, à des fonctions publiques, sacrés ou profanes. Tel avoit été Callias, qui probablement avoit obtenu sa liberté et s'étoit retiré auprès de Philippe. AUGER. δοῦλον. *Suidas*, δημοσίους ἔλεγον τοὺς τῆς πόλεως δούλους. Et Æschines : ἄνθρωπον δημόσιον, οἰκέτην τῆς πόλεως. WOLF.

2. νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν.] Angl. *At present however* [τὸ κατορθοῦν, *his being successful*]—*his prosperity* [*obscures them*] *throws them in the dark.*

3. εἰ δέ τι πταίσειε,] *si verò quid impegerit.* Vide suprà ad p. 27. n. 12.

4. δείξειν οὐκ εἰς μακρὰν,] supple ὥραν, *brevi ostensurus.*

5. κἂν ῥῆγμα, κἂν στρέμμα, κἂν ἄλλό τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ·] Angl. *whether it be a fracture, or whether it be a sprain, or any thing else about us that is unsound.*

6. Οὐ μὴν ἀλλ'] Vide suprà ad p. 60. n. 3. et ad p. 153. n. 2.

7. οὐκ ἔνι δ'—] οὐκ ἔνι [ἔνεστι] δ' αὐτὸν ἀργοῦντα ἐπιτάττειν οὐδὲ τοῖς φίλοις ποιεῖν τι ὑπὲρ αὐτοῦ, μὴ [ἔνεστι] δὴ [ἐπιτάττειν] τοῖς θεοῖς γε [ποιεῖν τι ὑπὲρ αὐτοῦ.] Angl. *but it is not allowable* for a person, *while himself remains inactive, to be commanding even his friends to do any thing in his behalf,*—it is *not surely* allowable for him *at least* to be commanding *the gods* to do any thing for him. Confer Sallust. in orat. Catonis ; nam tanti est.

176. 1. ἡμῶν μελλόντων, καὶ ψηφιζομένων, καὶ πυνθανομένων περιγίνεται.] *nos cunctantes et suffragia ferentes et percontantes superet.* περὶ in comp. sæpè denotat *excellentiam*, et habet post se gen. perinde ac si esset gradûs compar.

2. ὑμῖν ἐξὸν,] ἐξὸν scil. absolutè sumitur, ut similia participia neutra.

3. τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀνηλίσκετε εἰσφέροντες,] Angl. *you were pending in contributions your own proper resources.* "εἰσφέρειν "plerumque usurpatur de contributione pecuniariâ." REISKE. Index Græcitatis Demosth. Cæterùm τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν, *vestra ipsorum*, constructio est Græcis scriptoribus familiaris. [Vide Viger.

Viger. Cap. IV. Reg. v.] Sic paulò inferiùs, *ὑμετέρων αὐτῶν* 176.
κτημάτων, idem quod, *ὑμῶν αὐτῶν κτημάτων*.

4. *καὶ καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει·*] *et eorum ſingulos per vices.*—*ἐν μέρει*, vel *κατὰ μέρος*, aliquando ſignificat, non tantùm *ſigillatim*, ſed etiam *viciſſim*. VIGER. Cap. III. § VII. Reg. ii.

5. *ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν.*] Angl. *the time is quite gone.* Vide ſuprà ad p. 27. n. 4.

6. *Εἶθ' ἕτως ἀ[νομόνους ἔχετε,*] *Quid ergo, adeóne ſtolidi eſtis*— Vide ſuprà ad p. 86. n. 1.

7. *ἀλλ' ὅτ' εὔλογον, ὅτ' ἔχον ἴσι φύσιν τοῦτό γε·*] Cum multis accuſativis jungi ſolet. [*ἔχω* ſcil.] Rarior illa eſt, cum accuſativo *φύσιν*, conjunctio, quam habet Demoſth. Olynth. 2. *ἀλλ' ὅτ' εὔλογον, κ. τ. λ. At hoc quidem neque rationi conſentaneum eſt, nec habens naturam*, i. e. *neque cum naturâ congruit: præter naturam eſt.* VIGERUS, Cap. V. § VII. Reg. XV.

8. *πολὺ γὰρ ῥᾷον—πέφυκε.*] *natura enim comparatum eſt ut ſit multo facilius*, &c. Elegans eſt admodum uſus Præteriti perf. activi verbi *φύω*. et *πέφυκα* notat: *Ita natura comparatus ſum, ita ſoleo, ita ingenium fert*, vel ſimile quod. HOOGEVEEN apud Vigerum.

9. *Αὐτῶν ὂν ὑμῶν ἔργων τοῦτ' ἤδη.*] ſupple *ἐστὶ—veſtrûm igitur ipſorum hoc jam officii eſt.*

10. *τῶν πραγμάτων κρατήσητε·*] Vide ſuprà ad p. 3. n. 3.

1. *τὰς προφάσεις δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα·*] Angl. 177.
and to remove the pretexts formerly alledged, *and the* former *delinquencies, as much as in you lies.* per *ἐλλείμματα*, quidam hîc intelligunt *Reliqua*, h. e. quod reliquum eſt ſtipendii nondum perſolutum. Angl. *arrears*: neſcio qua ſyntaxi. Hîc potiùs ſimpliciter ſonare videtur *delicta*. Augerus, nuperus Gallicè Demoſthenis Interpres, ſic vertit, *ôter à vos Guerriers tout prétexte et tout ſujet de plainte.*

2. *οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων ἴδιοι·*] ſupple *εἰσί. pericula autem ſunt Imperatorum.*

3. *ἐκεῖ δέ,*] Angl. *but there*, i. e. *in their own enterprizes.* Opponitur ad *ἐνταῦθα μὲν* ſuprà. *κίνδυνοι μὲν [ἐσὶ] ἐλάττονες, τὰ δὲ λήμματα [ἐσὶ] τῶν ἐφεστηκότων, κ. τ. λ. the hazards, on the one hand, are leſs; and on the other, the prizes are the property of the captains*, &c.—

4. *δόντες λόγον,*] Angl. *having granted them liberty of ſpeech.*

5. *εἰσφέρετε κατὰ συμμορίας·*] *tributa conferebatis per claſſes.* De *συμμορία* vide H. Steph. Thes. in voce.

6. *οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δὲ ὡς ἐκείνους.*] *alii ad hos, alii ad illos.*—*ὡς* Atticè pro *πρός*.

7. *Δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας,—*] *vos ſanè oportet, his derelictis, atque*

atque vobiſmet ipſis jam nunc etiam veſtri ipſorum juris factis, communem reddere tum dicendi, tum conſultandi, tum agendi facultatem.

8. Εἰ δὲ, τοῖς μὲν—] verborum nonnihil inſolentiùs trajectorum hæc eſt ſententia, ac ſi dixiſſet : τοῖς μὲν ὑμῶν ἀποδώσετε μόνον τὸ ἐπιτάττειν, ὥσπερ ἔχουσιν ἐξούσιαν τυραννικήν. REISKE.

178. 1. μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα εἶπη.] *non ea quæ hic vel ille dixerit.* Δεῖνα, ὁ vel ἡ, vel τὸ, gen. δεῖνος, dat. δεῖνι, acc. δεῖνα. Vocabulum quo utuntur (præfixo articulo) loco nominis ejus de quo loquuntur : ut quùm Gallicè dicimus *un tel.* H. STEPH. Theſ. ad vocem. Ubi vide plura. Vide etiam MOOR Elementa Gr. L.

☞ Dicta erat hæc OLYNTHIACA, Olymp. CVII. 4. Ætat. Demoſt. 33.

---

179. 1. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β'.] h. e. DEMOSTHENIS OLINTHIACA II. Vulgò nominatur Tertia. Tres autem Orationes Olynthiacæ videntur dictæ eodem anno; ſecundum ordinem quem hîc ſequuti ſumus.

NOTÆ IN ARGUMENTUM.

2. οἶδε γὰρ ὅτι καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλοι πού τινες,—] *novit enim et Athenienſes et alios quoſdam eſſe quidem ſollicitos ne res ſuas perdant, minùs autem de ulciſcendis adverſariis laborare.* h. e. —quippe qui nôſſet non ſolum Athenienſes ſed et vulgus hominum, cum ne res ſuas perdant ſunt ſolliciti, non adeo de ulciſcendis adverſariis laborare.

3. —τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἅπτεται,] *conſilium de pecunia theatrali apertiùs attingit,*—apertius nempè quàm in illâ oratione quam Libanius, hujus argumenti auctor, Olynthiacarum primam numerat. Cæterùm de τοῖς Θεωρικοῖς, et de lege cujus hîc mentio facta eſt, vide Potteri Archæol. Gr. B. I. Ch. XV. et Ch. XXVI.

4. ἵνα ἄδεια ᾖ τῷ συμβουλεύειν τὰ βέλτιστα.] *ut* omnibus *detur facultas optima conſilia proponendi.*

5. καὶ στρατεύεσθαι σώμασιν οἰκείοις·] *et ipſi cives militent.*

IN IPSAM ORATIONEM.

6. ΟΥΧΙ ταὐτὰ—] Ordo eſt : οὐχὶ παρίσταταί μοι γινώσειν ταὐτὰ, Angl. *It is not in my power to form the ſame judgement,*—Obſervent tirones differentiam inter ταῦτα, *hæc,* et ταὐτὰ vel ταυτὰ, i.e. τὰ αὐτὰ, *eadem.*

7. Οὐδὲν

7. Οὐδὲν ἂν ἄλλο—] Sic ordinanda ſunt verba : οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες δοκοῦσί μοι ἐδὲν ἄλλο ἁμαρτάνειν, ἢ τὴν ὑπόθεσιν, ἐχὶ τὴν ἔσαν περὶ ἧς βουλεύεσθε, παριστάντες ὑμῖν, pro ἢ ὅτι ἐ παριστᾶσαι. *Qui igitur talia dictitant, non in alio delinquere mihi videntur, niſi quòd à totius veſtræ deliberationis ſcopo aberrent : τὴν ὑπόθεσιν, ἐχὶ τὴν ἔσαν*, id eſt, *οὐ τὴν ἀληθῆ, περὶ ἧς βουλεύεσθε· proponunt vobis argumentum, non verum illud, de quo deliberatis.* Erat autem *ἡ ἔσα*, ut Olynthii ſtrenuè juvarentur : quo clamoſi oratores omiſſo, ad Philippum ulciſcendum hortabantur. WOLF,

1. ἐπ' ἐμοῦ] *meâ ætate.* 180.

2. τοῦθ' ἱκανὸν προλαβεῖν εἶναι ἡμῖν τὴν πρώτην,] *ſatis eſſe nobis ſi hoc primum antevertimus, τὴν πρώτην*—ſcil. ὁδὸν, *τουτέστι τὸ πρῶτον, ὑπερῤῥηματικῶς.* WOLF.

3. τότε καὶ περι—[τότε ἐξεῖναι σκοπεῖν καὶ περὶ τοῦ— Angl. *then it will be lawful for us to conſider alſo about the* following circumſtance, viz, [κατὰ] τίνα τρόπον τις τιμωρήσεται ἐκεῖνον.

4. ἐκ τῶ πρὸς—] ἐκ τῶ ἐνίους δημηγορεῖν πρὸς χάριν, Angl. *from the* circumſtance *that certain perſons harangued the people* with a view *to favour.*

5. μὴν μὲν ἦν μαιμακτηριών·] *menſis quidem erat November.* De anno Attico omnino conſulendi ſunt *Faſti Attici*, auctore Edoardo Corſinio, viro his rebus longè omnium eruditiſſimo. Hîc autem Studioſis explicandus venit, vivâ voce, inter docendum.

6. τάλαντα ἑξήκοντα] Vide ſuprà ad p. 86. n. 12.

7. ἑκατομβαιὼν, μεταγειτνιὼν, βοηδρομιών.] Supple ἦν. *Julius, Sextilis, September*—ſecundum Corſinium.

8. μετὰ τὰ μυστήρια,] *poſt myſteria, Cereris* ſcil. *Eleuſinia* dicta. De his vide Potteri Archæol. Gr. B. II. Ch. xx.

1. Θεάσασθε—] Θεάσασθε [καθ'] ὃν τρόπον ὑμεῖς ἔσεσθε ἐστρατηγικότες ὑπὲρ Φίλιππε [κατὰ] πάντα. Angl. *You'll ſee how you* 181. *ſhall have become, to all intents and purpoſes, Generals, in the ſervice of Philip.*

2. ὅτε Φίλιππος ἐθαῤῥεῖ τότε,] dictio benè Græca eſt θαῤῥεῖν τινα, pro, ſecurus alicujus cauſa eſſe, nil mali ſibi ab eo metuere. citat h. l. Lexicon vetus apud Montfauc. Bibl. Coiſlin. p. 497. REISKE.

3. ἐπεράξαμεν ἡμεῖς] Supple πρὸς ἐκεῖνες.

4. καὶ δυσχερὲς,] id eſt καὶ ταῦτα πάνυ τι δυσχερές. impedimentum aliquod idque imprimis durum et impeditum. REISKE.

5. πόλιν μεγάλην—] πόλιν μεγάλην διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς ἐφορᾶ. μεῖν τοῖς ἑαυτῦ καιροῖς. *Civitatem magnam, nobis reconciliatam in ſtatione imminere occaſionibus ejus*, ſcil. ut illum invadant.

6. ὅπως δήποτε.] *quocunque.*

7. μηδενὸς

7. μηδενὸς δ' ἐμποδὼν ὄντος Φιλίππῳ] *nulla exiſtente re, quæ Philippum impediat, καταστρεψαμένῳ τὰ παρόντα, ſuperatis quæ jam inſtant* difficultatibus, ἐπικλῖναι πρὸς ταῦτα τὰ πράγματα, *quo minus* ſe *ad hæc negotia convertat.* ἔναι vel γίνεσθαι ἐμπόδων, phraſis eſt, cui opponitur εἶναι ἐκπόδων, Angl. *to be in the way, to be out of the way,* ἐπικλῖναι, ſupple ἑαυτὸν. Vide ſupra ad p. 107. n. 1. et ad p. 3. n. 7.

8. εἰς τοῦτο ἀναβάλλεται—] ποιήσειν τὰ δέοντα, Angl. *to ſuch a degree procraſtinates the diſcharge of his daty,*—" Obſervetur conſtructio cum futuro et ſine articulis, quod quidem frequens eſt Demoſtheni, cùm infinitivis loco nominum utitur. Fortaſſis etiam dubites, an pro ποιήσειν, legi poſſet participium ποιήσων. Utitatiùs dici videtur, ἀναβάλλεται, ἢ ἀναβαλεῖται, τὸ ποιεῖν, ἢ τὸ ποιῆσαι, τὰ δέοντα, τετίστι, τὴν ποιήσιν, ὡς ἐκπεῖν, τῶν δεόντων." WOLF.

9. ἐξὸν ἀκούειν—] *cum liceat* ei *audire*—Vide ſup. ad p. 176. n. 2.

182. 1. Νομοθέτας καθίσατε·] De τοῖς νομοθέταις vide Potteri Archæol. Gr. B. I. Ch. XIII.

2. ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις,—] Angl. *but by means of theſe magiſtrates*— [nam præp. ἐν ſæpè denotat cauſam, modum, vel inſtrumentum.] μὴ θῆσθε νόμον μηδένα. *enact no law.* " Θεῖναι " νόμον, ſemper dicitur de Legiſlatore, ſive eo, qui legem " Populo ponit : at θέσθαι νόμον dicitur ipſe Populus, qui le- " gem à Legiſlatore ſibi ferri facit, curat, vel mandat : vel " legem à Legiſlatore latam volens accipit, eamque ſuffragio " ſuo confirmat." KUSTER. de Verb. Medd. § II. 12.

3. περὶ τῶν θεωρικῶν,] Vide ſupràad p. 179. n. 3. σαφῶς ἐστιν, ſcil. καὶ λέγω, *atque adeo apertè dico.* ἐστιν pro ἔστι. Atticè.

4. στρατιωτικὰ] ſcil. χρήματα—*pecunia militaris.*

5. τοὺς ἀτακτοῦντας] *eos qui detrectant militiam.* " ἀτακτεῖν " cum exeundem in caſtra eſſet, domi manere, militiæ ſuæ " munia defugere, pati ſe in acie et caſtris deſiderari." REISKE Ind. Gr. Demoſth.

6. τὰ πράγματα,] hic ſign. Angl. *the State. rempublicam univerſam.*

7. τοῖς τότε θεῖσιν] ſcil. τοὺς νόμους—*to them who then propoſed the laws.*

183. 1. ἢ περὶ ὧν γράφει διαπράξασθαι,] i. e. τὰ πραγματα περὶ ὧν, κ. τ. λ. pro γράφει, quod valdè durum eſt. Wolfius proponit γραφῇ in ſubjunct. aor. 2. paſſ. ut ſit—*quibus de rebus ſcripto fuerint* [τὰ ψηφισμάτα ſcil.] *ad eas res conficiendas.*

2. Οὐχ οὗς, εἰ πολεμήσαιεν, Ordo eſt : οὐχ οὗτοι, οὓς, εἰ πολεμήσαιεν, ἑτοίμως ὑπισχνεῖσθε σώσειν, νῦν πολεμοῦνται ; *Nonne quibus, ſi bellum gererent, nos opitulaturos libenter pollicebamur, hi nunc bello petuntur ? οὐκ ἐχθρὸς, nonne hoſtis eſt ?*

3. ἅπαντα

3. ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες] ſcil. γίγνεσθαι, ϗ̀ ὃ κωλύσαντες αὐτά. REISKE. ϗ̀ μονονυχὶ συ[κατασκευάσαντές αὐτῷ, *et tantum operâ cum eo non navatâ*, τότε ζητήσομεν τὰς αἰτίας τέτων οἵ τινές εἰσι, [i. e. τίνες εἰσὶ οἱ αἴτιοι τέτων.] *tum quæremus auctores harum rerum qui ſint.*

1. ἀγαθῇ τύχῃ] *felici augurio, fauſtis ominibus, diis juvantibus*——Locutio frequens apud Græcos ſcriptores. 184.

2. πλὴν ἐι, δέον εὔξασθαι, παραλέιπει·] τὸ εὔξασθαι ſcil. Angl. *unleſs, when he ought to pray* for your proſperity, *he neglect* that duty. δέον ſumitur abſolutè. Vide ſuprà ad p. 176. n. 2.

3. εὔξασθαι μὲν γὰρ,—] Ordo eſt : μὲν γὰρ—ῥᾴδιον [ἐστὶν] ἀθροίσαντα εἰς ταὐτὸ, εὔξασθαι πάνθ' ὅσα τις βέλεται ἐν ὀλίγῳ [χρόνῳ.] *Nam facilè quidem* eſt, *in eundem* faſciculum *collecta* [cum collegiſſet] *omnia quæcunque quis velit brevi vovere.* Subintelligitur aliquid ad quod γὰρ referatur : *Sed quivis ita precari poteſt*, NAM—

4. ἔχει—ἐᾶν] *poteſt relinquere.* ἔχει, nempè τὴν δύναμιν.

5. εἴ τῳ ποτὲ ἀνθρώπων] *ſi cui unquam mortalium*—τῳ pro τινι, Atticè.

6. ἐπὶ τῶν προγόνων] *temporibus majorum*—Vide ſuprà ad p. 180. n. 1.

1. τὸν ὁμώνυμον ἑμαυτῷ,] alterum nempè illum Demoſthenem, ducem illuſtrem tempore belli Peloponneſiaci. 185.

2. προπίνοται] προπίνειν, cum potu, quem tu alii offeras, una aliud quoque quidpiam donare, hinc prodere, προπίνοται τῆς αὐτίκα ἡδονῆς ϗ̀ χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα. vendita et prodita eſt reſp. [*Index* Græc. Demoſthen.] τῆς ἡδονῆς, κ. τ. λ. ſupple ἕνεκα. τοιαυτὶ, Atticè.

3. τις ἂν—εἰπεῖν ἔχοι,] *quis commemorare poſſit*—ἔχω, ſæpè ſonat δύναμαι. Subauditur autem τὴν δύναμιν. Vide ſuprà ad p. 184. n. 4.

4. τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν—] Vide ſuprà ad p. 3. n. 3. et ad p. 46. n. 1.

5. ἐπὶ τοῖς ἔργοις—] Angl. UPON *account of their deeds.* ἐπὶ —τῶν Ἑλληνικῶν, i. e. ὄντες ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, *while they were* UPON, i. e. *while they ſuperintended the affairs of Greece.*

1. εἰς περιουσίαν.] ad opulentiam indè colligendam. πρὸς τὸ 186.
χρήματα ἰζεσθαι ἐξ αὐτῆς, καὶ πλούσιοι γίγνεσθαι. REISKE.

2. ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν νῦν—] i. e. τῶν ὄντων νῦν—*ſub bonis illis, qui nunc ſunt*, Ironicè.

3. ἆρά] ἆρά, cum accentu circumflexo, adv. eſt, et redditur *utrum ?* "ὁμοίως ϗ̀—malim ὁμοίως ἢ ϗ̀ παραπλησίως. ſimi- "liter, aut ſaltem quodammodo, propemodum. ut hoc mi- "nus ſit, quam illud." REISKE.

4. Ἀλλ' ὅσης ἅπαντες ἐρᾶτε ἐρημίας ἐπιλελημμένοι,] Conſtructio

eſt : ἀλλ' ἐπειλημμένοι [τοσαύτης] ἐρημίας ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε, Angl. *But after having attained to ſuch a freedom from rivalſhip, as you all perceive*—ἐπειλημμένοι—eſt (ut ſæpè fit) perf. paſſ. in ſenſu medio, *having got for ourſelves :* [Vide ſuprà ad p. 167. n. 2.] et regit ὅσης in genitivo. Nam verba fruendi, &c. habent poſt ſe genit. et apud Græcos relativum ſæpè concordat cum antecedente, (ſive hoc ſit expreſſum, ſeu ſubauditum) non ſolum in genere et numero, verum etiam in caſu. [Vide ſuprà ad p. 86. n. 4.] ἐρημία, *ſolitudo :* hic autem denotare videtur *æmulorum abſentia.* Inter Athenienſes et Lacedæmonios diuturna, ut bene notum eſt, interceſſerat æmulatio.

5. ἔξὸν δ' ἡμῖν] Vide ſuprà ad p. 176. n. 2.

6. ὦ 'τᾶν] pro ὦ ἔταν—*O bone !* in uſu apud Atticos ſcriptores. Vide H. Steph. Theſaur. Gr. L. t. I. c. 1282. d.

7. τὰς ἐπάλξεις, ἃς κονιῶμεν] *propugnacula quæ calce dealbamus–*

8. εἰσὶ κατεσκευασμένοι.] *extruendas ſibi curârunt.* Perf. paſſ. in medio ſignif. Vide ſuprà ad p. 176. n. 2.

9. γίγονε,——ηὔξηται.] Vide ſuprà ad p. 27. n. 4.

187. 1. δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν.] *dominus erat magiſtratuum.* πολιτεύεσθαι, *civilem vitam agere ad legum præſcriptum.* item, *verſari in geſtu honorum et negotiorum civilium.*

2. καὶ ἀγαπητὸν ἦν] ἑκάστῳ τῶν ἄλλων, Angl. *and every one of the reſt was contented.*

3. ἀγαπᾶῖς ἐὰν μεταδιδῶσι] Vide quod proximum eſt ſuprà, [item ad p. 131. n. 6.] Cæterùm obſervent tirones vim præp. μετὰ in compoſitione, ἐὰν μεταδιδῶσι, Angl. *if they diſtribute among you—if they give you* WITH others—et, paulò ſuprà, μεταλαβεῖν, *to take* WITH others—*to partake of.* περιῃρημένοι χρήματα, *quite ſtripp'd of your wealth—ſtripp'd,* as it were, *all around,* περὶ.

4. ἐὰν—ὑμῖν βοΐδια] *boves macras et annis confectas,* πέμψωσιν ἔτοι. REISKE, Ind. Gr. Demoſth.

5. τῶν ὑμετέρων] ſupple ἀντὶ. χάριν προσοφείλετε,' Angl. *you are moreover thankful for what is your own.*

6. ὁποῖ', ἄττα] *of what ſort ſoever.* ἄττα, pro τινα, vel ἅττινα.

7. τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν] *talem* eos *et indolem poſſidere neceſſe eſt.* Vide ſuprà ad p. 129. n. 6.

8. τῶν πεποιηκότων αὐτὰ γενέσθαι] *quam illis qui in causâ erant ut iſthæc evenirent.* Reiskius mallet, ἢ ἑκάστῳ τῶν πεποιηκότων ἐκεῖνα γενέσθαι, quam unicuique eorum qui in causâ fuerunt, ut iſthæc quæ dixi, ita ut dixi, evenirent. Pro γενέσθαι Dionyſ. Hal. dat. ἑκάστῳ. Reiskius retinet utrumque, inſerto etiam ἢ ante ἑκάστῳ, quod poſt βλάβη facilè elidi potuiſſe ſuſpicatur. Sed nihil opus.

9. ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν ἐθῶν—] i. e. ἀλλαγέντες ἀπὸ τούτων τῶν ἐθῶν, *hiſce moribus derelictis.*

10. ἐπὶ

10. *ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν*—] i. e. *ἐπὶ τὰ τῶν ἀγαθῶν ἔξω*. Angl. directed *towards* the acquiſition of *external advantages*.

11. *ἢ τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγέιητε,*] Angl. *and would forego ſuch profits,*——

12. *Οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις ;*] i. e. *ἐκεῖν σὺ λέγεις δεῖν ἡμᾶς, δίκην ξένων, μισθὸν παρὰ τῆς πατρίδος φέρειν ;* [*tune dicis nos oportere, tanquam milites mercenarii, ſtipendium à patriâ ferre ?*] *μισθοφορὰ*, conditio militis mercenarii ; quæ erat contempta. REISKE.

1. *Καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἁπάντων,*] ſcil. *φημὶ* 188.
δεῖν εἶναι. et protinus quidem, ſine cunctatione, ſine ambagibus, planis verbis aio, civium omnium eadem eſſe debere ſtipendia : ſeu aio fas eſſe cives ſingulos quoſque ſtipendia ferre eadem. *Idem.*

2. *οἴκοι μένων ἃ βελτίων*] *ſi domi manes, in meliore ſtatu es, ἠλλαγμένος ἀπὸ τοῦ ποιεῖν τι αἰσχρὸν δι' ἔνδειαν ἀναγκη, liberatus ab admittendo quid turpe per inopiam invitus.*

3. *τὰ νῦν ;*] ſcil. *συμβαίνει.* tempora ſi qua incidant his ſimilia, *ἃ βελτίων* eris vir fortis, civis bonus, *ὑπάρχων στρατιώτης αὐτὸς*, eo, quod miles ſis, non demum conſcribendus, neque exercendus, ſed jam conſcriptus dudum et exercitatus, et paratus ad inſerviendum patriæ, et quidem *αὐτὸς*, in corpore tuo, non alieno, quod in tui vicem mittas. REISKE.

4. *ἐν ἴσῃ τάξει*] Reſpicit ex oppoſito ad præmiſſum *ἀτάκτως*. Nunc accepit quiſque, ait, ſine certo ordine ſuum theoricum, alias plus, alias minus ; ut alii penſiones ſpiſſiores, alii tenuiores ; hoc menſe cum tuliſſet parùm quid, prætereunt menſes rurſus complures, quibus prorſus nil aufert. Jam verò ſecundum eam diſpenſationem, cujus ego auctor ſum, unuſquiſque menſe quoque ratam, et ſibi ſemper parem auferet penſionem ; et omnes penſiones ferent inter ſe pares, nemo ampliorem quam alter. *Idem.*

5. *τὴν αὐτὴν*] cohæret cum *τάξιν*, non præmiſſo, ſed inſequente—. Conſtructio eſt : *ἤγαγον τὴν πόλιν εἰς τάξιν, ποιήσας* [id eſt, *διὰ τοῦ ποιῆσαι*] *τὴν αὐτὴν τάξιν τῷ στρατεύεσθαι, τῷ λαμβάνειν, κ. τ. λ. Idem.*

6. *ἐχοι*] ſubaudi *ποιεῖν, facere poſſit. Idem.* Vide ſuprà ad p. 185. n. 3.

7. *ἐᾶν αὐτὰς μὲν ἀργεῖν*—] Angl. *nor that we ourſelves ſhould be indolent, lazy, and at a loſs* what to do, to ſuch a degree as only *to learn this by hearſay*, viz. *that the mercenaries of a certain General are victorious.* De *τοῦ δεῖνος*, vide ſuprà ad p. 178. n. 1.

" eſſe, atque primam confirmationem mutuæ inter Athenas 189.
" Thebaſque conſuetudinis, turbatæ ad id tempus ac direm-
" tæ dolis Æſchinis aliorumque improborum hominum :
" hoc autem decreto imminens tunc temporis civitati peri-
" culum, tanquam nubem, evanuiſſe : fuiſſe igitur æqui ci-
" vis aliquid his melius, ſi potuiſſet, tum omnibus monſtrare,
" non nunc (uti facit Æſchines) iſta criminari :" Et pergit his verbis, Ὁ γὰρ σύμβουλος καὶ ὁ συκοφάντης, κ. τ. λ. Athenis olim *Sycophantæ* appellabantur qui eos indicabant qui ex Attica ficus clam exportâſſent, quarum nempè exportatio aliquando erat vetita : [Vide Potteri Archæol. Gr. B. I. Ch. XXI.] quod indicium cum non rarò falſum eſſet, συκοφάντης poſtea dictus eſt *fraudulentus homo, delator, calumniator.* Alibi etiam deſcribit Demoſthenes τὸν συκοφάντην. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ συκοφάντης, αἰτιάσασθαι μὲν πάντα, ἐξελέγξαι δὲ μηδέν. [ΛΟΓ. πρὸς ΕΥΒΟΥΛ.] Quod cum hoc loco optimè convenit.

3. καὶ διδοῦσιν αὐτὸν ὑπεύθυνον τοῖς πεισθεῖσι,—] Angl. *and renders himſelf reſponſible to thoſe who have been perſuaded by his advice, to Fortune, to occaſional emergencies,—to any one who chooſes* to inquire into his conduct.

4. Ην μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς,] ſcil. quando de ſocietate cum Thebanis contra Philippum agebatur—καὶ τῶν δικαίων λόγων, Angl. *and for honeſt advice.*

5. Ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιοῦμαι, ὥστε,] Angl. *and I am even ſo extravagant—I even go ſo far beyond bounds, that—* ποιοῦμαι ὑπερβολήν phraſis eſt quæ reddi poteſt Angl, *I am extravagant.* De ποιεῖσθαι vide ſuprà ad p. 130. n. 4.

6. Εἰ γάρ ἐστ' ὀ, τι τις νῦν ἑώρακεν,] Angl. *For, if any one now ſees any thing.*—Vide ſuprà ad p. 29. n. 4. et ad p. 98. n. 3.; item ad p. 32. n. 11.

7. ἐ τῶν φαινομένων—κ. τ. λ.] i. e. ἐκ [ἐχρῆν αὐτὸν] ἐλέσθαι τὰ κράτιστα τῶν φαινομένων, καὶ ἐνόντων : quæ Augerus, nuperus Interpres Gallus, ſic reddit, *ne devoit il point, parmi tous les projets réels et poſſibles, choiſir le plus utile ?*

8. τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι ;] *quæ ſunt eventura*—μέλλω adſciſcit infinitivum vel præſ. vel fut. vel aor. Vide Vigerum, Cap. V. § VIII. 1egg. iv. v.

9. λόγος] h. l. eſt ratio, via, modus agendi, inſtitutum acri et ſubtili meditatione excogitatum. REISKE.

1. τετυσί ;] τέτυς—Athenienſes intelligit. 190.

2. μὴ τὰ συμβάντα συκοφάντει.] *eventa ne calumnieris.* Vide ſuprà ad p. 189. n. 2.

3. ὁ συμβὰς σκηπτὸς, ἢ χειμὼν,] duo poſtrema vocabula videntur aut ſcholium v. σκηπτὸς, aut ejus varians lectio eſſe. REISKE.

1. ἆρ' οἴεσθε ἔτι νῦν ἂν στῆναι,—] Angl. *Do you imagine that* 191.
now you ſtill would have ſtood,—aſſembled,—breathed ?

2. πολλὰ

6. *καὶ παρὰ τῶν ἔτι τούτων πρότερον—Λακεδαιμονίων,*] *atque à Lacedæmoniis qui etiam ante eos facti fuerant potentes.* 192.

7. *μετὰ πολλῆς χάριτος—προστάναι.*] Hæc Sententia egregium exhibet idioma, nobísque hodiernis mortalibus primo intuitu faciliùs intellectu, si hoc modo exprimeretur, *μετὰ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν ἀσμένως ἐδόθη τῇ πόλει, ὅ, τι βούλεται λαβεῖν, καὶ τὰ ἑαυτῆς ἔχειν, τὸ κελευόμενον ποιοῦσα, καὶ ἑῶσα ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προστάναι.* Angl: *would, with many thanks, and willingly, have granted to the ſtate whatever ſhe pleaſed to accept, as well as the poſſeſſion of her own* territories ; *as long as ſhe did what ſhe was deſired, and allow'd another to put himſelf at the head of the Greeks.* Sed ſine dubio ſatis eleganter ſe habent ipſiſſima ipſius Oratoris verba. Atque ſi verum eſt quod de Demoſthene prædicaverit ſummus ille Romanus **Orator M.** T. Cicero, (et ipſe Sermonis peritiſſimus artifex) nōn temerè quis Stylum Demoſthenicum reprehenderet. " *Non enim,* (inquit) *jam* " *quærimus, quid ſit Atticè, ſed quid ſit optimè dicere : ex quo* " *intelligitur, quoniam Græcorum Oratorum præſtantiſſimi ſunt* " *ii, qui fuerunt Athenis, eorum autem princeps facilè Demoſthe-* " *nes : hunc ſi quis imitetur, eum et Atticè dicturum et optimè.*" [De opt. gen. Orat.] Quare immeritò hic ſtomachari videtur Jo. Jac. Reiske : " Dura (inquit) utique et inconſentanea eſt " ſententia, datum hoc civitati fuiſſet in gratiæ et beneficii " loco, ut regi Perſarum, aut cuicunque alii ſerviret. Ser- " viendi neceſſitas profectò nulla eſt gratia, neque indulgetur " roganti, nemo enim eam rogat. Sed ſic debuiſſet dictum " eſſe. *Civitas ſi voluiſſet imperata facere, aliique principatum* " *Græciæ permittere, licuiſſet ei, datúmque et conceſſum fuiſſet,* " *ut non modo ſua priſtina bona ſalva retineret, ſed inſuper eti-* " *am nova, quæcunque modo vellet, ad delectum ſuum adipi-* " *ſceretur.* Verùm illa participiorum conſectatio Græcos " haud rarò in manifeſtas et ridiculas abſurditates implicat " imprudentes." Hæc ille : et immeritò, inquam, hic ſtomachari videtur vir apprimè ſagax et acutus, elegans non item : de Græcis tamen Literis cæteroquin præclarè meritus.

1. *ἀλλ'—*] *ἀλλὰ διατέλεσε πάντα τὸν αἰῶνα ἀγωνιζομένη περὶ πρωτείων— ſed permanſit per omne ævum in certamine de primis partibus——* 193.

2. Κυρσίλον] Athenienſes Cyrſilum quendam, ſuadentem ut in urbe manerent, Xerxemque reciperent, lapidibus obruerunt. [*Cicero*, offic.] Hiſtoria Themiſtoclis ſatis nota.

3. *τὸν τῆς εἱμαρμένης—*] malim *τὸν ἀπὸ τῆς εἱμαρμένης.* mortem cuique è fatali quádam neceſſitate, ut vulnere, morbo, ſubmerſione in undis, à fulminis ictu, et quæcunque alia fatalia ſunt, obvenientem, *καὶ τὸν αὐτόματον.* et mortem eam, quæ ſponte ſuâ, neceſſariò tandem aliquando ſenio exinanitis venit,

nit, per leges naturæ, tametſi neque morbus, neque ulla alia vis externa accedat. REISKE.

194. 1. *εἰ γὰρ, ἐχ ὡς ὲ τὰ βέλτιστα*] dedi auctiùs de meo ſenſu. *εἰ γὰρ ἐχ, ὡς ὲ τὰ β.* nam ſi hunc condemnare omittetis, ideo quod conſilia mea non videantur vobis fuiſſe auſpicatiſſima. —Poſt *ἡμᾶς]πεῖναι δοξειτε* videtur deeſſe *τῇ γνώμῃ* voluntate, intelligentiâ, prudentiâ, aut inferendâ ſententiâ quaſi judiciali, in decernendo et deligendo. *Id.* Sed quid ſibi velit Reiſkius, inferciendo hic loci voculam *ἐχ*, fateor me non intelligere. Vulgaris lectio ſatis eſt perſpicua—*Nam ſi hunc virum, quaſi ego reipublicæ non optimè præfuerim condemnabitis*, &c. [Mirâ negligentiâ hoc reddidit vir doctus Joan. Taylor—*nam ſi hunc virum quaſi reipublicæ non optimè præfuerit*, &c.] *τυδὶ* pro *τυδὶ* Atticè. i. e. *τύτυ*, ſcil. *Κτησίφωντος*. De *κατεψηφιεῖσθε* vide ſuprà ad p. 146. n. 7.

2. *τὸν—κίνδυνον ἀρώμενοι*] *qui periculum illud adiiſtis*. *τὸν* uſurpatur emphaticè: illud nempè periculum quod in infelici pugnâ Chæronenſi adiiſtis. Appoſitè Quinctilianus:—"Demoſthenes, *inquit*, jurando per interfectos in Marathone "et Salamine, id agit, ut minore invidia cladis apud Chæ"roneam acceptæ laboret." Orat. Inſt. L. IX. c. 11.

3. *ὲ μὰ τὺς ἐν Μαραθῶνι—*] Hæc eſt celeberrima illa *juris-jurandi figura*, iſtud ΣΧΗΜΑ ΟΜΟΤΙΚΟΝ cujus Proprietatem ac Sublimitatem tam pulchrè enarravit Longinus, in lib. *περὶ ὕψους*, § XVI. Meritò etiam laudatur à multis aliis.

☞ Quod ad Eventum hujus litis ſpectat, ſufficit dicere, eum qui in Foro ſemper dominabatur, hic dominari maximè; Æſchinémque in exilium ceſſiſſe. TAYLOR. Rhodum nempè ſe contulit, ibique Rhetoricen docuit. Ad quod alludit Cicero his verbis. "Actio inquam, in dicendo una domi"natur: ſine hac ſummus Orator eſſe in numero nullo po"teſt: mediocris, hac inſtructus, ſummos ſæpè ſuperare. "Huic primas dediſſe Demoſthenes dicitur, cum rogaretur "quid in dicendo eſſet primum: huic ſecundas: huic ter"tias. Quo mihi meliùs etiam illud ab Æſchine dictum "videri ſolet, qui cum propter ignominiam judicii ceſſiſſet "Athenis, et ſe Rhodum contuliſſet, rogatus à Rhodiis, le"giſſe fertur orationem illam egregiam, quam in Cteſiphon"tem, contra Demoſthenem dixerat: qua perlectâ, petitum "eſt ab eo poſtridie, ut legeret illam etiam, quæ erat contra "à Demoſthene pro Cteſiphonte edita. Quam quùm ſua"viſſimâ et maximâ voce legiſſet, admirantibus omnibus: "*Quanto*, inquit, *magis admiraremini, ſi audiſſetis ipſum.*" [De Orat. Lib. III.] Vide quæ in has orationes ſcripſere ac congeſſere viri docti Jo. Taylor et Jo. Jac. Reiske.

FINIS

ANNOTATIONUM IN EXCERPTA EX ORATORIBUS.

NOTÆ PHILOLOGICÆ

AD

EXCERPTA EX PHILOSOPHIS.

I. NOTÆ IN XENOPHONTEM.

1. E XENOPHONTE.] De vitâ Xenophontis vide ſuprà ad p. 45. n. 1. 197.

2. ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦ—] i. e. E XENOPHONTIS DE SOCRATE COMMENTARIIS. "Hi libri titulum Ἀπομνημονευμάτων "Σωκράτους habent, quod Socratis mores, ac vivendi ratio, "cum iis quæ ad familiares ſuos diſſerere ſoleret, in eis ex- "ponantur. Equidem hos ἀπομνημονευμάτων, dixi *Memora-* "*bilium libros*, quia ſic loqui Xenophon conſuevit: λόγος "ἀπομνημονεύεται, vel ἔργον ἀπομνημονεύεται, dictum factúmve "memoratur." LEUNCLAVIUS.

3. τίσι ποτέ—] Cave putes otioſum eſſe ποτέ. verte; quibus *tandem* argumentis. ERNESTI.

4. οἱ γραψάμενοι Σωκράτην] *accuſatores Socratis.* γράφεσθαί τινα, *accuſare aliquem.* undè γραφὴ, *accuſatio.* Max. Tyr. Diſſ. 9. Σωκράτην, inquit, Μέλιτος μὲν ἐγράψατο, Ανυτος δὲ εἰσήγαγε, Δίκων δὲ ἐδίωκε, κατεδίκασαν δὲ Αθηναῖοι, ἔδησαν δὲ οἱ ἕνδεκα, ἀπέκλεισε δὲ ὁ ὑπηρέτης, κ. τ. λ.

5. τοιάδε τις ἦν·] Eleganter Græci verbo τις exprimunt illud Latinorum *ferè*; neque δὲ planè abundat, *hujuſcemodi ferè erat.* ERNESTI.

6. Αδικεῖ Σωκράτης, &c.] Formula eſt hæc Criminationis allatæ. *Anonymus.*

7. Πρῶτον μὲν ἔν, ὡς—] duplex erat Socratis accuſatio. Prima pars erat, qua accuſabatur, non eoſdem habere cum civitate deos, alioſque novos introducere; altera qua affirmabant eum juvenes corrumpere. Prius ita non eſſe oſtendit defendendo Socratem Xenophon hoc primo capite, idque indicat verbo πρῶτον. Alterum crimen, quod nempè corrumperet juventutem, refutavit capite ſecundo toto. Reliquis libris et capitibus demonſtravit, qualis et verbis et factis totâque vitâ fuerit, quas habuerit de virtutibus et vitiis opiniones, quem vitæ curſum tenuerit, &c. adjunctis denique, in fine libri IV, conſtantiæ Socraticæ in perferendâ morte documentis.

10. μαντευομένους] Leunclavius vertit *oracula conſultum*, mallem *deos conſultum*. Nam μαντεύεσθαι eſt μαντικῇ χρῆσθαι. SIMPSON.

1. Καὶ τὰς μέλλοντας—τεκτόνικὸν μὲν γὰρ, κ. τ. λ.] Nimirùm 199.
oracula conſulenda, [potius dii conſulendi] non eo conſilio, ut conſtet ædificandæ domus, vel urbis condendæ ratio; ταῦτα γὰρ ἀνθρώπῳ γνώμῃ αἱρετέα· Sed ut certi ſimus num expediat nobis hoc agere, nec ne. HINDENBURG.

2. Τὰ δὲ μέγιστα τῶν ἐν τούτοις,] Conſueto Græcorum more dictum pro τὰ μέγιστα ἐκείνων, ἃ ἐν τούτοις ἐστί ſc. μεγάλα· *maxima eorum, quæ his rebus ineſſe, vel cum his rebus conjuncta eſſe reperiuntur*, qualia quæ ſunt ex ſequentibus apparet. Sic III. 6. 1. τὰ καλὰ τῶν ἐν ἀνθρώποις. *Idem.*

3. ἐπιμέλεται τῆς πόλεως.] Vide ſuprà ad p. 99. n. 4.

4. δαιμονᾶν] *Furioſum* ſæpè notant phraſes δαιμόνιον ἔχειν, δαιμονιζεσθαι, δαιμονᾶν, et κακοδαιμονᾶν. SIMPSON.

5. μαθοῦσι διαφέρειν·] Semel hic tirones monendi ſunt, Græcos non ſolos accuſativos, uti Latini ferè, niſi ubi Græcos imitantur, ſed omnes caſus jungere infinitivis, eum ſcilicet, in quo eſt ſubjectum, ad quod refertur.—Hic tamen mox eſt: ἃ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν οἱ θεοὶ, pro μαθοῦσιν, ſcilicet quia dativus ἀνθρώποις non diſertè præceſſit. ERNESTI. Sed accuſativus refertur ad ellipſin ἄνθρωπους poſt δεῖν. ZEUNIUS.

6. ἐπιμελητὴν] Atticè pro ἐπιμεληταὶ, -ῶν. Vide ſuprà ad p. 155. n. 2.

7. στήσαντας] ἵστημι, *colloco, ſtatuo*: hinc *pondero*, ut hic.

8. διὰ μαντικῆς] Vide Ciceronem de Divin. lib. 1. c. 1.

9. ἵλεῳ,] nomin. pl. Atticè pro ἵλαοι, *propitii*. Vide ſuprà ad p. 92. n. 1. ad fin.

10. ἦσι,] 3 ſing. imperf. ind. Atticè verbi εἶμι, *eo*. κὴ πλησίους ἀγορᾶς, vide ſuprà ad p. 111. n. 1. et ad p. 112. n. 1.

1. ὡς τὸ πολὺ,] *plerumque*. 200.

2. ἧπερ] i. e. ἐν τῇ ὁδῷ ἧπερ, *quomodo*.

3. τίσιν ἀναγκαίοις] Ἀνάγκη. Vis et ordo naturalis, quo res fiunt. Eodem modo Latini *Neceſſitatem* dicunt. ERN.

4. Καὶ πρῶτον μὲν [περὶ] αὐτῶν ἐσκόπει,] *Ac primum de iis* hoc *conſiderabat*.

5. ἔρχονται ἐπὶ τὸ περὶ τῶν τοιούτων φροντίζειν,] Angl. *they enter upon the examination of ſuch ſubjects*,—

6. Ἐθαύμαζε δ', εἰ μὴ φανερὸν αὐτοῖς εἴη,] *Mirabatur etiam quod iis non jam eſſet manifeſtum*.

7. ἐπεὶ κὴ τὰς μέγιστον φρονοῦντας ἐπὶ τῷ περὶ τούτων λέγειν,] Angl. *ſince that even thoſe who pique themſelves moſt upon diſcourſing concerning theſe ſubjects*, ἃ ταυτὰ δοξάζειν ἀλλήλοις, *are not of the ſame ſentiments with one another*, ἀλλὰ—διακεῖσθαι, *but are affected*, &c.

8. κὲ

8. κ᾽ ξύλα τὰ τυχόντα] *ligna quælibet*— Vide ſuprà ad p. 158. n. 3.

201. 1. ᾗ τῶν τοιούτων ἕκαστα γίνεται.] i. e. τῇ ὁδῷ ᾗ—*quo pacto*—

2. Αὐτὸς ὁ—] Quàm pulcherrima totius *Ethices* materiæ deſcriptio!

3. παραγνῶναι τὰς δικασάς·] *perperam* vel *præter jus ſtatuiſſe judices.* ἤδεσαν pro εἰδήκεσαν Atticè. Θαυμαστὸν εἰ μὴ—ἐνθυμήθησαν—Angl. *It is ſurpriſing they did not comprehend*—Vide ſuprà ad p. 290. n. 6.

4. Βελεύσας γάρ ποτε,] Thraſylus et Eraſinides Duces accuſabantur naufragos cives, in prælio navali victores, dolo perire paſſos. Jus erat ſingulatim de unoquoque ſuffragia ferri. Populus variâ arte concitatus unâ omnes ſententiâ damnari vult. Socrates qui præeſſet comitiis tanquam ἐπιστάτης, non vult populum hac de re in ſuffragia mittere ſ. ſuffragiorum illi poteſtatem facere. Tota res copiosè enarratur ab ipso XENEPHONTE parte poſteriori L. I. τῶν Ἑλληνικῶν. GESNER. Vide ſuprà ad p. 136. n. 7.

5. τὰς ἀμφὶ Θεράσυλλον καὶ Ἐρασινίδην,]—ſcil. *Thraſylum et Eraſinidem cum collegis.* οἱ ἀμφὶ et περί τινα ſæpe dicitur de perſonis ſingulis, vide Græv. Lect. Heſiod. c. 9. Sed propriè de eo, qui nominatur cum ſuis, cum comitibus. Actor. xiii. 13. οἱ περὶ τὸν Παῦλον ſunt Barnabas, Paulus, et Joannes: ſed quod inter eos facilè princeps erat Paulus, certè de eo ibi imprimis commemoratur, ideò ipſe potius nominatur, quam Barnabas aut Joannes. Sic quoniam Eraſinides primus accuſatus, et in vincula ductus eſt, ut Xenophon tradit, et fortaſſe Thraſylo quoque aliquid præcipui in hâc causâ accipit, ideò hi duo potius quam reliqui nominantur. ERN.

6. οὐκ ἠθέλησεν ἐπιψηφίσαι,] *nolebat populum in ſuffragia mittere.* Angl. *he refuſed to put the vote*—Nam ita ſignificat ἐπιψηφίζειν, in voce act. Vide ſuprà ad p. 100. n. 1. et vide Demoſth. Edit. Taylor, tom. II. p. 269.

7. περὶ—πλείονος ἐποίησατο] *pluris fecit*—Vide ſuprà ad p. 130. n. 4.

8. κ᾽ φυλάξασθαι τὰς ἀπειλάς.] *et cavere à minitantibus.* φυλάσσω, in v. act. *cuſtodio*, in v. med. *caveo.*

202. 1. ὃν τρόπον] ſcil. καθ᾽ ὃν τρόπον, *quâ ratione.*

2. ὥστε πάνυ μικρὰ κεκτημένος, πάνυ ῥᾳδίως ἔχειν ἀρκοῦντα.] *et valde modica poſſidens, ea tamen ſufficientia facillimè haberet.* Ubi obſervandum ὥστε conſtrui cum infinitivo.

3. ἀλλ᾽ ἔπαυσε μὲν [ἀπὸ] τούτων πολλοὺς,] *ſed multos his* vitiis *ut deſiſterent effecit.* παύω, *ceſſare facio.* παύομαι, in v. med. *ceſſo, deſino, quieſco.*

4. ἀλλὰ τῷ φανερὸς εἶναι—] Ordo eſt: ἀλλὰ τῷ εἶναι φανερὸς ἂν τοιοῦτος, Angl. *but by his plainly being ſuch a perſon.*

1. ὑπερορᾷ

1. ὑπερορᾷν ἐποίει τῶν καθεστώτων νόμων τοὺς συνόντας,] *familiares suos efficiebat ut leges receptas contemnerent.* καθεστώτων, pro καθεστηκότων, à καθίστημι, *constituo.* 203.

2. τοὺς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθίστασθαι,] *magistratus civitatis à faba constitui.* Cum Magistratus sorte eligerentur, fabis utebantur Athenienses. Unde Thucydides senatum Βουλὴν ἀπὸ κυάμου, et Senatores Βουλευτὰς ἀπὸ κυάμου vocat. Vide illust. D. Potter. Archæol. Gr. I. 18. SIMPSON. Hæc sunt illa fabarum suffragia, ad quæ etiam respexisse volunt quidam PYTHAGORAM, cum fabis abstinere suos, id est à rep. administrandâ se removere, jusserit. GESNER. Cæterùm modum sortiendi per fabas describit Sigonius de Rep. Athenienſ. c. 3. ZEUNIUS.

3. τῆς καθεστώσης πολιτείας,] *præsentem reipublicæ statum.* καθεστώσης, N. καθεστὼς, καθέστωσα, καθεστὼς, G. καθεστώτος, καθεστώσης, καθεστώτος, pro καθεστακὼς, -υια, -ος, κ. τ. λ. Vide suprà n. 1.

4. εἰδότας] pro εἰδήκοτας, *quippe qui sciant,*—διὰ δὲ τοῦ πείθειν, *persuadendo verò*——

5. ᾔδεσαν δὲ,] *noverant autem.* ᾔδεσαν, pro εἰδηκέσαν.

6. Σωκράτην—ζῶντα,] Latini dicunt, *Socratem vivere,* αὐταρκέστατα, Angl. *most contentedly.* sumitur nempè adverbialiter.

1. ὀρέξασθαι τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ,] *expetivisse consuetudinem ipsius.* 204.
Vide suprà ad p. 151. n. 6.

2. ἑλέσθαι ἂν αὐτὼ] Αὐτὼ *ipsi,* i. e. *ultrò*—Sic Virgil.

Ipsæ lacte domum referent distenta Capellæ,
Ubera——— ECL. iv. 21.

Ipsæ, i. e. *ultrò, sponte sua. Anon.*

3. εὐθὺς ἀποπηδησαντε Σωκράτους,] Angl. *having instantly resiled from Socrates.*

4. Σωκράτους ὠρεχθήτην.] *Socratis studiosi fuerant.* ὠρεχθήτην, in sensu med. Vide suprà ad p. 7. n. 10.

5. συνήστην,] 3. dual. imperf. ind. pro συνήτην, à σύνειμι, *una sum, consuetudinem habeo.* Vide suprà ad p. 126. n. 1.

6. ἐκείνου δ' ἀπαλλαγέντε,] i. e. δὲ ἀλλαγέντε ἀπ' ἐκείνου, *quùm autem ab eo discessissent.* ἀπαλλαγέντε, nom. dual. aor. 2. part. pass. in sensu medio, verbi ἀπαλλάσσω, *dimitto.* ἀπαλλασσόμαι, in v. med. *abeo, discedo.* Vide suprà ad p. 7. n. 10.

7. ὑπὸ πολλῶν καὶ δυνατῶν κολακεύειν ἀνθρώπων διαθρυπτόμενος,] *dum à multis adulandi peritis hominibus mollitie corrumpebatur.*

1. οὐ μὴν [κατὰ] τάγε ἄλλα οὕτω κρίνεται.] Angl. *surely men do not judge so—at least in other cases.* 205.

2. συνδιατριβων τῳ,] *cum aliquo degens.* τῳ pro τινι, Atticè.

3. ἀλλ' οἵγε πατέρες αὐτοῖς σύνοντες τοῖς υἱέσι,] γε non abundat, verte, *ipsi parentes, parentes adeò.* Sed fortè legendum, ἀλλ' οἵγε

οἷγε πατέρες αὐτοὶ, κ. τ. λ. quod valdè arridet. Quem enim ſenſum habet, αὐτοῖς τοῖς υἱέσιν; ERN.

4. προπηλακίζειν] *contumeliâ afficere*, q. d. *luto conſpergere*. GESNER.

206. 1. μόνους δὲ φάσκειν αὐτὸν—] Ordo eſt: δὲ αὐτὸν φάσκειν τὸν εἰδότας τὰ δέοντα, καὶ δυναμένους ἑρμηνεῦσαι μόνους εἶναι ἀξίους τιμᾶς. *eumque dicitare eos qui norunt quæ oporteat, et oratione explicare poſſunt ſolos dignos honore.*

2. πρὸς ἑαυτόν.] *præ ſe*. Angl. compared TO *himſelf*.

3. Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος,—] i. e. *Negotium* eſt *nullum opprobrium, otium autem opprobrium* eſt. At Socratis accuſatores conſtructionis ambiguitate ad damnum ipſius utebantur, quaſi ita intellexiſſet ac juventuti explicâſſet—*Nullum negotium* eſt *opprobrium*,—&c. Vide Heſiodi Ἔργ. καὶ Ἡμερ. 311. annotantibus Clerico et Heinſio. Edit. Thom. Robinſon. Oxon. 1737, in 4to.

207. 1. Ὁπόσα μὲν βασιλῆα—] Iliad. β'. 189. ἐρητύσασκε, Ionicè pro ἠρήτυσε, ab ἐρητύω, *cohibeo*: ut et infrà ἐλάσασκε, pro ἤλασε. ab ἐλαύνω, *agito*; et ὀρυκλήσασκε, pro ὠρύκλησε, ab ὀρυκλάω, *increpito*. Δαιμόνι' [Vide ſuprà ad p. 27. n. 12.] Ὅν δ' αὖ δῆμον—κ. τ. λ. Ibid. 198. ad quæ loca vide quæ annotavit vir acutiſſimus Sam. Clarke.

2. ἐπαινοίη] Atticè pro ἐπαινέοι, -οῖ. Vide ſuprà ad *p. 162*, n. 2.

3. τυγχάνωσιν ὄντες.] Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

4. Ἀλλὰ μήν] Harum particularum uſus eſt, ubi quid cum aſſeveratione infertur, ſervante utraque particulâ egregiè vim nativam. Non malè itaque verti poſſunt. *At certè. At verò.* HOOGEVEEN, p. 42.

5. ἀλλ' οὐδ' αἰτίαν—] i. e. non ſolum inſons fuit, SED *ne quidem unquam horum illius quæ diximus crimen ſuſtinuit.*

208. 1. Πῶς οὖν ἐνόχος ἂν εἴη τῇ γραφῇ,] *Quomodo igitur ille accuſationi obnoxius eſſet?* Vide ſuprà ad p. 197. n. 4.

2. φανερὸς ἦν θεραπεύων τοὺς θεοὺς—] Vide ſuprà ad p. 197. n. 8.

3. τούτων μὲν παύων,] Vide ſuprà ad p. 202. n. 3.

4. Καὶ εὔχετο δὴ πρὸς τοὺς θεοὺς ἁπλῶς τ' ἀγαθὰ διδόναι,] Alludit hìc—ad illam Orationem anonymi poëtæ apud Platon. in Alcibiade II.

Ζεῦ βασιλεῦ τὰ μὲν ἔσθλα καὶ εὐχομένοις καὶ ἀπευκτοις
Ἄμμι δίδυ, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξειν.

Miltonus, Xenophontis verbis:

Hail univerſal Lord, be bounteous ſtill,
To give us only good.

ἁπλῶς τ' ἀγαθὰ διδόναι. *Anon.*

5. ὡς

3. ὡς τὰς θεὰς κάλλιστα εἰδότας,] Pro τῶν θεῶν εἰδότων. [ſeu pro νομίζων τὰς θεὰς κάλλιστα εἰδέναι. ZEUNIUS.] Semel hic tironum causâ dixiſſe ſufficiet, Atticos non ſolum genitivis conſequentiæ uti, ſed etiam nominativis, dativis, et accuſativis; in quo ferè caſum ſubſtantivi, aut vim verbi precedentis reſpiciunt. Hic ſunt accuſativi, quia præcedit accuſativus θεώς. de nominativis agit Kuſterus ad Ariſtoph. Plutum. p. 6. b. de nominativis, dativis, et accuſ. vide Sylburg. ad Pauſan. p. 930. 931. Dukeri ind. rerum in notis ad Thucyd. ut alios prætermittam. ERN. Cæterùm ὡς ſæpè præponitur genitivo etiam abſoluto. Vide ſuprà ad p. 94. n. 5.

6. πολλὰ καὶ μεγάλα—] pro πολλὰς, κ. τ. λ. Solenne eſt Græcis negligere genus præcedentis ſubſtantivi, et neutrum ponere, ut intelligatur χρῆμα, ἔργον. Latini *quæ res* aut *quod* ſcil. *negotium* ponunt poſt nomina formarum, tanquam, *pecuniam, pulchritudinem.* ERN.

1. Καδδύναμιν—] pro κατὰ δύναμιν, *quantum potes.* Heſiod. 209.
Εργ. καὶ Ἡμερ. 336.

2. καὶ ἐκ ἂν ἀποροῖσι τοσαύτης δαπάνης,] *nec opus eſſet tanto ſumptu.* ἀποροῖσι, pro ἀποροῖσαι. Vide ſuprà ad p. 27. n. 11.

3. ὡς ἐκ οἶδ' ἔ τις,—] Angl. *inſomuch that I am not ſure if any one could earn ſo little by his labour, as not to obtain a competency for Socrates.*

4. ἤει] *accedere ſolebat.* Atticum imperf. ab εἶμι, *eo.* [Vide ſuprà ad p. 199. n. 10.] διψῶν, Atticè pro διψάοι, -ῷ.

5. τὸν δὲ Οδυσσέα—] Vide Homeri Odyſſ. κ'. 280. Item Hor. lib. I. ep. 2.

6. καὶ ἀποσχόμενον τῦ—ἅπτεσθαι,] Angl. *and that he abſtain'd from touching.* Notandum ἀπιχόμαι in v. med. idem eſſe ac ἔχω ἐμαυτὸν ἀπό. de ἅπτεσθαι, vide ſuprà ad p. 39. n. 8.

1. μηχανώμενον,] Intell. τι. ERN. *molientem aliquid.* Abeſt 210.
μηχανώμενον in MS. Voſſiano, nec vertit Beſſario. ZEUNIUS.

2. ἔστιν ὅστινας ἀνθρώπων τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ;] Angl. *Do you admire ſome men on account of excellence?* Vide ſupra ad p. 32. n. 11. et ad p. 98. n. 3.; item ad p. 27. n. 4.

3. Διθυράμβῳ] Vide ſuprà ad p. 3. n. 10.

4. τῶν δὲ ἀτεκμάρτως ἐχόντων,] *earum rerum quæ nullam præbent conjecturam,* [Vide ſuprà ad p. 86. n. 1.] ὅτῳ [ὅτινος] ἕνεκά ἐστι, *cujus causâ exiſtant—*

5. Οὐκοῦν δοκεῖ σοι—] Incipit hoc loco belliſſima fabricæ humani corporis deſcriptio, ex qua Deum eſſe, eundemque providere rebus humanis Socrates demonſtrat. HINDENBURG. Hinc incipit demonſtratio oppidò elegans, quâ Ariſtodemum τὸν μικρὸν religionum contemptorem in viam revocare conatur Socrates. GESNER.

211. 1. οὐ δοκεῖ σοι καὶ τόδε προνοίας ἔργῳ
not this also appear to you to be *by a*
viz. *since the sight is delicate,* τὸ θύρ
fortifying it with eye lids in the man
νυται, κ. τ. λ. *which open when there*
it, συγκλείεται δ', κ. τ. λ. *and close du*
ἄνεμοι, κ. τ. λ. *and that not even the*
σαι βλεφαρίδας ἠθμὸν, *the making eye-l*
a strainer, or sieve, τι ἀπογεισῶσαι τὰ
ὀφρῦσι [pro ὀφρῦσι, quod exhibent lib
nult. brevis est. Vide Iliad. ά. 528
parts over the eyes with eye brows in
that not even the sweat, &c. Ubi
opus esse ut cum eruditissimo Ernest
confugiamus, quasi θυρῶσαι,—ἐμφῦσα
infrà, καταθεῖναι, ἀποστρέψαι, ἀπενεγκεῖν)
si modo ex æquo singulis infinitivis
constructio Græcis est solennis. 2.
ται—esse in v. med. scil. ἀναπετάννυμ
med. *aperio meipsum.* Angl. *I ope*
συγκλείω, in v. act. *claudo*; in v. med
I close, in sensu intrans. Confer Ci
Lib. II. § 57.

2. καὶ τοὺς μὲν πρόσθεν ὀδόντας—οἵους
that the foreteeth are able to cut—τοὺς δ'
the grinders, upon receiving the food fr
of chewing it. Vide suprà ad p. 5. r

3. ἐπεὶ δ' τὰ ἀποχωροῦντα δυσχερῆ,] si
per alvum *excernunter fœda sint,*—

4. ᾗ δυνατὸν προσωτάτω—] *quam*
ᾗ, in dativo sumitur interdum pro ὡ
Idiom. Cap. II. Occurrit aliud ex
Cap. I. § ix. ubi Ernestius—" Sunt
" ignoratione Græci sermonis. Na
" vis jungitur pro ὡς. Exempla St
" Thesauro." Vide suprà ad p. 86.

5. τὸ δὲ ἐμφῦσαι—] i. e. καὶ τόδε οὐ δ
νοίας, τὸ μὲν ἐμφῦσαι, κ. τ. λ.—nimir
cui respondet Aristodemus, ἀμέλει καὶ
νος βουλευσαμένου ζῶα εἶναι. *profectò ha*
excogitationibus alicujus qui secum stat

6. ἀμέλει] q. d. *noli sollicitus esse,*
fectò, scilicet. GESNER.

7. Μὰ δί', ἔφη.] *Ita, per Jovem, i*
μὰ δί' vide Hoogeveen, Cap. 25.] In
interrogaverat Socrates, an putaret A

sima, numeróque infinita per dementiam quandam tam compositè ornatéque se habere : cui hic respondet, Μὰ Δί', *ita per Jovem.* ὁ γὰρ ὁρῶ τοὺς κυρίους—supple τοῦ κόσμου, *non enim cerno* mundi *dominos*—&c.

8. ὑδὶ γὰρ] Modus dicendi est elegans et ellipticus pro ὁ καλῶς λέγεις· ὑδὶ γὰρ, κ. τ. λ. ZEUNIUS.

1. ἀκήν, ἔφη,] Σώκρατης, scil. *Profectò, inquit* Socrates, *quan-* 212.
tò *magnificentiùs tui curam gerere dignatur, tantò magis*—τιμητέον [ἐστὶ σοι] αὐτό ; *honorandum est tibi illud ?* Nam, ut rectè Ernestius, θεραπεύειν Dii homines dicuntur, quando eorum curam gerunt ; homines Deos, quando eos cultu et veneratione prosequuntur.

2. ἀμελοίην] Vide suprà ad p. 94. n. 2. ἴσως· ἐκ—ait nempè Socrates.

3. οἷόν—ἀρθρῶν τε τὴν φωνὴν] *ut possit—vocem articulare.* Vide suprà ad p. 5. n. 6. Porrò notandum quando οἷος hoc modo reddatur, adjunctum habere τε, plerumque sed non semper. Vide paulò suprà—τοὺς μὲν ὀδόντας—οἵους—εἶναι—τοὺς δὲ γομφίους, οἵους—

1. Ὦ γαθὲ, ἔφη,—] Adjectivum ἀγαθὸς, præterquam quod 213.
bonum, peritum, &c. significat, quando cum præcedente Adverbio ὦ tam strictè conjungitur, ut unam vocem efficiat, in Vocandi casu positum Latini per *Quæso, Obsecro,* vel etiam *Age,* exponunt. Vide Plat. Gorg. p. 491. lin. 25. Edit. Serrani. Ἀλλ' ὦ 'γαθὲ. *Sed, ô bone,* i. e. *quæso* vel *agedum.* HOOGEVEEN ad Vigerum, Cap. III. § III. Reg. I.

2. ᾗ ἅμα πάντων ἐπιμελεῖσθαι αὐτούς] Sermo scil. fit ex æquo de numine et de diis. τὸ θεῖον, τὸ δαιμόνιον, ὁ θεοὶ. Cæterùm quæ hìc loci profert SOCRATES, planè sunt admiranda.

3. Ἐμοὶ μὲν—] Hæc ex suâ personâ loquitur XENOPHON. Videri nempè illud de præsentiâ Deorum dogma Socratis homines meliores reddere. Quod quidem usque eo verum est, ut nec ipsa divinitùs revelata religio aliquid habere videatur ad omnem virtutem potentius. GESNER.

1. ὡσαύτως] *Similiter* scil. ac suprà dicta de viâ ad Virtu- 214.
tem per labores, confirmata auctoritate Hesiodi ac Epicharmi. ἀποφαίνεται, *sententiam suam exponit, pronuntiat :* ut planè indicat Vox Med.

2. ἅτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν τρέψονται ἐπὶ τὸν βίον,] Intell. κατά. ERN. Angl. ad verbum—*Whether they will turn themselves along the road leading through virtue towards life,*—

3. ἐξιλθόντα—] concordat scil. cum Ἡρακλέα suprà.

4. ἀποροῦντα, ποτέραν—] Intell. κατὰ vel εἰς. Angl. *at a loss* into *which of the roads he should turn.*

5. Καὶ φανῆναι—κ. τ. λ.] Persequitur nempè constructionem accusativi ante inf. De φανῆναι in sensu med. vide suprà ad p. 7. n. 10.

214. 6. τὸ μὲν σῶμα—] hic et in sequentibus intell. κατά.

7. τεθραμμένην—εἰς πολυσαρκίαν τε καὶ ἀπαλότητα,] Angl. *pamper'd into a plump and enervated habit of body.*

8. κεκαλλωπισμένην—τὸ χρῶμα, ὥστε—κ. τ. λ.] Angl. *having her complexion so improved as plainly to appear possessed of a greater share of red and white than it had in reality.*

9. τὸ δὲ σχῆμα,] i. e. κεκαλλωπισμένην κατὰ τὸ σχῆμα, Angl. *and* having *her figure* set off *in such a manner that she seem'd taller than she naturally was.*

10. τὰ δὲ ὄμματα ἔχειν ἀναπεπταμένα,] Angl. and had *eyes that were glaring*—meretricious,—si ἀναπεπταμένα est pro ἀναπεπετασμένα pers. part. pass. ab ἀναπετάννυμι, uti vulgò putatur. E Lexico autem Regio MS. sequentia secum communicâsse clar. Ruhnkenium, refert Gisbertus Koen, ad Gram. Leidensis opusc. p. 310. V. πέπταμαι. ἐκ τοῦ ἵπτημι, ἔπτακα, ἔπταμαι, ἔπτασαι, ἔπταται, καὶ πλεονασμῷ τοῦ π πέπταμαι Αἰολικῶς. κ. τ. λ. Itaque si ἀναπεπταμένα est ab ἀνίπταμαι, reddi possit, *oculos huc illuc volitantes*: cui interpretationi favere videtur Hindenburgius, in Animadversionibus suis ad Xenoph. Mem. p. 65.

11. τὸν αὐτὸν τρόπον·] *Eodem modo quo antea incesserat æquabili incessu.* ZEUNIUS.

215. 1. φροντιεῖς] Att. fut. pro φροντίσεις. φροντίσω, κ. τ. λ. Atticè φροντιῶ, -εῖς, -εῖ. ut fut. 2. Et in voce med. φροντιοῦμαι,—-ῇ, εῖται, κ. τ. λ. ut nôrunt, vel saltem nôsse debent, etiam tirones.

2. διέσῃ] fut. à δίειμι.—non est hoc verbum contra ἀναλογίαν, et habet hoc loco eam vim, quam διατελῶ, διάγω, διαβίοω. ERN.

3. τις ὑποψία σπάνεως ἀφ' ὧν—κ. τ. λ.] i. e. τούτων τῶν πραγμάτων ἀφ' ὧν—κ. τ. λ. ἡ φόβος [ἐστὶ] μὴ ἀγάγω σε πονοῦντα καὶ ταλαιπωροῦντα τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ ἐπὶ τὸ πορίζεσθαι ταῦτα: *nihil est quod metuas ne eo te deducam* ubi *laborando, et ærumnis tum animi tum corporis tolerandis hæc tibi compares.*

4. ἀλλ' οἷς ἂν—κ. τ. λ.] ἀλλὰ σὺ χρήσῃ τούτοις οἷς—κ. τ. λ. Relativum scil. concordat cum antecedente non solum in genere et numero, verum sæpè etiam in casu.

5. οὐδενὸς ἀπεχόμενος,] Vide suprà ad p. 209. n. 6.

6. ὑποκοριζόμενοι] Angl. *speaking diminutively of me*—ὑποκοριζομαι, propriè sign. *infantem ago sermone*: à κόρος, *puellus*. "Hi, ut observavit Gesnerus, et apud hos α) diminutivis "utuntur: Nomina rerum prout ipsorum refert β) in me-"liorem partem γ) in pejorem corrumpunt. Hæc tria sig-"nificat ὑποκορίζ." Index ad Chrestom. Gr.

216. 1. οἱ θεοὶ διέθεσαν, τὰ ὄντα διηγήσομαι μετ' ἀληθείας.] Ita omnes, quas vidi Editiones. Mihi distinguendum videbatur sic: ᾗπερ οἱ θεοὶ διέθεσαν τὰ ὄντα, διηγήσομαι μετ' ἀληθείας. HINDENBURG.

BURG. Angl. *I will give a true account in what way the gods ordain the things that are.* ἥπερ, ſupple ὁδῷ.

2. ἵλεως] Atticè pro ἵλαως. Vide ſuprà ad p. 92. n. 1. θεραπεύσει, ſupple ἐσί σοι. et ſic in ſequentibus. Cæterùm locus hicce pulcherrimus lectorum etiam hebetiſſimis nequit quin ſe commendet.

3. πρὶν μὲν πεινῆν,] Monendi ſunt tirones in uſu eſſe πεινῆν pro πεινᾶν contractè ex πεινάειν, *eſurire*: ſic διψῆν, *ſitire*: et ζῆν, *vivere*; et χρῆσθαι, *uti*.

4. ᾧ [διὰ] τῶ θέρους χιόνα περιθέντα ζητεῖς·] *ad diluendum* ſcilicet *refrigerandumque vinum, æſtatis tempore*:——Veteres enim *nivem et glaciem in ſubterraneis ſcrobibus* ad hunc *uſum* recondebant, ut notavit Neander ad h. l. HINDENBURG.

1. τὰ ὑποδαθρα—] ὑποδαθρα vulgò vertunt: *lectorum fulcra, ſuſtentacula. Falsò*, namque ea ſolent πόδας Græci appellare. Ὑποδαθρα h. l. ſunt *tapetes, quibus delicatuli homines ſolebant ſpondarum pedes imponere; ut molliùs cubarent. Idem,* 217.

2. πιεσύσεις—] ἐπαρκέσουσιν—τολμήσουσιν—Vide ſuprà ad p. 27. n. 11.

3. τῆ τῆ θιάσου—] *De turbâ, quæ tuas partes ſectatur.* Θίασος autem *pompam* ſignificat, quæ Bacchum comitabatur, vel cætum ſaltantium, et in voluptate vitam exigentium. SIMPSON.

1. μαθιῶσι τὰ δέοντα πράττειν] *omittunt quæ oportet facere*— 218.
μαθήμαι, in 3. pl. μαθέαται, et μαθιῶσι.

2. τὸ πεπρωμένον τέλος] *finis fato conſtitutus.* Vide ſuprà ad p. 162. n. 1.

3. τὸν ἀεὶ χρόνον—] i. e. κατὰ vel διὰ τὸν αἰώνιον χρόνον.

☞ De PRODICO vide Fab. Biblioth. Gr. Vol. I. p. 793. Nihil autem celebrius hâc ipſius de Hercule fabulâ, nec quod plures tum inter veteres tum inter recentiores nactum eſt imitatores. Apud Anglos eam pulcherrimè enarravit III. Comes Shafteſburienſis, [in Tom. III. operis ejus, quod inſcribitur *Characteriſticks*] ſuamque enarrationem eleganti tabulâ æneâ ornandam curavit. Invenitur Anglicè reddita, ſed parum fideliter, in libro notiſſimo *The Tatler*, [No. 97.] Eandem numeris Anglicis adumbravit Poëta ſuaviſſimus, qui, dum viveret, "flumina amabat ſylvaſque," Gul. Shenſtone. In hâc autem palæſtrâ ſe feliciſſimè exercuiſſe videtur hujus fabulæ auctor paraphraſeos poëticæ, quam in libro ſuo, cui titulus *Polymetis*, inſeruit Joſ. Spence. [p. 155.] Illius autem paraphraſeos auctor, uti accepimus, vir erat ille venerabilis, non ſolum in ſacris, ſed in omni politioris doctrinæ genere verſatiſſimus, Robertus Lowth, Epiſcopus Londinenſis, nuper defunctus.

4. τῶτ῾

4. τῦτο μὲν γὰρ δὴ πολλῶν ἔφη ἀκύειν,] πολλῶν regitur ab ἐκ ſubintellecto. ἔφη ἀκύειν, *dicebat* ſe *audire*. Sic φημὶ ἀκύειν, *dico* me *audire*, φὴς ἀκύειν, *dicis* te *audire*, &c. Nam ubi reciprocatio ſit ad perſonam, Græci accuſativo ante infinitivum non utuntur. Quod tironibus notandum. Sic ὁρᾶν δὲ, ſe *autem videre*.

5. ὅπως ἂν τι,] Intell. ἐστὶ, vel potius ᾖ, *quantum poſſint*. Vide ſuprà ad p. 212. n. 3.

219. 1. τὸ πλῆθος εἰδότας] Vide Cicer. de Amic. 17.

2. πάλιν τύτυς ἀναπίθισθαι·] *eos iterum retractare*. τύτυς—Ita lego pro τύτοις et interpretor, quos in numero amicorum jam retulerant, retractare et in aliam claſſem reponere, ut fit in luſu XII Scriptorum, ſ. πεττείᾳ Græcorum, ubi licet ἀναπίθισθαι. GESNER. Cæterùm de hoc ludo, qui eſt ille ipſe, qui hodie *Schachicus* dicitur [Angl. *Cheſs*.] aut ei ſaltem ſimillimus, Græcis recentioribus ζατρίκιος, diverſus à ludo aleæ, in quo præter calculos etiam teſſeris opus, qui à ludo Scriptorum exulant, in quo uno ingenio et arte opus eſt, vide præter cæteros eruditiſſimè diſputantem Salmaſ. ad Vopiſc. Proculum, c. 23. T. II. Hiſt. Aug. p. 736. ſeqq. ERN. [Clav. Ciceron. Ind. Lat. V. *Scriptorum ludus*.] Vide etiam Du Cange Gloſſ. ad Script. Med. et inf. Græcitatis, V. ζατρίκιος. Joan. Meurs. de ludis Græc. in Gronov. Theſ. Antiq. Græc. tom. VII. p. 982. et Dan. Souterii Palamed. Ibid. p. 1110.

3. τὰ μὲν συναναλίσκων, τὰ δὲ συμπεράτων·] *partim, unà ſumptus faciens, partim, unà agens*.

4. σφαλλομένυς δὲ πλεῖστα ἐπανορθῶν.] *titubantes vero plurimùm ſuſtinens*.

5. τύτων——ὑδενὸς λείπεται.] Angl. *fails in none of theſe*.

6. ἐκ ἐξεργάσατο,] *nunquam facit*,—De aor. vide ſuprà ad p. 19. n. 6.

220. 1. ΕΔΟΚΕΙ δέ μοι,—] *Mihi autem videbatur etiam* homines *prudentes reddere in amicis explorandis quales dignum eſſet ut poſſiderent, hujuſcemodi proferens*.

2. πῶς ἂν ἐπιχειροίημεν σκοπεῖν;] Angl. *in what way ſhould we enter upon the inveſtigation?* Vide ſuprà ad p. 94. n. 2.

3. ὅτις ἄρχει γαστρός τε,] Vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

4. Οὐκοῦν τῷ μὲν ὑπὸ τύτων ἀρχομένῳ] Vide ſuprà ad p. 46. n. 1.

5. Τί γάρ;] Locutio hæc eſt planè elliptica, et naturæ Dialogi convenientiſſima: *Quid?*—NAM liceat mihi interrogare te ulterius, quoniam rem acu nondum tetigerimus.—Vide ſuprà ad p. 66. n. 6. Operæ pretium tamen eſſet inſpicere quæ de hac phraſi obſervavit vir doctiſſimus H. Hoogeveen ad Vigerum, p. 359. Edit. L. Bat. 1742.

6. τί δέ;] *quid autem* de hoc cenſes?

7. ἀφελίαν

7. ἀφεκτέον καὶ τούτου,] *ab hoc quoque abſtinendum*, inquit Critobulus, ſcil.

1. εὖ δὲ πάσχων ἀνέχεται,] *finit autem ut beneficiis afficiatur,*— 221.

2. Ἀνωφελὴς ἂν εἴη κ. τ. ἑ.] ἔφη ſcil. ὁ Κριτόβουλος.

3. φίλον ποιεῖσθαι ;] *amicum ſibi facere*, ut indicat vox, med. Vide ſuprà ad p. 130. n. 4.

4. ὧν τυ[χάνει,] Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

5. φιλόνεικος πρὸς τὸ μὴ ἐλλείπεσθαι εὖ ποιῶν τοὺς εὐεργετοῦντας ἑαυτὸν,] Angl. *zealous of not falling ſhort of his benefactors in conferring his favours*——

6. τοὺς ὑστέρους εὐεργετήσοντα.] idem ac τοὺς ὑστέρους εὐεργετήσειν, *poſterioribus benefacturum eſſe.*

7. κατειπεῖν σοῦ πρὸς αὐτὸν,] Angl. *to ſpeak againſt you to him*, —*to complain of you to him*—Guſta, qui potes, mel apis Atticæ in vocibus κατειπεῖν et κατηγορεῖν, quæ accuſare ſignificant, vel deferre, hic ἐιρονείᾳ planè Socraticâ pro commendatione ponunter. GESNER. Cæterùm de ἐιρονείᾳ Socraticâ vide Fraguier doctè diſputantem Mem. de l' Acad. des Inſcript. et B. L. tom. IV. 12mo.

8. Ἐὰν δέ σε προσκατηγορήσω,] Angl. *but if I ſhould further accuſe you*,—Vide ſuprà ad p. 97. n. 2.

9. ἄγασθαι αὐτῷ, καὶ εὐνοϊκῶς ἔχεις πρὸς αὐτὸν,] Vide ſuprà ad p. 3. n. 3. et ad p. 86. n. 1.

10. ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ ;] Angl. *ſhan't you think that you are ſlandered by me ?*

1. ἐκ ἀποκάμνεις μηχανωμενος·] *non defeſſus es conando.* 222.

2. σύνθηρον τῶν ἀγαθῶν φίλων.] *convenatorem bonorum amicorum.* Quod etiam ſapit ἐιρονειαν Socraticam.

3. ὥσπερ ἐκ ἐπί σοι ὄν,] Angl. *as if it did not depend upon yourſelf*,—[Vide ſuprà ad p. 85. n. 9.] ὂν uſurpatur more abſoluto, ut compoſita ἔνον, ἔξον ſæpe apud Atticos Scriptores.

4. Ἀσπασίας] Quam Socrates Eloquentiâ magiſtram habuit. GESNER. Qui plura velit de Aſpaſiâ adeat Plutarch. in Pericle, et Diction. Bayle, v. *Pericles*, not. O, et denique Maximum Tyrium Diſſ. 22. qui et reliquos Socratis magiſtros commemorat : uti indicavit Simpſonus.

5. τὰς ἀγαθὰς προμνηστρίδας,] Angl. *that good match-makers* ——*δεινὰς εἶναι συνάγειν*——*have great effect in uniting*—&c. ψευδομένας, vide ſuprà ad p. 95. n. 1.

6. ὀρθῶς ἔχειν ἡγεῖμαι,] *rectè* ſe *habere arbitror.* ἐκ ἐξεῖναί μοι λέγειν ἐδὲν περὶ σοῦ *non licere mihi dicere aliquid de te* ἐπαινοῦντι [quod concordat cum μοι] *laudanti.* Angl. *in the way of praiſe.*

1. εἰ δὲ μὴ φανερὸν ἔστω σοι,] Angl. *but if* this *ſo* ſtated *le* 223. *not clear to you*, ἐκ τῶνδε σκέψαι, *reflect farther.*

2. ἐπαινοίην,] Vide ſuprà ad p. 94. n. 2. et ad p. 96. n. 6.

3. ἐπιτρέψειέ

223. 3. ἐπιτρέψαι] Vide ſuprà ad p. 27. n. 11.

4. ἢ εἴ σοι πείσαιμι——] Ordo eſt: ἢ εἰ κοινῇ πείσαιμι τὴν πόλιν ἂν ἐπιτρέψαι ἑαυτὴν σοι ὡς στρατηγικῷ τε καὶ δικαστικῷ καὶ πολιτικῷ, ψευδόμενος, Angl. *or if I ſhould publicly perſuade the ſtate that it might commit itſelf unto thee as one ſkill'd in military, judicial, and political affairs, while this was not the fact.* Particula ἄν, uti obſervat doctiſſimus Hoogeveen, poteſtatem ἐπιτικὴν ſervat etiam cum infinitivis. [p. 66.] Ubi vide copioſam et acutam enarrationem hujus voculæ.

5. ἰδίᾳ] *privatim.* Opponitur ſcil. τῇ κοινῇ ſuprà.

6. —φασὶν,—ὅτι φοιτήσας——] Poſtquam Ariſtarchus à Socrate didiciſſet quo pacto pauperes cognatos, apud ſe degentes, ad quæſtum utilem faciendum adigeret, ad Socratem tandem rediit, cumque de monitorum ejus proſpero ſucceſſu magnâ cum voluptate narrâſſet, ſimulque obſervâſſet, ſe ab iis reprehendi, quippe qui ſolus in domo otioſus jam comederet: Socrates eum hanc de cane et ovibus fabulam illis recitare juſſit.

7. ὅ, τι ἂν μὴ] *niſi quod—*

8. τῷ—κυνὶ μεταδίδως ἅπερ αὐτὸς ἔχεις σίτου.] i. e. μεταδίδως τῷ κυνὶ [μέρος] σίτου ἅπερ αὐτὸς ἔχεις, *cum cane communicas cibum, quo ipſe veſceris.*

9. Ναὶ μὰ Δία] Intell. ὀρθῶς ποιῶ. ERN. Vide ſuprà ad p. 211. n. 7.

224. 1. οὕτω καὶ ὁδὶ—] Amicus cui perſuaſerat, ut exercitus ducendi artem diſceret a Dionyſodoro. GESNER.

225. 1. ΚΕΦ. ι.] In hoc capite, cum artificibus de ipſorum Artibus diſſerit Socrates.

2. τὰ γῦν κοῖλα—σώματα διὰ τῶν χρωμάτων ἐμφερέσθω.] Angl. *at leaſt however you repreſent, by a likeneſs in colours, objects that are hollow*—&c. De particula γῦν hæc, inter cætera, obſervat vir eruditiſſimus H. Hoogeveen "Nota—argumentationis eſt ὦν, ſed τό γε limitationem ex conſuetudine indicat, quam pro naturâ ſuâ affirmativè urget. Atque ita hæc particula optimè convenit iis, qui argumenta fugere malunt quàm obtrudere, undè fit ut ſæpius per γῦν et non per γὰρ ratiocinentur." Doctr. Part. L. Gr. p. 236.

3. ποιῶμεν γὰρ, ἔφη, οὕτως.] Sic fecit Zeuxis apud Cicer. Invent. II. initio. ERN. Cæterùm γὰρ refertur ad id quod reticetur.—Rectè dicis, *inquit,* NAM *ſic facimus.* Vide ſuprà ad p. 66. n. 6.

4. Τί γάρ;] Vide ſuprà ad p. 220. n. 5.

5. Πῶς γὰρ ἄν, ἔφη, μιμητὸν εἴη,] Cur ita interrogas? *quo* ERIM *pacto poſſit eſſe imitabile?* Vide ſuprà ad p. 220. n. 5.

226. 1. διὰ τῶν σχημάτων,] Angl. *by means of the attitudes.* ἑστώτων.—Vide ſuprà ad p. 151. n. 3.

3. Ἐπὶ

2. Ἐπεὶ δὲ ἀπορεῖν ὁ Κλείτων—] *But when Clito being at a loſs* —Vide ſuprà ad p. 214. n. 4.

3. Ἆρ' ἔφη,] ὁ Σώκρατης nempè.

4. Οὐκοῦν τά τε ὑπὸ τῶν σχημάτων κατασπώμενα——ἀπεικάζων,] Angl. *Don't you, in repreſenting thoſe parts in bodies, which by the particular attitudes are drawn down, and thoſe, which are drawn up; thoſe, which are contracted, and thoſe, which are dilated; thoſe, which are extended, and thoſe, which are relax'd*—&c.

5. Τὸ δὲ—ἀπομιμεῖσθαι.] Angl. *but the imitating*—&c.

1. τὸν θωρακοποιὸν] Angl. *the armourer*— 227.

2. ἔτι πολυτιμοτέρας] *neque è pretioſiori materiâ.* SIMPSON. πλείονος πωλεῖς;—*pluris vendis?* i. e. ἀντὶ πλείονος.

3. εὐρυθμοτέρας] Angl. *better proportion'd.*

4. Τὸν ῥυθμὸν δ', ἔφη,] Nempè omnis rythmus quidem numero judicatur, et hoc ipſo, ut Ariſtoteles ait, delectat, quod certo numero continetur: ſed numerus ille eſſe in diverſis rebus poteſt, in dimenſione, pondere, tempore, motu, &c. hinc Socrati ῥυθμὸς ἐν μέτρῳ καὶ ἄθυμῳ. ERN.

5. ἀλλὰ νὴ Δί', ἔφη ποιῶ.] ποιῶ refertur ad ἁρμόττοντας, non ad ἴσας aut ὁμοίας. *Idem.*

6. οἱ δὲ ἁρμόττοντες, διειλημμένοι τὸ βάρος,] i. e. κατὰ τὸ βάρος, Angl. *but thoſe that ſuit* well *having their weight* properly *divided*, τὸ μὲν ὑπὸ τῶν κλειδῶν καὶ ἐπωμίδων, *partly by the collarbones, and the parts near the ſhoulders*, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν ὤμων, *partly by the ſhoulders*, &c.

1. ὀλίγου δεῖν ὠ φορήματι,' ἀλλὰ προσθήματι οἰήσασιν,]—μικρῷ δεῖν, 228.
ὀλίγου δεῖν, abſolutè ponuntur pro *Propemodum.* HOOGEVEEN ad Vigerum, p. 163. Angl. *they are ſcarcely* felt *as a weight, but only a* ſmall *appendage.* ὀλίγου δεῖν, locutio eſt elliptica, et ſuppleri poteſt hoc modo, ὥστε δεῖν ὀλίγου πρᾶγματος.

2. καὶ τὰ νῦν ὀρθῶς ἀποδέχῃ] *et nunc rectè rem capis.* τὰ νῦν i. e. κατὰ τὰ πράγματα νῦν ὄντα.

3. ἄλλοι μὲν ἦν—] Ordo eſt: ἄλλοι μὲν ἦν παραγινομένοις αὐτῷ ὥστε ὁμιλοῦντι πρὸς ἄλλους διηγοῦντο. *Et qui quidem ei ita ſermocinanti adeſſent* ſermones ejus *alii aliis enarrabant.* Ubi notandum διηγοῦντο eſſe in temp. imperf. Vide Harris Herm. p. 137. Edit. 3tiæ.

4. ἐγὼ δὲ] Nempè Xenophon ipſe.

5. ἐκ ἐμοιγε.] ſcil. ἐπῆλθεν. *nequaquam mihi venit in mentem.* Sermo Romanus emphaſim τῷ ἐμοιγε aſſequi nequit. Angl. *I for my part have not thought of the ſubject.*

1. ἀλλ' οἶσθά γ', ἔφη,] Angl. *But at leaſt you know, ſaid he,*— 229.

2. κάλλιστον ἀναπαυτήριον] ἀναπαυτήριον propriè ſignificat *locum quietis*; nam ſic ferè dicuntur verba in ηριον deſinentia, ut κολαστήριον, de *loco ſupplicii*, et κοιμητήριον, de *loco in quo dormitur.*

dormitur. Interdum tamen hæc verba uſurpantur *de re, quæ habet eam vim, quam etymologia efficit.* Sic h. l. ἀναπαυτήριον dicitur *res quieti captandæ accommodata,* tribuiturque elegantèr noctì. HINDENBURG.

3. Τὸ δ', ἐπεὶ——] δὲ, Angl. *and farther,* ἐπεὶ δεόμεθα τροφῆς, *ſince we ſtand in need of food,* τὸ ἀναδιδόναι ταῦτην—*their giving it*—&c. Vide ſuprà p. 210. ſeqq. paſſim.

ὡς γὰρ συνελόντι εἰπεῖν,] Vide ſuprà ad p. 167. n. 4.

230. 1. [illegible]χειρὸς διελήλυθεν·] Angl. *whoſe ſeaſon is part.*

2. ὠφελοίη;] Vide ſuprà ad p. 94. n. 2. et ad p. 96. n. 6.

3. γιγνομένοις.[Vide ſuprà ad p. 211. n. 1.

4. ὥστε λανθάνειν ἡμᾶς—] Angl. *ſo that we are imperceptibly placed in either extreme.* Locutio eſt idiomatica. Sic λανθάνω ἐμὲ καθιζάμενον, *clam me conſtitutus ſum, vel non animadverto me conſtitutum eſſe.* Vide ſuprà ad p. 87. n. 1.

5. τι—ἔργον,] Intell. ἄλλο. SIMPSON.

6. Οὐ γὰρ τοῦτο——φανερὸν,] Intell. τί ἐκεῖνο ἐμποδίζει σε; *quare iſtud tibi impedimento eſt?* γὰρ ὃ τοῦτ'—κ. τ. λ. Vide ſuprà ad p. 225. n. 3.

7. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ πλέω τῶν φυτῶν.] *Mihi videntur homines plura ex animalibus commoda, quàm è plantis capere;* δοκεῖ, intell. ἄνθρωποις. Eſt autem ἀνακολούθος pro δοκοῦσιν· quod proximè præcedens ἄνθρωποι requirit. ERN.

8. τρέφονται γᾶν,] Vide ſuprà ad p. 225. n. 2.

231. 1. Τὸ δ' (ἐπειδὴ——] δὲ, Angl. *and farther,* τὸ προσθεῖναι, *their having added*—&c. Sermo eſt adhuc de diis.

2. καὶ νόμους τιθέμεθα] *et leges ferimus.* Vide ſuprà ad p. 182. n. 2.

3. τὸ——ταύτῃ αὐτὸς ἡμῖν συνεργεῖν,] Angl. *their aſſiſting us in this*—ταύτῃ, intell. μέρει, vel tale quid.

4. ἢ ἂν ἄριστα] ἢ, intell. ᾗ ὅδῳ.

5. Σοὶ δ', ἔφη, ὦ Σώκρατες,] Alludit Euthydemus ad τὸ Δαιμόνιον ſive *Genium Socratis,* de quo—" Eſſe divinum quiddam, " inquit Cicero, quod Socrates Dæmonion appellat, cui ſem- " per ipſe paruerit, nunquam impellenti, ſæpè revocanti." [De Divinat. c. 34.] Sed operis noſtri brevitas impedit quo minus proferemus, quæ de hoc Dæmonio ſcripſerint varii, tum inter veteres tum inter recentiores. Vide Socr. ipſum apud Platon. in Theag. Apulcii lib. de Dæmonio Socratis. Fraguier Diſſ. in Mem. de l'Acad. des Inſcrip. et B.L. tom. VI. 12mo. J. Clerici Syl. Phil. c. 3. Jortin. Hiſt. Eccl. v. I. p. 117, &c. Vide etiam Forſterum ad Platon. Euthyphron. not. ad p. 22. ubi alii de hâc materiâ Scriptores indicantur.

232. 1. ἔτως ὑποδεικνύουσιν.] Intell. ἑαυτὰς. *ſe quodammodo* nobis *oſtendunt.* Vide ſuprà ad p. 113. n. 3.

2. ὑγιᾶ]

2. ὑγιᾶ] Idem Atticè quod ὑγιῆ. Malè ſcribitur in Edit. Glaſg. [et in Edit. 4. Simpſoni,] cum iota ſubſcripto. Confer quæ dicit Cyrus moriens, hujus operis p. 78.

3. ὅτι μοι δοκεῖ,—] Ordo eſt: ὅτι ἐδὲ ποτε εἷς ἀνθρώπων δοκῶ μοι ἂν ἀμείβεσθαι τὰς εὐεργεσίας τῶν θεῶν ἀξίαις χάρισι.

1. τιμῇ θεὸς] Vide ſuprà ad p. 155. n. 2. 233.

2. φανερὸς——ὑ τιμῶν θεός.] Vide ſuprà ad p. 197. n. 8.

3. ὃ γὰρ παρ' ἄλλων,—] Ordo eſt: γέρ τις γ' ἐλπίζων μείζω παρ' ἄλλων ἢ παρὰ τῶν δυναμένων ὠφελεῖν τὰ μέγιστα ἂν εὐφρόνοιη. Vide ſuprà ad p. 155. n. 2.

4. Τῶν δὲ Σώκρατην,—] Sequitur jam totius hujuſce operis Xenophontei exquiſitiſſimi ac jucundiſſimi peroratio. Ordo eſt, πάντες δὲ οἱ ἐφίεμενοι ἀρετῆς τῶν γιγνωσκόντων Σώκρατην, οἷος ἦν, ἐπὶ πᾶ νῦν διατελοῦσι πενθοῦντες ἐκεῖνον μάλιστα πάντων, κ. τ. λ. Cæterùm τῶν γιγνωσκόντων Σώκρατην, οἷος ἦν, eſt locutio frequens apud Græcos ſcriptores, Angl. *of thoſe who knew what manner of perſon Socrates was*—Item, διατελοῦσι πενθοῦντες ἐκεῖνον, cui optimè convenit ejuſmodi phraſis Anglicana, *continue regretting him*——

1. τοιοῦτος——οἷος] ἄριστός γε καὶ εὐδαιμονέστατος ἀνὴρ ἂν εἴη. 234.
Angl. *ſuch as a moſt excellent and completely happy man ſhould be.* Confer cum hoc eulogio quæ ſcripſit Plato in fine Phædonis. Hujus Oper. p. 252.

☞ Sed hæc hactenus. Verùm fore ſperamus ut hoc quod dedimus ſpecimen hujus libelli præſtantiſſimi excitet in animis INGENUÆ JUVENTUTIS totius diligenter evolvendi deſiderium. Quo perlecto, ſi quis pectus tam obtuſum geſtat ut jucundâ quadam admiratione atque τῆς Καλοκἀγαθίας amore id non valde delenitum ſenſerit, iſte nos auctores habeat ut, politioribus Literis valere juſſis, ad quamlibet artem ignobilem quæſtûs faciendi gratiâ, inter vulgus hominum illicò ſe conferat. Confer celeberr. Heynium ad Virg. Æn. l. 630. et ix. 176.

II. NOTÆ IN PLATONEM.

1. E PLATONE.] Plato Athenienſis, ſummus philoſophus 235.
et ſcriptor ſublimis, natus eſt Olymp. LXXXVII. 4. ante C. N. 430. Obiit. Olymp. CVIII. 1. octoginta et unum annos natus. Patrem quidem habuit Ariſtonem, matrem verò Perictyonem nomine. Uſque ad annum ætatis viceſimum athleticæ, picturæ, et muſices poëticéſque ſtudiis, diſciplinæque etiam philoſophicæ Heracliti, ſe dedidit. Quibus valere juſſis, cœpit audire Socratem, philoſophiæ mo-

235. ralis parentem : cujus interitum luctuoſum tam pulcherrimè enarravit in fine dialogi illius celeberrimi, qui inſcribitur *Phædon*. [Vide hujus Operis p. 252.] Defuncto Socrate circiter Olymp. xcv. 1. ut invidiam Athenienſium effugeret, ille, cum cæteris Socratis diſcipulis, Megaram ad Euclidem ſe contulit, quem magiſtrum in dialecticâ habuit. Deinde in Italiam profectus eſt, eo conſilio ut cum doctrinis Socraticis diſciplinam Pythagoræ conjungeret. Tum Cyrenas adiit ut ubi Geometriam ſub Theodoro diſceret. Mox in Ægyptum navigavit, et ab Ægyptiorum prophetis aſtrologiam, artemque numerandi, et ſcientiam theologicam didicit. Ex Ægypto reverſus in Italiam, ad Pythagoreos Archytum et Eurytum rurſus venit. Athenas redux rempublicam gerere noluit; ſed in Academiâ, quod gymnaſium ſuburbanum erat arboribus conſitum, Scholam aperuit : et diſcipuli ejus nomen Sectæ Platonicæ vel Academicæ poſtea adepti ſunt. Ter adiit Siciliam, ibique et gratiam et indignationem utriuſque Dionyſii expertus eſt. Ingenium quidem ejus tyrannum adulando minus erat aptum. Dioni tamen multiſque aliis principibus viris chariſſimus erat. Tanta fuit Academiæ ejus celebritas ut permulti ad eam undique confluerent diſcipuli, in quibus Hyperides, Iſocrates, Demoſthenes. Docuit quidem more Socratico ; in multis tamen à doctrinâ Socratis diſceſſit, quippe qui varia, ex Scholâ Pythagoricâ et aliundè petita, cum diſciplinis Socraticis immiſcuerit ; adeo ut novam philoſophandi viam ingreſſus eſſe videretur. Innumeros quidem nactus eſt diſcipulos et laudatores. Non tamen defuerunt multi qui famæ nominis ejus officere conarentur. Inter quos eminebat Diogenes Cynicus. Senex tandem et cælebs mortuus eſt, ſucceſſore in Academiâ relicto Speuſippo ſororis filio. Dictio Platonis plerumque eſt ornatiſſima, et ſæpè ad Poëſeos regiones exſurgit. Sunt qui putant eum ſtyli ſplendorem nimis affectâſſe. Miram quidem locutionis nec minorem ingenii ubertatem poſſidebat. In laudibus ejus multus eſt Cicero, qui eum appellat " non in-
" telligendi ſolum, ſed etiam dicendi graviſſimum auctorem
" et magiſtrum, et longè omnium, quicunque ſcripſerunt aut
" locuti ſunt et ſuavitate et gravitate principem : longè om-
" nium in dicendo graviſſimum et eloquentiſſimum ; in ora-
" toribus irridendis ipſum oratorem ſummum ; eundem illum
" non linguæ ſolùm, verùm etiam animi ac virtutis magi-
" ſtrum." [Ciceron. oper. paſſim.] " Philoſophorum, inquit
" Quinctilianus, ex quibus plurimùm ſe traxiſſe Eloquentiæ
" M. Tullius confitetur, quis dubitet Platonem eſſe præci-
" puum, ſive acumine differendi, ſive eloquendi facultate
" quadam divinâ et Homericâ : multum enim ſupra proſam
" orationem,

" orationem, et quam pedeſtrem Græci vocant, ſurgit; ut 235.
" mihi non hominis ingenio, ſed quodam videatur oraculo
" Delphico inſtinctus." [Inſt. Orat. X.] Unde ſæpè vocatur *Divinus Plato*. A Cicerone memoratur " quaſi quidam
" Deus Philoſophorum, Deus ille noſter Plato." Quanquam poëtarum lectione magnoperè delectabatur, et eorum dictionem, uti jam obſervavimus, ſæpè imitatus eſt, tamen in libris de republicâ a ſe ſcriptis, novâ ſuâ civitate poëtas omnino exulare voluit. Juréne an injuriâ inter eruditos diſceptatum ſit. Platonis dialogi recenſentur à doctiſſimo Fabricio in Biblioth. Gr. Lib. III. cap. I. et illuc lectorem, atque ad *Notitiam Literariam* Edit. Plat. Bipont. præfixam, qui plura de Platone atque ſcriptis ejus velit, relegare viſum eſt: item ad Vitam Platonis, Græcè ſcriptam à Diogene Laertio; Jac. Bruckeri Hiſt. Crit. Phil. Tom. I. P. II. L. II. c. 6. *Stanley's Hiſt. of Philoſoph.* Saxii Onomaſt. Literar. Vol. I. p. 61. Harleſii Introd. in Hiſt. Gr. L. p. 176. et libros ibi indicatos.

EDITIONES PLATONIS.

1. Platonis Athenienſis philoſophi Opera omnia, Græcè. *Venetiis apud Aldum*, 1513, *in fol.*

2. ——— Opera omnia, Græcè, cum commentariis Procli in Timæum et politica. *Baſileæ, apud Jo. Valderum*, 1534, *in fol.*

3. ——— Opera omnia, Græcè. *Baſileæ, apud Henricum Petri*, 1556, *in fol.* [Vulgo nominatur Secunda Baſilienſis.]

4. ——— Gr. et Lat. ex Joannis Serrani interpretatione, perpetuis ejuſdem notis illuſtrata, &c. *apud Henr. Stephanum*, 1578, 3 *tom. in fol.*

5. ——— Gr. et Lat. cum verſione Marſilii Ficini. *Ludg. apud Gul. Læmarum*, 1590, *in fol.* [N. B. Verſio Ficini ſeparatim ſæpiſſimè edita erat, (et primò Venet. 1495.) antequam ipſa Opera Platonis prodierunt Græcè.]

6. ——— Gr. et Lat. Marſilio Ficino interprete. *Francof. apud Claudium Marnium*, &c. 1602, *in fol.*

7. ——— Græcè ad editionem Henr. Steph. accuratè expreſſa, cum Marſilii Ficini interpretatione, Notitiâ Literariâ; et dialogorum argumentis à Diet. Tiedemann. *Biponti* 1781, 11 *tom. in* 8*vo.*

*** Seorſum ſæpè editi ſunt quidam ex Platonis dialogis. Sed ejuſmodi omnes editiones recenſere nimis longum foret. Paucas tantum notabimus. 1. Platonis de rebus divinis dialogi ſelecti, Gr. et Lat. Socratis Apologia, Crito, Phædo, liber

235. liber X legum, Alcibiades II. curâ Jo. Northi, *Cantabr.* 1683, *in* 8vo. 2. Amatores, Eutyphro, Apologia Socratis, Crito, Phædo, notis Nath. Forſter, *Oxon.* 1745, *et iterum*, 1752, *in* 8vo. 3. Phædo, ſive dial. de animæ immortalitate, Gr. et Lat. Verſionem Ficini emendavit, &c. commentationéſque philoſophicas adjecit Jo. Henr. Winckler, *Lipſiæ*, 1744. *in* 8vo. 4. Quoſdam ex Platonis dialogis, Græcè, cum notis, ter edidit Jo. Frid. Fiſcherus, *Lipſiæ*, 1760, 1770, *et* 1783, *in* 8vo. item alios, *Lipſiæ*, 1770, alióſque, *ibidem* 1774, *in* 8vo. [Editor hic in virum ſummum, et de Græcis Literis, ſiquis alius, optimè meritum, H. Stephanum, nimis acerbè invehitur.]

2. ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ–] h. e. PLATONIS CRITO, SIVE DE EO QUOD AGENDUM EST.

SUMMA DIALOGI. *Crito intimus Socratis amicus, illum in carcere inviſit, inſtante mortis die: quúmque ei ſæpiùs ſignificâſſet ut ſineret ſe è carcere educi, tum verò maximè illi auctor eſt, ut id patiatur: quod perfacile ſit, rebus ad præſtandum amicorum ſuorum diligentia comparatis. Niſi hoc fecerit, futurum id et maximè amicis ſuis indecorum, et ſibi ipſi ac familiæ ſuæ injuſtum. Socrates non prius id ſe facturum teſtatur quàm ſibi certis argumentis conſtiterit an id rectè fieri poſſit. Quid ſtatuerit, ex ipſius verbis facilè eſt intelligere.* FICINUS.

3. ΤΙ τηνικάδε ἀφῖξαι,] *Cur ad hoc tempus veniſti,*—Apud Moſchopulum in collect. vocum Att. ex Philoſtr. legitur πηνικάδε. "Πηνίκα καὶ ἡνίκα ὥρας δηλωτικά· ὡσαύτως καὶ πηνικάδε· "ὡς τὸ, τί πηνικάδε ἀφῖξαι ὦ Κρίτων, ἢ ὡς πρωΐ ἔτι ἐστί;" *art thou come.* Vide ſupra ad p. 27. n. 4. et ad p. 29. n. 4.

4. Πάνυ μὲν οὖν,] *Omninò certè.* Vide Hoogeveen de L. Gr. Part. p. 684.

236. 1. τῶν τρόπων,] ſupple ἕνεκα, *ob mores tuos.*

2. ἐν τῇ νῦν παρεσώσῃ ξυμφορᾷ,] *in calamitate quæ nunc inſtat.* Vide ſupra ad p. 151. n. 3.

3. ἀλλ' ἐδὴν αὐτοῖς ἐπιλίπεται—] Ordo eſt: ἀλλ' ἡ ἡλίκια ἐδὴν ἐπιλίπεται αὐτοῖς τὸ μὴ ἀχὶ ἀγαναιτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ, *ſed tempus ætatis* [i. e. *ſenectus*] *illis non concedit facultatem non conquerendi in præſenti fortunâ.*

4. ἦν ἐγὼ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτατα ἂν ἐνείκαιμι.] *quem ego equidem ſi quiſquam alius, graviſſimè, ut arbitror feram.* Poſt βαρύτατα ἄν nobiſcum ſubaudi participium φέρων. FORSTER. βαρύτατα nempè ſumitur abverbialiter.

5. τὸ πλοῖον] De hac nave ita Plato ipſe: Τοῦτο ἐστι τὸ πλοῖον, ἂς φάσιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ Θησεὺς εἰς Κρήτην τοὺς δὶς ἑπτὰ ἐκείνους ἦγε καὶ ἔσωσε τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. Τῷ οὖν Ἀπόλλωνι εὔξαντο, ὡς λέγεται, τότε, εἰ σωθεῖεν, ἐκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον· ἣν δὴ ἀεὶ

ἡ

καὶ νῦν ἔτι ἐξ ἐκείνου κατ' ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ πέμπουσιν. Ἐπειδὰν οὖν ἄρξωνται 236.
τῆς θεωρίας, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς, ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, καθαρεύειν τὴν πόλιν, καὶ δημοσίᾳ μηδένα ἀποκτιννύναι πρὶν ἂν εἰς Δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν δεῦρο. Τοῦτο δ' ἐνίοτε ἐν πολλῷ χρόνῳ γίνεται, ὅταν τύχωσιν οἱ ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτούς. Ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς θεωρίας, ἐπειδὰν ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος στέψῃ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου· τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὥσπερ λέγω, τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης γεγονός. Διὰ ταῦτα καὶ ὁ πολὺς χρόνος ἐγένετο τῷ Σωκράτει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ὁ μεταξὺ τῆς δίκης τε καὶ τοῦ θανάτου. [Phæd. prope initium.] Qui plura velit, adeat (præter eos qui de feſtis Græcorum ex profeſſo egerunt) Meurſium in Theſeo, c. 16. Petit. Comm. in Leg. Att. p. 50. Reineſii Var. Lect. L. 3. 5. Carpentar. in Vit. Socr. Dorvill. Miſc. Obſ. vol. 7. et quæ congeſſit Spanhemius in ſuo ad Callimach. Hymn. in Delum Commentario. FORSTER. Vide etiam Potteri Archæol. Gr. B. 11. c. 9.

6. τύχῃ ἀγαθῇ·] *Quod benè vertat: quod felix fauſtumque ſit.* Nimirùm veteres utebantur hâc formulâ in rebus lætis, quùm ipſi ſuſciperent aliquid, aut quùm aliis, qui aliquid ſuſciperent, bene precari vellent. FISCHER, Ind. Theophr. Sallierus reddit Gall. *à la bonne heure.*

7. ταύτῃ] i. e. ἐν ταύτῃ τῇ ὁδῷ.

8. καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινὶ ἐκ ἐγεῖραί με.] *et videris opportunè me non excitâſſe.* Nam ita interdum redditur κινδυνεύω cum Infin. Vide H. Steph. in voce.

1. Ἡματί κεν τριτάτῳ——] Il. ι. 363. Scilicet iſta Achillis 237.
verba ſunt ad Ulyſſem, quibus oſtendit, ſe injuriis Agamemnonis commotum, domum rediturum eſſe, quo ſperet ſe venturum eſſe tertio die. FISCHER. Vide annot. Sam. Clarke ad hunc verſum Hom.

2. ὀδμία ξυμφορά—] Pro ὀδμία Sallierus ſcriptum reperit in MS. Reg. Par. ὁ μία, κ. τ. λ. rejectâ voce ἄλλη, natâ ſcil. ex ſequenti ἀλλὰ, quomodo et Ficinus reddidit, *non una tantùm calamitas*—quanquam et vulgata ferri poſſit.

3. ὡς οἷός τε ἂν σε σώζειν,] *cum te ſervare potuiſſem*, vide ſupra ad p. 5. n. 6. Pro ἀμελήσαιμι dedit Fiſcherus ἀμελήσαι.

4. περὶ πλέονος ποιεῖσθαι] Vide ſuprà ad p. 130. n. 4.

5. ἆρά γε μὴ ἐμοῦ πρόσθεν—] *nonne ſollicitus es cauſa mei, meo nomine*—ſcil. ἕνεκ' ἐμοῦ.

1. οἱ συνεφάιλαι] Vide ſuprà ad p. 189. n. 2. 238.

2. ἐξὸν σωθῆναι] Angl. *When you have an opportunity to ſave yourſelf.* Vide ſupra ad p. 7. n. 10.

1. καὶ τὸ σὸν μέρος,] *et quantum in te eſt*,—ſcil. κατὰ τὸ σὸν 239.
μέρος.

1. Εἰ πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λόγον—] Angl. *If we ſhould re-* 240.
ſume this argument, which you make uſe of, about the opinions of men, πότερον καλῶς, κ. τ. λ. I mean—*whether it was at all times*

times rightly aſſerted or not, that we ought to pay regard to ſome opinions, and to others not: ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν ἀποθνήσκειν, καλῶς ἐλέγετο, *or that ſuch an aſſertion was right before I was under a neceſſity of dying,* νῦν δὲ καταδηλος [λόγος ſcil.] ἄρα ἐγένετο, κ. τ. λ. *and that it* only *juſt now forſooth became evident that it was made at random,* merely *for the ſake of argument,* ὢν ᾗ παιδικὴ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς, *and was in reality childiſh trifling.* De voce ὡς obſervat Vigerus, eam præmitti quibuſdam adverbiis poſitivi gradus, quorum tamen ad ſignificationem nihil addit: et adverbia illa uſitatiora eſſe ἀληθῶς, *verè*, ἀτυχῶς, *planè*, ἰσίως, *aliter*. De Gr. L. Idiotiſm. Cap. VIII. § 1. Reg. IX.

2. ἄ τι μοι ἄλλοιότερος φαινῆται,] λόγος nempè. *utrum argumentum illud diverſum aliquid mihi apparebit.* ἐπειδή γε ὧδε ἔχω [ἐμαυτὸν] *cum ita me habeo.* ἢ ὁ αὐτὸς, *an idem*, ac antea; καὶ ἡμῖν χαίρειν, κ. τ. λ. *ac nobis permittendum ſit ut id valere jubeamus, an ei obtemperandum.*

3. ὅσα γε ἀνθρώπεια,] ſcil. ἔχει. *quantum res humanæ ſe habent*—Angl. *at leaſt in all human probability,* ἐκτὸς ἂν τῦ μέλλειν ἀποθνήσκειν εἶναι, *you ſtand in no chance of dying to-morrow.*

241. 1. Φέρε δὴ, πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα ἐλέγετο;] Angl. *But come,* I aſk *again—upon what grounds were ſuch things aſſerted? γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τῦτο πρατίων, qui corpus exercere ſolet, et hoc* tantùm *agit.*—

2. ὃς ἂν τυ[χάνοι ἰατρὸς ἢ παιδοτρίβης ὤν.] Corpora enim alii roboris, alii ſanitatis acquirendæ gratiâ, exercebant. Horum erat medico præſertim obtemperare, illorum pædotribæ. DACIER.

242. 1. ἔμοιγε δοκεῖ ἀνόμοιος εἶναι καὶ πρότερος.] Libri hîc variant. Forſterus ita hæc reddidit: *mihi certè,—diverſus quidem priorque videtur:* vix ullo ſenſu. Fiſcherus in editione ſuâ ſecundâ dederat: ἔμοιγε δοκεῖ ὅμοιον εἶναι τῷ πρωτέρῳ· in tertiâ autem ſic: ἔμοιγε δοκεῖ ἂν ὅμοιος εἶναι καὶ ὁ πρότερος· quod unicè verum videtur. "Nimirùm, (inquit ille) antea oſtenderat So-"crates, et Crito conceſſerat, in uſu rerum ad tuendum "corpus pertinentium, h. e. cibi et potionis, ſequendum eſſe "judicium peritorum: quod præſtaret vita jucunda et ſua-"vis vitæ miſeræ, quam corpus morbidum pareret. Eadem "verò ratione docuit, in faciendis iis, quæ ad tuendum ani-"mum pertinerent, ne vitiis inquinaretur, ſed eſſet integer, "h. e. juſtis, bonis, honeſtis, audiendam eſſe unius verita-"tis vocem: quod præſtaret vita juſta, honeſta, vitæ mi-"ſeræ, quam pareret conſcientia peccatorum et delectorum: "h. e. ὅτος γε ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ἂν ὅμοιος εἶναι "καὶ ὁ πρότερος." Rectè, ut opinor. Nam—ὅμοιος καὶ ὁ πρότερος [*ſimilis atque ſuperior*, vel *ſimilis ſuperiori*] idem eſt ac τοιῦτος οἷος ὁ πρότερος. Vocula ἂν rectè ſcribitur disjuncta.

2. μὴ

2. μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦτα,—] Subauditur ὅρα, *Vide*, μὴ ταῦτα ᾖ ὡς ἀληθῶς σκέμματα τούτων τῶν πολλῶν ῥᾳδίως ἀποκτιννύντων, *ne hæ revera sint cogitationes hujusce multitudinis, quæ* homines *temerè perimit*, καὶ ἀναβιωσκομένων γ' ἂν, εἰ οἷοί τε ἦσαν, οὐδενὶ ξὺν νῷ, *et quæ ad vitam* eosdem *revocarent, si possent, sine ullâ ratione.* De ὡς vide suprà ad p. 240. n. 1. Vocula ἂν interdum reperitur, ut hîc, cum participio conjuncta.

1. Σκοπῶμεν, ὦ 'γαθὲ.—] Vide suprà ad p. 213. n. 1. 243.

2. ἐλάθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παίδων οὐδὲν διαφέροντες;] *non animadvertimus, nos à pueris nihil differre.* Λανθάνω cum participio explicatur interdum per verbum *Ignoro, non animadverto.* HOOGEVEEN ad Vigerum. Vide suprà ad p. 87. n. 1.; item Coll. Gr. Min. ad p. 49. n. 3.

1. Τί δέ;] Vide suprà ad p. 220. n. 6. 244.

1. ἢ πείθειν αὐτὴν ᾖ τὸ δίκαιον πέφυκε;] *vel illi secundum justitiæ naturam persuadere?* Vide suprà ad p. 154. n. 1. 246.

1. τῷ ἐξούσιαν—] Sensus est: *eo, quod potestatem facimus Atheniensium cuivis, qui quidem uti hâc potestate velit.* FISCHER. Ordo est: τῷ πεποιηκέναι τῷ Αθηναίων βουλομένῳ—— 247.

2. καὶ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδών ἐστιν—] *Nec ulla è nobis, quæ leges sumus, impedimento est*——

3. ποιεῖ.] pro ποιεῖ, rescripsit Fischerus ποιεῖς, et serie orationis jubente, et auctoribus Ficini libris. Vertit enim, *tu horum neutrum facis.* Idem tamen Fischerus in 3tiâ suâ edit. reposuit ποιεῖ.

4. ἴσως ἄν μου δικαίως καθάπτοιντο,] *fortasse jure me remorderent*—Vide suprà ad p. 39. n. 8.

5. Ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα Αθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὡμολογηκὼς τυ[χάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν,] *ita evenisse ut ego præcipuè inter Athenienses hanc illis sponsionem sposponderim.* Vide suprà ad p. 7. n. 5. et ad p. 31. n. 11.

1. ξυνέθου πολιτεύσεσθαι.] *nobiscum pactus es te in republicâ versaturum.* Vide suprà ad p. 116. n. 1. 248.

1. καὶ ἀναισχυντήσεις διαλέγομενος τινὰς λόγους—ἢ ὥσπερ ἐνθάδε,] *et impudenter facies* alia *quædam verba ac* ea *quæ hic* faciebas? Intell. scil. ἄλλους, monente Fischero. 249.

1. τί δέ;] Vide suprà ad p. 244. n. 1. 250.

2. θρέψονται—] Vide suprà ad p. 99. n. 1.

1. ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν,] *quemadmodum Idææ Matris æstro percussi tibias se audire putant.* Idææ Matris cultores ita describit Lucretius. 251.

Tympana tenta tonant palmis, et Cymbala circum
Concava, raucisonóque minantur Cornua cantu,
Et Phrygio stimulat numero cana TIBIA *mentes.*

L. 2. v. 617. &c.

Similitérque

Similitérque de κορυβαντίωντων œſtro Philoſtratus, ἐκεῖνα μὲν κορυβάλων καὶ ΑΥΛΟΥ ἔργα. Ep. 15. p. 920. FORSTER.

252. 1. Ἡ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ—] i. e. SOCRATIS VITÆ FINIS EX PHÆDONE: qui inſcribitur etiam ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ, DE ANIMO. Hic nimirum eſt celeberrimus ille dialogus, ubi Plato Phædonem inducit narrantem Echecrati ſermones de immortalitate animorum à Socrate in carcere habitos eo ipſo die quo ille, veneno hauſto, mortuus eſt. Quod hìc exhibetur tantùm eſt dialogi concluſio, ubi Phædon morientem Socratem, verbis ad commovendos affectus admodum accommodatis, deſcribit. Dolendum eſt inſtituti noſtri rationem impedire quo minus totum dialogum ante oculos ingenuæ juventutis ponamus; dignum illum quidem qui iterùm atque iterùm legatur.

2. νικρὸν λέξιν] Moris hujuſce frequens apud auctores, tragicos præſertim, fit mentio. De eo vide Meurs. de Funere, c. 4. Kirchmann. de Fun. Roman. L. I. 7. et Archæol. Græc. L. 4. 3. ubi idem ab aliis ante mortem ipſorum factum fuiſſe notatur, quod hìc de Socrate narrat Plato. FORSTER.

3. ὅ, τι ἄν σοι ποιῶμεν ἡμεῖς, ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῦμεν;] *quod nos faciendo, maximè tibi gratum faciamus.*

4. καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε ἅττ' ἂν ποιῆτε.] *et mihi et meis et vobiſmetipſis grata facietis quæcumque faciatis.* κἂν μὴ νῦν ὁμολογήσητε. *tametſi non nunc promiſeritis.* ἄττ' pro ἅτινα quod hìc pro ἅτινα. ponitur etiam ſæpè pro τινά.

5. προθυμησόμεθα, ἔφη,] ſcil. ὁ Κρίτων.

6. Θάπτομεν δὲ τίνα σὶ τρόπον;] Confer Cicer. Tuſc. I. 43.

253. 1. Ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον πεποίημαι,] *quod autem ego jamdudum longo ſermone proſequutus ſum.*—Vide ſuprà ad p. 130. n. 4.; et ad p. 167. n. 2.

2. Εγγυήσασθε οὖν μοι πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην, ἣν ἐκεῖνος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἐγγυᾶτο.] *Vades igitur voſmetipſos, inquit pro me Critoni date, contraria prorſus ſpondentes, quam quæ ipſe judicibus meis ſpoſpondit.* FORSTER. Vide ſuprà ad p. 31. n. 11. et ad p. 247. n. 5.

3. δεινά ἅττα] *gravia quædam.* ἅττα ſpiritu leni, aliquando ſignificat *nonnulla quædam.* VIGERUS. Cap. II. Reg. xix.

4. ὡς ἢ προτίθεται Σωκράτη, ἢ ἐκφέρει, ἢ κατορύττει·] *eum vel collocare Socratem, vel efferre, vel ſub terram condere.* De ritibus et locutionibus funebribus, vide Potteri Archæol. Gr. B. IV. c. 3. 4.

5. ἦ δ' ὅς,] *inquit autem ille.* ἦ pro ἔφη.

6. καὶ φάναι τοὐμὸν σῶμα θάπτειν,] *et dicere te meum corpus* (non me) *ſepelire.*

1. ἐ

1. ὁ τῶν Ἑνδεκα ὑπηρέτης,] *Undecimvirum minister.* Οἱ Ἑνδεκα, Νομοφύλακες quoque dicti, ex populo eligebantur, singulos singulis decem tribubus mittentibus, quibus additus est Γραμματεὺς, sive *Scriba.* Horum erat, inter cætera, capite damnatos ultimo supplicio afficiendos curare. Vide Potter. Archæol. Gr. B. I. c. 13. et vide suprà ad p. 197. n. 4. 254.

1. ταυρηδὸν ὑποβλέψας] Eundem semper in omni vitâ Socratis fuisse vultum eandémque frontem passim notârunt veteres. Vide Cicer. de Offic. L. I. 26. eundémque in Tusc. Disp. L. 3. 15. Arrian. in diss. Epict. p. 131. aliósque alibi. FORSTER. *Vultu taurino* vel *torvo intuitus*— 255.

2. Αλλ' ἐμοῦ γε, βίᾳ καὶ αὐτοῦ,] Bas. 2. ἀλλ' ἐμοῦγε αὐτοῦ βίᾳ καὶ ἀστακτὶ, non malè. H. e. *memet invito, fusè adeo et copiosè volvebantur lacrymæ per ora.* FISCHER.

1. οὐδένα ὅντινα οὐ κατέκλαυσε τῶν παρόντων,] Κατακλαίειν—est hoc loco *lacrymas movere, facere ut quis fleat. Id.* 256.

2. ψύχοιτό τε καὶ πήγνυτο.] Forsan πηγνύοιτο. STEPH. [Vide suprà ad p. 163. n. 1.] πήγνυτο, imperf. m. sine aug. a πήγνυμι.

3. τῷ Ασκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρυόνα.] *Æsculapio debemus Gallum.* Observat Perizonius Gallum adeo proprium fuisse ac sacrum Æsculapio, ut Pictores vel Figuli formare eum fuerint soliti, ita, ut Gallum manu gestaret. [ad Ælian. V. H. L. v. c. 17.] Cæterùm per Gallum, quem Socrates moriens dixit se debere Æsculapio, medicorum principi, nihil aliud significari videtnr, quàm grati animi sacrificium τῷ Θάνατῳ, summo illi vitæ malorum medico, manus ei jam admoturo debitum. Vide quæ de hâc re dicta sunt in lib. cui titulas, *Oeuvres de Mr. L. Racine.* Tom. II. p. 274.

4. συνέλαβε τὸ σόμα—] Extremi hujusce, quod mortuis ab amicis vel propinquis persolvebatur, muneris varia passim exempla notârunt, qui de ritibus antiquorum funebribus egerunt. Vide Kirchmann. de Fun. Roman. L. I. c. 6. et Archœol. Gr. L. 4. c. 3. FORSTER.

5. ἀνδρὸς] Vide suprà ad p. 284. n. 1.

III. NOTÆ IN ARISTOTELEM.

1. EX ARISTOTELE.] Aristoteles, philosophus egregius et inter primos celeberrimus, natus est Olymp. XCIX. 1. ante C. N. 382. Stagyræ, quæ urbs erat Thraciæ in littore sinûs Strymonici coloniis Græcorum occupata; unde cognomen Stagyritæ adeptus est. Patrem quidem habuit Nicomachum Amyntæ Macedoniæ regis, Philippi Pa- 257.

257. tris, medicum primarium et amicum; Matrem verò Phæſtiada. Poſt obitum parentum, Proxenus Atarnenſis eum literis humanioribus imbuendum curavit. Venit Athenas, et XVII annos natus diſciplinæ Platonis ſe tradidit. Defuncto Platone, atque in Academiâ ſuccedente Speuſippo, Ariſtoteles, Academiâ relictâ, primùm ad Hermiam Atarnenſium tyrannum conceſſit, deinde profectus eſt ad Philippum Macedoniæ regem, qui eum humaniter excepit, eique filium ſuum Alexandrum, poſtea Magnum dictum, decimum quintum ætatis annum agentem, erudiendum tradidit. Hoc munere honorifico, ſummâ cum approbatione et Philippi et Alexandri, per quinquennium fungebatur. Poſt necem autem Philippi, Alexandro in Aſiam proficiſcente, Ariſtoteles Athenas reverſus eſt, anno ætatis quinquageſimo; ibique per tredecim annos docuit in Lyceo, quod locus erat ſuburbanus, ab illuſtri Pericle conditus, et ambulacris, fontibus, arboribúſque ornatus. Ingens undique ad Scholam Ariſtotelis venit auditorum frequentia: et ipſe Philoſophus *Peripateticus* dictus eſt, ex eo, ut veriſimillimum videtur, quod de rebus ad philoſophiam ſpectantibus ad auditores *obambulans* diſſereret: undè diſcipuli nomen quoque *Peripateticorum* ſortiti ſunt. Magnoperè dilectus eſt ab Alexandro, qui eum prope parentis loco habuit, donec cognatus ejus Calliſthenes, qui regem in Aſiam comitatus eſſet, propter ſuſpicionem inſidiarum morte multatus eſt. Ex illo tempore gratiam regis planè dilabentem ſenſit. Nullam autem fidem meretur quod nonnulli tradunt, eum ſcilicet, ulciſcendi deſiderio commotum, venenum, quod regi daretur, parâſſe. Poſt mortem Alexandri, pertimeſcens inimicos, quorum magnum numerum nova ejus doctrina famáque excitaverant, fugâ ſaluti conſuluit, Chalcidémque urbem Eubœæ ſeceſſit. Ibi ſequente anno ventriculi infirmitate laborans, vel, ut quidam putant, aconito hauſto, diem obiit *ſupremum*, Olymp. CXIV. 4. ſucceſſore in Lyceo Theophraſto relicto. Vir quidem fuit ingentis eruditionis atque ingenii acuminis planè admirandi. Conciſo ſcribendi genere utebatur, adeo ut ſingulas ſententias ſingulis ferè verbis abſolvere ſæpè videatur. Undè in ſcriptis ejus nonnihil interdum oritur obſcuritatis, eóque magis quod ſubtilitate quâdam cogitandi gauderet. Varia monumenta ingenii ejus atque eruditionis ad noſtra tempora pervenere, quæ in quaſdam claſſes vulgò diſpertiuntur; de quibus omnibus accuratè diſſeruit doctiſſimus Fabricius in Biblioth. Græc. [Vol. II. p. 109. ſeqq.] Amplam quidem materiam et laudis et vituperationis Ariſtoteles præbuit. Philoſophia ejus, quæ a Platonicâ et Stoici per multa ſecula obſcurata fuit, tandem ſeculo ſexto poſt Chriſtum

Chriſtum natum, præcipuè inter Chriſtianos, magnam auctoritatem obtinuit, atque ad tempora illuſtriſſimi FRANCISCI BACONIS *Vicecomitis Sti Albani*, ferè unicè in Scholis et Academiis invaluit. Quomodo autem auctoritatem ſuam paulatim perdiderit, atque nova philoſophandi methodus in ejus locum ſuffecta fuerit, explicare non hujus loci eſt. Utcunque verò de philoſophiâ Ariſtotelicâ judicare fas ſit, nunquam ſuâ laude fraudanda ſunt, quæ de Rhetoricâ, Ethicâ, Politicâ, atque Poëticâ ſcripta reliquerit. De Ariſtotele et ſcriptis ejus qui plura velint adeant, Fab. Biblioth. Gr. ubi ſupra, Bruckeri hiſt. crit. Philoſ. Tom. I. pag. 786. ſeqq. cæteróſque ſcriptores, tam veteres quam recentiores, ibi indicatos. 257.

EDITIONES ARISTOTELIS.

1. Ariſtotelis Opera omnia, Græcè, cum ſcriptis Theophraſti, &c. *Venetiis, apud Aldum*, 1498, IV *Voll. in fol.*

2. ——— Græcè, ſummâ cum vigilantia excusâ, curâ Deſ. Eraſmi Roterodam. et Simonis Grynæi. *Baſileæ*, 1531, *in fol.*

3. ——— Græcè, Conradi Geſneri et Sim. Grynæi ſtudio recenſita. *Baſileæ, apud Michael. Iſingrinium*, 1550, *in fol.*

4. ——— Græcè, cum Theophraſti operibus, curante Jo. Baptiſta Camotio. *Venetiis, apud Aldum*, 1552, VI. *Voll. in* 8*vo.*

5. ——— Græcè, operâ, et ſtudio Frid. Sylburgii Veterenenſis, &c. *Francofurti, apud heredes Andreæ Wecheli*, 1587, XI. *Voll. in* 4*to.*

6. ——— Gr. et Lat. cum variorum interpretatione Latinâ, ex variis lectionibus caſtigationibuſque ab Iſaaco Caſaubono in ora libri adſcriptis, &c. *Lugduni, apud Guil. Læmarium*, 1590, *in fol. et Genevæ, ſive Coloniæ Allobrogum*, 1605. [Hæc Editio locis aliis diverſis repetita fuit.]

7. ——— Gr. et Lat. cum variorum interpretatione Latinâ, ex recognitione Guil. du Vallii. *Pariſiis*, 1619, *et* 1629, II. *Voll. in fol. et majoribus typis*, 1639, *et* 1654, IV. *Voll. in fol.*

*** Quùm philoſophia Ariſtotelica in Scholis ſummum imperium tamdiù obtinuerit, ſcripta varia Ariſtotelis ingentem turbam editorum et interpretum nacta ſunt, de quorum plenâ notitiâ conſulendæ ſunt Fab. Bib. et Bruckeri Hiſt. crit. Philoſ. ubi ſuprà. Quaſdam tantùm Editiones Ethicorum, Rhetorices, et Poëtices hîc recenſebimus.

EDI-

257. EDITIONES ETHIC

1. Aristotelis Ethica et Politica G
1552. 2. Aristotelis Ethicorum N
ex Dionysii Lambini interpretation
Zuingeri Argumentis atque Scholiis
vis methodicè illustrati, &c. *B*
operâ et impensâ, 1582, *in fol.* 3. -
à Gulielmo Wilkinson, A. M. *Oxon.*

EDITIONES RHET

1. Aristotelis de Rhetoricâ Libri
commentario luculento Petri Victo
2. Iidem cum commentario M. A
1572, 1591. 3. Iidem Gr. et Lat.
Notæ quædem è Victorii, Majoragi
mentariis selectæ, &c. *Cantab.* 1728,
ΛΟΥΣ ΤΕΧΝΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛ
ὐ ΟΞΟΝΙΑ, Ετει ωψνθ'. [Editio quid
Latinis Anonymi cujusdam. Excu

EDITIONES POET

1. Aristotelis de Arte Poëticâ I
versione et commentariis Francisc
&c. *Florent.* 1548, *et Basil.* 1555
censione Dan. Heinsii, qui ut sibi s
bus VII. et XIII. transpositis, ordi
vertit et librum de Tragicâ cor
Lugd. Bat. 1611, *in* 8*vo.* 3. Ide
sione Theod. Goulstoni, et cum
&c. *Cantab.* 1696, *in* 8*vo.* 4. *Les*
stote, d' Horace, de Vida, de Despr
et des remarques, par M. l' Abbé Ba
8*vo.* 5. Idem cum notis T. Win
8*vo.* 6. Idem Gr. et Lat. Lection
mas Tyrwhitt. *Oxon.* 1794, *in* 4*to*

2. ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ—]
DE MORIBUS AD NICOMACHUM LIBI
libros ipsi Nicomacho attribuit, lib.
neamus Aristotelem et ejus filium Nic
scripti de Moribus libri, dicuntur illi
non video cur non potuerit patris simili
tamen et una vox est Aristotelis inter
auctorem esse Aristotelem ipsum.—E
in disciplinis consummatissimi. Ort

Νικομάχεια Ηθικὰ inſcripti ſunt hi libri, quia eos Nicomacho filio pater προσεφώνησε. MENAGIUS ad *Laert.* p, 203. et 391.

3. ΚΕΦ. ζ. Περὶ μεγαλοψυχίας, ὅτι περὶ τιμάς ἐστι μάλιστα,] CAP. VII. *De Magnanimitate, eam de honoribus maximè verſari.* Ariſtoteles autem, quo meliùs explicet quid ſit magnanimitas, eum qui illo animi habitu præditus ſit hîc conſiderat : *Concretum* nempè hoc loco quàm *Abſtractum* mavult.

4. ὁ γὰρ μὴ κατ' ἀξίαν αὐτὸ ποιῶν, ἠλίθιος] Angl. *For he who behaves ſo, not from a ſenſe of dignity, is a fool.* τῶν δὲ κατ' ἀρετὴν οὐδεὶς ἠλίθιος οὐδ' ἀνόητος. *but of thoſe* who act *according to Virtue no one is a fool, or inſane.*

5. τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι.] Vide Xenoph. Cyrop. L. v. prope init. [hujus oper. p. 65.] et quæ Hutch. in ſuâ Edit. ibi notavit ad V. Τῷ μεγέθει, κ. τ. λ.

1. ὁ δὲ μειζόνων ἢ ἄξιος, ὁ πᾶς χαῦνος,] i. e. ὁ δὲ ἀξιῶν αὐτὸν 258.
μειζόνων ἢ ἄξιος ἐστι ὅλως ἐστὶ πας χαῦνος.] Angl. *But one who thinks himſelf worthy of greater things than he deſerves is not entirely vain.* Nam πᾶς ſæpè redditur adverbialiter. Gaudet autem Ellipſi, ſiquis alius, Ariſtoteles.

2. τί γὰρ ἂν ἐποίει, εἰ μὴ τοιούτων ἦν ἄξιος ;] Qui enim ex puſillanimitate magnis honoribus ſe indignum judicat, quibus dignus eſt : quam puſillanimis tum foret, ſi iis non eſſet dignus ? ZUINGERUS.

3. Ἔστι δὴ ὁ μεγαλόψυχος, τῷ μὲν μεγέθει ἄκρος·] *Eſt ſanè magnanimus in magnitudine quidem ſummus ;* τῷ δὲ, ὡς δεῖ, μέσος. *in eo autem in quo oportet medius.* h. e. animus ejus quippe qui in maximis verſetur, ſummus eſt : in cogitando autem, ut cogitare oportet, medius, i. e. ad neutram extremam partem accedens : τῷ γὰρ κατ' ἀξίαν ἑαυτὸν ἀξιοῖ· *nam ſe dignum putat eo quod eſt ſecundum ejus meritum,*—vel *eo quod re verâ meretur.* οἱ δ' ὑπερβάλλουσι καὶ ἐλλείπουσι *illi autem,* viz. ὁ χαῦνος, (Angl. *the vain man)* καὶ ὁ μικρόψυχος, (Angl. *the mean ſpirited man)* *nimii ſunt et deficiunt,* i. e. nimis alter arroganter, alter nimis ſubmiſsè de ſe cogitat.

4. περὶ ἓν μάλιστα ἂν εἴη.] *de unâ re maximè verſaretur,* [τί ἂν τοῦτ' ἔστιν, ἐκ τῆς ἀξίας ληπτέον, *quænam igitur hæc res ſit ex dignitate intelligere eſt.* abſunt hæc verba in quibuſdam libris.] ἡ δὲ ἀξία, &c. *dicitur autem dignitas quatenus ad externa bona attinet. Hoc autem maximum ducere debemus, quod diis tribuimus, quodque maximè expetunt ii, qui in dignitate ſunt : et quod rerum præclarè geſtarum præmium eſt.*

5. καὶ ἄνευ δὲ λόγου φαίνονται οἱ μεγαλόψυχοι περὶ τιμὴν ὄντες·] *ac ſine ope ratiocinationis, magnanimi planè verſantur de honore.* i. e. *non opus eſt ratiocinatione ad probandum,* &c.

6. ὡς ἀληθῶς] Vide ſupra ad p. 240. n. 1.

7. ὃ

7. καὶ δόξειε δ' ἂν εἶναι μεγαλόψυχος, τὸ ἐν ἑκάστῃ ἀρετῇ μέγα.] *Atque quod ineſt magni unicuique virtuti, id viri magnanimi eſſe videretur.*

259. 1. ὃ μὴν ἀλλ' ἀποδέξεται γε, τῷ μὴ ἔχειν αὐτὸς μείζω αὐτῷ ἐπιτίμιον,] *Veruntamen accipiet, quoniam nihil majus quod ei tribuant habent.* [Vide ſupra ad p. 153. n. 2.] τῷ μὴ ἔχειν αὐτὸς idem eſt ac διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτός.

2. περὶ τῶν τυχόντων] Vide ſuprà ad p. 158. n. 3.

3. οὐδὲ γὰρ περὶ τιμὴν ἔτυχε ἔχει, ὡς μέγιστον ὄν.] *neque enim de honore ſic occupatur, utpote quod omnium maximum ſit.*

4. ΚΕΦ. ϛ'. Τίνες αἱ κατὰ μεγαλοψυχίαν πράξεις·] CAP. 8. *Quænam ſunt actiones quæ magnanimitati conveniunt.*

5. ΔΙΟ καὶ ὑπερόπται δοκεῖν εἶναι.] *Idcirco et contemptores videntur eſſe.* Scil. Magnanimi. Alludit ad ea quæ tradita ſunt in fine ſuperioris capitis.

6. τὸ δ' ἀγαθῷ ὑπερέχον πᾶν, ἐντιμότερον.] *Quodcunque autem* aliquo *bono eminet*, eo *honoratius* eſt. διὸ καὶ τὰ τοιαῦτα μεγαλοψυχοτέρους ποιεῖ. *quapropter et talia* homines *magis magnanimos reddant.*

260. 1. μικροκίνδυνος,] *qui parva pericula ſuſcipit.* [in quibuſdam exemplaribus legitur πυκνοκίνδυνος, *qui crebris ſe periculis bjicit.*] —φιλοκίνδυνος, *periculi adeundi cupidus.*—μεγαλοκίνδυνος, *qui magna pericula adit.* Vide H. Steph. Theſ. L. G. tom. 2. c. 209. a.

2, Καὶ ἀντιυπουργητικὸς πλειόνων.] *et remuneratur* alios *majoribus* quàm quæ ab illis acceperat.

3. ἔστω γὰρ προσοφλήσει ὁ ὑπάρξας,] *Sic enim is, qui de eo prior bene meritus fuerit, ei insuper aliquid debebit.* [Vide ſupra ad p. 97. n. 2.] καὶ ἔσται εὖ πεποιθὼς. *et beneficio affectus fuerit.*

4. οἷς δ' ἂν πάθωσιν, ἤ.] i. e. ἀφ' ὧν, κ. τ. λ. à *quibus autem* beneficio *affecti fuerint*, *non* meminerint.

5. Διὸ καὶ τὴν Θέτιν—] Vide Iliad. α', 396. et 504.

6. ὑπ' οἱ Λάκωνες—] Cum in Lacedæmoniorum fines Thebani invaſiſſent, Lacedæmonii ab Atheniensibus auxilium petiverunt: id ut obtinerent, non ſua in illos, ſed illorum in ſe beneficia præterita commemorârunt. ZUING.

261. 1. καταφρονητικῷ γὰρ—] Duo codices MSS. alter Victorii, alter Turnebi, aliam exhibent Lectionem, eamque multò meliorem, viz. παῤῥησιαστὴς γὰρ, διὰ τὸ καταφρονητικὸς εἶναι· καταφρονητικὸς δὲ, διὰ τὸ παῤῥησιαστικὸς καὶ ἀληθευτικὸς εἶναι· quæ *Lambinus* ita reddit: *Apertus enim et liber eſt, quia contemptor aliorum. Contemptor autem eſt aliorum, quia liber et veritatis ſtudioſus.* πλὴν ὅσα μὴ δι' εἰρωνείαν. *niſi ubi diſſimulantus loquitur.* i. e. πλὴν [κατὰ τοσαῦτα] ὅσα μὴ [ἴσι παῤῥησιαστικὸς καὶ ἀληθευτικὸς] δι' εἰρωνείαν. Angl. *except in ſo far as he is not ſo from a falſe pretence.* εἴρωνα [εἶναι] δὲ πρὸς τοὺς πολλούς, *and that he*

he is a pretender only to the multitude. Καὶ πρὸς ἄλλον μὴ δύνασθαι ζῆν ἀλλ' ἢ πρὸς φίλον, *and that he cannot live to indulge any man but a friend.* [ἀλλ' ἢ, *but truly* he can do it *to a friend.*]

2. σπουδάζοντος γὰρ [ἐστι] ὅτως ἔχειν περὶ ταῦτα.] *Eſt enim hominis nimium ſtudium nimiámque curam in res humanas conferentis ſic affectum eſſe.* LAMBINUS.

1. ΚΕΦ. Θ'. Περὶ, κ. τ. λ.] CAP. 9. *De puſillanimi et glorioſo.* 262.

2. ᾠρέγετο γὰρ ἂν ὧν ἄξιος ἦν,] *alioquin ea expeteret quibus dignus eſt.* Vide ſuprà ad p. 151. n. 6.

3. ἀφίστανται δὲ καὶ τῶν πράξεων—] Angl. *and they revolt from*, &c. ἀφίστανται idem quod ἱστᾶσι ἑαυτὺς ἀπό.

1. ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒ. Η'. ΚΕΦ. ά. Ὅτι περὶ φιλίας, κ. τ. λ.] *De* 263. *amicitiâ conſiderandum: et ipſius laus.*

2. Μετὰ δὲ ταῦτα, περὶ φιλίας ἑπόιτ' ἂν διειλθεῖν] *His autem expoſitis* [de quibus ſcil. in libris ſuperioribus] *proximum eſſet de amicitiâ diſſerere.*

3. καὶ νέοις δὲ πρὸς τὸ ἀναμάρτητον,—] *Atque adoleſcentibus* opitulatur amicitia *ne quid peccant, ſenibus ut colantur, et ut, quibus ipſi in rebus agendis intereſſe non poſſunt propter ætatis infirmitatem,* eæ ab amicis *conficiantur ac tranſigantur.* LAMBINUS: qui pro βοηθείας legit βοηθεῖ.

4. —Σύν τε δύ' ἐρχομένω—] Iliad. κ'. 224. *Duobus quippe ſimul euntibus.* Ad quem locum vide quæ annotavit vir egregius Sam. Clarke.

1. Καὶ τῶν δικαίων τὸ μάλιστα φιλικὸν εἶναι δοκεῖ.] Quæ verba ſic 264. explanat Aſpaſius: Cùm multa ſint juris genera, civile, paternum, et id quod dominus in ſervos utitur: horum id quod maximè jus eſt, nempè civile, quod quidem in æqualitate potiſſimùm poſitum eſt, ad amicitiam pertinet maximè.

---

1. ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΙΚΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΕΧΝΗΣ—] h. e. EX ARISTOTELIS ARTIS RHETORICÆ LIB. II. CAP. 12. Περὶ παθῶν καὶ ἕξεων τῶν νέων. *De affectibus ac habitibus juvenum.* In hoc capite ac ſequentibus, uſque ad finem decimi ſeptimi, Ariſtoteles de moribus, qui diverſarum hominum ætatum et conditionum proprii ſunt, quatenus illorum cognitio Oratoris interſit, diſſerit. Cognitis enim Oratori auditorum moribus, eorum animos quo velit faciliùs impellere poterit.

2. Τὰ δὲ ἤθη ποῖοί τινες, καὶ τὰ πάθη—κ. τ. λ.] *Quod ad mores autem quales ſint* [diverſi auditores nempè] *quódque ad affectus, et habitus, et fortunas, poſt hæc* [poſt ea ſcil. quæ jam dicta ſunt] *enarramus.* Libri hìc multùm variant: adeo ut quænam ſit vera lectio valdè eſt incertum. In quibuſdam exemplaribus, pro καὶ τὰ πάθη ſcribitur κατὰ τὰ πάθη: et ante καὶ τὰς τύχας inſeruntur καὶ τὰς ἡλικίας, pro quo aliter κατὰ

τὰς

τὰς ἡλικίας. Commodior lectio eſt ea, quam exhibet Geſneri Chreſt. [p. 145.] Τὰ ἤθη ποῖοί τινες, καὶ τὰ πάθη, καὶ τὰς ἕξεις, κατὰ τὰς ἡλικίας, καὶ τὰς τύχας, διέλθωμεν——κ. τ. λ. De phraſi ποῖός τις ita Vigerus. Jam verò τις, cum indefinitè ponitur—eleganter παρέλκει. additúrque aliis vocibus ornamenti causâ. [C. III. § vi. R. xi.] Audiendus potius Erneſtius. Vide ſuprà ad p. 197. n. 5.

3. καὶ ποῖα πρᾶαι ἕκαστοι αἱροῦνται ἕκαστοι, καὶ ποίων πρακτικοί,] *et qualia* cæteris *ſinguli præferunt, et qualium rerum ſunt effectores.*

4. τὰ ἤθη εἰσὶν ἐπιθυμητικοὶ, καὶ οἷοι ποιεῖν ἃν ἂν ἐπιθυμήσωσι.] Angl. *are of ardent diſpoſitions, and fit for executing what they deſire.*

5. εὐμετάβολοι δὲ καὶ ἀψίκοροι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας.] Angl. *fickle and faſtidious with reſpect to their deſires.* "ἀψίκοροι, qui "citò alicujus rei faſtidium capiunt, ac ſimulatque attigere, "ſatiati illâ ſunt et expleti." *Anonym.*

266. 1. ἥττους εἰσὶ τῷ θυμῷ] *ſunt iræ præda; inferiores, et vicli ab irâ diſcedunt. Id.*

2. ἄμφω ταῦτα] i. e. φιλότιμοι καὶ φιλόνικοι.

3. Πιττακὸς ἔχει ἀπόφθ[μα—] ὁ Πιττακὸς εἰδὼς τῷ Ἀμφιάρεω χρήματα, ὁ δ' ἂν ἠθέλησε λάβοιεν. ὅθεν ὁ Πιττακὸς λέγει πρὸς αὐτὸν. Σὺ δ' ὅπου χρύσεον ἔρωτος ἐγείσω, ἢ γὰρ ἂν χέρας ἕτοιμος ἄχις λάβοιεν. *Schol.*

4. τῇ γὰρ πρώτῃ ἡμέρᾳ,] Hoc eſt in primâ parte ætatis conſtituti. GESNER.

5. ἐ γάρ τω κάλα—] *quia nihil aliud adhuc honeſtum eſſe putant, niſi quod ex inſtitutione, legibúſque didicerunt. Anon.*

6. ὑπὸ τῦ νόμυ μόνον.] Conſuetudinem hîc intelligit ab educatione contractam, unde fit ut ſtupeant ad ea, quibus nondum aſſuefacti ſunt. GESNER.

7. ἀναγκαίων] *ad vitam traducendam neceſſaria; quæ ad vitæ neceſſitatem faciunt. Anon.*

8. τὰ καλὰ] Id eſt ſpecioſa, non ſemper verè honeſta, ſed quæ magnitudine quâdam videntur implere poſſe oculos hominum. GESNER.

267. 1. τῷ γὰρ ἤθει ζῶσι—] *indolem et naturam ſuam potiùs ſequuntur, quàm ratiocinationem. Anon.*

2. τῷ συζῆν,] Vide ſuprà ad p. 216. n. 3.

3. παρὰ τὸ Χιλώνειον.] *contra Chilonis dictum*, viz. μηδὲν ἄγαν.

4. διϊσχυρίζονται.] Angl. *contend obſtinately.*

5. τὰ ἀδικήματα ἀδικοῦσιν] *injurias faciunt*—Vide ſuprà ad p. 31. n. 11.

6. τὰς πίλας] i. e. τὰς ὄντας πίλας, *eos qui ſunt propè.* i. e. *proximos.*

7. ἡ γὰρ εὐτραπελία πεπαιδευμένη ὕβρις ἐστι.] *feſtivitas erudita contumelia eſt.* "Sales, joca, facetiæ, ſunt eruditum convicium

" cium, et quod cum artificio quodam tractatur : niſi enim " modus adhibeatur, ſcurrilita erit. Hunc locum penè ex- " preſſit Cicero, Orat. pro M. Cælio. *Maledicto autem nihil* " *habet propoſiti præter Contumeliam, qua ſi petulantiùs jacta-* " *tur*, convicium ; *ſi facetiùs*, urbanitas *nominatur.*" *Anon.*

8. ἔστε διαβεβαιοῦνται οὐδέν·] Angl. *they aſſert nothing poſitively.*

9. καχύποπτοί εἰσι·] *ſuſpicioſi, et mala ſemper, atque incommoda metuentes : quia nemini credunt. Anon.* In quibuſdam legitur ταχύποπτοι.

1. Βιαιτος ὑποθήκην] Vide Cic. de Amicit. cap. 16. 268.

2. τῶν πρὸς τὸν βιον ἐπιθυμοῦσι.] *res tantùm ad vitam neceſſarias capiunt. Anon.*

3. τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ,] Vide ſuprà ad p. 266. n. 4.

4. ἁπλως] honeſtas vero abſolutè bonum eſt. *Anon.*

5. διατιλεῦσι γὰρ τὰ γενόμενα λέγοντες·] Vide Neſtori orationes apud Hom. Iliad. ά. et Evandri apud Virg. viii.

O mihi præteritos referat ſi Jupiter annos,
Qualis eram, &c.——Idem.

1. πάντα γὰρ οἴονται ἐγγὺς εἶναι αὐτοῖς παθεῖν.] Angl. *for they* 269.
think they are juſt going to ſuffer every ſort of miſery : τοῦτο δ' ἦν ἐλεητικοῦ, *and this is the cauſe of their being prone to Pity.* Ubi notandum ἦν imperfecti uſurpari perinde ac eſſet præſentis. Ita interdum etiam Latini. [Vide Hor. L. I. Od. 37. prope init. *Tempus* ERAT, &c.] τὸ ἐλεητικὸν, *the being prone to Pity.*

2. θρασυτης γὰρ τὸ τοιοῦτον·] *nam hujuſmodi ratio agendi eſt audacia.* In quibuſdam exemplaribus ſcribitur θρασύντητος, quod eodem ferè redit.

1. περὶ τὰ ἑνὸς δέον πεντήκοντα.] *circiter undequinquaginta.* 270.
Quod Latini exprimunt per *unde*— et *duode*—, id a Græcis, per participium verbi δέω cum eo numero qui deeſt, ſignificatur. *Anon.*

2. δι' ὅσα αὐτῶν καὶ τὰ ἤθη ποῖα ἄττα συμβαίνει τοῖς ἀνθρώποις,
Non de omnibus fortunæ bonis diſputare proponit, ſed de iis tantùm quorum adventus aut diſceſſus mores hominum alios alióſque fingit. *Id.* Angl. *by means of which of thoſe*, viz. *what* particular *diſpoſitions are incident to men.* ποια ἄττα, *quænam.* Vide Viger. C. II. R. 19. et Zeunium ad locum. Edit. 1777.

3. ἡ δὲ εὐγένεια, ἐντιμότης τις προγόνων ἐστι.] Angl. *But nobility of birth is a ſort of honour* derived *from anceſtors*, καὶ καταφρονητικὸν [ἐστι πρᾶγμα] τῶν ὁμοίων τοῖς προγόνοις τοις αὐτῶν. *and yet it is a thing which deſpiſes even the perſons who reſemble the anceſtors of its own poſſeſſors.* tranſit ſcil, ab *Abſtracto*, [ἡ εὐγένεια] ad pronomen *Concreti*, [αὐτῶν.] " nobiles non ſo-

270. " lùm deſpiciunt abjectos homin
" conſecuti ſunt, ſed eos etiam
" pervenerunt, ſi novi ſint : dem
" dem honoribus *modo* uſi ſunt,
" rum." *Anon.*

4. διότι] Vel lege διὰ τὸ, uti ha
vel cum Geſnero, elide εἶναι, ac ſu

5. ὑπολαμβάνουσι.] ſunt ea quæ
nam facultatem intolerantiùs nos
deantur. *Anon.*

6. γνησίου δὲ, κατὰ τὸ μὴ ἐξιστασθ
eſt cum poſteri reſpondent factis
nerant. *Id.*

7. πάλιν ἀναδιδωσιν.] retrò fertu
tamen ſignificat ἀναδίδωμι, *emitto*,
tur hæc verbi ſignificatio magis
ſus : *poſteaque rurſus, interjecto ali
cit viros bonos et inſignes.* Id.

8. οἱ ἀπ' Αλκιβιάδου,—] —pare
ſcunt ; certè parentibus liberi ſimi
et corporis formam, ſed animi inc
—Claudia gens diu Romæ floruit
eadem illachrymabilem Tiberiun
produxit ; tandem in immanem C
Agrippinam, ipſúmque demum
annos deſitura. Conſpect. Med.
gory, M. D. par. 16.

271. 1. στάσιμα] ſ. γένη, familiæ ing
ditæ : quæ ſtabilitatem et gravita
καὶ νωθρότητα· *in ſtoliditatem et tardit*

2. πάσχοντές τι ὑπὸ τῆς κτήσεως τ
affected by the poſſeſſion of riches.
Lanc verò labem inurit eis divitiarum

3. καὶ σαλάκωνες·] *Salacon* vir q
pauper, tamen volebat haberi
dicti, ſunt qui propter copiam rei
ſibi multum tribuunt. Theophra
ſychius ſcribit) *Salaconem* appellavi
cit quando minimè opus eſt. MA

4. σόλοικοι,] *Solœci* ii vocantur,
mone utuntur, à Solis quæ civitas
Solœciſmus : hîc autem Ariſtotele
oſtentant. *Id.*

5. τὸ οἴεσθαι] Int. ἀπὸ τῆ κοινῆ, δ

6. οἱ διώμενοι τῶν ἐχόντων.] *qui aux*

7. τὸ οἴεσθαι] i. e. σκαλάκωνές τε εἶσι καὶ σόλοικοι διὰ τὸ οἴεσθαι, κ. τ. λ.

8. ὡς ἐν κεφαλαίῳ] ſupple εἰπεῖν,—ἀνούτω εὐδαίμονος ἤθους, κ. τ. λ. *ut paucis multa complectar, qui mores beati alicujus hominis inſipientis eſſent, iidem divitum ſunt. Anon.*

1. διὰ τὸ ἐφίεσθαι ἔργων] quia cupiunt tractare res, quarum 272.
adminiſtrandarum magnam habent poteſtatem, facultatem. (ἐξουσιαν) propter potentiam. *Id.*

2. Καὶ σεμνότεροι ἢ βαρύτεροι·] duo genera gravitatis facit: alteram virorum bonorum et ſapientium, quæ eſt poſita in colendâ virtute, hanc σεμνότητα vocat; alterum, quæ moleſta eſt et odioſa, hanc vocat βαρύτητα, ut eſt divitum gravitas. Senſus, " et gravitatem potius veram, inquit, quam fictam " et moleſtam ſectantur." *Id.*

3. ἐμφανεστέρους] dignitas, ac ſplendor ille vitæ facit, ut conſpicui magis ſint, et ut omnium oculi in eos conjiciantur: et hæc cauſa eſt, cur modeſtè ſe gerunt, (μετριάζουσι) nec inſolentiùs efferuntur. *Id.*

4. μαλακὴ] *mollis quæ non offendit quemquam.* εὐσχήμων, *decora, ſpecioſa, honeſta.*

5. μικραδικηται] ac ſi ab jure quandóque diſceſſerint, injuſtéque aliquos violaverint, non puſillæ, quas inferunt, injuriæ minutæque ſunt, ſed et magnæ, et quæ fortunæ, potentiæque ipſorum reſpondeat. *Id.*

6. ἡ δ' εὐτυχίᾳ—] proſpera autem fortuna, ſecundum partes ſuas, habet mores eorum, quæ commemorata ſunt; ſcil. nobilitatis, divitiarum, et potentiæ. *Id.*

7. κατὰ τὸ σῶμα] ut ſis formoſus, bonâ valetudine, &c.

8. ἓν δ' ἀκολουθεῖ] proſperæ autem fortunæ unus comitatur optimus mos; quod homines fortunati ſunt Deorum cultores, et ad rem divinam quodammodo magis quam alii affecti: iis enim confidunt propter bona ſibi a fortunâ data: putant enim ſe voluntate deorum ea obtinuiſſe. *Id.*

1. τὸ αὐτὸν ποιεῖν] cum ipſe orator fingat aliquid commini- 273.
ſcaturque quod nunquam geſtum fuerit. *Id.*

2. πρὸς βασιλέα] ſcil. Perſarum. Vide Xenoph. Anab. paſſim.

3. ἐπιχείρησις,] Xerxes non antea Græcos ſubigere aggreſſus eſt quam Ægypto potitus eſt. *Anon.*

4. ὃ δεῖ τὰς κληρωτὰς ἄρχειν,] *magiſtratus non eſſe creandos ſorte.* Id. Vide ſupra ad p. 203. n. 2.

5. ἢ τῶν πλωτήρων] ſ. εἴ τις. *vel ſorte ductâ nautarum aliquem deligat, qui navem gubernet, quaſi quem ſors voluerit, non qui ejus artificii peritus ſit.* Id.

6. ὡς ἵππος—] Vide Coll. Gr. Min. p. 6. et Hor. l. 1. ep. 10.

1. ὅπως

274. 1 ὅτις ῥᾴδιόν ἐστιν ἐκ φιλοσοφίας. *pientiæ ſtudiis incubuerunt.* ῥᾴω λόγων, χρησιμεύειν δὲ, κ. τ. λ. *gitantur, ſed in deliberationibus nam quæ futura ſunt, plerumque p faƈta ſunt.* MAJORAGIUS. ῥᾴ pro ῥᾳόνως, ſcil. adverbialiter ſun

FIN

ANNOTATIONUM IN EXC

NOTÆ PHILOLOGICÆ

AD

EXCERPTA ex CRITICIS.

I. Notæ in Aristotelem.

1. Ἐκ τοῦ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ—] h. e. Ex Aristotelis de arte Poetica libro. 277.

Fuit apud omnes literarum elegantiorum veros cultores hocce aureum opuſculum maximi ſemper habitum ; utpote à ſummo philoſopho elaboratum, in gente omnium ad humanitatem excultiſſimâ, ubi non ſolum Poëſis, ſed et cunctæ aliæ artes ingenuæ ad faſtigium excellentiæ jamdudum perveniſſent. Quicunque igitur ad hujus lectionem animum diligentem adhibuerit, is demum ſentiet quam exquiſitè excogitata, quam accuratè expreſſa, quam ibi non ſupervacanea ſint omnia. Ad mentem autem acutiſſimi hujus philoſophi faciliùs capiendam, diſcentibus opus foret perpetuâ, plenâ ac luculentâ enarratione. Quam tamen quo minus contexamus prohibet inſtituti noſtri brevitas. Eam igitur ex variis copioſis, qui in hâc palæſtrâ ſudaverint, ſcriptoribus, colligendam, ac diſcipulis vivâ voce tradendam docto præceptori relinquimus. [Adeundum præcipuè editionem optimam hujus libelli à Tho. Tyrwhitt ; et *Ariſtotle's Treatiſe on Poetry, tranſlated, with Notes*, &c. *By Thomas Twining*, M. A. ed. Lond. 1789, in 4to.] Noſtrum erit in his notulis, locutiones quaſdam ellipticas et inſolentiores, atque ſiquid aliud id genus difficultatis obvenerit, indicare, et quam pauciſſimis expedire. Qui cognoſcere velit quæ de toto hoc Ariſtotelis libello, vel de ejus aliquâ parte, commentati ſint varii docti ac ingenioſi homines, illum ad libros, inter cæteros, quorum tituli ſequuntur, relegare viſum eſt. Dan. Heinſius de Tragœd. Conſtitutione, ſuæ edit. Ariſt. de Poët. Adject. Lugd. Bat. 1611. La Poëtique d'Ariſtote, traduite en Francois, avec des Remarques, par Mr. Dacier. Les Quatres Poëtiques d'Ariſtote, d'Horace, de Vida, de Deſpreaux, avec les Traductions et des Remarques, par M. l'Abbé Batteux, 2 toms. Principes de la Literature, par M. l'Abbé Batteux, 5 tom. Traité du Poëme Epique, par Boſſu. La Poëtique de M. Marmontel. De ſacrâ Poëſi Hebræorum, Prælectiones Acad. Oxonii

277. Oxonii habitæ à Roberto Lowth. Q. Horatii Flacci Epiſtolæ ad Piſones et Auguſtum. With an English Commentary and Notes, by the Rev. Dr. Hurd. 2 vols. Dr. Moore's Eſſay on the End of Tragedy, according to Ariſtotle. Harris's Three Treatiſes, p. 86. Lond. Ed. 1772.

2. ΠΕΡΙ ποιητικῆς] N. B. Vulgata diſtributio, per capita, denotatur ſignis Arabicis, 1. 2. 3. &c. Tyrwhittiana autem Græcis Literis minusculis, α'. β'. γ'. &c. In Vulgatis Editt. hoc primum cap. ita inſcribitur, Τῶν τεχνῶν διαφεραὶ ἢ οἷς ποιοῦνται τὴν μίμησιν. i. e. *In quibus rebus Artes differunt in suâ imitatione exprimendâ.* Περὶ ποιητικῆς αὐτῆς—λέγωμεν, ἀρξάμενοι. κ. τ. λ. Angl. *Let us treat concerning the art of Poetry in general, and the effect which each ſpecies of it produceth, and concerning the manner in which its Fables ſhould be conſtructed, if the poetry is to be exquiſite: and alſo of the number and quality of its conſtituent parts; and ſo of whatever other circumſtances are incident to the ſame Art: beginning, according to a natural order, with the very firſt principles.* Περὶ ποιητικῆς—ſupple τεχνῆς vel μεθόδου, quam vocem uſurpat paulò inferiùs; item in eodem ſenſu in initio Cap. xix.

3. καὶ ἡ διθυραμβοποιητικὴ,] ſupple τεχνή. Angl. *the art of making Dithyrambic verſes,*—[Vide ſupra ad p. 3. n. 10.; item Hor. Carm. Lib. 4. Od. 2. 10.] καὶ τῆς αὐλητικῆς [τεχνῆς] ἡ πλείστη [μοῖρα] καὶ κιθαριστικῆς [τεχνῆς,] Dicit Arist. MAJOR PARS artis Auleticæ et Citharisticæ; quia quanquam in genere hæ artes ſint cujusdam affectûs imitatio, non tamen earum omnis pars, ſicut præludia: uti obſervavit doctiſſimus Dacierus.

4. πᾶσαι συ[χάνσιν ὅσαι μιμήσεις τὸ σύνολον.] ſuppple κατά. Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

278. 1. ἢ γὰρ τῷ γένει,] Sic conſtrue: γὰρ [διαφέρουσι] ἢ τῷ μιμεῖσθαι ἑτέροις γένει, ἢ τῷ [μιμεῖσθαι] ἑτέρᾳ, ἢ τῷ [μιμεῖσθαι] ἑτέρως, καὶ μὴ [κατὰ] τὸν αὐτὸν τρόπον. Angl. *for they differ either in imitating* WITH *things that are different, or in* imitating *different things, or in* imitating *differently, and not in the ſame manner.* i. e. They differ with reſpect to the inſtruments, the ſubjects, and the mode of their imitation.

2. Ὥσπερ γὰρ καὶ χρώμασι—] Angl. *For as certain perſons (ſome* of them *through art, and ſome through* mere *habit) produce various imitations by colours and figures; and others do it by means of their voice,* &c. "Si perſpicuitati ſtudu-"iſſet philoſophus, ſcripſiſſet fortè ἕτεροι δὲ τῇ φωνῇ.—Media "autem illa οἱ μὲν διὰ τέχνης, οἱ δὲ διὰ συνηθείας parenthetici "ponuntur." TYRWHITT.

3. ἐν ῥυθμῷ] Rhythmus in genere ſpatium eſt definitum temporis, ad aliud ejuſdem diuturnitatis reſpondens. Gutta, quæ à ſubgrundis cadit, Rhythmum diſtinguit, non item

amnis

amnis fluens. *Les Quatres Poëtiques, par Batteux.* [Tom. I. p. 249.] Ubi vide plura. [Vide etiam ſuprà ad p. 227. n. 4.] —ἐν ῥυθμῷ τῷ λόγῳ τῷ ἁρμονίᾳ. Hæc poëticæ imitationis inſtrumenta infrà paulò aliter deſignantur: ῥυθμῷ καὶ μέλει τῷ μέτρῳ, ubi μέλος pro ἁρμονία et μέτρον pro λόγος ponitur. TYRWHITT. apud quem vide plura.

4. τυγχάνουσιν ὄντες τοιοῦτοι [καὶ] τὴν δύναμιν·] *tales ſint* quod ad *vim* imitatricem. Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

5. διὰ τὸν σχηματιζομένων ῥυθμῶν] *per figuratos Rhythmos*—ſcil. quos geſtu efficiunt. Angl. *meaſured pantomime.* [Pro αἱ τῶν ἀρχηστῶν, paulò ſuprà, vir doctiſſimus T. Twining legendum conjicit, ἔνιοι τῶν, κ. τ. λ.] ἡ δὲ ἐποποιΐα μόνον τοῖς λόγοις ψιλοῖς ἢ τοῖς μέτροις· *epopœia verò ſolùm oratione nudâ, ſive metris;* ut rectè interpretatur Tyrwhittus. Nam, ut obſervat vir doctiſſimus, conjunctio ἢ explanandi ſive declarandi vim habet.—Epopœiæ autem λόγοι ſive metra, ψιλοὶ dicuntur, quod modis muſicis deſtituuntur: τὴν ψιλομέλειαν infrà vocat.

6. ἀεὶ' ἐνί τινι γένει χρωμένη τῶν μέτρων τυγχάνουσα [ὡς] μόχρι τοῦ νῦν.] Angl. *or happening to make uſe of* only *one particular ſort of meaſure* [the hexameter, *viz.*] as has been the caſe *hitherto.*

7. Οὐδὲν γὰρ ἂν ἔχοιμεν ὀνομάσαι, κ. τ. λ.] γὰρ refertur ad id quod ſubauditur: Vocem *Epopœiam* ſenſu tam laxo uſurpo, alioquin ENIM *nullum haberemus commune nomen*—&c.

8. τὰς Σώφρονος—μίμους—] De his, &c. vide Twining, Note 6. et Tyrwhitti annot. p. 116: ubi vir doctiſſimus oſtendit Sophronis mimos non proſaicè ſed poëticè ſcriptos fuiſſe.

9. συνάπτοντες τῷ μέτρῳ τὸ ποιεῖν,] *adjungentes* cuilibet *metro* ποιεῖν, [*facere,*] *hos quidem elegeiopœos,* &c. TYRWHITT.

1. ἐξ ἁπάντων τῶν μέτρων ἐκ ἠδη καὶ ποιητὴν—] Supra dixerat, ſcriptores, qui non imitantur, licet metro Epico vel Elegiaco ſcripſerint, ἐποποιοὺς et ἐλεγειοποιοὺς malè nominari: addit nunc poëtam, ſi quis per metra omnigena imitationem fecerit, ut Chœremon fecit, non idcirco ex metris omnigenis nominari debere παμμετροποιῷ, ſcil. titulo, vel aliquo ejuſmodi. Ut hic ſenſus, qui mihi quidem verus videtur, ex hoc loco eliceretur, interpunctionem tantùm poſt μέτρων ſublatam poſt ῥαψῳδίαν poſui. Quod ſi codd. MSS. ſinerent, voces illas μικτὴν ῥαψῳδίαν penitùs delerem, quas ex gloſſemate ortas ſuſpicor. TYRWHITT. 279.

2. Επεὶ δὲ μιμοῦνται, κ. τ. λ.] Hoc caput ſecundum ita inſcribitur in vulgatis.—Ποίους ἀνάγκη μιμεῖσθαι. i. e. *Quales oportet imitari.* In Tyrwhitti editione argumentum hujus cap. ita ſe habet: § 4. [cap. ii.] Differentia ſecunda circa ſubjecta. Vide ſupra ad p. 278. n. 1.

3. ἤτοι βελτίονας ἢ καθ' ἡμᾶς,—] *aut meliores, quàm qui noſtrâ*

ætate

state vivunt, *aut pejores, aut denique tales, neceſſe eſt imitari*; &c. TYRWHITT.

4. περὶ τὰς λύσεις καὶ τὴν ψιλομετρίαν.] Vide ſup. ad p. 268. n. 5.

5. ὡς πέρυσι, καὶ Κύκλωπας] Lectio vulgaris eſt ὡς Πέρσας, κ. τ. λ. Sed in editt. vett. teſte Tyrwhitto, eſt πέρυσι, mendo, ut ille putat, manifeſto. Proponit ingeniosè locum ita refingendum: ὥσπερ ΑΡΓΑΣ Κύκλωπας, ΚΑΙ Τιμόθεος, καὶ Φιλόξενος. μιμήσαιτο ἄν τις. *qualiter Argas Cyclopas, et Timotheus, et Philoxenus, imitetur aliquis.*

6. Ἐν αὐτῇ—διαφορᾷ—διέστηκεν.] Vide ſuprà ad p. 27. n. 4.

7. Ἔτι δὲ—] Hoc tertium cap. in vulgatis ita inſcribitur, Πῶς ἐστι μιμεῖσθαι. *Quomodo ſit imitandum.* In Tyrwhitti edit. § 5. [cap. iii.] Differentia tertia circa modum—De originæ nominum Dramatis, Tragœdiæ, Comœdiæ. Ἔτι δὲ τούτων τρίτη διαφορὰ, κ. τ. λ. Angl. *Moreover there is in theſe a third difference*, viz. *the manner in which one ſhould imitate each of theſe bjects.* Καὶ γὰρ μιμεῖσθαι ἐστὶν τὰ αὐτὰ ἐν τοῖς αὐτοῖς, *for one may imitate the ſame object by the ſame* means, ὅτε μὲν [ἐστὶν αὐτῷ αὖτον] ἀπαγγέλλοντα [μιμεῖσθαι] *when he may do it in the way of narration (either by aſſuming another character, as is the caſe with Homer; or remaining in his own perſon without any change,) or* he *may do it by repreſenting all the imitating characters employed in action.*

280. 1. οἱ Μεγαρεῖς, οἵ τε ἐνταῦθα,] i. e. Megarenſes in vicinià Athenarum; erant enim alii Megarenſes in Siciliâ ex illis oriundi, uti videre eſt paulò inferiùs. Omnes autem erant, Dorienſes. DACIERUS. De ἀντιποιεῖσθαι, vide ſuprà ad p. 151. n. 7.

2. ἔνιοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ] ſcil. Δωρίων.

3. Εοίκασι δὲ—] Hoc quartum cap. ſic vulgò inſcribitur. Τὰ τὴν ποιητικὴν γεννήσαντα, καὶ πῶς διέσπασται εἰς διάφορα εἴδη. *Quæ res Poëticam genuerunt, et quomodo diſpertita fuit in varias formas.* In Tyrwhitti edit ſic: § 6. [cap. 4.] Poëticæ artis cauſæ duæ phyſicæ, Imitandi ſtudium et Harmoniæ amor.

4. καὶ τὸ χαίρειν τοῖς μιμήμασι πάντας.] ſcil. σύμφυτον τοῖς ἀνθρώποις. Angl. *That all take delight in Imitations* is *alſo* natural to man.

281. 1. ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ κοινωνοῦσιν αὐτοῦ.] ἀλλὰ κοινωνοῦσιν αὐτῶν—Angl. *but they* [theſe laſt viz.] *partake of it*, ἐπὶ βραχὺ *to a ſmall degree*—compared with the philoſophers.

2. τύχῃ προσωρακὼς] Vide ſuprà ad p. 7. n. 5.

3. καὶ τῷ ῥυθμῷ] Vide ſuprà ad p. 178. n. 3.

4. ἐξ ἀρχῆς οἱ πεφυκότες πρὸς αὐτὰ μάλιστα,] Angl. *thoſe having naturally the moſt original genius for theſe things*—

5. ἐκ τῶν αὐτοσχεδιασμάτων.] Angl. *from their extemporaneous productions.*

6. κατὰ

6. κατὰ τὰ οἰκεῖα—] In Tyrwhitti edit. hæc Sectio ita inſcribitur : § 7. Duo genera Poëſeos orta ex diverſis tractantium moribus, cum hi ſibi res graves et pulchras, illi tenues et inhoneſtas imitandas delegiſſent. —κατὰ τὰ οἰκεῖα ἤθη—*ſecundum proprios* poëtarum *mores*— GOULSTON.

7. Καὶ ἐγένετο—] In Tyrwhitti edit. hæc Sectio ita inſcribitur : § 8. Ex antiquis igitur alii Heroicorum argumentorum Poëtæ, alii Jambicorum.

1. Παραφανέσης—] Hæc Sectio ita inſcribitur in Tyr. edit. 282.
§ 9. Mox hi pro Jambis Comœdiam, illi pro Epicis Tragœdiam aggreſſi ſunt. Tragœdia et Comœdia ab initio ambæ extemporales, hæc a poëtis Dithyrambicis, illa a Phallicis incrementa cepit.

2. προαγόντων ὅσον ἐγένετο φανερὸν αὐτῆς.] Gall. *chacun ajoutant quelque choſe à leur beauté à meſure que l'on decouvroit ce qui convenoit à leur caractère.* DACIER. Cæterùm pro αὐτῆς Winſtanleius legendum conjicit αὐτοῖς.

3. Καὶ πολλὰς μεταβολὰς—] In Tyr. edit. ita inſcribitur hæc Sectio : § 10. Progreſſûs Tragœdiæ hiſtoria.

4. καὶ τὰ τῆ χορῆ ἠλάττωσι,—] *et partes chori minuit ; καὶ τὸν λ. πρ. παρ. perſonam primarum partium inſtituit ;* TYRWHITT. Paulò aliter in ſuâ verſione Th. Twining :—*and made the dialogue the principal part of Tragedy.*

5. Ετι δὲ τὸ μέγεθος—] Angl. *And* while it grew into *magnitude from ſhort fables* expreſſed in *ludicrous diction, it was late in aſſuming dignity, on account of the tranſition made from the ſatirical* and farcical *form* in which it had at first appeared.

1. Ἡ δὲ κωμῳδία ἐστὶν—] Hoc quintum cap. ita vulgò inſcri- 283.
bitur. Περὶ Κωμῳδίας· καὶ Ἐποποιΐας καὶ Τραγῳδίας διαφορά. *De Comœdiâ : item Epopœiæ et Tragœdiæ differentia.* In Tyrwhitti edit. § 11. [cap. v.] Progreſſûs Comœdiæ hiſtoria.

2. ἀλλὰ τῆ αἰσχρῆ ἐστὶ τὸ γελοῖον μόριον.] Angl. *but it is the ridiculous part of what is baſe*, or mean.

3. καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῶν ἐφέ ποτε ὁ ἄρχων ἔδωκεν.] *Etenim chorum comœdorum magiſtratus*, qui ludis præpoſitus fuit, *ſerò* poëtis è ſumptu publico *dedit ; ἀλλ' ἐθελονται ἦσαν. Sed* à principio *ſponte qui volebant*, chorum *ingrediebantur* parteſque ejus canendo ſuſtinebant. GOULSTON. Il y avoit à Athénes un Magiſtrat qui regloit tout ce qui avoit rapport aux ſpectacles. BATTEUX. Erat nempè unus Archontum.

4. ποιεῖν—ἦρξαν.] i. e. πρῶτοι ἐποίησαν. GOULSTON.

5. πρῶτος ἦρξεν, ἀφέμενος τῆς ἰαμβοικῆς ἰδέας,—] Angl. *was the firſt who having renounced the lampooning exhibition* of individuals, *compoſed dialogues or fables of general* manners.

6. Ἡ μὲν οὖν ἐποποιΐα—] In Tyr. edit. hæc Sect. ita inſcribitur : § 12. Epopœia cum Tragœdiâ in nonnullis convenit,

in aliis differt : Sed cum Tragœdia partes eaſdem, quas Epopœia, complectatur omnes, et etiam plures, de illâ in primo loco tractandum eſt. Ordo eſt : Ἡ ἐποποιΐα μὲν ἓν ἁπολυθὲν τῇ τραγῳδίᾳ μέχρι μόνου εἶναι μίμησις σπουδαίων [διὰ] μέτρου. Angl. *The Epopœa followed Tragedy in as far as it is an imitation of illuſtrious characters by means of verſe.* Goulſtonus delenda cenſet μετὰ λόγου, quod probat Tyrwhittus.

7. Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐν ἑξαμέτρῳ—] Hoc ſextum cap. in Vulgatis ita inſcribitur. Περὶ τραγῳδίας, καὶ τῶν αὐτῆς μερῶν. *De Tragœdiâ, ejuſque partibus.* Tyr. edit. ſic : § 13. [cap. vi.] Tragœdiæ definitio. τῆς ἐν ἑξαμέτρῳ μιμητικῆς Poëſin Epicam intelligit.

8. ἀπολαβόντες—] *aſſumptâ definitione naturæ ipſius ortâ ex antedictis.*

284. 1. Ἐστιν οὖν τραγῳδία μίμησις—δρώντων —] Vulgata lectio eſt— Ἐστὶν οὖν τραγῳδία μιμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθος ἐχούσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ, χωρὶς ἑκάστου τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις δρώντων, καὶ οὐ δι' ἀπαγγελίας, ἀλλὰ δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν. " Reſcribendum eſt : δρώντων καὶ οὐ δι' ἀπαγ-" λιας, δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν. " Quæ lectio, quin ab Ariſtotelis manu fluxerit, núllus du-" bito, ſiquidem conjunctionem ἀλλὰ nec Codd. manu exa-" rati, neque ipſa rerum ratio admittant. Nullum enim in-" ter φόβον et ἀπαγγελίαν oppoſitionem intercedere jamdudum " viderunt interpretes." WINSTANLEY. Sententiæ forſan conſtructio caſu aliquo hic turbata fuit, quæ facili negotio integritati ſuæ ita reſtitui poſſet : Ἐστιν οὖν τραγῳδία μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθος ἐχούσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ, ΟΥ ΔΙ' ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ, ΑΛΛΑ χωρὶς ἑκάστου τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις δρώντων, καὶ—δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν. Angl. TRAGEDY *then is an imitation of a tranſaction important and complete, of a certain extent, in a pleaſurable ſtyle, nor proceeding in the way of narration,* (like Epic Poetry,) *but by the acting* [or, the dramatic exhibition] *of each of its forms in their ſeveral departments : and effectually producing,* by *means of* PITY *and* FEAR, *the refinement* [purification or improvement] *of ſuch affections.* Hæc eſt celeberrima illa Tragœdiæ definitio, quæ litem tantam inter interpretes movit. Ejus partem poſteriorem non ita pridem tractavit Jac. Moor, in Acad. Glaſg. Litt. Gr. P. in libello ſingulari, Anglicè conſcripto. Glaſg. 1763, 8vo. Sed in interpretatione ſuâ omninò falſus eſt vir doctus. Nimirùm affirmat ille vocem πάθημα nunquam ſignificare id, quod eſt Angl. *paſſions,* ſed ſemper *calamities :* et vocem κάθαρσις non hic loci ſonare id, quod eſt Angl. *purgation, purification, refinement ;* ſed id, quod eſt *a removal :* Et ſenſum Ariſtotelis ita eſſe contendit

contendit ac ſi dixiſſet: "Tragœdiam ſibi proponere tales ca- 284.
" lamitates quales ipſa repræſentat è vitâ humanâ, affectibus
" miſericordiæ ac terroris, tollendas:" *it propoſes to effect the removal of ſuch calamities out of human life by means of exciting the paſſions of pity and terror.* Sed hoc nequaquam dixiſſe ſummum Criticum cuivis facilè apparebit inſpicienti quæ Ariſtoteles ipſe ſcripſit [in lib. ſuo de Republ. Lib. VIII. CAP. VII.] et quæ diſſeruit *Batteux*, [*Les quatres Poëtiques*, Tom. I.] item vir doctus Th. Twining in notis ſuis Anglicè conſcriptis, p. 231. ſeqq. Cæterùm ſenſus ſatis dilucidus ex interpretatione noſtrâ oriri videtur.

2. *καὶ πάλιν ἕτερα διὰ μέλους.*] Alludit ad cantum Chori in Tragœdiâ Græcorum.

3. *Ἐπεὶ δὲ πράττουσι—*] Edit. Tyr. § 14. Tragœdiæ partes, ſecundum qualitatem, ſex, viz. Fabula, Mores, Senſus, Dictio, Repræſentatio, Melodia. Paulo infrà: *ἔχει πᾶσιν.*— Reponendum eſt omninò *πᾶσιν* pro *πᾶσαι*, [quæ eſt vulgaris lectio] quod ante Heinſium vidit Madius, et in verſione ſuâ expreſſit Ricobonus, ſic: "quod manifeſtum *omnibus* vim
" habet." WINSTANLEY.

4. *Τούτοις μὲν οὖν οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν—ὡσαύτως.*] Edit. Tyr. § 15. De his ſex partibus Tragœdiæ generaliter. Il n'y a preſque point de Poëte, pour ainſi dire, qui n'employe ces ſix parties dans ſes pieces Tragiques, il eſt vray auſſi qu'elles ſe trouvent dans toutes ſortes de ſujets. DACIER. Quidni potiùs legeris, mutatione leviculâ: *τούτοις μὲν οὖν ὀλίγοι αὐτῶν, ὡς ἐπεῖν, κέχρηνται τοῖς εἴδεσι· καὶ γὰρ ὄψιν* OYK *ἔχει πᾶν* (ſub *δρᾶμα*) *καὶ ἦθος καὶ μῦθον καὶ λέξιν καὶ διάνοιαν ὡσαύτως*, h. e. Pauci his omnibus, *velut* formis, ut ita dicam, uſi ſunt. Neque enim unicuique ita felici eſſe contingit, ut omnes numeros expleat, atque pariter (*ὡσαύτως*) in moribus, conſtitutione rerum, dictione, &c. elaborandis præſtet. WINSTANLEY.

1. *οἷον καὶ τῶν γραφίων Ζεῦξις πρὸς Πολύγνωτον πέπονθεν.*] *veluti* 285.
etiam ex pictoribus, Zeuxis ad Polygnotum ſe habet. GOULSTON. Vide ſuprà p. 289. ſeqq.

1. *ὅπερ ἐπὶ τῶν λόγων τῆς πολιτικῆς καὶ ῥητορικῆς*—] —reſpondet 286.
ῥητορικὴ voci *τὰ ἀρμόττοντα* antea poſitæ. In Tragœdiâ enim, juxta philoſophum, SENTENTIA tertium occupat locum. Id autem eſt, dicere poſſe ea omnia, quæ rei de qua agitur, inſunt et conveniunt. Quod quidem circa orationes perficere, et Politicæ ſcientiæ munus eſt, et facultatis Rhetoricæ. Nam ut communis fert conſuetudo atque ad rem propoſitam, *τὰ ἐνόντα τῷ πράγματι*, locuti ſunt. Qui verò nunc, inquit, vivunt oratores, utpote qui intima præcepta artis hauſerint, laxatis eloquentiæ habenis *τὰ ἀρμόττοντα τῷ πράγματι*, ex communibus locis derivata, quæ tamen ad rem quodammodò attinere

286. nere videntur, ut auditorum animos pervertant, orationibus admiſcent, quod profecto ῥητορικῆς ἔργον ἐστίν. Cf. ipſum magiſtrum, Rh. L. I. c. 1. WINSTANLEY.

2. Εστι δὲ ἦθος μὲν—] *Batteuxius* ſic legit, uti ſcriptum reperit in MS. Regio Paris. Εστι δὲ ἦθος μὲν τὸ τοιοῦτον, ὁ δηλοῖ τὴν προαίρεσιν ὁποία τις ἐστίν· διόπερ οὐκ ἔχουσιν ἦθος ἔνιοι τῶν λόγων, ὧν οὐκ ἔστι δῆλον, ὅτι προαιρεῖται ἢ φεύγει ὁ λέγων. h. e. Angl. *Manners are what diſcover the predilection* of the ſpeaker: *Wherefore ſome compoſitions are without manners, in which it is impoſſible to diſcover what are the objects of the ſpeaker's choice or diſguſt.*

3. τῶν μὲν λόγων ἡ λέξις.] Mihi—nihil quidquam alium ſignificare videtur λόγος, quam *verba*, aut *orationem*—Per λέξιν autem nonniſi recitationem atque elocutionem *intelligi* crediderim. WINSTANLEY.

4. Τῶν δὲ λοιπῶν πέντε] Madius et Victorius πέμπτον.—Sed retinenda eſt, me judice, vulgata lectio. [πέντε] ut conſtructio ſit, τῶν δὲ λοιπῶν πέντε (ſcil. ἡδυσμάτων) ἡ μελοποιΐα μέγιστον. Præmiſerat enim Philoſophus in hâc anacephalæoſi τὸν μῦθον, utpote ſine qua τὸ ἂν γένοιτο τραγῳδία. ἀρχὴν eſſe καὶ οἷον ψύχην iſtius dramati. Cæteras igitur partes numero quinque nonniſi ἡδύσματα quædam et condimenta eſſe liquet: horum verò maximum condimentum jure μελοποιΐα appellatur. *Idem.*

5. Διωρισμένων δὲ τούτων,] Hoc cap. ſeptimum ita vulgò inſcribitur: Ποίαν τινὰ δεῖ τὴν σύστασιν εἶναι τῶν πραγμάτων. *Qualem eſſe oportet rerum conſtitutionem.* Edit. Tyr. § 16. [cap. viii.] Fabulam oportet eſſe imitationem actionis integræ et, quantum ſatis ſit, magnæ,—

6. ἡ ὡς ἐπιτοπολύ·] Quia finis quidam eſt neceſſarius, alius non neceſſarius. Non neceſſarius accidit plerumque aut rarò. Neceſſarius finis eſt poſt ortum, mors animalis. Non neceſſarius plerumque, ut, poſt jacta fundamenta et erectos parietes, imponatur tectum; non neceſſarius rarò, ut aliquis poſt repulſam amatæ puellæ amans laqueo collum *ſibi* frangat. WINSTANLEY.

287. 1. Μῦθος δ' ἐστὶν εἷς—] Hoc. cap. octavum vulgò inſcribitur, Περὶ Μύθου. *De fabulâ.* Tyr. Edit. § 17. [cap. viii.] —et denique unius tantùm.

2. τῷ γένει] Legendum conjicit Victorius τῷ γ' ἰδί.

288. 1. Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων,] Hoc cap. nonum ita vulgò inſcribitur, Τί τῶ ποιητῆ ἔργον, καὶ τί διαφέρει ὁ ποιητὴς ἱστορικοῦ. *Quid poëtæ munus, et quomodo differat poëta ab hiſtorico.* Tyr. Edit. § 18. [cap. ix.] In fabulis Poëta non veritatam ſed veriſimilitudinem ſectari debet. Hiſtoriæ et poëſeos differentia. De fabulis in parte et in toto fictis. Fabulæ epiſodicæ peſſimæ.

289. 1. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ] Vide ſuprà ad p. 60. n. 3.

2. Επὶ

2. Επὶ δὲ ἐ μόνον—] Tyr. Edit. § 19. Quales Fabulæ ad excitandum terrorem et miſericordiam maximè idoneæ ſunt.

1. Ὧν δὲ δεῖ ϛοχάζεϲθαι,—] Hoc cap. decimum tertium in vulgatis ita inſcribitur. Ὧν δεῖ ϛοχάζεϲθαι, καὶ ἃ δεῖ ϲυλλαβεῖϲθαι ϲυνιϲταντας τοὺς μύθους· καὶ πόθεν ἔϲται τὸ τῆς τραγῳδίας ἔργον. *Quæ oportet qui fabulas conſtituunt ſpectare, et à quibus cavere: et unde conficietur tragœdiæ opus.* Tyr. Edit. § 25. [cap. xiii.] De conſtitutione Fabulæ. Qualium virorum quales caſus ſcenæ maximè conveniunt. 290.

2. μὴ ἁπλῆν, ἀλλὰ πεπλεϲ[μένην] *non ſimplicem ſed implexam,*— De fabulâ autem ſimplice, deque complexâ Ariſtoteles diſſerit in cap. x. quod hic omittitur.

1. Ἀνάγκη ἄρα—] Tyr. Edit § 26. Eæ fabulæ pulcherrimæ ſunt quæ infeliciter exeunt.—ἁπλῆν εἶναι μᾶλλον ἢ διπλῆν, *Simple* ici eſt l'oppoſé de *double*, et non d'*implexe*. Il entend double dans ſa cataſtrophe, c'eſt-à-dire *heureuſe pour les bons, malheureuſe pour les méchans.* BATTEUX. 291.

2. πρό τε μὲν] i. e. πρό τινος χρόνε μὲν, *ante aliquod* (tempus) *quidem*——

3. ἂν κατορθωθῶϲι.] *ſi benè conſtituantur.* TYRWHITT.

4. διὰ τὴν τῶν θεάτρων ἀσθένειαν] Θεατῶν hîc ſcribi debere commodè notavit Madius. WINSTANLEY.

5. ἐκεῖ γὰρ—] *ibi enim* (in comœdiâ) *ſi qui inimiciſſimi fuerint in fabulâ, vel* ipſe *Oreſtes, atque Ægiſthus: amici tandem facti, è ſcenâ exeunt, neque ab alio quiſquam confoſſus occumbit.* GOULSTON.

1. Πότερον δὲ βελτίων—] Hoc cap. vigeſimum ſextum ita vulgò inſcribitur, Ὅτι βελτίων ἡ τραγῳδικὴ μίμηϲις ἡ ἐποποιητική. *Quod Tragica imitatio Epicâ præſtantior eſt.* Tyri Edit. § 47. [cap. xxvi.] Epopœiæ collatio cum Tragœdiâ. 292.

2. ἡ ἧττον φορτικὴ.] Gall. *la moins chargée, la moins forcée.* Φορτικὸς, *groſſier, digne des mércenaires.* BATTEUX.

3. ὅτι ἡ ἅπαντα μιμεῖται] *eam qui omni modo* [numero, ſermone, et harmoniâ] *imitatur,*—GOULSTON.

4. ἂν μὴ αὐτὸς προσθῇ] *Tanquam enim* ſpectatores *nihil percipiant, niſi* actor *ipſe apponat, multimodis motibus moventur* actores. Eodem ſenſu dixerat ſuprà, § 43. πάντες γὰρ προστιθέντες ἀπαγγέλλουϲιν, —*omnes adjicientes aliquid* rem geſtam *narrant.* TYRWHITT.

5. οἷον, οἱ φαῦλοι αὐληταὶ—] *velut, inepti tibicines, qui non* confiſi imitationi tibiæ, *volvunt* ſe circumquaque, *ſi diſci circumactionem fingant; et Syllam ſi* naves attrahentem *cecinerint, præcentorem ſuum* ad ſe *trahunt. Ac tragœdia quidem hujuſmodi* imitatio *eſt; quemadmodum etiam hiſtriones priſci,* (quorum ſimplicior parciorque geſtus) *eos qui poſtea ſubſecuti,* plus ſatis geſticulatorios *putabant.* GOULSTON.

6. Πινδάρου]

292. 6. Πινδάρου] Utrum Πινδάρου, Τυνδάρου aut Δαρείου legas, parùm aut nihil refert, si mimum omninò Aristotelem notâsse oportuerit. WINSTANLEY.

7. ὡς δ' οὗτοι ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς—] *Sicut autem juniores isti ad grandiores illos se habent, ita universa* tragœdiæ *ars, ad epicam;*——

8. Τὴν μὲν οὖν πρὸς θεατὰς ἐπιεικεῖς—] Quæ Batteuxius sic Gallicè reddidit, *D'où on conclut que l'Epopée est la Poësie des honnêtes gens, des hommes modérés, qui n'ont pas besoin qu'on accompagne de gestes ce qu'on leur dit;* et que *la Tragedie est pour ceux qui sont d'un caractère tout opposé; celle-ci est donc moins parfaite que par l'Epopée.*

9. ἐπεί ἐστι περιεργάζεσθαι τοῖς σημείοις καὶ ῥαψῳδοῦντα.] Angl. *since even a Rhapsodist* [i. e. a reciter of the verses of Homer] *may overcharge* his recitation *with gestures.*

10. καὶ γὰρ τῷ μέτρῳ ἔξεστι χρῆσθαι.] Scil. τῷ μέτρῳ τῆς Εποποιΐας, quod est hexametrum.

11. δι' ἧς αἱ ἡδοναὶ συνίστανται ἐνέργεστατα.] *per quam voluptates evidentissimè constituuntur.* TYRWHITT.

293. 1. καὶ ἐν τῇ ἀναγνώσει, καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων.] *Deinde etiam evidentiam habet, tam in lectione, quam in actione. Idem.*

2. Επὶ ἧττον μία ὁποιαοῦν μίμησις ἡ τῶν ἐποποιῶν.] *Præterea, minus unica* ac simplex *(quæcunque illa sit) est quælibet epicorum imitatio.* GOULSTON.

3. Ὥστε ἐὰν μὲν ἕνα μῦθον—ὑδαρῆ.] Quæ doctissimus Dacier sic reddidit, *Que si pour éviter ce défaut un Poëte heroïque s'attachoit absolument à un seul objet, comme le Poëte tragique, il arriveroit nécéssairement, ou que la brieveté de sa matière feroit paroitre son Poëme éstropié et imparfait, ou s'il vouloit à quelque prix que ce fût remplir la juste étenduë qu'on lui donne d'ordinaire, cette longueur dénuée de matière le rendroit lâche.*

4. ἐὰν δὲ πλείους] *Sin autem plures* fabulas complexi sint, *velut si e pluribus actionibus constet fabula; non jam* erit *una.* TYRWHITT.

5. δεῖ γὰρ ἐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν ποιεῖν αὐτὰς,] τραγῳδίας scil. ἀλλὰ τὴν εἰρημένην. (Angl. *for it is not any sort of pleasure which Tragedies must give, but such as is mentioned above)*—Vide suprà ad p. 284. n. 1. et ad p. 200. n. 8.

6. καὶ περὶ ἐπιτιμήσεων καὶ λύσεων,] *des critiques et de la manière d'y repondre.* BATTEUX.

II. NOTÆ

II. NOTÆ IN DIONYSIUM HAL.

1. E DIONYSIO HALICARNASSEO.] Dionyſius Alexandri filius, (vulgò Halicarnaſſeus vel Halicarnaſſenſis dictus, quia, ut antea Herodotus, ex Halicarnaſſo urbe Cariæ eſſet,) Rhetor, Criticus et Hiſtoricus præſtantiſſimus, in Italiam venit Cæſaris Auguſti temporibus, circiter Olymp. CLXXXVII. 2. annúmque ante C. N. 30. Romæ commoratus per annos XXII, linguam Latinam didicit, et ad Hiſtoriam Romanam ſcribendam variis ſubſidiis ſe inſtruxit, tandémque opus egregium atque utiliſſimum Græcè edidit de Romanorum genere, originibus, Republicâ et rebus geſtis, ab Urbe conditâ uſque ad initia primi belli Punici, Libris XX, quorum tantùm extant priores XI, et cæterorum quædam fragmenta. Scripſit quoque de Structurâ Orationis, Artem Rhetoricam, varias Epiſtolas et libellos criticos, in quibus de Hiſtoricis, Oratoribus et Philoſophis judicium acutum et perſpicax, ſed non ubique ſnbactum, profert. Dictio ejus, quanquam nequaquam cum Xenophonteâ, Thucydideâ, reliquorúmque Scriptorum nobilium, qui optimis Græciæ ſeculis floruerint, comparanda ſit, tamen, ſi tempora quibus ipſe vixerit reſpicis, elegans eſt atque perſpicua. Scripta ejus de Romanis hiſtorica in omni ævo fidem lectorum inſigniter meruerunt. De Dionyſio Halicarnaſſenſi vide plura apud Fab. Biblioth. Gr. Vol. II. p. 779. Harles. Introd. ad Hiſt. Gr. L. p. 301. et libros ibi indicatos. 295

EDITIONES DIONYSII HALICARNASSENSIS.

1. Dionyſii Halicarnaſſei Opera, Græcè. *Lutetiæ, apud Rob. Stephanum*, 1546, *in fol.*

2. ——— Opera omnia, Gr. et Lat. ex Sigiſmundi Gelenii verſione, à Frid. Sylburgio recognita, &c. *Francofurti*, 1586, *in fol.* [Hæc Editio repetita fuit *Lipſiæ*, 1691, *in fol.*

3. ——— Gr. et Lat. ex Æmylii Porti verſione emendatâ, cum variis lectionibus et notis Sylburgii, &c. curâ Joannis Hudſoni, cumque ipſius notis, *Oxoniæ*, 1704, 2 *tom. in fol.*

4. ——— Gr. et Lat. cum annotationibus H. Steph. Faid. Sylburgii, &c. et Jo. Jac. Reiſke. *Lipſiæ*, 1774—1777, 6 *tom. in* 8*vo.*

*** Quædam

*** Quædam Dionyſ. Halicarn. erunt ſeorſum, e. g. 1. De Struct ſione Jac. Uptoni, cum ejuſdem *Lond.* 1720, *in* 8vo. et tertium 2. Selecti Dionyſ. Halicarn. de pr tus, Gr. et Lat. cum annotation *Lond.* 1766, *in* 8vo. Huic Edit. a Mediæ Vocis uſu docti Typograph functi. Vide Biographical and Lit liam Bowyer, Printer, F. A. S. b 1782, *in* 4to.

2. ΠΕΡΙ ΗΡΟΔΟΤΟΥ—] Hoc cydide et Xenophonte, è *Dionyſii Halic um Epiſtolâ*.

296. 1. ἐξενήνοχεν] Vide ſuprà ad p. 15

2. ἢ ἅπερ αὐτὸς ἔφηκε.] Pro ἢ ἅπ conjicit καθάπερ.

3. ὥστε τὺς ἀναγινόντας τὸ προοίμιον— *that thoſe who have read the introdu the ſubject, when they are going to hea cian affairs.* In hoc autem judici Criticus ; nihil enim eſt quod anim et attrahat quam cujuſvis magnæ c

4. βυλόμενος δὲ μὴ ταὐτὰ ἑτέροις γρά *not to write the ſame thing with other* h

297. 1. καὶ μέχρι τῦ προελθεῖν δεῖ] μέχρ interrogativè, ut perperam Sylburgi

2. ἀφ' ἧς ἤρξατο καλῶς πράττειν τὸ *cauſe which firſt rendered the Grecia* ſuprà ad p. 31. n. 10.] Pro καλῶς q

3. καὶ ταῦτα] Angl. *and that* Græcè, plurali numero.

4. ἢ ὅτι γε φανερῶς] Mirum quide vertiſſe Dionyſium, quod in ejus h ſas, etiam contra populares ſuos fac ut rectè Cicero, " Hiſtorici ſit, inq " cere audeat, ne quid veri non Critici quodammodo ſuffulciunt qua ἡ δὲ Θυκυδίδε διάθεσις, κ. τ. λ.

298. 1. τῶν φυγάδων τῶν ἀπὸ Φυλῆς] Vi

2. λείπεσθαι Θυκυδίδης.] Vide ſupr

3. φησιν ὁ Πίνδαρος,] Vide Nem. C hæc citâſſe videtur Dionyſius.

299. 1. τῷ μὲν,] *Thucididi*, ſcil. τῷ δὲ.

2. πραγματικῆς] *ejus hiſtoriæ partis* ἡ λεκτικὴ, *ea pars quæ ad elocutionem*

μηνύσουσι πραγματικῆς, Angl. *I will mention one circumſtance affecting the form of the facts,—one appearance given to the facts.*

1. ἀλλὰ μηδὲν ἔστω παρὰ τοῦτο.] Angl. *but let there be nothing* 300.
contrary to this. i. e. contrary to perſpicuity.

2. Καικιλίῳ] Cæcilius rhetor Siculus, de quo vide, quæ annotavit vir doctus Jo. Toup. ad initium Longin. de Subl.

1. οἱ τριάκοντα] Vide Lyſiæ contra Eratoſthenem oratio- 301.
nem, paſſim, p. 129. ſqq.

1. ὥσπερ ἀπόγειος αὔρα, ταχὺς σβέννυται.] *tanquam terreſtris* 302.
aura, cito extinguitur. Iniquior paulò videtur Criticus noſter in Xenophontem. Sed "trahit ſua quemque voluptas."

III. NOTÆ IN LONGINUM.

1. LONGINO.] Dionyſius Longinus, quem Caſſium vo- 303.
cant Photius et Suidas, natus eſt anno Chriſti 213; periit anno 273. De patriâ ejus minùs convenit inter auctores. Veriſimile quidem eſt eum Athenis primam lucem aſpexiſſe. Præceptorem habuit Phrontonem, Græcum Rhetorem, qui, dum vixit, Longinum in filii modum amavit, et moriens honorum ſuorum hæredem ſcripſit. Ab ineunte ætate varias regiones peregrinans luſtravit, et multos claros philoſophos Academicos, Stoicos, Peripateticos, ipſe vidit. Ammonio autem Saccæ, Origenique, Academicis, ſe potiſſimum tradidit, iiſque audiendis multum temporis conſumpſit. Cùm autem magnas doctrinæ copias à variis philoſophis ſummo ſtudio paraſſet, eas Athenis juventuti tradere atque explicare inſtituit; tantáque cum auditorum approbatione docuit, ut fama doctrinæ ejus latè diſſeminaretur, et ipſe *Spirans Bibliotheca* diceretur. Poſtquam diuturnum tempus Athenis, erudiendâ juventute et præclaris ingenii monumentis condendis, exegiſſet, in Orientem profectus eſt, forſan ut conſanguineos Emiſæ habitantes inviſeret. Nomen ejus ſtatim Zenobiæ, quæ Orientis imperium tunc temporis tenebat, innotuit. Ipſa Longinum præceptorem Literarum Græcarum adhibuit; et ille hanc occaſionem arripuit Zenobiæ perſuadendi, ut jugum Romanorum excuteret. Idem auctor erat ut Zenobia nobiles ad Aurelianum literas mitteret; quæ ipſi Longino tandem exitio erant. Nam Aurelianus, iis perlectis, ſupremum, poſtquam

303. Palmyra expugnata eſſet, ſupplicium de Longino ſumi juſſit. Mortem inſtantem, uti decuit philoſophum, ſummâ fortitudine tulit, Socratem æmulandi ſtudioſus, ad cujus exemplum ſtudiorum et vitæ rationem formare conatus eſſet. Multa ſcripſit, quæ omnia temporis iniquitate deperdita ſunt, exceptis quibuſdam fragmentis, et de *Sublimitate* Commentario; ſed et is valdè mutilus ad nos venit. Longinus in Sublimitate depingendâ ipſe ſublime genus ſcribendi affectat. Dictionem Platonicam præ cæteris amâſſe videtur. Interdum tamen nimis eſt verboſus. Sed mirum eſt ingenium tam audax, judiciúmque adeo liberum ſæculo tertio, ſervitute oppreſſo et penè barbaro, extitiſſe. Plura de hoc ſcriptore luculentiſſimo volentes conſulant Fab. Bib. Gr. Vol. VI. p. 82. ſeqq. edit. Harleſ. Bruckeri Hiſt. Crit. Phil. Vol. II. p. 214. ſeqq. Harleſ. Introd. ad Hiſt. Ling. Gr. p. 450. ſeqq. Item Editionem Tollii, cui accedit Verſio Gallica celeberrimi Boilavii: Mori Præf. ad ſuam Edit. et præſertim Diſſert. Philologicam de Vitâ et Scriptis Longini, Auctore Petr. Jo. Schardam, [Davide Ruhnkenio] Edit. Toupianæ præfixam.

EDITIONES LONGINI.

1. Dionyſii Longini de Sublimitate Liber, Græcè, edente Franciſco Robortello. *Baſileæ*, 1554, *in 4to.*

2. ——— Græcè. *Venetiis, apud Paulum Manutium*, 1554, *in 4to.*

3. ——— Græcè, unà cum Hermogene et Aphthonio. Edidit Franciſcus Portus Cretenſis. *Genevæ, apud Criſpinium*, 1569, *in 8vo.*

4. ——— Gr. cum verſione Lat. et notis Gabrielis de Petra. *Coloniæ Allobrogum*, 1612, *in 12mo.*

5. ——— Gr. et Lat per Gerardum Langbæinum. *Oxonii*, 1636 et 1638, *in 8vo.*

6. ——— Gr. et Lat. cum notis Tanaq. Fabri. *Salmurii*, 1663, *in 12mo.*

7. ——— Gr. et Lat. ex verſione Jac. Tollii, cum notis ejus et aliorum: addita eſt Boilavii Verſio Gallica, cum notis, &c. *Trajecti ad Rhenum*, 1694, *in 4to.*

8. ——— Gr. et Lat. cum notis J. Hudſoni, &c. *Oxonii*, 1710—1718, et 1730, *in 8vo.*

9. ——— Gr. et Lat. ex Verſione, et cum notis Zachariæ Pearcii. Lond. 1724, *in 4to.* [Repetita eſt *Amſtel.* 1733, *in 8vo*, et ſæpiùs Londini, *in 8vo.*]

10. ——— Gr. et Lat. cum verſione et notis Germanicis edidit Car. Henricus Heinekius. *Dreſdæ*, 1737, et 1742, *in 8vo.*

11. Dionysii Longini de Sublimitate Liber, Græcè, ex recensione Zach. Pearcii, cum versione et Notis Sam. Fr. Nathan. Mori. *Lipsiæ*, 1769, *in 8vo.* 303.

12. ——————— Gr. et Lat. ex recensione et cum notis Joannis Toupii. *Oxon.* 1778, *in 4to.* [Editio altera, *ibidem in 8vo.*]

2. ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΓΓΙΝΟΥ ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ.] Hoc est, *E Dionysio Longino de Sublimitate.*

3. —Ακρότης καὶ ἐξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη.] *Sublimia sunt summum quiddam et excellens in scriptis :*— PEARCE.

4. καὶ ταῖς ἑαυτῶν περιέλαβον εὐκλείαις τὸν αἰῶνα·] Vir doctus Jo. Toupius, in locum vulgaris περιέβαλον, suffecit, de suo, περιέλαβον, et ita reddit, *Suisque laudibus sæcula circumdederunt.*

5. τα ὑπερφυᾶ·] Monendus est Lector hoc in opere Longinum pro τὸ ὕψος et τὰ ὕψη usurpare (varietatis gratiâ) τὰ ὑπερφυᾶ, τὰ μεγάλα, τὸ ὑπερτεταμένον, τὰ μεγέθη, τὸ μεγαλοφυὲς, τὸ θαυμάσιον, ὁ ὄγκος, τὸ βάθος, τὰ διηρμένα, κ. τ. λ. quæ omnia Synonyma sunt, et significant vel *Sublimitas*, vel *Sublimia :* at quæ ultra id, quod sublime est, precedunt, à Longino vocantur μετεωρὰ, παρατράγῳδα, κ. τ. λ. PEARCE.

6. πάντῃ δέ γε σὺν ἐκπλήξει—] Ordo est : δέ γε πάντῃ τὸ θαυμάσιον σὺν ἐκπλήξει ἀεὶ κρατεῖ τοῦ πιθανοῦ καὶ τοῦ πρὸς χάριν· εἴγε, κ. τ. λ. *ubique autem id quod admirabile est obstupefaciendo plus efficit quàm persuasio et venustas : siquidem, plerumque, persuasio in nostrâ sit potestate.* ταῦτα δὲ scil. ὑπερφυᾶ.

1. ὕψος δὲ πω—] Vide suprà ad p. 19. n. 6. 304.

2. θαυμάζουσι γοῦν—] Vide suprà ad p. 25. n. 2.

3. Τῇ δέ πω] i. e. ἐν τῇ δὲ τῇ ὁδῷ πω——Angl. *Much in the same way,*—ἐπὶ τῶν διηρμένων, *respecting remarkable things.*

4. ἔχοι τοιαύτην] Pro τε ταύτην in vulgatt. MS. Par. τοιαύτην. rectè. Scil. qualem suprà memoratam.——ἀναπτυσσόμενα δὲ, ἄλλως εὑρίσκοιτο χαῦνα, *Quæ si fortè explicueris, tumida omninò atque inania inveniantur.* Αλλως χαῦνα, *non nisi tumida atque inania.* TOUP.

1. ἀδύνατος ἡ κατεξανάστασις·] Vox elegans, et quam non adsequitur lingua Latina. Eam non malè exponit Pearcius. *Cui impossibile est obsistere. Quod deprimere vel diminuere nequeas. Idem.* 305.

2. ὅταν γὰρ τοῖς ἀπὸ—] solus interpretum rem vidit Paganus : *Quando enim unum quiddam et idem simul de iisdem rebus visum fuerit omnibus, qui institutis, vitâ, studiis, ætate,* LINGUA. *inter se differunt, tunc,* &c. *Idem.*

3. ὡς κρίσις καὶ συγκατάθεσις] *quasi judicatio et consensus.*

4. τὸ περὶ τάς νοήσεις ἀδρεπήβολον,] *felix in sensibus audacia.* PEARCE.

5. ἥτε

5. ἥτε ποιὰ τῶν σχημάτων πλάσις,] tertius) *certa quædam figurarum con*
6. (διττὰ δὲ πε ταῦτα] σχημάτη
7. ἡ γενναία φράσις] *splendida* fons.) PEARCE.
8. ἐστὶν ἃ παρέλιπεν] Vide ſupà
9. Αλλ' εἰ μὲν ὡς ἓν τι ταῦτ' ἀμφω- *Sed ſi hæc duo, quaſi unum idémqu et connata eſſe viderentur, fallitur.* T

306. 1. Αλωαδας] Sc. Otum et Ephia media, uxor Aloëi, à Neptuno ec cùm illi cœlum reſcindere aggrede line jaculis confixi erant. PEARC λ', 314.
2. καὶ εἰσιὼν φοιβάζον τοὺς λόγους.] *cions ſcripta.*
3. Οὐ μὴν ἀλλ',] Vide ſuprà ad

307. 1. ἐν Νεμέᾳ] Ita inſcribitur Lil 565. item Æneid. VI. 469. Ibi rimi Heynii.
2. Εγὼ μὲν ἂν ἠρκέσθην] Darius, viderit, ſeque multis cladibus debi andrum miſit, qui pacem peteret filiam et dimidium regnî Perſiæ cum offerri ſenſerit Parmenio, dix *ſem Alexander;* cui Alexander, et *nio.* PEARCE.
3. ἐι Αλεξανδρος ἦμην] Hæc verba malè ſuppeditavit vir bonus Gabri Vat. exhibet ἠρκέσθην τό. Undè u num præſtabo. Reſcribo, Εγὼ *Ego quidem hiſce conditionibus acquieſ*
4. τῆς Εριδος] *Diſcordiæ:* De qu
5. Ὡι ἀνόμοιόν γε τὸ Ησιόδειον ἐπὶ *eſt illud Heſiodi de Triſtitiâ,* εἴγε Ησι *ſiquidem ſtatuendum ſit etiam* poëma *Heſiodi.* PEARCE. Vide Heſi
6. Ὁ δὲ πᾶς] Homerus ſcil. V

308. 1. Αμφὶ δ' ἐσάλπιγξεν—] Vide annotavit et citavit vir doctus Sam
2. Αλλὰ ταῦτα φοβερὰ μὲν, πλὴν Α. λαμβάνοιτο. παντάπασιν ἄθτα, καὶ ἃ Græcè abundantiæ eſt. Locus ita *terribilia ſunt; ſed niſi allegoricè acc ter decorum.* TOUP.

309. 1. —ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτῷ] Υ

diebantur, blandimentis regem suum agnoscebant. Idem. Vide Iliad. υ'. 18. &c.

2. ἐχώρησε, κἀξέφηνεν] Lego et distinguo: Ἐπειδὴ τὴν τοῦ θείου δύναμιν κατὰ τὴν ἀξίαν ἐχώρησεν, ἐγνώρισε καὶ ἐξέφηνεν. *Cùm Dei majestatem pro dignitate concepisset, agnovit et indicavit.* TOUP.

3. γενέσθαι φῶς—] Vide quæ de hoc loco disputârunt viri ingeniosi, Clericus, Huetius, Boilavius, aliique, ad finem operum Boilavii, Edit. Amst.

4. ἓν ἔτι τοῦ Ποιητοῦ] Homerum, κατ' ἐξόχην, intelligit.

5. Ζεῦ πάτερ] Iliad. ρ'. 645.

6. καὶ οὐκ ἄλλο τι] Sensus est: Ipse etiam secundum ventum sibi aspirantem habet: non solùm pugnantium certamina, sed Poëtæ etiam animus quasi æstuat et turbatur. PEARCE.

1. —ὁ Κικέρων] Insignis Demosthenis Ciceronisque collatio. 310.

2. ὁ μὲν—] Ita Quinctilianus: *In eloquendo est aliqua diversitas: densior ille, hic copiosior: ille concludit astrictiùs, hic latiùs pugnat.* Institut. Orat. lib. 10. c. 1.

3. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμεῖς] Vos Latini scil.

4. ὑπερτεταμένου] Vox ὑπερτεταμένον substantivè hîc accipitur, et significat idem quod ὕψος. PEARCE. Nihil minus. τὸ Δημοσθενικὸν καὶ ὑπερταμένον ὕψος est *Sublime illud, quo nihil sublimiùs, et in quo solus regnat Demosthenes.* TOUP.

5. Οὐκοῦν καὶ—] Hic monet Longinus ut optimi quique auctores ante oculos nostros in scribendo ponantur.

1. πρὸς τὰ ἀνειδωλοποιούμενα μέτρα.] *ad illos* Sublimitatis *terminos quorum imaginem ob oculos posuimus.* PEARCE. 311.

2. τόδε τι] minus intellexerunt nostri Editores. Τόδε τι est *hoc vel illud.* TOUP.

3. ὑπέχειν—εὐθύνας καὶ μὴ παῖξαι.] Hæc est lectio Manutii. *Idque seriò et citra omnem jocum.* Quæ Gabrielis interpretatio est. Haud incommodè. Sed MSS. plerique omnes, ὑπέχειν εὐθύνας πεπαῖχθαι, quæ vero lectio, sed editoribus nostris parùm perspecta. Ὑπέχειν εὐθύνας πεπαῖχθαι est *fingi* sive *fingere te rationes reddere.* Nam Hîc non vera res agitur, sed ficta scilicet et πεπαιγμένη. *Idem.*

4. —ἀτελῆ καὶ τυφλὰ ὥσπερ ἀμβλοῦσθαι,] *imperfecta et cæca quasi abortum patiantur,* πρὸς τὸν τῆς ὑστεροφημίας ὅλης μὴ τελεσφορούμενα χρόνον. *omninò non perducta ad tempus famæ apud posteros* vigentis. PEARCE.

5. Αὐτόθι μέντοι] Incipit hîc Longinus de Figuris, quæ sunt tertius Sublimitatis fons, dicere. *Idem.*

6. οὐ μὴν ἀλλ',] Vide suprà ad p. 289. n. 1.

1. Οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε,] Videtur Longinus hæc memoriter citâsse. Vide suprà ad p. 194. n. 3. 312.

2. καὶ ξένων καὶ ὑπερφυῶν ὅρκων ἀξιοπιστίαν,] *et in eam fidem, quæ meritò*

meritò tribuenda esset novi excell
PEARCE.

3. Η βούλεσθε—περιιόντες] Vide

313. 1. Ὀτάν γε μὴν—] Vide suprà

2. —ἡ φύσις οὐ τἀπεινὸν ἡμᾶς ζῶ
poëma Angl. *The Pleasures of I*
side, [B. I 170.] cum iis, quæ hi

314. 1. Εκεῖνο μέντοι λοιπὸν] Longin
impositurus quærit, quæ sit caus
mium Oratorum penuria: Et (u
initio hujus Sectionis Philosophu
duxit, ut sub alienâ personâ, poti
diceret de utilitate Libertatis et I
in animis Oratorum Sublimitate
Philosopho dicenti tribuit, ea esse
arbitror; quæ verò contra Philos
tiùs timori quàm judicio Longini

2. ὡς ἀμέλει] Vide supra ad p.

315. 1. κοσμική τις——ἀφορία.]. Pe
quare legendum conjicit κομιδῆ,
hil opus. Morus verum sensum
rilitas ubique terrarum, &c.

2. Θρέψαι τι γὰρ φησὶν—] Lo
Manutio, Θρέψαι τε γὰρ, φασὶν, ἱκ
φρόνων ἡ ἐλευθερία, καὶ ἐφελκύσαι ἅμα
αλλήλους ἔριδος καὶ τῆς περὶ τὰ πρωτεῖ
tas, ut aiunt, ad alendos spiritus, e
PROTRUDENDA *studia hominum val*

3. παιδομαθεῖς εἶναι δουλείας δικαία
legitima servitus. Idem.

4. διόπερ οὐδὲν ὅτι μὴ κόλακες ἐκβα
is that we TURN OUT *nothing but a*

5. καὶ οἷον ἔμφρουρον] Optimè G
quasi constrictum. Quod ad Græ
est. *Idem.*

6. κεκονδυλισμένον] i. e. pugnis
respicit Longinus ad servorum c
suis pugno cædi solebant: hinc v
ficat hominem quovis subactum e

7. Ἡμισὺ γὰρ— Vide Odyss. ρ'.

8. Πυγμαῖοι] Sic vocatur gen
extitit, sed quæ fingitur ex pu
PEARCE.

316. 1. ἄγοντα καὶ φέροντα] Vide su

2. καταβυθίζουσιν αὐτάνδρους ἤδη τὰ

quam minus perſpectam habuerunt Interpretes. *αὐτάνδρους τῆς βίου* eſt *Rem familiarem una cum ipſis viris.* TOUP.

3. *Οὐ γὰρ ἐπί κρίσει μέν τις δικασθεὶς*] Hic locus non emendatione ſed interpretatione eget. Reddunt, *in judicio quis pretio corruptus.* Imperitè id quidem et nullo judicio. *Επὶ κρίσει δικασθῆναι*, eſt *corrumpi ob ſententiam dandam. Idem.*

4. *τὰ οἰκεῖα μὲν φαίνεσθαι καλὰ*—] Voces *τὰ οἰκεῖα* ſignificant cauſam ejus à quo pecuniam accepit; judex enim corrumpentis cauſam ſuam facit: bene igitur dicit Longinus *τὰ οἰκεῖα.* PEARCE.

1. *Ἕκαστος πρὸς τὸν ἑαυτῆ ἡδονῆς ἠνδραποδισμένοι*] *Unuſquiſque* 317. *à voluptatibus ſuis in ſervitutem redactus.* TOUP.

2. *καὐδέκαστον*] *et non muneribus corruptum.* pro *κἀδέκαστον*, et ex conjecturâ Tollii, pro *καθέκαστον* in prioribus Editt.

3. *ἀλλὰ μὴ τῆς ζήλου κἀ τιμῆς ἀξίας ποτὲ ὠφελείας.*] *non autem ob id commodum, quod dignum eſt æmulatione et honore.* PEARCE.

FINIS

ANNOTATIONUM IN EXCERPTA EX CRITICIS.

NOTÆ PHILOLOGICÆ

AD

EXCERPTA MISCELLANEA.

I. Notæ in Theophrastum.

321. 1. Ex Theophrasto.] Theophraſtus Ereſius, ex Leſbo inſulâ, philoſophus celleberrimus, natus eſt Olymp. xcvii. 1. Profectus Athenas admodum juvenis, primum Platonem, deinde Ariſtotelem audivit. Ariſtotele *defuncto*, dignus habitus eſt Theophraſtus, qui ſcholæ *Peripateticæ* curam ſuſciperet. Eruditus, facundus, acutus, elegans, tanta laude docuit ut auditorum immenſa multitudo ad eum confluëret. Athenienſibus valdè jucundus erat, et apud eos ad provectam ſenectutem pervenit. Ipſe nobis narrat, in proœmio ad *Characteres*, ſe vixiſſe annos ἐννενηκονθα ἐνια, *nonaginta novem*. Sed pro ἐννενηκονθα, quidam putant veram lectionem eſſe ἑβδομηκονθα, *ſeptuaginta*. Multa quidem conſcripſit; quorum magna pars periit. Quæ ad nos pervenere eorum pleraque ſunt phyſici argumenti. Omnia diligenter enarrantur à doctiſſimo Fabricio in Biblioth. Gr. [Vol. II. p 234. ſeqq.] Extat. quoque Theophraſti libellus exquiſitiſſimus, qui inſcribitur Ηθικοὶ Χαρακτῆρες, i. e. *Morum Notationes*, in quibus quorundam hominum ſuæ ætatis ingenium et ſtultitia, mirâ felicitate exhibentur. De Theophraſto vide plura apud Diogenem Laërtium, [Lib. V.] Fabricium in Bib Gr. [ubi ſuprà] Harleſii Introd. ad Hiſt. Ling. Gr. p. 228, ſeqq. et cæteros libros qui ibi indicantur.

Editiones Theophrasti.

1. Theophraſti Ereſiii Opera, Græcè, cum Scriptis Ariſtotelis. *Venetiis, apud Aldum*, 1498, *in fol.* Et iterum, curante Camotio. *Ibidem apud eundem*, 1552, *in* 8vo. [Vide ſuprà, ad p. 257. n. 1.]

2. ——— Vita et Opera, Græcè, per Joannem Oporinum. *Baſil.* 1541, *in fol.*

3. ——— Opera pleraque, Gr. et Lat. per Dan. Farlanum et Adrian. Turnebum. *Hanov. apud Wechelum*, 1605, *in fol.*

4. ——— Opera omnia, Gr. et Lat. ex recenſione et cum emendationibus Dan. Heinſii. *Lugd. Bat.* 1613, *in fol.*

5. Theophraſ

5. Theophraſti Ereſii de Hiſt. Plantarum, libri x. Gr. et Lat. Theodoro Gazâ Interprete :—totum opus abſolutiſſimis cùm notis tùm commentariis : item rariorum plantarum iconibus illuſtravit Jo. Bodæus à Stapel. &c. *Amſt.* 1644, *in fol.* 321.

*** Sed nimis longum foret diverſas Editiones diverſorum operum Theophraſti enumerare. Quaſdam tantùm *Characterum* hîc recenſebimus.

EDITIONES CHARACTERUM ETHICORUM.

1. Theophraſti Characteres, cum interpretatione Lat. per Bilibaldum Pirckeymberum, &c. *Norembergæ*, per *Jo. Petreium*, *Anno* 1527, *in* 8*vo*. 2. Iidem, Gr. Lat. Iſ. Caſaubonus recenſuit, in Latinum Sermonem, et libero commentario illuſtravit. *Lugduni*, 1638, *in* 8*vo*. 3. Iidem, Gr. Lat. cum notis Iſ. Caſauboni et aliorum. Accedunt Jac. Duporti prælectiones, &c. Recenſuit, et notas adjecit Pet. Needham. *Canabr.* 1712, *in* 8*vo*. 3. Iidem : recenſuit, animadverſionibus illuſtravit, &c. Joh. Frid. Fiſcherus. Acceſſit commentarius Iſaaci Caſauboni. *Coburgi*, 1763, *in* 8*vo*. [Hæc eſt editio præſtantiſſima. Præfatio plenam complectitur aliarum Editionum enumerationem.] 4. Les Caracteres de Théophraſte d'après un MS. du Vatican contenant des Additions qui n'ont pas encore paru en France. Traduction nouvelle, avec le Texte Grec, des Notes critiques, et un Diſcours préliminaire ſur la Vie et les Ecrits de Theophraſte. Par CORAY, Docteur en Médecine de la Faculté de Montpellier. *A Paris*, l'an VII (1799.) *in* 8*vo*.

2. ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.] h. e. THEOPHRASTI CHARACTERES ETHICI, ſive NOTATIONES MORUM.

3. ἐπισήσας τὴν διάνοιαν,] *Quùm advertiſſem animum : quùm rem mecum conſiderarem et reputarem.* FISCHER.

4. τί γὰρ δήποτε] *Quidnam tandem cauſſæ ſit. Idem.*

5. τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν τρόπων] Angl. *the ſame ſet of manners.* 322.

1. Ἐκθήσω δέ σοι—] Ordo eſt : Ἐκθήσω δέ σοι κατὰ γένος ὅσα τε γένη τρόπων τυγχάνει προσκείμενα τούτοις καὶ [καθ'] ὃν τρόπον χρῶνται τῇ οἰκονομίᾳ. Angl. *And I will explain to you, ſeparately, what ſort of manners they happen to poſſeſs, and what particular mode of economy they obſerve in the exhibition of them.* " *Exponam tibi ſingulatim, de ſingulis generibus virtutum et* " *vitiorum*, h. e. *non exponam univerſè de vitiis et virtutibus,* " *non differam de omnibus vitiis et virtutibus ſimul, verùm ſe-* " *paratim de vitio et virtute quaque, ita ut non ſolùm demon-* " *ſtrem quæ vitia virtutéſve inſint cuique, ſed et ut etiam do-* " *ceam, quomodo virtutem quiſque vitiúmve oſtendat et pro-* " *ferat.*" FISCHER.

2. ποιήσομαι τὸν λόγον] Vide ſuprà ad p. 130. n. 4.

3. ἀπὸ τῶν τὴν εἰρωνείαν ἐζηλακότων] *ab iis qui ſtudioſi ſunt ſimulationis et diſſimulationis.*

4. καὶ εἰς τίνα τρόπον κατενήνεκται·] Angl. *and to what ſort of deportment he is prone.* καθενήνεκται, Atticè pro καθήνεκται, 3. ſing. perf. ind. paſſ. verbi κατενέγκω, pro quo in uſu καταφέρω.

5. τὰ ἄλλα δὴ τῶν παθημάτων, ὥσπερ ὑπεθέμην,] *cæteras affectiones, quemadmodum propoſui.* Vide ſuprà ad p. 284. n. 1

6. ὡς τύπῳ λαβεῖν,] *ſi quis velit deſcribere.* FISCHER. Hac formulâ et ſimilibus, quæ initio capitum recurrunt, excuſatur definitio non nimis accurata. GESNER.

7. προσποιησις ἐπὶ χεῖρον] q. d. affectatio in deterius. Nimirum εἴρων non modò diſſimulator eſt generatim hoc loco, aut qui, quod Socrates facere ſolebat, [Vide ſup. ad p. 221. n. 7.] boni finis cauſa ſententiam ſuam premit: ſed homo verſutus qui fallendi cauſa alienam perſonam ſumit, inſidioſus, &c. GESNER.

8. τοιοῦτός τις οἷος—] ſubauditur ἐστι: Angl. *is ſuch a perſon as to be capable of approaching his enemies, and ſpeaking to them in ſuch a manner as to diſguiſe his hatred.* Vide ſuprà ad p. 212. n. 3.

9. κἀν τοῖς ἐντυγχάνειν—] Ordo eſt: κἀν προστάξαι τοῖς βυλομένοις κατὰ σπουδὴν ἐπανελθεῖν· *et jubere eos redire qui eum volunt confeſtim convenire.*

10. καὶ προσποιήσασθαι—] *et præ ſe ferre ſe modò domum adveniſſe, aut ſerum fuiſſe, aut ægrotâſſe.* καὶ πρὸς τὰς δανειζομένους κἀν ἐρανίζοντας, ὡς ἐ πωλεῖ. *et mutuantibus aut ſtipem ab eo exigentibus, ſe non vendere.* Hoc nimirùm dicit, vel quaſi non intelleXiſſet, quod vellent: (ut rectè Geſnerus) vel quaſi pecuniam non haberet. Ἔρανος autem (unde ἐρανίζειν) eſt, ſecundum Fiſcherum, Pecunia quæ confertur ab amicis ditioribus ad ſublevandam amici inopiam juſtam et legitimam, hâc lege ut eam reddat ſi deus dederit meliora.

323. 1. δόξει μὴ προσποιεῖσθαι] Angl. *he will ſeem not to mind it.*

2. ἐ ταυτὰ πρὸς ἐμὲ διεξήει.] *non hæc mihi dixit, ſ. narravit.* FISCHER.

3. ἀπ' αὐτῦ ἀρξαμένους πάντας,] Angl. *that all having begun* with THE VERY MAN, [ipſum hominem intelligit quem ipſe adulator alloquitur.] ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτῦ κατενεχθῆναι, *concluded on* HIS *very name.*

4. ἀφελεῖν κροκίδα] Floccos legere ſolenne adulationis genus. GESNER. Ἀφαιρεῖν κροκίδας ἐστι τῶν πάντα ποιούντων ἕνεκα κολακείας. SUIDAS.

324. 1. πολιῶν] ſupple τριχῶν.

2. ἀμείλει δὲ κἀν τὰ ἐκ γυναικείας ἀγορᾶς διακονῆσαι δυνατὸς ἀπιστί·] γυναικεία ἀγορὰ, *Forum muliebre*, h. e. ubi venduntur va-

ſa

ſa et utenſilia omniſque generis obſonia, præter carnes, inprimiſque piſces. FISCHER. Voluit—Theophraſtus his verbis declarare, quod Plutarchus ait eſſe adulatoris proprium: circa minuta quædam et ſordida officia quæ verus et ingenuus amicus, ut ſe indigna ſpernit verſari, ea obire atque exſequi. —Ideo ait ἀπνευϛί, hoc eſt ſedulò, properè et quaſi uno ſpiritu. Is. CASAUBON. De ἀμέλει, vide ſuprà ad p. 211. n. 6. •

3. ᾗ τῶ παιδὸς—ἀφελόμενος τὰ προσκεφάλαια, αὐτὸς ὑποϛρῶσαι.] Angl. *and ſnatching away the cuſhions from the ſervant, lays them under him* with his own hands.

1. ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.] *De Garrulitate.* 325.

2. ἐκ Διονυσίων] Cùm plura fuerint Dionyſia Athenis ſive Liberalia; verna intelligunt, qui ſimpliciter ea nominant. GESNER. Vide Potteri Archæol. Gr. Vol. I. c. 20.

3. νέωτα] νέωτα, Αττικῶς· τὸ μέλλον ἔτος, Ἑλληνικῶς. MÆRIS.

4. μεγίϛην δᾷδα ἔϛηκε·] *facem maximam poſuit* ſ. *accendit ante fores.* FISCHER. Cum facibus opus eſſet ad nocturna ſacra, æmulationi locus fuiſſe videtur, quis maximam adferret. GESNER.

5. Ωιδεῖα] Vide Potteri Archæol. Gr. B. I. c. 8.

6. μυϛήρια—Απατούρια] Vide Potteri Archæol. Gr. B. II. c. 19.

7. παραϛάϛαντα] παραϛάϛειν propriè eſt *manus jactare*, ut ſolent ii qui properant. intel. τὰς χέιρας. valet *jactatis et demiſſis manibus fugere.* FISCHER.

8. διαβάμενον] διαίρεϛθαι propriè *crura ſua diducere et diſtendere.*—verba παραϛάϛαντα ᾗ διαβάμενον ἀπαλλάϛϛεϛθαι videntur tanquam proverbium dicta eſſe de *iis qui velis remiſque*, ut aiunt *fugerent. Idem.*

9. ἔργον γὰρ συναρκεῖϛθαι] συναρκεῖϛθαι τινι, *durare cum aliquo.* GESNER.

10. ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ] *De Importunitate.*

1. δίκην ὠφληκότα ἐγγύης] δίκην ὠφληκὼς ἐγγύης dicitur *is qui* 326. *ſpoſpondit pro aliquo, et quoniam is pro quo ſpoſpondit, non eſt ſolvendo, damnatus eſt ut ipſe creditori ſatisfaciat pecuniámque reddat.* Eſt formula fori Attici. FISCHER.

2. δεινὸς—προσάγειν] Δεινὸς propriè ſignificat *terribilis*: deinde ita dicitur *is qui in aliquo genere præſtat et excellit*, in utramque partem. [Vide infra ad p. 346. n. 2.]—Sed hoc in libello legitur paſſim *de eo qui aliquid facere ſolet*, ſequente Infinitivo, ut δεινὸς χρήϛθαι *Solet uti*, ſ. *utitur. Idem.*

3. ᾗ παρὼν διαίτῃ,] Διαίτα *Arbitrium*: quùm quis aut honoris cauſa [αἱρετὸς] ab his qui controverſiam habent, aut ſorte [κληρωτὸς] legitur, ut litem dirimat ex fide bonâ, ex æquo et bono.—παρὼν διαίτῃ, *Captus arbiter.*—Συγκρούειν *Concitare*: commemoranda jura utriuſque partis. *Idem.*

4. ΠΕΡΙ

4. ΠΕΡΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.] *D*
5. Αμείλει] Vide ſupra ad p. 211. 1
6. περιῤῥαναμένος] Περιῤῥαίνεσθαι *Se* *gere aquâ luſtrali.* Quæ aqua fiebat in aquâ extincto. FISCHER.
7. λιπαρῶν λίθων] Vide Geneſeos XXV. 14.
8. ἐκδύσασθαι] Hoc verbum et *em* *à ſe* ſignificationem habet. CASAUB
327. 1. λίχει] Λίχος *Lectus puerperæ.* I
2. τελεσθησόμενος] Τελεῖσθαι *Initiari*
3. τὴ ἱερείας καλέσας, σκίλλῃ ἢ σκύλα *ρμι.*] *piatricibus etiam aſcitis, jubet* *cumlatione purgari.* CASAUBON.
4. ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ.] *bus frivolis.*
5. τὴ τὸν υἱὸν ἀποκείρει—] Athenis comam alebant ad annos pubertatis : bules adducebantur, ut comam tonder dicebantur.—qui ſupra vulgus exiſtim liorum ſuorum Apollini Pythio conſ Nempè comam quam ponerent Juvene crari apud Græcos, pariter ac Roman
6. τὴ ἀποδοὺς μνᾶν ἀργυρίου, καινὸν ποιῆσα *minam argenti velit ſolvere, laboret ut* intelligo nummum recens percuſſum et mi veteribus et uſu tritis ac ſordidis pr
7. τὸ προμετωπίδιον ἀπαντικρὺ τῆς εἰσό *liculam frontis contra iutroitum, paxillis*
8. ϑυμελάτιον] *Cum tranſvehebantur* erant amicti purpureâ et variâ. CAS
9. ΚΑΛΛΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ.] *Sobole* vocabulis κλεινός, ἔρως, aliiſque ſimilib bus. Μικροφιλότιμος catulum ſuum ſe CHER. Cæterùm olim canes Melitenſes Vide Coll. Gr. Min. ad p. 7. n. 21.
10. ἀναθεὶς δακτύλιον χαλκῆν ἐν τῷ Ασ *φανῶν.*] *Suſpendit æreum annulum in* *corollis ornando atterit.* Intelligo aut φιλότιμος Æſculapio dedicat annulum juſto crebriùs onerat : nam annulus appendendis corollis. FISCHER.
11. συνδιοικήσασθαι παρὰ τῶν πρυτάν *mandari jubere.* *Idem.*
328. 1. ὡς καθ' ὑπερβολὴν ὑγιεινοῦ.] *Se ſu*

II. NOTÆ IN POLYÆNUM.

1. EX POLYÆNO.] Polyænus, gente Macedo, floruiſſe di- 329.
citur circiter annum Chr. 165. Utrum aliquando ſtipendia mereret incertum eſt. Conſtat autem eum fuiſſe Rhetorem, et in foro verſatum. Ad Imperatores M. Antoninum et L. Verum, ſtylo non ineleganti, ſcripſit Στρατηγήματων βιβλία ὀκτὼ, *de Stratagematis illuſtrium belli ducum libros* VIII. Quædam autem eorum deperdita ſunt. Nam ex 900 quæ ſcripſit, reſtant tantùm 833. Vide Fab. Biblioth. Gr. Vol. III. p. 482, ſeqq.

EDITIONES POLYÆNI.

1. Polyæni Macedonis Strategematum libri octo. Græcè primùm edidit, cum notis ſuis et Verſione Vulteii, Iſaacus Caſaubonus. *Lugd. Bat.* 1589, *in* 12*mo.*

2. ——— Juſto Vulteio Interprete. Pancratius Maaſvicius recenſuit, Iſ. Caſauboni, nec non ſuas, notas adjecit. *Lugd. Bat.* 1690, *in* 8*vo.*

3. ——— interpretationem emendavit, et indicem adjecit Græcum Sam. Murſinna. *Berolini*, 1756, *in* 8*vo.*

2. ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ, κ. τ. λ.] h. l. EX POLYÆNI DE STRATAGEMATIS LIBRIS.

3. ταύτῃ] ſcil. αἰτίαι—δημιουργῶσιν, *efficiunt, fingunt.*

4. Ἦν γὰρ Διονύσῳ] Conjicit Uptonus vocem ὅτε, aut ejuſmodi aliquid hic excidiſſe, ἦν γὰρ ὅτε, κ. τ. λ. *tempus erat cùm—*

1. Πανὶ κλῄζομεν] *Pani tribuimus*, vel *nuncupamus.* Bo- 330.
CHARTUS. Πανικὰ Caſaubonus: Sed nihil opus.

2. Βασιλεὺς] Xerxes, ſcil. —ὡς Βασιλέα, Atticè pro πρὸς Βασιλέα.

3. ἄλλων] Prius enim ad Xerxem alium de pugnâ cum Græcis committendâ, clam miſerat Themiſtocles. UPTON.

4. ἦν—ἕξαρνος, ἢ μὴν ἐκ ἐγερεῖσθαι τὸ τεῖχος.] *negabat omninò muros ædificari.*

1. διεπολιτεύοντο] *contrarias in republicâ ſequebantur partes.* 331.
UPTON.

2. καὶ τὴν Βασιλέως] Supple χώραν.

3. ἐφ' ᾧτε βασιλέα πεῖσαι, Ὅσαι πόλεις—] *quo regi perſuaderet, ut quotquot eſſent Græciæ Civitates in Aſia, eas demitteret liberas.* UPTON.

1. ὀξυβελεῖς] Vocem ὀξυβελεῖς haud facilè dixerim debeáſne 335.
cum καταπέλτας conjungere, an ſubſtantivè accipere. Nam ὀξυβελὴς appellatur affinis catapultæ machina militaris, quâ tela in hoſtem mittuntur. Sed malo ἐπιθετικὰς accipere. CASAUBON.

1. ἅπαντας] *trecentos nempè Spartanos* qui cum Leonidâ 336.
ſuo in ipſis anguſtiis erant poſiti.

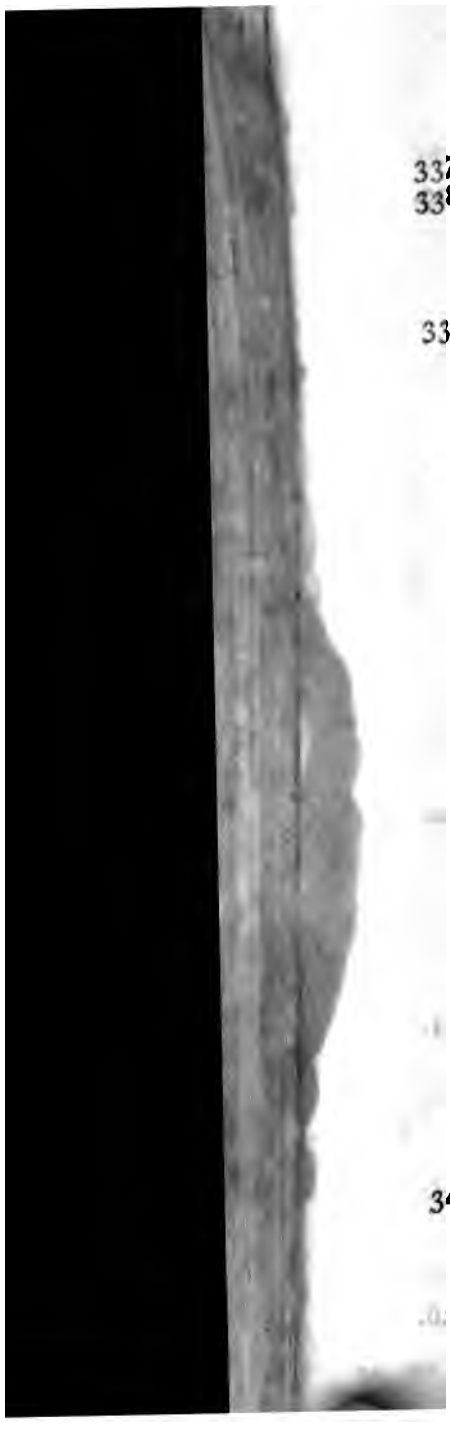

2. Μίνω] Genitivus, Atticè.

337. 1. ποταμὸν μίγαν] Thameſin, U

338. 1. ὑπίμεινεν] Vide ſuprà ad p. 11

III. NOTÆ IN Æ

339. 1. EX ÆLIANO.] Ælianus, q habuit, floruit circiter a eſt Prænesſte in Italia, et diſtinguen ctico. Audivit Pauſaniam Rhetore bus Italiæ vix unquam egreſſus Græcæque Eloquentiæ amantiſſimu aſſequutus eſt. Cœlebs obiit ultra num. Ex Scriptis ejus reſtant Va Hiſtoriæ animalium Libri XVII. qua ſtolæ. Quæ ſcripſit eorum pleraq inſignis eſt ingenii acumine aut ſag non inutilis eſt nec injucundus. V Vol. III. p. 696. et Harleſii Intr p. 435. et ſeqq.

EDITIONES ÆLIANI VAR

1. Claudii Æliani Varia Hiſtoria millus Peruſcus, cum commentari publicis, &c. *Romæ*, 1545, *in* 4*to.*

2. ——— Gr. et L et indice. *Argent.* 1647, *in* 8*vo.* et

3. ——— Gr. et Joach. Kuhnius, &c. *Argent.* 1685, tita eſt curante Jo. Henrico Lederli

4. Claudii Æliani opera omnia, Perizonii. *Lugd. Bat.* 1701, 2 *Vol*

5. ——— Gr. L et interpretatione Vulteii, curante *Bat.* &c. 1731, 2 *Voll. in* 4*to.*

2. ἡ ναῦς] Navem intellige ſingul et Salaminiam vocavere. UPTON.

3. τὴν Σωκράτην ὁ Ἀπολλόδωρος.] H vix arbitror. Præpoſitio πρὸς inſere

4. πρὸς τὰς ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα—] V

340. 1. τὸν ὀλίγον ὕστερον—] Vide Soc done : p. 252, ſeqq.

2. Ὅτι ἑάλω τὸ Ἴλιον,] Vide ſuprà

3. καὶ πάνυ Ἑλληνικῶς τοῦτο ἐκήρυξ *hoc per præcones denuntiârunt.*

4. ἀπέστησαν] *abscesserunt.* Vide suprà ad p. 7. n. 10.

5. ὁμως λογισμοῦ ἐκράτησε,] *tamen* rectam *rationem possidebat.*

1. ἑτέρως εἶχον τῶν τραυμάτων.] Locutio elegantissima. Verbum ἔχειν cum adverbiis et gignendi casu, notat qualitatem, vel quemcunque corporis aut animi affectum. Itaque ἑτέρως ἔχειν τῶν τραυμάτων, est *alia*, seu *averso corpore vulnera excepisse;* quod apud Lacedæmonios probrosum erat. KUHNIUS. 341.

2. ὡς ἔνι μάλιστα, λαθεῖν σπεύδουσαι,] *quam maximè ut laterent studentes.* ὡς ἔνι μάλιστα est locutio elliptica ita supplenda, ὡς εἶναι ἐν τοῖς μάλιστα λανθάνουσι.

3. πολυανδρίῳ] Ita vocabantur loca publica, ubi pauperes communiter sepeliebantur, vel abjiciebantur, quæ loca variis in oppidis erant, in petris excisa. PERIZONIUS.

4. ψηφίσασθαι—ἐψηφίσαντο] Vide suprà ad p. 100. n. 1.

1. ὁ δήμιος] Ὁ τῶν ἕνδεκα ὑπηρέτης, *undecim virorum lictor: cui commissum erat, venenum damnatis afferre.* UPTON. Vide suprà ad p. 254. n. 1. 342.

2. ἀλλὰ τούτους γε τοὺς θρόνους ἀσβολῷ κατέχρισαν] *sedes,* inquam *has fuligine resperserunt.* VULTEIUS.

1. ἀνδρῶν κλέα.] Vide Iliad. ι', 186. 343.

2. Αργολικὴν] Quæ hic nominantur arma, pro optimis habita apud Græcos veteres. UPTON.

3. εἶχεν αἰσθητικῶς] Elegans circumlocutio τοῦ συναισθάνεσθαι, quod est, *Sibi esse conscium alicujus rei, ejúsque sensum intus percipere.* KUHN.

4. ἀνάπλεως] ὁ καὶ ἡ flectitur Atticè. Vide suprà ad p. 92. n. 1.

1. ἀντικρίνων] Vide Iliad. ρ', 263. annotante Sam. Clarke. 344.

2. Τετραλογιαν] Is. Cusaubonus in De Satyricâ Poësi: Mos Tragicorum Græcorum fuit Athenis, ut modò singulas committerent fabulas, modò plures. Unde τριλογίαι et τετραλογίαι τραγικῶν δραμάτων sunt appellatæ: semper autem postrema fabula Satyrica fuit. UPTON.

3. τῶν Διονυσίων] Quo festo Poëtarum fiebant carmina. SCHEFFER.

1. ὅσα μὲν ἰδεῖν] Mutavi verborum seriem, structurâ postulante; cum priùs legeretur, ὅσα μὲν οὗτος ἰδεῖν, perverso satis ordine. Sed planè vox οὗτος otiosa est. UPTON. Atqui vir doctus perperam sollicitat vocem οὗτος· nequaquam enim supervacanea est. Vide quæ annotavit vir longè acutissimus Sam. Clarke, ad Hom. Iliad. γ', 409. 345.

2. ἀνακτόρου,] Si Hesychio fides, ἀνάκτορον propriè Cereris est templum; ἀνάκτορον τὸ τῆς Δήμητρος. UPTON.

3. πλὴν οὐκ ἀπήντησε ταῦτα ταύτῃ ποθεν.] *verùm hæc longè secùs evenerunt.* Hæc particula πόθεν hoc loco fere expletiva est, ut ἄλλοθεν πόθεν, elegantiæ potius quam necessitatis gratiâ.. *Idem.*

4. καὶ ὁ μὲν περὶ τὴν Βακχείαν εἶχεν.] *et totus erat in celebrandis Orgiis occupatus.*

1. τὸ

346. 1. τὸ ποιητικὸν] alludit ad ea qua
γ, 161.

2. ἐὰν ἔχῃ δύναμιν φρατικὴν,] A
power of expression, μηδὲν ἀσθενέστερον
τῶν ἀνδρῶν τῶν κατὰ χειρουργίαν δεινῶν,
biting what it pleases than persons
operation of painting. ὃ τὸ μὲν μῆκος
stretches in length about five miles,
paces, or, in some parts, more. H
Poet. Imitation. σταδίους·—πλέθρου—
7, 8.

3. ὡς κάλλος τότε φιλοτιμησαμένης
tiosè componentis. VULTEIUS.

4. καὶ τέθηλε] Vide suprà ad p. 2

5. σμίλαξ.] Botanists give it t
weed. It is said to be a very raml
up trees, and rises to a great heig
it particularly flourishes. HURD.

6. Πανήγυρις.] Elegans imprimis
Omnis copia narium. Dicitur etiar
lis agminatim ingruentibus, et sib
UPTON.

347. 1. λέως] Vide suprà ad p. 343. n

2. περὶ τὸ Κρόϊττον,] Περὶ τὸν Θεὸν, s

3. καθῄρασθαι] *se purgâsse* prop
Vide supra p. 7.

4. [ἐκ τῆς αὐτοῦ δάφνης] Hæc verb
ravi: etenim suspicor à malâ esse n

348. 1. ἔτους ἐννάτου] Tanto enim tem
tum demùm expiatus esse à cæde P

2. ἐρῶν—ὁ Θεὸς] *amans Deus—*
perditè Daphnin, Penei filiam amat
tatam. Sed cùm à quibusdam me
quid si ἀφ' ἧσπερ ὄν, vel conjunctè ἡσ

3. Πελαγονίας] Ortelius Πελασγίας

4. τῶν Ἑσπερίων] Locros intell
rios. *Id.*

5. ἐκεῖνοι οἱ] Præponendum οἱ, l
ipsi, scil. *Melienses, Dorienses*, &c.
KUHN.

6. Ὑπερβορέων] Populi, ultra Scyt
perboreorum quædam sacra Delph
Herodotus, lib. 4to, est consulendu

FINI

ANNOTATIONUM IN EXCERP

APPENDIX ad Coll. Gr. Maj. Vol. I. in qua indicantur Subſidia quædam ſelecta, Linguæ Græcæ Studioſis utiliſſima.

I. *TIRONIBUS.*

Moor Elementa Linguæ Græcæ.—Elementa Linguæ Græcæ ; novis, plerumque, regulis tradita, &c. Pars Prima, complectens Partes orationis declinabiles ; &c. Studio Jacobi Moor ll. d. Edit. noviſſ. *Edin.* 1798, *in* 8*vo.* [Hæc comitari ſolent Fragmenta Grammatices Græcæ, ad uſum Tironum in Literis Græcis in Acad Edinenſi. *Edin.* 1782, *in* 8*vo.* pp. 64. Edit. 6ta, 1798, continet pp. 72.]

Posselii Syntaxis.—Joannis Poſſelii Syntaxis Græca. *Witteb.* 1561, 1586, &c. *Lipſ.* 1704, 1725, *in* 8*vo.* [Sunt et aliæ editiones alibi.]

Francklin Ὀρθότονια.—Tractatus de tonis in Lingua Græcanica, &c. in duos libros digeſtus ; ſcriptus per R. F. *Lond.* 1630, *in* 12*mo.*

Labbe de Accentibus.—Regulæ Accentuum et Spirituum Græcorum, novo ordine in faciliores et difficiliores pro captu ſcholaſticorum diſtributæ, &c. operâ P. Philippi Labbe. *Rotomagi*, 1743, *in* 8*vo.* Item editio auctior, *Pariſiis, ſumtibus Fratrum Barbou*, 1725, *in* 12*mo.*

The Port-Royal Greek Grammar.—Nouvelle méthode pour apprendre facilement la Langue Gréque, &c. Nouvelle edition, corrigée et augmentée de nouveau. *A Paris*, 1754, *in* 8*vo.* [N.B. Hunc librum Angl. vertit T. Nugent.]

Huntingford's *Greek Exerciſes.*—An Introduction to the writing of Greek, by George Iſaac Huntingford, d. d. Part the firſt, 5th edit. *Lond.* 1793. Part the ſecond, 3d edit. *ibid.* 1791, *in* 8*vo.*

Scapulæ Lexicon.—Lexicon Græco-Latinum novum, &c. Operâ et ſtudio Joan. Scapulæ. *Baſil.* 1579, *in fol.* [Bona eſt editio, quæ prodiit *Lond.* curante Harmaro, 1637. Optima autem quæ *Lugd. Bat.* & *Amſt. apud Elzevirios* & *Hackium*, 1652.

SCHREVELII Lexicon.—Cornelii S
Græco-Lat. et Latino-Græcu
Lond. 1774, [Edit. 15. *ibid.* 17
hujus libelli editiones. Nuperri

HEDERICI Lexicon.—Benjamini
manuale, &c. *Lipſiæ*, 1722, *in*
1739, *in* 4*to.* à Morell, 1796, *ibi*
Lipſiæ & *Lond. in* 8*vo.*]

MORELL Theſaurus.—Theſaurus
præfigitur de Poëſi, ſeu Proſc
Auctore T. Morell, S. T. P. *Etc*

SEALE *on the Greek Metres.*—An
tres: By J. B. Seale, M. A. 2d

VIGERUS de Idiotiſmis.—Franciſc
cæ dictionis Idiotiſmis Libell
animadverſionibus et quampluri
ricus Hoogeveen. *Lugd. Bat.*
tium, 1766, *in* 8*vo.* [Poſt Hoc
dit hunc libellum Jo. Car. Zeun

Bos Ellipſes Græcæ.—Lamberti
cum doctorum virorum obſervat
adjecit M. Nicolaus Schwebeliu
8*vo.* [Earundem edit. octava,
D. Chriſt. Michaelis aucta. *Ha*
ma autem eſt Schwebelii, *Norim*

KUSTER de Verbis Mediis.—Lud.
borum Mediorum, &c. item vete
Index vocabulorum in quibus
habenda eſt. Curâ Edw. Leede
De verbis Græcorum Mediis co
ſteri. Jo. Clerici et Eraſmi Schm
jecit Chriſt. Wollius. *Lipſ.* 175

DRESIGIUS de Verbis Mediis N. T.
Commentarius de Verbis Mediis
tus curâ Joh. Frid. Fiſcheri. *A*
Kuſteri libellum, Joh. Clerici D
nere Verborum Græcorum è li
Lat. converſa. *Lipſiæ*, 1755, *in*

DEVARIUS de Particulis.—Matth
Linguæ Græcæ liber particularis.
[Multis acceſſionibus locupleta
Joan. Gottfr. Reuſmanno. *Lipſ.*

HOOGEVEEN de Particulis, breviavit SCHÜTZ.—Henrico Hoogeveen doctrina particularum Linguæ Græcæ recenſuit, breviavit et auxit Christ. Godof. Schütz. *Deſſaviæ* et *Lipſiæ*, 1782. et *Lipſiæ*, 1788, *in* 8*vo*.

POTTER's *Antiquities*.—Archæologia Græca: or, The Antiquities of Greece. By John Potter, D. D. late Lord Archbishop of Canterbury. In 2 vols. The 2d edit. *Lond.* 1720, *in* 8*vo*. [Multæ ſunt hujus libri editt. Sed nulla præſtantior eſt 2dâ.]

ROBERTSON's *Antient Greece*.—The History of Ancient Greece, from the earliest times till it became a Roman Province. By William Robertson, Eſq. Keeper of the Records of Scotland. The 3d edit. *Edin.* 1786, *in* 8*vo*.

ADAM's *Geography and History*.—A Summary of Geography and History, both antient and modern; &c. By Alex. Adam, LL.D. Rector of the High School of Edinburgh. *Edin.* 1794, *in* 8*vo*.

HARWOOD's *View*.—A View of the various Editions of the Greek and Roman Claſſics, with Remarks. By Edward Harwood, D. D. Second edit. corrected and enlarged. *Lond.* 1778, *in* 8*vo*. [N. B. Eſt quoque 3tia, *ibid.* 1789.]

WALCH Introductio.—Jo. Ern. Imman. Walch Introductio in Linguam Græcam. *Jenæ*, 1772, *in* 8*vo*.

HARLESII Introductio.—Theophili Chriſtophori Harles Introductio in Hiſtoriam Linguæ Græcæ. *Altenburg.* 1778, *in* 8*vo*. [Eadem auctior, 1797, 3 *voll.*]

II. *PROVECTIORIBUS.*

CHALCONDYLÆ Grammatica Græca.—Demetrii Chalcondylæ Erotemata, ſive Inſtitutiones Grammaticæ, initiandis Græcæ Linguæ Studioſis, vel magno Budæo teſte, accommodatiſſimæ: unà cum Melioris Volmarii Erythropolitani præfatione, in qua de ratione diſcendæ Linguæ Græcæ nonnulla, digniſſima cognitu. Acceſſit item, Emanuelis Moſchopuli de Nominum ac Verborum Syntaxi Libellus. *Baſileæ*, 1546, *in* 12*mo*.

MOSCHOPULI Grammatica.—Emanuelis Moſchopuli Grammatica artis methodus, &c. *Baſil.* 1550. *in* 4*to*.

CHRYSOLORÆ

CHRYSOLORÆ Grammatica.—Ema
tini Græcæ Grammaticæ Inſtituti
oppoſita ſunt Græcis, &c. Don
Venetiis, apud Joannem Farreum &
Multæ ſunt hujus libelli editiones
cum verſione Latinâ interlineari
tulo : Erotemata Chryſoloræ. I
ex libro Chalcondylæ. Quartus
De anomalis verbis. De enclitic
ex variis poëtis. Additur in fin
academia ab Arnaldo Guillelmo Bro
in 4to, min. Exemplar pulcherim
tioſiſſimæ aſſervatur in Biblioth.
celeberrimi Gul. Drummond de

CONSTANTINI LASCARIS Grammat
orationis partium et aliorum qu
editum a Conſtantino Laſcare By
Aldum, 1512, *in 4to.* [Vetuſtiſſi
diit *Mediolani*, 1476, *in 4to*, et libe
excuſos. Vide Panzer. Ann. Ty

GAZÆ Grammatica.—Theodori Ga
maticæ libri quatuor, unà cum
&c. *Baſileæ, apud Valentinum*
[Sunt multæ aliæ hujus libri editi

VERWEY Grammatica.—Nova Via
dit et accuravit omnia Joannes
1702, *in 8vo.*

WELLERI Grammatica Græca.—J
tica Græca nova, antè ab Abraha
dialectos attinet, completa ; pòſt
vis notis et indicibus locupletata
ſervationes, tabulas, verſúſque me
mii, acceſſerunt Lamberti Boſii
accentuum ratio. Curavit iterún
Fiſcherus. *Lipſiæ*, 1781, *in 8vo.*

HULEWICZ Grammatica Græca.—A
Hulewicz, nobilis Poloni Inſtitu
&c. *Lugd. Bat.* 1746, *in 4to, min.*

HOOGEVEEN de Particulis.—Doctrin
cæ, auctore Henr. Hoogeveen. *Del*
POLLUX.—Julii Pollucis Ονομαστικον,

Opt. edit. eſt, quam Jo. Henr. Lederlinus, et, hoc mortuo, Tib. Hemſterhuſius. Gr. et Lat. curârunt. *Amſt.* 1706, *in fol.*

HESYCHIUS.—Heſychii Lexicon, cum notis doctorum virorum integris, &c. ex autographis partim recenſuit, partim nunc primum edidit, &c. Joannes Alberti. 2 *voll. in fol.* *Lugd. Bat.* vol. i. 1746. vol. ii. 1766. *in fol.* [Vide Præf. 2di vol. a celeber. Dav. Ruhnkenio.]

SUIDAS.—Suidæ Lexicon Græcum et Lat. Textum Græcum cum MSS. codd. collatum et plurimis mendis purgatum et verſione Æmyl. Porti indicéque Ludolphi Kuſteri locupletatum. *Cantabr.* 1705, 3 *voll. in fol.*

TOUP Emendationes in Suidam, &c.—Emendationes in Suidam et Heſychium, et alios Lexicographos Græcos. Scripſit Jo. Toup. *Oxon.* 1790, 4 *voll. in* 8*vo.*

PHAVORINUS.—Varini Phavorini Camertis Lexicon Græcè. *Romæ*, 1523, *in fol.* *Baſil.* 1538, cum indicibus duobus uberrimis ; et *Venetiis*, 1712, *in fol.*

Etymologicum Magnum.—Etymologicum Magnum, ſeu Magnum Grammaticæ penu ; &c. Operâ Frid. Sylburgii Veter. *E Typogr. Commelini*, 1594, *in fol.*

CONSTANTINI Lexicon.—Rob. Conſtantini, Medici Cadomenſis Dictionarium Ling. Græcæ. *Genev.* 1562, 2 *voll. in fol.* [Item cum additionibus Franciſci Porti aliorúmque, *ibid.* 1592, edit. opt.]

HENRICI STEPHANI Theſaurus.—Theſaurus Græcæ Linguæ, ab Henrico Stephano conſtructus, &c. *Anno* 1572, *excudebat Henr. Stephanus*, 5 *voll. in fol.* [Altera eſt editio hujus operis præſtantiſſimi ; ſed ſine anno, et cujus titulus hanc epigraphen exhibet ; *Quidam ἐπιτίμων me, capulo tenus abdidit enſem : Æger eram à Scapulis, ſanus at huc redeo :*—ad Scapulæ ſcil. Lexicon alludentem, quod ex Stephani priore ferè totum deſumptum eſt. Verùm nihil refert, qua editione ad Linguæ Græcæ ſtudium uteris. Vide Fab. Bib. Gr. vol. vi. p. 663. ſqq. edit. Harles.]

TIMÆI Lexicon Platonicum.—Timæi Sophiſtæ Lexicon Vocum Platonicarum. Ex cod. MS. Sangermanenſi nunc primum edidit, atque animadverſionibus illuſtravit David Ruhnkenius. *Lugd. Bat.* 1754, *in* 8*vo.*

APOLLONII Lexicon Homericum.—Apollonii Sophiſtæ Lexicon Græcum Iliadis et Odyſſeæ. Primus ex cod. Sangermanenſi

germanenſi in lucem vindicavit,
parus D'Anſſe de Villoiſon, &c.
in fol. [Idem editum ab H. Tol

SEBERI Index Homericus.—Index
Iliade atque Odyſſea, cæteriſque
tis. Studio M. Wolfgangi Sebe
Oxon. 1780. *in* 8*vo.* Cum Appe

DAMM Lexicon Homericum et Pir
con Græcum Etymologicum et
ſtratæ ſunt concordantiæ et el
Pindaricæ, cum indice univerſali
et digeſſit Chriſtianus Tobias D

ÆMYLII PORTI Lexica.—Æmylii
Francof. 1603, *in* 8*vo.* Lexicon
in 8*vo.* Lexicon Pindaricum.

MÆRIS ATTICISTA.—Mæridis At
cum Jo. Hudſoni, &c. aliorumq
dinem MSS torum reſtitutit, em
Acc. Ælii Herodiani Philetærus
editus, &c. *Lugd. Bat.* 1759, *i*

PHRYNICHUS.—Phrynichi Eclogæ
ticorum, cum verſione Latinâ Pe
dem ac Dav. Hoeſchelii notis, &
Pauw, qui notas quoque ſuas ad
1739, *in* 4*to.*

THOMAS MAGISTER.—Thomæ Ma
Eclogæ, ex diſpoſitione Nic.
Lamb. Boſii, et novis Heinſii, F
ſionibus, collegit partim digeſſitq
M. D. qui et ſuas notas adjecit.

AMMONIUS.—Ammonius de affini
tiâ. Accedunt opuſcula nondu
ope MS. primæ edit. Aldinæ,
notis illuſtravit, reliquâ ex codd.
nunc primum vulgavit Ludovicu
Lugd. Bat. 1739, *in* 4*to.*

HARPOCRATION.—Valerii Harpocr
cum notis, &c. Jac. Gronovii.
Stephani, &c. item notæ, &c. H
1696, *in* 4*to.* [In quibusdam
ξικὸν τῶν δέκα ῥητόρων.

C. T. ERNESTI Lexicon Technologicum.—Lexicon technologiæ Græcum rhetoricæ. Congeſſit et animadverſionibus illuſtravit Jo. Chriſt. Theoph. Erneſti. *Lipſiæ* 1795, *in* 8*vo*.

GREGORIUS de Dialectis.—Gregorius, Corinthi Metropolita, de Dialectis. E codd. MSS, emendavit et notis illustravit Giſbertus Koen. Accedunt Grammatici Leidenſis et Meermanni de Dialectis opuſcula, &c. *L. Bat.* 1766, *in* 8*vo*.

HEUPELIUS de dialectis.—Canones de Græcarum Dialectorum proprietatibus, &c. Auctore Georg. Freder. Heupelio. *Argent.* 1712, *in* 12*mo*.

MAITTAIRE Dialecti.—Græcæ Linguæ Dialecti, in Scholæ Regiæ Weſtmonaſterenſis uſum recognitæ, operâ Mich. Maittaire: præfationem et appendicem ex Appollonii Dyſcoli fragmento inedito addidit J. Fr. Reizius. *Hagæ Comitum*, 1738, *in* 8*vo*.

BUDÆI Commentarii.—Gulielmi Budæi Commentarii Linguæ Græcæ. *Par.* 1529. *Baſil.* 1530. [Opt. eſt *Par.* 1548. *in fol.*]

DAWES Miſcellanea Critica.—Ricardi Dawes Miſcellanea Critica: iterum edita. Curavit et Appendicem Adnotationis addidit Thomas Burgeſs. *Oxon.* 1781, *in* 8*vo*.

LENNEP Etymologicum.—Jo. Daniel a Lennep Etymologicum Linguæ Græcæ, &c. editionem curavit, atque animadverſiones cum aliorum, tum ſuas adjecit, Everardus Scheidius, &c. *Traject. ad Rhen.* 1790, 2 *partibus*, *in* 8*vo*.

VALCKENAER et LENNEP.—L. C Valckenaerii Obſervationes Academicæ, quibus via munitur ad origines Græcas inveſtigandas, Lexicorúmque defectus reſarciendos: et Jo. Dan. a Lennep de Analogiâ Linguæ Græcæ, &c. recenſuit, &c. Everard. Scheidius, *Traj. ad Rhen.* 1790. *in* 8*vo*.

HEPHÆSTION.—Hephæſtionis Alexandrini Enchiridion de metris et poëmatis, Græcè, cum Scholiis Græcis. *Paris*, 1553, *in* 4*to*.

FOSTER *on Accent and Quantity*.—An Eſſay on the different Nature of Accent and Quantity, &c. By John Foſter, M. A. 2d edit. *Eton*, 1763, *in* 8*vo*.

HEATH in Poëtas Tragicos.—Notæ ſive Lectiones ad Tragicorum Græcorum, &c. quæ ſuperſunt Dramata, &c. Auctore Benjamino Heath. *Oxon.* 1762, *in* 4*to*.

De

De Rhythmo Græcorum liber ſi
Coll. Æn. Naſ. olim conſcri
cem editus. *Oxon.* 1789, *in* 8

HERMANNUS de Metris.—God
Poëtarum Græcorum et Ro
1796, *in* 8*vo.*

HAVERCAMPI Sylloge.—Sigeber
torum, qui de Linguæ Gr. v
commentarios reliquerunt, &c.
Sylloge altera, &c. *ibidem*, 174

MONTFAUCON Palæographia Gr
con Palæographia Græca, ſiv
rarum Græcarum. *Paris*, 17

BENTLEY *againſt* BOYLE.—A D
of Phalaris: with an anſwer t
ourable Charles Boyle, Eſq.
Lond. 1669, *in* 8*vo.* [N. B.
unà cum Wotton's Reflections
ing. *Lond.* 1697. Nova edit.

SIMONIS Introductio in Lingua
Grammatico-critica in Linguar
illius origine, &c. diſſeritur, ed
tio altera, &c. *Halæ Magdebur*

FABRICII Bibliotheca Græca.—J
bliotheca Græca, ſive notitia S
rum, &c. *Hamb.* 1706—26, 1
novæ multò locupletioris, cura
Harles, ſex Voll. jam prodierunt

CORSINI Faſti Attici.—Faſti Atti
Athenienſium Series, &c. per C
deſcribuntur. &c. Auctore E
Florent. 1744—47—51—56, *in*

Voyage du Jeune Anacharſis en
quatrième ſiècle avant l'ère vul
de cartes géographiques. *A Pa*
This book is tranſlated with the
of Anacharſis the younger in
of the fourth century, before th
Abbé Barthelemi, &c. *Lond.*
and an 8th *in* 4*to.* containing ma

FINI

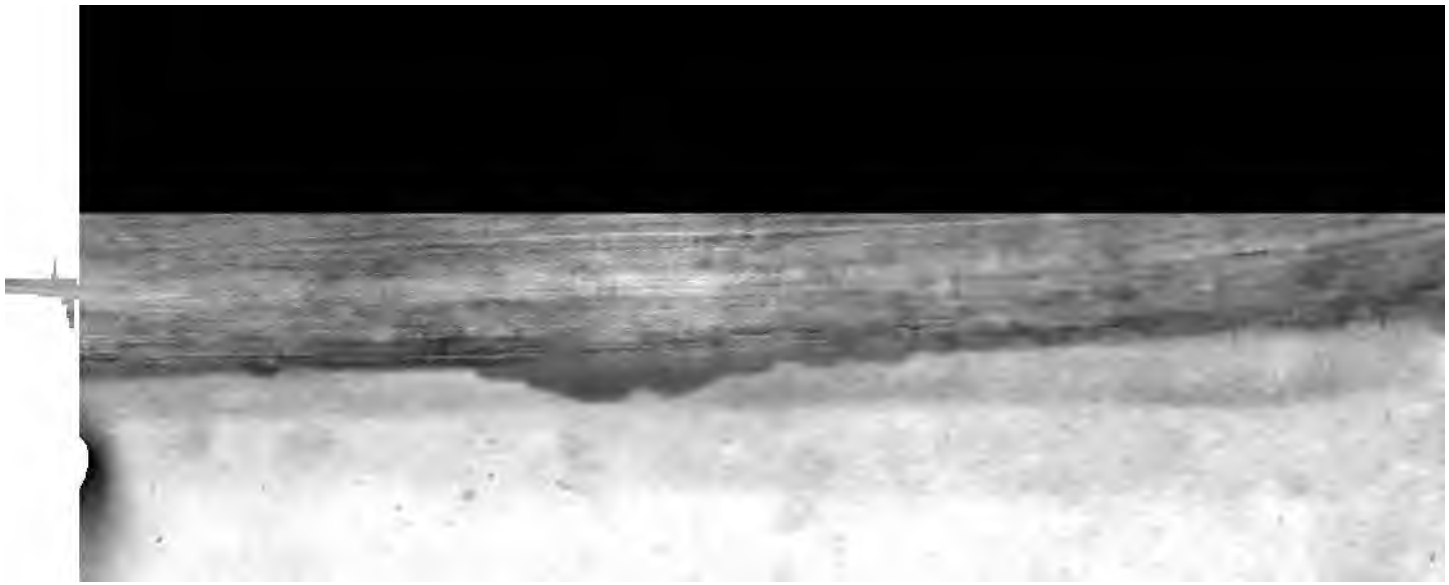

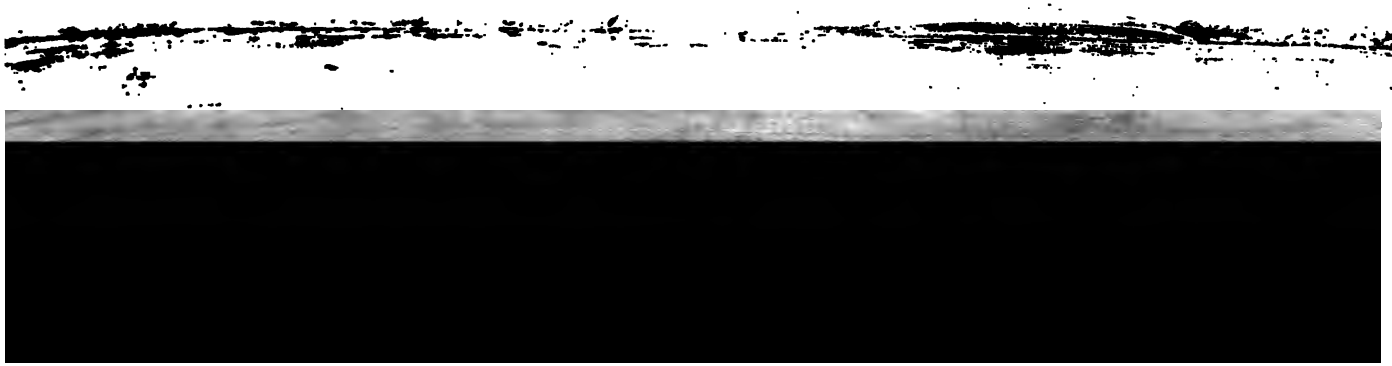

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 06304 1043